БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТѢ

МАТЕРИАЛИ
ЗА
БЪЛГАРСКИ БОТАНИЧЕНЪ РЕЧНИКЪ

СЪБРАНИ ОТЪ
Б. ДАВИДОВЪ и А. ЯВАШЕВЪ

ПОДРЕДЕНИ ОТЪ
М. ШОСЕВЪ и П. БАЛАБАНОВА

ДОПЪЛНЕНИ И РЕДАКТИРАНИ ОТЪ
Б. АХТАРОВЪ
УРЕДНИКЪ ВЪ ЦАРСКИЯ ЕСТЕСТВЕНО-ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ

СОФИЯ — ПРИДВОРНА ПЕЧАТНИЦА — 193[illegible]

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТѢ

МАТЕРИАЛИ
ЗА
БЪЛГАРСКИ БОТАНИЧЕНЪ РЕЧНИКЪ

СЪБРАНИ ОТЪ
Б. ДАВИДОВЪ и А. ЯВАШЕВЪ

ПОДРЕДЕНИ ОТЪ
М. ШОСЕВЪ и П. БАЛАБАНОВА

ДОПЪЛНЕНИ И РЕДАКТИРАНИ ОТЪ
Б. АХТАРОВЪ
УРЕДНИКЪ ВЪ ЦАРСКИЯ ЕСТЕСТВЕНО-ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕИ

Съдържание

Литература и съкращения

А. Д. — *А. Димитровъ,* Отглеждане земледѣлчески и промишлени растения, кн. I. и III.

А. Н. Д. — *А. Н. Дѣловъ,* Семейно съкровище, 1891.

А. И. — *А. Т. Илиевъ,* Растителното царство въ народната поезия и пр., Мсб., VII.—IX.

А. М. — *А. Марковичъ,* Учебникъ по ботаника за I. класъ на срѣднитѣ училища, 1919.

А. П. — *А. Ст. Пенчевъ,* Вредителнитѣ и отровни растения въ България, Варна, 1908.

А. Т. — *А. Тошевъ,* Ботаника за горенъ курсъ II. год. отъ основнитѣ училища и II. класъ на гимназиитѣ, 1894. Къмъ терминологията на българската флора, Период. спис. XXXV.

Ах. — *Б. Ахтаровъ, Кантраджиевъ, Цоневъ,* Опредѣлитель на разпространенитѣ въ България растения. 1924.; *Б. Ахтаровъ,* Джбоветѣ въ България, сп. Природа, год. XXIV.; неиздадени бележки.

Б. — *М. Т. Бракаловъ,* Ботаника, 1885—1897.

Б. Б. — *Б. Бързаковъ,* естественикъ, гимназиаленъ учитель.

Б. Д. — *Б. Давидовъ,* Ключъ за опредѣляне семейстата на дивитѣ български растения, 1900; неиздадени бележки.

Б. И. — *Борисъ Ивановъ,* фитопаталогъ.

Б. М. — *Д. Благоевъ* и *Г. Миндовъ,* Руско-български речникъ.

Б. С. — *Анненковъ,* Ботаническій словарь, 1878.

В. Д. — *В. Дяковичъ,* Рjководство по обща ботаника, 1896.

В. К. — *В. Т. Ковачевъ,* Материали по българската народна медицина и българската флора, сп. Трудъ, год. III. и IV.; Материали по флората на Русенския окрjгъ, Трудове на Българ. природоизпит. дружество, кн. I., 1900.

В. Н. — *В. Нейчевъ,* Сто лѣковити билки употрѣбявани въ народната медицина, 1932.

Vel. — *J. Velenovsky,* Flora Bulgarica, 1891; Suplimentum, 1898.

Г. Б. — *Г. Бѣлчевъ,* Естествена история за началнитѣ училища, 1882.

Г. Т. — *Г. Трайчевъ,* Къмъ терминологията на българската фауна и флора въ Македония, в. Вѣсти, год. IX. и X.

Гр. — *Анастасій П. Петровичь Границкій,* Практическа медицина. Съчинение Д. Пирово, Константинополъ, 1854.

Д. А. — *Д. П. Апостоловъ,* Приносъ къмъ българската терминология на флората въ Македония, Период. сп., кн. LXI., 5., 1900.

Дац. — *С. Ж. Дацовъ,* агрономъ, членъ на Бълг. академия на науките.

Д. В. — *Д. В. Вєкиловъ,* Ботаника, 1897—1905.

Д. Д. — *Д. Т. Душановъ,* Ботаника, 1884.

Д. Й. — *Д-ръ Д. Йордановъ,* асистентъ въ Университета.

Д. Ц. — *Д. Цоневъ,* Ботаника за горните класове, 1900.

Dor. — *Dorvault.* L'offic. ou Répert. générale de pharmacie pratique, 1898.

Eberhardt Ph. Profess., Les plantes médicinales, 1927.

З. Б — *З. Бояджиевъ,* Ботаника, 1884.

Hegi Dr. Gustav, Illustrierte Flora von Mittel-Europa, I.—VII. Bd.

И. Г. — *Иванъ Георгиевъ.* Материали за речникъ на Велешкия говоръ, Мсб., кн. XX.

И. С. — *И. Стамболиевъ.* естественикъ, гимназиаленъ учитель.

J. — *Т. Јончевъ,* Устройването, засаждането и подържането на селските домашни градини, 1891.

Iir. — *Irećek Dr. K.,* Das Fürstenthum Bulgarien, 1891; *К. Иречекъ,* Княжество България, часть II., 1899.

К. — *К. А. Кулевъ.* Ботаника, Рихардъ Ветщайнъ, 1897.—1904.; Ест.-история за I. класъ, 1906.

К. В. — *Кр. Влаевъ.* Гжбитѣ като храна, сп. Природа, год. XVIII, бр. 6.

Кал. — *Йеромонахъ Неофитъ Калчевъ,* Народенъ домашенъ лѣкарь, 1919.

Коз. — *Д-ръ М. Козаровъ,* Български народни названия на растенията, Сб. на Българ. акад. на науките, кн. XX.

К. — *Н. Лазаровъ,* Прегледъ на по-забележителните полезни и вредни растения, Мсб., 1886.

Madaus Dr. Med. Gerh., Heilpflanzen.

М. — *Д-ръ Д. Моловъ.* Домашенъ лѣкарь, 1895.

М. Б. — *Ив. Мавровъ и В. Богдановъ.* Ботаника, 1891.

М. О. — *М. А. Орловъ,* Растенията като признаци и показатели, сп. Природа, год. XVII, бр. 7.

М. Т. — *Д. Матовъ* и *А. Тошевъ*, Къмъ българския речникъ, Солунски книжици, кн. 4.

М. Ш. — *М. К. Шосевъ*, Насѣкомоядни растения, сп. Природа, год. XXIV., кн. 8. и 9.

Мус. — *Мустаковъ*, Борбата на растенията съ насѣкомитѣ, сп. Природа, год. III., бр. 8.

Н. М. — *Н. Г. Марковъ*, Ботаника за горнитѣ класове, 1897.

Н. Г. — *Найденъ Геровъ*, Рѣчникъ на български язꙑкъ, т. I., II. и III.

Н. П. — *Никола Паровъ*, Кратъкъ учебникъ по земледѣлието, 1899.

Н. С. — *Н. Стояновъ*, Изъ живота на нашитѣ насѣкомоядни растения, сп. Природа, год. XX., бр. 4.—5.; *Н. Стояновъ и Б. Стефановъ*, Флора на България, 1925; *Н. Стояновъ, Б. Стефановъ*, Списъкъ на растенията, които се срѣщатъ въ България, 1921.

Нейч. — *Ив. Нейчевъ, В. П. Гочевъ, Т. Николовъ*, Ботаника, учебникъ за горнитѣ класове на срѣднитѣ училища, 1906; *Ив. Нейчевъ*, Майчина грижа у растенията, сп. Природа, год. VIII., бр. 9. и 10.

П. — *Н. Пиперовъ*, Лѣкуване съ вода, 1895.

П. Б. — *П. Балабанова*, естественичка, гимназиална учителка.

С. Б. — *Ст. Брънчевъ*, Гората и стопанствуването надъ нея, 1894.—1895.

С. В. — *Д-ръ С. Ватевъ*, Материали по народната медицина въ България, Мсб. кн. XXI.

С. Г. — *Д-ръ С. Георгиевъ*, Материали по флората на южна България, 1899., Мсб., кн. I.; Родопитѣ, Рилската планина и нихната растителность, Мсб., кн. IV. и V.; Медоносни растения и нихното значение за пчеларството, сп. Природа, год. III., бр. 9.

С. Д. В. — *С. Д. Вѫженовъ*, Азбученъ списъкъ отъ български имена на по-главнитѣ и по-известни растения, сп. Наука, год. III., кн. 3. и 4., 1883.—1884.

С. И. — *М. Стоевъ и Ю. Илийчевъ*, Общо скотовъдство, 1910.

С. П. — *Проф. Д-ръ Ст. Петковъ*, Специялна ботаника, 1929.

С. П. С. — *С. П. Стефановъ*, Есенна растителность, Природа, год. VIII., бр. 2. и 3.

Сп. Вац. — *Сп. Вацовъ*, сп. Народна метеорология, София.

С. С — *С. Стамболиевъ*, Материали по народната медицина въ България, Мсб. кн. XXI.

У. — *Ив. К. Урумовъ*, Ботаника, 1882; Материали за флората на Ловчанския окрѫгъ, Мсб., кн. XIV., стр. 3.—85.; Материали за флората на Търновския окрѫгъ, Мсб., кн. XV., стр., 3.—90.;

Втора прибавка къмъ флората на Ловчанския окржгъ, Мсб., кн. XV. стр. 1.—124.; Материали за флората на Ловчанския и Търновски окржзи, Мсб., кн. XVIII.; Трети приносъ къмъ българската флора, Мсб., кн. XXI., стр. 1.—125.; Шести приносъ къмъ бълг. флора, Мсб., кн. XXII. и XXIII., стр. 1.—126.; Седми приносъ къмъ бълг. флора, Мсб. XXXIV. (VI.), стр. 1.—113.; Девети приносъ къмъ бълг. флора, Мсб., кн. XXV., стр. 1.—159.; Материали по бълг. народна медицина, Сб. Бълг. акад. на наукитѣ, кн. XXII.

Ф. Б. — *Ф. Бурмевъ*, химикъ, гимназиаленъ учитель.

Ф. Х. — *Фр. Хитилъ*, Частно земледѣлие, 1998.

Х. — *Ф. Халковски*, Кратка практ. ветер. ботаника, 1890.

Х. Г. — *Харитонъ Генадиевъ*, Голѣмъ френско-български речникъ, 1894.

Ц. Г. — *Ц. Гинчевъ*, Нѣщо по българската народна медицина, Мсб., кн. III., 1890.

Ш. — *Х. Шкорпилъ*, Върху пловдивската флора, Отчетъ на Пловд. мжжка гимназия Алекс. I. за 1896/97 учеб. год.. Списъкъ отъ 133 научни и простобългарски именувания на растения; Втори отчетъ на Областната реална гимназия въ гр. Сливенъ, Бълг. терминология за растенията, 1883.

Шап. — *Шапкаровъ*, Сборникъ отъ бълг. нар. умотв., 1891. и пр.

Ю. — *М. Б. Юркевичъ*, Двадцатипятилѣтіе итоги Княж. Болгаріи, 1879—1904., Софія, 1904.

Я. — *А. Ив. Явашевъ*, Ботаника, 1892 год.; Приносъ къмъ българската ботанична медицина, Мсб.; неиздадени бележки.

Я. К. — *Я. Т. Кочевъ*, Чувства на растенията, сп. Природа, год. XVI., бр. 3.; Отровнитѣ растения въ нашитѣ страни, сп. Природа, год. XVII., бр. 6.; Библейска флора, сп. Природа, год. XVI., стр. 6.

Предговоръ

Научната номенклатура на растенията, макаръ да има едно извънредно ценно предимство — нейната задължителность за цѣлия свѣтъ — остава достжпна и разбираема само за сравнително тѣсенъ кржгъ специалисти, които боравятъ съ научната и приложната ботаника. Всички други си служатъ главно съ народнитѣ имена на растенията. Но и специалиститѣ, когато пишатъ научни трудове или популярни статии, покрай научнитѣ имена, сж принудени да споменаватъ и най-общоприетитѣ, най-употрѣбимитѣ народни имена. Ето защо днесъ всички културни народи, покрай научната номенклатура, иматъ и своя книжовна номенклатура на растенията, за основа на която сж послужили народнитѣ имъ имена.

Следователно, и ние, покрай научнитѣ, латинскитѣ, имена на растенията, необходимо е да имаме общопонятни български имена. Удовлетворението на тази нужда е отъ грамадно практическо значение преди всичко за ония, които боравятъ въ области, намиращи се въ контактъ съ тия или ония растения. Тукъ трѣбва да се отнесатъ на първо мѣсто представителитѣ на фитотерапията — лѣкари, аптекари и дрогисти. Не по-малка необходимость отъ такава номенклатура чувствуватъ и агрономитѣ, лесовъдитѣ, цвѣтаритѣ, а сжщо така — писателитѣ и поетитѣ и особено ония отъ тѣхъ, които се занимаватъ съ фитофолклора. Особено голѣми мжчнотии се явяватъ въ литературнитѣ преводи, когато се натъкнемъ на чужди имена на растенията. Даже и днесъ мнозина преводачи сж принудени да вграматъ името на растението тъй, както е въ оригинала, или превеждатъ сжщото име, ако това е възможно, и по този начинъ набързо се изковава едно „ново име“, или, най-после, вграматъ нѣкое руско име или такова отъ другитѣ славянски страни, допускайки, че за мнозина отъ читателитѣ то ще бжде понятно, безъ да подозиратъ, че нашиятъ народъ отдавна е

създалъ хубави и типични имена за сжщитѣ растения, които ги интересуватъ. Азъ лично съмъ се натъквалъ на такива неудобства. Но това е ставало и съ най-виднитѣ представители на нашата чисто научна и приложна ботаника. А какво да кажемъ за ония случаи, при които известни наши поети и литератори, посочвайки нѣкои народни имена на растенията, за уяснение, даватъ като научни имена на сжщитѣ такива, които нѣматъ нищо общо съ тѣхъ? Смѣтамъ за излишно да посочвамъ тукъ такива примѣри, макаръ нѣкои отъ тѣхъ да сж твърде типични и интересни.

Тукъ всѣки може да попита, дали имаме за всички наши растения хубави, звучни и интересни имена? На този въпросъ ето какво отговаря още преди 46 години г-нъ А. Тошевъ[1]), известенъ нашъ ботаникъ, дипломатъ и бившъ министъръ-председатель: ... „Грѣхъ му е на душата, който каже, че нѣмаме названия. Имаме ги и не малко, но трѣбва да се избродятъ изъ народа. Той е единствениятъ богатъ източникъ, отъ дето можемъ да се снабдимъ съ тѣхъ. Че за това се изисква обикаляне и трудъ, не ще съмнение, но туй е длъжность на всички учители по природознание у насъ. При туй трѣбва да знаемъ, че това не е работа, която може да се свърши за една, две години и само отъ едного. Тукъ се изисква време и съдействие на всички, които се занимаватъ съ природнитѣ науки. Докато другитѣ народи сж се сдобили съ опредѣлена терминология, е трѣбвало дълги години и голѣми трудове". Действително, имаме хубави, звучни народни имена на растенията, и въ достатъчно количество, не по-малко отколкото съседнитѣ намъ страни, не по-малко и отъ по-културнитѣ отъ насъ европейски народи. Българинътъ, намирайки се въ интимни връзки съ окржжаващитѣ го растения, въ продължение на цѣли вѣкове е наблюдавалъ и изпитвалъ ония отъ тѣхъ, които сж му правили впечатление, било съ своитѣ ярки и красиви цвѣтове, било съ нѣкои характерни особености, било за това, че е използувалъ за храна тѣхнитѣ плодове, листа, пжпки, грудки, луковици и кореница, било най-после, че е използувалъ сжщитѣ за лѣкарства, за украса и други свои нужди. Всичкитѣ тия растения той е дарявалъ съ типични и изрази-

[1]) — А. Тошевъ, „Къмъ терминологията на българската флора". Це...

телни имена. Но той не е забравилъ и ония отъ тѣхъ, които сѫ му били вредни, било като плѣвели, било за това, че съ своитѣ отровни вещества сѫ правили пакости лично нему или на домашнитѣ му животни.

Нѣма съмнение, че не всички видове растения въ научна смисъль иматъ народни имена. Това се отнася още повече до тѣхнитѣ вариетети и форми. Тукъ трѣбва да изключимъ на първо мѣсто грамадната часть отъ споровитѣ растения, едно, защото сѫ съвършено дребни, миниатюрни и, друго, защото не вкематъ никакво участие въ неговия интименъ животъ, било като полезни, било като вредни. Но и между споровитѣ растения не малко има и такива, които носятъ хубави и интересни народни имена. Такива на първо мѣсто намираме между висшитѣ спорови растения: папрати, хвощове и плавуни, а следъ това и между висшитѣ гѫби. Но и между нисшитѣ гѫби има и такива съ хубави народни имена, и то главно между паразититѣ — вредители на разнитѣ култури. Между висшитѣ растения сѫ останали безъ народни имена само ония, които сѫ много дребни, или не правятъ впечатление съ своитѣ цвѣтове, или които нѣматъ нѣкоя характерна особеность, било отъ морфологично, било отъ физиологично естество и най-вече такива, които сѫ индиферентни за човѣка, т. е. не участвуватъ въ неговитѣ материални и духовни нужди. Тукъ на първо мѣсто трѣбва да поставимъ ония родове, които се представляватъ съ значителенъ брой видове въ научна смисъль, като Hieracium, Centaurea, Dianthus, Rosa, Rubus, Carex, Allium, Festuca, Poa и др. Но и безъ това тия сѫ отъ значение само за специалиста, а за него важатъ само научнитѣ имена.

Останали сѫ безъ народни имена, може би, нѣкои отъ висшитѣ растения, макаръ и съ едри и хубави цвѣтове, понеже се срѣщатъ въ отдалечени и недостѫпни планински кѫтове и изобщо далечъ отъ населени мѣста.

Първата осезателна нужда отъ народни имена се е почувствувала непосрѣдствено следъ Освобождението ни заедно съ появяването и на първитѣ учебници по ботаника. Така, презъ 1882 год. сѫ се появили учебницитѣ по ботаника, предназначени за нашитѣ срѣдни училища, отъ Ив. К. Урумовъ, М. Георгиевъ и Г. Бѣлчевъ. Споредъ тогавашнитѣ методи на обучение, при които дидактическиятъ материализъмъ е

билъ въ своя разгаръ, курсътъ на систематичната ботаника въ нашитѣ срѣдни учебни заведения е обгръщалъ единъ грамаденъ брой растения, не по-малъкъ отъ онзи, който изучаватъ днесъ естественицитѣ въ университета, а по отношение на екзотичнитѣ растения, може би и по-голѣмъ. Нѣма съмнение, че за всичкитѣ тия видове растения е трѣбвало да се намѣрятъ съответнитѣ български имена. Въпросътъ за екзотичнитѣ растения тукъ, както и всѣкога, се е разрешавалъ по-лесно: достатъчно е било да се прибѣгне къмъ съответнитѣ имена въ другитѣ славянски страни, или да се преведатъ на български научнитѣ имена, ако това е възможно, или най-после самото научно име да остане за българско, като често се промѣня само окончанието му съ огледъ на особеноститѣ на българския езикъ. Обаче, несравнено по-мжченъ за разрешаване е въпросътъ за намирането подходни български имена за нашитѣ мѣстни растения. Тукъ този въпросъ сравнително най-добре е билъ разрешенъ отъ М. Георгиевъ. Причината за това може да се долови отъ първитѣ нѣколко реда, които той е далъ въ предговора на неговия учебникъ по ботаника, дето е казано: „За да приготвя този учебникъ, азъ бѣхъ поканенъ отъ нѣкои приятели, които знаеха, че въ разстояние на 6 години съмъ се занимавалъ да събирамъ между народа нашенскитѣ названия на растенията. При това азъ съмъ ималъ двойна цель: 1-во, да снабдя учещитѣ се по нашитѣ срѣдни учебни заведения съ съответствуещъ, по съответствуещата програма учебникъ по този клонъ на науката; 2-ро, да приведа въ наученъ поредъкъ названията на растенията, съ които нашиятъ народъ ги именува.

Названията на растенията съмъ събиралъ най-много по Западна България: Видинъ, Кула, Бѣлоградчикъ, Чупрени, Чипровци, Берковица, Враца, Ломъ, Софийско, Кюстендилско, Трънско, Царибродско, Дупнишко, Самоковско, Златишко и др. Много имена има, които съмъ самъ събралъ и които нѣкои приятели сж ми съобщили отъ Търновско, Свищовско, Габровско, Русчушко, Варненско, а нѣкои и отъ Тракия, та по тая причина и на много растения съмъ поставилъ по нѣколко названия".

Благодарение на 6-годишния трудъ, употрѣбенъ отъ г-нъ М. Георгиевъ за събиране народни имена на растенията,

отъ тия имена, които намираме въ неговия учебникъ, и днесъ не сѫ изгубили своето значение и сѫ станали почти общоприети литературни имена. Все пакъ единъ голѣмъ брой отъ даденитѣ отъ него имена като български, сѫ взаимствувани отъ другитѣ славянски народи, други отъ тѣхъ сѫ просто преводи на научнитѣ имена, а трети, макаръ и български, не сѫ типични и характерни.

Презъ 1884 година сѫ излѣзли още два учебника по ботаника — единиятъ на З. Бояджиевъ, другиятъ на Д. Т. Думановъ, а презъ 1885 год. излиза и учебникътъ на М. Бракаловъ. И тритѣ учебника сѫ предназначени за нашитѣ срѣдни учебни заведения. Въ тия учебници сѫществени промѣни въ българскитѣ имена на растенията не се правятъ: авторитѣ изобщо сѫ се задоволили да повторятъ онова, което е дадено отъ тѣхнитѣ предшественици.

Все по това време С. Д. Вѣженовъ[1]) изнася единъ „Азбученъ списъкъ отъ български имена на по-голѣмитѣ и по-известнитѣ растения". Действително, това е единъ списъкъ отъ 520 имена на растения, наредени по азбученъ редъ. Въ увода на своя трудъ С. Д. Вѣженовъ посочва голѣмата нужда отъ български названия на растенията, особено при съставяне на учебници по ботаника и нееднаквостьта на тия имена при тримата автори на излѣзналитѣ вече учебници по този предметъ. Той съобщава и цельта на своята публикация: „Въ намѣрение да спомогнемъ по издирването на българскитѣ имена на растенията, предлагамъ една сбирка отъ имена на различни видове растения, които сѫ събирани отъ преди нѣколко години за състава на единъ атласъ. Българскитѣ имена на мѣстнитѣ растения сѫ събирани изъ разнитѣ мѣста на Тракия и България".

Въ сѫщность този списъкъ отъ „български имена" не е допринесълъ почти нищо къмъ родната номенклатура на растенията, защото, като изключимъ единъ много малъкъ брой отъ добри и сносни български имена въ него, останалитѣ сѫ заимствувани отъ другитѣ славянски страни, или сѫ преводи на научнитѣ имена, или сѫ самитѣ научни, латински, имена съ български окончания, а останалата голѣма часть отъ тѣхъ сѫ турски имена.

[1]) Списание „Наука", год. III., кн. 3. и 4., 1883—1884 год.

Като единъ новъ етапъ въ развоя на ботаничната ни номенклатура трѣбва да считаме цитираната вече публикация на г-нъ А. Тошевъ — „Къмъ терминологията на българската флора“, Период. сп., кн. XXXV., 1890 г. Въ нея сж дадени 842 народни български имена на растенията, които се отнасятъ къмъ 230 вида растения. Тия имена г-нъ А. Тошевъ е събралъ въ качеството си на бившъ гимназияленъ учитель по природознание изъ разни кжтове на Македония, а само единъ малъкъ брой отъ тѣхъ е събиралъ въ Южна Тракия и предѣлитѣ на днешна България, главно изъ околностьта на Панагюрище, Копривщица, Пазарджишко и др. Този трудъ на г-нъ А. Тошевъ е извънредно цененъ не само за това, че въ него се изнася голѣмъ брой народни имена съ точно указание на произношението, ударението и мѣстото на събирането имъ, но и за това, че въ него е посоченъ, макаръ и въ общи черти, пжтьтъ за разрешаване проблемата за родната ни ботанична номенклатура.

По примѣра на г-нъ А. Тошевъ се издаватъ и други, макаръ и по-малки, приноси къмъ българската терминология на флората, които съдържатъ народни имена на растения, събирани въ Македония.[1])

Като най-цененъ трудъ въ областьта на българската номенклатура на растенията трѣбва да се счита — „Български народни названия на растенията“ отъ д-ръ П. Козаровъ, Сборн. на Бълг. акад. на наукитѣ, XX., 1925. Въ него се съдържатъ около 1800 бълг. народни имена, които се отнасятъ къмъ 774 вида наши, предимно диворастещи растения. За напечатването на този трудъ г-нъ д-ръ П. Козаровъ е използувалъ главно печатанитѣ произведения и нѣкои неиздадени бележки на покойния професоръ по ботаника д-ръ Ст. Георгиевъ, горе цитирания трудъ на г-нъ А. Тошевъ, а сжщо и трудоветѣ на г-нъ Ив. К. Урумовъ за флората на Ловчанския и Търновския окржзи и др., както и собствени бележки. Особено ценни сж тукъ бележкитѣ на д-ръ Ст. Георгиевъ, защото въ тѣхъ всички имена сж скрепени съ

---

[1]) Д. П. Апостоловъ, — Приносъ къмъ българската терминология на флората въ Македония. Период. сп., кн. LXI., 5., 1900.

Д. Матовъ и А. Тошевъ. — Къмъ бълг. речникъ. „Книжици

точни указания за мѣстото на събирането имъ, произношението и ударението на думата и защото сж събрани отъ разни кжтове на България. Сжщо твърде ценни сж народнитѣ имена, събрани отъ г-нъ Урумовъ въ Ловчанско и Търновско, защото сжщо така съдържатъ указания за ударението, произношението и мѣстата на събирането имъ.

Много по-рано, преди да излѣзе този трудъ на д-ръ П. Козаровъ, г-нъ Б. Давидовъ и г-нъ А. Явашевъ, и двамата вече покойници, имайки предъ видъ грамадното значение на единъ ботаниченъ речникъ, независимо единъ отъ другъ започватъ усърдно да събиратъ народни имена на растенията и нѣкои данни изъ фитофолклора. Г-нъ А. Явашевъ, намирайки се при по-неблагоприятни условия въ провинцията, като гимназияленъ учитель въ гр. Разградъ, е билъ принуденъ да изостави започнатото дѣло и следъ това да изпрати своитѣ бележки на г-нъ Б. Давидовъ, до като последниятъ, въ качеството на уредникъ на ботаническия отдѣлъ при Царския естествено-историченъ музей, продължилъ тази инициатива, за изпълнението на която е ималъ като сътрудници гимназиялнитѣ учители естественици — г-ца П. Балабанова и г-нъ М. Шосевъ, зачислени на работа въ сжщия музей. Последнитѣ, подъ ржководството на г-нъ Б. Давидовъ, е трѣбвало да прегледатъ повече отъ 80 съчинения, списъкътъ на които е приложенъ въ края на настоещия трудъ, изобщо цѣлата наша литература, въ която би могло да се намѣрятъ известни данни по интересуващия го въпросъ. Обаче, преждевременната смърть попрѣчи на г-нъ Давидовъ да изведе започнатото дѣло до край. Не само това, той не е ималъ и възможность да подреди и систематизира събрания огроменъ фактически материалъ, въ който, покрай извънредно ценни данни, имаше и такива безъ каквато и да било стойность и изобщо да подложи на основна преработка цѣлия този материалъ. Менъ се падна честьта да довърша това дѣло въ кржга на сжществуващитѣ възможности.

При преработката на този материалъ трѣбваше да се премахне единъ значителенъ брой народни и литературни имена на растения, които, по моя преценка, нѣматъ никаква стойность. Сжщото трѣбваше да се направи и съ имената на ония екзотични растения, които нѣматъ никаква употрѣба у

насъ, следователно, не могатъ да иматъ наши народни имена. Трѣбваше да се постави въ редъ и синонимиката на научнитѣ имена, тъй като нѣкои отъ тѣхъ фигурираха на 2—3 и повече мѣста, а заедно съ това и съответнитѣ народни имена бѣха поставени на нѣколко мѣста. За уяснение на известни заимствувания поставихъ и ония имена на растения на другитѣ славянски народи, които иматъ нѣщо общо съ нашитѣ. По сжщитѣ съображения поставихъ и старославянскитѣ, до колкото можахъ да намѣря въ литературата, съ която разполагахъ[1]). За произхода на много отъ имената дадохъ обяснения на съответнитѣ мѣста. На съответнитѣ мѣста сжщо така посочихъ, противъ какви болести се употрѣбяватъ нашитѣ лѣчебни билки. Такива билки у насъ се наброяватъ около 500. Смѣтамъ, че тия данни ще бждатъ отъ голѣмъ интересъ. Дадохъ въ курсивъ ония имена на растенията, които считамъ за най-употрѣбими и които повече или по-малко сж се наложили въ нашата литература. Съ това не бива да се мисли, че този въпросъ е напълно разрешенъ. Неговото окончателно разрешение, споредъ менъ, може да стане само при общо сътрудничество на най-компетентнитѣ институции у насъ: Министерството на народното просвѣщение, Университета, Българската академия на наукитѣ, Царскитѣ научни институти и природонаучнитѣ дружества, както и при съдействието на всички компетентни лица въ тази область. Но преди да се пристжпи къмъ разрешението на този въпросъ, ще трѣбва да се издирятъ още единъ голѣмъ брой хубави и интересни народни имена на растенията. Въ туй отношение може да укажатъ ценно съдействие учителитѣ по природознание въ срѣднитѣ и основнитѣ училища изъ всички кжтове на нашето отечество, а следъ това и агрономитѣ, лесовъдитѣ и др. За литературнитѣ (книжовнитѣ) имена на растенията по-вече не бива да става дума — тѣ сж достатъчно събрани и добре познати. При записване народнитѣ имена на растенията необходимо е да се отбележи точното имъ произношение, ударението имъ и де сж чути (село, околия или градъ). Сжщо отъ голѣма стойность може да бждатъ и всички сведения за растенията изъ областьта на фолклора и особено за тѣхното приложение въ народната медицина.

[1]) Н. Анненковъ, Ботаническiй словарь. 1878.

Не бива да се мисли, че всѣко лице, което се изпрѣчи на пжтя ни, ще може да задоволи нашето любопитство и ще ни даде сигурни отговори относно народнитѣ имена на растенията. Въ туй отношение трѣбва да бждемъ много внимателни и всички данни трѣбва да бждатъ добре проконтролирани. Най-важното въ случая не бива да се забравя: трѣбва предварително точно да знаемъ научнитѣ имена на ония растения, на които търсимъ народнитѣ имена. Задачата на всички събирачи на народни имена на растенията днесъ е улеснена твърде много отъ извънредно ценното съчинение — „Флора на България“ — на г-нъ проф. Н. Стояновъ и г-нъ проф. Б. Стефановъ. Надѣвамъ се, чрезъ настоещия трудъ тази задача да бжде още повече улеснена. Все пакъ при всички съмнителни случаи относно научнитѣ имена на растенията, безусловно трѣбва да се иска мнението на по-компетентни лица. Въ туй отношение извънредно ценна услуга указватъ Царскитѣ научни институти въ София, отъ кждето съ сигурность може да се получатъ исканитѣ отговори, стига интересуващитѣ се да изпратятъ всички такива растения, по възможность цѣли или поне съ цвѣтове и листа.

Събирането на народнитѣ имена, както и на всички данни изъ областьта на фитофолклора, трѣбва да става въ найблизкия населенъ пунктъ, дето се срѣщатъ съответнитѣ растения. Събирането на такива данни чрезъ пощата или чрезъ разпитване на лица, които живѣятъ далечъ отъ мѣстото, дето се срѣщатъ събранитѣ растения, не дава добри резултати. Не само това, често пжти тия резултати сж отрицателни.

Ползата отъ събирането на народнитѣ имена на растенията е двойна — езиковна и научна. Всѣко ново име е единъ новъ приносъ къмъ нашата словесна съкровищница. Чрезъ народнитѣ имена на растенията и особено, когато тѣ сж събрани отъ всички краища на нашето отечество, филологътъ може да обясни нѣкои особености на нашитѣ наречия, както и други въпроси изъ областьта на нашата лингвистика. Въ туй отношение особено сж ценни разнитѣ морфологични нюанси на народнитѣ имена, заради което такива внимателно трѣбва да се отбелязватъ. За нѣкои имена тѣ сж десетки. По тѣхъ можемъ да сждимъ за духовното развитие и творческата мощь и наблюдателность на нашия народъ.

Така грижливо и внимателно събранъ, този материалъ

отъ всички кжтове на нашето отечество ще даде възможность за окончателното уреждане на книжовната ни ботанична номенклатура.

Но и настоещиятъ трудъ представлява една работа, която за дълго време може да задоволява нашитѣ нужди отъ народни имена на растенията. Той съдържа около 11,250 народни и литературни (книжовни) имена на растенията. Между тѣхъ една голѣма часть сж твърде хубави, изразителни, звучни и интересни.

Въпрѣки основната преработка, на която бѣ подхвърленъ представениятъ ми материалъ, въ кржга на моята възможность и компетентность, нѣкои недостатъци не можаха да бждатъ отстранени. Една такава обширна работа не може да бжде безъ недостатъци и грѣшки, още повече, като се има предъ видъ, че и двамата автори сж вече покойници и нѣмаше възможность да се проконтролиратъ нѣкои данни.

Уводната часть — фитолингвистиката, която обхваща качество, количество, създаване и история на имената на растенията — е дѣло на г-нъ Б. Давидовъ и отъ менъ е оставена почти безъ промѣна. Покойниятъ, като голѣмъ ентузиастъ, не бѣ свободенъ отъ нѣкои увлечения. Допускамъ и тукъ да има такива. Все пакъ тази часть е една отъ най-интереснитѣ и, ако има недостатъци и грѣшки, тѣ може да бждатъ изправени и допълнени отъ нѣкой нашъ езиковедецъ, сжщевременно и добъръ фолклористъ. Въ всѣки случай г-нъ Б. Давидовъ начертава единъ добъръ планъ за разработване на нашата фитолингвистика.

Накрая считамъ за приятенъ дългъ да изкажа най-голѣма благодарность на г-нъ д-ръ Ив. Бурешъ, директоръ на Царскитѣ научни институти и Естествено-историченъ музей, не само заради туй, че даде най-голѣмо съдействие при изработването на настоещия трудъ въ сжщитѣ институти, но и за съдействието, указано отъ негова страна, по-рано въ качеството на секретарь, отпосле въ качество на председатель на Природо-математичния клонъ на Българската академия на наукитѣ, по напечатването на сжщия. Считамъ сжщо така за дългъ да благодаря на стария и заслужилъ нашъ ботаникъ г-нъ Ив. К. Урумовъ и на г-нъ проф. Н. Стояновъ за проявената отзивчивость отъ тѣхна страна по напечатването на настоещия.

Най-после считамъ за необходимо да изкажа особена благодарность на стария нашъ общественикъ и академикъ г-нъ С. Ж. Дацовъ, който, трогнатъ отъ хубавитѣ думи, казани по адресъ на този трудъ отъ г. проф. Н. Стояновъ, въ качеството на докладчикъ, въ заседанието на Природо-математичния клонъ на Бълг. акад. на наук. на 2. XII. 1932 г., подари 5000 лева. въ паметь на двамата му сина, загинали презъ време на войната — художника Гошко и студента Сава, за да бѫде напечатанъ по-възможность по-скоро и въ подобаваща форма.

Б. Ахтаровъ

ПЪРВА ЧАСТЬ

Фитолингвистика

Задачитѣ на ботаничната номенклатура. Качество и количество на българскитѣ имена на растенията

Съ имената на растенията се занимава, отъ една страна, науката за растенията или ботаниката, отъ друга — науката за езицитѣ или езикознанието.

Една клонка отъ систематиката на растенията, подъ името ботанична номенклатура, урежда научнитѣ имена на отдѣлнитѣ растения и на тѣхнитѣ групи. Най-важната нейна заслуга е, дето въ лицето на своя творецъ, Карлъ Линея, тя успѣ да наложи двойното название на видоветѣ. Началото на всѣко познание е наименованието, понеже всѣко понятие се конкретизира съ името си. Ето защо Линей, и да не бѣше създалъ първата ботанична класификация, пакъ щѣше да се счита за баща на ботаниката, макаръ преди него да сж работили въ тая областъ множина видни ботаници. Последнитѣ даваха описателни и често много дълги имена на растенията, които не можеха лесно да се запомнятъ. Главната цель на ботаничната номенклатура днесъ е да подреди по известни, малко-много общоприети, правила[1]) синонимнитѣ имена, предимно на видоветѣ, а сжщо и на всички други таксономични единици (вариетети, родове, семейства и пр.). Това е тъй нареченатa синонимика въ ботаниката. Ботаничната номенклатура изяснява още произхода и значението на думитѣ, които влизатъ въ научнитѣ имена на растенията (етимологична номенклатура), поправя правописа имъ

[1]) Тия правила се създаватъ и усъвършенствуватъ било отъ практиката, било съ решения въ международнитѣ ботанични конгреси.

и дори посочва акцентуацията на латинскитѣ имена. Нейниятъ идеалъ е да създаде еднакви въ всѣко отношение имена на растения (въ етимологично, морфологично и фонетично) задължителни за всички учени и ботаници. Тая номенклатура е всесвѣтска.

При все това научната ботанична номенклатура си остава общоприета и напълно разбираема само за сравнително малъкъ кръгъ специалисти отъ всички краища на свѣта, които боравятъ съ чиста или съ приложна ботаника. Народътъ и интелигенцията, особно писателитѣ и поетитѣ, си служатъ изключително съ народнитѣ имена. А и специалиститѣ ботаници, почти въ всички случаи, особно кога пишатъ мѣстни цвѣтници (флори), учебници и популярни трудове, трѣбва, покрай научнитѣ имена на растенията, да превеждатъ и тѣхнитѣ поне най-употрѣбими и общоприети въ езика народни названия. За тая цель всѣки културенъ народъ си е изработилъ своя книжовна ботанична номенклатура, за основа на която служатъ имената на растенията въ езика на народа, следъ като тѣ сж проучени дълбоко и всестранно.

Коренното проучване на думитѣ е предметъ на езикознанието. Оная часть отъ общото езикознание, която се занимава съ имената на растенията, съ тѣхната етимология, ще наречемъ фитолингвистика или лингвистика на имената на растенията. Последната борави съ народнитѣ ботанични наименования. Фитолингвистиката изучава имената на растенията, именно: произхода, миграцията, заимствуванията и асимилацията имъ, а сжщо и тѣхното изчезване у нѣкои народи. Между другото, тя изяснява библейски, класически и срѣдновѣковни фармакологични названия на растенията. Фитолингвистиката трѣбва да се разработва при сътрудничество на езиковедецъ съ ботаникъ. Много пжти, когато се разрешава нѣкой фитолингвистиченъ въпросъ, необходимо е да се познава морфологията, свойствата и географското разпространение на видоветѣ и на родоветѣ. Това ще служи било като ржководно, било като предпазително срѣдство. Казаното се отнася и до една много близка до фитолингвистиката дисциплина, която ще означимъ съ названието фитофолклоръ. Фитофолклорътъ изучава култа на растенията, изобщо цѣлото духовно творчество на човѣка, намираще се въ връзка съ растенията, а именно: предания, народни

повѣрия, обреди, обичаи, игри, поговорки, гатанки, епитети и други поетични фигури, свързани съ растенията. Освенъ това, фитофолклорътъ разглежда растенията въ поезията, въ живописството, въ пластичнитѣ изкуства (шиене и тъкане на цвѣтя, приготвяне изкуствени цвѣтя, растенията въ рѣзбарството, каменодѣлството, желѣзарството, архитектурата и пр.), пъкъ дори въ нумизматиката. Най-после, фитолингвистиката като борави съ морфологичната лабилность на имената на растенията и съ тѣхната идеология, представя и не малъкъ езиковенъ интересъ. Отъ казаното се вижда, че ботаниката, а именно систематиката на растенията, флористиката и фитогеографията иматъ известни допирни точки съ духовнитѣ науки. По тоя начинъ ботаниката се дава въ услуга на тъй далечни отъ нея дисциплина, каквито сѫ: митология, фолклоръ, лингвистика и филология. Тия науки пъкъ отъ своя страна сѫ отъ голѣма важность за флориста-ботаникъ, особно за българския ботаникъ. Когато нѣкой флористъ или близкостоещъ до ботаниката специалистъ — лѣкарь, лесовъдъ, агрономъ, цвѣтарь — пише обстойна монография за отдѣлно растение: билка, дърво, овошка, цвѣте, той не може да мине безъ лингвистиката и фолклора на своя обектъ. Но най-важното значение на фитолингвистиката — освѣтена отъ филологията и фитофолклора — се състои въ това, дето само съ нейна помощь може да се състави общоприета правилна и хубава родна ботанична номенклатура.

Ние нѣмаме още такава номенклатура. Тя се създава сега. Развоятъ на нейното създаване, поради нѣкои скръбни причини, върви много бавно и не рѣдко се отклонява въ криви насоки[1]). У насъ още нѣма достатъченъ брой подготвени и любознателни лица, които да събиратъ отъ всички краища на отечеството ни народнитѣ имена на растенията. Това което е изнесено въ печата, още не е приведено въ известность и не е събрано нито въ отдѣленъ ботаниченъ речникъ, какъвто е, напр., хърватскиятъ на Šulek: „Jugoslavenski imenik

---

[1]) Пенчо Славейковъ, вмѣсто лѣтната метличина (Centaurea), криво употрѣбява името синчецъ, което е пролѣтната Scilla; единъ учебникарь — географъ употрѣбява турското име сейрекъ, безъ да знае, че това е ленъ (Linum); другъ нашъ географъ — специалистъ, вмѣсто да каже ела (за Abies pectinata), казва елха, което е съвсемъ друго растение (Alnus glutinosa) и пр. и пр.

bilja“ или рускиятъ на Анненковъ „Ботаническій словарь“, нито въ нѣкоя писана българска флора по образеца на ромънскитѣ, на маджарскитѣ, а напоследъкъ — на нѣкои нѣмски флори[1]). А дума не може да става за нѣкакъвъ речникъ на общоприети наши литературни имена на растенията, какъвто е напр. Salmon-Voss'овиятъ „Wörterbuch der deutschen Pflanzennamen“ или за речникъ съ по-широкъ замахъ, какъвто е Rolland'овия „Flore populaire ou histoire naturelle des plantes dans leur raports avec la linguistique et le folklore“. Освенъ това, клетата българска фитолингвистика се помрачи и отъ неоснователнитѣ укори, които народниятъ ни поетъ Вазовъ, най-пламенниятъ пѣвецъ на хубавата българска природа, излѣ върху неблагозвучнитѣ и негодни за поезията имена, които народътъ ни е далъ на нѣкои растения. Ще приведа тука изцѣло онова мѣсто отъ Вазовото описание „Единъ пѫть на Стара-планина“, дето поетътъ говори върху това:

„Чудни цвѣтя пъстрѣха отъ двѣтѣ страни пѫтя ни. Сини, червени, алени, жълти стръкчета показваха своитѣ прекрасни главички изъ тревитѣ, и тѣ викаха, и тѣ молѣха да ги откѫснемъ. Китката, която направихъ отъ тѣхъ, бѣ прелесть. Чини ми се. че никога градинскитѣ цвѣтя, по свежестьта си, по блѣсъка на шара си, по своеобразната си хубость, не могатъ се сравни съ произведенията на горската флора. За всѣко цвѣте азъ разпитвахъ, какъ се казва, готовъ да му запиша името въ портофела си, за да усладя съ неговото благоухание нѣкой стихъ! Напраздно! Бай Михалъ на всѣки подобенъ въпросъ еднакво ми отговаряше:

— Това е едно цвѣте, — планинско цвѣте.

А Рачо Чобанътъ прибавяше дълбокоумно:

— Това е цвѣте... санкимъ трева... тѫдѣва ги има много такива.

Изведнъжъ погледътъ ми се плени отъ едно цвѣте, което стърчеше на стръмнината на брѣга. То бѣше румено-свѣтло, толкозъ румено, щото ти се чинѣше, че е единъ кѫсъ отъ дѫгата, една ангелска цѣлувка, оронена отъ небето. Азъ се спрѣхъ очарованъ предъ това хубаво създание, така усмихнато, така красиво, така скромно.

[1]) Тия бележки г-нъ Б. Давидовъ е писалъ, преди да излѣзе капиталното наше съчинение — Флора на България отъ г-да професоритѣ Н. Стояновъ и Б. Стефановъ. Бел. ред.

— Поне това не знаете ли, какъ се вика, за Бога? — извикахъ азъ.

— Това е зла свекърва, отговори бай Михалъ.

Азъ побледнѣхъ отъ негодувание.

— „Зла свекърва!“ Такова ли име сж дали на най-чудесното цвѣте!

Боже мой, какъвъ прозаически народъ!

Мене ме бѣше ядъ, защото не първи пжть чувахъ у насъ да се даватъ най-безобразни названия на най-приятни цвѣтя. Естеството, което така разкошно и величествено се проявява и хубави цѣлото ни отечество, ние го онеправдаваме. Ние нѣмаме мили названия за неговитѣ хубости. Въ народнитѣ пѣсни, освенъ традиционнитѣ: гора зелена, вода студена, поле широко, ние не срѣщаме други поетични термини, съ които да изразимъ всичката чудесна разнообразность на красотитѣ и изгледитѣ му. Най-величественитѣ създания на природата у насъ нѣматъ имена. Най-миловидното злато-жълто цвѣте, което пролѣть и лѣте краси полята ни, казваме лай-лай-кучка. Италиянцитѣ го казватъ камомила. На това мораво-бѣлизняво цвѣте, което така разкошно разхубавява ливадитѣ, ние даваме простото име слѣзъ; на това свѣтло-алено цвѣте, което се мѣрка изъ зеленитѣ класове на нивата, ние казваме пукълъ; величествения синь кринъ, който краси нашитѣ градини, ние наричаме магарешки уши; на друго едно горско цвѣте казватъ козя брада; високото съ червено стъбло, съ голѣми листа тропическо цвѣте, което пълни много дворове съ хубость и зеленина, днесъ го наричатъ, не знамъ защо, кърлежъ! На едно друго полурастение, полуцвѣте, колкото оригинално, толкова и красиво, което расте по тревиститѣ урви на Балкана, даватъ име: мечешко зеле! Идете после това и туряйте въ стихъ тѣзи „деликатни названия!“

Вазовъ съ тоя свой възгледъ отива много далече. Ако нѣкой пожелае да прави фитолингвистични парадокси, той ще намѣри между провинциалнитѣ имена на растенията у всѣки народъ, па билъ той и най-културенъ, не десетина, а стотици непоетични названия. Въ такъвъ случай Вазовитѣ сжждения и чувства могатъ да се приложатъ съ еднакво право и къмъ имената на растенията у французитѣ и къмъ самия френски народъ (французитѣ дори биха останали по-ни-

зко отъ насъ), защото хубавитѣ растения, които ние наричаме съ поетични имена, нѣкжде въ Франция носятъ съвсемъ неблагозвучни, груби имена. Така напр.:

детелина	(Trifolium)	—	Herbe au veau (телешка трева),
радика	(Taraxacum)	—	Pissenlit (пикай въ легло),
чернилка	(Nigella)	—	Oeil de bouc (пърчово око),
жълтурче	(Ficaria)	—	Pieds de poulain (кокоши крака),
гугерки	(Muscari)	—	Ail des chiens (кучи лукъ),
здравецъ	(Geranium)	—	Herbe au dindon (пуйча трева),
тжжникъ	(Spiraea)	—	Pied de bouc (пърчовъ кракъ),
лютиче	(Ranunculus)	—	Patte de loup (вълча стжпка),
гороцвѣтъ	(Adonis)	—	Oeil de boeuf (волско око),
мразовецъ	(Colchicum)	—	Mort aux chiens (куча смърть),
подбѣлъ	(Tussilago)	—	Pas d'âne (магарешка стжпка),
равнецъ	(Achillea)	—	Saigne-nez (кръвясалъ носъ),
козинецъ	(Oxalis)	—	Pain de coucou (кукув. хлѣбъ),
кукурякъ	(Helleborus)	—	Herbe au porc (свинска трева),
имелъ	(Viscum)	—	Pomme hémoroïdale (маясълови ябълки) и пр. и пр.

Сжщото би могло да се каже и за италианцитѣ, защото нашитѣ:

преслица	(Equisetum)	италиянц.	нарич.	Coda di cavallo (конска опашка),
лопенъ	(Verbascum)	„	„	Labri d'asino (магарешки устни),
лютичка	(Ranunculus)	„	„	Pè d'gall (петлювъ кракъ),
подбѣлъ	(Tussilago)	„	„	Unghia cavallina (конско копито),
тжжникъ	(Spiraea)	„	„	Barba caprina (козя брада),
звъничка	(Hypericum)	„	„	Ossi de grillo и пр. и пр.

Сжщиятъ укоръ заслужаватъ и нѣмцитѣ, защото:

потайникъ	(Asarum)	нѣм.	нарич.	Haselwurz (зайче биле),
плаунъ	(Lycopodium)	„	„	Bärlapp (меча стжпка),
бѣлонога	(Saponaria)	„	„	Hundsnelke (кучи каранфилъ),

млѣчка	(Euphorbia)	нѣм.	нарич.	Wolfmilch (вълче млѣко),
здравецъ	(Geranium)	„	„	Storchschnabel (щъркова човка),
хрѣнъ	(Cochlearia)	„	„	Pferderettich(конска рѣпа),
лютиче	(Ranunculus)	„	„	Hahnenfuss (кокоши (петльовъ)-кракъ),
любидрагъ	(Tropaeolum)	„	„	Judenbart (Юдина брада) и пр. и пр.

Нито единъ френски, италиански или нѣмски поетъ не се е възмутилъ отъ простотата на тия имена, за да обяви народа си за прозаиченъ.

Всѣки народъ, безъ да изключваме и българския, има въ речника си по нѣколко имена за единъ и сжщъ растителенъ видъ, особно, ако той е въ нѣкакви връзки съ материалния или духовния животъ на човѣка. Едни отъ тѣхъ сж хубави и поетични, други сж просташки и дори нѣкога цинични. Поетитѣ, писателитѣ и ученитѣ подбиратъ едно отъ тия имена, а именно най-звучното, най-изразителното, най-подходното къмъ езика и го поставятъ въ редицата на литературната ботанична номенклатура. А останалитѣ имена се разглеждатъ като провинциализми, които сведочатъ за наблюдателностьта и духовитостьта на народа и сж предметъ на езикознанието и на фолклора.

Грѣшката на Вазова е тамъ, че той взема нѣколко (само 8 на брой) наши провинциализми, издига ги волно или неволно въ степень на литературно-номенклатурни елементи и предъ така получената картина негодува по горепосочения начинъ.

Сега нека разгледаме поотдѣлно осемтѣ осмѣяни отъ Вазова имена:

1. **Зла-свекърва** — това ще да е нашето, наистина, красиво планинско цвѣте, което ботаницитѣ наричатъ Geum coccineum. Народътъ има за сжщото растение и други имена: омайникъ, омайниче, подстрекъ, пощрекъ, калю, калешъ. Всички тия названия сж създадени отъ действието, което произвеждатъ цвѣтоветѣ на растението върху човѣка и върху животнитѣ. Боята на цвѣтоветѣ е особна, чисто ориенталска: пламенно-червена, съ кърмъзовъ отенъкъ, съ

гжстъ тонъ и съ силна яркость: има въ нея нѣщо, което плени и омайва, но и друго, което крещи и дразни. А самитѣ му цвѣтове сж голѣми, кржгли и плоско-разтворени; тѣ се издигатъ доста високо надъ околната зеленина и се забелязватъ отдалеко. Лесно се досѣщаме сега, какъ сж произлѣзли нашитѣ имена на това растение. Цвѣтоветѣ преди всичко сж хубави: оттука — калю, хубавъ калю, калешъ (името калю има въ основата си гръцката дума καλλός — хубавъ). Цвѣтоветѣ омайватъ: отъ тука — омайникъ, омайниче. Цвѣтоветѣ каратъ говедата (особно биволитѣ и биковетѣ) да щръклѣятъ: оттамъ — подстрекъ, пощрекъ. Най-после, цвѣтоветѣ надничатъ, гледатъ второчено, дразнятъ, нѣкакъ хипнотизиратъ, особно женитѣ, като втренченитѣ очи на „зла свекърва". [1]) Ако Вазовъ поискаше или можеше да разгадае етимологията на нашитѣ имена на растенията, увѣрени сме, той щѣше да намѣри случай да се провикне: „Боже мой, колко поезия има у тоя народъ!" — тъкмо противното на онова, що той говори въ: „Единъ кжтъ на Стара-планина". Като литературно име у насъ, безспорно, трѣбва да се изтъкне името омайникъ. Като неговъ епитетъ, мислимъ, все пакъ ще си остане Вазовото сравнение: „единъ кжсъ отъ джгата, една ангелска цѣлувка, оронена отъ небето". — Нека накрай споменемъ, че видътъ Geum coccineum расте само по високитѣ планини на срѣдната часть на Балканския п-овъ и на Мала Азия. Както растението е ендемично, така и имената му сж чисто мѣстни, а не сж заимствувани отъ съседни народи. Въ други езици за това цвѣте нѣма имена, съ които може да става сравнение.

2. **Лай-лай-кучка** — въ тая си форма името се употрѣбява много рѣдко. Може да се каже, тя почна да получава гражданственость подъ влиянието на Вазова и на нѣкои наши учебници по ботаника. Най-често употрѣбяваната форма отъ сжщия коренъ и съ сжщата етимология (до като на коткитѣ е приятна миризмата на това растение, кучетата се дразнятъ отъ нея и лаятъ) е кучелайка или само лайка. Въ разнитѣ наши наречия има около 40 имена за тая билка. Ето

нѣкои отъ тѣхъ: подрумиче, попадия, романъ (ръмонъ, романие — сравни съ руското ромашка), черманъ, попатка, кумичъ, бѣли-очи, болиочъ, еньово-цвѣте, еньово-пиленце и пр. При такъвъ богатъ изборъ, не зная, защо трѣбва да изтъкваме напредъ именно „лай-лай-кучка". Относно сравненията на поета, че италианцитѣ наричали растението камомила, ще забележимъ следното: Ние имаме сжщото име подъ формитѣ камилки, камилекъ, само че по правилото за прехвърляне на имената върху сродни понятия, за което ще говоримъ по-нататъкъ, то е преминало върху друга билка (гледай по-долу слѣзъ). А у италианцитѣ „camomilla", у французитѣ „camomille", у англичанитѣ „camomile", у нѣмцитѣ „Kamille", у чехитѣ „kamilky", у хърватитѣ „camomila" и пр. сж стари варваризми. Тѣ сж измѣстили въ книжовния езикъ на поменатитѣ народи простонароднитѣ названия за сжщото растение, отъ които нѣкои сж твърде некрасиви; тъй, сърбохърватитѣ, които изобщо иматъ и много хубави имена за цвѣтята, за въпросната билка иматъ и името „goriguzica". Названието камомила произлиза отъ старогръцкото хамемилонъ, което значи низка или земна ябълка (защото мирише на дуля). Сжщото име у римлянитѣ и презъ срѣднитѣ вѣкове е имало обща употрѣба въ формитѣ: Chamaemelum и Chamemilla, които влизатъ и въ днешнитѣ фармакологични термини: Chamaemelum vugare, Chamomilla vulgaris, Ch. minor и Ch. nostralis. Отъ тука е взето и видовото име въ научното название на Линея — Matricaria chamomilla. Най-после, ако нѣкому е много свидно за хубавото име камомила, интересно е, дето той ще срещне въ нѣкои покрайнини на Македония българи да именуватъ сжщото растение амамила.

3. **Слѣзъ.** — Ние имаме около 20 имена за билката Malva silvestris: слѣзенъ, синя-ружа, камилка, камиленъ, окрилче, молоха и пр.; ала най-разпространено и получило гражданственость въ книжнината ни е името слѣзъ. Но не зная, защо това име да се вижда „просто". Защото, навѣрно, произлиза отъ „слизь". Обаче и думата сълза — до колкото се простиратъ филологичнитѣ ми позна-

който изпущатъ смачканитѣ или варени цвѣтове на слѣза, както цвѣтоветѣ на сжщата ружа (Althaea), сж добро размекчително срѣдство (emollentia) при настинка на дихателнитѣ органи и нѣма нищо общо съ разнитѣ животински лиги. Това име е подходно, изразително, кратко и звучно; затова почти всички славяни сж го запазили: уруситѣ — слезъ, слязъ, сляжень; у поляцитѣ — ślaz; у литовцитѣ — zliegies; у чехитѣ — slèz, sliz; у сърбитѣ и хърватитѣ — sljez, slez, sliz, slezovina и пр. А по-хубави ли сж нѣкои имена, що употрѣбяватъ нѣмцитѣ, като Hasenpappel или френцитѣ — като fromageon?

4. **Пукълъ.** — Това е едно отъ 72-тѣ провинциални названия на полския макъ (Papaver rhoeas), които представятъ богата сбирка отъ сполучливи и хубави имена за растението. Ето нѣкои отъ тѣхъ: божанка, божинка, божичка, пламеница, булка, була, кадънка, турче, калинка, пиши-кукла, тутенка, пепурика, папаруна, папаронка, пеперуда и пр. и пр. Но лошо ли е името пукълъ? Отде произлиза то? Ние имаме укорителната поговорка: „гледа като пукълъ". Когато я казваме или слушаме, ние не се запитваме, какво значи тука думата „пукълъ". На много мѣста въ България, дето употрѣбяватъ поговорката, тая дума не е известна отдѣлно. Въ повечето случаи ние се само досѣщаме, че става сравнение съ нѣщо лошо и мълкомъ заключаваме, че, ако гледането като пукълъ е лошо, то и обектътъ и името „пукълъ" ще бждатъ некрасиви. Но това не е правилно сжждение. Макътъ (пукълътъ) има красиви цвѣтове, и тѣ гледатъ засмѣно, страстно презъ стръковетѣ на нивята. Не е лошъ нито пукълътъ, нито неговото гледане, а лошо е човѣкъ да гледа опулено и мълчаливо като пукълъ. Така именно, мисля, е добило лоша слава името пукълче (умалителната форма се употрѣбява по-често). Ще поясня мисъльта си и съ единъ аналогиченъ примѣръ. Ние употрѣбяваме сжщо укорителното сравнение: „мждри се като булка". Мждренето на булката е въ реда на нѣщата; но да се мждри човѣкъ, къмъ който при случая се прилага поговорката, е некрасиво, неприлично. Както въ тоя случай не за-

наистина, то не е такова. Името пукълче, пукълъ (у поляцитѣ и чехитѣ — пукавецъ, плесканецъ, у украйнцитѣ макъ трискатий, а у насъ още: плюсковъ и плюсковецъ) произлиза отъ тамъ, че децата и момичетата, като свиятъ между пръститѣ си въ едно краищата на вѣнечнитѣ листа на мака, получаватъ мѣхурче, та пукатъ (плюскатъ) последното по челото или по ръката си. Нѣмцитѣ нѣкѫде именуватъ сѫщото растение котешки-макъ, а французитѣ въ разнитѣ области употрѣбяватъ названията: свинска роза, вълча роза, пъкъ въ Вогезитѣ — kikiri jac (като се тълкува кукуригу жакъ).

5. **Магарешки-уши.** — „Величествения синь кринъ, който краси нашитѣ градини, ние наричаме магарешки-уши", казва поетътъ. Не! Тѣ сѫ нѣкѫде просташки единици, каквито ги има по цѣлия свѣтъ, които казватъ по насъ така на градинската перуника (Iris germanica). Много почесто чуваме други хубави провинциализми: тѫжекъ, перуника, перужка, пеперуга, урка и замбакъ!

6. **Козя-брада.** — Съцвѣтието[1]) на малкия киселецъ (Rumex acetosella) напомня брадата на козата, за което нѣкѫде наричатъ така растението. Но по-голѣмата часть отъ народа ни има други имена, като: кози-лапатъ, кози-щавелъ, кози-лянка, малъкъ-лопушъ, орлякъ, гластурецъ, лютецъ и др. Името „козя-брада" употрѣбяватъ и англичанитѣ, но за друго растение — goat's beard; нѣмцитѣ — Bosks-Bart; италианцитѣ — barba-caprina; французитѣ — barbe de chèvre; руситѣ — козья борода и пр.

7. **Кърлежъ.** — Ricinus communis. *Приликата между семената на билката, отъ която получаватъ рициновото масло и между паразитното паякообразно, известно подъ името кърлежъ, е тъй поразителна, че, както растението, така и животното, сѫ наречени съ едно и сѫщо научно име Ricinus. Добре е да се помни, какво първенъ растението е именувано така, а по-късно — животното. У народитѣ именува-*

нето е вървѣло по обратенъ редъ, защото растението, което има отечеството си въ ю. Азия, е станало познато въ Европа, следъ като името на животното е добило известность. Тъй, руситѣ, по името на животното, наричатъ и растението клещевина[1]) (тѣ иматъ и името дрисливый бобъ!), чехитѣ skočec и пр. Нашето име кърлежъ само по себе си не е грозно, стига да се абстрахираме отъ отвратителното паякообразно. Ние имаме и други имена за това растение: капушъ, протокъ, клъчище, морска-кждделка, рацинъ и касторъ.

8. **Мечешко зеле.** — Това е нашиятъ лопенъ (Verbascum phlomoides и др. видове). Ние имаме още 25 народни имена за него: любовачка, дивизма, билчина бѣла-билка, бурдюнъ, бабякъ, свѣщулка и пр., а, както вече казахме, италианцитѣ го наричатъ labbris d'asino.

Горнитѣ обяснения и сравнения, мисля, сж достатъчни да се убедимъ, какво поетътъ нѣма право да се сърди на нашитѣ имена на растенията. Той би билъ донѣкждде правъ, ако кажеше, че народътъ ни, като всѣки народъ, покрай хубавитѣ имена има не малко и съвсемъ прости; че тия последнитѣ, като по-изразителни, се запомнятъ лесно, та и по-често се чуватъ; че водачитѣ ни по планини сж все отъ типа на бае Миала и Рачо-Чобана — съвсемъ невежи по въпроса — та отъ тѣхъ не можешъ да чуешъ хубави имена на растения; най-после, ние не хаемъ да съберемъ последнитѣ и да подберемъ отъ тѣхъ най-красивитѣ. Но присждата, какво имената на нашитѣ растения сж „безобразни", „прости" и пр., е жестока и несправедлива. Нашитѣ саморасли цвѣтя сж вдъхновявали безименнитѣ народни поети, та ги срѣщаме въ пѣснитѣ имъ представени съ мили имена и сравнения. А виждаме и стремежа на по-младитѣ ни поети да вмъкватъ въ стиховетѣ си образитѣ на цвѣтята. Пъкъ и самъ Вазовъ по-късно дивно е възпѣлъ не малко растения. Какъ майсторски умѣе да извърши той това, можемъ да видимъ, напр., въ сжщото описание „Единъ кжтъ на Стара-планина", именно: . . . . . . намѣсти до пжтеката, изъ зеленитѣ шубраци и

лещаци, се смѣяха стръкове отъ прѣсни *малини*, червени като корала на Персия, сладки като устнитѣ на ихтиманскитѣ девойки". Вазовъ не забелязва, че си противоречи, като се възхищава отъ растението *Rubus idaeus*, за което е употрѣбилъ хубавото народно име *малина*. Трѣбва да съжаляваме, че това не го е подсѣтило за други подобни имена, като: *кжпина, ягода, лоза, шипка, лилека, здравецъ росенъ, детелина, божуръ, тинтява, теменуга, иглика, любика, самокитка, слабонога, срамниче, дилянка, вратика, чемерика, оманъ, сплитъ, златовръхъ, чернокосъ, ревенъ, перуника, комунига, ружа, лугачка, героцвѣтъ и горицвѣтъ, ливадица, козлецъ, синчецъ, сминъ, кокиче, ведрица, поветъ, енювче, лазаркиня, мушонка, лопенъ, брей, брошъ, зеленика, бивушка, равнецъ, звъника, дивисиль, подбѣлъ, прострѣлъ, пелинъ, мразовецъ, сънка, зявка, потайникъ, момина сълза* и пр. и пр. — безъ да споменяме всички най-обикновени културни растения (*жито, ръжь, царевица, просо*, и пр.) и дървета (*боръ, ела, букъ, яворъ, липа* и пр.), които всички иматъ все хубави имена.

Грѣшката на Вазова ето повече отъ 40 години стои непосочена. Тжжното впечатление, което произвежда тя у интелигентния български читатель, не само не се заглажда, но се и усилва съ обстоятелството, дето въ всички наши христоматии, безъ изключение, като образецъ за пжтни описания, се привежда именно оная часть отъ „Единъ кжтъ на Стара-планина", въ която изцѣло влизатъ редоветѣ за имената на растенията. Толкозъ той се харесва съ своята сентенция. Преподавателитѣ ни по български езикъ, въ повечето случаи толкова вещи по въпроса, колкото е билъ и Вазовъ, разглеждайки съ ученицитѣ си това мѣсто въ христоматиитѣ, само засилватъ невѣрната мисъль и повече създаватъ убеждението, че ние, българитѣ, нѣмаме имена за растенията си и че, колкото ги имаме, тѣ сж некрасиви, незвучни, негодни за поезия, а народътъ ни . . . . — той е прозаиченъ. За да се възстанови истината и за да се погледне правилно на въпроса за нашитѣ имена на растенията, би трѣбвало, споредъ мене, въ новитѣ издания на Вазовитѣ съчинения и особно въ хри-

на Стара-планина", да се направятъ съответни бележки въ духа на изложеното относно народнитѣ ни имена на растенията въ качествено и количествено отношение.

Съ качеството на имената ще имаме по-нататъкъ още случай да се запознаемъ. Въ края на тази часть се ограничавамъ съ въпроса за количеството на нашитѣ имена на растенията въ сравнение съ това у други народи.

Въ границитѣ на всѣка отъ днешнитѣ европейски държави вирѣятъ срѣдно 1,500—4,000 вида висши растения. Толкова имена само за растения не може да има никой народъ. Но недостигътъ на думи не е важна причина, за да останатъ много растения наименовани отъ простолюдието. Народитѣ сж твърде изобретателни да сковатъ нови названия или пъкъ да превеждатъ или изопачаватъ чужди до неузнаваемость, но въ духа на своя езикъ, стига растението да не е безразлично за човѣка. Въпросътъ е тамъ, че броятъ на растителнитѣ видове, които интересуватъ народа и отдѣлнитѣ му единици, е сравнително малъкъ, затова само една ограничена часть отъ видоветѣ на родната флора иматъ популярни имена. Това сж полезнитѣ, вредителнитѣ и най-приятнитѣ растения. Всички останали видове, като не се намиратъ въ нѣкакви отношения съ личнитѣ материални облаги и духовни нужди на селянина и на обикновения гражданинъ, оставатъ почти незабелязани и, следователно, не кръстени отъ него. Такива сж: 1) голѣмата маса безцвѣтни или спорови растения (съ изключение на нѣкои гжби); 2) всички храстчета и тревисти видове отъ цвѣтнитѣ растения, които сж безъ полза, но и безвредни за човѣка; 3) множество цвѣтенца и треви невзрачни или съ небиещи въ очи репродуктивни органи; 4) най-после, тука трѣбва да причислимъ и нѣкои, често твърде красиви растения, които вирѣятъ по отдалечени отъ човѣка или непристжпни мѣста, пусти скали, високи върхове, голи чалове и пр. По тоя начинъ работниятъ човѣкъ минава край $^{9}/_{10}$ отъ растенията, що го обикалятъ, съвсемъ равнодушно; а народътъ изобщо има най-повръхни познания едва за $^{1}/_{5}$ само отъ висшитѣ растения на отечеството си. Срѣдно само 23% отъ семеннитѣ видове на всѣка флора иматъ мѣстни народни имена.

Това число, обаче, се движи, макаръ слабо, у разнитѣ на-

Образованитѣ народи, бидейки презъ отдѣлнитѣ епохи на своето развитие въ многостранно допиране съ разни растения, иматъ повече именувани треви и цвѣтя, нежели първобитнитѣ племена, които сѫ въ съзнателни отношения само съ твърде ограниченъ брой растения и тѣхни продукти (— често само туземни). А независимо отъ това, забелязва се, че нѣкои народи, предимно земедѣлски, обръщатъ внимание на голѣмъ брой саморасли видове; изобщо тѣхъ интересува голѣма часть отъ растителното царство на страната. Българинътъ напр., наблюдава живота на всички плѣвели, които растатъ въ културитѣ му; той правилно сѫди за качеството на почвата по буренитѣ и цвѣтята, що вирѣятъ въ нея; той се сили да предсказва характера на годишнитѣ времена и общото плодородие по изобилието или плоденето на дивитѣ растения. При такива условия не е чудно, дето нашиятъ земедѣлски народъ е далъ имена на повече видове, отколкото нѣкои други народи, макаръ по-културни отъ насъ. Интересно е да се знае, какъвъ е броятъ на именуванитѣ растения спрямо всички видове на мѣстната флора у разни народи. Грижливи изчисления, правени въ продължение на много години, показватъ, че:

италианцитѣ . .	иматъ	свои	имена	за	15%	отъ	растенията	си.
ромънитѣ . . .	„	„	„	„	20%	„	„	„
французитѣ . .	„	„	„	„	22%	„	„	„
българитѣ . . .	„	„	„	„	24%	„	„	„
нѣмцитѣ	„	„	„	„	25%	„	„	„
сърбо-хърватитѣ	„	„	„	„	26%	„	„	„
руситѣ	„	„	„	„	29%	„	„	„

Тия числа, било поради еластичностьта на понятието ботаниченъ видъ и разното му разтѣгане въ флоритѣ на отдѣлнитѣ народи, било поради трудностьта да се различатъ чистонароднитѣ имена отъ новоскованитѣ и заимствуванитѣ, не могатъ да се похвалятъ съ голѣма точность. При все това, тѣ съ известна приблизителность — потвърдяватъ казаното до тука за имената на растенията. Тѣ ни подсказватъ, освенъ това, че измежду европейскитѣ народи най-много именувани растения иматъ славянитѣ, а най-малко — романскитѣ народи; нѣмцитѣ държатъ срѣдното мѣсто, дето сме и ние за сега.

имена, да надминемъ нѣмцитѣ и да заемемъ видно мѣсто срѣдъ другитѣ славяни.

Що се отнася до имената на растенията въ количествено отношение, трѣбва да обърнемъ внимание и на друга страна — върху броя на названията за единъ и сжщъ растителенъ видъ у даденъ народъ. Тоя брой зависи отъ голѣмината на народа, отъ голѣмия или малкия брой на области (провинции) и диалектитѣ въ страната. Всѣко малко или голѣмо племе проявява творческа способность, когато създава имена на растенията или поне дава своя типична форма на общото по произходъ народно название. Въ народнитѣ синоними за едно и сжщо растение трѣбва да различимъ етимологичнитѣ отъ морфологичнитѣ творби. Първитѣ произлизатъ отъ различни езикови корени; тѣ показватъ различнитѣ гледища при образуване имената за известно растение: следователно, тѣ сж важни въ езиковно и отчасти въ фолклорно отношение. Вторитѣ, като произлизатъ отъ общъ коренъ, отличаватъ се една отъ друга по нѣкои свойствени на наречието измѣнения, та иматъ само филологично значение. За да се изтъкне богатството на нашия езикъ спрямо езика на други народи и откъмъ броя на имената за едно и сжщо растение, ще изтъкнемъ само етимологичнитѣ (коренно различнитѣ) думи, а многобройтѣ диалектични форми, понеже иматъ по-специално значение, тука ще изоставимъ. Изброени по такъвъ начинъ, синонимнитѣ имена на нѣколко случайно взети най-обикновени билки у разни народи ще ни дадатъ следнитѣ отношения:

ВИДЪ	нѣмски	френски	руски	английски	български	сърбо-хърватски	италиански
Pulsatilla vulgaris .	20*)	12	15	7	6	8	4
Papaver rhoeas . .	30	26	7	20	21	17	16
Malva silvestris . .	6	7	10	6	10	5	4
Hypericum perforatum	22	18	20	16	10	12	13

*) Имена отъ различни корени, но доста близки по значение = синоними.

Тая табличка ни показва, че и по отношение броя на синонимитѣ нашиятъ народъ не е беденъ. Той държи за сега 5-то мѣсто между 7-тѣ народи, които сѫ най-богати съ имена на растения.

Общото заключение отъ всичко казано до сега е, че съ народнитѣ ни имена на растенията, и въ качествено и въ количествено отношение, ние държимъ почетно мѣсто срѣдъ другитѣ народи. Нашитѣ имена сѫ многобройни и красиви Затова нека имъ се радваме, съ усърдие да ги събираме и съ любовь да ги изучаваме. Нашатѣ поети нека ги вплитатъ за красота въ стиховетѣ си, а белетриститѣ нека съ тѣхъ разхубавяватъ своя художественъ стилъ!

Какъ народътъ създава имена на растенията

Българскитѣ имена на растенията по начинъ на образуване и по строежъ ни напомнятъ имената на растенията у други народи, защото едни и сѫщи начала и правила подбуждатъ и рѫководятъ близкия до природата човѣкъ, когато назовава растенията, независимо отъ това, въ коя часть на земята живѣе той. Забележително е голѣмото внимание, съ което българинътъ е наблюдавалъ растенията, тънкото му схващане на най-характернитѣ имъ особности и майсторското му творчество при именуването имъ. Подобно прозвищата на лицата или названията на мѣстата, името тъй *сполучливо* прилѣга на растението, че ти се струва, като че деветѣ сѫ създадени заедно. Трѣбва да се познаватъ самитѣ растения, за да се види, че тѣхнитѣ имена сѫ картинни. Много пѫти дадено растение, посрѣдствомъ името си, е единъ символъ, а самото му име разправя хубави приказки или пѣе нѣжна пѣсень. Нѣкога името, като прѣкорътъ, може да не е тъй красиво и благозвучно, дори може да бѫде цинично, но то е силно изразително, незамѣнимо правдиво и затова — винаги поетично.

Когато изследваме *имената на* растенията отъ етимологично гледище, забелязваме, че редици отъ тѣхъ сѫ създадени по една и сѫща подбуда. Това ни позволява да раздѣлимъ голѣмата часть отъ народнитѣ названия на растенията на нѣколко групи, различни по начина на образуването имъ.

Класирането на имената ни улеснява твърде много, за да се справимъ съ голѣмото тѣхно етимоложко разнообразие. Така получаваме следнитѣ категории имена:

1. Общиятъ изгледъ и държането на цѣлото растение или на негови характерни части (органи) често напомнятъ действия и качества, по името на които се именува самото растение:

свѣтлика (Luzula albida),
трепетлика (Populus tremula),
накитница (Dorycnium herbaceum и др.),
бѣлоочица (Lythospermum officiale и др.),
слабонога (Jmpatiens noli tangere),
рошавела (Tamarix pallasii),
вѣйникъ (Calamagrostis epigeios),
тѫжникъ (Spiraea ulmifolia и др.,
страшникъ (Acanthus longifolius),
равнецъ (Achillea millefolium),
подбѣлъ (Tussilago farfara),
прешипъ (Genista sagittalis),
ситница (Juncus compressus) и др.),
жалица (Salix babylonica),
наставче (Equisetum maximum),
гологлавче (Globularia willkomii),
ленивче (Lysimachia nummularia),
дрѣмавче (Lejcojum aestivum),
дебела-мара (Sedum maximum),
кѫсъ-добре (Teucrium chamaedrys),
засмѣнъ-ергенъ (Viola tricolor),
слободна-вдовица (Aster amellus),
кърши-калпакъ (Lilium martagon),
зини-лапни (Anthirrhinum majus),
кокорко (Viola arvensis),
кѫдравче (Lilium martagon),
бѣла-рада (Leucanthemum vulgare), и пр.

2. Предметитѣ, които се наподобяватъ отъ цѣлитѣ растения или отъ частитѣ имъ, даватъ името си подъ една или друга форма на растението:

калинка (Sorbus aucuparia) и др.,
самокитка (Aconitum cammarum),
клапачка (Rhinanthus major),
мѣхурка (Colutea arborescens),
гвоздейка (Marasmium oreades),
сълзица (Briza media),

гушевица (Cucubalus baccifer),
невѣсти (Fritillaria imperialis),
пилета (Clavaria sp.),
ведрица (Fritillaria pontica и др.),
писенца (котенца) (Pulsatilla vulgaris),
бъклици (Muscari racemosum),
ушенца (Echinospermum lappula),
звезделъ (Lotus corniculatus),
зейко (Anthirrhinum majus),
копитнякъ (Asarum europaeum),
чепка (Capsella bursa pastoris),
решетка (Carlina acanthifolia),
пеперуда (Papaver rhoeas),
тѫпанчи (Physalis alkekengi),
свѣщици (Filago arvensis),
ралици (Delphinium consolida) и пр.

Много пѫти известни органи или образувания на растенията напомнятъ или приличатъ на предмети, които сѫ принадлежность на нѣкое друго сѫщество. Въ такива случаи народнитѣ имена на растенията ставатъ двойни, както научнитѣ. Едната дума е име сѫществително и означава предмета, а другата — прилагателно притежателно и посочва, на кое сѫщество принадлежи предметътъ. Забележително е, че въ такива случаи у всички народи като притежатели се оказватъ найблизкитѣ до човѣка сѫщества. Въ тривиалнитѣ имена на растенията, следователно, можемъ да откриемъ най-почитанитѣ или най-приближенитѣ до народа действителни или въображаеми сѫщества, каквито сѫ митологичнитѣ и свещени обекти, близкитѣ лица и най-обикновенитѣ домашни и диви животни. Излиза, че въ фитофолклора изобщо сѫ отразени както вѣрванията на отдѣлнитѣ народи, така и най-главнитѣ представители на мѣстната фауна. Въ българскитѣ названия на растенията сѫ застѫпени:

а) Митични и свещени сѫщества: самодива, вила, змей, дяволъ, по-рѣдко Богъ и Богородица, а съвсемъ рѣдко Христосъ, напр:

самодивска хурка — Equisetum maximum,
вилина коса — Cuscuta europaea,
дяволски уста — Leonurus cardiaca,
божьо дръвче — Artemisia abrotanum,
богородична рѫчица — Anastatica hyerohuntica,
христовъ трънъ — Paliurus aculeatus.

б) Хора (лица): попъ, дѣдо, баба, жена, невѣста, мома, момъкъ, свекърва, напр.:

попови въшки — Thlaspi arvense,
дѣдовъ зѫбъ — Digitalis ambigua,
бабини внуки — Sedum dasyphyllum и др.,
женски косъмъ — Adianthum capillus veneris,
невѣстина сълза — Veronica dillenii и др.,
момини сълзи — Convallaria majalis,
момковъ перчанъ — Pulsatilla vulgaris,
свекървинъ езикъ — Opuntia coccinellifera.

в) Домашни животни (бозайници): куче, конь, магаре, волъ, овца, коза и свиня, напр.:

куче грозде — Solanum nigrum,
магарешки ягоди — Poterium sanguisorba,
волски езикъ — Scolopendrium officinarum,
овчо руно — Anemone silvestris и др.,
кози бизки — Sedum (разни видове),
свинска дъвка — Taraxacum officinale.

г) Диви животни (бозайници): мечка, вълкъ, лисица, таралежъ, заякъ, мишка и др., напр.:

меча стѫпка — Heracleum ternatum,
вълча жила — Daphne mezereum,
лисича опашка — Verbascum phlomoides и др.,
трънъ-таралежъ — Echinops (разни видове),
зайче ухо — Cyclamen neapolitanum,
миши трънъ — Ruscus aculeatus.

д) Домашни птици: пѣтелъ, кокошка, гѫска, патка и гълѫбъ, напр.:

петлюви гащи — Corydalis solida,
кокоши трънъ — Ononis spinosa,
гѫсчена трева — Achillea millefolium,
пачи кракъ — Iris graminea,
гълѫбови оченца — Hepatica triloba.

е) Диви птици: орелъ, щъркъ, гарванъ, врана, кукувица и врабче, напр.:

орлови нокти — Lonicera caprifolium,
щъркова клюница — Erodium ciconium и др.,

вранско око — Paris quadrifolia,
кукувича прежда — Cuscuta epithymum,
врабче семе — Lithospermum arvense.

ж) Влѣчуги и земноводни: змия и жаба, напр.:

змийско млѣко — Chelidonium majus,
жабина лъжичка — Alisma plantago.

з) Тукъ-тамъ нѣкое насѣкомо, напр.:

брънбарски кюпове — Campanula persicifolia,
пчела и гълѫбъ — Ophrys bicornis.

Ако нѣкому тъй съставенитѣ имена се струватъ некрасиви, той все пакъ трѣбва да има предвидъ, че тѣ не сѫ последица отъ нѣкакви особени български или ориенталски схващания, а сѫ обикновенъ плодъ на общочовѣшко творчество. Въ първата часть изброихме редица подобни имена у французитѣ, италианцитѣ и нѣмцитѣ. За пълнота ще посочимъ тука нѣколко английски имена:

лопенъ (Verbascum (thapsiforme) у англичанитѣ се нарича cow's wort (крави буренъ),

козилянка (Oxalis acetosella) у англичанитѣ се нарича cuckoo's bread (кукувичи хлѣбъ),

кукурякъ (Helleborus odorus) у англичанитѣ се нарича bearfoot (мечи кракъ) и пр.

Имената отъ тая категория сѫ толкова характерни и толкова общоупотрѣбими, че сѫ приети и въ научната ботанична номенклатура. Напр., нека преведемъ Линеевитѣ имена:

Tragopogon (козя брада), Myosotis (миши ушк),
Ornithogalum (птиче млѣко), Leonurus (лъвска опашка),
Cynoglossum (кучи-езикъ) и пр. и пр.

3. Посоката, въ която расте стъблото, или положението на надземнитѣ вегетативни органи подсказватъ името на растението:

съвлѣкъ (Convolvulus arvensis),
кръсташка (Portulaca oleracea),
пешакъ (Phaseolus nanus),
тързулка (Smilax excelsa),
телеграфче (Calystegia sp.),
поветъ (Clematis vitalba),
повивка (Calystegia sepium),
гърбачъ (Periploca graeca),
приткаръ (Phaseolus vulgaris),
клекъ (Pinus mughus) и пр.

4. Общото съдържание или консистенцията на растението и на отдѣлни негови органи налага името:

дебелецъ (Sedum maximum),
тлъстига (Potutaca oleracea),
тучница (Pinguicula vulgaris и др.),
жиловникъ (Plantago major и др.),
водница (Pirus communis — — порода).
сушеница (Xeranthemum annuum),
чупла (Betula alba),
коравецъ (Cucumis melo),
твърдъчъ (Typha angustifolia),
мекишъ (Acer tataricum и пр.

5. Веществото, което се намира въ вжтрешностьта на растението или по неговитѣ органи, е подсказало на народа ни нѣкои имена на растенията:

маслина (Olea europaea),
млѣчка (Euphorbia sp. div.),
медунка (Pulmonaria officinalis и др.),
праховица (Lycoperdon bovista),
сапунче (Saponaria officinalis),
клейникъ (Astragalus glycyphyllus),
слѣзъ (Malva silvestris),
росопасъ (Fumaria officinalis),
слъзница (Chrysosplenium alternifolium),
леденица (Mesembrianthemum cristallinum) и пр.

6. Дребни или по-едри образувания, които се намиратъ по повръхнината на растенията, сж дали не малко имена:

жлѣзница (Pelargonium zonale),
лепка (Galium aparine),
руница (Phlomis tuberosa),
свиларка (Adonis autumnalis и др.),

боцка (Onopordon acanthium),
боцерка (Eryngium campestre),
шилободъ (Ononis spinosa),
шипка (Rosa canina и др.),
трънка (Prunus spinosa),
трънглогъ (Crataegus monogyna),
клечатка (Carpinus duinensis),
бодлякъ (Carduus acanthoides) и пр.

7. Боята на цвѣтоветѣ или на плодоветѣ е послужила въ широкъ размѣръ да се създадатъ народни имена на растенията:

бѣлушка (Ornithogalum collinum и др.),
черница (Morus nigra и др.),
чернуша (Boletus scaber),
черновръшка (Origanum vulgare),
чернокосъ (Telekia speciosa),
червенка (Triticum vulgare — порода),
руменка (Lychnis flos cuculi),
горицвѣтъ (Adonis vernalis),
огниче (Anagallis arvensis),
кървавиче (Agrostemma coronaria),
пламеница (Fragaria collina),
златовръхъ (Rhodiola rosea),
златка (Solidago virgaurea),
жълтуга (Genista tinctoria),
синчецъ (Scilla bifolia и др.),
моравици (Solanum melongena),
пиши-пиши-попадия (Hyoscyamus niger) и пр.

8. Вкусътъ и миризмата на растенията сѫ се наложили при съставяне имената имъ:

киселецъ (Rumex acetosa),
горчивка (Erythraea centaurium и др.),
жлъчка (Cichorium intybus),
сладунъ (Polypodium vulgare),
лютикъ (Ranunculus acer и др.),
лютица (Eugenia caryophyllata),
диневка (Poterium sanguisorba),
краставичаръ (Borrago officinalis),
смрадлика (Rhus cotinus),
сминдухъ (Trigonella besseriana),
душица (Thymus sp. div.),
катраника (Artemisia abro tanum),
лимоника (Melissa officinalis),
тамянка (Vitis vinifera — порода),
пърчовка (Himantoglossum hircinum),
мишина (Cynoglossum officinale) и пр.

9. Плодоветѣ и семената на нѣкои растения при разни случаи, особно когато се удрятъ, стискатъ, клатятъ или когато се дъвчатъ, издаватъ известенъ шумъ, който е внушилъ на народа името на растението:

звъника (Hypericum perforatum),
скрипалка (Silene inflata),
хрускалка (Fragaria vesca),
пуфка (Lycoperdon bovista и др.),
плюскавиче (Silene inflata),
грохолка (Pyrus malus — порода, на която семената, следъ като узрѣе плодътъ, хлопатъ — грохатъ),
цвъркалче (Ecballium elaterium),
пукалче (Physalis alkekengi и др.),
плюскачъ (Colutea arborescens),
клепушъ (Amygdalus communis),
шушнярь (Rhinanthus major и др.).

10. Нѣкои видове вирѣятъ най-добре или изключително въ дадена срѣда. Това е забелязано отъ народа-творецъ и е предадено въ имената на растенията:

гороцвѣтъ (Adonis vernalis и др.),
потайникъ (Siler trilobum и др.),
блатникъ (Caltha palustris),
порѣчъ (Nasturtium officinale),
подплетъ (Lamium purpureum и др.),
зидаръ (Sedum album),
лжговица (Alnus incana),
ливадина (Poa sp. div.),
пънчушка (Clavaria sp.),
припънка (Boletus edulis),
подджбиче (Teucrium chamaedrys),
подрумиче (Matricaria),
угарче (Turgenia latifolia и др.),
кайраче (Paliurus aculeatus) и пр.

11. Мѣстопроизходътъ на нѣкои наши културни и полукултурни растения намираме въ имената имъ:

мъсърка[1]) (Cheiranthus cheiri),
праскова[2]) (Persica vulgaris),
татарка (Polygonum fagopyrum),
латинка[3]) (Tropaeolus maius),
стамболче (Dahlia variabilis),
божигробски босилекъ (Artemisia abrotanum),
цариградски чемширъ (Evonymus japonicus),

[1]) Мъсъръ = Египетъ; [2]) Отечество Персия; [3]) Вѣроятно той видь е пренесенъ у насъ презъ времето на кръстоноситѣ, за това свидочатъ и другитѣ му имена: венедикъ и френче.

турски седефъ (Peganum harmala),
нѣмски лукъ (Allium sphoenoprasum) и пр.

12. Времето, презъ което цъвти растението, а сѫщо дълготрайностьта на листата или на цѣлото цвѣте, е предадено отъ народа въ имената му:

мартенче (Tussilago farfara),
великденче (Lamium amplexicaule),
гергьовче (Veronica buxbaumii и др.),
енювче (Galium verum),
богородиче (Calamintha acinos),
димитровче (Aster amellus),
есенче (Crocus pallasianus),
вечерница (Calystegia sepium),
нощна хубость (Oenothera biennis),
зарань-вечерь (Hesperis matronalis),
зимзеленъ (Vinca major и др.),
зеленика (Prunus laurocerasus и др.),
невѣнъ (Calendula officinalis),
сухо-умрѣло (Xeranthemum annuum) и пр.

13. Нѣкои растения действуватъ по особни разнообразни начини върху човѣка, върху животнитѣ или върху другитѣ растения. Тия отношения не сѫ избѣгнали отъ вниманието на народа, който ги е изразилъ въ имената на растенията:

омаякъ (Aconitum sp. div.),
полудѣвка (Atropa belladonna),
блѣника (Hyoscyamus niger),
піявица (Lolium temulentum),
отровачка (Solanum nigrum),
преседулка (Pirus communis — дива),
сърбигѫзка (Rosa canina и др.),
пускръвчица (Cynodon dactylon),
жулека (Urtica urens),
подщрекъ (Geum coccineum),
лайка (Matricaria chamomilla),
мухоморка (Agaricus muscarius),
глушина (Vicia villosa и др.),
чума (Orobanche, Phelipaea) и пр.

14. Споредъ употрѣбата на растението или частитѣ му, човѣкъ е създалъ името му:

чешлика (Dipsacus laciniatus),
вретеника (Evonymus europaeus),
печурка (Agaricus campestris),
бубеница (Phlomis pungens и др.),
лулевина (Viburnum lantana),
свирчовина (Sambucus nigra),

винарица (Asperula odorata),
кошничаръ (Ilex aquifolium и др.),
каносникъ (Lathyrus odoratus),
типарче (Abutilon avicennae),
винобой (Phytolaca decandra),
рибо-биле (Verbascum sp. div.) и пр.

15. Народътъ високо цени растенията като билки, т. е. като срѣдство за лѣкуване. Той вѣрва, че „за всѣка болка има и билка, стига да я знае човѣкъ". Не малко имена сж дадени споредъ болеститѣ, които се лѣкуватъ отъ растенията:

огорѣлка (Lycopus europaeus),
зарасть (Symphytum officinale),
осипъ (Herniaria glabra и др.),
очитокъ (Sedum sp. div.),
циравникъ (Clematis flammula),
живеница (Scrophularia sp. div.),
зжбова трева (Hyoscymus niger),
порѣзниче (Hypericum perforatum),
трескавче (Laminm bithynicum),
прозориче (Sedum acre и др.),
гърличе (Hibiscus trionum),
кашличе (Sempervivum patens и др.),
бѣсниче (Digitalis lanata),
пикливче (Euclidium syriacum),
сипанче (Herniaria hirsuta и др.)
дробиче (Neslia paniculata) и пр.

Съ особна известность и почить се ползуватъ ония билки, които се варятъ и пиятъ като чай. Въ нашата народна медицина сж известни, освенъ китайскиятъ, още и десетина видове чай, които сж добили втората дума отъ името си споредъ срѣдата или мѣстностьта, гдето се употрѣбяватъ или вирѣятъ:

градински-чай (Salvia officinalis),
кърски-чай (Hypericum perforatum),
добруджански-чай (Linosyris villosa),
пирински-чай (Sideritis scardica),
дивъ-чай (Filago arvensis),
горски-чай (Origanum vulgare),
балкански-чай (Rhododendron myrtifolium),
македонски-чай (Stachys palustris) и др.

16. Нѣкои цвѣтя сѫ станали емблеми у народа ни; тѣ сѫ свързани съ разни предания, вѣрвания и обичаи. Тия отношения на българина съ растенията сѫ предадени въ хубави имена:

здравецъ (Geranium macrorrhizum),
росенъ (Dictamnus albus),
дивисилъ (Levisticum officinale и др.),
прострѣлъ (Gentiana cruciata и др.),
гръмотрънъ (Ononis spinosa),
обичникъ (Saxifraga rotundifolia и др.),
разводникъ (Solanum dulcamara),
врачовникъ (Circaea lutetiana)
тинтява (Gentiana sp. div.),
самобайка (Glechoma hederacea и др.),
вратига (Tanacetum vulgare).
чемерика (Veratrum sp. div.),
любиче (Viola odorata),
омайниче (Geum coccineum),
срамниче (Daucus carota),
омразниче (Onosma setosum),
старо биле (Atropa belladonna) и др.

17. Време на цъвтежа или пъкъ изобилната поява на нѣкои растения предсказва наближаването на зимата или настѫпването на безплодно лѣто. За овчарския и земедѣлския народъ тѣзи растения сѫ предсказвачи. Споредъ това той ги е именувалъ:

житница, мразовецъ, кърпи-кожухъ, пѫди-овчарь (Colchicum autumnale),
гладница (Draba verna),
злолѣтница (Erigeron canadense),

18. Предпочитането и пристрастяването на нѣкои животни къмъ известни растения е сѫщо изразено въ народни имена на растенията:

комоника[1]) (Melilotus officinalis),
козилянка (Rumex acetosella),
сърнелъ (Agaricus sp.),
маточина (Melissa officinalis),
коче-биле (Valeriana officinalis).
меча-пита (Pulmonaria officinalis),
свински хлѣбъ (Cyclamen coum и др.),
птиче-просо (Phalaris canariensis) и пр.

[1]) Комонь = старославянско име на конь.

19. Когато две растения си приличатъ било по общия изгледъ, било по нѣкои свои органи или пъкъ иматъ еднакви свойства или употрѣба, взванието на едното растение, именно на по-известното, измѣнено малко (най-често взето въ умалителна форма) става име на другото растение. Напр.:

лозовина (Ampelopsis hederacea) по общия си изгледъ прилича на лозата,
бъзунекъ (Sambucus ebulus) „ „ „ „ „ на бъза,
тополка (Althae rosea) „ „ „ „ „ на тополата,
копривка (Celtis australis) „ листата си „ на копривата,
върбовка (Epilobium parviflorum) „ „ „ „ на върбата,
грашица (Verbascum lychnitis) „ плодчетата си „ на граха,
орѣшецъ (Spiraea filipendula) | коренитѣ иматъ надебелявания като орѣхчета, които се ядатъ.
орѣшковина (Lathyrus tuberasus) |

Нѣкога измѣнението на името, за да се получи ново, става съ представкитѣ въз, па и ма:

възкруша (оскруша) (Sorbus domestica) — плодоветѣ приличатъ на крушки,
паджбъ (Jlex aquifolium) — растението прилича на малъкъ джбъ,
макленъ (Acer monspessulanum) „ „ „ кленъ.

Много пжти приликата между двѣтѣ растения се показва, като се запази неизмѣнно общото име, а разликата се означава съ нѣкое прилагателно качествено, което изразява характеренъ белегъ. Това е втори мотивъ за образуване двойна народна номенклатура. И въ тоя случай биватъ замѣсени имената на нѣкои животни или легендарни сжщества, но тия имена тука често се вематъ като метафора, т. е. не въ правъ, а въ преносенъ смисълъ, тъй като полученитѣ по тоя начинъ прилагателни притежателни имена сж само по форма такива, а по значение тѣ сж прилагателни качествени. Напр.:

бѣлъ бобъ (Phaseolus vulgaris) и черенъ бобъ (Vicia faba),
черенъ оманъ (Symphytum officinale) и оманъ (Inula helenium),
жълтъ равнецъ (Achillea clypeolata) и равнецъ (Achillea millefolium),
червена ела (Picea excelsa) и ела ((Abies pectinata),
водна леща (Lemna minor) и леща (Ervum lens),
блатно кокиче (Leucojum) и кокиче (Galanthus),
бѣлъ пелинъ (Artemisia absinthium) и черенъ пелинъ (Artemisia vulgare),
лудо[1]) просо (Setaria italica) и просо (Panicum miliaceum),
глуха[2]) (мъртва[3])) коприва (Lamium purpureum) и коприва (Urtica urens),
циганско[4]) жито (Haynaldia villosa) и жито (Triticum vulgare),
самодивски[5]) босилекъ (Fumaria officinnlis) и босилекъ (Ocimum)
птичи дрѣнъ (Ligustrum vulgare) и дрѣнъ (Cornus mas),
куча[6]) липа (Tilia parvifolia) и липа (Tilia argentea),
вълча[7]) ябълка (Aristolochia clematitis) и ябълка (Pirus malus),

По тоя начинъ сѫ създадени много имена на растения и у другитѣ народи. Напр.:

Muscari racemosum	франц.	нар.	ail des chiens (кучи лукъ),
Carlina acaulis	ромън.	„	cépa ciorosca (гарвановъ лукъ),
Cochlearia officinalis	нѣм.	„	Pferderettich (конска рѣпа),
Oxalis acetosella	англич.	„	wood sorrel (горски киселецъ),
Lathyrus tuberosus	руситѣ	„	земляной горохъ (зем. грахъ),
Lamium purpureum	чехитѣ	„	hluha kopřiva (глуха коприва),
Paris quadrifolia	поляц.	„	wielczy pieprz (вълчи пиперъ),
Physalis alkekengi	украйнцитѣ	„	груши жидівскі (еврейски круши),
Urtica pilulifera	хърват.	„	kupina pasja (куча капина),
Chenopodium vulvaria	маджаритѣ	„	kutya laboda („ лобода),

---

[1]) Лудо употр. въ пренос. смисълъ — едро, разклонено.
[2]) Глуха „ „ „ „ — безвредна, непарлива.
[3]) Мъртва „ „ „ „ — „ „
[4]) Циганско „ „ „ „ — просто, никакво.
[5]) Самодивски употр. въ пренос. смисълъ — диво, планинско.
[6]) Куча „ „ „ „ — лоша, негодна.
[7]) Вълча „ „ „ „ — лъжлива, неядлива.

20. Много растения проявяватъ разновидни особености, та не могатъ да се подведатъ въ опредѣлени категории. Следователно и имената на растенията, като изразители на тия особености, оставатъ, тъй да се каже, уединени, негрупирани, та на всѣко име трѣбва да се дири отдѣлно етимологично обяснение; това, обаче, често мжчно се удава, понѣкога дори съвсемъ безуспѣшно. Напр.:

Растението слънчогледъ, слънчева-любовница, слънчева-майка (Helianthus annuus) се нарича така, защото обръща съцвѣтието („цвѣта") си къмъ слънцето, постоянно следи слънцето, както любовница — либето си или както майка — чедото си.

— Смоква, смокиня (Ficus carica) — прѣснитѣ й плодове се смучатъ.

— Калугери (Typha latifolia и др.) — съцвѣтията сж черни, цилиндрични и изправени; индивидитѣ растатъ по много заедно, та правятъ впечатление на сборъ отъ калугери.

— Крилобобъ (Tetragonolobus siliquosus) — зелениятъ плодъ (бобъ) има издадени, сплескани отъ страни, ржбове като крилца.

— Казашки бодилъ, холера (Xanthium spinosum) — народътъ мисли, че тоя трънъ е пренесенъ у насъ отъ ю. Русия чрезъ казаци; той вѣрва, че сжщиятъ видъ разнася холерата.

— Спорешъ, спорица (Verbena officinalis) — цвѣтчетата и плодчетата сж ситни и многобройни — наспорени.

— Метилъ, метилява трева (Lysimachia nummularia) — тъй като расте по влажни тревисти мѣста, овчаритѣ вѣрватъ, какво именно отъ това растение овцитѣ се заразяватъ съ метилъ, още повече че листата иматъ формата на черенъ дробъ.

— Слъзница (Chrysosplenium alternifolium) — листата сълзятъ и оставатъ дълго време презъ деня покрити съ капчици роса.

— Преселникъ (Carthamus lanatus) — растението посрѣдствомъ хвъркатитѣ си семки лесно се разнася отъ едно мѣсто на друго.

— Зàлистъ (Ruscus hypoglossum) — цвѣтоветѣ и плодоветѣ сѫ прикрепени за „листа"; тука стъблото е видоизмѣнено и има форма на листа, но народътъ не знае това

— Вихрогонъ, катурка (Eryngium campestre) — изсъхналитѣ растения, които иматъ форма на топки, наесень, подгонени отъ вѣтроветѣ, се търкалятъ силно и съ подскачания изъ полето.

— Подмѣтушка (Lycoperdon bovista) — овчарчетата си играятъ съ тая кълбеста гѫба, като я подмѣтатъ съ тояга или съ крака.

— Вампиръ (Calystegia sepium) — цъвти ноще, когато излизатъ вампири.

— Сираче (Merendera sobolifera) — цъвти много рано напролѣть по такива мѣста, гдето по него време други цвѣтя не се срѣщатъ; при това стръкчетата обикновено се явяватъ отдѣлени едно отъ друго.

— К195ъртулъ (Festuca spadicea) — расте на отдѣлни туфери, мѣстото на които подиръ загинването на растенията остава издуто като къртичина; по такива мѣста, гдето расте кървулътъ, човѣкъ при ходенето се плъзга и препъва.

— Коловозъ (Ononis spinosa) — изъ полето лесно се прикрепя по колелата на коли, та се разнася отъ последнитѣ[1]).

— Милободъ (Ononis columnae) — въ противоположность на сродния предхождащъ видъ — е съ слаби и меки бодли, които не бодатъ.

Калкочъ, колкочъ, клокочъ, клокотиче (Staphyllea pinnata) — руски: клекочка, клокичка, клокица, клочица; хърватски: klokoč, klokočika, klački, kločki; ромънски: клокотичь. — Произходътъ на тия имена трѣбва да се дири въ старославянския глаголъ клекнуть, запазенъ нѣкѫде въ Русия (Даль Толк. Сл. II, 730) съ значение увѣхвамъ, клюмвамъ. Съцвѣтията на това дърво сѫ увиснали, като да сѫ увѣхнали.

Тъй, било съ обяснения, подчертани отъ самия народъ било съ помощьта на разни аналогии и подсѣщания, било

[1]) Съобщава г. Даки Йордановъ.

посрѣдствомъ езикови сравнения, може да се стигне до задоволителни резултати, когато се издирва етимологията на народнитѣ имена на растенията, защото простиятъ човѣкъ никога не е правилъ случайни и безсмислени съчетания на букви и срички, за да именува растенията. При все това нѣкои елементи отъ българската народна ботанична номенклатура звучатъ странно и за сега оставатъ необясними. Навѣрно, ключътъ на тѣхната етимология трѣбва да се дири въ източнитѣ езици. Такива сж:

алàда (Ranunculus acer и др.),
гергуле (Tulipa gesneriana),
гавъзъ (Cynoglossum officinale),
ирга (Amelanchier vulgaris),
крапушникъ (Cirsium lanceolatum),
кремушъ (Alliaria officinanalis),
кубакъ (Verbascum phlomoides),
кукудена (Typha latifolia),
кукуморъ (Boletus edulis),
палузе (Reseda odorata),
ракидива (Tamarix pallasii),
уполинъ (Trollius europaeus),
шарлагунъ (Helianthus tuberosus),
ягледъ (Populus nigra),
жтъръ (Pelargonium sp.) и други.

Изглежда, че главнитѣ творци на българскитѣ имена на растенията сж женитѣ, които се отнасятъ съ по-голѣмо внимание и любовь къмъ цвѣтята. Тѣ знаятъ имената на повече растения, отколкото мжжетѣ. Освенъ това, създаденитѣ отъ жени имена биватъ по-галени или благозвучни: тѣ биватъ обикновено отъ женски или отъ срѣденъ родъ. Имената, произнасяни или изнамѣрени отъ мжже, най-често сж отъ мжжки родъ и биватъ по-груби по форма и съдържанне Това ни позволява да различимъ женски и мжжки имена на растения. Напр. за:

Asphodelus albus имаме брадуника, бърдуника и брадунъ или бърдунъ,
Euphorbia sp. div. имаме млѣчка и млѣчокъ,
Amaranthus paniculatus имаме стратурко и страторъ,
Lysimachia nummularia „ ленивче и лениви бурень,

Matricaria chamomilla имаме лайка и лай-кучка.

Prunus padus женитѣ въ Самоковъ наричатъ смрадлика, а мѫжетѣ - мърсоли.

Изобщо, забелязва се, че мѫжетѣ, когато сѫ кръщавали растенията, гледали сѫ само да правятъ сполучливи сравнения, та имената да излѣзатъ изразителни, а никакъ не сѫ се стѣснявали отъ естеството на предметитѣ, съ които се сравняватъ и отъ смисъла на думитѣ, които ги означаватъ. Така сѫ създадени нѣколко цинични имена на растения въ българския езикъ, които трѣбва да се разглеждатъ като вулгарни синоними на други хубави народни имена за сѫщитѣ растения:

дервишка пишка (Arum maculatum) — Ст.-Загорско,
попово мудó (Lycoperdon bovista) — Трънско и др.,

каквито сѫ дадени за Galanthus, Allium сера и пр.

Автори на такива имена сѫ обикновено пастири (овчари, козари, говедари, свиняри), затова тѣхъ можемъ да наречемъ пастирски имена на растенията. Подобни провинциализми се срѣщатъ и у други народи. А забележително е, че и ботаничната наука не се отказва отъ такива имена:

Orchis, Phalus, Chenopodium vulvaria и др.

Покрай гореприведенитѣ имена, имаме и детински названия на растения. Децата обичатъ да си играятъ съ цвѣтоветѣ или плодоветѣ на нѣкои растения, като при това произнасятъ ритмично нѣкои думи. Тия думи оставатъ за дълго време като имена на съответнитѣ видове:

бий-бий-копъръ (кръвчица) = Cynodon dactylon,
вий-вий-караджа = Erodium ciconium и др.,
нижи-нижи-сламка = Balsamina hortensis,
пиши-пиши-кукла = Papaver rhoeas,
пусъ-пусъ-кръвчица | = Cynodon dactylon (Търново — Р. Поповъ),
кънъ-кънъ-къната |
тъчи-тъчи-платно = Plantago major,
попъ-попъ-попадия = Hyoscyamus niger,
чукъ-чукъ-гърне = Muscari racemosum,
сънъ-сънъ-котка = Anemone pulsatilla,
бий-бий-тѫпанче = Silene inflata,
скърбуцъ-скърбуцъ-платънце = Plantago major.

Най-после нека споменемъ, че имената на нѣкои растения биватъ често придружени съ опредѣлени прозвища. Така въ пѣснитѣ и въ други народни умотворения срѣщаме:

иглико-поклико (въ лазарска пѣсень),
татунче-братуле (врачуване),
ружа-румена (нар. пѣсень),
круша-шербетлия (макед. нар. пѣсень),
кумàта-комунига (народна пѣсень),
пустата-дюлюлянка " "
илинъ-пилинъ " "
ранъ-босилекъ " "
вита-топола " "
кичестъ-яворъ " "
зелена-бука " " и пр.

Простонароднитѣ имена сѫ различни въ диалектитѣ на единъ и сѫщъ народъ, та често въ много отъ тѣхъ се означава едно и сѫщо растение (синоними), или, обратно, разни растения се наричатъ съ едно и сѫщо име (омоними); затова главно тривиалнитѣ имена изобщо не могатъ да получатъ гражданственость въ книжовния езикъ. Ето защо въ езика на всѣки културенъ народъ, както вече споменахме въ първата си часть, се изработва **книжовна ботанична номенклатура**. Главниятъ съставъ на последната е взетъ направо отъ простонародната съкровищница, като сѫ се подбирали по-изразителнитѣ, по-звучнитѣ и по-употрѣбимитѣ у народа. Формата на проститѣ имена, преди тя да влѣзе въ литературата, често бива изглаждана споредъ свойствата на книжовния езикъ. Втора, и то не малка часть отъ книжовната ботанична номенклатура, сѫ преводи или непосрѣдни заемки на имена, употрѣбявани у други близки или далечни народи. Трета часть сѫ новоизковани имена отъ поети, учени и писатели. Обаче, както изглаждането, така и заимствуването и изковаването не може да става безразборно, а трѣбва да се извръшва въ пълно съгласие съ особеноститѣ на езика, който впрочемъ за случая е напълно изразенъ въ строежа и формата на народнитѣ названия на растенията. Ясно е подиръ това, че трѣбва да се изучи подробно и морфологията на популярнитѣ имена на растенията.

Народниятъ творецъ, еднажъ стигналъ по нѣкой отъ разглежданитѣ вече мотиви до идеята за корена на името, тутакси пристжпва къмъ втория моментъ на творчеството — да прибави съответно окончание на думата. На пръвъ погледъ твърде много изглеждатъ сричкитѣ, които българинътъ поставя като суфикси (приставки, наставки) къмъ имената на растенията. Но тъй като тѣ се измѣняватъ въ разни случаи по разни начини, можемъ да ги съберемъ въ нѣколко родствени групи, които, отговарятъ най-често на следнитѣ основни типа: -уха, -ика, -ица, -ина, -арка, -алка и -ушка. Типоветѣ вземаме отъ формата за женския родъ, защото, съгласно съ казаното по-рано, главно женитѣ сж кръстници на растенията, та и повечето отъ имената на последнитѣ сж отъ женски родъ. Почти въ всѣка група има съответни приставки за имена отъ мжжки родъ, а само въ две срѣщаме умалителни форми за срѣденъ родъ. Нека разгледаме сега, какви форми иматъ българскитѣ имена на растенията:

1. Съ приставка уха: горуха. Види се, това ще да е стара славянска форма, която по-често се срѣща у руситѣ и особно у украйнцитѣ: бѣлуха, плетуха, жеруха и др.; у насъ е запазено само въ едно название на растение, именно въ горуха (Lepidium sativum) — вѣроятно, взаимствувано. Окончанието уха у насъ по-късно ще да се е замѣнило отъ една страна съ ва или пъкъ е минало въ уга. Растението Lepidium sativum у насъ се именува и горва; така, може би, витва е произлѣзло отъ изгубена форма витуха и пр. По-ясно е, че въ приставката -уха *х* е минало въ *г* (-уга). Така днешнитѣ имена желтуга, теменуга първоначално ще да сж се чували желтуха, теменуха.

2. Съ приставка -ика: иглика, блѣника, чемерика, зеленика, комоника, метлика и пр.

Въ нѣкои имена, вѣроятно по-стари, тая приставка се срѣща като -ига: вратига, комонига, метлига.

Много пжти звукътъ *и* въ суфикса ика за благозвучие се изпуща, та вмѣсто шип(*и*)ка, имаме формата шипка, вмѣсто трърника — трънка; така сж получени формитѣ: катурка, синекорка, боровинка, чернилка и др.

Нѣкога наставкитѣ: ика, ига и 'ка сѫ прикачени къмъ корена не направо, а посрѣдствомъ съединителни съгласни: *н* или *л*: желте(н)ика, смрад(л)ика, врат(л)ига, водя(н)ка.

Окончанието у н-и-к а, мисля, може да се тури въ връзка съ ика: брадуника, тржбуника, перуника.

Форми за мѫжки родъ се образуватъ съ суфикси, които сѫ сѫщо измѣнения на ика. На чистото -ика съответствува -икъ: потайникъ, омайникъ. На съкратеното 'ка отговарятъ въ умалителна форма ко: стратурко, кокорко, а въ уголѣмителни форми — окъ (шипокъ, бѣлокъ чернокъ), -очъ (главочъ, клокочъ), -акъ (пешакъ) и -якъ (месечнякъ). Окончанието -ника се редува съ никъ: челядникъ, копитникъ. — Срещу наставката уника въ мѫжки родъ имаме унъ (брадунъ, благунъ и унекъ (бъзунекъ).

Наставки за срѣденъ родъ въ тая група нѣмаме.

3. Съ наставка — ица: ведрица, черница, киселица, пламеница.

Сѫщата наставка съ вметнатъ звукъ *н*: вод(н)ица, вечер(н)ица, накит(н)ица, желте(н)ица.

Форми за мѫжки родъ се образуватъ съ измѣненитѣ приставки ецъ: здравецъ, равнецъ, киселецъ или въ умалителна форма съ (ч)ецъ: здравчецъ, рамчецъ, синчецъ.

Почти всички форми за имена отъ срѣденъ родъ сѫ образувани съ измѣнението на суфикса ица въ иче: любиче, гърличе, бѣс(н)иче, вечер(н)иче.

4. Съ приставка -ина или -иня: маслина, глогина, смокина, лазаркина; пѣсъкиня, глогиня.

Приставката се сврързва съ корена посрѣдствомъ съединителенъ звукъ *ч*: метли(ч)ина, мато(ч)ина.

Тоя съединителенъ звукъ въ другъ случай е *в*: свирчо(в)ина, бъзо(в)ина, луле(в)ина.

Форми за мѫжки и срѣденъ родъ тукъ нѣмаме. Всички имена отъ тая група сѫ отъ женски родъ.

5. Съ приставка -арка: овчарка, говедарка, веларка.

Въ сжщия суфиксъ звукътъ *а* нѣкога минава въ *у*: печурка, жилавурка.

Минава и въ *о*: мишорка.

Формата за мжжки родъ има окончание -аръ: зидаръ, приткаръ, веригаръ.

Формата за срѣденъ родъ се умалява, когато приставката приеме формата -арче: типарче, глухарче.

6. Съ приставка -алка: скрипалка, хрусалка.

Все въ сжщата умалителна форма -алка се редува съ -улка (тързулка, преседулка) или съ -лка (ушолка).

Въ уголѣмителна форма -лка минава въ -ела (рошавела), при което *е*, за благозвучие, може да се изпустне (смрадла).

Въ формата за мжжки родъ -ела става -елъ: звезделъ, сърнелъ.

Въ формата за срѣденъ родъ -алка се промѣнява въ -алче: пукалче, цвъркалче.

7. Съ приставка -ушка: чернушка, бѣлушка, пънчушка, подметушка.

Мжжки родъ съ ушъ: лопушъ, клепушъ.

Форма за срѣденъ родъ нѣма.

Отъ казаното следва, че нашитѣ имена на растенията иматъ свои особни (съответни) окончания. Нѣкои чуждици въ българския ботаниченъ именникъ можемъ да разпознаемъ дори само по наставката. Така суфиксътъ -ида сочи на грѫцко име (конопида, паламида); наставката: -ешъ -ошъ подсѣща сръбско влияние (мокрешъ, калошъ).

Накрай нека отбележимъ, че нѣкои имена на растения се употрѣбяватъ отъ народа само въ форма за множествено число: невѣсти, пилета, обици, бабини внуки, кози бизки и пр. Други пъкъ могатъ да се употрѣбяватъ и съ форма за единствено число: мечи ягоди и меча ягода, писенца и писенка.

История на имената на растенията

Когато изследваме имената на растенията отъ етимоложко гледище, натъкваме се на интересни езикови и исторически факти, които ни посочватъ въ общи черти, кога и где

сж създадени известни имена, какъ тѣ сж странствували заедно съ преселванията на народитѣ, какъ едни сж се предавали отъ народъ въ народъ и при това какъ сж се усвоявали и измѣняли споредъ духа на езика у разнитѣ племена; най-после, какъ други отъ тѣхъ сж се измѣствали и прехвърляли върху сродни растителни видове, а нѣкога дори съвсемъ изчезвали. Да се проследи потеклото, миграцията, асимилацията и изчезването на отдѣлнитѣ имена на растенията, т. е. да се проучи тѣхната история, — ето крайната цель на фитолингвистиката.

Изучаваме ли сравнително българскитѣ имена на растенията, ние се натъкваме на нѣколко периоди, презъ които главно сж станали самостойни творби и неизбѣжни заемки между насъ и съседнитѣ намъ народи, поне частно въ фитолингвистично, ако не и изобщо въ езиково отношение. Водими предимно отъ ботаникономенклатурни интереси, ще си позволимъ тука да разгледаме осемь групи имена на растения, които, вѣроятно, отговарятъ на толкова наши фитолингвистични периоди: праезични, праславянски, славянски, славянобългарски, прабългарски, старобългарски, срѣднобългарски и новобългарски.

1. Праезични имена. — Европейскитѣ народи, както е известно, иматъ произхода си отъ народъ, който е живѣлъ въ Азия, въ степнитѣ области на изтокъ отъ Каспийско море. Отъ тамъ излизатъ потоци човѣшки маси, отъ които единъ слиза на югъ въ Индия, гдето запазва езика си (санскритскиятъ) почти въ първичната си чистота; други пъкъ като живи вълни периодично се отправятъ на северъ и на западъ, гдето наречията имъ, следствие разни влияния и смѣшения, се развиватъ въ особни езици. Но въ всѣки европейски езикъ сж запазени като реликти (остатъци) по-тъмни или по-ясни следи отъ общия нѣкогашенъ езикъ. Такива остатъци намираме и въ нѣкои имена на растения у разни индоевропейски народи.

За примѣръ ще разгледаме съ по-голѣми подробности европейскитѣ и западноевропейскитѣ имена на най-видното и най-разпространеното растение, дървото джбъ (Quercus). Най-употрѣбяванитѣ назнания на джба у разнитѣ народи мо-

гатъ да се разпредѣлятъ въ шесть групи, гдето едно по-старо име е основно, а другитѣ сж произведени отъ него:

I ГРУПА

санскритски: dâru, dru,

производни:

гръцки: δρῦς,
кимбро-бретонски: deru, dero,
кимбро-галски: derw, dervennic (младъ джбъ),
гелико-ирландски: dair,
гелико-шотландски: dair, dear,
бушерони въ Провансъ (Франция): drouis,
славянски народи: домбръ, домбъ, джбъ, дубъ и пр.

II ГРУПА

санскритски: bhug,

производни:

персийски: buk,
славянски: букъ,
германски: Buche,
английски: beech,
татарски: bik, biuk,

(името е прехвърлено върху друго дърво (Fagus).)

III ГРУПА

келтски: quer,

производни:

латински: quercus, quernus, casnus,
старофренски: chesne, chaine,
френски: chêne,
италиански: quercia,
испански: encina,
португалски: carvalho,
берберийски: kerou,
хърватски: kakrik,
арменски: kagni, gazni.

IV ГРУПА

келтски: rove,

производни:

латински: robur,
испански: roble,
италиански: róvere,
итал.-швейцарски: rovola, ruta, rual, rogor, rugola и пр.

V ГРУПА

персийски: pelut,

производни:

хивански: belut,
арабски: beluth,
турски: pelit,
татарски: peled,
турски: palamud, balamud — плодоветѣ на джба Q. aegilops,
хърватски: pluto, plut (Q. suber),
датски: ballut,
гръцки: βάλανος.

VI ГРУПА

англосаксонски: ac,

производни:

шведски: ek,
английски: oak,
нѣмски: Eiche,
холандски: eiken,
датски: ege-tree,

Санскритската дума dâru е имала по-широко значение; тя е означавала понятието дърво. Това виждаме и у други индоевропейски езици. Така у перситѣ думата diracht, която се разглежда като изопачена отъ daru, означава дърво. Латинскитѣ думи: robur (гл. IV група) и arbor (дърво) могатъ да се разглеждатъ като произлѣзли една отъ друга чрезъ метатеза. Така и старогръцки δρῦς (I група) и δένδρον (дърво) сѫ въ етимологична връзка съ санскритското dâru. Най-после руското дерево и частно нашето дърво, дряво (особно шуменската изговорна форма дряу) показватъ силно езиково родство съ dâru, deru, derw и съ другитѣ имена на дѫба, изложени въ първата група. Българскитѣ думи дърво и дѫбъ се сближаватъ етимологично чрезъ думитѣ: дѫбрава, домбръ, а така сѫщо чрезъ dimb, dimbova и др. (запазени у ромънцитѣ) и domb, dombó (имена на мѣстности, запазени у маджаритѣ). Както и да е, отъ горeизложеното можемъ да направимъ заключение, че въ понятията на арийскитѣ народи дѫбътъ е представитель на дърветата, сир. той е истинското дърво (башъ-дърво, хасълъ-дърво, дърво и половина, arbre par excellence — не зная, какъ най-добре да се изразя).

Къмъ тоя фитолингвистиченъ изводъ ще прибавимъ и заключенията, които ни даватъ митологията и фолклорътъ на дѫба у разнитѣ народи. И до скоро, особно въ древнитѣ времена, дѫбътъ се е почиталъ като свещено дърво; съ него сѫ свързани множество повѣрия, обреди и обичаи. Щомъ единъ предметъ е тъй много известенъ, тъй високо почитанъ, та около него се натрупва цѣлъ култъ, той трѣбва да има (или да е ималъ) много имена. Така коньтъ у татаритѣ и лъвътъ у арабитѣ иматъ по нѣколко названия. Затова трѣбва да се съгласимъ съ езиковедцитѣ, че санскритскитѣ имена на дѫба не ще да сѫ били само две (dâru, dru и bhug), а е имало и други, които съ течение на времето сѫ изчезнали и че между изчезналитѣ ще да сѫ и прототиповетѣ на келтскитѣ и персийскитѣ имена на дѫба (гл. група III, IV и V), ако не и на англосаксонскитѣ (група VI).

Както видѣхме, въ нѣкои отъ тия групи (III и V) влизатъ имена на разни народи, едни отъ които и по мѣстообитаване, и по исторически сѫдбини сѫ много раздалечени помежду си, та въпроснитѣ имена не могатъ да се считатъ заемки. Хър-

ватското има kakrik и арменското gazni (kagni); между келтскитѣ производни имена на дѫба (група III), както хърватското plut и датското ballut; между персийскитѣ (група V) стърчатъ като езикови остатки и свидетелствуватъ за езиковото родство на индоевропейскитѣ народи. Колкото се отнася до турско-татарскитѣ имена въ II и V групи, тѣ, вѣроятно, сѫ заемки отъ персийския езикъ.

Славянскитѣ имена на дѫба, като родъ (Quercus) сѫ еднакви съ имената у разнитѣ народи. Така напр.:

великоруски: дубъ,
бѣлоруски: дубецъ,
украйнски: дубъ, дубынка,
полски: dab,
полабски: dôb
чехски: dub,
словински: dôb,
лужички: dub,
хърватски: dob. dub, dubovina,
сръбски: дуб,

българскитѣ имена сѫ: дѫбъ, дѫбика, дабъ, доабъ добъ, дубъ, дубица.

Звукътъ „р“, който се чува въ всички имена, произведени отъ санскритското dâru, у днешнитѣ славяни е изчезналъ. Той се е слушалъ въ старото название домбръ. Сѫщиятъ е запазенъ въ днешната българска дума дѫбрава (общество отъ дѫбове) и предполага дѫберъ (дѫбъ). Това е единъ славянски остатъкъ запазенъ у насъ, който ни дава възможность, както видѣхме по-горе, да свързваме съ родствени брънки славянскитѣ имена на дѫба, отъ една страна, съ думата дърво, отъ друга — съ едно прастаро име на дѫба — dâru.

Отъ казаното за дѫба могатъ да се извадятъ редица заключения. Ще подчертаемъ тука едно. Българската дума дѫбъ е наше родно име отъ прастаро потекло съ запазени сродници у славянскитѣ и у други индоевропейски езици; то е изразително, защото е етимологично осмислено; при това то е кратко и звучно, значи, то има всички качества на едно хубаво име. Както самото дърво „дѫбъ“ е образецъ на нашенско дървенисто растение, така и името „дѫбъ“ може да бѫде образецъ на българско название на растение.

Другъ примѣръ е името на нашето растение брѣза, коренътъ на което трѣбва да се дири въ санскритската дума

bhurja (брѣза). А тя, навѣрно, иде отъ санскритското bhrajti (блестя); отъ нея произлизатъ староперсийското brazaiti (блести), литовското bérszti (бѣлѣе), албанското bart (бѣлъ), защото кората на брѣзата е бѣла, та дървото се бѣлѣе или свѣтлѣе. Затова това растение именуватъ руски береза, полски brzoza, чехски bříza, březa, словашки брезъ, литовски berzás; латишки behrse; староцѣмски Bircha (Biriha), нѣмски Birke, южнонѣмски Biärke, Berke, швейцарски birch, bilch, английски birch. По сжщия начинъ отъ санскритската дума parna, която значи перо, листъ, се развиватъ, отъ една страна, славянскитѣ имена: папра, папрать, прапруть и пр., отъ друга — нѣмскитѣ: Farne, Farn, Pfalm и пр.

До неотдавна фитолингвиститѣ се задоволяваха да извеждатъ етимологията на имената на растенията отъ грѫцки езикови корени. Днесъ, обаче, тя се дири и въ езицитѣ на източнитѣ народи. Когато въ санскритския езикъ липсватъ думи, които да изяснятъ потеклото на дадено име, прибѣгватъ до речника на перси, туркестанци и на други ориенталски народи, по-подире къмъ елински източници, колкото стари и да сж тѣ, тъй като установено е, че и гърцитѣ нѣкога сж дошли въ предна Европа отъ изтокъ, а подире сж се спуснали отъ северъ къмъ югъ въ Балканския п-овъ. Напр., думата макъ за растението Papaver somniferum у туркестанцитѣ е маку, у латишитѣ маггонъ, у арменцитѣ меконъ, у Омира, Теофраста и Диоскорида меконъ, у византийскитѣ гърци маконъ; старитѣ римляни сж наричали мака mecon, а презъ срѣднитѣ вѣкове miconum; всички славянски народи, ромънитѣ и маджаритѣ употрѣбяватъ думата макъ, у нѣмскитѣ племена имаме сжщия коренъ въ думитѣ: Mago (старогермански), Mage, Mâhen, Mân, Môn (срѣдногермански); Magon (въ Тиролъ), Maon (въ Алтмаркъ), Mohn (у днешнитѣ германци) и пр. Въ Франция, покрай името pavot, сж запазени названията: móhon (въ Вогезитѣ), mahon (въ Нормандия) и moine (въ Анфу).

Съ подобни издирвания и съпоставяния се установява, че отъ имената на растенията, възникнали отъ най-древни времена далече въ Азия, сж запазени не малко и въ езика на българитѣ. Такива имена съ пълно право наричаме най-стари или прастари.

2. **Праславянски имена.** — Една група български имена на растенията нѣматъ сродници ни въ санскритски, ни въ езика на нѣкое азиятско племе отъ индоевропейско потекло, а стоятъ въ етимологична връзка съ съответни имена у разни европейски народи: старогръцки, латински, германски и пр. Нека посочимъ нѣколко примѣра:

1. Кленъ (Acer campestre и др.)

руски: кленъ,
украйнски: клень,
полски: klon, klonina, klonica,
чехски: klen, klenka, klenica,
словински: klen
лужички: klèn, klonik,
сърбохърватски: klien, kun, klenič,
латински: clenus,
литовски: klevas,
старогермански: Lehne, Hline, Leune,
Basse-Lusace: klon,
датски: lön,
норвежки: lön.

2. Топола (Populus)

руски: тополь,
украйнски: тополя,
полски: topola,
чехски: topel,
сърбохърватски: topol, topola, topolica, topolina,
латински: Populus,
френски: peuplier,
италиански: Pioppo,
нѣмски: Pappel,
английски: poplar,
швейцарски: pappele.

3. Лукъ (Allium)

руски: лукъ,
чехски: luk (диалектъ),
хърватски: luk, lukovać,
сръбски: лук,
черногорски: лук,
старогермански: Louh,
нѣмски: Lauch, Lach, Look,
английски: leek,
холандски: look,
финландски: laukka.

За потеклото на имената на тия три растения може да се спори. Западноевропейскитѣ езиковедци и ботаници, а по тѣхенъ примѣръ и славянскитѣ, обясняватъ тѣхния произходъ тъй: кленъ и пр. е старогръцка дума, която чрезъ латин-

ското clenus е минала и у други народи; топола, popler и пр. е латинска дума (Populus = народъ), проникнала въ другитѣ езици; лукъ е старогерманска дума. Тия тълкувания ми се струватъ ограничени и погрѣшни. По-правдоподобно е, мисля, да допустнемъ тука изчезване или нѣкакво прехвърляне на прастари или на други по-нови прототипови имена за разглежданитѣ растения, та по тоя начинъ да приемемъ, че всички имена отъ тая група сж образувани, ако не въ праезиковия периодъ, то въ едно по-ново, но все пакъ, относително, старо време, когато часть отъ арийцитѣ, навѣрно, сж почнали да прииждатъ въ Европа, но когато славянитѣ, може би, още не сж били отдѣлени въ особно семейство. За подкрепа на това мнение ще припомня онова, що забелязахме въ група II за джбовитѣ имена. Докато днешнитѣ перси сж запазили старата санскритска дума букъ въ първоначалното ѝ значение (за растението (Quercus), славянитѣ, германцитѣ, англичанитѣ и татаритѣ, очевидно е, сж прехвърлили това име върху понятието за другъ родъ растение — Fagus. При все това нѣмскитѣ учени, и съ тѣхъ заедно слависти като Миклошича (Etymol. Wörterbuch 24) поддържатъ, че името букъ има нѣмски произходъ. А т. Илиевъ, който на първо мѣсто (Сб. Н. У. VII. 401) много право казва, че „думата букъ, бука е останала отъ праславянски периодъ". Нататъкъ Илиевъ въ труда си „Растителното царство въ народната поезия", като се осланя на географичното разпространение на растението букъ, се показва наклоненъ да се съгласи съ догадката на Пикте, че „нѣмцитѣ приспособили персийската дума bûk (Quercus) къмъ растението Fagus и славянитѣ ги последвали още отъ край време". Въ сжщность думата букъ (bhug), като име Quercus (джбъ) не е първородна (автохтонна) персийска речь, а е праезиченъ остатъкъ въ разни езици, който бива приспособенъ къмъ вида Fagus (букъ), както отъ нѣмцитѣ, така и отъ славянитѣ и отъ други народи. Трѣбва да отбележимъ, че географичниятъ ареалъ на бука не ни прѣчи, най-после да допустнемъ следното твърдение: ако нѣмцитѣ, по отношение на своя езикъ, могатъ да нарекатъ името букъ прагерманско (urgermanisch), съ сжщото право ние, славянитѣ, отъ историческо гледище на нашитѣ езици, ще го считаме праславянско (urslavisch).

По аналогиченъ начинъ, мисля, трѣбва да схващаме и горепреведенитѣ имена кленъ, топола, лукъ, а сѫщо така и много названия на растенията у славянитѣ, като: ясенъ, габъръ, елха, морковъ и пр. Тѣ сѫ запазени, отъ една страна, въ всички славянски говори, въ диалектитѣ на разни романски, германски и др. народи. Тѣ набелязватъ единъ езиковъ периодъ, който настѫпва следъ прастария; презъ него се разкѫсва връзката между европейскитѣ езици и санскритския, но наследенитѣ имъ черти оставатъ още дълго време незаличени, та свидетелствуватъ за общия произходъ на народитѣ и езицитѣ имъ. Между тия черти сѫ и имената на растенията отъ тоя периодъ. Тѣхъ европейцитѣ могатъ да наричатъ латински, пранѣмски и пр.; ние ще си ги казваме праславянски.

3. Славянски имена. — Сравнително по-нови сѫ ония имена, що срѣщаме само въ славянскитѣ племена или въ рѣдки случаи и у нѣкои източни народи, които още отъ старо време сѫ били подъ славянско влияние. Въ тая група спадатъ имената на множество дървета, храсти и по-бележити тревисти видове, като: боръ, дрѣнъ, глогъ, върба, брекиня, калина, бъзъ, орѣхъ, круша, ябълка, дуля, слива, търносливка, трънка, леска, клокочъ, лоза, зановетъ, боровинки, кѫпина, малина, ячемикъ, ръжь, овесъ, бобъ, грахъ, чесънъ, коприва, щавелъ, киселецъ, детелина, комоника, тръсть, рогозъ, пелинъ, чемерика, кѫклица, слѣзъ, маточина, копитникъ, млѣчка, сминъ, блѣнъ, имелъ, вратика, подбѣлъ и пр.

Напр., млѣчката (Euphorbia) у разнитѣ славянски народи се нарича тъй:

руски: молочай, молочайникъ, молочальникъ, молочникъ и пр.,
украйнски: молочакъ, молоканка,
полски: mlecz, ostromlecz, psi mlecz,
чехски: mleč, mléčnik, žabi mléko,
хърватски: mličac, mlićak, mlić, mliča, mlečer, mlićna и пр.,

сръбски: млеч, млечика, млеjечина,
български: млѣчка, млѣчокъ, млѣчковина.

Нѣкои имена отъ тая група у едни славянски народи изглежда да сѫ изчезнали, а други сѫ запазени като единъ видъ езикови остатъци. Такъвъ славянски остатъкъ съ по-широко разпространение е, напр., името оскруша (Sorbus domestica), запазенъ само у насъ, у сърбохърватитѣ и у чехословацитѣ. А именно хвойна (Jumiperus communis) е типиченъ славянски фитолингвистиченъ реликтъ съ островно разпокѫсанъ ареалъ, защото е запазено само у българитѣ и чехитѣ[1]. Не ще е чудно подиръ това, ако нѣкои български имена на растения, които иматъ славянски строежъ и обликъ, да не сѫ възникнали само у насъ, а да представляватъ езикови остатъци. Тия въпроси, както и обстоятелството, че голѣма часть отъ славянскитѣ имена на растенията стоятъ етимологично неуяснени, представятъ задачи, които очакватъ разрешението си отъ славянската фитолингвистика.

За потеклото въ общи черти, на разглежданитѣ растения, както и за имената на групата, въ която сѫ събрани, мисля, не може да става споръ. Тия имена сѫ славянски

4. **Славянобългарски имена.** — Когато славянитѣ почватъ да се разселватъ отъ старото си отечество, единъ голѣмъ клонъ отъ тѣхъ, който дава тѣстото на днешнитѣ българи и който тукъ условно ще наречемъ славянобългарски (по-право той би трѣбвало да се нарече прабългарски), заема Дакия и Панония, гдето не малка негова часть съ течение на времето се прелива и претопява отъ власи и маджари, а останалата часть по-късно минава Дунава и нахлува въ Балканския п-овъ, като прониква на югъ дори въ Тесалия и Епиръ. Това разстилане на българскитѣ славяни по земитѣ, разположени на северъ и на югъ отъ Дунава, което продължава нѣколко вѣка, е важна епоха въ историята на българския езикъ изобщо и въ историята на нашитѣ имена на растенията частно. Въ новитѣ си земи славянитѣ за пръвъ пѫть идватъ въ

[1]) Не бива да се подозира, че името „хвойна“ е наша нова (книжовна) заемка отъ чехитѣ, тъй като въ Родопитѣ има село Хвойна — отъ едноименното растение.

непосрѣдствено допиране съ множество саморасли и културни родове, свойствени на срѣдиземната растителна область. Колкото пò на югъ слизатъ нашитѣ прадѣди, толкова по-дълбоко нагазватъ въ срѣдиземноморскитѣ области, толкова по-силно нараства броятъ на новитѣ за славянитѣ растения. Ето какъ за новитѣ предмети е трѣбвало тѣ да дирятъ нови имена.

Мѣстното население както въ Ромъния, тъй и по цѣлия Балкански п-овъ, по онова време се е състояло отъ романизирани и елинизирани тракоилирийци, които сѫ имали, поне за по-известнитѣ си растения, главно латински, а отчасти и гръцки имена. Но сега почва бавенъ и непрекѫснатъ процесъ на славянизиране, въ резултатъ на който почти цѣлото тогавашно население на Мизия, Тракия и Македония се претопява въ славянобългарското море. Отъ езика на туземцитѣ, обаче, се запазватъ въ езика на българитѣ не малко елементи, между които на първо мѣсто сѫ думи за нови понятия, а следователно и имена на нови растения. Отъ тая епоха датиратъ въ нашия езикъ цѣла редица имена на растения, въ корена на които откриваме латински или гръцки думи. Такива сѫ, напр.:

а) *Отъ латински произходъ:* церъ, лимонъ, оризъ, уровъ, пипонъ, целина, керевизъ, цвекло, спанакъ, ленъ, риганъ, върбина, тинтява, папаруна, перуника, молоха, тарусъ, мухълъ и пр.

б) *Отъ старогръцки произходъ:* кипарисъ, трендафилъ, радика, празъ, лапатъ, калоферъ, камилекъ, калешъ, колендро, кантарионъ, кимионъ.

Изглежда, че гръцкитѣ имена презъ тоя периодъ сѫ минавали у трако-илирийцитѣ, а следователно и у насъ, посрѣдствомъ латинския езикъ.

Тия имена, макаръ отъ чуждъ произходъ, трѣбва да наречемъ славянобългарски, не само защото тѣ се явяватъ въ нашия езикъ презъ славянобългарския периодъ, а още и за туй, че повечето отъ тѣхъ, както ще видимъ по-нататъкъ, сѫ чисто родна творба върху заимствувана основа.

Обаче, не всички имена отъ тоя периодъ въ българския езикъ криятъ следи на чужди имена. Наопаки, българскитѣ

славяни по басейна на *Дунава* и по *цѣлия Балкански п-овъ* сѫ създали толкова много свои оригинални названия на растения, че когато въ покрайнинитѣ на своето разпространение тия славяни сѫ били асимилирани отъ своитѣ владѣтели или съжители, заедно съ народностьта тѣ сѫ придали на последнитѣ покрай славянски и голѣмъ брой българославянски имена на растения. За българскитѣ имена въ чуждитѣ езици ще говоримъ специално по-нататъкъ. Тука главно, съ огледъ на тия имена, искаме да изтъкнемъ, кои фитолингвистични елементи сѫ възникнали у насъ отъ славянски езикови корени, презъ славянобългарския периодъ.

а) Такива сѫ преди всичко нашитѣ имена на ония растения, съ които славянитѣ се запознаватъ за пръвъ пѫть въ крайдунавскитѣ и въ балканскитѣ страни:

маслина, смоква, рожковъ, сирки, ябланъ, зеленика, падъбъ, копривка, скрипка, смрадлика, драка, здравецъ, подщрекъ, божуръ, смрадла, зáлистъ и пр.

Нѣкои отъ тия имена по-късно минаватъ и въ езика на други славяни или на наши неславянски съседи.

б) Друга група коренно наши имена отъ тая епоха, безспорно, сѫ ония названия, които иматъ български строежъ и обликъ и се намиратъ запазени и до днесъ, съгласно съ гореказаното, въ ромънски, маджарски и новогръцки езици. Напр.:

1. Наши имена у ромънитѣ: саможица, милостива, веригаръ, лопатчица, слабонога, силникъ, очеларица, думбравникъ, прибой, пъстрица, божорога пожарница, жалница, сàдина и пр.

2. Наши имена у маджаритѣ: чоморика, чепка, сухаръ, игличе, свлакъ, шипка, плоскавецъ, патичка, печу(и)рка, конколи (кѫкелъ), сѣнкушка, зобъ, семеркъ (смрика) и пр.

3. Наши имена у гърцитѣ: горница, драка, мащерика, зеле и пр.

Всички имена отъ тая епоха, мисля, съ право нарекохме славянобългарски.

5. Прабългарски имена. — *Идването на Аспаруховитѣ българи*, което въ политическо и въ културно отношение е

имало за насъ голѣмо значение, отъ езиково гледище по досегашнитѣ данни, изглежда, да не е билъ тъй важенъ моментъ. Това събитие не създава никаква епоха въ езика ни; то е по-скоро единъ епизодъ, сталалъ къмъ срѣдата на славянобългарския езиковъ периодъ. При все това ние разглеждаме прабългарскитѣ имена въ отдѣлна точка, защото въпросътъ е отъ особна важность за насъ; при това той е труденъ и заплетенъ, а обещава да бѫде плодовитъ, особно като веземемъ предъ видъ, че въ списъка на българскитѣ имена на растенията срѣщаме не малко такива, които, както поменахме въ втората часть, звучатъ като ориенталски чуждици, а ключа на етимологията имъ ще откриемъ, навѣрно, въ източнитѣ езици.

Прабългаритѣ не сѫ имали своя книжнина, а между малкото думи, които по разни паметници се установяватъ като безспорно български, нѣма ни едно име на растение. Тогава какъ да опредѣлимъ, кои отъ нашитѣ имена на растенията сѫ отъ прабългарско потекло? Има два метода за това. Преди всичко трѣбва да си спомнимъ, че Аспаруховитѣ българи сѫ били турско-татарско племе, чийто езикъ е билъ сроденъ съ маджарски, турски, татарски, чувашки, киргизки и др.

1-ви методъ. Когато едно наше име на растение, безъ да се срѣща у другитѣ славянски езици, се чуе (срещне) у нѣкои турско-татарски или фински наречия, това е знакъ, че името е отъ прабългарско потекло.

Така: нашето име джулюнь за растението Trapa natans, отъ което е произлѣзло и името на с. Джулюница (Г.-Орѣховско)[1], е, навѣрно, прабългарско, защото се нарича

маджарски: sulyom (шульомъ), suly (шули),
татарски: шулимъ, чилимъ, гилимъ,
турски: джилинъ,
киргизки: джилимъ, чилимъ,
ромънски: ciuline (отъ български),
хърватски: šulj (отъ маджарски).

Славянскитѣ имена на това растение (между тѣхъ много

[1]) По-рано друго село въ Свищовско (сега село Новъ-градъ) е носѣло сѫщото име Джулюница, по името на Trapa natans.

хърватски и нѣколко български) сѫ отъ други езикови корени: рог, орѣх, дявол и пр.

Сѫщо така нашето име пазия (пасия) за растението Beta cicla ще да е прабългарско, защото татаритѣ наричатъ тоя зеленчукъ пазж, а лужичкитѣ сърби, които сѫ били подъ силно маджарско влияние, за сродния видъ цвекло (Beta vulgaris) иматъ, освенъ славянското име буракъ, още и pysak, което, навѣрно, е маджарско.

Разглежданиятъ методъ би билъ абсолютно безпогрѣшенъ, ако нѣмаше въ България по-късни татарски и турски нашествия. Сега всѣки е въ правото си да се усъмни, не сѫ ли имената джулюнь и пазия елементи на по-нови татарски или турски наслоения въ българския езикъ. Ние ги считаме съ известна вѣроятность за прабългарски, като се основаваме главно на вѣрата, че все пакъ въ днешния ни езикъ, покрай толкова чужди названия на растения, непремѣнно трѣбва да сѫ останали и имена на растения, които сѫ употрѣбявали Аспаруховитѣ българи; а тогава кои имена ще считаме за прабългарски, ако не горнитѣ две, които се срѣщатъ едновременно въ български, въ маджарски, въ татарски и въ други още източни езици! Колкото се отнася до имената на растенията, произведени отъ турско-татарски езикови корени, като: ахлатка (алфатка), ладжуверъ (аладжуверъ), джӳнджули и др., които днесъ срѣщаме само въ български и въ татарски или турски езици, още се въздържаме да ги смѣтаме прабългарски, а ще ги разгледаме малко по-долу като по-нови чуждици.

2-ри методъ. Когато произходътъ на нашето име на растението сочи на нѣкоя дума, която е призната за прабългарска, то и самото име ще смѣтаме за прабългарско. Така, названието гиздей (Lotus corniculatus), запазено у ромънитѣ, навѣрно, е прабългарско, защото произлиза отъ думата гиздавъ, която е прабългарска.[1]) Сѫщото може да се каже за името buzdugan (запазено у ромънитѣ) = buzganica (запазено у маджаритѣ) = Sparganium ramosum — отъ боздуганъ.

Съ това, споредъ насъ, се изчерпватъ горе-долу установенитѣ като прабългарски имена на растения. Изтъкна-

[1]) Гледай статията на Ив. Маноловъ „Урало-алтайскиятъ произходъ

титѣ отъ Миклошича и Шишманова имена сосонъ (съсънъ--Pulsatilla vulgaris и пистикъ (фъстъкъ —Pistacia vera), споредъ нашето скромно мнение, което ще изложимъ по-нататъкъ, не сѫ прабългарски, а иматъ по-старъ произходъ.

Накрай нека отбележимъ, че маджарскитѣ учени, като Munkaesi, Fehér и др., правейки езикови издирвания, дохождатъ до заключение, какво прабългаритѣ сѫ наричали житото — бюза, пипера — боршъ, дрѣна — шомъ и пр. Това сѫ въ всѣки случай измрѣли прабългарски думи, които не сѫ проникнали въ нашия езикъ, та тука не ще се занимаваме съ тѣхъ.

6. Старобългарски имена. — Началото на първото българско царство въ фитолингвистично отношение се характеризува съ претопяването на завоевателитѣ прабългари, следствие на което езикътъ имъ и, следователно, тѣхнитѣ имена на растенията изчезватъ почти напълно. Презъ срѣдата на тоя периодъ се извръшва покръстването на българитѣ. Това събитие става причина, старитѣ българи да се запознаятъ съ нови за тѣхъ растения и растителни продукти, чиито имена направо или съ известни измѣнения заематъ отъ византийцитѣ: босилекъ, тамянъ, смирна, миро, балсъмъ, кедъръ и др. Несравнено по-голѣмъ е броятъ на друга група названия на растения, които ставатъ достояние на българския езикъ само следъ покръстването. Това сѫ самостойни български имена, въ чийто коренъ лежатъ християнски понятия и думи:

боже дръвце (Artemisia abrotanum),
христово цвѣте (Helleborus odorus),
богородиче (Calamintha officinalis),
богородична трева (Hypericum perforatum),
богородична лъжичка (Menyanthes trifoliata),
богородична рѫчица (Anastatica hierochuntica),
дяволчета (Trapa natans),
въртипопъ (Chamaemelum trichophyllum),
попадийка (Hyoscyamus niger),
божигробски босилекъ (Artemisia annua),
манастирско цвѣте (Iris germanica),

калугери (Typha latifolia),
калугерички (Viola odorata),
гергьовденче (Veronica buxbaumii),
димитровче (Aster chinenense),
нафорика (Artemisia annua),
просфорика (Abutilon avicennae),
свещена върба (Salix babylonica) и пр.

Когато следъ покръстването се създава славянската писменость и се появява богомилството, чрезъ тѣхъ българскитѣ имена на растенията се фиксиратъ и разнасятъ както по цѣлото българско царство, тъй и вънъ отъ него. Много важно е да се разгледатъ старобългарскитѣ ръкописи отъ фитолингвистична страна. Проучването на тия ръкописи обещава да ни обясни не малко факти отъ историята на българскитѣ имена на растенията. Тука ще споменемъ, че въ единъ документъ отъ XII или XIII вѣкъ з е л е т о (B r a s s i c a o l e r a c e a) се нарича з а е ш к и л и с т ъ[1]) — име, което, изглежда, е изчезнало безследно, та липсва въ днешнитѣ наши наречия.

7. **Срѣднобългарски имена.** — Дългиятъ периодъ на второто българско царство и на петвѣковното турско робство е прошаренъ съ редица исторични превратности, които сѫ важни и отъ гледище на нашата фитолингвистика. Всѣко събитие е внасяло нови имена въ българския ботаниченъ речникъ. Най-плодовито въ това отношение е времето, презъ което се установяватъ турцитѣ на Балканския п-овъ. Чрезъ турцитѣ българитѣ за първъ пѫть се запознаватъ съ редица нови растения и растителни продукти, които, поне на първо време, влизатъ въ българския езикъ съ ориенталскитѣ си имена. Такива сѫ, напр.:

а) *Дървета:*

селвия (Cupressus sempervirens),
фурма (Phoenix dactylifera),
абаносъ (Diospyros ebenum),
чинаръ (Platanus orientalis),
наръ (Punica granatum),
чемширъ (Buxus sempervirens) и др.

[1]) Гл. Ив. Пастуховъ и Ив. Стояновъ „История на българския народъ, II изд., 1920 год., стр. 96".

б) *Декоративни растения:*

зюмбюлъ (Hyacinthus orientalis),
замбакъ (Jris germanica),
лале (Tulipa gesneriana).
катмеръ (Dianthus chinensis),
заръмкаде (Narcissus poëticus),
сефа́ (Calystegia sepium) и др.

в) *Хранителни и кърмни растения:*

алабашъ (Brassica oleracea),
чукундуръ (Beta vulgaris),
керевизъ (Apium graveolens),
нахутъ (Cicer arietinum),
бакла (Vicia faba),
фъстъкъ (Arachis hypogaea),
сусамъ (Sesamum orientale),
бурчакъ (Ervum ervilia),
фий (Vicia sativa),
пой (Trigonella besseriana) и др.

г) *Приправки и наркотични вещества:*

бахаръ (Eugenia pimenta),
дарчинъ (Cinnamomum zeylanicum),
терше (Pelargonium sp.),
сакъзъ (Pistatia lentiscus),
афионъ (Papaver somniferum),
хашишъ (Cannabis indica),
кафе (Coffea arabica),
дженджефиль (Zingiber officinale) и др.

д) *Лѣкарства (евзи на ахтаритѣ):*

са̀буръ (Alloë vulgaris),
селемекѝ (Gassia acutiloba),
русанѐ (Artemisia vahliana),
миамъ-балж (Glycyrrhiza glabra),
даръ-фирфѝръ (Piper longum),
гарса-бикенъ (Strychnos nus vomica),
кибабе́ (Piper cubeba),
Айва̀джива̀ (Lawsonia alba?),
зулумба́ (Curcuma zedoaria),
денисъ-кадайфъ (Chomdrus crispus),
шейтанъ-боку̀ (Ferula assa foetida) и др.

е) *Растителни бои:*

бака̀мъ (Haematoxylon campechianum),
зердуша̀въ (Curcuma longa),
боя кьокю (Rubia tinctoria),
кана̀ (Balsamina hortensis) и др.

Друга група имена, макаръ да сж чисто български творби, влизатъ въ употрѣба следъ установяването на тур-

цитѣ у насъ, защото тѣ сѫ свързани съ турски думи и понятия, напр.:

турче (Papaver rhoeas),
турска млѣчка (Euphorbia cyparissias),
чалма (Cucurbita melopepo),
султанка (Stipa pennata),
маясълче (Teucrium polium),
филджанче (Impatiens noli tangere),
кадънка (Papaver rhoeas),
стамболче (Dahlia variabilis),
топузъ (Typha latifolia),
мантарка (Boletus edulis),
мъсърка (Cheiranthus cheiri),
чадърче (Calystegia sepium),
фустанче (Galanthus elvesii) и др.

Друго голѣмо събитие, станало презъ тоя периодъ, което ни запознава съ нови растения и което, следователно, създава нови имена на растенията въ нашия езикъ, е откриването на Америка (1492 г.). Макаръ най-важнитѣ американски хранителни, индустриални и декоративни растения да се появяватъ у насъ презъ време на турското владичество, една часть отъ тѣхъ иматъ чисто български названия, напр.:

царевица (Zea mays),
американски орѣхъ (Bertholletia excelsa),
бѣлъ бобъ (Phaseolus vulgaris),
христови сълзи (Canna indica).

Нѣкои имена на американски растения идватъ въ българския езикъ чрезъ турско посрѣдство, напр.:

салкъмъ (Robinia pseudoacacia),
фасулъ (Phaseolus vulgaris),
тютюнъ (Nicotiana tabacum),
мисиръ (Zea mays).

Имената на други растения както отъ новия, така и отъ стария свѣтъ, изглежда, че сѫ дошли у насъ презъ тоя периодъ отъ Западъ. Вѣроятно, чрезъ „латинцитѣ“ презъ време на кръстоноснитѣ походи или отъ венецианскитѣ търговски агенти, които, следъ като сѫ се поселили въ България (тогава Турция), сѫ пренесли нѣкои видове растения и сѫ станали причина да се уведатъ или създадатъ у насъ нѣкои имена, като:

латинка | (Tropaeolum
венедикъ | majus),
френче |
барабой (Solanum tuberosum),
барбаросъ (Pelargonium radula) и др.,

гиргина (Georgina — Dahlia variabilis),
домати (Lycopersicum esculentum),
ружмаринъ (Rosmarinus officinalis) и др.

Не е изключена възможностьта, щото нѣкои отъ тия имена, или други подобни на тѣхъ, да сѫ донесени или създадени пакъ презъ разгледаната епоха отъ чипровскитѣ българи—католици, които, може би, за своитѣ съседи българи—православни, сѫ минавали подъ името „латини".[1])

Нѣкои новогръцки имена на културни растения и плѣвели е възможно да сѫ донесени у насъ отъ Цариградъ посрѣдствомъ първитѣ лѣсковски градинари, които сѫ научили изкуството си презъ XVIII. в. въ Цариградъ[2]). Отъ това време, изглежда, сѫ имената:

кромидъ (Allium cepa), конопида (Brassica oleracea var. botrytis),
паламида (Cirsium arvense), пикралида (Taraxacum officinale) и др.

Съвсемъ друга група имена отъ тоя периодъ сѫ татарскитѣ названия на растенията:

ахлатка, алфатка (Pirus amygdaliformis) и др.,
ладжуверъ, аладжуверъ (Rhamnus saxatilis),
джўнджули (Rhamus cathartica) и др.,

които срѣщаме у татаритѣ и у насъ. Татаритѣ сѫ били въ България единъ видъ господари презъ втората половина на XIII. в.[3]). А отдѣлни татарски поселения, главно въ с. и. България, намираме къмъ края на турското робство. Кога именно

[1]) За сношенията и изобщо за историята на чипровскитѣ католици-българи гледай труда на Л. Милетичъ „Заселението на католишкитѣ българи въ Седмиградско и Банатъ" въ Сб. Н. У., XIV., 1897.

[2]) Иречекъ „Княжество България" I., 207.

[3]) Гл. Д-ръ П. Никовъ „Татаробългарски отношения презъ срѣднитѣ вѣкове съ огледъ къмъ царуването на Смилена". Годишникъ на Соф. Университетъ. I., XV.—XVI., 1921 год.

сме заели имената на растенията отъ татаритѣ и изобщо кои отъ тѣхъ трѣбва да смѣтаме чисто татарски, кои турски и кои прабългарски, на тия въпроси днесъ положително не може да се отговори.

Източнитѣ езици и старобългарскитѣ ржкописи, преровени отъ фитолингвистично гледище, ще разрешатъ и тия загадки.

Много интересно ще бжде да се събератъ и проучатъ имената на растенията у банатскитѣ и у малоазийскитѣ българи, които сж напустнали нашитѣ земи презъ XVII. и XVIII. в У Милетича[1]) намирамъ при банатско-български имена на растения (šavar за Carex(?), uvrej за орѣхъ и žitu за жито — стр. 467); — ще прибавимъ къмъ тѣхъ калòнка (за Centaurea). У Доросиева[2]), за жалость, не срѣщаме ни едно име на растение, което сж употрѣбявали малоазийскитѣ българи.

8. **Новобългарски имена.** — Духовното ни възраждане и освобождение, както и проникването на западната култура въ България, ставатъ причина да се появятъ множество нови имена въ нашия ботаниченъ речникъ. Едни отъ тѣхъ сж чужди имена на известни вече растения, други сж названия на видове, съ които българитѣ се запознаватъ за пръвъ пжть въ най-ново време. Любопитна и много поучителна е историята на нашитѣ имена на растенията презъ тази епоха. Тая история е отразена въ новобългарската книжнина и се развива успоредно съ създаването на нашия литературенъ езикъ. Заедно съ последния ври и се утаява и родната ни литературно-ботанична номенклатура.

Първитѣ книжовни сведения у насъ за нѣкои имена на растения презъ епохата на възраждането почватъ отъ 1845 г. Тѣхъ срѣщаме въ единъ „Лѣкарственикъ", съставенъ, споредъ нѣкои, отъ Неофитъ Рилски[3]). Тамъ се намиратъ нѣкои български и побългарени имена (свирчовлѣкъ, бѣла ружа,

[1]) Л. Милетичъ „Книжнината и езикътъ на банатскитѣ българи", Сб. Н. У., XVI., XVII., 1900 г.

[2]) Л. Н. Доросиевъ „Българскитѣ колонии въ Мала-Азия". Сп. Б. Ак. Н., XXIV., 13., 1922 г.

[3]) Katiовъ молебныя . . . и лѣкарственикъ или церовита книга . . . въ печатописанието на канцлариста Сапунова. Букурещъ, 1845 г.

ревентъ русыйскій, дафинови зърна, инджирки); нѣколко срѣднобългарски и старобългарски чуждици (чай, ванилия, ангелика, калоферъ, корконъ) и главно дълга редица отъ турски имена: мазилъ-оту, сари-сабуръ, чере-оту, бре-оту, анберъ, мумлу-шафранъ, юзерликъ, гелинджи-чичек и пр. Изобщо, вижда се, че авторътъ, като не е познавалъ научнитѣ названия на растенията и не е разполагалъ съ български имена на билкитѣ, е билъ принуденъ да употрѣбя предимно турскитѣ названия като български.

Десетина години по-късно (1854 г.) ученият котленецъ, А. П. Гранитски, превежда отъ гръцки Пировата практическа медицина, гдето има и отдѣлъ „Ботаника практическа и материя на медицината", който, споредъ думитѣ на преводача, ... „съдържа спорядъ порядата на мѫдраго Линея 24-тѣ класове и 150-тѣ билки съ названията имъ, по български, гръцки, старо и ново, латински, французски, италиански и турски съ нихното тълкувание и съ общото дърво на Ботаниката."[1]) Тоя добъръ българинъ Гранитски, който още презъ Кримската война мечтае за бѫдещъ медицински факултетъ въ свободна България, се мѫчи по всѣкакъвъ начинъ да избѣгне турскитѣ имена на растенията въ българския езикъ. Но и той разполага съ слабъ запасъ отъ български имена на растения:

брадоква (Lactuca sativa),
кукуряга (Helleborus odorus),
миндалъ (Amygdalus communis),
кисялокъ (Oxalis acetosella),
пещалка (Conium maculatum)
и др.

Затова той превежда научнитѣ (латинскитѣ) имена:

лестовичешка трева (Chelidonium),
димна трева (Fumaria officinalis),
козий трънъ (Astragalus tragacantha),
орѣхово блювателно дърво (Strychnos nux vomica),
розодрево (Rhododendron),
миризливъ орѣхъ (Myristica fragrans).

[1]) Чуждитѣ имена (освенъ гръцкитѣ) тука сѫ предадени съ славянски букви.

Или ги полупревежда:

атанасия балсамическа (Tanacetum balsamita), акакія египетска (Acacia vera), папаверъ сънопроводителенъ (Papaver somniferum), аристолохия климатическа (Aristolochia clematitis).

Или заема направо научнитѣ имена:

аконито (Aconitum), галио (Galium), сабина (Juniperus sabina), акуилегия (Aquilegia), иоскиамъ (Hyoscyamus), адианто (Adiantum), піонія (Paeonia), календула (Calendula), полиподио (Polypodium).

Или пъкъ заема френски или италиански имена:

жантилъ (Daphne mezereum) — фр.: gentil,
глутеронъ (Lappa major) — фр.: glouteron,
гаранца (Rubia tinctorum) — фр.: garance,
консолида (Delphinium consolida) — итал.: consolida,
фраксинела (Dictamnus fraxinella) — фр. и итал.: fraxinella, frassinelia.

Само презъ 1882 г. излизатъ три ботаники преведени или стъкмени: една отъ Д. Т. Душановъ, друга отъ М Георгиевъ и трета отъ Ив. К. Урумовъ. До края на миналото столѣтие изпъкватъ 15 учебникари-ботаници, които, като задоволяватъ нуждата отъ ботанични сведения, внасятъ въ ботаничната ни наука и въ езика ни разни нови номенклатурни елементи. Отъ това време, което настжпва тутакси подиръ освобождението на България, сж останали у насъ:

а) Имена направо взети отъ научната номенклатура, напр.:

барбарисъ (Berberis). кускута (Cuscuta), колхикъ (Colchicum), капара (Capparis), ерика (Erica), схенопрасъ (Allium schoenoprasum) и др.

б) Имена, които сж преводъ на научнитѣ, напр.:

овчарска торбичка (Capsella bursa pastoris),
кучешки езикъ (Cynoglossum officinale),
лесича опашчица (Alopecurus pratensis),
напрѫстникъ (Digitalis),
рожецъ (Cerastium),
сърдечникъ (Cardamine) и др.

в) Имена, взети отъ руски езикъ, напр.:

кирказонъ (Aristolochia clematitis),
свърбига (Bunias crucago),
лохъ (Elaeagnus),
ясенецъ (Dictamnus albus),
бѣлокрилникъ (Calla palustris),
пушица (Eriophorum) и др.

г) Имена, взети направо отъ нѣмски, напр.:

поречъ (Borrago officinalis),
кервелъ (Chaerophyllum bulbosum),
естрагонъ (Artemisia dracunculus),
кюмелъ (Carum carvi),
померангъ (Citrus aurantium),
еделвайсъ (Lentopodium alpinum) и др.

д) Имена, които сѫ преводъ на нѣмскитѣ, напр.:

рицарски шипъ (Delphinium consolida) — отъ Rittersporn,
змеево дърво (Dracaena draco) — отъ Drachenbaum,
ароновъ жезълъ (Arum maculatum) — отъ Aronsstab,
царска свѣщь (Verbascum thapsiforme — отъ Königskerze и др.

е) френски имена, напр.:

шампиньонка (Agaricus campestris),
жасминъ (Jasminium officinale),
кресонъ (Nasturtium officinale),
маргаритки (Leucanthemum vulgare) и др.

Нѣкои отъ тия имена, било че сѫ на чуждеземни растения, за които нѣма наши народни названия, било че сѫ сполучливо преведени или подбрани, сѫ останали и до днесъ, а, навѣрно, ще останатъ и за винаги въ нашия литературенъ езикъ. Такива сѫ, напр.:

срамежливка (Mimosa pudica),
мухоловка (Dionaea muscipula),
бананъ (Musa paradisiaca),
помниче и незабравка (Myosotis),
росянка (Drosera rotundifolia),
трюфель (Tuber cibarium),
пепелярка (Cineraria) и др.

Голѣмиятъ брой чуждици отъ него време, обаче, покъсно почватъ една по една да отстѫпватъ мѣсто на чисто

български имена, които се откриватъ въ народната ни съкровищница. Наредъ съ учебницитѣ по ботатика, тутакси подиръ освобождението, захващатъ да се появяватъ цѣли списъци или единични народни имена на растения, събирачи на които сѫ мнозина наши ботаници, етнографи, лѣкари и други книжовници.[1]) Въ ботаничнитѣ трудове, излѣзли презъ първата четвърть на днешния вѣкъ, забелязваме, че нашата книжовно. ботанична номенклатура постепенно се освобождава отъ неумѣстни или несполучливо заетитѣ оригинали и преводи на чужди имена.

Процесътъ на това чистене още не е спрѣлъ, и ще мине дълго време, докато българската ботанична номенклатура кристализува въ окончателната си форма. Заедно съ западното влияние въ България, постоянно се внасятъ нови културни растения и тѣхни продукти, особно разни декоративни видове отъ цѣлия свѣтъ, които идватъ съ своитѣ чужди за насъ имена. Отъ друга пъкъ страна, знайни и незнайни народни творци неуспѣшно и безспирно коватъ мѣстни имена за тия нови растения или преправятъ чуждитѣ имъ названия по домашни кройки. Изобщо, поучително е да се вгледаме въ това отношение, що става предъ насъ въ най-новата история на имената на растенията. Така:

1. Измежду придошлитѣ напоследъкъ чуждици нѣкои (камелия, петуния, бегония, лобелия, азалеа, тубероза, и др.), каквито сѫ и по-старитѣ (кафе, чай, какао, ананасъ, абаносъ и пр.), намиратъ добъръ приемъ въ нашия езикъ и добиватъ гражданственость въ него.

2. Други чуждици много бързо се замѣняватъ съ нововковани народни имена, напр.:

Salvia (splendens) у насъ става пламъкъ, Fuchsia — става обички, Canna — христови сълзи, Dicentra — дамско сърдце, Celosia — петльовъ гребенъ и пр.

3. Мода е станало напоследъкъ, нѣкои саморасли и декоративни цвѣтя, които иматъ хубави народни имена, да се

[1]) Тѣхнитѣ имена и трудове ще бѫдатъ поменати на отдѣлно мѣсто къ началото на речника.

наричатъ съ научнитѣ имъ родови названия: **виолетки, циклами, примули, анемони, ириси** и др. Това сж, споредъ насъ, временни привземки, които не могатъ да оставятъ трайни следи въ нашата фитолингвистика.

4. Известни родове и видове, които нашиятъ народъ е оставилъ безъ имена и нѣкои отъ които влѣзоха въ книжнината ни съ чужди названия, сега почватъ да добиватъ новосъздадени имена, напр.: **сухоглавка** (*Armeria*), **дрипавка** (*Crepis*), **поревка** (*Moenchia*), **мърла** (*Chenopodium*) и др. Много отъ тия имена отговарятъ на белези и свойства, присжщи на съответнитѣ растения и сж съставени напълно въ духа на народнитѣ названия, та рано или късно, вѣрвамъ, ще добиятъ широка употрѣба. Тѣ не бива да ни плашатъ още и затова, че подобно коване на имена на растения е ставало у всички културни народи, особено у нѣмцитѣ. Като прѣсенъ и аналогиченъ съ нашия примѣръ мога да приведа френското име *Etoile d'argent* за *Leontopodium alpinum*[1]).

Отъ друга страна, народътъ продължава да създава свои провинциализми по известнитѣ вече мотиви. Така: въ Шуменъ *Aconitum cammarum* наричатъ **сливенско цвѣте**, защото било пренесено отъ Сливенъ; въ Разградъ пъкъ *Matthiola odorata* назоваватъ **шумненче** по сжща причина. Проф. Н. Арнаудовъ ни съобщава, че въ Търново *Camellia japonica* нарекли **муткурче** по името на генералъ Муткуровъ, който прьвъ пренесълъ тамъ това растение. Въ Трѣвненско *Gentiana asclepiadea* наричатъ **ванковче**, защото ужъ съ тая билка иеромонахъ Йосифъ Калчевъ, народенъ лѣкарь въ Царева-Ливада, излѣкувалъ Досю Ванковъ, бившъ учитель отъ Габровската гимназия.

5. Други малко известни на народа растения добиватъ имена, като се превежда научното название или нѣкое чуждо име, напр.: **гнѣздица** (*Neottia nidus avis*), **пѣсъ-**

---

[1]) Французитѣ до скоро нѣмаха свое име за това тѣхно хубаво растение. Тѣ или превеждаха латинското име (*Pied de lion*), или го казваха *Edelweiß des Allemands* (Coste: Flore de la France, II., 323). Недавна *Correvon* (Flore alpine, p. 121) го нарече Etoile d'argent ou du glacier и отъ тогава то минава, дори у нѣмцитѣ, като френско име.

чарка (Arenaria), звезда (Aster), гипсарка (Gypsophila), оловянка (Plumbago), брашнянка (Sorbus aria) — мукина (хърватски). Подобни превеждания сж допустими (виждаме ги и у другитѣ народи[1]), стига да сж сполучливи въ всѣко отношение; въ противенъ случай тѣ ще останатъ само като опити, безъ да проникнатъ у народа и въ литературния ни езикъ.

* * *

Изложеното до тука е опитъ да се разгледа потеклото на нашитѣ имена на растенията, като се подредятъ въ хронологични групи. Това сж основитѣ, тъй да се каже, на специалната ни фитолингвистична история, които, разбира се, не могатъ да бждатъ по-други отъ тия на частната ни езиковна история. Засегната по-отвисоко, независимо отъ отдѣлнитѣ епохи, историята на българскитѣ имена на растенията открива известни важни моменти, които трѣбва да се изтъкнатъ и изяснятъ.

Имената на растенията странствуватъ, както народнитѣ умотворения, заедно съ разселването на народитѣ, заедно и съ разпространението на езика и книжнината имъ. По тоя начинъ много старобългарски имена сж влѣзли въ езика на ромъни, маджари, гърци, албанци и др. народи; турски имена пустнали корени въ български, сръбски и др. езици; нѣкои френски названия на растения се чуватъ още въ нашия и въ много други езици; а чрезъ англичанитѣ и английския езикъ нѣкои имена обиколиха цѣлия свѣтъ, — напр. името beech (бийчъ), за букъ (Fagus), произлѣзло, както видѣхме, въ прастаро време северно до Индия, днесъ, като обиколи Америка и Австралия. се връща въ първоначалното си отечество. Но имената на растенията въ нѣкои случаи се явяватъ свързани повече съ материалната, отколкото съ духовната култура. Имената на нѣкои растения и особно на тѣхни продукти сж станали търговски термини и така сж добили всесвѣтска употрѣба. Такива сж имената: кафе, чай, какао, ванилия, ананасъ, бананъ, абаносъ, хининъ, камфоръ и много други.

Обикновено чуждитѣ имена на растенията, влѣзли въ езика на кой и да е народъ, тутакси, или съ течение на вре-

мето, добиватъ по-слаби или по-голѣми промѣни, съ които чуждицитѣ се сближаватъ по форма или по съдържание съ особноститѣ на заварения езикъ. Така, народитѣ усвояватъ (асимилиратъ) чуждитѣ езикови елементи до неузнаваемость. У насъ, напр., Basilicum — станало босилекъ, Radicula — радоква, Malva — молоха, Cicla — цвекло Georginia — гиргина, арабско-турското миамъ-балѫ — ямбало и пр. посрѣдствомъ редовни звукови промѣни, при които е засегната само формата на имената. Още по-прости случаи на фитолингвистичио усвояване имаме, когато само окончанието на чуждото име се побългарява, напр.: виолетка, инжирка, сахатче, (отъ сахатъ — чичек = часовниково цвѣте), илдъзче (илдъзъ — чичек), асланче (асланъ — чичек), кълъчево(то) (отъ калъчъ — оту = саблена трева), кушево-(то) (отъ кушъ — оту) и др. Тая асимилация е повръхна и такива имена сѫ временни у насъ.

Ако за всички горепроведени названия на растенията можемъ да кажемъ, че сѫ дошли въ областьта на българската фитолингвистика като гости или сѫ се настанили тамъ окончателно, следъ като сѫ побългарили външностьта си, за друга група имена на растения отъ чуждъ произходъ трѣбва да кажемъ, че сѫ коренно побългарени — приели и езика, и обичаитѣ ни. Това сѫ българскитѣ творби върху чужди основи, за които поменахме по-рано. Кой на първо време би се усъмнилъ, че нашитѣ имена на растения, като: перуника, тинтява, пъпешъ, върбина, уровъ и др. сѫ преобразени чужди названия на растения? Въ сѫщность, перуника произлиза отъ Veronica, тинтява — отъ Gentiana и Centàuria, пъпешъ — отъ Pépon, върбина — отъ Verbena, уровъ (ровъ) — отъ Oròbium и пр. Но коя е тая магическа сила, която, тъй да се изразя, като асимилира чуждитѣ имена на растенията, направя ги годни да се всмукнатъ въ кръвьта на българската фитолингвистика? — безспорно, това е нашата народна етимология[1]) Тя, по силата на редовни филологични промѣни или по пѫтя на езиковни изопачавания, подхвърля чуждицитѣ на

[1]) Гледай по тоя въпросъ класичната за насъ работа на проф. Ив. Д. Шишмановъ, Приносъ къмъ българската народна

смилане, докато ги уподоби на нѣкоя българска дума, та да изглежда, че името на растението е произлѣзло именно отъ тая наша дума. Така, срѣднолатинското име Veronica[1]) е сведено отъ една страна до Перунъ (славянски богъ), за да стане перуника, отъ друга — до пиронъ (гвоздей), за да стане пиронига, отъ трета — до перо, за да стане пероника, отъ четвърта — до порой, за да стане поройникъ (у ромънитѣ); Gentiana и Centauria чрезъ редъ промѣни[2]) сѫ приближени до глагола тънтя, за да се получатъ имената тънтява и тинтява; Pépon (у Диоскорида) е смлѣно до пѫпъ, за да стане пъпешъ; Verbena е уподобена на върба, за да стане върбина; Orobium е сближено съ глагола ровя, за да стане ровъ и уровъ и пр.

Народната етимология неудържимо действува и въ поново време, дори и днесъ. Тя превръща името брандембурки (нѣмска порода картофи) въ барабой; подъ нейно влияние въ ново време нѣмското Borretsch (Borago officinalis) става поречъ, италианското Belladonna (Atropa Belladonna) става бела-дона; а научното име Haberlea rhodopensis, което народътъ сега почва да слуша, става хаберче (съобщава С. Костовъ). Тая етимология отива до своя край въ фитолингвистиката съ една проява, която нѣкои лингвисти наричатъ графическа арадикация[3]). По силата на последната преобразенитѣ чуждици ставатъ съвсемъ неузнаваеми, като се пишатъ въ български езикъ съ нашето „ѣ“: цѣрь цвѣкло, цѣлина, порѣчъ, бѣла-Дона и пр. — съ подобни прояви народната етимология, погрѣшна въ основата си, само предизвиква нашата усмивка. Но тя не познава граници. Нейната сила се простира и проявява и въ фолклора, гдето тя става често смѣшна, а нѣкога пакостна. Народната етимология не рѣдко преобразява и чисто български имена на растения, ужъ да имъ даде по-смислено значение, ала заедно съ това или покрай това, приписва на самитѣ растения въображаеми свойства и сили. По тоя начинъ растението вратика (Tanacetum), което добива името свратика, почва да се окачва по вратитѣ на селски кѫщи, за

[1]) Гледай Šulek „Jugoslavenski imenik bilja“, стр. XII, и 289.

[2]) Тѣ ще бѫдатъ посочени по-нататакъ.

[3]) Гледай Ив. Д. Шишмановъ въ цитуваната му вече студия.

да се свръща градушката отъ селото; горещникътъ (Ajuga) се носи отъ момитѣ въ пазвитѣ, за да горятъ момцитѣ по тѣхъ; голи хора съ глогови или трънкови пржти въ ржце[1]) тичатъ да гонятъ нѣкакви зли духове; нещастни хора се измжчватъ на кленово дърво, за да се излѣкуватъ отъ болестьта „клини" и пр. и пр. Съ тия въпроси навлизаме въ областьта на фитофолклора, която, макаръ твърде интересна, не влиза въ предначертанитѣ ни рамки, затова тука ще напустнемъ народната етимология, а заедно съ това — и въпроса за асимилирането на чуждитѣ имена на растенията.

Друга особеность въ общата история на българскитѣ имена на растенията е явлението, което, зарадъ неговитѣ крайни последици, ще наречемъ прехвърляне на името отъ едно растение върху друго сродно. Това прехвърляне е ставало както между отдѣлнитѣ български наречия, така и по-широко въ кржга на разнитѣ славянски езици, а сжщо и между нашия езикъ и езика на други неславянски народи, които сж живѣли или продължаватъ да живѣятъ смѣсено или въ съседство съ българитѣ. Напр., старото име диня, което въ македонскитѣ диалекти (а сжщо и руситѣ и у сърбохърватитѣ) се дава на вида Cucumis melo, въ източно-българскитѣ наречия, и отъ тамъ въ литературния ни езикъ, е прехвърлено върху сродния видъ Cucumis citrullus, поради което въ нашия езикъ се явява една бърканица[2]). Като примѣри отъ тоя родъ тука могатъ да се приведатъ всички наши и общославянски омонимни имена на растенията, т. е. ония названия, всѣко отъ които означава по нѣколко вида растения. Така, името перуника у насъ е прехвърлено отъ Iris и върху Orchis; името троскотъ нѣкжде означава Cynodon dactylon, другаде — Polygonum aviculare, а на трети мѣста — Agropyrum (*Triticum*) repens. Съ името вѣтърниче

[1]) Глогътъ, а покрай него и трънката, получава по пжтя: глогиня, гологиня, гологонка — името гологонъ. Гледай сжщо статията на *Ив. Д. Шишмановъ*.

[2]) Тя днесъ се употрѣбява двояко. Въ книжовния езикъ и въ източнитѣ наречия се запазва името диня за Citrullus vulgaris, а Cucumis melo се назовава пъпешъ. Въ ежедневния говоръ на Софиянци, който е силно повлиянъ отъ западнитѣ диалекти — името диня често се измѣзхвърля и Citrullis vulgaris се именува лубеница или по-рѣдко карпузъ, а Cucumis melo се нарича пипонъ или пъпешъ.

се наричатъ видове отъ родоветѣ: Jasione, Calamintha, Lepidium, Alyssum и др. Названието тинтява въ разнитѣ покрайнини на България се дава на много видове отъ родоветѣ: Gentiana, Erithraea и Campanula. А повече отъ десеть най-различни по устройство растения носятъ името клинавиче, защото съ тѣхъ народътъ лѣкува „клинитѣ" — kolitis. У насъ (македонски наречия) подлеска и у украйнцитѣ пiдлiсокъ означаватъ Viola odorata, у руситѣ подлѣсникъ е Asarum europaeum, у поляцитѣ podlaszczka е Hepatica triloba, у чехитѣ podleštka е Primula officinalis, у хърватитѣ podlesek е Crocus vernus[1]). Нашето име чемерика (Veratrum) срѣщаме и у руситѣ, и у други славяни за Helléborus, а у маджаритѣ — за Cicuta. Българското име любиче (обикновено за Verouica, но и за Viola odorata) ромънитѣ употрѣбяватъ за Camelina sativa. Както всѣки може да забележи, въ дадения случай родството между еднакво именуванитѣ видове не е винаги филогенетично (кръвно) или основано на сѫщественитѣ ботанични белези; наопаки, то по-често бива проявено въ чисто външни белези, обикновено засѣга състава, свойствата и употрѣбата на растенията.

Явлението, което посочихме и илюстрирахме съ примѣри, има своето обяснение. Вниквайки по-дълбоко въ него, откриваме нѣкои фази (мѣни), презъ които името трѣбва да премине, за да се прехвърли върху друго растение. Най-първо изходното име разширява значението си, като става название на нѣколко сродни растения; по тоя начинъ се образуватъ фитолингвистичнитѣ омоними; а вследствие омонимията въ езика се явява смѣшение (конфузия) на имена и понятия. Това е първата фаза. За да се премахне смѣшението, омонимътъ получава за разнитѣ свои понятия разни характерни опредѣления; вследствие на това се създаватъ двойни имена, въ които сѫществителното име е неизмѣнениятъ омонимъ, а прилагателното съдържа отличителния белегъ. Така се завършва втората фаза. Презъ третата мѣна съ течение на времето всички двойни имена, съ изключение на едно отъ

[1]) Когато славянскитѣ имена на растенията се съберать въ единъ пъленъ всеславянски ботаниченъ речникъ, починътъ за който не би било зле да вземе Българската академия на наукитѣ, ще могатъ да се откри-

кржга на визиранитѣ омоними, се измѣстватъ отъ нови по-изразителни, по-подходни, изобщо по-сполучливи имена; останалото като изключение двойно име сега остава отстранено, изгубило всѣка възможность да се смѣси съ други имена и понятия, затова прилагателното при него, като излишно, отпада, а остава само сжществителното. Така се завръшва и третата фаза. Сега, ако така останалото име, което е старото първично, по една случайность продължава да означава и сжщото първично растение, то ние не ще и да подозремъ, че името, тъй да се изразя, е направило такова разнообразно пжтешествие. Но когато омонимитѣ въ случая сж повече, по-голѣма е вѣроятностьта, щото старото, сега отстранено име, да остане върху нѣкой другъ видъ отъ групата на ония, върху които се е разиграла разгледаната история. Така че въ резултатъ виждаме, че старото име се е прехвърлило отъ едно растение върху друго.

Нѣкога изложениятъ процесъ (гледай таблицата стр. 80., примѣръ II.), се извръшва по съкратенъ пжть, като се прескача втората фаза. Други пжть той остава неразвитъ, като се прекжсва още въ първата си стадия (гледай примѣръ III.). Нека за нагледность изложимъ по единъ примѣръ за казанитѣ три случая въ посочената таблица (стр. 80).

Обяснение къмъ I. примѣръ. — Името ружа (рожа) е прастаро, защото произлиза отъ санскритски коренъ (vrad) и първоначално е означавало розата, т. е. кичеститѣ шипки, каквато е напр. Rosa centifolia. У насъ, навѣрно, презъ славянския периодъ още, старото име ружа почва да разширява значението си, при което обхваща нѣколкоградински растения, които съ едритѣ си и хубави цвѣтове напомнятъ Rosa centifolia: Rosa canina, Calendula officinalis, Althaea rosea и др. Като премине презъ втората и третата фаза, посочени въ таблицата и обяснени по-горе, оказва се, че днесъ у насъ името ружа означава не Rosa, а Althaea.

Обяснения къмъ II. примѣръ. Изглежда, че първото вѣчно зелено растение, съ което славянитѣ сж се запознали и което сж нарекли зеленика, е Buxus sempervirens. Българскитѣ славяни, слизайки на югъ въ Балканския

ТАБЛИЦА

№	Първично име	1-ва фаза	2-ра фаза	3-та фаза	
		Разширение на понятието и образуване на омоними	Създаване двойни имена, за да се избѣгне смѣсването, породено отъ омонимията	Измѣстване на двойнитѣ имена отъ посполучливи	Крайно положение
I примѣръ	ружа — Rosa centifolia	Rosa centifolia — ружа Rosa canina — ружа Calendula officinalis — ружа Althaea rosea — ружа	кичеста ружа дива ружа желта ружа градинска ружа	трендафилъ шипка невѣнъ (градинска) ружа	ружа — Althaea rosea
II примѣръ	зеленика — Buxus sempervirens	Buxus sempervirens — зеленика Ilex aquifolium — зеленика Vinca minor — зеленика Prunus laurocerasus — зеленика	——— ——— ——— ———	— чемширъ — кошничаръ — зимзеленъ — зеленика	зеленика — Prunus laurocerasus
		днешно положение	възможно бѫдеще развите		
III примѣръ	славянски: комоника — Melilotus	русински: Trifolium — комоника полски: Lotus — комоника сръбски: Artemisia vulgaris — комоника българ.: Melilotus — комоника	(русинска комоника) (полска комоника) (сръбска комоника) (българска комоника)	(детелина) (звезделъ) (пелинъ) (комоника)	бѫдеще-славянско — комоника — Melilotus.

простирали върху всички вѣчно зелени растения, които сж срѣщали на пжтя си: Ilex aquifolium, Vinca minor, Prunus laurocerasus и др. Въ нашия езикъ нѣма никакви следи, които да показватъ, че тия видове сж носили двойни имена. Следователно, името зеленика е прескочило втората фаза. По-нататъкъ понятието „зеленика" почва да се стѣснява, защото растенията Buxus, Ilex и Vinca едно по едно получаватъ нови имена, а името зеленика остава сега прехвърлено върху Prunus lanrocerasus.

Обяснения къмъ III. примѣръ. Той е взетъ въ по-голѣмъ кржгъ изъ областьта на славянскитѣ езици. Въ славянската фитолингвистика омонимиката е обикновено явление, а следващето отъ тука смѣшение на имената и понятията на растенията е голѣмо. Напр., думата „комоника" ще да е старославянско име, защото едно старо название за коня е комонь, а растенията, които се назоваватъ комоника, сж любими кръмни треви на конетѣ, особено Melilotus'а, като по-едъръ видъ. Отъ тоя видъ понятието комоника се разширява у разни славянски народи върху конски треви, та се получава днешното положение на именуване, което е означено въ първата фаза. Поради разединението на славянскитѣ народи конфузията на понятията не е избѣгната, и името комоника не влиза въ по-нататъшни фази на развитие.

Измѣстването на едно име на растение отъ друго, което въ разгледаното явление за прехвърляне на имената се изтъкна като частенъ случай, въ общата история на имената на растенията е застжпено по-нашироко. Всѣко название на растение у народа може изобщо да бжде измѣстено отъ друго по-сполучливо. Сполучливото име се оказва по-силно и въ резултатъ се явава като победитель въ съперничеството, що настжпва, щомъ две имена се срещнатъ въ видъ на синоними. А едно име на растение е сполучливо, когато отговаря на редица условия:

1. Родно, и по строежъ и по форма, а ако е чуждица да е добре усвоена.

2. Древно, следователно калено въ борбата за сжществуване.

3. Осмислено и изразително.

4. Кратко и звучно.

Обратно, несполучливо е името, когато има единъ или нѣколко отъ следнитѣ недостатъци:

1. Чуждица, особно не добре асимилирана.
2. Ново, неизпитано.
3. Неразбираемо.
4. Дълго (напр. двойно) и неблагозвучно.

(Мѣсто на борба за сѫществуване въ случая и тука е крѫгътъ на нашитѣ наречия или пъкъ сферата на славянскитѣ или на ония чужди езици, които сѫ били подъ славянско влияние).

Процесътъ на измѣстването се извръшва не изеднажъ, а постепенно. Измѣстеното име изчезва първо въ говора на известна покрайнина, после въ наречието на съответна область и най-после въ езика на цѣлата страна. Тоя процесъ прави впечатление, като че името отстѫпва, стѣснява своя ареалъ и изчезва подобно нѣкой видъ отъ растенията. Сравнението се простира още и тамъ, че въ известенъ етапъ на отстѫпването си името, подобно растението, стои изолирано като остатъкъ.

Остава да приведемъ нѣколко примѣри за измѣстването на имената на растенията. Проф. Ст. Георгиевъ въ труда си „Родопитѣ и Рилската планина и нихната растителность" (Сб. Н. У., т. V., стр. 347. и 351.) отбелязва интереснитѣ факти, че въ Бояна (Софийско), въ околноститѣ на което село има мѣстности съ името Брѣзовъ-долъ и Левурда, днесъ растенията Betula и Allium ursinum се наричатъ не брѣза и левурда, както по други мѣста въ България, а метлика и дивъ-лукъ. Географичнитѣ имена сѫ изобщо по-дълготрайни отъ имената на растенията, затова при много случаи отъ първитѣ можемъ да сѫдимъ за предишната употрѣба на вторитѣ. Такъвъ е случаятъ и съ българскитѣ имена: топола, глогъ, букъ, дѫбъ въ ромънски езикъ, гдето тѣ сѫ измѣстени като имена на растения, но сѫ запазени въ географични названия.[1]) Наопаки, ромънското име Artar, Arțar за явора (Acer platanoides) е запазено у насъ само въ името на с. Арчаръ; това показва, че нѣкога и въ България (поне край Дунава) яворътъ се е нари-

[1]) Гледай Б. Цоневъ „Езикови взаимности между българи и ро-

чалъ арчаръ. Още въ по-широкъ размѣръ, но все пакъ мѣстно, е известно у насъ името камомила (Matricaria chamomilla), което само тукъ-тамъ е останало като реликтъ, — напр. въ формата амонида въ Охридско и въ формата камилекъ (прехвърлено върху Malva silvestris) въ Шуменско. Други имена сѫ измѣстени напълно въ българския езикъ — значи, съвсемъ сѫ изчезнали отъ него. Напр., рускиятъ пѫтешественикъ Прыжевалскій е записалъ българско име за Betula alba „чупла",[1]) което днесъ не се чува никѫде въ страната ни, защото е измѣстено отъ брѣза и метлика. Видѣхме по-рано, че редица чисто български имена, изгубени у насъ, сѫ запазени въ маджарски и ромънски езици. Илмъ е праславянско име за Ulmus; то се употрѣбява днесъ у руситѣ и чехитѣ, а сѫщо така у латинскитѣ и германски народи, а у насъ то, като у сърбитѣ и хърватитѣ, е измѣстено съвсемъ отъ имената брѣстъ и веза. На друго мѣсто поменахме, че имената оскруша и хвойна сѫ славянски езикови остатъци отъ нѣкогашни общославянски имена на растения.

Историята на имената на растенията ни показва, че явленията: омонимия, създаването на нѣкои двойни имена, измѣстването на имената отъ други по-сполучливи, уединяването на реликти и изчезването на имена въ фитолингвистиката сѫ или стадии въ развоя на имената на растенията, или спѫтници и последици на този развой. Понеже изброенитѣ явления иматъ своитѣ аналогии въ живота на организмитѣ, при много случаи въ фитолингвистиката можемъ да прилагаме похватитѣ и терминитѣ на биологичнитѣ науки. Въ тоя смисълъ ще направимъ и нашето обобщение на казаното до сега.

Имената на растенията, създадени въ езика по нѣкоя подбуда, възникватъ периодично. Тѣ могатъ да странствуватъ било като фолклорни елементи между родствени и съседни народи, било заедно съ съответнитѣ растения и тѣхни продукти всрѣдъ най-отдалечени страни и народи. Въ случаитѣ, когато новосъзаденитѣ имена не заварятъ въ езика свои синоними, тѣ запълватъ тамъ една празднина и заживяватъ спокоенъ животъ, докато други новосъздадени или новодошли названия не ги измѣстятъ. Ако пъкъ

---

[1]) Анненковъ „Ботаническій словарь", стр. 61.

въпроснитѣ имена заварятъ въ езика по-стари еднозначещи названия, тѣ влизатъ съ тѣхъ въ борба за сѫществуване, победители въ която излизатъ по-добре нагоденитѣ, т. е. ония имена, които най-силно сѫ асимилирани въ дадения езикъ, а такива обикновено се оказватъ по-старитѣ мѣстни имена. Победенитѣ имена не се изгубватъ изеднажъ, а постепенно съкратяватъ езиковния си ареалъ и презъ по-кѫсъ или по-дълъгъ периодъ стоятъ като остатъци, докато най-после изчезнатъ съвсемъ.

Именуването и преименуването на растенията има характеръ на колективно творчество. То се извръшва незабелязано отъ неизвестни народни творци и подире се подема отъ масата. Така безшумно и неавторизирано ще се създаде и нашата научно-книжовна ботанична номенклатура, въ която главниятъ контингентъ отъ имена ще се вземе направо отъ народа, а заетитѣ, преведенитѣ или новоскованитѣ названия трѣбва да сѫ тъй сполучливи, че тутакси да бѫдатъ усвоени не само отъ интелигенцията, но и отъ цѣлия народъ.

ВТОРА ЧАСТЬ

Научни (латински) и български имена на растения

съ стихове отъ народни пѣсни, сведения изъ фитофолклора и употрѣбата на растенията въ медицината

А

Abies Link. — *ела* - А. М., Л., Нейч., Н. С., Х. Г.; ель - Н. Г.

Abies alba Mill. (= A. pectinata DC.) — ардъчъ - (тур., с. Сатовча - Неврокопско) Ах., (Еленско) Д. Й.; *ела* - (с. Бистрица - Софийско, Самоковско, Ихтиманско, Кюстендилско) Ах., Vel., Г. Б., (с. Баня-Чепино - Пещерско, с. Мала-Църква - Самоковско) С. Г., У., Ш.; ела бѣла - Ах., (с. Баня-Чепино, с. Габровецъ - Ихтиманско, с. Мала-Църква - Самоковско) С. Г., Я.; елха - У.; елха бѣла - Н. М., Х. Г., У., Я.; елха обикновена - М. Г.; ель - Н. Г.; елѫ - (Търновско) У.; елхѫ - (Търновско) У.; метлика - Н. Г.; чамъ бѣлъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., Я.; черна ела - (с. с. Шабанли и Сатовча - Неврокопско) Ах.

ıела, ıелъ - (слав.); jela elika, jelka, jelovina, jala, jel, ela - (хрв.); јела - (срб.); jela, jel - (слов).

„Ела ся свива, прѣвива,
Мома ся съ майкѫ раздѣлья,
Мома си съ рода прощава“. — Н. Г.

„Дърварн влачатъ изъ Балкана
Ела безвременно заклана“. —
Ив. Вазовъ.

Иглолистното дърво Abies alba Mill. у насъ обикновено се назовава съ имената ела и елха. Отъ тия две имена, мисля, по-правилно е да запазимъ като литературно (книжовно) само първото, и то по следнитѣ съображения: 1) то е несравнено поупотрѣбимо отъ второто; 2) то се употрѣбява главно по ония мѣста у насъ, кѫдето това иглолистно дърво има и своето най-голѣмо разпространение, а именно — планинитѣ на Зап. и Юго-зап. България и Македония; 3) въ народнитѣ пѣсни сѫщото дърво обикновено се назовава ела; 4) всички близки славянски народи наричатъ това дърво ела, съ известни фонетични нюанси; 5) старославинското му име сѫщо така е ела. Възъ основа на сѫщитѣ съображения съ името елха трѣбва да наричаме Alnus glutinosa L., която нѣкѫде у насъ се нарича и елша

Abies excelsa Lam. — вж. Picea excelsa Link.

Abutilon avicennae Gärtn (=Sida abutilon L.) — *богородична рѫчица* - (с. Кютюклий - Русенско) Д. Й.,

Н. Г., (с. Мансарлий - Ямболско) С. Г.; богородична трева - Н. Г.; божа ржчица - Н. С., Vel.; пристолникъ - Б. Д.; просвурникъ - Н. Г.; просфурникъ - С. Г.; *просфорникъ* - Н. Г., У.; просфорниче - В. К., У., Я.; типарче - Н. Г., У.; типарчж - Н. Г.

Acanthus longifolius Host. — страшникъ - С. В., С. П., У.; страшниче - С. Г.; страшничи - (Ловечъ) У.

Въ народната медицина се употрѣбява противъ уплаха, отъ което сж произлѣзли названията — страшникъ, страшниче и др.

Acer L. — *кленъ* - Л., Н. Г., Я.; мекишъ - Ах.; млѣчъ - Н. Г.; сърнъчъ - А. Т.; *яворъ* - Л., М. Б.; кавланъ - (турски) Б. Д.

Acer campestre L. — *кленъ* - А. М., (Трънъ, Брѣзникъ, Софийско) Ах., В. Д., В. К., Vel., Д. Ц., А. И., М. Б., Нейч., С. Б., (с. с. Типчанецъ, Игнатица, Ребърково - Врачанско, с. Брѣстовица - Пловдивско, с. Цървеняно - Кюстендилско, с. Брѣзье - Софийско, с. Баня-Чепино - Пещерско, с. с. Кокалене и Г.-Лозенъ - Софийско) С. Г., (Ловчанско и Търновско) У., Х. Г., Ш., Ю., Я.; кленъ полски - (прев.) К., Н. М., Я.; крека - (албански) Б. Д.; клънъ - (Трънско, Брѣзнишко) Ах., (с. Драгоманъ) С. Г.; черноклєнъ - Г. Б.; яворъ - Н. Г., Н. С., У.; яворъ полски - (прев.) С. Б., У.; ковланъ - (тур.) Б. Д.

Klen (хрв.), клен (срб.); черноклєнъ, пакленъ, некленъ (рус.); czarnoklon (пол.) černoklen, černy klen (чех.).

Acer dasycarpum Ehrh. — яворъ бѣлъ - С. В.; яворъ сребъренъ - С. Б.

Weisser oder Silberahorn (нѣм.).

Acer heldreichii Orph. — яворъ - С. Г., Ю.

Acer hyrcanum F. M. — пакленъ - Н. Г., (с. Поганово - Царибродско) С. Г.

Acer platanoides L. — арчаръ - Б. Д.; кленъ - Б., Д. Д., Я.; кленъ млѣкосоченъ - Г. Б.; кленъ остролистенъ - Д. Ц., К., Н. М.; *шестилъ* - (Трънско) Ах., В. К., К., Н. Г., Н. С., С. Б., (Софийско, Врачанско, Кюстендилско) С. Г., С. П.; яворъ - А. М., Б., Д. Д., Нейч., У.; яворъ млѣченъ - М. Б., М. Г., Н. Г., С. Б., У., Ю.; яворъ остролистенъ - С. Б.; я́вуръ - (Търново) У; я́вуръ млѣченъ - (Търново) У.; млѣчово - (с. Г.-Лозенъ - Софийско) С. Г.; ковланъ - (тур.) Б. Д.

Mlieč, mleč (хрв.); mléč, javor mléčnatý (чех); кленъ (рус.).

Acer pseudoplatanus L. — благунъ - (с. Кокалене - Софийско) С. Г.; кленъ - А. Т., Н. С., У.; бѣлъ кленъ - Х. Г.; кленъ обикновенъ - Г. Б.; *яворъ* - (Трънско, Брѣзнишко) - Ах., Б. С., В. Д., (Омортагъ) Д. Й., (Софийско, Кюстендилско, Врачанско, Пещерско) С. Г., Ю., Я.; яворъ горски - У.; яворъ планински - С. Б.; яворъ простъ - J., Ю.; яворъ обикновенъ - Ах., М. Б., М. Г.

Javor (хърватски и всички славянски езици); ıакоръ (слав.).

„А Стойна му отвърна:
Не щж позна мила брата,
Че бѣхъ lазе още малка,
Но щж позна прьво либи,
Че бѣ въ горж дръводѣлецъ,
Дръводѣлецъ самострѣлецъ,
Та отиде въ iаворъ горж,
Та отсѣче iаворъ дръво,
Та отрькнж iяворъ трѣска,
Удари го въ клѣта глявж,
Направи му личенъ бѣлегъ“.
. . . . — Нар. пѣс.

Acer tataricum L. — глечова шума - Н. Г.; дивъ дрѣнъ - Н. Г.; жéшелъ - М. Б., У.; жешля - А. И., М. Б., М. Г., Н. С., (Кюстендилско) С. Г.; жещель - Н. Г., (Ботевградско, Пещерско) С. Г., Ю., Я.; кленó - Н. Г., С. Г., Ш., Ю., Я.; кленъ - (Сливенъ, с. Брѣстовица - Пловдивско) Коз., кленъ черенъ - Я.; кошничаръ - (Родопитѣ) А. Т., Н. Г., *мекишъ* - (Ст.-Загора) Ах., В. К., Н. С., Н. Г. (Софийско, Ихтиманско) С. Г., (Търновско) У., (Ямболско) Коз., Ш., Ю., Я.; мекишъ дребнолистенъ - У.; мекишовина - Я.; микишъ - Ю.; млѣчъ - Н. Г., Я.; мѫкишъ - Н. Г.; некленъ - Н. Г.; пакленъ - Н. Г.; сърнъчъ - (Родопитѣ) А. Т.; шестилъ - Vel., Iir., Н. Г., (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.; яворъ - Vel, Н. Г., (Ловчанско) У., Я.; кавланъ - (тур.).

Zestilo, žešlja (хрв.); neklen, paklen (чехски); черноклень, некленъ, пакленъ (рус.); poklon (пол.).

Отварата отъ млади клони и листа се употрѣбява за компреси противъ *възпаление на очитѣ*.

Achillea L. — бубниче - Н. Г.; вратига - Ш.; гущерка - Я.; енювче - Н. Г.; изроиче - С. Г.; руякъ - Х. Г.; раванецъ - Iir.; равнецъ - Ах., К., Н. С.; равнишъ - Б. Д.; ресуля - Д. А.; риякъ - Х. Г.; посѣкливче - Н. Г.; спорешъ - Ах.; таянъ - Н. Г.; твърдешъ - П. Б.

„Когато много цъвти равнецътъ, зимата бива добра". Нар. метеорол. — Сп. Вац.

Achillea clypeolata Sm. — дивъ пелинъ - Б. Д.; желта еньовица - (с. Хвойна-Асеновградско) С. Г.; *жълтъ равнецъ* - Ах., Н. Г., У., Ю.; изройче - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; рамчецъ - Н. Г.; рамнецъ - Д. Д.; скаленъ равнецъ - Б. Д.; татлѫ - пелинъ - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ на жълтия равнецъ се употрѣбява противъ *малокръвие*, за засилване апетита, противъ *пясъкъ въ черния дробъ*, *ревматизъмъ*, *малария*, *детски глисти*. Прѣсенъ, счуканъ въ видъ на каша или като настойка въ дървено масло, се употрѣбява противъ *циреи* и *рани*. Съ изсушената билка кадятъ малкитѣ деца и родилкитѣ.

Achillea millefolium L. — бубниче - Н. Г., Х. Г., У.; *бѣлъ равнецъ* - Ах., Н. Г., (Ловечъ, Търново) У.; врáбчино цвѣкье - (с. Айтосъ - Леринско) Д. А., Н. Г.; вратига - У.; гущерова опашка - Н. Г., У.; гущерка - (с. Стражица - Търновско) У., Я.; гáскина трéва - (Битоля) Д. А., Н. Г.; еневичка - Н. Г.; енюво биле - Н. Г., Я.; еньовица бѣла - (с. Хвойна - Асеновградско) С. Г.; енювче - Н. Г., Я.; качино цвѣте - Б. Д.; качи́но цвѣкье - (Леринъ) Д. А.; малфолумъ - Кал.; мéсечнякъ - (Добричъ) Б. Д., (г. Паланка - Македония) Д. А., Н. Г.; офикъ бѣлъ - Н. Г.; пача трева - Н. Г., Я.; пачи пера - А. П., Н. Г., Я.; покосничко биле - У.; порѣзика - Н. Г., Я.; посѣклива билка - Коз.; посѣчка трева - (Кюстендилско) С. Г.; посѣчена трева - Н. Г., (Кюстендилско) С. Г.; посѣкливче - Ах., Н. Г., Я.; раванецъ - Н. Г., С. Г.; равенецъ - Н. Г.; равнежъ - (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ, Петръчъ - Софийско) С. Г., Н. Г.; равника - (Брѣзнишко) П. Б.; равнешъ - Ю., *равнецъ* - (Трънъ) Ах., А. И., А. П., А. Т., Б., Vel., В. Д., Д. Ц., Д. Д., З. Б., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., П., С. И., С. Г., (Кюстендилско) У., Ф. Х., Ц. Г., Ш., Ю.; ресуля - Д. А.; ресулява билка - Н. Г.; ресульаа билька - (с. Бухъ - Леринско) Д. А.; риснява трева - М. Г., Ю.; руякъ - Х. Г.; ръвнецъ - (Софийско) Ах.; спорежъ - У., Н. Г., Г. Б., Ц. Г., Я.; спорешъ - А. П., А. Т.,

М., М.Б., М.Г., Х. Г.; сърчьово биле -(с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; сѣчена трева-(с. Подиърненци - Радомирско) С. Г., Н. Г., С. В., У.; таянъ - Н. Г.; твърдешъ - (Борисов градъ) П. Б.; хайдушка трева - Б., З. Б., (Кюстендилско) У., Н. Г., С. Г., Ю.; хилядолистникъ - (прев. отъ латин. име) У., Я; яновица - (с. Каменица - Пещерско) - С. Г.; яничево биле - А. П., Н. Г., Я.; янювичка - (Ахж-челебийско) Б. Д.; турски: калъчъ-оту - Н. Г., Я.; келеме-оту - Я.; кесикъ-оту - Н. Г., Я.

Равнецътъ е една отъ най-популярнитѣ билки въ нашата нар. медицина. Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ й действува възбудително върху слизестия епителъ на цѣлата храносмилателна система, засилва храносмилателната й служба, увеличава апетита и за това се употрѣбява като укрепително срѣдство; служи още за пречистване кръвьта, противъ *анемия, маясълъ, скрофули, кожни обриви, ревматизъмъ, подагра, скарлатина, шарка, сипаница, малария, туберкулоза*; сжщата действува успокоително при *възпаление и болки на стомаха и червата*, противъ *ослизяването* имъ и помага противъ *диария* и *запекъ*; сжщата омекчава в дихателнитѣ органи, улеснява отдѣляне на храчкитѣ при *трахеита, бронхита* и *астмата*; действува и противъ *кръвоизлиянията* при *маясъла, кръвохрачене*, при изобилна *менструация*, а така сжщо *за урегулиране недостатъчна менструация*; противъ *болеститѣ на черния дробъ, жълтеница*; при *възпаление на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ, неволно попикаване*; противъ *тении и детски глисти*; действува възбудително на нервната система и служи противъ *истерични припадъци, главоболие, виене на свѣтъ, спазми въ децата*. Външно въ видъ на лапи или прѣсенъ счуканъ на каша се употрѣбява противъ *циреи, рани, отоци*. Отварата служи за промиване и на *болни очи*. Настойка въ дървено масло на счукания прѣсенъ равнецъ се употрѣбява противъ *червясали рани въ добитъка* и други *рани*, както въ човѣка, така и домашнитѣ животни. Отварата се употрѣбява противъ *кръвопикане* и *запекъ* въ домашнитѣ животни, като се забърква съ храната имъ.

Въ медицината равнецътъ е известенъ като дрога Hérba et Flóres Millefólii и се употрѣбява противъ *кръвотечения* при *маясълъ, кръвохрачене, бѣлотечение въ женитѣ, за урегулиране недостатъчна менструация* и др.

Aconitum L. — борецъ - (рус.) Н. Г.; дамла - (тур.) Я. К.; омаякъ - М. Б.; *сама китка* - Ах., А. М., Н. С., С. П.; синя шапчица - (прев. отъ франц. име capuchon) К.; трескавиче - Н. Г.; шлемче - Ах.; ядиче - Ах., А. П.

Aconitum cammarum Jacq. — басма - (тур.) Н. С.; борецъ - (рус.) Н. Г.; дамла (тур.) - Я. К.; жлъчка - Н. Г.; злъчка - Н. Г.; китчица - Н. Г.; кучи моръ - Д. Д.; омаякъ - М. Б.; *сама китка* - А. П., Д. Ц., (Сливенъ) Коз., М. Б., Н. Г., С. Г., Ш.; сеншлагълъ - А. Н. Д.; смаякъ - М. Б.; синя шапка - (прев. отъ франц. име capuchon de moine) - А. П., Д. Д., У.; тряска - Б. Д.; трескавиче - Н. Г.; шлемче - (прев. отъ нѣм. име Sturmhut) Д. Ц.; ядиче - А. П., М. Б., J., X.

Прѣснитѣ листа и коренитѣ на самакитката, счукани въ видъ на каша, се употрѣбяватъ външно за налагане противъ *ревматизъмъ, подагра, сифилисъ, ракъ*. Подземната часть се употрѣбява въ медицината като дрога Túbera Aconiti.

Всичкитѣ части на това растение сж силно отровни. Въ срѣднитѣ вѣкове съ неговия сокъ сж намазвали върховетѣ на стрелитѣ и копията. Сжщото приложение въ нар. медицина и сжщитѣ отровни свойства има и градинската сама китка (Aconitum napellus L.).

Aconitum ranunculaefolium Rchb. — вълчи шлемъ - (прев. отъ нѣм. Wolfssturmhut) Д. Ц.; желто шлемче - (прев. отъ нѣм.) Ах.; вълча

трева - (прев. отъ нѣм.) С. Д. В.; полска сама китка - М. Б.; ядиче - J.

Actaea spicata L. — ресечникъ - С. Д. В.; *ресникъ* - Б. Д.; класенъ ресникъ - Я.

Adansonia digitata L. — баобабъ - А. М., Б., К., М. Б., С. Д. В., Х. Г.

Adiantum capillus veneris L. — *богородиченъ косъмъ* - (с. Петрово - Мелнишко) Н. С.; венерина папрать - (прев.) М. Б.; венеринъ косатникъ - (прев.) С. Д В.; венеринъ косъмъ - (прев) Н. М.; водна папрать - (прев.) М. Б., У.; госпожина коса - (прев.) Д. Ц.; женски косъмъ - (прев) У.; ченокосъ - Х. Г.; карабалдири - (тур.) У.

ženský vlas (чех.); gospin vlas, papratka vodena (хрв.); Frauenhaar (нѣм.).

Adonis L. — бѣла метла - Н. Г.; *горицвѣтъ* - Ах.; гороцвѣтъ - Ах.; капи-коса - Ах.; керино око - Н. Г.; коконче - Ах.; паренца - Б. Д.; падикосъ - Ах.; огниче - А. Т.; свиларка - А. Т.; слѣти-коса - Ах., Я.; randoродупка - Н. Г.

Горицвѣтъ (рус.); gorocviet (хрв.); hořikvět (чех.).

Adonis aestivalis L.— арнáутче - (Скопие) А. Т., Н. Г.; *горицвѣтъ* - Ах., Н. Г.; коконче - (Копривщица) Б. Д., Н. Г.; кукувиче око - А. П, Я.; лѣтенъ горицвѣтъ - Ах.; лѣтна слѣти коса - Я.; опадикосъ - А. П., Я.; огнивче - М. Б.; огнювче - (Чирпанъ) Ф. Б.; свиларка - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; падикосъ - (Трънъ) Ах.; слѣти коса - (Трънско, Софийско) Ах., В. К.; *слити коса* - А. Д., А. П, М. Б., С. Д. В., Ю.; слити коса лѣтна - Я.

Горицвѣтъ (рус.); hořikwět (чех.); gorocvět letni (хрв.).

За това растение имя повѣрие, че допирането до него причинява опадане или сплитане „замърсяване" на коситѣ, отъ което сж произлѣзли имената му — падикосъ, слѣти коса и др. п. Названието горицвѣтъ произлиза отъ неговитѣ огнено-червени цвѣтове.

Adonis autumnalis L. — бѣла мéтла - (Гевгели - Мак.) А. Т., Н. Г.; керино окó - (Панагюрище) А. Т., Н. Г., Н. М.

Adonis flammaea Jacq. — огнецвѣтенъ горицвѣтъ - (прев.) Ах.; червена китка - Ш.

Adonis vernalis L. — бабатура - (Разградско) П. Б.; *горицвѣтъ* - А. П., Ах., М. Г., С. Г., Я.; горóцвѣтъ - (Трънъ, Софийско) Ах., А. П., В. К., М. Б., М. Г., Н. С., (с. с. Драгоманъ и Бездънъ - Соф., с. Желюша - Царибр.) С. Г., Х. Г.; жълтъ божуръ - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; жълтоцвѣтъ - Н. Г.; зайчи макъ - Н. Г.; патенца - Б. Д.; жълта свиларка - Ш.; кукувиче око - А. П; маремъ - Н. Г.; кучи божуръ - (с. Вердунъ - Търговишко) Д. Й.; слѣти коса - А. П., В. Н., Н. Г., Я.; слѣти коса пролѣтна - (прев) Я.; опадикосъ - Н. Г., Я.; спрежъ дива - Н. Г., Я.

Горицвѣтъ (рус.); goricvět (хрв.); hořikwět (чех.).

Силно отровно растение, което действува като Digitalis purpurea L. Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ се взема вжтрешно въ малки дози противъ *подуване и колики въ стомаха и червата*, като съ остатъка се правятъ топли лапи върху коремната часть на тѣлото. Противъ *дрисъкъ* на овцетѣ се дава отвара отъ сжщото растение, забъркана въ ярмата имъ.

Въ медицината е известно като дрога Herba Adonidis.

Adoxa moschatellina L. — мошковица - Ах.

Aegilops triaristata Willd. — тройна осилка - (прев. отъ латин. име) Б. Д.

Aegopodium podagraria L. — благъ базъ - Н Г., (с. Габровецъ - Ихтиманско) С. Г.; дяглица - Н. Г.; каплиека - С. Д. В.; поганица - Ах.; седмолистъ - Б. Д.

Aesculus hippocastanum L. — *дивъ кестенъ* - Ах., В. Д., Гр., (Преславско) Д. Й., Д. Ц., К., М. Б., М. Г., П., С. Б., У., Я.; *кочски кестенъ* - Ах., Д. Д., Н. М., П., С. Г., Ш., У.; ябане кестене - (тур.) Dor.; яровка - Б. Д.

Дикій каштанъ, конскій каштанъ (рус.); kaštan konský (чех.); divlii kesten (хрв.); Rosskastanie (нѣм.).

Отварата отъ плодоветѣ и кората на младитѣ клонки действува възбудително и омекчително върху слизестия епителъ на дихателната система и се употрѣбява въ народната медицина противъ *бронхитъ, трахеитъ, магарешка кашлица, туберкулоза*; сжщата се употрѣбява като стегателно срѣдство при *диария, дизентерия, колики въ корема*, противъ *маясълъ* и *малария*. Настойка на счукани плодове въ спиртъ помага противъ *маясълъ* и *флебитъ*. Настойка на счуканитѣ плодове въ спиртъ (10—15 дни) се счита като едно много добро срѣдство за разтривка при *ревматизъмъ*. Плодоветѣ се даватъ на конетѣ противъ *запъхтяване*, като се нарѣзватъ на дребно и се смѣсватъ съ храната имъ.

Aethusa cynapium L. — бученишъ - С. Д. В.; *дивъ магданосъ* - Д. Ц., Я.; дивъ майданосъ - А. Д., А. М., А. П., Я.; дива миродия - А. П., А. Т., М. Б., М. Г., Н. М., С. И., У., Я.; отровна мирудия - А. П., С. Д. В.; козя цвилуга - У.

Kozi petržel (чех.); divlji peršun (хрв.); Hundspetersilie (нѣм.).

Agaricus (Psaliota) campestris L. — баджуръ - Н. Г.; боклученка - (Омортагъ) Д. Й.; гаванка - Я.; гашниче - Б. Д.; гюбреница - Н. Г.; жилавурка - Б. Д.; лугачка - Д. Д.; мантарка - Н. Г.; метлушка - Б. Д.; овча гжба - Б. Д.; пе́кьорка - Д. А.; печорка - У.; *печурка* - А. М., (Трънъ) Ах., А. Т., Б., В. Д., Д. В., Д. Ц., К., (Самоковъ, Габрово) С. Г., М. Б., Н. М., Нейч., Х. Г., Я.; пе́чурка - (Битоля, Прилепъ, Рѣсенъ, Воденъ) Д. А., Н. Г.; пе́чюрка - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; подметушка - Б. Д.; припънка - А. Т.; садинци - Б. Б.; синекорка - А. М., Д. Д., М. Б., М. Г.; старци - Б. Б.; топика - Б. Д.; червенка - (с. Габровецъ - Ихтиманско) С. Г.; червенушка - Н. Г., (колиби Зелениката - Тетевенско) С. Г.; че́пурка - (Дебърско) Д. А.

Pečárka (чех.); pečurka (хрв.); печорка (рус.).

„Ако есенно време растатъ много печурки, житото ще е добро". Софийско, Нар. метеор., Сп. Вац.

Agave americana L. — *столѣтникъ* - АМ., Коз., Нейч., Я.

Stoletá (чех.); столѣтнее дерево (рус.).

Действува възбудително върху храносмилателната система и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *жълтеница*.

Agrimonia eupatoria L. — бутракъ - У.; *камшикъ* - В. К., У.; камшиче - Ах.; майсиличе - (с. Казичене - Софийско) С. Г.; маясъливче - (с. Бистрица - Софийско) С. Г., У. мастика - С. Д. В., Я.; охтивче - В. Н. охтичаво биле - У.; ребникъ - Я. чичакъ - Н. Г., (Търновско) У., Ю.

чичакъ - Н. Г.; чичекъ жълтъ - Х.; чичъкъ - В. К., Я.

Ч и ч а к (срб.).

Това растение има голѣма употрѣба въ нашата нар. медицина противъ *охтика, маясълъ, кожна туберкулоза* и др., отъ което сж произлѣзли и съответнитѣ му имена — о х т и ч а в о б и л е, м а я с ъ л и в ч е, о ф и к ъ (к о ж н а т у б е р к у л о з а). Името к а м ш и к ъ произлиза отъ формата на съцвѣтието.

О т в а р а т а о т ъ к а м ш и к а действува възбудително на слизестия епителъ на храносмилателната система, стимулира жлезитѣ ѝ и се употрѣбява за п р е ч и с т в а н е к р ъ в ь т а, противъ *скрофули* и *бѣлодробна туберкулоза, кръвохрачене, маясълъ, ревматизъмъ, подагра, кожни обриви*; противъ *втвърдяване, пѣсъкъ въ черния дробъ* и *жълтеница;* сжщата се употрѣбява и противъ *възпаление на стомаха и червата, колики, диария;* действува възбудително и върху отдѣлителната система и се употрѣбява като пикочогонно срѣдство противъ *пѣсъкъ* и *камъни въ бжбрецитѣ* и *пикочния мѣхуръ;* действува омекчително върху слизестия епителъ на дихателната система, помага при *хрема, ангина, кашлица*. Топлата отвара се употрѣбява и външно за г а р г а р а противъ *ангина, присипналость на гласа* и за *премиване болни уши;* за б а н и на краката при умора. Действието на тази билка се смѣта подобро, когато е смѣсена съ о р ѣ х ч е т о (F i l i p e n d u l a h e x a p e t a l a Gilib = S p i r a e a f i l i p e n d u l a L.).

По-рано сжщото растение се е употрѣбявало и въ официал. медицина като дрога Hérba A g r i m o n i a e противъ *гръдни болести, кашлица, жълтеница* и др.

Agropyrum repens P. B. — вж. T r i t i c u m r e p e n s L.

Agrostemma L. — *кжклица* - Б., М. Б., Н. Г., Н. С.; *кървавиче* - Б. Д., Vel., У., Я.

„Иванъ Станки отговаріа:
Станчице ле черноока,
Черны ти сж очичкы-ты,
Очичкы-ты к ж к л и ч к ы-ты." — Н. Г.

„На момитѣ к ж к л и ц а,
На момцитѣ бъклица." — Н. Г.

Agrostemma coronaria L. (= Lychnis coronaria Lam.). — *бий-бий-тжпанче* - Я.; дива кжклица - Я.; дивъ карамфилъ - (Омортагъ) Д. Й.; кръклика - Н. Г., Я.; *кървавиче* - Б. Д., Vel., (с. Костенецъ - Ихтиманско, с. Габровица - Пазардж.) С. Г., У., Я.; подбѣлъ - Vel., У.; пусъ-кръвчица - (Ловчанско) У; сукървиче - (Трънъ) Ах., С. Г.; сѣчена трева - (с. Ново-село, Сливенъ) С. Г.; юнашка кръвь - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; сѣчена трева - Ах.

Л и с т а т а н а к ъ р в а в и ч е т о, счукани въ видъ на к а ш а, се употрѣбяватъ външно противъ *рани отъ порѣзване, гнойни рани и циреи*, отъ което произлизатъ названията му к ъ р в а в и ч е, ю н а ш к а к р ъ в ь, с ѣ ч е н а т р е в а и др. п. Това растение, нарѣзано на дребно, се дава на добитъка заедно съ храната му като у к р е п и т е л н о с р ѣ д с т в о.

Agrostemma githago L. — ка́клица - (Велесъ, Щипъ) Д. А.; каколь - (Самоковско) Б. Д., (Кукушъ) А. Т., (Тиквешъ) Д. А., Н. Г.; ко́клица - (Дебъръ) А. Т., Н. Г.; коколь - (с. с. Бистрица, Драгоманъ, Брѣзье - Софийско) С. Г.; куко́ль - (Трънско) Ах., Б. Д.; кжклица - А. Д., А. М., Ах., А. П., (Гевгели, Ресенъ) А. Т., Б., Б. Д., Vel., В. Д., Д. А., Д. Ц., К., Коз., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. И., У., Ф. Х., Х. Г., Ю., Я.; кжкле - (Сѣресъ) А. Т.; кж́клецъ - (Кавадарци, Тиквешко - Макед.) А. Т.; кжкъль - (Неврокопско, Драмско) Д. А., Н. Г.; кжнкъль - (с. Зарово - Солунско) Д. А.; кжнкель - Н. Г.; черенъ милатъ - Н. Г.; чернилка - Б. Д., Х. Г.

К у к о л ь (рус.); к у к о л (срб.); k o y k ó l, k u k o l (чех.); k u k o l j (хрв.); k a k o l (пол.); к ж к о л ь (слав.).

Agrostis L. — *полевица* - (прев. отъ лат. име) Ах., С. П., Н. С.
Полевица (рус.).

Agrostis alba L. — бѣлз полевица - (прев.) Ах.; полевица - Ф. Х.

Agrostis spica venti L. — вж. Apera spica venti P. B.

Agrostis vulgaris With. — бодрачецъ - С. Д. В.; влакъ - Б. Д., С. Д. В.; червена полевица - Ах.

Agrostis canina L. — рóсница - (с. Мисловщица - Трънско) Ах.

Ailanthus glandulosa Desf. — дивъ орѣхъ - (Омортагъ) Д. Й.; космато дърво - Я.

Aira L. — *броль* - Ах., Н. Г. Н. С. С. П.; бусика - (Трънъ) Ах.; метла - Д. Д.; дива трева - Ах.
Bus, busika (хрв.).

Aira capillaris Host. — *броль* - (Гевгели) А. Т.

Aira caespitosa L. (= Deschampsia caespitosa P. B.) — *бусика* - Ах.; дребна пластица - Ф. Х.; дѝва тревá - (Софийско - Витоша) Ах.

Aira flexuosa L. (= Deschampsia flexuosa P. B.) — вълновидна бусика - (прев.) Ах.; колѣнчатка - С. Д. В.

Ajuga L. — богородиче - Н. Г.; вечерниче - А. Т.; *горещникъ* - Ах., М. Б.; гергьовче - (Казанлъшко) П. Б.; живучка - Д. Д.; огничаво биле - Н. Г.; огничавъ буренъ - В. К., Н. Г., Ю., Я.; *огниче* - Н. Г., С. В.; *срещниче* - Ах., Б. Д., С. С., С. П.; сватиче - Коз.; чубрица - Д. Д.

Ajuga chamaepitys Schreb. — кози нѣнки - (Софийско) Ах; кокоша трева - Н. Г.; мазниче - С. Д. В.; огничено биле - Б. Д., М. Б., Н. Г., Х. Г., У., Я.; огничавъ буренъ - В. К., Н. Г., Ю. Я.; огничиче - Н. Г.; огниче Б. Д.: таманика - (с. Драгоманъ - Софийско) Ах., С. Г.

Отварата се употрѣбява въ народната медицина противъ *кръвохрачене, дизентерия, треска, жълтеница.*

Ajuga genevensis L. — бабинъ черапъкъ - Я.; *горещникъ* - (Трънско) Ах., М. Г., С. Г.; мазало - Я.; сватиче - (с. Казичене - Софийско) С. Г.; сѣчено биле - Я.; майсаливъ буренъ - (с. Габровецъ - Ихтиманско) С. Г.

Ajuga laxmanni Benth. — богородиче - Н. Г., Я.; богородично билье - (Софийско) Я.; вечерниче - (Ст.-Загорско) Ах., А. Т., Б. Д., Н. Г.; изтравниче - У.; кадиризица - Н. Г., Я.; петнистъ горещникъ - Ах.; пресѣчена трева - Б. Д.; рещто - В. К.; *срещиче* - Ах., Б. Д, Н. Г., С. В., С. Г., У., Ю., Я.; срещниче - Н. Г., Я.; срещичи - С. Г.; срещище - Коз., Н. Г.; стресниче - (с. Ченге - Айтоско) С. Г., Н. Г., Ю.; сряшичи - (Търново, Лѣсковецъ) У.; юдичава трева - Б. Д., Н. Г., Я.

Съ това растение кадятъ родилкитѣ и децата противъ уроки. Отварата му действува възбудително на нервната система и се употрѣбява противъ *нервни припадъци, отпадналость* и *спазми*. Съ изсушената билка дезинфекциратъ помѣщенията на копринената буба чрезъ пушене (кадене). Сѫщото срѣдство се употрѣбява и противъ *главоболие.*

Ajuga reptans L. — горещникъ - (Трънско) Ах., С. Г.; мазало - С. Д. В., Х. Г.; меча стѫпка - М. Б., У.; *пълзящъ горещникъ* - (прев.) Ах.; стресниче - (Айтоско) С. Г.; сѣчено биле - У.

Въ народната медицина отварата се употрѣбява противъ *втвърдяване и пѣсъкъ въ черния дробъ,* [illegible]

терия; външно, въ видъ на лапи — противъ *гнойни рани, рани отъ посичане* и пр.

Albugo candida (Pers) Kuntze — вж. Cystopus candidus Pers.

Alcea pallida W. K. — вж. Althaea pallida W. K.

Alkanna tinktoria Tausch. — винче - М. Б.; волски езикъ - М. Б.; айважива, авайживи - (тур.) Б. Д.; геве-дживе - (тур.) Б. Д.; паче-гнѣздо - М. Б.; хаваджива - (тур.) Dor.

Alcea rosea L. — вж. Althaea rosea Cav.

Alchemilla vulgaris L. — длáновка - Ах.; займиниче - (Троянско) С. Г.; левска стжпка - (прев. отъ франц. Pied de lion) Д. В., Я.; манжетка - (рус.) А. М.; обикновена левска стжпка - Я.; обикновено сърцеболово билье - Я.; огърлица - Г. Т.; самодивски ягоди - (Тетевенско) С. Г.; слѣзовка - Д. Ц.; сърцеболово биле - С. И.; царева трева - У.; цариче - У.; *шáпиче* - (Трънско) Ах., Н. Г., (Ловчанско) У., (Софийско, Тетевенско) С. Г.; шупливче - (Троянско) С. Г.; демиръ-бузанъ - (тур.) С. Г.; илдъзъ-нишанъ - (тур.) Dor.

Манжетка (рус.).

Употрѣбява се противъ болестьта *шапъ,* отъ което произлиза и името шапиче. Отъ коренитѣ на шапичето правятъ лапи, съ които налагатъ болнитѣ крака на добитъка, като предварително ги премиватъ съ отварата отъ сжщитѣ корени. За сжщата цель се даватъ заедно съ храната и сурови корени, нарѣзани надребно. Отварата отъ коренитѣ действува възбудително на слизеститѣ ципи на отдѣлителната и храносмилателната системи и се употрѣбява противъ *кашлица, хрема, настинка;* противъ *диария, дизентерия, водянка, пѣсъкъ и подуване въ черния дробъ, пѣсъкъ въ бжбрецитѣ, захарна болесть;* противъ *изобилна менструация* и като *успокоително срѣдство,* следъ раждането, на *матката.* Въ видъ на лапи — противъ *циреи* и *рани.*

Alectorolophus major (Ehrh.) Rchb. — вж. Rhinantus major Ehrh.

Alisma plantago L. — воденъ ботракъ - А. М., С. Д. В., Х. Г., Я.; жабина лъжичка - Д. Ц.; *жаболъжичка* - Ах.; шилникъ - Ах.

Шильникъ (рус.); žábnik (чех.); žabočun (хрв.); žabiniec babczany (пол.).

Alliaria officinalis DC. — лъжичина - Ах.; *кремýшъ* - Ах.; сладка зелка - Я.; *чеснова трева* - (прев. отъ латин. име) Ах., С. Д. В., Я.; чешникъ - У.; кушъ екмеги - (тур.) Ах

Чесночная трава, чесночка (рус.); česnaček (чех.); česnečina (хрв.); czesnaczek (пол.).

Чесновата трева действува възбудително на отдѣлителната система и се употрѣбява въ нар. медицина като *пикочогонно* и *потогонно срѣдство;* действува омекчително на слизестия епителъ въ дихателнитѣ органи — противъ *кашлица;* употрѣбява се и противъ *скорбутъ, глисти.* Външно — за налагане *рани.*

Allium L. — *лукъ* - Ах., Vel., К., Н. С.

Allium ascalonicum L. — влашки лукъ - Н. Г.; *влашецъ* - М. Б., М. Г., Х. Г., Я.; скалонъ, семенякъ, чесънъ дребенъ - Х. Г.

Влашац, влашикъ (срб.).

Allium carinatum L. — планински лукъ - Ах.

Allium cepa L. — арпаджикъ - (тур.) С. Г., Я.; каба суханъ - (тур., Бесарабии) С. Г.; кокаръ - (Прилепско) Н. Г.; кормитъ лукъ - Б.; *кромидъ-лукъ* - Ах., А. Т., Б. С., М. Б., М. Г., Коз., Н. Г., Х. Г., Я.; кромидъ -

(Велесъ, Прилепъ, Тиквешъ) А. Т.; *лукъ* - А. М., В. Д., В. К., К., Нейч., Ш., Я.; лукъ арпаджикъ - (Бесарабия) С. Г., Я.; лукъ бѣлъ - С. Г., У.; лукъ обикновенъ - У.; лукъ кормитъ - Б.; *лукъ червенъ* - А. Т., Б., Д. Ц., З. Б., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Д. В., У., Я.; мъртвокурецъ - (Радомирско) Б. Д.; скалонъ - (Враца) А Т., Коз., Н. Г.; хромидъ - Коз.; чесновъ лукъ - У., Я.; чесънъ - У.; каба-суванъ - (тур.) Коз.

Лукъ (рус.); luk (чех.); crveni luk (хрв.); лук (черног.).

„Триста кожуа носи, па зимно време помразнуа“? — лукъ. Гатанка отъ Щипъ.

Има много голѣма употрѣба въ нар медицина. Луковицитѣ сж една отлична прибавка въ ястията, която улеснява храносмилането, действува противъ *газоветѣ* и *коремоболието*. Луковицитѣ, сварени съ млѣко, взети сутринь при гладенъ стомахъ, действуватъ противъ *глиститѣ* въ червата, а също и противъ *болки въ бжбрецитѣ;* счукани сурови на каша, съ малко соль — противъ *рани отъ натъртване*, противъ *отоци отъ пчела, оса;* сжщата, вързана на челото — противъ *безсъние;* сварени и въ видъ на топли лапи — противъ *циреи, отоци, ангина;* сокъ отъ суровъ лукъ (счуканъ и прецеденъ съ кърпа) — противъ *хълцане;* нѣколко капки отъ сжщия, слабо загрѣти — противъ *болки въ ушитѣ*.

Allium fistulosum L. — *ашлама* - (тур.) Ах.; зименъ лукъ - А. М.; зименъ чесънестъ лукъ - Х. Г.; каменъ лукъ - М. Б.; лукъ арпаджикъ - Я; твърдъ лукъ - А. М.

Каменный лукъ, каменный чеснокъ (рус.); cibule zimni (чех.).

Allium flavum L. — жълтъ лукъ - (прев.) Ах., Б. Д.

Allium porrum L. — лукъ мжжки - В. К., З. Б., Коз., Я.; празилукъ - М. Г., Н. Г.; *празъ* - А. Т., Д. Ц., Нейч., Х. Г., Ю., Я.; праса - М. Б., Б. С.; прасъ - З. Б., Коз., М. Б., Х. Г.

Празъ, прасъ (рус.); pras (хрв.); por (пол., чех.); лоукъ (слав.).

Сокъ отъ счукани глави на каша, прецеденъ съ кърпа, се употрѣбява въ нар. медицина като леко слабително срѣдство; сжщиятъ слабо загрѣтъ, въ видъ на капки, се употрѣбява противъ *болки въ ушитѣ*.

Allium rotundum L. — вранщи-лукъ - (с. Баня-Чепино) С. Г.; гáрвановъ лукъ - (Ст.-Загора) Ах.; гáрвански чéсънъ - (Омортагъ) Д. Й.; пършолида - (Котелъ) Коз.; пчешки лукъ - (Софийско) С. Г.; щъркелски лукъ - (Карловско) Б. Д.

Allium sativum L. — лукъ - (Дебърско) А. Т., Н. Г.; *лукъ бѣлъ* - Ах., А. Т., Б. С., З. Б., М. Б., Н. Г., Х. Г., У., Ю., Я.; лукъ чесанъ - Б., Д. Д.; *лукъ чесновъ* - Ах., А. Т., Б. С., З. Б., М. Б., Н. Г., Нейч., Х. Г., У., Ю., Я.; чесенъ - Б., Д. Д., Нейч., Х. Г.; *чесънъ* - В. Д., В. К., В. Н., Д. Ц., У., К., Коз., С. Г., М. Б., М. Г., Н. Г., У., Ш.; сармусакъ - (тур.) Б. Д.

Чеснокъ (рус.); česnek (чех.); češnjak, bjel luk (хрв.); лоукъ, чеснъкъ, чесньць, чеснолоукъ (слав.).

Чесновиятъ лукъ има голѣма употрѣба въ нар. медицина. Луковицитѣ (скилидитѣ) се ядатъ противъ *артериосклероза, бронхитъ, астма;* като пикочогонно срѣдство противъ *водянка, треска, глисти* — Ascaris, Oxiuris, Taenia; външно, счукани като каша — противъ *краста, кель, опадане на косата, главоболие, ревматизъмъ, слънчасване* (при последния случай се дава и вжтрешно съ оцетъ).

Allium schoenoprasum L. — гарвански лукъ - У.; дивъ лукъ -

чесанъ -(Рила) С.Г., Х.Г., Ю.; дребенъ лукъ - У.; косместъ лукъ - Я.

Allium scorodoprasum L. — гарвански лукъ - Н.Г., Ш., (Ловчанско) У.; дивъ лукъ - Н.Г., У.

Allium ursinum L. — дивъ лукъ - Н.Г.; дивъ чесънъ - Н.Г.; зилиниче - (Котленско) У.; левурда - Ах., Нейч., Н.Г., Н.С., У., Ю.; мечи лукъ - (прев. отъ лат. име) Ах., Н.Г., (Кюстендилско) У.; просулида - (гръц., Елхово) П.Б.; самардаля - Я.; черемушъ - (Врачанско) П.Б.

Левурда, черемашъ, черемушка (рус.); čremoš (хрв.).

Alnus Tourn. — водна ела - Н.Г.; дива леска - Н.Г.; *елха* - Б.С., Н.Г., С.Г., Ш.; елша - С.П., М.Г., Н.С.; лжговица Н.,Г.

Ольха, олешина, ольшика (рус.); olsza, olszyna, olcha (пол.); olše, jelše (чех.); joha, jova (хрв.); jалша, jелша (срб.); ѥлъха, ельха, олха (слав.).

Alnus glutinosa Gärtn. — бялж елж, елшж - (Търновско) У.; водна ела - (Ихтиманско) С.Г., Н.Г.; дива леска - Н.Г.; éлха - (Малко-Търновско) А.Т.; éвла - (Битолско) Д.А.; ела - Н.Г., У.; елешка - (Босилиградско) С.Г.; *елха* - А.Т., Ах., Б., Vel., Л., Н.Г., (Трѣвна, Елена, Пирдопъ, Софийско) С.Г., Х.Г., Ш., Ю, Я.; елша - (Бургаско, Карнобатъ, Айтосъ, Поморие, Пирдопъ, с. Горни-Лозенъ - Софийско) С.Г., Л., Н.Г., Я.; éфла - (с. Папрадица - Мак.) А.Т.; ехла - (с. Бояна - Софийско) С.Г.; лаговица - (Самоковско) С Г.; казълъ агáчъ - (тур., Омортагъ) Д.Й.; лепкава елха - (прев. отъ лат. име) А.Т., Д.В., З.Б., Нейч.; лжговица - С.Г., Н.Г.; обикновена елха - Х.; обикновена елша - М.Б., М.Г.; олше - У.; черна ела - Н.Г.; черна елха - Ах., Д.Ц., З.Б., К.; черна елша - К., Н.М., С.Б., У.

Ольха, ольха черная (рус.); olcha, olsza (пол.); olše, jelše, jelcha, olche (чех.); jocha, jova (хрв.); jелша (срб.).

Отварата отъ кората на елхата се употрѣбява противъ *малария, диария*; сжщата служи за гаргара противъ *ангина* и за *премиване рани*. Отварата отъ листата или кората намалява млѣкото въ кърмачкитѣ и се употрѣбява вжтрешно при *подуване и образуване ядки* въ гърдитѣ имъ. За сжщата цель се правятъ компреси отъ сварени или прѣсни и счукани листа. Отварата отъ плодоветѣ (шишаркитѣ) се пие студена противъ *маясълъ*, следъ което се взема малко сѣра на прахъ съ захарь.

Alnus incana Moench. — *бѣла елха* - Ах., З.Б., С.Г.; бѣла елша - К., С.Б., Н.С.; водна ела - Н Г.; дива леска - Н.Г.; елха - Н.Г., Ю.; елша - В.К., Н Г., С.Г., Ю.; ехла - Н.Г., Ю.; лаговица - Н.Г., С.Г., Ю.; липолистна елша - М.Б., М.Г.; черна ела - Н.Г., Ю.; чéрнж елж̀ - (Търновско) У.

Alnus viridis Lam. et DC. — ела - У; елха - М.Б.; зелена елха - (прев. отъ лат. име) С.Г.; *планинска елха* - М.Б.; планинска елша - М.Г., Н.С.; църна елхá - (с. Бистрица - Софийско) С Г.

Aloë vulgaris Lam. — обикновенъ сабуръ - П.; *сабуръ* - (тур.) С.В.; саржсабуръ - (тур.) Ах., Н.Г.; сабуръ-оту - (тур.) Б.Д.

Отварата отъ листата действува слабително противъ *запекъ*. Сжщата се употрѣбява за компреси противъ *гнойни рани и циреи*. Въ по-голѣми дози е отровна.

Alopecurus L. — кайчанъ - Я.; *класица* - Ах., С.П., Н.С., С.С.; кущрява - Д Д., Н Г.; къдра - Я.;

конецъ - (Софийско) С. Г.; лисича опашка - (прев. отъ лат. име) Д. Д.

Alopecurus agrestis L. — полска лисича опашка - (прев. отъ лат. име) Ф. Х.

Alopecurus fulvus Sm. — кощеникъ - А. Т.; кущрява - А. Т.; лепавецъ - А. Т.; лепаецъ - А. Т.; лепешка - А. Т.; лепка - А. Т.; муаръ - А. Т.; чилокъ - А. Т.

Alopecurus pratensis L. — *класица* - Ах., Н. М., С. Д. В., Я.; кощеникъ - Н. Г.; кущрява - А. Т., Н. Г.; лесича опашица - У.; ливадна опашчица - Н. М., У.; лисова опашка - Х.; лисича опашка - (прев.) Н. М., Ф. Х., Х. Г., Я.; лисича опашчица - (прев.) К., М. Б., У.; лепавецъ - Н. Г.; лепешка - Н. Г.; лепка - Н. Г.; миша опашка - (Ст.-Загора) Ах.; муаръ - Н. Г.; позланица - Н. Г.; чилокъ - Н. Г.; чирокъ - Н. Г.

Колосокъ (рус.); repak (хрв.).

Alpinia Officinarum Hange (= A. galanga Sw.) — авлиджанъ - (тур.) Б. Д.; *хавлиджанъ* - (тур.) Dor.

Alsine Wahl. — *мишовка* - Ах.; мокрицъ - М. Б.

Alsine glomerata Deg. — кичуреста мишовка - (прев.) Ах.

Alsine setacea Thuill. — мундарлива трева - Н. Г., Я.; четинеста мишовка - (прев.) Ах.

Употрѣбява се въ нар. медицина за бани противъ *мундарлъкъ* — кожни обрива, пъпки и струпеи по лицето и тѣлото на децата, отъ което произлиза и названието — мундарлива трева.

Alsine verna L. — пролѣтна мишовка - (прев.) Ах.

Alsine viscosa Sch. — леплива мокрица - (прев.) М. Б.

Alternaria tenuis Nees. — *тютюнева плесень* - Б. И.

Althaea L. — волово око - Н. Г.; гюлъ-фатме - (тур., Разградско, Свищовско) Я.; окрила́чъ - Н. Г.; *ружа* - А. М., Нейч., Н. С.

Althaea cannabina L. — гавезъ - (Шуменско) Б. Д., Н. Г., Х.; горска ружа - У., коноповидна ружа - (прев. отъ лат. име) Ах.; подзѝмишна чоба́нска китка - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.

Althaea hirsuta L. — четинеста ружа - (прев. отъ лат. име) Ах.

Althaea officinalis L. — божа ржчица - Н. Г., Ю.; *бѣла ружа* - Б., К., Кал., М. Б., Н. М., Н. Г., С. В., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., (Търново) У., Х.; бѣлъ слѣзъ - М., М. Г., Н. Г., П., Пач., У., Ю., Х.; волово око - Н. Г.; гюла - (тур.) У.; гюлъ-фатме - (тур.) Кал., Н. Г., П., Я.; дива ружа - Н. Г., П., (Търново) У., Ю., Х.; зинзивей - Н. Г.; обикновена ружа - Ах.; пъртена ружа - Н. Г., Х.; пъртенка - Я.; просвурникъ - Н. Г.; просвирнякъ - Н. Г.; прусворникъ - М. Г.; ружа - (Ловчанско) У.; сталийска ружа - У., Н. Г., Я.; тарусъ - Д. Д., Н. Г., Я.; фатме була - (тур.) Коз.; фатме - (тур.) Dor.; хатемъоту - (тур.) Гр.

Проскурнякъ, просвирнякъ, просвирникъ, слизь, рожа дикая (рус.); slez vysoky (чех.); beli slez (хрв.); слез, слиз, слезовина (срб.).

Отварата отъ цвѣтоветѣ, листата и корена на бѣлата ружа действува омекчително върху слизестия епителъ, улеснява разтварянето и отдѣлянето на храчкитѣ, заради което се смѣта превъзходно срѣдство противъ *кашлица, ангина, хрема*; противъ *възпаление на стомаха и червата* — успокоява болкитѣ; действува противъ *излишнитѣ*

киселини въ стомаха и пресиленото отдѣляне на жлъчката; противъ *диария* и *дизентерия*, противъ *бѣлотечение* въ женитѣ; действува като пикочогонно срѣдство противъ *болезнено уриниране, триперъ, пѣсъкъ въ бжбрецитѣ.* Въ видъ лапи — противъ *циреи, отоци, рани.* За гаргара — противъ *ангина, присипналость на гласа.* Въ видъ на компреси — за *болни очи, рани по гърдитѣ на кърмачкитѣ* и др.

Въ медицината като дрога — Fólia Althaéae, Rádix Althaéae et Flóres Althaéae.

Alttaea pallida W. K. (= Alcea pallida W. K.). — бледа ружа - (прев.) Ах.; гавезъ - Х.; *дивж ружж* - (Ловечъ) У.; загорска ружа - Б. Д.; ружа - Б. Д.; тополка - Б. Д.

Въ нар. медицина се употрѣбява както бѣлата ружа, макаръ да действува по-слабо.

Althaea rosea Cav. (= Alcea rosea L.). — божурига - Б. Д.; *градинска ружа* - Б. Д.; градинска столистна ружа - С. Г.; дървена ружа - Х. Г.; загорска ружа - Х. Г.; *ружа* - Б., В. Д., К., Кал., П., С. Г., Х. Г.; столиста ружа - М. Г.; столистна ружа - Д. Ц.; тополка - Б. Д.; трандафелевъ слѣзъ - З. Б.; триндафелова тополка - У,; червена гюлъ-фатме - (тур.) П, Я.; червена ружа - Б., Кал.; гюлъ-фатме - (тур.) Б. Д., (Омортагъ) Д. Й.

Topolowka, topolowka růžowá (чех.); Pappelrose (нѣм.).

Въ народната медицина се употрѣбява като бѣлата ружа, главно противъ болеститѣ на дихателнитѣ органи.

Alyssum. L. — дива лекя - Н. С.; *игловръхъ* - Ах., Н. С.; икотникъ - Н. Г.; лекя - Н. Г.; поималка - М. Б., Н. Г., Н. С.; *сипаница* - (Ст.-Загорско) Ах.

Икотникъ (рус.).

Alyssum calycinum L. — дива лекя - Н. Г., Я; дива леща - Д. Ц.; *игловръхъ* - С. Д. В., Я.; некъркъ - (с. Казичене - Софийско) С. Г.; разваленка - Н. Г., Я.; турица - Н. Г., Я.; чашкоплодна сипаница - (прев. отъ лат. име) Ах.; блуда-оту - (тур.) - Н. Г., Я.

Alyssum hirsutum M. B. — космата сипаница - (прев.) Ах.

Alyssum minimum Willd. — дива лекя - (Велесъ) А. Т., Ю.; паричи - (Чирпанъ) С. Г.; малка сипаница - (прев.) С. Г.; френково билье - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; сипаница - (Ст.-Загора) Ах.

Alyssum montanum L. — дива лекя - Н. Г.; планинска поималка - (прев.) М. Б.

Alyssum orientale Ard. — източна сипаница - (прев.) Ах.

Amanita caesarea Scop. — *булка гжба* - Б. Б., Коз., С. Г., Б. Д.; булница - Б. Б.; гжба царска - Д. Ц., М Б., У.; печурка царска - Н. М., Я.

Amanita muscaria L. — гжба зъмска - С. Д. В.; зъндрáкъ-(с. Лѣшко - Горно-Джумайско) А. Т, Н. Г.; кучешка пéчурка - (Крушево, Рѣсенъ - Мак.) А. Т.; куча гжба - Н. Г.; кучешка пи́чюрка - Н. Г.; *мухоморка* - А. М., А. Т., Б., Б. Б., Д. Д., Д. Ц., З. Б., Коз., М. Б., Н. М., С. Д. В., Ш; мухоморка - К. В.

Amanita mappa Batsch. — *сива мухоморка* - Б. Б.

Amanita pantherina DC. — *петниста мухоморка* - Я. К., Б. Б.

Amanita phalloides Fr. — жълта мухоморка - К. В.; *зелена мухоморка* - Б. Б.; поганка бледна - Я. К.

Amanita rubescens Fr. — *червена мухоморка* - (прев) Б Б.

Amanita vaginata Bull. — *сухогризка* - Б. Б.

Amanita verna Bull. — *бѣла мухоморка* - Б. Б.

Amaranthus L. — златоръ - Н. Г.; кадифе - Н. Г.; кукудиче - Н. Г.; мръсолъ - Н.Г.; слатуръ - Н.Г.; *страторъ* - Н. Г.; securities сополко - Н. Г.; сополъ - Н. Г.; *щиръ* - Ах, Б., Н. С.

Бархатникъ (рус.); trator, strator. štir (хрв.).

Amaranthus blitum L. — бѣлъ щиръ - А. Т., Н. Г.

Amaranthus paniculatus L. — злáтаръ - (Воденъ) А. Т., Н. Г.; златóръ - (с. Горни-Броди - Мак.) А. Т.; златуръ - Н. Г., С. Д. В.; кáдифе - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; кокудиче - (Банско) А. Т., Н. Г.; мисиръ-сополъ - С. Д. В.; *мърсолъ* - (Прилепъ) А. Т.; невѣхненъ - С. Д. В.; привисналъ щиръ - Х. Г.; пуйчи сополъ - (Разградско) Я.; саполъ - С. Д. В.; слáторъ - А Т.; слáтуръ - (с. Гайтаинново - Тетовско) А. Т.; страторче - А. Т.; *стрáторъ* - (Гевгели, Гумендже - Мак.) А. Т.; стрáторче - (Велесъ) А. Т.; щиръ - (Ловчанско) У.; *червенъ щиръ* - Ах., Я.; стрáтуръ - (Трънско) Ах., (с. בездънъ - Софийско) С. Г.; тратуръ - (с. Широка-лѫка - Смолянско) С. Г.; бълтичиче - (тур.) А. Т.

„Ѝе си вядé либé Пéна,
Спроти слѫнце истегнато,
З'беало платно покриéно,
С'рав босилыіак обгрждéно,
Со с л а т о р натóкнато" :

Шапк. сб., ч. I, отд. IV, кн. V, стр. 138, с. Каменица - Пещерско.

„Брала мома зеленикѫ
Вълъ два скута копринины,
Тя увила зеленъ вѣнецъ,
На вѣнеца девять кытки,
Девять кыткы босилковы,
А десята с т р а т у р о в а".
Н. Г.

„IАна дворы мела,
Съ метлѫ чемшировѫ,
Друга босилковѫ,
Третiѫ с т р а т о р о в ѫ" — Н. Г.

Употрѣбява се въ нар. медицина за *урегулиране недостатъчна менструация* и за *помьтане*.

Amaranthus retroflexus L. — *щиръ* - (Трънъ) Ах., Г. Б., Коз., М. Б., Н. Г., (с. с. Хвойна, Каменица - Пещерско, Ихтиманско) С. Г., (Търново, Дрѣново, Елена) У., Ф. Х., Ю. Я.

„Не мѫ е ядъ, кога мѫ пари
коприва, а кога — щ и р ъ". — Н. Г.

Amaryllis belladonna L. (= A. formosissima L.) — *зовница* - Б. Д., Н С.; зулфингяръ - (тур.) М. Б., М. Г.; косатникъ - С. Д В.; кремъ дивъ - С. Д. В.; отровенъ зулфингяръ - М. Б., М. Г.

Zownice (чех.).

Amelanchier vulgaris Moench — дива дюля - (с. с. Бояна и Драгалевци - Софийско) С. Г.; *ирга* - Б. Д.

Ирга (рус.); hrašac, irga (хрв.).

Amomum zingiber — вж. Zingiber officinale Rosc.

Amorpha fruticosa L. — *синя акация* - С. Г.; черна акация - Н. С.

Ampelopsis quinquefolia Michx. (= A. hederacea Michx.). — американска лоза - А. Т., Д. В., Нейч.; дива американска лоза - А. Т.; дива лоза - В. Д., Д. Д., Д. Ц, К., М. Б., Н. М., Нейч.; кучешка лоза - Я.; лозина - М. Б.; мѫжка лоза - Ах.; петолистъ бръшлянъ - С. Д. В.

Amygdalus L. — *бадемъ* - (тур.) Ах.; миндаль - Я.

„Люто кълнетъ стара майка
Хайдутъ Велкона:
Да бы далъ Богъ силенъ вѣтъръ
Изъ Будинъ града,
Да оборитъ б а д е м ъ дърво"
Н. Г.

„Мерудо, Мерудо, ай златна Мерудо,
Знаешъ, моме, знаешъ, памятувашъ,
Кога ми ти носіахъ дребното овощие:
Лѣщи и миндалъі и благи яаблъкъі,
Кыселы калинкъі и сухото гроздие?"
Н. Г.

Amygdalus amara Koch. — *горчивъ бадемъ* - А. Т., Ах., J., К.; горчивъ миндалъ - М. Б.

Amygdalus communis L. — *бадемъ* - (тур.) А. М., А. Т., Ах., В. Д., В. К., Г. Б., Д. В., Д. Ц., J., К., Л., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. П., С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ш., Ю.; бадемово дърво - Х. Г.; гръцки орѣхъ - Б. С.; *миндалъ* - А.Т., Гр., Д.Д., Коз., Н.Г., Ш., Х.; обикновенъ бадемъ - Б. Д., М. Г., У.; обикновенъ миндалъ - М. Б., Я.; бадемъ-агаджи - (тур.) Dor.; падемъ - (тур.) Гр.

Миндаль (рус.); mandlowy (чех.); мендуо, мјендео (срб.); mjendela, mjendeo (хрв.); мигдалъ (слав.).

Отварата отъ кората на младитѣ клонки на бадема се употрѣбява като стегателно срѣдство противъ *диария*; сжщата служи и противъ *кашлица*. Ядкитѣ на плодоветѣ, счукани на каша съ малко млѣко, служатъ като слабително срѣдство за малкитѣ деца и за нарастване на косата.

Amygdalus nana L. — *дивъ бадемъ* - Н. С.; дивье прасковье - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; дива праскова - Х.; дребенъ бадемъ - (прев.) Д. Ц.; миндалъ - Vel.; миндалъ храстъ - М. Б.; прасковиня - (с. Бездънъ - Софийско) С. Г.

Amygdalus persica L. — вж. Persica vulgaris - DC.

Anacamptis pyramidalis Rich. — пирамидаленъ салепъ - (прев.) Ах.

Anagallis L. — *огнивче* - М. Б.

Anagallis arvensis L. — вйдовиня - (с. Поганово - Царибродско) - С. Г.; кокоша слѣпота - (прев. отъ рус.) Д. Д.; мокрица - С. Д. В.; наметка - У.; обикновено огнивче - Ах.; овчи чревца - Х. Г.; огнивецъ - Х. Г.; *огнивче* - Д. Ц., (Сливенъ, Пловдивъ) Коз., М. Б., Нейч., С. Г., У., Н. С., Х. Г., Ш., Я.; очеболецъ - (Пирдопско) П., Б.; сапунче - Я.; цревца - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.

Куриная слѣпота (рус.).

Отварата отъ огнивчето се употрѣбява като пикочогонно срѣдство противъ *пясъкъ въ бжбрецитѣ, черния дробъ*, противъ *водянка* (вода въ коремнитѣ органи); *туберкулоза*. Външно се употрѣбява за премиване *при спадане на правото черво (ректума)* и за премиване на *болни очи*, отъ което произлизатъ имената видовиня, очеболецъ и др. п.

Anagallis coerulea Schreb. — *вйдовиня* - (Трънъ) Ах., (с. Поганово - Царибродско) С. Г.; огнивче - Ах., М. Б.

Anamirta cocculus Wigth. — *рибе билье* - Ах., Ц. Г., Ю., Я.; билякъ-оту - (тур.) Я.

Ananas sativus Lindl. — *ананасъ* - Б., Д. Ц., М. Б., М. Г., Н. С., С. П., У., Х.

Anastatica hierochuntica L. — богородична ржчица - К., Я.; богородична ржчичка - Х.; ерихова роза - Ц. Г.; *ерихонска роза* - Д. Ц., К., Н. М., Я., К.; ерихонски трендафилъ - Б. Д.; иерихонска роза - Я.

Богородицкая ручка (рус.); Rose von Jericho (нѣм.).

Anchusa L. — *винче* - Ах.; *паче гнѣздо* - Ах., Н. С., М., С. С., С. П.; полска иглика - П. Б.

Anchusa barellieri DC. — драговицъ - (Черепишки манастиръ) С. Г.

Anchusa italica Retz. — косматогърлено винче - Ах.

Anchusa officinalis L. — *винче* - Ах., (Сливенъ) Коз., Х. Г., Ш.; волски езикъ - А. Д., С. Д. В., У., Ф. Х.; во́ловъцъ - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; вълетина - (с. Чепеларе) С. Г.; краста́вецъ - (Кавадарци - Мак.) Д. А., Н. Г.; краставича́ръ - (с. Ватилъкъ - Солунско) Д. А., Н. Г.; лисича трева - (с. Драгоманъ - Софийско) С. Г.; магарешки езикъ - Д. Ц.; обикновено винче - Ах.; *паче гнѣздо* - А. Д., Ах., М. Г., Нейч., Х. Г., Я.; слѣпий-мажъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.

Pačje gnjizdo (хрв.); Ligula bovis (фарм.).

Отварата отъ листата се употрѣбява въ нар. медицина като стегателно срѣдство противъ *диария*; сжщата действува пикочогонно и пречиства кръвьта; употрѣбява се и противъ *кашлица*.

Andropogon gryllus L. (= Chrysopogon gryllus Trin.) — болуръ - (тур.) С. П.; биволско чело - (с. Опицвѣтъ - Соф.) С. Г.; демиръ бозанъ - (тур.) С. Г.; джамбасу - (тур., с. Баня-Чепино) С. Г.; *кавтарика* - Б. Д., Н. С.; кавтаринка - (с. Букьовци - Соф.) С. Г.; кайреку - (тур., с. Баня-Чепино) С. Г.; кара-бузалъкъ - (тур., Омортагъ) Д. Й., Ш.; садина - (Троянъ) С. Г.; черна трева - Ш.; черъ бузалъкъ - (Омортагъ) Д. Й.; черъ кафтаръ - (с. Гливница - Соф., с. Клисура - Карловско) Д. Й.

Andropogon halepense Bert. — *балуръ* - (тур.) Н. С.

Andropogon ischaemum L. — акъ-бузалъкъ - (тур., Омортагъ) Д. Й.; бий-бий-кръвчица - В. К., Ю.; бий-бий-стипца - Я.; бозъ - (тур.) Я.; бозалъкъ - (тур.) Б.; *бузалъкъ* - (тур., с. Цървеняно - Кюстендилско) С. Г.; бѣлий-бузалъкъ - (с. Цървеняно - Кюст.) С. Г.; бѣла трева - Ш.; бѣлизенъ - (Троянъ) С. Г.; бѣлизина - (Чирпанъ) С. Г.; бѣлизма - Ш.; бѣлъ бузалъкъ - (тур., Омортагъ) Д. Й.; бѣлъ кайраръ - (Клисура - Карловско); кокоши кракъ - С. Д. В.; *садина* - Ах., Я., С. П., Н. С.; тънътънъ-търчица - Я.

Androsace maxima L. — *оклопъ* - Ах.

Oklop (хрв.).

Anemone L. — *сасанка* - Ах., Vel., Н. С.; сини котки - Ш.; съселъ - Ш.; съсънка - Нейч.

Сасанка (рус.); sasanka (чех.); sasa (хрв.).

Anemone blanda Sch. Ky. — петровъ кракъ - (с. Кортенъ - Ново-Загорско) С. Г.

Anemone fulgens (L.) Gay. — *великденчецъ* - (с. Ново-село - Тополовградско) Н. С.

Anemone hepatica L. (= Hepatica triloba Gilib.) — га́лабови оченца - (с. Заноге - Соф.) С. Г.; гължбови оченца - Н. Г., С. Г.; гълабови о́чи - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; гълабови очици - Н. Г., Ю.; *гължбови очички* - Ах., С. Г.; дробникъ - С. Д. В.; гължбово око - К., С. Г.; засънъ - Ю.; любики - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; овчарско руно - Н. Г., У.; овче руно - Н. М.; овчи руно - К., М. Б.; овчо руно - Б. Д., Д. И.; пачи-кракъ - В. К., Н. Г., (Търново) У., Ю.; пачкракъ - Vel., С. Г., (Ловечъ) У.; потайка - Н. Г., Я.; потайникъ - Н. М., Я.; *потайниче* - Н. Г., Я.; сасанъ - (с. Локорско - Соф.) С. Г.; страхлинче - С. Г., Ю.; страшниче - Н. Г., У.; страхливчи - (Търново) С. Г.; стръшнийчи - (Търново) У.; съсънъ - Н. Г.; чернодробна съсънка - (прев. отъ лат. име) Д. Ц.; итерникъ - (чех.) У.

Jaternik (чех.); jetrenka (хрв.).

Отварата отъ тази билка се употрѣбява за пречистване кръвьта — противъ *ревматизъмъ, подагра, малария;* сжщата възбужда отдѣлителната система, действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *болеститѣ* на *пикочния мѣхуръ, бжбрецитѣ и черния дробъ.* Тази билка играе известна роль въ повѣрията на нашия народъ: отварата й се пие като срѣдство „за запазване тайна" и оттамъ името й потайниче, а сжщо и противъ уплаха, отъ което произлизатъ имената страхливче, страшниче и др. п.

Anemone nemorosa L. — бабка - Н. Г.; бапка - У.; бѣли кокошки - Б. Д.; *бѣла съсънка* - А. П., Ах., К., М. Б., Я.; бѣлоцвѣтна съсънка - Д. Ц.; горско кокиче - А. П., С. Д. В.; зимна роза - У.; моминска сълза - Я.; соса - У.; съсънка - К.

Anemone pulsatilla L. (Pulsatilla vulgaris Mill.) — вѣтрило - А. П.; горoцвѣтъ - Б. С.; гороцвятъ - Б. С.; дива котка - А. П.; коколъ - А. П.; котка - А. П., Н. Г.; коте́ - (Копривщица) А. Т., В. Д., Н. Г., У.; котенца - Ах.; ливадна чашка - А. П., К., М. Б., С. Г.; мачка - (Трънъ, с. Драгоманъ) Ах.; маченца - С. Г.; мишченца - А. Т., Коз., Н. Г., У.; momински перчанъ - А. П., В. К.; морава съсънка - Д. Ц.; обикновена съсънка - Ах; писенка - Б. Д.; писанъ-котка - Б. Д., Н. Г., Я.; сасанка - Б.; сасанъ-котка - А. П., В. К., Н. М., Н. Г., Я.; синъ-сънъ-котка - Ах., (Ст.-Загора) А. Т., Коз., Н. Г.; сънъ-котка - А. П., К., Коз., Н. Г., У.; сънувань - (Копривщица) Коз., Н. Г., У.; *сънъ-сънъ-котка* - Ах., Н. Г., У., Ю.; съселка, съселче - (Сливенско) С. Г.; *съсънка* - Коз., Н. Г., У., Я., Я. К., (Казанлъшко, Пирдопско) П. Б.; съсель-котка - Б. Д., Н. Г., Я.; съсьнкотка - Н. Г.; съсълъ-котка - Ю.; съсьнка полска - В. Д.; съсънъ - (Панагюрище) А. Т., Н. Г., С. В., (с. с. Бездънъ и Драгоманъ - Соф. и с. с. Момина-Клисура и Бѣльово - Пазардж.) С. Г.; тюллю-баба - (тур.) Н. Г., Я.

Това растение мжчно вирѣе въ градинитѣ. Споредъ запазено повѣрие въ Разградъ, съсънката е избѣгала подъ земята отъ градинитѣ въ горатя, затова не се задържа около жилището на човѣка. Това повѣрие свидетелствува, че нашиятъ народъ схваща растенията като живи твари.

Листата на съсънката, счукани въ видъ на каша, се употрѣбяватъ въ нар. медицина като везикативъ противъ *малария.* По-рано се е употрѣбявала въ офиц. медицина като дрога Hérba Pulsatillae Nigricántis противъ *циреи, кръвотечение, кръвохрачене, маясъль* и др. Растението въ всичкитѣ си части е силно отровно.

Anemone ranunculoides L. — жабякъ - Ю.; жълтъ пѣтелъ - (Босилеградско) П. Б.; жълта соса - У.; *жълта съсънка* - Ах, Н. М., Я.; кошничка - Б. Д; лютиковидна съсънка - (прев). Ах.

Anemone silvestris L. — *бабка* - Ах., Б. Д.; бяло лале - (Ловечъ) У.; бяло лжле - (Търново) У.; диво лале - (Ловечъ) У.; диву лжле - (Търново) У.

Овчjе руно (срб.).

Anethum L. — *копъръ* - С. Д. В., Я.

Anethum faeniculum Clairv. — вж. Faeniculum officinale All.

Anethum graveolens L. — градински копъръ - М. Б.; копъръ - Н. Г.; копрецъ - J., М. Г., Н. Г.; копръ - Н. Г.; *копъръ* - А. Н. Д., А. Т., Ах., А. М., Б., В. Д., В. Н., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Ш.; моногьрь - Н. Г., Ц. Г.; обикновена лай-кучка - Пач.; старкосъ - Н. Г.; тере-оту - (тур.) Б. Д.

копрѣ - (с л а в. - Еванг. отъ Матея, XXIII. 23.); копръ, коперъ, укропъ (рус.); kopr (чех.); korar (хрв.).

Отварата отъ семената на копъра се употрѣбява въ нар. медицина противъ *болки и газове въ стомаха и червата* и за *увеличаване млѣкото* въ кърмачкитѣ. Отварата отъ цѣлото растение се употрѣбява като срѣдство за *повръщане.*

Angelica L. — *пищялка* - А. М.

Angelica archangelica L. — (=Archangelica officinalis Moench.)- благъ базъ - (с. с. Костенецъ и Габровецъ - Ихтиманско) С. Г.; едрия бучинишъ - (колибитѣ въ Тетевенско) С. Г.; мелаикъ-оту - (тур.) А.Н.

Въ нар. медицина се използуватъ всичкитѣ части, особено семената и коренитѣ. Отварата имъ възбужда нервната система и се употрѣбява при *спазми, припадъци, истерия, гърчения;* сжщата възбужда дейностьта и на храносмилателната система, засилва храносмилането, *успокоява болкитѣ въ стомаха и червата, пропъжда газоветѣ;* действува като пикочогонно срѣдство; противъ *бронхита* и *трахеита.*

Angelica pančičii Vel. — *пищялка* - Ах.

Коренътъ и листата се употрѣбяватъ въ нар. медицина въ видъ на отвара като омекчително срѣдство противъ *ангина, хрема, кашлица*; противъ *колики, спазми* и *подуване въ стомаха и червата*; като пикочогонно срѣдство; като укрепително срѣдство на нервната система — противъ *припадъци, истерия, спазми.*

Angelica silvestris L. — горски бучинишъ - (прев.) П.; пищялка М. Б.;

Въ народната медицина се употрѣбява както предходната.

Antennaria dioica Gärtn. — (=Gnaphalium dioicum L.) - бѣла дъвка - С. Г., У.; *бѣлъ сминъ* - Ах, Н. Г., С. Г., Х. Г.; бѣла трева - У.; горлянка - Н. Г.; котешки крака - (прев. отъ рус. име) С. Д. В.; смилъ - Н. Г.; сминъ - У., Ю.; смилъ трева - Ю.; сушеница - Н. Г.

Горлянка, кошачья лапка (рус.).

Отварата отъ бѣлия сминъ се употрѣбява въ нар. медицина противъ болеститѣ на дихателната система: *катаръ въ бронхитѣ, туберкулоза, кръвохрачене*; сжщата действува стегателно противъ *диария;* въ видъ на лапи се употрѣбява противъ *отоци.*

Anthemis L. — *бѣлоочица* - С. Г.; *бѣла рада* - А. М.; *въртипопъ* - С. Г.; кукулайка кучешка - С. Г.; лай-кучка - С. Г.; лай-лай-кучка - Б. Д.; мжжка лай-кучка - Ах.; подрумиче - Ах., С. Г.; попадия - Ах., Б. Д.; пуканица - С. Г.; пупавка - Д. Д.; сѣчена трева - С. Г.

Пупавка (рус.); rmen (чех.); raman (хрв.).

Anthemis arvensis L. — армонъ - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; бѣла рада - М. Б., Ю.; главочъ - А. Д., Я.; лай-кучка - (Чирпанъ) Ф. Б., (с. Врабча - Трънско), С.Г., Я.; полски въртипопъ - (прев.) Ах.

Anthemis austriaca Jacq. — австрийски въртипопъ - (прев.) Ах.; романъ - Н. Г., Я.; ромонъ - Я.

Anthemis cotula L. — бѣлоочица - (с. Габровецъ - Ихтиманско) С. Г.; въртипопъ - (Банско, Дойранъ) А. Т., Ю.; мжжка лай-кучка - (Софийско) Ах.; лай-кучка - С. Г, С. Д. В; подрумиче мжжко - (Трънъ, Софийско) Ах.; смърдливъ въртипопъ - Ах.

Anthemis ruthenica M. B. — руски въртипопъ - Ах.

Anthemis tinctoria L. — *боядис-*

ваnцарска бѣла рада - М. Б.; волско око - С. Д. В., Я.; главочки - С. Г.; жълтъ въртипопъ - Ах.; жълта лайка - У.; *жълта лай-кучка* - Коз., Ш., Я.; иванцвѣтъ - У.; кукучка - Коз.; навалче - (с. Жеравна) У.

Отварата отъ тази билка се употрѣбява въ нар. медицина противъ *диария, дизентерия* и *кашлица*.

По-рано цвѣтоветѣ й сж употрѣбявани въ официал. медицина като дрога Flóres Buptálmi vulgáris.

Anthericum liliago L. — *костоломъ* - Х. Г.

Anthericum ramosum L. — *пауника* - Б. Д.

Anthirrhinum majus L.— арсланова ýста - А. Т., Н. Г.; арсланче - Ах., (Енидже - Мак.) А. Т., (Паланка - Мак.) Д. А.; арсла́нъ - (Воденъ) А. Т.; а́рсланъ ýста - (Охридъ) А. Т.; а́рсланова ýста - (Горна-Джумая) А. Т., арсланова́ уста - (Струга - Мак.) А. Т.; асланчи - (Сливенъ) Коз., С. Д. В., Я.; асланъ-ази - (тур.) А. Т.; ботушче - М. Б., Х. Г.; градинска муцунка - Ах.; галабови уста - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; гýра - (Крушево - Мак.) А. Т., Н. Г.; дойкинче - (Пазарджикъ) А. Т., Н. Г., Ю.; зевалица - М. Б., Н. Г., Я.; зини-лапни - (Копривщица) А. Т., Коз., Н. Г., Ю.; зурличка - Н. Г., Х. Г.; зяйка - (Велесъ, Тиквешъ) А. Т., Н. Г., (Велесъ) Д. А.; зѣйка - Н. Г., С. П.; зѣйко - (Рѣсенъ, с. Бобища - Костурско) Д. А.; зѣплякъ - (Панагюрище) А. Т, Н. Г., Ю.; кýченца - (Сопотъ, Кукушъ) А. Т., Н. Г., Х. Г., Я.; *кýченце* - Ах., Б., Коз., Ю., (Кукушъ) Д. А.; къзъззлия - (тур.) А. Т.; левови уста - В. К.; левска муцуна - Д. Ц.; лъвови устенца - М. Г.; лъвови устина - Н. М.; лъвче - С. П.; *лъвска муцунка* - Ах., Б., С. Г., К., Нейч., У.; рýшки шибой - (с. Горни-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г.; таушанъ-чиче - (тур., Неврокопъ) А. Т., Н. Г.; ýста - (Прилепъ) А. Т., (Щипъ) Д. А., Н. Г.; ýстиче - (Гостиваръ, Тетово - Мак.) А. Т., Н. Г.; устички - Х. Г.; филибилийче - Н. Г.; ябънско цвѣкье - (Скопие) А. Т., Н. Г.; таушаньчиче (тур.) - А. Т.

Львиный зѣв (рус.); zěvalica velika (хрв.); Löwenmaul (нѣм.).

Съ зѣпляка се кичатъ ергенитѣ, за да „зяпатъ момитѣ подиръ тѣхъ."

Anthoxanthum odoratum L. — меризливка - (прев.) М. Б., М. Г., С. Д. В., Х.; *миризливка* - (прев.) Ах., М. Б, М. Г., Н. М., Н. Г., С. Д. В., С. П., Ф. Х., Х., Х. Г., Я.

Пахучій колосокъ (рус.); trawa wonna (чех.).

Anthriscus Hoffm. — *азмацукъ* - Ах.

Anthriscus cerefolium Hoffm. — *азмацукъ* - В. Н., Ю.; *дивъ кервизъ* - Ах.; гросулица - Д. Ц.; кервелъ - Б. Д.; керевизъ - Н. Г.; кервизъ - J., Н. Г., С. Д. В., Х.; киривизъ - Н. Г.; кирвизъ - Н. Г.; рибска чорба - Н. Г.; селина - Н. Г.; целина - Н. Г.; шушанъ - Б. Д.

Кервель (рус.); kerblik obecńy (чех.); kierbel (пол.).

Отварата отъ дивия керевизъ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *маясълъ*. По-рано тази билка се е употрѣбявала и въ официалната медицина като дрога Hérba Cerefólii или Hérba Chaerophyllis.

Anthriscus silvestris Hoffm. — азмацукъ - Ах.; дивъ кервизъ - С. Д. В., Я.

Anthriscus trichosperma Schult. — азмацукъ - В. К.; кервизъ - С. Д. В.

Anthriscus vulgaris Pers. — азмацукъ - Ах.

Anthyllis vulneraria L. — желта детелина - Ф. Х.; порѣзика - Х. Г.; раменка - Д. Ц.; *раменикъ* - С. Д. В.

Apera spica venti P. B. — вѣтрушка - (прев.) Ах.

Apium graveolens L. — гулия - Vel.; керевизъ - (Трънъ) Ах., Б. Д., *кервизъ* - А. Т., Б., Vel., Dor., Д. Ц., З. Б., М. Б., М. Г., Нейч., Х. Г.; киривизъ - Б. С.; кирвизъ - (Сливенъ) Коз.; коренецъ - Б. С.; коренъ - Б. С.; селдерей - (рус.) Д. Д.; целеръ - Vel., М. Г., У.; *целина* - А. М., Ах., В. Д., J., К., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., У., Х. Г., Ю.; целинѫ - (Търново) У.

Сельдерей, салдерей (рус.); seler (пол., чех.); Sellerі (нѣм.); céleri (франц.); celery (англ.) — отъ лат. selinum.

Листата и особено коренитѣ сѫ едни много добра подправка на ястията. Отварата отъ сѫщитѣ се употрѣбява въ народната медицина противъ *треска*. Чай (запарка, инфузия) отъ семената засилва храносмилането и се употрѣбява противъ *газове и болки въ стомаха и червата*; противъ *малария*.

Apocynum venetum L. — тойна - Б. Д.

Aquilegia L — *кандилка* - А. М., Б. С.; *кошнички* - Н. С.; любика - Н. Г.; пауново око - Б. С.

Aquilegia aurea Jka. — кандилка - С. Г.; кокошки - С. Г.; *жълта кандилка* - Ах.

Aquilegia vulgaris L. — бутушчета - Б. С.; ведрици - (Банско) А. Т., Н. Г., С. Г., гащички - Я.; дива кокошка - Н. Г., Х.; *кандилка* - А. Т., (Трънъ) Ах., Б., В. Д., Д. Д., (Сливенъ) Коз., (Омортагъ) Д. Й., К., М. Г., М. Б., Нейч., С. Г., С. Д. В., Х. Г., Ш., Я.; кандйло - (Враца) А. Т., Н. Г.; кандилче - (Щипъ) А. Т.; кандилница - (Панагюрище) А. Т., Н. Г.; ка́ндилъ - (Скопие, Прилепъ) А. Т., Н. Г.; кокошки - Б. Д.; *кошнички* - В. К., Н. Г., Ю., (Разградско) П. Б.; любика - Н. Г.; пъстри кокошки - М. Б.; сини кокошки - (с Горно-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г.; типелия - (Казанлъшко) П. Б.; турски: докýсь-донли́я - (Струмица) А. Т.; докусъ-дену - Я.; докузъ-донъ - (Омортагъ) Д. Й.; канди́лъ-чиче - (Велесъ, Призренъ, Ст.-Загора, Щипъ) А. Т.; канди́лъ-чичекъ - (Воденъ, Крушево) А. Т.; кюпюлъ-чичекъ - Б. Д.; латинъ-чиче - Я.

Отварата отъ кандилката действува пикочогонно и потогонно и се употрѣбява противъ *възпаление на пикочния мѣхуръ*, противъ *водянка*; сѫщата се употрѣбява още противъ *скорбута* и *малокръвие*. Кандилката, нарѣзана на дребно, се слага въ кърмата на добитъка като укрепително срѣдство.

Arabis L. — *гѫшарка* - Ах.

Husenik (чех.); gušarka (хрв.).

Arabis hirsuta Scop. — гѫшарка - Ах.

Arabis turrita L. — замъкова гѫшарка - (прев.) Ах.

Arachis hypogaea L. — земенъ орѣхъ - Д. Ц.; обикновенъ фъстъкъ - Ах., Коз., Ш.; подземенъ орѣхъ - М. Г.; *фъстъкъ* - (тур.) Ах.

Arbutus L. — ягодово дърво - Н. С.; комарки - Б. С.

Arbutus andrachne L. — *комарки* - Б. С.; ягодово дърво - (прев. отъ рус.) Н. С.; драхнали - (грьц.) Б. Д.; дуалки-ачи - (тур.) Б. Д.

Земляничное древо (рус.)

Arbutus unedo L. — планика - Б. С.

Arbutus uva ursi L. вж. Arctostaphylos uva ursi (L.) Spreng.

Archangelica officinalis Hoffm. — вж. Angelica archangelica L.

Arctostaphylos uva ursi (L.) Spreng. — *диви боровинки* - (Софийско - Витоша) Ах.; мече грозде - (прев. отъ лат. име) М. Б., М. Г., Н. Г., С. Д. В., Я.

ай - юзуми (тур.) - Dor.

Дивитѣ боровинки се смѣтатъ за една важна лѣчебна билка както въ народната, така и въ офиц. медицина, особено противъ болеститѣ на бжбрецитѣ. Отварата отъ листата имъ действува пикочогонно и се употрѣбява при *хроническитѣ възпаления на бжбрецитѣ* и *пикочния мѣхуръ*, противъ *неволно попикаване, кръвопикане, пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ* и *пикочния мѣхуръ;* сжщата се употрѣбява и противъ *маточнитѣ бѣлотечения, захарната болесть* и *водянката* (вода въ коремната празнина), *неволно семетечение (полюции), триперъ.* Въ по-голѣми дози предизвиква повръщане. Въ медицината като дрога — Fólia Urvae úrsi.

Aremonia agrimonioides L. — *матруня* - (с. Вишанъ - Софийско) С. Г.

Arenaria sepyllifolia L. — пѣсъчарка - (прев. отъ лат. име) Ах.; пѣсъчна трева - М. Б.; пѣсъчница - (прев.) Б. Д.; трева за сърце - (Босилеградско и Брѣзнишко) П. Б.

Aristolochia L. — *вълча ябълка* - М. Б., Н. С., Я.; кирказонъ - (рус.) Д. Д.; чиравенди - (тур.) Dor.

Aristolochia clematitis L. — абълчина - Н. Г.; абълковина - Н. Г.; бабка - Н. Г., С. Д. В., Я.; вóлча я̀бълка - (Прилепъ) А. Т.; ву̀чки я̀буки - (Паланка - Мак.) Д. А.; вълча абълка - А. П., Ц. Г.; ву̀ча я̀бука - (Трънъ) Ах., (с. Габровецъ - Ихтим.) С. Г., *вълча ябълка* - Ах., (с. Пищигово - Пазарджишко, с. Гайтаниново - Тетовско) А. Т., Коз., М. Б, М. Г., Н. Г., Нейч., С. Г., (Ловечъ, Търново, Дрѣново, Елена) У., Х. Г., Ш., Ю., Я.; вълче́й я̀бълки - (Кичево - Мак.) Д. А.; вълче́й я̀буки - (Битоля) Д. А.; дива вълча ябълка - Д. Ц.; киркозонъ - (рус.) Н. Г., Я.; обикновена вълча ябълка Д. Ц.; ябо́лчкойна - (Гостиваръ) А. Т.; ябълчѝна - (Гевгели) А. Т., Н. Г.; ябълчкойна - Н. Г.; джеранбеди мюдеверъ - (тур.) Гр.; ени дюня кьокю - (тур.) Ах.

Кирказонъ (рус.); vučja jabuka (хрв.).

Отварата отъ листата на вълчата ябълка се употрѣбява въ нар. медиц. за *премиване рани отъ отровни змии* и *бѣсно куче;* сжщата се пие противъ *треска, ревматизъмъ, подагра* и *скрофули;* като пикочогонно и потогонно срѣдство — противъ *настинка, ангина, кашлица.* По-рано се е употрѣбявала въ офиц. медицина като дрога Rádix vulgátis противъ *ревматизъмъ, запекъ* и др. Въ по-голѣми дози е отровна.

Armillaria mellea Wahl. — конска гжба - Б. Б.; меденка - Д. Ц.; *пънчушка* - Б. Б; пънчулетка - Б. Б.; свѣтяща гжба - С. П.

Armoracia rusticana Gärtn. — вж. Nasturtium armoracia Fries.

Arrhenantherum avenaceum P. B. (= A. elatius M. B.) — дребенъ овесъ - М. Г.; ливадна овесница - М. Б., У.; ливаденъ овесъ - Ах.; пшенична трева - С. Д. В., Я.; французка метлица - У.; *френски райграсъ* - Ах., К.

Французскій райграсъ (рус.); owes francauzsky (чех.).

Artemisia L. — катраника - Ю.; *пелинъ* - Н. С.; пилинъ - Д. Д.

Полынь (рус.); pelun, pelyněk (чех.).

Шетала е шекерли дѣвойка,
Шетала е по малж градинж
Хемъ шетала, хемъ дума думала:
Да бъ знала шекерли дѣвойке,

Да бъі знала дѣ че старъ да земе,
Да откъсне горчива **пелиня**,
Да натрълiа мома бѣло лице."

Н. Г.

„Снощи дойдохъ отъ твой дворовы,
Твой двори у **пелинъ** урасли,
Срѣдѣ дворы дрѣво огорѣло,
На дрѣво-то до три кукавици."

Н. Г.

„Малко дрѣмнахъ, голѣмъ сънь сънувахъ:
Двори ми въ **пелинъ** обраснали,
Прѣдъ порти ми црьнъ байрiакъ побитъ,
До байрiака чешма изведена."

Н. Г.

Artemisia abrotanum L. — амбéръ - (Солунско) Д. А., Н. Г.; батаракъ - Н. Г., Я.; боже дрьвце - Г. Б., Н. Г.; божие дърво - Б., Кал., Н. Г., Х. Г.; божи дрьвце - Х. Г.; божо дърво - Б. С., Коз., Н. Г.; божо дрьвце - М., М. Б.; *катраника* - Коз., М. Б., Н. Г., Я.; кафуръ-оту - (тур.) Dor.; беренджи-фе - (тур.) Гр.

Божье дерево (рус.).

Употрѣбява се въ нар. медицина противъ *глисти, нередовна менструация.*

Artemisia absinthium L. — бѣлъ пелинъ - (с. Брѣзье - Софийско, Тетевенско) С. Г.; обикновенъ пелинъ - Ах.; *пелúнъ* - (Трънъ) Ах., А. Т., Б., В. Д., В. Н., В. К., Гр., Д. В., Д. Ц., З. Б., J., М., М. Б., М. Г., Н. М., П., С. Б., С. В., С. Г., С. Д. В., У., Ф. Х., Ц. Г., Ш.; пилинъ - Я.; бажа пелини (тур.) - Dor.

Пелынь (слав.); **полынь** (рус.); **pelun, pelyn** (чех.); **pelen, pelin** (хрв.).

Пелинътъ или обикновениятъ пелинъ е една отъ най-популярнитѣ билки въ нашата народна медицина. **Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ** действува възбудително върху цѣлата храносмилателна система и свързанитѣ съ нея жлези, засилва обмѣната на веществата процесъ и увеличава апетита, поради което се употрѣбява като **укрепително срѣдство, за пречистване кръвьта**, противъ *анемия, скрофули, туберкулоза, маясъль (хемароиди), ставенъ ревматизъмъ, възпаление на черния дробъ, жълтеница*; сѫщата се употрѣбява още като стегателно срѣдство противъ *диария, газове въ червата (подуване), болки въ стомаха* и *спазмични повръщания*; противъ *епилепсия, стомашна треска* и *малария*; противъ *водянка*; при *недостатъчна, нередовна* и *болезнена менструация* и *бѣлотечение въ женитѣ*; противъ *глисти* въ червата; като срѣдство за засилване на матката и *зачеване*. Употрѣбява се и за *подправка на виното*.

Въ по-голѣми дози предизвиква главоболие, виене на свѣтъ, безсъние, припадъци, спазми въ мускулитѣ и отравяне.

Въ официал. медицина е известенъ като дрога **Herba Absinthii**.

Artemisia annua L. — бужигробски бусильжкъ - (Търново, Котелъ) У.; врътига - (Ловчанско) У.; дървеничавъ буренъ - Н. Г.; дървениче - Н. Г., У.; *метлá* - (Трънъ) Ах., Н. Г., С. Г., Ю.

Artemisia campestris L. — полски пелинъ - (прев.) Ах.

Artemisia camphorata Vill. — божи дърво́ - С. Г.; божо дрьвце - С. Г.; катраника - С. Г.; *миризливъ пелинъ* - У.

Употрѣбява се въ нар. медицина противъ *пѣсъкъ въ бѫбрецитѣ*.

Artemisia cina Berg. — *глистна трева*; орасане - (тур.) А. Н. Д.; хоросане - (тур.) Dor.; сулударакъ-оту - (тур.) А. Н. Д.

Отварата отъ глистната трева се смѣта за много добро срѣдство противъ *детскитѣ глисти* (*Ascaris lumbricoides* L.). Въ видъ на **лапи** се употрѣбява противъ *рани, тумори, брадавици* и *мазоли*.

Въ официал. медицина като дрога

Artemisia dracunculus L. — градински пелинъ - Х. Г.; естрагонъ - Я. К.; копъръ - Пач.; староусъ - (Търново, Лѣсковецъ) У., Н. Г., Ю.; тарусъ - Н. Г., (Търново) У.; тарососъ - К., Н. М., Я.; *тархусъ* - (Търново) У., Ю., Я.

Эстрагонъ (рус.), estragon (чех.).

Названието *естрагонъ* съ разни фонетични нюанси се употрѣбява въ повечето европейски езици. То произлиза отъ *Dracunculus*, *Dragon*, понеже коренитѣ на това растение иматъ змиевидна форма.

Artemisia scoparia W. K. — божо дръвце - Я.; метленъ пелинъ - (прев.) Ах.; метла - Ах.

Artemisia vahliana Kostel — резане - Б. А.; *русание* - (тур.) Б. Д.; сулнджанъ-оту - (тур.) Гр.

Смѣта се за едно отлично срѣдство противъ *глисти*.

Artemisia vulgaris L. — бѣлъ пелинъ - Н. Г., С. Г., Х. Г., Ю.; горски пелинъ - Н. Г., У.; *дивъ пелинъ* - Ах., Н. Г., С. Г., У., Ц. Г., Ю.; комоника - М., М. Б., М. Г., Ю.; магарешки пелинъ - Н. Г., У.; малатра - Н. Г; морачъ - Н. Г.; обикновенъ пелинъ - К.; пачи пелинъ - Н. Г.; пелинъ - А. М., Я.; синь пелинъ - С. Г.; чернобѣлъ пелинъ - Н. Г.; чернобѣлникъ - Н. Г.; мискъ-оту - (тур.) Dor.

Komonica (хрв.).

Употрѣбява се въ нар. медицина противъ *нервни припадъци*, *епилепсия*, за засилване храносмилането и за апетитъ.

Artocarpus incisa L. — *хлъбно дърво* - А. Т., Б, Гр., Д. Ц., М. Б., Н. М., С. Д. В., У., Х. Г., Я.

Arum L. — *змиярникъ* - Н. С., С. Н.; *змийски лападъ* - Ах., С. Н.; змийски лапата - Я.; козлецъ - Б. Д.

Arum italicum Mill. — змийна ченка - Б. Д.; змийску грозди - (Гор.-Орѣховица) У.; змийска хурка - У.; *змийски лападъ* - Vel, Н. Г., (Ловечъ) У.; змийски папуръ - Н. Г., (Търново) У.; змиярникъ - У.; зъмениче - Н. Г., С. В.; козлецъ - Н. Г., У.; кузлецъ - (с. Чакалитѣ - Търновско) У.; мéче вратéну - (Берковица) У.; попова лъжица - (Трънско) Ах., У.

Arum maculatum L. — дервишка пишка - (Ст.-Загорско) Ах.; дервишко пишче - (Драмско) Б. Д.; зайча пишка - (Чирпанско) С. Г.; заминякъ - Я.; замьениче - А. П.; змиянецъ - Д. А., Н. Г.; змийно грозде - Н. Г.; *змийски лападъ* - А. М., К., Коз., М. Б., Н. М., Нейч., С. Г, Х. Г., Ю.; змийска пчéнка - (Крушево, с. Смилово - Битолско) Д. А., С. Г.; змийска хурка - А. П., Д. Ц., (Омортагъ) Д. Й.; змийски лапатъ - Ю.; змийски папуръ - А. П.; *змийско грозде* - Б., Нейч., У., Х. Г., (Разградско) П. Б.; змиувъ щавлекъ - (с. Текира - Пазарджишко) С. Г.; змиявецъ - Н. Г.; змиянецъ - (с. Беглерово - Кукушко) Д. А.; змиярникъ - Д. Ц.; змейски папуръ - В. К., Я.; зъмска лапатъ - (Ст.-Загора) Ах., (Сливенъ) Коз., Ш.; зъмски лапатъ - Я.; зъмски мисиръ - Н. Г.; зъмско грозде Н. Г.; козлецъ - Ах., Н. Г.; количавъ буренъ - Я.; котешка пишка - Я.; лóпой (Охридъ) - А. Т., Н. Г.; лóпушъ - (Малко-Търновско) А. Т., Н. Г.; мéчкина пчéнка - (с. Козица - Кичевско) Д. А., Н. Г.; отровенъ козлецъ - А. П., М. Б., М. Г., Ю., Я.; попова лъжица - Я.; нятнистъ козлецъ - (прев.) Д. Ц.; смоковъ хлѣбъ - Я.; циганско грозде - (Пазарджишко) Коз., Ш.; устреличе - (Тетевенско) С. Г.

Kozlac (хрв.).

Отварата отъ листата и корена на змийския лападъ се употрѣбява въ народната медицина противъ *кашлица, пѣсъкъ и камъни въ бѫбрецитѣ и пикочния мѣхуръ*; противъ *малария, маясълъ, болеститѣ на черния дробъ, скрофули*. Малки кѫсчета отъ корена се вземать противъ *маясълъ*. За сѫщата цель служи настойката на коренитѣ въ спиртъ. Коренитѣ, счукани на каша, се употрѣбяватъ въ малко количество противъ *подуване* и болки (*колики*) въ червата. Противъ *дрисъкъ въ добитъка* се даватъ плодоветѣ, смѣсени съ храната му. Въ предписени дози се смѣта като едно добро срѣдство противъ *подагра* и *ревматизъмъ*. Въ по-голѣми дози предизвиква повръщане, болки въ червата и е отровенъ.

По-рано сѫ употрѣбявали въ офиц. медицина коренитѣ като дрога Radix Ari.

Arundo donax L. — камъшъ - Dor.; палестински къмъшъ - Я. К.; тръстика - Х. Г.

Употрѣбява се за направа на бастуни и др. мобели.

Asarum europaeum L. — зеленъ копитнякъ - С. Г.; *копитникъ* - Ах., Vel., Д. Д., М. Б., С. П., У. (Босилеградско, Брѣзнишко) П. Б.; копитнякъ - М. Г., Н. Г., (Софийско, Самоковско) С. Г., Х. Г., Ю.; копито - У., Я.; кържецъ - Н. Г., С. Г.; кърджацъ - Я, (Елена и Варна) Б. Д.; кържицъ - Я.; милогледъ - (Разградъ) П. Б.; милодинче - С. П.; обикновенъ копитнякъ - Я.; обичниче - Н. Г., Я.; попово ухо - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; *потайникъ* - В. К., Нейч., (с. Бистрица - Софийско) С. Г., У., Ю.; путайникъ, путайничи - (Търновско) У., Я.; стражакъ - (с. Баня-Чепино - Пещерско) С. Г.; старо-биле - Н. Г.; ушица - С. Д. В., Х.

Споредъ едно народно повѣрие, това растение възбужда чувство на обичь, поради което съ него се кичатъ момитѣ и ергенитѣ, а отъ това произлиза и името му обичниче. За да се възбуди по-голѣма благосклонность въ противната страна, залепятъ съ медъ два листа отъ обичничето единъ срещу другъ и ги слагатъ подъ прага на вънщната врата на избраната мома или избрания ергенъ.

Въ видъ на брашно, добито чрезъ изсушаване, стриване и пресѣване, копитникътъ се употрѣбява противъ *краста* и *пиянство*. Въ последния случай обикновено се смѣсва съ каша отъ зеленитѣ обвивки на орѣха. Отварата отъ корена се употрѣбява като укрепително срѣдство; противъ *бодежи, дизентерия, главоболие;* за премиване *гнойни рани*. Растението е силно отровно и може да се употрѣби само въ предписани дози.

Asparagus L. — бабинъ косъмъ - С. П.; бърборонки - Ш.; вилина метла - Ах.; *зайча сѣнка* - А. М., Ах., К., Н. М., С. П., Н. С.; калинка - Ц. Г.; метлика - П. Б.; спарангелъ - Н. М.; *спаржа* - Ах., А. М., Б., Д. А.; шпаргелъ - Ах., Д. А., К.

Asparagus officinalis L. — бабино руно - Я.; бабинъ косъмъ - У.; *вилина метла* - Д. В., М. Г., Н. Г., Я.; зайкова сѣнка - Н. Г., Ц. Г.; *зайча сѣнка* - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., В. К., К., М. Б., М. Г., Х. Г., Ю.; заяшка сѣнка - J., У.; калинка - Н. Г., Нейч., У.; кушъ-конмасъ - (тур.) У.; лющавекъ - Ю.; самодивска метла - Ах., Н. Г., С. В.; скрипелецъ - Ю.; спарангелъ - Ю.; спаргелъ - Д. Ц., С. Д. В., Я.; *спаржа* - Ах., В. Д., Д. В., З. Б., Н. Г., Нейч., (Кюстендилско) С. Г., Х. Г., Я.; шпаргалъ - М. Г., У.; шпаргелъ - Ах., Н. Г., Я.

Спаржа (рус.); špargl (чех.); šparga (хрв.); спарожина (срб.).

Отварата отъ корена, листата и цвѣтоветѣ действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *водянка, възпаление на пикочния мѣхуръ, мѫчно пикане, пѣсъкъ въ бѫбрецитѣ и пикочния мѣхуръ;* сѫщата служи за успокоително срѣдство при *сърцебиене*. Отварата отъ

плодоветѣ се употрѣбява противъ *маясълъ*. Цѣлото растение, нарѣзано надребно, се поставя въ кърмата на добитъка за засилване млѣкото му.

Asparagus tenuifolius Lam. — *бабинъ косьмъ* - Vel., Н. Г., (Ловчанско) У.; бърбонки - Ш; *зайча сѣнка* - (Ст.-Загора) Ах., Н.Г., (Омортагь) Д. Й.; заечка сѣнка - (Берковица) С. Г.; зайчи перчанъ - Я.; заешка сѣнка - Н. Г., С. Г.; морачъ - У., (Самоковъ) Б. Д.; *самовилска коса* - Н. Г., У.; самовилска трава - С. Г.; самодивска коса - (Трънъ) Ах., У.; самодивска метла - Ах.; самодивска трава - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; спаржа - У., Ю.; флогитъ - В. К.; шпарангелъ - Ю.

Aspergillus glaucus Lk. — мухолъ - А. Т., Б., Я.; *мухълъ* - Б. И., Я.; *плесень* - Я.; *сива плесень* - А. Т., Б. Д., У., Я.

Asperugo procumbens L. — дивъ невéнъ - (Велесъ) А. Т., Х. Г., Ю., Я.; *острига* - Х. Г.; острика - Х. Г.; острило - С. Д. В., Я.; острица - (Чирпанъ) - Ф. Б., Н. Г.; пълзяща сстрица - М. Б.

Острица (рус.).

Asperula L. — брошъ - Ах.; енювче - Я.; *лазаркиня* - Ах., Н. С., С. П., Я.; ясминникъ - (рус.) Д. Д.; торица - Н. Г.

Ясминника (рус.).

Asperula arvensis L. — полска лазаркиня - (прев.) Ах.

Asperula montana M. B. — *пощениче* - Н. Г., С. В.; пощенче - (Ловечъ) У.; хълмова лазаркиня - Ах.

Asperula odorata L. — благовоненъ брошъ - У.; бодисора - (Врачанско) П. Б.; горска лазаркиня - У.; дивъ брочъ - С. Г.; звезденъ дробникъ - С. Д. В.; кръстатъ буренъ - (Тетевенско) С. Г.; лазарка - Д. Ц.; *лазаркиня* - (Трънъ) Ах, Коз„ М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., (Трънско) У.; миризливъ брошъ - М. Б.; миризлива лазаркиня - Ах, К, Н. М., Ш.

Lazarkinja (хрв.)

Отварата отъ лазаркинята възбужда и омекчава слизестия епителъ на дихателната система, заради което се употрѣбява противъ *кашлица, ангина* и *хрема*; сжщата действува възбудително и върху отдѣлителната система и като пикочогонно и потогонно срѣдство се употрѣбява противъ *водянката* (вода въ коремнитѣ органи); помага противъ *застоя на кръвьта въ коремнитѣ органи, пѣсъкъ въ бжбрецитѣ*; пречиства кръвьта, възбужда дейностьта на черния дробъ, служи противъ *жълтеницата* и *пѣсъкъ въ черния дробъ*; действува възбудително на нервната система и се употрѣбява противъ *меланхолия, припадъци, истерия, сърдцебиене, главоболие* и др. Познато срѣдство между майскитѣ билки за пречистване кръвьта.

По-рано като дрога Hérba Asperúlae odoratae.

Asperula taurina L. — дивъ брочъ - (Трънъ) Ах., (с. Врабча - Трънско и с. Брѣзье - Соф) - С. Г.; *милосърдниче* - (Самоковско) У., С. П.; обичничи - (Самоковско) Б. Д., У.

Asphodeline liburnica Rchb. — дрислива трева - (с. Ченге - Айтоско) С. Г.; козя брада - (Жеравна) У.

Asphodeline lutea Rchb. — енюво агне - Я.; жълтъ бардунъ - Ю.; *зайчо грозде* - (с. Текира) С. Г., Ю.; свинска брада - Я.

Asphodeline taurica Kunth. — *чиришъ* - Б. Д.

Отъ коренитѣ на това растение добиватъ лепило и оттамъ названието му — чиришъ.

Asphodelus albus Willd. — *бар-дўна* - Ах., Н. Г., С. Г., С. П., Я.; бърдунйка - (Софийско) Ах., У.; брадунъ - У.; бърдўнъ - (Софийско) Ах., (Самоковско, с. Искрецъ - Софийско) С. Г.; градунъ - С. Г., Ш.; крави бозки - Н. Г., Я.; нўнавецъ - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.

Отварата отъ коренитѣ служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *обриви, циреи, пжпки, рани отъ отровна змия.* Коренитѣ, нарѣзани на дребно, се даватъ на добитъка, размѣсени съ храната, за усилване млѣкото му.

Aspidium Sw. — наваличе - Н. Г.; *навълъ* - (с. Бистрица - Соф.) С. Г., У.; щитовидна папрать - (прев.) Ах.

Aspidium aculeatum (L.) Doell. (= Polystichum aculeatum Roth). — бодлива папрать - (прев.) Ах.

Aspidium dryopteris (L.) Baumg. — вж. Nephrodium dryopteris Mch.

Aspidium filix mas (L.) Sw. — вж. Nephrodium filix mas Rich.

Aspidium lonchitis (L.) Sw. (= Polystichum lonchitis Roth.) — наваличе - Н. Г., Я.; *навалниче* - Н. Г.; навалче - Н. Г.; навалъ - Ах.; сърповидна папрать - Ах.

Отварата отъ листата на навалничето се употрѣбява въ нар. медицина противъ *безсъние* и за бани на малки деца противъ *кожни обриви.*

Споредъ едно народно повѣрие, това растение има чародейната сила да привлича купувачи, — да предизвиква „навалица", заради което съ него по селата кичатъ бакалницитѣ, кръчмитѣ и др. п. Това повѣрие, както и имената наваличе, навълъ и др. п., вѣроятно, сж създадени въ връзка съ наведената форма на листата на това растение.

Asplenium L. — *изтравниче* - Ах.; Н. Г.

Asplenium adiantum nigrum L. — *миродийна папрать* - (Софийско) Ах.

Asplenium ruta muraria L. — зиденъ косатникъ - (прев.) С. Д. В.; ромболистна папрать - Д. Ц.; самодивска китка - Я.; *стенно изтравниче* - (прев.) Ах.; страшниче - У.

Asplenium septentrionale Hoffm. — влакнеста папрать - Ш., Я.; изтравниче - (Бургазъ) Б. Д.; клинаво билье - Н. Г., Я.; косатникъ - Н. Г.; рядъкъ косатникъ - С. Д. В., Я.; червенъ вѣтъръ - Ах.; самодивска черна папрать - Н. Г., Я.; замодивска черна трева - Н. Г., Я.; църнъ вѣтъръ - Н. Г.; Я.

Отварата отъ тази билка се употрѣбява противъ настинка, отъ което произлиза името й червенъ вѣтъръ; сжщата служи противъ *болки и подуване въ коремната область — клини,* отъ което произлиза името клинаво биле.

Asplenium trichomanes L. — дива папрать - В. К., Н. Г., Я.; *изтравниче* - Ах., Д. Ц., Н. Г., Нейч., Н. С., (Ловечъ, Търново) У., Я., Ю.; косатникъ - Н. Г., Я.; малка папрать - У., Я.; обикновено изтравниче - Ах.; самодивска черна трева - Я.; синджиръ папрать - (Шуменско, Омортагъ) Д. Й.; страшникъ - Н. М., Н. Г., Я.; *страшниче* - (с. Бистрица - Соф., Тетевенско) С. Г., С. С.; *черна папрать* - Н. М., Н. Г., М. Б., У., Я.; чернокосъ - (с. Кюлевча - Новопазарско) С. Г.

Въ нар. медицина отварата отъ тази билка се дава противъ *уплаха,* отъ което е получила името страшниче; сжщата се употрѣбява отъ безплетни жени като срѣдство за засилване матката и за зачеване.

Aster L. — *богородички* - (Софийско) Ах., Х. Г.; димитровска ружа - М. Б.; *димитровче* - (Трънъ) Ах., Н. Г.; звезделъ - Н. С., З. Б.; звезда - (прев. отъ лат. име) Ах., Д. Ц., У.; зимско цвѣте - Д. Ц., У.

Aster alpinus L. — планинска ружа - А. Д., М. Б.

Aster amellus L. — биволско око - Б. С.; *димитровче* - Ах., Б. Д.; планинско димитровче - Ах.; свободна вдовица - С. Д. В.; турска була - Б. С.; меше-чиче - (тур.) Б. Д.

Aster chinensis L. (=Callistephus chinensis (L.) Nees.). — *богородички* - (София) Ах., Б. Д.; димитровче - Я.; димитровска ружа - М. Б.; зимно цвѣте - К.; зимско цвѣте - М. Г.; котуръ - Д. Ц.; меше - М. Б., М. Г., Я.; пате - М. Б., С. Г.; патета - Х. Г.; рубиче - Х. Г.; ружа - М. Б., Н. М.; слободна вдовица - Б. Д.; сѣрско цвѣкье - (Велесъ) А. Т.; пизевенкъ-чиче - (тур.) Б. Д.; ялдъзъ-чиче - (тур.) Б. Д.

Aster linosyris Bernh. — ленолистно димитровче - (прев.) Ах.

Aster villosus — DC. вж. L i n o s y r i s v i l l o s a DC.

Astragalus L. — клейникъ - С. Д. В., Я.; *клинавиче* - А. Т., Ах., М. Б., Н. С., С. П.; клинъ - С. С.; козинецъ - М. Б.; петлюви гащи - Ю.; ребрика - Ах.; сграбиче - С. С.; сини пърти - Ю.; чувенъ - Ах.

K o z i n e k (чех.); k o z l i n a č (хрв.).

Astragalus chlorocarpus Grsb. — клинавиче - Н. Г.; клинавъ буренъ - Н. Г.

Astragalus glycyphyllos L. — бабини зжби - Н. Г., (Копривщица) А. Т.; бабини пръсти - Н. Г., Я.; врани нокте - Н. Г., Я.; востегъ - (с. Широка-лжка - Смолянско) С. Г.; женско клинавче - С. В.; клейникъ - Н. Г., Я.; *клинавиче* - М. Б., М. Г., Н. Г., С. Г., (Ловечъ) У., Ю., Я.; клинаво - Н. Г., Я.; клинаво биле - Н. Г., (с. Каменица - Пещерско) С. Г., Я.; клинавъ буренъ - М. Б., Н. Г., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., У., Я.; клинавче - (Трънско) Ах., (с. Костенецъ) С. Г., (Ловечъ, Търново) У.; клиниче - Н. Г., Я.; клинско биле С. В.; мжжко клинавиче - С. Г.; мжжко клинче - Н. Г., Я.; орлóви ногте - Н. Г., (Търново) У., Ю., Я.; отклишниче - У.; ребрика - (Тетевенско) С. Г.; ребра конски - (с. Романъ - Врачанско) С. Г.; *сграбиче* - М. Б., Н. Г., (с. Габровецъ - Ихтиманско) С. Г., Ю., Я.; джадъ-тарна - (тур.) Я.

О т в а р а т а отъ к л и н а в и ч е т о се употрѣбява въ нар. медицина противъ *възпаление, болки и подуване на храносмилателния каналъ (колики, клини)*; сжщата действува като успокоително срѣдство при *възпаление на пикочния каналъ* и *пикочния мъхуръ*; за *урегулиране менструацията* и противъ болки при последната; противъ *ишиясъ*.

По-рано к л и н а в и ч е т о се е употрѣбявало и въ официалната медицина като дрога H e r b a et S é m e n G l y c i r r h i z a e S i l v é s t r i s.

Astragalus thracicus Grsb. — чевенъ - (Айтосъ) Я.; *чивенъ* - (Айтосъ) С. Г.

Astragalus wulfenii Koch. — орлови ногти - (Трънъ) Ах., (с. Врабча - Трънско) С. Г.; *уровникъ* - (Велесъ) А. Т., Н. Г., Ю.

Astrantia major L. — *зарниче* - Н. Г., С. Д. В., Я.

О т в а р а т а отъ всичкитѣ части, особено отъ к о р е н а на з а р н и ч е т о, се употрѣбява въ нар. медицина противъ *маясълъ* и като слабително срѣдство.

По-рано коренътъ се е употрѣбявалъ и въ офицналнята медицина като дрога Radix Astrantiae за слабително срѣдство.

Athyrium filix femina Roth. — женска папрать - (прев.) Х. Г., Н. С.

Atragene alpina L. — вж. Clematis alpina Mill.

Atriplex L. — *лобода* - Ах., М. Б., Н. С.; лобуда - Ш.; овчарско огнище - Н. Г., Я.

Лебеда, лобода (рус.); lebeda (чех.); loboda (хрв.).

Atriplex hastatum L. — копиевидна лобода - (прев.) Ах.

Atriplex hortense L. — *градинска лобода* - Ах., А. Т., У., Х. Г.; лобода - З. Б., М. Г., Н. Г., У., Ю., Я.; обикновена лобода - С. П.; питомна лобода - У., Ю.; сладка трева - Н. Г., Я.; щиръ - (Омортагъ) Д. Й.

лобода (слав.); loboda (хрв.); лобода (срб.); lebeda (чех.); лебеда, лобода (рус.).

Atriplex laciniatum L. — мъгарешка лобуда - (Търновско) У., Ю.

Atriplex patulam L. — лободá - Ах.

Atriplex roseum L. — дйвж лóбуда - (Ловечъ) У., Ю.; *лóбудж* - (Ловечъ) У., Ц. Г.

Отварата отъ това растение служи за бани на малкитѣ деца противъ *малокръвие*.

Atropa belladonna L. — беладона - А. Н. Д.; биле - (Омортагъ) Д. Й.; бимбиликъ - Н. Г., У.; брей - С. Д. В.; велебилье - А. П., М. Г., Н. Г., Х. Г., Я.; голѣмото биле - (Бургаско) Б. Д.; лудничаво биле - Х. Г.; лудо биле - Vel., Кал., В. Н., (Ботевгр.) Н. С.; люто биле - Д. Д.; А. П., Ах., А. Т., Б., Д. В., З. Б., К., Коз., М. Б., Н. Г., Нейч., С. Г., (Ловечъ, Търново) У. Ю.; развaленка - Н. Г.; *развалниче* - А. Т., Ах., А. П., В. Д., Д. В., J., М. Б., М. Г., Н. Г., Х. Г., Я., Я. Т.; разгонка - Н. Г.; *старо биле* - А. М., А. П., Ах., В. Н., Н. Г., Коз., Нейч., С. Г., Х. Г., У.; стáру бйли - (Ловечъ, Търново) У.; черна утрова - (Троянъ) С. Г.; гюзелъ-авратъ - (тур.) Гр., Я.

Велико белье (срб.); velebilje (хрв.).

Всичкитѣ части на това растение сж силно отровни и, особено вжтрешно, може да се употрѣбява само по предписание на лѣкаря. Въ медицината се употрѣбяватъ коренътъ — Rádix Bélladonnae и листата — Fólia Bélladonnae. Въ малко количество действува успокоително при *невралгия, епилепсия, истерия, астма, парализия, конвулсии, коклюшъ, ревматизъмъ*; употрѣбява се за *свиване на ленива матка* въ родилкитѣ и на *правото черво*. Коренътъ, стритъ и пресѣтъ като брашно, се употрѣбява противъ *гнойни рани, рани отъ изгаряне* и *посичане*. Външно листата се употрѣбяватъ въ видъ на лапи за успокояване болки при *отоци, подувания* и пр. Коренитѣ на българското развалниче (старо биле) напоследъкъ се употрѣбяватъ съ известенъ успѣхъ противъ *сънната болесть*.

Atropa mandragora L. — мандрагора - Гр., Я. К.; старо биле - Я. инсанъ-кьокю - (тур.) Dor.

Отровно растение, което действува почти както развалничето. Употрѣбяватъ се коренитѣ и листата въ видъ на лапи противъ *скрофулозни рани* и *корави тумори*. Въ нар. медицина е позната и отварата като афродитично (половъзбудително) срѣдство.

Auricularia auricula judae. — *юдино ухо* - (прев.) С. П.

Настойка въ вино отъ тази

Avena L. — *овесъ* - Н. С., Ш., Я.; овсига - Ах.; овъсъ - Ах.

Овесъ (рус.); owes (чех.); ovas, zob (хрв.); owies (пол.); овьсъ (слав.).

Avena elatior L. — вж. Arrhenantherum avenaceum P. B.

Avena fatua L. — *дивъ овесъ* - (Омортагъ) Д. Й., Ф. Х.

Avena flavescens L. — вж. Trisetum flavescens P. B.

Avena pubescens L. — косматъ овесъ - (прев.) Ах.; мека овсига - Ф. Х.

Avena sativa L. — óвесъ - (Битоля, Леринъ, Ресенъ, Прилепъ) Д. А.; *овéсъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., Г. Б., Д. Д., Д. Ц., J., К., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. П., П., С. Д. В., У., Х. Г., Ц. Г., Ю.; обикновенъ овесъ - М. Б., М. Г., Ф. Х.; овъсъ - (Трънъ, Брѣзникъ, Царибродъ) Ах., (Паланка - Мак.) Д. А., (с. Вишанъ - Годечко) С. Г.; юлафъ - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ семената се употрѣбява въ нар. медицина като диетично срѣдство, богато на соли, което се препоръчва особено за малки деца. Овесното брашно действува и като леко слабително срѣдство.

B

Ballota nigra L. — *кандилниче* - Я.; капéла - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; копривка - (Чирпанъ) Ф. Б.; мрътва коприва - У., Я.; шандра - Ах.; черна шандра - С. Д. В.

Шандра (рус.).

Отварата отъ цѣлото растение се употрѣбява въ нар. медицина противъ *стомашни болести*.

Balsamina hortensis D C. — вж. Impatiens balsamina L.

Balsamita suaveolens Pers. — вж. Tanacetum suaveolens Hoocker.

Balsanita vulgaris Willd. — вж. Tanacetum vulgare L.

Balsamodendron myrrha Ehrenb. — *балзамно дърво* - Х. Г.; миро - Б.Д.; смирна - Б.Д.; мури-сафи - (тур.) Dor.

Bambusa sp. div. — *бамбукъ* - С. Д. В.; бамбукова тръстика - Д. В.; бамбукова тръсть - У.; бамбусъ - Г. Б., Д. В., М. Г.; камъшъ - (тур.) Б. Д.

Barbarea vulgaris R. Br. — *злинá* - Ах., С. Д. В., Я.; обикновена злинá - Ах.; сурѣпица - Д. Д.

Сурѣпица (рус.).

Batrachium aquatile Wimm. — воденъ лютивецъ; *водно лютиче* - Ах., А. М., В. Д., Коз., Нейч., Х. Г.

Batrachium trichophyllum F. Sz. — водно лютиче - Ш.; нишколистно водно лютиче - (прев.) Ах.

Beckmannia eruciformis Host. — *биволско просо* - А. Т., Н. Г.

Begonia sp. diversa — *бегония* - Ах., Х. Г.; *бѣла бона* - *(Разградъ)* П. Б.; червена бона - (Разградъ) П. Б.

Bellis perennis L. — арнаýтъ - (Банско) А. Т., Н. Г.; бѣла марта - (с. Желюша - Царибродско) С. Г.,

Ю.; дребна лай-кучка - Я.; дребно кокиче - С. Д. В.; енево цвѣте - У.; ергенска сълза - Н. Г.; маргаритаръ - Н. Г.; момина сълза - Н. Г.; очета - Б. С.; *очици* - А. Т., Б., Vel., Д. Д., З. Б., М. Б., Н. Г., С. Г., Х. Г.; *парици* - А. М., А. Т., Б., Д. Ц., К., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., (Дупница) С. Г., Х. Г., Ю., Я.; *парички* - (Трънъ) Ах., А. М., Vel., М. Б., (Ловечъ) У., Я.; пискюлчи - (Сливенъ) Коз.; пжрйчки - (Търново) У.; попадийка - Х. Г.; рубле - (тур.) Vel., Н. Г., (Ловечъ) У.; рубийки - (тур.) Н. Г.; рубийци - (тур., Прилепъ) А. Т., Н. Г.; ситни мешета - (Босилеградъ) П. Б., С. Г., Ю.; рубета - (тур.) Н. Г.; турти - (Пирдопъ) П. Б.; туртички - (Враца) П. Б.; пара-чиче - (тур., Казанлъкъ, Хасково) П. Б.; рубе-чиче - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ цвѣтоветѣ на паричкитѣ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *маясълъ*

Berberis vulgaris L. — амберъ барисъ - (тур.) Ах.; дивъ киселецъ - Vel., Н. Г., (Ловечъ) У.; дивъ чемширъ - М. Г.; желтеника - Д. Ц.; желтика - В. К., Ю.; киселецъ - В. К., Ю.; киселокъ - К., Н. М., (Болградъ - Бесарабия) С. Г., Я.; *киселъ трънъ* - А. Т., Ах., В. Д., В. К., Д. Ц., К., Коз., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., У., Ф. Х., Х. Г., Ш.; царево грозде - (с. с. Гевреклари и Гюнъ Аласж - Варненско) Д. Й.; царско дърво - Vel.; шербетъ - (тур.) В. К., Коз., М. Б., Ю.

Žutika - (хрв.).

Въ нар. медицина се употрѣбяватъ листата, коренитѣ и плодоветѣ.

Отварата отъ коренитѣ се смѣта като едно добро пикочогонно срѣдство и се употрѣбява противъ болеститѣ на *черния дробъ*, особено *жълтеницата* и *болеститѣ* на *бжбрецитѣ;* сжщата служи като слабително срѣдство противъ *запекъ*. Отварата отъ плодоветѣ — противъ *галачкитѣ* и *чернодробнитѣ болести*, болки на *стомаха* и *спазми*. Отварата отъ плодоветѣ и листата — противъ *скорбутъ*, а само отъ листата — противъ *диария* и *дизентерия*. Инфузия (запарка) на листата съ вино — като слабително срѣдство.

Berteroa incana DC. — бѣло цвѣче - (Пазарджикъ) Б. Д.; поималка - М. Б.; сивка - Ах.; сравниче деветь пжти - Я.; *турия* - (Казанлъкъ) П. Б.; кжркъ-я - не - кжркъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.

Berula angustifolia Koch. — вж. Sium angustifolium L.

Beta L. — *цвекло* - М. Б., Н. С.; чукундуръ - (тур.) Н. Г.

Свекла (рус.); cvekla, blitva (хрв.).

„Зачервилъ ся като чукундуръ". Н. Г.

Beta vulgaris L. — каширъ - (тур.) Н. Г.; панджаръ - (тур.) Н. Г.; свекла - Н. Г.; свекло - З. Б., Н. Г.; *цвекло* - Ах., Б., В. К., Д. Д., Д. Ц., J., К., Коз., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. П., У., Ф. Х., Х. Г., Ю., Я.; *чукундуръ* - (тур.) А. Т., Б. С., З. Б., Коз., М. Б., Н. Г., Х. Г., (Омортагъ) Д. Й., Ш. Я.; шелданъ - Б. Д.

Beta vulgaris L. **var. cicla** L. (= B. hortensis Mill.) — буракъ - А. Т.; *пазия* - (София) Ах., (Самоковъ) Б. Д.; салатно цвекло - Х. Г.; *спанаково цвекло* - В. Д.

Beta vulgaris L. **var altissima** (= var. saccharifera Lange) — захарно цвекло - Ах.

Beta vulgaris L. **var rapa** Dum. (= var rapacea Haget; var. esculenta Salisb.) — *обикн. цвекло* - Ах.

Beta vulgaris L. **var. rapa** Dum. **forma alba** DC. — бѣло кръмно цвекло - Ах.

Beta vulgaris L. **var. rapa** Dum. f. **lutea** DC. — жълто крѫмно цвекло - Ах.

Beta vulgaris L. **var. rapa** Dum. f. **incarnata** Meissen — червено крѫмно цвекло - Ах.

Beta vulgaris L. **var. rapa** Dum. f. **rubra** DC. — червено салатно цвекло - (София) Ах.

Betonica officinalis L. — ранилистъ - У.; *рошовина* - Н. Г., С. Д. В., Я.; рошовела - С. Д. В.; хайдушка билка - Я.; червенъ вѣтъръ - Н. Г., Я.; али-бей-оту - (тур.) Я.; кестере - (тур.) Dor.

Това растение има голѣма употрѣба въ нар. медицина, отъ което сѫ произлѣзли и имената му ранилистъ, хайдушка билка и червенъ вѣтъръ. Отварата му действува възбудително върху слизестия епителъ на дихателнитѣ органи, улеснява отдѣляне на храчкитѣ и се употрѣбява противъ *бронхитъ, астма, магарешката кашлица*; сѫщата засилва дейностьта на храносмилателната система, увеличава апетита и служи като укрепително срѣдство, а освенъ това *намалява болкитѣ въ червата* (противъ *колики*); действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария*; противъ *възпаление на бѫбрецитѣ, пикочния мѣхуръ* и *матката*. Действува укрепително върху нервната система и се употрѣбява при *нервно изтощение, отпадналость, виене свѣтъ, главоболие* и *епилепсия*; служи за пречистване кръвьта и помага противъ *ревматизъмъ, подагра, жълтеница* и *малария*. Счукани въ видъ на каша, прѣснитѣ и зелени листа служатъ за налагане *гнойни рани, рани отъ отровна змия* и *ревматизмени подутости*.

Betula alba L. — брѣзица - Н. Г., С. Г., Ю.; беряза - Н. Г.; бріжзѫ - (с. Буйновци - Еленско) У.; *брѣза* - Ах., Б. Д., В. Н., Vel., Д. Д., J., Iir, Л., М. Б., Н. М., Н. Г., С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ш., Ю.; бѣла брѣза - Ах., А. Т., Б., В. Д., Г. Б., Д. Л., З. Б., М. Б., Н. Г., Нейч., Я.; ивачка - Я.; калинка - Б. Д.; метла - С. Г.; метлика - Н. Г., (с. Бояна - Соф.) С. Г., У., Х. Г., Ю.; митлика - (с. Буйновци - Еленско) У.; чупла - (рус.) Б. С.; ясика - (Дупнишко) С. Г.

Береза (рус.); breza (хрв.); bříza, březa (чех.); brzoza (пол.); брѣза (слав.).

„И па изнесете двѣ метлы брѣзовы,
Да измете IАнга два двора голѣмы,
Лице да запраши, ега огрозонѣе,
Лице запрашила, мало огрознѣла".
Н. Г.

Отварата отъ листата на брѣзата действува възбудително на отдѣлителната система и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *водянка* (вода въ коремната празнина), *подагра, възпаление на пикочния мѣхуръ*; служи за пречистване кръвьта: противъ *обриви по кожата, лишаи, скрофули, рани, краста*; отварата отъ кората на младитѣ клони се смѣта като едно добро срѣдство противъ *малария, малокръвие, кашлица, подагра*; отварата отъ листата и кората служи за компреси и за премиване *рани, пришки, обриви, лишеи*. Настойката на шишаркитѣ въ червено вино се употрѣбява противъ *възпаление и болки въ стомаха и червата*.

Betula pendula Roth. — вж. B. alba L.

Betula verrucosa Ehrh. — вж. B. alba L.

Bidens L. — *бутракъ* - Ах.; Н. С., С. П.; двузѫбка - (прев. отъ лат. име) А. Т., Ах.; конóплянка - Н. Г.

Bidens cernuus L. — *бутракъ* - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., Ю.; двузѫбникъ - (прев. отъ Bidens) С. Д. В.; момиче - (Тетевенско) С. Г.; наведенъ бутракъ - (прев.) Ах.

Bidens tripartitus L. — бутракъ - Н. Г.; кози рогца - М.; *коноплянка* - Н. Г.; череда - Н. Г.

Bifora radians M. B. — колѐндра - (Омортагъ) Д. Й., Н. Г., (Софийско. Кюстендилско) С. Г., У., Ю., Я.; *колендрó* - (Трънско) Ах., (Софийско) С. Г.; холендра - (Ловечъ) У.; кóлендро - (Омортагъ) Д. Й., Я.

Blitum virgatum L. — вж. Chenopodium foliosum Asch.

Boletus Dill. — манитарка - Сп. Вац.; *манатарка* - С. П.; смърдечка - Я.; смърдечкова гжба - М. Б.; червенка - Б. Б.

„Манитарките гжби, кога се много родятъ, е за плодородие". — Търновско.

Народ. мет., Сп. Вац.

Boletus edulis Fr. — баджуръ - (Банско) А. Т.; бѣла гжба - Д. В., З. Б., У.; говедарка - А. Т.; дръвесница - У.; кучешка гжба - Б. Д.; маматарка - Я.; *манатарка* - (Тетевенско, Габрово) С. Г., С. П., Б. Б.; мантáрка - (Драма) А. Т., Д. В., (Тетевенско) С. Г.; óвча пѐчурка - (Крушево - Мак.) А. Т.; пѐчурка - (Прилепъ, Струга, Велесъ, Призренъ) А. Т.; сумýнка - (Омортагъ) Д. Й.; сърндакъ - Б. Д.; червенка - Б. Б.; *червенушка* - А. Т., Б., Г. Б., Д. В., К. В., Х. Г.; ядливъ върганъ - Д. Ц.; ядлива смърдечка - А. М., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Нейч., Я.; сомунка - Б. Б.

Boletus granulatus L. — зърнеста червенка - (прев.) Б. Б., С. П.

Boletus luteus L. — жълта смърдечка - (прев.) Я.; *масленка* -

Boletus satanas Lenz. - *дяволска гжба* - Б. Б., Д. Ц., К., К. В., Нейч., С. П.; дяволска смърдечка - А. М., К., М. Б., Н. М., Я.; сатанинска гжба - Нейч.

Boletus scaber Bull. — *черна гжба* - Г. Б.; чернушка - Г. Б.

Borrago officinalis L. — лѣкарски поречъ - М. Б.; обикновенъ поречъ - К., Н. М., Я.; огурецъ - С. Д. В., *поречъ* - Ах., J., М. Г., Нейч., Пач., Х. Г., С. П.; лисанъ селви - (тур.) Dor.

Poreč (хрв.); Borretsch (нѣм.).

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ действува възбудително на отдѣлителнитѣ органи и се употрѣбява въ нар. медицина като пикочогонно и потогонно срѣдство; служи за пречистване кръвьта; противъ *ипохондрия, треска* и *болки въ стомаха*.

Botrychium lunaria Sw. — гърличе - (Пирдопъ) П. Б.; *лунна папрать* - (прев.) Ах., Нейч.

Botrytis bassiana Bals. — *бубена плесень* - А. Т., Д. В., М. Г.; бубичена плесень - Г. Б.; гжсенична плесень - У.

Botrytis cinerea Pers. — *гроздова плесень* - Б. И.

Bovista gigantea Batsch. — *планинска пърхутка* - Б. Б.

Brassica L. — динъ синапъ - Н. С., С. С.; *зеле* - У., Н. С.; зелка - Б. С., капуста - (рус.) Ш.; рѣпички - Д. В.

Brassica elongata Ehrh. — *дива рапица* - Ах.

Brassica napobrassica Mill. — алабашъ - Н. Г.; *бѣлъ алабашъ* - Ах.;

Brassica napus L. — бреква - Б. Д.; *рапица* - А. М., Ах., Б., К., Н. М., Н. П.; рѣпица - Д. Ц., М. Б., М. Г., Я., Я. К.; ряпа - У.

Brassica napus L. **var. oleifera** Koch. — *рапица* - Ах., А. Т., В. Д., Д. Д., К., С. С., Ф. Х., Х. Г.

Brassica napus L. **var. oleifera** Koch. f. **annua** Koch. — *пролѣтна рапица* - С. Г.

Brassica napus L. **var. oleifera** Koch. f. **biennis** Koch. — *есенна рапица* - С. Г.

Repica (хрв.).

Brassica nigra Koch. — ардалъ - (тур.) С. Г.; горчица - Ах., Я.; синапъ - J., Н. Г., С. Г., У.; хардалъ - (тур.) Dor., В. Н., С. Д. В., Ц. Г.; черенъ синапъ - В. Н., К.; черна горчица - Ф. Х.; *черъ синапъ* - Б., В. Д., К., Коз., Н. М., У.; черенъ хардалъ - Я.

Семената на черния синапъ, стрити надребно и смѣсени съ обикиновено брашно, се употрѣбяватъ въ нар. медицина за лапи противъ *настинка, ревматизъмъ, плевритъ;* за подправка — *горчица;* за *запазване трушията.*

Brassica oleracea L. — градинско зеле - Д. В., Д. Ц.; *зеле* - А. Т., Ах., Г. Б., Д. А., Д. Д., К., Нейч., Х. Г., Ю.; зелие - Б.; капуста - (рус.) Б.; конопиди - (гръц.) К.; коченно зеле - Н. С.; кждраво зеле - К.; обикновено зеле - Б., К., М. Б., М. Г.; обикновена зелка - У.

Brassica oleracea L. **var. acephala** DC. — зимно зеле - Ах.; *кравешко зеле* - Ф. Х.; померанско зеле - Б. Д.

Brassica oleracea L. **var. botrytis** L. — карнабитъ - А. Т., (Софийско) Ах., Х. Г., Я.; карфиолъ - А. М., А. Т. Я.; конопида - (гръц.) Б. Д.; *цвѣтно зеле* - Ах., А. М., А. Т., J., Х. Г.

Brassica oleracea L. **var. capitata** L. — *главесто зеле* - А. М., Ах.; зеле - А. М., Я.; кълбесто зеле - Ах.

Brassica oleracea L. **var. capitata** L. f. **alba** Lam. — *бѣло главесто зеле* - Ах.

Brassica oleracea L. **var. capitata** L. f. **rubra** Lam. — *червено главесто зеле* - Ах.

Zelje (хрв.); капуста, зелье (рус.); zeli, kapusta, hlawata (чех.); ziele, kapusta glowiasta (пол.); зелии (слав.).

Главестото зеле се употрѣбява често въ нар. медицина, особено външно въ видъ на лапи, противъ *подагра* и *ревматизъмъ.* Листата на киселото зеле служатъ за налагане *рани* отъ *изгаряне,* а сокътъ му, взетъ сутринь при празенъ стомахъ съ солена риба и тиквено семе — противъ *тении.*

Brassica oleracea L. **var. gemmifera** DC. — брюкселско зеле - А. М., С. П.; *пжпчиво зеле* - Ах., Я.

Brassica oleracea L. **var. gongylodes** L. (= var. caulorapa DC.) — *алабашъ* - (тур.) Ах., А. М., Дац., Я.; гулия - Дац.; зелева гулия - Б. Д.; колбари - Дац.; салабашъ - Б. Д.; *червенъ алабашъ* - Ах.

Brasica oleracea L. **var. sabauda** L. — *кждраво зеле* - А. М., Ах.

Brassica oleracea L. **var. esculenta** (DC.) Cass. et Germ. (= var. rapa L.) — ардъква - (Видинско, Врачанско) П. Б., М. Г.; *бѣла рѣпа* - Ах., К., Н. С.; радóква - (Щипъ) Д. А.; радъква - (Трънъ) Ах., (Паланка) Д. А.; рапица - В. К.,

Н. Г., Ю.; рапонъ - Б. Д.; рупонъ - У.; ръдо́ква - (Самоковско) Б. Д., (Радовишъ) Д. А.; ръдъква - Б. Д.; *рѣпа* - А. Т., Б, В. Д., Д. В., (Костурско) Д. А., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г., Х. Г., Я.; рѣпица - J., Н. Г., С. Д. В.; сурѣпица - Н. Г.; тру́пка - (Прилепъ) Д. А.; жрдо́ква - (Велесъ) Д. А.

рѣпа (слав.); repa (хрв. и всички слав. езици).

Briza media L. — а́рабско просо - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; бабини сълзи - (Босилеградъ) П. Б.; клъсинка - (с. Чикуркьой) С. Г.; любовниче - С. Д. В.; момини сълзи - (Банско) А. Т., Н. Г.; моминска сълза - А. Т., Ф. Х.; седефена трева - Я.; *сълзица* - Ах., В. К., Н. С., С. П., Ю.; треперуша - Х.; *треперушка* - Ах., Д. В., К., М. Б., Н. Г., Н. С., С. П., У., Я.; триперушка - А. Т.

Bromelia ananas L. — вж. Ananas sativus Lindl.

Bromus L. — власовина - Н. С.' С. П., С. С.; класица - Ш.; кошрава - Ш.; *овсига* - Ах., Iir., К., Н. М., Н. С., С. П., Я.; плѣвелъ - Д. Д.; усига - С. Г.; циганско жито - Н. С., С. С.

Bromus arvensis L. — кушрява - М. Б.; овсига - (Трънско) Ах., М. Б., М. Г.

Bromus commutatus Schrad. — овсига - (с. Мисловщица - Трънско) Ах.

Bromus erectus Huds. — корава овсига - Ф. Х.; овсига - Х.

Bromus elatior L. — осѝга - (Тетевенско) С. Г.

Bromus inermis Leyss. — висо-

Bromus mollis L. — класатка - М. Б.; класачка - М. Г.; мека овсига - (прев.) Ах., Ф. Х.; овсига - Ф. Х.

Bromus secalinus L. — дивъ овесъ - Н. Г.; овесица - А. Д., С. Д. В.; овсига - Н. Г., Ф. Х.; ръжевидна овсига - (прев.) Ах.

Bromus sterilis L. — дългоосилна овсига - Ах.; класатица - (Сливенско, с. Брѣстовица - Пловдивско) Коз.; сърника - (с. Чепеларе) С. Г.; усига - Коз.; циганско жито - В. К., Ю.

Bromus tectorum L. — наведена овсига - Ах.; овсига - (Трънъ) Ах.

Bruckenthalia spiculifolia Rchb. — *връшнякъ* - Н. С.; иглолистка - (прев.) Ах.; мурика - (Карловски балканъ) Д. Й.; червенушка - Ах.

Brunella L. — вж. Prunella L.

Brunella alba Pall. — вж. Prunella alba Pall.

Bryonia L. — дива тиква - М. Б., Нейч., У.

Bryonia alba L. — брей-Н. Г., Я.; брешнелъ-С. Г.; еднодомна дива тиква - Ах., Д. Ц.; дива лоза - Н. Г.; *дива тиква* - А. П., (Трънъ) Ах., (Омортагъ) Д. Й., М. Б., М. Г., Н. Г., С. В., (Софийско, Самоковско, Ихтимантко, Искрецко) С. Г., (Ловечъ) У., Х. Г., Я.; луда тиква - Б., М. Б., М. Г., Н. Г., С. В., С. Г.; тлъста тиква - Н. Г., (с. Текира - Пазарджишко) С. Г., Ю.; черна дива тиква - Н. Г., У., Я.; черенъ скребъръ - (Сливенско) Коз.; ябанъ-кабакъ - (тур.) Б. Д.

На гергьовдень даватъ на добитъка тлъста тиква, за да бжде млѣкото му „тлъсто".

Дивата тиква е силно отровно растение, но въ терапевтични дози

телно и диуретично срѣдство; служи противъ *водянка, кашлица, глисти, епилепсия, малария* и особено противъ *хроничень ревматизъмъ, мокра астма* и *коклюшъ*. Счуканитѣ корени въ видъ на каша, смѣсена съ малко дървено масло или тѣсто, се употрѣбяватъ противъ *ставенъ ревматизъмъ, подути жлези, плеврить* и *невралгия*. Прѣснитѣ, настъргани и изпражени въ свинска мазь, корени даватъ една помада, която се счита като добро срѣдство противъ *крастата*. Коренитѣ, предварително нарѣзани надребно, въ видъ на лапи се употрѣбяватъ противъ *рани отъ изгаряне*. Отварата отъ последнитѣ се пие въ малко количество противъ *главоболие*, а съ остатъка се правятъ компреси върху челото. Настойката въ спиртъ или ракия на счукания суровъ коренъ се дава въ малко количество противъ *уплаха*. Настойката на счуканитѣ сурови корени въ дървено масло служи за разтриване противъ *ревматизъмъ* и *невралгия*. Употрѣбява се и противъ болестьта *гърлица* въ свинетѣ — счуканитѣ корени се смѣсватъ въ храната имъ.

По-рано коренитѣ на дивата тиква сѫ се употрѣбявали въ официалната медицина като дрога Rádix Briónìae противъ *епилепсия, парализия* и други нервни болести.

Bunias erucago L. — свърбига - (рус.) Д. Д.

Свербига (рус.).

Buphthalmum speciosum Schreb. — вж. Telekia speciosa (Schreb.) Baumg.

Bupleurum Tourn. — *урока* - Б. Д., Я.

Bupleurum rotundifolium L. — колелолистъ - С.Д.В., Я.; *урока* - Я.

Отварата на тази билка се пие отъ кърмачкитѣ за увеличаване млѣкото имъ; сѫщата се пие противъ урочасване, отъ което произлиза названието й — урока.

Butomus umbellatum L. — балдаранъ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; водна любица - Д. Ц.; *водолюба* - Ах.; обикновена водна теменуга - К.; папуръ - Д. Д.; сасъ - А. Т., Д. Д.; сазъ - (Чирпанъ) С. Г.; сусазъ - Ю.; тръстелига - С. Д. В.; червеноцвѣтна тръстелига - С. Д. В., Я.

Сусакъ (рус.); susak sčitasti (хрв.).

Buxus sempervirens L. — зелéника - (Гевгели, Сруга, Тиквешъ, Скопие, Велесъ) А. Т., Н. Г., Х. Г., Я.; зеленика - (Воденъ) А. Т.; зелеликъ - Г. Б., Н. Г.; зимзеленъ - Н. Г.; чамширъ - (тур.) Коз.; *чемширъ* - (тур.) А. С., Ах., Б. С., Б., Гр., Коз., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Я., Я. К.; чимширъ - Б., Коз., Н. Г., Ш.; шимширъ - (Битоля, Перникъ, Драма, Гумендже - Мак.) А. Т., Д. Ц.; Н. Г.

Zelenica, zelenika (хрв.); шамшир (срб.).

„Брала мома зеленика,
Ми увила зеленъ вѣнецъ".

Бр. Миладинови,
II. изд., 377. стр.

Отварата отъ листата и коренитѣ на чемшира служи въ нар. медицина като пикочогонно срѣдство противъ *настинка (инфлуенца)*, за пречистване кръвьта, противъ *подагра, ревматизъмъ, сифилисъ*.

C

Caesalpinia brasiliens L. — *баканъ* - (тур.) З. Б., Я.; *бакамъ* - (тур.) Б.; варзя - (Софийско) М. Ш.; *вързия* - (Софийско) Ах.. М. Ш., Я.

Calamagrostis epigeios (L.) Roth. — вѣйникъ - Ах.; вѣейникъ - Д. Д.; *кѫндра* - Я.

Вѣйникъ (рус.).

Calamintha Mill. — богородиче - Ах.; *божигробче* - Я.; дивъ босилекъ - (Брѣзнишко) П. Б.; *миризливче* - Ах.

Calamintha acinos L. — *богородиче* - Н. Г., У.; богородиченъ буренъ - Н. Г., У.; богородична трева - Н. Г., У.; скално миризливче - Ах.; стрестниче - Я.

Душевикъ (рус.); doušnik (чех.).

Въ видъ на чай (инфузия — запарка) се употрѣбява противъ *болки и подуване на червата въ децата (клини)* и противъ *пѣсъкъ въ черния дробъ;* за гаргара противъ *зѫбоболь.*

Calamintha alpina Lam. — великденче - Н. Г., У.; планинско миризливче - Ах.

Calamintha clinopodium L. — вж. Clinopodium vulgare Benth.

Calamintha nepeta Sav. — богорóдичи - (Търново, Гор.-Орѣховица) У.; бугурóдичѫнъ бyрiжнъ - (Търново, Гор.-Орѣховица) У.; пъстро миризливче - Ах.

Въ видъ на чай (инфузия) се употрѣбява противъ *остри възпаления* и *болки въ стомаха и червата,* като сѫщевременно съ остатъка се правятъ топли лапи; сѫщинтъ чай се употрѣбява и противъ *пѣсъкъ въ черния дробъ.*

Calamintha officinalis Mch. — *богородиче* - Н. Г., У., (Жеравна) Я.; богородична трева - У.; божигробче - Я.; божогробче - Н. Г., (Разградско) П. Б.; горско миризливче - Ах.

Въ видъ на чай (инфузия) богородичето се употрѣбява въ нар. медицина противъ *кашлица,* за *успокояване нервитѣ* и противъ *болки въ стомаха и червата.*

Calamintha patavina Host. — богородичи - У.

Calamintha suaveolens Boiss. — богородична трева - У.; миризливче - (прев.) Ах.

Употрѣбява се въ нар. медицина както Calamintha acinos L.

Calendula L. — девецицовецъ - Н. Г.; джунджуле - (Прилепско) М. Ш.; джунджуля - Н. Г.; желта ружа - Н. Г.; кроконъ - Н. Г.; *невѣнъ* - Ах., Д. Ц., М. Б., Н. Г.

Neven (хрв.).

„Садъ садила малка мома,
Садъ садила желта ружа,
Желта ружа ранъ босилекъ".
Н. Г.

Calendula arvensis L. — голѣмо цвѣте - А. Т., Н. Г.; градински невѣнъ - М. Б.; девецицовецъ - Н. Г.; джунджуля - А. Т., Н. Г.; желта ружа - М. Б., Ц. Г., Я.; карамфилско цвѣте - А. Т.; крокoнъ - А. Т., Н. Г., С. Д. В., Х. Г.; левѣнъ - А. Т., Д. А., Н. Г.; месиче - У.; *невѣнъ* - А. Т., Б., Б. С., Д. А., К., М. Г., Н. Г., Н. М., Ю., С. Г.; невянъ - Н. Г.; обичниче - Н. Г., Я.; полски невѣнъ - (прев.) М. Б.; ружа - В. К., Д. Д., Н. Г., Х. Г., Ю., Х.; турско цвѣте - Д. А.; нардъкъ - (тур.) Dor.

Calendula officinalis L. — голѣмо цвѣте - Н. Г.; градински не-

вѣнъ - М. Б.; девецицовецъ - Н. Г.; джюнджюля - Н. Г.; джу́нджуля-(Гевгели, Охридъ) А. Т.; жълта ружа - М. Б.; кара́нфилско джу́нджуле-(Велесъ) А. Т.; крокоџъ - (Карлово, Копривщица) А. Т., Н. Г., У.; ле́вѣнъ - (Воденъ) А. Т., Н. Г., (с. Айтосъ - Леринско) Д. А.; месиче - У.; *невѣнъ* - (Горна-Джумая, Битоля, Охридъ, Кукушъ, Велесъ, Прилепъ, Дойранъ) А. Т., Д. А., Б., Г. Б., М. Г., Н. М., (с. Широка-Лѫка - Довинско, с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; невенъ - Б., Г. Б., М. Г.; неве́нъ - (Трънъ) Ах., (с. с. Броди и Гайтаниново - Тетовско) А. Т.; невянъ - Н. Г.; ружа - Б. Д., (Омортагъ) Д. Й., М. О.; ружица - (Самоковъ) Б. Д.; ту́рско цве́кье - (с. с. Баница и Шестеово - Костурско) Д. А.

Невен (срб.); neven (хрв.).

„Невянуга невянъ сади,
День го сади, два го вади,
Нѣкой ю го нощя бере,
Нощя бере, денѣ носи". — Н. Г.

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ на невѣна се употрѣбява въ нар. медицина като слабително срѣдство; сѫщата служи противъ *болки въ стомаха и червата;* противъ *жълтеница, недостатъчна и болезнена менструация;* като *укрепително срѣдство на матката* и за задържане плода презъ време на бременость. Счуканитѣ цвѣтове и листа въ видъ на каша се употрѣбяватъ за налагане *гнойни рани, циреи, мазоли.* Настойката въ дървено масло или спиртъ на счукани листа и цвѣтове се смѣта като много добро срѣдство противъ *гнойни рани, лишеи, обриви, мазоли, рани отъ изгаряне, порѣзване;* сѫщата се употрѣбява противъ *ракови тумори въ матката и рани по гърдитѣ на кърмачкитѣ.* Сокътъ, добитъ чрезъ смачкване и прецеждане на прѣсни листа, се употрѣбява при силни *стомашни болки, стомашни спазми, силни повръщания, скрофули, маточни втвърдявания и втвърдявания въ гърдитѣ на кърмачкитѣ.* Портокаловитѣ езичести цвѣтове иматъ много по-силни лѣчебни принципи отъ листата, стига предварително да се отстранятъ близалцата имъ. Като дрога сѫ известни Flóres Calendulae.

Calepina corvini Desv. — кривица - Ах.

Callistephus chinensis (L.) Nees. — вж. Aster chinensis L.

Callitriche stagnalis Scop. — *жабетина* - С. Г.

Callitriche vernalis Kütz. — водна звезда - Ах., С. Д. В.; дрѣнче - С. С.; звездатка - Д. Д.

Водяной волосъ, водная звѣздочка (рус.); žabiwlas žabinec (чех.); žabji vlas (хрв.).

Caltha palustris L. — блатенъ крокоџъ - С. Д. В.; *блатникъ* - Н. Г., С. П., У.; *блатниче* - Д. Ц., К., М. Б., М. Г., Н. Г., (Софийско) С. Г., Ф. Х., У., Х., Ю.; бла́тничи - (Елена) У.; *блатнякъ* - Ах., Б., (Пловдивско) Коз., Н. Г., С. Г., Ю., Я.; бѣлокрилникъ - А. П.; гергьовско цвѣте - Н. Г.; георгьовче - Ах.; джу́рджовѣцъ - (Брѣзникъ, Трънъ) Ах.; жабешко цвѣте - (Пирдопско) П. Б.; жабинекъ - Коз., С. Г.; жабърнякъ - Н. Г.; желтениче - Н. Г.; жълтѫжни́чи - (Елена) У.; желтурче - А. М., Vel., Н. Г., У.; жълтъ блатнякъ - У.; змиевъ трънъ - А. П.; змиено грозде - А. П.; змийно грозде - Н. Г.; змийни любеници - А. П., А. Т., Н. Г.; змийско грозде - А. М., Н. М.; змиено ножчи - А. П.; зъмено ношче - А. Т., Н. Г.; зъмско цвѣте - А. П.; ма́зно ко́кълче - (Сливенъ) Коз., С. Г., (Търново) У.; мазни ко́кълче - (Ст. Загора) Ах.; попова лъжичка - (с. Казичене - Соф.) С. Г.; разгонъ - Коз., Н. Г., С. Г.

Blatouch (чех.).

Вѣнечнитѣ листа, смачкани въ видъ на каша, се употрѣбяватъ въ нар медицина като везикативъ противъ *малария.*

Calystegia sepium R. Br. — вж. Convolvulus sepium L.

Camellia japonica L. — *камелия* - Г. Б., У., Х. Г., Я.; японска камелия - М. Г.

Camelina sativa Crantz. — вълница У.; ленакъ - Ах.; леновка - Д. Ц.; млъчникъ - А. Д., С. Д. В.; рилъ - Ф. Х.

Lnice (чех.); lanak (хрв.).

Campanula L. — звъника - К.; *звънче* - А. М., Ах., Нейч., Н. С., С. П., Я.; звънчета - М. Б.; камбанка - Ах., П. Б.; оче́ - Iir.

Zwonec (чех.); zvonce zvončić (хрв.).

Campanula cervicaria L. — тинтява - Я.

Campanula expansa Friv. — метловидно звънче - Ах.

Campanula glomerata L. — звънче - О. М.; кичуресто звънче - (прев.) Ах.

Campanula lingulata W. K. — езиколистно звънче - (прев.) Ах.

Campanula macrostachya Willd. — класовидно звънче - (прев.) Ах.

Campanula moesiaca Vel. — врека́лецъ - (с. Дупни-връхъ - Врачанско) Ах.

Campanula persicifolia L. — бръмбарски кюпове - Б. Д.; добра дева - Н. Г.; звънче - М. Г., Н. Г., У., Я.; кошчета - (с. Стойкитѣ — Родопитѣ) С. Г.; прасковолистна звъника - (прев.) В. Д., К.; прасковолистно Н. Г., Я.; прасковолистенъ звънецъ - (прев.) У.; сама тинтява - Н. Г., Я.; синя тинтява - Я.; тинтява - Н. Г., Я.; умразниче - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Споредъ едно народно повѣрие, това цвѣте възбужда омраза, отъ което произлиза името му умразниче.

Campanula rapunculoides L. — едностранно звънче - Ах.

Campanula rapunculus L. — рѣповидно звънче - (прев.) Ах.

Campanula rotundifolia L. — валчестолистно звънче - (прев.) Я.; звънче - М. Г.; кржглолистна звъника - (прев.) К., М. Б.; кржглолистно звънче - (прев.) М. Б.; кржглолистенъ звънецъ - (прев.) У.; оче́ - (Копривщица) А. Т., Н. Г.

Campanula sibirica L. — дива кандилика - (с. с. Жилавени и Микре - Ловчанско); звънче - (Ловечъ) У.; сибирско звънче - (прев.) Ах.

Campanula trachelium L. — коприволистно звънче - Ах., Д. Ц.

Campanula lanata Friv. — *майчина млѣчка* - (Карлово) У.

Отварата отъ тази билка се дава за засилване млѣкото у кърмачкитѣ (майки), отъ което произлиза названието й майчина млѣчка

Camphora officinarum C. Bauch. — вж. Cinnamomum camphora Nees et Ebrm.

Cannabis sativa L. — гръсте - Н. Г.; *гръсти* - Ах., А. Т., Vel., М. Г., Н. М., С. Д. В., (Г.-Орѣховица, Търново, Ловечъ) У., Ц. Г.; грѣстници - (Брѣзникъ, Трънъ) Ах., (Кюстендилско, Софийско) С. Г.; ка́напъ - (Крушево) А. Т., Н. Г.; кеневиръ - (тур.) Dor.; конопа - А. Д., Я.;

С. Г.; конопе - Vel, J., Н. Г.; конопи - А. Т., З. Б., Н.М., Н. Г., Ц. Г., Ю., Я.; *конопъ* - А. М., А. Т., Ах., В. Д., В. К., Д. В., Д. Ц., К., М. Б., М. Г., Нейч., Н. П., С. Г., С. Д. В., У., Ф. Х., Х. Г., (Прилепъ) М. Ш.; конопълъ - Б., Ш., (с. Стойкитѣ - Родопитѣ) С. Г., (Малко-Търновско) А. Т.; матренка - (Кюстендилско) Б. Д.; црънка конопа-(Огоста) Б. Д.; чернойка - (Босилеградъ) П. Б.

Конопля (рус.); konopljika, konoplja (хрв.); bělojka (мжж.), černojka (жен.) (хрв.); конопля (слав.).

„Ангелина грътстье брала
Грътстье брала, ленъ топила".
Н. Г.

Отварата отъ семената на конопа действува възбудително и омекчително върху дихателнитѣ органи и се употрѣбява противъ *ангина, хрема, кашлица;* сжщата помага при *възпаление на пикочния мѣхуръ,* при *спиране на пикочьта* и като слабително срѣдство противъ *запекъ.* Външно, въ видъ на лапи, смлѣното конопено семе се употрѣбява за успокоение болкитѣ въ *отоци, ставенъ ревматизъмъ, болки въ гърлото, стомаха,* за *узрѣване циреи* и пр. Топлото конопено масло се употрѣбява за разтриване гърдитѣ на кърмачкитѣ като срѣдство за *разнасяне подутости (ядки)* и за *намаляване млѣкото имъ.*

Cantharellus cibarius Fr. — гжба желтурка — С. Д. В.; желта гжба - (с. Габровецъ - Ихтим.) С. Г., С. Д. В.; *козачъ* - А. М., А. Т., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Я.; козячъ - М. Г., С. Д. В., Х. Г.; пачи кракъ - Б. Б., (Омортагъ) Д. Й., Я.; *припънка* - Б. Б., С. П., С. В., С. Г.; пърливка - (Малко-Търновско) А. Т., Н. Г.; рогачки - (Габрово) С. Г.; скрипецъ - М. Г., С. Д. В.; скрипци - М. Г., Х. Г.

Capnodium salicinum Mont. — *сажди* - Б. Д.; черна плесень - Б. Д.; *чернилка* - Б. Д., Б. И.

Тази гжба отъ гр. Ascomycetes паразитира по сливитѣ, ябълкитѣ, върбитѣ и др. растения.

Capsella bursa pastoris Mönch. — *бабини гниди* - (Софийско) Ах., (Гевгели, Горна-Джумая, Прилепъ) А. Т., Б., Vel., Г. Б., (Воденско, Костурско - Мак.) Д. А., М. Б., Н. Г., С. Г., (Ловчанско) У., Ш.; бѣла трява - (Сопотъ) А. Т., Н. Г.; гергьовдень - (Пирдопъ) П. Б.; изтравниче - С. Г.; лютиче - (с. Бобища - Костурско, Мак.) А. Т., Н. Г.; овчарска торбица - (прев.) Б., В. Н., Д. Ц., К., М. Г., Н. М., У., Ю., Я.; *овчарска торбичка* - (прев. отъ лат. име) А. М., А. Т., Ах., Б., Н. Г., Нейч., У., Ю.; *плешчица* - Ах., Б. Д., попова лъжичка - С. Д. В.; попови вѣшки - (Малко-Търновско) А. Т., Н. Г.; рапанъ - Н. Г.; рибена коска - (с. Мачуково - Гевгелийско) Д. А., Н. Г.; рипаня - Н. Г.; рупа - Н. Г.; слѣзенъ - К., С. В.; спорка (с. Айтосъ, Гевгелийско - Мак.) Д. А., Н. Г.; торбичка - Н. Г.

Овчарската торбичка има голѣма употрѣба въ нашата народна медицина. Отварата й, взета вжтрешно, помага противъ разни кръвоизлияния — *изобилно кръвотечение изъ матката, кръвохрачене, кръвоизлияния изъ носа, стомаха, червата, дизентерия, маясълъ, кръвопикане* и др.; сжщата служи още за пречистване кръвьта, противъ *жълтеница, пѣсъкъ въ черния дробъ и бжбрецитѣ, ревматизъмъ* и като слабително срѣдство. Действието й е по-добро, когато е примѣсена съ хвощъ (*Equisetum arvense*). Употрѣбява се още противъ *подуване на дилака* и болки въ *стомаха и червата.*

По-рано е употрѣбявана като дрога Hérba Búrsae pastoris или Hérba sanguinárlae.

Capsicum annuum L. — биберъ - Б. Д.; бу́мбарки - (Ресенъ - Мак.) А. Т.; какалашка - Vel., Н. Г.; малу́нки - (Охридъ) А. Т.; мушница - Н. Г.; мѣхница - Я.; пиперка - А. Т., Б. С., Vel., Д. Ц., Коз., М. Б., М. Г., Н. Г., Х. Г., Я.; *пиперъ* - А. М., Ах., А. Т., Б., Д. Д., З. Б., К., Коз., Н. Г., Нейч., Ю., Я.; топу́зки - (с. Загоричане - Костурско, Мак.) А. Т.; топа́чки - (с. Бобища - Мак.) Д. А.; червенъ пиперъ - Н. Г., Ц. Г.,; чушка - (Велесъ, Прилепъ, Ст.-Загора, Кавадарци) А. Т., Б., Б. С., Vel., Коз., М. Б., М. Г., Н. Г., У., Х. Г., чюшка - Н. Г.; ша́пки - (Щипъ) А. Г.

Peřika, pařika (чех.); паприка (срб.).

Настойка на лютиви плодове (чушки) въ спиртъ се употрѣбява въ нар. медицина за разтриване противъ *настинка*, за гаргара — противъ *ангина*. Вжтрешно въ малко количество се употрѣбява противъ *хемароиди (маясълъ), водянка, диспепсия* и др.

Cardamine L. — *горва* - Ах., Н. Г., Н. С.; доле́нъ - С. Г.; кресовникъ - С. Д. В.; кресовница - Д. Ц.; лещениче - С. Г.; *мокришъ* - Ах., А. М., К., М. Б., С. Г.; пѣнливка - Ах., Б. Д.

Schaumkraut (нѣм.); le cresson (фр.).

Cardamina amara L. — *горва* - (Разградъ) С. Г., Ю.; горчива пѣнливка - (прев.) Ах.; горчивъ кресовникъ - (прев.) Я.; горчивъ кресъ - (прев.) С. Д. В.

Cardamine hirsuta L. — четиннеста пѣнливка - (прев.) Ах.

Cardamine impatiens L. — доле́нъ - (с. Врабча - Трънско) Ах., С. Г.; непълновѣнечна пѣнливка - Ах.; самодивско изтравниче - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Cardamine pratensis L. — кресовникъ - (прев.) Д. Ц.; ливаденъ кресовникъ - (прев.) Я.; ливаденъ редухъ - (прев.) У.; лещениче - (с. Казичене - Соф.) С. Г.; *мокришъ* - А. М., (Ст. Загора) Ах., Д. Ц., К., М. Б., С. Г.; сърдечникъ - (прев. отъ лат. име) Д. Д.

Cardamine silvatica Link. — горска пѣнливка - (прев.) Ах.; лещениче - С. Г.

Carduus L. — бодилъ - Мус.; бодракъ - Ах.; гингеръ - Ах., С. Г.; главочъ - М. Б.; глушило - Ах.; *магарешки бодилъ* - Ах., Н. С., С. П.; магарешки трънъ - Ах., А. М. Д. Д.; *осътъ* - (Трънско) Ах.

Осътъ (слав.); osat (хрв.); осетъ (рус.); oset (чех., пол.).

Carduus acanthoides L. — бодилъ - А. Т., Д. В., У., Х. Г.; главесто та́рнье - (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ - Соф.) С. Г.; главесто тръне - (Софийско) С. Г.; главочъ - А. Т., Д. Д.; гингеръ - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; камилешки трънъ - Х. Г.; магарешки трънъ - В. Д.; *обикновенъ бодилъ* - А. Т., Ах., У.; обикновенъ трънъ - Б. С., Д. Д.; осждье - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; пишкалъ - (с. Стойкитѣ, Родоп.) С. Г.; трънестъ главочъ - М. Г.

Отварата отъ коренитѣ действува като пикочогонно срѣдство и се употрѣбява противъ *пѣсъкъ* и *камъни въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ*. Отварата отъ цвѣтоветѣ се употрѣбява противъ *кръвохрачене* и *бѣлодробна туберкулоза*. Опеченитѣ и смлѣни плодове се пиятъ като кафе противъ *маясълъ*.

Carduus collinus W. K. — осждъ - (с. Поганово - Царибродско) С. Г.; осжтъ - (Трънъ) Ах., (Берковица) С. Г.; осждье - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.

Carduus crispus L. — бодило - З. Б.; бодилъ - З. Б.; ботракъ - Б., С. Д. В.; бутракъ - З. Б., С. Д. В.; вълчецъ - С. Д. В.; главочъ - М. Б., М. Г.; генгеръ - Я.; магарешки трънъ - А. Т., Н. Г.; съселъ - (Сопотъ) А. Т., Н. Г.

Carduus candicans W. K. — магáрешки бодѝлъ - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; магарешко тръне - (Ловечъ) У.; тýрченъ - (с. Брѣстовица - Пловдивско) Коз.

Carduus nutans L. — главочъ - Д. Ц.; глушило - Ах.; магарешки бодилъ - Н. Г., (Ловечъ) У.; магáрешки трънъ - (с. Пищигово - Пазарджишко, Крушево, Прилепъ - Мак.) А. Т., Д. Д.; магарешко тръне - Н. Г., У.; миризливъ главочъ - М. Г.; наведенъ бодилъ - (прев.) Ах.

Carex L. — бека - Н. Г.; бѣлъ шаваръ - (с. Чепеларе - Асеновградско, с. Бездънъ - Соф.) С. Г.; вжсеничка - Н. Г.; гологлавъ райко - (с. Казичене - Соф.) С. Г.; житница - Н. Г.; злакъ - (Брѣзникъ) П. Б.; класатица - Н. Г.; класатница - Н. Г.; колосница - Н. Г.; кошута - В. К.; кошутина - Я.; къндра - К., Н. М., Н. Г., (с. Текира - Пазарджишко) С. Г.; кръвосеръ - (с. Бояна - Софийско) Д. Й.; мжжка кошута - Я.; остра трева - (Сливенъ) Коз., Ш.; острѝка - Н. Г., (клб. Зелениката - Тетевенско, с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; *острица* - Ах., М. Б., (с. Драгоманъ - Соф., Карнобатъ) С. Г., М. О., Н. М., Нейч., К. С., Х. Г., Ш., Я.; подпολошка - Н. Г.; рѣзавецъ - (Плѣвенъ) С. Г.; сазъ - (с. Ново-село - Сливенско) Коз.; шаваръ - (Софийско) С. Г., (с. Ново-село - Сливенско) Коз.; шваръ - С. Г.

О с о к á (рус.); o s t ř i ž, o s t ř i c e (чсс.); š a š, o š t r i c a (хрв.).

Carex acuta L. — обикновена острица - Я.; остра острица - (прев.) Ах., Х.; остра трева - М. Б., У.

Carex acutiformis Ehrh. — блатна острига - Х.

Carex arenaria L. — бека - (Банско) А. Т.; пѣсъчна острица - (прев.) М. Б., М. Г.

О т в а р а т а отъ тази острица се употрѣбява въ нар. медицина за пречистване кръвьта и като пикочогонно и потогонно срѣдство противъ *ревматизъмъ, подагра и сифилисъ.*

Carex aterrima A. W. — буново - Ю.; къндра - Ю.; острика - Ю.; чучки - Ю.; шаваръ - Ю.

Carex canescens L. — сребърна острица - (прев.) Х.

Carex echinata Murr. (= Carex stellulata Good.). — звездовидна острица - (прев. отъ C. stellulata Good.) Ах., Х.; бодлива острица - Х.

Carex flava L. — жълта острица - (прев.) Ах.; осока - Д. Д.

Carex hirta L. — космата острица - (прев.) Ах.; острица - М. Г.

Carex leporina L. — зайча острица - (прев.) Ах.; заяшка острица - (прев.) Х.

Carex muricata L. — бодлива острица - (прев.) Ах.

Carex panicea L. — просовидна острица - (прев.) Ах.

Carex praecox Jacq. (= Carex caryophyllea La Tourreti = Carex verna Chaix) — пролѣтна острица - (прев.) Б. Д.

Carex remota L. — рѣдкокласеста острица - (прев.) Ах.

Carex riparia Curt. — шаваръ - У.

Carex stellulata Good. — вж. C. echinata Murr.

Carex verna Chaix. — вж. C. praecox Jacq.

Carex vulgaris Fr. (= Carex Goodenowii Gay.) - ливадна острига - Х.; ливадна острица - Ах.

Carex vulpina L. — лисича острица - (прев.) Ах.; лисичова острица - (прев.) Х.

Carlina acanthifolia All. — бутракъ - Vel., Н. Г., (Троянъ) У.; бутраче - Н. Г., (Ловчанско) У.; вилино сито - М. Г., Н. Г., Я.; голия - Н.Г.; дива зелка - Н.Г.; дивъ кучанъ - (с. Широка-лжка - Девинско) С. Г.; голѣма решетка - Ах.; лугачка - Н. Г.; мереметка - (Трънъ) Ах., Н. Г.; ръшетка - (Горна-Джумая) А. Т.; ръшéтка - (Панагюрище, с. Бобища - Костурско, Мак.) А. Т., Коз., Н. Г., Б. Б. Д., С. П.; *решетка* - (Трънъ) Ах., А. Т., Б., Д. Ц., В. Н., Н. Г., (Софийско, Кюстендилско, Ихтиманско) С. Г., С. Д. В., Х. Г., Ш., Н. М., Я.; шереметка - (Трънско) Ах., (Кюстендилско, Искрецко) С. Г., У. Ю.; ябълки - (с. Буново - Соф.) Б. Д.; трънова гулúя - (Копривщица) А. Т., Н. Г., Ю.; сютъ-сюзедже - (тур.) Н. Г., Я,; шайтанъ калбуру - (тур.) Н. Г., Я.

Отъ цвѣтнитѣ главички (кошничкитѣ) на това растение, следъ като махнатъ покривнитѣ листенца, овчаритѣ правятъ решетки за пиене вода, отъ което произлизатъ имената му: *решетка, вилино сито* и др. подобни.

Коренътъ на решетката има важно приложение въ нар. медицина. Отварата му възбужда дейностьта на отдѣлителната система, действува пикочогонно и потогонно и се смѣта като едно много добро срѣдство противъ *водянката* (вода въ коремната празнина); сжщата се употрѣбява противъ *настинка, възпаление и болки на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ;* за пречистване кръвьта: противъ *маясълъ, кожни обриви, пжпки, лишеи по кожата, сифилисъ, коремень тифъ;* при недостатъчна и нередовна *менструация;* противъ *глисти* и *тении* (взема се сутринь при празенъ стомахъ съ леко слабително срѣдство); сжщата действува възбудително на нервната система и се употрѣбява при *нервно изтощение, отпадналость, припадъци* и *парализия, особено на езика.* Сокътъ отъ корена, полученъ при прерѣзване на последния или чрезъ счукване и прецеждане, се употрѣбява противъ *лишеи, кожни обриви.* Противъ сжщитѣ се употрѣбяватъ *компреси* или *бани* съ отварата на тия корени.

Отварата отъ решетката се употрѣбява противъ болестьта *бутракъ въ конетѣ,* като се забърква съ ярмата имъ и противъ болестьта *гърлица въ свинетѣ.*

Carlina vulgaris L. — стъблена решетка - Ах.

Carpinus Tourn. — *габъръ* - М. Б., Н. С., С. Г., Ш., Я.

Грабъ (рус.); hrab (чех.); grab (хрв. и пол.); граб (срб.).

Carpinus betulus L. — *бѣлъ габъръ* - (Трънско, Софийско) Ах., Д. Ц., К.; габеръ - А. Т., М. Г., С. П., Н. Г., Х. Г.; габъръ - Б., В. Д., Vel., Д. Ц., J., Л., М.Г., Н. М., Н.Г., Нейч., С. Б., С. Г., С. Д. В., У., Ш., Я.; грабина - Н. Г.; грабъ - Л., М. Г., Н. Г.; обикновенъ габъръ - А. Т., М. Б., Н. С.; черенъ габъръ-(Ст.-Загора) А.Т., С. Г., С. П.; черпъ габъръ - (с. Мъглишъ - Казанлъшко) А. Т.

Грабъ бѣлый (рус.); бели грабъ (срб.); beli grab (хрв.); hrab, habr (чех.).

Carpinus duinensis Scop. (= C. orientalis Lam.) — габъръ - Н. Г., У., Ю.; келавъ габъръ - (Софийско, Трънско) Ах., (Ботевградско, Вра-

чанско) С. Г., С. П.; келявъ габъръ - (Софийско) С. Г., Я.; *клечатъ габъръ* - Ах., М. Б., Н. Г., С. Г., Я.; клечатъ - С. Г., Ю.; клечъ габъръ - Ю.; клетчатъ габъръ - А. Т., С. П.; растица - Н. Г.; ръстица, храстица - (Ловечъ) У.; свийнакъ - (Софийско, Врачанско, Искрецко) С. Г.; свинецъ - С. П.; сърначъ - (Родопитѣ) А. Т., Н. Г.

Черный-грабъ (рус.), црни граб (срб.).

Carthamus lanatus L. (= Kentrophyllum lanatum Duby) — аспутъ - (Шуменъ); жълтъ трънъ - Я.; преселникъ - Ах.

Отварата отъ цвѣтоветѣ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *ангина*. Пепельта, следъ изгаряне на корена, размѣсена съ свинска мазь, се употрѣбява противъ *лишеи, пъпки, краста, келъ*.

Carthamus tinctorius L. — *аспуръ* - Н. Г., Я.; буя - (Сливенъ) Коз.; дивъ шафранъ - А. Д., М. Б.; желта буя - (Дрѣново) У.; сафлоръ - З. Б, М. Б.; *шафраника* - М. Г., (Сливенъ, Бесарабия) С. Г., С. Д. В., У., Я.

Сафлоръ, дикій шафранъ (рус.); шавраника (срб.).

Поради еднаквитѣ багрилни свойства на цвѣтоветѣ въ това растение и Crocus sativus L., имената имъ се смѣсватъ много често. И двѣтѣ растения служатъ за добиване боята шафранъ.

Отварата отъ цвѣтнитѣ кошнички се употрѣбява въ нар. медицина за засилване дейностьта на храносмилателната система, за апетитъ и за *урегулиране недостатъчна менструация*, а въ по-голѣмо количество — като слабително срѣдство.

По-рано се е употрѣбявала и въ офиц. медицина като дрога Flóres et Sémen Carthámi.

Carum carvi L. — дивъ анасонъ, диво резене - (с. Мисловщица-Трънско) Ах.; кимелъ - Д. Ц.; кимъ - Ф. Х.; кимеонъ - Пач.; кимвонъ - С. Д. В.; *кимионъ* - Ах., Коз., М. В.; кимьонь - Я.; кминъ - У., Ш.; сѫщински кимионъ - М. Б.; тминъ - А. Д., Б., Д. Ц.; френкъ-кимьону - (тур.) Dor.

Тминъ (рус.); kmin (чех., хрв.); Kümmel (нѣм.).

Чай (инфузия) отъ семената, съ вода или млѣко, действува възбудително на слизестия епителъ въ стомаха и червата, облекчава болкитѣ при възпаление на сѫщитѣ, пропъжда газоветѣ; сѫщиятъ служи за увеличаване млѣкото въ кърмачкитѣ и за *урегулиране недостатъчна менструация;* възбужда нервната система и помага при *спазми и болки въ коремнитѣ органи.*

Caryophyllus aromaticus L. — вж. Eugenia caryophyllata Thunb.

Cassia angustifolia Vahlrb. — *майчинъ листъ* - Ах., В. Н.; селемики - (тур.) В. Н., Н. Г.; синамеки - (тур.) Dor.

Едно популярно слабително срѣдство. Употрѣбяватъ се главно листата въ видъ на отвара, която понѣкога се смѣсва съ компотъ отъ сливи.

Въ научната медицина като дрога — Fólia Sénnae.

Cassia acutifolia Delile — *александрийски майчинъ листъ* - Ах.

Има сѫщитѣ свойства и сѫщата употрѣба както предходния. Въ офиц. медицина като дрога — Fólia Sénnae Alexandrina.

Castanea vesca Gärtn. (= C. vulgaris Lam.) — благороденъ кестенъ - Д. Ц.; кестанъ - А. Т., Б. Д., Vel., Г. Б., (Казанлъкъ, Сливенъ) Коз., Д. Д., Д. Ц., Л., Н. М., Н. П., С. Г.; кестене - Ю.; *кéстенъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., Б. С., Д. В., Коз., Л., Нейч., Х. Г., Я.; кестянъ - Л., У.; костенье - С. Г.; клощанье - (Трънъ)

Ах.; кощенье и костенье - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; кошенъ - (Прилепъ) М. Ш.

Каштанъ (рус.); kaštan (чех.); kestan, kostanj (хрв.).

„И ходай си во горж зеленж.
Та найди си ржсж кестеновж.
И найди си главнiж обгоренж.
Да напишешъ вѣждъі и мустакъі.“
Н. Г.

У църно мешенце, бѣло сиренце? — кестенъ. Гатанка отъ Щипъ.

Отварата отъ кората на младитѣ клонки и люспитѣ на плодоветѣ се взема като тонично срѣдство. Отварата отъ листата се пие противъ *магарешката кашлица*. Кората и листата съдържатъ джбилно вещество и се употрѣбяватъ *въ бояджийството*.

Caucalis daucoides L. — бабинецъ - Ах.; баби зжби - Я.; бáбини зжби - Н. Г., (Лѣсковецъ, Провадия) У.; *бабинци* - Н. Г., (Лѣсковецъ, Провадия) У.; бодлáнка - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; бодлáкъ - (Чирпанъ) С. Г.; рогачица - (с. с. Драгоманъ и Брѣзье - Соф.) С. Г.

Cedrus libani Loudon. — кедаръ - Б. С.; *кедъръ* - Б. Д., Коз.; ливански кедъръ - А. П., Б. Д., Коз., А. М., М. Б., Н. М.

Кедъръ (слав. — въ библията); кедръ (рус.); cedr, cedryš чех.); kedar, cedar (хрв.).

Celosia cristata L. — петлювъ гребенъ - (рус.) Б. Д.; страторъ - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С., У.

Пѣтушiй гребешокъ (рус.); Der Hahnenkamm (нѣм.).

Употрѣбява се въ нар. медицина за *помътане (абортиране)*.

Celtis australis L. — галгушка - (Дрѣново) Б. Д.; дива череша - (с. Брѣстовица - Пловдивско) Коз., У.; *копривка* - Ах., Б. Д., Н. С., С. П., Vel., Ш., Ю.; чатламбукъ - (тур.) Vel., Ш., Ю., Я.; чатланбукъ - (тур.) С. Г.; четленбукъ - (тур.) Н. Г.; читленбикъ - (тур.) Б. Д.; чиртланбукъ - (тур., Омортагъ) Д. Й., Н. Г., У.

Koprivič (хрв.); копривић (срб.).

Centaurea L. — бабичево биле - Н. Г.; василёкъ - Н. Г.; главунякъ - А. Т.; колóнка (у банатскитѣ българи) Б. Д.; китчица - М.; лоскутница - Н. Г.; метлига - Х. Г.; метлика - Х. Г.; метлица - А. М., А. Т., М. Б.; *метличина* - Ах., Н. С., Х. Г.; метлянка - В. Д.; свещенъ трънъ - Гр.; синчецъ - Hr.; шефкетъ-оту - (тур). Гр.

„Отъ дóлу иде турчйна,
На сйва кóня седѣше,
Чалмáта му се не вижда
Отъ синя, бѣла метлига.“
Нар. пѣсень отъ Ил. Бешковъ.

Centaurea banatica Roch. — овчарска метла - У.

Centaurea calcitrapa L. — бодилъ - (Ловечъ) У.

Centaurea cyanus L. — áмберъ-бой - (тур., Тетово - Мак.) А. Т., Н. Г.; вóлско цвѣйке - (Леринъ) Д. А.; волско цвѣке - Н. Г.; гóрка - (с. Попожани - Леринско) Д. А., Н. Г.; горкова майка - Н. Г.; гóркова метла - (с. Бобища - Мак.) А. Т., Н. Г.; дива метлица - Н. Г., Я.; дървéнка - (с. Крушо-Ради - Леринско) Д. А., Н. Г.; злъчка - (Жеравна - Котленско) У.; калонка - Н. Г.; кантарионъ - Д. Д.; карамфилчета - (Казанлъкъ) П. Б.; мéтла - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; метлига - Н. Г., С. Г., Ю.; метлика - К., Ф. Х., Х. Г., Я.; метлинка - Н. Г.; метличе - Ю.; *метлйчина* - А. Д., А. М., А. Т., Ах., Б., Г. Б., Д. В., З. Б., М. Б., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Х. Г.; метличка - А. Т., Д. Ц., (Враца) П. Б.; метлянка -

Н. Г., (Ловечъ) У.; мóдра мéтла - (Крушево - Мак.) А. Т., Н. Г.; модрѝка - (Босилеградъ) П. Б.; обикновена метличина - Ах.; пръстейчо - Ю.; пръстенче - (Лозенградско) А. Т., Н. Г.; различе - А. Т., Д. Д., М. Г.; синецвѣтъ - А. Т.; синилнѝчки - (с. Бухь - Леринско) Д. А.; сѝни мéтли - (с. Кръстофоръ - Битолско) Н. Г.; синковецъ - Я.; сѝнокъ - (Дебъръ) Д. А., Н. Г.; сѝньото цвѣте - А. М., (с. Пищигово - Пазарджишко) А. Т., Д. Д., Д. А., Н. М., Н. Г.; сино цвѣкье - (с. Баница - Костурско) Д. А., Н. Г.; синчéцъ - (Копривщица) А. Т., А. Д., Ах., Б., Б. С., (с. Палеоръ - Мак.) Д. А., Д. Ц., К., Н. Г., (с. Брѣстовица - Пловд.) С. Г., С. Д. В., Ф. Х., Х. Г.; сѝня билка - (с. Гайтаниново - Тетовско) А. Т., Н. Г., Ю.; синя метла - А. Т., Д. А., Н. Г., (с. Костенецъ, Враца, с. Брѣзье - Соф.) С. Г., Ю., Я.; синя метличина - Н. Г., Ш.; синя метлянка - А. Д., Н. Г., У.; синякъ - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; синяче - (Банско) А. Т., Н. Г., Ю.; синячка - Н. Г.; сóкле - (с. Пателе - Леринско) Д. А., Н. Г.; соколче - Н. Г.; янювичка - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.

Синю́шка (рус.); sinokwět (чех.); метловина, метлјина (срб.); modrica (хрв.).

Centaurea diffusa Lam. — черно вѣтърче - Н. Г., Я.

Въ нар. медицина се употрѣбява противъ *настинка*, отъ което произлиза името му черно вѣтърче.

Centaurea iberica Trev. — главулякъ - Ш.

Centaurea jacea L. — ливадна метличина - М. Б.; метличина - М.Б.; полска метличина - Ах.

Centaurea stoebe L. — бѣло вѣтърниче - Н. Г., Я.; метла - Н. Г., (Ловечъ) У.; *табашка метла* - Н. Г., (Ловечъ) У.; първень вѣтръ - Н. Г., Я.

Това растение се употрѣбява въ нар. медицина противъ *настинка* отъ което произлизатъ и имената му бѣлия и цървения вѣтъръ. Употрѣбява се и въ табаханитѣ, отъ което произлиза името табашка метла.

Centaurea triumfettii All. — метлика - Н. Г.; милободъ - (с. Бездънъ - Соф.) С. Г.; планинска метлика - С. Г.

Centaurea orientalis L. — жълтъ шафранъ - Я.

Centaurea solstitialis L. — чакъръ - (тур.) Б. Д.; чакъръ-тикени - (тур.) Б. Д.

Въ нар. медицина се употрѣбява както кантариона — Eritraea centaurium L.

Centuculus minimus L. — завързакъ - С. Д. В.

Cephaelis ipecacuanha (L.) Rich. (= Uragaga ipecacuanha Baill; = Ipecacuanha asclepias vincetoxicus L.) — *бълвенъ коренъ* - (София) Ах.

Отварата отъ корена служи за повръщане при случай на отравяне; сжщата въ по-малко количество се употрѣбява противъ *бронхитъ* и *астма*; противъ *диария* и *дизентерия*.

Въ офиц медицина коренътъ се употрѣбява като дрога Rádix Ipecacuanhae.

Cephalanthera Rich. — *подлеска* - Ах.

Cephalanthera pallens Rich. (= Cephalanthera grandiflora S. F. Gray) — широколистна подлеска - Ах.

Cephalanthera rubra Rich. — червена подлеска - Ах.; червень главопрашникъ - (прев. отъ латинското име) С. Д. В.

Cephalaria transylvanica Schrad. — звездоглавка - Ах.; трансилванска метла - (прев.) С. Г.

Cerastium L. — *рожецъ* - (прев. отъ лат. име) А. М., Ах., К., Н. М.; роговка - (прев.) Д. Ц.

Роговникъ (рус.); rožec (чех.); das Hornkraut (нѣм.) — всички отъ лат. дума ceras — рогъ.

Cerastium anomalum W. K. — ненормаленъ рожецъ - (прев.) Ах.

Cerastium arvense L. — полски рожецъ - (прев.) Ах., Я.

Cerastium brachypetalum Desf. — кжсовѣнеченъ рожецъ - (прев.) Ах.

Cerastium glomeratum Thuill. — кичурестъ рожецъ - (прев.) Ах.

Cerastium semidecandrum L. — петотичинковъ рожецъ - Ах.

Cerastium triviale Link. — обикновенъ рожецъ - Ах.

Cerathocephalus orthoceras DC. — *бабини зжби* - Я.

Ceratonia siliqua L. — козирогъ - Коз., Н. Г.; козурица - Н. Г.; рога - Я.; рогче Д. Ц.; рожковецъ - А. Т., Б., Д. В., М. Г.; рожковъ - Д. Д., М. Б., Я.; рожкóй - (Прилепско) М. Ш.; рошкови - С. В., Я.; *рошковъ* - Ах., З. Б., Коз., М. Б., Х. Г., У., Я.; кечи-агаджи - (тур.) Dor.

Рожечникъ (рус.); рожцы (слав. - Еванг. Лука XV. 16.); rogač (хрв.); rohownik (чех.).

Отварата отъ плодоветѣ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *кашлица.*

Въ офиц. медицина по-рано плодоветѣ сж употрѣбявани като дрога — Fructus Ceratoniae Siliqua dulcis.

Ceratophyllum demersum L. —

Cercis siliquastrum L. — *дивъ рожковъ* - Б. Д.; дивъ рошковъ - А. Т., Ш., Я.; черни рошкови - У.

Іудино дерево (рус.).

Споредъ едно предание, Юда предатель се е обесилъ на дивъ рожковъ. Споредъ друго предание, сжщиятъ се е обесилъ на трепетлика. Тия две различни предания, вѣроятно, се дължатъ на обстоятелството, че Теофрастъ е наричалъ съ името Cercis, както Cercis siliquastrum L., така и Populus tremula L.

Cerinthe minor L. — *богородична трева* - Б. Д., Н. М., Н. Г., С. Г., У., Ю.; восъчно цвѣте - (прев. отъ лат. име) Д. Ц.; малъкъ меденикъ - Д. Ц., У., Я.; млѣчна трева - Н. Г., У., Ю.; млѣчница - У.; омразниче - (Трънъ) Ах., (с. Врабча - Трънско) С. Г.; проклетийски буренъ - С. Г.; *проклетия* - Н. Г., (с. Габровица - Пазарджишко, с. Костенецъ, Ихтиманско) С. Г.; якмата - (тур.) Б. Д., Н. Г., Я.

Mléčka, woskowka (чех.); voska (хрв.); woskownica (пол.).

Отварата отъ тази билка се употрѣбява за *закрепване слаби, болезнени и подути вѣнци.* Сжщата служи и за увеличаване млѣкото на кърмачкитѣ, отъ което сж произлѣзли названията млѣчница и млѣчна трева. Споредъ народнитѣ повѣрия, тази билка възбужда омраза и отъ тамъ имената й — омразниче и проклетия. За сжщата цель се употрѣбява при правене магии.

Ceterach officinarum Willd. — луспеста папрать - Ах.; малка сладка папрать - У.; *навалъ* - (Босилеградъ) П. Б.; паперь - (Казанлъкъ) - П. Б.

Употрѣбява се въ нар. медицина противъ *кашлица.* Дава се на добитъка за увеличаване млѣкото му.

Cetraria islandica Ach. — гръ-

лишай - (прев.) В. Н.; *исландски лишей* - (прев.) А. М., А. Т., Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., У., Ц. Г., Я.; исландски лишейникъ - Г. Б., С. Г.; дженерь-оту-(тур.) Dor.; чиеръ-оту - (тур.) Гр.

Отварата отъ исландския лишей действува възбудително и омекчително върху слизестия спителъ на дихателнитѣ органи и улеснява отдѣлянето на храчкитѣ, заради които се употрѣбява противъ *ангина, трахеитъ, бронхитъ, астма;* сжщата възбужда дейностьта на храносмилателната система, служи като укрепително срѣдство и помага противъ *диария* и *дизентерия.*

Въ народната медицина като дрога — Lichen islandicus.

Chaerophyllum L. — бълдаранъ - С. С.; кервелъ - Я.; масури - Кал.; *разпукниче* - Ах., Б. Д.; *шушанъ* - Ах., Кал.; цволъ - Кал., С. С.

Кервелъ (рус.); Kälberkropf (нѣм.); cerfeuil (фр.); chervil (англ.).

Chaerophyllum bulbosum L. — балдаранъ - Н. Г.; бѣль дивисилъ - (Софийско) Б. Д., Н. Г., Я.; занзукъ - Н. Г.; зънзукъ - (Ловечъ) У.; зянзукъ - (Ловечъ) У.; калмуканъ - Б. Д.; мангалóкъ - (Омортагъ) Д. Й.; миндалъ - А. П.; сушанъ - Я.; цволъ - Н. Г., У.; шурлинъ - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; *шурулинци* - (Трънско) Ах., (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; *шушанъ* - А. П., Н. Г., (Търново) У., Ю.; шюшанъ - Н. Г.

Употрѣбяватъ се въ нар. медицина главно семената, които опечени и смлѣни се даватъ като кафе противъ *диария* и *дизентерия.* Смлѣнитѣ семена на брашно служатъ за лапи противъ *циреи* и *отоци.* Отварата отъ семената служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *маясъль.*

Chaerophyllum temulum L. — *разпукниче* - Ах.; сушанъ - Х. Г.

Chamaemelum inodorum Vis. — вж. Matricaria inodora L.

Chamaemelum trichophyllum Boiss. — вж. Matricaria trichophylla Boiss.

Chamaenerium angustifolium (L.) Scop. — вж. Epilobium angustifolium L.

Chamerops humilis L. — *низка палма* - А. Т., Б., Б. Д., Г. Б., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Нейч., Я.

Chamomilla vulgaris C. Koch. — вж. Matricaria chamomilla L.

Cheiranthus cheiri L. — дрúсливъ шúбой - (Кукушъ) Д. А., Н. Г.; желтъ шебой - Х. Г.; *желтъ шибой* - Ах., А. Т., Г. Б., М. Б., Н. Г., У., Ш.; жълтъ шибóй (с. Зарово - Солунско, с. Мачуково - Гевгелийско) Д. А.; литъ шúбой - (Щипъ, Велесъ, Скопие) Д. А., Н. Г.; лѣтень шибой - J.; *менекшé* - (тур.) А. Т., (Лозенградъ) Д. А., Д. Д., Д. Ц., Коз., М. Б., М. Г., Нейч., У., Я.; менекше мъсъръ - (тур.) А. Т.; минекше - (тур.) В. Д., Г. Б., М Б.; минеше - (тур.) Б., Б. Д., Н. Г., С. Г.; минешъ - Б., Б. Д., С. Г.; миникшé - (Сливенъ) Коз.; минишé - (с. Плѣвня - Драмско) Д. А.; мисирка - А. М., Н. Г., (Елена, Търново) С. Г.; мъсърка - Б. Д.; прáзно менекшé - (с. Зърново - Неврокопско) Д. А., Н. Г.; шибой - Ах., В. Д, З. Б., К., М. Г., Нейч., (Трѣвна) С. Г.; широй - (Шуменъ, Нови-Пазаръ, Варна) Коз., (Трѣвна) С. Г.

Šeboi žuti (хрв.).

Отварата отъ шибоя се употрѣбява въ нар. медицина за *абортиране,* противъ *спазми въ коремнитѣ органи* и *главоболие.*

Chelidonium majus L. — *брадавично цвѣте* - Ах., А. П., А. Т., Б., Д. В., З. Б., К., Н. Г., Я.; желте-

ница - А. П., Н. Г., Я.; желтеничава трева - Н. Г., Я.; желтеникавъ буренъ - А. П., В. К., Н. Г., У.; желтенiче - Кат., Н. Г., С. В., (Ловечъ) У., Ш., Я.; желтяниче - А. П., Д. Ц.; желтъничи - (Търново) У., (с. Костенецъ - Ихтиманско, Тетевенско) С. Г.; *змийско млѣко* - А. М., А. П., А. Т., Ах., Б., В. К., Г. Б., Д. В., Д. Ц., J., К., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г., Х. Г., Ц. Г., Я.; зъминска сълза - Н. Г.; зъминско млѣко - Ш., Я.; камбуля - А. П.; капикосъ - Н. Г.; кукувичи млѣко - Н. Г., Я.; ластовича трева - А. П., С. Д. В.; лишавче - (Трънъ) Ах., (с. с. Врабча и Филиповци - Трънско) С. Г.; лишайвецъ - (с. Брѣзье) С. Г.; лишайче - (с. Мисловщица - Трънско) Ах.; лишево биле - Б. Д.; лишево цвѣте - А. П.; *лишейче* - Н. Г.; лишайчи - (Ловечъ) У.; лишена трева - Н. Г., Я.; лѣстовичешка трева - Гр.; посѣкливче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; пръшивище и пръшивицъ - (с. с. Типченица, Игнатица, Ребърково - Врачанско) С. Г.; пършеличе - (Берковско) Ах.; росопасъ - Д. Ц.; растопасъ - А. П., (Дупница) С. Г.; росопасъ - Ах.; русенъ - Н. Г. Я.; русопасъ - У.; русопъ - А. П., С. Д. В.; циркофай - (гръц.) А. П., М. Б., Н. Г., Я.; кара-ангъчъ-оту - (тур.) Гр.; кърлангънъ-оту - (тур.) Ах.

Lastovićnik (хрв.).

Змийското млѣко се употрѣбява често въ нашата нар. медицина. Отварата му действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *водянка* (вода въ коремната празнина); за пречистване кръвьта и *урегулиране менструацията*; противъ *скрофули, сифилисъ, малария, болеститѣ на черния дробъ*, особено *жълтеница*; противъ *туберкулоза, коремень тифъ*; сжщата действува като слабително срѣдство и се употрѣбява противъ *глисти*. Портокалониятъ сокъ на змийското млѣко се счита като

По-рано и въ официал. медицина тази билка е употрѣбявана като дрога — Rádix et Hérba Chelidonii за лѣкуване *жълтеница, малария, маясълъ, нередовна менструация, брадавици, лишеи, краста* и др.

Въ по-голѣми дози, приети вжтрешно, това растение е отровно и причинява кръвоизлияния.

Chenopodium L. — дива лобода - А. М., Н. М., К.; гърличе - Ах.; дивикулка - С. Г.; кокоша трева - У.; *куча лобода* - Ах.; лобода - Д. Д., Д. Ц., С. Г., Я.; мърла - Ах.; сладка трева - Н. С., С. С.; сладка лобода - С. П.

Лобода (рус.); merlik (чех.).

Chenopodium album L. — бѣла куча лобода - Ах.; бѣлъ конопедъ - У.; *бѣла лобода* - Ах., М. Б.; въшивица - (Свиленградско) Ах., Н. С.; лобода - Б., Н. Г.; лобуда - Vel.

Дикая лебеда, собача лобода (рус.).

Отварата отъ бѣлата лобода се употрѣбява въ нар. медицина противъ *маясълъ*.

Chenopodium ambrosioides L. — мексикански спанакъ - М. Г.; *миризлива лобода* - М. Б., Н. М.; меризливъ спанакъ - М. Г.

Chenopodium bonus henricus L. — влашки спанакъ - (Самоковско) С. Г., гръмличе - (Трънъ) Ах., У., Н. Г.; дива лобода - М. Б., Н. Г.; дивъ спанакъ - М. Г., С. Д. В., (с. Стойкитѣ - Смолянско, Софийско) С. Г.; куча лобода - Н. Г.; кръсташка - М. Г.; лобода - М. Г.; планинска куча лобода - Ах.; нона - (каракачанитѣ по Ст.-план.) С. Г.; спанакъ - (Асеновградско, Самоковско) С. Г.; щиръ - (Троянско) С. Г.; *чувенъ* - У., Н. С.

Отварата отъ чувена се

бително срѣдство, противъ *сифилисъ*, за премиване *рани*.

По рано е употрѣбяванъ въ официалната медицина като дрога Rádix et Hérba Bóni Hénrici.

Chenopodium botrys L. — лепլива куча лобода - Ах.; огнивче - У.; огничаво биле - Н. Г., У.; огничавь буренъ - Н. Г., У; *огниче* - Ах., Н. Г., Н. С., С. П., С. С., У.; огничеву биле - У.; огничъвь буренъ - У.; угничавъ буренъ - (Търново) У.; угничи - (Търново) У.; угница - (Търново) У.

Отварата отъ огничето се употрѣбява въ нар. медицина противъ *треска, диария, дизентерия, туберкулоза* и *маясъль;* сжщата се дава и на кокошкитѣ противъ болестьта *пипка*.

Chenopodium ficifolium Sm. — смокволистна куча лобода - (прев.) Ах.

Chenopodium foliosum Asch. (= Ch. virgatum (L.) Jessen; Blitum virgatum L.) — *гърличе* - (Самоковско, Софийско) С. Г., У. Ю; мерджанче - С. П.; свински гърлищникъ - (с. Своге - Софийско) С. Г.; змийско грозде - А. Д., (Копривщица) А. Т.; свински ягоди - Н. С., С. П.; струпениче - У.; мишкова куча лобода - Ах.; мирдженчи - (Ловечъ, Търново) У.

Гърличето, нарѣзано надребно, се слага въ храната на свинетѣ противъ *гърлица*.

Chenopodium hybridum L. — кръстосана куча лобода - (прев.) Ах.

Chenopodium murale L. — дива лобода - Н. Г.; кýчешка лобода - (с. Пищигово - Пазарджишко) А. Т., Н. Г.; стенна куча лобода - (прев.) Ах.

Chenopodium polyspermum L. — многосеменна куча лобода - (прев.) Ах.; сладъкъ буренъ - Ах.

Прѣснитѣ листа, счукани като каша, служатъ за налагане *гнойни рани*.

Chenopodium scoparium L. — вж. Kochia scoparia Schrad.

Chenopodium urbicum L. — лобода - С. Г., Ю.

Chenopodium virgatum (L.) Jessen. — вж. Ch. foliosum Asch.

Chenopodium vulvaria L. — вонеща куча лобода - Ах.; мърша - Н. Г.; мършѫ - (с. Присово - Търновско, Търново) У.; смрадлива трева - Н. Г.; смърдлйвѫ тръвѫ - (Търновско) У.; *струпейниче* - Ах.

Името мърша произлиза отъ извънредно неприятната миризма на това растение, а струпейниче — отъ употрѣбата му въ нар. медицина срещу *струпеи* и други кожни болести.

Отварата отъ струпейничето се употрѣбява противъ *нередовна и недостатъчна менструация*. Отъ изсушенитѣ листа, стрити и пресѣти като брашно, съ прѣсно масло се прави помада, която се употрѣбява противъ *екзема* и други *кожни обриви*. Суровата билка, нарѣзана надребно и смѣсена съ храната, се дава на кокошкитѣ противъ болестьта *пипка*

Chondrilla juncea L. — *кривецъ* - Ах.; млѣчка - (Кюстендилско) С. Г., (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; тънка хрускалка - С. Д. В.

Chondrus crispus Lyngb., (= Fucus crispus L.) — денизъ-кадаифъ - (тур.) Dor.; ирландски мъхъ - Н. М.; караганъ - К.; *морски кадаифъ* - Ах., Б. Д.; хрущалка - Д. Ц.

Карагенъ, ирландскiй мохъ (рус.).

Отварата му се употрѣбява като укрепително срѣдство противъ *туберкулоза, диария*.

Chrysanthemum L. — бѣла вратика - Б. Д.; бѣла рада - Ах., С. Д. В.;

вратига - Д. Д., Ir., М. Б.; върти-попъ - С. В.; димитровче - И. Г., Н. Г.; калоферче - Ах.; лай-кучка - М. Б., С. Г.; майчица - Ах.; *маргаритка* - Ах., С. С.; сѣрско цвѣте - И. Г., Н. Г.; студеница - Н. Г., С. В.

Rada (хрв.).

Chrysanthemum balsamita L. (= Tanacetum balsamita L., = Pyrethrum balsamita Willd., = Balsamita vulgaris Willd. = Balsamita suaveolons Pers.) — атанасия балсамическа - Гр.; кърничка - (Омортагъ) Д. Й.; калифронъ - У.; калоферска трева - Ю., Я.; калоферче - Ах., М. Г., У., Ю., Я.; калофярче - У.; калоферъ - Б. С.; кълънфиръ - У.; каранфилъ - У.; *кариофилъ* - Гр.; личоника - Я.; миризливче - Я.

Имената — калоферче, кълънфиръ, каранфилъ, кариофилъ и др. п. водятъ началото си отъ гръцкитѣ думи — κάρυον (кариовъ = орѣхъ) и φύλλον (филонъ = листъ), понеже листата на това растение, по отношение формата и миризмата, наподобяватъ тия на орѣха.

Чаятъ въ малко количество се пие за пречистване кръвьта противъ *скрофули* и *маясълъ;* противъ *болки въ стомаха* и *червата*. Влиза въ състава на пролѣтнитѣ билки за пречистване кръвьта.

Chrysanthemum chamomilla Bernh. — вж. Matricaria chamomilla L.

Chrysanthemum indicum L. — димитровска ружа - (с. Бездънъ - Соф.) С. Г.; димитровче - Б. Д; ружа - (с. Бездънъ - Соф.) С. Г.; *хризантема* - Ах., Б. Д.

Chrysanthemum inodorum L. — вж. Matricaria inodora L.

Chrysanthenum leucanthemum L. (= Leucanthemum vulgare Lam.) алфита - (Велесъ, Крушево) А. Т., Н. Г.; биволско око - Д. Ц., М. Б., С. Д. В., С. Г., У.; бѣла лай-кучка - (с. Горни-Броди - Мак.) А. Т., Ю.; *бѣла рада* - Ах., Б. Д., (Берковица) С. Г.; бѣло цвѣкье - Д. А., Н. Г.; върти-попъ - (с. Мисловщица - Трънско) Ах.; димитровче - С. Г.; едрата лай-кучка - У.; едра лай-лай-кучка - Я.; едро кокиче - С. Д. В.; златоцвѣтъ - Н. Г.; истравниче - Н. Г.; лай-кучка - (с. Искрецъ - Соф.) С. Г.; майчица - Ах.; мжжко изтравниче - Н. Г., У.; *маргаритка* - (фр.) Ах.; попадийка - (Самоковъ) А. Т., Н. Г., Ю.; пъпъдйвка - (Битоля) А. Т.; филджанче - А. Т., Н. Г.; филджа́нчиче - (тур., Прилепъ) А. Т.; хризантема - Х. Г.; ча́уми - (Ресенско) Д. А., Н. Г.

Chrysanthemum parthenium Benth. — градинска лай-кучка - У.; едра лай-кучка - Ш.; момина маргаритка - Ах.; марадика - Dor.

Chrysanthemum vulgare Bernh. (= Chrysanthemum tanacetum Kar. = Tanacetum vulgare L.) — вартика - А. Т., Н. Г., У., Я.; вла́тлика - Н. Г.; *вратига* - Ах., Кал., Коз., М., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., С. Г., С. И., У., Х. Г., Ю., Я.; вра́тика - (Велесъ, Прилепъ, Дойранъ, Охридъ, Гевгели) А. Т., Н. Г.; врати́ка - (с. с. Сливница и Алдомировци - Соф.) Ах., М., М. Г., Пач., (с. с. Брѣзье и Кремиковци - Соф.) С. Г., Я.; вра́тлика - (Скопие) А. Т., Н. Г., Я.; вратли́ка - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т.; вър́тика - (Дойранъ, Кукушъ) А. Т., Н. Г., С. Г., Я.; вертига - Ах., В. Н., Коз., Н. Г., С. Г.; оборчли́ва билька - (с. Бобища - Мак.) А. Т., Н. Г.; рошава кадънка - Н. Г., С. Д. В., Я.; свратига - Н. Г., Я.; свратика - (с. Бистрица - Соф.) С. Г., Я.; смилъ - Н. Г., С. Д. В., Я.

Вратиħ, вротиħ (срб.).

„Скоро сж назадъ повърни,
Та на майка си да кажешъ,

Доклѣ пѣтлити не пѣятъ,
Лѣкови да ти събере,
Селскѫ-тѫ горска в р ъ т и г а".
Н. Г.

„Посѣй ми си лудо в р ъ т и к ѫ,
Ако не ти никне в р ъ т и к ѫ,
Много щешъ сѫ връташъ по мене".
Н. Г.

В р а т и г а т а е добра храна за охлювитѣ, но отъ нея тѣ ставатъ горчиви. Тя се употрѣбява често въ нар. медицина. Ч а й я т ъ (и н ф у з и я т а) й действува върху нервната система и се употрѣбява противъ *истерия, спазми въ стомаха* и другитѣ коремни органи, противъ *болезнена* и *нередовна менструация, главоболие, болки въ стомаха;* сѫщиятъ действува като пикочогонно срѣдство, служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *подагра, малария,* при *възпаление на пикочния мѣхуръ* и *бѫбрецитѣ;* противъ *пѣсъкъ и камъни въ сѫщитѣ и бѣлотечението въ женитѣ;* служи още за изхвърляне *тениитѣ и глиститѣ,* за премиване косата противъ *пърхутъ.* Прѣсната билка, стрита на каша, се налага върху слѣпитѣ очи противъ *главоболие,* а изсушена и стрита на прахъ — служи противъ д ъ р в е н и ц и и б ъ л х и. Употрѣбява се и за *абортиране.* Въ по-голѣми дози е отровна.

Chrysosplenium alternifolium L. — *алтънче* - Ах., С. Д. В., Я.; далачна трева - М. Б.; *жълтина* - Ах; смѣнливолистно алтънче - (прев.) Я.; далакъ-оту - (тур.) Б. Д.

О т в а р а т а й се употрѣбява противъ *болеститѣ на далака.*

Cicer arietinum L. — кикеръ - (Хърсово) Я.; лахýтъ - (тур., Омортагъ) Д. Й.; лафуть - (тур., Сливенъ) Коз.; лихуть - Н. Г.; наýгъ - (Трънско) Ах., Б., (Неврокопъ, Гевгели, Долни-Порой - Мак.) А. Т., М. Б., М. Г.; *нахутъ* - (тур.) Ах., А. Т., Б. Д., Д. В., (Ю. България) Коз., М. Б., С. Г., У., Х. Г.; нихутъ - (Кукушъ, Сѣресъ) А. Т.; нохутъ - Я.; слáнотокъ - (Велесъ, Прилепъ) А. Т., Х. Г.; слáнтокъ - (Охридъ) А. Т.; сланутъ - Н. Г.; сланýтокъ - (Костуръ Воденъ, Кавадарци, с. с. Загоричане, Бобища - Мак.) А. Т.; сланотóкъ - (Щипъ) А. Т.; *сланутъкъ* - (Котелъ) Коз., С. Н., Х. Г. Я.

О т в а р а т а отъ л и с т а т а и п л о д о в е т ѣ на с л а н у т ъ к а действува пикочогонно и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *пѣсъкъ и камъни въ бѫбрецитѣ и пикочния мѣхуръ.* Плодоветѣ (зърната) се употрѣбяватъ за п о д п р а в к а н а к а ф е т о.

Cichorium L. — водопийка - М.; жлъчка - М. Б.; недопийка - М.; *синя злъчка* - Ах.; цикория - Д. Д., М. Б.; чеканка - Д. Д.

V o d o p i j a (хрв.).

Cichorium endivia Willd. — *градинска жлъчка* - Х. Г.; китайска цигория - Б. Д., J.; китайска цикория - К.

Л и с т а т а на г р а д и н с к а т а ж л ъ ч к а се употрѣбяватъ за *салата.*

Cichorium intybus L. — бърдоква - П.; водопийка - М. Б., М. Г.; гасилка - Н. Г., Х. Г.; гвачка - Н. Г.; гола мома - Я.; гурчивкѫ - (с. Никюбъ - Търновско) У.; дива бърдоква - С. Д. В.; дива радикя - Гр.; дива цикория - Х. Г.; дъвка - Н. Г., Ц. Г.; дъвкѫ - (Търново) У.; жаловика - Н. Г.; жилаво цвѣте - (Пирдопъ) П. Б.; *жлъчка* - (Варна) А. Т., Ах., П., (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г., (Ямболъ, Сливенъ) Коз., Ш., Ю.; жълчка - (Софийско, Сливенъ, Ямболъ) С. Г.; злъчкѫ - (Търново) У.; кучешка дъвка - Н. Г.; маясълчи - (Ловечъ) У.; млѣчка - (с. Алада - Свиленградско) Ах., Н. С.; метлинка - С. Д. В.; модрика - (Босилеградско) П. Б.; недопийка - М. Б.; нѣмско кафе - Ф. Х.; обикновена цикория - Д. Ц.; свинóкъ - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; *синя жлъчка* - Д. Ц., М. Б., Н. Г., Нейч.,

П., С. Г., Х. Г., Ю., Я.; синя жълчка - (Сливенско, с. Искрецъ - Софийско) С. Г.; синя злъчка - Г. Б., Д. Ц., В. К., М. Б., Н. Г., Нейч., П., С. Г., Х. Г., Ю., Я.; синя млѣчка - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т., Н. Г., (с. Радоилъ - Самоковско, с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., Х. Г., Ю.; цигогория - Б.; цикорий - З. Б.; цикория - А. Т., Б., Д. В., К., В. Н., Н. М., Нейч., П., С. Г., У.; зидибази - (тур.) Dor.; маясълъ-оту - (тур.) Б. Д.; хиндипа - (тур.) Гр.

Водопія (срб.).

Синята жлъчка има голѣма употрѣба въ нар. медицина. Чайятъ (инфузията) отъ корена действува възбудително на храносмилателната система, активара храносмилателния процесъ, за това се употрѣбява като укрепително срѣдство; сжщиятъ служи за пречистване кръвьта, противъ *скорбута, маларията, болеститѣ на черния дробъ, жълтеницата;* противъ *болки и язва въ стомаха;* като слабително срѣдство и за повръщане; омекчава слизестия епителъ на дихателнитѣ органи и се употрѣбява противъ *ангина, възпаление на дихателнитѣ тржби, кашлица.* Действува и като пикочогонно срѣдство и се употрѣбява при *мжчно пикане, кръвопикане.* Външно, въ видъ на лапи, противъ *цирен и отоци.* Коренитѣ на синята жлъчка (въ културно състояние) сж главниятъ сурогатъ на франкъ-кафето.

Cinchona sp. diversa. — *хининово дърво* - Ах.

Отварата отъ коритѣ се употрѣбява противъ *малария;* настойка отъ сжщитѣ въ червено вино се смѣта едно добро укрепително срѣдство.

Като дрога въ офиц. медицина — Cortex Chinae.

Cineraria hybrida hort. — *зольникъ* - Б. Д.

Ciannamodendron corticosum Miers (= Canella alba Murr.) —

Cinnamomum camphora Nees et Ebrm. — *камфора* - Н. Г., Я.; *камфорово дърво* - Г. Б., У.; камфорно дърво - К.; камфоръ - Б. Д.; кефири - (тур.) Dor., Д. Д.; кифирия - (тур.) Б. Д.; кифория - (тур.) Б. Д.; кяфире - (тур.) А. Т.; кяфурия - (тур.) М. Ш.

Cinnamomum zeylanicum Breyn. — *дарчинъ* - (тур., Трънско) Ах., Б. Д.; канела - У., Х. Г., Я.; *канелово дърво* - Д. Ц., К., Н. М., лаврова канела - Гр., С. Д. В.; тарчинъ - (тур.) Б. Д.

Канелата се употрѣбява за подправка на хранитѣ. Има приложение въ народната и официалната медицина подъ името Cótex Cinnamomi. Въ видъ на отвара се употрѣбява главно противъ *нередовна и болезнена менструация.*

Circaea lutetiana L. — врачовникъ - С. Д. В., Х. Г.; обикновенъ врачовникъ - Я.; *самодивка* - Ах.

Cirsium Tourn. — валявукъ - Н. Г.; вахлачка - Н. Г.; вълчецъ - Н. Г.; гингеръ - Ах.; низъкъ магарешки трънъ - В. Д.; осътъ - Н. Г.; *паламида* - (Гръц.) Ах., М. Б., Н. Г., Н. С., С. С.

Волчецъ (рус.).

Cirsium afrum Hoffm. (= Chamepeuce afra DC.) — бодиле - С. Г., Ю.; главочъ - С. Г., Ю.; магарешки бодилъ - С. Г., Ю.

Cirsium arvense Scop. - бодилъ - Ф. Х.; *паламида* - (гръц.) А. Д., А. М., Ак., Д. Ц., М. Г., М. О., (с. с. Безденъ, Опицвѣтъ, Петърчъ - Софийско, Берковица, с. Лиляче - Кюст., с. Шейтаново - Асеновградско, Пещерско, Тетевенско) С. Г., У., Ф. Х., Х. Г., Я.; паламидъ - (Сливенъ) Коз.; пълъмидъ - (Търново)

страшникъ - (с. Жеравна - Котленско) У.

Palamida (хрв.).

Cirsium canum M. B. — клинавиче - (Казанлъкъ) П. Б.

Cirsium lanceolatum Scop. — мрежестъ паламидъ.

Cirsinm oleraceum Scop. — зелева паламида - (прев.) Ах.; паламидъ - М. Б.

Cirsium siculum Spreng.—блатна паламида - (прев.) Ах.; бодилъ - Ф. Х.; *паламида* - Д. Д.

Cistus creticus L. — *памуклийка* - (Ортакьойско) Ах.

Cistus ladaniferus L. — *тамянъ* - Б. Д.; темянъ - Б. Д., Н. С.

Citrullus vulgaris Schrad. (= Cucumis citrullus Sering.) — арбусъ - Ш.; диня - А. Д., А. М., А. Т., Ах., Б., Г. Б., Д. В., З. Б., К., Коз., М. Б., Н. Г., Нейч., У.; карбузъ - (тур.) Б. Д.; карпузъ - (тур.) Ах., Б. Д., (Дебърско) А. Т., Коз., Л., М. Б., Я.; карпусъ - А. Т.; кърпусъ - (Ст.-Загора) А. Т.; лебеница - Д. Д; левеница - Н. Г., Х. Г.; *лобеница* - Ах., Н. Г., (Неготинъ - Мак.) А. Т., (Самоковско) Б. Д.; любеница - А. Д., А. М., Коз., Я.; пъпешъ - В. К., К., Ю.; лубéница - (Велесъ, Прилепъ, Папрадища) А. Т.; лубенѝца - (Трънъ) Ах., (Кавадарци, Дойранъ, Гевгели, Кукушъ) А. Т., Н. Г., У.; лýбенца - (Тетово) А. Т.; лупáръ - (Неготинъ - Мак.) А. Т.

Citrus L. — лимонъ - Ах., нерандзѫ - Н Г.; неранца - Н. Г.; портокалъ - Ах.

„Добро дръво садила,
Добрѫ рожбѫ родило:
На всякѫ вѣйкѫ ябълкѫ;
И на върха **н е р а н д з ѫ**.“ — Н. Г.

„Ако те съ думы замѣрѧть,
Ти имъ съ жлътици отврыщашь;
Ако съсъ жлъти **н е р а н ц и**,
Ти пакъ съсъ дребенъ маргареиъ.“
Н. Г.

„Димо, годенико!
Годеничка по
Хаберъ ти проводи,
Хаберъ и армаганъ —
Китка и ябълка,
Дюля и **н е р а н ц а**.“
Сб. Янковъ, стр. 252.

Citrus aurantiaca L.— нерандзъ - Ю.; померанчъ - У.; портокалено дърво - А. М.; *портокалъ* - Б., В. Д., Г. Б., Д. Д., Л., С. Г., Я.; портукалъ - Н. Г.; протокалъ - А. Т., Д. Ц., У.; турунка - Н Г.

С о к ъ т ъ на п о р т о к а л а се смѣта като отлично възбудително и тонично срѣдство за храносмилателната система; помага при *възпаленията на слизестия епителъ въ стомаха* и *червата*; противъ *диария*. Ч а й я т ъ отъ к о р а т а на п л о д о в е т ѣ сѫщо действува възбудително на храносмилателната система и помага противъ *жълтеница*. О т в а р а т а отъ с е м е н а т а действува пикочо онно.

Citrus medica L. — илимонъ - Н. Г.; лимоново дърво - А. М; *лимонъ* - А. Т., Б., В. Д., Г. Б., Л, Н. Г., С. Д. В., У., Ц. Б., Я.

Л и м о н ъ, б а д р а н к и (рус.); četrun (хрв.).

Л и м о н о в и я т ъ с о к ъ се смѣта като едно отлично тонично срѣдство за възбуждане дейностьта на храносмилателната система и придружаващитѣ я жлези; сѫщиятъ намалява гниенето въ червата, служи за пречистване кръвьта и помага противъ *възпаление на слизестия епителъ въ стомаха и червата*; противъ *диария, пѣсъкъ въ бѫбрецитѣ и черния дробъ, жълтеница, ревматизъмъ, подагра, скорбутъ, артериосклероза, затлъстяване на вѫтрешнитѣ органи*; за г а р г а р а противъ *ангина, дифтеритъ, ранички въ устата и езика*. Нарѣзанъ въ видъ на колелца, л и м о н ъ т ъ служи за налагане противъ *петна и лунички по лицето*; противъ *мазоли* (съ малко **захарь**).

Настойка въ спиртъ на пепель, получена отъ изгаряне на лимонови кори, се употрѣбява при *силни болки въ стомаха* и *язва въ стомаха.*

Citrus nobilis Laur. — *мандарина* - Ах., Б. Д.; мандаринъ - Х. Г.

Clavaria Vaill. — брадавички - Б. Д.; *кокоши гребенъ* - Б. Б., У.; панчушка - М. Б.

Clavaria coralloides L. — *кокоши гребенъ* - (Габровско) Б. Д., Б. Б., У.; меча стжпка - (Омортагъ) Д. Й.; реси - Б. Б.

Clavaria flava Sch. — бледожелта козя брада - Д. Ц.; жълта пънчушка - Я.; козя брада - Д. Ц.; коралоподобна гжба - У.; пачи кракъ - М. Б.

Clavaria pistillaris L. — бухалковидна гжба - С. П. С.; клиновидно пънче - Н. М.; панчушка - К.

Claviceps purpurea Fr. — главница - С. Г.; главулчеста гжба - Г. Б.; главница - (с. Изатовци - Царибродско) С. Г.; главня - А. П., С. Г.; главня-рогче - М. Б.; делидже - (тур.) Dor.; ерготинъ - Я.; *мораво рогче* - А. М., А. Т., Д. Ц., К., Коз., В. Н., Н. М., Нейч., Н. П., Я.; намелъ - А. П., (Ст.-Загора) Ах., С. Г.; рогалка - (Кюстендилско) Коз.; рогачъ - (Кюстендилско) С. Г.; рогче - Ф. Х.; червена главичка - А. Д., А. Т., У.; шипеста гжба - С. Д. В.

Въ официал. медицина е известно като дрога Secale cornuti и, макаръ да е силно отровно, въ терапевтични дози, по предписание на лѣкаря, се употрѣбява противъ силни *кръвоизлияния въ матката, кръвохрачене,* при *слаби клапи на аортата* и противъ *разширение на сърдцето*; противъ *бѣлотеченията и нощнитѣ полюции.*

Тази гжба, ако е примѣсена къмъ брашното, причинява една опасна бо-

Clematis L. — витва - Н. Г.; жигунецъ - Н. Г.; *ломносъ* - Н. Г.; паветъ - Н. Г., Н. С.; павитъ - Н. Г., С. Г.; павой - Ах., Iir., Н. Г., С. Г., Ю.; павуй - Д. Д.; поветъ - Ах.; *повитъ* - Ах., А. М., К., Н. М., Н. Г.; скребъръ - Н. Г.

Ломносъ (рус.); pavit (хрв.); пакитъ (слав.).

Clematis flammula L. — цирова трева - М. Б.

Clematis integrifolia L. — паветъ - Vel.; павой - Vel.

Clematis recta L. — изправенъ паветъ - (прев.) Ах.; низкия паветъ - У., Ю.; низкия повъртъ - (Търново) У.; правостоящъ повитъкъ - (прев.) М. Б.; цървивиче - (Софийско) Б. Д.

Прѣсни листа, счукани въ видъ на каша, служатъ за налагане *червясали рани* въ добитъка, отъ което произлиза името цървивиче.

Clematis vitalba L. — бѣла лоза - М. Б., М. Г., С. Г., Ц. Г., Я.; витва - Н. Г.; гирляндо - (Омортагъ) Д. Й.; лоза - Н. Г.; лозина - Н. Г., Х. Г.; лозица - Я.; ломоносъ - (рус.) Н. Г.; обикновенъ повитъ - Ах.; паветъ - В. К., Н. Г., Нейч., (Брѣзникъ, Босилеградъ) П. Б., (Ловечъ) У., Х. Г., Я.; пáвитъ - (Трънъ) Ах., Н. Г., (Враца) П. Б., (Софийско, Тетевенско, Троянско) С. Г.; павиятъ - У.; павуй - Я.; павжтъ - (Търново) У.; пóвей - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; поветица - Н. Г., С. Г.; пóветъ - (Ловечъ) У., (Сливенъ) Коз., Я.; повий - (Сливенъ) С. Г.; повитакъ - (Чирпанъ) Ф. Б., М. Б., Ю.; повитица - Н. Г.; *пóвитъ* - Ах., А. М., Б., В. К., (Неврокопъ) Д. А., Н. Г., Ю., Я.; пáфитъ - (Паланка - Мак.) Д. А.; повой - Н. Г., С. Д. В., Я.; повей - Н. Г.; повътъ - (Търново, Лѣсковецъ) У.; скрéба - (Воденъ, Генгели, Леринъ,

В. К., Д. А., Н. Г., С. Д. В., (Ловечъ) У., Н. Г., Ц. Г., Я.; скребъръ - (с. Драгижево - Търновско) У.

Scrobut, pavitina běla (хрв.); бела лоза, стромут, павит (срб.); скробут, павитина (босн.).

Отварата отъ коренитѣ на повита се употрѣбява въ нар. медицина за засилване на апетита. Отъ листата и цвѣтоветѣ се добива единъ видъ мая за хлѣбъ и сирене.

По-рано повитътъ се е употрѣбявалъ и въ офиц. медицина като дрога Hérba Flámalae Jóvis противъ *главоболие, треска, краста, циреи* и др.

Clematis viticella L. — дива кандилка - (Чирпанъ) С. Г.; италиянски паветъ - Ах.

Clinopodium vulgare L. (= Calamintha clinopodium Moris.) — дивъ босилякъ - С. Д. В.; кривочашкова миризливка - (прев.) Ах.; *струпейче* - Н. Г., У.

Въ народ. медицина се употрѣбява противъ *лишеи, кожни болести, струпеи,* отъ което е получило името струпейче. Изсушенитѣ листа се стриватъ и пресѣватъ като брашно, което съ малко мазь образува една помада, съ която се мажатъ лишеитѣ.

Cnicus benedictus L. — камилски трънъ - Пач.; *пресѣчка* - Н. С.; свещенъ трънъ - Гр.; шефкетъ-оту - (тур.) Dor.

Въ това растение се намира единъ ензимъ, отъ който млѣкото се пресича (съсирва) и отъ тамъ произлиза името му пресѣчка.

Въ офиц. медицица се употрѣбява като дрога Hérba Cárdui benedicti.

Тази билка има важна употрѣба въ нар. медицина. Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ действува възбудително и укрепително на всички *вжтрешни органи,* особено върху слизестия спителъ на дихателнитѣ органи, заради което се употрѣбява противъ остритѣ и хроничнитѣ възпаления на сжщия, противъ *астма, възпаление на бѣлия дробъ, суха кашлица, ангина;* сжщата действува възбудително на слизестия спителъ въ храносмилателната система и придружаващитѣ я жлези, служи като укрепително срѣдство и за пречистване кръвьта, противъ *малария, хронически катаръ въ стомаха и червата, леность на червата, запекъ, жълтеница* и *пѣсъкъ въ черния дробъ;* действува още като пикочогонно срѣдство, противъ *мжчно пикане* и *пѣсъкъ въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ,* противъ *водянка* (вода въ коремната празнина). Употрѣбява се още противъ *гангреча, лоши рани, меланхолия, хипохондрия, истерични припадъци* и *нервна слабость.* Въ по-голѣми дози действува вредно и причинява повръщане.

Cochlearia armoracia L. (= Armoracia rusticana Gaertn.) — вж. Nasturtium armoracia Fries.

Cocos nucifera L. — индийски орѣхъ - Л., Я.; *кокосова палма* - А. М., А. Т., Б., В. Д., Д. В., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Нейч., У., Я.; палма кокосъ - С. Д. В.

Кокосовая пальма (рус.).

Coffea arabica L. — *кафе* - В. Д., Д. Д., М. Г., Нейч., Ц. Г., Я.; *кафено дърво* - М. Б.; кафейно дърво - А. Т., К., Н. М., У.; кафено дърво - Д. Ц.; кахве - Г. Б.; кахвиво дърво - Б.

Colchicum autumnale L. — безвременикъ - У.; дивъ шафранъ - С. Д. В.; есенна качунка - А. Т., Я.; есененъ минзухаръ - (прев.) Ах., А. П., Д. В., М. Б., Нейч, (с. Орѣшакъ - Ловчанско) У., Х. Г.; есенски минзиваръ - (Банско) А. Т.; есенски минзифаръ - (Копривщица) А. Т., Б. Д., Н. Г.; житница - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; качунка - А. П., (Горна-Джумая) А. Т., Vel., J., Н. Г., Х. Г., Я.; какюмка - (Тетово) А. Т.; качунъ - А. П., (Трънъ)

Ах., Н.Г., (с. Мала-Църква - Самоковско) С.Г., Ю.; кърпй гуня - (с. Драгоманъ) Ах., (с. Бездънъ - Соф.) С.Г., Ю.; кърпи клашникъ - (с. Кремиковци - Соф.) С.Г., Ю.; *кърпи кожухъ* - А.П., Ах., В.Н., Н.Г., (с. Гинци - Соф.) С.Г., С.П., У., Ю.; минзифаръ - (с. Пищигово - Пазардж.) А.Т.; минзиваръ - А.Т., Vel., Г.Б., Д.Д., К., М.Б., (с. Орѣшакъ - Ловчанско) У., Я.; минзохáръ - (с. Гайтаниново - Тетовско) А.Т., С.Г., Ю.; мразецъ - Н.Г.; *мрáзовецъ* - А.П., А.Т., Ах., В.Д., Vel., Д.В., Д.Ц., М.Г., Н.Г., Н.М., Нейч., Пач., (Искрецъ - Соф.) С.Г., С.И., Ф.Х., Х., Я.; пъди овчаръ - Нейч.; махрутъ - (тур.) Dor.

Мразовац (срб.).

Отварата отъ семената въ терапевтични дози се употрѣбява противъ *водянка, подагра, ставенъ ревматизъмъ* и като слабително срѣдство.

Тинктура (настойка въ спиртъ) отъ семената се употрѣбява външно за мазане противъ *ставенъ ревматизъмъ* и *подагра*.

По-рано и въ официал. медицина семената сж се употрѣбявали за сжщитѣ цели като дрога — Sémen Cólchici et Tinctúra Cólchici.

Това растение въ всичкитѣ си части е силно отровно. Овцетѣ понасятъ сравнително по-лесно негового действие, обаче, *млѣкото имъ става отровно*.

Colutea arborescens L. — áлтънка - (Крушево - Мак.) А.Т., Н.Г., Ю.; диво дърво - Ш.; жълтъ салкъмъ - (Болградъ - Бесарабия) С.Г.; зайче дърво - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С.Г.; мѣхурникъ - Н.М., Х.Г., У.; патьчета - Н.Г.; плюсковица - (Соф.) Ах.; плюскавиче - М.Б., Н.Г., (Дупница, с. Габровица - Пазардж.) С.Г., Х.Г., Ю., Я.; плюсканче - Ю; *плюскáчъ* - Ах., (с. Гюменджe - Мак.) А.Т., Н.Г., Ю.; пукаль - Д.Ц.; смърделика - (Струга) А.Т., Н.Г.; смърдика - Н.Г.; смърдлика - (с. Загоричани, с. Бобища - Мак.) А.Т. смрѣдлика - (Петричъ - Мак.) А.Т. Н.М., Н.Г.; трощи-ралица - Н.Г. М.Б., (с. Текира - Пазарджишко) С.Г., Ю.

Пузырное дерево (рус.) pucalina (хрв.).

Отварата отъ листата и коритѣ се употрѣбява въ нар. медицина като слабително срѣдство.

Conium maculatum L. — *балдаранъ* - А.П., А.Т., Д.В., Коз., М.Б., Я.; балдъранъ - Н.М.; бозей - А.П., (Прилепъ) А.Т., Н.Г., Ю.; боли-глава - С.Д.В.; боченишъ - К., С.И.; *бучей* - Н.Г.; буканишъ - Н.Г.; букьемишъ - (Сорокиново - Воденско) Д.А., Н.Г.; букьенишъ - (Битоля) Д.А., Н.Г.; бýкимишъ - А.П., (Щипъ) А.Т., Н.Г., Ю.; букумушъ - Н.Г.; букинишъ - Н.М., Н.Г., букунушъ - Н.Г., (с. Шейтаново - Асеновградско) С.Г.; букъмишъ - Н.Г.; бученишъ - Н.Г.; бучемйшъ - (*Паланка* - Мак.) Н.Г.; бучимйшъ - (Кукушъ) А.Т., Д.А., Н.Г., У., Ф.Х.; *бучинйшъ* - А.М., (Дойранъ) А.Т., А.П., (Трънъ, Брѣзникъ) Ах., Б., Г.Б., Д.В., Д.Ц., К., Коз., М.Б., М.Г., Н.Г., Нейч., (Софийско, Дупница) С.Г., С.Д.В., (Търново, Г.-Орѣховица) У., Х.Г., Ш., Я.; бъзунякъ - А.П., Б.; бълдаранъ - (Сливенъ) Коз.; воденъ бученишъ - А.П., С.Д.В.; водна цвилуга - Д.Ц., У.; водна цуцулига - Я.; голѣма пищялка - Гр.; девисилъ - С.Д.В.; джваркало - Н.Г.; джвъкало - Д.А., Н.Г.; джвъркало - Н.Г.; джéргало - (с. Палеоръ - Мак.) Д.А., Н.Г.; дива миродия - Я.К.; дивъ майданозъ - С.Д.В.; звукало - А.П.; зъвзукъ - Н.Г., (Ловечъ) У.; кукуда - Я.; лепенъ - С.Д.В.; мангалъкъ - Н.Г.; мангълъкъ - (с. Смедово) А.Т., Н.Г.; мангуна - А.П., Н.М., М.Б., Н.Г., У.; манууга - Н.Г.; мънгунж - (Търново)

У.; мъгуля - Ю.; обикновенъ цволъ - Б.; омегъ - Я. К.; отровна цвилуга - В. Д., У.; пестелки - Гр.; пищялка - А. П., (с. Смедово) А. Т., Гр., Д. Д., Н. Г., Я.; полика - Н. Г.; птолика - А. П.; пцолика - А. П., С. Г., Н, Г.; разпукниче - М. Б, М. Г., С. В., С. И., Х.; сóлика - (Дебъръ) Д. А., Н. Г.; сушань - Д. Ц, Д. В., М. Б., М. Г.; свирчýна - (Омортагъ) Д. Й.; цвилига - М Б.; цвилуга - А. М., (Ловечъ) У., М. Б., Н. Г., С. В., М. Г.; цвъркало - (с. Бухъ - Мак.) Д. А.; цвикало - Н. Г.; *цволига* - А. П., Д. А., Д. Ц., J., Кал., М. Б., Н. Г., У., Х., Ш, Ю.; цвóлика - (Кичево) Д. А., Н. Г.; цволъ - Н. Г.; цивлуга - Б. Д., Н. Г.; цицелка - Кал.; цолака - А. П., А. Т., Н. Г.; цолакъ - Я.; цóлка - (Охридъ) А. Т., Н. Г.; цуцулига - А. П., С. Д. В., Н. М., Я., Я. К.; църкало - (Ресенъ) Д. А, Н. Г.; чикута - Гр.; шушанъ - Б. Д.; палдаранъ-оту - (тур.) Гр.

Болиголовъ (рус.); bolegław (чех.).

Цволигата, макаръ и силно отровна билка, има голѣмо приложение въ народната медицина. Употрѣбява се най-често външно за лапи противъ *ревматизъмъ, подагра, червенъ вятъръ (еризипелъ), лимфатични отоци (жлези), кожни струпи, лишеи, гнойни рани, циреи, сифилистични тумори, краста, болезнени втвърдявания (ядки) въ млѣчнитѣ жлези.* Отварата се употрѣбява и вжтрешно противъ *скрофули (живиница), невралгия* и особено противъ *краста.* Поради силното отровно действие, употрѣбата ѝ трѣбва да става само по предписание на лѣкаря.

Въ медицината е известна като дрога Hérba Cónii.

Conringia Rchb. — целебница - Ах.

Conringia austriaca Andrz. — дивъ тютюнъ - Я; мекия буренъ - (с. Искрецъ - Соф.) С. Г.

Conrigia orientalis Andrz. — цѣлебница - Ах.

Convallaria majalis L. бисериче - (Самоковъ) Б. Д.; бѝрсеръ - (Охридъ, Струга) А. Т., Н. Г.; бѣлъ зюмбюлъ - Я; гергевка - К., М. Г., У.; георгьовденче - Н. Г.; гергьови баби - Н. Г.; гергьови бабки - Н. Г.; горо-цвятъ - (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.; гюргьовденче - (Скопие) А. Т., Н. Г.; днуликъ - Н. Г.; ландашъ - Н. Г.; любиче - Н. Г.; маиче - (Пирдопъ) П. Б.; маргаритъ - Н. Г.; *момина сълза* - А. Т., Ах., Б, В. Д., В. Н., Vel., Д. Д., Д. Ц., З. Б., К., Кал., М. Б., М. Г., М., Н. М., У., Н. С., С. П., Ю., Я.; моминска сълза - А. М., К., М. Б, М. Г., Н. Г, Нейч., Х. Г.; одраки - (с. Хлѣвени - Ловч.) У.; просце - Н. Г.; цвѣте бисеръ - Н. Г.; сименъ-чиче - (тур.) У.; цименъ-чиче - (тур.) Б. Д.

Biser, perlokwêt (чех.); djurdjica, djurdjevac (хрв.).

Отварата отъ коренището на момината сълза се употрѣбява въ нар. медицина въ малки дози противъ *разстройства на сърдцето, водянка, епилепсия, спазмични припадъци въ децата,* като слабително срѣдство и за повръщане; като пикочогонно срѣдство. Настойка на цвѣтоветѣ въ оцетъ или червено вино се употрѣбява противъ *главоболие.*

Въ научната медицина като дрога Hérba Convallárlae се употрѣбява противъ *сърдечни болести, епилепсия, водянка,* като пикочогонно срѣдство и за повръщане. Момината сълза въ всички части е силно отровна.

Convolvulus L. — бабина шапка - М.; бухтица - Н. Г.; бѣла рада - Н. Г.; всевлѣкъ - Н. Г.; зарань-вечерь - Н. Г.; зурна - Н. Г.; ладолежъ - Н. М., Х. Г.; *поветица* - М. Б., М. О, Н. Г., Н. С., Х. Г.; полско цвѣте - Н. Г.; полулужникъ - Н. Г.; пукъ - Н. Г.; слачка - Н. Г.; слачецъ - Х. Г.;

съвлакъ - Н. Г.; съвлѣкъ - М. Б., Н. Г., Х. Г.

Convolvulus arvensis L. — бухтица - С. Г.; бѣла рада - Н. Г.; бѣла рокличка - Н. Г., У., Ю.; веруга - (с. Хвойна - Асеновградско) С. Г.; всевлакъ - Н. Г.; дива ачикъ джефа - (тур.) Н. Г., (Ловечъ) У.; дива бѣла рокличка - (Търново, с. Арбанаси) У.; дива джефа - Н. Г.; дива рокличка - Н. Г., Ю.; дива слачка - Н. Г.; диво телеграфче - Н. Г., С. Г., У.; зурличка - М. Г., У.; кадънче - Я.; кошари - (с. Баня-Чепино) С. Г.; сплитъ - (с. Мисловщица - Трънско) Ах.; *поветица* - В. Д., В. К., М. Б., Нейч., (с. Жеравна - Котленско) С. Г., Ш., Ю, Я.; повитица - А. М., В. К., Н. Г.; повой - (с. Баня-Чепино) С. Г.; полска повитица - (прев.) Ах.; полска поветица - (прев.) Б. Д., К., Н. М.; полска роклица - (прев.) Д. Ц.; полско телеграфче - (прев.) У.; попенецъ - М. Б., М. Г., Ю; роклица - М. Г.; рокличка - У.; слачецъ - Б. Д., Н. Г., (с. Лиляче - Кюст.) С. Г., Ш.; слачка - Б. Д.; свлакъ - (с. Драгоманъ) С. Г.; съвлакъ - Б. Д., Н. Г., С. Г.; съвлѣкъ - У., (с. Алада - Свиленградско) Н. С., Ах., М. Б., Н. Г., (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ - Соф.) С. Г., (Чирпанъ) Ф. Б.; телеграфче - Н. Г., (Омортагъ) Д. Й., (София) С. Г., (Ловечъ) У.; телеграфъ - Н. Г., (София) С. Г.; тилиграфъ - (с. Арбанаси, Търново) У.; устреличе - Н. Г., С. В., Б. Д.; цвѣте джефа - Н. Г.; чадърче - Н. Г., У.; червена чучулига - Б. Д., Ю.; червена чючюлига - (Маглишъ) А. Т., Н. Г.

Попонац (срб.); swlaćec (чех.); slak poljski (хрв.).

Отварата отъ тази билка се употрѣбява въ нар. медицина като слабително срѣдство при *запекъ* и като пикочогонно срѣдство при *мѫчно пикане*.

Convolvulus cantabrica L. — поветица - Ах., Б. Д.

Convolvulus sepium L. (= Calystegia sepium R. Br.). — бѣла рада - Н. Г.; *вампірѣ* - (Щипъ) А. Т., Н. Г., Ю., виена джефа - Н. Г.; джéфа - (тур., Велесъ, Призренъ) А. Т., Н. Г.; ли́ва сла́чка - (Ениджe - Мак.) А. Т., Н. Г., Ю.; зарань-вечерь - Н. Г., С. Д. В.; зурля́ - (Панагюрище) А. Т., Н. Г., Ю.; ка́чулъ - (с. Горно-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г.; качюлъ - Н. Г.; ладолежъ - М. Б., М. Г., Н. М., Х. Г.; люля - (Воденъ) А. Т., Н. Г.; оградна повитица - Ах.; одраки - У.; поветица - Х. Г.; повивка - Н. Г.; повифка - (Гевгели, Кукушъ, Дойранъ) А. Т.; повлакъ - А. Т.; повлѣкъ - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т., Н. Г.; плетна повитица - М. Б.; пукъ - Н. Г.; рошкино цвѣте - (с. Бобища - Мак.) А. Т.; рожкино цвѣте - Н. Г., Ю.; сефа - (тур.) С. Д. В.; съвлѣкъ - Д. Д., Х. Г.; ча́дърче - (Охридъ, Битоля) А. Т., Н. Г., Ю.; чъдърче - (Ст.-Загора, Призренъ) Ах., А. Т.; ча́шулка - (Дебъръ) А. Т., Н. Г.; чашюлки - Н. Г.

Hladolež (хрв.); ладолеж (срб.); swlaćec (чех.).

Convolvulus tricolor L. — градински зурлички - J.; зарань-вечерь - М. Б.; зорничка - (Сливенъ) С. Г., Х. Г., Ш.; роклички - М. Б., Х. Г.; сифа - (тур.) М. Б., (Сливенъ) С. Г.; сидянкуту - (Елена, Трѣвна) С. Г.; телеграфъ - (София) С. Г.; чадърче - (Чирпанъ) Ф. Б., Х. Г.

Corchorus capsularis L. — индийски конопъ - Б. Д.; ютъ - Б. Д.; *юта* - (София) Ах.

Coriandrum sativum L. — кишнишъ - (тур.) Dor., М. Б.; колендро - Пач., Н. М., Ш.; колиандро - С. Д. В.; *кориандъръ* - М. Г.

Чай (инфузия) отъ семената на кориандъра се употрѣбява въ нар. медицина противъ *болки и газове въ червата*, противъ *диария, дизентерия, трахеитъ и бронхитъ*. Семената служатъ за подправка на ястията.

Corispermum nitidum Kit. — камилска трева - Б. Д.

Cornus L. — *дрьнъ* - З., Д. Д., Н. С.; *кучи дрьнъ* - Ах.

„Оставили мечкы-тъ да вардятъ дрѣнкы-ты". Н. Г.

„Дай му дрѣнкѫ да не хлѣнка,
Дай му круша да те слуша".
Н. Г.

„Бѣло грозде бѣловина
И червена дрѣновина". Н. Г.

„Кога се родятъ по дѫбоветѣ много шикалки, по дрѣноветѣ дрѣнки и по лѣскитѣ лѣшници, зимата бива люта". — Пловдивско.
Нар. Мет., Сп. Вац.

„Ако щешъ му свири и съ дрѣновѫ шюпелкѫ". Н. Г.

„Кога има много дрѣнки става голѣма зима". — Шуменско.
Нар. Мет., Сп. Вац.

„Много дрѣнки, ситно грозде". — Сливенско.
Нар. Мет., Сп. Вац.

„Кога сѫ много дрѣнкитѣ, житата сѫ добри". — Русенско.
Нар. Мет., Сп. Вац.

Cornus mas L. — дрѣнина - Н. Г.; дрѣновица - Н. Г.; дрѣнка - (Банско, Велесъ) А. Т.; дрѣнье - (Дебъръ) А. Т.; *дрьнъ* - (Трънъ) Ах., (Струга, Воденъ, Дойранъ, Неготинъ) А. Т., Б., Б. С., В. Д., Vel., В. К., Г. Б., Д. Ц., J, К., Л., М. Б., Н. М., С. Г., С. Д. В., У., Ш., Ю., Я.; казълджикъ - (тур.) Б. Д.; кизилъ - (тур.) Н. Г.; обикновенъ дрѣнъ - Ах., М. Г., С. Б.; хтана - (албански) Б. Д.

Деренъ (рус.); dřin (чеш.); дриjен (срб.); drien (хрв.); дрѣнъ (слав.).

Отварата отъ дрѣнкитѣ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *диария и дизентерия*, а отъ коритѣ на млади клонки — противъ *вѣнцеболъ*.

Cornus sanguinea L. — дрѣнъ - Ю.; женски дрѣнъ - С. Д. В.; кучешки дрѣнъ - Vel., Н. Г., (Врачанско, Орханийско) С. Г., Н. С., У., Х. Г., Я.; *кучи дрьнъ* - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., В. К., (Сливенъ) Коз., М. Б., Н. Г., С. Б., (Кюстендилско) С. Г., У., Ю., Я.; кучешки дрѣнъ - (Омортагъ) Д. Й.; кучодрѣнъ - (с. Гайтанево - Соф.) С. Г.; мѫжДрянъ - Ах., (Кюстендилско) С. Г.; пчешки дрѣнъ - С. Б., С. Г.; пѣси дрѣнъ - (Трънъ) Ах., Н. Г., (Софийско, Кюстендилско) С. Г., Я.; свитъ - (Кюстендилско, с. Шипка - Казанлъшко) С. Г.; червенъ дрѣнъ - Д. Ц.; черенъ дрѣнъ - В. Д.; черъ дрѣнъ - М. Г., Н. Г., С. Д. В.; чешкодрѣнъ - (с. Габровецъ - Пазарджишко, с. Литаково - Ботевградско) С. Г.

Свидина (рус.); swid (чех.); svib, sviba (хрв.); свибъ (слав.).

Coronilla L. — *зайчина* - С. С., Н. С., С. П.; качуръ - Я.; *кичурка* - Ах.; ребрика - Ю.

Coronilla emeroides Boiss. et Spr. — *бѣсно дърво* - (Ст.-Загора) А. Т., Ах.

Coronilla varia L. — *зайчина* - С. С.; качуръ - А. Т.; *кичурка* - Ах.; клинавиче - (с. Текира - Пазарджишко) С. Г.; козя детелина - (Елена) Я.; полски вѫзелъ - (Карлово) Б. Д.; пъстъръ грахъ - А. П., Д. Ц., М. Б., У.; рибрика - (Търново) У., Ю.

Grašar šareni (хрв.); čičorečka pestrá (чех.).

Corydalis L. — кокошка - Ах., Коз., Я.; лисичина - М. Б., Я.; *лесичина* - Ах., Коз., Нейч., пѣтлета - П. Б.; пѣтлюви гащи - П. Б.; ралица - П. Б.; чучолига - Д. Д.

Corydalis cava Schw. — вдлъбнатогрудеста лисичина - (прев.) Ах.; кокошки - (Трънъ) Ах., Я.; ку́рвичка - Н. Г.; куфа лисичина - Я.; лисичина - М. Б., Х. Г., Ш., Я.; лесичина - Коз., Н. С., Н. Г.; пѣтльови гащи - Н. Г.; петрови гащи - (Горна-Джумая) А. Т., Н. Г.

Corydalis marshalliana Pers.— лисичина - Н. Г., У.; лисичина-пачина - (Ловечъ) У.; лесичина - В. К.; пачина - Н. Г., У.

Corydalis solida Lm. — балучки - (с. Локорско - Соф.) С. Г.; двойтрой гащи - Ю.; кокошки и пѣтли - (с. Беззънъ - Соф.) С. Г.; кокошки - (Трънъ) Ах.; кокошница - (Паланка - Мак.) Д. А.; лесичина - Коз., В. К.; лесичина-пачина - (Ловечъ) С. Г., Б. Д.; лесича опашка - (с. Кюлевча - Шуменско) С. Г.; *лисичина* - Ю.; но́гтенъ - (Прилепъ) Д. А.; но́фтенъ - (с. Екши-су - Леринско) Д. А.; обикновена лисичина - Ах.; орлови гащи - (Елена) С. Г.; пѣтло́ви га́щи - (Солунско) Д. А.; пѣтлюви гащи - Б. Д.; петрови-гащи - (Дупница, Чирпанъ) С. Г.; пѣтлогашка - (Чирпанъ) Ф. Б.; чучулига - Д. Д.

Corylus Journ. — *леска* - М. Б., Н. С.

„Трънкитѣ, орѣхитѣ, л е щ н и ц и т ѣ, дрѣнкитѣ и глогинкитѣ кога сж въ изобилие, зимата бива люта". — Врачанско и Шуменско.

Нар. Мет., Сп. Вац.

„Ако има много родъ на л е щ н и ц и, годината ще е зла, ако е противното, годината ще е добра". — Кюстендилско.

Нар. Мет., Сп. Вац.

Corylus avellana L. — *леска* - (Трънъ) Ах., А. М., А. Т., Б., В. Д., Vel., В. К., Д. В., J., Коз., М. Б., Нейч., Н. П., С. Г., Ю., Ш., Я.; лешникъ - (Трънъ) Ах., А. Т., Д. В., Д. Д., (Омортагъ) Д. Й., J., Л., Н. П., У., Я.; лешнякъ - Ю.; лещахъ - Д. Д., З. Б., С. Д. В.; лещникъ - В. К., Х. Г., Ю.; обикновена леска - Ах., К., Н. М., С. В., С. П., Н. С.; обикновена лесковина - Ю.; фъндъкъ - (тур.) Б. Д.; фъстъкъ - (тур., Омортагъ) Д. Й.; църна леска́ - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.

Л ѣ щ и н а (рус.); l e s k a (чех.); л и j е с к а (срб.); l i e s k a (хрв.); лѣска (слав.).

О т в а р а т а отъ к о р а т а на леската се употрѣбява противъ *малария*, а ядкитѣ на плодоветѣ — противъ *глисти*.

Corylus colurna L. — *бѣла леска* - (Софийско) Ах., (Ботевградско, Врачанско, Троянско, Пазарджишко) С. Г.; *дива леска* - Н. М., Vel., Коз., Н. Г.; Гайтанево - С. Г., Я., С. П.; ламбертова леска - Н. М.; турска леска - Н. С.; черна леска - К.; фастъкйя - (тур. Омортагъ) Д. Й.

Д и в л ј а л е с к а (срб.); d i v o l e s k (хрв.).

Corylus tubulosa Willd. (= C. maxima Mill.) — анадолска леска - Ах.; ламбертова леска - А. М.; ламбертовъ орѣхъ - М. Б.; цариградска леска - Ах.

Crambe maritima L. — блатна дрѣнка - Д. Д., С. Д. В.; диво зеле - Я.;

Crataegus L. — *глогъ* - В. Д., С. Г.; глокъ - С. Г.; меглогъ - Ю.;

„Кога има много киселици и глогинки е на лоша зима." — Ловчанско.

Нар. Мет., Сп. Вац.

„На т р ъ н ъ задоенъ. Седи като на т р у н е. Отъ т р ъ н ъ, та на г л о г ъ.

„Глогътъ, ако даде много плодъ, голѣма и студена ще бѫде зимата.“ — Шуменско. Нар. Мет., Сп. Ваш.

Crataegus melanocararpa M. B. (= C. pentagyna W. K.). — *черенъ глогъ* - (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.; църнъ глогъ - (Трънъ) Ах., (с. Гор.-Лозенъ - Соф.) С. Г.

„Дето има черенъ глогъ, пѫтници не влизатъ.“ — Н. Г.

Crataegus monogyna L. — бѣлъ глогъ - (с. Габровецъ - Пазардж., с. Врабча - Трънско) С. Г., Н. С.; гложье - (с. Суходолъ - Соф.) С. Г.; глогина - (Трънъ) Ах., Д. Д.; глогинка - Х. Г.; глогиня - Н. Г.; *глогъ* - А. М., А. Т., (Трънъ) Ах., Б. С., В. К., Д. В., J., К., Л., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., У., Ц. Г., Ш., Ю., Я.; глокъ - Б., Д. Д.; дрѣнки - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; еднококичковъ глогъ - (прев.) Ах.; калина - (с. Шабанли - Неврокопско) Ах.; ка́линка - (Тетово) А. Т., Н. Г., Ю.; обикновенъ глогъ - Я.; шипка-гюлъ - С. Д. В.

Глодъ (рус.); hloh (чех.); glog (хрв.); глог (срб.).

Отварата отъ цвѣтоветѣ на глога се употрѣбява противъ *артериосклероза и болеститѣ на сърдцето.*

Crepis L. — *дрипавка* - Ах.; скерда - Ах.

Скерда (рус.); skerda (чех.); skrda (хрв.).

Crepis biennis L. — ливадна дрипавка - Ах.; свинско зеле - (Ботевградско) Н. С.

Crepis foetida L. — смрьдлива дрипавка - (прев.) Ах.

Crepis rhoeadifolia M. B. — дрипавка - Б. Д.; маколистна дрипавка - (прев.) Ах.

Crepis setosa Hall. — четиниеста дрипавка - (прев.) Ах.

Crithmum maritimum L. — морски копъръ - Б. Д.; морска салата - Б. Д.; *крайморска салата* - С. П.

Crocus L. — качунка - С. Г.; качунъ - С. Г.; лютица - Б. Д.; *минзухаръ* - Ах., К., Н. С., С. Г., Ш., Ю.; минзифаръ - Н. Г.; шафранъ - М. Б., Д. Ц., М. Г.

„Кое ми цвѣтье най-рано рани,
Най рано рани, най-рано цъвти?
Минзифарь цвѣтье най-рано рани,
Най-рано рани, най-рано цъвти:
Минзифарю е майка мащеха,
Та минзифаря рано будѣше.“
Н. Г.

Crocus biflorus Mill. — двуцвѣтенъ минзухаръ - Ах.; качунъ модъръ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; крачунъ - (с. Брѣзье) С. Г.; синь минзухаръ - (Търново, Г.-Орѣховица) У.; *шаренъ минзухаръ* - (Чирпанъ) С. Г.

Crocus moesiacus Ker. — *жълтъ минзухаръ* - (Трънъ) Ах., (Омортагъ) Д. Й., К., Л., У.; ка́чка - (с. Загоричани - Костурско) Д. А., Н. Г.; качи́тка - (с. Сорокинево - Воденско) Д. А., Н. Г.; ка́чунка - (Прилепъ) Д. А., Н. Г.; качу́тка - (с. Баница - Леринско) Д. А., Н. Г.; качунъ желтъ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; качюнка - Н. Г.; качюнъ - Я.; кеца́тка - (с. Дръмбени - Костурско) Д. А., Н. Г.; кицетка - (с. Дрѣновени - Костурско) Д. А., Н. Г.; кръку́чка - (с. Букъ - Леринско) Д. А.; кръчунка - Н. Г.; кькю́нка - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; кице́тка - (с. Баница - Костурско) Д. А.; минзухаръ - Vel., В. К., У., Ю., Я.; пе́рлусъ - (с. Беранци - Битолско) Д. А., Н. Г.; пролѣтенъ минзухаръ - Д. Д.; прѣлокъ - Н. Г.; пѐрлокъ - (с. Пателе - Леринско) Д. А.; чичка - (с. Биралци - Мак.) Д. А., Н. Г.; саржъ-чиндемъ - (тур.) Б. Д.

Crocus pallasianus Herb. — есененъ минзухаръ - У., Ш., Я.; качунка -

Я.; минзухаръ - Я.; синь минзухаръ - У.; сираче - (Шуменъ) Я.; чилемъ - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ грудкитѣ му се употрѣбява противъ *кашлица*.

Crocus sativus L. — качунка - Я.; минзухаръ - С. Г.; есененъ минзухаръ - Я.; обикновенъ минзухаръ - Я.; обикновенъ шафранъ - М. Б.; есенни шафранъ - Г. Б.; сжщъ шафранъ - Д. Ц.; *шафранъ* - А. М., А. Т., Б., В. Д., В. Н., Гр., Д. Д., J., М. Г., Нейч., У., Ф. Х., Х. Г.; чафранъ - Б. С.

Шафранъ (рус.); šafran (хрв.); šafrán (чех.).

Близалцата на цвѣтоветѣ на това растение сж известни въ търговията като една хубава и ценна боя — шафранъ. Чай (инфузия), приготвенъ отъ тѣхъ, действува възбудително на нервната система и се употрѣбява противъ *спазми въ коремнитѣ органи, сърдечна слабость, нервни разстройства, истерия, астма, коклюшъ (магарешка кашлица)*; сжщиятъ действува като много добро срѣдство за *възстановяване на менструацията*, възбужда дейностьта на храносмилателната система и засилва храносмилателния процесъ. Външно, въ видъ на тинктура, служи за сгрѣвающи компреси противъ *лимфатични отоци, рани отъ контузи, възпаление и яоки въ гърдитѣ на кърмачкитѣ*. Шафрановата боя се употрѣбява при правене сладкиши, ликьори и др.

Crocus variegatus H. H. — горски синь минзухаръ - *Я.*

Crocus veluchensis Hebr. — планински минзухаръ - Ах.

Cucubalus baccifer L. — гу́шавица - Б. Д.; *гушевица* - Ах.; наставниче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; плюскавиче - (с. Габровецъ - Пазарджишко) С. Г.

Gušavica (хрв.).

Cucumis citrullus Sering. — вж. Citrullus vulgaris Schrad.

Cucumis melo L. — ди́ня - (Велесъ, Прилепъ, Папрадища, Гевгели) А. Т., Д. Д., Д. Ц., J., Н. М., Л., М. Г., Ш., Ю.; кавунъ - (тур., Трънско) Ах., Б. Д., (Пирдопъ) П. Б.; кау́нъ - (тур., Дебърско) Б.Д., (Омортагъ) Д. Й., Коз., М. Б., Н. Г., С. Г.; коравецъ - (Софийско) Ах., Б. Д., Коз.; коравка - (Велесъ) А. Т.; пепонъ - Н. Г.; пе́пунъ - (Охридъ) А. Т.; пипо́йнъ - (Воденъ) А. Т., Я.; пипонь - (Трънъ) Ах.; пипо́нъ - (Дойранъ, Кукушъ) А. Т., Д. Д., Коз., Л., М. Б., Н. Г.; пи́понъ - (Струга) А. Т.; *пъпешъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., Д. В., Г. Б., Д. Ц., З. Б., К., Коз., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Ш., Я.

Дыня (рус.); melaum (чех.); dinja, melon (пол.); melon, pipon, pipun (хрв.); дынѧ (слав.).

Отварата отъ семената на пъпеша съ малко силитра се употрѣбява въ народ. медицина противъ *триперъ*.

Cucumis sativus L. — *краставица* - А. Т., Ах., Б., В. К., Д. В., Д. Д., Д. Ц., J., К., М.Б., М.Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С.Г., У., Ц. Г., Ш., Ю.; ла́нга - (София) Ах., Б. Д.

Krastavac (хрв.).

Прѣснитѣ плодове, счукани на каша, се употрѣбяватъ противъ *рани отъ изгаряне, слънчеви обгаряния, лунички и петна по лицето*. Противъ *рани отъ изгаряне и опарване* се употрѣбяватъ и кисели краставици, нарѣзани на колелца.

„Дали на влаха краставицж, той я не щѣлъ, че била крива." — Н. Г.

„Ако съмъ помакъ, че не съмъ ахмакъ, да ми давашъ зелени краставици!" — Н. Г.

„Много е грижа Бога, че слана щѣла да попари краставици-тѣ!" Н. Г.

„Краставици яла, че ѝ бо-

„Бостанджию краставици се не продаватъ." — Н. Г.

„Нашла баба краставица, па рекла: крива е." — Н. Г.

Cucurbita L. — *тиква* - М. Б., Н. Г.

Tikva (хрв.); тиква (срб.); тыква (рус.); tykwa (пол.); tykev (чех.); **тыкы, тыкъвъ** (слав.).

„Кога стана тиква и опашъ навири!
Измолена тиква, кисела гостба.
Отъ тиква му грошътъ.
Не било въ тикви, ами въ кратуни.
Прилича му като на тиква обрачъ.
На свиня звънецъ и на тиква обрачъ.
Въ една тиква плюятъ.
Нашелъ мишъ дупка, па понелъ и тиква.
Духа тиквата още на плета.
Кой се е парилъ отъ тиква, онъ и краставицата духа.
Ако не умре у краставици, ке умре у тикви." — Н. Г.

Cucurbita lagenaria L. — вж. Lagenaria vulgaris (L.) Ser.

Cucurbita maxima Duch. — *кестенка тиква* - (Трънъ) Ах., Х. Г.; балкабачка и балкабакъ-(тур., Омортагъ) Д. Й.

Cucurbita melopepo L. — дивличей - М. Б.; долма - (тур.) М. Г.; долма-кавакъ - (тур.) Я.; съкъски - (тур.) А. Т., М. Б.; тиква съкъска - С. Г.; *тиквички* - (Трънско, Софийско) Ах., А. Т., М. Б., Я.; чалма - (тур.) Б. Д.

Cucurbita pepo L. — алабашъ - (с. Баня-Чепино) С. Г.; желта тиква - Я.; обикновена тиква - Б., М. Б., М. Г., У.; *тиква* - А. М., А. Т., (Трънско, Софийско) Ах., Б., В. Д., В. К., Д. В., Д. Д., Д. Ц., З. Б., J., К., Нейч., С. Г., С. Д. В., Х. Г., Ш., Ю., Я.; кабакъ - (тур.) Ах.

„Яже (вжже) теле отелило?" — тиква съ ластунитѣ. — Гатанка отъ Шуменско.

Семената на тиквата се смѣтатъ *едно безвредно срѣдство за изхвърляне тенията.* Ядкитѣ отъ семената се взематъ сутринь съ сокъ отъ кисело зеле и солена риба или нѣкое слабително срѣдство. Отварата отъ семената се употрѣбява като пикочогонно срѣдство при *мжчно пикане.* Външно плодътъ на тиквата се употрѣбява за лапи противъ *циреи, отоци* и пр.

Cucurbita piriformis Lobel. — чупче - Я.; пацарка - Я.

Cuminum cyminum L. — кимионъ - Vel., Dor.; *кимелъ* - Ах.; *кимонъ* - Ах.

Киминъ (слав.); кимонъ, кминъ (рус.).

Cupressus sempervirens L. — *кипарисъ* - Б., В. Д., Д. Д., Д. Ц., З. Б., К., Коз., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Д. В., Х. Г., Я.; мъзия - (тур., Петричъ) А. Т., Я.; мазйя - (тур., Прилепъ) А. Т.; севлия - (тур.) Н. Г.; селви - (тур.) Dor.; селвийка - (тур.) М. Б.; селвия - (тур.) Д. Ц., Н. Г.; сивлийка - (Сливенъ) Коз.; тжга - К., М. Г., С. Д. В.; шикалка - М. Б., Я.; шикалче - (Сливенъ) Коз., Ш.; шипка - А. Т.; южноевропейски кипарисъ - Я.

Кипарисъ (рус.); kupres (чех.); čepris (хрв.).

Curcuma zedoaria Rosc. — зардичафъ - (тур.) М. Г., Я.; зулумба - (тур.) С. В.; *исиотъ* - (тур.) Dor., Я.; куркума - (тур.) Я.

Отварата отъ коренитѣ възбужда силно слизестия епителъ на отдѣлителната и дихателната система, действува пикочогонно и потогонно и се употрѣбява противъ *настинка, хрема, кашлица (инфлуенца).*

Cuscuta L. — кококица - Д. Д.; кокотица - Д. Д.; *кукувича прежда* - А. М., Ах., К., Н. М., Нейч., Н. С., Ш.; прежда - Коз., Ш.; росопецъ -

С. П.; фтича прежда - (клб. Зеленината - Тетевенско) С. Г.

Cuscuta epithimus L. — вилена коса - У.; дребна кукувича прежда - Я.; зимска прежда - Н. Г., У., Ю.; змийска прежда - У.; зъмска прежда - (Ловечъ) У.; капи-коса - (Малко-Търновско) А. Т.; *кукувича прежда* - В. К., (Омортагъ) Д. Й., Н. Г., С. Г., У., Ф. Х., Ю; ластовича прежда - (с. Брѣзье - Софийско С. Г.; ла́стовичиня прежда - (с. Драгоманъ-Соф.) С. Г.; малка кускута - У.; машеркова кукувича прежда - Ах.; русопецъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; слѣтй коса - (Малко-Търновско) А. Т.

Vilina kosa (хрв.).

Cuscuta europaea L. — вилина коса - М. Б., Н. Г., Ф. Х., Я.; капи коса - Н. Г.; *кукувича прежда* - Ах., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Д. В., У., Ф. Х., Х. Г., Я.; кукувичина - Н. Г., У., Х. Г.; повилика - Н. Г.; повитакъ - М. Г., Н. Г., Я.; птича свила - (Ботевградско) Н. С.; русалякъ - Н. Г.; русопецъ - Н. Г.; самовила - М. Г., Н. Г., Я.; слѣти коса - Н. Г.

Отварата отъ тази билка, както и предходната, въ червено вино се употрѣбява въ нар. медицина противъ *силни болки и подувания на стомаха и червата;* отварата въ вода служи за бани противъ *кожни обриви.*

Cycas sp. diversa. — саго - Д. Д.; *сагова палма.* - Нейч.

Cyclamen L. — *ботурче* - Ах., Н. С.; бутурче - А. Т., Я.; копитникъ - Коз.; копитнякъ - Коз.; скрежъ - М. Б.

Cyclamen coum Mill. — бутурче - Н. Г., Я.; зайче ухо - Н. Г., Я.; картофелъ - Н. Г., Я.; копитникъ - Н. Г., С. Г.; кралевина - Н. Г., Я.; кралско цвѣте - Я.; кукрекъ - (Малко-Търново) Д. Й.; любичица - Н. Г., Я.; любичиче - Н. Г., Я.; *милогледка* - Н. Г., Я.

Cyclamen neapolitanum Ten. — боторче - (Търново) С. Г., Н. Г., Х. Г., Ц. Г.; бужурче - Н. М., Кал.; *бутурче* - А. М. А. Т., Ах., Vel., Н. Г., В. К., Н. М., Нейч., Я.; бутурка - (Ст.-Загора) Ах., А. Т.; голопитникъ - Х. Г.; дрявка - Ю.; зайче ухо - М. Б., С. Г.; картофелъ - Н. Г., У.; кралевина - Н. Г., Я.; кралско цвѣте - Я.; копитникъ - (с. Бѣлово - Пазарджишко) С. Г.; копитнякъ - Н. Г.; (с. Костенецъ) С. Г.; любика - Н. Г.; любичица - (Призренъ) А. С., Н. Г.; милогледка - Н. Г., С. Д. В.; свински хлѣбъ - Н. Г., С. Д. В., У.; скрежъ - М. Б., М. Г., С. Г.; теменуга - Н. Г.; теменушка - (Гевгели, Тиквешъ, Кукушъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; теме́нушка - (Велесъ) А. Т.; йонузъ-топу - (тур.) Б. Д.

Дряква (рус.).

Изсушенитѣ, стрити и пресѣти като брашно грудести корени се употрѣбяватъ въ нар. медицина противъ болестьта *гущеръ (крупъ).*

Cyclamen persicum Mill. — персийско бутурче - К., Н. М.

Cydonia Tourn. — *дуля* - Я.; дюла - М. Б.; ду́лыа - (Сб. Шапк. ч. I., отд. I. и II., кн. I., стр. 51., Котелъ).

„Че си влѣзе въ тѣснѫ бахчийкѫ,
Че си набра дулы и неранзы"
Н. Г.

„Че отиде отвждъ влашкѫ земия,
Че си влѣзе въ тѣсны бахчии,
Че си набра дулы и неранзы . . ."
Н. Г.

„Провикнжла ся с вишна гръкыня,
Отъ бащини си сжрчанъ сарай:
Който насади срѣдъ море лозе,
Срѣдъ море лозе и покрая дюли,
И да набере кошникъ бѣло грозде,
Кошникъ бѣло грозде, тестемелъ
дюли,

Той ще земе вишia гръкиnia
Съ башини й сжрчанъ сарай". — Н. Г.

„Срѣдѣ двори прѣкопъ прѣкопали,
У прѣкопа Дунавъ навръняли,
У Дунава връбъї-ти дунъї промѣшали."
Н. Г.

„Каква е наша сестрица,
Кога ни бѣше маненка,
Колко ни бѣше хубава,
А сега е прѣблѣдѣла,
Прѣблѣдѣла, прѣжлътѣла,
Коко **дуня** прѣзрѣяла,
А неранзъї прѣкапалж,
Като рибе отровена,
На сухъ пѣсокъ изврьленж!" — Н. Г

„А дѣвойче аджамиа,
Что ти расло у пазуха,
Аль сж **дункъї**, иль турункъї,
Аль сж добро протокали?" — Н. Г.

Cydonia japonica Pers. — *японска дуля* - М. Б.; японска дуня - М. Г.

Cydonia vuslgaris Pers.—айва - (тур., Шуменъ) Б. Д., (Омортагъ) Д. Й.; дулá - Б. С., Н. С.; дуивка - (с. Суходолъ - Софийско) С. Г.; дуля - А. М., Ах., Vel., В. К, Д. В., К., Коз., (Омортагъ) Д. Й., Л., М. Б., Ш., Я.; дýня - (Трънъ) Ах., (Софийско) С. Г., Л., М. Г., Н. Г., Я; *дюла* - Ах., А. Т., Б., Д. В., К., Коз., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. П., У., Х Г., Ш.; обикновена дюла - Д. Ц., М. Б., М. Г., Ю.

Dunja (хрв.).

Отварата отъ семената на дюлята действува омекчително върху слизестия епителъ на дихателнитѣ органи, улеснява отдѣлването на храчкитѣ и се употрѣбява противъ *кашлица, хрема*. Отварата отъ кората на дюлята се употрѣбява *за заякване на вънцитѣ*.

Cynara cardunculus L. — *ангинаръ* - Х. Г.; испански ранбобой - М. Г.; *артишокъ* - Ах.

Испанскіе артишоки (рус.); Spanische artischoke (нѣм.).

Cynara cardunculus L. **ssp. scolymus** L. — ангинария - К., М. Б., Н. М., Я; *ангинаръ* - Dor., М Б., М. Г., Д. Ц.; артичокъ - У.; *артишокъ* - Ах., Б., З. Б., М. Б.; ингинари - Н. Г.; ранбоной - Д. Ц., М. Б.; четка С. Д. В.

Името *артишокъ* се срѣща почти въ всичкитѣ европейски езици. То произлиза отъ арабската дума „ардишоки", което означава земенъ бодилъ.

Артишокътъ се цени отъ западнитѣ народи като единъ добъръ зеленчукъ.

Cynanchum laxum Bartl. (= Vincetoxicum laxum Godr. et Gren.) — голѣмъ прострѣлъ - С. Г.; дрѣнъ некучи дрѣнъ - В. К.; клинава трѣва - Б. Д., С. Г., А. Т., Н. Г., Я.; клинавиче - У; клинавъ буренъ - У.; количе - Н Г., (Троянъ) У.; пѣсъчливъ буренъ - У.; устрелче - Б. Д., Я.; *устрелъ* - Б. Д., Я., Н. Г.; кеситъ - оту - (тур.) Б. Д., Я.; панчирь-оту - (тур.) Dor.; панзехиръ-оту - (тур.) Ах.

Отварата отъ устрела действува пикочогонно и потогонно и се пие противъ *болки и подуване въ стомаха и червата*, отъ което произлизатъ имената — количе и клинавъ буренъ. Прѣснитѣ листа се слагатъ върху *гнойни рани и рани отъ порѣзване*.

Cynodon dactylon Pers. — агрия - (Костуръ - Мак.) А. Т.; айрькъ - Б. Д.; бий-бий кръвчица - Б. Д.; бий-бий копъръ - Б. Д.; бѣлузнакъ - Н. Г.; пача трева - Н. Г.; пирей - Н. Г.; пировина - Н. Г.; пиръ - Н. Г.; пусъ-пусъ кръвчица - Н. Г.; троска - (с. Островско - Мак.) А. Т., Н. Г.; тросковецъ - (Гевгели - Мак.) А. Т., Н. Г.; *тросковъ* - (Трънъ) Ах., А. Т., Н. Г., С. П.; тросъкъ Н. Г., (Омортагъ) Д. Й., Я.; чинъ-чинъ кръвчица - Н. Г., (Ловечъ) У.

Cynoglossum officinale L. — богородично млѣко - Н. Г; винче - Х. Г.; гавязъ - Ах.; кучешки езикъ - (прев. отъ лат. име) У., Я; кучи язикъ - (прев.) Коз., С. Д. В., Я.; лѣковита мишина - Ах.; лепка - Я; миша билка - У.; *мишинецъ* - Ах., М. Б., М. Г., Х. Г., Я.; намѣтка - Н. Г., Я.; наутка - Н. Г., Я.; овчарска игляка - Ю.; попадийка - Ю.; пупадийкж - (с. Самоводени - Търновско) У.; черна трева - Я.; шапово биле - Н. Г., Х. Г., Ц. Г., Я.; шапъ - Ц. Г.; ябълкиня - Н. Г.; кьопекъ-дили - (тур.) Dor.

Гавязъ (рус.); myšinac, mišjak (хрв.); myšinec (чех.).

Счуканитѣ корени на каша съ малко мазь се употрѣбяватъ противъ *обриви, рани, сифилисъ.*

Отварата отъ корена и листата се употрѣбява въ нар. медицина противъ *маясълъ, кръвохрачене, при повръщане кръвь, гонорея, бѣлотечение въ женитѣ, диария, дизентерия, жълтеница, спазми, кашлица.* Помада отъ пражени листа въ масло служи за *нарастване на косата.*

По-рано е употрѣбявана въ научната медицина като дрога Radix et Herba Cynoglossi противъ *диария, дизентерия, повръщане на кръвь и други кръвотечения, кашлица, спазми въ децата, бѣлотечение въ женитѣ, отоци и разни рани.*

Cynoglossum pictum Ait. — кучи езикъ - (прев.) Коз., шареноцвѣтна мишина - (прев.) Ах.

Cynosurus cristatus L. — гребенарка - (прев.) Ах.; гребенецъ - (прев.) С. Д. В.; гребенчаста трева - (прев.) Х.; сѣнокла́сица - А. Т.; *сѣноклась* - Ах., Н. С.; сѣноклашъ - А. Т.

Cyperus L. — земни мигдали - С. Д. В.; *кисела трева* - С. С., С. П., Я.; книжна тръстика - Б. Д.; папирусъ - М. Б.

Cyperus papyrus L. — кисела трева - Н. С.; книжна кисела трева - Я., Я К.; *папирусъ* - М. Б., М. Г., Н. М.; хартиенъ папирусъ - Д. Ц.

Cystopus candidus Pers. (= Albugo candida (Pers) Kuntze). — бѣла главня - У.; бѣла мѣхуреста плесень - Д. Ц.; бѣла мѣхуреста ръжда - Д Ц.; бѣла плесень - Я.; *бѣла ръжда* - Б. И., С. П.

Cystopteris fragilis Bernh. — крехка папрать - (прев.) Ах.; *магданозова папрать* - (Софийско) Ах.; навълъ - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.; страхливче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.

Cytisus L. — вълча жила - С. Г., Н. Г., Ю.; ву́ча жи́ла - (с. Мала-Църква - Самоковско) С. Г.; гергьовденче - Н. Г., (Дупница) С. Г., Ю.; горска детелина - Я.; *грозданка* - Ах., С. П.; заешки коренъ - (клб. Тетевенско) С. Г.; *зановецъ* - Ах., Н. Г., С. Г., С. П., Ю.; зановитъ - Н. Г., (Видинъ) М. Г., С. Г.; орлови нокти - (Соф.) Ах., (с. Цървеняно - Кюстендилско) С. Г.; овча метла - (с. Широка-Лжка - Смолянско) С. Г.; овчи коренъ - (Тетевенско) С. Г.

Zanovet (хрв.).

Cytisus albus Hack. (= C. leucanthus W. K.) — бѣла метла - (с Чепеларе) С. Г., Я.; *бѣлъ зановецъ* - Ах., Б. Д.

Отварата отъ младитѣ клонки и листата на бѣлия зановецъ се употрѣбява въ нар. медицина за пречистване кръвьта, противъ *скрофули* и *ревматизъмъ.*

Cytisus hirsutus L. — георгьовденче - С. Г.; *зановецъ* - В. Д.; космата грозданка - (прев.) Ах.; стелникъ - (Карлово) Б. Д.

Отварата отъ листата и младитѣ клонки на зановс-

ца се употрѣбява въ нар. медицина противъ *ревматизъмъ, главоболие и скрофули.*

Cytisus laburmum L. — златенъ дъждъ - (прев. отъ нѣмското име Goldregen) С. С.; желта акация - С. Г.; желта грозданка - Ах.; желту салкъмчи - (Търново) У.; желта лъжеакация - К., М. Б.; жълто салкъмче - У.; *желтъ салкъмъ* - Д. Ц., К, (Сливенъ) Коз., Н. М. С. Г., Ш., Ю., Я; зановецъ - Х. Г.; зановетъ - Д. Ц.; козя детелина - М. Б., У.; лесичина - Я.; салкъмецъ - Н. Г.; сводница - Д. Ц.

Cytisus nigricans L. — бѣсна турка - Ш.; *лисичи зѫби* - (Карлово) Б. Д.

Cytisus rhodopaeus Wagn. — метлá, метлúка, зáешка метла - (Централнитѣ и Доспотскитѣ Родопи) Ах.

Cytisus supinus L. — главеста грозданка - (прев.) Ах.

D

Dactylis glomerata L. — агрина - Н. Г.; агрия - Н. Г.; *главица* - А. М., Ах., К., М. О., Н. М., С. П., Ф. Х., Я.; ежа - Ф. Х.; ежа главица - Ф. Х.; - троска трева - Н. Г.; тросковецъ - Н. Г.; троскотъ - Н. Г.

Ежа (рус.).

Dahlia variabilis (Willd) Desf. — алдъзъ - (тур., с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; георгина - А. Т., Б., В. Д., В. К., Д. Ц., З Б., К., М. Б., М. Г., Нейч., У.; *гергина* - Ах., А. М., В. К., Коз., Н. М., Х. Г., Ю., Я.; гиргина - Ах., В. Д.; гюргина - Б Д.; гюрджинъ - (Велесъ) Д А., Н. Г.; далия - Б., Н. С.; далче - (Сливенъ) Коз., М. Б., Ш.; дáкмя - (Неврокопско) Д. А.; кьокъ - (Самоковъ) Б. Д.; *стамболче* - Б., (Паланка - Мак.) Д. А., Д. Ц., Н. Г., Х. Г.; тодора - (Трънъ, Брѣзникъ, с. Драгомань - Соф.) Ах., С. Г.; тодорка - (Софийско) Ах., Б.Д.; тудора - Н. Г.; турта - (Софийско) Б. Д.; ялдѣче - (Eниджe - Мак.) Д. А., Н. Г.

Това цвѣте е пренесено отъ Америка отъ щата Георгина отъ което е получило имената георгина, гергина и др. п. Въ България е преминало презъ Цариградъ, поради което носи имената стамболче, алдъзъ, ялдъзъ и пр.

Daphne L. — *бѣсно дърво* - С. С.; вълча ябълка - В. Д.; *вълча ягода* - Д. В.; дивъ лилякъ - С. С.

Вáлчникъ (рус.).

Daphne cneornm L. — дúвъ карамфúлъ - (Перникъ) Ах., Н. С.; петровъ кръстъ - Vel.

Daphne laureola L. — зеленика - Я.; зърнесть дафинъ - М. Г.

Daphne mezereum L. — *бѣсно дърво* - (Софийско) Ах., Vel., Н. Г., (Тетевенско, Троянско) С. Г., (Ловечъ) У.; вуча жила - (Самоковъ) Б. Д.; вълча жила - Б. Д.; *вълча ягода* - А. М., А. П., Д. Д., М. Б., М. Г., Я. К.; дафна - Д. Д; дафинъ - Д. Ц., J, М. Г., С. Д. В, Я., Х. К.; диво лико - А. П., (Софийско) С. Г.; дивъ лилякъ - (Софийско) Ах., Н. Г., У., Я.; дивъ пиперъ - А. П., М.; лъжовна дафна - Х. Г., Гр; маслинчица - У.; тилелей - Ах.; дуль-апталъ - (тур.) Гр.

Волчье лыко, волчьи ягоды (рус.); maslinica (хрв.); вучја лика (срб.).

Бѣсното дърво въ всичкитѣ си части е силно отровно, поради което тревопаснитѣ животни го отбѣгватъ. Все пакъ козитѣ понѣкога хапватъ отъ него и отъ отровното действие временно подлудяватъ, отъ което произлиза името *бѣсно дърво*.

Отварата отъ плодоветѣ на бѣсното дърво се употрѣбява въ нар. медицина въ малко количество противъ силно *главоболие*.

Datura stramonium L. — биво́ла - Б., Н. Г., (с. Габровица - Пазарджишко) С. Г.; биволче - Б. Д.; биволчи - Д. В., М. Г., (Ловечъ, Търново) У.; биволъ - Б., (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т.; бишка - (с. с. Бобища, Емборе - Мак.) А. Т., Н. Г., бишкя - (с. с. Бобища и Шестеово - Костурско) Д. А., Н. Г.; богова крава - А. П.; волче - А. П.; гребенъ - А. П.; гудешо биле - (с. Хвойна - Асѣновградско) С. Г.; дивъ орѣхъ - Н. Г., Х. Г., Ю.; дифъ о́рѣфъ - (Прилепъ) А. Т.; кра́ва - А, П., (Панагюрище) А. Т., Н. Г.; кърлешъ - А. П., Я.; магарешка билка - (с. Ширлѫка - Девинско) С. Г.; мага́решки ко́стенъ - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; малака - Н. Г., Я.; малаче - Х. Г., Я.; малачка - Ш., Я.; обикновенъ татулъ - М. Г., У.; плюскачъ - Н. Г., С. Г., Ю.; протока - Н. Г., Я.; свине - (с. Гайтаниново - Тетовско) А. Т., А. П.; свинокъ - Н. Г.; свинкье - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; та́тула - (Щипъ, Охридъ) А. Т., В. Д., (Паланка) Д. А., J., К., Н. М., Н. Г., (Софийско, Самоковско, Троянско) С. Г., Ф. К., Ю.; татуленъ - Б. Д.; *та́тулъ* - А. М., А. П., А. Т., (Трънско, Брѣзнишко, Софийско) Ах., Б., Vel., В. Н., Г. Б., (Велесъ) Д. А.; Д. В., Д. П., Д. Ц., З. Г., К., М. Г., Н. Г., Нейч., С. В., С. Г., С. Д. В., У., Ц. Г., Ш., Я., Я. К.; тату́лъ - (Гевгели, Прилепъ - Мак.) А. Т.

Татула (срб.).

Татулътъ се употрѣбява по предписание на лѣкаря главно въ официалната медицина. Действува успокоително на нервната система при силни *спазми, астма, невралгия, магарешка кашлица, силни болки*, противъ *мускуленъ ревматизъмъ, епилепсия* — взема се като настойка на счуканитѣ семена въ спиртъ. Листата се пушатъ като тютюнъ противъ *астма*. Отварата отъ листата служи за бани, лапи и компреси противъ *ревматизъмъ* и *болезнени отоци*. Семената, смлѣни на брашно, служатъ за посипване *червясали рани*.

Въ научната медицина е известно като дрога Fólia et Sémen Strámóni.

Силно отровно растение!

Daucus carota L. — авучъ - (тур., Пловдивъ) Коз.; алена - Б. С.; аучъ - (тур.) Dor., Н. Г., С. Д. В.; будракъ - Б. Д.; гулия - Б. С.; дивъ морковъ - У.; желтъ морковъ - Д. Ц.; морква - Vel., М. Г., Ш.; momински срамъ - (с. Алада - Свиленградско) Ах., Н. С.; морко - Н. Г.; *морковъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., Г. Б., В. Д., Д. В., Д. Ц., Д. Д., З. Б., К., Коз., М. Г., Н. М.; Н. Г., Нейч., У., Ф. Х., Х. Г., Ш.; моркулъ - (Омортагъ) Д. Й.; мѫжко срамниче - С. Г.; подлезокъ - Б. С.; срамецъ - (Карлово) Б. Д.; срамежливче - У.; срамижливче - У.; срамиче - В. К.; *срамниче* - Ах., Vel., В. К., (Ловечъ) У., Ю.; срамниче мужко - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; сра́мничи - (Търново) У.; срамежли́вчи - (Търново) У.; срамъ - Н. Г.; хавучъ - (тур.) В. Д.

Морковъ (рус.); mrkva (хрв.); mrkew (чех.).

Коренътъ на градинския морковъ е извънредно ценен не само като полезна зеленчукова храна, но и за неговата употрѣба въ нар. медицина. Чай (инфузии) отъ предварително изсушения и настърганъ като талашъ коренъ, действува въз-

будително върху слизестия епителъ на храносмилателната система и придружаващитѣ я жлези, служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *подуване* и *пѣсъкъ въ черния дробъ, чернодробни камъни, жълтеница, ревматизъмъ, подагра;* като *газогонно срѣдство,* противъ *подуване, болки и язва въ стомаха и въ червата;* противъ *малкитѣ детски червейчета* (*Oxiuris vermicularis* L.) даватъ се на децата сурови моркови; противъ *апоплексия*. Счукани сурови моркови въ видъ на каша — противъ *слънчеви обгаряния,* а въ видъ на топли лапи — противъ *кожни струпи и скрофулни рани.* Чай отъ семената увеличава млѣкото на кърмачкитѣ.

Delphinium L. — битолско цвѣте - И. Г.; кривогледъ - (Пирдопско) П. Б.; криво момиче - (Пирдопско) П. Б.; невѣнъ - У.; ралика - Д. П.; *ралица* - А. М., Ах., Д. Ц., К., Н. С., (Казанлъкъ и Разградъ) П Б.; раличка Vel., Н. Г.; синь пръстъ - Д. В.

Delphinium ajacis L. — *градинска ралица* - М. Г., М. Б., Я.; зелй-бостáнъ - (Струмица, Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; пади-коса - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., Н. Г.; рáлица - (Сѣрско) Д. А., К., Н. Г.; раличка - В. К.; рѫка - Н. Г.; бахчé-гьозелъ - (Прилепъ - Тур.) Д. А., Н. Г.; рóка - (Кукушъ) Д. А.

Delphinium consolida L. — алтънъ топъ - Н. Г., Я.; бахчá-гюзéлъ - (Крушево, Воденъ - Мак.) А. Т.; гащички - (Ст.-Загора, Варна) А. Т., Н. Г.; гѫзниче - (Ботевградско) Н. С.; дива ралица - С Г.; дива раличка - В. К., Ю.; дива булица - (с. Алада - Свиленградско) Ах., Н. С.; диво кукунарко - Я.; дивъ кързъзлия - А. Т.; дяволска грева - Я.; едй бостанъ - (тур., Велесъ - Мак.) А. Т.; зенí бостáнъ - (Скопие) А. Т.; зеленй бостанъ - (Призренъ, Щипъ) А. Т.; зинибийче - Коз.; зли етърви - (Панагюрище, Пазарджикъ) А. Т., Н. Г.; капи-коса - Ах., Ш.; кошничка - Я.; кошнички - Н. Г., (Ловечъ) У.; кукумявски кракъ - С. Д. В., Я.; кързъзлия - А. Т.; лехусче - Я.; мечини очи - (Босилеградско) П. Б.; обикновена ралица - Ах.; опади-коса - (с. Драгоманъ - Соф.) Ах., С. Г.; опашка - Н. Г., С. Г.; пади коса - Ах., Ш.; полска ралица - С. И.; полска раличка - М. Г., Я., Я. К; птиче клюнъ - А. П.; птичи клюнъ - С. Д. В., Я.; ралика - Н, Г.; *ралица* - А. Д., Ах., А. М., А. П., (Пазардж.) А. Т., Б., К., М. Г., Н. Г., Нейч., С. Д. В., Ю.; раличка - М. Г., Н. Г., С. Г., (Ловечъ) У.; рачица - А. Т.; рóка - (Кукушъ - Мак.) А. Т.; рѫка - Н. Г.; сйни кйтки - (с. Горно-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г.; синя ралица - (Плѣвенъ) С. Г.; синь пръстъ - Я.; хýрка - (Сѣресъ) А. Т., Н. Г.; челеби печанъ - (тур., Сливенъ, Чирпанъ) Коз.

Семената, стрити на брашно съ мазь, даватъ една помада, която се употрѣбява противъ *краста* и *въшки*. Ралицата е силно отровно растение. Отварата ѝ действува възбудително на нервната система и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *главоболие, при нередовна и болезнена менструация, при мѫчно раждане* (за даване напъни); противъ *хронично възпаление на червата, бѫбрецитѣ, пикочния мѣхуръ, пѣсъкъ въ бѫбрецитѣ, задухъ, глисти.*

По-рано ралицата се е употрѣбявала като дрога въ официалната медицина.—Hérba et Flóres Consolidae Regális противъ *очни болести, пикоченъ камъкъ, нередовна менструация* и др.

Delphinium fissum W. K. — гущериче - (Търново) У.; невѣнъ - Н. Г.; бахча-иришъ - (тур.) Х. Г.

Delphinium orientale J. Gay. — гѫзногледица - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; градинска ралица - У.; източна ралица - (прев.) Ах.; капи коса - (Трънъ) Ах., (с. Ярловци - Соф., с. Лиляче - Кюстендилско) С.

Г.; леснородиче - (Търново) Б. Д.; невѣнъ - (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.; опади-коса - (с. Драгоманъ - Софийско) С. Г.; пади-коса - А. Т., Ах.; слѣти-коса - Ах., У.; челеби-перчанъ - (тур.) Б. Д.; бахча-иришъ - (тур.) Б. Д.

Отварата на тази билка се пие противъ *възпаление на матката* и *при маточнитѣ бѣлотечения.*

Dentaria bulbifera L. — зѫбарка - (прев.) Ах., зѫбникъ - (прев.) С. Д. В.; хаджийска лила - Ю; *хаджийска люляка* - Н. Г., (Гор.-Орѣховица) У.

Зубянка (рус.); zubatka (хрв.).

Deschampsia caespitosa P. B. — вж. Aira caespitosa L.

Dianthus L. — каланфиръ - Коз., П. Б.; *карамфилъ* - Д. Д., Коз., Н. С., Ш., Я.; каранфилъ - С. Г.

Karanfil (хрв.).

„Заспала е малка мома
Въвъ градина подъ трендафелъ,
При глава й седефъ скемле,
На скемлето билюръ бардакъ,
Въвъ бардака шекеръ шербетъ,
Въ шербета топъ каранфилъ."
Н. Г.

„Найдохъ мома, дѣка спиетъ,
Ставя клало подъ трендафилъ,
Главя клало подъ карамфилъ,
Рацѣ клало въ ранъ-босилякъ".
Н. Г.

Dianthus armeria L. — дивъ карамфилъ - М. Г., М. Б., С. Г., У., Ю.; кичурестъ карамфилъ - Ах.; шерия - (тур.) Я.

Dianthus barbatus L. — бечъ карамфилъ - Я.; брадатъ карамфилъ - (прев.) Ах.; желѣзница - Н. Г.; каранфилъ - Н. Г.; миризливъ каранфилъ Д. Ц., М. Б., М. Г., С. Г.; мла-

Dianthus sp. div. L. — дивъ каранфилъ - А. Т., Н. Г., Я.; ди́въ каранфи́лъ - (Гевгели, Дойранъ) А. Т., Д. Ц., Н. Г., Ц. Г.; каламфиръ - Н. Г.; калафиръ - Н. Г.; карамфилъ - С. Д. В.; каранфилъ - В. Д., J., Н. Г., С. Г., Я.; ка́рафилъ - (Крушево) А. Т.; катмеръ - (тур.) Б. Д.; полски карамфилъ - М. Б., М. Г.; плѣа́въ карафилъ - Н. Г.; плѣа́въ карамфилъ - Н. Г.; самакитка - Н. Г.; шерия - (тур.) Н. Г.

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ на дивия карамфилъ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *обриви по тѣлото* и противъ *главоболие, сърцебиене, спазми* и др.

Dianthus caryophyllus L. — *градински карамфилъ* - А. М., Ах., К., Н. М., У., Я.; карамфилъ - В. Д., J., Н. Г., С. Г., Я.; катмеръ - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ на градинския карамфилъ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *кашлица* и като укрепително срѣдство.

Dianthus chinensis L. — градински карамфилъ - Ах.; каранфилъ - В. Д.; катмеръ - (тур.) Б. Д.

Dianthus superbus L. — великолепенъ карамфилъ - (прев.) Ах.; карамфилъ - Я.

Dicentra spectabilis (L.) DC. (= Diclytra spectabilis L.) — дамско сърдце - (София) Ах., Б. Д., камбанка - (Пловдивъ) Коз.; коконка - J.; *мо́мино сърдце* - (София) Ах., (Пловдивъ) Коз.; моминско сърдце - (Чирпанъ) Коз.; сърдчице - Я.

Diclytra spectabilis L. — вж. Dicentra spectabilis (L.) DC.

Dictamnus L. — росенъ - Ах.

„Тръгнала е малка мома,

Презъ горица р о с е н о в ж,
Да си бере ситенъ р о с е н ъ."
Н. Г.

„Что гората на р о с я н ъ мирише,
А полето на чръвенъ триндафилъ?
Дали ми сж е гората развила,
Или ми сж е р о с я н ъ разросилъ?"
Н. Г.

Dictamnus albus L. (= D. fraxinella Pers.) — бадианъ - Н Г.; бѣлъ бадианъ - Я.; дивъ бадианъ - С. Д. В.; роксенъ - (Чирпанско) С. Г.; *ро́сенъ* - (Ст. Загора) А. Т., Ах, Vel., В. К, Н. Г., Х. Г., Ю., Я.; росина трева - Н. Г., Я.; ро́сянъ - (Айтосъ, Сливенъ, с. Тькира - Пазардж.) С. Г., (Ловечъ, Търново) У.; русалче - (Ловечъ) У.; русанлийче - Н. Г., У.; русянъ - Н. Г.; самодивска трева - Н. Г., Я.; самодивско цвѣте - (Ст.- Загора) Ах., А. Т., чевирме - (тур.) Н. Г.; ясенецъ - (рус.) Н. Г., У.; турски: акъ-гиритъ-оту - Dor; даа-чиче - Б. Д.; мангъръ-оту - Гр.

Я с е н е ц ъ (рус.); j e s e n k a (чес.); j a s e n a k (хрв.).

Ч а й я т ъ (и н ф у з и я т а) отъ к о р а т а на к о р е н а действува пикочогонно и потогонно и се употрѣбява противъ *пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ*, противъ силна *настинка* и *сгърчване;* сжщиятъ служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *маясълъ, ревматизъмъ;* за *урегулиране болезнена и недостатъчна менструация*, противъ *бѣлотечението въ женитѣ*; действува възбудително на нервната система и се употрѣбява противъ *истерия* и *епилепсия*; противъ *глисти*.

О т в а р а т а отъ к о р а т а н а к о р е н а на р о с е н а и л ю с п и т ѣ (ч у ш к и т ѣ) о т ъ з р ѣ л и т ѣ п л о д о в е н а ф а с у л а се смѣтатъ като едно добро срѣдство противъ *маясълъ по ржцетѣ и краката;* сжщата служи за б а н и *на слаби деца* противъ *ревматизъмъ*. Счуканитѣ листа и цвѣтове въ видъ на к а ш а служатъ за налагане противъ *ревматизъмъ*.

Digitalis L. — бѣсенъ буренъ - Н. Г., Н. С., С. С.; *бѣсниче* - Ах.; грьмотрънъ - (Софийско) Б. Д.; **дѣдови зжби** - (Карлово) Б. Д.; дѣдовъ зжбъ - А. М.; *напръстникъ* - (прев. отъ лат. име) Ах., Нейч., Я.; наперстянка - Н. Г.

Н а п е р с т о к ъ (рус.); n a p r s t a k (хрв.); n á p e r t e k (чех).

Digitalis ambigua Murr. (= D. grandiflora Jacq). — бѣсенъ буренъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., (Търново) У.; *бѣсниче* - (Софийско) Ах., (с. Брѣзье - Соф.) С. Г; дивъ тютюнъ - (Софийско) Н. С.; едроцвѣтенъ напръстникъ - (прев.) Ах.; жълтъ напръстникъ - Б. Д.; ко́личавъ буренъ - Н. Г., (с. Керека - Търновско) У.; клинавче - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Digitalis ferruginea L. — бѣсна трева - Н. Г., Я.; бѣснурче - Н. Г., Я.; риби уста - (Брацигово) У.

Digitalis lanata Sibth. — бѣснавъ буренъ - У.; бѣсниче - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г., (Търново) У.; бѣсничавъ буренъ - Н. Г., (Търново) У.; вълнестъ напръстникъ - (прев.) Ах.; нежитниче - (Ботевградско) Н. С.; овча опашка - (с. Микрене - Ловчанско) У.; чехалче - (Чирпанъ) С. Г.

Digitalis purpurea L. — бясово биле - А. П.; вълча опашка - А. П, С. Д. В.; градински напръстникъ - Ах.; *дѣдовъ зжбъ* - А. П, Б, В. Д., М. Б., М. Г., Х. Г., Ш., Я., К.; личинъ - А. П.; напръстникъ - Ах., А. П., Х. Г., Я., К; напръстниче - J., Я.; напрьстянка - Д. Д.; *червенъ напръстникъ* - В. Н., К., Н. М., Пач., У., Х., гюсукъ-оту - (тур.) Гр.

N a p r s t a k c r l j e n i (хрв.); n á p r s t n i k č e r v e n ý (чех.);

Digitalis purpurea L. както и другитѣ наши видове — *D. lanata* Sibth. и *D. ambigua* Murr. иматъ почти еднаква употрѣба въ народната и официалната медицина. И н ф у з и я т а отъ

листата действува възбудително върху сърдцето, храносмилателната и отдѣлителната система, служи за *засилване и урегулиране дейностьта на сърдцето* и като силно пикочогонно срѣдство, за пречистване кръвьта, противъ *скрофули, туберкулоза, болки въ стомаха и червата, воднянка, кръвоизлияния*, особено маточнитѣ и *задухъ*. Въ официялната медицина като дрога Fólia et Tinctúra Digitalis. Силно отровно растение и може да се употрѣбява само по предписание на лѣкаря.

Digitalis viridiflora Lindl. — бѣсенъ буренъ - С.Г.; грьмотрънъ - Б.Д.; дѣдови зжби - Н.Г.; медни билки - (с. Чепеларе - Асеновградско) С.Г.

Dionaea muscipula Ellis. — *мухоловка* - А.М., В.Д., Д.Ц, Д.Д., К., М.Б., М.Г., Мус., У., Я.

Diospyrus ebenum König. — абаносово дърво - М.Г.; *абаносъ* - (тур.) Х.Г., Я.

Diospyros lotus L. — дива фурма - Ах.; *черна фурма* - Б.Д.; кара фурма - (тур.) Б.Д.

Хурма (рус.).

Dipsacus L. — бишка - Н.Г.; ворсилка - Д.Д.; логовачка - Н.Г.; *лугачка* - Н.Г., Н.С, Ш., Я.; логожичка - Н.Г.; луговачка - Н.Г.; луженица - Н.Г.; лесова трънова четка - Д.Д.; синя лугачка - Н.Г.; *чешлика* - Н.Г.; *чесалка* - Ах.

Ворсянка (рус.); štětka (чех.); češljuga (хрв.).

Dipsacus fullonum L. — лугачка - А.Д., Я.; синя лугачка - (Враца) А.Т., Н.Г.; сукнарска чешлика - М.Б., М.Г.; *чешлика* - М.Г.

Dipsacus laciniatus L. — *лугачка* - С.В., (Търново) У., Ю.; малáчка - (Омортагъ) Д.Й.; *чесалка* - Ах.; чешлика - Ах.; таракъ-оту - (тур.) Б.Д.

Dipsacus silvester L. — английска чешлика - М.Г., Я.; бишка - Н.Г., М.Б., (с. Габровецъ - Пазарджишко) С.Г., Я.; дива вълнища - У.; логаица - (с. Брѣзье - Соф.) С.Г.; *лугачка* - М.Б., Н.Г., (с. Бездънъ - Соф., с. Текира - Пазарджишко) С.Г., (Търново) У., С.П., Х.Г., Ц.Г., Я; лугички - (Ловечъ) У.; луженица - Н.Г., С.Д.В., Я.; пишкальо - (с. Чепеларе - Асеновгр.) С.Г.; чесалка - Ах.

Щетка (рус.); češljuga divlja (хрв.).

Отъ пепельта на изсушенитѣ и изгорени листа съ прѣсно масло се прави помада противъ *обриви* и *лишеи по децата*.

По-рано като дрога Rádix Dipsácae се е употрѣбявала като пикочогонно и потогонно срѣдство и противъ *рани* отъ *бѣсно куче*.

Doronicum L. — *дивъ слънчогледъ* - Н.С., С.П.

Doronicum austriacum Jacq. — овча опашка - Я.; рѣпей - (с. Шипка - Казанлъшко) С.Г.; ухо-билье - (с. Чукуркьой - Родопитѣ) С.Г.; черъ оманъ - (с. Колибото - Троянско) С.Г.

Doronicum cordifolium Sternb. — *банювъ буренъ* - У.; дивъ слънчогледъ - Н.С., Н.Г., У.; дивъ трубенъ - (Берковица) С.Г.; златоглавка - (прев.) Ах

Отварата отъ коренитѣ и листата въ вино се употрѣбява въ нар. медицина противъ *ревматизъмъ*.

Dolichos lablab L. — *лъстовичка* - (Свиленградъ) Ах., Н.С.

Dorycnium herbaceum Vill. — бѣло звездиче - Н.Г., Ю.; бялу звъзли́чи - (Търново) У.; звездица - Н.Г.; *звездиче* - Н.Г.

Draba aizoon Wahlenb. — *гладница* - Н. С.; *каменарче* - Н. Г.; рупа - Н. С., С. С.

Draba muralis L. — стенна гладница - (прев.) Ах.

Draba verna L. (= Erophila verna (L.) E. Mey.) — бабини гнили - Н. Г.; бѣла рала - (Босилеградъ) П. Б.; гладникъ - Д. Ц.; *гладница* - Ах., М. Б.; гладниче - (Пловдивъ) Коз., Н. Г., У., Ю.; гладно пролѣтно цвѣте - У.; зобецъ - С. Д. В.; пролѣтна гладница - Ах., К., Нейч., Я.

Gladuša (хрв.); chudobinka jarni (чех.).

Името гладница е преводъ отъ нѣмското име Hungerblume — гладно цвѣте.

Drosera rotundifolia L. — кржглолистнѣ росица - (прев.) Д. Ц., Ц. Г.; кржглолистна росянка - (прев.) М. Б.; росица - Х. Г., Я.; *росянка* - Ах., В. Д., Коз., Мус., М. Ш., Нейч., Я. К.; слънчева росица - С. Д. В.

Росянка (рус.); rosnatka (чех.); rošnik (пол.); rosika, rosnik (хрв.).

Отварата отъ цѣлото растение действува като слабо възбудително срѣдство и се употрѣбява противъ *водянка, жълтеница, дизентерия*. Повече се употрѣбява въ видъ на тинктура (настойка въ спиртъ) противъ *водянка, магарешка кашлица, туберкулоза (кръвохрачене), спазми, очни болести*. Счукана въ видъ на каша се употрѣбява противъ *мазоли и брадавици*.

Dryas octopetala L. — сребърникъ - С. Д. В.

E

Ecbalium elaterium A. Rich. (= Momordica elaterium L.) — ди́во ди́нче - (Гевгели) А. Т., Н. Г., Я.; *ди́ва кра́ставица* - Ах., М. Г., Н. Г., С. Д. В., С. П., Я.; ди́ва крастави́ца - (Воденъ) А. Т.; ди́ва крьстави́чиня - (Велесъ, Тиквешъ) А. Т.; ди́ва кра́ставичка - Нейч.; ди́ва краста-ви́чка - (Ениндже, Гюмендже - Мак.) А. Т.; дивъ кестенъ - (Прилепъ) А. Т.; дивъ пипо́нъ - (Скопие) А. Т.; пипони́че - (Кукушъ) А. Т., Н. Г., Я.; пипонче - У.; полудлива краставица - Д. Д.; пушкалка - Н. Г., Я.; рупели́че - (Дойранъ, Горна-Джумая) А. Т., Н. Г., Я.; *църкало* - Ах., С. П.

Divlji krastavac (хрв.).

Употрѣбяватъ се въ нар. медицина плодоветѣ, които, взети даже въ малко количество, действуватъ като силно слабително срѣдство; сокътъ имъ въ много малко количество се дава вжтрешно противъ *клини (colico — колики)*, като съ сжщия сокъ се намазва болното мѣсто. Коренътъ въ много малко количество (до 1 грамъ) се дава противъ *малария*.

Въ по-голѣми дози растението е отровно.

Echinocactus horisothallonius L. — бодилестъ кактусъ - Н. М., Я.; бодливъ кактусъ - К; е́же - (Велесъ - Мак.) Д. А.; таралежко - Г. Б.

Echinocloa grus galli (L.) Roem. et Schult. — вж. Panicum grus galli L.

Echinops L. — главесто тръне - С. Г.; ежеглавка - Ах.; магарешко тръне - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; трънъ-таралежъ - А. Т.; *челядникъ* - Ах., С. П.; челядниче - Ц. Г.; челядничета - М. Б.; страшникъ - Ах., Я.

Echinops banaticus Roch. — банатски челядникъ - (прев.) Ах.

Echinops microcephalus S S.— малъкъ челядникъ - (прев.) Ах.

Echinops rithro L. — главесто тръне - С. Г.; гръбнакъ - С. Д. В.

Echinops sphaerocephalus L.— главесто тръне - С. Г., Я.; гръбнакъ - С. Д. В.; ежоглавка - (прев.) Ах.; кълбестъ челядникъ - (прев,) Ах.; самоглавче - Я.; страшникъ - Я.; страшниче - Я.; таралежъ-трънъ - Я.

Въ нар. медицина о т в а р а т а отъ главичкитѣ (съцвѣтията) се употрѣбява противъ *уплаха*, отъ което е произлѣзло името с т р а ш н и к ъ.

Echinospermum lappula Lehm. — ежево семе - (прев. отъ лат. име) Ах.; *ушенца* - Ах.

Echium L. — кучи езикъ - Д. Д.; *лесича опашка* - Ах., М. Б., С. С., С П.; синякъ - Д. Д.; *усойниче* - Ах., Б. Д. С. С., С. П

Echium italicum L. — кучи язикъ - М. Б., Ш.

Echium vulgare L. — кучи язикъ - С. Г.. Ш.; кърско червило - Х. Г.; левче - Я.; лесоча опашка - Коз.; *лисича опашка* - (Софийско) Ах., Б., Vel., Д. Ц., М. Б., М. Г., Нейч., (Пловдивско) С. Г., У., Ю.; лисичетиня - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; лесича опашка - Б. Д.; лисѝчѫ упáшкѫ - (Търново) У.; омайниче - Х. Г.; осойница трева - С. Д. В.; осойниче - Н. М.; сѣчено биле - Я.; усойникъ - Ах.; *усойниче* - Ах., Д. Ц., К., Н. М., Я.

L i s i č i n a p r o s t a (хрв.); л и с и ч ь и р е п (срб.).

О т в а р а т а отъ к о р е н а и л и с т а т а на у с о й н и ч е т о се употрѣбява въ нар. медицина като срѣдство за пречистване кръвьта, противъ *епилепсия;* сѫщата служи за лѣкуване *рани отъ отровна змия*, отъ което произлизатъ имената *усойниче, осойница* и др.

Elaeagnus angustifolia L. — бѣла върба - (Сопотъ) А. Т., К.; дива маслина - Д. Ц.; дяволска върба - Н. Г., (Ловечъ, Търново) У.; зизифия - (тур., Лозенградъ) Б. Д.; лохъ - (рус.) Д. Д.; *миризлива върба* - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т., Д Ц., Н. Г., У., Ш., Я.; фурма - (тур.) Я.; фурмичка - В. К, Ю.

О т в а р а т а отъ к о р е н и т ѣ на м и р и з л и в а т а в ъ р б а действува пикочогонно и се употрѣбява въ нар. медицина при *мѫчно пикане.* О т в а р а т а отъ л и с т а т а служи като омекчително срѣдство противъ *настинка* и *кашлица (бронхитъ, трахеитъ, ларингитъ).*

Elettaria cardamomum White et Maton. — *кардамомъ* - Ах.

П л о д о в е т ѣ се употрѣбяватъ като ароматична подправка на храната. Сѫщитѣ се употрѣбяватъ и въ официалната медицина като дрога F r ú c t u s C a r d a m o m i.

Elymus arenarius L. — пѣсоченъ ечемикъ - (прев.) Б.; *пѣсъченъ ечемикъ* - (прев.) М. Б.

J e č m e n k a (чех.).

Epilobium L. — *върбовка* - Д. Д., Н. Г.; кипрей - Д. В., М. Б., Нейч., акѫ-оту - (тур.) Б. Д.

W r b o w k a, v r b k a (чех.); v r b o v k a (хрв.).

Epilobium anagallidifolium Lam. — прасква - С. Г.; тѣснолистна върбовка У

Epilobium angustifolium L. — върбовка - Д. Д.; кѫделки - (Босилеградъ) П. Б.; кипрей - Д. Д.; прáска - (с. Чикуркьой) С. Г.; тѣснолистна върбовка - (прев.) Д. Ц., У.; тѣснолистна върболика - (прев.) Ах.;

тѣснолистенъ кипрей - (прев.) А. М., М. Б.; якж-оту - (тур.) Д. Д., Я.

Wrbowka (чех.).

Epilobium hirsutnm L. — космата върба - (прев.) Ах.

Epilobium montanum L. — планинска върболика - (прев.) Ах.; ридно акж-оту - (прев. тур.) Я.

Epilobium palustre L. — блатенъ кипрей - (прев.) М. Б.; блатна върболика - (прев.) Ах.; клинавче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; памуклия - (с. Костенецъ) С. Г.

Epilobium parviflorum Schreb. — върбовка - Б. Д.; дребноцвѣтна върболика - (прев.) Ах.; якж-оту - (тур.) Б. Д.

Epilobium roseum Schreb. — розова върболика - (прев.) Ах.

Epilobium spicatum Lam. — вж. E. angustifolium Scop.

Epipactis Grantz. — дремникъ - Ах.; *блатокорникъ* - Ах.

Дремликъ (рус.).

Epipactis latifolia All. — широколистенъ дремникъ - (прев.) Ах.

Epipactis palustris Grantz. — *блатокорникъ* - Ах.; обикновенъ дремникъ - Ах.

Equisetum L. — горчица - А. Т., Н. Г., С. Г.; дива хурка - Ш.; змийска хурка - Я., Я. К.; конско биле - Н. Г., Я.; конска борина - Н. Г.; кукувича плюнка - Н. Г.; колѣнце - Ах.; наставче - Н. Г.; *прешлица* - Ах.; прършлика - Н. Г.; преслица - Б. Д.; самодивска хурка - Я.; *хвощг* - Н. Г.;

Přeslička (чех.); preslica, konjski rep (хрв.); хвощъ (рус.).

Equisetum arvense L. — гологлавецъ - Н. Г., С. Д. В., Я.; горчица - (Копривщица) А. Т.. Н. М., Н. Г., Х. Г.; гръклянъ - Н. Г., (с. Габровецъ - Пазарджишко) С. Г.; гъволче - (с. Брѣстовица - Пловд.) С. Г.; дериджнъ - Б. Д.; дзука - Н. Г., С. Г.; дива хурка - Н. Г., Я.; змийска хурка - Д. В., Н. Г., П., Х. Г., Я, (Разградъ) С. Г.; зъминска хурка - А. Т.; зъмска хурка - (Ст.-Загора) Ах., Нейч., конло - Н. Г., П., Я.; конска борика - (Банско) А. Т., Н. Г., Ю.; конско биле - Кал.; кукайчина плунка - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; кукувича плюнка - А. Т., Б., М. Б., Нейч., Х. Г., Ш.; кукувичина плюнка - Г. Б., Н. Г., Я.; мече вретено - Н. Г.; наста́вче - (с. Пищигово - Пазарджишко) А. Т., Н. Г.; нивна хурка - Я.; *обикновена прешлица* - Ах., Н. Г., Я., Vel.; обикновенъ хвощъ - Ах., Б.; полска прешленица - Х.; *полски хвощъ* - А. М., Ах., А. Т., В. Н., Vel., Д Ц., К., М. Г., Нейч., Н. М., П., (Ловечъ) У.; преслица - (Софийско) Ах., Н. Г., (с. Бистрица - Соф.) С. Г., Х. Г.; прешлика - (с. Казичене - Соф.) С. Г.; пършлйка - (с. Пѣсочница - Леринско) А. Т., Н. Г.; самодивска хурка - В. К., Кал., Н. Г., Я; свирчо биле - Я.; ставниче - Н. Г., (Берковица) С. Г.; ставякъ - Н. Г.; съставиече - (Ботевгр.) Н. С.; хвощъ - В. Д., В. К., Д. Д., (Ловечъ) У., Ю., Я.; хурка - Н. Г., Я.; чьоренъ шаваръ - (с. Чепеларе - Асѣновградско) С. Г.

Хвощь, хвощикъ (рус.); přeslice (чех.); preslica poljska, konjski rep (хрв.).

Хвощътъ има много голѣма употрѣба въ нашата народна медицина. Отварата му отъ всички негови части — подземни и надземни — действува възбудително върху отдѣлителната система и се употрѣбява като пикочогонно срѣдство противъ *възпаление на бѫбрецитѣ и пикоч-*

ния мѣхуръ, противъ *пѣсъкъ и камъни въ сжщитѣ*, противъ *водянка*, за *пречистване черния дробъ отъ пѣсъкъ и камъни*; сжщо за пречистване кръвьта: противъ *подагра*, *ишиасъ*, *ревматизъмъ*, *маясълъ*; противъ *сърдечни и стомашни болки*; отварата отъ хвоща се счита като едно добро срѣдство противъ *артериосклероза* и *кръвното налѣгане* и за *спиране на кръвоизлияния при повръщаче на кръвь*, *силни маточни кръвотечения*, *кръвохрачене*, *кръвопикане* и др. Противъ кръвопикането се употрѣбява изсушениятъ и стритъ въ видъ на прахъ хвощъ, като се взема въ малки дози. Съ отварата на хвоща се правятъ *промивки на рани въ устата*, *матката* и др. Сварената билка служи за компреси на *гнойни рани*, *рани отъ порѣзване*, *рани отъ натъртване* (*контузи*), *отоци*, *ракови тумори*, *костоядъ*. Отварата служи и за бани на малки деца при *силна настинка*.

Въ медицината е известенъ като дрога Hérba Equiséti minoris.

Equisetum hiemale L. — горски хвощъ - М. Б.; дзука - (с. Бистрица - Соф.) С.Г.; елененъ хвощъ - У.; зименъ хвощъ - (прев.) А. Т., М. Г.; зимна хурка - Я.; конска опашка - (прев.) С. Д. В.; кукувича плюнка - Я.

Equisetum limosum L. — *блатна зъминска хурка* - (прев.) Я.; тинястъ хвощъ - (прев.) Д. Ц.

Equisetum maximum Lam. — (= Equisetum telmateja Ehrh.) — голѣма преслица - Ш.; гръклянъ - С. Г., Ю.; дзука - С. Г.; преслица - С. Г., Ю.; змийска хурка - С. Г., Ю.; невѣстина хýрка - (Ботевградско) Н. С.; разставиче - Н. Г., У.; разставничавъ буренъ - Н. Г., У.; *самодивски свѣщи* - (колиби Зелениката - Тетевенско) С. Г.; самодивски хвощъ - Н. Г., С. Г.; самодивска хурка - Н. Г., У.; самодивски хвощъ - (Търново) У.; свирчово биле - У.; стáвиче - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.

Equisetum palustre L. — бастунче - Д. В.; *блатенъ хвощъ* - (прев.) А. Т., Д. Ц., К., М. Б., С. И.; блатна прешленица - (прев.) Х.; блатна прешлица - (прев.) Ах.; обикновена прешлица - Ах.; хвощъ - Ш.

Equisetum silvaticum L. — горски хвощъ - (прев.) Х.; конска трева и наставниче - (с. Шабанли - Доспатскитѣ Родопи, Чепинското корито - Центр. Родопи) Ах.

Equisetum telmateja Ehrh. — вж. Equisetum maximum Lam.

Erianthus ravennae P. B. — *кѫндра* - (Несебъръ) С. Г.

Erica arborea L. — *пиренъ* - Н. С.; метла - Ах.

Erigeron acer L. — *бълхавче* - Х. Г.; горчица - (прев.) С. Д. В.; обикновено увѣхниче - Ах.

Erigeron canadense L. — *злолѣтница* - Ах.; канадско увѣхниче - (прев.) Ах.; увѣхниче - Ах.

Hudoljetnica (хрв.).

Eriophorum L. — вѣтрогонъ - Д. Ц., К., Я.; космачка - А. М.; мачки - (Босилеградъ) П. Б.; *пушица* - Ах., Н. С., Д. Д., К., Н. М., С. С., С. П.; памукъ - (Кюстендилско) Н. С.

Пушица (рус.); vietrogon (хрв.).

Eriophorum angustifolium Roth. — вѣтрогонъ - Ф. Х.; тѣснолистна пушица - (прев.) Ах.; тѣснолистенъ вѣтрогонъ - Х., Я.

Eriophorum latifolium Hoppe — вихрогонъ - Н. Г., У.; вѣтрогонъ - М. Г.; дивъ ленъ - С. Д. В.; игличка - (Воленъ - Мак.) А. Т.; широколистна пушица - (прев.) Ах.; широко-

листенъ вѣтрогонъ - Х.; жилика - (Петричъ - Мак.) А. Т.

Eriophorum vaginatum L. — влагалищна пушица - (прев.) Ах.

Erodium L'Her. — жива трева - А. Т., М. Б., Я.; клинавниче - П. Г.; *часовниче* - Н. С.; щъркова гага - Ах.; щръклювъ клюнъ - П. Б.; щъркова човка - Ах.

Čapljan, živa trava (хрв.).

Erodium ciconium Willd. — щръклюва клюница - Б. Д.; щръклюва човка - Ах., У., Ю.; щъркелова гáга - (Ст.-Загора) Ах.; *щъркелова човка* - Ах.

Erodium cicutarium L'Her. — бабини иглици - (Кюстендилско) С. Г.; вий-вий-караджа - Н. Г., Ю.; вий-вий-кърѫджа - (Търново) У.; въртипопъ - Д. Ц., М. Б; дьонъ-дьонъ - Б. Д.; жива трева - Д. Ц, (Сливенъ) Коз., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Г.; караджа - Ю., Я.; клинава трева - (Берковица) С. Г.; клинявиче - (Зап. България) С. Г.; клинаво билье - (Дупница) С. Г.; клинско билье - (с. Богословъ - Кюстендилско) С. Г.; количаво билье - (с. Чепеларе) С. Г.; мѫжко клинавиче - У.; лъжитревъ - (с. Текира - Пазардж.) С. Г.; обикновена жива трева - Я.; орлови нокти - (с. Подцърненци - Кюстенд.) С. Г.; сахагецъ - Н. Г.; сахатче - (Чирпанъ) Коз., Н. Г., Нейч., У.; съхатчи - (Търново) У.; усойна трева - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г., Н. Г., Я.; устрелниче - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; часовникъ - (Сливенъ) П. Б.; *часовниче* - А. М., Ах., Коз., Нейч.; щъркелъ - У.; щъркова клюница - Коз., Нейч.; щъркова човка - Н. Г., (Ловечъ) У.; щъркова гага - (Софийско) Ах., (Котелъ) С. Г.; щърковъ клюнъ - (с. Казичене - Соф.) С. Г., (Пирдопъ) П. Б.; щъркъ - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; щърколова клювъ - (с. Лозно - Кюстенд.) С. Г.

Отварата отъ часовничето се пие противъ *ревматизъмъ*, а съ остатъка се правятъ топли лапи върху болното мѣсто.

Erophila verna (L.) E. Mey. — вж. Draba verna L.

Ervum L. — *леща* - Ах.

Ervum lens L. (= Lens esculenta Mönch.) — лекя - (Воденъ, Енидже) А. Т.; лéля - (Велесъ, Прилепъ, Кавадарци, Скопие, Щипъ, Неготинъ) А. Т.; леча - (Трънъ) Ах.; *леща* - (Трънско) Ах., (Кукушъ) А. Т., Б., В. Д., В. К., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Коз., М. Б., М. Г., Н. М., Н. П., С. Д. В., Н. С., У., Х. Г., Ш., Я.; лéшча - (с. Бобища - Костурско, Ресенъ, Струга, Охридъ, Дойранъ) А. Т.; мерджемекъ - (тур.) Н. Г.; мрджумекъ - (тур.) Б. Д.

Leča (хрв.); сочиво, леще (срб.); lecha (чех.); лящъ, чечевица (рус.); лѧшта (слав.).

Ervum tetraspermum Mönch. — глушинѫ - (Търново) У.; глушина - Ю.

Eryngium campestre L. — бѣли тръни - У., Ю.; бѣло тръне - Н. Г., (Ловечъ, Търново) У.; бѣлъ трънъ - Н. Г., Х. Г., Ш., Я.; вирогонъ - (Ловечъ) С. Г.; вихрогонъ - (с. с. Бездънъ, Брѣзье - Софийско, Айтосъ) С. Г., С. П.; вихрогонски буренъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; вѣтровалъ - Ю.; вѣтрогонецъ - Я.; *вѣтрогонъ* - Ах., Н. Г., С. П., Я.; гърмотрънъ - Ах.; кавгáзовски бодилъ - (с. Алада - Свиленградско) Ах., Н. С.; кошъ-кондурмазъ - (тур.) Я.; сарѫтиканъ - (тур.) Б. Д.; чакмаоту - (тур.) Н. Г., Я.

„Морс моме, малой моме!
Ако сакашъ да йостанишъ

Да йоставишъ змей отъ гóря,
Да сóберешъ **гърмотърно**,
Гърмотърно, **вѣтрогоно**."

Н. Г.

Erysimum L. — *боянка* - Ах., Н. С., С. С.; маясилче - Д. Ц.

Erysimum canescens Roth — *боянка* - Ах., Б. Д.; сива боянка - (прев.) Ах.

Erysimum crepidifolium Rchb. — маясълче - Я.

Erysimum cuspidatum DC. — остроплодна боянка - (прев.) Ах.

Erysimum odoratum Ehrh. — *желтъ отредъ* - Н. Г., Я.; отредъ - Н. Г.

Erysimum repandum L. — боянка - (Гевгели - Мак.) А. Т., Н. Г.; *простръль трава* - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; разперена боянка - (прев.) Ах.

Erysiphe communis Link. — мана - С. Г.; мухълъ - Д. Ц.; обикновенъ мухълъ - Д. Ц.; плесень - С. Д. В., Я.; плесень гжба - С. Д. В.; *сжщинска мана* - Б. И.

Erythraea Rich. — бабина злъчка - Я.; горчивка - Ах.; жлъчка - Н. Г.; златописещникъ - Д. Д.; китчици - А. Т., М. Б.; посѣчниче - Ах.; *червенъ кантарионъ* - Н. С.; *тресказиче* - Ах., Б. Д., Н. Г.

Erythraea centaurium Pers. — бабино биле - В. Д.; бабиче - Д. Ц., К., Н. М., Н. Г., Я.; бáсма - (Крушево) А. Т., Н. Г.; горчивка - Ах., У.; горчило - Н. Г., С. Д. В., Я.; горчица - П.; жлъчка - Н. Г.; земна жлъчка - У; земна злъчка - (Ловечъ) У.; злъчка - Л., Н. Г., У., Ц. Г., Я.; *кантарионъ* - Ах., Кал., Н. Г., С. В., С. Г., У., Ш., Я.; кантрионъ - Коз.; катрионъ - (с. с. Беалъинъ, Опицвѣтъ, Петрьчъ, Бугьонци - Соф.) С. Г.; китица - Б. Д., Д. Ц.; китка - Б. Д.; китчица - Ах., А. Т., К., Кал., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., С. И., Ю.; кичица - П.; кънтърионъ - (Търново, Гор.-Орѣховица) У.; посѣчниче - Ах.; сама китка - Кал., Н. Г., (Ловечъ) У.; *трескавиче* - Кал., Н. Г., С. В., (с. Колибито - Троянско) С. Г.; трясквавче - (Ловечъ) У.; тряска - (Ловечъ) У.; трясъкфчи - (Ловечъ) У.; цървенъ кантарионъ - (Трънъ) Ах., В. Н., Я.; червено которонче - В. К.; червенъ кантарионъ - Ах., Коз., Н. Г., С. Г., У., Ю

Kičica cervena (хрв.).

Кантарионътъ има много голѣма употрѣба въ нашата народна медицина. Тази билка действува главно върху храносмилателната система и нейнитѣ жлези, като импулсира дейността на слизестия епителъ въ стомаха, червата и черния дробъ и по този начинъ **подобрява храносмилателнитѣ сокове** и засилва всмукателния процесъ въ червата. Ето защо **отварата отъ кантариона** се препоржчва за *засилване на слабъ стомахъ и лениви черва; противъ болки, газове и киселини въ стомаха*, противъ *запекъ, диария* и изобщо противъ хронически катаръ съ всичкитѣ му вторични явления; противъ *кръвоизлияния въ стомаха и червата, дизентерия;* противъ *туберкулоза въ червата, стомашна треска;* сжщата засилва дейността на отдѣлителната система, пречиства бжбрецитѣ и се препоржчва противъ *водянка*. **Отварата на кантариона** се дава и при *нередовна и недостатъчна менструация;* за пречистване кръвьта — противъ *жълтеници, малария, маясълъ, кожни обриви, струпи, пжпки, бѣлотеченията въ женитѣ;* противъ *глисти*.

Настойка на прѣсенъ кантарионъ въ вода се препоржчва особено противъ *малария*, а въ вино — за *пречистване черния дробъ* и *бжбрецитѣ* и като **укрепително срѣдство**. **Настойка** на счуканъ прѣсенъ кантарионъ въ дървено масло служи противъ *гнойни рани, рани отъ по-*

сичане, изгаряне и др. Въ видъ на лапи се употрѣбява противъ *циреи и скрофулни рани.*

По-рано е употрѣбяванъ като дрога Hérba Centáuri.

Erythronium dens canis L. — *конски зжбъ* - Vel., Н. М., (Ловечъ) У., Ш., Я.; костенъ зжбъ - (Ботевградско) Б. Д.; *кривъ дѣдо* - (Софийско) Ах., Н. Г., (с. Суходолъ - Соф.) С. Г., Ю., Я.; кукуляцъ старецъ - Н. Г., (с. Локорско - Соф.) С. Г., Ю.; кучи зжбъ - (прев.) Ах.; наведенъ дѣдо - Н. Г., (с. Гор.-Баня-Соф.) С. Г., Ю.; овчарка - Ш.; пѣтлове га́че - (Трънско) Ах.; пѣтлови гащи - У.; самодивско цвѣте - У.; старецъ - Н. Г.

Košutovina, košutica (хрв.).

Euclidium syriacum R. Br. — *пикливче* - (Търново) Б. Д.; пикличе - (Берковица) Б. Д.

Отварата отъ тази билка се употрѣбява противъ *неволно попикаване*, отъ което произлиза названието й пикливче; сжщата се употрѣбява и като срѣдство за *растене на косата.*

Eugenia caryophyllata Thunb. (= Caryophyllus aromaticus L.) — карамфилъ - М. Г., У., Я.; *карамфилово дърво* - С. Д. В., Я.; каранфилово дърво - Х. Г.

Служи като ароматична подправка на хранитѣ. Отварата отъ плодоветѣ въ червено вино се употрѣбява при недостатъчна и нередовна менструация; сжщата служи и за *помътане.*

Eugenia pimenta DC — *бахаръ* - (тур.) М. Г.

Eupatorium cannabinum L. — *джбравникъ* - Ах.; клъчище - С.Д.В.; *конопка* - Ах.

Konopač (чех.); konopljuša (хрв.); konopnica (пол.).

Euphorbia L. — змеюва млѣчка - С. Г.; карячкий млѣчъ - Н. Г.; конски млѣчокъ - С.Г.; *мандражина* - А. П.; млѣчина - Н. Г.; *млъчка* - Ах., Д. Ц., Коз., Н. Г., Н. С., Ш., Я.; млѣченъ млѣчокъ - Б. С., Коз., Н. Г., С. И., Ф. Х., Ш.; млѣчъ - С. Г.; млѣчъкъ - Д. Д.; млѣчьокъ - Н. Г.; млѣчникъ - С. Г.; смилъ - (тур.) В. К.

Молочай, молочакъ (рус.); mléčnik (чех.); mlieč, mliečač, mliečak (хрв.).

Euphorbia agraria M. B. — полска млѣчка - (прев.) Ах.

Euphorbia amygdaloides L. — бадемолистна млѣчка - (прев.) Ах.; горска млѣчка - Ах.; ба́бини чора́пци - (Трънъ) Ах.; ба́бинъ чора́пъкъ - (Трънъ) Ах.

Euphorbia aleppica L. — хвойнова млѣчка - Н. Г.

Euphorbia cyparissias L. — болиглава - А. П.; каря́чки млѣчъ - (Малко-Търновско) А. Т.; карьчки млѣчъ - А. П.; кипарисна млѣчка - (прев.) Д. Д.; кипарисова млѣчка - (прев.) Ах., Д. Ц., К.; колака - А. П.; млѣчка - С. Д. В., Я.; млѣчокъ - А. П., (Копривщица) А. Т., J., М. Б., М. Г., С. Д. В., У., Х., Ц. Г., Я.; млѣкушъ - А. П.; турска млѣчка - А. П.; хвойнолиста млѣчка - (прев.) Б., Г. Б.; хвойнолистни млѣчокъ - (прев.) Б.; смилъ-оту - (тур.) А. П.

Млѣчниятъ сокъ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *мокри лишеи и брадавици;* отварата отъ тази билка въ вода или вино служи за жабуркане на устата противъ *болки въ зжбитѣ.*

Euphorbia esuloides Vel. — магарешка млѣчка - (прев.) Ах.; млѣчокъ - Ш.

Euphorbia gerardiana Jacq. — *калъчка* - Н.Г., Я.; млѣчокъ - Н.Г., Я.

Euphorbia glareosa - M. B. — чакълна млѣчка - (прев.) Ах.

Euphorbia helioscopia L. — градински млѣчокъ - У.; камилска млѣчка - (с. Беглериново - Кукушко, Мак.) Д. А., Н. Г.; млѣченъ въртипопъ - У.; въртовратникъ - У.; обикновена млѣчка - А. М.; слънчева млѣчка - (прев.) Ах.; слънчогледенъ млѣчокъ - (прев.) М. Б.; слънчогледна млѣчка - (прев.) Д. Ц., Я.; слънчогледница млѣчка - (прев.) Г. Б.

Euphorbia lathyris L. — градинска млѣчка - Ах., Я.; градински млѣчокъ - У.; кржглолистенъ млѣчокъ - М. Б.; млѣчка - В. Д.

Euphorbia myrsinites L. — змейово млѣко - У.; мече руно - (Ст.-Загора) А. Т., Н. Г.; отровна млѣчка - Ах., Б. Д.

Euphorbia palustris L. — блатна млѣчка - (прев.) Ах.; блатенъ млѣчокъ - М. Б.

Euphorbia platyphylla L. — плосколистна млѣчка - (прев.) Ах.

Euphorbia rupestris Friv. — скална млѣчка - (прев.) Ах.

Euphorbia salicifolia Host. — върболистна млѣчка - (прев.) Ах.

Euphorbia stricta L. — тѣснолистна млѣчка - Ах.

Euphrasia sp. diversa — *очанка* - Ах., В. Н.; очемилка - Ах., гьозъоту - (тур.) Dor.

Отварата ѝ се употрѣбява въ народ. медицина за премиване и компреси при *възпаление на очитѣ, гуреливи и гнойни клепки*, отъ което произлизатъ названията очанка, очемилка. Сжщата се употрѣбява и противъ *кашлица, възпаление и болки на стомаха и червата*, противъ *диария*. Изсушена, стрита и пресѣта като брашно, служи за *засилване дейностьта на стомаха*, за *подобрение стомашнитѣ сокове* и *засилване зрението*. Настойката на прѣсната билка въ вино служи като укрепително срѣдство.

Evonymus europaea L. — божика - Ш.; въшкино биле - Х. Г.; въшковиче - (Ловечъ) У.; гарапчаайва - (тур.) Я.; европейска червеножлътка - (прев.) Я; калинка - Я.; мекишъ - Я.; обикновена червеножлътка - Д. Ц.; попска коронка - У.; попска шапка - С. Д. В.; *чашкодрѣнъ* - Ах., С. П.; червеножлътка - Д. Ц., С. Д. В.; чешкодрѣнъ - (с. Гор.-Лозенъ) С. Г.

Evonymus japonica Thunb. — тахланъ - (тур., Омортагъ) Д. Й.

Exoascus pruni Fuck. — гжба отъ низшитѣ торбести гжби, която деформира плодоветѣ на сливата. Такива плодове се наричатъ: баберки - Б. Д., Б. Й.; кривули - Б. И., (Троянско) С. Г.; кудуруци - (Шуменско) Б. Д., (Омортагъ) Д. Й.; мѣхунки - Б. Д.; рога - (Трѣвна) С. Г.; рожкови - (София, Преславъ, Шуменъ) С. Г.

F

Fagopyrum esculentum Moench. — вж. Polygonum fagopyrum L.

Fagus L. — бука - А. И., Коз.; *букъ* - А. И., Н. Г., Н. С., Ш., Я.; каинъ - Н. Г.

„Чинь мя, Боже, малко пиля,
Сине пиля кукавица,
Да си лѣтамъ по букы-ты"
. . . .
Н. Г.

Fagus silvatica L. — бука - (Малко-Търново) А. Т., (Трънъ) Ах.; букачка - В. Д.; буклица - Б. Д.; буковица - Б. Д.; *букъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., Vel., В. К., Г. Б., Д. Ц., З. Б., J., Л., М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., С. Б., С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Я.

Боукы, боукъви (слав.); buk, bukva (хрв.); букъ (рус.); buk (чех., пол.); die Buche (нѣм.).

Farsetia clypeata R. Br. — икотникъ - Д. Д.; сравниче деветь пѫти - Я.

Ferula assa foetida L. — вонеща смола - Н. Г.; вонеща трева - А. Н.; дяволско говно - Б. С.; дяволско лайно - А. Н. Д., М. Г.; котешка трева - А. Н. Д.; кълтъкъ - А. Н. Д.; шейтанъ-буку - (тур.) Гр.

Вонючая смола, чортово говно (рус.); čertowo lejno (чех.); smĕrdeczy devesilji (хрв.).

Ferulago silvatica Bess. — девесилъ - Н. Г.; дивисилъ - У.; овчарска куминига - У.; *тимянка* - С. С., (с. Жеравна) У.; чемерика - (Ст. Загора) А. Т.; уфчарска кумунѝгѫ - (Търново) У.

Отварата отъ тимянката се пие противъ *маясьлъ*.

Festuca L. — бузалъкъ С. Г.; *власатка* - Ах., Д. Ц., К., Н. М., Н. С., С. П.; конецъ - С. Г.; типчакъ - Б. Д.
Vlasulja, vijuk (хрв.).

Festuca elatior L. (= Festuca pratensis Huds.) — висока власатка - (прев.) Ах.; права мазница - С. Д. В.; типчакъ - (Софийско) Б. Д.

Festuca ovina L. — виякъ - М. Г.; власáтка - (с. Мисловщица - Трънъ) Ах., М. Б., Ф. Х., С. Г.; власуня - М. Г., С. Г.; заешко жито - (Босилеградско) П. Б.; овча власатка - (прев.) Ф. Х.; типецъ - М. Г.

Festuca rubra L. — червена власатка - (прев.) Ах., Ф. Х.

Festuca spadicea L. — картулъ - (Пиринъ) Б. Д.; къртълъ - Б. Д.

Ficaria ranunculoides Roth. — вж. Ranunculus ficaria L.

Ficaria verna Huds. — вж. Ranunculus ficaria L.

Ficus L. — смоква - Б. Д.; смокина - Н. С.; *смокиня* - Гр.; смоковница - Х. Г.

Смоква, смоковница (рус.); smokwy (чех.); smokvina, smokva, smokvenica (хрв.); смокы (слав.).

Ficus carica L. — дива смокина - Vel.; инджири - (тур.) Я.; инджиръ - (тур.) Ц. Г.; неранджи - (тур., с. Суходолъ - Соф.) С. Г.; обикновена смокина - Коз., М. Б.; смоква - А. Т., В. Д., З. Б., К., Коз., Л., М. Г., Н. Г., Ц. Г., Ю.; смокина - Б., Д. Ц., J., К., Н. Г., С. Д. В., У., Я.; *смокиня* - А. Т., Ах., В. К., Г. Б., Д. В., З. Б., К., Коз., Л., Н. М., Н. Г., С. Г., У., Х. Г., Ц. Г., Ш., Ю.; смоковни -

ца - Д. Д., Н. Г., Х. Г.; смукиня - (Търново) У.; табани - Я.

Плодоветѣ на смокинята иматъ голѣма употрѣба въ нар. медицина. Кафето отъ сжщитѣ облекчава болкитѣ на дихателнитѣ органи и се препоржчва противъ *пневмония, бронхитъ, магарешка кашлица.* Отварата отъ зрѣлитѣ плодове действува сжщо така омекчително върху слизестия епителъ на дихателнитѣ органи и се употрѣбява противъ *кашлица, ангина* и за жабуркане при *болки на вѫнцитѣ.* Лапи отъ плодоветѣ (нарѣзани на дне) се употрѣбяватъ противъ *циреи* и *ангина* като се слагатъ отвѫтре върху сливицитѣ и отвънъ върху гърлото. Смокинитѣ се смѣтатъ за леко слабително срѣдство.

Ficus elastica Вохв. — гумовица - Д. Ц.; каучуково дърво - А. М., Н. М.; каучукова смоква - Б. Д.; *каучукова смокиня* - М. Г.

Ficus sycomorus L. — египетска смоква - М. Г.; египетска смокиня - М. Г., Х. Г.

Fico-morva (чех.); smokvina egipetske (хрв.).

Filago L. — *бѣла дъвка* - С. С., Н. С., С. П.; жабници - М. Б.; *рунолистъ* - Ах.

Filago arvensis L. — бѣла давка - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; *бѣла дъвка* - Ю.; дивъ чай - Н. Г., Я.; дребенъ пилинъ - Я.; маясълива трева - Н. Г., Я.; маясълниче - У.; рунолистъ - Ах.; хайдушка трева - У.

Filago germanica L. — германски рунолистъ - (прев.) Ах.; дребенъ пелинъ - У.; магарешка диря - С. Д. В.; трева за сърдце - Н. Г., Я.

Тази, както и предходната, билка се употрѣбява въ народната медицина за пречистване кръвьта, противъ *маясьлъ:* отварата се пие, а съ остатъка, въ видъ на лапи, се налага болното мѣсто. Настойка въ дървено масло отъ прѣсната и счукана билка служи противъ *циреи и рани.*

Filipendula hexapetala Gilib (= Spiraea filipendula L.) — диви кошнички - Н. Г., Я.; друмиче - В. Н., У.; живица - У.; живиничавъ буренъ - У.; клинава трева - (Гор.-Орѣховица) Б. Д.; кочи мжде - У.; кошнички - Н. Г.; ливадникъ - Н. Г., Х. Г., Я.; моминска китка - Н. Г., (Дупница) С. Г., Ю.; мжжка клинава трева - Я.; орѣшко - Кал.; *орѣхче* - (Ст.-Загора) А. Т., Ах., В. К., Н. Г., С. В., (Ловечъ) У., Я.; орѣхчи - А. Т.; орѣшецъ - Н. Г., (Берковица) С. Г., (Ловечъ) У., Х. Г., Ю.; отвратниче - Ю.; отвратничи - (Търново) У.; отвратъ - (Търново) У; отврътничи - В. Н., (Търново) У.; отврътъ - (Търново) У.; сараджився - Н. Г., С. В.; сараджиче - У.; срамежливче - С. Г.; скрофулче - А. С.; срамниче - М. Б., Н. Г., Ю., С. Г., Ю.; увисналолистний ливадникъ - Я.; увисналъ ливадникъ - Я.; урѣхчи - (Търново) У.; *тжжникъ* - Ах., Гр., М. Б., Н. Г., С. Г., У.

Земляные орѣшки (рус.); tužebnik (чех.).

Орѣхчето има голѣма употрѣба въ нашата народна медицина. Отварата отъ цѣлата билка действува потогонно и пикочогонно и се употрѣбява противъ *кашлица, ангина и хрема;* сжщата пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *кожни обриви, ревматизъмъ* и особено се препоржчва противъ *скрофули;* служи още противъ *болки въ стомаха и червата, диария, болки въ матката* и като ароматична подправка на чая.

Foeniculum capillaceum Gilib (= F. officinale All.; F. dulce Mill, F. vulgare Mill.) — аптекарски копъръ - В. Н.; влашки копъръ - Б. Д.; дивъ копъръ - Н. Г., У., Ю.; зименъ копъръ - Коз., Н. М.; копаръ - Гр., С. Д. В.,; копъръ - Д. Д., Коз., Н. М., П., Х. Г., Ц. Г.; маноъръ - К., Н. М., Н. Г., Ю., Я.; *морачъ* -

Б. Д., М. Г., Н. Г., С. П.; мънотъръ - (Търново) У.; резане́ - (Трънъ) Ах., Я.; резание - Б. Д.; резене́ - Vel.; сминду - М. Г.; сминдъ - Д. Ц.

Sladki kopar, morač, komorač (хрв.); vlaský kopr (чех.).

Инфузията (чай) отъ семената на морача засилва дейностьта на слизестия епителъ на всички вжтрешни органи и особено на храносмилателната система, като *успокоява болкитѣ въ стомаха и червата, прогонва газоветѣ*, действува противъ *спазмитѣ* въ коремната область и засилва храносмилателния процесъ; сжщата действува възбудително и върху отдѣлителнитѣ органи, *успокоява болкитѣ въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ*, служи *противъ пѣсъкъ* въ сжщитѣ; действува омекчително и върху дихателнитѣ органи, заради което се употрѣбява противъ *настинка, ангина, кашлица, хрема*; употрѣбява се още за компреси *при възпаление на очитѣ и клепкитѣ* и за увеличаване млѣкото въ кърмачкитѣ.

Въ офиц. медицина плодоветѣ се употрѣбяватъ като дрога Frúctus Foeniculi.

Fragaria L. — зуница - А. Т.; планица - Я.; плюскалница - Ш.; суница - А. Т.; *ягода* - Ах., М. Б., Н. С., Я.

Jahodnik (чех.); jagodnik, jagoda (хрв.).

Fragaria collina Ehrh. — градинска ягода - С. С., Н. С.; зуница - (Родопитѣ) А. Т.; орнички - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; планица - Я.; *плюскавици* - (Трънъ) Ах., Б. С., М. Б., Н. М., Н. Г., (с. Врабча - Трънско) С. Г.; суница - (Родопитѣ) А. Т., Н. Г.

Fragaria elatior Ehrh. — горски ягоди - (с. Врабча - Трънско); зуница - З. Б.; суница - Г. Б.; агоди - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Fragaria vesca L. — горска ягода - Д. Ц., Н. М., У.; го́тка - (Гуменджe - Мак.) Д. А.; зу́ница - (Неврокопъ) Ах., Д. А.; звоници - (с. Каменица - Пещерско) Ах.; зо́ница - Н. Г.; зуни́ца - (с. Габровецъ - Пазарджишко) С. Г., (с. Шабанли - Неврокопско) Ах.; капалици - (с. Баня-Чепино - Пещерско) С. Г.; куко́ница - (Драма) А. Т., Н. Г.; мечи ягоди - (с. Костенецъ) С. Г.; мали - га́зици - (с. Костенецъ) С. Г.; обикновена ягода - Я.; осойки - Коз.; пламеница - (Горна-Джумая, с. Галтаниново - Тетовско) А. Т., Н. Г., Х. Г., Ю.; планица - Н. Г.; планини́ци - (с. Плѣвня-Драмско) Д. А., Коз.; *плани́ци* - (с. Горно-броди - Мак.) А. Т., Д. А., (Омортагъ) Д. Й., М. Б., Н. М., Н. Г., (Карнобатъ, с. Жеравна - Котленско) С. Г., Х. Г., Ю; плану́шка - (Воденъ - Мак.) Д. А.; плану́чка - (с. с. Бобища и Загоричани - Костурско, Мак.) А. Т., Н. Г.; плюскавица - Н. Г., (Врачанско) С. Г.; пласкудавци - (с. Костенецъ) С. Г.; праскавици - (Тетевенско) С. Г.; суница - (Кюстендилско, Трънско, Софийско, Асеновградско) Ах., С. Г.; търнаци - (с. Баня-Чепино) С. Г.; чилелекъ - (тур.) Dor.; *ягода* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., Vel., Д. В., Д. Д., З. Б., Коз., Л., В. Н., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., П., С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ю., Я.; самодивски ягоди - (Тетевенско) С. Г.; я́гуда - (Паланка - Мак.) Д. А.; ягóдникъ - (Кавадарци) Д. А.

„Много ягоди, малко плодородие" — Търновско и Врачанско, Нар. Мет., Сп. Вац.

Отварата отъ коренището и листата на ягодата действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ, пикочния мѣхуръ* и *черния дробъ;* противъ *кожни обриви* и *подагра;* сжщата действува стегателно и служи противъ *диария;* противъ *болеститѣ на далака и триперъ;* отварата

отъ изсушенитѣ млади листа действува омекчително при възпаление на дихателнитѣ тржби, противъ *астма и кашлица*. *Зрѣлитѣ плодове* се препоржчватъ противъ *подагра и пѣсъкъ въ черния дробъ*.

Fraxinus L. — асенъ - Н. Г.; мжждрянъ - Н. Г.; оксенъ - А. И., Я.; осенъ - А. И., К., Коз., Н. Г., Ш., Я.; *ясенъ* - А. И., Коз., Н. Г., Н. С.

Ясень (рус.); jasan, jasen (чех.); jasen (хрв.).

„Минжхъ горж, минжхъ другж,
Настахъ горж ясѣновж,
У ясѣнъ ми славѣй пѣе,
Како пѣе, дори дума". — Н. Г.

Fraxinus excelsior L. — бѣлъ осенъ - К.; бѣлъ ясенъ - А. Т., К., М. Г., Ю.; женски ясенъ - (с. с. Г.-Лозенъ, Панчарево - Соф.) С. Г.; мжжданъ - А. Т.; мжждрянъ - У., Н. Г.; обикновенъ осенъ - К., Я.; обикновенъ ясенъ - А. Т., Д. В., К., Н. М.; осеново - Коз.; осенъ - Б., В. К., Д. В., К., Л., М. Б., Н. Г., С. Б., (с. Гайтанево - Соф.) С. Г., Х. Г., Ц. Г.; планински ясенъ - Ах.; черенъ осенъ - (Тетевенско) С. Г.; черъ ясенъ - С. Г., С. П.; църинъ ясенъ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; *ясенъ* - А. М., Б., В. Д., Д. Д., J., Л., Н. Г., Нейч., С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ш., Я.; диспулакъ - (тур.) Ах.

Отварата отъ кората на младитѣ клонки се употрѣбява противъ *диария и дизентерия*; сжщата служи като много добро срѣдство противъ *малария* и като *укрепително срѣдство*; чай (инфузия) отъ листата действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *ревматизъмъ* и *подагра*, а въ по-голѣмо количество — като *слабително* срѣдство и противъ *глисти*.

Fraxinus ornus L. — бѣлъ ясенъ - (Драгоманъ - Соф.) С. Г., С. П.; високъ ясенъ - Д. Ц.; клечатъ

В. К., Ю.; маждрянка - Н. Г.; мана осенъ - М. Б.; мана ясенъ - У.; мановъ ясенъ - А. Т., Н. Г.; *мжждрѣнъ* - А. Т., В. К., (Омортагъ) Д. Й., К., (Сливенско, Ямболско) Коз., Н. М., Н. Г., Ю., Я., (с. Кюлявча - Новопазарско) С. Г.; мжжки ясенъ (с. с. Г.-Лозенъ, Панчарево, Бистрица, Кокалене - Соф.) С. Г.; обикновенъ ясенъ - Ах.; оксенъ - Я.; осенъ - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., Vel., J., (Ловчанско, Търновско) У., Н. Г., (Тетевенско) С. Г., Ш.; черенъ ясенъ - Д. Ц., У.; черъ осенъ - В. К., Н. Г., Ю.; черъ ясенъ - Коз.; я́сенъ - (Трънъ) Ах., Vel., В. К., Н. Г., С. Б., (Кюстендилско) С. Г., У., Ю.; ясянъ - У.

Чай отъ цвѣговетѣ на мжждрѣна се употрѣбява въ нар. медицина противъ *магарешката кашлица*; отварата отъ кората служи като *тонично срѣдство*, за *заякване на болни вѣнци* и противъ *диария*. Маната, която се добива отъ сока при нараняване клонкитѣ, се употрѣбява за засилване дейностьта на червата и като леко слабително срѣдство противъ *запекъ*.

Fraxinus oxyphylla M. B. — óксенъ - (Странжда пл.) Д. Й.

Fritillaria L. — *ведрица* - Ах., С. П.; диво лале - (Елхово) П. Б.; какелъ - С. П.; кандилка - Н. С., С. С.; магарешко лале - (Радомиръ) Б. Д.; тугове - М. Г.; тюмбеше - (тур.) Д. Д.; царска коронка - Д. В.

Fritillaria imperialis L. — бýлка - (Ст.-Загора) Ах., С. Д. В.; видрици - Н. Г.; вунещо лале - Ш.; кандили - (Разградъ) П. Б.; криво лале - (Разградъ) П. Б., Х. Г., Я., Я. К.; къкилъ - Н. Г.; невѣста - (София) П. Б.; пашина туга - Н. Г.; трошакъ - Ш.; туга - Н. Г.; тугове - М. Г.; *тугъ* - (Ст.-Загора) Ах., Б., Д. Ц., М. Б., М. Г., Нейч., Х. Г., Я. К.; туй - Н. Г.,

Г.; тугиина - М. Г., (Дупница) С. Г., Х. Г.; тулу̂мъ паша́ - (Ст.-Загора) Ах.; тюй - Б., С. Д. В.; тюмбеше - Д. Д., З. Б.; хо́джево лале - (Ст.-Загора) Ах., Б.; царска корона - (прев.) Ах., Д. А., С. Д. В.; царски вѣнецъ - (прев.) У.; царска кѫдра - (прев.) Ах., Я. К.; черъ чаушъ - З. Б.

Fritillaria pontica Wahl. — *ведрица* - Ах.; видрийци - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., Ю.; диви лалета - (Сливенъ) Коз.; каколъ - Н. Г.; кошнички - (с. Брѣстовица - Пловдивско) Коз.; къкелъ - С. Г., Ю.

Fritillaria skoprili Vel. — кошнички - Ш.

Fritillaria tenella M. B. — какелъ - Vel.

Fuchsia Plum. — коконки - Б. Д.; мингишки - Б. Д.; мингюши - Ах.; обечки - М. Г.; *обички* - Ах., Д. Ц., (Сливенъ) Коз.; царцарушка - (Трѣвна) С. Г.; чирчилика - (Сливенъ) Коз.; чурчурушъ - Я.

Fuchsia coccinea Ait. - чурчурушъ - Я.

Fucus crispus L. — вж. Chondrus crispus Lingb.

Fucus vesiculosus L. — морски водорасълъ - Х. Г.; *мѣхуреста водорасла* - (прев.) А. М., Д. В., Н. М.; мѣхурестъ водорасълъ - (прев.) А. Т., Д. В., Нейч.; мѣхурина водорасълъ - У; мѣхурникъ - С. Д. В.

Fuligo varians Gm. — *лигава гѫба* - А. Т., Нейч.

Fumaria officinalis L. — горчивка - Н. М., Н. Г., (Търновско) С. Г., Х. Г., Ц. Г.; горчивче - Н. Г., (Търновско) С. Г., Ц. Г.; димна трева - (прев. отъ лат. дума F u m a r i a) Гр.; димянка - (прев. отъ Fumaria) М. Б., С. Д. В.; кукави́чено гро́зйе - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; лисичина - Н. Г.; лѣкарски русопасъ - Я.; нерадиче - (с. Текира - Пазарджишко) С. Г.; *росопасъ* - Ах., М. Б., М. Г., Нейч., (Чирпанъ) Ф. Б.; самодивски босилекъ - (Търново) У.; френково билье - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; шефтериче - Н. Г., (Търново) У.; съхтаре - (тур.) Гр.; шахъ-дарж - (тур.) Dor.

Д ы м я н к а (рус.); r a u t i č k a (чех.); d i m n j a c a, r o s n i c a (хрв.).

О т в а р а т а отъ р о с о п а с а действува като укрепително, пикочогонно и потогонно срѣдство, пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *скрофули, жълтеница, обриви по кожата, маясълъ, лишеи, пѫпки по тѣлото и лицето;* противъ *водянка;* сѫщата служи и за п р е м и в а н е *кожни обриви, лишеи* и з а к о м п р е с и на *болни очи.*

Fusarium solani Sacc. — барабойна плесень - А. Т., Д. В.; *грудкова картофена плесень* - Б. И.; картофена плесень - У.

G

Gagea Salisb. — диво мартинче - (Дупница) С. Г.; жълтъ гарвански лукъ - К.; паче краче - Я.; *пачи кракъ* - (Ст.-Загора) Ах., С. П., (Чирпанъ) Ф. Б.

Gagea arvensis Schult. — паче краче - Ах.; полски пачи кракъ - Ах., М. Б.; карабикенъ - (тур.) Б. Д.

Gagea lutea Schult. — горски пачи кракъ - Ах.; жълта звезда - У.; мирика - С. Д. В.; пачи-краче - Я.; пачи-кракъ - М. Б., С. Г.; птиче млѣко - С. Д. В.

Gagea stenopetala Fries. — тригрудестъ пачи кракъ - Ах.

Galanthus L. — какиче - П. Б.; калоянче - П. Б.; каргаджикъ - (тур.) Б. Д.; карчижи - (тур.) Б. Д.; *кокиче* - Ах., Н. С.; конски зѫбъ - П. Б.; каръ-чичекъ - (тур.) Б. Д.

„Цъвнало й бѣло кокиче,
У Маринитѣ дворове,
Вечерь го Мара полива,
Сутринь го Иванъ обира."

Galanthus elvesii Hook. — бабки - Н. Г., (Варна, Дупница, с. Врабча - Трънско) С. Г., У., Я.; барданжикъ - Н. Г.; бѣлушки - Н. Г.; виси куръ - (Софийско) Б. Д.; гаджунка - Н. Г.; гаджюнка - Н. Г.; какичка - А. Т., С. Г., М. Г.; качиче - (София) С. Г.; ка́чка - (с. Бобища - Мак.) А. Т., Н. Г.; ка́чунка - (Велесъ, Прилепъ, Крушево) А. Т.; качу́нка - (Дойранъ, с. Лешко - Горно-Джумайско) А. Т., Н. Г.; качютка - (с. Пѣсочница - Леринско) А. Т.; *кокиче* - Ах. А. М., А. Т., Б., В. Д., Vel., Д. В., Д. Д., Д. Ц., J., К., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Я.; кокичина - Н. Г.; кокичка - Н. Г.; конски зѫби - Н. Г.; костиче - Н. Г.; костчици - Н. Г.; котеринка - А. Т., Н. Г.; кочиче - Коз.; кочичка - Vel., Н. Г., (Ловечъ, Търново, Дрѣново, Елена) У.; кукиче - Ш.; кукичина - Ш.; кустиче - Н. Г.; кухчичи - (Ст.-Загора) А. Т.; кѫртче - (Скопие) А. Т., Н. Г.; минзифаръ - С. Д. В.; обикновено кокиче - Д. В., Н. М.,; охлитки - Н. Г.; снѣжниче - С. Д. В.; снѣжно кокиче - (прев. отъ лат. име) Н. М.

Galega officinalis L. — диво салкъмче - У.; *жаблекъ* - Ах., Б. Д., С. Г., С. П.; кавалария - (Босилеградъ) П. Б.; конски ребра - (Пловдивъ) Б. Д.; плюскачъ - (с. Подгъренци - Радомирско) С. Г.

Отварата отъ цвѣтоветѣ се употрѣбява въ нар. медицина като пикочогонно и потогонно срѣдство и за увеличаване млѣкото въ кърмачкитѣ.

Galebdolon luteum Huds. — вж. Lamium galeobdolon (L.). Crantz.

Galeopsis L. — *бударица* - Ах., С. С., Н. С., С. П.; бъзовлѣкъ - Н. Г., У.; кухозѫбъ - Ах.; пикулникъ - Д. Д.;

Пикулникъ (рус.).

Galeopsis ladanum L. — бъзовлѣкъ - Н. Г., У.; зурници - С. Д. В.; обикновена буда́рица - Ах.

Galeopsis tetrahit L. — коноплика - (с. Стойкитѣ - Асеновградско) С. Г.; пѣтлева глава - М. Б.; петниста бударица - Ах.

Конопельникъ (рус.).

Galeopsis versicolor Curt. — бударица - (Трънъ) Ах., Б. Д., Н. Г., (Трънско) У.; ди́ва гѐрста (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Galium L. — драгайка - С. С., С. П.; енева трева - Н. Г.; еневецъ - Н. Г.; еневче - Н. Г.; *енювче* - Ах., К., Н. Г., Н. С., С. П.; иванковка - Д. Ц.; лепавецъ - Н. Г.; *лепки* Ах.,

М. О., Н. Г.; свитакъ - Коз.; торица - Н. Г., С. Г.

Galium aparine L. — гергевка - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; енювче - А. Д.; лепавецъ - (Велесъ) Д. А., Н. Г.; лепешка - (Щипъ, Тиквешъ - Мак.) Д. А., Н. Г.; *лепка* - А. Т., (Кукушъ, Паланка, Гевгели - Мак.) Д. А., (с. Брѣстовица - Пловдивско, Сливенъ, Чирпанъ) Коз., М. Б., Н. М., Н. Г., Н. С., Нейч., (с. Костенецъ - Ихтиманско, с. Габровецъ - Пазарджишко) С. Г., У., Ю.; обикновена лепка - Ах.; то́рица - Б. Д.; свитакъ - (с. Шейтаново - Родопитѣ) С. Г.

Отварата отъ лепката действува пикочогонно и потогонно и се употрѣбява противъ *водянка* и *болеститѣ на черния дробъ;* сѫщата служи за пречистване кръвьта: противъ *скрофули, ревматизъмъ, гуша, скорбутъ;* противъ *диария.* Сокътъ отъ прѣсната лепка, счукана въ видъ на каша и прецедена, се употрѣбява противъ *епилепсия, кожни обриви, лишеи.*

Galium cruciatum Scop. — вѣнчила - (с. Костенецъ) С. Г.; гергевка - (Тетевенско) С. Г.; енево цвѣте - У., Я.; кръстата лепка - (прев.) Я.; кръстато енювче - (прев.) Б. Д.; кръстовидно енювче - (прев.) Ах.; кръстолистно енювче - (прев.) Ах.

Отварата отъ тази билка служи като укрепително срѣдство и противъ *болки и разстройства на стомаха;* сѫщата служи за *спиране кръвоизлияния* при *маясълъ, силна и продължителна менструация,* противъ *кръвоизлияние изъ носа* и др.

Galium mollugo L. — бѣла подкваса - С. Д. В.; бѣло енювче - Б. Д.; бѣлъ енювецъ - Ц. Г.; брошъ - С. Д. В.; еневче - Д. Д., К., Я.; жилаво енювче - Ах.; простъ брошъ - М. Б., У.; сирище - (Пловдивско) Б. Д.; роспецъ - (колибитѣ въ Тетевенско) С. Г.

Това растение съдържа единъ ензимъ, отъ който млѣкото се съсирва и отамъ произлизатъ имената му бѣла подкваса и сирище.

Galium palustre L. — блатно енювче - (прев.) Ах.;

Galium tricorne With. — лепка - Vel.; трирога лепка (прев.) Ах.

Galium vernum Scop. — еневче - А. М., Нейч., Ш.; е́нювчи - (Ст.-Загора) А. Т., Ах.; пролѣтно енювче - (прев.) Ах.

Енювчето се употрѣбява въ нар. медицина противъ *кръвотечение изъ носа.* За тази цель изсушената билка се стрива като брашно, пресѣява се и се смърка като емфие.

Galium verum L. — *брошъ* - С. Д. В.; драгайка - В. Н., Я.; еневецъ - Н. Г., С. Г.; еневиче - Н. С., С. Г.; енево цвѣте - М. Б., Ю., Я.; еневче - Н. Г., Ю., Я.; еневъ цвѣтъ - Ю.; енчевчецъ - Ю.; енюва трева - А. Т., Коз.; еньовиче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., Ю.; енюво цвѣте - (Чирпанъ) С. Г., У.; *енювче* - Ах., Б. Д.; жълтъ енювчецъ - Ц. Г.; иванско цвѣте - М. Г.; сирище - Ш.; яново цвѣте - Н. Г.; яновче - Н. Г.

Syřistowa bylina (чех.); ivanjsko cvetje (хрв.).

Geaster hygrometricum Pers. — влагомѣрка - (прев.) С. Д. В.; влагомѣрна звездица - (прев.) Я.; звездата пърхуда - (прев.) С. П. С.

Genista L. — *желтуга* - Ах., А. М., Vel., К., Н. С.; жълтуга - Нейч., С. С.

Žuteljica (хрв.).

Genista pilosa L. — космата жълтуга - (прев.) Ах.; косместа жълтуга - (прев.) М. Б.

Genista rumelica Vel. — *жилавика* - (с. Широка-лѫка - Смолян-

ско) Ах.; жилавика метла - (с. Широка-лжка - Смолянско) С. Г.; черна метла - С. Г.

Genista sagittalis L. — *прещипъ* - М. Б., Н. Г., (с. с. Суходолъ и Брѣзье - Софийско) С. Г., Х. Г., Ю.

Чайятъ отъ цвѣтоветѣ и листата на прещипа се употрѣбява противъ *подагра* и *ревматизъмъ*.

Genista tinctoria L. — багрило - (прев.) С. Д. В.; бояджийска жълтуга - (прев.) Ах., К., М. Б.; *жълтуга* - Б. Д.; тилецъ - (Босилеградъ) Б. Д.; цвѣтило - С. Д. В.

Употрѣбява се въ нар. медицина като пикочогонно срѣдство.

Gentiana L. — горчива трева - Я.; горчивъ буренъ - Н. Г.; горчавка - Д. Д., Н. Г.; горчивка - А. Н., Ш.; горчиво биле - Н. Г.; горчило - У.; линзура - М. Г.; равенъ - Н. Г.; синя тинтява - Я.; тентева - (сб. Шапк., ч. I., отд. I. и II., кн. I., стр 18.); тинтава - (Брѣзнишко) Б. Д.; *тинтява* - Ах., Н. С., Мус., Я.

Горечавка (рус.); hořec (чех.); lincura (хрв.).

„Отдалечъ викай мама си,
Дебело да ти постила,
Високо да ти подлага,
Да иде да ти набере
Вратига и комунига
И едностръка тинтява."

Н. Г.

„Ако повикве теферичъ,
Тефери-цецъ си съсъ мене,
Ако повикве тентява,
Попъ-тъ ще да ти вѣнчава."

Н. Г.

Gentiana acaulis L. — безстеблена тинтява - (прев.) Д. Ц., К.; голѣмоцвѣтно горчило - У.; неопашата тинтява - (прев.) К.

Gentiana aestiva R. S. — едноцвѣтна тинтява - Ах.; тинтява - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.; *тинтява* - Н. М., С. Г.

Gentiana asclepiadea L. — *богородични свѣщи* - Н. Г., У., Я.; обикновена тинтява - Ах.; свѣщила - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; свѣщилка - Н. Г.; свѣщилникъ - Н. Г., (с. Владая - Соф., клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г., Ю.; *свѣщица* - Д. Ц., М. Б., Н. Г., С. Г., Ю.; стухажъ - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; тинтява - Н. Г.; тантява - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.

Светчица (срб.).

Въ нар. медицина се употрѣбява както синята тинтява (Gentiana cruciata L.).

Gentiana cruciata L. — облиставиче - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; глиставиче - Я.; горчавка - Я.; горчива трева - Н. Г., Я.; злъчкж - (Търново) У.; злъчкатж на земьжтж - (Търново, Лѣсковецъ) У.; кръстоцвѣтна тинтява - (прев.) Ах.; мжжка тинтява - В. Н.; *прострѣлъ* - М. Б., М. Г., Н. Г., Я.; свѣщилникъ - (с. Княжево) С. Г.; *синя тинтява* - В. Н., Кал., Н. Г., У., Я.; сѣчинъ буранъ - (Жеравна - Котленско) У.; тинтява - Я.

Prostřelenec (чех.); prostřel (хрв.).

Синята тинтява е една отъ най-популярнитѣ билки въ нашата народна медицина. Отварата й възбужда дейностьта на храносмилателната система и нейнитѣ жлези, увеличава апетита, служи за пречистване кръвьта, *успокоява болкитѣ въ стомаха и червата, отстранява киселинитѣ въ стомаха* и *газоветѣ въ червата* и помага противъ *леность на червата, запекъ, диария, дизентерия, стомашна треска, малария, моминска блѣдность, туберкулоза, кръвохрачене, подуване и пѣсъкъ въ черния дробъ, жълтеница*; сжщата служи за пречистване кръвьта и

се употрѣбява противъ кожни *обриви, маясълъ, скрофули, подагра; за урегулиране недостатъчна и болезнена менструация; засилва млѣкото на кърмачкитѣ;* помага противъ *бронхитъ, трахеитъ;* противъ *възпаление и пѣсъкъ въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ.* Служи за лапи противъ *циреи, гнойни и мжчно заздравими* и *скрофулни рани,* сжщо и противъ *рани отъ изгаряне.* Настойката въ спиртъ на прѣсната и счукана тинтява се употрѣбява сжщо противъ *мжчно заздравими и гнойни рани.* Отварата на синята тинтява действува укрепително и върху нервната система и се употрѣбява противъ *нервна отпадналость, хипохондрия, виене свѣтъ, истерични припадъци* и др.; служи и противъ *глисти.* Тинтявата служи и за *засилване на добитъка,* като се смѣсва съ кърмата му.

Gentiana lutea L. **var. symphyandra** Murb. — горчива тинтява - У.; горчивка - М. Б., Х. Г.; горчивъ коренъ - У.; едра горчивка - С. Д. В.; жълта линцура - М. Б., М. Г.; *жълта тинтява* - В. Н., Коз., П., У.; кантарионъ - М., М. Б., М. Г.; линцура - М. Г.; посѣчено биле - М., М. Б.; сѣчено биле - Б. Д.; султание-оту - (тур.) Гр.

Горчавка, горечавка (рус.); hořec (чех.); lincjura (хрв.); линцура (срб.).

Въ народната медицина жълтата тинтява се употрѣбява както и синята тинтява (G. cruciata), обаче, тя действува по-силно отъ последната; отъ нея се употрѣбяватъ главно коренитѣ, които сж известни като дрога Rádix Gentiánae.

Gentiana pneumonathe L. — блатна горчивка - С. Д. В.; горчивка - С. Д. В.; еднострѣка тинтява - М. Б., Н. Г., Ц. Г.; сеневику - (с. Баня-Чепино) С. Г.; синя-бѣла тинтява - (Казанлъкъ) П. Б.; синя тинтява - В. Н., Н. Г., Х. Г., Ц. Г.; сърчаникъ - Н. М.; тинтеница - С. Г., Ю.; тинтява - Н. Г., С. Г., Ю.

Gentiana punctata L. — горчиво биле - Н. Г., (с. Костенецъ - Ихтиманско, с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г., Ю.; горчивъ буренъ - Н. Г., С. Г., Ю.; планинска тинтява - У.; равенъ - Н. Г., У., Ю.

Въ медицината се употрѣбява главно коренътъ. Действието му е почти еднакво съ това на жълтата тинтява.

Gentiana verna L. — горечавка - Н. Г.; пролѣтна горчивка - (прев.) М. Б., С. Д. В.; пролѣтно горчило - (прев.) У.; пролѣтна тинтява - (прев.) Д. Ц., К.; прострълъ - Х. Г.; синя тинтява.

Geranium L. — бабино винце - Н. Г.; жива трева - Н. М., Х. Г.; *здравецъ* - Б. Д., Коз., Н. Г., С. В., Х. Г., Я.; здравинче (Шапк. Сб., ч. I., отд. V., стр. 256.); здравчецъ - Коз.; змийска трева - Коз.; индришахъ - (тур.) А. Н. Д.; индрише - (тур.) Я.; клинавиче - Коз.; молоха - А. Н. Д., Н. Г.; сарделка - Н. Г.; стамболски здравецъ - Н. Г.; хъгъръ - А. Н. Д.; чешки буренъ - Коз.

„Еленъ у градинж улѣзнж,
Сво-то ти цвѣте погази,
Зеленъ ти здравецъ утжпка,
Сва-ти рода сбралися,
Дребни сльзи роняхж." — Н. Г.

Geranium columbinum L. — гължбовъ здравецъ - (прев.) Ах.

Geranium dissectum L. — насѣченолистенъ здравецъ - (прев.) Ах.

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *скрофули.*

Geranium macrorrhizum L. — градински здравецъ - Я.; дивъ здравецъ - У.; *здравецъ* - А. М., В. К., Коз., М. Б., М. Г., Нейч., С. Г., У., Ю.;

здравчецъ - В. К., У., Ю., Я.; обикновенъ здравецъ - Ах.; кая-чиче - (тур.) Б. Д.

„Провикнжлся зеленъ здравецъ
Изъ горж зелена." — Н. Г.

Който пие вода, въ която имя семе отъ здравецъ, лови го гуша. Които гълтне семе отъ здравецъ, става гушавъ. Гушата, която се срѣща въ нѣкои подбалкански мѣста, се причинява отъ водата, която минава презъ здравецъ въ планината.

Срещу Георгьовдень кичатъ външнитѣ врати съ здравецъ „за здраве." За сжщата цель се пие вода въ която е потопенъ здравецъ.

Народни повѣрия.

Чай (инфузия) отъ листата на здравеца се счита като едно добро срѣдство противъ *диария*, особено за малкитѣ деца.

Geranium molle L. — бáбино вѝнце - (Гевгели) А. Т.; мекъ здравецъ - (прев.) Ах.

Geranium palustre L. — дивъ здравецъ - Нейч.

Geranium phaeum L. — дивъ здравецъ - С. Г., Ю.; кафявоцвѣтенъ здравецъ - Ах.; пóвратъ - (с. Врабча - Трънско) С. Г.

Geranium pratense L. — жеравовъ клюнъ - С. Д. В.; жива трева - Ш.; ливаденъ здравецъ - (прев.) Нейч.; ливадна иглица - У.; полски здравецъ - (прев.) А. М., Д. Ц.; щъркова човка - У.

Geranium pusillum L. — *кучешки здравецъ* - (Ст.-Загора) Ах.; малъкъ здравецъ - (прев.) Ах.

Geranium pyrenaicum L. — мжжко клинавиче - У.; пиринейски здравецъ - (прев.) Ах.

Употрѣбява се въ нар. медицина противъ клании (*колики*) болки въ ко-

Geranium robertianum L. — дивъ здравецъ - Я. К.; зъмски буренъ - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; клинавиче - У.; розоцвѣтенъ здравецъ - Ах.

Отварата отъ тази билка действува възбудително върху отдѣлителната система и служи за пречистване кръвьта, противъ *водянка, ревматизъмъ, подагра, малария, пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ;* противъ *болки (колики) въ коремната область;* за гаргара противъ *ангина;* за *засилване матката при безплодие.*

Geranium rotudifolium L — кржглолистенъ здравецъ - (прев.) Б. Д.

Geranium sanguineum L. — върти-попъ - У.; дивъ здравецъ - М. Г., (Босилеградско, Брѣзнишко, Пирдопско) П. Б.; дивъ кървавъ здравецъ - (прев.) Я.; жива трева - У.; здравецъ - Д. Ц.; клинавиче - Н. Г., У., Я.; клинявиче - Н. Г., Я.; кръвноцвѣтенъ здравецъ - (прев.) Ах.; щъркулнялче - (Пирдопъ) С. Г.

Употрѣбява се въ нар. медицина както G. robertianum L.

Geranium silvaticum L. — горски здравецъ - (прев.) Ах.; дивъ здравецъ - М. Б., С. Г., Ю.

Употрѣбява се въ нар. медицина както G. robertianum L.

Geum L. — богородична свѣщъ - П. Б.; калешъ - А. М., Ах.; керино око - П. Б.; невѣнъ - С. С., Н. С.; омайникъ - Ах., Б. Д.; омайниче Н. С.; полщрекъ - М. Б.; паричина - С. Г.

Geum coccineum S. S. — аленоцвѣтенъ омайникъ - Ах.; богородична свѣщъ - (Пирдопъ) П. Б.; грочелепъ - (с. Югово - Родопитѣ) Н. С.;

Н. Г., (Самоковско) С.Г., Ю.; кальо - Н. Г.; *омайникъ* - Ах., Б. Д.; подщрекъ - Б. Д., М.Б., Н. Г., Ю.; свекървини очи - Б. Д., Н. Г., С. Г.; хубавия калю - М. Г., Н. Г., С. Г., Ю.; царичина - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; червенъ невѣнъ - У.; червенъ подщрекъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.

Geum montanum L. — *жълтъ калешъ* - М. Б., Н. Г., С. Г., Ю.; жълтъ подщрекъ - М. Б., Н. Г., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; калешъ - (Самоковъ, Разложко) С. Г.; планински калешъ - (прев.) Ах.; планински омайникъ - (прев.) Ах.; свекървини очи - Б. Д.; *царичина* - (Тетевенско) С. Г.

Geum urbanum L. — гребникъ - А. Н. Д., С. Д. В.; *зайча стжпка* - М. Б., М. Г.; зайча сѣнка - А. Н. Д., М. Б., М. Г.; смърдушка карамфилъ - Dor.; обикновенъ омайникъ - Ах.; смѣрдушка - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; чичякъ - С. Г.; гюзелъ авратъ - (тур.) Ах.

Гребеникъ (рус.); grebnik (хрв.).

Отварата му действува възбудително и укрепително и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *диария, дизентерия, коремна треска;* за *укрепване слаби нерви* и пр.

Gladiolus sp. div. — балтийка - Иr., Х. Г.; конско ребро - Н. Г., (с. Хлѣвене - Ловчанско) У.; пѣтлево перо - Н. С., С. С.; пѣтлювъ гребенъ - Я.; пѣтлюво перо - Ах., Н. С.; пламъкъ - Коз.; *ребрика* - Vel., Ах., Н. Г., У.; саблица - М. Б., Х. Я.; саблянка - С. Д. В., Я.; шаваръ - Б. Д.

Sabljan (хрв.).

Отварата отъ ребриката се употрѣбява за пречистване кръвьта.

Glechoma L. — будра - Д. Д.; П.; самобайка - Н. С.; *самобойка* - Ах.; *урбаличе* - Н Г.

Glechoma hederacea L. — бръшленолистна самобойка - (прев.) Ах.; върбалаче - М. Б.; гергьовденче - М. Б., У., С. Г.; гергьовдень - (Сливенско) С. Г.; земний имелъ - С. Д. В.; повлѣкливо истравниче - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; *самобойка* - Ах., Д. Ц., М. Б., М. Г., Х. Г., Я.; силникъ - (ромънски) Б. Д.; сладкъна - Я.; урбаличе - Б. Д.

Отварата отъ тази билка се употрѣбява въ нар медицина противъ *болки въ вѣнцитѣ — урбаличе (Stomatites),* отъ което произлиза и името й урбаличе; сжщата засилва храносмилателния процесъ, увеличива апетита, действува противъ *болкитѣ въ стомаха* и *червата,* пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *скрофули, подагра, малария, кожни обриви;* действува омекчително върху дихателнитѣ тржби, улеснява отдѣляне на храчкитѣ и се употрѣбява противъ *кашлица, астма, кръвохрачене, туберкулоза;* възбужда дейностьта на отдѣлителната система — едно хубаво пикочогонно срѣдство, което *успокоява болкитѣ на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ* и помага при *пѣсъкъ* и *камъни* въ сжщитѣ. Отварата отъ самобойката се препоржчва за топли бани противъ *подагра, пѣсъкъ* и *камъни* въ отдѣлнитѣ органи. Топлитѣ лапи отъ самобойката се считатъ за добро срѣдство срещу *гнойни и мжчнозарастващи рани* и *циреи.* Отварата отъ тази билка се дава за *засилване млѣкото у кърмачкитѣ.* За сжщата цель се дава и на домашнитѣ животни, като растението се нарѣзва надребно и се смѣсва въ кърмата имъ.

Glechoma hirsuta W. K. — благо цвѣте - (Самоковъ) У.; върбаличе - Б. Д.; косматa самобойка - (прев.) Ах.; рубáлчи - Н. Г., (Търново) У.; *урбаличе* - Н. Г., С. В, У.; урбалчи - Н. Г., (Търново) У.

Урбаличето се употрѣбява

Gleditschia triacanthos L. — христовъ трънъ - Д. Ц., У.

Гледичія, христовъ торнъ (рус.).

Отварата отъ зрѣлитѣ плодове (чушки) се пие противъ *бронхитъ*.

Globularia willkommii Nym. (= G. vulgaris L.) — вýрцуди - (Воденъ) А. Т., Н. Г., Х. Г.; голозлавиче - Н. Г., У.; *гологлавче* - (Трънъ) Ах., (с. Врабча - Трънско) С. Г., С. П.; дóнадба - (Скопие) А. Т., Н. Г., Х. Г.; кандюндюме - (тур., Велесъ) А. Т., Н. Г.; кълбета - С. Д. В.; рубийка - (с. Пастуша - Пловдивско) С. Г.; *топусче* - (тур.) А. Т., Н. Г.; тóпусчи - (с. Горно-Броди - Мак.) А. Т.

Glyceria R. Br. — балдаранъ - С. Г.; *росица* - С. С., С. П.; одéмка - Ах.

Odemka - (чех.)

Glyceria fluitans R. Br. — мана - С. Д. В.; пача трева - Коз., Ф. Х.; *росица* - Ах., Коз., Ф. Х.; рѣчна росица - (прев.) Ах.

Pačja trawa (хрв.).

Glyceria plicata Fries — одемка - Ах., Б. Д.

Glyceria spectabilis M. K. (= G. aquatica Wahl.) — балдаранъ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; *бѣлъ шаваръ* - (Софийско) Б. Д.; росица - Н. С., Ф. Х.

Glycyrrhiza L. — женско биле - М. Б., С. С.; лакрицъ - Коз.; сладко дърво - М. Б.; *сладникъ* - К.; сладъкъ коренъ - Гр., Коз.

Glycyrrhiza echinata L. — сладникъ - С. Д. В.; миамъ-кьокю - (тур.) Б. Д.

Glycyrrhiza glabra L. — блага папрать - Н. Г.; женско биле - В. Н., М. Б., М. Г.; лакрицъ - Коз.; ликвириция - Коз.; сладина - Д. Ц.; сладка папура - Н. Г.; сладка папъръ - Н. Г.; сладкий коренъ - Н. Г., С. В.; сладко дърво - М. Б., М. Г.; сладко коренче - Н. Г.; *сладникъ* - Н. М., С. Д. В., Я.; сладъкъ коренъ - В. Н., J., У., Ц. Г.; миамъ - (тур.) Dor.; миямъ-балж - (тур.) Н. Г., У., Я.; миямъ-кьокю - (тур.) Н. М.; ниамъ биле - (Ямболско) Б. Д.

Lekořice, sladké drzewo, sladký kořen (чех.); sladič (хрв.).

Отварата отъ сладника се препоржчва като добро срѣдство срещу *хроническа кашлица;* употрѣбява се още като пикочогонно срѣдство противъ *възпаление и болки въ пикочния мѣхуръ, бжбрецитѣ,* противъ *пѣсъкъ и камъни въ сжщитѣ;* противъ *болки въ стомаха и черния дробъ* и като слабително срѣдство противъ *запекъ.*

Gnaphalium L. — алпийска звезда - А. Т.; *бѣлъ смилъ* - Н. С.

Gnaphalium arenarium L. — вж. Helichrysum arenarium DC.

Gnaphalium dioicum L. — вж. Antennaria dioica Gärtn.

Gnaphalium leontopodium Scop. — вж. Leontopodium aplinum Cass.

Goniolimon collinum Boiss. — зъмска трева - (Ямболско) С. Г.; маясълива трева - (Болградъ - Бесарабия) С. Г., Ю.

Gompherna globosa L. — ашламá - (тур., София) Н. Г.; керéзка (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; чирешки - (с. Търнава - Ямболско) С. Г.

Gossypium herbaceum L. — бабайкъ - А. Т., Н. Г.; бубакеръ - Н. Г.; бýбайкъ - (Дойранъ, Гевгели, Кукушъ, Воденъ) А. Т., Н. Г.; бъ-

бекъ - (Загоричане - Мак.) А. Т., Н. Г.; бубакъ - (Прилепъ, Велесъ, Кавадарци) А. Т.; зеленъ памучникъ - М. Г.; пáмбукъ - (Дебъръ, Струга, Охридъ) А. Т., Н Г.; памукъ - А. Д., А. Т., Б Д., Н. Г., Я.; пáмугликъ - (Скопие) А. Т., Н. Г.; *памучникъ* - А. Т., Б., К.; травенесть памукъ - М. Б.; тревесть памучникъ - А. Д., Л., Я; тревисть памучникъ - Нейч.

Отварата отъ семената на памучника служи за *увеличаване млѣкото въ кърмачкитѣ*.

Gratiola officinalis L. — горчивличе - (Ботевградско) Н. С.; горчивче - У.; малькъ златохилядникъ - А. П., *сиротица* - Ах., А. П., Б. Д., Коз., С. Д. В., С. П., У.

Сиротицата се употрѣбява въ видъ на чай (инфузия) като силно възбудително срѣдство върху храносмилателната и отдѣлителната система и като драстично слабително срѣдство; служи противъ *водянка* и *глисти*. Отварата отъ цѣлата билка въ вино се употрѣбява въ малки дози като укрепително срѣдство, *за засилване апетита*, противъ *болки въ стомаха* и противъ *малария*.

По-рано тази билка се е употрѣбявала и въ официал. медицина като дрога Rádix et Hérba Gratiolae.

Въ по-голѣми дози е отровна.

Gymnadenia conopea R. Br. — богородична ржка - С. С., Я.; дланица - Ах; дланогрудка - Ах.; момчета - (Босилеградско) П. Б.

Тази билка се носи зашита въ дрехитѣ като *муска* за предпазване отъ „напасти и зли духове".

Gypsophila L. — *чувенъ* - С. Г.; чуснъ - С. Г.

Gypsophila muralis L. — гипсарка - (прев. отъ лат. име) Ах.

Gypsophila struthium L. — *чувенъ* - Я.; хаяваджи-чувенъ - (тур.) Dor.

H

Haberlea rhodopensis Friv. — *силиврякъ* - (с. Колибито - Троянъ) С. Г.

Haematoxylon campechianum L. — бакамово дърво - Х. Г.; *бакамъ* - Б. Д.; моръвъ бакамъ - Х. Г.; синь санталъ - З. Б.

Бакамътъ се употрѣбява въ бояджийството.

Hedera helix L. — брашлянъ - С. Д. В., Ю.; брешленъ - А. Т., (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах, Н. С., В. К., Д. Д., Я.; брешлянъ - Б., Н. Г., (Търново) С. Г., Ш., Я.; брешнелъ - Г. Б., Коз., С. Г., Ю.; брешнялъ - М. Г., Н. Г., С. Г., Ц. Г., Я.; брошнелъ - Н. Г.; брóшленъ - (Дебъръ) А. Т.; брýшленъ - (Петричъ, с. Долни-Порой, Неврокопъ) А. Т.; брушнелъ - А. Т.; брътвене - Н. Г.; бръчлянъ - Н. Г.; *бръшлянъ* - Ах., (Изт. България, Прилепъ) А. Т., Б. Д., J., Коз., М. Б., Н. Г., С. Б., С. Г., Ц. Г.; бръшнелъ - (с. Баня-Чепино) С. Г.; бръчленъ - А. Т.; бръшлянъ - (Трънъ) Ах., М. Г., Нейч.; бършлянъ - (Велесъ, Призренъ) А. Т.; (Шапкар. сб., ч., I., отд. IV., кн. V., стр. 163.); бършлéнъ - (Ресенъ, Охридъ, Струга, с. Бобища - Мак.) А. Т.; бърчленъ - (Кукушъ) А. Т.; крушнелъ - (с. Горни-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г.; сарамашикъ - (тур.) Ах., Б. Д., Dor.

Břečtán, blušt (чех.); bršljan (хрв.).

Отварата отъ листата и клонкитѣ на бръшляна служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *жълтеница, сифилисъ, лишеи, кожни обриви, туберкулоза.* Отварата отъ плодоветѣ се употрѣбява като слабително срѣдство.

Heleocharis palustris R. Br. (= Scirpus palustris) L. — азмашка тръстика - Ф. Х.; блатенъ камъшъ - (прев.) Ах.

Helianthemun vulgare Gärtn. — *желтакъ* - Ах., Н. С., С. Д. В., Х. Г., С. П., Я.; ружа - Б. Д.; ружица - Б. Д.

Helianthus annuus L. — кочанъ - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; слънгльодъ - (с. Шайтанкьой - Родоп.) С. Г.; слънцоглéдъ - (Гевгели, Кукушъ, Гумендже) А. Т., Ю.; слънчева сестра - В. К., Н. Г., Ю.; слѣнчево óко - (с. с. Бобища, Загоричане - Костурско - Мак.) А. Т., Н. Г., Ю.; *слънчова любовница* - А. Т., Б. Д., Г. Б., Д. В., М. Г., С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ш.; слънчова майка - А. Д., Б. Д., Д. В., С. Г., У.; слънчовница - Н. Г.; *слънчогледъ* - А. Д., А. М., А. Т., Ах., Б., Б. Д., В. Д., В. К., Г. Б., Д. В., Д. Ц., Д. Д., З. Б., J., К., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., С. Г., С. Д. В., У., Ф. Х., Х. Г., Я.; сóнцогледъ - (Прилепъ) А. Т.; сóунчогледъ - (Ресенъ - Мак.) А. Т.; сѣнчогледъ - (Велесъ, Тиквешъ, Дойранъ) А. Т.

Подсонечникъ (рус.); slunečnice (чех.); suncocret (хрв.).

Слънчогледътъ се бере на Преображение; за да изгрѣе презъ него слънцето, рано сутриньта, преди започване беридбата му, пробива се въ срѣдата едно съцвѣтие и презъ дупкита наливатъ вода до три пъти; съ тая вода се миятъ и пиятъ отъ нея тѣзи, които лесно урочасватъ. Нар. повѣрие.

Helianthus tuberosus L. — болики - Я.; голия - Г. Б., Д. В., Д. Д., Н. Г.; градуни - Нейч., С. Г.; грулкъвъ слънчогледъ - Д. Ц.; *гулия* - А. Т., Ах., Д. Д., З. Б., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Г., С. Д. В., У., Ф. Х., Х. Г., Я.; гулки - Н. Г.; гýльки - (с. Гайтаниново - Тетовско, Мак.) А. Т.; дúва ябълка - (с. Бобища - Мак.) А. Т., Н. Г.; дивакъ - (с. Чепеларе) С. Г.; дувакъ - С. Г.; ералма - (тур.) Я.; éралмасъ - (тур., Дойранъ - Мак.) А. Т.; éрелмаси - (тур., Велесъ) Д. А., М. Б., С. Г.; еревъ кочанъ - Н. Г.; ерълмасѫ - (тур.) Н. Г.; земна гулия - Ах., Н. Г.; земна круша - У.; *зéмна ябълка* - А. Т., Ах., Д. В., (Битоля) Д. А., М. Б.; зúмни я́бълки - Б. Д., (Калоферъ) С. Г., (Леринъ - Мак.) Д. А.; зúмни я́булки - (Ресенъ - Мак.) А. Т.; зимни ябочки - А. Т.; каракýшки - (Тиквешъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; кирхалъ - (с. Церово - Соф.) С. Г.; колики - Н. Г., Я.; кочáни - (Гевгели) А. Т., Н. Г., Я.; кочене - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; кѐркушке - (Тетово - Мак.) А. Т.; кѐркýжи - (Гевгели) А. Т.; морска рѣпа - М. Г.; рѣпа - (Скопие, с. с. Драгоманъ и Искрецъ - Софийско) С. Г., Д. А.; рéпки - (Скопие, Призренъ) А. Т., Н. Г.; тóпинамбуръ - Ф. Х.; чáлгани - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; червенъ кочень - Б. Д.; чичоки - Б. Д., Г. Б.; чялгани - Н. Г.; шáлгани - (Струга) А. Т., (Прилепъ) Д. А., Н. Г.; шалганъ - (Калоферъ) С. Г., С. Д. В., Я.; шалгънъ - Н. Г., Ф. Х.; шарлагунъ - (Калоферъ) Ах., Б. Д.; шялгани - Н. Г.; ярълмькъ - (тур.) Б. Д., Г. Б.; я́рълмъсъ - (Велесъ) А. Т.; жрдокви - А. Т., Н. Г.

Земляная груша (рус.); zemská jablka (чех.); čičora (хрв.).

Отварата отъ грудкитѣ на земнати ябълка служи за *пречистване кръвьта,* противъ *боле-*

ститѣ на *черния дробъ* и *бжбрецитѣ*, противъ *кожнитѣ обриви, маясълъ. Лишеи.*

Helichrysum DC. — *смилъ* - А. М., Н. М., Н. С., Н. Г., М. Б., С. С.; сухо цвѣте - Дац.; черешки - Дац.

S m i l (хрв.).

„Пойде мома со брата си
С м и л ъ да бере, смилъ брала,
Жълта смила за вѣнчило
И неранзи за харизма".
(Илиевъ сб., I., 161., 112.)

„Дѣ ти й Янке китчицата,
Китчицата с м и л о в а т а".
Янковъ сб.

Helichrysum arenarium DC. (= Gnaphalium arenarium L.) — *жълтъ смилъ* - Н. Г., С. Г.; симиникъ - (ром.) Б. Д.; симинокъ - Б. Д.; смилчецъ - Н. Г.; *смилъ* - Ах., Д. Ц., К., М. Г., Н. Г., С. Г., У.; смилъ трева - Н. Г., С. Г.; сминчецъ - Н. Г.; сминъ - Н. Г., С. Г., Я.; старо цвѣте - Н. Г.; староцвѣтъ - Н. Г.; сухо цвѣте - Н. Г.; шменъ - Б. Д.; шминъ - Б. Д.

S m i l (хрв.).

„Коса коси, три откоса кара:
Единъ откосъ дрьта детелина,
Другъй откосъ билка омразница,
Трети откосъ с м и л ъ и босилякъ".
Н. Г.

О т в а р а т а отъ с м и л а се употрѣбява въ нар. медицина като пикочогонно срѣдство противъ *водянка, втвърдяване на черния дробъ, жълтеница, застой на кръвьта въ коремната областъ.*

Heliotropium L. — *знойка* - Ах.; никрькъ - А. Т.; подсунка - Ах., М. Б., Н. С., С. С.

Sunčас (хрв.); п о д с у н а ц (срб.).

Heliotropium europaeum L. — *знойка* - Ах., Б. Д.; обикновена подсунка - М. Б., М. Г.; подсунка - Ах., Б. Д., М. Г., Х. Г.; посѣчена трева - Б. Д., Н. Г., Я.

О т в а р а т а отъ з н о й к а т а служи противъ *болки въ стомаха*, за пречистване кръвьта, противъ *маясълъ*. Прѣсната билка, счукана въ видъ на к а ш а, се употрѣбява за налагане на *рани* и *мазоли*.

Heliotropium suaveolens M. B. — миризлива подсунка (прев.) - Ах.; *никрькъ* - (с. Пищигово - Пазарджж.) А. Т.

Helleborus odorus W. K. — баба тура - А. П., (Разградъ) Я.; бамба тула - (Шуменъ) А. Т.; бамбатýра - (Шуменъ) Б. Д., (Омортагъ) Д. Й.; вонещъ кукурякъ - Х. Г.; зеленъ кукурякъ - Я.; кукурéгъ - (Трънско) Ах.; кукурекъ - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; кукуринъ - Н. Г.; кукуригъ - (ромънски) Б. Д.; кукуряка - (Шуменско) А. Т.; кукурягъ - Гр., Н. Г.; *кукурякъ* - А. М., А. П., Ах., Б., В. Н., Vel., В. К., К., М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., С. В., С. Г., У., Х. Г., Я.; кукурякъ бамбатула - Б. Д.; куткурякъ - Н. Г.; кжтникъ - С. Д. В.; обикновенъ кукурякъ - А. П.; папийна глава - Н. Г.; питомна спрежь - Я.; скрежъ - А. П.; спрашъ - С. Г.; спрежь - Б. Д., В. Н., Я.; сжклица - А. П.; христово цвѣте - Б. Д.; чумерика - А. П.; турски: буйнизъ-оту - Б. Д.; караджа - Б. Д.; коджа каржчичекъ - (Омортагъ) Д. Й.; куруданъ-оту - Я.; куркуданъ-оту - Б. Д.; чьопмеме - Б. Д.

Ч е м е р и ц а, г о р е ц в і т ъ, г о р о ц в ѣ т ъ (рус.); č e m ě r i c e (чех.); s p r e ž, k u k u r e k (хрв.); коукоурѣчь (слав.).

О т в а р а т а отъ к о р е н и щ е т о и к о р е н и т ѣ на к у к у р я к а се пие въ малки дози противъ *маясълъ, кашлица, плевритъ, туберкулоза;* сжщата служи за *премиване гнойни рани*, като сжщевременно съоставъка отъ билката се правятъ и топли л а п и; противъ *пърхуть* и за нарастване на *косата*, противъ *гнойни пжпки по клепкитѣ;* противъ бо-

лестьта *спрежь по добитька* — пробива се малка дупчица въ едното ухо на животното и въ нея се слага една малка клечка, изрѣзана отъ коренището кукуряка. За засилване овцетѣ и агнетата слага се въ ярмата имъ нарѣзано надребно коренището на кукуряка. Растението въ всичкитѣ си части е силно отровно.

Употрѣбява се и за *помѣтане (абортиране)*, но съ голѣма опастность за живота.

Helvella crispa Fr. — есенна кладница - Д. Ц.; *кладница* - А. М., Д. Ц., К.

Hemerocallis L. — кремъкъ - (Казанлъкъ) П. Б.; богородично цвѣте - Ах.

Hemerocallis flava L. — богородично цвѣте - Д. Ц.

Hemerocallis fulva L. — богородичню цвѣте - Б. Д.; червенъ кринъ - Б. Д.

Hepatica nobilis Mill. — вж. Anemone hepatica L.

Hepatica triloba Gilib. — вж. Anemone hepatica L.

Heracleum L. — *девесилъ* - А. М., Н. Г., Н. С., С. Г., С. С.; кръстатка - С. Г.; мечи-уши - Я.; меча стжпка - Ах.; русалия - Н. Г.; селимъ - Н. Г.; срамниче - Д. Д.; тржбуника - Ах.

Medvjedji dlan, medvjedja stopa (хрв.).

Heracleum sphondylium L. — *девесилъ* - А. Т., М. Б., Н. Г., С. Г., Ш.; ме́ча стжпка - (Горна-Джумая) А. Т., Н. Г.; мечи уши - С. Д. В.; питоменъ бъздунякъ - Н. Г.; русалия - А. Т., М. Б., Я., Н. Г.; русалина - М. Б., Н. Г.

Медвѣжья стопа (рус.); мечја шапа (срб. - Панч.).

Отварата отъ корена се употрѣбява противъ *епилепсия*.

Heracleum ternatum Vel. — градински дивисилъ - У.; *девесилъ* - (Софийско, Кюстендилско, Ямболско) С. Г., Ш.; дивисилъ - Б. Д., Ю., (Ямболско) С. Г.; кръстатка - (с.с. Стойкитѣ и Хвойна - Асеновградско) С. Г.; кръстачка - (с. Чикуркьой - Родопитѣ) С. Г.; *меча стжпка* - Ах., Б. Д., (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; тржбуника - Ах., Б. Д.

Коренътъ действува пикочогонно и въ видъ на отвара се употрѣбява противъ *епилепсия*.

Heracleum verticillatum Panč. — девесилъ - Н. Г., Я.; дивисилъ - Я.; *черъ девесилъ* - Н. Г., Я.; черъ дивисилъ - Я.

Herniaria L. — *бѣлило* - С. С.; *изсипливче* - Н. Г.; *припжтница* - Ах.; *развързанче* - С. С.; усипливче - Н. Г.

Priputnica (хрв.).

Названието Herniaria произлиза отъ Hernia — кила, изсипване, понеже тази билка още при старитѣ народи се е употрѣбявала противъ тази болесть.

Нашето народно име изсипливче, вѣроятно, не е преводъ на научното название Herniaria, а е създадено независимо, поради широкото приложение на тази билка въ нар. медицина противъ сжщата болесть.

Отварата отъ изсипливчето действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *водянка, възпаление на пикочния мѣхуръ*, противъ *кашлица*. Прѣсната билка, счукана въ видъ на каша, се употрѣбява противъ *лишеи, обриви, рани*. Като дрога въ медицината — Hérba Herniáriae.

Herniaria glabra L. — *припжтница* - Ах.; изсипливче - С. Г.; усипливче - С. Г.

Herniaria incana Lam. — *бѣлило* - Н. С., (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; изсипниче - (Ловечъ) У.; сива припжтница - Ах.

Herniaria hirsuta L. — *изсипливче* - Н. Г., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., У., Ю.; изпливче - Н. Г., С. Г.; изсипливо биле - Коз.; раки-сапунъ - Н. Г., У., Ю., Я.; развързанчи - (Търново) У.; *развързанче* - Н. М., Н. Г., Ю.; развързанъ буранъ - Н. Г., (Търново) У.; сапунче - Н. Г., Ю.; съпу́нчи - (Търново, Арбанаси) У.; усипливче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; четинеста припѫтница - (прев.) Ах.

Hesperis matronalis L. — *вечерникъ* - Ах.; зарань-вечерь - Б. С.; люлякъ - Н. Г., (Дупница) С. Г.; нощна фиалка - Д. Д.; синя люляка - (Чирпанъ) С. Г.; клека-оту - (тур.) Н. Г., Я.

Вечерница трава, ночная фiалка (рус.).

Вечерникътъ се употрѣбява въ нашата нар. медицина противъ болестьта *клека* по домашния добитъкъ: билката се нарѣзва надребно и се смѣсва съ ярмата му. По-рано вечерникътъ се е употрѣбявалъ въ официалната медицина като дрога Sémen et Hérba Hesperidis.

Hibiscus L. — *бамия* - М. Г.; гръмче - Н. С.; грънче - С. С.

Hibiscus esculentus L. — бабка - Х. Г.; *бамия* - Ах., А. М., А. Т., В. К., Д. В., Коз., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Г., Х. Г., Я.; бамня - А. Т., Н. Г.; бамя - Д. В, К., Коз., Ю., Я.; бэхамия - Б. Д.

Бамiя (рус.).

Hibiscus trionum L. — гърлица - Б. Д.; гърличавото - Н. Г., У.; дивь памукъ - (Чирпанъ) С. Г.; *лубеничникъ* - Ах., М. Б., М. Г.; лубоничникъ - М. Г.

Името лубеничникъ произлиза, вѣроятно, отъ миризмата на растението, която наподобява тази на лобеницата (динята). Формата на листата му наподобява сѫщо така тая на лобеницата.

Hieracium L. — бѣснурка - П. Б.; миши уши - Н. С., Я.; рунянка - Ах.; стръвниче - Ах.

Runjavica (хрв.).

Hieracium murorum L. — стенна рунянка - (прев.) Ах.

Hieracium pilosella L. — бѣснурка - (Казанлъкъ) П. Б.; еньовъ трънъ - (с. Лиляче - Кюстендилско) С. Г.; извиче - Н. Г.; истравиче - Н. Г., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., Я.; *миши уши* - Коз., М. О., Н. Г., С. Д. В., Я.; обикновена рунянка - Ах; стръвниче - Ах., Н. Г., Я.

Hieracium umbellatum L. — сѣниковидна рунянка - (прев.) Ах.

Hieracium vulgatum Fr. — горска рунянка - Ах.

Hierochloë odorata Wahlenb. — миризливка - (прев.) Х.

Himantoglossum hircinum Spreng. (= Satyrium hircinum L.) — *пърчовка* - Ах.

Името пърчовка произлиза отъ неприятната миризма на грудеститѣ корени, която наподобява тази на козелъ (пръчъ). Отварата отъ сѫщитѣ служи като афродитично (полововъзбудително) срѣдство.

Hippocrepis comosa L. — конско петало - С. Д. С.

Hippuris vulgaris L. — бори́ка - (с. Горно-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г., С. Д. В.; водна сасанка - Д. Д.; пия́ница - (Куру-дере) А. Т.; пиявица - А. Т., Н. Г.; раставиче - М. Г.; сърпъ - (Охридъ) А. Т., Н. Г.; трѣсковица - Д. Д.;

Truscawec (чех.).

Holcus L. — косматка - Ах.; *медовица* - С. С., С. П.; медовница - Ах.

Medynek (чех.).

Holcus lanatus L. — едро просо - С. Д. В.; косматка - Ах.; *медовица* - Ах., Коз., Н. С.; медовница - Ах., Б. Д. Ф. Х.; мека медовница - Х.; олей - (ромъчски) Б. Д.

Holcus mollis L. — медовница - Ф. Х., Х. Г.; мека медовница - Я.

Holosteum umbellatum L. — веслецъ - С. Д. В.; *плѣвулъ* - Ах.

Plewel (чех.); pljevelj (хрв.).

Hordeum L. — ечемикъ - Н. С.; ечемици - М. Б.; ечмикъ - Н. С.

Ячмень (рус.); ječmen (чех.); ječam (хрв.).

Hordeum distichum L. — *двуреденъ ечемикъ* - (прев.) У., Ф. Х.; двуреденъ ечмикъ - (прев.) Д. Ц., М. Б., Н. Г., У.; обикновенъ двуреденъ ечмикъ - Ф. Х.

Hordeum hexastichum L. — *зименъ ечемикъ* - Х. Г.; *шестореденъ ечемикъ* - М. Г., Н. Г.; шесторедъ ечимикъ - Д. Ц.; шестореденъ ечемикъ - М. Б., У.; шестореденъ ячмикъ - Ф. Х.

Hordum murinum L. — дивъ ечемикъ - Ах.; житница - (Тиквешъ - Мак.) А. Т.; *класатица* - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т., (с. Опицвѣтъ - Софийско) С. Г.; класица - (Ямболъ) А. Т., (с. Искрецъ - Софийско) С. Г.; миши ячемикъ - (прев.) Ах., Б. Д.; подположка - (Прилепъ) А. Т.; тумъ-таралежъ - Ш.; тумъ-тумъ тжпанче - Ш.

Hordeum vulgare L. — ечемикъ - Н. М., Нейч., С. Г., Я.; ечменъ - А. Т., (Ресенско, Воденско, Леринско) Д. А.; ечмикъ - А. Т., В. К., Ю.; ичимикъ - Я.; ячменъ - (Воденско-Мак.) Д. А.; ичмикъ - J.; ичуме́нъ - (Гумендже - Мак.) Д. А.; *обикновенъ ечемикъ* - Ах., М. Г., Н. Г.; обикновенъ ечмикъ - Д. Ц.; обикновенъ ячмикъ - М. Б.; у́чменъ - (Кукушъ - Мак.) Д. А.; четиреденъ ячмикъ - Ф. Х.; чуменъ - (с. Ватилъкъ - Солунско) Д. А.; ячемикъ - Коз., Н. С., Я.; ячмикъ - В. Д., Д. Д., Коз., У., Я.; я́чменъ - (Прилепъ, Битоля, Дебъръ, Кичево, Паланка) Д. А., Коз.

Ячмень обыкновенный ячмінь (рус.); ječmen, jačmen (чех.); ječam (хрв.); ıѩчьмы, ıѩчьмъ (слав.).

Отварата отъ ечемика се пие за *урегулиране недостатъчна менструация*. Ечемичното брашно въ видъ на лапи се употрѣбява противъ *отоци, циреи, бодежи (плевритъ)*.

Hottonia palustris L. — воденъ хилядолистникъ - С. Д. В.; *плавешъ* - (Панагюрище) С. Г.

Humulus lupulus L. — бѣличе - Я; *горецъ* - А. Т., Б., В. Д., Vel., Д. В., М. Б., Н. Г., Нейч., (с. Градецъ - Котленско) С. Г., У., Ц. Г.; горечъ - Коз., Н. С.; горчецъ - К., Н. М., Ц. Г., Я.; горицъ - Ц. Г.; горчица - Н. Г.; горчицъ - Б. Д., Н. Г., Ц. Г.; гурецъ - (Търново) У.; гурчицж - (Търново) У.; дивъ хмелъ - У.; мелъ - (Трънско) Ах., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; повитъ - Н. Г.; па́фитъ - (Криворѣчна-Паланка, Тетово - Мак.) А. Т.; печенъ - А. Т.; печенъ кракъ - (Гумендже - Мак.) Н. Г.; по́витъ - (Малко - Търновско) А. Т., Н. Г.; повой - (с. Баня-Чепино) С. Г.; по́фитъ - (с. Гайтаниново - Тетовско) А. Т.; сербетъ - (тур.) Ах.; *хмелъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. К., Д. В., Д. Д., Д. Ц., З. Б., J., К., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. Н., С. Г., С. Д. В., У., Ф. Х., Х. Г., Ю., Я.

Хмель, горкачъ (рус.); chmel (чех.); hmelj (хрв.); мел (срб.); хмѣль (слав.).

Хмельтъ има доста голѣма употрѣба въ нашата народна медицина.

Чайятъ (инфузията) отъ плодоветѣ (шишаркитѣ) действува възбудително върху храносмилател. система и нейнитѣ жлези, засилва храносмилането, помага при болеститѣ на лимфатичнитѣ жлези, *скрофули*, особено противъ *детската анемия;* помага и противъ *скорбута, жълтеницата, пъсъкъ и камъни въ черния дробъ;* противъ *малария;* сжщиятъ действува успокоително при *възпаление на пикочния мѣхуръ, пикочния каналъ* и при *болезнена нощна ерекция* на мжжкия половъ органъ; противъ *неволно семетечение (полюции)* и *болезнена менструация;* противъ *глисти;* действува успокоително на нервната система и се употрѣбява противъ *главоболие* и *безсъние*. Въ последния случай, освенъ чай, на болния се препоржчва да спи върху възглавница, напълнена съ хмелови шишарки. Лапи отъ хмеловитѣ шишарки се препоржчватъ при болезнени *отоци* и болки въ разни части по тѣлото. Настойка на хмелови шишарки въ червено вино се препоржчва противъ *жълтеница*.

Хмеловитѣ лѣкарства въ по-голѣми дози сж вредни и опасни за здравето. Въ официалната медицина шишаркитѣ сж известни като дрога Stróbule Lúpuli.

Hyacinthus Tourn. — *зюмбюлъ* - (тур.) Ах., Д. Д., Н. С.

Zumbul (хрв.); сумбул (срб.).

Hyacinthus leucophaeus Stev. (= Hyacinthella leucophaea Schur) — *диво зюмбюлче* - Ах., Н. Г., У.

Hyacinthus orientalis L. — градински зюмбюлъ - А. Т., В. К., Г. Б., Д. В., М. Б., У.; зимбилъ - А. М., Нейч.; *зюмбюлъ* - Ах., В. Д., Д. Д., J., К., М. Г., Н. М., Нейч., С. Г., С. Д. В., Ю., Я.

Hydnum coralloides Bull — меча-глава - С. П. С.; космата гжба - Б. Д.

Hydnum erinaceum Scop. — гжба таралежъ - (прев.) С. П. С.; косместа гжба - С. П. С.

Hydnum imbricatum L. — *бодилеста гжба* - А. М., Д. Ц., К., Н. М., Я.; *сърненка* - Б. Б.

Hydrocharis morsus ranae L. — воденъ жабникъ - (прев.) Я.; водно алое - Ю.; *водянка* - Ах.

Лягушникъ (рус.); wodanka, vodňanka (чех.); vodarka (хрв.).

Hyoscyamus niger L. — базизайка - А. П.; бланика - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; бле́ника - (Банско) А. Т., А. П., Н. Г., (с. Казичени - Соф.) С. Г., Н. М., Я.; *блѣнъ* - А. М., А. П., А. Т., Ах., Б., В. Д., В. Н., Г. Б., Д. В., Д. Ц., К., Н. М., Н. Г., Нейч., (Софийско, с. Колибито - Троянско, с. Каменица - Пещерско) С. Г., С. Д. В., Кал., Я., Ш., Ю.; блѣно биле - Н. Г.; *буйка* - А. П., А. Т., (Паланка - Мак.) Д. А., J., М. Г., Н. Г., (Софийско, Троянско, с. Каменица - Пещерско, с. Сотиръ - Сливенско) С. Г., Ф. Х., Х. Г., Ю., Я.; гърне́ - А. П., (Копривщица) А. Т.; Н. Г.; гърне́нца - А. П., (Банско) А. Т., Н. Г.; змийско цвѣте - Н. Г., У.; зжбова билка - (с. Плѣвня - Драмско) Д. А., Н. Г.; пишибобъ - Н. Г.; пиши-пиши-попадийка - (Омортагъ) Д. Й.; пиши-пиши-попадия - С. Г., У., Я., Я. К.; пиши-попадийка - Я., Н. Г.; пиши-попъ - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т., Н. Г.; пишй-попъ-марка - А. Т.; пиши-тодоръ - А. П.; *попадийка* - А. П., А. Т., Ах., Б., Б. Н., Д. В., Д. Д., Д. Ц., З. Б., К., Кал., М., М. Б., (Г.-Джумая) С. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. В., (Ловечъ) У., Ш., Я.; попадия - А. П., М. Г., Х. Г.; попъ-попадийка - Ц. Г.; попъ-попъ-попадийка - Н. Г., (Ловечъ) У.; попъ-попадия - А. П., Ц. Г.; полудѣвка - Н. Г., С. Г.; шарка - А. П., А. Т., Н. Г.; червена билка - А. П.; банъ - (тур.) Dor.; нирбанъ-оту - (тур.) Ц. Г.

Бѣлена, *блекота* (рус.); **blin. blén** (чех.); **búnika, vojka, balam** (хрв.).

„Магия сѫ мои-тѣ црънн очи,
Блѣно-биле, мое бѣло грьло."
Н. Г.

Блѣнътъ се употрѣбява, както въ народната, така и въ официалната медицина. Отварата му въ малко количество се пие противъ *болки въ стомаха, невралгия, спазмична и магарешка кашлица, безсъние, ревматизъмъ;* сѫщата служи за жабуркане при *зѫбоболъ*. Изсушенитѣ листа се пушатъ въ малко количество противъ *музла—пѫпки по вѫнцитѣ*. Отварата служи за премиване *червясали рани* по добитъка, като съ остатъка се правятъ компреси. Настойка отъ листата въ спиртъ служи за разтриване противъ *невралгия, ревматизъмъ, подагра*. Противъ сѫщитѣ болести много добри резултати се получаватъ отъ лапи, приготвени отъ смачкани блѣнови листа, обвити и сварени съ зелевъ листъ. Сѫщитѣ служатъ противъ *рани отъ контузии*.

Въ научната медицина се употрѣбява като дрога Fólia et Semen Hyoscýami. Растението е силно отровно, заради което, особено вѫтрешно, се употрѣбява само по предписание на лѣкаря.

Hypericum L. — дзуника - Н. Г.; журавецъ - А. П.; жълто галийче - Б. Д.; *жълтъ кантарионъ* - П. Б.; *звъника* - Ах., С. П.; звъница - Д. Ц., Ш.; звъниче - П. Б.; калъчево - Н. Г.; кантарионъ - Н. С.; орѣшакъ - Я.; плешчица - Коз.; порѣзниче - Ах.; русиче - Коз.; смакногащъ - Коз.; сѣчена трева - П. Б.; шуплекъ - Н. Г., Я.

Hypericum calycinum L. — кръстачка - (с. с. Кости, Бродилово - Странджа) Д. Й.

Hypericum hirsutum L. — дуника - Ю.

Hypericum perforatum — богородична трева - Б. Д., М. Б., Н. Г., П., Я.; дзуника - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; журавлекъ - А. П.; журавецъ - А. П.; жълта горчица - Н. Г.; *жълтъ кантарионъ* - В. Н., Д. Д., Н. Г., (гара Бѣлово - Пазардж., с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г., У., Я.; званика - Vel., Н. Г., (Ловечъ) У.; званиче - Vel., Н. Г., (Ловечъ) У., Я.; звоника - Б. Д., М. Б., (Калоферъ) С. Г., Ю.; звониче - А. П., Б. Д., В. К., Н. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ц. Г., Я.; *звъника* - Ах., А. П., В. Д., В. Н., Н. Г., С. Г., П., (Търново) У., Я.; звъничи - (Търново) Ц. Г.; звънчя - Н. Г.; звѣробой - Д. Д., Я.; калъчево - Н. Г., Ю.; калъчиву - (Търново) У.; калъчово - Н. Г., С. Г., У., Я.; кантарионъ - (Ст.-Загора) А. Т., (Пловдивско) Коз., Я.; канторния - П.; канторонъ - В. К.; катрионъ - Н. Г.; кънтарионъ - Н. Г., (Търново) У., Ц. Г.; кърски чай - Н. Г., Я.; мераклива трева - Н. Г., Я; обикновена звъника - Ах., Б., Я.; орѣшакъ - Я.; пелешница - Н. Г., (с. Костенецъ) С. Г., Ю.; порѣзана трева - А. П., Б. Д., Я.; порѣзаното - Н. Г.; порѣзаното биле - Н. Г., Ц. Г.; *порѣзниче* - Ах., В. К., Коз., Н. Г.; посѣконо билье - С. Г., Х. Г., Ц. Г., Ю., Я; посѣчена трева - Н. Г., Ц. Г., Я.; русиче - (с. Баня-Чепино) С. Г.; сѣчено биле - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г., Н. Г., (Търново) У., Ю.; твърдокýпъ - (с. Църклевци - Соф.) С. Г.; шуплекъ - Н. Г., С. Д. В., Я.; яневички - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; турски: калъчъ-оту - Н. Г., (Търново, Ловечъ) У., Ц. Г., Я.; кесикъ-оту - Б. Д., В. К., Н. Г., Я.; сарж-кантарионъ - Dor.; сарж-сейменъ - Б. Д., Н. Г., Я.

Звонки, звѣробой (рус.); **zwonecek, zwonec** (чех.).

Звъниката е една отъ найпопулярнитѣ билки въ нашата нар. медицина. Многобройнитѣ ѝ названия, много отъ които посочватъ и нейната

употрѣба, сѫ ясно доказателство за това. Отварата й засилва храносмилателния процесъ, действува стегателно, заради което се употрѣбява противъ *диария* и *дизентерия*; противъ *болки въ стомаха и червата*; препорѫчва се и като добро срѣдство за *пречистване кръвьта*, противъ *подагра*, *ишиясъ*, *ставенъ ревматизъмъ*, *скрофули*, *туберкулоза*, а особено противъ кръвоизлиянния — *изобилна менструация*, *кръвохрачене*, *маясълъ* и пр.; противъ *бѣлотеченията въ женитѣ*. Отварата й служи още противъ *болки* и *пѣсъкъ въ черния дробъ и бѫбрецитѣ*; противъ *неволно попикаване* и *спазми въ пикочния мѣхуръ*; сѫщата успокоява болкитѣ при *нервно главоболие*. Не по малко е популярна настойката на счуканата билка въ дървено масло, която се употрѣбява противъ *гнойни и мѫчно зарастващи рани*, *рани* отъ *изгаряне* и за разтриване *подутости и болни части* отъ *подагра*, *ревматизъмъ*, *ишиясъ*, *навѣхване*, *контузи*; отъ сѫщата се даватъ по нѣколко капки върху захарь противъ *спазми* и *болки въ стомаха* и другитѣ вѫтрешни органи и *застой на кръвьта въ коремната область*.

Hypericum quadrangulum L. — четирирѫбна звъника - (прев.) Ах.; четириѫгълна звъника - (прев.) Б. Д., М. Б.

Hypericum tetrapterum Fries — крилата звъника - (прев.) Ах.; смакногащъ - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Hypochoeris L. — свинякъ - Ах.; *пробитиче* - Н. Г., Я.

Свинникъ (рус.); svinjak (хрв.).

Hypochoeris maculata L. — петнистъ свинякъ - (прев.) Ах.; потайникъ - Б. Д.; пробита билка - Н. Г., Я.; *пробитиче* - Н. Г., Я.

Отварата й се употрѣбява въ нар. медицина противъ *туберкулоза* и за *урегулиране недостатъчна менструация*.

По рано тази билка се е употрѣбявала като дрога Hérba et Flóres Cósti nostráles.

Hypochoeris radicata L. — четинестъ свинякъ - Ах.

Hyssopus officinalis L. — зулафа - (тур.) Dor.; изопъ - К., Н. М.; *исопъ* - С. Г.; суфа-оту - (тур.) Гр.; хисопъ - С. Д. В.

Иссопъ (рус.).

Въ видъ на чай (инфузия) исопътъ действува като силно възбудително срѣдство на храносмилателната система и помага особено противъ *стомашна слабость (диспепсия)*, противъ *запекъ*; намалява гниенето и газоветѣ въ червата; служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *ревматизъмъ*, *скрофули*, *момминска бледность (хлороза)*; действува възбудително и на дихателната система, *улеснява отдѣлянето на храчкитѣ* при възпаление на *дихателнитѣ трѫби* и *алвеолитѣ* и помага при мократа *астма*; употрѣбява се още противъ *глисти* и за компреси при *възпаление на очитѣ*; за гаргара противъ *ангина*. Въ видъ на лапи дава много добри резултати при *рани отъ контузи съ ссирена кръвь*. Служи още като ароматична подправка на храната и при правене на ликьори. При остри възпаления на слизестия епителъ, особено на дихателнитѣ трѫби, препорѫчва се да се смѣси съ ружа (Althaea) или слѣзъ (Malva).

I

Ilex aquifolium L. — бодлива зеленика - (Странджа) Д. Й.; бодлива палма - К. Байкушевъ; заешки бодилъ - (Странджа) Ах.; зеленика - Б. Д.; *кошличаръ* - А. Т., Н. Г.; люлевина - Д. Д.; миши трънe - С. Д. В.; остролистникъ - Н. М.; паджбъ - Д. Д.; парнаръ - Ш.; пернаръ - Б. С.; първнаръ - Ш.; *самодивски чемширъ* - Х. Г.; чимирикъ - С. Д. В.

Падубъ (рус.).

Impatiens balsamina L. (= Balsamina hortensis DC.) върбица - Б. Д., Дац.; градинска недопирка - Д. Ц.; кана́ - (тур.) Б. Д.; кана-чичекъ - (тур.) Н. Г., (Омортагъ) Д. Й.; кана-чиче - (тур.) Д. Ц., К.; *каначка* - Я.; къна́ръ-чиче́ - (тур., Струмица, Велесъ, Скопие - Мак.) Д. А., Н. Г.; къна-чичекъ - (тур.) Н. Г.; ме́дине - (Прилепъ) Д. А., Н. Г.; *меке* - (тур.) С. П., (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; мике́ - (Кукушъ, Дойранъ, Ениджe - Мак.) Д. А., Н. Г.; ни́жи сламка - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; сламка Н. Г.; сусами́ка - (с. Плѣвня - Драмско) Д. А., Н. Г.

Impatiens noli tangere L. — латина - С. Г.; дива латина - (колиби Зелениката - Тетевенско) С. Г.; живачище - (колиби Зелениката - Тевенско) С. Г.; кана-чичекъ - (тур., Сливенъ) Коз.; не бутай ме - Д. Д.; недопирка - М. Б., М. Г., Нейч., С. Г.; не ме бутай - Я.; не ме закачай - Ю.; не ме пипай - (прев. отъ лат. име) Нейч., С. Г., У.; обикновена недопирка - Я.; *слабонóга* - Ах., М. Б., М. Г., Н. Г., (с. Костенецъ) С. Г., С. П., Н. С., Ю.; филданче - (Крушево - Мак.) А. Т., Н. Г.; чувствителна недопирка - Д. Ц.

Slabonoha (чех.).

Повечето отъ имената като — недопирка, не бутай ме, не ме пипай и др. п. сж преводъ отъ научното (латинското) название или заимствувани отъ други народи.

Inula L. — главочъ - У.; девисилъ - Ах.; жалофие - У.; желто биле - Н. Г.; жълто цвѣте - Н. Г.; издавиче - У.; невѣнъ - Ш.; *оманъ* - Ах., Н. С., С. П.; рема - Я.; ружа - Ш.; шумкавче - Н. Г.

Девясилъ (рус.); oman (чех., хрв., срб., полски).

Inula aschersoniana Jka. — бабиче - (с. Текара - Пазарджишко) С. Г.; жалофие чай - У.; *жалфие* - Я.

Отварата му се употрѣбява противъ *туберкулоза*.

Inula britannica L. — ливаденъ оманъ - Ах.; коюнъ-гьозю - (тур.) Б. Д.

Inula conyza DC. — горски оманъ - Б. Д.; кжсолжчестъ оманъ - Ах.

Inula dysenterica L. — вж. Pulicaria dysentherica Bernh.

Inula ensifolia L. — вѣтрева трева - Я.; вѣтрена трева - Н. Г.; вѣтърчева трева - Я.; женска трева - Н. Г.; мечолистенъ оманъ - (прев.) Ах., Б. Д.

Inula germanica L. — *главочъ* - (Търново) С. Г., У.; жълти буренъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., У.; зеленика - (с. Сотиръ - Слив.) Коз.; зелениче - (с. Сотиръ - Сливенско) Коз.; издавиче - У.; лайкучка - Я.; рема - Я.

Въ нар. медицина се употрѣбява противъ *хрема* (ремата), отъ което е произлѣзло името рема.

Inula helenium L. — бѣлъ оманъ - Н. Г., Я.; девесилъ - Б. Д.; деветсилъ - Б. Д.; дивисилъ - В. Д., М. Г., Н. Г., Я.; дивясилъ - Д. Д.; жълтъ оманъ - У.; *оманъ* - Vel., В. Н., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., (с. Брѣзье - Софийско, с. Колибито - Троянско, Сливенско, Пазарджишко) С. Г., (Ловечъ) У., Х. Г., Я.; уманъ - Н. Г., Ц. Г.; чернокосъ - Vel., Н. Г., (с. Локорско - Соф., Тетевенско, Троянско) С. Г., У., Я.; черъ оманъ - (Ловечъ, Елена) У.; черъ уманъ - Кал., Ц. Г.; турски: андузъ-оту - Гр.; илдъзъ-оту - Б. Д.; индузъ-оту Dor.; кара-адъзъ - Я.

Оманътъ има голѣма употрѣба въ народната медицина, защото лѣчебнитѣ му свойства сж почти еднакви съ тия на срѣдноевропейската Arnica montana L. Най-често се употрѣбява коренътъ въ видъ на чай (запарка, инфузия); сжщиятъ действува възбудително особено на слизестия епителъ на храносмилателната система и нейнитѣ жлези, служи като тонично срѣдство и помага при *хроничния катаръ на стомаха и червата* и неговитѣ вторични явления — *запекъ, диария, коремоболие, газове въ червата, излишни киселини въ стомаха* и др.; сжщиятъ възбужда и слизестия епителъ на дихателнитѣ органи като помага противъ *хрема, кашлица,* особено при *хроничень бронхитъ, магарешка кашлица, астма;* засилва дейностьта и на отдѣлителната система — едно силно пикочогонно и потогонно срѣдство, заради което се употрѣбява при *възпаление на бжбрецитѣ, пикочния мѣхуръ, мжчно пикане* и *водянка;* служи още за пречистване кръвьта — противъ *маясълъ, кожни обриви, кожни струпи,* особено противъ *скрофули (живиница), туберкулоза, малария, краста, жълтеница, втвърдяване на черния дробъ, застой на кръвьта въ коремнитѣ органи,* за *урегулиране недостатъчна менструация, бѣлотеченията въ женитѣ;* възбужда нервната система и помага противъ *виене свѣтъ, припадъци, сърцебиене, главоболие, епилепсия;* за гаргара противъ *ангина* и *зжбоболь;* употрѣбява се още като срѣдство за *засилване матката* и *предпазване отъ преждевременно раждане.*

Изсушениятъ и стрятъ на прахъ коренъ се употрѣбява за дезинфекциране стаитѣ на родилкитѣ. Прѣсниятъ коренъ, нарѣзанъ надребно, се слага въ ярмата на добитъка за увеличаване млѣчностьта му. Коренътъ, зашитъ въ дрехитѣ, се носи като муска „за предпазване отъ зли духове и урочасване."

По-рано въ официалната медицина е употрѣбяванъ като дрога Radix (Rhizóma) Helénii.

Inula oculus christi L. — *дивъ тутунь* - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; шапиче - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.

Inula salicina L. — върболистенъ оманъ - (прев.) Ах.

Ipomoea purpurea Lam. — градинска поветица - К.; градинска роклица - Д. Ц.; джифи - (тур.) Н. М.; зурлички - Дац.; полунощникъ - Дац.; *рóкличка* - Ах., Н. М.; сармашйкъ - (тур., с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; телеграфче - Дац.; чадърче - (тур.) Х. Г.

Iris L. — бибета - Я.; гололурчо - Д. Д.; замбакъ - Vel., Ю., Н. Г.; калугерица - Н. Г.; калугеричка - Н. Г.; *каремъкъ* - П. Б.; *кремъ* - К.; кривъ дѣдо - Н. Г.; корда - С. Г.; ливадаръ - Н. Г.; магарешки уши - Н. Г., Ю.; монастирско цвѣте - Н. Г.; патета - Н. Г., П. Б.; патенца - П. Б.; перунига - К., Н. Г.; *перуника* - Н. Г., Н. С., Ю.; ружа - У.; турско цвѣте - Н. Г.; *тжжекъ* - Н. Г.; хурка - Н. Г.

Перуника (срб. - Панчич).

Iris florentina L. — бѣлъ кремъ - М. Б.; *бѣлъ тжжекъ* - В. Н.; жълто-бѣлъ тжжъкъ - Б.; кремъ - Б. Н.; перуника - В. Н.; флорентинска перуника - М. Г.; флорентински кремъ - А. Т.; флорентински тжжекъ - Б., Д. Ц.

Iris germanica L. — градинска перуника - Б. Д., Нейч.; гогопурчо - Д. Д.; едъръ замбакъ - Я.; *замбакъ* - (тур.) Н. М., Н. Г., Я.; зъмбакъ - (тур., Търново) У., Я.; кремъ - Г. Б., В. Н., К., Н. Г., Я.; кремъкъ - Я.; кривъ дѣдо - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; магарешка ружа - Н. Г.; магарешки уши - (Сопотъ) А. Т., Б. Д., Н. Г.; монастирско цвѣте - Б. Д., Н. Г.; мънъстирско цвѣке - (с. с. Бобища, Загоричане - Костурско, Мак.) А. Т., Н. Г.; обикновена перуника - Ах., М. Г.; патета - (Панагюрище, Копривщица) А. Т., Н. Г., Я.; патици - В. К.; пеперуга - (Кавадарци, Воденъ) А. Т., Н. Г.; перонига - А. Т., Б., Н. Г.; перу́нига - (с. Лешко - Горно-Джумайско) А. Т.; перуни́га - (с. Пѣсочница - Леринско) А. Т., Н. Г.; *перуни́ка* - (Трънъ, Брѣзникъ, Софийско) Ах., А. Т., В. Н., Д. В., М. Б., Н. М., Н. Г., (Дупница) С. Г., Я.; перу́шка - (Папрадища, Струга, Охридъ) А. Т.; пиронига - (Ресенъ, Гевгели) А. Т.; питоменъ замбакъ - У.; ружа - Н. Г., (с. Църклевица - Соф.) С. Г.; руженъ - (с. Хвойна - Асеновградско) С. Г.; синь замбакъ - У., Я.; синь кремъ - А. Т., Б., Д. В., М. Б.; синь-кренъ - (Сливенъ) Коз.; синь тжжекъ - Д. Ц., Я.; синя градинска перуника - А. Т.; синя перунига - К.; синя перуника - Н. М.; синя ружа - Н. Г.; турско цвѣте - Б. Д. Н. Г.; тжжекъ - (Троянъ) С. Г., Б. Д.; *тжжъкъ* - А. П., Б., В. Д., В. Н., Г. Б., Д. В., Н. Г., С. Г.; хурка - В. Н., Н. Г.

„Лели ти рекохъ, дѣвойче,
Не сади тжжекъ въ градинж,
Майка ти тжжи по тебе,
Баща ти тжжи за тебе" — Н. Г.

Отварата отъ коренището на този, както и предходния видъ, служи като укрепително срѣдство, особено за слабогръдни. Отъ коренището се правятъ малки пржчки, съ които малкитѣ деца — бозайничета — триятъ вѣнцитѣ си за по-леко поникване на зжбитѣ.

Въ медицината като дрога Rhizóma Iridis germánicae.

Iris graminea L. — бибета - Я.; голопурчо - Б. Д.; замбакъ - (Ловечъ) У.; корда - (Тетевенъ) С. Г.; кремъ - (Троянъ) У.; патенца - Б. Д., Я.; патета - Б. Д., Я.; патици - Ю.; перинака - Н. Г.; перинъ - Н. Г.; перуника - Н Г.; тревовидна перуника - (прев.) Ах.; ружа - У.

Iris mellita Jka. — *зайчи замбакъ* - С. Г., Ш.

Iris pseudacorus L. — блатна перуника - Ах.; блатенъ жълтъ кремъ - А. Т., М. Б.; воденъ жълтъ замбакъ - Я.; воденъ жълтъ тжжъкъ - Д. Ц.; *водна перуника* - Ах., А. М., Н. Г., Нейч.; жълта патичка - Д. Д.; жълта перуника - Ах.; жълтоцвѣтенъ замбакъ - Ш.; жълто кремиче - В. К.; жълтъ замбакъ - У.; жълта патичка - Д. Д.; калугери́чка - (Воденъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; калугерица - (Енидже - Мак.) А. Т., Н. Г.; коса - С. Д. В.; кървавиче - А. Т., Н. Г.; лаля - Н. Г.; пате́ - (Копривщица) А. Т., Н. Г., Я.; патенца - С. Д. В.; патета - Нейч., Я.; патя - Н. Г.; пенюри́га - Vel., Н. Г.; тжжакъ - Vel.

Iris pumila L. — галапуръ - Ш.; галапу́рче - (Търново) У.; дивъ замбакъ - Н. Г., (Ловечъ) У.; йордечи замбакъ - Н. Г.; низка перуника - (прев.) Ах.; низки тжжъкъ - (прев.) Д. Ц.; *патета* - Ах.; патинцж - (Търново) У.

Iris sintenisii Jka. — дивъ кремъ - У.; синя йордечина - Н. Г.

Iris variegata L. — *птичи замбакъ* - Н. Г., (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.

Isatis tinctoria L. — вайда - З. Б.; вайдъ - У.; върбовка - Д. Ц.; домашно индиго - А Д.; европейско индиго - Ф. Х.; пастелъ - Ф. Х.; *синилникъ* - А. Д.,(Сливенско) Коз., М. Б., У., Ш.; синилниче - М. Б; синилче - Х. Г.; *сърпецъ* - Ах., А. Д., Д. Ц., J., М. Б., Х. Г., Я.; сърпица - Нейч.

Вайда, синилникъ, синиль (рус.); vajt (чех.).

Isopyrum thalictroides L. — бѣлъ бреберь - Н Г., (Трънско) У.; бабки - (Трънско) Ах.; *кокошка* - Ах., Н. Г.. У.; кокошчици - Ах.

J

Jasione heldreichii Boiss. et Orph. — вѣтърничава трева - Н. Г., Я.; *вѣтърниче* - Ах.; синяга - С. Д. В., Я.

Jasminum fruticans L. — *жълтъ ясминъ* - Ах.; сминдухъ - С. Д. В.; сминь - Ах., Коз., Н. С.. С. П.; ясминъ - Ах.; *хрущелъ* - Vel., Ш.; хрущялъ - Н. Г.

Jasminum officinale L. — *бѣлъ ясминъ* - Ах., М. Г.; бѣлъ сминдухъ - С. Д В.; жасминъ - Б. Д.; ясминъ - М. Г.

Juglans L. — *орѣхъ* - Ilr., Н. С. Орѣхъ (рус.); ořešák (чех.); orah (хрв.).

„Ако орѣховитѣ листа почнатъ да капятъ есень отъ върха, зимата ще е напредъ, ако капятъ отъ дъното, зимата ще е надире, а ако капятъ навсѣкжде изведнъжъ — зимата ще е срѣдна." — Пловдивско, Нар. Метеор., Сп. Вац.

„Тяжъкъ товаръ носяше:
Два орѣха шюпливи,
Две ябълки црьвливи." — Н. Г.

Juglans regia L. — джевизъ - (тур.) Б. Д.; обикновенъ орѣхъ - В. Д., К., М. Б., С. Б.; óра - (Велесъ, Призренъ, Скопие, Щипъ) А. Т.; орахъ - Н. Г.; óрей - (с. с. Бобище, Загоричене, Ресенъ) А. Т.; орѣкъ - (Воденъ) А. Т.; óрефъ - (Охридъ, Прилепъ, Дебъръ) (Шапк. сб., ч. I, отд. IV., кн. V., стр. 277.), А. Т.; орѣхово дърво - Х. Г.; *орѣхъ* - А. Т., Ах., Б., Vel., В. К., В. Н., Г. Б., Гр., Д. В., Д. Д., Д. Ц., J., Коз., Л., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. П.. С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ц. Г., Ш., Ю., Я.; оряхъ - (Търново) У., Ю.; урѣхъ - (Воденъ, Енидже - Мак.) А. Т.; черъ орѣхъ - Д. Ц.

„Ся сгоди болно сейменчж,
Посака пустж понждж;
Iждкы орѣхы трѣбены,
Прѣсна ябълка люпены." — Н. Г.

„Когато на Илинъ-день прогърми, казватъ, че орѣхитѣ и лешницитѣ презъ тая година ще бждатъ шупливи". — Люб. Баба Ега, стр. 19.

Орѣхътъ има голѣмо приложение въ нашата народна медицина. Употрѣбяватъ се листата и зеленитѣ обвивки (люспитѣ) на плодоветѣ. Отварата имъ помага противъ *възпаление и болки въ стомаха и червата*, противъ *диария* и се смѣта като много добро срѣдство за пречистване кръвьта, противъ *кожни обриви, циреи, лимфатични жлези, скрофули, туберкулоза, сифилисъ, маясълъ, подагра, жълтеница;* противъ *изобилна менструация, кръвохрачене;* противъ *меланхолия* и *глисти;* сжщата се употрѣбява и за *премиване матката при бѣлотечение;* за компреси (сваренитѣ на каша листа) противъ *рани* и *ядки въ гърдитѣ на кърмачкитѣ, гнойни и скрофулозни рани, лишеи, циреи, кожни обриви;* противъ сжщитѣ се препоржчзатъ бани въ отвара отъ листата на орѣха; такива бани се препо-

рячватъ и на болни отъ *рахитизъмъ, ревматизъмъ, подагра, кожни струпи, шарка, екзема, сифилисъ и маясълъ.* Настойка на корена въ дървено масло (дълго време заровена въ стъкло въ земята) се употрѣбява противъ *маясълъ*, като на болното мѣсто се слагатъ топли лапи отъ сварени листа. Настойка отъ млади зелени орѣхчета въ силна ракия или спиртъ се употрѣбява противъ *болки въ стомаха.*

Студената отвара отъ зеленитѣ люспи служи за боядисване косата на тъмно-кафяво. Въ медицината като дрога Folia Juglandis.

Juncus L. — гологлавянче - С. Г.; *дзука* - А. М., Ах., М. Б., М. Г., Н. Г., Н. С.; кошута - Ш.; сазъ - Д. Ц., Я.; сита - У.; шаваръ - Н. С., С. Г., С. С.; черноглавецъ - (с. Бояна - Софийско) Д. Й.

Ситъ, жабикъ (рус.); siti (чех.); sita (хрв.).

Juncus acutus L. — дзука - Vel.

Juncus bufonius L. — дзука - М. Б., Ш.; едногодишна дзука - Ах.

Juncus conglomeratus L. — главеста дзука - (прев.) Ах., Б. Д., М. Б.; кичаста тръстъ - С. Д. В.; обикновена сита - У.

Juncus effusus L. — дзука - Б Д.; разперена дзука - (прев.) Ах.; росо́пъ - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Juncus filiformis L. — гологлавенче - Н. Г., Ю.; нишковидна дзука - (прев.) М. Б.

Juncus glaucus Ehrh. — кошутина - У.; синкава дзука - (прев.) Ах., Б. Д.

Отварата й се употрѣбява противъ *болки въ стомаха.*

Juncus lamprocarpus Ehrh. — лъскавоплодна дзука - (прев.) Ах.

Juniperus L. — андръчъ - (тур.) Н. Г.; ардъчъ - (тур.) Iir., Н. Г.; ахра - Н. Г.; боровица - Л.; вересъ - Н. Г.; вуйна - Н. Г.; кацарка - Н. Г.; клека - Л., Х. Г.; овина - Н. Г.; пиръ - С. С., Н. С.; рунда - Коз.; смрека - Л., Н. Г.; *смрика* - Ах., Iir., Н. С., Н. Г., С. И., Х. Г.; смърчъ - Л., Н. Г.; смрека - Н. Г.; уйна - Н. Г.; *хвойна* - А. М., Ах., Н. С., Н. Г., Нейч., Х. Г., Ш., Я.; хойна - Н. Г.; хуйна - Н. Г.

Плодътъ: блека - Н. Г.; брюка - Н. Г.; брюкъ - Н, Г.; бейка - Н. Г.; дека - Н. Г.; мазия - (тур.) Н. Г.; мъзия - Н. Г.; шикалка - Н. Г.; шикла - Н. Г.; шишка - Н. Г.; шишкарка - Н. Г.

Juniperus communis L. — андръчъ - (тур.) Н. Г., (с. Клисура - Карловско, с. Баня-Чепино - Пещерско, Самоковъ) С. Г., Ю.; *ардъчъ* - (тур.) А. Т., Д. В., Dor., Д. Д., Коз., Н. Г., Н. М., С. Б., С. Д. В., Я.; боровица - Д. Ц., Я.; война - (Казанлъкъ) П. Б.; елховникъ - Ш., Я.; кацарка - Н. Г.; клека - А. Т., М. Г., Я.; можевилникъ - Д. В.; обикновена смрика - П., Я.; обикновена хвойна - Ах., С. Г., Я.; обикновена хвоя - Н. М.; обикновенъ мжжевилникъ - З. Б.; обикновенъ яловникъ - У.; овина - Н. Г.; ойна - (с. Лешко - Горно-Джумайско) А. Т., Н. Г., (с. Костенецъ) С. Г.; пиръ - В. Н.; смерика - Н. Г.; смре́ка - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г., (Кукушъ, Гевгели, Ресенъ, Струга, Охридъ, Прилепъ) А. Т., (Воденъ, Леринъ) Д. А., Н. Г.; *смри́ка* - (Трънско) Ах., (с. Лешко - Горно-Джумайско) А. Т., В. Д., Д. Ц., В. Н., К., М. Б., Н. Г., (Софийско, Самоковско, Дупнишко) С. Г., У., Ш., Ю., Я., Я. К.; смръчи - Я.; смръчь - Н. Г.; увина - (с. Баня-Чепино) Коз.; уйна - Б., Я.; *хвойна* - Ах., (с. с. Горно-Броди, Гайтаниново - Тетовско) А. Т., Б., В. Д., В. Н., Vel., Д. Ц.,

М. Б., Н. Г., П., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., У., Ю., Я.; хойна - Н. Г., У.; хуйна - Н. Г.; фунда - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; яловникъ - А. Т.

Можжевельникъ (рус.); smrěka, borovica, kléka (хрв.); jalovec (чех.); феньа (срб. - Панчич).

Хвойната се употрѣбява извънредно много въ нашата народна медицина, и то главно нейнитѣ плодове. Чайятъ (инфузията) отъ плодоветѣ действува възбудително върху слизестия епителъ на всички вжтрешни органи, особено на отдѣлителната система. Той се счита много добро пикочогонно срѣдство и се употрѣбява при *мжчно пикане*, противъ *пѣсъкъ и камъни въ пикочния мѣхуръ и бжбрецитѣ* и противъ *водянка;* сжщиятъ засилва дейностьта на храносмилателната система, *отстранява лошия дъхъ* отъ устата, помага противъ *болкитѣ въ стомаха и червата*, противъ *излишнитѣ киселини и уригванията;* служи за пречистване кръвьта и за това се употрѣбява противъ *ревматизъмъ, подагра, обриви по кожата, циреи, сифилисъ, малария, маясълъ, шарка;* за *урегулиране недостатъчна менструация;* противъ *ангина, кашлица*. Плодоветѣ се ядатъ и сурови (2—8 дневно) противъ горепосоченитѣ болести. Отварата отъ младитѣ клонки действува като слабително срѣдство. Поради силното действие, трѣбва да се избѣгва при възпаление на бжбрецитѣ, особено при кръвопикане.

Въ официалната медицина като дрога Fructus (Baccae) Juniperi.

Juniperus nana Willd. — *ардъчъ* - (тур.) Vel., Коз., С. П., У.; мечаойна - (с. Баня-Чепино) С. Г.; мечахвойна - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; низка смрика - М. Б., Ю., (с. Брѣзье) С. Г.; *низка хвойна* - Ах., С. П.; перликъ - (с. Гела - Асеновградско) С. Г.; пиръ - Коз.; фу́нда - (клб. Зелениката - Тетевенско, с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; планинска смрика - С. Г.; смрека - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; хойна - (с. Баня-Чепино - Пещерско) С. Г.

Juniperus oxycedrus L. — смрика - С. Г., У., С. П., Ю.; хвойна - У.; червена хвойна - Ах.

Juniperus sabina L. — казашка хвойна - Н. М.; клекъ - М.; смрика - Я. К.; трънка - С. Д. В.; кsurvey-ардъчъ - (тур.) Dor.

Jurinea Cass. — медоглавка - Ах.; *мискъ* - Ах., Н. С., С. С., С. П., (Враца) С. Г.; миска - (Враца) С. Г.

Jurinea arachnoidea Bge. — *мискъ* - Ах., Н. Г., У.; мушкато - Н. Г.

Jurinea mollis L. — медоглавка - Ах.; *мискъ* - Ах.

К

Kentrophyllum lanatum DC. — вж. Carthamus lanatus L.

Kerria japonica DC. — абланово дърво - Н. Г.; абленъ - Н. Г., (Дупница) С. Г.; абленово дърво - Н. Г.

Knautia arvensis L. — зайчи уши - Д. Ц.; лугачка - Ах., Б. Д.

Уоптрѣбява се противъ *келъ*.

Kochia scoparia Schrad. — метла - (Трънъ) Ах., Н. С., (Асеновградско, Пазарджишко, с. Баня-Чепино) С. Г., (Търновско) У.; метличка - Н. Г.; метлица - Н. Г.; овчарска метла - Н. Г., (Ловечъ) У.; харманска метла - (Омортагъ) Д. Й.

Kohlrauschia prolifera Kth. (= Dianthus prolifer L.) — вж. Tunica prolifera Scop.

L

Laburnum vulgare (L.) Grsb. вж. Cytisus laburnum L.

Lactarius deliciosus L. — жълта гжба - М. Б.; крива млѣчница - К. В.; *млѣчница* - Ах., Д. В., Коз., Н. М., Х. Г., Я.; обикновена млѣчница - Б. Б.; пиперенка гжба - (Омортагъ) Д. Й.

Lactarius piperatus Scop. — бѣла млѣчница - К. В.; лютеница - Н. Г., (с. с. Вардунъ и Върбица - Шуменско) С. Г.; *лютивка* - Б. Б., С. Г.; млѣчница - Н. Г.; пиперница - (Разградъ) С. Г.; пиперки - (с. с. Вардунъ и Върбица - Шуменско) С. Г.

Lactarius subdulis Bull. — млѣчница - Б. Б.; гжба хлѣбница - (Лозенградъ) С. Г.; сѣродриска - (Търново, с. Беброво) С. Г.; сѣрогриска - (Габрово) С. Г.; сурогриска - (Габрово) С. Г.; сирогриска - (Габрово) С. Г.

Lactarius torminosus Sch. — брѣзовка - Д. Ц.; вълниста гжба - К.; вълняста гжба - Н. М.; *отровна млѣчница* - Б. Б.

Lactuca L. — бърдоква - Б. Д.; лъвка - Я.; маруля - М. Г.; млѣчокъ - Д. Й.; *салата* - Ах., Д. Д.; хайдучица - Ах.

Lactuca muralis L. — позидна трева - (прев.) С. Д. В.; *хайдучица* - Ах., Б. Д., М. Г.

Lactuca sagittata W. K. — *бърдокви* - (Ловечъ) У.

Lactuca saligna L. — тѣснолистна салата - Ах.

Lactuca sativa L. — *бърдоква* - В. Д., Г. Б., Д. В., З. Б., (Сливенъ) Коз., М. Б., Н. М., Н. Г., (Ловечъ, с. Хвойна - Асеновградско) С. Г., Х. Г.; главичаста салата - Д. Ц.; градинска бардоква - К.; градинска салата - Д. Ц., Коз., С. Г., Я.; кждрава маруля - М. Б.; кждрава салата - М. Б., Н. М.; кждравъ марулъ - С. Г.; *маруля* - Ах., А. Т., Г. Б., Д. Ц., Н. Г., Нейч., С. Г.; обикновена салата - Ах., J.; *салата* - А. М., А. Т., Ах., Б. К., Коз., М. Б., М. Г., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Я.; сбръчкана салата - Д. Ц.; чуфутска салата - М. Б.

Салатъ (рус.); salat (чех.); салата (срб.).

Освенъ като салата, употрѣбява се още като пикочогонно и слабително срѣдство.

Lactuca scariola L. — горска салата - М. Г.; жлъчка - (Софийско, Котленско, Сливенъ) С. Г.; метлика - (с. Баня-Чепино) С. Г.; млѣчка - (Тетевенско) С. Г.; посѣкливче - (с. Костенецъ) С. Г.; свиньокъ - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.

Lagenaria vulgaris Ser. (= Cucurbita lagenaria L.) — *кратуна* - А. Т., В. К., М. Б., М. Г., Н. Г., Х. Г., Ю., Я.; крачуна - Б. Д.; крачунъ - (Шуменско) Б. Д., (Омортагъ) Д. Й.; *лейка* - Н. Г., А. Т., Х. Г.; лелка - Н. Г.; сусакъ - (тур., Шуменско) Б. Д., (Омортагъ) Д. Й.; тежко-бойче - Н. Г.; тиквица - Х. Г.; цацарка - Н. Г.; цацурка - Н. Г.; цънцарка - Н. Г.; цръпка - Н. Г.; чунка - (Разградъ) Б. Д.; чупка - (Охридъ) Б. Д.

Стжпва като въ кратуна.
Не било въ тикви, а въ кратуни.
Главата му празна като кратуна
Лъши като кратуна на месечина.
Празна кратуна всѣкога гърми.
Прокопсалъ е като синигерь въ кратуна.

Lagoseris bifida K. — вж. Pterotheca bifida F. M.

Lamium L. — великденче - Ах.; глуха коприва - Б. Д.; дива коприва - Н. Г.; дѣдово винце - Н. Г.; коприва - А. Т.; лъвска уста - Д. Д.; *мрътва коприва* - А. М., Ах., М. Б., Нейч., Н. С.; подплетъ - Ах.

Крапивы мертвой, глухой (рус.); hlucha kopřiva (чех.); mrtva kopriva (хрв.).

Lamium album L. — бѣла коприва - С. Д. В.; *бѣла мрътва коприва* - Ах., Б., В. Н., Г. Б., К., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., У., Х. Г.; ди́ва копри́ва - (Копривщица) А. Т., Н. Г.; дѣдово винце - Н. М., Н. Г., Х. Г.; кошутина - Н. Г., Ц. Г.; мрътва коприва - В. Д., В. Н., Х. Г.; сладкия буренъ - Я.

Отварата отъ бѣлата мрътва коприва служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *кожни обриви, скрофули, туберкулоза;* противъ *кръвоизлияния — кръвохрачене, дизентерия, маясълъ;* особено противъ *бѣлотеченията въ женитѣ* и за *урегулиране нередовна и недостатъчна менструация;* при възпаление слизестата ципа на дихателнитѣ тржби — противъ *кашлица;* противъ *виене святъ, безсъние* и *болеститѣ на далака.*

Lamium amplexicaule L. — бабинъ прешленъ - (Кукушъ, Дойранъ, Струмица) Д. А., Н. Г.; великдень - (Ст.-Загора) Ах., (Дупница, Сливенъ) Коз.; дѣдова лу́ла - (Неврокопско) Д. А., Н. Г.; дѣдово ви́нце - (Гевгели) А. Т., Д. А., Н. Г.; мрътва стъблообхватна коприва - (прев.) Ах.

Lamium bithynicum Benth. — едъръ подплетъ - Б. Д.

Lamium galeobdolon (L.) Crantz (= Galeobdolon luteum Huds.) — *жълта мрътва коприва* - Ах., М. Г.; жълто великденче - М. Б., У.; питомно струпниче - (Търновско) Н. С.

Lamium maculatum L. — мрътва коприва - Б., К., С. Г., У.; петниста мрътва коприва - (прев.) Ах., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Я.; подурица - (с. Желюша - Царибр.) С. Г.; проклетийски буренъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; проклетия буренъ - (с. Костенецъ) С. Г.

Lamium purpureum L. — великдень - (Пирдопъ) П. Б.; *великденче* - Б. Д., (Казанлъкъ) П. Б., (Ст.-Загора) Ах., (Омортагъ) Д. Й.; гергьовче - (Разградъ) П. Б.; глуха коприва - Б. Д.; по́пско цвѣке - (с. Цапари - Битолско) Д. А.; дива коприва - Н. Г.; *мрътва коприва* - Ах., Б. Д., Н. Г., Ю.; обикновена мрътва коприва - Ах.; подплетникъ - (с. Мачуково - Гевгелийско) Д. А., Н. Г.; подплетъ - Ах., Б. Д.; пунско цвѣкье - Д. А.; пѣтлови гащи - (с. Негованъ - Солунско) Д. А., Н. Г.; червена мрътва коприва - Б., М. Б., У.; червено великденче - Я.; черна мрътва коприва - М. Г.

Lappa Tourn — бутракъ - Н. Г.; лепка - У.; ло́пушъ - Н. Г.; *репей* - Ах., Н. Г., Н. С., С. П.; *чичекъ* - Ах., Н. Г.; чички - Ах., Н Г.; чичъкъ - Ах., П. А.

Репей, лапушникъ (рус.); lopuch, lopún (чех.); čičak, lapuh, lopuh, lapák (хрв.); лопух (срб.); лапота (слав.).

Lappa major Gärtn. — бутракъ - (Омортагъ) Д. Й., Н. Г.; глутеранъ - Гр.; голѣмъ репей - Ах., Ф. Х.; горчива ла́бода - (Омортагъ) Д. Й., Б. Д.; еднолистенъ репей - М. Б.; кущрява - С. Д. В.; лепка - (Сливенъ) Коз., Н. Г., С. Г., (Ловечъ, Дрѣново, Търново) У.; лепкачъ - Н. Г.; логачка - Д. Ц., М. Б.; лопуй - (с. Колибито - Троянско) С. Г.; лопошъ У.; лопушъ - Н. Г.; льопка - (с. Шир.-

лѫка - Смолянско) С. Г.; *репей* - Ах., Б. Д., В. К., Кал., Н. Г., С. В., (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г., С. Д. В., (Ловечъ, Дрѣново, Търново) У., Ц. Г., Ш., Ю., Я.; репѫ - (с. Хвойна - Асеновградско) С. Г.; репошина - Кал.; ръпа - (с. Хвойна - Асеновградско) С. Г.; *чичекъ* - Н. Г., (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; чичка - Н. Г.; чичокъ - Н. Г., (с. Костенецъ - Ихтиманско, с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; чичъкъ - (Трънъ) Ах.; чичьокъ - (с. Каменица - Пещер.) С. Г.; авратъ-оту - (тур.) Гр.; дулъ-авратъ - (тур.) Dor.

Репейятъ се счита за една важна лѣчебна билка въ нашата народна медицина. Отварата отъ листата и корена действува като силно пикочогонно и потогонно срѣдство, пречиства кръвьта, заради което се употрѣбява противъ *ревматизъмъ, подагра, кожни обриви и струпи по тѣлото и главата*, противъ *маясълъ, скрофули, малария, начална туберкулоза, сифилисъ и триперъ*; сѫщата действува успокоително при *болки въ стомаха и червата*, засилва храносмилателния процесъ, пропѫжда газоветѣ; действува облекчително и при *настинка, ангина, кашлица и старъ бронхитъ*; служи за гаргара при *ранички въ устата и гълтката*. Отварата отъ корена на репея се смѣта като едно добро срѣдство за *нарастване на косата*. Отварата отъ семената се употрѣбява противъ *виене свѣтъ*. Счукани въ видъ на каша, прѣснитѣ и зелени листа и корени служатъ за налагане болнитѣ мѣста отъ *ревматизъмъ, подагра, циреи, контузи, навѣхвания*. Настойка на счукани прѣсни листа въ терпентинъ или спиртъ служи за разтривки сѫщо така противъ *ревматизъмъ и подагра*. Сваренитѣ листа служатъ за лапи противъ *циреи, отоци, контузи, навѣхвания, лимфатични жлези, рани отъ изгаряне, лишеи* и особено противъ *маясълъ (хемароиди), ревматизмени отоци и подагри*.

Коренътъ е извѣстенъ въ официалната медицина като дрога Rádix Bardánae.

Lappa minor Hill. — малъкъ репей - (прев.) Ах.; репей - С. Г., Ю., Я.; чичекъ - Н. Г., С. Г., Ю.; чичокъ - Б. Д.

Въ народната медицина се употрѣбява както предходния видъ.

Lappa tomentosa Lam. — бутракъ - Я.; логачка - М. Б.; лопуха - Д. Д.; лопухъ - Я.; плъстенокосматъ репей - (прев.) Ах.; репей - Д. Д., Я.

Има сѫщата употрѣба въ нар. медицина, каквато иматъ и предходнитѣ два вида.

Lapsana communis L. — посѣкливче - (с. Костенецъ) С. Г.; сгърбунъ - Ах.

Larix europaea Lam. et DC. (= L. decidua Mill. = Pinus larix Pall. = Abies larix Lam.) — европейска лиственица - М. Б.; *лиственица* - Ах., А. М., Б. Д.; листникъ - С. Д. В.; обикновена лиственица - З. Б.; смрика - Я.

Лиственица (рус.).

Laserpitium latifolium L. — *бѣлъ дивисилъ* - Я.; девесилъ - С. Д. В.; срáмниче - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; срамъ - Н. Г.

Lathraea squamaria L. — бабинъ коренъ - Ш.; волняче - Н. Г.; гладникъ - С. П.; *горска майка* - Ах., Н. Г., С. П., У., Я.; кукувичи млѣко - Н. Г., Я.; кукувичина - Н. Г.; луспатъ ластаръ - С. Д. В.; луспестъ коренъ - У.; люсповъ коренъ - Д. Ц.; петровъ кръстъ - А. М., Х. Г.; подсилъ - Ах.; потайниче - Х. Г.; *рабавецъ* - Ах., К., М. Б., М. Г.; яновка - (Горно-Джумайско) А. Т., Н. Г.

Чешуйникъ (рус.).

Въ нар. медицина се употрѣбява като срѣдство за *засилване матката* — за *зачеване*, отъ което произлиза названието й горска майка. Сѫщата билка, нарѣзана надребно, се

слага въ ярмата на добитъка за *увеличаване млѣкото му.*

Lathyrus L. — ахча - М. Ш.; глушина - П. Б.; граворика - Н. Г.; грахулецъ - Х. Г.; грахъ - Д. Д.; грахоръ - Ах.; кикерка - Б. Д.; костиломъ - Н. Г.; лисича опашка - Ю.; орѣшакъ - Ах.; орѣшковина - А. Т., М. Б.; орѣшковине - Ах.; *сѣкирче* - Ах., Н. С, С. С.; фасулче - Н. С.; *шекерче* - Д. Д., Н. Г., Я.

Гороховникъ, горошекъ (рус.); hrachor (чех.); grahotovina, grahorica (хрв.).

Lathyrus aphaca L. — змийски очи - Н. С.; кикерка - Б. Д.; сѣкирка - Ах.; явру-азѫ - (тур.) Б. Д.

Lathyrus cicera L. — *гравóрика* - (Велесъ) А. Т., Ю.

Lathyrus latifolius L. — диво шекерче - (Чирпанъ, Сливенъ) Коз.; костиломъ - Я.; сакъзче - Я.; шекерче - Я.

Lathyrus niger Bernh. — вж. Orobus niger L.

Lathyrus odoratus L. — благовоненъ грахъ - (прев.) Д. Д.; *каносникъ* - Б. Д.; кана-чичекъ - (тур.) Б. С.

Употрѣбява се за каносване на коситѣ и ноктитѣ.

Lathyrus pratensis L. — дивъ грахъ - З. Б.; *жълто шекерче* - Я.; ливаденъ грахъ - (прев.) Ф. Х.; ливадна сѣкирка - (прев.) Ах.; ровъ - С. Д. В.

Lathyrus sativus L. — шикерче - (Казанлъкъ) П. Б.; пунски грахъ - Ф. Х.

Lathyrus silvester L. — горска сѣкирка - (прев.) Ах.; *костиломъ* - М. Б., Н. Г, (Софийско) С. Г.; шикéрчи - (Ловечъ) У.

Отварата отъ костилома се употрѣбява въ нар. медицина противъ *ревматизъмъ.*

Lathyrus tuberosus L. — арешки - С. Г.; ахча - (Ресенско - Мак.) М. Ш.; главестъ ровъ - С. Д. В.; гулиенъ грахулецъ - Х. Г.; дивъ грахъ - А. Д.; костоломъ - (Берковица) С. Г.; кучи костъ - Ш.; мéдова китка - (Воденъ) А. Т., Н. Г.; орѣхче - М. Б.; *орѣшакъ* - Ах.; орѣшецъ - Ах., М. Б., С. Г.; орѣшки - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; орѣшковиня - М. Б., (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; фасулѝче - (Панагюрище) А. Т., Н. Г.; овчá-гюзéлъ - (тур.) А. Т., Н. Г.

Oříska, červene ořeši (чех.); oraščić, grahorica gomoljava (хрв.).

Lathyrus variegatus G. G. — вж. Orobus variegatus L.

Lathyrus vernus Bernh. — вж. Orobus vernus L.

Laurus nobilis L. — благороденъ лавъръ - Д. Ц.; вѣчнозеленъ лавъръ - С. Д. В.; *дафина* - Коз., Н. Г.; дафиново дърво - Б. Д., Х. Г,; дафинъ - Б. Д., Ах.; дафна - Гр.; лавра - Б. Д., К., Я.; лаврово дърво - Г. Б., М. Г., У., Х. Г.; *лавъръ* - Н. М., Н. Г.; тефне - (тур.) Dor.

Лавръ (рус.); lavorika (хрв.).

„Изникнало едно дърво,
Едно дърво дафиново,
Колко вишно, толко лично."
Н. Г.

„Заспала мома, заспала
Въ широко поле, край море,
Подъ дърво зелено дафинѫ."
Н. Г.

Листата се употрѣбяватъ като ароматична подправка на ястията. Отварата имъ действува газогонно при *подуване на червата.*

Въ официалната медицина се употрѣбяватъ плодоветѣ като дрога Fruc-

tus (Baccae) Lauri, отъ които се добива специално масло — Oleum Lauri.

Lavandula spica L. (= L. vera DC.) — лаванда - З. Б.; *лаванта* - Б. Д., С. Д. В.; лавандула - К., Н. М., М. Б., М. Г., У.; ливанто - Б. Д.

Лаванда (рус.); lavandule, lavanda, levanda (хрв.).

Употрѣбява се въ видъ на чай (инфузия); сжщиятъ действува възбудително на храносмилателната система, *намалява гниенето въ червата, пропжжди газоветѣ и успокоява болкитѣ въ стомаха и червата.* За сжщата цель се слагатъ и топли *лапи* отъ тази билка. Изсушенитѣ стъркове се слагатъ между вълнени и копринени дрехи противъ молци.

Lavatera thuringiaca L. — синь слѣзъ - У.; синя ружа - У.; тюрингска ружа - (прев.) Ах.

Отварата отъ коренитѣ се пие противъ *болки въ стомаха* и противъ *сърдцебиене.*

Lawzonia alba L. — киперъ - Я. К.; *кѫна* - (тур.) Я.

Leersia oryzoides Sol. — *оризенъ тросъкъ* - Ф. Х.

Lemna L. — *водна леща* - Ах., Н. С.; жабунякъ - Ш.; лещовина - А. Т., Д. Д.; вóдна лéча - (Трънско) Ах.

Lemna gibba L. — гърбава водна леща - (прев.) Ах.

Lemna minor L. — *водна леща* - А. М., Н. Г., (с. Бездънъ - Соф.) С. Г.; дребенъ жабунякъ - Я.; дребна водна леща - (прев.) Ах., К., Н. Г., С. Г., Ш., Ю.; жабино семе - С. Д. В.; жабунякъ - Х. Г.; лачевица - С. Г.; лещовина - Б. Д., В. Д., М. Б.; лжчевица - (с. Бездънъ - Соф.) С. Г., Ю.; плавецъ - (с. Казичене - Соф.) С. Г.

Lemna polyrrhiza L. — многокоренеста водна леща - (прев.) Ах.

Lemna trisulca L. — ланцетолистна водна леща - Ах; трирѫбъ жабунякъ - (прев.) Я.

Lens esculenta Mönh. — вж. Ervum lens L.

Leontice leontopetalum L. — вранска стжпка - (Софлу) Н. С.; ерсамунъ - (тур., Ивайловградъ) Н. С.; пукалъ - (с. Ениджe - Лозенградско) С. Г.; *пукалче* - (Свиленградско) Д. Й.; чувенъ - Б. Д.

Leontodon L. — глухарче - П. Б.; *жълтица* - Ах.

Leontodon asper W. K. — граволистна жълтица - (прев.) Ах.; *жълтица* - (Софийско) Ах.

Loontodon autumnalis L. — есенна жълтица - Ах.; есенна радика - С. Д. В.

Leontodon hastilis L. — копиевидна жълтица - Ах.

Leontopdium alpinum Cass. (= Gnaphalium leontopodium Scop.) — *балканска звезда* - Ах., Н. С., С. П., У.; еделвайсъ - (нѣм.) У.; левски кракъ - (прев. отъ лат. име) С. Д. В., Я.

Edelweiss (нѣм.); runolist (хрв.).

Leonurus cardiaca L. — домашна коприва - У.; *дяволска уста* - Ах., Б. Д., (Брацигово) У.; наметливо билье - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; поималка - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; чубурлово билье - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.

Отварата се пие като укрепително срѣдство противъ *туберкулоза.* Сжщата действува възбудително на нервната система, служи за *укрепване нервитѣ* и се употрѣбява противъ *сърдцебиене, спазми,* за *урегулиране недостатъчна и нере-*

довна менструация; употрѣбява се още като пикочогонно срѣдство, противъ *мжчно пикане;* противъ *кашлица.* Прѣснитѣ листа се слагать върху *рани отъ изгаряне.*

Lepidium L. — горуха - Н. Г.; гроница - М. Б.; *гърбица* - Ах.; жеруха - Д. Д.; родилна трева - Н. С., С. С.; тере - (тур.) Н. Г.; тере-оту - (тур.) Н. Г.

Ж е р у х а (рус.); g ř b a č, g ř o n i c a (хрв.).

Lepidium campestre L. — полска гърбица - Ах.

Lepidium draba L. — гушеста гърбица - Ах; дива рѣпа - (Чирпанъ) С. Г.; магáрешка лóбода - (Ст.-Загора) Ах.

Lepidium perfoliatum L. — прораслолистна гърбица - Ах.; родилна трева - Н. Г., Я.

Употрѣбява се въ нар. медицина при раждане — за напъни, отъ което произлиза названието й р о д и л н а т р е в а.

Lepidium ruderale L. — гроница - Д. Ц.; мундарлива трева - (Болградъ - Бесарабия) С. Г.; мурдарлива трева - (Болградъ - Бесарабия) С. Г.; пжтна гърбица - Ах.

О т в а р а т а отъ тази билка служи за б а н и противъ *мундарлъкъ* — обриви, ранички, струпи по тѣлото на децата, отъ което произлиза името й м у н д а р л и в а т р е в а.

Lepidium sativum L. — горва - Б. Д.; горуха - Н. М., Н. Г., Х. Г.; градинско тере - С. Д. В; *гроница* - А. М., М. Б., М. Г.; жеруха - Д. Д.; тере - (тур.) М. Б., Н. Г.; укропъ - Х. Г.; тере-оту - (тур.) Н. Г., Х. Г.

Ж е р у х а с а д о в а я (рус.).

Lepiota procera Scop. — чадъреста гжба - Б. Б.; сърнела - (Софийско) Б. Б.

Leucanthemum vulgare Lam. — вж. C h r y s a n t h e m u m l e u c a n t h e m u m L.

Leucojum aestivum L. — *блатно кокиче* - Ах., Коз.; гергьовско кокиче - Ах., Б. Д.; *дремавче* - Ах., Б. Д.; кокичка - (Копривщица) А. Т.; картопъ - (Велесъ) А. Т.; картупи - (Щипъ) А. Т.; лѣтно кокиче - (прев.) С. Г.; обеси-турчинъ - (Дупница) С. Г.; пъстро кокиче - Ш.; папуръчиче - (тур.) Б. Д.

D r i e m o v a c (хрв.).

Levisticum officinale Koch. — бъздунякъ - Н. Г.; девесилъ - Н. М., Н. Г.; заря - М., Н. М., Н. Г.; кименъ - Н. Г.; левущанъ - (Бургасъ) Д. Й.; питоменъ бъздунякъ - Н. Г.; русалка - Н. Г.; русалия - Н. Г.; *селимъ* - (тур., Трънъ) Ах., Коз., Н. Г., У.; смилъ - Н. Г., Пач., У.

С е л е н (срб.).

Въ народната медицина се употрѣбява главно коренътъ, а по-малко листата.

О т в а р а т а отъ к о р е н а действува възбудително на дихателнитѣ органи, улеснява отдѣлянето на храчкитѣ при *кашлица;* сжщата намалява болкитѣ при *възпаление и подуване на стомаха, като пропжжда газоветѣ изъ червата;* действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *водянката;* урегулирва *недостатъчна менструация;* възбужда нервната система, действува *укрепително на нервитѣ* и помага при *нервна слабость, виене свѣтъ,* противъ *спазми въ коремнитѣ органи, припадъци, истерия* и *хронически страдания на сърдцето.* Листата на селима влизатъ въ състава на билкитѣ, отъ които се приготовлява м а й с к а т а р а к и я — „укрепително срѣдство противъ разни болести“!

О т в а р а т а отъ к о р е н а се употрѣбява противъ *лунички и петна по лицето.*

Ligustrum vulgare L. — бѣла люлика - (Елена) С. Г.; дива черница - Д. В., М. Б., М. Г.; дивъ люликъ

- Д. Ц., С. Г.; кечи-пидеси - (тур.) Я.; козе грозде - Д. В., М. Б., М. Г.; кучешки дрѣнъ - Д. В., Х. Г., Ш.; кучи дрѣнъ - А. М., Ах., Б., Г. Б., К., (Сливенъ) Коз., М. Б., Нейч., С. Г.; маслинка - В. К., Н. С., Ю.; миризлива черничка - Н. Г., У., Ю.; мѫждрѣнъ - Н. Г., (с. Шипка - Казанлъшко) С. Г.; офикъ - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.; птиче грозде - С. Б., (с. Казълъ-Муратъ - Разградско) С. Г.; птиче зърно - Н. Г., (Ловечъ) У.; *птичи дрѣнъ* - А. Т., К., Н. М., Н. Г., Я.; пъси дрѣнъ - (с. с. Подиърненци и Цървеняно - Кюстендилско) С. Г.; смрѫдика - С. Г.; църна калинка - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; черна калина - (с. Гайтанево - Соф.) С. Г.; черничка - С. Г.; черниче - (с. Поганово - Царибродско) С. Г.; черничка - В. К., Н. Г., (Търново и околнитѣ села) У., Ю.; чешкодрѣнъ - (с. Суходолъ - Софийско) С. Г.; чърнйчкѫ - (Търново) У.

Lilium L. — замбакъ - (тур.) В. Д., К.; златовръхъ - Д. Д.; зъмбакъ - (тур.) П. Б.; *кремъ* - Ах., Б., Х. Г., Н. С.; кренъ - Д. Д.; *кринъ* - Ах., М. Г., Н. С.; кѫдравче - Ах.; петровъ кръстъ - Ах.; ресенъ - У.; хурка - Х. Г.

Lilium bulbiferum L. — жълтъ замбакъ - Д. Ц., М. Б., М. Г.; зъмба́къ - (тур., Ениджe, Струга, Воденъ) А. Т.; зъмбулъ - (Велесъ) А. Т.; дзъмбу́лъ - (с. Гуменджe - Мак.) А. Т.; зй́мбакъ - (с. Горно-Броди - Мак.) А. Т.; за́мбакъ - (Прилепъ) А. Т.; жълтъ кремъ - Я.; златовръхъ - Н. Г.; златоглавъ - Н. Г.; парчюла - Н. Г.; петровъ кръстъ - Н. Г.; червенъ жрсланъ - С. Д. В.; жрсланбо бко - (Крушево) А. Т.

Lilium candidum L. — арсланово око - Н. Г.; бѣла лилия - Д. В., М. Б., М. Г.; бѣла хурка - Г. Б.; бѣлъ замбакъ - Д. В., Д. Ц., К., М. Б., М. Г., С. Г., Я.; бѣлъ кремакъ - Кал.; *бѣлъ кремъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., Коз., Нейч., С. Г., Я.; бѣлъ кремъкъ - Я.; бѣлъ кринъ - (Трънъ) Ах., У.; градински кринъ - У.; *замбакъ* - (тур., Битоля) А. Т., Д. А., К., (Дупница) Коз., Н. Г., Ш.; зъмба́къ - (тур., Паланка) Д. А.; зъ́мбакъ - (Велесъ) Д. А.; зъмбукъ - (тур.) Н. Г.; зъмбулъ - Н. Г.; кремъ - М. Б., Н. Г.; кремъкъ - Кал.; кринъ - (Трънъ) Ах., М. Г., Н. Г., Я.; лилия - Б., К., Нейч.; хурка - Н. Г.

Отварата отъ луковицитѣ на бѣлия кремъ действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *пѣсъкъ* и *камъни въ черния дробъ и пикочния мѣхуръ* и противъ *албуминъ*. Настойка отъ цвѣтоветѣ въ дървено масло се употрѣбява противъ *гнойни рани, рани отъ изгаряне и порѣзване.*

Lilium jankae Kern. — кремъ (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; *самодивско лале* - Коз., Н. С., С. П.

Lilium martagon L. — замбакъ - (тур.) Н. Г.; *златовръхъ* - А. Т., Б., Д. В., М. Б., С. Г., С. П., Х. Г., Я.; златовръхъ кремъ - С. Д. В.; златовършецъ - У.; кѫдравиче - Vel., Н. Г., (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.; кринъ - (Трънъ) Ах.; кърши калпакъ - Б. Д.; кѫдравче - Ах., Б. Д.; *петровъ кръстъ* - (Трънъ) Ах., Н. С., С. П., (с. с. Драгоманъ и Брѣзье - Соф.) С. Г.; ресенъ - Н. Г.; росѫнъ - (Търново) У.; ресѫнъ - Н. Г.; ру́ганъ - (с. Бобища - Костурско) Д. А., Н. Г.; тигрова лилия - (Софийско) П. Б.; цървенъ за́мбакъ - (Битоля) Д. А., Н. Г.

Limnanthemum nymphaeoides Link — жебина - Я.; *какички* - Коз.; малка плута - В. К.

Linarla Med. — клинавиче - Ц. Г.; клинаво биче - Ц. Г.; конопка - Я.;

лининка - (прев. отъ лат. име) А. М.; *луличкu* - Ах., Коз., Н. С.

Л ъ н я н к а (рус.); p o l a n a k (хрв.).

Linaria arvensis Desf. — лулички - Коз.; малка луличка - М. Б; полска луличка - (прев.) М. Б.

Linaria cymbalaria L. — конопка - Нейч.

Linaria dalmatica Mill. — едроцвѣтна луличка - Ах.; лиляка - (Чирпанъ) У.

Linaria elatine Mill. — копиевидна луличка - Ах.; *лошъ вѣтъръ* - Н. Г., Я.

О т в а р а т а на тази билка се употрѣбява противъ „лошъ вѣтъръ" — *настинка*.

Linaria genistaefolia Mill. — жълтуголистна луличка - (прев.) Ах.

Linaria minor Desf. — малка луличка - (прев.) М. Б.

Linaria spuria Mill. — к о с м а т а л у л и ч к а - Ах; трескава трева - Н. Г., Я.; *трескавче* - Ах.

О т в а р а т а отъ тази билка се употрѣбява противъ *треска*, отъ което е получила и името си.

Linaria vulgaris Mill. — асланче - (Карнобатъ) П. Б.; горчивче - Н. Г.; диви зайченца - (Враца) П. Б.; диво хаджийче - Н. Г., У.; жабрей - А. П.; жълто асланче - С. Д. В.; залистниче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; клинавиче - Н. Г.; клинаво биле - А. П., Н. Г., Ц. Г., Я.; клинавче - А. П.; количаво биле - Н. Г.; коминче - (Чирпанъ) С. Г.; коноленка - У.; конопка - (прев.) Ах., Н. Г., Нейч., Н. М., С. Д. В., Я.; кученца - (Казанлъкъ, Карнобатъ, Сливенъ) П. Б.; ленолистъ - (прев.) М. Г.; *луличка* - Ах., А. П., Д. Ц., К., М. Б., Н. Г., С. Г.; обикновено линиче - К.; обленъ - С. Г.; рибени уста - (Пирдопъ) П. Б.; рибьовче - (Пирдопъ) П. Б.; романче - (Пирдопъ) П. Б.; хаджийче - (Разградъ) П. Б.; ярбата фата - (ром., Свищовъ) П. Б.; силкинги-оту - (тур.) Н. Г., Я.

L a n i l i s t, p o l a n a k, p l a n a k, k o n o p l j a n k a o b i č n a (хрв.).

О т в а р а т а отъ л у л и ч к а т а служи за пречистване кръвьта при *кожни обриви*, противъ *маясълъ;* сжщата действува като пикочогонно и слабително срѣдство.

Linosyris villosa DC. (= Aster villosus DC.) — дивъ чай - Ю.; добружански чай - Б. Д.; чай - (Сливенъ) С. Г.

Linum L. — *ленъ* - Ах., Н. Г, Н. С., Х. Г., Ш.; лънъ - Ах., П. Б.; сейрекъ - (тур.) Ш.

Л е н ъ (рус.); l e n (чех., полски); l a n (хрв.); L e i n (нѣм.); l i n (фр.); лънъ (слав.).

Linum austriacum L. — *дивъ ленъ* - Ах.; модра трава - А. Т., Н. Г.

Linum capitatum Kit. — кичуресть ленъ - Ах.

Linum flavum L. — дивъ ленъ - В. К., Ю.; *жълтъ ленъ* - Я.; луда трева - Я.

Linum tenuifolium L. — тѣснолистенъ ленъ - (прев.) Ах.

Linum usitatissimum L. — зейрекъ - (тур.) Б. Д.; кетенъ - (тур.) Dor.; *ленъ* - А. Д., А. М., А. Т., Б., В. Д., Г. Б., Д. В., Д. Д., Д. Ц., J., К., Коз., Н. М., Нейч., Н. П., С. Г., У., Ф. Х.; обикновенъ ленъ - Ах., К., М. Б., М. Г., Я.; питоменъ ленъ - У.; сейрекъ - (тур.) Ш.; сийрекъ - (тур.) Б. Д.

„Зора сж е зазорила,
Не бѣ зора, като зора,
Я ми бѣше ясна звезда,
Ясна звезда керванката,
Мома сака, сьвнжлое,
Да отиде ленъ да бере". — Н. Г.

Отварата отъ семената на лена действува омекчително при възпаление на слизестия спителъ на дихателнитѣ тржби и алвеолитѣ, улеснява отдѣляне на храчкитѣ и се употрѣбява противъ *ангина, кашлица, астма*; сжщата действува пикочогонно, *облекчава болкитѣ при възпаление на бжбрецитѣ, пикочния мѣхуръ и пикочнитѣ канали*, улеснява отдѣляне на пикочьта; употрѣбява се още противъ *диабетъ (захарна болесть), при недостатъчна и болезнена менструация*, противъ *триперъ*; като слабително срѣдство, противъ *диария*; противъ *ревматизъмъ*. Лененото семе, смлѣно на брашно, служи за лапи при *циреи, гнойни рани, рани отъ изгаряне, ревматизмени отоци* и др. п.

Въ медицината семената сж известни като дрога Sémen Lini.

Отъ лененото семе добиватъ ленено масло (безиръ).

Lippia citriodora (Lam.) Kunth (= L. triphylla O. Kuntze) — лимончи - (Сливенъ) Коз.; *лимонче* - (Трънъ, София) Ах.

Listera ovata R. Br. — двулистникъ - Ах.; обичниче - Н. Г., Я.; *тайникъ* - Ах., Н. Г., Н. С., Я.

Споредъ едно народно повѣрие това цвѣте възбужда чувство на обичь, затова съ него се кичатъ момитѣ и ергенитѣ; отъ това произлиза и името му обичниче. Името тайникъ, вѣроятно, произлиза отъ това, че цвѣтоветѣ отчасти сж скрити между двата голѣми листа.

Lithospermum L. — бабино вретенце - Н. Г.; бѣлоочица - Ах., Б. Д.; *врабчово семе* - Ах., Н. С., Д. Д., С. Н.; врано просо - А. Т.; птиче просо - С. Н.

Воробейникъ, воробьино сѣмя (рус.); vrabi semeno (чех.); врабсеме (срб.-Панчић).

Lithospermum arvense L. — бáбино вратéнце - (Гевгели - Мак.) А. Т., Ю.; бáбино вріітенце - (с. Биралци - Мак.) Д. А.; бабино въртенце - А. М., Х. Г., Ю.; *врабчево семе* - Ах., Д. Ц., М. О.; врабчено семе - А. Д., М. Г., (Чирпанъ) С. Г., С. Д. В.; враню просо - Ш.; ливадно птиче семе - М. Б.; медуница - У.; птиче просо - (Търново) У.; червило - (Чирпанъ) С. Г.

Отварата отъ цѣлата билка се пие противъ *неволно попикаване*.

Lithospermum officinale L. — бѣлоочица - Ах., Б. Д.; врабчено семе - Нейч., У., Я.; лѣкарско семе - (прев.) М. Б., У.; птиче грозде - Н. Г., У.; птиче просо - Кал., Н. Г., У., Я.

Отварата отъ семената действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *пѣсъкъ и камъни въ пикочния мѣхуръ и бжбрецитѣ*; противъ *неволно попикаване, диария и дизентерия*.

Lithospermum purpureo-coeruleum L. — великденче - (Велесъ) А. Т., Н. Г., Ю., Я.; врабчово семе - Ах.; медуница - Коз.; медниче - Н. Г., Я.; поддече - У.; птиче просо - У., Ю., Я.; пурпурно-синя бѣлоочица - (прев.) Ах.

Отварата ѝ се пие противъ *бжбречни болести* и като слабително срѣдство противъ *запекъ*.

Lolium L. — глушина - Д. Д., Н. С.; *глушица* - Н. С., С. С.; *піявица* - Д. Д., Д. Ц.; райграсъ - М. Б.

Lolium perenne L. — английска глушина - Ф. Х.; *английски райграсъ* - А. Т., Дац., К., М. Б., М. Г., Н. М.; *глушица* - Ах., С. И.; кжкалъ - С. Д. В.; многогодишенъ плѣвелъ - Х.; обикновена метлица - У.; пивяица - С. И; піявица - Нейч., С. Г.; пирье - (с. с. Лозно и Лиляче - Кюст.) С. Г.; пирель - С. Г.; пиръ - (с. По-

ганово - Цариბродско) С. Г.; райграсъ - Б. Д., Я. К.; църнъ пирелъ - (с. Опицвѣтъ - Соф.) С. Г.; църнъ пиръ - (с. с. Драгоманъ, Ярлово - Софийско) С. Г.; черенъ пирей - С. Г.; чернилка - С. Д. В.

Плевелъ, райграссъ англійскій (рус.).

Lolium temulentum L. — блувайца - (Битолско) Д. А., Н. Г.; блуявица - С. Г.; блуйица - (Прилепъ, Битоля) А. П., А. Т.; блъвавица - Н. Г.; блъвица - Н. Г.; блювавийца - (Призренъ) А. П., А. Т., Н. Г.; больвайца - (Дебъръ) А. Т.; булавйца - (с. Вощарани - Мак.) Д. А., Н. Г.; бълавйца - (с. Билярци - Каялийско, Мак.) Д. А.; *бълвавица* - Ах., А. П.; бъльвѣйца - (Ресенъ, Охридъ) А. Т.; бъльва́йца - (Струга) А. Т.; бълва́йца - А. П., А. Т., (Дебъръ, с. Янковецъ - Ресенско, Бѣлица - Кичевско) Д. А., Н. Г.; бълвйца - (с. Баница - Мак.) А. Т.; бълва́вица - (Крушево) А. Т., Н. Г.; врата - С. Г.; вратъ - (Трънъ) Ах., А. П., (Софийско, Самоковско) С. Г.; делиджанъ - Н. Г.; делидже - Коз., Н. Г., Я.; отровенъ райграсъ - J., М. Г.; отровно жито - А. П., Д. В. М. Б.; пача трева - А. П.; пиевица - Б., В. Д., М. Б.; пие́ница - (с. Горно-Броди, Мак.) А. Т., С. Г.; пйивицъ - (Гевгели - Мак.) А. Т.; пййвецъ - (Струмица) А. Т.; пийвъцъ - (Дойранъ) А. Т., Н. Г.; пийвяцъ - А. Т., Н. Г.; пикविче - (Ботевградско) Н. С.; пиовецъ - Н. Г.; *пиявица* - Ах., Д. В., (с. Сорокиново - Воденско) Д. А., Н. Г., Х. Г., Я., К.; пиянецъ - (Софийско, Самоковско) С. Г.; пия́вецъ - (Неготинъ, Велесъ) А. П., А. Т., Н. Г., (с. Петрѫчъ - Соф.) С. Г.; пиявѐцъ - (Кавадарци - Мак.) А. Т.; плѣвелъ - Н. Г., Х. Г.; плѣвенъ - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; упоителна глушина - Н. М.; упоителна глушица - Ф. Х.; упоително жито - А. Т., Н. Г., У.

Врат (срб.-Панчић); vrat (хрв.).

Пиявицата е лошъ плѣвелъ, който се срѣща между житнитѣ растения. Понеже узрѣва заедно съ последнитѣ, семената му оставатъ въ житото и, ако не се пречистятъ, следъ смилането имъ оставатъ въ брашното. Такова брашно е отровно. Ако пиявицата е въ малко количество, предизвиква опойване и повръщане, отъ което произлизатъ имената бълвавица, пиявица и др. п., а въ по-голѣмо количество — смърть.

Lonicera L. — анъмили - Н. Г.; *бивушка* - Н. Г.; богородична рѫка - Н. Г.; богородични пръсти - Н. Г.; богородично цвѣте - Н. Г.; жимолость - Н. Г.; мустаки - Н. Г.; *нокътъ* - Н. Г., Н. С., С. С.; орлови нокте - А. М., Мус., Н. Г.; пѣтлюви нокти - Н. Г.; скребъри - М. Б.

Жимолость (рус.); zimoléz (чех.).

Lonicera caprifolium L. — анъмили - (Неврокопъ) А. Т., Н. Г.; анъмини - А. Т., Н. Г.; богоро́йчна рѫка - (Енидже) А. Т.; богоро́дични пръсти - (Скопие) А. Т., М. Б., Н. Г., Ю.; богородйчино цвѐкье - (Велесъ, Прилепъ) А. Т., М., Н. Г., Х. Г.; богородично цвѣте - Н. М.; дяволски нокти - Б. Д., (Омортагъ) Д. Й.; кози листъ - (прев. отъ лат. име) У.; козя стѫпка - Б., М. Б.; кѫдънска рѫка - В. К., Ю.; муста́ки - (Воденъ) А. Т.; мъндиня - Н. Г.; нокетъ - Б., В. Д., Д. А., М. Б., С. Г., Я.; но́китъ - (Призренъ) А. Т.; *нокътъ* - Ах., (с. Баница - Леринско) Д. А., Б., Г. Б., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Г.; орлови нокти - К., М. Б., С. Б., Х. Г.; орловъ нокетъ - Д. Ц.; пѣтлюви гащи - Б., С. Г.; пѣтлой нокти - (Тетово) А. Т.; пѣтлюви мѫндйня - (с. Дълбоки - Леринско) Д. А., Н. Г.; пѣтлюви мѫди -

Н. Г.; пѣтлюви нокте́ - Н. В., Ю.; пѣтлои нокти - А. Т., Н. Г.; седмогашникъ - С. Д. В.; скребаръ - К., М. Б., У.; ханъмска ржка - В. К; челеби перчанъ - (тур.) С. Д. В.; секисъдонъ - (тур.) М. Б.

Козій лыстыкъ (рус.); kozilist (чех.); kozja krv, orlovi nokti (хрв.).

Отварата отъ листата на нокъта се употрѣбява за гаргара противъ *раничкu въ устата;* сжщата се пие отъ родилкитѣ при мжчно раждане за *даване напъни.*

Отварата отъ стъблото се пие за пречистване кръвьта, а външно — за премиване при *опадане на косата.* Цвѣтоветѣ се употрѣбяватъ въ видъ на чай (инфузия) *за засилване дейностьта на сърдцето,* за по-лесно отдѣляне на храчкитѣ при *кашлица,* като стегателно срѣдство при *диария* и за компреси при *възпаление на очитѣ.*

Lonicera etrusca Santi — скребъръ - Б. Д.

Lonicera nigra L. — църнъ гермижъ - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.; черенъ скребъръ - М. Б.; черна бивушка - С. Б.

Lonicera periclymenum L. — богородúчина ра́ка - (Скопие) Д. А.

Lonicera tatarica L. — пѣтлеви гащи - Д. Д.; татарски нокетъ - (прев.) Я.; татарски скребъръ - М. Б., Я.

Lonicera xylosteum L. — *бивушка* - (с. Шипка - Казанлъшко) А. Т., Ах., Б. Д., С. Б, С. Г., Ю.; бъзовина - М. Б., М. Г.; вълчо грозде - Д. Ц., М. Б., М. Г.; горски нокътъ - Ах.; кучи дрѣнь - М. Г.; обикновенъ нокеть - Я.

Жимолость, волчьи ягоды (рус.).

Loranthus europaeus L. — жълта имела - Я.; жълта лепка - У.; *жълтъ имелъ* - К., Н. М., Нейч., Х. Г.; имела - Коз.; имелъ - Коз.; черъ имелъ - Н. С.

Дубовая омела (рус.); jmélí dubowć (чех.); omela, žuto ochmeće (хрв.); имела (срб. Панчић).

Lotus L. — грахоръ - Х. Г.; гърбогледъ - Н. С., С. С.; *звезданъ* - Ах., А. М., Н. С.; фасулица - А. Т., М. Б.

Lotus corniculatus L. — влахци - (с. Суходолъ - Соф.) С. Г.; гиздей - Б. Д.; женска гръбогледка - (Казанлъкъ) П. Б.; детелина - С. Г.; дзвезданъ - (с. Мисловщица - Трънско) Ах.; зановецъ - А. М., Н. С., (с. Бездънъ - Соф.) С. Г.; звоноподобна детелина - У.; *звезданъ* - А. М., (с. Алдомировци) Ах., М. Б., Н. Г., (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г., Ю., Я.; звезделъ - (с. с. Алдомировци, Сливница) Ах., Н. Г., (с. Кремиковци - Соф.) С. Г., Ю.; кокоша стжпка - С. Д. В.; охлювка - Д. Ц., Н. Г., Я.; фасулица - Д. Ц., М. Б., М. Г., Н. Г., Я.; каншъ-копаранъ-оту - (тур.) Н. Г., Я.; саржъ-юндже - (тур.) Я.

Zvezdan, zvizdan (хрв.).

Отварата отъ плодоветѣ се пие противъ *главоболие* и *болки въ стомаха и червата.*

Lotus siliquosus L. — крилобобъ - Б. Д.; шушулковита детелина - У.

Lunaria rediviva L. — *аспри* - (Калоферъ) Ах.

Lupinus L. — жълтъ бобъ - Д. Д.; кафе - Х. Г.; лупинусъ - А. М.; *лупинъ* - Д. Д.

Лупинъ, волчій бобъ, дикій кофе (рус.); vučjak (хрв.).

Lupinus albus L. — бѣлоцвѣтна лупина Ф. Х.; кафе - (с. Бѣли-Осъмъ - Ловчанско) У.; лупина - Коз.

Lupinus angustifolius L. — синьоцвѣтна лупина - Ф. Х.

Lupinus luteus L. — вълчи бобъ - С. Д. В.; жълтоцвѣтна лупина - Ф. Х.; жълта лупина - Д. Ц.

Luzula DC. — *зайчи хлѣбъ* - Ах.; *свѣтлика* - Ах., Д. Ц.

Luzula albida DC. — рособъртъ - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Luzula campestris DC. — *зайчи хлѣбъ* - Ах., М. Б.; острица - У.; *свѣтлика* - Ах.

Luzula forsteri DC. — едноцвѣтна свѣтлика - Ах.

Luzula maxima DC. — мекишъ - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Luzula multiflora Čel. — зайчи хлѣбъ - Ах.; многоцвѣтна свѣтлика - Ах.

Lychnis L. — арнаутчя - Н. Г.; горицвѣтъ - Д. Д., Н. Г.; полски карамфилъ - Н. Г.; *руменка* - Ах., Б. Д., Н. С.; *свиларка* - Н. Г., С. С., Н. С.

Lychnis coronaria Lam. — вж. Agrostemma coronaria L.

Lychnis flos cuculi L. — кукувичи карамфилъ - (прев.) М. Б., У.; кукувичи цвѣте - (прев.) С. Д. В., Я.; кукувичино цвѣте - (прев.) Д. Ц.; по̀лски карамфѝлъ - (Банско) А. Т.; руменка - Б. Д, Н. С.; *свиларка* - Ах., Н. С., Н. Г., С. С.; сукървиче - У.

Lycium halimifolium Mill. — дафинъ - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; драка - С. Г.; живъ плетъ - Я.; *мерджанче* - Ах.; мерджанъ - Б. Д., У.; мирджанъ - (Ловечъ, Търново) У.; обички - Н. Г.; чарчалуша - Н. Г.

Lycoperdon L. — *бабинъ прѣдешь* - Н. Г.; бабинъ пуешъ - Н. Г.; бжбжрудка гжба - Н. Г.; вълкова прѣдежка - Н. Г.; гайгурово яйце - Б. Д.; дождевикъ - Н. Г.; дождяникъ - Н. Г.; дожевикъ - Н. Г.; мѣшия - Н. Г.; пампуръ - Н. Г.; папавица - Н. Г.; папушнаръ - Н. Г.; пархавица - А. М.; *прахавица* - Н. Г., Нейч.; прахуница - Н. Г.; прахутка - Н. Г.; пръхуда - Н. Г.; пувка - Н. Г.; пушянка - Н. Г.

Д о ж д е в и к ъ (рус.); p ú š a, p ú h a r a (хрв.); p u r c h a w k a (пол.); p ý c h a w k a (чех.).

Lycoperdon bovista L. — бабинъ пърдешъ - (Битоля. Кичево) Д. А., У.; ба́бинъ пу́ешъ - (Прилепъ) А. Т.; бжбжрудка - (с. Бобища - Мак.) А. Т, Н. Г.; вълкова пърдешка - (с. Палеоръ - Кайял., Мак.) Д. А.; вълча пръдня - Х. Г.; гжба бабинъ пуешъ - Н. Г.; дъждовница - Д. Д.; ку́чефъ пуфешъ - (с. Ватилъкъ - Солунско) Д. А.; мѣоница - С. Г.; ме́чкинъ пуфе́шъ - (Кавадарци) Д. А.; мѣше - Н. Г.; обикновена прахавица - Д. В.; обикновена прахутка - Н. М.; па́пайца - (Ресенъ, Струга, Охридъ) А. Т.; пампуръ - (с. Пищигово - Пазарджишко) А. Т., Н. Г.; папавица - Н. Г.; папу́шнаръ - (Горно-Джумайско) А. Т., Н. Г.; пара́хутка - (с. Плѣвня) Д. А., А. М., Б., Д. В., К., Н. Г., С. Г.; попо́во мудо́ - (Трънско) Ах.; праканица - С. Г.; *прахавица* - З. Б., Коз., М. Б., Н. Г., Х. Г., Я.; прахуда - А. Т., Н. Г.; прахудка - Х. Г.; праху́лница - (Копривщица) А. Т.; прахуница - Н. Г.; пуавица - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; пупа́ица - (Ресенъ) Д. А.; пу́фка - (Петричъ - Мак.) А. Т., (Леринъ, Прилепъ, Воденъ, Гевгели) Д. А, Н. Г.; пухавица - Н. Г.; пърхавица - Ц. Г.; пърхавка - Коз., Ш.; пърхава гжба - У.; пътѣица - (Охридъ) А. Т.; пърхутка - Коз.; пърхуда - (Малко-Търновско) А. Т.; туша́нка - (с. Бѣлица - Кичевско) Д. А.; пушинка - Н. Г.

Праханицата, при узрѣване на спорите, служи за *спиране кръвь отъ порѣзани рани.*

Lycoperdon gemmatum Fl. dan. — бодлеста пърхуда - С. П. С.

Lycopersicum esculentum Mill. — вж. Solanum lycopersicum L.

Lycopodium L. — *плавунъ* - Ах., Нейч.; плаунъ - Б. Д., К.

Плаунъ (рус.); plawum (чех.).

Lycopodium clavatum L. — махалчестъ плаунъ - К.; обикновенъ плавунъ - Г. Б., Д. Ц., М. Б., У.; обикновѐнъ плаунъ - Б., Н. М.; *плавунъ* - Нейч., С. Д. В.

Отварата отъ плавуна се употрѣбява като пикочогонно срѣдство при *мжчно пикане,* противъ *възпаление на пикочния мѣхуръ и пикочния каналъ.*

Въ официалната медицина се употрѣбяватъ спорите като дрога Sémen Lycopódii.

Lycopodium selago L. — обикновенъ плаунъ - М. Г.; *плавунъ* - Ах.; плаунь - Б. Д.

Lycopsis orientalis L. — волско езиче - С. Д. В.

Lycopus europaeus L. — блатна коприва - М. Б.; вълча стжпка - (прев. отъ лат. име) С. Д. В.; дива мерудия - Н. Г.; дѝва нáгезма - (Ресенъ, Струга, Охридъ) А. Т.; дѝва нáна - (Прилепъ) А. Т.; дѝво мерудье - (с. Бобища - Мак.) А. Т.; дѝво нáне - (Велесъ, Скопие) А. Т., Н. Г.; дивъ димлюсъ - (Кукушъ) А. Т., Н. Г.; кáйнска нáна - (Прилепъ) А. Т.; *катушка* - Ах., Б. Д.; мерудия - Н. Г.; пиперичe - С. В.; страшникъ - Н. Г., У.

Крапива болотная (рус.); **katuška**, vlči noha (чех.); vucja šapa, vukonog (хрв.).

върбовникъ - С. Д. В.; *жълта върбина* - Д. Д.; *лениевче* - Ах.; *противиче* - А. М.; разгонъ - Я.

Вербейникъ (рус.); vrbina (чех.); protivak (хрв.).

Lysimachia nummularia L. — бабичка - У.; змийно билье - (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.; кржглолистно линивче - Ах.; *ленивче* - Ах., Н. Г., J.; лениъ буренъ - Н. Г.; линивчи - (Търново) У.; метилъ - Б. Д.; посѣчена трева - Я.; *противиче* - Г. Б., М. Г., Н. Г., Я.; пълзящо противиче - М. Б.; разгонъ - Н. Г., Я.; сѣчена трева - Н. Г., У.; хайдушка трева - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Метил (срб.).

Сварената билка се употрѣбява въ видъ на топли лапи противъ *рани* и *отоци.* За сжщата цель се употрѣбява и прѣсната билка, счукана въ видъ на каша.

Lysimachia punctata L. — брокъ - (Гевгели) А. Т.; точколистно линивче - (прев.) Ах.

Lysimachia vulgaris L. — върбовникъ - С. Д. В.; обикновено линивче - Ах.; противиче - Д. Ц., М. Б.; *хайдушки тютюнъ* - Н Г., (с. Рибарица - Ловчанско) У.

Lythrum salicaria L. — *върболистъ* - (прев. отъ лат. име) А. Т., С. Д. В., Х. Г., Я.; дивъ джоджунъ - (Кюстендилско) С. Г.; кукумѣрко - Я.; маремиче - Н. Г., С. В.; мансълче - Я.; обикновена върбица - Д. Ц.; плакунъ - Ах., М. О.; ухапливо билье - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; ухапливото - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.

Плакунъ, вербовникъ (рус.); plakun (чех.); vrbica, vrbovnik (хрв.).

Чаятъ (инфузията) отъ цвѣ-

М

Maclura aurantiaca L. — *бояджийска черница* - М. Б.

Плодоветѣ на това растение външно наподобяватъ тѣзи на чинара, но сж съ величината на лимонъ. Срѣща се изъ градинитѣ въ Македония и Южна Тракия.

Magnolia grandiflora L. — великоцвѣтна магнолия - (прев.) Я.

Malachium aquaticum Fries — *мокрица* - Ах.; повлѣкъ - С. Г.

Malva L. — камбу́лешникъ - С. Г.; камбулешъ - З. Б., Н. Г., С. Г., Х. Г.; камбулишъ - З. Б., С. Г.; камбуляшникъ - П. Б.; камилекъ - Х. Г.; камилка - С. Г.; камилякъ - Ах., Д. Д., З. Б., С. Г.; молоха - Н. Г.; окрилче - Ц. Г.; пампулка - Я.; слѣзенка - С. Г.; *слѣзъ* - З. Б., Н. С., С. Г., Х. Г., Я.; укличи - Н. Г.

Sléz (чех.); šljezovača (хрв.); slaz (пол.).

Malva rotundifolia L. (= M. borealis Wallm.) — бѣлъ слѣзъ - (Ловечъ) У., Я.; дребенъ камилекъ - С. Д. В.; дребенъ слѣзъ - Б. Д.; камбулешъ - Гр.; камилекъ - В. К.; камилякъ - Ц. Г., Я.; крѫглолистенъ слѣзъ - А. М., Ах., К., М. Б., Н. М.; молофа - В. К., Ц. Г.; *окрелче* - В. К., Ц. Г., Ю.; питоменъ слѣзъ - (Ловечъ) У.; еве-гюмечъ - (тур.) Гр.

Malva silvestris L. — божя рѫчица - Н. Г.; во́ло око - (Дебъръ) Д. А., Н. Г.; горски слѣзъ - (прев.) Ах., Д. Ц.; Н. М., Нейч., У., Ш.; гѫсча трева - М. Г.; дзанкамила - (Враца) П. Б., дивъ слѣзъ - К.; камбулешъ - (Ю. България) С. Г., У.; камбула - Н. Г.; камбулищекъ - Ш.; камбулишникъ - А. Т., М. Б.; камбулишякъ - (Сливенъ) Коз.; камбулишъ - Д. Д.; камилекъ - С. Г., У.; камилникъ - Н. Г.; камилка - (с. Габровецъ - Пазарджж.) С. Г.; камилнякъ - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С., Н. Г.; камилско цвѣте - Кал.; *камилякъ* - (Ст.-Загора) Ах., А. М., А. Т., Б., В. Н., Д. В., Кал., М. Б., Н. Г., М. Г., Н. М., (Разградъ, Трѣвна, Чирпанъ) С. Г., (Ловечъ, Търново) У., Ю., Я.; кралица - Н. Г.; лесенъ слѣзъ - (прев.) А. Т., Б., Д. В., К., М. Б., Я.; молоха - Н. Г.; молофа - (Търново) У.; моюфа - Ю.; обикновенъ слѣзъ - Б., К., Нейч.; окрелче - Кал., У., Я.; окрелъ - Я.; окрилче - Б. Д., У., Я.; пампулка - Я.; пампулякъ - (Горна-Орѣховица) Б. Д.; пелешъ - (тур., Омортагъ) Д. Й.; проскурнякъ - Н. Г.; слѣзене - Н. Г., (Ботевградъ) У.; слѣзянка - Н. Г., (с. Каменица - Пещерско, с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; слѣзенъ - (Охридъ, Кичево) Д. А., Н. Г., Ю., (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; *слѣзъ* - (Трънъ) Ах., (Битоля, Воденъ, Ресенъ) Д. А., В. Д., Vel., В. Н., Н. Г., (Софийско, Кюстендилско, Пещерско) С. Г., (Търново, Ловечъ) У., Ш., Я.; слясъ - (с. Хвойна - Асеновградско) С. Г.; черъ слѣзъ - М. Г.; шлязъ - Б. Д.; шяпка - Н. Г.; ябанъ-гюмеджи - (тур.) Dor.

Слязъ, слезъ (рус.); слезовача (срб.); sljez, crni slez (хрв.); sléz lesni (чех.).

Листата и цвѣтоветѣ на слѣза иматъ въ народната медицина голѣма употрѣба въ видъ на чай (инфузия). Последниятъ действува възбудително върху слизестия епителъ на дихателнитѣ трѫби, омекчава възпалението и помага за отдѣляне на храчкитѣ, заради което се употрѣбява противъ *настинка, хрема, кашлица, ангина.* За сѫщата цель съ сварената и прецедена билка се правятъ на гърлото топли лапи. Последнитѣ се препорѫчватъ и при *болки въ коремнитѣ органи и заушки.* Слѣзовиятъ чай се употрѣбява и

маха, червата и *черния дробъ*, за *пропъждане газоветѣ изъ червата*, противъ *диария*; сжщиятъ действува омекчително и при *възпаление на пикочния мѣхуръ и пикочнитѣ канали*, противъ *мжчно пикане и кръвопикане*; служи за пречистване кръвьта и затова се употрѣбява противъ *скрофули, туберкулоза* и *обриви*; за *засилване дейностьта на сърдцето*. Външно се употрѣбява за компреси при *възпаление на очитѣ и клепкитѣ* и за гаргара при *ангина*. Отварата отъ коренитѣ и листата служи за клизми при възпаление слизестия епителъ на червата.

Въ официалната медицина се употрѣбяватъ листата като дрога Folia Málvae противъ *кашлица, ангина* и др.

Malva vulgaris Fries (= M. neglecta Wallr.) — божа ржчица - Н. Г.; бѣла молофа - У.; вóлово óко - (с. Галичникъ - Мак.) А. Т., Н. Г., Я.; дива молофа - У.; дива слѣзъ - У.; *камбула* - (Дойранъ) А. Т., Н. Г., Я.; камбулашъ - (с. Жеравна - Сливенско) А. Т.; камѝличе - (Струмица) А. Т., Н. Г., Я.; камилникъ - Н. Г., камѝлякъ - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., Н. Г., Я.; малага - Кал.; молофа - Я.; молохо - Н. Г.; обикновенъ слѣзъ - М. Г.; окрилачъ - Н. Г.; окрелче - Н. Г., Я.; пампулка - А. М., Я.; пуйчи буренъ - Кал.; роклечи - Кал.; слѣзенъ - (Трънъ) Ах., (Щипъ, Струга, Охридъ, Крушово) А. Т., Н. Г., Я.; слѣсъ - (Скопие, Бобища, Воденъ, Прилепъ, Енидже, Кавадарци) А. Т.; *слъзъ* - (Трънъ) Ах., Кал., Я.; слязъ - (с. с. Горно-Броди, Долни-порой - Мак.) А. Т.; слясъ - (Воденъ, Гевгели, Битоля) А. Т.; шáпка - (Кукушъ) А. Т., Н. Г.; шлязъ - (Неврокопъ, с. Сухо - Мак.) А. Т., Н. Г.

Marasmius caryophýllacea — челадинки - (Трънско, Софийско) Ах.

Marasmius oreades Bett. — гвоздейна гжба - Н. М.; чеснова гжба - Н. М.

Marchantia polymorpha L. — дробиченъ мъхъ - Д. В.; *кладенчевъ мъхъ* - Д. В., Д. Ц., К., Н. М., У.; многотваренъ дробиченъ мъхъ - М. Г.; мъхово тржбило - С. Д. В.; черноробенъ мъхъ - (прев.) Нейч., Я.

Marrubium L. — бодлика - С. Г.; бабухъ - Я.; кучосеръ - Н. Г., Я.; коноплика - С. Г.; кръщигаръ - Н. Г., Х. Г.; матърка - А. Т., Я.; млямосникъ - У.; *пчелникъ* - Ах., Б. Д., С. П.; райкинче - Нейч.; *сучерка* - Ах., С. Г.; съсерка - Б. Д., С. Г.; тетралянъ - Ах.; шандра - Ах., Я.

Шандра (рус.); тетралјан (срб.).

Marrubium peregrinum L. — бодлика - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; бѣла метла - У.; коноплика - (с. Чепеларе) С. Г.; кучешка метла - (с. Алада - Свиленградско) Ах., Н. С.; мрътва коприва - Н. Г., Я.; петозжбенъ тетралянъ - Ах.; прышлика - (с. Текира - Пазарджишко) С. Г.; пѣсъчиво - Н. Г., Я.; сóсерица - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; сусерка - (Велесъ) А. Т., Н. Г., (с. Лиляче - Кюстендилско) С. Г.; *съсерка* - Ах., Б. Д.; тетралянъ - Ах.

Употрѣбява се въ нар. медицина противъ *болеститѣ на черния дробъ*.

Marrubium vulgare L. — бабухъ - Я.; бръчковецъ - (Ломъ) Н. С.; бѣла шандра - С. Д. В., Я.; бѣлъ чичекъ - А. Т.; десетозжбенъ тетралянъ - Ах.; кучосеръ - Н. Г., Я.; кръщигаръ - Н. Г., Х. Г.; мантърка - Х. Г.; мáтърка - (Крушево) А. Т., Н. Г., Я.; млямосникъ - У., Ю.; млямосниче - У.; пчелинекъ - Н. Г.; пчелѝнокъ - (Воденъ) А. Т., Н. Г.; пчéлинокъ - (Велесъ, Прилепъ) А. Т.; *пчелникъ* - Ах., Б. Д., С. П.; пчелóкъ

-(Петричъ) А. Т., Н. Г.; пчельо́къ-(Банско) А. Т.; пчеля́къ-(с. Горни-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г.; пчили́нъкъ-(Гумендже - Мак.) А. Т.; пчило́къ-(Кукушъ) А. Т.; ракийниче - Нейч.; съсерка - Б. Д.; чало́къ - (Струмица) А. Т.; че́линокъ - (Охридъ, Ресенъ, Струга) А. Т., Н. Г.; чели́нокъ - (с. Бобища) А. Т.; челокъ-(Гевгели - Мак.) А. Т.; чили́нокъ - Ениджe) А. Т., Н. Г.; турски: кукасъ-оту - Dor.; карасанъ-оту - Н. Г., Я.; куртъ-оту - Н. Г., Я.

Шандра (рус.); тетралјан (срб.).

Отварата отъ пчелника се употрѣбява въ нашата нар. медицина като едно важно срѣдство срещу възпаления на слизестия епителъ въ дихателнитѣ тржби: *ларингитъ, бронхитъ, трахеитъ* (даже хронически), *магарешка кашлица, туберкулоза;* сжщо противъ *възпаление на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ*; сжщата възбужда дейностьта на храносмилателния каналъ и черния дробъ и се употрѣбява противъ *диария, жълтеница, спазми въ коремнитѣ органи;* противъ *глисти;* пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *треска (малария), обриви, скрофули, жлези, маясълъ, ревматизъмъ, подагра, болеститѣ на далака, нередовна и недостатъчна менструация.* Сварената въ видъ на лапи или прѣсна и счукана на каша билка се употрѣбява за налагане *гнойни* и *червясали рани* по домашнитѣ животни. Отварата служи за бани на децата противъ *кожни обриви.*

По-рано пчелникътъ е употрѣбяванъ въ официалната медицина като дрога Hérba Marrúbii.

Matricaria L. — бе́леочъ - А. Т., Н. Г.; лайка - Ах.; *лай-кучка* - Б. Д., Н. С.; *подрумиче* - Ах.; попадийка - А. Т., Н. Г.; рамонъ - А. Т., Н. Г.; ромашка, роменъ - Ах.

Matricaria chamomilla L. — ама́мила-(Охридъ) Д. А.; бе́леочъ-(Бобища - Мак.) А. Т., (с. с. Загоричани и Петърско - Костурско) Д. А., Н. Г.; бе́ли-очи - Д. А.; белиочъ-(Костурско, Леринско) Д. А.; бо́ливачъ-(Битолско, Ресенско) А. Т., Д. А., Н. Г., Х. Г.; боли-очи-(Леринъ, с. Кономлади - Костурско) Д. А.; болиочъ-(с. Вощарени - Леринско) Д. А., Н. Г.; бо́лоачъ-(Дебърско) Д. А.; болеочъ - Н. Г.; бѣла кукулайка - С. Г.; бѣла рада - Пач.; бѣлъ по́покъ - (Галичникъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; вѫрти-попъ-(Скопие, с. Лешко - Горно - Джумайско); А. Т., Н. Г.; друмиче - Я.; друмниче - Н. Г.; е́нево цвѣте - Vel., (Ловечъ) У.; кумичъ - Б. Д., Vel., У.; кумичъ - кумичъ - енево - пиленце Н. Г., (Ловечъ) У.; кучилайка - Б. Д.; кучка - Я.; *лайка* - Ах., Б. Д., Я.; кучилайка бѣла-(с. Каменица - Пещерско) С. Г.; *лай-кучка* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., В. К., В. Н., Г. Б., (Неврокопско) Д. А., Д. Ц., З. Б., J., К., М. Г., Н. М., Н. Г., П., С. Д. В., Х. Г., Ш., Я.; лай-ку́ца - (Кукушъ) А. Т., Д. А., Н. Г.; лай-кучица - Г. Б.; лай-лай-кучица - П.; лай-лай-кучка-(Ст.-Загора) А. Т., В. К., (Сливенъ) Коз., Н. Г., (Търново) У., Ю., (Омортагъ) Д. Й.; обикновена лай-кучка - Пач; папа́тка-(Паланка - Мак.) Д. А.; питомна бѣлоочица - Ю.; *подрумиче*-(Трънъ) Ах., (Банско) А. Т., Н. Г., (с. Кремиковци - Соф.) С. Г., Х. Г., Я.; попа́дийка-(Велесъ) Д. А., А. Т., Б. С., Н. Г.; попа́дийца-(Костурско) Д. А.; попади́че-(Струмица - Мак.) А. Т., Н. Г.; попа́дия-(Велесъ) А. Т., Д. А., Н. Г.; рамо́нъ-(Гевгели - Мак.) А. Т., Д. А., Н. Г.; романъ - Я.; ромонъ - Я.; рѣманъ-(Леринско) Д. А., А. Т.; ръмо́нъ-(Ениджe) А. Т., (Тиквешко) Д. А., Н. Г.; сжщинска лайка - Ах.; жмжмила-(Охридъ) А. Т., Н. Г.; жрманъ-(с. Горанци - Костурско) Д. А.; елъ-оту-(тур.) Я.

Ромашка, роменъ, ро-

ма́нъ (рус.); heřmánek, řmen, ořmánek (чех.).

Подрумичето (лайката) има извънредно голѣма употрѣба въ нашата народна медицина. Чаятъ (инфузията) отъ цвѣтоветѣ действува възбудително на храносмилателната система, уталожва болкитѣ при *възпаление на стомаха, червата, пикочния мѣхуръ, матката* и др.; сѫщиятъ действува противъ *спазмитѣ* въ коремнитѣ органи, служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *ревматизъмъ, ишиясъ, подуване и пѣсъкъ въ черния дробъ* и се смѣта като едно отлично срѣдство за *промиване матката при възпаление и бѣлотечението*; за сѫщата цель подрумичето е употрѣбявано отъ най-голѣма древность и оттамъ произлиза научното му име Matricaria. Сѫщиятъ чай се дава на кърмачетата като очистително срѣдство, преди да започнатъ да бозаятъ, а отпосле за разрѣдяване млѣкото и като успокоително срѣдство. Употрѣбява се още за *урегулиране недостатъчна менструация* при *възпаление на бѫбрецитѣ и пикочния мѣхуръ, мѫчно пикане и кръвопикане*; служи за гаргара при *ангина, зѫбоболъ, ранички въ устата*; за компреси и промивки при *възпаление на очитѣ и клепкитѣ, болни уши, обриви по кожата, рани по гърдитѣ на кърмачкитѣ* и за *нарастване и боядисване на косата*. Сварената билка въ видъ на лапи се употрѣбява противъ *ангина, отоци, гнойни и мѫчнозаздравими рани, лишеи и циреи*. Изсушената билка служи за опушване стаитѣ противъ дървеници.

Въ официалната медицина се употрѣбява като дрога Flóres Chamomilae Románae.

Matricaria inodora L. — лайка - Б.Д.; немиризлива лай-кучка - (прев.) А. П., М. Б.

Matricaria trichophylla Boiss. — миризлива лай-кучка - У.

Отварата отъ миризливата лай-кучка се употрѣбява противъ

Matthiola R. Br. — менекша - Ш.; обикновенъ шибой - Г. Б.; шебой - Н. Г., Х. Г.; шибой - Б., Д. Ц.

Matthiola incana R. Br. (= Cheiranthus annuus L.) — вйенъ ши́бой - (с. Зарово - Солунско) Д. А., Н. Г.; лѣтенъ шибой - С. Г.; *пълно менекше́* - (с. Зарово - Неврокопско) Д. А.; плътно менекше - Н. Г.; миникше - (тур., Търново, Варна, Шуменъ) У.; редова́тъ ши́бой - (Кукушъ) Д. А., Н. Г.; синь шибой - К.; шебо́й - (Паланка - Мак.) Д. А.; шиброй - (Трѣвна) У.; шибой - (Пловдивъ) Коз., Я.; *червенъ шибой* - К.; четво́ренъ шибой - Н. Г.; четво́ренъ ше́бой - (Скопие, Щипъ, Велесъ, Кавадарци) Д. А.

Matthiola tristis R. Br. — чакълъ чиче - (тур.) Я.

Matthiola tristis R. Br. var **varia** DC. — зименъ шибой - У.; минекше - (тур.) Коз.; шибой - У.

Medicago L. — забанъ-каранъ - Н. Г.; *люцерна* - Н. Г., Н. С.; медуниче - С. С.

Медунка (рус.); lucerna, koziorożec (пол.).

Medicago falcata L. — германска люцерна - Ф. Х.; дива детелина - С. Д. В.; жълта люцерна - Ф. Х.; звезделъ - (с. Хлѣвене - Ловчанско) У.; сърповидна люцерна - (прев.) М. Б.; шведска люцерна - Н. П., Ф. Х., Х.

Medicago lupulina L. — вълча детелина - (прев.) С. Д. В.; вълча люцерна - (прев.) Ах.; гио́нджe - (Неготинъ - Мак.) А. Т., Ю.; гйо́ндже - (Гевгели, Воленъ, Ениджe, Мачуково - Мак.) А. Т., Ю.; жълта люцерна - Х. Г.; зановецъ - (с. Бездънъ - Соф.) С. Г.; звезделъ - М. Б., (с. Петрьчъ - Соф.) С. Г.; йо́нджe - (с.

ски буренъ - (с. Костенецъ) С. Г.; проклетия - (с. Костенецъ) С. Г.; хмелна луцерна - Ф. Х.

Chmelovinka (чех.).

Medicago minima Bert. — чичьокъ - Н. Г.; чичякъ - (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.

Medicago sativa L. — звезделъ - У.; конска детелина - Ф. Х.; ливадна луцерна - А. Т., Д. В., М. Б.; *люцерна* - А. М., А. Т., Б., З. Б., К., Коз., М. Г., Н. М., Нейч., Н. П., С. Г., Ф. Х., Х. Г., Я.; медуниче - Коз.; медунка - А. Т.; обикновена люцерна - Ах.; синя луцерна - Х.; синь трилистникъ - У.; забанъ-каранъ - (тур., Кукушъ) А. Т.; сабанъ-каранъ - (тур.) А. Т., Ю.

Настоящая люцерна (рус.).

Melampyrum L. — *гайтаника* - Ах., Н. С., С. П.; гайтанлика - В. Д.; житникъ - Я.; лисича опашка - Я.; обривъ - А. П., С. Д. В.; огнецвѣтникъ - Н. Г.; циганско жито - Я.

Огнецвѣтникъ (рус.).

Melampyrum arvense L. — бекярка - (с. Грамада - Кулско) Н. С.; *гайтаника* - (Трънско) Ах., (с. с. Брѣзье, Опицвѣтъ, Драгоманъ, Ярловци - Соф.) С. Г.; демиръ-бозанъ - (тур., Търново) У.; житникъ - Я.; житница - Б. Д.; крави жита - А. П., С. Д. В.; лисича опашка - А. Д., М. Б., С. Д. В., Я.; лесича опашка - А. П.; магарешки зѫбъ - Коз.; обривъ - А. П., С. Д. В.; полска гайтаника - (прев.) Ах.; пъдпъдъче жито - Ф. Х.; червело - А. П., В. К.

Melampyrum cristatum L. — гребенеста гайтаника - (прев.) Ах.; жълтъ пѣтлювъ гребенъ - А. М.

Melampyrum pratense L. —

Melampyrum silvaticum L. — гайтаника - (Сливенъ) Коз., Ю.

Melandrium Roehl. — вечерникъ - Ах.; шефрия - Н. Г., Я.

Melandrium album Garcke. — вечерникъ - Ах.

Melandrium pratense Roehl. — шефрия - (тур.) Н. Г., Я.

Melica L. — бисерникъ - Д. Д.; *бисерка* - Ах.

Перловникъ (рус.).

Melica nutans L. — бисерна трева - Х.; класовита трава - С. Г.

Перловая трава (рус.).

Melica uniflora Retz. — ибришимъ - (тур., клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Melilotus Tourn. — еньовка - А. Т.; зведелъ - Ц. Г.; куманига - Д. Д.; *комунига* - Ах.; конско ребро - А. Т.; яновка́ - Пач.; яньовка - М. Б.

Komonice (чех.).

Melilotus albus Desr. — *бѣла комунига* - Ах., Н. Г., С. Г.; бѣла куманига - М. Г., С. Г., (Ловечъ, Търново) У.; бѣла кумунига - М. Б., У., Я.; еневка - С. Г.; звезделъ - Б. Д.; конско ребро - (с. Мъглишъ - Мак.) А. Т., Н. Г., Ю.; кумонига - Vel., Н. С.; овчарска комуника - Я.; яньовка - А. П., М. Б.

Melilotus caeruleus Desr. — вж. Trigonella caerulea Ser.

Melilotus officinalis Desr. — дятелина - Н. Г.; едъръ звезделъ - Н. Г., Ц. Г.; еневка - Н. Г.; еньовка - М. Г., Н. Г., Х., Я.; жълта еньовка - М.; желта команика - (Ловечъ, Търново) У.; *жълта комунига* - Ах., Н. Г., Я.; жълта кумунига - Ах., У.; жълта кумуника - Я.; жълто биле -

звездель - Н.Г., Я.; командига - (с. Горно-Броди - Мак., с. Пищигово - Пазардж.) А. Т., Н.Г., Х.Г., Ю.; комонига - Н.Г.; комоника - Н.Г.; конско ребро - А. Т.; куманига - Vel., (с. Костенецъ - Ихтиманско, Софийско, Чирпанъ) С.Г.; кумунига - Н. Г., Нейч., Я.; кумуника - С. В., Я.; лѣкарска детелина - (прев.) У., Я.; лѣкарска куманига - (прев.) М. Б.; лѣкарска кумунига - (прев.) Я.; медна детелина - С. Д. В., Я.; медовенъ трилистникъ - Гр.; цѣрителна детелина - З. Б.; интибритъ-лиски - (тур.) Гр.

„Либя хубава Скумрие,
Снопчето мога запали,
Ала сеното не мога,
Че си има въ сеното
Всякакви билки разгонки:
Синята бѣла тентява
И жълтата к у м а н и г а,
Та щжтъ мя, либя, накади,
Та щжтъ тя отъ менъ намрази“.
Н. Г.

Съ изсушена к о м у н и г а кадятъ уплашенитѣ отъ гръмотевица. Съ нея кадятъ или въ отварата ѝ кжпятъ ония, които „слабеятъ отъ любовьта на змея“, — „да се отвърне змея.“

Нар. повѣрия.

„Рада си змею думаше:
Запали, змею, сеното!
— Азъ ще запаля снопето,
Ала сеното не смея,
Въ него сж билки всѣкакви:
Кумата к у м о н и к а т а
И едностърка тентява:
Като ме, Радо, напушатъ,
Азъ ще те, Радо, оставя“. . .
Нар. пѣсень.

К о м у н и г а т а действува възбудително на нервната система, ето защо о т в а р я т а ѝ се употрѣбява като укрепително срѣдство на нервитѣ, противъ *главоболие, безсъние, неврастения, нервни припадъци, истерия, меланхолия, ипохондрия, спазми, за урегулиране недостатъчна и болезнена менструация;* употрѣбява при *отичане и втвърдяване гърдитѣ на кърмачкитѣ, ревматизмени и подагрени отоци* и противъ *гнойни рани, циреи, болки въ стомаха.* О т в а р а т а се употрѣбява за к л и з м и и п р о м и в к и на *дебелото черво и матката.*

По-рано се е употрѣбявала като дрога H é r b a M e l i l ó t i c i t r i n i.

Melissa officinalis L. — вресъ - Я.; лимоника - Я.; лимонче - (Омортагъ) Д. Й., Я.; лимоничъ - Н. Г.; лѣкарска матечина - (прев.) М. Б., Н. Г.; матечина - А. Т., Б., В. К., З. Б., К., М., М. Г., Н. Г., С. Г., У., Ш., Я.; маторка - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; *маточина* - Ах., В. Н., Д. Ц., К., Н. Г., Нейч., Пач., С Г., Х. Г., Я.; матъчина - Б.; мащерика - С. Г.; орисчецъ - С. Д. В.; пчеларникъ - Н. Г.; пчелекъ - С. Д. В.; пчелинъкъ - Н. Г.; пчелинякъ - (Хасково) С. Г.; пчелникъ - Н. Г., Я.; пчéлнокъ - (с. с. Буково и Беранци - Битолско) Д. А., Н. Г.; пчелякъ - Н. Г., Х. Г., (Хасково) С. Г.

Л и м о н н а я м я т а, м а т о ч н и к ъ (рус.); w č e l n i k, m a t e č n i k (чех.); p č e l i n j a k, m a t i č n j a k (хрв.).

М а т о ч и н а т а действува възбудително на нервната система и за това се препоржчва въ видъ на ч а й (и н ф у з и я) като укрепително срѣдство на нервитѣ при *сърдцебиене, спазми* въ коремнитѣ органи, *виене свѣтъ, безсъние, припадъци, главоболие, истерия, меланхолия, моминска бледность, мокра астма, апоплексия,* при *нервни болки въ зжбитѣ и ушитѣ;* сжщиятъ засилва дейностьта и на храносмилателната система, помага противъ *болки въ стомаха и червата,* действува противъ *диарията,* служи за урегулиране *нередовна менструация.* Въ видъ на л а п и се употрѣбява противъ *болки въ стомаха, червата,* противъ *ангина, ревматизмени отоци, жлези и яоки въ гърдитѣ на кърмачкитѣ.*

смѣсва съ отвара отъ слѣзъ или ружа.

Melittis melissophyllum L. — голѣмо медуниче - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; женска кушутина - (Търново) У.; кандилниче - В. К.; *кушутича* - Ах., (Търново) У., С. П.; медовникъ - У.; медуника - У.; медуница - С. Г.; пчелякъ - С. Г.; смукалецъ - (с. Брѣзье - Софийско) С.Г.

Doubravnik, medovnik (чех.); medenika (хрв.).

Въ нар. медицина се употрѣбява за чай (инфузия) противъ *болки въ стомаха и червата*, при *недостатъчна менструация*, противъ *пѣсъкъ въ бѫбрецитѣ*.

Melocactus communis L. — диньоподобенъ кактусъ - (прев.) У.; кактусова диня - М. Г.

Mentha L. — волиника - Iir.; гюзумъ - (тур.) Iir., Н. М.; гюземъ - (тур.) Н. М.; джоджанъ - Н. М.; *джодженъ* - Ах., Н. С., Я.; джоджонъ - Ах.; димлюсъ - Н. Г.; коча билка - У.; мача трева - Я.; мента - Д. Д.; мята - Н. М.; мятва - Н. М.; *нане* - (тур.) К., Н. М., Я.; овчарски босилекъ - (Соф.) Ах.

Мѧтка (слав. — Евангелие отъ Лука, XI. 42.; Матея, XXIII. 23.); мята, мнята (рус.); máta (чех.); metva, meta, metvica (хрв.); mieta, mietka, mienta (пол.).

Mentha aquatica L. — воденъ джодженъ - (прев.) Ах.; водна мента - (прев.) А. Н. Д.; джодженъ - Ф. Х.; дивъ джодженъ - Н. Г., (Ловечъ) У.; ливанто - Н. Г.; лива́нту - (Търново) У.; ливанче - Н. Г., Ю.; лива́нчи - (Търново) У.

Mentha crispa L. — водно нане - Ф. Х.; гьозу́мъ - Н. Г., С. Д. В.

Mentha piperita L. — английски

М.; гюзумъ - (тур., с. Мезекъ - Свиленградско) Ах, В. Н., Д. В., Н. С., К. Б., М. Б., Н. Г., Ш.; гюзюмъ - (тур.) З. Б.; *джодженъ* - А. Т., Б., Д. Ц., М. Б., Пач., Я.; джоджунъ - В. Д., З. Б., Нейч.; джоджунъ - А. М., В. Н., Д. В.; мента - Б., С. Л. В.; мерудня - Б. Д.; *нане* - (тур.) А. Т., Б., В. Н., Д. В., Dor., Д. Ц., С. Г., М. Б., М. Г., Я.; нагизмо - А. Т., Н. Г.; надъзъ - А. Т., Н. Г.; чубрица - П.; юзамъ - (тур.) Я.; юзумъ - (тур.) Коз., Нейч.; нане-оту - (тур.) Ах.

Джодженътъ действува възбудително на храносмилателната и нервната система. Употрѣбява се въ видъ на чай (инфузия) противъ *болки въ стомаха и червата, диария и дизентерия*, за *пропѫждане газоветѣ* при подуване на червата; при *нервно заболяване на стомаха*, противъ *спазми* въ коремната область; служи за *укрепване нервитѣ* и се употрѣбява противъ *главоболие, сърдцебиене, апоплексия, виене святъ, меланхолия, епилепсия*; употрѣбява се още за пречистване кръвьта, помага при *ревматизъмъ, маясълъ, подагра*; противъ *пѣсъкъ въ черния дробъ;* възбужда дейностьта на дихателнитѣ органи и се употрѣбява противъ *ангина, хрема, кашлица*. Отварата въ вино действува противъ *лошия дъхъ на устата*, а въ оцетъ — противъ *стомашни кръвоизлияния*. Въ видъ на лапи се употрѣбява противъ *болки въ коремната область* и противъ *ангина*. Отварата въ вода служи за *гаргара* при *зѫбоболь*.

Противъ *маясълъ (хемароиди)* се употрѣбява ментовото масло — Oleum ménthae pulégium, като съ него се мажатъ фистулитѣ (цицкитѣ) въ седалищната часть съ помощьта на кибритена клечка, на която се завива малко памукъ.

Въ медицината като дрога — Folia Mentae Crispae.

Mentha pulegium L. — *блаікунъ* - Б. Д., Н. Г.; дивъ джодженъ - У.; димлюсь - Б. Д.; кекликъ - (Омортагъ) Д. Й.; лехусничава трева - Б.

ливанче - У.; мента - Нейч.; нане - Я.; огничаво биле - У.; полски джодженъ - Ах.

Въ нар. медицина се употрѣбява както Mentha piperita L.

Mentha silvestris L. (= M. longifolia Huds.) — бабка - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; воленика - Н. Г.; воленица - Н. Г.; бабушка - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; горска мента - (прев.) М. Б., Я.; гюзумъ - (с. Шабанли - Неврокопско) Ах.; дива мерудия - Н. Г.; дива мята - Н. Г.; дива мятва - Н. Г.; диво нане - Н. Г.; дивъ босилякъ - Ю.; дивъ буси́лькъ - (с. Малкия-чифликъ - Търновско) У.; дивъ гьозумъ - М. Г., Н. Г., (с. Хвойна - Асеновградско) С. Г.; дивъ гюзумъ - Н. Г.; дивъ димлюсъ - Н. Г.; *дивъ джоджанъ* - (Трънъ) Ах., У., (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; дива меродия - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; диво нане - (Пазарджикъ) Ах.; дивъ юзамъ - Я.; дивъ юзьмъ - Я.; джо́дженъ - (с. Искрецъ - Соф.) С. Г.; джо́джанъ - (Трънъ) Ах.; джо́джунъ - (с. Шабанли - Неврок.) Ах.; жабешки гьозумъ - Н. Г.; жаблякъ - Н. Г.; кайнска нана - Н. Г.; ко́нски буси́лькъ - (Търновско) У.; кучешка мерудия - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; мача билка - (с. Костенецъ) С. Г.; мента - С. Г.; мераклия трева - Н. Г., Я.; мерудия - Н. Г., (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; нана - Б. Д.; юзумъ - (тур., Сливенъ) Коз.

Коњски босиљак (срб.).

Въ нар. медицина се употрѣбява както Mentha piperita L.

Menyanthes trifoliata L. — *богородична лъжичка* - В. Н., У.; бѣла трева - Н. Г.; воденъ трилистникъ - С. Д. В.; водна детелина - Коз.; горчива детелина - С. И.; горчива трева - М. Б., М. Г., Н. Г.; *горчивче* -

Употрѣбява се въ нар. медицина въ видъ на чай (инфузня) за засилване дейностьта на *храносмилателната система и жлезитѣ*, като слабително срѣдство противъ *запекъ*, за по-силно отдѣляне на жлъчката — противъ *жълтеница*; служи още за пречистване кръвьта, противъ *ревматизъмъ, скорбутъ, малария*, за *урегулиране недостатъчна менструация*; противъ *водянка*; противъ *кашлица*.

Въ медицината като дрога Fólia Trifólii fibrini.

Mercurialis L. — *живолина* - Ах.; *одвратъ* - С. Г.; пролѣзъ - Б. Д., Н. Г., Я.

Пролѣска (рус.).

Mercurialis annua L. — едногодишенъ щиръ - (прев.) М. Б.; едногодишна живолина - (прев.) - Ах.; пролѣзъ - Н. Г., С. Д. В., Я.; татарски босилекъ - Н. Г., Я.

Mercurialis ovata Sternb. et Hoppe — *одвратъ* - (с. Костенецъ) С. Г.; яйцелистна живолина - (прев.) Ах.

Тази билка споредъ народнитѣ повѣрия възбужда чувство на отвращение, отъ което произлиза името одвратъ. За сжщата цель се употрѣбява и при правене магии.

Mercurialis perennis L. — горска живолина - Ах.; *живолина* - Ах.; многогодишенъ щиръ - (прев.) М. Б., Я. К.; обикновенъ щиръ - А. М.; пролѣзъ - А. П.

Пролѣска, щиръ (рус.).

Отварата се употрѣбява въ нар. медицина като силно слабително срѣдство противъ *запекъ* и за *урегулиране нередовна и недостатъчна менструация*. Въ по-голѣми дози е отровна. По-рано се е употрѣбявала въ медицината като дрога Hérba Mercurialis.

Merulius lacrimans Wulf. — далачна гжба - Н. Г.; домашна гжба - Д. В.; дървена гжба - Д. В.; дърво-

Н. М.; подкопачка гжба - С. Д. В.; разрушителъ гжба - З. Б., М. Б., Я.

Mesembrianthemum cristallinum L.— *леждениче* - (София, Трънъ) Ах., (Дупница) С. Г., Я.; ледниче - (Дупница) С. Г.

L e d n a č k a (чех.).

О т в а р а т а отъ л и с т а т а на л е д е н и ч е т о се употрѣбява противъ *магарешка кашлица* и *астма*. Смачканитѣ листа въ видъ на к а ш а служатъ противъ *гнойни рани* и *рани отъ изгаряне*.

Mespilus germanica L. (= M. vulgaris DC.) — мóскулье - (Карнобатъ) Коз.; мóшмулъ - (Ловечъ, Троянъ, Търново) У.; москулъ - Б. Д.; *мушмула* - А. М., Ах., Б., В. К., Д. В., Д. Ц., J., Коз., Н. С., Л., М. Г., Н. М., Нейч., Н. П., С. Г., Х. Г., Ю., Я.; мушмулъ - Б., (Пловдивъ) Коз., К., М. Б., Н. Г., С. Д. В., У.; оскруша - (Крушево - Мак.) А. Т.

M u š m u l a (хрв.).

Mespilus pentagyna (W. K.) Koch — вж. C r a t a e g u s p e n t a g y n a W. K.

Meum athamanticum Jacq. — *дивъ копъръ* - (с. Ново-село - Сливенско, колиби Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Millium effusum L. — горско просо - Х.; рѣдко просо - С. Д. В.

Mimosa pudica L. — мимоза - М. Б.; *срамежлива мимоза* - (прев.) А. М., В. Д., К., М. Б., Нейч., Я. К.; срамлива мимоза - (прев.) М. Г.; срамниче - С. Д. В., Х. Г., Я.; усѣтливо растение - Д. Ц.; усѣтливче - Д. Ц.

Mirabilis jalapa L. — вечерница - (Бургасъ) Д. Й.; нощна сефа - С. Д. В.; *сифа* - (тур.) Дац.; чудно цвѣте - Дац.

Н о ч н а я к р а с а в и ц а, ч у д о ц в ѣ т ъ (рус.).

Moenchia mantica L. — *поревка* - Ах.

Moehringia muscosa L. — мъховъ звезделъ - С. Д. В.

Moehringia trinervia Clairv. — зайча трева - (Ст.-Загора) А. Т.; *нутявка* - Ах.

Monotropa hypopitys L. — бѣла гвáчка - (Копривщица) А. Т.; *гвáчка* - Ах.; самостъркъ - С.Д.В., Я.

Morchella Dill. — *бучка* - А. М., Д. Ц., К., В. К., Я.

Morchella conica Pers. — конусовидна бучка - (прев.) Д. Ц.; *бучка* - Б. Б.; *вертенка* - Б. Б.

Morchella esculenta Bull. — *бучка* - А. Т., Д. В., М. Б., Н. М., Нейч., Б. Б.; едлива бучка - (прев.) Н. М.; ядлива гжба - (прев.) С. Д. В.; гжба кузу-гьобе - (тур.) Н. Г.

Morus L. — ȃгуда - Н. Г., Я.; дуда - Б. Д., Н. Г.; дудъ - Н. Г.; муренка - Н. Г.; мурвинки - (Дебърско) Б. Д.; сакаменица - Коз., Я.; *черница* - Б. Д., Н. Г., Н. С., Я.; черничева бубонка - В. К.

Т у т о в о е д е р е в о, м е р в а (рус.); m o r u š e й, m o r u š e (чех.); д у д, м у р в а (срб.); d u d, m u r v a (хрв.); m o r w a, m o r o w e d r z e w o (пол.).

Morus alba L. — бѣла бубонка - В. К., Л., Ю.; *бѣла черница* - А. М., А. Т., Б., В. К., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Л., М. Б., М. Г., Нейч., Н. П., Н. М., С. Г., С. Д. В., У., Я.; бѣлъ дудъ - (Трънъ) Ах., (Софийско, Враца) С. Г.; дудъ - (тур., Трънъ) Ах., Н. Г.; дýдо - (с. Суходолъ - Соф.) С. Г.; муренка - Н. Г.; черница - Н. Г., С. Г., Ю., Я.; сакамянца - (Сливенъ) Коз.; ягода - (Омортагъ) Д. Й. Плововетѣ: агодница - Б. Д.; агудница -

Б. Д.; барабонка - Н. Г.; боболка - Б. Д.; боболкница - Н. Г.; бобонка - Н. Г.; бробонка - (Търново) У.; брубонки - (Трънъ) Ах.; бубена черница - Б. Д.; бубонка - Б. Д.; вацани - (Скеченско) Н. Г.; галашки - Н. Г.; дудули - Н. Г.; дудъ - (Трънъ) Ах.; кжкъли - Н. Г.; кжпинки - Н. Г.; мурви - Н. Г.; мургви - Н. Г.; муренки - Н. Г.; мури - Н. Г.; мухла - Б. Д.; мухловина - Б. Д.; нуте - (Шуменско) Б. Д.; скандали - Н. Г.; съкаменица - Н. Г.; туренки - Н. Г.; црънички - Н. Г.; чрънички - Н. Г.; ягодница - Н. Г.; шанъ-дуду - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ корена на бѣлата черница се употрѣбява въ нар. медицина за урегулиране *недостатъчна менструация*.

Morus nigra L. — бобонка - Л., Я.; църница - Л., Я.; църнъ дудъ - (Трънско) Ах.; черенъ дудъ - Л., Я.; черна бубонка - В. К., Ю.; *черна черница* - Ах., А. М., А. Т., Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Л., М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., Н. П., У., Я.; чърница - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; дудъ-агаджи - (тур.) Dor.; шамъ-дуду - (тур.) Г. Б.

Отварата отъ корато на младитѣ клонки се употрѣбява въ нар. медицина противъ *тении* и като слабително срѣдство. Отъ плодоветѣ се добива сиропъ, който се употрѣбява противъ *гърлоболь* (*ангина*).

Mucor mucedo L. — главеста - плесень - К., Н. М., Нейч., Я.; мухълъ - А. М., (Омортагъ) Д. Й.; обикновена плесень - А. М., М. Г., У.; обикновена сметова плесень - Нейч.; *плесень* - Ах.; хлѣбна плесень - А. Т., Д. В.

Musa enseta L. — *абисински бананъ* - Б. Д., С. П.

Musa sapientium Kuntze — бананъ - Б. Д.; *обикновенъ бананъ* - Б. Д.; пизангъ - (тур.) У.

Muscari Tourn. — вилинъ лукъ - У.; *гугерки* - Ах.; змийско грозде - К.; калугерче - Ах., С. П.; куковиче грозде - С. С.; *кукувичи грозде* - Ах., Нейч., Н. С., Я.; *кукувича плюнка* - Ах., А. Т., У., Я.; *кукувичина* - Ах., Б. Д.; пресличица - Ю.; самодивски лукъ - А. М., М. Б.; чукъ-чукъ-гърне - В. К., Ю.

Ви́лин лук (срб. - Панчић).

Muscari botryoides DC. — гугерка - Б. Д.; змийово грозье - (с. Баница - Леринско) Д. А., Н. Г.; какáйчино грóзье - (Битоля) Д. А., Н. Г.; кукувúчино грóзье - (Велесъ, Кавадарци - Мак.) Д. А., Н. Г.; кýкувичино грóйзе - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; куковици - (с. с. Зърново и Скребатино - Неврокопско) Д. А., Н. Г.; кукуво гроде - (с. Церово - Леринско, с. Сорокино - Воденско, Кукушъ, Гуменджe - Мак.) Д. А., Н. Г.; кукувúчино - грóзде - (с. Вощарани - Леринско) Д. А., Н. Г.; ластовично грóзде - (с. Пателе - Леринско) Д. А., Н. Г.; широколистна кукувичина - Ах.

Muscari comosum Mill. — кичуреста кукувичина - Ах.; кукувича плюнка - Б. Д.

Muscari racemosum DC. — вилински лукъ - У.; вилинъ лукъ - У.; дзюмбюлъ - Ю.; змийно грозде - (Охридъ) А. Т.; калугирчи-патерчи - А. Т., Vel., (Ловечъ) У.; кукавúчино грóзие - (Призренъ, Скопие) А. Т., Н. Г.; кукайчено грóзие - (Дебъръ) А. Т.; кукó-грозие - (Ресенъ, Струга) А. Т., Н. Г.; кýково-грóзде - (Воденъ, Гевгели, Струмица, Дойранъ) А. Т.; *кукувича плюнка* - А. Т., (Дупница) С. Г., У., Я.; кукуви-

кукувиче - (с. Бездънъ - Соф.) С. Г.; *кукувиче грозде* - (Омортагъ) Д. Й., (Сливенъ) Коз.; кукукувичено грозде - М. Б., Н. Г., Ш.; кукувйчена плюмка - (Панагюрище) А. Т.; кукувйчино гроздие - (с. Бобища - Мак.) А. Т.; кукувичи - грозде - А. Т., Ш., Я.; кукувйчено гройзе - (Щипъ) А. Т.; кукувичина - (с. Желюша - Царибродско) С. Г.; кукувичина плюнка - Н. Г.; самодивски лукъ - (Чирпанъ) Ф. Б., М. Б.; чукъ-чукъ-гърне - В. К., Ю.

Muscari tenuiflorum Tausch — тръбоцвѣтна кукувичина - (прев.) Ах.

Myagrum perfoliatum L. — клинавиче - Н. Г., Я.; скърбица - Б. Д.; *шупливка* - Ах.; шупливче - Ах.

Myosotis L. — диво червейче - Я.; змийска трева - (Босилеградско) П. Б.; змийски очи - (Босилеградско) П. Б.; липица - Х. Г.; *незабравка* - (прев.) Н. С.; не забравай ме - Д. Д.; не ме забравяй - Нейч., (Казанлъкъ) П. Б.; *помниче* - Ах., К., М. Б., Нейч., Х. Г.

Незабудка (рус.); pomněnka, poměnka (чех.); Vergissmeinnicht (нѣм.).

Myosotis alpestris Schm. — алпийска незабравка - (прев.) Н. С.; алпийско помниче - (прев.) Ах.; планинско помниче - К.

Myosotis hispida Schlecht (= M. collina Hoffm.) — грапаво помниче - Ах.

Myosotis intermedia Link. (= M. arvensis L.) — полско помниче - Ах.; помниче - А. Д.; трескава трева - А. Д.

Myosotis palustris With. — блатно помниче - (прев.) Ах., К., Я.; възпоменание - У.; жабинецъ - М. Г.; ... мина сълза - С. Д. В.; незабравниче - С. Д. В.; не ме забравяй блатно - (прев.) Н. М.; осипъ - (с. Казичене - Соф.) С. Г.; *помниче* - А. П., Ах., Б., Г. Б., Коз., М. Б., М. Г., Я.; поляниче - Н. Г.; срамежливче - (с. Цървеняно - Кюстендилско) С. Г.; татаръ-куроду - (тур.) Н. Г., С. В.

Myosotis silvatica Hoffm. — горско не ме забравай - (прев.) Н. М.; горско помниче - (прев.) Ах., К.; диво помниче - М. Б.

Myosotis sparsiflora Mikan — рѣдкоцвѣтно помниче - (прев.) Ах.

Myosotis stricta Link — право помниче - Ах.

Myriophyllum spicatum L. — *ловунъ* - (с. с. Бездънъ и Опицвѣтъ - Соф.) С. Г.

Myristica fragrans Houttuyn (= M. moschata Thumbg.) — детски орѣхи - Б. С.; *детско орѣхче* - Ах.; мускусно орѣхче - Б. Д.; мушкатово орѣхче - Б. Д.; миризливъ орѣхъ - Гр.; мускатово дърво - Д. Ц., Я.; мушкатово дърво - Х. Г.; орѣхче - Ц. Г.; буза джевизи - (тур.) Б. Д.; индостанъ-джевизи - (тур., Омортагъ) Д. Й., Dor.; хиндостанъ-джививизи - (тур.) Гр., Ц. Г., Я.

Мушкатный орѣхъ (рус.); орашак (срб.).

Плодоветѣ, настъргани съ малко млѣко, се даватъ на малкитѣ деца за успокояване *болкитѣ въ стомаха и червата*. Плодоветѣ служатъ и за ароматична подправка на храната.

Myrtus communis L. — мирсина - Гр.; мирта - Д. Д.; миртъ - С. Д. В., Х. Г.; обикновена мирта - Я.; обикновена миртина - У.; *мърча* - М. Г.; мерсинъ-агачи - (тур.) Гр.; мерсинъ-оту - (тур.) Dor.

N

Najas minor L. — русалка - Я.
Рѣзка (рус).

Narcissus L. — бургия - Н. Г., А. Т.; гергьовче - П. Б.; заръмкадия - (тур.) Я.; заръмкъде - (тур.) Я.; зарунъ - Д. Д., Н. Г.; *заръмкаде* - (тур.) А. М., Нейч.; зерине - (София) Ах.; ливанче - П. Б.; лула - М. Б.; *нарцисъ* - А. М., Ах., Д. Д., Н. М., Нейч.

Narcissus poëticus L. — бургйя - (Дойранъ) А. Т., Н. Г.; бѣла заръмкадия - Я.; бѣлий зарунъ - Г. Б.; бѣло лале - (Панагюрище, Копривщица) А. Т., Н. Г., (Пирдопъ, Казанлъкъ) П. Б., С. Д. В.; бѣлъ журулъ - Х. Г.; *бѣлъ нарцисъ* - Ах., Б., Д. Ц., К., М. Б., М. Г., Нейч., У.; гергевденче - Н Г.; гергьовче - (Панагюрище) А. Т., Н. Г.; деве́-бой - (тур., Воденъ) А. Т., Н. Г.; залимкаде́ - (с. Петричъ - Сърско) Д. А., Н. Г.; заръмкаде - (Омортагъ) Д. Й.; зарамкадя - Я.; зарунъ - Б., Х. Г.; зеремкаде - Н. Г.; зъре́мка - (Гевгели) Д. А.; зрънкаде́ - (с. Долни-Порой - Мак.) А. Т.; зърнакаде́ - (Солунско) Д. А., Н. Г.; зърѣмка - (Кукушъ) Д. А., Н. Г.; зѫбеста зарамкадя - Я.; качу́нка - (Мелнишко) А. Т., Н. Г.; лале - Б.; латинче - (с. Лешко - Горно-Джумайско) А. Т., Н. Г.; ливанче - (Казанлъкъ) П. Б.; лула - М. Б.; луля - Б., М. Б.; майско очице - С. Д. В.; мензуфа́ръ - (Мехомия) А. Т., Н. Г.; миргишиле - (Ениджe - Мак.) А. Т., Н. Г.; мергишеле - (Ениджe) Д. А.; нарцисъ - М. Г.; овчина - М. Б.; овчица - J., М. Г.; ризе - (Банско) А. Т., Н. Г.; ръземка - (Гевгели) А. Т., Н. Г.; чавче - (Дупница) С. Г.; ча́рчичокъ - (с. Бухъ - Леринско) Д. А., Н. Г.; шишарка - (Киречъ-кьой - Солунско) А. Т., Н. Г.; щръково цве́кье - (Крушево, с. Смилево - Битолско) Д. А.; щрѣко-цвѣкье - (Прилепъ, Ресенъ) А. Т., Н. Г.

Ovčica prava (хрв.).

Narcissus pseudonarcissus L. — желто лале - С. Д. В.; журулъ - Г. Б.; жълта заръмкадя - (тур.) Я.; *жълтъ нарцисъ* - Ах., Д. Ц., К., М. Б., М. Г., Нейч.; заръмкадя - (тур.) М. Б.; зеленка - М. Г.; зеленкаде - М. Г.; зелимкаде - Д. А.; зъремкаде - (тур.) Д. А; зърмкаде - Д. А.; зарънкаде - (тур.) Д. А.; зюмбюлъ - (тур.) Dor.; кошаревско цвѣте - (Босилеградско) В. Д.; лале - У.; лъжовенъ журулъ - Х. Г.; мартенче - У.; мартинче - (Дупница) С. Г.; тацетъ - М. Б.; щърково цвѣте - Д. А.

Zelen-kada (хрв.).

Отварата отъ луковицитѣ на жълтия нарцисъ се употрѣбява като слабително срѣдство и за повръщане; отварата отъ цвѣтоветѣ се употрѣбява противъ *спазми въ коремнитѣ органи.*

Nardus stricta L. — козя брада - С. Д. В.; биволско чело - (Берковско - Зап. Ст.-планина) Д. Й.; амджи́кълѫ - (Центр. Ст.-планина) Д. Й.; къртълъ - (Центр. Стара-планина) Д. Й.

Nasturtium R. Br. — друмиче - Н. С., С. С.; *порѣчъ* - Коз., Н. С., С. С.; поточарка - Ах., М. Б.; мокришъ - Ах.

Potočarka (хрв.).

Nasturtium amphibium R. Br. — воденъ мокришъ - (прев.) Ах; водна поточарка - (прев.) М. Б.

Nasturtium armoracia Fries (= Armoracia rusticana Gärtn. = Cochlearia armoracia L.) — крѣнъ - У.; ренъ - (Трънско) Ах.; рянъ - Д. Д.; *хрѣнъ* - А. Д., А. М., Ах., В. К., Б.,

Г. Б., Д. В., Д. Ц., Коз., М., М. Г., Нейч., У., Ф. Х.; ябанъ-трупу - (тур.) Dor.

Хрѣнъ (рус.); chrĕn (чех.); cren, ren (хрв.); хрѣнъ (слав.).

Отварата отъ корена на хрѣна действува възбудително на храносмилателната система и засилва апетита, сжщо и на отдѣлителната система, и затова се употрѣбява противъ *водянка, пѣсъкъ въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ;* сжщата пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *скорбутъ, ревматизъмъ, подагра, коклюшъ.* Счуканиятъ коренъ въ видъ на каша служи за налагане болни мѣста отъ *ревматизъмъ, подагра, плевритъ.*

По-рано коренътъ на хрѣна се е употрѣбявалъ въ медицината като дрога Rádix récens Armoráciae или Rádix Ráphani rusticáni. Въ по-голѣмо количество, взетъ вжтрешно, причинява кръвопикане и други разстройства. Действува като афродитично (полововъзбудително) срѣдство.

Nasturtium austriacum Crantz — австрийски мокрешъ - (прев.) Ах.

Nasturtium officinale R. Br. — друмче - Коз.; истравиче - (Тетевенъ) С. Г.; истра́вничи - (Брѣзовскитѣ колиби - Ловчанско) У.; кресонъ - (франц.) Х. Г.; лѣкарска поточарка - К., М. Б.; мокрежъ - Н. Г.; мокрешъ - Н. М., Х. Г., Я.; мокрица - Н. Г., У.; мокришъ - А. Т., Д. В.; обикновенъ мокрешъ - Ах.; *порѣчъ* - Коз.; поточарка - А. М., М. Г., Н. М.; поточенъ кресъ - У.

Порѣчътъ се употрѣбява прѣсенъ като салата и служи за пречистване кръвьта, противъ *скорбутъ, скрофули, кожни обриви, лишеи, жълтеница, пѣсъкъ и камъни въ черния дробъ и бжбрецитѣ, малария.*

По-рано като дрога Hérba nastúrtii aquatici.

Nasturtium palustre DC. — блатенъ мокрешъ - (прев.) Ах.

Nasturtium pyrenaicum R. Br. — *друмиче* - Н. Г., Я.; пиринейски мокришъ - (прев.) Ах.

Отварата отъ друмичето се пие противъ *кашлица.*

Nasturtium silvestre R. Br. — горска поточарка - (прев.) Б. Д.; горски мокришъ - (прев.) Ах.; дива поточарка - М. Б.; женско изтравниче - Н. Г., У.; стравниче - Н. Г., У.

Nectaroscordum bulgaricum Jka — *самардалá* - Б. Д.

Nelumbium speciosum Willd. (= Nymphaea lotus L.) — деве табанъ - М. Г., С. Г.; лотосово цвѣте - Б. Д., К.; *лотусъ* - Ах.; русалка - Коз.; шапливецъ - М. Б., С. Г.

Neottia nidus avis Rich. — гнѣздица - (прев.) Ах.; гнѣздовидно коренче - (прев.) Д. Ц.; птичи гнѣздо - (прев.) Я.

Nepeta cataria L. — *бабици* - Н. Г., Я.; котешка трева - Н. Г., Я.; коча билка - Н. Г., У., Я.; кочо биле - У.; майчина мятвика - Н. Г.; мача билка - Н. Г., Я.; мачо биле - У.; мятвика - Н. Г.; кеди-оту - (тур.) Н. Г., Я.

Кошачья мята (рус.); mačja meta (хрв.).

Въ нар. медицина тази билка има доста голѣма употрѣба противъ *бабичасване* — разстройство на стомаха и червата у децата, отъ което произлиза названието ѝ *бабици.* Коткитѣ обичатъ да гризятъ това растение, както и дилянката, особено коренището му, отъ което сж произлѣзли имената: котешка трева, коча билка и др. под.

Отварата отъ тази билка действува възбудително на нервната и храносмилателната система и се употрѣбява противъ *главоболие, виене свѣтъ;* противъ *възпаление и болки въ стомаха и червата,* противъ *гниенето и газоветѣ въ червата, диария, запекъ, спазми въ коремнитѣ орга-*

ни, изобщо противъ *хронически катаръ; за урегулиране нередовна и недостатъчна менструация;* противъ *глисти; за засилване маткита — за зачеване;* противъ *кашлица.*

По-рано се е употрѣбявала като дрога Herba Nepetae.

Nepeta pannonica Jacq. — гръцка маточина - (Босилеградско) Б. Д.

Nephrodium dryopteris Mch. (= Polypodium dryopteris L.) — вирулка - Я.; смърчова папрать - А. Т.

Nephrodium filix mas Rich. (= Aspidium filix mas Sw.) — горска майка - Н. Г.; горска папарь - Гр.; горска папрать - Гр.; дива папрать - (Панагюрище) А. Т., Коз., Ю., Я.; меча папрать - Н. Г; мжжка папарь - (прев.) С. Д. В., Я.; мжжка папрать - (прев.) А. Т., А. М., Ах., Д. В., К., М. Г., Н. С., Н. М., Нейч., У.; мжжка противоглистна папрать - В. Н.; навалникъ - Б. Д.; обикновена папрать - Д. Ц.; папрать - Я.; *противоглистна папрать* - А. Т., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., М. Б., Нейч., Я.; широка папрать - Я.; кара-инъкъ - (тур.) Ах.

Отварата отъ корена и коренището още отъ времено на Теофраста (371—286 пр. Хр.) се е смѣтала като едно превъзходно срѣдство противъ теннитѣ; сжщата служи за бани противъ *кожни обриви и струпи* въ малкитѣ деца.

Въ медицината е известна като дрога Rhizóma Filicis. Употрѣбява се и въ ветеринарната медицина — влиза въ състава на разни препарати противъ *метила* въ рогатия добитъкъ и противъ *глисти* въ конетѣ.

Neslia paniculata Desv. — дробица - Ах.

Nerium oleander L. — *закумъ* - (тур.) Ах., Д. Ц., (Дупница) Коз., М. Б., Н. Г., (Казанлъкъ, Пирдопъ, Сопивъ) Коз.; лавра - (Бургасъ) Д. Й.; леандро - (Македония, Шуменъ) Б. Д.; лиандру - Коз.; лиандъръ - (Трънъ) Ах., Б. Д.; лянъ - (Шуменско) Б. Д.; олеандеръ - Х. Г.; олеандъръ - Я.; розолавра - Гр.

Леандръ, олеандръ (рус.).

Отварата отъ листата се употрѣбява въ нар. медицина за гаргара при *болки въ зжбитѣ и вѣнцитѣ.* Силно отровно растение. Употрѣбява се за *абортиране* съ голѣма опасность за живота.

Nicotiana L.— *тютюнъ* - Х Г., Я.

Nicotiana macrophylla Spr. — голѣмолистенъ тютюнъ - (прев.) А. Т.; едролистенъ тютюнъ - (прев.) А. Т., Д. Ц.; широколистенъ тютюнъ - М. Б., Ф. Х.

Nicotiana rustica L. — градински тютюнъ - А. Т.; *махорка* - (рус.) А. М., М. Б., Н. М.; нѣмски тютюнъ - С. Г.; простъ духанъ - J.; селски тютюнъ - (прев.) А. Т., Д. Ц., Ф. Х.; турски тютюнъ - Ф. Х.; тюмбекия - (тур.) Д. Д.

Махорка (рус.).

Nicotiana tabacum L. — виргински тютюнъ - М. Б., Н. М., Ф. Х.; духанъ - Б., Д. В., Д. Д., З. Б., J., К., М. Б., У., С. Д. В., Я.; обикновенъ тютюнъ - А. Т.; табакъ - Б., Д. В.; тутунь - (Трънъ) Ах., Д. Д., З. Б., К., М. Б., С. Г., С. Д. В., У.; тютунъ - (тур.) Dor.; *тютюнъ* - (тур.) А. М., А. П., Ах., Б., В. Д., Г. Б., Д. В., Д. Ц., К., М. Б., Нейч., Н. П., С. Г., Ц. Г., Ю., Я.; хавана тютюнъ - А. Т.

„Не струва ни лула тютюнъ."
Н. Г.

„Дай му лула тютюнъ да ти изкаже и майчиното си млѣко."
Н. Г.

компреси при *подагра*. Настойката на тютюневи листа въ спиртъ служи противъ *зжбоболъ*. Изсушенитѣ листа служатъ за *пропжждане молцитѣ*.

Въ ветеринарната медицина се употрѣбява като дрога Fólia Nicotiánae противъ *краста* по овцетѣ и козитѣ.

Nigella L. — перушанъ - (тур.) Ах.; челибийка - (тур.) У.; челебитка - (тур.) Н. С., С. С.; *черника* - Ах.

Чернушка (рус.); černucha (чех.); crnika, črnika (хрв.); чрънноуха (слав.).

Nigella arvensis L. — дивъ перушанъ - (с. Костенецъ - Ихтиманско, с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.; мустакера - Б. Д.; мустачки - Я.; паячна кжклица - С. Д. В.; перишанъ - (тур.) У.; перушанъ - (с. Костенецъ) С. Г.; бухалче - Х. Г.; полска черника - (прев.) Ах.; полски кимионъ - (прев.) М. Б.; челебийка - (тур.) У.; челебитка - (тур.) С. П.; черна миродия - Х. Г.; *черника* - Ах., А. М., М. Г., Нейч., Я.

Nigella damascena L. — перушанъ - (с. Габровецъ - Пазарджишко) Н. Г.; *челебитка* - (тур.) Коз.; перчанъ-чичекъ - (тур.) Б. Д.; челеби-перчанъ - (тур., с. Кюлевча - Новопазарско) С. Г.

Отварата отъ семената на челебитката се употрѣбява като укрепително срѣдство и за *урегулиране недостатъчна менструация*.

Nigella sativa L. — коуколица - Б. С.; кжклица - Х. Г., Я.; миладъ - Я.; паячна кжклица - С. Д. В.; черъ кимеонъ - М. Б., М. Г.; черъ сусамъ - Х. Г.; ягиль - Б. С.; чоръ-оту - (тур.) Я.

Nonnea pulla DC. — *кривошийка* - Я.; кучешко чървило - (Пирдопъ) С. Г.; черна трева - У.; шекерче - (Ст.-Загора, Чирпанъ) Ах., Ф. Б.

Nuphar luteum S. S. — бардаче - Vel.; *бърдуче* - Б. Д., Коз., Н. С., С. П., С. С.; деве табакъ - (тур.) Н. Г.; водно лале - Б. Д.; жълта водна роза - Н. М.; водна тиква - (Свищовско) Д. Й.; жълта камилска стжпка - К.; жълта поточна роза - Д. Ц.; жълтоцвѣтна поточна роза - У.; жълтъ воденъ трандафилъ - Я.; калабакъ - (тур.) Б. Д.; плюскавецъ - С. Г.; пъстъръ коренъ - (Бургасъ) Б. Д., С. П.

Nymphaea alba L. — бѣла водна роза - М. Б., М. Г., Н. М.; бѣла морска роза - Д. Ц., У.; бѣлезникавъ воденъ трандафелъ - Я.; бѣла камилска стжпка - К.; бѣлъ лопъ - Б. Д.; водна лилия - А. М.; водна морска вила - Д. Д.; водна морска русалка - Д. Д.; *водна роза* - Ах., Б. Д., Нейч.; водна тиква - Н. Г., Я.; водно лале - Н. Г., С. Д. В., Я.; голѣма плута - В. К.; деве-табакъ - (тур.) Vel., Н. Г.; дива тиква - Vel., В. К., Н. Г., Я.; калабакъ - (тур.) Н. Г., Я.; камилска стжпка - Н. Г., Я.; малаешъ - Н. Г., (с. Гарванъ) Я.; *русалка* - Б. Д., Д. В., С. П., С. С.; шапливецъ - Н. Г.; лаферъ - Ах.

Отварата отъ грудеститѣ корени се препоржчва като успокоително срѣдство противъ *полова възбуденость*.

Nymphaea lotus L. — вж. Nelumbium speciosum Willd.

O

Ocimum basilicum L. — *босилекъ*-А. М., Ах., Б., В. Д., В. К., Д. Д., З.Б., К., Коз., М Б., М.Г., Н. М., Н. П., Нейч., С.Г., С.Д.В., У., Я.; босилякъ-А. Т., Гр., Д. Ц., К., Н. Г., Ц. Г.; бусилякъ-Коз; обикновенъ босилякъ-Н. Г.

Базиликъ (рус.); bazalika (чех.); bosiljak (хрв.).

„Садило моме ранъ бѣлъ босилекъ,
Какъ го садило, не го видѣло.
Растъ порастнѫло буйно голѣмо,
Буйно голѣмо конь да пладнува".
Н. Г.

„Шътала е момата,
Кѫдѣто е шътала,
Бѣли поли вѣяла,
Ранъ босилякъ сѣяла."
Н. Г.

„Чюбричище девойко,
Чюбъръ ли си сѣяла,
Или ситенъ босилякъ?"
Н. Г.

„Стойна въ градинѫ седѣше
Между два трага босилякъ".
Н. Г.

„Чивчия и бакалинъ,
Тодоро, Тодоро!
Едничка на мама,
Едничка самичка,
Като стъркъ босилекъ!
Не либи чифчиенъ."
Янковъ сборникъ.

„Малка мома му се кани:
Леле варе младъ ялаваръ,
Не прѣпашай ранъ босилякъ,
Стори-щѫ сѫ риба мрѣна".
Н.Г.

„Урвай ми, моме, салба босилякъ,
За да закачямъ на бѣлѫ чалмѫ!"
Н. Г.

„Садила Доста бѣлъ босилекъ,
Туй ми поминѫ Стоянъ неженатъ."
Н. Г.

„На лудо на младо
Брада-та му е, дружкъ,
Като тулупъ бубакъ,
Духъ-тъ му мирише
На моминъ босилякъ."
Н. Г.

„Шетала мома, шетала
По тѫя равнѫ градинѫ.
Та ранъ босилякъ сѣяла;
Не народися босилякъ,
Но сѫ народи маргаритъ".
Н. Г.

„Дето сълдза капне, земята се пука, ранъ босилекъ никне."
Янковъ сборникъ, стр. 262.

Листата и цвѣтоветѣ на босилека се употрѣбяватъ въ видъ на чай противъ *възпаление на бѫбрецитѣ, пикочния мѣхуръ и пикочнитѣ канали;* противъ *триперъ, настинка, хрема, ангина, треска.* Отварата въ оцетъ съ малко соль служи за жабуркане противъ *болки на вѣнцитѣ.* Сокътъ отъ прѣсни листа служи противъ *гнойно възпаление на срѣдното ухо.*

Oenanthe sp. div. — *воденъ морачъ*-А. П.; *трѫбатка*-Ах.; шушанъ-Ах.; суми чинаги-(тур.) Ах.

Отварата отъ семената действува пикочогонно и помага при *възпаление на пикочния мѣхуръ;* сѫщата действува *успокоително* противъ *болки и газове въ стомаха и червата* и помага при *хронически бронхитъ, астма;* употрѣбява се и противъ *малария* и *туберкулоза.*

Oenothera biennis L. — двогодишна върбовка-(прев.) Д. Ц.; магарешка трева-С. Д. В.; нощна свѣщь-(прев. отъ лат. име) Ах.; *пупалка*-Ах., Б. Д., Д. Д.; свѣщица-Ах.; гюнъ-гьормесъ-(тур.) Б.Д..

Pupalka (чех.); pupaljka (хрв.).

Отварата отъ цвѣтоветѣ и листата се употрѣбява за пречистване кръвьта, противъ *ревматизъмъ.*

Oidium tuckeri Berk. (= Uncinula necator Burr.) — кюлеме-(тур.)

Б. И; гроздова-гѫбица-Д. Ц.; гроздова плесень - J.; лозена плесень - А. Т., Б.; лозова плесень - Б., Д. В., Я., У.; *сѫщинска лозова плесень* - Б. И.

Olea europaea L. — *маслина* - А. Т., Б., Г. Б., Д. В., Д. Д., Д. Ц., К., Н. Г., Нейч., С. Д. В., У., Я.; маслинка - J.; маслиново дърво - А. М., Д. В., М. Г.; обикновена маслина - М. Б.; зейтунъ-агаджи - (тур.) Dor.

Маслина (рус.); maslina (хрв. и всички слав. езици); маслина (слав.).

Дървеното масло, добито чрезъ пресуване плодоветѣ на маслината, се употрѣбява противъ *рани отъ изгаряне, слънчеви обгаряния, болки въ ушитѣ, хрема;* плодоветѣ, счукани на каша заедно съ костилкитѣ, се употрѣбяватъ за лапи противъ *отоци*.

Onobrychis Gärtn. — *грашица* - Ах.; диви грахъ - Ю.; дива детелина - М. Б.; *еспарсетъ* - Ах.; еспарцетъ - Д. Д., Я.; шекерче - Д. Д.; миянъ-балѫ - (тур.) Д. Т.

Еспарсетъ (рус.); grahorka (хрв.).

Onobrychis arenaria (Kit.) DC. — *грашица* - Ах.; еспарсетъ - Ах.; червена комонига - Н. Г.; червена кумунига - У.

Onobrychis sativa Lam. — вѣтърничава трева - Н. Г., Я.; *грашица* - Ах.; дива детелина - Д. Ц., М. Б., М. Г., Х., Я.; еспарзета - Д. Ц., К., Н.П., С.Г., Ф.Х., Я.; *еспарсетъ* - J., К., М. Б., Н. М., Я.; испански трилистникъ - У.; намитова трева - (с. Кюлевча - Новопаз.) С. Г.; намитъ - (с. Кюлевча - Новопаз.) С. Г.; сладка детелина - С. Д. В.; трилистникъ - С. Д. В., Я.

Ononis L. — *гръмотрънъ* - А. М., Ах., К., Н. С., С. П.; коловозъ - Н. Г.; милободъ - Н. Г.; огниче - С. П.; *шилободъ* - Н. Г., Я.

Ononis columnae - All. — *жълтъ гръмотрънъ* - Б. Д.; милободъ - Б. Д.

Ononis hircina Jacq. — бабинъ бодилъ - Vel.; воденъ кара-янъкъ - (тур.) Я.; *милободъ* - Б. Д.

Ononis procurrens Wallr. — *коловозъ* - М. Б., М. Г., (с. Кремиковци - Софийско) С. Г., Ю.; милободъ - М. Б., (с. с. Драгоманъ, Опицвѣтъ - Соф.) С. Г., Ю.

Отварата отъ корена и листата се употрѣбява както и при Ononis spinosa L.

Ononis spinosa L. (= O. campestris K. et Z.) бабини бодили - Vel.; бодливъ гръмотрънъ - (прев.) Ах.; *гръмотрънъ* - Д. Ц., В. Н., Б., Коз., М., М. Б., М. Г., Н. Г., Нейч., Х., Х. Г., Я.; кокоши трънe - Н. Г., У., (Елена) Я.; коловозъ - (с. Кремиковци) С. Г., В. Н.; милободъ - (с. с. Драгоманъ, Опицвѣтъ - Соф.) С. Г., У.; сахатче - С. Д. В.; сухъ карaянъкъ - Н. Г., Я.; трънливъ троскотъ - Н. Г., С. Д. В., Я.; черъ трънъ - Н. Г., (Търново) У., Х., Ю.; *шилободъ* - Н. Г., (Котленско) С. Г., Ц. Г., Я.; каикъ - (тур.) Dor.; табанъ-каранъ - (тур.) Гр.

Отварата отъ корена и листата възбужда отдѣлителната система, действува като много добро пикочогонно срѣдство и се употрѣбява противъ *водянка, ревматизъмъ, подагра, скрофули, кожни обриви, краста;* сѫщата се смѣта като отлично срѣдство противъ *възпаление на пикочния мѣхуръ,* противъ *спиране пикочьта и кръвопикане,* противъ *пѣсъкъ и камъни въ пикочния мѣхуръ, бѫбрецитѣ и черния дробъ;* употрѣбява се още като слабително срѣдство противъ *запекъ,* противъ *затлъстяване, триперъ* и като срѣдство за *зачеване.*

Прѣсната зелена билка, нарѣзана надребно, се слага въ ярмата на добитъка противъ *дрисъкъ.*

По-рано грьмотрьнътъ се е употрѣбявалъ като дрога Rádix Ononidis.

Onopordon acanthium L. — бодилъ - Ю.; бодливо тръне - Н. Г.; генгеръ - Я.; *гйнгеръ* - (Драма, Сѣресъ) А. Т., Н. Г., Ю.; главесто тгърнье - (с. с. Драгоманъ и Искрецъ - Соф.) С. Г.; камилско трьни - М. Г.; магарешки бодилъ - Н. Г.; магарешки будилъ - (Търново, Г.-Орѣховица) У.; магáрешки трънъ - (Сопотъ) А. Т., Ах., М. Б., Н. Г., Ш.; магáрешко тръне - Н. Г., (Търново, Г.-Орѣховица) У., Ю.

Onosma L. — *омразниче* - Ах., Н. С., С. С., С. П.; цървило - Н. Г.; червило - Н. Г.; чрьвило - Н. Г.

Onosma echioides L. — *омразниче* - Ах., Б. Д.; умраза - У.; умразничи - У.; умразенъ буренъ - У.; червило - Б. Д.; цървило - (Болградъ-Бесарабия, с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.

Споредъ народнитѣ повѣрия тази билка възбужда чувство на омраза, отъ което произлиза името й омразниче. За сжщата цель се употрѣбява при правене магии.

Onosma tauricum Pall. — омрáзникъ - Ах.; умрáза, умрáзничи, умрáзенъ бурянъ (Лѣсковецъ, с. Арбанаси) У.

Onosma visianii Clem. — четинестъ омразникъ - Ах.

Ophioglossum vulgatum L. — змски езикъ - (прев. отъ лат. име) С. Д. В.

Прѣснитѣ зелени листа служатъ за налагане *рани*.

Ophrys L. — *брьмбарче* - Ах., С. С.; бъзунче - У.; кокица - Ах., Д. Ц.; нежитче - У.; пчела и муха - Ах.; *пчела-гъльбъ* - Ах.

Ophrys atrata Lindl — *бъзунчи*, бъзунжкъ - (Търново, Г.-Орѣховица) У.; пчелина перуника - С. Д. В.; чиличецъ - (с. Ново-село - Тополовградско) Н. С.

Ophrys bicornis Sadl. — бръмбарчи - (Ловечъ) У.; бъзунче - Б. Д.; кокица - Ах.; мáлку бъзýнчи - (Гор.-Орѣховица) С. Г.; нежитче - У.; пчелá - гължбъ - (Ст.-Загора) Ах., (Шуменъ) Д. Й., Я.

Съ отварата на тази билка се прави гаргара за *закрепване вънцитѣ*.

Opopanax chironium Koch. — джаваиръ замкъ - (тур.) Dor.

Opuntia coccinelifera L. — арáбска ржка - (Кукушъ - Мак.) Д. А.; арáбска смóква - (Воденъ) Д. А.; арáбски язйкъ - (Неврокопъ) Д. А., Я.; вóлски язйкъ - (Неврокопъ) Д. А.; далáкъ - (с. Плѣвня - Драмско) Д. А.; жаба - Б. Д.; жаба кактусъ - С. Д. В.; кошениловъ кактусъ - М. Г.; *кърмъзовъ кактусъ* - Б., Д. Ц., М. Б., Х. Г., Я.; лопата - Н. Г.; лопатка - Н. Г.; ржка - (Гевгели - Мак.) Д. А.; свекървинъ езйкъ - (София) Ах.; френска смоква - А. Т., Н. Г.; я́зикъ - (Солунъ, Прилепъ, Щипъ) Д. А.

Opuntia macrorrhiza L. — жаба - (Сливенъ) Коз.; голѣмокоренестъ кактусъ - Г. Б.; свекървинъ езикъ - (Пловдивъ) Коз.

Opuntia vulgaris Mill. — арáбска смóква - (Ениджe - Мак.) А. Т., Н. Г., Я.; арáбски éзикъ - (Неготинъ - Мак.) А. Т.; арáбски я́зикъ - (Неврокопъ, Дойранъ) А. Т., Н. Г., Я.; далакъ - Н. Г.; жаба - Я.; лимба - (Омортагъ) Д. Й., Я.; *лóпати* - (Прилепъ) Н. Г.; *лóпатки* - (Струга, Бобища - Мак.) А. Т., Н. Г.; ржка -

Н. Г.; фрéнска смóква - (Ресенъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; ѧ́зикъ - (Велесъ, Кавадарци) А. Т.; ѫзикъ - (Охридъ) А. Т.

Отварата въ вино се употрѣбява противъ *пиянство.*

Orchis L. — бъзунче - (Трънско) Ах., У.; гороцвѣтъ - Н. Г.; клинавиче - Д. Д., Х. Г.; кукувичина сълза - Ш.; ливадарниче - Н. Г.; ливадарничи - Н. Г.; ливаларъ - Н. Г.; перунига - Н. Г.; перуника - Н. Г.; пиронига - Н. Г.; пироника - Ш.; салепче - Н. Г.; *салепъ* - Ах., Н. Г., Н. С., Х. Г.; свраче - С. Г.; тѫжякъ - Н. Г.

Orchis coriophora L. — перука - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Orchis latifolia L. — кукувича сълза - М. Б., У.; петнистъ салепъ - Ах.; широколистна перуника - (прев.) С. Д. В.

Orchis maculata L. — капчастъ салепъ - Д.Д., Н. М.; кукувичи сълзи - Д. В., Д. Д.; пятнестъ салепъ - (прев.) Д. Ц.

Orchis mascula L. — точковатъ салепъ - (прев.) Ах.

Orchis morio L. — боски - (с. Локорско - Соф.) С. Г.; гороцвѣтъ - Кал., Н. Г., (с. с. Цървеняно - Кюстендилско, Врабча - Трънско) С. Г., Я.; детинска трева - У.; женска клинова трева - Н.Г.; клинова трева - Н. Г., Я.; клинавиче - А. Т., Н. Г., Я.; кукувичина сълза - Г. Б.; ливадарниче - Н. Г.; ливадаръ - (Банско) А. Т., Н. Г.; ливадски гороцвѣтъ - (Софийско) Ах.; обикновена перуника - Я.; *обикновенъ салепъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., Д. Д., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Нейч., С. Г., Я.; перуника -

С. Г., С. Д. В., Я.; пиронига - Vel., Кал., (Ловечъ) У.; расковниче - (Софийско) Б. Д.; салепче - Н. Г.; *салéпъ* - (Воденъ) А. Т., В. Н., М. Г., Н. Г., Нейч., (Самоковъ, Сливенъ) С. Г., С. Д. В., Я.; сáлепъ - (Прилепъ, Охридъ) А. Т.; срачѐ и срачетѝя - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; едерлесъ-чиче - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ салеповото брашно, добито отъ подземнитѣ грудки на този и други видове салепи, служи като омекчително срѣдство противъ *кашлица, диария* и *дизентерия.*

Въ научната медицина се употрѣбява като дрога Tübera Salép.

Orchis pallens L. — бледъ салепъ - (прев.) Ах.; салепъ - В. Д., У.; перуника - (Врачанско) С. Г.

Orchis palustris Jacq. — блатенъ салепъ - (прев.) Ах.; пиронига - Ш.

Orchis sambucina L. — бъзомеризенъ салепъ - (прев.) Ах.

Orchis simia Lam. — маймунски салепъ - (прев.) Ах.; салепъ - У.; пиронига - У.

Orchis ustulata L. — изгорка - С. Д. В.; салепъ - Ц. Г.

Origanum L. — душица - С. Д. В.; *риганъ* - Н.С.; *черновръхъ* - (Брѣзнишко) П. Б.; черновръшко - А. Т.

Душица, материнка (рус.).

Origanum majorana L. (= Majorana hortensis Moench.) — вранилова трева - J., М. Б., М. Г., Н. М., Пач., У.; душица - С. Д. В.; магеранче - Я.; магеранъ - J., Я., (Сливенъ) Коз.; маеранъ - М., С. Д. В.; майорана - У.; *майоранъ* - Д. Ц., С. Г.; мъргеранче - У. Ю.; ригань - К., С. Г., Х. Г., Ш., Я.; чубрица - Я.

Майоранъ (рус.); majorana

Въ народната медицина се употрѣбява както Origanum vulgare L.

Origanum vulgare L. — вранилова трева - Коз., С. И.; кекличъ - (тур.) Dor.; маеранъ - М.; овчарски босилекъ - В. Н.; ориганъ - С. Д. В.; *ри́ганъ* - (Трънъ) Ах., В. Н., Н. Г., (с. Бездънъ - Соф., с. Каменица - Пещер., с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., С. И., У., Х. Г., Я.; риганова трева - Коз.; ригенъ - (Ст.-Загора) А. Т., Vel., С. Г., У.; руски чай - (с. с. Хвойна, Чепеларе - Асеновгр.) С. Г., Я.; чай - (с. с. Хвойна, Чепеларе - Асеновгр.) С Г.; *черновръхче* - Н. Г., У.; черновръхчи - У.; черновръшка - Н. Г.; чубрица - У.

Vranilova trava (хрв.).

Навѣрно, за това растение се говори у „Pseudoplutarchi de fluviorum et montium nominibus", гдето се казва, че старитѣ траки сж го употрѣбявали като упоително срѣдство; тѣ, обикновено подиръ вечеря, хвърляли въ огъня връховетѣ на това растение и чрезъ инхалация сж се упойвали и следъ това заспивали.

Риганътъ има голѣма употрѣба въ нашата нар. медицина главно въ видъ на чай, който действува възбудително върху слизестия епителъ на храносмилателната и дихателната система, а така сжщо и върху нервната система. Този чай помага при *възпаление и болки въ стомаха и червата*, *намалява гниенето на храната въ червата, пропѫжда газоветѣ*, помага противъ *диария, дизентерия и запекъ* и изобщо служи да активира и да урегулира цѣлия храносмилателенъ процесъ. Сжщиятъ чай помага противъ *спазмитѣ въ коремнитѣ органи*, служи за *урегулиране* и за *успокояване болкитѣ при недостатъчна и болезнена менструация* и за *засилване дейностьта на матката и черния дробъ*, противъ *застояване и кръвь въ последния и коремнитѣ органи; за разнасяне образуванитѣ втвърдявания (ядки) въ млѣчнитѣ жлези на кърмачкитѣ;* сжщо още противъ *бронхитъ и тра-* се употрѣбява за бани противъ *обриви и лишеи* въ малкитѣ деца. Сварената билка служи за лапи противъ *болки въ стомаха и червата, ангина и рани.*

Въ медицината се употрѣбява като дрога Hérba Origani vulgaris.

Orlaya grandiflora Hoffm. — срамливче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; срамушка - (Чирпанъ) С. Г.; *сра́мниче женско*, сра́мичине женско - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.

Ornithogalum L. — *бѣлушка* - Ах; бѣсень лукъ - С. Г.; гарвановъ лукъ - Ах., А. М., Нейч., Ю.; врански лукъ - У; *гарвански лукъ* - Ах., К., Н. С., Я.; змиинъ лукъ - Ах.; конски лукъ - У.; ливаденъ лукъ - С. Г.; лучка - Ах., Я.; пачи-кракъ - Ш.; чешки лукъ - С. Г.

Ornithogalum chloranthum Saut. — гарвански лукъ - Ш.

Ornithogalum refractum Kit. — змиенъ лукъ - (Ресенъ - Мак.) Д. А., Н. Г.; змиулецъ - (с Бухово - Битолско); кро́мидка - (Велесъ) Д. А., Н. Г.; изкривена бѣлушка - (прев.) Ах.; лу́чка - (с. Пѣсочница - Леринско, с. Биралци - Каялийско, Мак.) Д. А., Н. Г.; ча́фкинъ лукъ - (Кукушъ) Д. А., Н. Г.; щръкови лукъ - (с. Беранци - Битолско) Д. А., Н. Г.

Ornithogalum montanum Cyr. — планинска бѣлушка - (прев.) Ах.

Ornithogalum nanum S. S. — гарвански лукъ - К., Ш.; малка бѣлушка - (прев.) Ах.

Отварата отъ луковицитѣ се употрѣбява противъ *пърхутъ по главата.*

Ornithogalum narbonense L. — бабалучки - (с. с. Драгоманъ и Ярловци - Соф.) С. Г.; дългогрозлеста бѣлушка - Ах.

Ornithogalum umbellatum L. —

лукъ - А. Т., М. Б., Н. Г., У., Х. Г.; конски зѫбъ - Х. Г.; чадъреста бѣлушка - (прев.) Ах.

Ornithopus sativus Lk. — *серадела* - Ф. Х.

Името с е р а д е л а е отъ португалски произходъ.

Orobanche L. — бѣсниче - Vel., П. Б.; водениче - Ах.; водняче - Н. Г., Я.; воловоденъ - Н. Г., С. Г.; *воловодецъ* - Ах., Н. С., С. П., Н. Г., Я.; жълта перуника - Я.; воловóдиче - Ах., С. Г.; дядовъ зѫбъ - У.; зяпка - А. М., Vel., Ш., Я.; зъмина уста - Ш.; лехусниче - Ах.; луфусниче - У.; лъфусничавъ буренъ - Н. Г., Я.; синя китка - Ах.; тютюнева чума - Н. Г., Я. V o l o v o d (хрв.).

О т в а р а т а отъ тази билка се употрѣбява противъ *родилна треска*, отъ което произлиза името ѝ л е х у с н и ч е; сѫщата се употрѣбява и противъ *кашлица*. Изсушената билка, стрита и пресѣта като брашно, служи противъ *ракови тумори*. Споредъ народнитѣ повѣрия, „родилкитѣ и новороденитѣ деца се запазватъ отъ зли духове, ако билката се сложи подъ възглавницата имъ".

Orobanche alba Steph. — воловодецъ - Ах., К., С. Г.; мащирчина чума - Я.; шербетче - Н. Г., Ю.

Orobanche caryophyllacea Sm. — дѣдови зѫби - Н. Г.; дѣдовъ зѫбъ - У., Ю.

Orobanche gracilis Sm. — воловодиче - Н. Г., У.

Orobanche minor Sutton — лафусничавъ буренъ - В. К., Ю.

Orobanche purpurea Jacq. — воловодецъ - У.

Orobanche ramosa L. — бѭснічи, бѭснічѭву били - (с. Чакалитѣ - Търновско) У.; водняче -

...воловодецъ - Б. Д., М. Б., М. Г.; *тютюнева чума* - Ах.

Orobanche rubens Wallroth. — бѣсна трева - Н. Г., У.; бѣсничаво биле - У.; бѣсниче - Н. Г., (Ловчанско) У.; воловодецъ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; воловодиче - (Трънъ) Ах., (Трънско, Искрецко) С. Г.; дѣдовъ зѫбъ - (Търново) У.; зъмска уста - (Сливенъ) С. Г.; зяпка - (Сливенъ) С. Г.; червена зѣпка - М. Б.; червенъ лѣтенъ коренъ - У.

Orobus L. — бобецъ - Нейч.; зли етърви - Н. Г.; орѣшковини - С. Г.; *сѣкирка* - Ах.; фасуличе - Н. Г.; шекерче - Х. Г.

Orobus albus L. — пукавица - (София) Я.

Orobus niger L. — черна сѣкирка - (прев.) Ах., Б. Д.

Orobus variegatus Ten. — пъстра сѣкирка - (прев.) Б. Д.; сѣкирче - Н. Г.; разноцвѣтна сѣкирка - (прев.) Ах.

Orobus vernus L. — диво шекерче - (Ст.-Загора) Ах., Н. Г.; зли етърви - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т., Н. Г., Ю.; лесни пролѣтенъ грахъ - (прев.) Н. Г., У.; пролѣтна сѣкирка - (прев.) Ах.; орѣшакъ - Д. Ц.; пѣтлюва опашка - (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.; свилинецъ - (с. Цървеняно - Кюст.) С. Г.; *сѣкирка* - (Трънъ) Ах., (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; сѣкирче - (Софийско) Ах., Б. Д.; фасулѝче - (Панагюрище) А. Т., Ю.; фасулче - М. Б.; шалгунъ - С. Д. В.; шекерче - Х. Г.

Oriza sativa L. — *оризъ* - А. М., А. Т., Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Коз., Л., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. П., С. Д. В., У., Ф. Х., Ц. Г., Я.; орисъ -

Отварата отъ ориза действува омекчително при *възпаление на стомаха и червата,* противъ *диария* и особено се препоржчва за малки деца. Въ видъ на лапи се употрѣбява противъ *отоци и циреи.*

Ostrya carpinifolia Scop. — бѣсно дърво - Б. Д.; *воденъ габъръ* - Н. С., С. П., (Пазарджишко) С. Г.; дяволско дърво - В. К., Ю.; пикливъ габъръ - (с. Габровецъ - Пазарджишко) С. Г.; черенъ габъръ - (с.с. Ени-Дере, Црънча, Варвара - Пазардж.) С. Г.; църнъ габъръ - (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.

Crnograb (хрв.); црнограбик (срб.).

Oxalis L. — заечки киселецъ - П. Б.; зайчи киселецъ - Нейч.; кисела детелина - Ах.; киселецъ - С. П.; *киселица* - Ах., Н. С., С. С.; щавелъ - В. Д., С. П.; щавлякъ - Н. Г.

Кислица (рус.); štawel (чех.).

Oxalis acetosella L. — гърчки киселецъ - (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.; зайцовъ киселецъ - У.; зайчи киселецъ - Нейч.; кисела детелина - Ах.; киселецъ - К., С. Г., Ю.; *киселица* - Ах., Н. С.; киселъ щавелъ - Д. Ц., Ю.; киселъ щавлекъ - М. Г., Я.; киселякъ - Ю.; кукувичи хлѣбъ - С. Д. В.; кисела детелина - Д. Ц.; кисълéцъ - (Ловечъ) У.; овчи киселецъ - Н. Г., У.; турски киселецъ - (колиби Зелениката - Тетевенско) С. Г.; щафилъ - С. Г., Ю.; щавелъ - М. Б., Н. Г., Нейч., С. Г.; щавилъ - С. Г., Ю.; щавунякъ - М. Б., Н. Г., С. Г.; кузу-куладжи - (тур.) Dor.; козу-колаги - (тур.) Ах.

Зайчья кислица, заячій щавель, кислица (рус.); štawel, kysánek (чех.).

Отварата отъ киселицата служи за пречистване кръвьта, противъ *скорбутъ;* сжщата действува като пикочогонно срѣдство и се употрѣбява противъ *недостатъчно уриниране;* като стегателно срѣдство противъ *изобилна менструация* и други *кръвоизлияния;* служи като едно важно лѣчебно срѣдство противъ *артериосклероза.* Взета, обаче, въ по-голѣми дози, причинява възпаление на бжбрецитѣ, което може да бжде опасно за живота. Прѣснитѣ листа, счукани на каша, се употрѣбяватъ противъ *гнойни рани* и *циреи.* За сжщата цель се употрѣбява и въ видъ на лапи.

P

Paeonia L. — божичка - Н. Г.; *божуръ* - Н. М., Нейч., Н. С.; божюрига - Н. Г.; бужуръ - Ах., В. Д., Д. Д., К., У.

Božur (хрв.); божуръ (слав.).

„Брала й мома
Божуръ цвѣте,
Хемъ го брала,
Хемъ плакала."

Янковъ сборникъ, стр. 250.

Paeonia corallina Retz. — божуръ - С. Г.; бужуръ - (Ловечъ) У.; бужуръ дърво - У.

Paeonia decora Anders. — божуръ - А. М., У.; дивъ бужуръ - У.; красивъ божуръ - (прев.) Ах.; миндеръ-чиче - (тур.) Б. Д.; ханъмъ-чиче - (тур.) Б. Д.

Paeonia officinalis L. — арапче - (Прилепъ) А. Т.; арапчя - Н. Г.; *божуръ* - А. Т., В. К., К., Н. Г., Х. Г., Ю.; божюръ - Н. Г.; божюрякъ - Н. Г.; бужуръ - А. Т., Б., В. К., Д. В., Я.; жабурка - (Леринско) А. Т.; женски божуръ - С. Д. В.; калина - Н. Г.; лѣкарски божуръ - (прев.) М. Г.;

марьонъ коренъ - Н. Г.; обикновенъ бужуръ - С. Д. В., Я.; миндéръ-чичé - (тур., Петричъ - Мак.) А. Т.; жнѣмъ-чичé - (тур., Гевгели - Мак.) А. Т.

„Заспала е малка мома
Въвъ градинка подъ трандафилъ,
Мѣтнж ржкж въвъ босилякъ,
Простнж крака въвъ божюрякъ."
Н. Г.

Отварата отъ корена и коренището на божура действува възбудително на нервната система и се употрѣбява противъ *спазми* и *болки въ коремнитѣ органи, истерия, епилепсия;* сжщата действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *водянка, пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ, пикочния мѣхуръ и черния дробъ.* Изсушеното коренище, стрито и пресѣто като брашно, се взема въ малко количество противъ *маясълъ.* Отварата отъ семената служи като слабително срѣдство и за повръщане.

Въ по-голѣми дози растението е отровно.

Paeonia tenuifolia L. — тѣснолистенъ божуръ - (прев.) Ах., А. Т.; червени котки - А. Т., Vel.

Отварата отъ коренището и корена служи за *урегулиране недостатъчна и нередовна менструация.*

Paliurus aculeatus Lam. (= P. australis Gärtn.) — джигра - Н. Г., У., Ю., Я.; *драка* - (тур.) В. К., (Шуменско) Д. Й., Iir., Н. Г., С. В., У., Х. Г., Ш., Ю., Я.; кайрацъ - (тур.) Vel.; кайраче - (тур.) Б. Д.; просовски трънъ - Ш.; трънище - Н. Г.; христовъ трънъ - Ш.; чалия - (тур.) Н. Г., (Ловечъ) У.; черно тръне - (Ловечъ) У.; чернъ трънъ - Н. Г., У., Ю.; чигра - У.; кара-чалж - (тур.) Iir.

Drača (хрв.).

Отварата отъ плодоветѣ на драката се употрѣбява въ народната медицина противъ *диария, дизентерия, обикновена и магарешка кашлица;* за пречистване кръвьта, противъ *екзема.*

Panicum L. — *просо* - Д. Д., М. Б., Н. С., Ш.

Просо (рус.); proso (чех., хрв., полски).

Panicum grus galli L. (= Echinochloa grus galli Roem. et Schult.) — дараджанъ - (с. Садово - Пловдивско) С. Г.

Panicum miliaceum L. — бирница - (Мъгленско - Македония) Б. Д.; обикновено просо - М. Г., С. Д. В., Ф. Х.; *просо* - А. Т., Б., В. Д., Vel., В. К., Д. В., J., К., М. Б., Н. М., Нейч., Н. П., У., Х. Г., Ю., Я.; умно просо - Я.

Panicum sanguinale L. — пиръ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; троска трева - С. Г.; троскотъ - С. Г.

Papaver L. — божичка - Н. Г.; божюрига - Н. Г.; божюрокъ - Н. Г.; божюръ - Н. Г.; божя - Н. Г.; божянка - Н. Г.; була - Н. Г.; булка - Ах.; гелинджикъ - Б. Д.; глушина - Н. Г.; дивъ хашашъ - Н. Г.; жабурка - Н. Г.; кадъна - Н. Г.; калинка - Ш., Я.; капи-коса - Н. Г.; кокуружъ - Н. Г.; *макъ* - Vel., Ш., Я., Н. С.; мачецъ - Н. Г.; папаронка - Н. Г.; папаруна - Н. Г.; пеперуга - Н. Г.; пишъ-кукла - Я.; пламяница - Н. Г.; плюсковецъ - Н. Г.; плюсковъ - Н. Г.; пукалче - У.; пукалъ - Д. Д., Н. Г., С. Г.; пуплекъ - П. Б.; пуплякъ - Н. Г.; пжплякъ - Н. Г.; трамбула - Н. Г., П. Б.; турченъ-палапукъ - П. Б.; тутенка - Н. Г.; хашашъ - Н. Г.

Макъ (рус., пол., чех., срб., хрв.).

Papaver bracteatum Lindl. — градински макъ - Б. Д.

Papaver dubium L. — дивъ макъ - У.; дребенъ макъ - Б. Д.; ка-

дъика - (Ст.-Загора) Ах., В. К.; **капи коса** - (с. Брѣстовица - Пловд.) Коз., С. Г.; **кукувица** - (с. Брѣстовица - Пловдивско) Коз.; **продълговато-плоденъ макъ** - Ах.

Papaver rhoeas L. — бóжа - (с. Горно-Броди - Мак.) А. Т., (с. Екши-су - Леринско) Д. А., Н. Г.; божáнка - (Гевгели - Мак.) А. Т., (с. Сорокиново - Воденско) Д. А., Н. Г.; бóжинка - (с. Айтосъ - Леринско) Д. А., Н. Г.; божйнка - А. Т., (с. Кономлади - Костурско) Н. Г.; божйчка - (Кавадарци, Тиквешъ - Мак.) А. Т., (с. Дълбоки - Костурско) Д. А., Н. Г.; божýрига - (Прилепъ, Битоля) А. Т., Д. А., Н. Г.; божýрика - (Крушево - Мак.) А. Т., (Леринъ, Кичево - Дебърско) Д. А., Н. Г.; божýрокъ - (Ениджe - Мак.) А. Т., Д. А., Н. Г.; бóжуръ - (Призренъ, Тетово) А. Т., Н. Г.; божюрига - Н. Г.; божюрокъ - Н. Г.; була - (Кукушъ, Банско) А. Т., Д. А., Н. Г.; бубóнка - (Омортагъ) Д. Й.; булка - Б. Д., Н. Г., Х. Г., (Търново) С. Г., Ц. Г.; булке - (Трънско) Ах., (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; булька - (с. Бирайци - Мак.) Д. А.; **вълчи макъ** - А. Д., У.; **герино око** - (с. Костенецъ) С. Г.; **горска булка** - Берковско) С. Г.; **дива кадънка** - В. К., Ю.; **дивъ áшашъ** - (тур., Гостиваръ, Тетовско - Мак.) А. Т., Д. Д.; *дивъ макъ* - Ах., А. М., А. Т., В. Н., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Н. Г., Нейч., С. И., (Ловечъ) У., Ф. Х., Х. Г., Ю.; **дивъ хашашъ** - Н. Г.; жабýрка - (с. Вощарани - Леринско) Д. А., Н. Г.; *кадънка* - (Ст.-Загора) Ах., А. П., В. Н., Н. М., Б. Д., В. К., (с. Палеоръ - Мак.) Д. А., Д. Ц., К., Н. Г., (Сливенъ) С. Г., С. Д. В., Х. Г., Ш., Я.; **кадѣнка** - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., (Търново) У.; калинка - Б. Д., М. Б., ... дивъ) Б. Д.; кокóни - (Солунъ, Скопие) Д. А., Н. Г.; кокóружа - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; кыпй-кося - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т.; лáле - (Велесъ) А. Т., Д. А., Н. Г.; лети-коса - Ш.; макъ - Н. Г.; мáчецъ - (Гевгели, Гумендже) А. Т., Д. А., Н. Г.; нинекъ - Х. Г.; обикновенъ макъ - Ах.; опадй-косъ - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; орманянка - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; пади-коса - В. К., М. Г., Х.; падйкосъ - (с. Брѣзье) С. Г.; папарóнка - (Пазарджикъ) А. Т., Н. Г.; папорунка - Н. Г.; пенýрика - (Дебъръ) Д. А., Н. Г.; пеперýга - (Воденъ, с. Бобища - Мак.) А. Т., (с. Загоричани - Мак.) Д. А., Н. Г.; пеперýда - (Неврокопъ) Д. А.; пѣтлевъ макъ - С. Д. В.; пиунякъ - (Хасково) С. Г.; пишъ - пишъ - кукла - (Русе) Ах., Я.; плáменица - (Горна-Джумая) А. Т., Н. Г.; пýплекь - (Панагюрище) А. Т.; плюсковъцъ - (Дойранъ - Мак.) А. Т.; плюсковъ - (Струмица - Мак.) А. Т., Н. Г.; плюсковецъ - (с. Долни-Порой - Мак.) А. Т., Д. А., Н. Г.; полски макъ - М. Г., Пач., С. Г.; просурникъ - Н. Г.; пукалче - В. Д., Д. В., З. Б., М. Б., Ю.; пукалъ - Н. Г., (Плѣвенъ, Хасково) С. Г., Х. Г., Ц. Г., Ш.; пукълъ - А. Т., Б., С. Г.; пуплекъ - А. Т., Н. Г., С. Д. В., Х. Г., Я.; пяплякъ - Н. Г.; пъпъруна - (с. Арбанаси - Търновско) У., Ю.; ружа - Б. Д.; слити-коса - Я.; слети-коса - Н. Г., (Търново) У.; трамбýла - (с. Гайтаниново - Тетовско) А. Т., Н. Г.; тýрченджикъ - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; тýрче - (с. Янковецъ - Ресенско) Д. А., Н. Г.; тýтенка - (Ресенъ, Охридъ, Струга - Мак.) А. Т., Д. А., Н. Г.; геленджи-чиче - (тур.) Dor.

„Стои като п у к а л ъ. Гледа като п у к а л ъ". Н. Г.

Да ми барат Яна едно лу́до мла́до,
Едно ябанджийче, едно баш-терзайче;
Да іе́ крóит Яне отъ тутенка ка́фтан;
Да іе́ кладит Яне бел трянлафил а́стар;
Да іе́ кладит Яне ка́рафил кападзи,
Ка́рафил ка́падзи, зъмбаци ше́рити,
Зи́мбили йлидзи, че́решни пе́тлаци".

Шапк. сб., ч. I., отд. IV., кн. VI., стр. 299 (Македония).

Отварата отъ плоднитѣ кутийки на дивия макъ се употрѣбява въ предписани дози противъ *сърдцебиене, болки въ коремнитѣ органи, спазми въ малкитѣ деца; за урегулиране нередовна и недостатъчна менструация;* противъ *остра кашлица,* особено въ малкитѣ деца; при *начална туберкулоза.* Отварата отъ цвѣтоветѣ служи противъ *диария, дизентерия и неволно попикаване.*

Въ медицината като дрога Flóres Rhoeádes.

Растението е отровно.

Papaver somniferum L. — афионъ-(тур.) А. Т., Dor.; а́шашъ-(тур., Велесъ Прилепъ, Крушево, Петричъ-Мак.) А. Т.; *градински макъ*-А. Т., А. М., А. Т., Ах., Б., Г. Б., Д. В., Д. Ц., К., Коз., М. Б., С. Г., У., Я.; ма́ко-(Воденъ-Мак.) А. Т.; макъ-(Охридъ, с. с. Горно-Броди, Гумендже-Мак.) А. Т., В. Д., В. Н., Д. Д., J., Коз., Н. Г., С. Д. В., Ф. Х., Х. Г., Ц. Г., Я.; обикновенъ макъ-М. Г., С. Г.; папаруна-Ц. Г.; питоменъ макъ-А. М.; сънотворенъ макъ-Д. В.; хашашъ-(тур.) Н. Г.; хашешъ-(тур., Сливенъ, Пловдивъ) Коз., С. Д. В., Я.; хашишъ-(тур.) В. Н., Ц. Г.; хасхасъ-оту-(тур.) Гр.

Макъ бѣлый, макъ садовый (рус.).

Отварата отъ плоднитѣ кутийки на градинския макъ се употрѣбява за *успокояване силни болки въ вжтрешнитѣ органи,* противъ *кашлица, дизентерия, диария* за промиване *рани,* за гаргара противъ *плъки по вънцитѣ (нузла).* Счуканитѣ прѣсни листа въ видъ на каша сж едно превъзходно срѣдство противъ *отоцитѣ* отъ *ухапване* на *оса, пчела* др. под.

Отварата отъ цвѣтоветѣ се употрѣбява противъ *маясълъ.* Въ медицината плодоветѣ като дрога — Frúctus Papaveri immaturi, а семената — Sémen papaveri.

Parlataria officinalis L. (= P. erecta M. K.) — лепкава разваленка-У., Н. Г.

Parietaria diffusa W. K. — мачкинъ сапунъ-Н. Г.; сапунъ-Н.С.

Paris quadrifolia L. — вранско око-А. П.; врани око-Д. Д., Я.; врани очи-Н. М.; *вранско око*-Ах., Коз., Н. Г., С. П.; гарваново око-К., Н. М., У., Я.; кара коленца-Г. Б., Х. Г.; кароленца-Х. Г.; клекавиче-Н. М., Х. Г.; *кръстачъ*-Ах., У., (Самоковъ) Б. Д.; мечо грозде-С. Д. В.; омразниче-Ах.; петровъ кръстъ-А. П., (Тетевенъ) А. Т., Д. Ц., М. Б., С. Г., М. Г., Н. Г., У., Я., Я. К.; свинярникъ-Н. Г., У.; умразниче-Я.

Вороній глазъ (рус.); wrani oko, wranowec (чех.); krstac, vranjino oko (хрв.).

Papnassia palustris L. — бѣлозоръ-Д. Д.; ливадица-Б. Д.; *милка*-Ах., Б. Д.; росица-С. Д. В., Х. Г.

Бѣлозоръ (рус.)

Отварата отъ тази билка служи като стегателно срѣдство противъ *диария.*

Parthenocissus quinquefolia L. Planch. — вж. Ampelopsis quinquefolia Mix.

Passiflora caerulea L. — марта-Б. Д.; мушникъ-С. Д. В.; офицерска

ниче - А. Т.; срастоцвѣтъ - Д. Д.; чаргифилекъ - (тур., Кукушъ, Дойранъ, Солунъ) А. Т.; *часовникъ* - (Шуменско) Б. Д.

Кавалерская звѣзда (рус.).

Pastinaca sativa L. — *дивъ* морковъ - Д. Д.; пастарнакъ - Нейч.; *пастърнакъ* - Ах., А. М., Д. Д., З. Б., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Д. В., Х. Г.; пастинакъ - Ах.; пащернакъ - Б. Д.; пащърнакъ - Н. М.; пашка́натъ - Д. Ц.; селимъ - (тур.) М. Б., М. Г.

Пастернакъ (рус.); paštrnak (чех.); pastrnjak (хрв.); pasternak (пол.).

Pedicularis L. — *ботушки* - Ш.; въшковецъ - (прев. отъ лат. име) Б. Д., М. Г., Х., Я.; *заушница* - Ах.; пропадниче - Ах.

Wšiwec (чех.); ušljivac (хрв.); ушивац (срб.).

Pedicularis oculta Grsb. — *пропадниче* - (Софийско) Ах., Н. Г., Я.

Употрѣбява се въ нар. медицина противъ *изсипване* въ женитѣ следъ раждане или помѣтане, отъ което произлиза и името на растението пропадниче.

Pedicularis leucodon Grsb. — тѣснозѫбна заушница - Ах.

Pedicularis orthantha Grsb. — червена заушница - Ах.

Pedicularis palustris L. — въшкавецъ - (прев.) С. И.; въшковецъ - (прев.) М. Б.

Pedicularis verticillata L. — *ботушки* - (Сливенъ) Коз., С. Г.; въшкаво биле - (прев.) С. Г.; въшкавче - (прев.) С. Г.

Peganum harmala L. — зеркула - Б. Д.; *зърнешъ* - С. С., С. П.; се-

Семената на зърнеша сѫ упоителни. Отварата имъ се употрѣбява противъ *безсъние*. Въ по-голѣмо количество е отровна.

Pelagronium Burm. — джилезница - Б. С.; жилезница - Б. С.; *индрише* - (тур.) Нейч., Я.; молоха - Н. М., Х. Г.; *мушкато* - Н. М., Я.; мушки - Д. Ц., М. Б.

Pelargonium roseum Willd. (= P. radula L'Hérit.) — *индрише* - (тур., София, Трънъ, Ст.-Загора) Ах.; моло́ха - (Щипъ) А. Т.; мушка - (Сливенъ) Коз.; мушкатово цвѣте - М. Г.; мушка́ту - (Търново) А. Т., Я.; сардела - А. Т., (Крушево - Мак., Калоферъ) Коз.; сардю́ня - (Тетово) А. Т.; слѣзенъ - (София, Трънъ) Ах., (Щипъ) А. Т., Н. Г.; сърдела - (Сливенъ) Коз.; стъмбо́лски здравецъ - (Панагюрище) А. Т., Н. Г.

Прѣснитѣ зелени листа, счукани на каша, се употрѣбяватъ противъ *гнойни рани*. Сѫщитѣ се слагатъ, вмѣсто ванилия, при правене сладка.

Pelargonium zonale (L.) Aiton — барбароса - (Самоковъ) Ах., Б. Д.; молоха - Ах.; жлезница - Б. Д.; *мушкато* - Ах., Б. Д.; сардела - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С. жтъръ - (Софийско) Б. Д.

Penicillum glaucum Lk. — броеницовидна плесень - У.; манистовиденъ му́холъ - М. Б.; нишковидна плесень - Я.; му́холъ - Б. И.; *плесень* - Б. И.; *мухълъ* - Ах.

Periploca graeca L. — бѣсно дърво - Б. Д., Н. Г., У.; *гърбачъ* - Б. Д., Коз., Н. С., С. П.; сърмъшикъ - (с. Ново-село - Тополовградско) Н. С.

Perenospora viticola de B. (= Hasmophora viticola Ber. et de Toni. — *балсара* - Б. И., С. П.; гроздена

сень - Д. Ц.; лозова плесень - А. М.; *лъжлива мана* - Б. И.; мана - А. М., (Омортагъ) Д. Й.

Persica vulgaris Mill. — вж. Prunus persica Sieb. et Zucc.

Petasites Tourn. — *гольмъ подбълъ* - Ах., Ш.; лопъ - Б. Д.; лоповъ листъ - Б. Д.; *лопушъ* - Ах.; *овчарка* - Ах., У.; рѣпуни - М. Б.; чобанка - Н. С.

Repuh (хрв.); podběl (чех.); лопух, лопушина (срб.).

Petasites albus Gärtn. — бѣла чобанка - У.; камилска стжпка - У.; *лопушъ* - Ах.; *овчарка* - У.

Petasites officinalis Mnch. — кадънка - У.; лопухъ - Б. Д., Д. Ц.; лопушина - М. Б., Ш., Я.; *лопушъ* - Н. М., Х. Г.; *овчарка* - Ах., Б. Д.; рѣпухъ - Б. Д., Д. Ц., М. Б.; чобанка - Б. Д., У., (с. Суходолъ - Соф.) С. Г.

Подбѣлъ (рус.); лопух, репух (срб.); lopušina, lapuh, lopuh (хрв.); лапота (слав.).

Отварата отъ този, както и предходния видъ, се употрѣбява въ нар. медицина противъ *кашлица*. Прѣснитѣ зелени листа се слагатъ върху *рани*.

Petroselinum sativum Hoffm. — (= Apium petroselium L.) — байданозъ - Б. Д.; кокоша миродия - Н. Г.; майданозъ - Б. Д., Dor., Д. Д., (Омортагъ) Д. Й, З. Б., Коз., М. Б., Н. Г., Ш., Я.; *магданозъ* - А. М., А. Т., (Трънъ) Ах., Б., Б. Д., В. Д., Д. В., К., Н. Г., Нейч., Х. Г.; магланосъ - Б. С., Д. Ц., Коз.; майданозъ - Гр.; *меродия* - J., К., Коз., М., М. Б., Н. М., У., Х. Г., Ю.; миродия - Б. Д., Ц. Г.; невѣстица - Б. С.; петрожилъ - (с. Баня - Разложко) Б. Д.; риба - Ю.; рибска чорба - Н. Г.; рибя миродия - В. К., Н. Г.; рибя чорба -

Отварата отъ корена на магданоза действува възбудително на храносмилателната система, *облекчава болкитѣ при възпаление на стомаха и червата, пропжжда газоветѣ, увеличава апетита*; сжщата възбужда и отдѣлителната система, действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *възпаление* на *бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ*, противъ *мжчно пикане и пѣсъкъ въ бжбрецитѣ, пикочния мѣхуръ и черния дробъ*; сжщата служи още за *урегулиране недостатъчна и болезнена менструация*, противъ *бѣлотеченията въ женитѣ* и противъ *триперъ*. Отварата отъ корена и семената се дава на кърмачкитѣ за *увеличаване млѣкото имъ*. Лапи отъ сваренитѣ корени и листа се употрѣбяватъ противъ *циреи, отоци* и за *очистване лицето отъ луннчки и петна*. Коренътъ и листата сж ценна подправка на ястията.

Petunia violacea Lindl. — *петунка* - Ах.

Peucedanum Koch. — дивисилъ - Ш.; майсаливче - (с. Костенецъ) С. Г.

Peucedanum cervaria L. — дивисилъ - Ах.

Отварата се пие противъ *маясълъ*. По-рано коренътъ се е употрѣбявалъ въ научната медицина като дрога Rádix et Sémen Cerváriae nigrae.

Peucedanum alsaticum L. — невесика - Б. Д.

Peucedanum officinale L. — самодивска трева - Я.; чимерика - Я.

Коренътъ служи като потогонно и пикочогонно срѣдство. Семената се ядатъ за засилване матката — като срѣдство за *зачеване*. Коренътъ, нарѣзанъ надребно, се слага въ храната на свинетѣ противъ *гърлица*.

По-рано коренътъ се е употрѣбявалъ като дрога Rádix Peucedani

Peziza Fr. — *керино ухо* - А. М.; чашечна гжбичка - К.; чашковидна гжба - Д. Ц.

Чашчица (рус.); čašovka (хрв.).

Peziza aurantiaca Fl. dan. — *бабино ухо* - Б. Б., С. П., Ш.; гжба червено копанче - С. Д. В.; заячо ухо - Ш.; керанкино ухо - С. П. С.; *керино ухо* - Нейч., Я., С. П.; чашковидна гжба - Д. Ц.; чашкообразна гжба - Д. Ц.; червено копанче - С. Д. В.

Peziza vesiculosa Bull. — буреста чашечна гжба - К.; керанкино ухо - С. П. С.; керино ухо - А. М., Н. М.; мѣхуресто керино ухо - (прев.) К.

Phalaris L. — канарично семе - Д. Д.; канарско семе - Ах.; *кушево* - Ах., Н. С., С. С., С. П.

Phalaris arundinacea L. — канарейка - С. Д. В.; канарско семе - М. Г.; кушевó - Ах.; писана трева - Я.; плантичка - М. Г., Ф. Х., Х.; птиче просо - Ах.; пъстра панделка - М. Б., У.

Phalaris canariensis L. — канарско семе - М. Г.; *кушево* - Коз.

Phallus impudicus L. — благата - Я.; вонеща гжба - С. П.; змийска гжба - Б Б.; *кучешка гжба* - Б. Д., С. П. С.; сладка гжба - К. В.; смѣшилка гжба - С. Д. В., Я.; *срамна гжба* - (прев.) К. В., Б. Б.; смърдечка - Я.

Phaseolus L. — *бобъ* - Б. Д., Д. Д., Нейч., Ш.; бѣлъ бобъ - Х. Г., Я.; пасуль - Ах.; фасолъ - Д. Д.; *фасулъ* - Ах., Д. Д., Нейч., Х. Г.

Фасоль, турецкiе бобы (рус.); fasol, fazol (чех.); pasulj, fasol (хрв.).

Phaseolus multiflorus Lam. — (= Ph. coccineus (L) Koch) - албиринджé - (Струмица) А. Т.; биволъ - (с. Костенецъ) С. Г.; бирินджé - (Ениджe) А. Т.; бобовлякъ - Б. Д.; графъ - (Крушево) А. Т.; казанлъшки фасулъ - А. Т., Н. Г.; костýряче - (Банско) А. Т., Н. Г.; пъстъръ бобъ - С. Г.; пъстроцвѣтенъ фасулъ - У.; царвенъ грахъ - Н. Г.; цървенъ грахъ (Велесъ, Охридъ) А. Т.; червенъ бобъ - Б. Д.; *шаренъ бобъ* - В. Д., Д. Ц., Нейч.; *шаренъ фасулъ* - А. Т., Н. Г.

Phaseolus vulgaris L. — *бобъ* - А. М., Д. Ц., J., К., Н. М., У., Ю.; бѣлъ бобъ - А. Т., В. Д., З. Б., (Омортагъ) Д. Й., Коз., М. Б., Я.; васýль - (Трънско) Ах.; обикновенъ фасулъ - М. Г., У., Ф. Х.; пасýль - (Трънско) Ах.; сóчиво - Н. Г.; сóчио - (Гостиваръ - Мак.) А. Т.; *фасулъ* - А. М., А. Т., Б., В. К., Г. К., Д. В, Коз., К., М., М. Б., Н. Г., Н. П, С. Г., Ш., Ю., Я.

Отварата отъ сухитѣ люспи на плода (чушкитѣ) действува пикочогонно, пречиства кръвьта и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *възпаление на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ, захарна болесть, водянка, подагра и ревматизъмъ*; сжщата помага и при *сърдечнитѣ болести*.

Phaseolus vulgaris L. **var. communis** Asch. — градински фасулъ - Ах., Б. Д.; *прашкаръ* - Б. Д.

Phaseolus vulgaris L. **var. nanus** (L.) Asch. — безвейникъ - (Чирпанъ) Б. Д.; безвръшникъ - (Търново) Б. Д.; полски бобъ - Б. Д.; *пешакъ* - (Трънско) Ах., Б. Д.; турски бобъ - Б. Д.

„Ако бобътъ напролѣть расте много, годината ще бжде неплодородна". — Търновско.

Нар. Метеор., Сп. Вац.

Philadelphus coronarius L. — бирбина - Б. Д.; *бирбинка* - (Сливенъ) Коз., М. Б.; дивъ ясминъ - М. Г.; филче - (Калоферъ) Ах.

Phleum L. — бойнекъ - Д. Д.; *миша опашка* - Ах., С. С., Н. С., С. П.; *тимотейка* - С. С., Н. С.
Тимофеевка (рус.).

Phleum pratense L. — класатка - С. Д. В.; кощрава - К., Н. М., Ф. Х., Х. Г., Я.; ливадно прасенце - У.; марйца - (Кокушъ) А. Т., Н. Г.; *миша опашка* - Ах., Коз.; попино прасе - М. Б., М. Г., Н. М., Х.; тимотейка (рус.) Ах., Коз., Ф. Х.

Phlomis pungens Willd. — *копринарка* - (Чирпанъ) С. Г.

Phlox drummondii Hoock. — *очички* - J.; пламъче - Б. Д.; *букетче* - Я.; московчи - (Сливенъ) Коз.

Phlox decussata hort. — *букетъ* - (София) Ах.

Phoenix dactylifera L. — палма прътица - А. Т.; *финикова палма* - Ах., А. М., А. Т., Б., Д. В., М. Б., Нейч., С. П.; финикъ - Г. Б.; *фурма* - (тур.) Ах., Б., В. Д., Dor., Д. Ц., Л., М. Б., М. Г., Н. М., С. Д. В., У., Ю.; хурма - Н. Г., Х. Г.
Финиковая пальма (рус.); prsták (чех.); perstak (хрв.); урма (срб.).

Phragmites communis Trin. — балуръ - Я.; камишъ - Б. С., Н. Г.; камъшъ - А. Т., М. Б., С. Г., С. П.; метлянка - С. Д. В.; обикновена тръстика - А. Т., Б.; обикновена тръсть - Нейч.; сазъ - (Бургасъ, Сливенъ) С. Г.; стрелига - Н. Г.; тръслика - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; тръстелига - А. Т., М. Б., М. Г., Х., С. П.; тръстелица - М. Б.; тръска - (с. Драгоманъ - Соф.) Ах., (Велесъ, Ресенъ) Д. А.; тръстига - Н. Г.; *тръстика* - Ах., Б., Д. Ц., Коз., У., Я.; тръсъ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; тръстъ - Ах., У., Я.; треслика - (Плѣвенъ) С. Г.; треска - (с. Подпърненци - Радомирско) С. Г.; трешлига - (с. Опицвѣть - Соф.) С. Г.; търска - (Битоля, Леринъ, Воденъ, Прилепъ) Д. А., Н. Г.; търскьи - Шапк. сб., ч. I., отд. I. и II., кн. I., стр. 109., (Струга); шаваръ - Б. С., Н. Г.
тростъ (слав. Библ.); тростникъ (рус.); trest (чех.); trska (хрв.); трст, треска (срб.).

„Узе тръстлигж и примѣри
сѣнкж-тж.
Не хвела да сж пие водж прѣзъ
тръстлигж.
Отъ жито, отъ тръстикж, отъ
бученишъ. — Н. Г.

„Синко, Никола, Никола,
Като е толко далеко,
Да ли е, синко хубава,
Да ли е, синко, гъздава,
Бѣла червена на образъ,
Тънка высока у снагж,
Като прѣзморскж тръстикж?"
Н. Г.

Phyllirea media L. — *зеленика* - (Ивайловградъ) Ах., Н. С.

Отварата отъ листата на зелениката служи противъ *малария*. Изсушенитѣ, стрити и пресѣти като брашно, листа се употрѣбяватъ за сжщата цель.

Physalis alkekengi L. — горчли́ви пиперки - (Воденъ) А. Т., Н. Г., Ю.; дива череша - С. Д. В.; добрича - Ю.; добриче - Н. Г., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г., Х. Г., У.; добричъ - Н. Г.; добруджикъ - Я.; лазаркиня - (с. Пищигово - Пазарджишко) А. Т., Н. Г., Ю.; лазарово цвѣте - М. Б., Ш.; люзгавиче - М. Б., М. Г., Н. Г., Х. Г., Я.; миунче - (Ботевградско) С. Г.; михунка - Н. Г., (Ловчанско) У.; михунче - Vel., (Ловчанско) У.; мѣониче - (Ботевградско) Vel.; мѣуниче - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т.; мѣунче - С.

Г.; мѣхуници - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; *мѣхунка* - Ах., Vel., Н. Г., С. Г., С. П., Ю., Ш.; мѣхунче - (Ловечъ) У., Я.; мѣхуниче - Н. Г., Х. Г.; мѣхурче - Кал., Ш.; мурдарбти - (Призренъ) А. Т., Н. Г.; назлово биле - Н. Г.; плюскавиче - Н. Г., Я.; плюскавниче - В. К., Н. Г., Ю.; плюскавче Ш.; плющавиче - Н. Г., Ц. Г.; плющавче - В. К.; пукалче - Н. Г., Я.; пукалчи - Кал.; пукълче - У.; тжпанче - Н. Г.; цървеница - (Скопие) А. Т., Н. Г.; ушно билье - (Чирпанъ) С. Г.; червени бобонки - Н. Г.; червеница - Ю.; червено биле - Н. Г.; мурдаръ-огу - (тур.) Dor.; фенеръ-чиче - (тур.) Dor.

Махунка, мяхунка (рус.); лјоскавац (срб. — Панчић.); mounica, mohunica (хрв.).

Мѣхунката е отровно растение, освенъ плодоветѣ, които се употрѣбяватъ въ нар. медицина, но отъ които грижливо трѣбва да се махне мѣхурестата чашка. Отварата отъ плодоветѣ пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *ревматизъмъ, подагра, жълтеница*; противъ *кръвоизлияния, болки въ вжтрешнитѣ органи* и като пикочогонно срѣдство — противъ *водянка, мжчно уриниране*. Отварата отъ листата се пие (въ малко количество) противъ *треска (малария)*; сжщата се употрѣбява и за *жабурене при зжбоболъ*. Противъ *ангина, силна простуда и бодежи* се правятъ топли лапи отъ сварената билка (заедно съ плодоветѣ). Зрѣлитѣ плодове, безъ чашката, се ядатъ противъ *маясълъ*. Отъ пепельта на изгоренитѣ плодове и прѣсно масло се прави помада противъ *лишеи* и *кожни обриви*. Плодоветѣ се даватъ на свинетѣ заедно съ храната имъ противъ болестьта *гърлица*.

По-рано плодоветѣ сж употрѣбявани въ медицината като дрога Baccae Alkekengi.

Phytolacca decandra L. — ашикъ боя - (тур., Ловечъ, Търново) Н. Г., У., Ю.; бахча гюзелия - (тур.) Н. Г., Ц. Г., Я.; бахча гюзелъ - (тур.) У.; винобой - Б. Д.; кърмъзъ - (тур.) Н. Г., Я.; *мерекепъ* - (тур., с. Мезекъ-Свиленградско) Ах., Н. С.

Vinoboj (хрв.).

Отварата отъ листата, даже и въ малко количество, действува като слабително срѣдство при силенъ *запекъ*. Отварата отъ корена служи за *повръщане*. Настойката отъ плодоветѣ въ спиртъ или силна ракия служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *скрофули, ревматизъмъ, подагра, ракъ, сифилисъ*. Червената боя на плодоветѣ служи за боядисване изкуственитѣ вина.

Въ по-голѣми дози е отровно.

Phytophtora infestans de B. — барабойна плесень - А. М., В. Д., Н. М., Нейч., Я.; картофена балсара - С. П.; *картофена плесень* - А. М., Б. И.

Picea excelsa Link — (= Pinus abies L. = Picea vulgaris Link = Abies excelsa DC.) ардъчъ - (Доспатскитѣ Родопи) Ах.; бѣла ела - (Доспатскитѣ Родопи) Ах.; *ела червена* - Ах., А. Т., Г. Б., С. Б., Н. Г., (с. Костенецъ) С. Г., Ю.; елха червена - (Ловчанско) У.; смърча - (Самоковско) С. Г., Ю.; *смърчъ* - (Рила, Родопитѣ) Ах., А. Т., Н. Г., (Самоковско) С. Г., Ю.; смърчя - Н. Г.; черна ела - (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.; черенъ чамъ - (с. с. Костенецъ и Мала-църква - Самоковско) С. Г.

Ель, елина, смерекъ (рус.); smrč, smrček, smrčka, smrek (чех.); jele, smrča, smereka, smreka (хрв.); јелика, чам (срб.).

„Когато черната ела и борика имать много шишарки, а джбътъ и букътъ — желжди, зимата бива много тежка и съ голѣми снѣгове, а когато лешницитѣ се народятъ съвсемъ много, годината бива плодородна и ще вървуватъ много болести." — Пловдивско.

Нар. Метеор. Сп. Ван.

Picris hieracioides L. — болй глáва-(Банско) А.Т., Н.Г., Ю.; горчивка-Н.Г.; лъжлива снаха-С.Д.В.; *снахица*-Ах.

Горчакъ, горчавка (рус.); horyč (чех.).

Pimpinella L. — *анасонъ*-М.Б., Я.; бедренецъ-Н.Г.; бедреница-Ах.

Бедренецъ (рус.); bedrnik (чех.); bedrenik (хрв.).

Pimpinalla anisum L. — аласóнъ-(Воденъ, Гевгели, Бобища-Мак.) А.Т., (Омортагъ) Д.Й., Н.Г., У., Я.; аласонъ-(Кавадарци-Мак) А.Т.; *анасóнъ*-А.Д., Б., Ах., (Щипъ) А.Т., Б.Д., Vel., Dor., К., Коз., Н.Г., Нейч., Пач., У., Ф.Х., Х.Г., Я.; áнасонъ-(Велесъ, Скопие. Ресенъ, Битоля, Крушево-Мак.) А.Т.; ликáнство-(Кукушъ) А.Т., Н.Г.; обикновенъ анасонъ-Пач.; резане-(Трънъ) Ах.; резйяне-(Прилепъ) А.Т.; рáзиянъ-(Охридъ) А.Т.; резнякъ-А.Т., Н.Г.; сжщински анасонъ-М.Б.

Анисъ (рус.); anýz (чех.) aniž (хрв.).

Семената на анасона иматъ приятенъ сладко-ароматиченъ вкусъ. Тѣ съдържатъ Oleum Anisi, който е главниятъ лѣчебенъ принципъ.

Чай (инфузия) отъ семената на анасона действува възбудително на дихателнитѣ и отдѣлителнитѣ органи, както *и на храносмилателната* система и свързанитѣ съ нея жлези; служи като сгрѣваваще срѣдство на стомаха и червата, *намалява болкитѣ при тѣхното възпаление*, засилва тѣхната дейность; служи противъ *спазмитѣ* и *коликитѣ въ коремнитѣ органи, пропжжда газоветѣ изъ червата;* помага за *урегулиране недостатъчна и болезнена менструация;* възбужда млѣчнитѣ *жлези и предизвиква увеличаване млѣкото въ кърмачкитѣ;* помага за отдѣляне на храчкитѣ и се употрѣбява противъ *настинка, ангина* и *кашлица;* противъ *безсъние* и *хълцане* се употрѣбяватъ семената въ видъ на брашно, което се поглъща съ малко вода.

Анасоновото масло се употрѣбява при добиване ликьори и мастика. Въ медицината плодоветѣ сж известни като дрога Frúctus Anisi и неговото масло — Oleum Anisi.

Pimpinella magna L. — голѣмъ анасонъ-(прев.) М.Б.; едъръ анасонъ-(прев.) Пач., С.И.

Употрѣбява се въ нар. медицина както бедреницата (Pimpinella saxifraga L.).

Pimpinella saxifraga L.— бедренецъ-Н.Г.; *бедреница*-Ах.; бедринецъ-Н.Г.; горски анасонъ-Б.Д.; дива мерудия-С.Д.В.; дивъ анасонъ-С.И; каменоломка-(прев.) У.

Бедреницата е една важна лѣчебна билка въ нашата нар. медицина. Отварата отъ корена възбужда дейностьта на храносмилателната, отдѣлителната и дихателната система, служи за засилване апетита и се употрѣбява противъ *болки въ стомаха, червата*, противъ *газоветѣ* и противъ *диария;* сжщата омекчава възпалението на слязестия епителъ въ глътката и дихателнитѣ *тржби*, *улеснява отдѣляне на храчкитѣ* и съ успѣхъ се употрѣбява противъ *ангина, обикновена кашлица, хроничень бронхитъ;* употрѣбява се и противъ *астма;* действува като потогонно и пикочогонно срѣдство, облекчава болкитѣ при *възпаление на пикочния мѣхуръ и бжбрецитѣ* и служи противъ *пѣсъкъ и камъни* въ *сжщитѣ органи и черния дробъ* и оттамъ научното й название Saxifraga (каменоломка); служи като много добро срѣдство противъ *подагра* и за *урегулиране недостатъчна менструация*. Отварата й служи и за компреси при *възпаление на очитѣ;* за гаргара противъ *ангина*. Свареният като каша коренъ служи за топли лапи противъ *циреи и отоци*. Отварата отъ корена на бедреницата се употрѣбява и противъ *безсъние* и *главоболие*, причинени отъ лошо смилане на храната.

Pinguicula vulgaris L. — жирянка - М. Ш., Н. С.; *петлуга* - (Банско) А. Т., Ах., Коз., Н. Г., С. П.; тученица - Д. Д., С. Д. В.; тучница - С. Д. В.; тлъстига - Д. Д.

Жирянка (рус.); tučnice (чех.).

Pinus L. — борика - Д. Д., Л.; *боръ* - Л., Н. С.; мура - Я.

Боръ (слав.); bor (хрв., чех., пол.).

„Дека слънцето захожда,
Тамо е равно равнине,
Подъ равнинето рудинье,
Подъ рудиньето зеленъ боръ."
Н. Г.

Pinus austriaca L. (= Pinus nigricans Host = Pinus laricio Poir.) — борика - (с. Хвойна) С. Г.; сивъ чамъ - М. Г.; црънакъ - Н. Г., С. Г.; черенъ боръ - Н. Г., С. Г., Ю., Я.; черна борика - Iir., Н. Г., С. Г., Ю.; черна борина - М. Б.; черноборка - С. Г.; черноборъ - С. Г.; *чернокъ* - Ах., Б. Д., Н. Г., (с. Баня-Чепино) С. Г., Ю.; чернокъ боръ - С. Г., С. П., Ю.; *черно боръ* - Ах., Д. Ц., Коз., М. Б., (Самоковъ) С. Г., Ю., Я.; черъ боръ - Ах., Б. Д., С. Б., У., С. П.; черноборъ - (с. Хвойна) С. Г.

Crni bor (хрв.); црни бор (срб.); borovice černá (чех.).

Pinus halepensis Mill. — алепски боръ - Н. С.

Pinus leucodermis Ait. (= P. heldreichii Christ.) — *черна мура* - (Банско) Ах., Б. Д., К. Байкушевъ, С. Б.

Pinus mughus Scop. (= P. montana Mill.) — клекашъ - Коз.; *клекъ* - (Пиринъ - Банско, Разлогъ, Рила - Самоковско) Ах., Vel., М. Б., Н. Г., С. Б., (с. с. Костенецъ, Радуилъ) С. Г., С. П., Ю.; низкорасълъ боръ - А. М., Н. М.; планински боръ - К., Н. С., Я.; слабъ боръ - Б. Д., Н. Г.,

Pinus peuce Grsb. — *бѣла мура* - (Банско) Ах., Б. Д., К. Байкушевъ, С. П., У.; молика - (с. с. Радоилъ и Костенецъ) С. Г.; мора - (с. Баня-Чепино) С. Г.; морика - Н. Г.; морика - (с. Габровецъ - Пазарджишко) С. Г., Ю.; *мура* - Ах., Vel., Iir., (с. Мала-църква - Самок.) С. П., Н. С., У., Х. Г., Ю.

Pinus silvestris L. — борика - А. Т., Vel., А. И., Н. Г., С. Б., У., Х. Г., Я.; борина - Ц. Г.; боръ - А. Т., А. И., В. Д., Vel., Д. Д., Д. Ц., З. Б., J., Iir., К., М. Г., У., Х. Г.; бѣла борика - Iir., М. Б., Н. Г., (с. Баня-Чепино) С. Г., Ю.; бѣла мура - А. Т.; бѣлоборка - А. Т., Д. В., Iir., М. Б., Н. Г., С. Г., Ю.; бѣлокъ боръ - С. Г., Ю.; *бѣлокъ* - (с. Баня-Чепино) С. Г., Н. Г., Ю., С. П.; *бѣлъ боръ* - Ах., В. К., Д. В., К., Н. Г., С. Б., (Самоковъ) С. Г., С. П., Ю.; обикновенъ боръ - А. М., К., М. Г., Н. М., Нейч., С. Б., С. Д. В., Я.; чамъ - А. Т., З. Б., М. Б., С. Д. В.; червенъ боръ - Ах., К.

Beli bor, belobor, obični bor (хрв.).

Отварата отъ младитѣ борови клонки действува възбудително върху слизестия епителъ на дихателнитѣ органи, омекчава възпалението му и улеснява отдѣляне на храчкитѣ, заради което се употрѣбява противъ *настинка, ангина, кашлица, бронхитъ, начална туберкулоза;* сжшата служи като пикочогонно срѣдство и за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *скрофули, маясълъ, скорбутъ, сифилисъ, ревматизъмъ;* отварата служи и за бани противъ *ревматизъмъ.* Разтопената борова смола се употрѣбява противъ *рани по краката,* получени отъ тѣсни обуща. Боровата смола се взема въ малко количество вжтрешно противъ *маясълъ.*

Piper cubeba L. (= Cubeba officinarum Miq.) — кебабие - (тур.)

Употрѣбява се като укрепително срѣдство на нервитѣ, противъ *стомашни болести и триперъ*.

Като дрога въ медицината — Fructus Cubebae.

Piper nigrum L. — черенъ пиперъ - Я.; *черъ пиперъ* - Д. Ц., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Д. В., Ц. Г., Я.; карабиберъ - (тур.) Б. Д.

Плодоветѣ се употрѣбяватъ като подправка на ястията. Въ народната медицина се употрѣбяватъ вжтрешно като настойка въ вино или ракия противъ *настинка*. Стрити на брашно и размѣсени съ медъ, служатъ за пластири противъ *настинка*, *кашлица*, *бодежъ*, *плевритъ*, *ревматизъмъ*, *невралгия*. Настойката имъ въ спиртъ се счита за едно много добро външно срѣдство за разтривки противъ сжщитѣ болести.

Pirus Tourn. — брекиня - Ах.; круша - Ах.; мукиня - Ах.; офика - Ах.; скоруша - Ах.; ябълка - Ах.

Pirus amygdaliformis Kit. — алфатка - Б. Д.; ахладка - Б. Д.; ахладка круша - Я.; бозалфатка - (Омортагъ) Д. Й.; горница - Б. Д.; дивякиня - Б. Д.; дивячка - Ах.; каменки - (с. Гедеклий - Ямболско) С. Г.; кокалица - Н. Г.; круша - У.; руйница круша - (с. Батембергъ - Разградско) С. Г.; сланопаджа - (с. Желюша - Царибродско) С. Г.; сърнъчъ - (Родопитѣ) А. Т.

Pirus aria Ehrh. (= Sorbus aria L.) — брашнянка - Ах.; брекиня - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; бѣла брекиня - Х. Г.; дяволско дърво - (Кюстендилско) С. Г.; мукина - Н. С., (с. Желюша - Царибр.) С. Г., С. С.; *мукиня* - А. Т., Ах., Б. Д., С. Г., Н. Г., С. П.; скокотлика - С. Г.; скоруша - (с. Костенецъ) С. Г.; сланопаджа - С. Г.; смръдлика - С. Г.

Мучное дерево (рус.); [illegible]; mukinja (хрв.)

Pirus aucuparia Gärtn. (= Sorbus aucuparia L. — брекиня - А. Т., М. Б., Н. М., Н. Г.; възкруша - А. Т., Н. Г., С. Г., Ю.; дива скоруша - А. Т., (Ст.-Загора) Ах.; калина - Н. Г., С. Б., (с. Широка-лжка - Смолянско) С. Г.; меко дърво - Н. Г., С. Б., (Кюстендилско) С. Г., Ю.; мяко дърво - Н. Г., С. Г.; оскоруша - Н. Г., С. Г., Я.; оскруша - А. М., А. Т., В. Д., В. К., Н. Г., С. Г., Ю., Я.; *офика* - Ах., Н. Г., (с. Колибито - Троянско) С. Г., С. П., Н. С., У.; офиково дърво - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; офикъ - (клб. Зелениката - Тетев.) С. Г.; проклето дърво - (с. Костенецъ) С. Г.; птича черница - С. Д. В.; рябина - Д. Д.; *самодивско дърво* - Ах., Коз., Н. Г., С. Г., Н. С., С. П., У.; скоруша - J., Н. Г., Нейч., Ю., Я.; смрадливо дърво - Н. Г., Ю.; смрадлика - Н. Г., (с. Бояна - Соф.) С. Г., Я.; смръдливо дърво - Н. Г., С. Г.; смърдика - (с. Бояна - Соф.) С. Г.; смърдлика - Н. Г., (с. Бояна - Соф.) С. Г.; цървена калина - (с. Костенецъ) С. Г.; шейтанъ очи - (тур.) Б. Д.

Смрдљиковина (срб. — Панчић), smrdljikovina, smrdljika, jarebina (хрв.).

Отварата отъ младитѣ клонки се пие противъ *кожна туберкулоза — офика*, отъ което произлиза и сжщото име на това дърво. Отварата отъ плодоветѣ действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария* и *дизентерия*.

Pirus communis L. — армудъ Б. Д.; алфатка - (тур., Омортагъ) Д. Й.; дива круша - С. Б.; дивачка - (Соф.) Ах.; *круша* - А. Т., Ах., Б, Vel., В. Д., В. К., Г. Б., Д. В., Д. Ц., К., Коз., Л., М. Г., Н. М., Н. Г., Н. П., Н. С., С. Г., У., Х. Г., Ю., Я.; обикновена круша - М. Б.; присадъ - Б. Д.; преседулка - Ах.

Груша (рус.); hruška (хрв.);

krušva (хрв.); **hruše, hruška** (чех.); **grusza, gruszka** (пол.); **крушка, круша** (слав.).

„Турила ми с детенце
Подъ тжж крушжж китушя,
Голѣма нива жнала." — Н.Г.

„Научился знае да чете до круши.
До кривж-тж крушж.
Обралъ си крушитѣ.
Пратилъ го да брули круши."
Н.Г.

„Турилъ му самаръ, па го пратилъ
Да брули круши." — Н.Г.

„Сиромашия и круши продава и телци пасе" — Н.Г.

„Зрѣла круша сама пада."
Н.Г.

„На зла круша зълъ прътъ"
Н.Г.

„Грѣхъ на орѣхъ, душа крушя".
Н.Г.

„Листата на крушевитѣ дървета, ако почнатъ да опадатъ първо отъ долнитѣ клонове, това е знакъ, че ще бжде голѣма зимата." — Шуменско.
Нар. Метеор., Сп. Вац.

Pirus domestica (L.) Sm. (= Sorbus domestica L.) — възкруша - (Айтосъ) С. Г., Х. Г.; градинска скоруша - Д. Ц.; оскоруша - Я.; *óскруша* - А. Т., (Софийско) Ах., (Омортагъ) Д. Й., Л., М. Б., Н. М., (Сливенъ, Карнобатъ, Котленско) С. Г., Ш.; скороша - Б., У.; *скóруша* - (Трънъ, Царибродъ) Ах., Н. С., Д. В., К., М. Г., С. Б., (Плѣвенъ, Врачанско, Ихтиманско) С. Г., (Ловечъ) У., Х. Г.; смръдлика - (с. Бояна - Соф.) С. Г.; ювесъ - Б. Д.

Woškeruše, oskeruše, oskoruše (чех.); **oskoruša, oskorušnjak** (хрв.); **оскороуша** (слав.).

Pirus malus L. — абълка - Коз., Н. Г., Ц. Г., Ш., Я.; ябълкница - Н. Г., (Солунско) А. Т.; дива ябълка - (Трънъ) Ах., В. К., Коз., С. Б., Ш., Ю., Я.; лисница - Б. Д.; *ябока* - Я.; ябълкница - (Крушево - Мак.) А. Т.; *ябука* - (Трънъ) Ах., Шапк. Сб. стр. 55.; *ябълка* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., Г. Б., Д. В., Д. Д., К., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. С., Н. Н., С. Г., С. Д. В., У., Ц. Г., Я.; ябълкница - Н. Г.; ябълчница - Н. Г.; ябълчници - Н. Г.; алма-ельма - (тур.) Б. Д.; кечé-алмасж - (Омортагъ) Д. Й.

Яблоня, кислица (рус.); **jablon** (чех.); **jabuka** (хрв.); **аблань, ıаблань, аблъка, ıаблоука**

„Пазило я два дни, три дни,
Два дни, три дни, три недѣли,
Отпазило три ябълки,
Три златочервенки." — Н.Г.

„Пенчо сж жалба нажали,
Червенъ си поясъ разпаса,
На ябълкж го премѣтнж
И тамъ сж Пенчо обеси."
Н.Г.

„Той что ми даде ябълкж,
Да сж тръкаля като него;
Той, что ми даде пръстена,
Да се разлѣе като него;
Той, что ми цѣлуна лице-то,
Да сж блажива со мене!"
Н. Г.

„У градинж подъ ябълкж
Сѣди тънка Мара,
Съсъ пръстены потропува,
Ивану сръдце разтропува."
Н. Г.

„Тамо е израсло той дрьво зелено,
Родъ ми е родило, все златни ябълкы,
Упаниxъ соколъ, пжларь да имъ бжде."
Н. Г.

„Бѣла сымъ, бойно юначе,
Бѣла сымъ като млѣчице,
Тънка сымъ като книжицж,
Румяна като ябълкж."
Н. Г.

„Не вѣй, вѣтру, не лѣляй ме,
Оти сумъ си обродила
На двѣ вѣтки три яболки!"
Н. Г.

До пладне шиѣтъ завръзя,
До икиндия узрѣя,
До три ми златни я б ъ л к и."
Н. Г.

„Ергени облокъ си чинатъ:
Кой ке прѣвърли дръвото
Съсъ триста оки желѣзо,
Съ тридесятъ благи я б о л к и,
Тоя ке земе Ирини." — Н. Г.

„Много съмъ даръ готвила:
Всякому свата по даржъ,
Старому свекру два дара,
На Кумо Петъръ шамлия,
На шамлията я б л ъ к а,
У ябълката жлътица." — Н. Г.

„Лѣтѣ ако има много дрѣнки и к и с е л и ц и, презъ зимата ще има голѣмъ снѣгъ." — Сливенско.
Нар. Метеор., Сп. Вац.

„К и с е л и ц и т ѣ даватъ ли много плодъ, зла ще е зимата." — Софийско.
Нар. Метеор., Сп. Вац.

„Петровкитѣ я б ъ л к и ако родятъ и по Петковъ день презъ годината, зла ще е зимата." — Кюстендилско.
Нар. Метеор., Сп. Вац.

„Кога има много трънки и к и с е л и ц и, зимата е зла." — Бургаско.
Нар. Мет., Сп. Вац.

Pirus torminalis (L.) Ehrh. (= Sorbus torminalis Crtz.) — *брекиня* - (Трънъ) Ах., Vel., С. Б., (Търново, Гор.-Орѣховица, Берковица, Враца) С. Г., У., Х. Г., Ю., Я., Н. С.; дива коприва - Б. Д.; дива оскруша - М. Б.; дива скоруша - Д. Ц., М. Б.; дяволско дърво - (Карнобатъ) С. Г., Я.; дяволъ - (с. Г.-Лозенъ - Соф.) С. Г.; мждрява - Б. Д.; обрекиня - (с. Ребарково - Врачанско) С. Г.

Б е р е к ъ (рус.); b ř e k, b r a k (чех.); b r e k i n j a, b r e k (хрв.).

Pistatia lentiscus L. — мастиково дърво - А. Т., Х. Г.; *сакъзно дърво* - М. Г.; сакъсовъ фастъкъ - А. Т., Ш.

М а с т и к о в о е д е р е в о (рус.).

Pistacia terebinthus L. — *бъсчука* - (с. Бѣстовица - Пловдивско) С. Г.; даминъ - (с. Ново село - Тополово) Н. С.; кукучъ - (с. Чепеларе Асеновградско) С. Г.; скипиларь Б. Д.

С к и п и д а р н о е д е р е в о, т е р п е н т и н н о е д е р е в о (рус.); t e r e b i n t h (чех.).

Pistacia vera L. — персийски фъстъкъ - Б. Д.; *шамъ фъстъкъ* - (тур.) Б. Д.

Pisum L. — бизелъ - (тур.) Ах.; *грахъ* - Я.

Г о р о х ъ, г о р о ш е к ъ (рус.); g r o c h (пол.); h r á c h (чех.); g r a h, g r a š a k (хрв.); граχъ (слав.).

Pisum elatius M. B. — *полски грахъ* - (прев.) Ах., М. Б., Н. П., С. Г., Ф. Х.

Pisum sativum L. — бизели - Б. Д.; *бизеля* - Х. Г., Я.; бурчакъ - Б. Д.; градински грахъ - Д. В.; *грахъ* - А. М., Б., В. Д., В. К., Г. Б., Д. В., Д. Д., Д. Ц., З. Б., J., К., Коз., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., У., Х. Г., Я.; грáшка - (Софийски пазаръ) Ах.; грáшокъ - (Македония) Б. Д.; мазаре грахъ - С. Д. В.; обикновенъ грахъ - А. Т., Б., М. Б., Н. П., С. Г., Ф. Х.

Plantago L. — баба - В. К.; боренъ - Я.; бръци - Н. Г.; буквица - Н. Г.; буковица - Н. Г.; бърда - Я.; живовлѣкъ - Н. С., Н. Г.; жилавецъ - Ах.; жиловецъ - Н. Г.; жиловлакъ - В. Д., Vel., Н. Г.; *жиловлъкъ* - Ах., Iir., Н. Г., С. Г.; жиловникъ - Vel., Iir., Н. Г., Ш., Я.; жиловратъ - Я.; жилоглавъ - Н. Г.; клинавиче - У.; петрожилка - Н. Г.; пятожили - Н. Г.; сучи-тъчи - Н. Г.; тегавецъ - А. Т., Я.; тъчи-тъчка - Н. Г.; тъчи-тъчи-станъ - П. Б.; тягавецъ - Н. Г.; тяговецъ - Н. Г.

Ж и л о в л j а к (срб. — Панчић).

Plantago arenaria W. K. — пѣсъченъ жиловникъ - (прев.) Б. Д.

Plantago carinata Schrad. — горски жиловлѣкъ - У.; гребенестъ жиловлѣкъ - (прев.) Б. Д.; клинавиче - У.; прѣко клине - (Софийско) Н. Г., Я.

Plantago lanceolata L. — бърда - Я.; дълголистенъ жиловлѣкъ - С. Г., М. Б.; дълголистенъ жиловникъ - У.; жилавецъ - Я.; жилавичи - С. В.; жиловлакъ - Н. Г., Я.; жиловлѣкъ - М. Б., У.; жило́вникъ - Н. Г., (Омортагъ) Д. Й., Я.; жиловлъкъ - Ф. Х.; жилоглавъ - М., Н. Г.; *копиевиденъ жиловлѣкъ* - (прев.) Ах.; копиелистенъ - жиловлѣкъ - (прев.) Г. Б.; копиелистенъ жиловникъ - (прев.) П.; копиеобразенъ жиловлакъ - (прев.) Б.; копиеобразенъ жиловлакъ - (прев.) Б.; ланцетолистенъ жиловлѣкъ - (прев.) Ах., В. Н.; обикновенъ жиловлакъ - М. Г.;остролистъ жиловлѣкъ - С. В.; сулничний жиловлѣкъ - С. Д. В., Ф. Х.; петложилка - Я.; сгъргуць платънци - С. В.

Копиевидниятъ жиловлѣкъ има извънредно голѣма употрѣба въ нашата нар. медицина. **Отварата** му въ вода или червено вино е едно превъзходно срѣдство за пречистване кръвьта и за омекчаване и изхвърляне храчкитѣ, поради което се употрѣбява не само срещу *обикновена кашлица*, но и срещу *старъ хроничень бронхитъ;* сжщо противъ *магарешка кашлица*; служи още противъ *разни кръвоизлияния: кръвохрачене, маясъль, дизентерия* и др.; противъ *диария, възпаление и болки въ стомаха и червата, оригване и киселини въ стомаха;* противъ *болести на черния дробъ, жълтеница;* противъ *малария*. Счуканитѣ прѣсни и зелени листа въ видъ на **каша** или сварени и прецедени въ видъ на **лапи**, се употрѣбяватъ противъ *гнойни рани, рани* отъ *отровна змия*, *пчели*, *мокри лишеи* и *отоци* отъ **та** служи за **гаргара** като срѣдство за *заякване болни вѣнци*, противъ *зжбоболъ* и за **компреси** при *възпаление на очитѣ*. Противъ *зжбоболъ* се дъвче суровиятъ коренъ.

Копиевидниятъ жиловлѣкъ по-рано е употрѣбяванъ като дрога **Herba Plantaginis lanceolatae**.

Plantago major L. — борецъ - С. Д. В., Я., (с. Бу́ковица - Мак.) Д. А.; бръци - Коз., Н. Г., (с. Ченге - Айтоско) С. Г., Ю.; бу́квица - (Леринъ) Д. А., Н. Г.; буко́вица - (с. Бобища - (Мак.) А. Т., (с. с. Шестеово и Горанци - Мак.) Д. А., Я.; голѣмъ жилавецъ - (прев.) Д. Ц.; голѣмъ жиловлакъ - (прев.) Б., Н. Г.; *голѣмъ жиловлѣкъ* - (прев.) Ах., Б.; голѣмъ жиловникъ - (прев.) У.; едролистенъ жиловлѣкъ - Ах.; едролистъ живовлѣкъ - Коз., С. Д. В., С. Г.; едъръ жиловлѣкъ - Я.; едъръ жиловникъ - Я.; едъръ жиловратъ - Кал., Я.; живовлѣкъ - (Копривщица) А. Т., Н. Г.; жи́лавецъ - А. Т., (Крушево - Мак.) Д. А., Коз., Н. Г., (с. Баня-Чепино, с. Пищигово - Пазарджишко) С. Г., Я.; жило́вецъ - (Паланка - Мак.) Д. А.; жилаецъ - (с. Селска-Доруна - Дебърско) Д. А., (Омортагъ) Д. Й.; жиловлакъ - (с. Каменица - Пещерско) С. Г., У.; жиловлѣкъ - (Копривщица) А. Т., М. Б., Н. Г., С. Г., У., Я.; жило́влякъ - (Трънъ) Ах., (с. с. Костенецъ и Габровецъ - Ихтиманско, с. Бездѣнъ - Соф., с. Бѣли-Осъмъ - Тетевенско) С. Г.; жиловникъ - Коз., Н. Г., (с. Ченге - Айтоско) С. Г., (Ловечъ, Търново) У., Я.; жилоглавъ - (Трѣвна) С. Г., Ю.; петрожилка - С. Г.; миша опашка - В. К., Ю.; моската петрожилка - (с. Чепеларе) С. Г.; петложилка - Я.; петожили - (с. Куру-дере - Мак.) А. Т., Н. Г., Я.; петружилка - (с. Чепеларе) С. Г.; петржилъ - Б. Д.; петрожилка - (с. Гайтаниново - Тетов-

новградско) С. Г., Я.; скърбуцъ-скърбуцъ-платънце - Б. Д.; стъргукъ - Н. Г.; стъргукъ-стъргукъ - Коз., Н. Г.; стъргукъ-стъргукъ-платънце - Н. Г., (Ловечъ, Търново) У.; сучи-тъчи - (с. Горно-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г., Я.; тéгавецъ - (Воденъ, Велесъ) А. Т., Д. А., Я.; тегáвецъ - (Неготинъ - Мак.) А. Т.; тéгаецъ - Битоля, с. Янковецъ - Ресенско, с. Бѣлица - Кичевско, с. Бухъ - Леринско) Д. А.; теговецъ - Н. Г.; тегувецъ - (Кукушъ) А. Т.; тéгецъ - (Ресенъ, Охридъ, Прилепъ, Тетово) А. Т.; тъчи-тъчи-платно - М Б., (Сливенъ, Котелъ) С. Г., Ю., Я.; тъчи-тъчка - (Враца) А. Т., Н. Г., Ц. Г., Я.; широколистенъ жиловлакъ - (прев.) М. Г.

Употрѣбява се както предходния видъ, макаръ и по-малко.

Plantago media L. — буквица - Н. Г.; бръци - Н. Г.; дивъ живовлѣкъ - Д. Д., С. Д. В.; живовлакъ - Ц. Г.; жиловлѣкъ - В. К., Д. Д.; жиловлякъ - Ю.; жилавецъ - Д. Ц.; жиловникъ Б. Д.; жиловрътъ - У.; миша опашка - В. К.; срѣденъ живовлакъ - (прев.) М. Г.; срѣденъ жиловлѣкъ - (прев.) М. Б., Я., С. Г.; срѣденъ жиловникъ - (прев.) У.; срѣднолистенъ жиловлѣкъ - (прев.) Ах.; съчи-тъчи - Н. Г.; тегавецъ - Б. Д.; тъчецъ - Н. Г.; тъчи-платно - Н. Г.

Plantago montana Lam. — жиловлякъ - Ю.

Plasmodiophora brassicae Wor. — *зéлена лигава гжба* - Нейч.; *зéлена кила* - Б. И.

Platanthera Rich. — *кукувича опашка* - Ах.; *чингелче* - А. Т.

Platanhera bifolia Rich. (= P. solstitialis Bönn.) — кукувича опашка - Ах.; гороцвѣтъ - Б. Д.; ченгел-

Platanthera chlorantha Rchb. — зеленикава кукувича опашка - (прев.) Ах.

Platanus Tourn. — абланъ - А. И., С. П.; водокленъ - Б. Д., Я.; платанъ - А. И., Я.; *чинаръ* - Ах., Д. Д., А. И., Н. С., С. П.; ябланъ - А. И.

Платанъ (рус.); wodoklen (чех.).

Platanus occidentalis L. — абламъ - Н. Г.; абланово дърво - Н. Г.; абланъ - Н. Г.; абленъ - Н. Г.; американски платанъ - Я.; западенъ платанъ - (прев.) М. Г., У.; *западенъ чинаръ* - (прев.) М. Б.; платанъ - Д. Ц., Н. Г., С. Д. В., Х. Г.; чинаръ - Н. Г.; ябланъ - Н. Г.

Platanus orientalis L. — абламъ Б. Д.; абланово дърво - Н. Г.; *абланъ* А. Т., Vel., Н. Г., Ш.; абленъ - (с. Бѣлово - Пазардж.) С. Г.; аворъ - Н. Г.; азиатски платанъ - Я.; водокленъ - Б. Д., Коз., Л.; източенъ платанъ - (прев.) М. Г., У.; източенъ чинаръ - (прев.) М. Б.; кленъ - Д. Ц.; платанъ - Б. Д., Н. Г., С. Д. В.; *чинаръ* - (тур.) Ах., Б. Д., В. Д., Коз., Н. Г., Н. С., С. Г. В., Ш., Я.; ябланово дърво - Н. Г.; ябланъ - Н Г.; ябламъ - Н. Г.; ябленъ - (с. Бѣлово - Пазардж.) С. Г.; яблинъ - Н. Г.

Pleurotus ostreatus Jacq. — гжби припънки - Х. Г.; припънки - Х. Г.

Plocaria herminthochorton L. — *глистоморка* - М. Г.; глистоморна водорасълъ - Г. Б.; лѣчива власовина - М. Г.

Отварата отъ глистоморката се употрѣбява противъ *детскитѣ глисти.*

Plumbago europaea L. — зеркула - Н. Г., Я.; *зеркеле* - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; *сє*-

Отварата отъ корена на саркофая служи за лапи противъ *ревматизъмъ* и за гаргара при *зѫбоболь*. Счуканиятъ прѣсенъ коренъ въ видъ на каша, смѣсена съ дървено масло, се употрѣбява сѫщо противъ *ревматизъмъ* и *ракови тумори*. Отъ прѣсния коренъ, счуканъ на каша съ готварска соль и синь камъкъ, се прави помада противъ *краста*

По-рано като дрога Rádix Dentáriae.

Poa L. — *ливадина* - А. М., Ах., Н. С., С. П., С. С., Я.; метлица - Д. Ц., К., М. Б.; метликъ - Д. Т.

Метелка, метлица, метликъ (рус.).

Poa annua L. — едногодишна ливадина - (прев.) Ах.

Poa bulbosa L. — луковична ливадина - (прев.) Ах.

Poa compessa L. — плоскостъблена ливадина - (прев.) Ах.

Poa pratensis L. — ливадина - С. Д. В., Я.; ливадна метлица - Х. Г.; ливадна трева - Ф. Х.; обикновена ливадина - Ах.

Poa trivialis L. — грапава ливадина - Ах.; обикновена ливадна трева - Ф. Х.

Polyanthes tuberosa L. — *туберoза* - Б. Д., Дац., Х. Г.

Polygala L. — змийска трева - Б. Д.; подлесъ - А. Т., Д. Ц.; *телчарка* - Ах., С. С., С. П.

Palygala comosa Sch. — телчарка - Ах.; телчярка - Коз., Н. Г.; тилчарка - (Ловечъ) У.

Polygala senega L. — сенега - Ах..

Коренътъ на това растение има доста голѣма употрѣба, особено въ официалната медицина като дрога Rádix Senegae. Употрѣбява се въ *кашлица*, *бронхитъ*, като слабително срѣдство и за *повръщане*; противъ *водянка*.

Polygala major Jacq. — телчарка - Б. Д.; голѣма телчарка - (прев.) Ах.

Polygala vulgaris L. — горчивъ млѣчокъ - С. И.; млѣчникъ - Х. Г., Я.; обикновенъ млѣчникъ - Я.; обикновена телчарка - (прев.) Ах., Б. Д.; сиво-червенъ млѣчникъ - С. Д. В.

Polygonatum Tourn. — гърненца - Я.; калинка - Н. Г., С. Г.; момина сълза - Я.; *момкова сълза* - Ах., Нейч., Н. С.; момска сълза - А. М.; одрѫжка - Vel.; мѫжка сълза - Я.; одраки - Н. Г., Коз.; пѣтльовъ гребенъ - У.; пѣтльово перо - (Луковитъ) Ах.; петрово перо - В. К.; пресѣкниче - Н. Г., С. Г.; стойка - Б. Д.

Polygonatum latifolium Desf. — бѣлъ вѣтъръ - Н. Г., У.; дива моминска сълза - У.; мъхеста момкова сълза - Ах.; *момкова сълза* - Ах.; *одраки* - (Сливенъ) Коз., Н. Г., С. Г., Ш., Ю.; отокливо билье - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; пѣтлува опашка - У.; пѣтлоьво перо - Ю.; пресѣкниче - Н. Г., С. Г., Ю.; жръмъоту - (тур.) Б. Д.

Polygonatum multiflorum All. — момкова сълза - Н. Г., (Ловечъ) У.; многоцвѣтна момкова сълза - (прев.) Ах.

Polygonatum officinale All. — вѣтрликъ - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; гърненца - Я.; женски одраки - (с. Сотиръ - Сливенско) Коз., С. Г.; калинка - Коз., С. Г.; лѣковита момкова сълза - (прев.) Ах.; моминска сълза - Х. Г.; пресѣкниче - (с. с. Костенецъ и Габровецъ - Ихтиманско) С. Г.

Polygonum L. — горецъ - Н. Г.

дворияци - Д. Ц.; дива греча - Д. Д.; елла - Ах.; лисецъ - Ах.; лютивиче - Кал.; лютивче - С. С.; лютиче - Я.; марсолъ - М.; маисълче - У.; напрекъ - К.; пачина - В. К., С. Г., Н. Г.; пиперiче - Н. С, С. С.; пиперче - Ах.; прасковче - У.; слачецъ - Ах.; сополче - Я.; троскотъ - Ах.; фасуличе - С. Г.; хелда - Б. Д.; червенка - Я.; щавелъ - Н. Г., С. Г.

Гречиха, горецъ (рус.).

Polygonum amphibium L. — лютика - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; пиперiче - (с. с. Подцърненци - Кюстендилско, с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.; плаващо пиперче - Ах.

Горецъ, горчица, водяная гречиха (рус.).

Polygonum aviculare L. — гжсеница - Н. Г.; гжскина трева - Н. Г.; гжшеница - (Трънско) Ах., (с. Драгоманъ - Соф., с. Текира - Пазардж.) С. Г.; дивъ фасулъ - (с. Шейтаново - Родопитѣ) С. Г.; кокоша билка - (с. Чепеларе) С. Г.; кокошинка - (с. Алада - Свиленградско) Ах., Н. С.; кокоша трева - Н. Г.; кокошатина - (с. с. Баня-Чепино и Каменецъ) С. Г.; *пача трева* - (Трънъ) Ах., Н. С., (Омортагъ) Д. И., Б. Д., В. К., М. Б., Н. Г., (с. Геликлий - Ямболско) С. Г., (Ловечъ) У., Х. Г.; паче жито - У.; *пачина* - Ах., В. К., Н. Г., (Котленско) С. Г.; троска трева - М. Б., М. Г., (с. Брѣзье - Соф., Кюстендилско) С. Г.; троскотъ - (Софийско, Трънско) Ах., Н. Г., П., (с. с. Лиляче и Подцърненци - Кюстен.) С. Г., Троянско - (клб. Зелениката - Тетев.) С. Г.; фасулявче - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; червенка - Я.; иланъ-оту - (тур.) В. К., Н. Г.

Гусятникъ (рус.); troskot (хрв.).

И понизъ мя студена вода,
Дѣка момы платна бѣлятъ,
А нѣвести ризы перятъ." — Н. Г.

„Намѣри либя край пжтя,
Дѣка косило заспало;
Мермеръ му камъкъ възглавие,
Троска му трева постилка,
Тъменъ му облакъ завивка."

Н. Г.

Пачината има голѣма употрѣба въ нашата народна медицина. Отварата й действува като силно пикочогонно срѣдство и помага при *пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ;* сжщата действува възбудително върху храносмилателната система, намалява болкитѣ въ стомаха и червата; помага противъ *рани и циреи въ стомаха;* действува и като стегателно срѣдство противъ *кръвоизлияния въ стомаха, червата,* при *маясълъ, изобилна менструация,* а сжщо и противъ *диария, дизентерия;* противъ *триперъ, сифилисъ и бѣлотеченията* въ женитѣ. Прѣсната билка, счукана на каша, се употрѣбява противъ *рани.* При възпаление на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ трѣбва да се избѣгва употрѣбата на тази билка.

Polygonum bistorta L. — горецъ - М., Н. Г., Я.; *кървавиче* - Н. Г., Я.; пача трева - С. И.; куртъ-панчасж - (тур.) Dor.

Отварата отъ корена и коренището на кървавичето действува стегателно и се пие противъ *кръвоизлиянията въ стомаха, червата* и *матката;* противъ *дизентерия, диария;* сжщата служи противъ *силна менструация, малария, сперматорея* (семетечение въ мжжетѣ) и *бѣлотечението въ женитѣ.* Външно за гаргара като срѣдство за *закрепване вѣнцитѣ;* за промиване *рани* и на *матката* при *бѣлотеченията;* за гаргара противъ *ангина.* Коренището се яде сурово при *силни стомашни болки.*

По-рано кървавичето се е употрѣбявало въ медицината като дрога Rádix Bistortae.

Polygonum convolvulus L. — лисецъ - Ах.; понетица - С. Г.; по-

Н.Г., (Болградъ, Бесарабия) С.Г., Я.Т.; слачецъ-(Брѣзнишко) П.Б.; *фасуличе*-Н.Г., (с. Габровецъ - Пазардж.) С.Г.; фасулявиче-Н.Г., (с. Костенецъ - Ихтиманско) С.Г.

Svlačec (чех.).

Polygonum dumetorum L. — пача трева.

Отварата отъ всички части на тази билка се употрѣбява като *силно слабително срѣдство.*

Polygonum fagopyrum L. (= Fagopyrum esculentum Moench.) — гречика - J.; гречиха - Б., Г.Б., Д.Ц., З.Б., М.Б., М.Г., Н.П.; *елда*-Ах., Б.Д., Vel., Н.Г., (Босилеградско) С.Г., Х.Г., Я.; елъръ-Я.; лисецъ-Н.Г.; обикновена гречиха - Б.; обикновена червенка - Я.; сополянъ - Н.Г., С.Г.; хелда - Д.Ц., Н.Г.; червеника - А.Т., С.Д.В.; червенка - А.М., Н.М., С.Д.В.

Гречиха (рус.); hřečka (чех.); heljda (хрв.); елjда (срб.).

Polygonum hydropiper L. — *воденъ пиперъ*-(прев.) С.И., У., Я.К.; водно пиперче-Ах.; лютивче-У.; маясълче-У.; папрекъ-М.Б., М.Г.; пиперика-Х.Г.; пипериче-У.

Отварата отъ водния пиперъ се употрѣбява въ нар. медицина противъ *възпаление и рани въ стомаха;* също за урегулиране *нередовна менструация;* противъ *пѣсъкъ въ бѫбрецитѣ и въ черния дробъ, маясълъ, треска;* за промиване при *възпаление* и *бѣлотеченията* на *половитѣ органи въ женитѣ;* за гаргара противъ *ангина* и *възпаление на гълтката.* Счуканата билка на каша служи за налагане *гнойни рани;* въ видъ на лапи се налага върху болното мѣсто отъ *маясълъ, рани* отъ обуща, *скрофулни рани, краста, гангрена.* Вѫтрешната упо-

Polygonum lapathifolium L. — лапатолистно пиперче - (прев.) Ах.; лапатъ - (с. Чепеларе - Асеновгр.) С.Г.; лапатникъ - (с. Чепеларе) С.Г.; лютивче - У.; *пипериче*-Н.Г., С.Г.; прапоръ - (с. Чепеларе) С.Г.; щавелъ - Н.Г., С.Г.; щавунякъ - Н.Г., С.Г.

Polygonum mite Schrank. — бѣлъ вѣгъръ - У.; *змийски пиперъ*-(с. Брѣзье - Софийско) С.Г.

Това растение се употрѣбава за лѣкуване бѣлия вѣтъръ (настинка), отъ което е получило и названието бѣлъ вѣтъръ.

Polygonum orientale L. — лютиче - Н.Г., Я.; мисирчи сополъ - Н.Г., Я.; *мисирекъ*-Ах.

Отварата отъ мисирека се употрѣбява за *урегулиране нередовна и недостатъчна менструация;* противъ *маясълъ* се пие отварата, а съ остатъка отъ билката се правятъ топли лапи върху болното мѣсто.

Polygonum persicaria L. — дива върба - А.П., Я.; колѣнчеста върба - А.П., Я.; конски чушки - (Ловечъ) У.; *лисецъ*-А.П., М.Б., М.Г., Н.Г., Н.М., Х.Г., Я., Я.К.; лютивиче - Я.; лютиче - С.В., У.; лютъ буренъ - Н.Г.; марсолъ - Н.М.; мисирекъ - У.; мисирски сополъ - У.; маясълчи - У.; мисирче - Н.Г., Я.; мърсолъ - Х.Г.; обикновено пиперче - Ах.; прасковина - (прев.) Н.Г.; прасковиче - (прев.) А.П., Н.Г., (Ловечъ) У.; прасковче - (прев.) Vel., Н.Г., (Ловечъ) У., Я.; сополянъ - Н.Г.

Lisac (хрв.).

Въ нар. медицина се употрѣбява както Polygonum hydropiper L.

Polygonum viviparum L. — горецъ - Ах.

Отварата отъ коренище-

приготви отвара, коренището се яде сурово.

Polypodium vulgare L. — блага билкя - (с. Брѣзье - Софийско) С. Г.; блага билка - С. В.; блага папарь - Н. Г., Ц. Г.; блага папра - (Банско) А. Т.; блага папрать - Н. Г., Я.; благъ коренъ - Б. Д., С. Б.; навалникъ - Б. Д.; папарь - Н. Г.; папра - Н. Г.; папреть - Н. Г.; папура - Н. Г.; папуръ - Н. Г.; пъпрьть - Н. Г.; райково коренче - Н. Г., Я.; райковъ коренъ - Н. Г., Х. Г., Ц. Г., Я.; сладка папарь - Б., Д. В., М. Б., Ц. Г.; *сладка папрать* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., Vel., В. К., Д. В., (Омортагъ) Д. Й., К., М. Б., М. Г., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Х. Г., Ц. Г., Ю., Я.; сла́дка па́пура - (Копривщица) А. Т., Ц. Г.; сла́дко ко́ренче - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т., Г. Б., Д. В., К., Н. Г., С. Г., У., Х. Г., Ц. Г., Ю., Я.; сладъкъ коренъ - Н. М., С. Г.; сладунъ - А. Т., Д. В., Н. Г., С. Г., Я.; сладъкъ папратъ - Д. Ц., Н. М., Н. С., С. Г.; тужинъ - Н. Г., Я.; ямболо - М.

Папоротникъ, папороть, сладкій коренъ (рус.); sladka paprat (хрв.); paprotka (пол.).

„Съ масло сж яде и папрать-та. Има ли масло и папрать-та манджа става“. — Н. Г.

„Посѣяхъ си дребенъ папретъ,
Дребенъ папретъ край Дунава,
Дано папретъ родъ роди;
Не си папретъ родъ роди.“

Н. Г.

Отварата отъ коренището на сладката папрать действува омекчително върху слизестия епителъ на дихателнитѣ тржби, улеснява отдѣляне на храчкитѣ, заради което се употрѣбява противъ *обикновена* и *магарешка кашлица*, сжщо и при *начална туберкулоза*. Употрѣбява се още като леко слабително и пикочо-болеститѣ на *черния дробъ* и противъ *глисти*.

Въ медицината като дрога Rádix Filiculae dulcis или Rádix Polypodi.

Polyporus fomentarius Fr. — букова прахань - Д. Ц.; дървена гжба - Н. Г.; пра́ана - (с. Стояново - Гевгелийско, Мак.) Д. А.; пра́вунъ - (с. Мачуково - Гевгелийско) Д. А.; прахановa гжба - У., Х. Г.; праха́нь гжба - Б., М. Б., С. Д. В.; *пра́хань* - А. П., Б., Д. В., М. Б., Нейч., Х. Г., Я.; праха́нь - (с. Плѣвня - Драмско) Д. А.; прахунъ - Н. Г.; се́кэль - (Битоля, Ресенъ, Воденъ, Ениджe) Д. А., Н. Г.; се́кель - (с. Палежъ - Мак.) Д. А.; секълъ - А. Т.; трутъ - (Трънъ) Ах., (Скопие) А. Т., (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; тратъ - (Прилепъ, Велесъ, Дебъръ, Кичево) Д. А.; трътъ - (Охридъ) Д. А., Н. Г.

Трутъ (рус.).

Polystichum aculeatum Roth. — вж. Aspidium aculeatum (L.) Doell.

Polystichum lonchitis Roth. — вж. Aspidium lonchitis (L.) Sw.

Polytrichum commune Hedw. — власестъ мъхъ - Я.; еднострькъ мъхъ - С. Д. В.; многовлакнестъ мъхъ - У.; многовластий мъхъ - Г. Б.; нерадичя - Н. Г.; *обикновенъ мъхъ* - А. М., А. Т., Д. В., З. Б., М. Б., Нейч.; обикновена мъховина - М. Г.; страхличе - Н. Г.; срашниче - Н. Г.

„Това биле се вари и се пие за уплашване, за болесть огнжнж, и за родилка, кога й се слоши нѣчто.“

Н. Г.

„Съ тоя буренъ кадятъ родилкитѣ, кога имъ сж слоши нѣчто.“ — Н. Г.

Polystygma rubra Tul. — *червенка* - Б. Д., Б. И.; червени петна -

Populus L. *топола* - Б. С., М. Б., Н. С., С. Г., Х., Ш., Я.; кавакъ - Ах.; осика - Н. Г., Н. С.; трепетлика - Ах.

Тополь (рус.); topola, topol (хрв., пол.); topol (чех.); тепола, тепелм (слав.).

„Сънь посънила млада Явкуляца
Въ сжботж вечерь спорядъ недѣля:
Тѣхни дворя въ водж обтжнжли.
На срѣдъ двора двѣ тополы."

Н. Г.

„Високъ колко топола. Высока топола, но сврака по вея." — Н. Г.

Populus alba L. — *бѣла топола* - А. М., Ах. А. Т., Б., В. Н., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., М. Б., М. Г., Н. Г., Нейч., Н. С., С. Б., С. Г., С. П., У., Х. Г., Ю.; пиринъ - Н. Г.; сребрецъ - Н. Г.; сребриста топола - С. П.; сребролистна топола - А. Т., Г. Б., С. Б.; сребролиста топола - Д. Д.; сребърна топола - В. Н., Н. М., Н. Г.; топола - Vel., Н. Г., Ю.

Серебристый тополь, бѣлолистный тополь (рус.); bela topola (хрв.); biala topola (пол.).

Въ нар. медицина се употрѣбява както Populus nigra L.

Populus italica Moench. — вж. Populus pyramidalis Roz.

Populus nigra L. — *кавакъ* - (тур.) А. М., Б., В. К., Д. В., (Омортагъ) Д. Й., Д. Д., Dor., Д. Ц., Н. С., С. П., Х. Г., Ю., Я.; топола - Д. Ц.; *черна топола* - Ах., Б, Д. Д., Д. Ц., З. Б., К., М. Б., М. Г., Н. Г., Н. С., Нейч, Н. М., С. Б., С. Г., С. П., У., Х. Г.; исика - Х. Г.

Осокорь (рус.); topol černý (чех.); crna topola (хрв.).

Отварата отъ пжпкитѣ и коритѣ на младитѣ клонки пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *подагра, ревматизъмъ, ишиасъ, скорбутъ, сифилисъ, малария;* сжщо противъ *сърдцебиене.* За премивание и компреси на *гнойни рани и рани отъ изгаряне;* сжщата омекчава възпаленията въ дихателнитѣ тржби, улеснява отдѣляне на храчкитѣ и се употрѣбява противъ *кашлица и ангина.*

По-рано въ медицината като дрога Gemae Populi

Populus pyramidalis Roz. — висока топола - К. Н. Г., У., Ю.; голѣма топола - У.; кавакъ - К., Коз., Н. Г.; италианска топола - В. Д., Г. Б.; *пирамидална топола* - А. М., Ах., Б., Д. Ц., К., Н. М., Нейч., С. Б., С. Г.; пирамидна топола - М. Г., С. Г., Я.

„Есенно време на тополитѣ листата ако капатъ по-напредъ отъ върха, зимата ще е лоша въ началото, а ако падатъ отъ дъното, ще е лоша къмъ края." — Кюстендилско.

Нар. Мет., Сп. Вач.

„Когато шумата на тополитѣ отпадне по-напредъ отдолу, значи че тежката зима тая година ще бжде изначало; ако ли отпадне по-преди отъ върха — въ края".

Люб. Баба Ега, стр. 37.

Populus tremula L. — бѣло дърво - Н. Г.; дивъ кавакъ - Н. Г.; кавакъ - (тур., Омортагъ) Д. Й.; осенъ - С. Д. В.; *осика* - (Малко-Търново) А. Т., Ilr., Н. Г., С. Б., Н. С., С. П., (с. Чепеларе - Асеновградско, с. Габровецъ - Ихт.) С. Г., (Странджа) Д. Й.; осина - Д. Д., Н. Г.; топола - Д. Д.; трепериша - Н. Г.; трипетлика - В. К.; трипитлика - У.; треперушка - Д. В., З. Б., Н. Г., С. Г.; трепетникъ - С. Д. В., Ю.; трепетлива топола - Д. Ц.; трепетлика топола - М. Г.; *трепетлика* - А. М., А. Т., (Тръгъ) Ах., Б., Vel., Д. В., J., К., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Б., С. Г., Н. С., С. П., У., Х. Г., Ю., Я.; черна топола - У.; исика - (Битоля, Охридъ, Ресенъ) Д. А.; исика - А. Т., Vel., Ilr., (с. Бобошево - Дупнишко, с. Костенецъ, с. Хвойна -

Асеновградско, Трънъ) С. Г., Ю.; ѝшка - (Ресенъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; черна топола - У.

Осыка, осина, осика (рус.); jasika, trepetljika (хрв.); osyka (чех.); osina, osika (пол.); осина (слав.).

„Зарадва ся святый Георги,
Изъ друмъ връви, пѣсень пѣе,
Что го зачю, все послуша;
Едно дърво трепетлика
Не сѫ запря, не послуша,
И прокля го святый Георги:
Да би далъ Богъ трепетлика,
Все ты да треперешъ!" — Н Г.

„Проговаря святый Иванъ:
Застой, горо, застой водо,
Кое чюе, да застане,
Да си кръстимъ млада Бога!
Трепетлия не дочюла,
Прокляй я е святый Иванъ."
Н. Г.

Отварата отъ кората на младитѣ клонки на трепетликата се употрѣбява за пречистване кръвьта, противъ *ревматизъмъ, ишиясъ, скорбутъ, сифилисъ;* противъ *сърдцебиене, кашлица;* външно за компреси и промивки на *гнойни рани* и *рани отъ изгаряне.*

Portulaca L. — *тученица* - С. С.; тлъстига - Ах.

Тушац (срб.).

Portulaca oleracea L. — вахса - (Пирдопъ) П. Б.; дива тученица - (с. Габровецъ - Пазардж., с. Гайтаниново - Тетовско - Мак.) А. Т., С. Г.; кластица - Н. Г., (Ловечъ) У., Я.; клъстига - (Сливенъ) Коз.; клъстицѫ - (Търново, Гор.-Орѣховица) У.; овча кластица - Н. Г.; овча тлъстица - Н. Г., Ю.; тлъстига - А. Т., Н. Г., С. Г., (Ловечъ) У., Я.; тлъстика - Н. Г.; *тлъстица* - Н. Г., У., Ю., Я.; тлъчница - Н. Г.; тревла - (грц., Кукушъ) А. Т.; *тученица* - Ах., В. К., Н. С., Х. Г.; ту̀ченица - (Панагюрище) А. Т., Ш., Ю., Я; ту̀чница - (Велесъ, Тетово) А. Т., Н. Г., С. Г., Ю.; ту̀чница - (с. Ватоша - Тиквешко, Мак.) А. Т.; ту̀шница - (Кукушъ) А. Т., Н. Г.

Отварата ѝ действува като слабително и пикочогонно срѣдство: служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *скорбутъ.* Взета въ по-голѣмо количество се употрѣбява противъ *глисти.*

Portulaca sativa (Haw.) Thellung. — *питомна тученица* - (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.

Potamogeton natans L. — воденъ жегалъ - С. Д. В.; *мръснякъ* - Ах.; плаващъ мръснякъ - (прев.) Ах.; плаващъ рѣченъ юзъмъ - Я.

Жагла (рус.); žaglja (хрв.).

Potamogeton crispus L. — къдраволистенъ мръснякъ - (прев.) Ах.

Potentilla L. — бабиче - Н. Г.; гърличе - Ах.; дива ягода - Н. М., Н. Г.; загърличе - У.; зъминиче - Я.; лехусниче - Н. Г., Я.; очеболецъ - С. С.; *очиболецъ* - Ах., Н. М., Нейч., Н. С., Х. Г.; петолистъ - Коз.; петопръстка - А. М., К.; прозориче - Н. Г.; *прозорче* - Н. Г., Н. С., С. П., С. С.; почудиче - Н. Г., У.; сърдцеболево биле - К.; сърдцеболецъ - Н. М., Х. Г.; твърдецъ - Н. Г.; усойна трева - Н. Г.; уфикъ - Я.; чичекъ - Я.; ягода - Н. Г.

Petoprst (хрв.).

Potentilla alba L. — бѣло сърдцеболово биле - М. Б., Я.; бѣлъ очиболецъ - Ах.; бѣлъ петолистникъ - У., Я.; живачна трева - Н. Г., Я.; петопрърстница - Н.Г., Я.; сърдцеболево биле - Н. Г.

Отварата отъ тази билка се пие за *урегулиране недостатъчна менструация;* сѫщата служи и противъ *болеститѣ на сърдцето* и оттамъ името ѝ сърдцеболово биле; споредъ народнитѣ вѣрвания, неоразумнията и кавгитѣ може да престанатъ въ една кѫща, ако се пие отвара отъ тази билка.

Potentilla anserina L. — гжсешки петолистникъ - (прев.) У.; гжсино цвѣте - (прев.) П.; златурче - С. Д. В.; пача трева - С. Д. В.; пачи кракъ - М. О.; пачи очиболецъ - П., Я.

Отварата отъ тази билка се употрѣбява противъ *спазми* въ стомаха и коремнитѣ органи.

Potentilla argentea L. — бабиче - Н. Г.; дива ягода - Н. Г.; зъминиче - Я.; зъмска трева - Н. Г., Я.; лехусниче - Н. Г., Я.; *очиболецъ* - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., Н. Г., Ю., Я.; пачи кракъ - М. О.; петопрыстица - В. К., Н. Г., Я.; петопрыстница - Я.; петопрыстче - Я.; поджбецъ - Н. Г., Я.; прозориче - Н. Г., С. В., У., Я.; прозорниче - Н. Г., Я.; прозорче - Н. Г., С. В., У., Х.; сребаренъ очиболецъ - (прев.) Я.; *сребролистенъ очиболецъ* - (прев.) Ах.; сребъренъ петолистникъ - У., Я.; твърдецъ - Н. Г.; терекьовото биле - У.; усойна трева - Н. Г.; тереке - (тур.) У.; бешъ пармакъ - (тур.) Б. Д.; тереке-оту - (тур.) Ах.

Отварата отъ корена и листата на очиболеца действува стегателно и се употрѣбява противъ *болки въ стомаха и червата;* противъ *диария и дизентерия;* сжщата служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *маясълъ, малария;* противъ *ухапване отъ отровна змия,* отъ което произлизатъ имената — зъминиче, змийска трева и др. п. Отварата й служи за компреси при възпаление на очитѣ, отъ което произлизатъ имената очеболецъ, прозориче и др. п. Употрѣбява се още за премиване и компреси на *гнойни рани и рани отъ изгаряне.*

Potentilla cinerea Chaix — дива ягода - (с. с. Лиляче и Цървенино - Кюстендилско) С. Г.; петопрыстница - (Тетевенъ) С. Г.; петопрысче - (Пловдивъ) Коз.; прозориче - (с. Костенецъ - Ихтим.) С. Г.; твърдецъ - (с. Желюша - Царибродско) С. Г.; усойна трава - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.

Въ нар. медицина (въ с. Драгоманъ) се употрѣбява противъ *ухапване отъ усойница,* отъ което носи названието си усойна трава. За сжщата цель се употрѣбяватъ и другитѣ видове отъ рода Potentilla.

Potentilla hirta L. — маясълска трева - (Берковица) П. Б.

Potentilla micrantha Ram. — дива ягода - Н. С.; дивж ягодж - (Търново) У.; малъкъ очиболецъ - (прев.) Н. С.

Potentilla recta L. — бѣсна трева - Н. Г., Я.; змийска ягода - У.; почудиче - Н. Г., У.; правъ петолистникъ - (прев.) У.; терекьовото - У.

Счукана въ видъ на каша, прѣсната и зелена билка служи за налагане *рани отъ отровна змия.*

Potentilla reptans L. — гърличава трева - Н. Г., Я.; дива ягода - Гр.; катерлива трева - Д. Ц.; петопрыстниче - А. М.; петопрыстче - Vel., Ш.; пълзящъ очиболецъ - (прев.) Ах.; сърдцеболево биле - Х. Г.; уфикъ - Д. Д.; ябланъ-чеече - (тур.) Гр.

Отварата отъ тази билка се употрѣбява противъ болестьта *гърлица* по свинетѣ; сжщата служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *малария;* като стегателно срѣдство служи противъ *диария, дизентерия, хемароиди (маясълъ);* сжщата служи за гаргара като едно добро срѣдство за *закрепване вѣнцитѣ* и противъ *ранички въ устата (афта).*

Potentilla rupestris L. — загърличе - У.

Въ нар. медицина се употрѣбява противъ *заушки,* отъ което е произлѣзло названието загърличе: пие се отварата отъ билката, а съ остатъка се правятъ топли лапи на болното мѣсто.

Potentilla supina L. — осойна трева - М. Б.; усойна трава - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.

Potentilla taurica Sch. — петопръстче - Ш.

Potentilla tormentilla Schrank (= Potentilla silvestris Neck.). — бутуракъ - Н. Г., С. В.; вѫзелъ - С. Д. В.; планински очиболецъ - Ах.; четиривѣнчелистенъ очиболецъ Ах.; индживаръ - (тур.) Гр.

Отварата отъ коренището на тази билка се смѣта като много добро срѣдство срещу разнитѣ *вѫтрешни кръвоизлияния* — въ стомаха, червата, бѣлия дробъ и за това се употрѣбява противъ *кръвохраченето при туберкулоза, повръщане кръвь при язва въ стомаха,* противъ *дизентерия, силна и продължителна менструация;* сѫщата се употрѣбява противъ *диария;* за премиване и компреси на *кръвни рани отъ посичане и контузи;* за премиване *правото черво при изтрьсване;* за гаргара като срѣдство за *заякване слаби вѣнци.* Настойка въ дървено масло на счуканата заедно съ коренището билка се смѣта като много добро срѣдство противъ *напукване на кожата по рѫцетѣ, устнитѣ, носната кухина.*

Отварата отъ цѣлата билка (подземна и надземна часть) служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *малария* (много добре действува смѣсена съ тинтява — Gentiana cruciata, G. punctata или G. asclepiadea), *бѣлотеченията въ жената, триперъ, сифилисъ;* противъ *главоболие;* настойка въ червено вино на счуканата прѣсна билка се счита за едно добро укрепително срѣдство.

Potentilla verna L. — пролѣтенъ очиболецъ - (прев.) Я.; пролѣтенъ петолистникъ - (прев.) У.

Poterium officinalis Benth. et Hook. — вж. Sanguisorba officinalis L.

Poterium sanguisorba L. — вж. Sanguisorba minor Scop.

Primula L. — ангелика - Н. Г.; ангелинка - Н. Г.; аглика - Н. Г.; баранчики - Н. Г.; барашки - Н. Г.; бѣла буквица - Н. Г.; бѣличка - Н. Г.; бѣлочка - Н. Г.; гороцвѣтъ - Н. Г.; еглика - Н. Г.; еглича - Н. Г.; егличе - Ах.; иглекъ - Н. Г.; *иглика* - М. Г., Н. С., С. Г., Я.; игличина - Д. Д., Н. Г.; игличѫ - Н. Г.; кукувиче цвѣтье - Н. Г.; меча стѫпка - Н. Г.; пятопръстница - Н. Г.; пятопръстъ - Н. Г.; самовилско цветье - Н. Г.; христово цвѣте - Н. Г.

Jaglika (хрв.).

„Че какъ сѫ лика прилика,
Като два стръка иглика
Като единъ стръкъ тинтява —
Самси га попа вѣнчавз."

Янковъ сборникъ, стр. 261.

Primula acaulis Jacq. — безстеблена иглика - (прев.) Ах., Д. Ц., К.; червена градинска иглика - У.

Primula auricula L. — градинска иглика - Б. Б., Х. Г.; градинска игличина - Д. Ц.; игличина - С. Д. В.; мечо ухо - С. Д. В.; червена игличина - Ш.; жглика - J.

Primula elatior Jacq. — аглика - Н. Г.; бѣличка - Д. А., Н. Г.; бледожълта иглика - Я.; бѣлючка - Н. Г.; висока иглика - (прев.) Д. Ц., М. Б., У.; жълта игличина - С. Д. В.; жълто егличе - (Банско) А. Т.; игличка - Д. А., Н. Г.; кукувично цвѣкье - Д. А., Н. Г.; планинска иглика - С. Г.; петопръстъ - (Гостиваръ - Мак.) А. Т.; самовилско цвѣкье - Д. А., Н. Г.; христосово цвѣкье - (Крушево-Мак.) А. Т.; иглика - Н. Г.; яглика - Н. Г.; ягуличка - Д. А., Н. Г.; янгуличка - Д. А., Н. Г.

Primula exigua Vel. (= P. farinosa L. var. denudata Panč.). —

малка иглика - Ах.; розова иглика - Н. С.; червена иглика - С. Д. В.

Primula officinalis Jacq. var. **suaveolens** Bert. — (вж. Primula suaveolens Bert.

Primula pubescens Jacq. — градинска иглика - К.; космата иглика - (прев.) Н. М.

Primula sinensis Bert. — китайска иглика - К.

Primula suaveolens Bert. (= P. officinalis Jacq. var. suaveolens Bert.) — аглика - С. Г., (Ловечъ, Търново) У., Я.; агличичина - Н. Г., (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г., (Ловечъ, Търново) У.; адлúка - (Омортагъ) Д. Й.; бѣличка - (Битолско, Леринско, Костурско) Д. А.; бѣлючка - (Леринъ) Д. А.; гóроцвѣтъ - Д. А., (с. Папрадища, Велесъ - Мак.) А. Т., Д. А.; горóцвѣте (Галичникъ-Мак.) А. Т; горóцвѣкье - (Дебъръ) Д. А.; гороквецъ - (Костурско) Д. А.; грогвецъ - (с. с. Бобища, Загоричани - Макед.) А. Т.; грóтвецъ - (Костурско) Д. А.; еглика - Б. Д.; егличе - (Трънъ) Ах. (Софийско) С. Г., У., Ю.; *иглика* - Ах., Н. С.; игличе - (Дупница) С. Г.; иглúчина - (с. с. Бѣльово и Габровецъ - Пазардж.) С. Г., Ю., (Копривщица) А. Т., (Ловечъ) У.; йглекъ - (Малко-Търновско) А. Т.; игличка - (Солунско, Воденско) Д. А.; калуянъ - Б. Д.; ключанка - М. Б., М. Г.; кукавичúно цвѣкье - Дебърско) Д. А.; обикновена иглика - Ах.; пéтопърсъ - (Битоля) Д. А.; петопръстъ - (Прилепъ, Скопие) А. Т.; пéти-пърсъ - (Воденско) Д. А.; пролѣтна иглика - Нейч., У.; самóдивско цвѣкье - (Битолско) Д. А.; яглика - (с. Бѣлица - Кичевско) Д. А.; ягýличка - (Ресенъ) Д. А.; янгуличка - (Костурско) Д. А.; христово цвѣте - Б. Д.; жглúка - (Шуменъ) Б. Д.; жгликовина - Б. Д.; жгличина - Б. Д.

Игликата има голѣма употрѣба въ нар. медицина. Отварата отъ всичкитѣ й части (коренъ, листа и цвѣтове) действува като слабо възбудително срѣдство на нервната система и се употрѣбява противъ *главоболие, виене свѣтъ, безсъние, спазми, болки въ гърдитѣ и коремнитѣ органи;* сжщата облекчава възпалението на слизестия епителъ въ дихателнитѣ тржби и се употрѣбява противъ *обикновена кашлица, хроничень бронхитъ, астма;* помага още при *възпаление на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ,* при *мжчно пикане;* противъ *заушки, ревматизъмъ* и *подагра.*

Prunella L. (Brunella L.) — гърленикъ - Н. Г.; *живениче* - Ах., С. П., Н. С.; посѣчниче - Ах.; пришникъ - А. С.; прицена трева - М. Г.; прищница - Ах.; *усоиче* - Ах., У.; черноглавка - Д. Д.

Горлянка (рус.); grkljanka (хрв.).

Prunella alba Pall. (= Brunella laciniata L.) — *бѣло живениче* - Ах.; бѣла пришница - Б. Д.; *пришница* - Ах.

Prunella grandiflora (L.) Jacq. — едроцвѣтенъ гърленикъ - С. Д. В.; прищена трева - М. Б.

Prunella vulgaris L. — богородиче - С. Г., У.; въстегъ - В. Д., Н. Г.; гърленикъ - Н. Г., С. Д. В., Я.; добриче - Н. Г., Я.; *живеничава билка* - Б. Д., Н. Г., У.; живиничавъ буренъ - Н. Г., У.; посѣчена трева - Н. Г., У.; посѣчено биле - Н. Г.; прищена трева - М. Б.; сѣчено биле - Н. Г., У., Я.; *усоиче* - У.; усувиче - Н. Г., У., Я.; хайдушка трева - Я.; черноглавка - Б. Д.

Въ нар. медицина се употрѣбява противъ *скрофули (живиница), рани отъ посичане, рани отъ отровна змия - усойница,* противъ *гърлица* въ

свинетѣ, обриви (пришки) по тѣлото отъ което сѫ произлѣзли съответнитѣ нар. названия усоиче, живиничава билка (живиниче), гърленикъ, сѣчено биле, хайдушка трева, пришница и др. п. Отварата отъ тази билка се пие за пречистване кръвьта противъ *обриви (пришки), скрофули;* сѫщата се употрѣбява противъ *кръвохрачене, кашлица, възпаление и болки въ стомаха и червата, главоболие;* противъ *втвърдяване (образуване ядки) въ гърдитѣ на кърмачкитѣ,* като съ остатъка отъ сварената билка се правятъ топли лапи. Счукани прѣсни листа въ видъ на каша или настойка на такава каша въ дървено масло се употрѣбява противъ *гнойни рани, циреи, скрофулни рани, рани отъ изгаряне,* отъ *отровни змии* и др. Нарѣзаната билка надребно, когато е прѣсна, или сварена, когато е изсушена, се смѣсва въ храната на свинетѣ противъ болестьта *гърлица.*

Prunus Tourn. — вишня - А. Т.' Ах.; зарзала - Ах., Н. Г.; каисия - А. Т., Ах.; слива - Н. С., Ш., Я.; праскова - Ах.; трънка - Ах.; трънкослива - Ах.; череша - А. М., Ах., Нейч.

Prunus amygdalus L. — вж. Amygdalus communis L.

Prunus armeniaca L. — дзерделии - Коз.; зарделия - Коз., Н. Г.; *зарзала* - А. М., А. Т., Ах., В. Д., В. К., Д. В., К., Л., М. Б., Н Г., Н. П., У., Х. Г., Ю., Я.; зарзалия - Б., В. К., Г. Б., Д. В., Д. Ц., Коз., М. Б., С. Г., У.; зарзалуйка - Н. Г.; зерделѝ - (тур., Омортагъ) Д. Й.; зерделѝя - (Омортагъ) Д. Й., Я.; каисия - А. Т., Ах.; *кайсия* - Д. В., Коз., Л., М. Г., Н. Г., Нейч., С. Г., Х. Г.; смилка - Х. Г.

Prunus avium L. — кирезъ - (тур.) Б. Л.; кирезъ-агаджи - (тур.) Ах.; птича череша - Д. Ц., Х. Г.; пѣськиня - Кал., Х. Г., Ш.; сладка череша - Д. Ц., С. Б.; срѐшя - Н. Г.; среша - Н. Г.; црешки - (с. Желюша - Царибродско) С. Г.; цреша - Н. Г.; *череша* - А. М., А. Т., Ах., Б., Vel., Г. Б., К., Л., М. Б., Н. Г., Нейч., Н. П., Н. С., С. Г., У., Ш., Я.; чирешна - Н. Г.; чиреша - Л.; чирешя - Н. Г.; чиряша - Н. Г.; чирешня - Л.; чернушки - С. Г.; чрѐшня - (Трънъ) Ах.; црѐшня - (Трънъ) Ах.

Черешня (рус.); třešňa, třešeň (чех.); трешнја (срб. - Панчић.).

„Да види мама и тате,
Какво съмъ либе залибилъ,
На този чюждый вилаетъ:
Нидѣ го нѣма по свѣтъ-тъ:
На снага тънка топола,
Лице ѝ прѣсно сирене,
Очи й черни череши,
Вѣждъі й тънки гайтани,
Уста й чаша сребърна,
Язикъ й захарь продава." — Н. Г.

„Ока вълна — ока череши. Зеленитѣ умове тичатъ на зелени череши.
Дѣто чуешъ много череши, зимай малка кошница." — Н. Г.

„Ха дяволе де, ела бабѫ-тѫ да ѭ турнешъ отъ црѣшнѫ-тѫ."
Н. Г.

„Черяша си родъ родила,
Отъ рода сѫ потрошила." — Н. Г.

„Леле мале, каквѫ мома видохъ,
Что хубава, Богъ да ѭ убие:
Два образа — два гюла црървени.
Двѣ-тѣ очи — двѣ црьнъі череши."
Н. Г.

„Горице-ле, гѫста горо,
Веднѫжъ дойде у годинѫ,
Донесе ми стлъбъ череши,
Стлъбъ череши, скутъ ябълкъі."
Н. Г.

„Стънки вѣжди гайтанови,
С'черни очи черешови." — Н. Г.

Отварата отъ кората на черешата се употрѣбява въ нар. медицина като *укрепително срѣдство;* отварата отъ плодоветѣ служи противъ *диария и дизентерия,* а отъ дръжкитѣ на плодоветѣ — противъ *кашлица.*

Prunus cerasus L. — вишна - А. М., Б., Н. П., Н. С., С. Г.; *вишня* -

А. Т., Ах., Г. Б., Д. В., Д. Д., Д. Ц., J., К., Л., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. С., С. Г., У., Х. Г., Ш., Я.; герульовки - (Плѣвенъ) С. Г.; говнушки - (Плѣвенъ) С. Г.

Вишня (рус.); wiśnia (пол.); wišeň (чех.); višnja (хрв.); вишња (срб.); вишни (слав.).

„Кога сѫ натамъ отишли,
Лѣтно ми слънце грѣяше,
Вишни-тѣ цреши цъвтяхѫ;
Кога сѫ навамъ връняхѫ,
Тихия Дунавъ дотечелъ,
Зимни свѣгове връляхѫ.“ — Н. Г.

Вишната почти съ всичкитѣ си части има много голѣма употрѣба въ нашата народна медицина. Отварата отъ дръжкитѣ на плодоветѣ действува пикочогонно, заради което се употрѣбява противъ *водянка, пѣсъкъ и камъни въ бѫбрецитѣ и пикочния мѣхуръ;* сѫщата служи още като стегателно и омекчително срѣдство и се употрѣбява противъ *диария, кашлица, момичска блѣдность.* Отварата отъ коренитѣ — за *урегулиране недостатъчна менструация.* Компотътъ отъ вишни действува за *урегулиране храносмилателния процесъ* и като леко слабително срѣдство. Сѫщиятъ съ малко оризово или овесено брашно и нѣколко счукани кокички се препорѫчва противъ *ревматизъмъ и подагра.* Кокичкитѣ отъ плодоветѣ, счукани като брашно, по 2—6 дневно, се препорѫчватъ като едно добро срѣдство противъ *пѣсъкъ и камъни въ бѫбрецитѣ и пикочния мѣхуръ.* Противъ сѫщитѣ се пропорѫчва и настойка въ 60%-въ спиртъ на счуканитѣ кокички, следъ като престои 10—15 дни. Отъ тази настойка се взема по 1 чаена лъжичка 2 пѫти дневно.

Prunus chamaecerasus Jacq. — *дива вишня* - М. Б.; низка череша - С. Г.; низка черешѫ - С. Г.; ситенъ вишнапъ - (Плѣвенъ) С. Г.

Дикая вишни (рус.).

Prunus communis (L.) Fritsch —

Prunus divaricata Led. — джангурки - Б. Д.; *джанка* - Ах., Н. С.; джанги - Б. Д.; дженки - Б. Д.; джагали - (Софийско) Ах.; джандерица - (Трънско) Ах.; дива слива - Б. Д.; трънкосливка - Vel., Ш.; кьопекъери - (тур., Омортагъ) Д. Й.

Prunus domestica L. — разни породи: авдали - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; бардакири - Н. Г.; бардачки - (Русе) У.; бистрица - (ром.) Б. Д.; бузисици - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; бърцки сливи - Н. Г.; бѣлици - (с. Сатовча) Ах.; бѣлявици - (с. Кремиковци - Соф.) С. Г.; бѣлвици - (Трънъ) Ах.; дургунье - (с. Цървеняно - Кюстенд.) С. Г.; дургуни - (с. Габровецъ - Пазарджишко) С. Г.; гърлешки - (с. Габровецъ) С.Г.; домашна слива - (прев.) Б.; домостойка - Н. Г.; драгулъ - Н. Г.; драгунъ - Н. Г.; зимнѣвка - Н. Г.; зимникини - Н. Г., зингали - (с. Сатовча) Ах.; караджейка - Б. Д.; магарешки сливи - Н. Г.; маджаркиня - Н. Г., (Ловечъ) У.; маджаркиня слива - Н. Г., У.; мóдрица - (Трънско) Ах.; орѣпка - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; пожега - Н. Г.; першливки - (с. Чепеларе) С. Г.; синаквици - (Плѣвенъ, София) С. Г.; синявици - (с. Кремиковци) С. Г.; синя слива - Д. Ц.; *слива* - А. М., А. Т., Ах., Б., Б. Д., В. К., Д. В., Д. Д., К., Л., М. Г., Н. М., Нейч., Н. П., С. Г., У., Х. Г., Ю., Я.; слива бардачка - М. Б., Н. Г., У., Я.; църци - (с. Цървеняно - Кюстенд.) С. Г.; чибуци - (с. Сатовча) Ах.; шереници - (с. Сатовча) Ах.; бардакъ-ери - (тур.) Б. Д.

Слива (рус.); śliwki (пол.); шљива (срб.); šljiva, sliva (хрв.).

„Не го бива ни за слива.
Чегато има сливи въ устата си.

Върба с л и в и не ражда.
Вчюдвася като жя въ с л и в и."
Н. Г.

Изсушенитѣ плодове се употрѣбяватъ въ видъ на компотъ като леко слабително срѣдство.

Prunus insititia L. — *трънослива* - Ах., Н. Г., У., Н. С.; търнослива - Д. Ц., М. Г., Н. Г., С. Г., У.

Терно́слива (рус.); trno šljiva (хрв.); trnosliwa (чех.).

Prunus laurocerasus L. — дафнянъ - Гр.; дафно-керосъ - Гр.; зеленика - Vel., Нейч., (Тетевенъ, Троянъ, Габрово, Шипка, Странджа) Ах., Д. Й., С. Г., У.; зеленикъ - Vel., Н. Г., (Тетевенъ, Троянъ) У.; зимника - У.; лаврова вишня - (прев.) Д. Ц.; *лавровишня* - (прев.) Ах., К., Н. М.. Н. С., С. С.; лаврова череша - J., Я.; тафланъ - (тур.) Dor., Б. Д.

Чай отъ листата на лавровишнята пречиства кръвьта и се употрѣбява въ нар. медицина противъ *кожни обриви и за успокояване нервитѣ;* сжщиятъ се употрѣбява външно за компреси противъ *гнойни рани, невралгия, болезнени хемароиди* и противъ болестьта *шапъ* по добитъка. Като дрога — Fólia Laurocerasi.

Prunus mahaleb L. — дива вишна - Д. Ц., Коз., Н. Г., С. Г., (Ловечъ, Търново) У., Я.; дива вишня - Ю.; *дива череша* - Vel., Н. С., Н. Г., С. С., (Търново, Ловечъ) У., Ю.; дивакиня - Н. Г., (Ловечъ) У.

Цремжа (срб. - Панчић).

Prunus nana (L.) Stokes — вж. Amygdalus nana L.

Prunus padus L. — гроздена череша - Д. Ц., Я.; гроздна череша - Х. Г., Я.; гроздова череша - Б. Д.; гроздоподобна череша - У.; дива череша - Я.; *писскиня* - А. П., Ах., Я.; смрадлика - (Самоковъ) Б. Д.

Черемуха (рус.).

Prunus persica Sieb. et Zucc. (= Persica vulgaris Mill. = Amygdalus persica L.) — праскова - Коз.; *праскова* - А. М., Ах., В. Д., В. К., Д. Ц., Коз., Нейч., Ш., Я.; шефтелия - (тур., Трънъ) Ах., Л., Я.; шефтели - (тур.) Б. Д.

„На дървото малка Ангелина,
У ржка й клонче шевталия."
Н. Г.

„Когато цъвти прасковата, деньтъ и нощьта сж равни." — Пловдивско.
Нар. Метеор., Сп. Ван.

Чаятъ отъ листата и цвѣтоветѣ на прасковата служи като *леко слабително срѣдство,* противъ *болки въ стомаха и червата,* противъ *захарна болесть (диабетъ).* Отварата отъ кората на младитѣ клонки се употрѣбява като *укрепително срѣдство,* противъ *малария* и *начална туберкулоза.* Счуканитѣ въ видъ на каша зелени прѣсни листа служатъ за налагане *червясали рани по добитъка.*

Prunus spinosa L. — диво грозде - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; дива слива - Л., Я.; дрислива слива - Б. С.; зѣпки - Я.; пру́на - (Воденъ) А. Т., Н. Г.; тарълинка - С. Г.; тръника - Н. Г.; трънинки - А. Т., Н. Г.; *трънка* - (Банско) А. Т., Ах., Б., В. Д., В. Н., Vel., В. К., Д. Д., К., Коз., Л., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., П., Н. С., С. Г., С. П., У., Я. Г., Ш., Ю., Я.; трънъ - Б. С.; търленки - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; тѣрлинка - (Велесъ, Ресенъ) А. Т.; тършйнка - (с. Бобница - Мак.) А. Т., (Трънъ) Ах.; синка-трънка - Б. Д.; слива трънка - Я.; черенъ трънъ - У.; черна трънка - У.

Терносливъ (рус.); trn, trnka (чех.); crni trn, črni trn, trnika, trnica (хрв.).

„Ако трънкитѣ се народятъ презъ лѣтото много, зимата ще е тежка и продължителна, а следующата година ще бжде много плодородна". — Свищовско.
Нар. Метеор., Сп. Ван.

„Ако презъ лѣтото чернитѣ **трънки** дадатъ много плодъ, зимата ще е голѣма и люта." — Шуменско, Ст.-Загора.

Нар. Метеор. Сп. Вац.

„**Тръка** праскови ражда ли?"

Н. Г.

„Много **трънки**, люта зима; малко **трънки** мека зима." — Хасково, Пазарджикъ.

Нар. Метеор., Сп. Вац.

„Когато **трънка** грозде пусне, тогава ще видишъ твоята майка."

Янковъ сб., стр. 219.

Отварата отъ **цвѣтоветѣ** на **трънката** действува за пречистване кръвьта, за засилване стомаха и като леко слабително срѣдство; **отварата** отъ **листата** действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *обриви по кожата и възпаление на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ*; **отварата** отъ **корат**а на **стъблото**, особено на **корена**, действува като стегателно, тонично и пикочогонно срѣдство, заради което намира приложение противъ *диария, начална туберкулоза, водянка, астма*; **отварата** отъ **плодоветѣ** въ **червено вино** се смѣта като едно добро срѣдство противъ **диария** и **дизентерия**.

Psaliota arvensis Schäf. — горска печурка - Б. Б.

Pteridium aquilinum Gled. (= Pteris aquilina L.) — *орлова папрать* - Ах., К., Н. С.; високж папра́ть - (Дрѣново) У.; едра папарь - С. Д. В., Я.; дива папрать - (с. Поганово - Царибр.) С. Г.; *конска папрать* - (Св.-Врачско) Ах., Н. Г., (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г., У., Ю.; кюмюрджийска па́пръть - (Търново) У.; папрать - (Сливенъ) Коз.; орлица папрать - У., Я.; *орлова папрать* - (прев. отъ лат. име) А. М., Ах., Б., З. Б., К., М. Б., Н. Г., Нейч., С. Г., Ю., Я.; орловъ папратъ - Д. Ц., Н. М.; папракъ - (с. Драгоманъ) С. Г.; папрекъ - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; папра - Н. Г., С. Г., Ю.; папреть - В. Д., Н. Г., С. Г., Я.; папурда́къ - (Копривщица) А. Т., Ю.

„Азъ доведохъ връла мечка,
Дано мечка биволъ яде,
Дано биволъ Дунавъ пие,
Дано Дунавъ огънь гаси,
Дано огънь **папреть** гори,
Дано **папреть** родъ роди;
Нито мечка биволъ яде,
Нито Дунавъ биволъ пие,
Нито Дунавъ огънь гаси,
Нито огънь **папреть** гори,
Нито **папреть** родъ роди."

Н. Г.

Отварата отъ **конската папрать** служи за **бани** противъ *обривъ по кожата (мулдарлъкъ)*.

Puccinia graminis Pers. — *житна ръжда* - А. М., А. Т., В. Д., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Нейч., Я.; петняна ръжда - А. Д., У.; ръжда - Коз.; тревна ръжда - А. Д.; чернилка - Б. Д.

Pulicaria Gärtn. — кжпалка - Ах.; *шумкавче* - Ах.

Pulicaria dysenterica Gärtn. — главица - Н. Г.; глависто трънче - Н. Г.; главичица - Н. Г.; главочъ - Н. Г., У., Ц. Г.; голѣмо шумкавче - Ах.; жълто биле - А. Т., Н. Г.; жълто цвѣте - А. Т., Н. Г.; зъхтавиче - Я.; кжпалка - Ах.; слънцеликъ - С. Д. В.; слънчеликъ - С. Д. В.; *шумкавче* - Ах., (Банско) А. Т., Н. Г.

Pulicaria vulgaris Gärnt. — дрислива трева - У.; *дрисливче* - У.; кжпалка - Ах.; малко шумкавче - Ах.

Отварата отъ **листата** и **корена** се употрѣбява противъ *диария и дизентерия*, отъ което носи и названието си **дрисливче**.

По-рано е употрѣбявано въ медицината като дрога **Hérba Pulicariae** или **Hérba Conyzae minoris**.

Pulmonaria L. — великденчета - М. Б.; *медуница* - Ах., Д. Д., С. С.,

С. П.; медуниче - Ах., Я.; *меча пита* - Ах., Н. С., С. С., С П.
Медуница (рус.).

Pulmonaria mollis Wolff. — великденче - У.; маясълинъ буренъ - У.; медунка - (Самоковъ) Б. Д.; медуниче - Н. Г., У.; меча-зурла - (Брацигово) У.

Pulmonaria officinalis L. — великденче - М. Б., М. Г.; вѫремчи - (Търново) У.; *медуница* - Ах., В. Н., Д. Ц., К., Коз., Нейч., У., Х. Г., Я.; медуниче - (Трънъ) Ах., С. Г.; медунка - Ах.; *ме́ча пи́та* - (Ст.-Загора) Ах., А. Д., В. Н., (Омортагъ) Д. Й., Коз., Нейч., У.; мечо цвѣте - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; маре́мичи - (Търново) У.; маремче - Б. Д.; мъре́мичи - (Търново) У., Ю.; мъремски буренъ - (Търново) У.; мъремчи - (Търново) У.; обикновена медуница - Н. Г., Я.; проклетийски буренъ - (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.; проклетия буренъ - (с. Габровецъ) С. Г.; разноцвѣтенъ дробникъ - С. Д. В.; сладуниче - С. Г.
Медуница, медунка (рус.).

Медуницата още отъ найдревни времена е употрѣбявана противъ болеститѣ на дихателнитѣ органи, отъ което произлиза и научното й название Pulmonaria. Отварата отъ тази билка действува противъ *възпалението на глътката, гърлото, дихателнитѣ тржби* и *алвеолитѣ*, улеснява отдѣляне на храчкитѣ и за това се употрѣбява противъ *ангина, обикновена кашлица, бронхитъ, астма*. Отварата отъ корена се употрѣбява противъ *неволно попикаване, маясълъ, кръвохрачене, кръвопикане*.

Pulmonaria tuberosa Schr. — бугуро́дична трѫвѫ - (Търново) У.; великденче - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; млѣчна трѫвѫ - (Търново) У.

Pulsatilla pratensis Mill. — вж. Anemone pratensis L.

Pulsatilla vulgaris Mill. — вж. Anemone pulsatilla L.

Punica granatum L. — дива калинка - Х. Г.; дивъ наръ - У., Х. Г.; ка́лина - Н. Г.; ка́линка - (Крушево) А. Т., Д. Ц., Н. Г., С. Д. В.; *наръ* - (тур.) Ах. Dor., Д. Д., Д. Ц., Коз., Л., Н. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ш.; обикновенъ наръ - Н. Г., Я.; шипка - Н. Г.
Šipak, (хрв.); шипокъ (славянски); шипак (черног.).

Отварата отъ всички части на нара и особено отъ кората на плода действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария* и *дизентерия, кръвохрачене, кръвопикане, силна менструация*; за гаргара — противъ *ангина*; за промиване матката противъ *бѣлотеченията въ женитѣ*; сѫщата се употрѣбява съ успѣхъ противъ *тении* и *глисти*.

Въ медицината се употрѣбяватъ кората на корена — Córtex granati, цвѣтоветѣ — Flóres granati и кората на плодоветѣ — Cortex granati fructus.

Pyrethrum corymbosum Willd. — вж. Chrysanthemum corymbosum L.

Pyrethrum parthenium Sm. — вж. Chrysanthemum parthenium Benth.

Pyrola L. — мурава - Я.; *наваличе* - Ах.

Pyrola minor L. — малка мурава - Я.

Pyrola rotundifolia L. — зимна мурава - С. Д. В.; наваличе - Ах., Я.

Pyrola secunda L. — едностранно наваличе - Ах.

Q

Quercus L. — благунъ - Ах.; горнякъ - Б. С.; горунъ - З. Б., Н. М., Н. Г. - граница - Н. Г.; дубица - Ах.; дубъ - Ах.; джбика - Н. Г.; джбица - Н. Г.; *джбъ* - Ах., В. Д., Д. Д., А. И., З. Б., Ш., Я.; меше - (тур.) Ах.; сладунъ - Н. Г.; церъ - Н. Г.

Дубъ (рус., чех., хрв., срб.); dab (полски); **джбъ** (слав.).

„Когато джбътъ има много жиръ, зимата бива тежка и съ много снѣгъ." — Пазарджийско.

Нар. Мет., Сп. Ван.

„Джбовиятъ желждъ ако се роди много, хранитѣ ще сж скжпи." — Врачанско, Търновско.

Нар. Мет., Сп. Ван.

„Сите дѣйца си иматъ кáпи, тáтко имъ си нéма? — джбъ и желжди. Гатанка отъ Шипъ.

Quercus aegylops L. — *паламудъ* - Ах., Н. Г.; паламуди - Iir.

Quercus cerris L. (= Q. austriaca Willd.) — меше - (тур., Омортагъ) Д. Й.; церакъ - (с. Гедиклий - Ямболско, Софийско) С. Г.; церовина - М. Б.; *церъ* - А. М., Ах, Д. Ц., К., М. Б., М. Г., Н. Г., Нейч., (Софийско, Кюстендилско) С. Г., С. П., Н. С., У., Х., Ю., Я.; церово, церка, **церакъ** - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.; **церачка** - С. Г.

Cer (хрв.).

Quercus coccifera L. — кърмъзовъ джбъ - Л.; *парнаръ* - Ах., Коз., Н. С.; пърнаръ - С. П., К. Байкушевъ; стежеръ - С. С.; трълнвъ джбъ - Коз.

Quercus conferta Kit. — *баладжа* - В. К., Ю., Я.; *благунъ* - А. Т., Ах., Н. С., С. П.; боренач-ка - С. Г.; горунъ - С. Г.; граника ничаво - (Трънско, Софийско) С. Г.; гранъ едра - (Софийско) С. Г.; грънеца - (Трънско, Софийско) Ах., С. Г.; едра граница - (Софийско) С. Г.; лапухъ и лопухъ - (с. с. Власи, Ржанъ, Цървеняно - Кюстендилско) С. Г.; магарешлякъ - (с. Видя - Соф.) С. Г.; лопухъ - (с. Владая - Соф. и с. Поганово - Царибр.) С. Г.; *сладунъ* - Ах., В. К., М. Г., Ю.; стежеръ - С. П.; унгарски джбъ - (прев. отъ Q. hungarica Borb.) К. Байкушевъ.

Blagun, sladun, sladka granica (хрв.).

Quercus pedunculata Ehrh. (= Q. robur L.) — бѣла граница - Ах., Ю.; бѣла грънецж - (с. Келифарово - Търнов.) У.; бѣла суровица - Ю.; бѣлика, бѣликаръ, бѣликово - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.; бѣло меше - Ах.; *бѣлъ джбъ* - Ах., В. К., В. Н., С. Б., С. Г., Я.; горнякъ - А. Т.; горунъ - А. Т., М. Б., М. Г., (Чамъ-Курия, с. Брѣзье - Соф., с. Дивля - Радом.) С. Г., Х. Г.; *граница* - Ах., (с. Мъглишъ - Казанлъшко) А. Т., В. Н., Н. С., С. П., С. С., У., Х. Г., Ю.; груница - (с. Келифарово - Търновско) У.; горнякъ - (Копривщица) А. Т.; дабъ - (Крушево, Прилепъ) А. Т.; джбика - (с. Гайтаниново - Тетовско) А. Т.; джбъ - А. М., А. Т., Vel., Нейч., С. Г., С. Д. В., Х. Г., Я.; кърнъкъ - Д. А.; лъжникъ - Ах., С. П.; *лѣтенъ джбъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., Г. Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., С. Б., С. Г., Н. С., С. П., С. С., У., Ю., Я.; лѣтжнъ джбъ - (с. Келифарово - Търнов.) У.; лютакъ - М. Г.; меше - (с. Мъглишъ - Казанлъшко) А. Т.; стожаръ джбъ - Х. Г.; суровица - Я., Г. Б., С. Д. В.; черъ-пелитъ - (тур.) Б. Д.; пелитъ-меше - (тур.) Б. Д.

Лѣтнiй дубъ (рус.); Letnik

Отварата отъ джбовитѣ кори на младитѣ клонки въ вода или червено вино се смѣта въ нар. медицина за едно много добро тонично срѣдство, което засилва обмѣната на веществата и урегулирва храносмилателния процесъ, увеличава апетита и пречиства кръвьта, заради което се употрѣбява противъ *анемия, рахитизъмъ, скрофули и начална туберкулоза;* сжщата действува стегателно, особено при кръвоизлиянията и се употрѣбява съ успѣхъ при *кръвохрачене, повръщане кръвь, маясълъ, силна и продължителна менструация, дизентерия и диария;* употрѣбява се и противъ *глисти, еризипелъ, албуминъ, малария, възпаление на пикочния мѣхуръ, кашлица — трахеитъ, ларингитъ и бронхитъ.* Като силно стегателно срѣдство противъ *диария, дизентерия и маясълъ* се употрѣбява и отварата отъ шикалкитѣ. Отварата отъ джбовитѣ кори служи за промивки противъ *триперъ,* противъ *бѣлотеченията въ женитѣ,* при *кръвоизлияние въ матката,* при *спадане на правото черво;* за гаргара като срѣдство за *закрепване вѣнцитѣ* и противъ *рани въ устата;* за компреси на *прѣсни рани отъ порѣзване и рани отъ изгаряне и измръзване.* Желждовото кафе (добито отъ опеченитѣ плодове) се употрѣбява противъ *анемия, диария, скрофули и за успокояване нервитѣ.*

Въ официал. медицина се употрѣбяватъ коритѣ като дрога Cortex Quercus.

Коритѣ на другитѣ видове джбове иматъ почти сжщитѣ свойства и сжщата употрѣба въ нар. медицина

Quercus pubescens Willd. — благунъ - Коз.; бѣлъ джбъ - Н. С., С. С., С. П.; влакнестъ джбъ - (прев.) Коз.; граница - В. К., М. Б., Ю.; йозово дърво - Б. Д.; *йозъ* - Ах.; карагачъ - (с. Габровецъ - Пазардж.) С. Г.; можделъ - (с. Суходолъ - Соф.) С. Г.; мажделъ - (с. Литаково - Ботевградско) С. Г.; парнаръ - (с. Цървеняно - Кюстендилско) С. Г.; пърнаръ - (с. Поибрене - Панагюрско) С. Г.; пъзлакъ - (с. Гедиклий - Айтоско) С. Г.; пърлякъ - (с. Дивля - Радомирско) С. Г.; *ситна граница* - (Трънско) Ах., А. М., Н. М., (с. Кремиковци - Соф., с. Поганово - Царибр., с. с. Ржана и Власи - Кюстендилско) С. Г; ситна гранъ - (с. Гор.-Лозенъ - Соф.) С. Г.; сладунъ - Н. Г., (с. Хлѣвени - Ловчанско) У., Ю.; сладунякъ - Н. Г.; слѣдунъ - (Лрѣново) Гр.; стежаръ - (с. Ченге - Айтоско) С. Г.; циганка - (с. Литаково - Ботевградско) С. Г.; черна меша - (с. Гедиклий - Айтоско) С. Г.; стежъ, стежякъ - пърлякъ - (с. Дивля - Радомирско) С. Г.

Sitna granica (хрв.).

Quercus robur L. — вж. Quercus pedunculata Ehrh.

Quercus sessiliflora Salisb. — акъ меша - (гур., Айтосъ) С. Г.; баладжа - (Чамъ-Кория) С. Г.; благуница - (с. Поганово - Царибр.) С. Г.; благачъ - (с. Поибрене - Панаг.) С. Г.; благунъ - (Софийско, Кюстендилско) С. Г., (Габрово) Нейч.; бѣла меша - (с. Ченге - Айтоско) С. Г.; бѣлика - (с. Гайтанево - Соф.) С. Г.; бѣликашъ, бѣликашъ джбъ, бѣликаръ - (с. Кремиковци - Соф., с. Мирково - Пирдопски) С. Г.; *горунъ* - Ах., Б., К., Н. С., С. П., С. С., (с. с. Драгана и Славица - Ловчанско, Търново) У., Ю.; градунъ - Ах., В. К., Ю.; гурунъ - А. Т., У.; гърника - (Малко-Търновско) А. Т.; гърница - Я.; *зименъ джбъ* - А. М., А. Т., Ах., Б., Д. В., З. Б., К., М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., С. Б., Н. С., С. П., С. С., У., Я.; зимно меше - Ах.; медено дърво - (Чамъ Кория) С. Г.; морунъ - (Плѣвенско) С. Г.; мъждель - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; ситна бѣлика - (с. Гор.-Лозенъ - Соф.) С. Г.; сладунь - (Софийско, с. Цървеняно - Кюстендилско, с. Дивля - Радом., Искрецко) С. Г.; сладунчу - (Айтосъ) С. Г.; стежеръ - Б. Д.; църна бѣлика - (с. Гор.-

Лозенъ - Соф.) С. Г.; черно меше - Ах.; черенъ джбъ - Ах., С. Б.

Зимній дубъ (рус.); zimnák, zimák (чех.); ljutik, beljig (хрв.).

Quercus suber L. — гжба дърво - Д. Д.; гжба - Н. М.; гжбенъ джбъ - Д. В., З. Б., Н. М.; гжбестъ джбъ - В. Д.; *гжбовъ джбъ* - Д. В., Л., Н. М., У., Х. Г.; гжбокоръ джбъ - Г. Б., М. Г.; *корковъ джбъ* - А. М., А. Т., Ах., К., Нейч.; плута - М. Г., У., Я.; плутовъ джбъ - Д. Ц.

Пробковый дубъ (рус.); korkowý dab (чех.); плут, плута (срб,).

Quercus vallonea Kotschy — вж. Q. aegylops L.

R

Ranunculus L. — блатна трева - Я.; джурджовецъ - Ах.; джурджуванка - П. Б.; жълтурче - Ах., Б. Д.; лютивецъ - Д. Д., Н. М., Н. Г.; лютика - Х. Г.; *лютиче* - Ах., В. Д., Н. М., Н. С.

Ljutič, žabinac, žabljak (хрв.).

Ranunculus acer L. — гергювче - (Соф.) Ах., Я.; гороцвѣтъ - А. П., (Копривщица) А. Т., Н. Г.; горчивъ лютикъ - (прев.) Б. Д.; дива попадийка - А. П.; жабунякъ - Н. Г., С. Г.; жабърнякъ - Н. Г.; желтурче - Н. Г., Я.; жълтеница - (клб. Зелениката - Тетев.) С. Г.; златна чашка - С. Д. В.; злато цвѣте - А. П.; капико́съ - А. П., (Малко-Търновско) А. Т., Н. Г.; качюнъ трева - Н. Г.; кървавиче - Н. Г., (Дупница) С. Г., Ю.; кървино́съ - (Старчища - Мак.) А. Т., Н. Г.; лескавецъ - А. П.; лютивецъ - А. П., А. Т., М. Б.; лютикъ - Д. В.; *лютиче* - А. М., А. П., Ах., А. Т., Б., Д. В., Д. Ц., К., М. Б., М. Г., Н. Г., Нейч., С. И., С. Г., Ф. Х., Х., Я.; лютница - А. Т., Н. Г.; люти лютивецъ - (прев.) Я.; люто жълтурче - (прев.) Ш.; люто лютиче - (прев.) Я.; обикновено лютиче - Ах., К.; остролистно лютиче - К., Н. М.; острочумаво цвѣте - У.; офиково биле - У.; папратъкъ - Н. Г., Я.; попова шапка - Н. Г.; пърльва билка - С. Г.; разложъ - А. П.; скопирниче - А. П., М. Б., Н. Г., (с. Козосмаде - Твърдишкия Балканъ) С. Г., Ю.; слети коса - А. П., (Враца) А. Т, Н. Г., Я.; стру́мишко цвѣкье - А. Т., Н. Г.; трескавиче - (с. Костенецъ) С. Г., Ю.

Ljutič, žabljak (хрв.).

Отварата му се пие противъ *малария, кожни обриви, коженъ* маясълъ. Въ по-голѣми дози предизвиква повръщане и е отровно. Смачканитѣ листа въ видъ на каша служатъ за́ везикативъ противъ *малария, подагра и ревматизъмъ.*

По-рано е употрѣбявано въ медицината като дрога Hérba Ranunculi ácris.

Ranunculus aquatilis L. — вж. Batrachium aquatile Wimm.

Ranunculus arvensis L. — лютиче - А. Д.; полско лютиче - (прев.) Ах.; пускръвчица - (Кюстендилско) Б. Д.

Ranunculus auricomus L. — златокосместъ лютикъ - (прев.) Н. М.; златоцвѣтно лютиче - (прев.) Ах.; лютиче - К.

Ranunculus bulbosus L. — грудесто лютиче - (прев.) Ах.; грудкестъ лютивецъ - (прев.) Д. Ц.; грудчастъ лютивецъ - (прев.) Я.; гу-

листо лютиче - (прев.) К.; луковиченъ лютикъ - (прев.) Н. М.

Ranunculus ficaria L. (= Ficaria verna Huds. = Ficaria ranunculoides Roth.) — букрачка - А. Т.; бутрачка - Б. Д.; гергина - Д. Д.; *желтурче* - (Софийско) Ах., Б., (Търново) У., В. Д., В. Н., Д. В., Д. Ц., М. Б., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Я; женска клинова трева - А. П., Н. Г., Я.; жълтурче - Ах.; зайча масть - Б. Д., У., Ю.; зайча мась - Н. Г.; кравени боски - (Битоля) Д. А., Н. Г.; лединякъ - М. Г.; ледникъ - А. П., Д. В.; леднякъ - Б. Д., Я.; лютиче - У., Ф. Х.; мазнецъ - (Дупница, Самоковъ) У., Б. Д.; *мазнй-кокалче* - А. П., М. Б., Н. Г., (Ст.-Загора) Ах., (Сливенъ) С. Г.; мазно кокалче - Б. Д., Д. В., С. Г., Я.; малко лютиче - А. М.; млѣченъ буренъ - У.; падикоса - А. П., Н. Г., Я.; пролѣтно жълтурче - Ш.; пченичка - (Костурско, Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г., (Босилеградско) П. Б.; разгонка - Д. В.; разгонъ - А. П., М. Б., (Дупница) С. Г.

Zlatica (хрв.).

Отварата отъ тази билка служи противъ *маясъль, кожни обриви, малария, болки и подуване въ коремната область* въ децата. Въ по-голѣми дози е отровна. Външно — смачкани листа въ видъ на каша — противъ *подагра* и *ревматизъмъ*, като образуванитѣ мѣхури се намазватъ съ дървено масло.

Въ медицината по-рано е употрѣбявано като дрога Herba chelidonii.

Ranunculus flammula L. — лютика - Х. Г.; огнено лютиче - (прев.) М. О.; жабърнякъ - (с. Подцърненци - Радомирско) С. Г.

Ranunculus fluitans Lam. — вж. Batrachium fluitans Wimm.

Ranunculus illyricus L. — алтъниче - У., Ю.; лютиче - У., Ю.; моминска сълза - В. К.

Ranunculus lanuginosus L. — космато лютиче - (прев.) К.; мъхнатъ лютикъ - (прев.) Н. М.

Ranunculus lingua L. — джорджованка - (Босилеградско) П. Б.; жабърнякъ - М. Б., (с. Подцърненци - Радомирско) С. Г.

Ranunculus millefoliatus Vahl. (= Ranunculus garganicus Ten.) — лютика - Н. Г., (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.; лютиче - Н. Г., (с. Хлѣвени - Ловчанско) У.; хилядолистно лютиче - (прев.) Ах., У.

Ranunculus montanus Willd. — планинско лютиче - (прев.) Ах.

Ranunculus platanifolius L. — жабунякъ - Ю.

Ranunculus polyanthemus L. — ливадно лютиче - Ах.

Ranunculus repens L. — жълтурче - Н. Г.; мазни-кокалче - Н. Г.; пълзящо лютиче - (прев.) Ах.; разгонъ - Н. Г.; скопирниче - С. Г.; трескавиче - С. Г.

Употрѣбява се въ нар. медицина противъ *треска (малария)*, отъ което произлиза името му трескавиче.

Ranunculus sardous Crantz. — бледо лютиче - Ах.; калешъ - (с. Баня-Чепино) С. Г.

Ranunculus sceleratus L. — жълтурче - А. П.; лесичникъ - М. Г., Х.; отровенъ лютивецъ - Я.; отровно чумаво цвѣте - У.; отровно лютиче - Ах.; очици - (Софийско) С. Г.; офикова трева - J.; подланица - (Софийско) С. Г.; *сводница* - Д. Ц., J., М. Г., Х.

Сводница (срб.-Панчић).

Raphanus L. — дива рѣпица - Н.С., С.С.; рапонъ - Н.Г.; *рѣпа* - Н.Г.; рѣпица - В.Д.; *рѣпички* - М.Б.; рѫдокви - Н.Г.

Рѣдька (рус.); ředkev (чех.); radokva (хрв.).

Raphanus raphanistrum L. — *дива рѣпица* - А.Д., А.П., Нейч., Я., Н.С.; дива рѣпичка - Х.Г.; огница - А.Д.; полска рѣпа - Ф.Х.

Рѣдька дикая (рус.); ohnice (чех.); repnica (хрв.).

Raphanus sativus L. — ардиква - J.; ардъква - Б.Д.; градинска рапица - Д.Ц., У., Ю.; градински рупонъ - У.; радъква - (Трънско) Ах.; рапо́нъ - (Враца) А.Т., Б., Н.Г.; рѐпа - (Трънъ) Ах., (Воденъ, Кукушъ, Гевгели, Ениджe, Дойранъ) А.Т.; реа́па - (с. с. Зарово, Високо, Сухо - Мгк.) А.Т., Н.Г.; рипа́ня - (с. Гумендже) А.Т., Н.Г.; ротква - М.Г.; рупа - (Крушево) А.Т., Н.Г.; рѣпа - Б., Д.В., Д.Д., Коз., Н.Г., Я.; рѣпица - Ах., З.Б.; *рѣпички* - А.М., Ах., К., Коз., М.Б., Нейч., Я.; ряпа - (с. Горно-Броди, Мак.) А.Т., Ю.; рѫдоква - (Щипъ) А.Т., Н.Г.; трупка - (тур., Прилепъ, Скопие, Крушево) А.Т., Н.Г.; цариградска рѣпичка́ - Х.Г.; жрдо́ква - (Щипъ, Велесъ) А.Т.; жрдъква - Н.Г.

Raphanus sativus L. **var niger** Pers. — *черна рѣпа* - Ах., Н.С.

Сокътъ отъ черната рѣпа (съ медъ) се употрѣбява въ нар. медицина противъ *пѣсъкъ и камъни въ бѫбрецитѣ и черния дробъ*, противъ *магарешка кашлица*.

Raphanus sativus L. **var radicula** Pers. — *рѣпички* - Ах., Н.С., У.; рѣпончета - Ах.

Reseda lutea L. — бойка - Ах., Б.Д.; *жълта бойка* - Ах.; *жълта резеда* - (прев.) Д.Ц., У., Я.

Reseda luteola L. — багрилна резеда - Д.Ц.; *бояджийска резеда* - М.Г., У., Я.; вапцарска резеда - А.Д.; жълта резеда - Х.Г.; жълтеникава бойка - Ах.; резеда - J., Ф.Х.; церва - А.Д., С.Д.В.

Reseda odorata L. — благовонна резеда - Д.Д., С.Г., У.; *миризлива бойка* - Ах.; *миризлива резеда* - Д.Ц., М.Г., Я.; резеда - J.; рузалица - Д.Д.

Rhamnus L. — джунджуле - Б.Д.; *зърнастецъ* - Ах., М.Г., С.П.; зърника - Ах.; жълта боя - Ах.; крушина - Д.Д.

Крушина (рус.).

Rhamnus cathartica L. — ашлама боя - С.Г.; боя - Д.Ц., С.Г., Я.; джехри боя - (тур.) Н.Г.; джиншириена боя - Б.Д.; джуверъ - (тур.)Б.Д.; желта боя - Н.Г., Х.Г., (Ловечъ) У.; *зърника* - Ах., Н.Г.; мижцрѐбка - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; насламика - (Драма) Б.Д.; пѫтенъ кръстъ - У.; пѫтенъ трънъ - У.; черна леска - Д.Ц., Я.

Жостеръ, крушина (рус.).

Употрѣбява се въ медицината както Rhamnus frangula L.

Rhamnus frangula L. — боя - (тур., Сливенъ) Коз., Ш., Я.; боя ашлама - (тур., Сливенъ) Коз.; го́рска зърника - Ах.; бабушка - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; дива боя - Н.Г., Н.М., С.Г., Ю.; джунджуле - (тур.) М.; жълта боя - У., Х.Г.; зърнавецъ - У.; *зърнастецъ* - Ах., М.Б., Н.Г., С.Г., Ю.; зърнецъ - Н.Г.; зърника - Б.Д.; крушина - (рус.) Д.Д., Ш.; мждрѣнъ - С.Б.; обикновена чернилка - Д.Ц.; черна леска - С.Д.В.

Отварата отъ плодоветѣ на зърнастеца се употрѣбява противъ *запекъ*. Отварата отъ плодоветѣ и коритѣ се употрѣбя-

ва противъ *подагра, водянка, болести на черния дробъ, жълтеница, маясълъ, хронични кожни обриви;* сжщата действува противъ *треска* и *глисти.*

Отварата отъ плодоветѣ се употрѣбява за компреси и промивки на *кожни обриви, струпи, гнойни рани и циреи;* плодоветѣ, стрити на прахъ съ оцетъ — противъ *краста.*

Въ медицината коритѣ и плодоветѣ сж известни като Córtex et Frúctus Rhámni frángulae.

Коритѣ трѣбва да престоятъ поне една година, за да може да се употрѣбяватъ. Прѣснитѣ кори сж отровни.

Rhamnus rhodopaea Vel. — зърно - Vel, У.

Rhamnus saxatilis Jacq. — боя - У.; дива боя - (Сливенъ) С. Г.; желта буя - (Търново) У.; зърнастецъ - (с. Текира - Пазардж.) С. Г.; зърнецъ - (с. Брѣстовица - Пловд.) С. Г.; ладжувертъ - У.; лъцуветъ - У.; пѣсакиня - (с. Гедиклий - Ямболско) С. Г.; чашкодрѣнъ - (с. Габровица - Пазарджишко) С. Г.; япракъ - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.

Rhamnus tinctoria W. K. — аршлама - (тур.) Ю.; боя - (тур.) Н. Г.; *желта боя* - М. Б., У., Ш.; зърника - М. Б.

Rheum rhaponticum L. — рабарбари - Д. Ц.; равандъ - Dor.; равенъ - Д. Ц., Н. С; *ревенъ* - Д. Д., К., Н. М., Пач., Х. Г., J., Коз.; южни равенъ - М. Г.; ревентъ-оту - (тур.) Гр.

Ревень (рус.); reveň (чех.); ravend, revend, reved, rabarbar (хрв.).

Отварата отъ коренището на ревена се счита като добро слабително срѣдство за малки деца, а въ малки дози като укрепително срѣдство. Отъ коренището на ревена се приготовлява кафе, което сжщо служи като укрепително срѣдство. Отварата отъ коренището на ревена се употрѣбява и противъ *пѣсъкъ и камъни въ черния дробъ.*

Въ медицината се употрѣбява коренището като дрога Rhizóma Rhéi.

Rhinanthus L. — дзъвкамада - Н. Г.; клапашка - Н. Г., С. Г.; пѣтелче - Я.; пѣтелевъ гребенъ - Д. Д., Я.; плюскаръ - Н. Г.; хрускалка - Я.; *хлопка* - Ах.; шушняръ - Ах.

Rhinanthus major Ehrh. (= Alectrolophus major (Ehrh.) Rchb. — ботушки - Ш.; вълчецъ - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; дзъвномждъ - (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ, Петрьчъ - Соф.) С. Г., Ю.; дзъвномудь - (с. с. Ярловци и Драгоманъ - Соф.) С. Г.; дуваника - (клб. Зеленикaта - Тетевенско) С. Г.; клапашка - Ю.; клокочка - (с. с. Ярловци и Драгоманъ) С. Г.; клопачка - Коз., С. П.; пѣтлевъ кръстъ - М. Г.; плюскавиче - (с. Костенецъ) С. Г.; плюскаръ - С. Г., Ю.; прещипъ - (с. Баня-Чепино) С. Г.; *хлопка* - Ах., Я.; хрускалка - А. Д., С. Д. В.; шушнарка - Н. Г.; шурняръ - (Софийско) Ах., С. Г.; чантичка - (Ботевградско) Н. С.

Rhinanthus rumelicus Vel. — клапашка - (с. Крапецъ) Б. Д.

Rhodiola rosea L. — вж. Sedum rhodiola DC.

Rhododendron L. — *алпийска роза* - Н. М., Н. С.; алпийски трандафилъ - К.

Rhododendron myrtifolium Sch. et Ky. (= R. kotschyi Smk.) — *алпийска роза* - Н. С.; балканска роза - Б. Д.; миртолистна алпийска роза - (прев.) С. Г.; чай - (с. Костенецъ) С. Г.

Rhododendron ponticum L. — зеленика - (Странджа) Ах., Д. Й., Н. Г.; *странджанска зеленика* - Н. С.

Rhus coriaria L. — смрадлика - Ш.; тетре - Ш.

Отварата отъ листата, клонитѣ и плодоветѣ действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария и дизентерия.*

Rhus cotinus L. (= Cotinus coggygria Scop.) — кукучъ - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; руя - Коз., Н. Г., С. Г., У.; *смрадлика* - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., Б., Vel., В. К., J., Коз., М. Г., Н. С., (Врачанско, Сливенско, Ботевградско) С. Г., У., Ш., Ю., Я.; смрадлекъ - М. Б.; смрадликж - (Търново) У.; смрадлякъ - Н. Г.; тéтере - (тур., Омортагь) Д. Й.; *тетра* - (тур., Ст.-Загорско, Сливенско, Ботевградско, Врачанско, Пловдивско) С. Г.; тетря - С. Г.; япракова шумка - Коз., (с. Кокалене - Соф., с. Костенецъ - Ихтим.) С. Г.; япракъ - (тур., с. Кокалене - Соф., с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; карж-япракъ - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ кората въ кореня на смрадликата се употрѣбява въ нар. медицина противъ *кръвохрачене.* Отварата отъ листата служи противъ разни *кръвоизлияния,* противъ *диария* и за бани при *кожни обриви, лишеи* въ децата и противъ *подуване на краката.* Отъ листата се правятъ лапи противъ *гнойни рани, циреи, пжпки и лишеи.* Отварата отъ листата съ готварска соль и нишадъръ служи за жабуркане при *зжбоболь* и за *закрепване вънцитѣ.*

Ribes L. — нѣмско грозде - Vel., Н. Г., У.; френско грозде - В. Д., Н. С.; цариградско грозде - Ш.;

Meruzalka (чех.); агрустъ, агрестъ (рус.).

Ribes alpinum L. — френско грозде - Ю.; дивъ мерджанъ и червенъ мерджанъ - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.

Ribes grossularia L. — аргусъ

стрица - Соф.) С. Г.; бабня - (с. Бистрица - (Соф.) С. Г.; блютуовици - (Брѣзнишко) П. Б.; влашко грозде - (Габрово) С. Г.; гроздета - Я.; калугерско грозде - У.; крижовникъ - Д. Д.; морско грозде - Д. Ц., Коз., Л., М. Б., Я.; нѣмско грозде - Vel., Н. Г., С. Г., С. Д. В., Ю.; нямску грóзди - (Търново) У.; отчево грозде - С. Г., Ю.; отчьово гроздье - Н. Г., (Рилския монастиръ) С. Г.; пъстро грозде - Коз., Л., Я.; руско грозде - В. Д.; татарско грозде - К., (Търново, Севлиево) С. Г., Ю.; *френско грозде* - Ах., М. Б., Н. Г., (с. Габровица - Пазардж., с. Бистрица - Соф.) С. Г.; цариградско грозде - Н. С., (с. Бистрица - Соф.) С. Г., (Ловечъ) У.; френкъ-юзюми - (тур.) Dor.

Агрустъ, агрестъ, крыжовникъ (рус.).

Отъ този, както и отъ останалитѣ видове близки на френското грозде, отварата отъ листата, клонкитѣ и плодоветѣ се употрѣбява като пикочогонно срѣдство противъ *водянка и подагра;* сжщата служи и като стегателно срѣдство противъ *диария.*

Ribes nigrum L. — черно френско грозде - Х. Г.

Ribes petraeum Wulf. — дивъ мерджанъ и червенъ мерджанъ - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.

Ribes rubrum L. — мерузалка - Л., У., Я.; морско грозде - Коз.; нѣмско грозде - Д. Ц., Коз., Л., М. Б., Н. Г., Я.; руско грозде - В. Д.; татарско грозде - В. Д.; френско грозде - К., Х. Г., Я.; цариградско грозде - (Сливенъ) Коз.

Meruzalka (чех.).

Ribes sanguineum Pursh — татарско грозде - Н. Г., У., Ю.; френ-

Ricinus communis L. — абдиселятникъ - У.; антиселятинъ - Я.; канушъ - Н. Г., Ц. Г.; килида - Н. Г.; *кърлежъ* - А. М., Ах., Б., Г. Б., Д. Ц., Н. Г., Нейч., С. В., Ш.; кърлешъ - А. М., Б., В. Д., В. Н., J., К., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Д. В., Х. Г., Ц. Г., Ш., Я; морска кѫдѣлка - М. Г.; протока - Н. Г., Я.; протокъ - Н. Г.; рецина - М. Г.; рицина - М. Г.; рициново дръвче - Коз.; рицинъ - Б., Я.; ричина - Д. Д.; хабулъ-мулукъ - (тур.) Н. Г.

Семената се употрѣбяватъ за добиване Oleum Ricini — рициново масло, което се счита за едно отъ най-добритѣ слабителни срѣдства.

Robinia L. — *акация* - Д. Д.; салкъмъ - М. Б., Я.; лилякъ - Ах.

Robinia hispida L. — моравъ салкъмъ - С. Г.; червенъ салкъмъ - Я.; *червена акация* - Ах.

Robinia pseudacacia L. — *акация* - А. М., Ах., Л., М. Г., С. Б., С. Г., С. Д. В., Я.; абленъ - (Дупница) Б. Д; бáгремъ - (Прилепъ) А. Т., Д. А.; *бѣла акация* - М. Б., Нейч., У., Я.; бѣлъ лилѭкъ - (Враца) А. Т., Н. Г., (с. с. Панчерево и Бистрица - Соф.) С. Г.; бѣлъ салкъмъ - С. Г., М. Б., Ц. Г.; бѣлъ трънъ - (с. Гумендже - Мак.) А. Т., (Кукушъ) Д. А., Н. Г.; драка - J.; катъръ трънакъ - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; крáль-чиче - (Велесъ, Кавадарци, Щипъ, Скопие) А. Т.; лѝлякъ - (Видинско, Ломско, Софийско) Ах, С. Г.; кралче - (Кавадарци, Неготинъ - Мак.) А. Т., В. Д., (Тиквешъ) Д. А., Н. Г.; лъжеакация - (прев. отъ лат. име) Б., Г. Б., Нейч.; лъжовна акация - Д. В., Х. Г.; люлякъ - Н. Г., С. Г.; обикновена акация - Д. Д.; обикновенъ салкъмъ - К.; *салкъмъ* - (тур.) А. Т., Ах., Б., Д. В., J., К., Л., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г., Х. Г., Я.; солунски трънъ - Д. А., Н. Г.; френски трънъ - (Гевгели) А. Т., (Ениджe) Д. А., Н. Г.

Акация (рус.); acácia (чех.).

Отварата отъ цвѣтоветѣ и листата на бѣлата акация се употрѣбява противъ *кашлица* и *ревматизъмъ*.

Rosa L. — гюль - (тур.) Х. Г., Я.; роза - Х. Г.; ружа - Ах., Н. Г.; трандафилъ - Я.; *трьндафилъ* - Х. Г.; *шипка* - Ах., Д. Д., К., Нейч., Н. С.; шипокъ - Д. Д.

Роза, ружа, шипокъ (рус.); růže, šipek (чех.); šipak, ruža (хрв.); шипъкъ (слав.).

„Нито ружа безъ трьне, нито обичь безъ свадба". — Н. Г.

„Да би далъ Богъ, Стояне,
Капнала ти дѣсна рѫка,
А лѣвата разгранила,
Като ружа у градина!" — Н. Г.

„Пауни сѫ разиграли
По твоитѣ равни двори,
Билбили се разпѣяли
По твоитѣ трендафили". — Н. Г.

„Ружа безъ тръни, либя безъ прѣчка не бива". — Н. Г.

„Снощи додохъ на сѣдянкѫ,
Заварихъ те самѫ тебе,
Посрънала, повянала,
Като просо прѣзрѣяло,
Като ружа прѣцъвтѣлѫ." — Н. Г.

„Развивася ружа у гранина,
Подъ ружата мома Катерина,
На рѫцѣ й сиво соколенце."
Н. Г.

„У кукята една бахча голѣма,
А у бахчата какво цвѣте нѣмаше!
Настрѣдъ бахча моръ трендафелъ,
Подъ трендафелъ малка мома
сѣдяше." — Н. Г.

„Что хубава, Богъ да я поживи!
Два образа, два гюла цръвени,
Двѣ ю трепки — крила ластовички,
Двѣ ю вѣжди — морски пиявици,
Двѣ ю очи — двѣ капки муракешъ"!
Н. Г.

„У хорото до три моми
Най-хубави, най-гиздави:
Пръвата е сополуша,
Втората е пепелуша,
А третата тъпка Стана,
Тъпка Стана гюлъ фиданка."

Н. Г.

Rosa canina L. — гюлъ - (тур.) С. Д. В., Я.; дивъ гюлъ - (Ресенъ) А. Т., Н. Г., Ю.; дивъ трандафелъ - Д. В., Н. М., С. П., У.; дивъ трандáфилъ - (Воденъ) А. Т., Н. Г.; дивъ трéндафилъ - (Велесъ) А. Т., Д. А., Ю.; дивъ трандафелъ - Я.; дивъ трендáфилъ - (Гевгели) Д. А.; дивъ тръндафялъ - У.; дивъ тръндафилъ - Б., Д. В., З. Б., У., Ц. Г.; обикновена шипка - Ах.; сърбогжзка - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; трендафелъ - Н. Г.; трендафилъ - А. Т.; триандафилъ - Г. Б.; тръндафелъ - А. М., С. Д. В., Я.; *шипки* - А. М., А. Т., В. Д., В. Н., Д. В., Д. А., Д. Ц., К., Коз., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., П., С. Г., Х. Г., Я.; шиповникъ - Н. Г.; шипокъ - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г., (с. Брѣзье - Соф.) С. Г., С. Д. В., Я.; шипъкъ - (Трънъ) Ах., Д. В., С. Г., Я.; шипъ - (Охридъ, Прилепъ, Бобища, Загоричане - Мак.) А. Т., (Кавадарци, с. Горанци - Костурско) Д. А., Н. Г., Ю.; шупинякъ - (Щипъ) Б. Д. Плодътъ — дращи гжзъ - (Пирдопъ) П. Б.; сърби дупе - (Омортагъ) Д. Й.; сърбогжзка - Д. А., Я.; шикла - (с. Зарово - Солунско) Д. А.; шипки, шипенки - Д. А.; шипци - (Трънъ) Ах.

Шиповникъ (рус.); šipek (чех.); šipak (хрв.), шипак (срб.).

Отварата отъ кората на корена нѣкога се е употрѣбявала при ухапване отъ бѣсно куче и оттамъ произлиза научното название Rosa canina — кучешка роза. Отварата отъ месестата часть на плодоветѣ се употрѣбява като пикочогонно срѣдство противъ пѣсъкъ въ *бжбреците, пикочния мѣхуръ и черния мѣхуръ, при мжчно пикане.* Мармаладътъ, приготвенъ отъ плодоветѣ, има сжщото значение. Отварата отъ вѣнечнитѣ листа или кората на корена действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария, дизентерия, кръвохрачене, при силна менструация;* сжщата служи противъ *спазми въ стомаха.*

Rosa centifolia L. — *градински тръндафилъ* - Д. В.; гюлъ - (тур.) Б. Д.; *градинска роза* - Ах.; питоменъ тръндафилъ - Д. В.; столиста роза - (прев. отъ лат. име) Б., М. Б., У.; столистна роза - С. Г.; столистенъ трандафелъ - М. Б., Я.; столистенъ тръндафилъ - Н. М.; трендáвилъ - (Трънъ) Ах.

Отварата отъ вѣнечнитѣ листа на градинската роза действува като стегателно срѣдство и се употрѣбява противъ *диария, дизентерия, кръвохрачене;* сжщата служи за гаргара при *ангина* и за компреси при *възпаление на очитѣ.* При последния случай се употрѣбява и розовата вода. Въ медицината се употрѣбяватъ цвѣтоветѣ като дрога Flóres Rósae.

Rosa damascena Mill. — гюлъ - С. Г., Коз.; месенъ трандафелъ - Я.; трандафилъ - Коз.

Rosa dumetorum Thuill. — горска шипка - (прев.) Ах.; дивъ трендафилъ - Ю.; шипка - С. Г., Ю.; шипокъ - С. Г., Ю.

Rosa rubiginosa L. — виненоцвѣтна шипка - Ах.

Rosa spinosissima L. — черна шипка - У.

Rosa tomentosa Sm. — космата шипка - (прев.) Ах.

Rosmarinus officinalis L. — *бабинъ косъмъ* - У.; *божо дърво* - У.; индриливо - Я.; индирливо - (Разградъ) Я.; индирлия - (тур., Шуменъ)

М.Б., Н.М., У., Ш.; лѣкарски розмаринъ - М. Б.; *розмаринъ* - Гр., Д.Ц., З.Б., К., М.Г., П., Пач., С.Г., У., Х.Г., Я.; росмаринъ - Гр., С.Г.; бибербе-оту - (тур.) Гр.

Розмаринъ (рус.); rosmarina (чех.); ružmarin (хрв.).

Чаятъ (инфузинта) отъ розмарина се употрѣбява противъ *опадане на косата*, отъ което произлиза названието му бабинъ косъмъ. Сжщиятъ действува възбудително и ободрително на нервната система и се употрѣбява противъ *епилепсия, сърдечни болки, спазми, припадъци, меланхолия, астма*; служи още за *урегулиране нередовна и недостатъчна менструация, при апоплексия*; сжщиятъ помага и при *болки въ стомаха и червата*, противъ *гниенето на храната въ последнитѣ, пропжжда газоветѣ, засилва храносмилането*; действува още като пикочогонно срѣдство и се употрѣбява противъ *водянка, кожни обриви, жълтеница*.

Въ медицината се употрѣбяватъ листата като дрога Fólia Rosmarini.

Rubia tinctorum L. — бояджийски брошъ - (прев.) А. М., К., Н. М., У., Ю., Я.; брожъ - Н. М., С. Г.; броЖдъ - Н. Г.; брочъ - (с. Врабча - Трънско, с. с. Драгоманъ и Брѣзье - Соф.) С. Г.; *брошъ* - (с. Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С., Б., Д. Ц., J., М. Г., Нейч., С.Г., С. Д. В., С. П., (Ловечъ, Търново) У., Х. Г., Ш., Ю., Я.; брускъ - Н. Г.; гаранца - Гр.; дивъ брошъ - Я.; крапъ - Н. Г.; марена - Н. Г.; червенъ бояджийски брошъ - У.; червенъ вапцарски брошъ - А. Д.; боя - (тур.) Dor.; боя-кюкю - (тур.) Гр.

Марена, крапъ (рус.); mařena, broc (чех.); broč (хрв.).

Отварата отъ корена на броша служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *скрофули, ревматизъмъ, жълтеница, рахитизъмъ*; сжщата служи за *урегулиране недостатъчна менструация*. Изсушенитѣ листа служатъ за каленe противъ *главоболие*. Плодоветѣ се употрѣбяватъ въ бояджийството.

Rubus L. — калинка - Н. С.; *капина* - Гр., Н. С., Ш.; керина - С. С.; копинка - Б. Д.; купйна - Б. С.; кжпина - Ах.; *малина* - Ах.

Купина, малина (рус.); malinnik (чех.); kupina, malinjak (хрв.); кжпина (слав.).

„Тръгнали буля и зълва,
Булята метли да бере,
Зълвата — черни капини."

Янковъ Сб., стр. 225.

Rubus caesius L. — *капйна* - А. М., В. К., Н. М., Нейч., Н. С., С. Г., Ф. Х., Ю.; кáпина - (с. Г.-Лозенъ - Соф.) С. Г.; кóпиня - (с. Вишанъ - Соф.) С. Г.; купйна - (Трънско) Ах.; куманика - З. Б., М. Б.; кжмпина - Ах.; кжпина - Ах.; полска капина - Д. Ц., З. Б., Я.

Шило боло, по гора ходило, тръвъ не оставило? — капина.

Народ. гатанка.

Този, както и останалитѣ видове капини, се употрѣбява въ нар. медицина. Отварата отъ листата и коренитѣ действува стегателно противъ *диария, дизентерия*, при *силна и продължителна менструация* и *кръвохрачене*. Отварата отъ коренитѣ действува като пикочогонно срѣдство и се употрѣбява противъ *водянка*; служи и за гаргара противъ *ангина (гърлоболь)*.

Rubus fruticosus L. — капйна - А. Т., Б., Д. В., Д. Д., З. Б., К., Л., М. Б., М. Г., Н. Г., С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Я.; кáпинка - (Крушово) А. Т., Н. Г.; купйна - (Трънъ) Ах., Б. С., Н. С.; кýпина - (Тетово) А. Т.; кжпина - Н. Г.; планýчка - (Леринско - Мак.) Д. А., Н. Г.; оулейка - (тур.) Dor.

Rubus hirtus W. K. — капина - Ю.; кжпина - Ах., С. Г., У.

Rubus idaeus L. — бабйнки - (с. Бобиша - Мак.) А. Т., Н. Г.; *малина* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., Vel., Д. В., Д. Д., Д. Ц., З. Б., К., Коз., Л., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. М., Н. С., С. Г., У., Х. Г., Ш., Ю., Я.; тутиника - (Софийско) Ах.

Отварата отъ листата и корена действува като стегателно срѣдство и служи противъ *диария, дизентерия, кръвохрачене, продължителна и силна менструация*; отварата отъ корена действува потогонно и пикочогонно и се употрѣбява противъ *настинка и водянка*; отварата отъ плодоветѣ сжщо действува потогонно и се употрѣбява противъ *настинка, хрема, ангина* и за гаргара при *пжпки по вънцитѣ (нузла)*.

Въ медицината се употрѣбяватъ плодоветѣ като дрога Frúctus Rúbi idaéi.

Rubus plicatus Wh. et Nees — ресната капина - Я.

Rubus saxatilis L. — каменика - (прев. отъ лат. име) З. Б.; каменче - (прев.) Коз., С. С.

Rubus tomentosus Borkh. — капина - J., Ю.; кжпина - С. Г.

Rudbeckia purpurea L. — *червеноперка* - С. Д. В

Rumex L. — *киселецъ* - Ах., В. Д., Д. Д., Н. С., Я.; кози стжпка - П. Б.; конски киселецъ - Д. Д.; *лапатъ* - Н. С.; óрзякъ - Ах.; *щавелъ* - Ах.

Щавель (рус.); štowik, štavel (чех.); štav, štavalj, štavelj (хрв.); штавлје, штав, киселица, киселјак (срб.); щавѣ, щавии (слав.).

Rumex acetosa L. — гластаръ - (Банско) Б. Д.; гластуренъ - (Банско) А. Т., Н. Г.; живовникъ - Н. Г.; *киселецъ* - Ах., А. Т., Б., В. Д., Vel., М. Б., Н. Г., У., Ш., Я., Я. К.; киселикъ - Н. Г.; кисéлица - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; киселокъ - J., З. Б., (Омортагъ) Д. Й., М. Б., Н. Г., У.; кисéлъцъ - (Трънъ) Ах.; киселякъ - М. Г., Н. Г., Ю.; кисилецъ - А. П., А. Т., У., Ф. Х., Х. Г., Ю.; кислекъ - Н. Г., С. Д. В.; кислякъ - Н. Г.; кишлекъ - Б. С., Н. Г.; кишлякъ - Н. Г.; кóзилячка - (с. Лешко - Горно-Джумайско) А. Т., Н. Г.; кóзя брада - (с. Лешко - Горно-Джумайско) А. Т., Н. Г.; лопошь - Я.; малъкъ киселецъ - М. Б.; обикновенъ киселецъ - Д. Ц., К., Н. М., Я.; шестотичинковъ киселокъ - М. Б.; щáвелъ - (Гевгели) А. Т., Н. Г.; щавунякъ - Н. Г.; кузукулашъ - (тур.) Dor.

Кислица, щавель (рус.); kyseléč, kyselák (чех.); киселјак, киселица (срб.).

„Цѣна бѣли бѣло платно,
Цѣно ле, зеленъ гластарю."

Банско.

Отварата отъ цѣлата билка действува като тонично срѣдство, засилва обмѣната на веществата, увеличава апетита, служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *скорбутъ, обриви и лишеи по кожата, диария, дизентерия* и като пикочогонно срѣдство.

Rumex acetosella L. — киселецъ - А. П., С. Г., У., Ф. Х., Я.; киселокъ - Гр., У.; киселъ лопушъ - С. Г.; киселъ лютежъ - (с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; кисилецъ - (с. Костенецъ) С. Г.; кишекъ - (с. Баня-Чепино) С. Г.; кисжлóкъ - (Ловечъ, Търново, Елена) У.; *козя брада* - (Трънъ) Ах., (с. Каменица - Пещерско, Омортагъ) Д. Й., С. Г.; лопошъ - Я.; малъкъ киселецъ - М. Б.; щавелъ - (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ, Петрьчъ - Соф.) С. Г.; щавиль - Я.; кузи-сулакъ - (тур.) Гр.

Rumex aquaticus L. — воденъ киселецъ - Ах.

Употрѣбява се въ нар. медицина, както и Rumex acetosa L.

Rumex alpinus L, — дѣдови дисаги - Н. Г.; жабова нога - Н. Г.; киселецъ - С. Г.; киселокъ - С. Г.; мачецъ - Н. Г.; овчаровъ станъ - Н. Г.; пазия - Н. Г.; щавитъ - Ю.; щавунякъ - (с. Костенецъ) С. Г., Ю.; щавилъ - (с. Костенецъ) С. Г.; щафинякъ - (селата въ Искроветѣ - Рила) С. Г.

Rumex conglomeratus Murr.— кичурестъ щавелъ - (прев.) Ах.

Rumex crispus L. — кждравъ киселецъ - (прев.) М. Б.; кждравъ щавелъ - (прев.) М. Б.; *лапатъ* - Ах.; *обикновенъ щавелъ* - Ах.; óрлякъ - (Трънско, Софийско) Ах.; сладка лáбада - (Омортагъ) Д. Й.; щаволь - (Трънско) Ах.

Rumex hydrolapathum Huds.— рѣченъ щавелъ - Ах.

Rumex obtusifolius L. — лападецъ - (Ловечъ) У.; лападицъ - (Ловечъ) У.; лападъ - У.; лóпушж - (Търново) У.; лóпушъ - (Търново) У.; тжполистенъ щавелъ - (прев.) Ах.

Rumex paluster Sm. — блатенъ лапатъ - Б. Д.; дивъ киселецъ - У.

Отварата отъ корена и листата се употрѣбява противъ *сърдцебиене*.

Rumex patientia L. — градински лападъ - М., С. Г.; лападецъ - Х. Г.; лападъ - Б. Д.; лапатецъ - Х. Г.; лупацъ - (Елена) У.; питоменъ лападъ - Б.; питоменъ лапатъ - Ш.

Отварата отъ коренището се употрѣбява въ нар. медицина противъ *кожни обриви, струпи, кель, малария, бѣлотеченията въ женитѣ* и особено противъ *скорбутъ*. Коренището, счукано на каша, се счита като едно много добро срѣдство за налагане при *обриви, кожни струпи, циреи, лимфатични отоци*; счуканитѣ корени, сварени съ оцетъ и следъ това смѣсени съ сжщото количество свинска мазь, даватъ помада, което се счита за много добро срѣдство противъ *краста*.

Rumex pulcher L. — красивъ щавелъ - (прев.) Ах.; полско зеле - М. Г.

Rumex sanguineus L. — червенъ киселецъ - Х. Г.

Ruscus L. — *дивъ чемширъ* - Ах., П. Б., С. П.; *залистъ* - Н. С.; миши трънъ - Н. Г., С. П.; *пчела* - Ах., С. П.

Ruscus aculeatus L. — бауме - Я.; бодилка - (с. с. Типчаница, Ребърково, Игнатица - Врачанско) С. Г.; *дивъ чемширъ* - Ах., А. М., А. Т., Vel., М. Г., Нейч., С. Г., У., Ш., Ю., Я.; дивъ чѫмширъ - (Г.-Орѣховица) У.; залисъ - У.; миши трънъ - Д. Ц., М. Г., Н. Г., С. Г., Я.; самодивски чимширъ - Х. Г.; трънъ-цвѣтъ - С. Г.; *пчелá* - (Ст.-Загора) Ах.

Мышьа веха (рус.).

Отварата отъ корена на дивия чемширъ действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *водянка*; сжщата служи за *засилване апетита*.

Ruscus hypoglossum L. — зáлисъ - (Котелъ) У.; *залистъ* - (Пазарджикъ, с. Кипилово - Търновско) А. Т., Н. Г., Я.; миши трънъ - Н. Г.; пчела - Vel.

Russula integra Linn. — миризлива червенушка - А. М., Н. М.; ядлива червенушка - Н. М.

Russula vesca Fries — ядлива червенушка - (прев.) А. М.

Russula emetica Schäff — *бѣсна гжба* - Б. Б.

Ruta graveolens L. — обикновено седефче - (тур.) Я.; пжтниче -

С. Д. В., Я.; садефче-(тур.) Н. Г., У., Я.; садефъ-(тур) J., Н. Г., Пач., С. Г.; *седефче*-(тур.) Ах., Vel., В. К., В. Н., С. Г., Я.; седефъ-(тур.) Кал.. М.Г., Ц Г., Я.; сидéфче-(тур.) Д. Д., П., (Търново, Ловечъ) У., Ю.; сидéфчи - (Търново, Ловечъ) У.; апиганъ-(гръцки) Гр.; садефъ-оту-(тур.) Dor.; седефъ-оту-(тур.) Гр.

Чаятъ отъ листатя на седефчето действува възбудително и укрепително на нервната система и се употрѣбява при *малокръвие, виене свѣтъ, припадъци, епилепсия, спазми, сърдцебиене, запъхтяване, истерия*. При *спазмични припадъци на малкитѣ деца*, прѣснитѣ листа на седефчето се стривятъ на каша и съ нея се разтрива вратътъ и гърдитѣ имъ. Сжщиятъ чай служи и за *урегулиране недостатъчна и болезнена менструация* и за *засилване маточнитѣ съкращения следъ раждане:* той възбужда дейностьта и на храносмилателната система и се употрѣбява противъ *възпаление и болки на стомаха, червата и другитѣ вжтрешни органи;* противъ *диария, дизентерия;* противъ *глисти, малария, настинка*, а въ по-голѣми дози — като срѣдство за *повръщане и помътване.* За гаргара — противъ *ангина*. Счуканитѣ листа въ видъ на каша служатъ за налагане при *ухапване отъ отровна змия* и на корема при *болки въ коремнитѣ органи, диария, дизентерия;* за налагане болни мѣста отъ *ревматизъмъ*. Противъ *болки въ външното ухо* слагатъ нѣколко капки отъ сокъ на прѣсни, счукани и прецедени листа отъ тази билка. Настойката на седефчето въ спиртъ или силна ракия има сжщитѣ лѣчебни свойства.

Въ по-голѣми дози предизвиква повръщане и е отровно.

S

Saccharomyces sp. diversa — *квасни гжбички* - А. М.

Saccharomyces cerevisiae Mey. — бирена квасна гжбичка - Нейч; бирена мая - Б. Д.; пивна гжбица - М. Б., К.; пивенъ квасъ - Б. Д.; спиртна гжбица - А. Б.

Бирената мая служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *скорбутъ, кожни обриви и злокачествени циреи.*

Saccharum officinarum L. — захарна тръстика - А. М., Б., Д В., Д. Ц., М. Б., Я.; *захарна тръсть* - А. Т., В. Д., Гр., З. Б., К., М. Г., Н. М., Нейч., У., С. Д. В.; шекерева тръстика - Д. Д.

Сахарный тростникъ (рус.).

Sagina procumbens L. - кривострелка - С. Д. В.; *мъховка* - Ах.

Sagittaria sagittaefolia L. — *воденъ шипъ* - Я.; стрела - (прев.) А. М.; стрелолистъ - (прев.) Ах.; стрелникъ - (прев.) Ах.

Стрелолистъ (рус.); streloza (хрв.); šipenka (чех.).

Sagus rumphii W. — *сагова палма* - А. М., Б., Д. Ц., Нейч., Я.; саговница - Я.

Salicornia herbacea L. — солинка - (прев. отъ лат. име) С. Д. В.; солинока - (прев.) С. Д. В.; *стъкленка* - Ах.

Salix L. — *върба* - Н. Г., Н. С., Ш.; върбелъ - Н. Г.; ива - Ах.; ракита - Л.; ракида - Шапк. сб., ч. I., отд. IV., кн. V., стр. 235; фърба - (Самоковъ) Б. Д.

Верба, ива, ракита (рус.); wrba, jiva (чех.); vrba, vrbica, iva (хрв.); кръка (слав.).

Отварата отъ коритѣ на на младитѣ клонки на разнитѣ видове върби действува като укрепително и

стегателно срѣдство, служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *диария, дизентерия, изобилна и продължителна менструация, обривъ по кожата, сифилисъ и особено противъ малария.*

По-рано въ официал. медицина като дрога Córtex Sálicis.

Въ видъ на гжста отвара или кората стрита и пресѣта като брашно — противъ *гнойни рани* и *гангрена.*

„Я го не дамъ, та не дамъ,
Дори не сгради, не сгради
На Тунджж рѣкж мостовы,
На всяка ракла по чешмж,
А до чешмж-тж и врьбж."
Н. Г.

„Ты идешъ, Радо, да си видишъ
Твоя, Радо, клята рода,
Кога врьба роди грездie,
А ракъıта жлъти дюлъı."
Н. Г.

Salix alba L. — *бѣла върба* - А. М., А. Т., Ах., Б., Г. Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Коз., У., Х. Г., Ц. Г.; сребриста върба - К.; сребролистна върба - Ах.; сребърна върба - Д. Ц.

Бѣлая верба (рус.); wrba bilá (чех.); vrba bela (хрв.); врба бела (срб.).

Salix babylonica L. — вавилонска върба - В. Д., М. Б., М. Г., З. Б., У.; жална върба - М. Б.; жаловита върба - Д. Ц., Коз.; жалостна върба - Г. Б; *печална върба* - Б., Коз., Нейч., У.; плачеща върба - Х. Г.; *плачуща върба* - Ах., Коз., Я.; скръбна върба - Я.; *скърбяща върба* - Я.

Плакучая ива (рус.).

Salix caprea L. — бѣла ива - Коз.; върба - Ю.; дива върба - (с. Баня - Чепино, Пещерско) С. Г. У.; *ива* - (Софийско) Ах., Vel., Д. Ц., Н. Г., Нейч., (с. Габровица - Пазардж.) С. Г., У., Ю., Я., Н. С.; ивачка - (Троянъ) У.; козя върба - (прев.) З. Б., К., У., С. Д. В.; планинска ива - М. Г., Н. М., С. Б.; планинска върба - Г. Б., М. Б., С. Г.; ракита - Vel., Н. С., Х. Г., Ш., Я.

Ива (рус.); jiwa, iwa, (чех.); iva (хрв.).

Salix cinerea L. — ива - Ах.; сива върба - Ах.; *соргунъ* - Б. Д.

Ива, ивина (рус.).

Salix fragilis L. — върба - Vel., В. К., В. Н., Коз., Ю.; *крехка върба* - (прев. отъ лат. име) Ах., Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Коз., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Б., С. Г., У.

Ломка верба (рус.); křehowka, wrba křehka (чех.); vrba krhka (хрв.).

Salix purpurea L. — кушничарска върба - (Ловечъ) У.; пурпурова върба - (прев.) З. Б.; ракúта вѣрба - (Паланка - Мак.) Д. А., М. Г.; *ракúта* - (Софийско) Ах., М. Б., Н. Г., Нейч., Н. С., (Самоковско) С. Г., (Ловчанско) У.; рѣкита - (Трънъ) Ах.; червена върба - К., Н. Г., (Ловечъ) У.; червена фърба - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; червена ракита - Коз., Н. Г.

Рокитина (рус.); rakita (хрв.).

„Отъ ракыта грозде не бива."
Н. Г.

Salix viminalis L. — жилавика върба - С. Г.; *кошничарска върба* - А. М., Ах., М. Б., Н. М., Нейч., Н. С., С. Г.; кошнична върба - Д. Ц.; *млажа* - Ах., Б. Д., Н. Г., С. Г.; ракита - Vel., Н. Г., С. Г., Я.

Wrba košařska (чех.).

Salix triandra L. — кошничарска върба - Б. Д.; ракита - У., Ц. Г.; тритичинкова върба - (прев.) Ах.

Salsola L. — *вълмо* - Н. С., С. С.; солно зеле - (прев.) Д. Ц.

Солянка (рус.); slanice, slanénka (чех.); slanica (хрв.).

Salsola kali L. — *вълмо* - (с. Ресенъ - Търновско) У.; корай и курай - (Болградъ) С. Г.; *луга* - С. Д. В.

Курай (рус.); lauhowá bylinia (чех.); slanica (хрв.).

Salvia L. — бъзовлякъ - А. М., Я.: гомняръ - С. Г.; *какула* - Ах.; какуле - Н. Г.; *конски босилякъ* - Ах., С. С., Н. С., С. П.; рофакя - Н. Г.; ружковица - Б. Д.; шалфей - А. М.; шалвей - Ах.

Шалфей (рус.); šalwěj, šalfia (чех.); жалфиjа (срб.).

Salvia aethiopsis L. — *бъла какула* - Ах.; меча стжпка - Я.; мечо ухо - (с. с. Драгоманъ и Брѣзье - Софийско) С. Г., У.

Медвѣжjе ухо (рус.).

Съ прѣснитѣ листа се налагатъ *рани отъ порязване, гнойни рани и циреи.*

Salvia glutinosa L. — бабка - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; бабухъ - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; богородиче - У.; *жълта какула* - Ах.; лепкавъ гомняръ - Нейч.; *медакъ* - М. Б., М. Г.; медуница - (Трънско) Ах.; медунче - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; смохтилу - (с. Бани-Чепино) С. Г.; смухтика - (с. Широка-лжка - Смолянско) С. Г.

Medunica. medak (хрв.).

Изсушенитѣ листа се пушатъ като тютюнъ противъ *астма.*

Salvia nemorosa L. — ада-чай - Б. Д.; говняръ - (Софийско) Ах., С. Г.; гомнеръ - (Кюстендилско, Софийско, Трънско) Ах., С. Г.; горска какула - (прев.) Ах.; горски бъзовлѣкъ - (прев.) К.; горски шалфей - (прев.) Н. М.

Употрѣбява се въ нар. медицина както Salvia verticillata L.

Salvia nutans L. — вѣтровито билье - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.

Salvia officinalis L. — ада-чай - Гр., Dor, Ц. Г., Я.; божо дърво - У.; *градински чай* - (Ст.-Загора, София) Ах., В. Н., Б., К., Кал., Н. М., Нейч., П., Пач., (Търново, Тетевенъ) С. Г., Ц. Г., Я.; жълфия - Кал.; зеленъ джегеръ - (Берковица) С. Г.; каделка - Ю.; *какуле* - (Самоковско) Ах., Б., Д. Д., Н. Г., (Пловдивъ) С. Г.; кждела - М. Б.; лефешка - М. Б.; ливанче - У.; лѣкарски бъзовлѣкъ - (прев.) Я.; лѣкарски шалфей - (прев.) Н. М.; лѣчебенъ шалвей - Пач.; мезлеке - (тур.) У., Ю.; рожково биле - У.; ружково биле - Н. Г.; ружковото - У.; салвей - Коз.; тазе джигеръ - (тур., Царибродъ) С. Г.; чайче - В. К., Ю.; чай - Н. Г.; шалвей - Кал., Коз., М.; шалвея - Я.; шалфей - Д. Д., З. Б., П.; козлу-оту - (тур.) Н. Г., Я.

Шалфей, шальвiя (рус.); šalwěj (чех.); калавер, жалвиja, кадула (срб.); kadulja, slavulja, žajbel (хрв.).

Градинскиятъ чай има много голѣма употрѣба въ нашата народна медицина. Чаятъ (инфузията) отъ листата и цвѣтоветѣ действува възбудително на храносмилателната система, засилва храносмилането, *успокоява болкитѣ въ стомаха и червата, пропжжда газоветѣ* и помага противъ *диария;* сжщиятъ служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *кожни обриви, лишеи, скорбутъ, сипаница, шарка;* действува стегателно при кръвоизлиянията и се употрѣбява противъ *кръвохрачене, повръщане кръвь, дизентерия, маясълъ, продължителна менструация;* възбужда и укрепва нервната система и служи противъ *виене свѣтъ, припадъци, сърдцебиене, епилепсия;* като леко афродитично (полово възбудително) срѣдство; действува противъ *нощното изпотяване;* като пикочогонно срѣдство служи противъ *възпаление на черния дробъ, жълтеница, пѣсъкъ и камъни въ черния дробъ, пикочния мѣхуръ и бжбрецитѣ;* действува възбудително на слизестия епителъ на дихателнитѣ тржби и алве-

олитѣ и се употрѣбява противъ *кашлица, хрониченъ бронхитъ и мокра астма,* особено въ старцитѣ. Сжщиятъ чай се пие като срѣдство за *намаление млѣкото на кърмачкитѣ* при *отбиване на малкитѣ деца* и при *възпаление и образуване ядки въ гърдитѣ имъ,* при което се слагатъ и топли лапи на болното мѣсто отъ сваренитѣ листа; гжстъ чай съ вино — за компреси противъ *гнойни рани, контузи, навѣхване, ставенъ ревматизъмъ, подагра;* последниятъ се взема за *помѣтане* и за гаргара противъ *ангина, кашлица, ранички и възпаление въ устата и за заякване вѣнцитѣ* Съ отварата се правятъ бани на малки деца противъ *кожни обриви.* Служи за топли лапи при *подуване и болки (колики)* въ коремната часть на малкитѣ деца.

Въ медицината като дрога Fólia Sálviae.

Трѣбва да се избѣгва при остро възпаление на бжбрецитѣ и остра кашлица.

Salvia pratensis L. — бабухъ - Я.; *бъзовлѣкъ* - Н. М., Н. Г., С. Д. В., Я.; говняръ - (Софийско) Ах., С. Г.; гóмнеръ - Н. Г., (с. Лиляче - Кюстендилско, с. Врабча - Трънско, с. Габровица - Пазардж., с. Костенецъ) С. Г., Я.; дива мятва - Н. Г.; дивъ димлюсъ - (Гевгели) А. Т., Н. М., Н. Г.; добринка - (с. Чепеларе - Асеновгр.) С. Г.; комонига - Н. Г.; комóника - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; конски босилекъ - В. К., Ю.; кждедка - М. Б.; ливаденъ бъзовлѣкъ - К., Ф. Х., Я.; мезлека - Н. Г., Я.; мезлеке - (тур.) М. Б.; мидаръ - Н. Г.; полска какула - (прев.) Ах.; полски чай - А. М.; полски шалвей - (прев.) М. Г., Х.; полски шалфей - (прев.) Н. М.; шабла - Н. Г., Я.

Чаятъ отъ тази билка се пие противъ *кашлица, болки въ стомаха и червата,* за пречистване кръвьта — противъ *кожни обриви* въ малкитѣ деца; сжщиятъ служи и за бани противъ казанитѣ болести.

Salvia sclarea L. — *бабици* - Я.; *меча пета* - Н. Г., Я.; меча стжпка - Н. Г., Я.; червеникава какула - Ах.

Чаятъ отъ мечата пета се се пие противъ *кашлица, болки и газове въ стомаха и червата;* противъ *гуша.* Съ прѣснитѣ зелени листа се налагатъ *гнойни рани и циреи.*

Salvia splendens Sellov — *пламъкъ* - (София) Ах., Н. С.

Salvia verticillata L. — *бабиче* - Н. Г., (с. Костенецъ) С. Г., Я.; бáбой и бáбуй - (Троянъ и колибитѣ) С. Г.; бабухъ - Н. Г., С. Д. В., У., Я.; бабушка - (с. с. Хвойна и Чепеларе) С. Г., (с. Широка-лжка) Ах.; бобушка - (с. Сатовча - Неврокопско) Ах.; гюрлюкъ - (с. Чепеларе) С. Г.; гомнеръ - (Софийско) Ах.; гóвняръ - (Софийско) Ах.; колѣнчестоцвѣтенъ шафлей - (прев.) Н. М.; прешленеста какула - (прев.) Ах.; пръстеноцвѣтенъ *бъзовлѣкъ* - (прев.) К.; шабла - (Омортагъ) Д. Й.;

Бабка (рус.).

Чаятъ отъ бабичето се употрѣбява противъ *диария* въ малкитѣ *деца - бабухъ, бабичасване.* Сжщата билка служи противъ *кръвохрачене* и за лапи противъ *рани и циреи* и *болки въ коремната часть,* особено въ малкитѣ деца.

Salvia virgata Ait. — клонеста какула - Ах.

Salvinia natans Hoffm. — *лѣйка* - Б. Д.; салвиния - А. М., Нейч.

Sambucus L. — *абъдъ* - Ах.; бъзе - В. Д.; бъзовина - Ах.; *бъзъ* - Ах., Н. С., Гр.; свирчовина - Ах.

Бузина, безъ, бзóвникъ (рус.); bez (чех., пол.); абзов, авта, апта (срб.).

Sambucus ebulus L. — абудь - М. Г., Н. Г., С. Г., Ю.; *абъдъ* - (Трънъ) Ах., Н. Г., (с. с. Брѣзье и Опицвѣтъ - Соф.) С. Г.; абътъ - (Палан-

ка - Мак.) Д. А., Н. Г.; базакъ - Кал., (колиби Зеленикала) С. Г.; базунекъ - Кал.; буриянъ - М. Б.; бъзакъ - В. К., У., Я.; бъзье - В. К., Н. Г., (Трънско) Ах., С. Г., У., Ц. Г, Ю., Я.; бъзей - Х. Г.; бъздовина - Н. Г.; бъзлей - (с. Чепеларе) С. Г.; бъзие - Н. Г., Ш.; бъзи - В. К., (Омортагъ) Д. Й., Кал., (Ловечъ) У., Я.; бъзина - Н. Г.; дивъ бозъ - (с. Палеоръ - Кайлярско-Мак.) Д. А.; бъзлекъ - С. Г.; *бъзовина* - Ах., М. Б., П.; бъзикъ - (Ботевградско) Н. С.; дивъ бъзъ - Н. Г.; земений базъ - (с. Габровица - Пазардж.) С. Г.; мезлеке - (тур.) Б. Д.; низко бъзе - У., Ю.; обудъ - Н. Г.; свирчекъ - Н. Г; свирчовина - М. Б., Н. Г., (Ботевградско) С. Г.; свирчокъ - М. Б., Н. Г., (Ботевградско) С. Г.; селешникъ - Н. Г.; султанъ-сту - (тур.) Ц. Г., Я.

Б у з и н а, б у з н и к ъ (рус.).

Въ нар. медицина а б ъ д ъ т ъ има почти сжщото употрѣбление както има и б ъ з ъ т ъ, само че въ по-голѣми дози той е отровенъ.

Sambucus nigra L. — базакъ - (Карнобатъ) С. Г.; басъ - (Петричъ - Мак.) А. Т., Ю.; бо́йзелъ - А. Т.; бо́йзенъ - Н. Г.; бо́зай - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; бо́зелъ - (Струмица) А. Т., Н. Г.; бозе - (Прилепъ) А. Т., Н. Г., М. Б.; бозей - (Велесъ) Д. А., Н. Г.; бо́зель - (Негстинъ, Щипъ) А. Т., Д. А., Шапк. сб., стр. 339.; бо́зикъ - А. Т., Н. Г.; бо́зилъ - (Енидже, Гумендже, Гевгели - Мак.) А. Т., Н. Г.; бозъ - (Охридъ, Ресенъ, Сѣресъ) А. Т., (Битоля, Леринъ, Кичево) Д. А., Н. Г., (с. Чепеларе) С. Г.; бо́зъль - (Дойранъ) А. Т., Д. А; бо́зликъ - (Воденъ) А. Т.; бо́йзенъ (Долни-Порой - Мак.) А. Т.; бъзакъ - М. Б., Н. Г., (Сливенъ) С. Г., Ш.; бъвекъ - Н. Г.; бъзелъ - С. Г.; бъзе - С. В., Ю.; бъзи - (Омортагъ) Д. Й., (Плѣвенъ) С. Г., У.; бъзовина - У., Н. Г., (Ботевградско) Н. С., Ц. Г.; бъзунякъ - Н. Г., С. Г., Ш.; *бъзъ* - (Трънъ) Ах., (с. Горно-Броди, Македония) А. Т., Vel., (Трънъ, Паланка - Мак.) Д. А., Д. П., Д. Ц., Н. Г., С. Б., (Софийско, Плѣвенско, Орханийско) С. Г., С. Д. В., Ц. Г., Ш., Ю., Я.; дранбъзъ - Н. Г., Я.; драмбъзъ - Б. Д.; дрънбъзъ - Н. Г., Ц. Г.; дрѣнъ-бъзъ - (Търновско) С. Г.; дървенистъ бъзъ - В. Н.; дървенъ басъ - Ю.; дървенъ босъ - (с. Бобища - Мак.) А. Т.; дрѫвенъ бозъ - (с. Бухъ - Леринско) Д. А.; замбакъ - В. Д; замбукъ - Гр.; ми́меръ - Б. Д.; мужкой бузъ - Б. С.; мжжки бузъ - Б. С.; питомъ бозъ - (с. Палеоръ - Мак.) Д. А.; свирчина - (клб. Зеленикала - Тетевенско) С. Г.; *свирчовина* - Ах., Кал., Н. Г., Нейч., С. Б., (Карнобатъ, Ловечъ, Елена) С. Г., У., Х. Г., Ц. Г., Я.; свирчовка - Ш.; свирчокъ - (с. Беброво - Търновско) Ах., М., Н. Г.; свирчочена - (Търново) С. Г.; свирчякъ - Н. Г; селешникъ - Б. Д.; трамбузъ - Я.; трънбъзъ - В. К., Я.; трънбъзъ - В. К., Ю., Я.; мурверъ-агачъ - (тур.) Гр.

Б у з и н а, б у з о к ъ (рус.); b e z c e r n ý (чех.); b a z g a, b a z, b a z a, b a z a g (хрв.); б а з г а, б а з г о в и н а, б з о в а (срб.).

Б ъ з ъ т ъ е единъ отъ най-употрѣбимитѣ храсти въ нашата народна медицина. При лѣкуване отъ него се използуватъ почти всички части: коренъ, кора, листа, цвѣтове и плодове. Ч а я т ъ о т ъ ц в ѣ т о в е т ѣ и л и с т а т а действува потогонно, пикочогонно и омекчително, улеснява отдѣлянето на храчкитѣ и се счита за едно отъ добритѣ срѣдства противъ *настинка, хрема, присипналость, ангина, кашлица;* сжщиятъ помага и при *възпаление на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ* и се употрѣбява при *мжчно пикане и кръвопикане,* п р о т и в ъ в о д я н к а; служи за *пречистване кръвьта* — противъ *махсьль, обриви по кожата, подагра, шарки.* О т в а р а т а о т ъ к о р е-

на се смѣта като едно добро срѣдство противъ *водянка и затлъстяването* на вжтрешнитѣ органи. Мармаладътъ отъ плодоветѣ на бъза действува пикочогонно, помага при болеститѣ на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ и служи като слабително срѣдство. Отварата отъ прѣснитѣ кори на корена сжщо служи като слабително срѣдство и за повръщане. Чаятъ отъ листата и цвѣтоветѣ на бъза служи за бани противъ *ревматизъмъ, подагра, маясълъ* и *кожни обриви*, като съ остатъка се правятъ топли лапи. Противъ *ревматизменитѣ отоци и подагра* се смѣтатъ като добро срѣдство и лапи отъ попарени листа и цвѣтове. Чаятъ отъ листата и цвѣтоветѣ се употрѣбява за компреси при *възпаление на болни очи* и *червенъ вѣтъръ (еризипелъ)*. Сокътъ отъ плодоветѣ служи за *боядисване виното* и *косите*.

Въ медицината се употрѣбяватъ цвѣтоветѣ, листата и кората на бъза като Flóres, Fólia et Córtex Sambúci.

Sambucus racemosa L. — бъзовина - Д. Ц.; бъзунекъ - Ш.; гроздовъ бъзъ - (прев.) Д. Ц.; женски бъзъ - Б. С.; *червенъ бъзъ* - С. Б., (с. Бистрица - Соф.) С. Г.

Красная бузина (рус.); bez čerwony (чех.).

Sanguisorba L. — *разваленка* - Ах., Н. С., С. П.; *динче* - Ах.; *чернилникъ* - Н. Г., Я.

Sanguisorba minor Scop. — бибернела - Ф. Х.; гологлавче - (Ловечъ) У.; *динче* - Ах., (с. Желѣзна - Ловчанско) У., Ю.; динка - Н. Г., Н. М., У.; динéчи - (Търново) У.; любеника - Коз.; обичниче - Н. Г., У., Ю.; разваленка - В. К., Н. М., Н. Г., У., Ю.; ръзвълéнкж - (Лѣсковецъ, с. Арбанаси) У.; развалниче - Ах., Н. Г., (Гроянъ) У.; червеноглавка - А. М.

Sanguisorba officinalis L. — гологлавъ - Я.; динче - У; динка - У.; динче - Ах., Н. Г., Я; кълчанъ - Н. Г. кървавецъ - (прев.) С. И.; кървавка - (прев.) Ах.; къчанъ - Я.; лепкава разваленка - Н. Г., Я.; мжжка клинова трева - Н. Г., Я.; *разваленка* - Коз., Н. Г., Я.; развалниче - У.; ревнувана трева - Н. Г., Я.; *чернилникъ* - Н. Г., С. Д. В., Я.; ома-оту - (тур.) Я.

Отварата отъ цѣлата билка и особено отъ корена действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария* и кръвоизлияние при *силна менструация, маясълъ, дизентерия, кръвохрачене;* сжщата засилва дейностьта па храносмилателната система и помага при *болки въ стомаха и червата;* засилва и дейностьта на млѣчнитѣ жлези и се дава за *увеличаване млѣкото на кърмачкитѣ;* действува и като *пикочогонно срѣдство*. Въ видъ на лапи се употрѣбява противъ *циреи, отоци, гнойни рани, втвърдяване* и *образуване яоки въ гърдитѣ на кърмачкитѣ*.

По-рано се е употрѣбявала въ официал. медицина като дрога Rádix Pimpinélae Itálicae.

Sanicula europaea L. — *дебрянка* - Ах.; мжжкж кошутж - (Търново, с. Арбанаси) У.; петопръстница - (Берковица) С. Г.; чичякъ - (колиби Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Отварата отъ дебрянката действува като стегателно срѣдство и се употрѣбява противъ *болки въ стомаха и червата* и противъ *диария;* сжщата помага противъ разни *кръвоизлияния* — при *дизентерия, маясълъ, кръвохрачене, повръщане кръвь изъ стомаха, кръвотечение изъ носа, силна менструация, кръвопикане* и др. Смачканитѣ прѣсни листа въ видъ на каша или свренитѣ листа въ видъ на лапи помагатъ противъ *гнойни рани, циреи, обриви, контузи, ревматизъмъ*. Отварата служи за гаргара при *възпаление на гълтката*, противъ *ангина*.

По-рано като дрога — Rádix et Hérba Saniculae.

Santalum album L. — *бакамъ* - Н. Г.; санталъ - Н. Г.

Saponaria officinalis L. — *бѣлонога* - М. Б., М. Г., Х. Г., Н. С.; бѣло сапунче - (Босилеградско) П. Б.; гърличе - (с. Гложене) У.; лѣкарско мазавиче - (прев.) С. Г.; лѣкарско сапунче - (прев.) М. Б.; мазавиче - К., М. Б., М. Г., Н. М., Х. Г.; пѣнявецъ - Б. Д., М. Г.; ракй-сапунъ - Н. Г., (с. Костенецъ, клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г., (Ловечъ) У.; сапунарка - Д. Ц.; сапунарска трева - Д. Ц.; сапуниария - Гр.; сапунниче - А. М.; *сапунче* - (Ст.-Загора) Ах., В. Н., (Омортагъ) Д.Й., М. Г., К., (Сливенъ) Коз., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Д. В., (Ловечъ) У., Х. Г., Ц. Г., Я.; сапунъ - Н.Г.; чоенъ - Б.Д.; чувенъ - Б. Д.; чювенъ - В. Н.; кюплюджикъ-оту - (тур.) В. К.; сабунъ-оту - (тур.) Dor.; коенъ-оту - (тур.) Гр.

Отварата отъ кореннитѣ на сапунчето служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *кожни обриви, скрофули, ревматизъмъ, подагра, сифилисъ* и особено противъ *хронични кожни струпи;* служи още противъ *болки въ стомаха* и противъ *кашлица*. Въ по-голѣми дози е отровно. По-рано като дрога — Rádix Saponáriae.

Saponaria vaccaria L. — вж. Vaccaria parviflora Moench.

Sargassum bacciferum L. — гроздоподобна саргаса - У.; *саргасова водорасълъ* - А. М., А. Т., Б., Д. В., К., Нейч.

Sarothamnus scoparius Wimm. — жълтъ цвѣтилникъ - С. Д. В.; *черна метла* - Я.

Satureja L. — чебрика - Н. Г.; *чубрица* - М. Б., Н. Г., Н. С., Ш.; чюбрица - Н. Г.

Чаберъ (рус.); čabr, čibr, ščubřik, čubr (чех.); čubar (хрв.).

Satureja coerulea Jka. — дива чубрица - (Сливенъ) Коз., Н. Г., (с. Брѣзье - Соф.) С. Г., (Ловчанско) У.; овчарска чубрица - Н. Г., У.; *синя чубрица* - (прев.) Ах., С. Г.

Satureja hortensis L. — *градинска чубрица* - М. Б., У.; мерудия - Б.; питомна чубрица - У.; риганъ - Н. Г.; трѣбица - (с. Каменица - Пещерско) Коз.; чобрица - З. Б.; чубаръ - Н. Г.; чуберъ - Б. Д.; чубрика - Коз., Н. Г., Ц. Г.; *чубрица* - (Трънъ) Ах., А. М., А. Т., Б., В. Д., В. К., В. Н., Д. В., Д. Ц., З. Б., К., Коз., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Д. В., У., Х. Г., Ц. Г., Ю.

Чаберъ, чебрецъ (рус.).

„Девойченце, дяволченце,
Чуберъ ли си садило,
Или ранъ бѣлъ босилекъ?"
Люб. Баба Ега 11.

Чаятъ отъ градинската чубрица възбужда отдѣлителната и храносмилателната система, действува като пикочогонно и потогонно срѣдство, служи за *засилване апетита* и се употрѣбява противъ *настинка, хрема, кашлица;* противъ *диария и глисти;* действува възбудително и на нервната система и се употрѣбява при *сърдцебиене, виене свѣтъ, спазми, припадъци, главоболие;* като леко афродитично (половозъзбудително) срѣдство и за *абортиране (помятане)*. Изсушената билка служи като ароматична подправка на ястията, особено при готвенето на бобъ и леща, гдето намалява гниенето и образуване на газоветѣ.

Satureja kitaibelli Wrzb. — *дива чубрица* - Ах., У.; *овча чубрица* - Н. Г., (с. Микре - Ловчанско) С. Г., У.; овчарска чубрица - Б. Д.

Чаятъ отъ дивата чубрица се пие противъ *болки въ стомаха и червата* и противъ *маясълъ*, като съ остатъка се правятъ и топли бани върху болната часть отъ тѣлото.

Satyrium hircinum L. — вж. Himantoglossum hircinum Spreng.

Saxifraga L. — *камена.ломка* - (прев.) Ах., К., М. Б.; ломикаменъ - (прев.) Н. М.; ломикамъкъ - (прев.) Х. Г.; *обичникъ* - Ах., Н. С., С. С.; обичниче - С. П.; потайниче - С. С., С. П., Н. С.

Каменоломка (рус.); lomikámen (чех.); lomika, kamenika (хрв.).

Saxifraga aizoon Jacq. — дива тлъстига - У.; ломикаменъ - Я.; ломикамъкъ - У.; обикновенъ обичникъ - Ах.

Saxifraga bulbifera L. — луковиченъ обичникъ - (прев.) Ах.

Отварата отъ цѣлата билка служи като стегателно срѣдство противъ *диария и кръвохрачене;* сжщата действуза и като пикочогонно срѣдство; употрѣбява се и противъ *туберкулоза.*

Saxifraga rotundifolia L. — мжжки обичникъ - (Берковица) С. Г.; *обичникъ* - Ах., Коз.; *потайниче* - Коз., (Казанлъкъ) П. Б.

Споредъ едно народно повѣрие, тази билка възбужда чувство на обичь, и за това съ нея се кичатъ момитѣ и ергенитѣ. За да се направятъ поблагосклонни единъ къмъ другъ, вематъ отъ обичника два листа, намазватъ ги съ медъ, залепятъ ги единъ срещу другъ и ги поставятъ подъ прага на външната врата. Това обикновено се извършва чрезъ посрѣдникъ, най-често нѣкоя известна знахарка-врачка или билярка. Отъ тукъ произлиза и името обичникъ.

Saxifraga tridactylites L. — трипръстенъ обичникъ - (прев.) Ах.

Scabiosa Tourn. — араповче - Д. Д.; арапче - Я.; *бѣлоградче* - Н. Г.; заешки уши - С. С., С. П.; зайчи уши - Н. С.; звезда - Н. Г.; звездица - Н. Г.; короставникъ - Н. Г.; панаирка - Н. Г.; панаирка попадия - Н. Г.; *самогризка* - Ах.; храставецъ - Д. Д.; каврькъ-оту - (тур.) Dor.

Короставникъ (рус.); chrastawec (чех.).

Scabiasa columbaria L. — бѣлогра́дчиче - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; *бѣлоградче* - (Неготинъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; звезда - (Скопие) А. Т., Н. Г.; звездица - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; ѭлдъзъ - (Струмица) А. Т.; панайрска попадия - (Неврокопъ) А. Т.; попадия - Н. Г.; ялдъсче - Б. Д.

Scabiosa micrantha Desf. — заечи уши - (Чирпанъ) Ф. Б.

Scabiosa ochroleuca L. — *самогризка* - Ах.; метла - Я; дръма - гюзелъ - (тур.) Б. Д.

Отварата отъ самогризката служи за жабуркане като срѣдство за *заякване слаби вѣнци.*

Scabiosa ucrainica L. — *обикновена самогризка* - Ах.; пѣсъчна самогризка - Б. Д.

Scilla L. — бъклецъ - Н. Г.; горски синчецъ - П. Б.; дивъ зимбулъ - П. Б.; *синчецъ* - Ах., Б. Д., А. Т., К., С. П., Н. С.; синчецъ-бъклецъ - П. Б.

Scilla autumnalis L. — *есененъ синчецъ* - С. Г., Ш.

Scilla bifolia L. — бакълчецъ - Н. М.; бъклецъ - Н. Г.; горски гороцвѣтъ - (Софийско) Б. Д.; горски синчецъ - Ах.; дивъ зимбюлъ - (Преславъ) А. Т., Н. Г., (с. Кюлявча - Новопазарско) С. Г.; лу́чка - Ах.; синиче - (Преславъ) А. Т., Н. Г.; синче - А. Т.; *синчецъ* - Ах., А. М., А. Т., Vel., В. К., К., М. Б., Н. Г., Нейч., (Софийско) С. Г., (Ловечъ, Търново) У., Ю., Я.; синчецъ-бъклецъ - Н. Г., (Ловечъ, Търново) У., Я.; синь бабинъ бакълчецъ - Я.; синь бъкълчецъ - (Ст. Загора) Ах., А. Т., Н. Г.; синь-синь-бакалчецъ - Д. Д.; синявица - Я.; сънчецъ-бъклецъ - (Омортагъ) Д. Й.

Scirpus L. — *камъшъ* - Ах.; папуръ - С. Г.; рогозъ - Б. Д.; ситка - Б. Д.; тръска - С. П.; шаваръ - Ах.

Камышъ, ситовникъ, сытъ, тростникъ (рус.); sitowina, sitowie (пол.); ситина, ситинац (срб.); sit, sita, sitina, sitinac (хрв.).

Scirpus lacuster L. — гологлавиче - (Софийско, Тетевенско) С. Г.; дзука - Н. Г., (с. с. Драгоманъ и Казичене - Соф., Тетевенско, Пазарджишко) С. Г.; езеренъ камъшъ - (прев.) Ах.; *камъшъ* - Ах.; кровъ - Б. Д.; мекичаръ и мекишаръ - (с. Подиърненци - Радомирско) С. Г.; обикновенъ папуръ - С. Д. В.; папуръ - (с. Драгоманъ) С. Г.; рогозъ - Б. Д.; ситка - Б. Д.; тръска - С. П.; *шаваръ* - Ах., С. Г.; шуфаръ (с. Широка-лжка - Смолянско) С. Г.

Камышъ, рогозъ, сита (рус.); rohozie (чех.); сита (срб.).

Scirpus maritimus L. — морски камъшъ - (прев.) Ах.

Scirpus palustris L. — вж. Heleocharis palustris R. Br.

Scirpus silvaticus L. — горски камъшъ - (прев.) Ах.; шаваръ - Я.

Scleranthus L. — *хрущялка* - Ах.

Scleranthus annuus L. — едногодишна хрущялка - (прев.) Ах.

Scleranthus perennis L. — бѣла хрущялка - Ах.; гърличаво биле - (Жеравна) У.

Sclerochloa dura P.B. — *бѣла* трева - Я.; метлица - Н.Г.; юдина стжпка - Н. Г., Я.

Отварата служи срещу силна *кастинка*.

Scleroderma vulgare Fr. — кореста пърхуда - Б. Б.; *обикновена пърхутка* - Б. Б., С. П.; твърда пърхудка - С. П. С.

Следъ узрѣване на споритѣ, пърхутката се употрѣбява за налагане *пръсни рани отъ посичане*.

Scolopendrium vulgare Sm. (=S. officinarum Sw.) — биволски езикъ - Н. Г.; *волски езикъ* - (Сливенско) Коз., В. Н., Vel., К., М. Б., Н. М., М. Г., Н. С., У.; волски езикъ - А. М., В. К., Д. В., К., М. Б., Н. Г., Нейч., У., Ц. Г., Ю., Я.; елени езикъ - Б. Д., Ц. Г.; еленинъ езикъ - Д. Ц.; *еленовъ езикъ* - Ах., Д. Ц.; еленовъ езикъ - Д. В., М. Г., Нейч., Я.; еленски езикъ - А. Т., (Ловечъ, Търново, Гор.-Орѣховица) У.; женски волски езикъ - В. К.; женски елени езикъ - Я.; мжжки волски езикъ - В. К.; мжжки елени езикъ - Я.

Еленья языка (рус.); jeleni jazyk (чех.); jelenski jezik (хрв.); die Hirschzunge (нѣм).

Отварата отъ листата на волския езикъ действува омекчително на слизестия епителъ въ дихателната и храносмилателната система и се употрѣбява противъ *кашлица, стомашни болки, диария*; сжщата действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *болеститѣ на далака, черния дробъ* и противъ *воденъ плевритъ*. По-рано е употрѣбяванъ въ медицината като дрога Herba Scolopendri lingae cervinae.

Scolymus hispanicus L. — четка - Б. Д.; кушъ-калдаранъ - (тур.) Б. Д.

Scorzonera L. — змиякъ - Ах.; *кокешъ* - Ах., Н. Г., Н. С., С. С., Х. Г.

Zmijak (хрв.).

Scorzonera austriaca Willd. — кóзя лéпка - (Чирпанъ) С. Г.; *кокешъ* - (с. Текира-Пазардж.) С. Г.

Scorzonera hispanica L. — *голѣмъ кокешъ* - Ах.; черенъ коренъ - Ах., Н. М.; чернокоренъ - С. Д. В.

Scorzonera jaquiniana Koch — кокешъ - Б. Д.

Scozonera laciniata L. — змиякъ - Ах.; листодѣленъ кокешъ - Ах.

Scorzonera lanata M.B. — *кози-мами* - Vel., М. Б.; кокешъ - Ах.

Scorzonera mollis M. B. — калакйшъ - (с. Ново-селе - Тополовградско) Н. С.; кокешъ - С. Г., Ю.

Scrophularia L. — гърличе - Ах., С. П., С. Г., У.; гърличава билка - Я.; *живиница* - Ах., Нейч., Я.; живиниче - Н. М., С. С.; заушки - М. Б.; заушница - А. М.; пчелядъ - С. Г.; пѣнявецъ - М. Б., М. Г.; сапунче - М. Б., М Г.; *разгонъ* - Ах., Н. Г., Н. С., С. С., С. П.; шапиче - Я.

Scrophularia alata Gilib. — гърлица и гърличе (колиби Зелениката - Тетевенско) С. Г.; крилато живиниче - (прев.) Ах.; пчелядъ и пчелякъ - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; разгонъ - (с. Костенецъ - Ихтиман.) С. Г.

Scrophularia aquatica L. — гърличава билка - Н. Г.; живеница - Я; *пънявецъ* - М. Б., М. Г.; сапуниче - М. Б., М., Г.; сапунче - М. Б., Н. Г., Я.; сараджа-оту - (тур.) Dor.

Употрѣбява се противъ *скрофули*; сѫщо и противъ болестьта *гърлица* по свинетѣ, като за тази цель билката се нарѣзва надребно и се поставя въ храната имъ.

Scrophularia canina L. — зърнастецъ - У; куча живеница - (прев.) Б. Д.; кучешко жининиче - (прев.) Ах.

Отварата се употрѣбява противъ *болеститѣ на бѫбрецитѣ*

Scrophularia nodosa L. — гърлица - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г., У.; гърличе - (клб. Зелениката) С. Г., У.; живиница - С. Д. В.; *живиниче* - Коз.; заушница - Д. Ц., Ков., М. Б.; коленчесто живиниче - (прев.) Ах.; пчелядъ и пчелякъ - (с. Каменица - Пещер.) С. Г.; полско шапавиче - У.; *разгонъ* - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; скрофула - Коз., М. Б.; сараджа-оту - (тур.) Ах.

Въ нар. медицина се употрѣбява противъ *скрофули (живиница)*, отъ което е получило името живиниче; сѫщо противъ *треска* и *гуша*. Сварената билка служи за лапи и противъ *ракови тумори* и *ревматизмени отоци*. Употрѣбява се и противъ болестьта *гърлица* по свинетѣ, като за цельта се нарѣзва надребно и се слага въ храната имъ.

Scrophularia scopolii Hoppe — живеница - Б. Д.

Scutellaria L. — *лимонче* - Ах.; маринка - Ах., Б. Д.; шлемче - (прев. отъ лат. име) Ах.; *превара* - С. П.

Шлемникъ, щитовка (рус.).

Scutellaria galericulata L. — лимона́та - (Щипъ) А. Т., Н. Г.; лимониче - (Гевгели, Струмица) А. Т.; *лимо́нъ* - (Неврокопъ) Ах., Н. Г.; лубъ - С. Д. В.; марйнка - Ах.; превара - С. С.; шлемка - Ах.

Отварата действува възбудително на нервната система и се употрѣбява противъ *сърдцебиене, болки на сърдцето, виене свѣтъ, анемия, епилепсия, спазми, припадъци*; сѫщата възбужда и храносмилателната система и служи като *укрепително срѣдство*.

Scutellaria orientalis L. — *превара* - Коз.

Secale cereale L. — оржь - (Дебъръ) А. Т.; *ръжь* - А. М., (Воденъ, Щипъ, Дойранъ, Кавадарци, Ениджe, Велесъ) А. Т., Ах., Б., В. Д., Г. Б., Д. В., Д. Д., Д. Ц., З. Б., J., К., М. Б., М. Г., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. П., С. Г., С. Д. В., У., Ф. Х., Х. Г., Ц. Г., Ю. Я.; ръшь - (Воденско, Каялийско, Паланка - Мак.) Д. А.; жржь - (Охридъ, Ресенъ, Струга, Крушево, Бобица - Мак.) А. Т., Н. Г., (Леринъ,

Битоля, Дебъръ, Прилепъ, Кичево, Воденъ) А. Д.

Рожь (рус.); **réž** (чех.); **раж.**, **рж.** (срб.); **raž** (хрв.); **ръжь** (слав.).

Sedum L. — бабини гниди - А. М.; бабино грозде - С. П.; брадавична трева - Ш.; дебела-мара - К.; калдаръмче - Б. Д.; кози бозки - Vel.; кози-цици - К.; кукавичино гройзе - Д. А., Н. Г.; лисичино гройзе - Д. А., Н. Г.; мечкино грозье - Д. А., Н. Г.; младилъ - Д. Д.; *прозориче* - Ах., М. Г., Нейч.; очитокъ - Д. Д.; разходникъ - Д. Д.; *тлъстига* Vel., Н. С., С. П., С. С., Я.; тученица - К.; цицки - Ах., Н. Г.; щръко-грозде - Д. А., Н. Г.; щръково грозье - Д. А., Н. Г.

Sedum acre L. — горчивъ дебелецъ - Ах.; дебела драгана - Н. Г., С. В.; живъ пиперъ - М. Б.; желти кози бизки - М. Б.; *желто прозориче* - Я.; жълтъ дебелецъ - Б. Д.; кози бизки - А. М.; кози цицки - Н. М., Х. Г.; копнежъ - (с. с. Драгоманъ и Църклевци - Соф.) С. Г.; лютъ зидаръ - У.; *прозориче* - Д. Ц., М. Б., М. Г., Нейч.; цицки - Ах., Я; червекова горчилка - С. Д. В.; яречъ - М. Б., М. Г.

Отварата отъ тази билка се употрѣбява въ нар. медицина противъ *епилепсия, скорбутъ, кръвно налѣгане и артериосклероза.* Счукана прѣсна на каша — противъ *ракови тумори.*

Sedum album L. — бабини унуки - Ю.; бабини цицки - Б. Д., Н. Г., У., Я.; бабино грозде - Н. Г., (Ловечъ) Я., У.; бѣли кози бозки - М. Б., Я.; *бѣло прозориче* - Д. Ц., М. Г., Н. Г., Я.; бѣлъ дебелецъ - Ах., Б. Д.; бѣлъ зидаръ - Н. Г., У., Я.; вжсца - Н. Г., Я.; жабория - Н. Г., Я.; зидаръ - Б. Д.; кози бизки - Н. Г.; кози цицки - Х. Г.; копнежъ - (с. Вишанъ - Царибродско) С. Г.; копнецъ - У; цицки - Н. Г.

Отварата се употрѣбява за *урегулиране недостатъчна менструация;* за бани на малки деца противъ *кожни обриви.*

По-рано се е употрѣбявала като дрога Hérba Sédi minóris.

Sedum annuum L. — одвържици - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.

Sedum cepaea L. — *копнежъ* - (с. Вишанъ - Царибр.) С. Г.

Sedum glaucum W. K — зайчуву сирище - Н. Г., У.; пепелива тлъстига - (прев.) Ах.

Sedum grisebachii Heldr. — желтоцвѣтни кози бизки - Ш.

Sedum maximum Sut. (= S. telephium L.) — гърличе - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.; *дебела мара* - Ах., В. Н., М. Б., Нейч., (Ловечъ) У., Н. С., Ю.; дебела драгана - Б. Д., У.; дебелецъ - Б. Д.; обикновенъ зидаръ - У.; тлъстигж-(Ловечъ) У.; семизъоту - (тур.) Б. Д.

Счуканитѣ прѣсни и зелени листа въ видъ на каша служатъ за налагане *гнойни рани.* За сжщата цель се употрѣбяватъ и прѣснитѣ листа, следъ като се отстрани кожицата имъ. Такива листа (безъ кожица) се употрѣбяватъ и противъ *мазоли,* а сокътъ имъ служи *за успокояване болки въ външното и срѣдното ухо.*

Sedum rhodiola DC. — *златоврѣхъ* - С. Г., Ю., С. П.; шапиче - (Троянъ, Самоковъ) С. Г., Н. Г., У., Vel.; шапливо биле - Vel., Н. Г., У.; шапъ - Vel., Н. Г., У.; шапливче - (Центр. Ст.-планина) Д. Й.

Отварата отъ тази билка служи въ народната медицина за промиване и налагане *рани отъ шапъ* въ добитъка; сжщата служи като стегателно срѣдство противъ *диария* и за *увеличаване млѣкото въ кърмачкитѣ.*

Sedum anopetalum DC. — благо прозориче - Д. Ц.

Sedum sieboldii Sw. — *фирфириче* - (Разградъ) Я.

Selaginella helvetica Link — бронецъ - Б. Д.; *селагинела* - А. М., Ах, Нейч.

Sempervivum L. — бабинъ квасъ - С. Г.; *дебелецъ* - Н. С., С. П.; кашличавче - М. Б., Н. Г., С. Г.; младилъ - М. Б.; *нежитъ* - С. П., Н. С.; тлъстига - Vel., Ш.; тученица - М. Б.

Sempervivum patens Grsb. — бабинъ квасъ - Б. Д.; кашличе - Б. Д.; нежитъ - Б. Д.; кулакъ-оту - (тур.) Б. Д.; хизарети-чече - (тур.) Б. Д.

Sempervivum schlechani Schott — бабинъ квасъ - Н. М., Н. Г., С. Г.; дебела мара - У.; *дебелецъ* - Н. Г., (Калоферъ) С. Г.; кашливецъ - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.; кашличаво - П. Б., Я.; кашличавче - М. Б., Н. Г., (с. Цървеняно - Кюстендилско) С. Г.; кулаково - (тур.) У.; мече зеле (Карловска Ст.-планина) Д. Й.; нежито - Н. Г., (Айтосъ) С. Г.; *нежитъ* - Н. Г., (Калоферъ, Троянъ, Тетевенъ, Софийско) С. Г.; тлъстига - Н. Г., (Трѣвна) С. Г., Я.; тлъстика - Х. Г.; тученица - Н. Г., С. Г.; тучница - М. Б., Н. Г., С. Г.; ушно биле - Б. Д.; кулакъ-оту - (тур., Омортагъ) Д. Й., Н. Г., Я.

Дебелецътъ има голѣма употрѣба въ нар. медицина. Прѣсни и счукани листа въ видъ на каша се вематъ вжтрешно (въ малко количество) при *недостатъчна* и *болезнена менструация*; отварата служи за пречистване кръвьта, противъ *спазмични болки въ вжтрешнитѣ органи*, противъ *малария и жълтеница*; сжщата действува стегателно и се употрѣбява като едно добро срѣдство противъ *диария* и *дизентерия, продължителна и силна менструация*, противъ *язва и кръвоизлияние въ стомаха*. Нѣколко капки сокъ отъ листата, предварително слабо загрѣти, служатъ за успокояване *болкитѣ въ вънкшното и срѣдното ухо*. Топли лапи отъ сваренитѣ листа служатъ противъ *гнойни рани* и *рани отъ натъртване, изгаряне, циреи*. Помада, приготвена отъ смачкани на каша прѣсни листа и свинска мазь, служи противъ *напукване на ржцетѣ* и *устнитѣ (екзема), лунички, петна и пжпки по лицето*. Прѣснитѣ листа, следъ отстраняване на кожицата, се употрѣбяватъ противъ *мазоли* и *брадавици*. По-рано дебелецътъ се е употрѣбявалъ въ медицината като дрога Herba Sempervivae.

Senecio L. — *бубакерка* - Ах., Н. С.; жабя трева - А. М., М. Б.; *кръстецъ* - Ах.; *спорежъ* - Ах., С. С., С. П.

Крестовникъ (рус.).

Senecio erraticus Bert. — кресница - Ш.

Senecio jacobaea L. — *желтушка* - М. Б.; разнолистна бубакерка - Ах.

Желтушникъ (рус.).

Senecio silvaticus L. — горска бубакерка - (прев.) Ах.

Senecio vernalis W. K. — голъбосъ-гологлавъ - (Берковица) С. Г.; пролѣтна бубакерка - (прев.) Ах.; спорищъ - Я.; *спорежъ* - Ах., Коз.; спорице - Я.

Senecio viscosus L. — леплива бубакерка - (прев.) Ах.

Senecio vulgaris L. — *бубакерка* - Б. Д.; бубакярка - (Гевгели) А. Т., Н. Г.; жаблякъ - Х. Г.; жабя трева - Д. Ц., М. Б., М. Г.; *кръстецъ* - Ах., М. Г.; кръстовникъ - А. Д., Д. Д., У.; кръстникъ - С. Д. В.; обикновена бубакерка - Ах.; *спорежъ* - Ах.; спорище - Я.; спорищъ - Я.

Serratula tinctoria L. — змиеглавче - С. Д. В.; серпецъ - М. Г., Н. Г., С. Г., У.; *сърпецъ* - (Софийско)

Ах., М. Г., (Дупница, Търново) С. Г., Х. Г., Ю.; русопецъ - (Софийско) Б. Д.

Серпуха (рус.); srpek (чех.); sprac (хрв.).

Sesamum indicum L. (= Sesamum orientale L.) — милатъ - Б. Д.; *сусома* - (тур.) В. Д., Vel., Коз., М. Б., М. Г., У., Ф. Х., Х. Г., Я.

Seseli L. — *маясълъ* - (тур.) Ах., Н. Г., Я.; шапиче - Ах., С. П., У.; шапъ - У.

Seseli rigidum W. K. — дивисилъ - У.; шапиче - (Ловечъ) У.

Отварата се употрѣбява противъ *диария, маясълъ*; сжщата служи противъ болестьта *шапъ* въ добитъка.

Seseli tortuosum L. — *маясълъ* - Н. Г. Я.

Sesleria argentea L. — *гжжва* - Б. Д.; синя гжжва - С. Д. В.

Setaria P. B. — *гжсеничка* - У.; диво просо - Ф. Х.; дивъ мохаръ - Ф. Х.; *кощрява* - Н. С.; лепавецъ - Ах., Б. Д.

Setaria italica P. B. (= S. germanica P. B.) — диво просо - Ф. Х.; лудо просо - Ф. Х., Я.; *мохаръ* - Ф. Х.; мухорика - М. Г.; дели-дарж - (тур., Омортагъ) Д. Й., Ф. Х., Я.

Setaria glauca P. B. — вжсеничка - У.; *гжсеничка* - У.; орѣхче - Ах.; ръждива кощрява - Б. Д.; сива кощряка - Ах.

Отварата служи противъ *изобилна менструация*.

Setaria verticillata P. B. — *кощряви* - (Софийско, Ст.-Загорско) Ах., (с. Лиляче - Кюстенд., с. Каменица - Пещерско) С. Г.; куштряна - (с. Габровица - Пазардж.) С. Г., (Търново) У.; лепавецъ - Б. Д.; лепка - (Ловечъ, Сливенъ) У.; прешленеста кощрява - (прев.) Ах.

Setaria viridis P. B. — зелена кощрява - (прев.) Ах.; кощрява - В. К., У., Ю., Я., Н. Г., У.; лепка - Н. Г., У.

Scherardia arvensis L. — *вѣнче* - Ах.; гръдникъ - С. Д. В.; *тóрица* - (с. Драгоманъ - Соф.) С. Г.

Sida abutilon L. — вж. Abutilon avicennae Gärtn.

Sideritis L. — *маясълче* - Ах., Н. Г., У.; миризливъ буренъ - Н. С., С. С.

Sideritis montana L. — маясъливче - Н. Г., (Ловечъ) У.; маясъливъ буренъ - (Ловечъ) У.; *маясълче* - Н. Г.; мъясъливъ бурянъ - (с. Драгижево - Търнов.) С. Г.; миризливъ буренъ - Коз.; тъмнянче - (с. Поганово - Царибродско) С. Г.

Отварата отъ тази билка се употрѣбява противъ *маясълъ*.

Sideritis scardica Grsb. — *македонски чай* - Ах., В. Н.; миризливъ буренъ - В. Н.: пирински чай - (Банско, Разлогъ, Неврокопъ) Ах., В. Н.

Чаятъ отъ тази билка възбужда слизестия епителъ на дихателнитѣ тржби, улеснява отдѣляне на храчкитѣ и се употрѣбява противъ *кашлица*, старъ *бронхитъ*, *астма*.

Silene L. — гърлица - Ах.; *плюскавиче* - Ах., К., Н. С.; лепка - Ах.; прилепъ - Ах.; скрипалка - У.; тоболица - А. Т., М. Б.; хлопка - Д. Д.

Смолéнка, смолянка (рус.); lepica (хрв.).

Silene armeria L. — гърличе - Ах.; гърличава билка и гърличава трева - (Сливенъ) С. Г.; кичуресто плюскавче - Ах.

Silene dichotoma Ehrh. — вилужно плюскавиче - (прев.) Ах.

Silene inflata Sm. — бий-бийтжпанче - Я.; надуто плюскавиче - Я.; обикновено плюскавиче - Ах.; плюскавица - Н. Г., С.Д.В., Я.; *плюскавиче* - Ах., А. М., Б.Д., М.Б., Н. Г., Нейч., С.С.; пукалецъ - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; пукалки - Н. Г.; пукалче - Н. Г.; скрипалецъ - (с. с. Чукуръ-кьой и Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; тоболници - Н. Г., (с. Петрьчъ - Соф.) С.Г., Ю.; тжпанчецъ - В. К., Н. Г., Ю., Я.

Х л о п у ш к и (рус.); g u š a v i c a (хрв.).

Споредъ едно народно повѣрие, ако бременна жена работи презъ русалската седмица, детето й се ражда съ бѣли плюски — обриви по тѣлото. Последнитѣ може да се премахнатъ, ако се изгори всичко изработено отъ майката и съ пепельта се посипятъ обривитѣ (плюскитѣ). Освенъ това, на такива деца правятъ б а н и въ о т в а р а отъ п л ю с к а в и ч е т о.

Silene italica L. — италианско плюскавиче - (прев.) Ах.; обичливъ буренъ - В. К., Ю.

Silene subconica Friv. — конично плюскавиче - Ах.

Silene waldsteinii Grsb. (= Silene macropoda Vel.) — дна́ и днайвица - (с. Бистрица - Софийско) С. Г.

Silene nutans L. — клончеста плюскавица - С. Д. В.; птича щавелъ - М. Б.

- **Silene otites** L. — *арменици* - Н. Г., Я.; студното - Н. Г., Я.; ушно плюскавче - (прев.) Ах.

Названието а р м е н ц и произлиза отъ болестьта а р м е н и к ъ и легендарнитѣ сжщества а р м я н к и.

Споредъ народнитѣ повѣрия, а р м я н к и т ѣ посещаватъ лехуситѣ, ако сж останени самички следъ освобождаването имъ отъ бременность. Отъ тази болесть се предпазватъ и лѣкуватъ съ зърнести вещества: трици, пшеница отъ вѣнчило, задържана върху булото на булката, и цвѣтове отъ тази билка. Това растение има сжщо зърновидни цвѣтчета и плодчета.

О т в а р а т а отъ тази билка се употрѣбява въ народната медицина противъ *настинка, сгърчване на тѣлото (урама)* и противъ *треска.*

Siler trilobum Scop. — девесилъ - Н. Г., Я.; деветсилъ - Я.; девисилъ - Я.; дивисилъ - Я.; *загърличе* - У.; дивъ морачъ - (Берковица) П. Б.; демиръ-бузанъ - (тур.) Н. Г., Я.

О т в а р а т а отъ к о р е н а се пие противъ *ангина,* като съ останалата часть се правятъ топли л а п и на гърлото; сжщата се пие като стегателно срѣдство противъ *силна менструация, диария, болки въ стомаха и червата.* Топли л а п и отъ сварения коренъ помагатъ при сжщитѣ болести.

Silybum marianum Gärtn. — бѣлъ трънъ - Гр.; деве-дикенъ - (тур.) Гр.

Sinapis L. — адалъ - Н. Г.; ардалъ - (тур.) Н. С., Н. Г.; горчица - Ах.; *синапъ* - Н. С.; хардалъ - (тур.) Н. Г.

Г о р ч и ц а (рус.); g o r u š i c a (хрв.); h o r č i c e (чех.); горѹха, горѹшица (слав.).

Sinapis alba L. — бѣла горчица - А. Д., Д.Д., Ф. Х.; *бѣлъ синапъ* - Ах., Б., Д. Ц., К., М. Б., М. Г.; бѣлъ хардалъ - Я.; горчица - Д. В., Ш.; синапъ - А. Д., Д. Д., Ш.; хардалъ - (тур.) Д. Д., У.

С е м е т о на б ѣ л и я с и н а п ъ има голѣма упстрѣба въ медицината. С и н а п е н о т о б р а ш н о (смлѣното синапено семе), взето въ малко количество, служи като слабително срѣдство противъ *запекъ;* сжщото се употрѣбява противъ *кашлица и болки въ стомаха.* О т в а р а т а му служи като пикочогонно срѣдство противъ *водянка.*

Синапеното брашно въ видъ на горчица се употрѣбява при *недостатъчна солна киселина въ стомаха и като афродитично (половоъзбудително) срѣдство;* отварата служи за бани на краката при *апоплексия и приливъ на кръвь въ главата* и за гаргара противъ *ангина.*

Синапеното брашно служи още за пластири противъ *ревматизъмъ, подагра, невралгия, пневмония, плевритъ (бодежи).* Употрѣбява се за бани противъ *ревматизъмъ,* при правене на туршия, като подправка на хранитѣ — горчица. Въ медицината като дрога — Sémen Erucae.

Sinapis arvensis L. — адалъ - (тур., Прилепъ) А. Т., Н. Г.; ардалъ - (с. Габровица - Пазардж.) С. Г., Ю.; горчица - Д. Д., У., Я.; дива горчица - Х. Г.; полска горчица - Б. Д.; полски синапъ - (прев.) А. Д., Б., К., М. Б., С. И; полски хардалъ - Я.; рапчукъ - (с. Подцърненци - Радомирско) С. Г.; *синапъ* - Ах., Д. Д., Н. Г., (Софийско, Ихтиманско, Калоферъ) С. Г., У., Х. Г., Ш., Я.; хардалъ - (тур.) Б., Н. Г., С. Г., Ш., Я.

Sinapis nigra L. — вж. Brassica nigra (L.) Koch.

Sisymbrium All. — гулевникъ - Д. Д.; конско ребро - Н. Г.; мждрица - Ах.; *раноцелебникъ* - Н. С.; целебникъ - Д. Ц.

Гулявникъ (рус.); hulewnik (чех.).

Sisymbrium officinale (L.) Scop. — дѝва ла́хна - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; медицинска мждрица - (прев.) Ах.; пойна трева - С. Д. В.; раноцелебникъ - Ах.; целебникъ - Д. Ц.

Отварата се пие противъ *кашлица и скорбутъ;* листата, стрита въ видъ на каша съ дървено масло, служатъ за лѣкуване *рани.*

Sisymbrium orientale L. (= S. columnae Jacq.) — източна мждрица - (прев.) Ах.; койнско ре́бро - (с. Мачуково - Гевгелийско - Мак.) Д. А., Н. Г.; *ко́нско ре́бро* - (Неврокопъ) Д. А., Н. Г.; ко́ньско ре́бро - (Паланка - Мак.) Д. А.

Sisymbrium sophia L. — мждрица - (прев. отъ науч. име Sophia); раноцелебникъ - С. Д. В., Я.

Листата, стрити въ видъ на каша, служатъ за лѣкуване *рани,* отъ което произлиза и името раноцелебникъ.

Sisymbrium thalianum L. — вж. Stenophragma thalianum Gel.

Sium angustifolium L. — *крайводникъ* - Ах.; стравиче - С. Г.

Sium latifoliun L. — крайводникъ - Ах.; *хрьнакъ* - Ах.

Hrenak (хрв.).

Smilax excelsa L. — джигра - Б. Д.; йозлукъ - Б. Д.; *скрипка* - Ах., Б. Д., К., Коз., С. П., Vel., Н. Г., Ю., Я.; змила́къ - (с. Ново-село - Тополовградско) Н. С.; тържу́лка - (Бургазко) Д. Й.; тързулка - Б. Д.

Отварата отъ корена действува възбудително на храносмилателната система и засилва храносмилателния процесъ; сжщата възбужда и отдѣлителнитѣ органи, действува пикочогонно, пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *ревматизъмъ, подагра, скрофули, кожни обриви, лишеи, сифилисъ.*

Smyrnium perfoliatum L. — динъ трибѣлъ - (Трънъ) Ах., Н. Г., У.; *трибълъ* - Ах., Н. Г.; трубенъ - (с. Врабча - Трънско) С. Г.

Soja hispida Moench — *соя* - Ф. Х.

Solanum L. — барабой - Ах.; *домати* - Н. Г.; зърнищенъ - Н. Г.; *картофи* - Ах.; *кучешко грозде* - Н. С.; мехле - Н. Г.; михле - Н. Г.; нощна

сѣнка - А. М.; *разводниче* - Х. Г.; *патладжанъ* - У.; утрова - П. Б.

Solanum capsicastrum Lk. — *пиперчи* - (Сливенъ) Коз.

Solanum dulcamara L. — а́лена калинка - (с. Костенецъ) С. Г.; барабойникъ - А. П., С. Д. В.; гороцвѣтъ - Н. Г.; горчиво-сладка нощна сѣнка - А. П., У.; дива пепель - (Босилеградъ) П. Б.; куче грозде - Н. Г., Ц. Г., Ю., Я.; кучево грозде - Н. Г.; кучешко грозде - А. М., Х. Г., Я.; нощна сѣнка - А. М., Б. Д.; обикновено разводниче - З. Б.; обикновенъ разводникъ - А. П., М. Г.; отровна разваленка - Б., Г. Б., Д. Д.; отрова - А. П., А. Т., Б., Д. Д., Н. М., Нейч., (Плѣвенъ) С. Г., У., Ю.; разваленка - Н. Г., У., Ю.; развалниче - Н. Г.; *разво́дникъ* - А. Т., Ах., Б., В. Н., В. К., Д. В., Д. Ц., К., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г., (Ловечъ) У., Я. К.; разводниче - Н. Г., Х. Г., Я.; разгонка - (Ботевградско) Н. С., (Чирпанъ, с. Брѣзье - Соф.) С. Г., С. Д. В.; разгонъ - Я.; разходка - С. Б.; разходникъ - Н. Г., (с. Колибито - Троянско) С. Г.; рупели́во биле - (Кукушъ) А. Т., Н. Г., Ю.; ръзвълѐнкѫ - (с. Келифарево - Търновско) У.; утрова - Н. Г.; червено кучешко грозде - J., (Омортагъ) Д. Й., К., Ц. Г., Я., Я. К.; черна голия - А. П., Д. Д.; черна отрова - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; ябане юзюми - (тур.) Dor.; ябанъ-асими - (тур.) Гр.

Разводник (срб.).

Разводникътъ е отровно растение. Отварата му се употрѣбява като пикочогонно, потогонно и слабително срѣдство при *запекъ*, противъ *кашлица*, *астма*, *магарешка кашлица*, *воднянка*; за пречистване кръвьта противъ *обриви по кожата*, *кръста*, *ревматизъмъ*, *сифилисъ*. Счуканитѣ въ видъ на каша прѣсни листа и плодове съ дървено масло служатъ за налагане *циреи*, *рани отъ изгаряне*, *отоци*, *контузи*, *навъхване*, *маясълъ*.

По-рано е употрѣбяванъ въ медицината като дрога Stipites Dulcamarae.

Solanum lycopersicum L. (= S. esculentum Dun.) — до́мата - (Крушено) А. Т., Н. Г., Х. Г.; *домати* - (Ст.-Загора) Ах., А. Т., В. К., Коз., Н. Г., Нейч., Н. М., С. Д. В., Я.; доматъ - А. М., Н. Г.; мехле - (Малко-Търновско) А. Т., Н. Г.; михлѣ - А. Т., Коз., Н. М., Н. Г., Я.; патладжанъ - Б., К., С. Г., Я.; патлиджа́нъ - (Трьнско) Ах., Ю.; райска ябълка - У.; томати - А. Т.; френски патлъджанъ - Н. Г.; червенъ патладжанъ - А. Т., J., Коз., М. Б., Н. Г., У., Я.; цървѐнъ патлиджа́нъ - (Трънско) Ах.

Баклажаны (рус.); патлиджан (срб.).

Зрѣлитѣ плодове се употрѣбяватъ въ нар. медицина за налагане противъ *мазоли*.

Solanum melongena L. — бадиджанъ - Н. Г.; демянка - Н. Г.; мелиджана - Х. Г.; мо́дъръ патлиджа́нъ - (Трьнъ) Ах.; моравъ патладжанъ - У.; морвакъ - Х. Г.; морваци - Б. Д., Г. Б.; мо́ръвъ патладжа́нъ - (Трънъ) Ах., Д. Д., З. Б., Коз., Я.; моръ-патладжанъ - Я.; патладжани - Ю.; *патладжанъ* - В. К., Я.; патлиджанъ - Х. Г.; *синь патладжанъ* - (София) Ах., А. Т., Г. Б., Д. Д., Коз., М. Б., М. Г., Н. Г., Я.

Дръжкитѣ и зеленитѣ чашки на патладжана, счукани въ видъ на каша или сварени въ видъ на топли лапи, служатъ за налагане болното мѣсто отъ *маясълъ*. За сѫщата цель се пие, отварата и болниятъ сѣда върху гърне, въ което сѫ сварени тия части, докато сѫ още топли.

Solanum miniatum Bernh. — червенъ зърнищецъ - С. Г., Ю.; *червено кучешко грозде* - С. Г., Ю.

Solanum nigrum L. — горска разгонка - (Берковица) С. Г.; гяволско грозде - Н. Г.; зърнáтка - (с. Гумендже - Мак.) А. Т., Н. Г.; зърнекъ - А. П.; зърнешникъ - А. П., (Гевгели) А. Т., Н. Г.; зърнищецъ - Н. Г., (с. Костенецъ) С. Г.; кокоши грозде - В. К., Я.; *куче грозде* - Ах., А. Т., В. Д., Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Ю., Я.; кучево грозде - А. Т.; кýчешко грóзде - (Трънъ) Ах., (Дойранъ) А. Т., А. П., Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., J., К., М. Б., Н. Г., С. В., С. Г., С. Д. В., У., Х. Г., Ц. Г.; кучешко грóздие - (Битоля, Неготинъ - Мак.) А. Т.; кучишко грозде - У.; кýчово грóзде - (с. с. Бобища, Загоричане - Мак.) А. Т.; кучешка отрова - (с. Пищигово - Пазарджж.) А. Т., Н. Г.; кыртули - Б. Д.; мáчкино грóзие - А. П., (Галичникъ, Крушево - Мак.) А. Т., Н. Г.; мóдрицъ - (Велесъ) А. Т., А. П., Н. Г., Ю.; муркéнъ - (Воденъ) А. Т., Н. Г.; отрова - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; отровáчка - (Горно-Броди, Струмица - Мак.) А. Т., Ю.; отрувáчка - А. П., (Струга) А. Т., Н. Г.; пчешко грозде - А. П., М. Г.; разваленка - Я.; разводниче - З. Б.; разгонка - Н. Г., С. Д. В., Я.; разгулъ - (с. Шейтаново - Асеновградско) С. Г.; черно кучешко грозде - (Омортагъ) Д. Й.; черно разводниче - Б., Д. В.; чернъ разводникъ - А. Т., М. Г., Ф. Х., Х. Г., Я.; черно утровно биле - Б. Д.; кьопекъ-юзюми - (тур.) Dor.

Прѣснитѣ листа и плодове, счукани на каша съ дървено масло, служатъ въ нар. медицина за налагане *гнойни рани*. Сварената билка служи за лапи за по-лесно пробиване и очистване на *циреи*. Отварата се употрѣбява за гаргара противъ *пъпки по вѫнцитѣ (нузло)*.

Въ официалната медицина по-рано се е употрѣбявало като дрога Herba Solani.

Solanum tuberosum L. — *барабой* - А. П., (Копривщица) А. Т., Б., В. Д., Г. Б., Д. В., Д. Д., Д. Ц., К., Коз., М. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., Н. П., С. Г., Ф. Х., Х. Г., Ю., Я.; брамбой - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; бръбой - Н. Г.; влашка голия - Г. Б.; юмбелки - (с. Папрадища - Мак.) А. Т., Н. Г.; гулия - (Казанлъкъ) П. Г.; зименъ бобъ - (с. Искрецъ - Софийско) С. Г.; картофелъ - В. К., М. Г., Н. Г.; *картофи* - А. Т., Ах., В. К., Д. А., Коз., Н. П., Ю., Я.; картофли - Коз., Я.; картофъ - А. М., А. П., М. Б., Х. Г.; кóмбара - (Банско) А. Т., Н. Г., Ю.; комбири - (Дебъръ) А. Т.; кóмпири - (Трънъ, Брѣзникъ) Ах., (Велесъ) А. Т., Д. В., М. Г., Н. Г., (Софийско, Ботевградско) Ах., С. Г., (Радовишъ) Д. А.; компи́ри - (Омортагъ, тур.) Д. Й.; кромпилъ - А. П.; крóмпири - (Велесъ) А. Т., (Битоля, Прилепъ) Д. А.; кромпиръ - (Дупница) С. Г., Х. Г.; патата - (тур.) Х. Г.; къртýли - (Леринъ) Д. А.; патате - (тур.) Г. Б.; патáти - (тур., Ресенъ, Бобища, Кукушъ, Дойранъ - Мак.) А. Т., (Костуръ) Д. А., Коз., Н. Г., Я.; ромпулъ - Н. Г.

Бараболя, гулéна, картофель, земляныя яблоки, комnipъ (рус.); brambor, zemče, zemski jablko, krumpir (чех.); korun, krtola, krumpir (хрв.).

„Гяволътъ зелъ връшето, что е цволиката на компира, а главата останжла на цинцарина." — Н. Г.

Грудкитѣ на картофитѣ се употрѣбяватъ за топли лапи противъ *циреи*. Прѣснитѣ грудки, нарѣзани на колелца и посипани съ малко чисто смлѣно кафе, служатъ за налагане слѣпитѣ очи противъ *главоболие*.

Solidago L. — злата розга - Д. Д.; *енчецъ* - Ах.

Solidago canadense L. — *енчецъ* - У., Б. Д.; питумънъ ге́нчецъ - (Търново) У.; питоменъ енчецъ - Ю.; питоменъ янчецъ - Н. Г.; янчецъ - Н. Г.

Solidago serotina Ait. — вратига - У.

Solidago virga aurea L. — горски енчецъ - У.; жълтъ енчицъ - У.; златка - (прев.) Ах.; златна пръчица - (прев.) Г. Б.; златникъ - (прев.) С. Д. В.

О т в а р а т а отъ тази билка действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария, дизентерия, кръвохрачене, силна и продължителна менструация;* сжщата действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *възпаление на бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ,* противъ *мжчно или неволно попикаване, пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ,* противъ *водянка и отравяния.* Порано като дрога R á d i x et H é r a b a V í r g a a ú r e a.

Sonchus L. — *кострецъ* - Ах.; млѣчка - Ш.; млѣчокъ - Ш.; свинска млѣчка - Ах.

М л е ч ъ (рус.); m l e č (чех.).

Sonchus arvensis L. — млѣчка - (колиби Зеленика - Тетев.) С. Г.; полски кострецъ - (прев.) Ах., Б. Д.; млѣчокъ - (Омортагъ) Д. Й.

Sonchus asper Hill. — грапавъ кострецъ - (прев.) Ах.

Sonchus oleraceus L. — жълтъ трънь - Д. Ц.; кострецъ - Б. Д; млѣчка - (Омортагъ) Д. Й.; обикновенъ кострецъ - Ах.; паламида - (Велесъ) А. Т.

Sorbus amelachier Crtz. — вж. A m e l a n c h i e r v u l g a r i s M o e n c h.

Sorbus aria Crtz. — вж. P i r u s a r i a E h r h.

Sorbus domestica L. — вж. P i r u s d o m e s t i c a Ehrh.

Sorghum halepense Pers. — *балуръ* - Ах. Б. Д., С. Г., (Ловечъ) У.; канетъ - (с. Садово - Пловд.) С. Г., Ш.; канешъ - С. Г.; коцрява - Н. Г.; куцрява - Н. Г.; орелъ - (Гор.-Орѣховица) У.; урелъ - (с. с. Брѣстовица и Садово - Пловд.) С. Г.

Sorghum saccharatum Pers. — *захарна метла* - Ах.; медена метла, сладка метла - (Разградско) Д. Й.; сладъкъ сирокъ - Ф. Х.

Sorghum vulgare Pers. — балуръ - М. Г., Я.; коцрява - М. Г., М. Г.; *метла* - А. Д., С. Г., Х. Г., У.; сирокъ - Ф. Х.

О т в а р а т а отъ с е м е н а т а на обикновената метла се употрѣбява противъ *кашлица.*

Sparganium L. — боздуганъ - Б. Д.; *ежева главичка* - Д. Д., Н. С., С. С., Я.; ежеглавка - Ах.; *ежевка* - Ах; резавецъ - С. П.

Е ж е г о л о в к а (рус.); j e š i n a c (хрв.).

Sparganium affine Schnitzl. — ежева главичка - Коз.

Sparganium ramosum Huds. — боздуганъ - Б. Д.; *ежевка* - Ах.; жакавецъ - Б. Д.; самарика - Б. Д.; шаваръ - Б. Д., Х. Г.

Sparganium simplex Huds. — проста ежева главичка - (прев.) Я.; таралежче - С. Д. В.

Spartium junceum L. — пръшлига - А. Т.

Spartium scoparium L. — вж. S a r o t h a m n u s s c o p a r i u s Wimm.

Specularia speculum A. DC. — огледалце - (прев. отъ лат. име.) Ах.; *орница* - Ах.; шпергили - М. Б.

Spergula arvensis L. — *коленка* - Ах.; торница - Д. Д.

Kolenec (чех.); koljenica (хрв.).

Spergularia rubra Pers. — *коленчица* - Ах.

Sphagnum sp. diversa — бѣлъ мъхъ - Д. В.; мъхъ - Н. Г.; *торфенъ мъхъ* - А. М., Д. Ц., Нейч.; торфяний мъхъ - Б., Д. В., К.; торфяникъ мъхъ - З. Б.; торфянъ мъхъ - М. О.

Spinacia oleracea L. — зименъ спанакъ - К.; обикновенъ спанакъ - А. Т., Б., Д. В., Д. Д., З. Б., J., К., М. Б., М. Г., С. Д. В., С. Г., У., Я.; питоменъ спанакъ - Коз.; *спанакъ* - Ах., Б., В. Д., Д. В., Д. Ц., К., Коз., М. Б., Н. Г., Н. М., Я.

Шпинатъ (рус.); spinák (чех.); spanać (хрв.).

Спанакътъ действува възбудително на храносмилателната система, засилва дейностьта на жлезитѣ, служи за увеличаване апетита; сжщиятъ действува пикочогонно, пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *анемия, моминска бледность, хронически екземи (лишеи), скорбутъ.*

Spiraea L. — *ливадникъ* - Я.; *орѣхче* - Ах., Я.; отвратниче - С. П.; русалско цвѣте - П. Б.; тавелникъ - Д. Д.; *тжжникъ* - А. М., Д. Ц.; тжжници - М. Б.

Таволнига (рус.); tawula (пол.); tawolnik, tawola (чех.).

Spiraea filipendula L. — вж. Filipendula hexapetala Gilib.

Spiraea salicifolia L. — върболистенъ ливадникъ - (прев.) Я.; *чибуци* - (с. Шабанли - Неврокопско) Ах.

Spiraea ulmaria L. — блатенъ тжжникъ - М. Г.; ливадникъ - С. Д. В.; орѣхче - (Ловечъ) У.; орѣшенъ - (Ловечъ) У.; турско цвѣте - (Крушево - Мак.) А. Т., Н. Г.

Отварата отъ тази билка действува стегателно и пикочогонно, увеличава апетита, засилва храносмилането, помага противъ *болки въ стомаха и червата*, противъ *диария и повръщане;* сжщата възбужда дейностьта на отдѣлителната система и се употрѣбява като силно потогонно и пикочогонно срѣдство противъ *водянка, пѣсъкъ въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ;* за пречистване кръвьта — противъ *ревматизъмъ, подагра, кожни обриви;* употрѣбява се още противъ *глисти и бѣлотеченията въ женитѣ.*

Spiraea ulmifolia Scop. — брѣстолистна спирея - (прев.) У.; турско цвѣте - Н. Г.

Spirogyra sp. diversa L. — глиноза - Б. Д.; глянъ - Б. Д.; *жабунякъ* - А. М., Ш.; спираленъ жабунякъ - А. М., Нейч.; спирална водорасълъ - К.

Stachys L. — бека - Н. Г.; вжсеничка - Н. Г.; житница - Н. Г.; класатица - (прев. отъ лат. име) Н. Г.; класатница - Н. Г.; класица - (прев. отъ лат. име) Н. Г.; класница - Н. Г.; латица - Н. Г.; подполошка - Н. Г.; *ранилистъ* - Ах., Н. С., С. П., С. С.; ранолистъ - А. Т., М. Б.; смърданъ - Ах.; *ялешъ* - Ах.; *чистецъ* - А. Т., Ах., М., Ш.

Чистецъ (рус.); čistec (чех.); čistac (хрв.).

Stachys annua M. B. — гололистенъ ялешъ - Ах.; миризлива коприва - А. Д.; чистецъ - А. Д.; кованъ-оту - (тур.) А. Т.

Stachys germanica L. — косматъ ялешъ - Ах.; смърданъ - (Софийско) Ах.; ялешъ - Б. Д.

Отварата отъ тази билка се пие за засилване матката — за полесно зачеване. Съ изсушената билка се калятъ деньта срещу *уплахи.*

Stachys italica Mill. — бабухъ - Я.; котешка билка - Я.; котешка трева - Н. Г.; мача билка - Я.

Употрѣбява се както предходната.

Stachys palustris L. — блатенъ чистецъ - (прев.) М. Б.; блатенъ ялешъ - (прев.) Ах.

Stachys recta L. — правостебленъ чистецъ - (прев.) М. Б.; правъ ялешъ - (прев.) Ах.; ранолистъ - М. Б.; устоцвѣтенъ чистецъ - Ш.; *чистецъ* - М. Г., С. Г.

Чистецъ (рус.); чистац (срб.).

Отварата отъ тази билка действува възбудително на нервната система и се употрѣбява противъ *епилепсия, истерия*.

Stachys silvatica L. — вонеща коприва - С. Д. В.; горски чистецъ - (прев.) М. Б.; горски ялешъ - (прев.) Ах.

Staphyllea pinnata L. — висулка - Н. Г., С. Д. В.; висулки - Я; гóчовица - Я.; дивъ мъргъритаръ - (Търново) У.; зайчи лешници - (Омортагъ) Д. Й., Б. Д.; кликочъ - Я.; клокочина - С. П.; *клокочъ* - Ах.; клочина - Б. Д., Коз.; кочи мжди - Б. Д.; куркотикъ - Н. Г., (Търново) У.; куркотина - (Сливенъ) С. Г.; кучи дрѣнъ - Н. Г., Я.; кълкочъ - Я; мекишовина - Vel., Н. Г., (Ловечъ) У., Я.; мекишъ - Vel., Н. Г., (Ловечъ) У., Я.; пимпернуса - Д. Ц.; скококотица - (с. Казълъ-Муратъ - Разградско) С. Г.; скутлѝкъ - (с. Ново-село - Тополовградско) Н. С.

Клекочка, клокичка, клочица (рус.); klokoč (чех.); klokoč, klokočika (хрв.).

Споредъ едно народно повѣрие, недоразуменията и раздоритѣ въ едно семейство може да престанатъ, ако се пие отвара отъ тази билка.

Statice L. — *гърлица* - Б. Д., Н. Г., Я.; гърлячова трева - Б. Д.; маслива трева - Н. Г.; чемерика - Н. Г.

Statice limonium L. — *гърлица* - Н. Г., Я.; гърличава трева - Н. Г., Я.; маясълива трева - (Болградъ, Бесарабия) С. Г.; пачи кракъ - Н. Г., Я.; спержъ - Н. Г., Я.; чемерика - Н. Г.; казъ-ая - (тур.) Н. Г., Я.

Гърлицата, нарѣзана надребно, се слага въ храната на свинетѣ противъ болестьта *гърлица*. Отварата й действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *маясълъ* и за премиване *рани*.

Stellaria L. — врабчеви чревца - Н. С.; *звездица* - (прев. отъ лат. име) Ах., Н. С.; звездичка - М. О.; *мишакина* - Ах., М. Б.; *чревца* - Ах.

Hvězdnice (чех.); zvjezdica (хрв.).

Stellaria graminea L. — бѣла трева - Н. Г., (Ловечъ) У.; тревовидни чревца - (прев.) Ах.

Stellaria holostea L. — горска мишакиня - Б. Д.; горски чръвца - Ах.; горска звездица - Ах.; *чръвца* - Ах.; чревца - Ю.

Stellaria media L. — врабчеви чревца - К., Нейч.; врабчиново црево - Н. Г.; *врабчови чръвца* - Ах., Н. Г.; врабчянови цръвца - Н. Г., С. Г.; вражалка - Н. Г.; вра́пчанови црéвца - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; врапчинóво црéво - (с. Мачуково - Гевгелийско, Мак.) Д. А.; гжскино црево - (Кукушъ - Мак.) Д. А., Н. Г.; звездица - (прев.) Коз.; кокоша слѣпота - Б. С.; *мишакиня* - К., М. Б., М. Г.; мокрица - Д. Д.; овчи цревца - Ю.; птича трева - У; црéвца - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; цръвца - (Дупница) С. Г.; черевца - (Берковица) С. Г.; чревца - Д. Ц.

Stellaria nemorum L. — звездица - М. О.; *чревца* - Ю.

Stellaria uliginosa Murr. — *блатни чръвца* - (прев.) Ах.

Stenophragma thalianum Čel. — *войничица* - Ах.

Stipa L. — кавило - Н. Г., Ш.; ковилъ - Д. Д., Н. М.; ковило - Н.Г., Ш.; ковилъ - Д. Д., Н. М.; ковилякъ - Н. М.; *коило* - Ах., Н. М., Н. С., С. П., Ш.; кофило - Ш.

Ковылъ (рус.); kawil (чех.); kovilje (хрв.).

„Извелъ бихъ те на врьхъ на планинѫ,
Дѣ се вие ковилъ детелина,
Срѣди ковилъ е каменъ столоватъ,
На камена младъ нежененъ стои,
Та си брои мѣсеци и години."
Н. Г.

Stipa capillata L. — бузалъкъ - (с. Лиляче - Кюстендилско) С. Г.; койло и койлъ - (с. Драгоманъ - Софийско) С. Г.; коилъ-детелина - Б. Д.; кувилякъ - (Хасково) С. Г.

Stipa pennata L. — бузалъкъ - (с. Лиляче - Кюстендилско) С. Г.; ковелъ - Н. Г.; ковилъ - Н. Г., Ю.; ковилякъ - Х. Г.; *койло* - Ах., Vel., М. Б., Н. Г., Нейч., С. Г., Ш., Я.; койло - (с. Драгоманъ) С. Г.; коилъ - Н. Г.; коилецъ - Vel.; кувилъ - Нейч.; кувилякъ - (Хасково) С. Г.; кукувича трева - Н. М.; кукувича прежда - Н. Г.

Отварата отъ коилото се употрѣбява противъ *пѣсъкъ и камъни въ пикочния мѣхуръ и бѫбрецитѣ.*

Succisa pratensis Mch. — *синьоглавче* - Ах.; синьоврьхче - Ах.; кавръкъ-оту - (тур.).

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ служи като укрепително срѣдство за засилване апетита и като стегателно срѣдство противъ *диария и бѣлотеченията въ женитѣ;* сѫщата действува пикочогонно и потогонно, употрѣбява се противъ *кожнитѣ обриви.*

Symphoricarpus racemosus Michx. — *букско цвѣте* - (Казанлъкъ) Н. Б.; гроздовче - (Брѣзнишко) Н. Б.; *инджирче* - Д. Ц., Коз., М. Б., Ш.; инжиръ - (тур., Мезекъ - Свиленградско) Ах., Н. С.; маргаритаръ - Н. М., (Пловдивъ) С. Г.; маргаритка - (Софийско) С. Г.; *маргаритъ* - С. П.; маргаронъ - Ах.; плюскавче - (Самоковъ) Б. Д.; фурмузъ - В. К., Нейч., Ю., Я.; шекерче - Ах., Нейч.

Symphytum Tourn. — *зарастличе* - С. Г., Коз., М. Б.; зарастъ - Б. Д.; лѣкарско зарасличе - (прев.) Д. Ц.; лѣкарски черъ коренъ - (прев.) Б. Д.; мазенъ коренъ - Н. М.; обикновенъ зарастъ - Ах.; страстникъ - С. Д. В.; черно коренче - А. Д., Я.; чернокосъ - Н. Г.; черъ коренъ - М. Б., У.; *черъ оманъ* - Н. Г., Нейч., Я.; черъ ǒмънъ - (Дрѣново, Търново) У.; кара-кафесъ - (тур.) Гр., Dor.

Името зарастличе води началото си отъ употрѣбата на тази билка като срѣдство за зарастване на мѫчно заздравими рани. За тази цель сѫщата билка е употрѣбявана още отъ римлянитѣ и други стари народи. Научното име Symphytum има сѫщото значение. Споредъ римския природоизпитатель Плиний, (XXVII. 24) зарастличето има такава чародейна лѣковита сила, че може да предизвика зарастване на мрьвкитѣ месо въ сѫдъ съ кипеща вода!

Зарастличето (черниятъ оманъ) има голѣма употрѣба въ народната медицина. Отварата отъ корена и листата действува омекчително на слизестия епителъ на дихателнитѣ тржби и се употрѣбява противъ *кашлица (ларингитъ, трахеитъ, бронхитъ), начална туберкулоза;* сѫщата действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария, туберкулоза въ червата* и разни *кръвоизлияния: дизентерия, кръвохрачене, повръщане кръвь, кръвотечение изъ носа, продължителна менструация* и пр. Коренътъ, сваренъ като каша, се употрѣбява за лапи върху *мѫчно заздравими рани,* противъ *циреи, контузи,* противъ *подагрени,*

сѫщо противъ *кожни обриви, струпи, при навъхване и счупване кость, рани и втвърдявания (ядки) въ гърдитѣ на кърмачкитѣ.* Отварата отъ корена служи за гаргара противъ *ангина и рани въ устата и гърлото (афта).*

Коренътъ като дрога Rádix Sýmphyti и сега се употрѣбява въ нѣкои страни въ официалната медицина.

Symphytum tuberosum L. — грудестъ зарастъ-(прев.) Ах.; грудкасто зарастличе-(прев.) Д. Ц.

Syringa vulgaris L. — árганъ-(Струга) А. Т., Д. А., Н. Г.; áргаанъ-(Ресенъ) А. Т.; аргавáнъ-(Воденъ) А. Т., (Леринско, Костурско) Д. А., Н. Г., С. Г.; аргафанъ-(Охридъ) А. Т., Н. Г.; аргова́нь-(Дойранъ) А. Т., (Паланка-Мак.) Д. А., Н. Г., С. Г.; áргованъ-(Скопие, Щипъ) А. Т.; крушнелъ-Б. Д.; лилека-Я.; лилекъ-Vel., Д. В., Н. Г., Х. Г.; лиляка-Л., Н. Г., У., Ц. Г., Я.; лилякъ-(Трънъ) Ах., (Гевгели, Гайтаниново-Тетов.) А. Т., М. Г., Н. Г., (Врачанско) С. Г., Ю., Я.; ли́ляче-(Велесъ) А. Т., Д. А.; люлека-А. Т., Б., М. Б., У., Я.; лильжка-(Търново, Сливенъ) У.; люле́къ-А. Т., Б. С., Vel., Н. Г.; люля́ка-(Изт. България) А. Т., В. К., Л., Н. Г., С. Г., У., Ц. Г.; *люлякъ*-Ах., А. М., А. Т., В. Д., Г. Б., Д. Ц., Ј., К., Н. Г., Нейч., С. Г., Ю.; óргаанъ-(Дебъръ) А. Т.; óргоанъ-(Крушево-Мак.) А. Т.; оргонъ-Н. Г.; óргоонь-(Прилепъ) А. Т.; слабинки-(Тетово) А. Т., Н. Г.

Lilak (пол.); jorgovan, jargovan, jergovan (хрв.).

„Кукувала й кукувица
Въ зелена ми гора люлякова."

Янковъ, Сб.

„Горице ле лилякова,
Подигни си листъ да мина."

Нар. пѣсень.

Споредъ едно предание, люлякътъ е произлѣзълъ отъ кръвь, затова днесъ го срѣщаме по развалинитѣ на крепости и др. мѣста, гдето нѣкога сѫ ставали боеве и е проливана кръвь. Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ се счита като едно добро срѣдство противъ *малария*, а отъ семената — *за урегулиране недостатъчна менструация.*

Swientenia mahagoni L. — гкажу-Н. М.; *махагоново дърво*-Ах.; червено дърво-Х. Г.

T

Tagetes erecta L. — була-Н. Г.; дупекъ-У.; желта ружа-У.; изпѫди овчаръ-Н. Г.; кадийка-Д. Ц., Н. Г.; кáрафилъ-(Велесъ, Паланка-Мак.) Д. А.; кадифе-У., Дац., Н. Г.; невѣнь-(с. Мезекъ-Свиленградско) Ах., Н. С.; овчарка-Н. Г.; старци-Б. С.; самунче-(с. Мезекъ-Свиленградско) Ах., Н. С.; *турта*-Дац., У.; чалмичка-Дац., У.

Отварата се употрѣбява за урегулиране *недостатъчна и нередовна менструация* и противъ *жълтеници.*

Tagetes patula L. — була-Б. С.; джýнжуле-(Велесъ, Щипъ, Паланка) Д. А., Н. Г.; кайма-У., (Чирпанъ) Ф. Б.; камшица-У; карадúнче-(Струмица-Мак.) Д. А., Н. Г.; туртки-(с. Боздънъ-Соф.) С. Г.; фунда-(Петричъ-Мак.) Д. А.; црнооко цвѣкье-(Кукушъ, Ениджe, Гевгели) Д. А.

Tamarindus indica L. — *варзия*-Б. Д.; тамаринтъ-Гр.; демиръинди-(тур.) Dor.; демиръ-хинди-(тур.) С. Г.

Плодоветѣ служатъ за чай (инфузия) като стегателно срѣдство.

Tamarix pallasii Desv. — върбичка-Н. Г., (Търново) У.; дива върбичка - Н. Г.; миризлива върбичка - (Търново) У., Ю.; *ракидивица* - Vel.; тамарика - Ш.; дуръ-да-бакъ - (тур.) У.

Tamus communis L. — блюшъ - (Трънъ) Ах., (с. Врабча - Трънско) С. Г.; *брей* - А. М., Ах., В. Н., Н. Г., С. В., (Софийско, Кюстендилско, Пазарджишко, Айтоско) С. Г. (Търново, Ловечъ, Троянъ) У., Х. Г., Ю., Я.; брешнялъ - (Сливенско) С. Г.; водогонъ - Н. Г.; дадаланъ - Н. Г., Я.; полско телеграфче - Я.; яндъранъ - Н. Г., Я.; плюшъ - (с. Поганово - Царибродско) С. Г.

Блюштъ (слав.); b l u s t (хрв.).

Споредъ народнитѣ вѣрвания има мѫжки и женски б р е й: мѫжкиятъ се увива надѣсно, а женскиятъ — налѣво.

О т в а р а т а отъ всичкитѣ части на б р ѣ я действува като слабително и пикочогонно срѣдство и се употрѣбява за лѣкуване *малария, маясъль* и *ревматизъмъ*. Особено е популярно лѣкуването на ревматизма съ тази билка. Противъ *маясъль* и *ревматизъмъ* се пие въ малко количество о т в а р а т а въ вода или вино отъ к о р е н а, л и с т а т а и п л о д о в е т ѣ на б р е я. Противъ *ревматизъмъ* се правятъ и топли л а п и върху болното мѣсто съ сваренитѣ листа, плодове и корени или пъкъ сѫщитѣ, когато сѫ прѣсни, се стриватъ въ видъ на к а ш а, съ която се налага болното мѣсто; последната помага и противъ *рани отъ натъртване (контузи), краста*, при силна *простуда, невралгия, плевритъ, бодежи*. Н а с т о й к а въ с п и р т ъ на к о р е н а, л и с т а т а и п л о д о в е т ѣ служи за разтриване при сѫщитѣ болести. При образуване пришки болното мѣсто се намазва съ дървено масло.

По-рано коренътъ се е употрѣбявалъ въ медицината като дрога Radix Brio-

Tanacetum balzamita L. — вж. C h r y s a n t h e m u m b a l s a m i t u m L.

Tanacetum suaveolens Hooker — вж. C h r y s a n t h e m u m b a l s a m i t u m L.

Tanacetum vulgare L. — вж. C h r y s a n t h e m u m v u l g a r e Benth.

Taraxacum Web. — борецъ - Д. Д.; *глухарче* - Ах., Н. С., У.; *глушило* - М. Б.; мартенче - П. Б.; пикралида - (гръц.) Д. Д.; *радика* - (гръц.) Н. С., М. Б., У.

Taraxacum officinale Web. — бóрецъ - М. Б., Н. Г.; бърдовка - (с. Чепеларе) С. Г., У.; *глухáрче* - А. М., А. Т., Ах., Б., В. Д., В. Н., Vel., Д. В., Д. Ц., З. Б., Н. М., Н. Г., Нейч., С. И., (Ловечъ) С. Г., У.; глуши́ло - М. Б., Н. М., (Сливенъ) С. Г., У., Х. Г., Ю.; глу́шило - (Велесъ, Прилепъ) А. Т.; глуши́на - С. Г., С. Д. В., У., Ю.; глу́шина - (Ресенско) Д. А., Н. Г.; глу́шка - (Велесъ, Битоля) Д. А., Н. Г.; глушникъ - М. Г.; глушниче - (Тиквешъ) Д. А., Н. Г.; глю́шина - Н. Г.; горецъ - Н. Г.; желта млѣчка - М. Б., Ш.; жълчка - Н. Г.; жълтиче - У; капикосъ - Н. Г., (Дупница) С. Г., Ю.; келавче - Vel., Н. Г., (Ловечъ) У.; койнско цвѣкье - (Галичникъ - Мак.) А. Т.; конско-ребро - С. Д. В.; конско цвѣте - Н. Г.; магáрешка млéчка - (Кукушъ) А. Т., Н. Г.; масленичe - Д. В.; млéчка - (Сѣресъ, Петричъ) А. Т., Н. Г.; обикновена радика - Д. Ц.; отровачка - Коз.; пади-косъ - Н. Г., С. Г., Ю.; павунко - Н. Г., Ц. Г.; пикралида - Д. В., Я.; пикрирадика - Н. Г., Ю.; пикрърúда - (Търново) У.; рáдика - (Прилепъ) А. Т.; *радúка* - (Трънъ) Ах., Б., Г. Б., Д. В., (Паланка - Мак.) Д.

вечъ) У., Я.; салата - Vel., Н. Г., С. Г., У.; свинокъ - Г. Б., Х. Г.; ушолка - (Гостиваръ - Мак.) А. Т.; хиндиба - (тур.) Dor.

Maslačak (хрв.); одуванчикъ, молочникъ (рус.).

Глухарчето има голѣма употрѣба въ нашата нар. медицина. Отварата отъ цѣлата билка действува възбудително на цѣлата храносмилателна система и нейнитѣ жлези, засилва храносмилателния процесъ и увеличава апетита; увеличава дейностьта и на дихателнитѣ органи и служи противъ *кашлица;* сжщата действува като слабително срѣдство — противъ *запекъ* и за пречистване далака и черния дробъ, особено следъ *малария*, като помага противъ *подуванията, запушванията и втвърдяванията* на тия органи, противъ *жълтеница* и *за урегулиране коремното кръвообращение*. Сжщата отвара служи за пречистване кръвьта и помага противъ *маясълъ, ревматизъмъ* и *хроническа екзема*; тя действува като пикочогонно срѣдство и помага противъ *възпаление на пикочния мѣхуръ*, при *водянка* и *диабетъ*. Ако се употрѣбява по-дълго време, вреди на храносмилането. Пролѣтно време, съ лимоновъ сокъ и дървено масло, се употрѣбява вмѣсто салата и противъ сжщитѣ болести.

Днесъ се търси, особено въ Америка, като сурогатъ на франкъ-кафето.

По-рано е употрѣбявано въ медицината като дрога Rádix Taráxaci.

Taraxacum serotinum (W. K.) Poir — глушило - Ш.

Taxus baccata L. — отровачка - Коз., С. С.; отровна ела - Б. Д.; тиса - М. Г.; тисовина - J., М. Г., (Погановски манастиръ) С. Г.; тиса - Д.Д.; *тисъ* - А.М., Ах., Б., В.Д., Д.Ц., К., М.Б., Н., М, Н. Г., Нейч., (Рилския манастиръ) С. Г., У., Ю., Я., Я. К.

Тисъ (рус.); tis, tisa (чех.); tis, tisa (хрв.); тиса (слав.).

Всичкитѣ части на тиса, освенъ ветѣ, употрѣбени въ видъ на сиропъ, действуватъ омекчително и служатъ противъ *кашлица* и *ангина;* употрѣбяватъ се още като пикочогонно срѣдство противъ *пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ*.

Telekia speciosa Bmg. (= Buphthalmum speciosum Schreb.) — бухловче - С. Д. В.; оманъ - Н. Г., С. Г., Ю.; репей - (с. Шипка - Казанлъшко) С. Г.; уманъ - Н. Г.; *чернокосъ* - Ах., Н. Г., (колибитѣ въ Троянско и Тетевенско) С. Г., Ю., (Търново) У.

Tetragonolobus siliquosus Roth — вж. Lotus siliquosus L.

Teucrium L. — горчива трева - Н. Г.; мазило - С. И.; маясълче - Ах., У., Я.; *поджбиче* - Ах., А. М., Н. С., С. П.; подджбниче - Ах.

Dubačac (хрв.) Ах.

Teucrium chamaedrys L. — бабиче - Н. Г., Я.; горчива чубрица - Я.; дубче - С. Д. В.; джбче - Б. Д., Н.Г., (с. Ново-село - Тополовградско) Н. С., Я.; змийско биле - (Бургасъ) Б. Д.; зъмска трева - Н. Г., Я; количавъ буренъ - Б. Д.; količe - Н. Г., Я; къса-махмудъ - (тур.) В. Н., (Омортагъ, Калоферъ) Д. Й., Я.; късаджикъ-махмудъ - (тур.) Dor., Я.; кжсий-добри - Я.; кжсъ-добри - Н. Г., Я.; обикновено подджбниче - Ах.; подабниче - У., Х. Г.; подабиче - (Локорско) С. Г., Н. Г., Я.; подубниче - У.; поджбица - (Ловечъ) У.; *поджбиче* - Ах., Б. Д., В. Н., Н. Г., У., Я.; подджбниче - У.; червено поджбиче - У.

Дубровка трава, дубровникъ (рус.); dubčac (хрв.).

Поджбичето е една отъ най-употрѣбимитѣ билки въ нашата народна медицина. Отварата му действува възбудително на цѣлата храносмилателна система и жлезитѣ й,

увеличавая апетита, като същевременно действува омекчително, успокоително и стегателно върху слизестия спителъ на тази система; тя се употрѣбява при *болки въ стомаха и червата, киселини и оригване въ стомаха*, противъ *гниенето въ червата*, като *пропъжда газоветѣ*, противъ *диария* и *дизентерия*; сжщата действува и като пикочогонно срѣдство, пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *ревматизъмъ, подагра, рахитизъмъ, малария, обриви по кожата, пѣсъкъ въ черния дробъ и скрофули*. Отварата отъ поджбичето, сварено заедно съ коренитѣ, действува и като стегателно срѣдство при *кръвоизлияние — кръвохрачене, дизентерия, маясълъ, силна менструация* и *бѣлотеченията въ женитѣ*. Това действие се засилва, ако отварата се прави съ червено вино. Сжщата действува и като *афродитично (полововъзбудително)* срѣдство. Свареното поджбиче служи и за лапи противъ *циреи, гнойни рани, рани отъ отровна змия, ревматизмени отоци, подагра* и за компреси при *възпаление на очитѣ*.

По-рано е употрѣбявано като дрога Hérba Chamaédrys.

Teucrium polium L. — бѣла горчивка - Н. Г., Я.; бѣла трева - Н. Г., Я.; *бѣло поджбиче* - Ах.; горчавче - Я.; горчива трева - Н. Г., Я.; гóрчлива трáва - А. Т., Н. Г.; количава трева - Н. Г., Я.; маясъливъ буренъ - У.; маясъливче - Н. Г.; маясълче - Н. Г., У., Я.; поджбица - С. В.; сива трева - Н. Г., Я; червивъ буренъ - Н. Г., Я.; маясълъ-оту - (тур.) Н. Г., Я.

Отварата отъ бѣлото поджбиче или маясълче се употрѣбява противъ *маясълъ, болки въ стомаха и червата*, противъ *диария*; сжщата служи за гаргара противъ *зжбоболь*. Сварената билка служи за намагане *червясали рани по добитъка*.

Teucrium scordium L. — чесъ-

Отварата отъ тази билка действува пикочогонно и потогонно, помага при *възпаление и болки въ стомаха и червата* и се употрѣбява противъ *диария*; сжщата служи противъ *маясълъ* и за гаргара при *ангина, зжбоболъ*, за *закрепване вѣнцитѣ*; противъ *глисти*. Сварената билка служи за лапи или компреси противъ *гнойни рани, циреи* и *ревматизмени отоци, кожна туберкулоза* (Lupus).

По-рано е употрѣбявано въ официалната медицина като дрога Hérba Scorodoniae или Hérba Scordii.

Thalictrum L. — *гущерче* - Ах.; диви кандилки - Ах.; обичникъ - Н. С., С. П.; *обичниче* - Ах., Н. Г., У., Ю.

Thalictrum angustifolium Jacq. — *гущерче* - Н. Г., С. В.; желтениче - Я.; тѣснолистна гущерка - Ах.

Thalictrum aquilegifolium L. — гущерче - Б. Д.; *диви кошнички* - В. К., У., Ю., Я.; дивъ селимъ - (Соф.) Я.; дивж кошничкж - (Търново) У.; желтениче - Н. Г., Я.; кандилколистна гушерка - Ах.; маремовъ коренъ - Н. Г., У.; обичниче - Ах., Н. Г., У., Ю.; пембе - С. Д. В., Я.; ревничавъ буренъ - Н. Г., Я.; убийчничи - (Търново) У.; демиръ-бозанъ - (тур.) Н. Г., Я.

Споредъ народнитѣ повѣрия, тази билка има чародейната сила да възбужда обичь и ревность, отъ косто произлизатъ имената обичниче, ревничавъ буренъ и др. п.

Отварата отъ тази билка служи противъ болестьта гущеръ (дифтерия), отъ което носи името си гущерче; сжщата се употрѣбява за успокоение нервитѣ, при *сгърчване на тѣлото* отъ *настинка* (*урама*), за пречистване кръвьта — противъ *обриви по кожата, циреи, малария*; употрѣбява се като стегателно срѣдство при кръвоизлияния — противъ *маясълъ, силна менструация, кръвохрачене;* като пикочогонно срѣдство противъ *пѣсъкъ и камъни въ черния дробъ, бжбрецитѣ, пикочния мѣхуръ*

Thalictrum flavum L. — *жълто гущерче* - (прев.) Ах.

Thalictrum minus L. — гущерче - Н.Г., У.; *обичниче* - (Ловечъ) У.; демиръ-бозанъ - (тур.) В. К., Ю.

Thea sinensis L. — китайски чай - Я.; московски чай - Ц. Г.; *чаево дърво* - Б., Х. Г.; *чай* - В. Д., Х. Г., Я.; чайно дърво - А. Т., Д. Ц.

Чайное дерево (рус.).

Действува пикочогонно и потогонно и се употрѣбява противъ *настинка, хрема, ангина, кашлица, диария и дизентерия.*

Theobroma cacao L. — *какао* - Б., У., Я.; *какаово дърво* - А. Т., Д. Ц., М. Г., Х Г.

Thesium ramosum Hayne — *ленолистъ* - Б. Д.

Ленолистъ (рус.); lněnka (чех.); lanika (хрв.).

Thlaspi L. — *бабини гниди* - Ах.; попова лъжичка - С. Д. В.; *старчецъ* - А. П., М. Б.; ярутка - Д. Д.

Thlaspi arvense L. — *бабини гниди* - А. Д., В. Д., Д. Ц., Нейч., У., Я.; обикновени бабини гниди - Ах.; старчецъ - Д. Ц., М. Б., М. Г., Н Г., У.

Изсушената и стрита като брашно билка служи за посипване *гнойни рани.*

Thlaspi perfoliatum L. — офиково билье - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; *старчецъ* - (Чирпанъ) Ф. Б.; ушни бабини гниди - Ах.

Thlaspi praecox Wulf. — ранни бабини гниди - (прев.) Ах.

Thuja L. — боже дърво - А. М; *боже дръвце* - Ах., Нейч; божи дърво - Коз.; *мазия* - (тур.) Ах., Коз., Я.

Thuja occidentalis L. *боже — дърво* - К., Н. М.; китайска мазия -

Thuja orientalis L. — *боже дръвце* - Ах.; *мазия* - (тур., Шуменъ) Ах., Коз.

Отварата отъ листата и младитѣ клонки на божето дръвче действува пикочогонно и потогонно противъ *водянката, спиране пикочьта въ старитѣ хора;* служи за *пречистване кръвьта* и се употрѣбява противъ *ревматизъмъ, сифилисъ, малария, триперъ, възпаление на матката и мѫжкитѣ полови жлези, кожни обриви и струпи;* сѫщата действува и като стегателно срѣдство при *кръвоизлиянията* и се употрѣбява противъ *силна менструация и кръвохрачене.* Употрѣбява се и противъ *глисти.*

Растението е отровно и се употрѣбява само въ предписани дози.

Thymus sp. diversa — *бáбина душѝца* - А. М., А. Т., (Трънъ) Ах., В. Н., Д. В., Д. Ц., Н. Г., Нейч., Пач., (Плѣвенъ, с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г., С. И., У., Х. Г. Я.; бѣла мащерка - С. Г.; вóленика - (с. Широка-лѫка - Смолянско) С. Г.; воленица - (с. Чепеларе Асеновградско) С. Г.; дива мирудия, дѝва чубрѝца - (с. Баница - Леринско) Д. А., Н. Г.; принкина душица - Х. Г.; *майчина душица* - А. Т., Б., Коз., М. Б., Н. Г., Х., Ш., Я., (Чирпанъ) Ф. Б.; марина душица - Д. В., Н. Г., Я.; материна душица - (с. Църклевци - Соф.) С. Г.; матéрика - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; мáтерка - Н. Г., (Зап. България) С. Г.; матерка бѣла - (с. с. Лиляче и Богословъ - Кюстендилско) С. Г.; мáтерина душица - (с. Драгоманъ - Софийско) С. Г.; маторъ - Н. Г.; махрá - Н. Г., (с. Баня-Чепино) С. Г., Ю.; мáщерика - (Панагюрище) А. Т., Б., М. Б., В. Д., Д. В., Д. Ц., Н. Г., С. Д. В., (с. Брѣзье - Соф.) С. Г., Х. Г.; мáщерица - (с. Бѣлица - Кичевско) Д. А., Н. Г.; *мащерка* - А. М., Ах., В. Н., Vel., J., К., Н. Г.. Нейч., Пач.,

Я.; мащирка - (Омортагъ) Д. Й., Я.; мащрика - Н. Г.; овчарска мирудия - Vel., Н. Г., (с. Костенецъ - Ихтим. и с. Габровица - Пазардж.) С. Г.; овчарска чубрица - (колиби Зелениката - Тетевенско) С. Г.; овчарски босилякъ - Н. Г.; рибя миродия - Х. Г., Я.; риганика - Н. Г.; сминдухъ - Vel.; тминъ - М.; чобрица - Б. С., (с. Опицвѣтъ - Соф.) С. Г.; чубрика - С. С.; чюбрица - Н. Г.; шапово биле - Н. Г.; щéркѫ - (Търновско) У.; ябълкиня - Н. Г., (с. બездънъ - Соф.) С. Г.; яребичина - Н. Г., (с. Опицвѣтъ - Соф.) С. Г.

Богородская трава, чубрикъ (рус.); materidouška (чех.); majčina dušica (хрв.).

Мащерката има голѣма употрѣба въ народната медицина. Чаятъ (инфузията) действува възбудително на храносмилателната, нервната и дихателната система и служи като добро срѣдство противъ *болки и спазми въ стомаха и другитѣ коремни органи, намалява гниенето въ червата;* пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *скрофули, ревматизъмъ;* противъ *главоболие* и при *болезнена менструация.* Сѫщиятъ чай се смѣта за едно добро срѣдство не само противъ *настинка, хрема и обикновена кашлица,* но и противъ *магарешка кашлица.* Сварената билка служи за лапи противъ *гнойни рани, рани отъ изгаряне, контузи, отоци, навъхване, циреи* и противъ болестьта *шалъ* по добитъка. Чаятъ служи за бани противъ *неврастения* и за гаргара противъ *зѫбоболъ.* Изсушената билка се пуши вмѣсто тютюнъ.

Въ официалната медицина се употрѣбява като дрога Hérba Thými.

Tilia L. — *липа* - Ах., Б. Д., Н. С., С. Д. В., Ш., Я.; фламуръ-агачи - (тур.) Б. Д.

Липа (рус. и всички славянски езици); липа (слав.).

Tilia argentea Desf. (= T. alba Ait.) — ахламбуръ - (тур.) Б. Д.; *бѣла липа* - А. М., Ах., Нейч., М. Б., М. Г., У., Ш.; ламбуръ - (тур., Омортагъ) Д. Й.; липа - Б. Д., Ю.; сребролистна липа - (прев.) А. Т., В. Н., Н. М., С. Г.

Чаятъ отъ цвѣтоветѣ както на бѣлата, така и на останалитѣ липи, действува възбудително на дихателнитѣ органи, омекчава възпалението на слизестия имъ епителъ и улеснява отдѣлянето на храчкитѣ, затова се смѣта като едно превъзходно срѣдство противъ *настинка, ангина, хрема, обикновена и хронична кашлица;* сѫщиятъ, като силно потогонно срѣдство, се употрѣбява и противъ *водянка и за пречистване кръвьта* — противъ *шарка, кожни обриви, ревматизъмъ, подагра;* като добро срѣдство и за *успокояване болкитѣ въ стомаха и червата;* противъ *спазмични повръщания, диария и дизентерия;* възбужда нервната система и помага при *виене свѣтъ, главоболие, спазми, истерия и епилепсия.* Чаятъ отъ цвѣтоветѣ, приготвенъ съ смѣсь отъ червено вино и вода, употрѣбяванъ продължително време, помага противъ *моминска блѣдность,* а като обикновенъ чай (съ чиста вода) — за бани противъ разни *нервози.*

Въ медицината цвѣтоветѣ сѫ известни като дрога Flóres Tiliae.

Tilia grandifolia Neilr. (= T. platyphyllos Scop.) — дива липа - М. Б., М. Г., У.; едролиста липа - Г. Б.; *едролистна липа* - (прев.) А. М., А. Т., Ах., В. Н., Д. В., З. Б., В. К., Нейч., С. Б.; липа - J., М. Б., У.; лѣтна липа - С. Б.; миризлива липа (Търново) У.; широколистна липа - У.

Употрѣбява се въ нар. медицина както предходната.

Tilia parvifolia Ehrh. (= T. cordata Mill.) — *дребнолистна липа* - (прев.) А. Т., Ах., В. Д., В. Н., Д. В., Д. Д., З. Б., К., М. Б., М. Г., С. Б., С. Д. В., Я.; зимна липа - С. Б., У.; липа - А. М., Д. Д., Нейч., С. Г.;

малолистна липа - С. Г., У.; обикновена липа - Б. Д.

Употрѣбява се въ нар. медицина както бѣлата липа.

Tilletia levis Kühn — вонеща главня - К., М. Б., Н. М.; вжгленъ - С. Д. В.; главулъ - (с. Баня - Чепино) С. Г.; главня - С. Д. В.; едра главня - Ф. Х.; мазлива главна - Я; мазна главня - А. М., А. Т., К., М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., Н. П., У.; *мазна житна главня* - Б. И.; пченична главня - Д. Ц., В. Н., М. Г.; пшенична гладка главня - (прев.) С. Г., чернилки и чернилници - (Ст. Загора) С. Г.

Tilletia secalis Kühn — вонеща ръжена главня - А. Д.; *мазна ръжена главня* - Б. И.

Tordylium maximum L. — дивъ кимионъ - Б. Д.; *нузла* - Б. Д.; нузливо биле - Б. Д.; чепашка - Б. Д.

Чай отъ семената на тази билка служи за гаргара противъ болестьта *нузла* — пжпки по вѣнцитѣ и за компреси на главата противъ главоболие.

Torilis anthriscus Gmel. — обикновена мирудия - С. Д. В.

Tradescantia viridis hort. — *телеграфче* - (Трънъ) Ах.; телеграфчи - Б. Д., (Сливенъ) Коз.

Tragopogon L. — *брадица* - Ах.; козакъ - Н. Г.; козя брада - (прев. отъ лат. име) Б. З., М. Б., Н. Г., Нейч.; млѣчка - Ах.

Kožebrada (чех.); kozja bradica (хрв.); козелецъ, козья борода (рус.).

Tragopogon balcanicum Vel. балканска брадица - (прев.) Ах.

Tragopogon majus Jacq. *брадица* - Ах., Б. Д.; *козица* - (с. Воцарани - Леринско) Д. А., Н. Г.; голѣма брадица - Ах.; голѣма козя брада - М. Б., У.; кóзица - (Битоля, Кичево) Д. А.

Tragopogon orientale L. — пръча трева - (прев.) С. Д. В.

Tragopogon pratense L. — козя брада - (прев.) А. М., Н. Г., Нейч., С. Г., У., Х. Г., Ю., Я.; ливадна брадица - (прев.) Д. Ц., М. Б., У.; млѣчка - (Трънъ) Ах., У.; млѣчъ - У.; скорчино - Х. Г.

Отварата отъ разнитѣ видове отъ рода Tragopogon служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *маясъль*.

Trapa natans L. — водни кестанъ - М. Г.; водно орѣхче - С. Д. В.; воденъ орѣхъ - М. Б., М. Г., Нейч.; гяволче - Нейч., С. Г.; джулинъ - Vel., Я.; *джулюнь* - Н. М., Н. Г., Нейч., С. Г.; джулунь - Ш.; дяволско орѣхче - М. Б.; *дяволче* - Vel., М. Б., Ш., Я.; дяволчета - М. Б.; кустенъ - Б. Д.; рогачка - Х. Г.; рогчета - Vel., Я.; рѣшакъ - М. Г., Нейч., С. Г.

Орѣхи водяные, чортови оріхи (рус.).

Tribulus terrestris L. — бабаўчка - (с. Пателе - Леринско) Д. А., Н. Г.; баби зжби - В. К., (Бесарабия, Трѣвна, Ловечъ, Чирпанъ) С. Г., (Сливенъ) Коз.; бабини зжби - Ах., Н. С., С. П., Ю.; бабинъ зжбецъ - А. Т.; бáбици - (с. Пищигово - Пазарджишко) А. Т., Н. Г., Х. Г.; болáнка - (с. Сорокиново - Воденско) Д. А., Н. Г.; вьртѝ-попъ - (Паланка - Мак.) Д. А., Н. Г.; гýскини зáби - (с. Беранци - Биголско) Д. А., Н. Г.; гжскини зжби - Н. Г.; иглица - Н. Г.; иглици - (Дебъръ) Д. А., Н. Г.; *трабозанъ* - Н. Г.; тробузанъ - Коз.; чикирдекъ - Коз.; чюнка - Н. Г.; щръкалóва чóнка - (Гевгели, Струмица) ...

Вошарани - Леринско) Д. А., Н. Г.; щръкова нóга - (с. Биралин - Мак.) Д. А., Н. Г.

Отварата отъ плодоветѣ служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *маясълъ и гонорея (триперъ).*

Tricholoma album Schäff. — миризлива гжба, миризливка - Б. Б.

Изсушената гжба служи за ароматична подправка на ястията

Trifolium L. — *детелина* - А. М., В. Д., Vel., Д. Д., Д.Ц., З.Б., К., Н. М., Н. Г., Н. С., С. Г., Ш.; детелъ - Vel., Я.; дюлъ - С. Г.; дятелина - Н. Г., С. Г.; жълто цвѣте - Н. Г., С. Г.; звезделъ - Д. Д., Н. Г., С. Г; кърклянъ - Б. Д.; материца - Ах.; трифилъ - Н. Г., С. Г.; разковниче - Ах., У., Я.

Дятлина (рус.); detelina, djetelina (хрв.).

„Дѣто падне Стани руса коса,
Тамъ да никне трѣва детелина;
Дѣто паднжтъ Стани ирънки очи,
Тамъ да бликнатъ два бистри
кладенци." — Н. Г.

„Бре Иване, горнянине,
Не си спущай сиво стадо
Изъ ливади край грамади,
Не ми тръли росна трѣвж,
Росна трѣвж детелина".
Н. Г.

Trifolium agrarium L. — детелина - С Г.; *жълта детелина* - М. Б., С. Г., Ф. Х., Я.; златна детелина - Ф. Х.; златоцвѣтна детелина - Ах.; звезделъ - (с. Казичене - Соф.) С. Г.

Trifolium arvense L. — власато цвѣте - Н. Г., Я.; детелина - Н. Г.; зайча трева - В. К., Ю.; конски оризъ - Я.; котенца - Я.; мачки - (Босилеградъ) П. Б.; полска детелина - (прев.) Ах., Д. Д., М. Б., С. Г., Я.; трилистникъ - У.

Trifolium aureum Poll. — жж.

Trifolium campestre Schreb. — лежаща детелина - Ах., Ф. Х.

Trifolium hybridum L. — оленка - Ф. Х.; смѣсена детелина - С. Г.; шведска детелина - Н. П., Ф. Х

Trifolium incarnatum L. — инкарнатка - Дац., Ф. Х.; червена детелина - С. Г.

Trifolium medium L. — горска детелина - Ах., У.; звезделъ - У.

Trifolium balansae Boiss. — кухостеблена детелина - Ах.

Trifolium minus Relh. — малка детелина - (прев.) Ах.

Trifolium montanum L. — горска детелина - Ф. Х.; планинска детелина - (прев.) Ах., Б. Д., Х.

Trifolium pannonicum Jacq. — жълтъ звезделъ - У.

Trifolium pratense L. — детелина - (с. Пищигово - Пазардж.) А. Т.; *детели́на* - (Трънъ) Ах., (Драма) А. Т., Б., Б. С., К., Нейч., Ю.; дите́лина - (Воденъ) А. Т.; дюлъ - (тур., с. Гедиклий - Ямболско) С. Г.; звезделъ - А. Т., Б. Д., С. Г., Я.; касметче - Д. В.; ливадна детели́на - (прев.) Ах., Б. Д., Д. В., М. Б., С. Г., Х. Г., Я.; полска детелина - (прев.) Г. Б., Д. В., М. Г.; трилистникъ - Д. В.; трифилъ - (с. Чепеларе, Хвойна, Ямболъ, Сливенъ) С. Г., (с. с. Загоричане, Бобища - Мак.) А. Т.; тирфилъ - (с. Гедиклий - Ямболско) С. Г.; троелистна детелина - Д. В.; черна детелина - У.

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ се употрѣбява въ нар. медицина като срѣдство за повръщане при отравяне; сжщата служи и като пикочогонно срѣдство. Сварената билка се употрѣбява за лани

Trifolium procumbens L. вж. Trifolium campestre Schreb.

Trifolium repens L. — бѣла детелина - Н. М., Н. П., Ф. Х., Я.; влѣката детелина - (прев.) Я.; влѣкуща детелина - (прев.) С. Г., Я.; детелина - Б. Д., Н. Г., Я.; късме́тничи - Н. Г., (Търново) У.; късме́тчи - (Търново, Гор.-Орѣховица) У.; късметънь - Н. Г.; *пълзяща детелина* - (прев.) Ах., М. Б., С. Г., Х., Я.; *разковниче* - У.; разковно биле - Н. Г.; разковно - Н. Г.; расковиче - Н. Г., (Ловечъ) У., Я.; ситна детелина - Б. С.; трифилъ - Н. Г.

Trifolium resupinatum L. — извърната детелина - (прев.) Ах., Б. Д.; червенъ кръклянъ - (Софийско) Б. Д.

Trigonella L. — *замбунъ* - Н. С.; *сминдухъ* - Ах., Н. Г., У., Ш., Ю.; *телчецъ* - С. С.; У.

Trigonella besseriana Ser. — *сминдухъ* - Н. Г., У., Ш., Ю.; *телчецъ* - Н. Г., У., Ю.; тилъ - Ах.; тилчицъ - У.

Сминдухътъ, изсушенъ и стритъ въ видъ на брашно, се употрѣбява като ароматична подправка на храната; служи още противъ бълхи и дървеници.

Trigonella coerulea Ser. — дивъ тилъ - Я.; *занбунъ* - Коз., Н. Г., У.; замбуну - У.; мирчьо-чубрица - (с. Шир.-лѫка - Смолянско) С. Г.; мерудия - (Сливенъ) С. Г.; миродия - Я.; пой - Я.; сми́нду - (Берковско) С. Г., Я.; *сминдухъ* - (Копривщица) С. Г., (Ловечъ) У., Я.; телецъ - У., Я.; тилецъ - Я.; телчицъ и тилче́цъ - (Търново и с. Самоводени - Търновско) У.; тилъ - Ах.; тилъ-пиперъ - (Берковско) С. Г.

Употрѣбява се както предходната билка.

Trigonella foenum graecum L. *гръцки сминдухъ* - **Ах.**; камилско сѣно - П.; сминдухъ - В. Н., С. С.; бой тохуму - (тур.) Dor.

Отварата отъ семето на тази билка служи като омекчително срѣдство противъ *кашлица;* сѫщата служи и противъ *кръвохрачене, начални туберкулоза* и болеститѣ на *далака.* Много по-голѣма употрѣба има брашното отъ семената, което, сварено въ видъ на каша, служи за пластири противъ *гнойни рани, циреи, отоци, ревматизмени болки, подагра* и особено противъ *рани върху гърдитѣ на кърмачкитѣ* и *болки на матката.*

Отварата отъ семената служи като едно много добро срѣдство за гаргара противъ *ангина,* за компреси и премиване противъ *краста;* сѫщата се употрѣбява като слабително срѣдство. Източнитѣ народи я употрѣбяватъ въ харемитѣ като афродитично (половозбудително) срѣдство.

Въ медицината като дрога Sèmen Foeni Graeci.

Trisetum flavescens R. B. — *голъ овесъ* - М. Б., М. Г.; *заешки овесъ* - С. П., Н. С.

Triticum L. — *жито* - Н. С., М. Б., Ш.; пченица - М., Б. С.; *пшеница* - Б. Д., М. Б., Н. Г., Нейч., Ш.; чейница - Н. Г.; ченица - Б. С.; червенка - Ах.; пшеница - Б. Д.

Пшеница (слав., рус., хрв., срб., чех.); пшеница, жито (слав.).

Triticum cristatum Schreb. — гребенеста пшеница - Ах.

Triticum dicoccum Schrk. — *двузърнесть лимецъ* - Ф. Х., Н. С.; *óмеръ* - Н. С.; лимѐцъ - (Трънско) Ах.

Triticum durum Desf. — загария - С. Г.; загарка - Vel.; захория - М. Б.; *твърда пшеница* - М. Б., Ф. Х.

Triticum monococcum L. *еднозърнесть лимецъ* - Н. С., Ф. Х.; едрозърна пшеница - М. Г.; круп-

Triticum polonicum L. — *полска пшеница* - С. Г., М. Б., М. Т., Ф. Х., Н. С.

Triticum repens L. (= Agropyrum repens P. B.) - айржкъ - Я.; бѣлузнакъ - Н. Г.; жито - Д. Д., Д. Ц.; капладжа - С. Д. В.; пиревина - С. Д.; *пирей* - Ах., С. Г., Х. Г., Ц. Г., Я.; пиренъ - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; пирье - (с. с. Лозно и Лиляче - Кюстен.) С. Г.; пировина - А. Т., Коз., М. Г., Ц. Г., Я.; пиръ - (Паланка, Куманово, Ресенъ) Д. А., Г. Б., Д. Ц., М. Г., Я.; трóскотъ - Ах., А. Т., (Щипъ) Д. А., М. Б, У., Х. Г., Ц. Г., Ю., Я.; тросъкъ - Ах., А. М., Ц. Г., Я.; иржнъ пирель - (с. Петрвчъ - Соф.) С Г.; айржкъ-кьокю - (тур.) Dor.

Пирей (рус.); pyr (чех.); pirika, pirevina (хрв.).

Отварата отъ коренището на пирея действува като силно пикочогонно срѣдство, служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *подагра, ревматизъмъ, пѣсъкъ и камъни въ пикочния мѣхуръ, бжбрецитѣ и черния дробъ;* сжщата служи като омекчително срѣдство при *възпаление на стомаха, червата, пикочния мѣхуръ и дихателнитѣ тржби* и се употрѣбява противъ *кашлица*.

Въ медицината като дрога Rhizóma Graminis.

Triticum spelta L. — бѣла пшеница - М. Б., М. Г.; елимецъ - Н. Г.; иза - Vel., Н. Г.; *капладжа* - (Шуменско) Д. Й., Н. С., Vel., М. Б., Н. Г., Ф. Х.

Гобине (слав.); gobino (хрв.).

Triticum turgidum L. — *английска пшеница* - Д. Ц., М Б., М. Г., Ф. Х.

Англійская пшеница (рус.).

Triticum villosum M. B. — бѣлъ пиренъ - (с. Петрвчъ - Соф.) С. Г.;

Triticum vulgare Vill. — *жито* - (Енидже, Воденъ, Гуменлже - Мак.) А. Т., В. Д. (Прилепъ, Охридъ) Д. А, К., Коз., Ю., Я.; зимница - Коз.; колузъ - Vel; лѣтница - Коз; мека пшеница - Ф. Х.; обикновена пшеница - Д. В., М. Б., Ф. Х.; обикновено жито - А. Т.; пчéйница - (Ресенъ, Струга) А. Т., (Дебъръ) Д. А.; пчéница - (Прилепъ, Велесъ, Негогинъ - Мак.) А. Т., Д. А., Н. Г.; пченица - (Трънъ) Ах., (Кавадарци - Мак.) А. Т; *пшеница* - (Скопие, Дебъръ), А. Т., Ах., Б., Г. Б., Д. Б., Д. Ц., Коз., М. Г., Н. Г., Н. П., С. Г., С. Д. В., У.; чéйница - (Битолско) Д. А., Н. Г.; ченица - (Паланка - Мак.) Д. А.; чéница - (Велешко, Прилепско, Каялийско) Д. А.; чиница - (Струмица, Гевгели, Призренъ, Сѣресъ, Дойранъ) А. Т., Н. Г.; *червенка* - (Ст.-Загора) Ах., Vel.

Пшеница (рус.).

Trolius europaeus L. — *абленъ* - Ах., С. Г.; гьоргíне - (с. Долни-Порой - Мак.) А. Т., Н. Г.; гюрджинъ - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; жълтóвръхъ - Б. Д, М. Б.; жълтоглавникъ - С. Д. В.; *планински божуръ* - (Банско) А. Т., Н. Г., Н. С.; уполинъ - Б. Д., В. Н.; ябленъ - Б. Д.

Желтоглавъ (рус.); upolin (чех.); jablan (хрв.).

Tropaeolum majus L. — áлтънка - (Крушево - Мак.) А. Т., Н. Г.; анджоръ - (Кукушъ) А. Т., Н. Г.; венедикъ - С. Д. В.; венедиче - Я.; видениkъ - (Разградъ) Я.; джифйрь-джифа - (тур., Битоля) А. Т., Н. Г.; едра латинка - Я.; жълта лоза - (Охридъ, Струга) А. Т., Н. Г.; лазйбубе - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; лáтинка - (Сѣресъ, Велесъ) А. Т., Н. Г.; латина - (Копривщица) А. Т., Б. С., М. Б., Н. Г., С. Д. В.; *латйнка* -

латѝнче - (Неготинъ, Велесъ - Мак.) А. Т.; латинчи - А. Т., Н. Г., Я.; латинчице - Н. Г.; латинчя - Н. Г.; латинъ - (Гевгели, Ениджe - Мак.) А.Т.; ла́тифъ - (Призренъ, Тетово) А. Т., Н. Г.; либидрагъ - Б. Д.; лятина - Н. Г.; лятѝнъ - (Воденъ) А. Т., (Паланка, Струмица, Гевгели, Ениджe) Д. А., Н. Г.; пеперѝга - (с. Плѣвна - Драмско) Д. А.; саравендикъ - (Свищовъ) Б. Д.; ту́рчинъ - (Банско) А. Т., Н. Г.; френче - А. Т., М. Б., Н. М., (Елхово) П. Б.; френчи - (Сливенъ) С. Г.; ха́нджеръ - (Кукушъ, с. Негованъ - Солунско) Д. А., Н. Г.; чо́рле - (Лозенградъ) А. Т.; френкъ-тереси - (тур.) Б. Д.

„Либя ле, Димко, Димано,
Стани ми подай ножове,
Изъ твой-тѫ малѫ градинѫ!
— Не подала му ножови,
Но набра цвѣтье всякакво,
Та уви китка шаренѫ,
Смилевѫ и латиновѫ,
Та я Стояну подаде.“ — Н. Г.

Отварата отъ листата, цвѣтоветѣ и плодоветѣ на латинката служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *скорбутъ;* сѫщата действува успокоително при *възпаление и болки въ стомаха и червата*, помага противъ *диария* и служи за *пропѫждане газоветѣ изъ червата.*

Tuber album Pers. — свинска гѫба - С. П.; *труфелъ* - Б. Б., С. П.

Tulipa L. — божуръ - Б. С.; *лале* - А. М., Нейч.; лула цвѣте - Н. Г.; нарчичекъ - (тур.) А. Т., Н. Г.; чушки - А. Т., Б. Д.

Тулипанъ (рус., чех., пол., хрв.); лала (срб.).

Tulipa gesneriana L. — божуръ - (Велесъ) А. Т.; гаргуле - Б. Д.; *градинско лале* - А. Т., Б., Д. В., К., М. Б., Н. М., У.; *лале* - (тур.) Ах., В. К., Г. Б., Д. В., Д. Д., Д. Ц., J., М. Г., С. Г., Х. Г., Я.; лулѝ - (Банско, Копривщица) А. Т., Н. Г.; нарчѝчекъ - (с. Пѣсочница - Леринско) А. Т., Н. Г.; ля́ла - (Прилепъ, Охридъ) А. Т., К.; пъстра лула - С. Д. В.; чушка - (Панагюрище) А. Т., Б., Д. В., Н. Г.; чушулка - Б., Н. Г.; шупле - Б. Д.; перчи-кана - (тур.) Б. Д.

Tulipa silvestris L. — *диво лале* - Коз., М. Б., У., Я., С. Г.

Tulipa urumovii Hayek — диво лале - (с. Драгоманъ) С. Г.

Tunica prolifera Scop. (= Dianthus prolifer L. = Kohlrauschia prolifer Kth.) — мантийка - (прев.) Ах.

Turritis glabra L. — козарка - Ах.; кулница - (прев. отъ лат. име) С. Д. В.; мечо зеле - (Враца) П. Б.; устрелъ - У.

Turgenia latifolia Hoffm. баби зѫби - (с. Кюлевча - Новопазарско) С. Г.; бодлокъ - (Чирпанъ) Ф. Б.; *пернатка* - Ах.; рога́чица - (с. с. Драгоманъ, Брѣзье - Соф.) С. Г.

Tussilago farfara L. — баба марта - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; брандушки - (Русе) Я.; бѣло копито - Н. Г., У., Я.; бяла - (клб. Зелениката - Тетев.) С. Г.; жълта марта - Н. Г., (с. Желюша - Царибродско) С.Г., Ю.; кървавиче - Н. Г.; лопенъ - Н. Г., Я.; лопушъ - Н. Г., Я.; магарешка дирâ - С. Д. В., Я.; *ма́рта* - (Трънъ) Ах., Н. Г.; мартениче - У; мащеха - Д. Д.; меча стѫпка - Н. Г., Я.; подвалка - Н. Г., Я.; *подбѣлъ* - А. М., Ах., В., Н., Iir., М. О., Н. Г., (Софийско, Кюстендилско, Ихтиманско, Пещерско) С. Г., У., Ф. Х., Х. Г., Ш., Ю.; подбяла - Б. С., Н. Г.; пустъ - кръвчица - Н. Г.; руши скала - (Шуменъ) Б. Д.; тъ̀ркалеста билка - Я.

Подбялъ (рус.); podbiał (пол.); podbjel (хрв.); подбел (срб.).

Подбѣлътъ с употрѣбяванъ въ медицината отъ най-голѣма древность като облекчитель на кашлицата и оттамъ научното му име — Tussilago. Въ нашата нар. медицина се употрѣбяватъ извънредно много всичкитѣ му части, но главно листата, които служатъ за чай противъ *възпаление на стомаха и червата, диария;* като *слабително срѣдство;* при *нередовна и болезнена менструация;* противъ *болеститѣ на бѫбрецитѣ и пикочния мѣхуръ,* главно противъ *кашлица, старъ хрониченъ бронхитъ, хрема, ангина, начална туберкулоза и астма;* служи за пречистване кръвьта, и затова се употрѣбява и противъ *ревматизъмъ, кожни обриви и скрофули.* Прѣснитѣ листа, счукани въ видъ на каша или сварени, като лапа служатъ противъ *циреи, гнойни рани, рани отъ обуща, изгаряне, контузи, възпаление на очитѣ* и др. Листата се пушатъ като тютюнъ противъ *астма.*

Въ медицината се употрѣбяватъ като дрога Fólia Farfarae или Hérba et Flóres Farfarae.

Typha L. — дервишка пишка - П. Б.; калугери - Н. Г.; кошюда - Н. Г.; *папуръ* - Ах., К., Н. С., С. П., (Кюстендилско, Карнобатъ, Сливенъ) С. Г.; *рогозина* - А. М., Д. Д., Х. Г., Я.; рогозъ - Ах., Н. Г.; сазъ - Н. Г.; топузъ - Н. Г.; топузка - Н. Г.; чикуръ - Н. Г.; шамакъ - Н. Г.

Рогозъ (рус., срб.).

Typha angustifolia L. — палица - С. Г.; *папуръ* - (Сливенъ) Коз., М. Г.; *рогозина* - Д. Д.; рогозъ - М. Г., Я.; *сазъ* - Н. Г.; *твърдъчъ* - Б. Д.; *тѣснолистна рогозина* - Нейч., Я.; *тѣснолистенъ папуръ* - Б., М. Б., Н. М., Нейч., У.; тѣснолистенъ рогозинъ - С. Г.; шаваръ - М. Г.

Typha latifolia L. — калугери - (с. Горно-Броди - Мак.) А. Т., Н. Г.; кошюди - Н. Г.; кукудена - Б. Д.; мекашъ - Н. Г.; мекишъ - Н. Г.; ма́чка - (Трънъ) Ах.; мѫжки папуръ - Я; пали́ца - (с. Драгоманъ) С. Г.; папуракъ - Н. Г.; *папуръ* - Б., Vel., (Омортагъ) Д. Й., (Сливенъ) Коз., Н. М., Н. Г., С. Д. В., Ш., У.; *рогозъ* - (Дойранъ) А. Т., Vel., Н. Г.; сазъ - Н. Г.; топузе - Б. Д.; то́пуска - (Крушево) А. Т.; то́пусъ - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; чикутъ - А. Т., Н. Г.; шама́къ - Н. Г.; шаваръ - Н. Г.; ша́макъ - (Тиквешъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; широколистна рогозина - Нейч., Я; *широколистенъ рогозъ* - Б., М. Г., Ш.

Съплодието (плодоветѣ съ космитѣ) служи за *спиране кръвь* отъ *прѣснопорѣзани рани.* Противъ *рани отъ изгаряне и лишеи* се употрѣбява помада, приготвена отъ пепельта на изгореното съплодие и прѣсно масло.

Typha stenophylla M. B. — рогозъ - Ш; тѣснолистенъ папуръ - Ш.

U

Ulmus L. — брѣстовина - Я.; *брѣстъ* - А. И., Д. Д., Iir., Н. Г., Н. С., Ш.; брястъ - Iir.; карагачъ - (тур.) Н. Г.; черно дряво - Б. С.

Берестъ (рус.); brst, břest (чех.); brest, briest (хрв.); брѣстъ (слав.).

Ulmus campestris L. — брѣстовица - Л., Я.; брѣсъ - (Трънъ) Ах., (с. Баздънъ - Соф.) С. Г.; брѣза - У.; брѣзъ - М. Г., (с. Баздънъ - Соф., с. Каменица - Пещерско) С. Г.; *брѣстъ* - Б., В. Д., Vel., В. К., Д. Ц., J., Коз., М. Б., Нейч., С. Г., У., Х. Г., Ю., Я.; брястъ - У., Ю.; карагачъ - (тур., с. Костенецъ) С. Г.; обикновенъ брѣстъ - Ах., С. Б.; полски брѣстъ - (прев.) Б., С. Б., С. П., Н. С.; полски вязъ - С. Д. В.; черъ брѣстъ - Я.; кара-ачъ - (тур.) Гр., Н. Г.; птелса - (гръц.) Гр.

Берестъ (рус.); břest (чех.); брест (срб.).

Отварата отъ кората на младитѣ клонки служи като тонично срѣдство, пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *кожни обриви, скрофули и малария;* сжщата помага при *болки въ стомаха и червата*, противъ *диария;* противъ *кашлица;* за компреси при *възпаление на очитѣ*. Отварата отъ нарѣзания коренъ надребно, листата и плодоветѣ служи за преминаване и компреси на *гнойни рани, сухи лишеи и триперъ*. Сваренитѣ листа служатъ за лапи противъ *циреи и гнойни рани*.

Ulmus effusa Willd. — брѣстъ-везъ - Б. Д.; *бѣлъ брѣстъ* - Г. Б., С. С., Н. С., С. П., Я.; *веза* - Ах., Д. Ц., Коз., М. Б., М. Г.; везъ - Б. Д., М. Б.; везъ-брѣстъ - Б. Д.; вязъ - Коз.; черно дърво - Б. Д.

Вязъ (рус.); бели брест, вез (срб. — Панчић).

Ulmus montana With. — *планински брѣстъ* - (прев.) Ах., М. Г., С. П., Н. С.

Uromyces pisi de B. — *граховa ръжда* - А. М., Б. Н., Д. Ц., Н. М., Я.

Urtica L. — жюрка - Н. Г.; *коприва* - Д. Д., М. Б., Н. С., Х. Г., Ш.

Крапива, кóприва (рус.); kopřiwa (чех.); коприва (срб.); kopriva (хрв.); коприва (слав.).

„Глядатъ да сж облажжтъ, да сж озлатятъ съ копривж на Св. Иванъ Копривянъ и на Власовъ день и тогава вардятъ, да сж не покапятъ съ нея, за да не ги ядатъ бльхи презъ лѣтото." — Н. Г.

„Направихъ го бъзи и коприва."
Н. Г.

„Коприна носи, а коприва яде."
Н. Г.

„Коприва не се мирише."
Н. Г.

„Коприва мерише ли се, та и ежъ да се милва." — Н. Г.

„Не ме е ядъ кога ме пари коприва, а кога — щиръ." — Н. Г.

„Пъсь на нива, стопанъ въ коприва." — Н. Г.

„Пука като коприва въ гърня."
Н. Г.

„За жената коприна, а за мжжа коприва." — Н. Г.

„Гръкъ кога се роди, най-напредъ рече чирозъ, а българинъ — коприва." — Н. Г.

Urtica dioica L. — висока коприва - А. П., К., М. Б., У.; *голѣма коприва* - А. Т., Б., Д. В., Д. Ц., J., К., Н. М., С. Г.; дива коприва - Г. Б., (Ловечъ, Търново) У., Ю.; двудомна коприва - (прев.) М. О.; длъгнеста коприва - Д. В.; дълга коприва - Д. В.; дълголистна коприва -

М. Г.; *коприва* - А. Т., Б. С., В. Д., Vel., В. К., Г. Б., Гр., П., У., Ю., Я.; обикновена коприва - А. М., Ах., Нейч., Н. С., Я.; питомна коприва - У., (Тракия) Коз.

Има сжщата употрѣба както грьцката коприва, макаръ и въ по-малко количество.

Urtica urens L. — *грьцка коприва* - А. М., Ах., Б. С., Д. В., В. Н., Н. М., Н. Г., (Сливенъ, Пазарджишко) С. Г., С. Д. В., У., Ю.; гръчка коприва - (с. Габровица - Пазардж.) С. Г.; *дребна коприва* - А. Т., Б., Д. Ц., К.; коприва - В. К.; низка коприва - У.; обикновена коприва - А. Т., К., М. Б.; парлива коприва - Д. В., З. Б., У., Я.; питомна коприва - Н. Г., У.

Грьцката коприва има извънредно голѣма употрѣва въ нашата нар. медицина. Отварата отъ корена и листата възбужда храносмилателната система, успокоява болкитѣ въ стомаха и червата и се употрѣбява противъ *диария*. Сжщата действува стегателно при разнитѣ кръвоизливания, заради което се употрѣбява противъ *кръвохрачене, повръщане кръвь, кръвотечение изъ носа, продължителна и силна менструация, кръвопикане, маясъль, дизентерия*; служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *анемия, мускуленъ и ставенъ ревматизъмъ, подагра, скрофули, начална туберкулоза, обриви по кожата, лишеи, захарна болесть*: възбужда нервната система, укрепва нервитѣ и служи противъ *сърцебиене, виене свѣтъ, главоболие, припадъци, истерия, епилепсия, спазми, апоплексия*; като омекчително срѣдство улеснява отдѣлянето на храчкитѣ при *старъ бронхитъ, обикновена кашлица и астма*: употрѣбява се като пикочогонно срѣдство противъ *водянка*, за пречистване черния дробъ, противъ *жълтеница*; *засилва млѣкото въ кърмачкитѣ*. Отварата отъ корена и листата служи за бани противъ *кожни обриви и струпи*. Сварената билка съ всичкитѣ й части служи за лапи противъ *кожни обриви, отоци, рани отъ посичане и контузии, ревматизмени отоци, възпалени лимфатични жлези*. Настойка на прѣснитѣ и счукани листа въ дървено масло — противъ *кръвни и гнойни рани*. Отварата на корена въ силенъ оцетъ служи за премиване косата — като срѣдство за *нарастването ѝ* и противъ *пърхутъ*.

По-рано е употрѣбявана въ медицината като дрога Hérba Urticae minoris.

Usnea barbata Fr. — брадатъ лишей - А. Т., Д. В., З. Б., К., Нейч.; *брадатъ лишей* - Б., Д. В., З. Б., М. Б., У., Н. М.; брадестъ лишей - Д. Ц.

Борода лісова (рус.).

Ustilago Pers. — *главня* - З. Б., Ш.; чернилка - Н. Г.

Ustilago avenae Jansen — *овесна прашна главня* - Б. И.

Ustilago hordei Kell. et Sw. — *ечимична прашна главня* - Б. И.

Ustilago maydis Corda — гължбова главня - Я.; главня - (с. Баня-Чепино) С. Г.; кукурузна главня - А. М., У.; *царевична главня* - А. М., Д. Ц., Нейч., С. Г.; *царевична прашна главня* - Б. И.; чернило - (с. Литаково - Ботевградско) С. Г.

Ustilago tritici Jansen — главна - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; главница - (с. Изатовци - Царибродско) С. Г.; глóмница - (Битоля, Кичево, Охридъ) Д. А.; глáмия - (Леринъ, Ресенъ, Паланка) Д. А.; главня - Б., С. Д. В., Н. Г., Х. Г.; главулъ - (с. Баня-Чепино) С. Г.; глявна - (с. Драгоманъ) С. Г.; житна главня - А. М., А. Т., Д. Ц., К., М. Б., Нейч., Н. П., Н. М., С. Г., У., Я.; *житна прашна главня* - Б. И.; житна плесень - Б.; лятова главня - Ф. Х.; прашлива главня - А. Л.; пшенична главня - Д. Д.

Utricularia L. — *водна мѣхунка* - Нейч., С. Г.; мѣхунка - Ах., Н. С., С. П.; мѣхурникъ - А. М.; насѣкомоядна мѣхунка - Нейч.

Utricularia minor L. — *малка водна мъхунка* - (прев.) Нейч.; мѣхурка - Коз.

Utricularia vulgaris L. — водна мѣхурка - Ах.; голѣма мѣхурка - (прев.) Нейч.; мѣхунка - М. Ш., С. Г.; мѣхурка - М. Ш., С. Г.; мѣхурка - С. Д. В.; мѣхурникъ - К.; насѣкомоядна мѣхунка - Мус.; *обикновена водна мъхурка* - Я.

V

Vaccaria parviflora Moench. (= Saponaria vaccaria L.) — дрьнчилка - Я.; *калугерка* - Ах., Я.; ливадно мазовиче - М. Г., С. Г.

Vaccinium L. — *боровинка* - А. М.; *брусница* - М. Б.; суница - С. Г;

Боровка, брусника (рус.); borůwka, brusnice (чех.); borówka (пол.); borovnica, borovka, brusnica (хрв.).

Vaccinium myrtillus L. — *боровинки* - М. Б., Н. С., С. Д. В., (Софийско, Самоковско) С. Г., (с. с. Кнежа и Орѣшакъ - Ловчанско) У., Х. Г.; боровица - Д. Ц., М. Г., Я.; боровки - Vel., З. Б., Н. Г., (с. Брѣзье - Соф.) С. Г., У.; боровница - М. Г., Н. М., Я.; борувка - Д. Д.; брашници - Ю.; брусници - Д. В., К., Н. Г., (с. Баня - Чепино, с. Брѣзье - Соф.) С Г.; брусновъ - (с. Баня - Чепино, с. Шир.-лжка - Смолянско) С. Г.; крещяло - (Троянска Ст.-планина) Д. Й.; обикновена боровинка - Ах., С. П.; *черни боровинки* - (Софийско - Витоша, Самоковско - Рила) Ах., В. Н., Н. Г., П., (Софийско) С. Г.; черни диви череши - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; черника - С. Д. В., З. Б.

Черника, черница (рус.); borůwka (чех.); borovnica (хрв.).

Отварата отъ листата служи противъ *захарна болесть, хрониченъ бронхитъ;* противъ *повръщане, спазми въ стомаха.* Отварата отъ корена се употрѣбява противъ *пясъкъ въ черния дробъ,* а отъ плодоветѣ — при *хрониченъ катаръ въ храносмилателния каналъ, диария и дизентерия;* противъ *скробутъ:* сжщата служи за гаргара при *възпаление на гълтката (ангина).*

Въ медицината е известна като дрога Fólia et Frúctus Myrtilli (Baccae Myrtilli).

Vaccinium uliginosum L. — боровинки - С. Б; гължбика - З. Б.; *гължбица* - Ах.; *синя боровинка* - Ах.

Голубица (рус.).

Vaccinium vitis idaea L. — Н. Г.; боровинка - Н. Г., Ю.; боровка - Д. Ц.; боровница - К.; брусника - Д. Д., З. Б., М. Г.; *брусница* - Ах., Vel., Д. Ц., М. Б., (с. Брѣзье - Соф.) С. Г., С. П., М. О. С. Д. В., У., Х. Г., Я.; бѣливици - (с. Широка-лжка - Смолянско) Ах.; ко́кази - Н. Г., (с. Баня-Чепино) Ах., С. Г., Ю.; обикновена брусница - А. Д., Ах.; суници - (с. Чепеларе) С. Г.; червени боровини - С. Б.; *червени боровинки* - Н. Г., (Софийско, Самоковско, Пазарджишко) Ах., С. Г., Ю.; обикновена брусница - А. Д., Ах.; суници - (с. Чепеларе) С. Г.; червена брусница - Ах.; червени боровки - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; червени диви череши - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.

Брусника (рус.); brusnica (хрв.); brusnice (чех.); брусница (срб.).

Отварата отъ листата и плодоветѣ, при по-дълго употрѣб-

ление, се смѣта за добро срѣдство противъ *ревматизъмъ, подагра, малария, кръвохрачене и кръвоизлияние изъ матката.* Отварата отъ листата служи противъ *малария, стомашна треска, кашлица, възпаление и пѣсъкъ въ пикочния мѣхуръ и бѫбрецитѣ.*

Valeriana L. — балдаранъ - Ах.; валерияна - Ах.; *дилянка* - Н. С; *коча трева* - Ах.; огниче - Ах., С. Г., У., Я.

Булдырьянъ, валеріана.

Valeriana officinalis L. — балдарнанъ - У.; бандриумъ - С. Г.; валериана - С. Г., Гр.; валерианъ - У.; деленка - (с. Бистрица - Соф., Берковица) С Г.; делянка - Б. Д., (с. Кремиковци - Соф., с. Цървеняно - Кюстендилско) С. Г., (Ст.-Загора) Ах., А. Т., Vel. В. К., Н. Г., Ш., Ю.; дивлянка - Н. Г., Я.; деленче - Н.Г.; *дилянка* - (Ст. Загора) Ах., А. Т., В. Н., В. К., Д. Ц., Кал., Н. М., Н. Г., С. Г., С. П, С. Д В., (Търново) У., Ц.Г., Я.; дилянъ - Н. Г., Я.; коча билка - В. Н., Кал., Н. Г., П., (Ловечъ) С. Г., Ю.; *коча трева* - (Ст.-Загора) А. Т., Ах., Гр., Н. Г., П., С. Д. В., Я.; кочо биле - Д Д., М, М. Б., Н. Г., Ц. Г., Я.; лѣкарска дилянка - Н. М., Я.; лѣкарска мача трева - М. Б.; лѣковита дилянка - Ах.; мача трева - (Трънъ) Ах., J., М., М. Б., М. Г., Н. Г., Я.; навалникъ - Б. Д.; обикновена дилянка - К., У.; огниче - Vel., Н. Г., (с. Колибито - Троянско) С. Г., (с. Хлѣвени - Ловчанско) У., Я.; развалниче - Н. Г.; слѣти коса - Н. Г.; трескавия буренъ - В. К.; чернокосъ - Н. Г., Ц. Г.; кедиоту - (тур.) Dor.

Дилянката е любима билка на коткитѣ: когато я намѣрятъ, тѣ играятъ съ нея, триятъ муцуната си и я дъвчатъ, отъ което произлиза името коча трева. Въ медицината се употрѣбява извънредно многото само коренището и корена, въ

видъ на чай, който действува силно възбудително на нервната система, ето защо отъ най-голѣма древность тази билка е употрѣбявана противъ болеститѣ на нервната система: *сърдцебиене, виене свѣтъ, главоболие, припадъци, истерия, ипохондрия, спазми въ гълтката, сърдцето, стомаха; и другитѣ коремни органи, детски спазми* и особено противъ *епилепсия;* сѫшиятъ чай служи още срещу *болки и подувания въ коремнитѣ органи,* противъ, *диария;* противъ *астма, тении и глисти;* при *нервенъ стомахъ, захарна болесть.* Коренътъ, нарѣзанъ надребно, се слага въ кърмата на добитъка за увеличаване млѣкото му. Въ по-голѣми дози предизвиква повръшане и е отровна.

Въ медицината се употрѣбява като дрога Rhizóma (Rádix) Valeriánae.

Valerianella Hall. — дилянчица - К., Я.; *мотовилка* - Ах., С. С., С. П.

Motovilac (хрв.).

Valerianella coronata Krock. — коронеста мотовилка - (прев.) Ах.

Valerianella dentata Pall. — зѫбеста дилянчица - (прев.) М. Б.

Valerianella olitoria Pall. — градинска мотовилка - Ах.; делянка - М. Б.; дилианка - А. М., Д. Ц., J.; дилянчица - (Чирпанъ) Ф. Б., Н. М.; мотовилка - Коз.; полска салата - Д. Ц.

Vallisneria spiralis L. — *валиснерия* - В. Д., М. Б., С. П.

Vanilla planifolia Andrews — *ванилия* - М. Б., Нейч., Я.; ванилка - В. Д., Д. В.

Veratrum L. — *чемерика* - А. П., Д. Д., Н. С., Х. Г., Я.; чемерлика - А. П.; черемика - (Босилеградско) П. Б.; чумерика - А. П., Ш.

Чемерика, чемерица (рус.); čemerika (хрв.); čemerice, čemerika (чех.); чемерица (слав.)

„Ще ти туржж сѣно чемерикж,
День да ядешъ, два дни да болѣешъ."
Н. Г.

„Вчасъ ми дойде Ерина Самовила,
Му донесе билки чемерликы."
Н. Г.

Veratrum lobelianum Bernh. — *бѣла чемерика* - Ах., Д. Ц., М. Б., М. Г., У., Х., Я К.; *зелена чемерика* - М. Г.; мечкина трева - У.; чемерига - Vel., Н. Г., С. Г., У.; чемерика - В. Н., Н. Г., С. В., (Софийско, с. Чепеларе - Асеновградско) С. Г.; чемерица - Н. Г., Ю.; чемеръ - (с. Широка-лжка - Смолянско) С. Г.; чумерика - В. Д., Ш.; чимирига и чимирика - (с. Орѣшакъ - Ловч.) У.; чюмерига - Н. Г.; чернокосъ - (Карловско) Д. Й.

Отварата отъ корена на бѣлата чемерика действува като силно слабително срѣдство и предизвиква повръщане; употрѣбява се въ малки дози противъ *апоплексия*. Настойката на корена въ оцетъ се употрѣбява като срѣдство за *нарастване на косата* и противъ *пърхуть*. Изсушенитѣ и стрити на прахъ корени се употрѣбяватъ като емфие противъ *главоболие и хрема*.
Като дрога Rhizoma veratri.
Бѣлата чемерика е силно отровно растение.

Veratrum nigrum L. — чемерика - М. Б., Я.; *черна чемерика* - Ах., Д. Ц., М. Б., М. Г., Я.; битъ-оту - (тур.) Dor.; папазъ-оту - (тур.) Я.; тупазъ-оту - (тур) Dor.

Отварата отъ корена на черната чемерика служи противъ разни *паразити и краста по добитъка*. Изсушениятъ и стритъ на прахъ коренъ се употрѣбява като емфие противъ *хрема и главоболие*.

Verbascum L. — бабякъ - Б. Д.; бурдюнъ - Б. Д.; биле - Б. Д.; *билчина* - Нейч.; грашица - А. Т., М. Б.; дивизма - Пач., П. Б.; кукунаръ - У.; мече-ухо - Н. Г.; лепень - Н. Г., Н. С.; лепинъ - А. М., Н. Г., П. Б.; *лопенъ* - Ах., С. П.; *овча опашка* - А. Т., Ах., Н. С., С. П.; любовачка - А. Т.; папалечъ - С. Г.; *свѣщилка* - Ах.
Diwizna (чех.); divizma (хрв.).

Verbascum austriacum Schott — австрийски лопенъ - (прев.) Ах.

Verbascum abietinum Borb. — едролистенъ лопенъ - Ах.; църнъ лопе́нъ - (Трънъ) Ах.

Счуканитѣ листа въ видъ на каша служатъ за тровене и ловене риба. Този начинъ за ловене риба е забраненъ отъ Закона за риболова.

Verbascum longifolium Ten. — дълголистенъ лопенъ - (прев.) Ах.; мечи уши - (Карловско) Д. Й.

Verbascum lychnitis L. — блѣстещъ лопенъ - (прев) Ах.; лепенъ - С. Г.; лопенъ - С. Г., Ю.; овча опашка - С. Г.; папалечъ - Ю.

Verbascum nigrum L. — ле́пенъ - (с. Колибито - Троянско) С. Г.; лопенъ и лопя́нъ - (клб. Зелениката - Тетев.) С. Г.; лубо́вачка - (Велесъ) А. Т.; любова́чка - А. Т; църний лопенъ - (с. Габровица - Пазардж.) С. Г.; черна дивизма - М. Б.; черенъ лопянъ - Б. Д.

Verbascum phlomoides L. — бабякъ - Б. Д.; би́лье - (с. Бобиша - Костурско, с. Църско - Кичевско) Д. А., Д. Ц., Н. Г., Пач., Я.; билчина - Б., М. Б., Н. Г., Я.; великоцвѣтна овча опашка - Я.; волска опашка - Н. Г., Ю.; во́лскж упашкж - (Търново) У.; зми́йна пче́нка - (с. Айтосъ - Леринско) Д. А., Н. Г.; змийско́ цвѣкье - (Битоля) Д. А., Н. Г.; лепенъ - Я.; ле́пянъ - Б., (Велесъ) Д. А., Н. Г., Я.; ли́нежъ - (Кукушъ) Д. А., Н. Г.; *лопе́нъ* - (Трънъ) Ах., Д. Ц., (с. с. Хлѣвени и Радювени - Ловчанско) У.; лопянъ - Н. Г., У., Я.; люпенъ - Я.; ло́пенъ - (Паланка) Д.

А.; лѣпенъ - (с. Янковецъ - Ресенско, с. Негованъ - Солунско) Д. А.; *овча опашка* - Б., В. К., М. Б. Н. Г., Ю., Я.; папалецъ - Vel.; папалечъ - Н. Г., (Ловечъ) У., Я.; плъстенъ лопенъ - Ах.; припълъ - М. Г., Я.; рибе-биле - Н. Г., Я.; царска свѣщь - (прев. отъ нѣмското име Königskertze) У.; съярж-куйру - (тур.) Н. Г., Я.

Употрѣбява се както Verbascum thapsiforme Schrad.

Verbascum phoeniceum L. — гърличева трева - Н. Г., Я.; дивъ кукунаръ - Н. Г.; дифъ кукунаръ - (с. Микре - Търновско) У.; красива овча опашка - Ш.; моравъ лопенъ - Ах.; опади-коса - (Софийско) П. Б.; синаквица - Я.; синь лопенъ - Б. Д.

Нарѣзанъ надребно, смѣсва се съ храната на свинетѣ противъ болестьта *гърлица*.

Verbascum thapsiforme Schrad — бáбекъ - Н. Г., Н. М., Х. Г.; бáбякъ - (Гостиваръ - Мак.) А. Т.; билье - Пач., (Прилепъ, Тиквешъ) А. Т.; билчина - (с. Шипка - Казанлъшко) С. Г.; богородичина - Н. Г.; богородичина хурка - Н. Г.; бѣлъ лопенъ - (Трънъ) Ах., (с. Габровица - Пазарджж.) С. Г.; грашница - К., М. Г.; дивизма - (Берковско) С. Г., Н. Г.; дивизна - Н. М., С. Г., Х. Г.; дивъ кобакъ - (с. Броди - Мак.) А. Т., Н. Г.; едроцвѣтенъ лопенъ - Ах.; кравякъ - Д. Л.; кучешка царевица - (с. Каменица - Пещерско) С. Г.; лéпенъ - (Малко-Търновско) А. Т., С. Г.; липенъ - (Сливенъ) С. Г.; лепинь - Н. М., С. Д. В.; *лопéнъ* - (Трьнъ) Ах., В. Н., (с. Безлънъ - Соф.) С. Г.; лóпенъ - (Горна-Джумая, Велесъ, с. Кору-дере - Мак.) А. Т.; лубочка - Н. Г.; маца-билка - (с. Баня-Чепино) С. Г.; мече-ухо - Н. Г., Х. Г.; мéчи-ухó - Ст.-Загора) А. Т.; *овча опашка* - Н. Г., (с. Колибито - Троянско) С. Г., ... вечъ) С. Г.; пукъ - (Карлово) А. Т., Н. Г.; риби-билье - (Софийско) С. Г.; свишýлка - (с. Пищигово - Пазарлж.) А. Т., Н. Г., С. Г.; *свѣщилка* - Н. Г., (с. Хвойна, Чепеларе - Асеновгр., Доспатскитѣ Родопи) С. Г.; фенерче - Н. Г.; фънéрче - (Дойранъ) А. Т.; хурка - Н. Г.; царска свѣщь - Коз.

Листата и цвѣтоветѣ на лопена се употрѣбяватъ въ нар. медицина въ видъ на чай, който действува потогонно и омекчително върху слизестия епителъ на дихателнитѣ органи, затова се препоржчва противъ *настинка, хрема, ангина, задухъ, кашлица*; служи още противъ *диария, дизентерия; за урегулиране недостатъчна менструация;* противъ болеститѣ на *черния дробъ* и *далака;* за гаргара противъ *ангина*; свареннитѣ листа служатъ за лапи противъ *циреи* и *отоци.*

Въ медицината се употрѣбяватъ цвѣтоветѣ като дрога Flóres Verbásci.

Verbena L. — версинъ - А. Н. Д.; *върбинка* - Ах., С. П., Х. Г.; желѣзникъ - А. Н. Д., С. Д. В.; коприва - Н. Г.; спорешъ - В. К., Ю.; споришъ - Ш.

Вербена, желѣзникъ (рус.); vrbenka, železnik, sporýš (чех.); sporiš, vrbina (хрв.).

Verbena hybrida hort — *върбина* - (Софийско) Ах., Б. Д.

Verbena officinalis L. — версинь - А. Н. Д.; върбика - Коз.; върбина - (Сливенъ) Коз.; *върбинка* - (Софийско) Ах.; желѣзникъ - А. Н. Д., С. Д. В.; коприва - Н. Г.; спорешъ - В. К., Ю.

Отварата отъ върбинката (цѣлата билка съ корена) пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *малария;* сжщата действува като пикочогонно срѣдство, възбужда нервната система и помага противъ *главоболие, спазми, коклюшъ*; служи противъ *възпаление на бжбрецитѣ, черния дробъ и далака*, противъ *жълтеница, пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ, пикочния мѣхуръ и черния*

лапи противъ *плевритъ*. Отварата въ вода служи за бани противъ *обриви по кожата* и *лишеи;* за гаргара противъ *ангина* и *лошъ дъхъ на устата* и за компреси противъ *гнойни рани, циреи и възпаление на очитѣ*

Veronica L. — бобовлякъ - Ю; боболякъ - Н. Г.; бабинъ прешленъ - Н. Г.; *великденче* - Ах., З. Б., К., Н. М., Н. С., Нейч., П. Б., С. С., Ш., Я; гергьовденче - Ах., А. Т., Б., Д. Д., Д. Ц.; кавчарь - С. Г.; лазарниче - П. Б.; любица - Ах.; любичица - Н. Г.; маремиче - У; осипъ - С. Г.; превара - А. Т., У., Я.; пукниче - Д. Д.; разгонка - М. Б.

Veronica acinifolia L. — яйцелистно великденче - Ах.

Veronica agrestis L. — полска вероника - (прев.) У.; полско великденче - Я; ситенъ синчецъ - Я.

Veronica anagalis L. — бабавлякъ - Ю; бобовля́къ - (с. Костенецъ - Ихтиманско) С. Г.; бо́бовлякъ - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; водна любица - Б. Д.; жебякъ - (с. Чепеларе) С. Г.; змийко билье - (с. Костенецъ) С. Г.; *маремиче* - Н. Г., (Ловечъ) У.; маремъ - Н. Г., (Ловечъ) У.; мъремски буренъ - У; мъре́мчи - (Търново) У.; огнивчелистно великденче - (прев.) Ах.

Veronica arvensis L. — полско великденче - (прев.) Ах.

Veronica austriaca L. — зъмски отровникъ - Н. Г., (с. Микре - Ловчанско) У.; змийска трава - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; листодѣлно великденче - (прев.) Ах.; самодивска трава - С. Г.; самосудникъ - (с. Бистрица - Софийско) С. Г.; утровникъ - Н. Г.; хайдушка трева - С. В.

Отварата й се употрѣбява за урегулиране *недостатъчна менструация.*

Veronica beccabunga L. — бо́бовлякъ - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; бо́бо́влякъ - Н. Г., (с. Костенецъ) С. Г.; боболякъ - Н. Г.; *буболякъ* - Н. Г., С. В.; великденче - J.; жабякъ - (с. Чепеларе) С. Г.; змийно билье - (с. Костенецъ) С. Г.; радюнка - М. Б.; рѣчно великденче - Ах., Я.; маремиче и маремъ - (Ловечъ) У.; мѫре́мчи - (Търново) У.

Razgon (хрв.).

Отварата действува пикочогонно, служи за пречистване кръвьта и се употрѣбява противъ *ревматизъмъ, подагра, скорбутъ;* сѫщата служи още за *пречистване черния дробъ* и за *урегулиране коремното кръвообращение.*

Veronica chamaedrys L. — дѫболистно великденче - Ах.; змийска трева - М. Б., М. Г., Я.; преварче - Ах.

Veronica hederaefolia L. — брьшлянолистно великденче - (прев.) Ах.

Veronica latifolia L. — широколистно гергьовденче - (прев.) М. Б.

Veronica orchidea Crantz — самостръче - Я.

Veronica officinalis L. — *великденче* - В. Н., Н. Г., Х. Г., Я.; гергьовденче - Н. Г., Х. Г., Я.; истравниче - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г.; лѣкарска разгонка - (прев.) М. Г.; лѣкарско великденче - (прев.) Я.; лѣкарско гергьовденче - М. Г.; лѣковито великденче - (прев.) Ах.; превара - (Копривщица) А. Т., Н. Г., Я.; разгонка - Н. Г., Я.

Великденчето е една важна билка въ народната медицина.

Отварата й се смѣта за едно много добро срѣдство срещу болеститѣ на дихателнитѣ органи: *ангина, обикновена и бронхитна кашлица, астма, кръвохрачене, начална туберкулоза;* сѫщата действува пикочогонно, пречиства кръвьта и се счита за много добро срѣдство срещу

кожни обриви, подагра, ревматизъмъ, а сжщо и срещу болеститѣ на отдѣлителнитѣ органи: *мжчно пикане, кръвопикане, пѣсъкъ и камъни въ бжбрецитѣ и пикочния мѣхуръ.*

Счуканата билка въ видъ на каша или настойката й въ дървено масло се счита за много добро срѣдство противъ *прѣсни и гнойни рани, рани отъ изгаряне, циреи* и др. п.

Veronica persica Poir. — персийско великденче - (прев.) Ах.

Veronica polita Fries — великденче - (Чирпанско) Ф. Б., (Ст.-Загора) Ах.: жабинякъ - Н. Г., (Ловечъ) У.; забунякъ Н. Г., (Ловечъ и с. Хлѣвени - Ловчанско) У.; лъскаволистно великденче - (прев.) Ах.; любица - (Трънъ) Ах.

Veronica prostrata L. — полегнало великденче - (прев.) Ах.; превара - У.

Veronica serpyllifolia L. — мащерколистно великденче - (прев.) Ах.

Veronica spicata L. — класовидно великденче - (прев.) Ах.; количава билка - Н. Г.; юдничава билка - Н. Г., Я.; юдничава трева - Я.; колица-оту - (тур.) Н. Г., Я.

Отварата й се употрѣбява противъ *болки в подуване (колики) въ стомаха и червата*, отъ което произлиза името й количава билка.

Veronica spuria L. — спорничи - (Търново) У.

Veronica thracica Vel. — змийска трева - (Берковица) С. Г.

Veronica triphyllos L. — бабинъ прешленъ - (Кукушъ, Петричъ - Мак.) А. Т., Н. Г., Ю.; великденче - (с. Горно Броди - Мак.) А. Т., Н. Г., С. Д. В.; любйчица - (Скопие) А. Т., Н. Г.; момина сълза - (с. Бирални - Мак.) Д. А.; трипръстно великденче - Ах.

Veronica urticaefolia Jacq. — зъмски буренъ - С. Г.

Viburnum L. — *буболякъ* - Ах.; *калина* - Ах., Н. С., М. Б.; калинка - Д. Д.; *картопъ* - Ах.; *луловина* - Ах;, тутунига - Ах.

Калина (рус.); kalina (пол.).

Viburnum lantana L. — *буболякъ* - Н. Г., (Ловечъ) У., С. П.; буволякъ - У.; дивъ гермижъ - (с. Бистрица - Соф.) С. Г.; гермеше - Я.; калина - (Трънъ) Ах., Коз., С. Г, Ю.; калинка - (с. Мисловщица - Трънско) Ах.; калиница - (с. Поганово - Царибродско) С. Г.; кокаръ-казалджа - (тур.) Б. Д.; лулевина - Н. Г., У.; *луловина* - Ах., С. П., Ю.; лулова免 - (Търново) У.; люловина - Н. Г.; люлувина - У.; *тутунига* - М. Б., Н. Г., (с. Бояна - Соф.) С. Г.; тутуника - Д. Ц., С. Г.; тутуница - (с. Гор.-Лозенъ) С. Г., Ю.; тутунице - (Софийско) С. Г.; тутуново - (с. Гор.-Лозенъ) С. Г.; тутунякъ - (с. с. Гайтанево - Соф.) С. Г.; тютюнка - В. К., Ю.; тютюнъ-чибу - (тур.) Я.

Черная калина (рус.).

Viburnum opulus L. — бодежъ - Н. Г.; бѣлоснѣжна топка - Ш.; гирмижъ - (с. Кокалени - Соф.) С. Г.; *калина* - Б., Vel., Д. Ц., М. Б., М. Г., Н. Г., (Дупница, Кюстендилско, с. с. Бояна, Бистрица, Гор.-Лозенъ - Софийско) Ах., С. Г, У., (Търново, Ловечъ) У., Я.; калинка - Кал., С Б., С. Г., С. П., Я.; картопу - В. Я.; *кáртопъ* - (тур.) Ах., Vel., Н. Г., С. Б., (Дупница, Чирпанъ, Сливенъ) С. Г., С. Д. В., (Ловечъ, Търново) У., Х. Г., Ш.; кичеста снѣжна топка - Б. Д.; мекишовина - Кал.; обики - Коз.; обикновена снѣжна топка - Д. Ц.; снѣжна китка - Н. Г., (Дупница, Чирпанъ, Сливенъ) С. Г., Ю.; снѣжникъ - С. Д. В.; тутунига - Н. Г.; кáръ-топъ - (тур., Омортагъ, Бургасъ) Д. Й.

Калина (рус.); kalina (чех.); калина (срб).

Отварата отъ цвѣтоветѣ на калината действува за засилване храносмилателния процесъ; като стегателно срѣдство противъ *диария, болки и спазми въ червата и матката* и като *пикочогонно срѣдство*. Употрѣбява се още за *изхвърляне тении* и противъ *маясълъ*.

Viburnum tinus L. — *кичеста калина* - Г. Б., М. Б., М. Г., С. Г., Х. Г.

Vicia L. — борчакъ - Ах.; глушенецъ - Н. Г.; *глушина* - Ах., Н. С., С. С.; горошекъ - Н. Г.; граоръ Ах.; змийски грахъ - Н. С., С. С.; ровъ - Ш.; рошковина - Ах.; *уровъ* - Я.; *фий* - Ш.; черъ бобъ - В. Д., Д. Д.

Vicia angustifolia L. — тѣснолистна глушина - (прев.) Ах.

Vicia cassubica L. — храсталачна глушина - Ах.

Vicia cracca L. — борчакъ - Н. Г.; глушина - Х. Г.; оросъ - Н. Г.; птича глушина - Ах.; птичи фий - Ф. Х.; ровъ - Н. Г.; рошковина - П. Б.; девиръ-басанъ - (тур.) Б. Д.

Vicia ervilia Willd. — *бурчакъ* - (тур.) Ах., (Омортагъ) Д. Й.; лещообразенъ уровъ - Ф. Х.; ровъ - Ах.; уровъ - Ах.

„Да се роди съсъ берекетъ,
Съсъ берекетъ вино жито,
Чейниците до стрѣхити,
Леновити до пояси,
Уровити до колѣна!

Н. Г.

Vicia faba L. — *бакла* - (тур.) - А. М., А. Т., Ах., Б., Б. Д., В. Д., В. К., Д. В., J., К., М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., Н. П., С. Г., У., Ф. Х., Ю., Я.; врачовникъ - Н. М., Х. Г., Ш., Я.; черенъ бобъ - К., Коз.; *черъ бобъ* - А. Т., В. Д., Д. В., Д. Д., (Омортагъ) Д. Й., J., Коз., М. Б., Х. Г., Ш., Я.

Зърната на плода, опечени и смлѣни като кафе, служатъ за посипване *гнойни рани*.

Vicia grandiflora Jacq. — едроцвѣтна глушина - (прев.) Ах.

Отварата й въ силенъ оцетъ служи за премиване косата противъ *пърхутъ*.

Vicia hirsuta Koch — дивъ фий - А. Д.; космата глушина - (прев). Ах.

Vicia narbonensis L. — *дивъ бобъ* - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.

Vicia pannonica Jacq. — дивъ уровъ - (с. Мисловщица - Трънско) Ах.; панонска глушина - (прев.) Ах.

Vicia sativa L. — бурчакъ - Б., В. К., М. Б., М. Г., Н. П., Ю.; глушина - (с. с. Гediклий и Мансарлий - Ямболско, Софийско) С. Г.; глушенецъ - (Малко-Търновско) А. Т., Б. Д., Ю.; граоръ - Ах., С. Г.; граориче и грахориче - (с. Костенецъ) С. Г.; грахорица - М. Б., М. Г.; грахоръ - (с. с. Брѣзье и Бездънъ - Соф.) С. Г.; греоръ - (с. Брѣстовица - Пловдивско) С. Г.; калафария - (с. Казичене - Соф.) С. Г.; ровъ - (с. Чепеларе) С. Г., Х. Г.; сухородица - (с. Казичене - Соф.) С. Г.; *уровъ* - (с. Казичене - Соф.) Ах., Б., J., К., М. Б., М. Г., Н. М., Нейч., Н. П., С. Г., Ф. Х., Х. Г., Я.; факъ - С. Г.; *фий* - (тур.) Ах., К., С. Г., (Търново) У., Ю.; чърнежъ - (с. Изатовци - Царибродско) С. Г.; фикъ - (Омортагъ) Д. Й.

Vicia sepium L. — горска глушина - Ах.; глушина - (Горна-Джумая) А. Т.; дивъ грахъ - С. Д. В.; черенъ фий - Ф. Х.

Vicia tenuifolia Roth — глушина - (с. Ново-село - Тополовградско) Н. С.; тѣснолистна глушина - (прев.) Ах.

Vicia varia Host — глушина - (Велесъ) А. Т., Н. Г.; пъстроцвѣтна глушина - (прев.) Ах.

Vicia villosa Roth — глушецъ - Я.; конски ребра - С. Г.; пѣсъкливъ фий - Ф. Х.; пѣсъченъ фий - С. И.

Vinca L. — бъкълче - Б. Д.; зеленика - lir. Ш., С. П.; *зимзеленъ* - Ах., С. П., Н. С.; любика - А. Т.; ресенъ - Н. Г.; слачецъ - П. Б.
Zimozelen (чех.); zimzelen (хрв.).

Vinca herbacea W. K. — женски бръшлянъ - П. Б.; зеленика - Ах., (Омортагъ) Д. Й. Ю.; *зимзеленъ* - Ах.; любика - А. Т.; фотофоръ - Б. Д.; черковно цвѣте - (Ст.-Загора) А. Т.

Отварата отъ листата служи като стегателно срѣдство противъ *диария и дизентерия*, за пречистване кръвьта, противъ *скорбутъ* и за *премиване рани*.

Vinca major L. — влачи градина - П. Б.; слачецъ - (Босилеградско) П. Б.

Vinca minor L. — барвинкъ - Д. Д.; влачи градина - П. Б.; дребенъ зимзеленъ - (прев.) Д. Ц.; зеленика - Ах., М. Б., Н. Г., (Търново, Берковица, Ловечъ) С. Г., С. Д. В., Х. Г., У., Я.; зелениче - (с. Бѣлачерква - Търновско) С. Г.; зеленикъ - Ш.; зеленка - С. Г.; зилиника - Н. М., У.; *зимзеленъ* - Ах., М. Г., Н. Г.; зимнйкѫ - (Търново) У.; *малъкъ зимзеленъ* - Ах., Н. Г., У.; ресенъ - Н. Г.; самодивско цвѣте - Н. Г., Ц. Г., синьо-бѣло цвѣтенце - (Търново) У., Ц., Г.; турско цвѣте - Я.; фотофоръ - У; чупи-гърнье - (с. Гедиклий - Ямболско) С. Г.

Vincetoxicum laxum Godr. et Gren. — вж. Cynanchum laxum Bartl.

Viola Tourn. калугерче - Ах.; *кокорче* - Ах.; комунига - А. Т.; *любика* - Ах.; мащеха - У.; менекше - Н. Г.; *мушанка* - Ах.; таменуга - С. Г.; тамянуга - lir.; *теменуга* - М., Б, Х. Г.; теменужка - П. Б.; омразниче - Ах.

Viola alba Bess. — бѣла тамянуга - Ю.; *бѣла теменужка* - Ах.; бѣла тъменуга - (Ловечъ) У.

Viola ambigua W. K. — миризлива тамянуга - У.; тъмянуга - У.

Viola arvensis Murr. — полска теменуга - (прев.) У.; омразниче - (Софийско) Ах.

Viola canina L. — дива теменуга - У.; кучешка теменуга - (прев.) Ах., Д. Ц., М. Г.; кърска теменуга - М. Б.

Viola dacica Borb. — балканска теменуга - Н. С.

Viola hirta L. — космата теменужка - (прев.) Ах.; модра любичица - Н. Г., У.; тъменуга - У.

Viola odorata L. — благовонна виола - Гр.; благовонна таменуга - А. Т.; благовонна теменуга - Б.; горска теменуга - Я; диво оче - (Пирдопъ) П. Б.; калугери - С. Г.; калугѐрички - (с. Буково-Битолско) Д. А., Н. Г.; кокорче - (Елхово, Пирдопъ) П. Б.; копиданъ Б. Д.; *любика* - (Трънъ) Ах., (Софийско) С. Г.; любичица - (с. Бездънъ - Соф., с. Костенецъ - Дупнишко) С. Г., (Дебъръ) Д. А.; любиче - (Трънъ) Ах., Н. Г.; маневша - (Разградъ) П. Б.; меневшѫ - (с. Кюлевча) С. Г., Я.; менекше - (тур.) Dor.; менушага - Б. Д.; миризлива тамянуга - Н. М.; *миризлива теменуга* - Ах., А. М., В. Н., Д. Ц., J., К., М. Б., М. Г., Нейч., Н. Я.; миризлива теменуж-

подлéской - (Охридъ) Д. А., Н. Г.; питомно очé - (Пирдопъ) П. Б.; теменуга - (Струга) Д. А.; теменушка - (с. Пѣсочница - Мак.) Д. А.; темянуга - (Битоля) Д. А, Н. Г.; темянужка - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г., Ю.; темянýчка - (Леринъ - Мак.) Д. А.; темя́нушка - (Велесъ) Д. А., темянýшка - (Воденско) Д. А.; тиминуга - С. Г.

Отварата отъ листата на миризливата теменуга *омекчава възпалението на слизестия епителъ на дихателнитѣ тржби* и се употрѣбява противъ *остра кашлица* и особено срещу *магарешка кашлица и бронхитъ*. Отварата отъ листата и коренището ободрява нервната система и се употрѣбява противъ *главоболие, безсъние, припадъци, епилепсия;* сжщата пречиства кръвьта и се употрѣбява противъ *кожни обриви и струпи;* действува като пикочогонно и потогонно срѣдство и служи противъ *пѣсъкъ* и *камъни* въ *бжбрецитѣ* и *пикочния мѣхуръ*. Сжщата, взета въ по-голѣмо количество, действува като слабително срѣдство и предизвиква повръщане; служи и за гаргара противъ *ангина* и *ранички въ устата* и за компреси при главоболие. Сваренитѣ листа служатъ за лапи противъ *гнойни рани, циреи, отоци, възпаление на кожата, обриви, сухи лишеи, кель, краста* и др. п.

По-рано като дрога Hérba Violae.

Viola silvatica Fries — горска теменуга - (прев.) А. М., Ах.; комонига - Н. Г.; комоника - Н. Г.; кумунѝга - (Панагюрище) А. Т., Н. Г., Ю.; подлéской - (Охридъ) А. Т., Н. Г.; силинци - (с. Бобища - Мак.) А. Т., Н. Г.; теменуга - В. Д.; кюпè-чиче - (тур., Петричъ - Мак.) А. Т.

Viola tricolor L. — акма и акмово - С. Г.; день и нощь - М. Г.; диви очета - Н. Г.; *дива любика* - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; засмя́нъ еренъ - (Пазарджишко) А. Т., Н. Г., Ю.; *кокóрче* - (Ямболъ) А. Т., М. Б., Н. Г., Ш., Ю., Я.; кокорчи - (Сливенъ) С. Г.; комонига - Н. Г.; кумунѝга - (Панагюрище) А. Т., Н. Г.; любика - Ах., С. Г.; любичецъ - (с. Костенецъ) С. Г.; любимчица - Ах., (с. Костенецъ) С. Г., Ю.; любѝчеца - (Тетово - Мак.) А. Т.; *любичица* - Ах., А. Т., Коз., Н. Г., С. Г.; машика - Д. Ц., У.; менéвше - (Омортагъ, тур.) Д. Й.; минуванка - (с. Врабча - Трънско) С. Г.; минушага - (Пазарджикъ) А. Т., Н. Г.; мушанка - (Ст.-Загора) Ах.; очета - Н. Г.; пилешничекъ - (с. Гела - Асеновградско) С. Г.; полска теменуга - У.; пъстра теменуга - (Ловечъ) У.; пъстрж тъмжнуга - (Еленско) У.; синчецъ - (клб. Зелениката - Тетевенско) С. Г; *теменуга* - J., Коз., М., Нейч., С. Г., С. Д. В., Ю.; теменужка - Н. Г.; теменушка - (Прилепъ) А. Т., Н. Г.; тъмненуга - У.; трицвѣтна виола - (прев.) Гр.; *трицвѣтна теменуга* - (прев.) А. М., В. Д., Д. В., Д. Д., Д. Ц., К., М., Нейч., С. Г.; трицвѣтна таменуга - (прев.) В. Н., М. Б.; трицвѣтна теменужка - (прев.) Ах.; троецвѣтна теменуга - (прев.) Б., У.; троешарна таменуга - Н. Г.; троешарна теменуга - М. Г.; умразниче - (Софийско) Ах., (Берковица) С. Г.; шаряна темянуга - У., Ю.; ябанъ-мексе - (тур.) Гр.

Отварата отъ теменугата действува пикочогонно и потогонно и се смѣта като едно превъзходно срѣдство за пречистване кръвьта, заради което се употрѣбява противъ *кожни обриви, хроническа екзема, струпи, ставенъ ревматизъмъ, скрофули;* сжщата действува омекчително на дихателнитѣ тржби, улеснява отдѣлянето на храчкитѣ и се употрѣбява противъ *кашлица*. Въ по-голѣми дози действува слабително и предизвиква повръщане. Отварата се употрѣбява и за компреси противъ *кожни обриви, краста, скрофулни рани.*

Въ медицината е известна като дрога Hérba Violae tricolóris.

Viscaria Roehl. — катраника - П. Б.; лепило - Н.С., С. С.; *прилепка* - М. Б.

Viscaria atropurpurea Grsb. — лепка - Б.Д., У.; лепило - Ах., Коз., У.; *прилепка* - Ах., К.; прилепъ - (с. Брѣзье-Соф.) С. Г., М.Г., Н.Г.; сама китка - У.

Споредъ народнитѣ повѣрия, прилепката има особена чародейна сила да привлича, (да притегля, да прилепи), затова момитѣ и ергенитѣ се кичатъ съ нея или я поставятъ подъ прага на външнитѣ врата на своя избраникъ или избраница. Търговцитѣ и бакалитѣ въ нѣкои села кичатъ съ това цвѣте своитѣ бакалници и дюкени — „да се прилепятъ повече клиенти!"

Viscum album L. — бабини зжби - Н. Г.; бѣла лепка - Н. Г., У., Я.; бѣлъ имелъ - Б., Г. Б., В. Н., К., М. Г., Н. М., Нейч., П., Х. Г.; вимелъ - Ю.; вимялъ - У.; вимѣлъ - (с. Драгижево - Търновско) У.; éмелика - (с. Стойкитѣ въ Родопитѣ- С. Г.; имела - Н. Г., (с. Костенецъ) С. Г., Ц. Г., Я.; *имелъ* - Ах., Vel., В. К., Д. Ц., М. Б., Н. Г., Нейч., С. Б., (с. Костенецъ) С. Г, (Ловечъ, Пловдивъ) У., Ю., Я. К.; имѝла - (Омортагъ) Д. Й.; имяла - У.; имялъ У.; клейникъ - Н. Г., У., Я.; кукувича плюнка - Н. Г., П., С. Д. В., Я.; омела - Д. Д; омелъ - Н. Г , Я.; скребъръ - Д. Д., Н. Г., Я.

Iмела (рус.); imel (чех.); омела, омел (хрв.); имела, омелъ (слав.).

Имелътъ има голѣма употрѣба въ нашата нар. медицина, но винаги въ малки дози, понеже е отровенъ. Отварата отъ младитѣ клонки и листа действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария*, а сжщо при разни *кръвоизлияния, дизентерия, продължителна и силна менструация, кръвохрачене, кръвотечение изъ носа*. Плодоветѣ възбуждатъ нервната система и се употрѣбяватъ противъ *виене свѣтъ, припадъци, спазми* и особено противъ *магарешката кашлица, артериосклероза и епилепсия* (1—2 зърна три пжти дневно); сжщо за *засилване млѣкото въ кърмачкитѣ* и като срѣдство за *зачеване*. Листата и плодоветѣ се употрѣбяватъ външно за лапи противъ *ревматизъмъ, подагра и лимфатични отоци (жлези)*. Настойка на плодоветѣ въ спиртъ се употрѣбява противъ *артериосклероза*.

По-рано е употрѣбяванъ въ официалната медицина като дрога Stipites Visci.

Vitex agnus castus L. — морска върба - Б. Д.

Vitis L. — *лоза* - Б. Д., З. Б., В. Д., В. К., Ш.

Лоза (слав.); лоза (руски и всички слав. езици).

„Драганка ходи изъ лозье,
Изъ лозье изъ бѣло грозде;
Драганка люто ожъднѣ,
Потърси вода да пие." — Н. Г.

„Косни, Недо, бѣло грозде,
Да отровишъ лютж змия;
Косни, Недо, вакло ягне,
Да отровишъ лютж змия" ! — Н. Г.

„Похвали сж крива лоза:
Азъ съмъ лоза родовита,
Родовита, плодовита:
Отъ главинкж по кошничкж,
Отъ дюлюмчж возилничкж,
Возилничкж, стотилничкж." — Н. Г.

„Тамъ дѣка си везе и урнекъ захваща,
Сж долетѣли три бѣли гължби
И си застанали на бѣлжтж лозж,
Съ крылѣ затрепнжхж, цъвтътъ заронили,
Цъвтътъ заронили, риза напрашили."
Н. Г.

„Гиди лудо младо,
Гиди росно грозде,
Лицето му бѣло,
Лицето му мжко
Като тулупъ памбукъ." — Н. Г.

Vitis vinifera L. — винаица - Б.; винена лоза - А. Т., Б., В. Д., Д. В., З. Б., К., Н. М., Нейч., У.; винна лоза - Б.; виноградна лоза - Гр.;

винска лоза - М. Г.; *лоза* - А. М., Г. Б., Д. Д., Л., С. Д. В., С. Г., У., Х. Г., Я.; лозина - У.; лозница - У.; сѫщинска лоза - М. Б.; баагъ - (тур.) Ах.

Лозата има голѣма употрѣба въ народната медицина. Отварата отъ листата действува стегателно и се употрѣбява противъ *диария* и за компреси на *болни и възпалени очи*. Сокътъ отъ горидата действува пикочогонно и се употрѣбява противъ *затлъстяване*. Сокътъ, добитъ при подрѣзване — плачене на лозата, се употрѣбява сѫщо противъ *възпаление на очитѣ*. Най-голѣма употрѣба, обаче, иматъ зрѣлитѣ плодове — *гроздето*, което, не само представлява една отлична храна, но служи и за лѣкуване на редица болести: *хронично възпаление на стомаха и червата, хронична диария, възпаление на бѫбрецитѣ, пикочния мѣхуръ, черния дробъ, жълтеница, пѣсъкъ въ черния дробъ, затлъстяване;* противъ *остъръ и хроничень ставенъ и мускуленъ ревматизъмъ, подагра, невралгия, маясълъ, екземи, ишиясъ;* помага още при *хроничнитѣ болести на сърдцето, нервната система, половитѣ жлези* и др.

Vitis vinifera L. subsp. silvestris Gmel. — *дива лоза* - Ах., Д. Ц.; дйвѫ лузѫ - (Търново) У.; лозина - У.; лозница - У.; птиче грозде - (Ловчанско) У.

W

Wistaria sinensis Sieb. et. Zucc. *глицинъ* - Н. С.

X

Xanthium L. — бутракъ - Н. Г.; *казашки бодилъ* - Н. С., С. П.; свиница - Ах.; чумотрънъ - Ах.

Xanthium spinosum L. — бодилъ - Н. Г., С. Г.; бóдерица - (Трънъ) Ах.; бодрица - (с. Поганово - Царибродско) С. Г.; ботуракъ - (с. Хвойна - Асеновгр.) С. Г.; бутракъ - Н. Г.; бѣло трыне - Н. Г., (Ловечъ, Търново) У., Ю.; *бѣлъ трънъ* - У., Я.; *казашка бодилъ* - Ах., Н. Г., (Самоковъ, с. Костенецъ) С. Г., У., Ш., Ю.; казачки - Ю.; магарешки трънъ - В. К., Н. Г., (Ловечъ) У.; бодилъ - Ш.; московско трънье - (с. Драгомань) С. Г.; руски трънъ - Х. Г.; свиница - Ах.; холера - Н. Г., С. Г., Я.; черкезко трънье - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.; *чумотрънъ* - Ах.; чюмишъ - Н. Г.; чюмово трыне - Н Г.; чюмотрыне - Н. Г.; чюмлякъ - Н. Г.

Отварата му действува като пикочогонно срѣдство и се употрѣбява противъ *болки въ стомаха и червата* и противъ *кашлица*. Плодоветѣ, опечени и смлѣни, се употрѣбяватъ като кафе противъ *маясълъ*.

Xanthium strumarium L. — бутракъ - (с. Каменица - Пещерско) С. Г., Я.; мишкини бодили - (с. Алада - Свиленградско) Н. С., Ах.; *свиница* - (с. Габровица - Пазардж.) С. Г., Ю.; свински въшки - Н. Г., (с. Габровица) С. Г., Х. Г.; свинкье - (с. Брѣзье - Соф.) С. Г.

Отварата отъ листата и плодоветѣ действува пикочогонно и потогонно и се употрѣбява за бани и противъ *кожни обриви* въ малкитѣ деца.

По-рано е употрѣбявана въ медицината като дрога Hérba et Sémen Láppae.

Xanthoria parietina L. — жълтъ стененъ лишей - К.; *стененъ лишей* - К, Нейч.

Xeranthemum L. — *безсмъртниче* - Н. С. В.; метличка - Ах.; невѣхниче - Ах., сминъ - Н. Г.; сушеница - Б. Д

Безсмертникъ (рус.); suchokwět (чех.); nepoven (хрв.).

Xeranthemum annuum L. — *безсмъртниче*-(Софийско) Ах.. Коз.; дяволска метла - (с. Гедиклий - Ямболско) С. Г.; метла - (Софийско, Кюстендилско. Ловчанско) С. Г., У., Я.; метличе - (Сливенъ) С. Г.; метличка - Ю.; метличина - Ш., Я.; митликж - (Търново) У.; невѣхниче - Ах.; папилки - (Ямболско) С. Г.; сухи цвѣтъ - Я; червена метла - Ю.; цървена метла - (Костенецъ) С. Г.

Отварата отъ листата и цвѣтоветѣ на безсмъртничето се пие противъ *маясълъ* и *сърдцебиене*.

Xeranthemum cylindraceum S. S. — метла - С. Г., Ю.

Z

Zea mays L. — арапка - Н. Г.; влашка - Н. Г., Я.; гугули - Н. Г.; гутуци - Коз., Н. Г., Я.; гугуля - Б. С.; гължби - А. Д., (Русе, Ломъ) Коз., Н. Г., (Разградъ, Русе, Тутраканъ) П. Б., Я.; гърчка - А. Т., Н. Г.; коломбокъ - (Призренъ) А. Т., Н. Г.; кукумáрка -(Киречъ - кьой - Мак.) А. Т., Н. Г.; *кукурузъ* - А. Д., А. Т., Б. С., В. Д., Г. Б., Д. В., Д. Ц., З. Б., J., К., Коз., М. Г., Н. М., Н. Г., С. Д. В., У., Ф. Х., Х. Г., Ш., Я.; кулени - (Враца) П. Б.; мамули -(Лозенградско) А. Т., Коз., Н. Г., Я.; *мамулъ* - А. Д. Б. С., Н. Г., (Дупница) С. Г., У., Ф. Х.; масуръ - Н. Г.; мисúрка - (Дойранъ, с. Гайтанúново - Тетовско, Кукушъ) А. Т., Н. Г.; *мисиръ* - (тур., Ст.-Загора, Карлово, Лозенградско) А. Т., (Битолско, Неврокопско, Костурско) Д. А., Коз., М. Г., Н. М., Н. Г., Ф. Х., (Сливенъ) С. Г., Ш., У., Я.; мúсиръ - (с. Бобища - Мак.) А. Т.; моморозъ - Н. Г.; морозка - Н. Г.; моруза - (Трънъ) Ах., Н. Г.; моморозка - (Кавадарци, Неготинъ - Мак.) А. Т., Н. Г.; морузье -(с. Драгоманъ) С. Г.; мумурýзка - (Щипъ) А. Т., (Тиквешъ) Д. А., Н. Г.; мурузъ - Б. С.; мумуýзка - (Велесъ) А. Т.; папуръ - А. Д., А. Т., Б., Г. Б., Д. В., Коз., Н. Г., У., Я.; патки - Н Г.; печéнка - (с. Баялци - Гевгелийско) А. Т., Н. Г.; пченúчка - (с. Загоричане - Мак.) А. Т., Н. Г.; пчéнка - (Охридско) А. Т., (Солунско, Ресенско, Дебърско, Кичевско) Д. А., Н. Г.; рабка - Н. Г.; рáпка - (Родопитѣ) А. Т., Н. Г.; цабланъ - (Гостиваръ - Мак.) А. Т., Н. Г.; *царевица* - А. Д., (Паланка - Мак.) Д. А., А. М., (Горна-Джумая) А. Т., Б., Б. С., Г. Б., Д. В., Д. Ц., Коз., С. Г., М. Б., М. Г., Н. Г., Нейч., Н. П., П., С. Д. В., У., Ф. Х., Х. Г., Ш., Я.; цáревка - (Прилепъ) А. Т., Д. А., Н. Г.; цáрка - (Копривщица) А. Т., Б. С., Коз., Н. Г.; цомбуръ - (Гостиваръ - Мак.) А. Т., Н. Г.; ченúчка - (Гевгели, Воденъ, Струга, Ениджe) А. Т., Д. А., Н. Г.; ченка - (Битоля, с. Биралци - Мак.) А. Т., (с. Воццарени - Леринско, с. Палеоръ - Каялийско, Мак.) Д. А.

Кукуруза (рус.); cucuřice (чех.); kukuruz (хрв.).

Въ нар. медицина се употрѣбява главно косата (близалцата) по кочанитѣ. Отварата й действува като силно пикочогонно срѣдство и се употрѣбява противъ *бол-*

ки и възпаление на бъбрецитѣ и пикочния мѣхуръ; противъ *пѣсъкъ и камъни* въ сжщитѣ органи и противъ *водянка.* Отварата отъ зърната служи като укрепително срѣдство и противъ *тении.*

Zingiber officinale Roscoe — асиотъ (тур.); амберъ-бой - (тур.) - Н. Г., Б. Д., Dor.; зенжефилъ - (тур.) Б. Д.; зинджифилъ - (тур.) А. М, Д. Ц., Я.; имберъ - (тур.) М. Б.; *исиотъ* - (тур.) Ах., Х. Г.

Отварата му се употрѣбява противъ *простуда, кашлица, хрема, сгърчване, изгубване гласа (афония); противъ болки и газове въ червата.*

Zinia elegans Jacq. — дупекъ - Я; жълта едра камшица - Я; иргованка - (с. Мезекъ - Свиленградско) Н. С., Ах.; *камшица* - Я; московче - Дац.; панагюрче - Дац.; царичина - Дац.; чалмица - Б. Д.

Zizyphus vulgaris Lam. — дивъ хюнапъ - Ш.; джинджифъ - (тур.) Б. Д.; жинзифа - (тур.) Н. Г.; сирка - Н. Г.; *хинапъ* - (Ст. Загора) Ах., Коз.; хюнапь - Б. Д.; хюняпъ - Vel Ш., Я.; ширка - Б. Д.

Zoostera marima L. — морска трева - С. П., Ю.

ТРЕТА ЧАСТЬ

Български и научни (латински) имена на растения[1]

А

Абанасово дърво — Diospyros ebenum *Retz.*

Абанозъ — Diospyros ebenum *Retz.*

Абаносъ — Diospyros ebenum *Retz.*

Абдиселятвикъ, кърлежъ, рицина — Ricinus communis *L.*

Абисински бананъ, бананъ — Musa ensete *L.*

Абламъ, чинаръ — Platanus occidentalis *L.*, Platanus orientalis *L.*

Абланъ, чинаръ — Platanus occidentalis *L.*, Platatanus orientalis *L.*

Абланово дърво, чинаръ — Platanus occidentalis *L.*, Platanus orientalis *L.*

Абленъ — 1. чинаръ — Platanus occidentalis *L.*; 2 акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*; 3. планински божуръ — Trollius europaeus *L.*

Аблъчина, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Абудь, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Абълка, ябълка — Pirus malus *L.*

Абълкница, ябълка — Pirus malus *L.*

Абълковина, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Абътъ, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Авайживи — Alkanna tinctoria *Tausch.*

Авлиджанъ — Alpinia galanga *Sw.* (= A. officinarum *Hange*).

Аворъ, чинаръ — Platanus orientalis *L.*

Авранъ, плюскавиче, лепка, прилепъ — Silene *L.*

Авратъ-оту (тур.), репей, чичекъ, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*

Австрийски въртипопъ — Anthemis austriaca *Jacq.*

Австрийски ленъ — Linum austriacum *L.*

Австрийски лопенъ — Verbascum austriacum *Schott.*

---

[1]) По-подробни сведения за българскитѣ имена на растенията, употрѣбата на последнитѣ въ медицината и нѣкои данни изъ фитофолклора сж дадени въ втората часть на ботаничния речникъ, гдето по съответнитѣ научни (латински) имена се намиратъ българскитѣ имена. Бел. ред.

Австрийски мокрешъ — Nasturtium austriacum *DC.*

Авучъ (тур.), морковъ — Daucus carota *L.*

Агаве, столѣтникъ — Agave americana *L.*

Агачи (тур.), липа — Tilia *L.*

Аглика, иглика — Primula *L.*, Primula elatior *Jacq.*, Primula suaveolens *Bert.*

Агличичина, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Агодница, черница — Morus alba *L.*

Агрина, главица — Dactylis glomerata *L.*

Агрия — 1. троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*; 2. главица, агрина — Dactylis glomerata *L.*

Агуда, черница (плодъ) — Morus *L.*

Агудница, черница (плодъ) — Morus alba *L.*

Агуридки, жълто прозориче, жълта тлъстига — Sedum acre *L.*

Адалъ (тур.), синапъ, хардалъ (тур.), горчица — 1. полски синапъ — Sinapis arvensis *L.*; 2. бѣлъ синапъ — Sinapis alba *L.*; 3. черъ синапъ — Sinapis nigra *L.* (= Brassica nigra (*L.*) *Koch.*

Ада-чай (тур.) — 1. горска какула, горски бъзовлѣкъ, горски шалвей — Salvia nemorosa *L.*; 2. градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Азиятски платанъ, източенъ чинаръ — Platanus orientalis *L.*

Азмацукъ, дивъ кервизъ — Anthriscus *Hoffm.*

Азмашка тръстика, блатенъ камъшъ — Scirpus palustris *L.* (= Heleocharis palustris *R. Br.*).

Айрькъ (тур.), пирей, троскотъ — Triticum repens *L.* (= Agropyrum repens *P. B.*).

Айрькъ-кюкю (тур.) — 1. пирей, роскотъ — Triticum repens *L.* (= Agropyrum repens *P. B.*); 2. агрия, бѣлузнакъ, троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*

Ай-юзими (тур.), диви боровинки, мече грозде — Arbutus uva ursi *L.* (= Arctostaphylos uva ursi *Spreng.*).

Айва (тур.), дюля — Cydonia vulgaris *Pers.*

Айважива — Alkanna tinctoria *Tausch.*

Айлантъ — Ailanthus glandulosa *Desf.*

Акажу, махагоново дърво — Swientenia mahagoni *L.*

Акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Акма (тур.), градинска теменуга, трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Акмово (тур.), градинска теменуга, трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Акъ-гиритъ-оту (тур.), росенъ, русалче, самодивско цвѣте — Dictamnus albus *L.* (= Dictamnus fraxinella *Pers.*).

Акж-оту (тур.), върбовка, върболика, кипрей — Epilobium *L.*, Epilobium angustifolium *L.*, Epilobium parviflorum *Schreb.* и др.

Алабашъ (тур.) — 1. бѣлъ алабашъ — Brassica napobrassica *Mill.*; 2. червенъ алабашъ — Brassica oleracea *L. var.* caulorapa *DC.* (= Brassica oleracea *L. var.* gongylodes L.).

Алада (тур.), ливадно лютиче — Ranunculus polyanthemus *L.*

Аласонъ, анасонъ — Pimpinella anisum *L.*

Албиринджи (тур.), шаренъ бобъ, шаренъ фасулъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Александрийски листъ, майчинъ листъ, селемики (тур.) — Cassia acutifolia *Del.*

Алена, морковъ — Daucus carota *L.*

Алена калинка, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Аленоцвѣтенъ омайникъ, омайникъ, калешъ, подщрекъ, свекървини очи — Geum coccineum *S. S.*

Али бей-оту (тур.), рошовина, рошовела, ранилистъ — Betonica officinalis *L.*

Алма-ельма (тур.), ябълка — Pirus malus *L.*

Алпийска звезда, балканска звезда, еделвайсъ (нѣм.) — Leontopodium alpinum Cass. (= Gnaphalium leontopodium *Scop.*).

Алпийска незабравка — Myosotis alpestris *Schm.*

Алпийска роза — Rhododenron myrtifolium *Sch. et Ky.*

Алпийски трандафилъ, алпийска роза, балканска роза — Rhododendron myrtifolium *Sch. et Ky.*

Алпийско звънче — Soldanella alpina *L.*, Campanula alpina *Jacq.*

Алпийско помниче — Myosotis alpestris *Schm.*

Алтънка (тур.), латинка — Tropaeolum majus *L.*

Алтънче (тур.) — 1. жълтина — Chrysosplenium alternifolium *L.*; 2. лютиче — Ranunculus illyricus *L.*; 3. глухарче, радика — Taraxacum officinale *(L.) Web.*

Алтънъ топъ (тур.), ралица — Delphinium consolida *L.*

Алтънка (тур.), плюскачъ, мѣхурникъ, смърдлика — Colutea arborescens *L.*

Алфатка, ахладка круша, каменица круша, сланопалжа — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Алфита, бѣла рада, маргаритка, едра лай-кучка (= Leucanthemum vulgare *Lam.*)

Алъчъ (тур.), джанка — Prunus divaricata *Led.*

Амберъ, катраника — Artemisia abrotanum *L.*

Амберъ-бой, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Американска лоза, дива лоза, лозина — Ampelopsis hederacea *Michx* (= Ampelopsis quinquefolia *Michx*).

Американски орѣхъ — Bertholletia excelsa *H. B.*

Американски платанъ, западенъ чинаръ — Platanus occidentalis *L.*

Американско грозде, ашикъ боя (тур.), бахча гюзелъ (тур.), мерекепъ (тур.), винобой — Phytolacca decandra *L.* (= Ph. americana *L.*).

Ананасъ — Ananas sativus *Lindl.* (= Bromelia ananas *L.*).

Анасонъ — Pimpinella anisum *L.*

Ангелинка, иглика — Primula *L.*

Ангинария — Cynara cardunculus *L. subsp.* scolymus (*L.*).

Ангинаръ — Cynara cardunculus *L. subsp.* scolymus (*L.*).

Английска глушина, английски райграсъ, глушица — Lolium perenne *L.*

Английска пшеница — Triticum turgidum *L.*

Английска чешлика, лугачка, чесалка — Dipsacus silvestris *L.*

Английски джоджунъ, джодженъ, нане, мента — Mentha piperita *L.*

Английски оманъ — Inula britanica *L.*

Английски райграсъ, глушица — Lolium perenne *L.*

Ангрестъ, френско грозде — Ribes grossularia *L.*

Анджаръ (тур.), латинка — Tropaeolum majus *L.*

Андръчъ (тур.), ардъчъ (тур.), хвойна Juniperus *L.*, Juniperus communis *L.* и др.

Андуазъ-оту (тур.), оманъ — Inula helenium *L.*

Аномили, нокътъ — Lonicera caprifolium *L.*

Апиганъ, седефче — Ruta graveolens *L.*

Аптекарски копъръ, морачъ, резание — Foeniculum officinale *All.*, (= F. capillaceum *Gilib.*, F. vulgare *Mill.*).

Арабска коса, богородиченъ косъмъ — Adianthum capillus veneris *L.*

Арабска ржка, арабски езикъ, лимбз — Opuntia coccinelifera *L.*

Арабска смоква, арабски езикъ, кърмазовъ кактусъ — Opuntia coccinelifera *L.*, Opuntia vulgaris *Mill.*

Арабски езикъ, кърмазовъ кактусъ, арабски езикъ — Opuntia coccinelifera *L.*

Арабски езикъ, кърмазовъ кактусъ — Opuntia cocinelifera *L.*, Opuntia vulgaris *Mill.*

Арабско просо, сълзица, треперушка — Briza media *L.*

Арапка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Араповче, бѣлоградче, самогризка — Scabiosa *Tourn.*

Арапче, божуръ — Paeonia officinalis *L.*

Арапчя, божуръ — Paeonia officinalis *L.*

Арбусъ (тур.), карпузъ (тур.), диня, лобеница — Cucumis citrullus *Sering.* (= Citrullus vulgaris *Schrad*).

Аргаанъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Аргаванъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L*

Арганъ — 1. върболистъ, плакунъ (рус.) — Lythrum salicaria *L.*; 2. люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Аргафанъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Аргованъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Аргусъ, френско грозде — Ribes grossularia *L.*

Ардалъ (тур.), хардалъ (тур.), синапъ Sinapis *L.*, Sinapis arvensis *L.*, S. nigra *L.*

Ардиква, рѣпички — Raphanus sativus *L.*

Ардоква, рѣпа — Brassica oleracea *L. var.* esculenta *Cass. et Germ.* (= *var.* rapa *L.*).

Ардъква, рѣпа — Brassica oleracea *L. var.* rapa *L*

Ардъвка — 1. рѣпа — Brassica oleracea *L. var.* esculenta *Cass.* et *Germ.* (= Brassica oleracea *L. var.* rapa *L.*); 2. рѣпички — Raphanus sativus *L.*

Ардъчь (тур.), хвойна — Juniperus *L.*, Juniperus communis *L.*, Juniperus nana *Willd.* и др.

Арешки, орѣшакъ, костоломъ, фасуличе — Lathyrus tuberosus *L.*

Арменици, ушно плюскавиче — Silene otites *L.*

Армонъ, бѣла рада, полски въртипопъ — Anthemis arvensis *L.*

Армудъ, круша (порода) — Pirus communis *L.*

Арнаутче, горицвѣтъ, слити коса — Adonis aestivalis *L.*

Арнаутчж, руменка, свиларска — Lychnis *L.*

Арнаўтъ, парички, очици — Bellis perennis *L.*

Арпаджикъ, лукъ, кромидъ лукъ — Allium cepa *L.*

Арсланова уста, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Арсланови уста, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Арсланово око, бѣлъ кремъ, замбакъ (тур.) — Lilium candidum *L.*

Арсланче, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Арсланъ, кученце, арсланче — Anthirrhinum majus *L.*

Артичокъ — Cynara cardunculus *L. subsp.* scolymus (*L.*).

Артишокъ — Cynara cardunculus *L. subsp.* scolymus (*L.*)

Арчаръ, яворъ, яворъ млѣченъ, шестилъ — Acer platanoides *L.*

Аршлама боя (тур.), жълта боя, зърника — Rhamnus tinctoria *W. K.*

Аръмъ-оту (тур.), момкова сълза, одраки — Polygonatum latifolium *Desf.*

Асенъ, ясенъ — Fraxinus *L.* — 1. мѫждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*; 2. ясенъ — F. excelsior *L.*

Асиотъ (тур.), иснотъ (тур.) — Zingiber officinale *Roscoe.*

Асланче (тур.) — 1. кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*; 2. луличка, конопка — Linaria vulgaris *Mill.*

Асланъ ази (тур.), кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Асма́ (тур.), лоза — Vitis vinifera *L.*

Аспержа, спаржа, зайча сѣнка, вилина метла — Asparagus officinalis *L.*

Аспри — Lunaria rediviva *L.*

Аспуртъ, преселникъ — Carthamus lanatus *L.* (= Kentrophyllum lanatum *DC.*).

Аспуръ, шафраника, дивъ шафранъ — Carthamus tinctorius *L.*

Атанасия балсамическа, кариофилъ, калоферче — Tanacetum balsamita *L.* (= Chrysanthemum balsamita *L.*).

Аучъ (тур.), морковъ — Daucus carota *L.*

Афионъ, макъ, градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Ахладка круша, каменица, (порода) — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Ахламбуръ (тур.), бѣла липа — Tilia alba *Ait.*

Ахча (тур.), орѣшакъ, костиломъ — Lathyrus tuberosus *L.*

Ашашъ (тур.), макъ, градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Ашикъ боя (тур.), бахча гюзелъ (тур.), мерекепъ (тур.), винобой — Phytolacca decandra *L.* (Phytolacca americana *L.*).

Ашлама (тур.), жълта боя, зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Б

Баба, жиловлъкъ — Plantago *L.*

Баба марта, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Баба тура — 1. огниче — Adonis vernalis *L.*; 2. кукурягъ — Helleborus odorus *W. K.*

Бабавлякъ, маремиче — Veronica anagallis *L.*

Бабайкъ, памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Бабалучки, бѣлушка, голѣмъ гарвански лукъ — Ornithogalum narbonense *L.*

Бабарутка, трабозанъ, бабини зѫби — Tribulus terrestris *L.*

Баберка, кривули, кудуруци — деформирани плодове на слива отъ гѫбата Exoascus pruni *Fuck.*

Баби зѫби — 1. бабинецъ, бабинци — Caucalis daucoides *L.*; 2. пернатка — Turgenia latifolia *Hoffm.*

Бабици, коча билка, мача билка — Nepeta cataria *L.*,

Бабка — 1. горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*, Anemone silvestris *L.*; 2. вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*; 3. кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*; 4. жълта какула, медакъ — Salvia glutinosa *L.*

Бабина гълѫбица, гърличе, кичуресто плюскавче Silene armeria *L.*

Бабина душица, мащерка, майчина душица — Thymus *L.*

Бабина злъчка, кантарионъ, червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Бабина ружковица, бабиче, прешленеста какула, говняръ — Salvia verticillata *L.*

Бабина шапка, поветица, чадърче, телеграфче — Convolvulus *L.*

Бабинецъ, баби зѫби, бабинци — Caucalis daucoides *L.*

Бабини бодили, гръмотрънъ, шилободъ — Ononis spinosa *L.*

Бабини внуки, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Бабини гниди — 1. овчарска торбичка, плешчица — Capsella bursa pastoris *Moench.*; 2. пролѣтна гладница—Draba verna *L.*; 3. тлъстига, прозориче — Sedum *L.*; 4. старчецъ — Thlaspi arvense *L.*

Бабини зѫби — 1. клинавиче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 2. бабинецъ, бабинци — Caucalis daucoides *L.*; 3. бабини зѫби — Cerathocephalus orthoceras *DC.*; 4. трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*; 5. имелъ — Viscum album *L.*

Бабини иглици, часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Бабини пръсти, клинавиче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Бабини сълзи, треперушка, сълзици — Briza media *L.*

Бабини унуки, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Бабини ушенца, керино ухо — Peziza *L.*

Бабинки, малини — Rubus idaeus *L.*

Бабино биле, кантарионъ, червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Бабино винце, здравецъ, дивъ здравецъ — Geranium *L.*, Geranium molle *L.* и др.

Бабино вратенце, врабчово семе — Lithospermum arvense *L.*

Бабино вретенце, врабчово семе — Lithospermum arvense *L.*

Бабино вритенце, врабчово семе — Lithospermum arvense *L.*

Бабино вътенце, врабчово семе — Lithospermum arvense *L.*

Бабино грозде, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Бабино руно, спаржа, вилина метла, зайча сѣнка — Asparagus officinalis *L.*

Бабино ухо, керино ухо — Peziza aurantiaca *Fl. Dan.*

Бабинци, бабини зѫби, бабинецъ — Caucalis daucoides *L.*

Бабинъ бодилъ, гръмотрънъ, шилободъ — Ononis hircina *Jacq.*

Бабинъ зѫбецъ, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Бабинъ каранфилъ, дивъ карамфилъ — Dianthus armeria *L.*

Бабинъ квасъ, дебелецъ, нежить — Sempervivum *L.*

Бабинъ коренъ, горска майка, рабавецъ — Lathraea squammaria *L.*

Бабинъ косъмъ — 1. спаржа — Asparagus officinalis *L.*; 2. самодивска коса (метла), зайча сѣнка — Asparagus tenuifolius *Lam.*; 3. розмаринъ, ливанче — Rosmarinus officinalis *L.*

Бабинъ прешленъ — 1. великдень, дѣдово винце — Lamium amplexicaule *L.*; 2. великденче — Veronica *L.*

Бабинъ пърдешъ, прахутка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Бабинъ пуешъ, прахутка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Бабинъ черапъкъ — 1. горешникъ — Ajuga genevensis *L.*; 2. горска млѣчка — Euphorbia amygdaloides *L.*

Бабиче — 1. кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*; 2. жалфие — Inula aschersoniana *Jnka.*; 3.

очиболецъ, прозориче — Potentilla argentea *L.*; 4. прешленеста какула, говнеръ — Salvia verticillata *L.*; 5. подъбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Бабичева трева, богородиче, миризливче — Calamintha officinalis *Mch.*

Бабичево биле — 1. метличина — Centaurea *L.*; 2. червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Бабина зльчка, кантарионъ, червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Бабичка, ленивче, противиче — Lysimachia nummularia *L.*

Бабица, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Бабици — 1. коча трева — Nepeta cataria *L.*; 2. меча пета, меча стжпка — Salvia sclarea *L.*; 3. трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Бабна, бамия — Hibiscus esculentus *L.*

Бабни, френско грозде — Ribes grossularia *L.*

Бабня, бамия — Hibiscus esculentus *L.*

Бабуй, прешленеста какула — Salvia verticillata *L.*

Бабухъ — 1. пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*; 2. какула, шалвей, конски босилякъ — Salvia pratensis *L.*; 3. чистецъ, ранилистъ, ялешъ — Stachys italica *Mill.*

Бабушка, прешленеста какула, шалвей, говнеръ — Salvia verticillata *L.*

Бабякъ, лопенъ, овча опашка — Verbascum phlomoides *L.*, Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Бага, градинска теменуга, трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Багремъ, бѣла акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Багрило, желтуга — Genista tinctoria *L.*

Бадемова млѣчка, горска млѣчка, *бабинъ* чорапъ — Euphorbia amygdaloides *L.*

Бадемово дърво, миндалъ, бадемъ (тур.) — Amygdalus communis *L.*

Бадемолистна млѣчка, горска млѣчка, бабинъ чорапъ — Euphorbia amygdaloides *L.*

Бадемъ (тур.), миндалъ — Amygdalus communis *L.* (= Prunus amygdalus *L.*).

Бадемъ агаджи (тур.), бадемъ, миндалъ — Amygdalus communis *L.*

Баджуръ — 1. печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*; 2. червенушка, манатарка — Boletus edulis *Fr.*

Бадианъ, росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.* (= Distamnus fraxinella *Pers.*).

Бадиджанъ (тур.), патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Бажа пелини (тур.), пелинъ — Artemisia absinthium *L.*

Базакъ, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Базизайка, блѣнъ, пападийка — Hyoscyamus niger *L.*

Базунекъ, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Байданозъ, магданозъ, меродия — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Байдонозъ, магданозъ — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Бакамово дърво, бакамъ — Haematoxylon campechianum *L.*

Бакамъ (тур.) — 1. Caesalpina brasiliensis *L.*; 2. Haematoxylon campechianum *L.*; 3. Santalum album *L.*

Бакла — Vicia faba *L.* (= Faba vulgaris *Moench.*).

Бакълчецъ, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Балдаранъ — 1. водолюба — Butomus umbellatus *L.*; 2. шушанъ, шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*; 3. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*; 4. бѣлъ шаваръ, росица — Glyceria spectabilis *M. K.*

Балдарианъ, дилянка, коча-трева — Valeriana officinalis *L.*

Балдъранъ — 1. шушанъ, шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*; 2. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Балзаминъ каначка, меке (тур.) — Balsamina hortensis *DC.* (= Impatiens hortensis *L.*).

Балканка, силиврякъ — Haberlea rhodopensis *Friv.*

Балканска брадица — Tragopogon balcanicum *Vel.*

Балканска звезда, еделвайсь (нѣм.) — Gnaphalium leontopodium *Scop.* (= Leontopodium alpinum *Cass.*).

Балканска роза — Rhododendron myrtifolium *Sch.* et *Kv.*

Балканска теменуга — Viola dacica *Borb.*

Балканска трева, богородични свѣщи, свѣщици, тинтява — Gentiana asclepiadea *L.*

Балканска у́рока — Bupleurum apiculatum *Friv.*

Балкански здравецъ — Geranium phaeum *L.*

Балкански иглици, връшнякъ — Bruckenthalia spiculifolia *Reich.*

Балкански пролѣтникъ, дивъ слънчогледъ — Doronicum cordifolium *Sternb.*

Баладжа (тур.) — 1. благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit*; 2. горунъ, зименъ джбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Балсара, лъжлива мана, лозона плесень — Perenospora viticola *de*

Балтийка, ребрика, пѣтлюво перо — Gladiolus *L.*

Балуръ (тур.) — 1. тръстика — Phragmites communis (*L.*) *Trin.*; 2. балуръ — Sorghum halepense *Pers.*; 3. метла — Sorghum vulgare *Pers.*

Балушка — 1. влашецъ — Allium ascalonicum *L.*; 2. бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum collinum *Guss.*; 3. голѣма бѣлушка — Ornithogalum narborense *L.* и др.

Балъ-оту (тур.), блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Бамбакъ, памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Бамбатула, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Бамбатура, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Бамбукова тръстика — Bambusa arundinacea *Willd.*

Бамбукъ — Bambusa arundinacea *Willd.*

Бамбусова тръстъ — Bambusa arundinacea *Willd.*

Бамбусъ — Bambusa arundinacea *Willd.*

Бамия — Hibiscus esculentus *L.*

Бамя — Hibiscus esculentus *L.*

Бамня — Hibiscus esculentus *L.*

Банатски челядникъ — Echinops banaticus *Roch.*

Бананъ — Musa sapientium *Kuntze.*

Бандриумъ, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Банъ, блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Банювъ буренъ, дивъ слънчогледъ — Doronicum cordifolium *Sternb.*

Бапка, горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*, A. silvestris *L.*

Барабоева гжба — Phytophtora infestans *de B.*

Барабойна гжбичка, барабойна плесень — Pnytophtora infestans *de B.*

Барабойна плесень — Phytophtora infestans *de B.*, Fusarium solani *Sacc.*

Барабойникъ, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Барабонка (плодоветѣ) — Morus alba *L.*

Баравчики, иглика — Primula *L.*

Барашки, иглика. — Primula *L.*

Барбароса, мушкато — Pelargonium zonale (*L.*) *Ait.*

Барвинкъ, зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Бардакири (тур.), слива — Prunus domestica *L.*

Барданъ-ери (тур.), слива — Prunus domestica *L.*

Бардачка (тур.), слива — Prunus domestica *L.*

Бардачка слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Бардаче, бърдуче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Бардаджикъ, кокиче — Galanthus elvesii *Hoock.*

Бардунъ — Asphodelus albus *Willd.*

Бардюнъ — Asphodelus albus *Willd.*

Барецъ, сама китка, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Басма — 1. сама китка — Aconitum cammarum *Jacq.*; 2. кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Бастунче, блатенъ хвощъ, блатна прешлица — Equisentum palustre *L.*

Басъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Батаранъ — 1. катраника — Artemisia abrotanum *L.*; 2. пелинъ — Artemisia absinthium *L.*

Бауме, пчела, дивъ чемширъ

Бахамия, бамия — Hibiscus esculentus *L.*

Бахаръ (тур.) — Eugenia pimenta *DC.*

Бахча гюзелия (тур.), винобой, мерекепъ (тур.), ашикъ боя (тур.) — Phytolacca decandra *L.*

Бахча гюзелъ (тур.), винобой, мерекепъ (тур.), ашикъ боя (тур.) — Phytolacca decandra *L.*

Бахча иришъ (тур.), ралица — Delphinium orientale *J. Gay.*, D. fissum *W. K.*

Бахче-гюзелъ, ралица — Delphinium ajacis *L.*

Бачковленка, парички, очици — Bellis perennis *L.*

Бегония — Begonia *L.*

Бедринецъ, бедреница — Pimpinella saxifraga *L*

Безвременикъ, есененъ минзухаръ, мразовецъ, кърпи кожухъ — Colchicum autumnale *L.*

Безвейникъ, пешакъ, полски бобъ — Phaseolus vulgaris *L. var.* nanus *Asch.*

Безвръшникъ, пешакъ, полски бобъ, полски фасулъ — Phaseolus vulgaris *L. var.* nanus *Asch.*

Безсмъртниче — Xeranthemum annuum *L.*

Безстъблена иглика — Primula acaulis *Jacq.*

Безстеблена* тинтява — Gentiana acaulis *L.*

Бека — 1. острица — Carex *L.*; 2. чистецъ, ранилистъ, ялецъ — Stachys *L.*

Беладона, старо биле, отровно биле, развалниче — Atropa belladona *L.*

Белеочъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Беличка, планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Беловица, слива (порода) —

Белючка, планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Беренджи-фе (тур.), катраника — Artemisia abrotanum *L.*

Бересклетъ, чашкодрѣнъ — Evonymus *L.*

Беряза, брѣза — Betula alba *L.*

Бечъ карамфилъ, брадатъ карамфилъ — Dianthus barbatus *L.*

Бешъ пармакъ (тур.), очиболецъ, сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*

Бибернела, динче — Sanguisorba minor *Scop.*

Биберше-оту (тур.), розмаринъ, ливанче — Rosmarinus officinalis *L.*

Биберъ, пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Бибета, перуника — Iris graminea *L.*, J. pumila *L.*

Бивола, татулъ — Datura stramonium *L.*

Биволаръ, шаренъ фасулъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Биволé, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Биволски езикъ, еленовъ езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.* (= Scolopendrium officinarum *Sw.*).

Биволски язикъ, еленовъ езикъ — Scolopendrium vulgare Sm. (= S. officinarum *Sw.*

Биволско око — 1. димитровче — Aster amellus *L.*; 2. бѣла рада, маргаритка — Chrysanthemum leucanthemum *L.* (= Leucanthemum vulgare *Lam.*).

Биволско просо — Beckmannia eruciformis *Host.*

Биволско чело, кавтарика, черъ бузалъкъ — Andropogon gryllus *Trin.*

Биволски очи, бѣла рада, майчица, маргаритка — Chrysanthemum leucanthemum *L.* (= Leucanthemum vulgare *Lam.*).

Биволче, татулъ — Datura stramonium *L.*

Биволчи, татулъ — Datura stramonium *L.*

Биволъ — 1. татулъ — Datura stramonium *L.*; 2. шаренъ бобъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Бивушка — Lonicera xylosteum *L.*

Бизели, грахъ — Pisum sativum *L.*

Бизеля, грахъ — Pisum sativum *L.*

Бий-бий копъръ, троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*

Бий-бий кръвчица — 1. бузалъкъ, садина — Andropogon ischaemum *L.*; 2. троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*

Бий-бий стипца, бузалъкъ, садина — Andropodon Ischaemum *L.*

Бий-бий тжпанче, кървавиче, сукървиче — Agrostemma coronaria *L.* (= Lychnis coronaria *Lam.*).

Бийка, троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*

Биле — 1. старо (отровно) биле, развалниче — Atropa belladona *L.*; 2. лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.* и др.

Били, блѣнъ, буника, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Билчина, лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.*

Билье — 1. голѣма прешлица, голѣмъ хвощъ — Equisetum telmateja *Ehrh*; 2. лопонъ, свѣщилка — Verbascum *L.*

Билякъ-отv (тур.), рибé биле — Anamirta cocculus *Vigth.*

Бимбиликъ (тур.), старо (отровно) биле, развалниче — Atropa belladona *L.*

Бирбина, филче, дивъ ясминъ — Philadelphus coronarius *L.*

Бирбини, филче, дивъ ясминъ — Philadelphus coronarius *L.*

Бирбинка, филче, дивъ ясминъ — Philadelphus coronarius *L.*

Бирбирика, филче, дивъ ясминъ — Philadelphus coronarius *L.*

Бирена квасна гжбичка Saccharomyces cerevisiae *L.*

Биринджи графъ (тур.), пъстъръ бобъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Бирници, просо — Panicum miliaceum *L.*

Бисерчи, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Бисерка — Melica *L.*

Бисерна трева — Melica nutans *L.*

Бисерникъ — Melica nutans L.

Бисеръ, момина сълза — Convallaria majalis *L.*

Бистрица, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Битолско цвѣте, ралица — Delphinium consolida *L.*

Бишка — 1. татулъ — Datura stramonium *L.*; 2. лугачка, чесалка — Dipsacus *L.*, Dipsacus silvester *L.*

Бишкье, татулъ — Datura stramonium *L.*

Бишкя, татулъ — Datura stramonium *L.*

Блага билка, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Блага папарь, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Блага папра, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Блага папрать — 1. сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*; 2. сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Благата, срамна гжба, кучешка гжба — Phallus impudicus *L.*

Благо прозориче — Sedum anopetalum *DC.*

Благо цвѣте, самобойка, урбаличе — Glechoma hirsuta *W. K.*

Благовоненъ брошъ, лазаркиня — Asperula odorata *L.*

Благовоненъ грахъ — Lathyrus odoratus *L.*

Благовонна маслинчица — Daphne cneorum *L.*

Благовонна резеда — Reseda odorata *L.*

Благовонна таменуга, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*

Благовонна теменуга, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*

Благороденъ кестенъ, кестенъ — Castanea vesca *Gärtn.*

Благороденъ лавъръ, дафинъ — Laurus nobilis *L.*

Благороденъ равнецъ — Achillea nobilis *L. var.* neilreichii *Kern.*

Благуница, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Благунъ — 1. яворъ — Acer psendoplatanus *L.*; 2. сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Благъ бъзъ, поганица, капливка — Aegopodium podagragia *L.*

Благъ коренъ, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Блажичка, ябълка (порода) — Pirus malus *L.*

Бланика, блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Бласкунъ, диво нане, дивъ джодженъ, дива мента — Mentha pulegium *L.* (= Pulegium vulgare *Mill.*).

Бластавиче, тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*

Блатенъ жълтъ коренъ, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Блатенъ камъшъ — Scirpus palustris *L.* (= Heleocharis palustris *R. Br.*).

Блатенъ кипрей, блатна върболика — Epilobium palustre *L.*

Блатенъ крокомъ, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Блатенъ лапатъ — Rumex paluster *Smith.*

Блатенъ млѣчокъ — Euphorbia palustris *L.*

Блатенъ мокрешъ — Nasturtium palustre *DC.*

Блатенъ салепъ — Orchis palustris *Jacq.*

Блатенъ тжжникъ — Spiraea ulmaria *Scop.*

Блатенъ хвощъ, блатна прешлица — Equisetum palustre *L.*

Блатенъ чистецъ — Stachys palustris *L.*

Блатенъ ялешъ — Srachys palustris *L.*

Блатна върболика — Epilobium palustre *L.*

Блатна горчивка — Gentiana pneumonathe *L.*

Блатна дрѣнка — Crambe maritima *L.*

Блатна зъминска хурка — Equisetum limosum *L.*

Блатна коприва, катушка — Lycopus europaeus *L.*

Блатна любица, буболякъ — Veronica beccabunga *L*

Блатна млѣчка — Euphorbia palustris *L.*

Блатна острица — Carex acutiformis *Ehrh.*

Блатна паламида — Cirsium palustre *Ehrh.*

Блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Блатна прешленица — Equisetum pulustre *L.*

Блатни чръвца — Stellaria uliginosa *Murr.*

Блатникъ, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Блатниче — Caltha palustris *L.*

Блатно енювче, блатна лепка — Galium palustre *L.*

Блатно кокиче, дремавче — Leucojum aestivum *L.*

Блатно помниче — Myosotis palustris *With.*

Блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Блатокорникъ — Epipactis palustris (*Mill.*) *Crtz.*

Блатски поветъ, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Бледа ружа, дива ружа — Althaea pallida *W. K.*

Бледенъ каранфилъ — Dianthus pallens *S. S.*

Бледожълта козя брада — Clavaria flava *Sch.*

Бледожълта иглика, планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Бледо лютиче — Ranunculus sardous *Crantz.*

Бледъ карамфилъ — Dianthus pallens *S. S.*

Бледъ салепъ — Orchis pallens *L.*

Блува́йца, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Блуда-оту (тур.), игловрѫхъ, сипаница — Alyssum calycinum *L.*

Блуявица, бълвавица, пиявица — Lolium temulentum *L.*

Блуяйца, бълвавица, пиявица — Lolium temulentum *L.*

Блъвавица, бълвавица, пиявица — Lolium temulentum *L.*

Блъвица, бълвавица, пиявица — Lolium temulentum *L.*

Блѣка, хвойна — Juniperus *L.*

Блѣкъ, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Блѣника, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Блѣно биле, блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L*

Блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Блѣстящъ лопенъ — Verbascum lychnitis *L.*

Блювавица, бълвавица, пиявица — Lolium temulentum *L.*

Блютуовици, френско грозде — Ribes grossularia *L*

Блюшъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Блянъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Боабабъ — Adansonia digitata *L.*

Бобецъ, сѣкирка, фасуличе, шекерче — Orobus *L.*

Бобовлякъ — 1. *шаренъ бобъ* — Phaseolus multiflorus *Lam.*; 2. блатно великденче, буболякъ — Veronica beccabunga *L.*

Бобой — Centaurea orientalis *L.*

Боболка, бѣла черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*

Боболкница, бѣла черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*

Боболякъ, блатно великденче, буболякъ — Veronica beccabunga *L.*

Бобонка, черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*, M. nigra *L.*

Бобошка, петниста мрътва коприва, подурица — Lamium maculatum *L.*

Бобъ, фасулъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Богова крава, татулъ — Datura stramonium *L.*

Богородиче — 1. срещниче — Ajuga laxmanni *Benth.*; 2. божигробче, миризливче — Calamintha *L.*; 3. усонче, живиниче — Prunella vulgaris *L.*; 4. жълта какула, медакъ — Salvia glutinosa *L.*

Богородиченъ буренъ, миризливка — Calamintha acinos *L.*

Богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

Богородичи, миризливка — Calamintha patavina *Jacq.*

Богородички — Aster chinensis *L.* (Callistephus chinensis (*L.*) *Nees.*

Богородична лъжичка, горчивче, горчива детелина — Menyanthes trifoliata *L.*

Богородична ржка — 1. дланица, дланогрудка — Gymnadenia conopea *R. Br.*; 2. нокътъ, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*, L. periclymenum *L.*

Богородична ржчица — 1. просфорникъ — Abutilon avicennae *Gärtn.*; 2. ерихонска роза — Anastatica hierochuntica (*L.*) *Crtz.*

Богородична ржчичка, ерихонска роза — Anastatica hierochuntica (*L.*) *Crtz.*

Богородична трева — 1. богородична ржчица, просфорникъ — Abutilon avicennae *Gärtn.*; 2. богородиче, миризливка — Calamintha acinos *L.*, C. suaveolens *S. S.*; 3. проклетия — Cerinthe minor *L.*; 4. звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*; 5. медуница, меча пита — Pulmonaria tuberosa *Schur.*

Богородична хурка, лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Богородични пръсти, нокътъ, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Богородични свѣщи — 1. свѣщици — Gentiana asclepiadea *L.*; 2. омайникъ, калешъ, подщрекъ — Geum coccineum *S. S.*

Богородично биле, срещниче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Богородично млѣко, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Богородично цвѣте — 1. кремъкъ — Hemerocallis flava *L.*, H. fulva *L.*; 2. нокътъ, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Бодежъ, картопъ (тур.), калинка — Viburnum opulus *L.*

Бодилеста гжба — Hydnum imbricatum *L.*

Бодилестъ кактусъ — Echinocactus *L.*

Бодилка — 1. магарешки бодилъ — Carduus acanthoides *L.*; 2. дивъ чемширъ, пчела — Ruscus aculeatus *L*

Бодило — 1. осътъ, магарешки бодилъ — Carduus *L.*; 2. главочъ — Cirsium afrum *Hoffm.*; 3. гингеръ, камилски бодилъ — Onopordon acanthium *L.*

Бодилъ — 1. осътъ, магарешки бодилъ — Carduus *L.*; 2. пала

мила — Cirsium arvense *L.*; 3. гингеръ, камилско тръни — Onopordon acanthium *L.*; 4. казашки бодилъ, бѣлъ трънъ, чумотрънъ — Xanthium spinosum *L.*

Бодисора, лазаркиня — Asperula odorata *L.*

Бодлакъ, бабинецъ, баби зжби — Caucalis daucoides *L.*

Бодланка, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Бодлеста гжба — Hydnum imbricatum *L.*

Бодлеста пархутка — Lycoperdon gemmatum *Fl. dan.*

Бодлива вълница, лугачка, чешлика — Dipsacus fullonum *L.*

Бодлива острица — Carex muricata *L.*, C. stellulata *Good.*

Бодлива палма, кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Бодлива папрать — Aspidium aculeatum (*L.*) *Doell.*

Бодливо зеле — 1. гърличе, свински ягоди, мерджанче — Blitum virgatum *L.* (= Chenopodium foliosum *Asch.*); 2. чувенъ, дивъ спанакъ — Chenopodium bonus henricus *L.*

Бодливо тръне, гингеръ, магарешки бодилъ — Onopordon acanthium *L.*

Бодливъ гръмотрънъ, шилободъ — Ononis spinosa *L.*

Бодливъ кактусъ, — Echinocactus *sp. div.*

Бодлика, бѣла метла, съсерка — Marrubium peregrinum *L.*

Бодлякъ, магарешки бодилъ — Carduus acanthoides *L.*

Бодрица, казашки бодилъ, бѣлъ трънъ, чумотрънъ — Xanthium spinosum *L.*

Божа ржчица — 1. богородична ржчица, просфорникъ — A b u t i l o n a v i c e n n a e *Gärtn.*; 2. ружа — Althaea officinalis *L.*; 3. камбула, слѣзъ, окрелче — Malva vulgaris *Fries.*

Божанка — 1. лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Боже дръвце — 1. катраника — Artemisia abrotanum *L.*; 2. боже дръвце — T h u j a o r i e n t a l i s *L.*, Th. occidentalis *L.*

Боже дърво — 1. миризливъ пелинъ — Artemisia camphorata *Vill.*; 2. боже дръвце — Thuja occidentalis *L.*, Th. orientalis *L.*

Божигробски босилекъ, метла — Artemisia annua *L.*

Божигробче, миризливка — Calamintha *L.*, C. officinalis *L.*

Божи дръвце, катраника — Artemisia abrotanum *L.*

Божи дърво — 1. миризливъ пелинъ — Artemisia camphorata Vill.; 2. боже дръвце — Thuja orientalis *L.*, Th. occidentalis *L.*

Божи ржчици, петнистъ салепъ — Orchis latifolia *L.*

Божй свѣщйци, свѣщици, богородични свѣщи — Gentiana asclepiadea *L.*

Божие дърво, катраника — Artemisia abrotanum *L.*

Божика, чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Божинка, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Божичка — 1. божуръ — Paeonia *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Божо гробче, миризливка, богородиче — Calamintha officinalis *L.*

Божо дръвце — 1. катраника — Artemisia abrotanum *L.*; 2. миризливъ пелинъ — Artemisia camphorata *Vill.*; 3. метленъ пелинъ — Artemisia scoparia *W. K.*

Божо дърво — 1. катраника — Artemisia abrotanum *L.*; 2. розмаринъ, ливанчи — Rosmarinus officinalis *L.*; 3. градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Божорóга, хрущелка — Scleranthus perennis *L.*

Божурига — 1. градинска ружа — Althaea (*Alcea*) rosea (*L.*) *Cav.* 2. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Божурика, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Божуродина, лугачка, чешлика — Dipsacus laciniatus L.

Божурокъ, дивъ макъ, кадънка, — Papaver rhoeas *L.*

Божуръ – 1. обикнов. божуръ — Paeonia *L.*, P. corallina *Rotz.*, P. decora *Andres.*, P. officinalis *L.*, P. tenuifolia *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 3. лале — Tulipa gesneriana *L.*

Божурякъ, дивъ макъ, кадънка Papaver rhoeas *L.*

Божурига — 1. божуръ — Paeonia *L.*: 2. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Божюрокъ, дивъ макъ, кадънка. пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Божуръ — Paeonia officinalis *L.*

Божурякъ, божуръ — Paeonia officinalis *L.*

Божа ржчица — 1. дива ружа — Alcea (Althaea) pallida *W. K.*; 2. ружа — Althaea officinalis *L.*

Божянка, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Бозай, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бозакъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бозалъкъ, бузалъкъ, бѣлизина, садина — Andropogon ischaemum *L.*

Боздуганъ, ежевка — Spargaиium ramosum *L.* (*Huds.*).

Бозе, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бозей — 1. бучинишъ, вволига — Conium maculatum *L.*; 2. бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бозелъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бозикъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бозилъ, бъзъ свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бозланъ, перпатка — Turgenia latifolia *Hoffm.*

Бозъ — 1. бузалъкъ, бѣлизина, садина — Andropogon ischaemum *L.*; 2. бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бозълъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бой тохуму, гръцко сено — Trigonella foenum graecum *L.*

Бойзелъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бойзенъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бойка, желта резеда — Reseda lutea *L.*

Бойнекъ, миша опашка, тимотейка — Phleum pratense *L.*

Болеочъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Боли-глава — 1. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*; 2. кипариова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*; 3. снахица — Picris hieracioides *L.*

Боли-очи, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Боливачъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Болики, гулия, зимни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Болоочъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Больовайца, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Боренaчка, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Борецъ — 1. жълтица — Leontodon asper *W. K.*; 2. голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*; 3. глухарче, радика — Taraxacum officinale (*L*) *Web.*

Борика — 1. пиявица, тръскавица — Hippuris vulgaris *L.*; 2. черъ боръ, чернокъ — Pinus nigricans *Host.*; 3. бѣлъ боръ, бѣлокъ — Pinus silvestris *L.*

Борина, бѣлъ боръ — Pinus silvestris *L.*

Боровикъ, гърлица, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Боровинки — 1. черни боровинки — Vaccinium myrtillus *L.*; 2. сини боровинки, гължбици — Vaccinium uliginosum *L.*; 3. червени боровинки, брусници — Vaccinium vitis idaea *L.*

Боровица — 1. хвойна — Juniperus communis *L.*; 2. боровинки — Vaccinium myrtillus *L.*

Боровка — 1. черни боровинки — Vaccinium myrtillus *L.*; 2. червени боровинки, брусници — Vaccinium vitis idaea *L.*

Боровница — 1. черни боровинки — Vaccinium myrtillus *L.*; 2. червени боровинки, брусници — Vaccinium vitis idaea *L.*

Борувка, черни боровинки — Vaccinium myrtitllus *L.*

Борчакъ, глушина — Vicia cracca *L.*, Vicia ervilia *Willd.*

Боръ — Pinus *L.*, P. mughus *Scop.*, Pinus silvestris *L.*, P. nigricans *Host.*, P. peuce *Grsb.*

Босилекъ — Ocymum basilicum *L.*

Босилякъ — Ocymum basilicum *L.*

Боски, салепъ — Orchis morio *L.*

Боторче, бутурче, свински хлѣбъ — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Ботракъ, магарешки бодилъ — Carduus crispus *L.*

Ботрачецъ — 1. полевица — Agrostis vulgaris *With.*; 2. бабинецъ, бабици, баби зжби — Caucalis daucoides *L.*

Ботуракъ, казашки бодилъ, чумотрънъ, бѣлъ трънъ — Xanthium spinosum *L.*

Ботурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Ботушки — 1. заушница — Pedicularis *L.*, P. verticillata *L.*; 2. хлопка, клопачка, шушняръ — Rhinanthus major *Ehrh.*

Ботушче, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Боченишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Бошнянки, ябълка (порода) — Pirus malus *L.*

Боя — 1. кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*; 2. зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*; 3. желта боя — Rhamnus tinctoria *W. K.*; 4. брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Боя-кюкю (тур.), брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Бояджийска бѣла рада — Anthemis tinctoria *L.*

Бояджийска жълтуга — Genista tinctoria *L.*

Бояджийска резеда — Reseda luteola *L.*

Бояджийска черница — Maclura aurantiaca *Nutt.*

Бояджийски брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Боянка — Erysimum *L.*

Брадавиченъ чашедрѣнъ — Evonymus verrucosus *Scop.*

Брадавична брѣза, бѣла брѣза — Betula verrucosa *Ehrh.*

Брадавички, кокоши гребенъ — Clavaria *Vaill.*, C. coralloides *L.*

Брадавична трева, тлъстига, прозорче — Sedum *L.*

Брадавично цвѣте, змийско млѣко — Chelidonium majus *L.*

Брадатъ карамфилъ — Diantus barbatus *L.*

Брадатъ лишай — Usnea barbata *L.*

Брадатъ лишей — Usnea barbata *L.*

Брадесть лишей — Usnea barbata *L.*

Брадйца, козица, козя брада — Tragopogon *L.*

Брадишъ — Myriophyllum spicatum *L.*

Брадуника, бърдунъ — Asphodelus albus *Willd.*

Брадунъ, бърдунъ — Asphodelus albus *Willd.*

Брамбой, барабой, картофи — Solanum tuberosum *L.*

Брамински бананъ, бананъ — Musa sapientium *O. Kuntze.*

Брандушки, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Брашница, черна боровинка — Vaccinium myrtillus *L.*

Брашнянка мукиня — Pirus aria *Ehrh.* (= Sorbus aria *Crtz.*).

Брей — 1. старо (отровно) биле, развалниче — Atropa belladona *L.*; 2. дива тиква — Bryonia alba *L.*; 3. об. брей — Tamus communis *L.*

Брекза — 1. рапица — Brassica napus *L.*; 2. рѣпа — Brassica napus *L. var.* esculenta *DC.*

Брекиня — Pirus torminalis (*L.*) *Ehrh.* (= Sorbus torminalis) *Crtz.*

Брешленъ — Hedera helix *L.*

Hedera helix *L.*; 2. брей — Tamus communis *L.*

Бробонка, черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*, M. nigra *L.*

Брогъ, енювче — Galium verum *L.*

Брожа, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Брождъ, брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Брожъ, брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Брокъ, ленивче — Lysimachia *L.*, L. punctata *L.*

Бролъ — Aira capillaris *Host.*

Бронецъ — Selaginella helvetica *Link.*

Бростуръ, рѣченъ щавелъ — Rumex hydrolapathum *Huds.*

Брочъ — 1. бѣло енювче, жилаво енювче, сирище — Galium mollugo *L.*; 2. брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Брошнелъ, бръшлянъ — Hedera helix *L.*

Брошъ — 1. бѣло енювче, сирище — Galium mollugo *L.*; 2. жълто енювче — Galium verum *L.*; 3. об. брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Брубонка черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*, M. nigra *L.*

Брускъ, брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Брусника, червена боровинка — Vaccinium vitis idaea *L.*

Брусница, червена боровинка — Vaccinium vitis idaea *L.*

Брушленъ, бръшлянъ — Hedera helix *L.*

Брушнелъ, бръшлянъ — Hedera helix *L.*

Бръбой, барабой, картофи — Solanum tuberosum *L.*

Бръздата глушина — Vicia striata *M. B.*

Бръздатъ типчакъ, власатка— Festuca sulcata *Hack.*

Бръмбарски кюпове — Campanula persicifolia *L.*

Бръмбарче, кокица, пчела-гължбъ — Ophrys *L.*, O. bicornis *Sadl.*, O. atrata *Lindl.*

Брътвене, бръшлянъ — Hedera helix *L.*

Бръци — Plantago *L.*, P. major *L.*, P. media *L.*

Бръчлянъ, бръшлянъ — Hedera helix *L.*

Бръшленолистна самобойка — Glechoma hederacea *L.*

Бръшлянова лоза, дива американска лоза — Ampelopsis hederacea *Michx.* (декоративно) (= Ampelopsis quinquefolia *Michx*).

Бръшлянолистна любица — Veronica hederaefolia *L.*

Бръшлянолистно великденче — Veronica hederaefolia *L.*

Бръшлянъ — Hedera hilix *L.*

Брѣза — Betula alba *L.* (= Betula verrucosa *Ehrh.*).

Брѣстолистна спирея — Spiraea ulmifolia *Scop.*

Брѣстъ — Ulmus *L.*, U. campestris *L.*, U. montana *Willd.*, U. effusa *Willd.*

Брѣстъ-веза — Ulmus effusa *Willd.*

Брѣсъ, брѣстъ — Ulmus campestris *L.* и др.

Брюка, хвойна (плодоветѣ) — Juniperus *L.*

Блюкселско зеле — Brassica oleracea *L. var.* gemmifera *DC.*

Брюкъ, хвойна (плодоветѣ) — Juniperus *L.*

Брядовка, бѣла рѣпа — Brassica napus *L. var.* esculenta *DC.*

Брѫдовка, бѣла рѣпа — Brassica napus *L. var.* esculenta *DC.*

Бубакерка, кръстецъ, спорежъ

Бубакеръ, памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Бубакъ, памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Бубакярка, кръстецъ, спорежъ — Senecio *L.*, S. vulgaris *L.*

Бубалекъ, картопъ (тур.), калинка — Viburnum opulus *L.*

Бубачъ, лайка, лай-кучка — Matricaria chamomilla *L.*

Бубена плесень — Botrytis bassiana *Bals.*

Бубена черница, бѣла черница — Morus alba *L.*

Бубеница, копринарка — Phlomis pungens *L.*

Бубниче, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Буболина, водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Буболякъ — 1. Veronica beccabunga *L.*; 2. луловина, тутунига — Viburnum lantana *L.*

Бубонка, черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*, M. nigra *L.*

Буволякъ, луловина, тутунига — Viburnum lantana *L.*

Бударица — Galeopsis *L.*, G. versicolor *Curt.* и др.

Будра, самобойка, урбаличе — Glechoma *L.*

Будракъ, дивъ морковъ, срамниче — Daucus carota *L.*

Бужурче, бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Бужуръ, божуръ — Paeonia *L.*, P. corallina *Retz.*, P. officinalis *L.*

Бужуръ-дърво — Paeonia corallina *Retz.*

Бузалъкъ — 1. бѣлизина, садина — Andropogon ischaemum *L.*; 2. власатка — Festuca *L.*; 3. коило — Stipa pennata *L.*

Бузей, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Буйнизъ-оту (тур.), кукурякъ

Бука, букъ — Fagus silvatica *L.*

Букачка, букъ — Fagus silvatica *L.*

Буквемишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Буквенишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Буквица, жиловлѣкъ — Plantago *L.*, P. major *L.*, Plantago media *L.*

Букетче — Phlox drumonondi *Hoock.*

Букетъ — Phlox decussata hort.

Букимишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Букинишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Буклица, букъ — Fagus silvatica *L.*

Букова лазаркиня, лазаркиня — Asperula odorata *L.*

Буковина, лоза, винена лоза — Vitis vinifera *L.*

Буковица — 1. букъ — Fagus silvatica *L.*; 2. жиловлѣкъ — Plantago *L.*, P. major *L.*; 3. лоза — Vitis vinifera *L.*

Букрачка, жълтурче, мазно кокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Букова прахань, прахань, тратъ — Polyporus fomentarius *Fr.*

Букумушъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Букунушъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Букъ — Fagus silvatica *L.*

Букамишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Була — 1. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*; 2. турга, чалма — Tagetes erecta *L.*, T. patula *L.*

Булавица, бълвавица, пиявица — Lolium temulentum *L.*

Булишекь, слѣзъ, камилякъ —

Булка гжба, царска гжба — Amanita caesarea *Scop.*

Булки — 1. царска гжба — Amanita caesarea *Scop.*; 2. царски вѣнецъ, тугъ — Fritillaria imperialis *L.*; 3. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Булско цвѣте, шекерче, фурмузъ — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Бульки, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Буника, блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Бунове, черна острица — Carex aterrima *A. W.*

Буракъ, цвекло — Beta vulgaris *L. var.* cicla *L.*

Бурбонка, черница (плодоветѣ) — Morus nigra *L.*, M. alba *L.*

Бургия, нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Бургундско цвекло, цвекло — Beta vulgaris *L.*

Бурдюнъ, лопенъ, свѣщилка, овча опашка — Verbascum phlomoides *L.*

Буренна хрѣница, гроница, гърбица — Lepidium ruderale *L.*

Буреста чашечна гжба, керино ухо — Peziza vesiculosa *Bull.*

Бурнякъ, абъдъ, бъзов. на — Sambucus ebulus *L.*

Бурувинка, зимзеленъ — Vinca *L.*

Бурчагачъ, имелъ — Viscum album *L.*

Бурчакъ — 1. уровъ — Ervum ervilia *L.* (= Vicia ervilia *Willd.*); 2. грахъ — Pisum sativum *L.*; 3. фий — Vicia sativa *L.*

Буранъ, изсипливче, припжтнина — Herniaria hirsuta *L.*

Бусика, дива трева — Deschampsia caespitosa *P. B.* (= Aira caes-

Бусливка, татулъ — Datura stramonium *L.*

Бутишчета, кандилка, конничк — Aquilegia vulgaris *L.*

Бутракъ — 1. камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*; 2. двузжбка, коноплянка — Bidens *L.*; 3. магарешки бодилъ, осътъ — Carduus *L.*; 4. чичекъ, репей, лопошъ — Lappa *L.*, L. major *Gärtn.*, L. tomentosa *Lam.*; 5. казашки бодилъ, чумотрънъ — Xanthium spinosum *L.*; 6. свиница — Xanthium strumarium *L.*

Бутраче, решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Бутрачка, жълтурче, мазни-кокалче — Ficaria verna *Huds* (= Ranunculus ficaria *L.*).

Бутуракъ, планински очиболецъ — Potentilla tormentilla *Schrank.* (= P. silvestris *Neck*).

Бутурка. бугурче, свински хлѣбъ — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Бутурче, свински хлѣбъ — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Бухловче, чернокосъ — Buphthalmum speciosum *Schreb.* (= Telekia speciosa (*Schreb.*) *Bmg.*).

Бухтица. поветица — Convolvulus *L.*, C. arvensis *L.*

Бучемишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Бученишъ — 1. дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*; 2. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Бучка — Morchella esculenta *Pers.*, M conica *Pers.*

Буя, желта боя — Carthamus tinctorius *L.*

Бъбекъ, памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Бъбра, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Бъбрудка гжба, прахавица,

Бъзакъ — 1. абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*; 2. бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бъздовина, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Бъздунякъ, селимъ (тур.) — Levisticum officinale *Koch.*

Бъзе — 1. абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*; 2. бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бъзей, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Бъзекъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бъзелъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бъзи — 1. абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*; 2. бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Бъзие, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Бъзина, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Бъзлекъ, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Бъзовина — 1. абъдъ — Sambucus ebulus *L.*; 2. бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*; 3. гроздовиденъ бъзъ, червенъ бъзъ — Sambucus racemosa *L.*; 4. бивушка — Lonicera xylosteum *L.*

Бъзовлѣкъ — 1. какула, полски шалвей — Salvia pratensis *L.*; 2. бударица — Galeopsis ladanum *L.*

Бъзовлякъ, какула, шалвей — Salvia *L.*

Бъзомиризенъ салепъ — Orchis sambucina *L.*

Бъзунекъ — 1. шушанъ, разпукниче, шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*; 2. червенъ бъзъ — Sambucus racemosa *L.*

Бъзуче — 1. кокица, пчелагжлъбъ — Ophrys atrata *Lindl.*, O. bicornis *Sadl.*; 2. салепъ — O.-

Бъзунякъ — 1. бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*; 2. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*; 3. кокица, пчела-гжлъбъ — Ophrys atrata *Lindl.*, O. bicornis *Sandl.*

Бъзъ — 1. обикновенъ бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*; 2. черна бивушка — Lonicera nigra *L.*

Бъклецъ, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Бъклица, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Бъклици, гутерки, кукувичина, кукувиче грозде, кукувича плюнка — Muscari racemosum *L.*

Бъкълче зимзеленъ — Vinca herbacea *W. K.*

Бълавица. бълвавица, пиявица — Lolium temulentum *L.*

Бълва́вица. пиявица — Lolium temulentum *L.*

Бълва́йца пиявица — Lolium temulentum *L.*

Бълвенъ коренъ — Cephaelis ipecacuanhna (*L.*) *Ric.* (= Uragaga ipecacuanhna *Baill.* = Ipecacuanhna asclepias vincetoxicum *L.*).

Бълвица. пиявица — Lolium temulentum *L.*

Българска тинтява — Gentiana bulgarica *Vel.*

Бълдаранъ шурулинци, шушанъ — Chaerophyllum bulbosum *L.*

Бълка, ябълка — Pirus malus *L.*

Бълхавче, увѣхниче — Erigeron acer *L.*

Бърборонки, шпаргелъ, зайча сѣнка, самодивска метла — Asparagus *L.*

Бърдоква — 1. синя жлъкча — Cichorium intybus *L.*; 2. салата, маруля — Lactuca sativa *L.*; 3. глухарче, радика — Taraxacum officinale (*L.*) *Web.*

Бърдунъ, бърдуника — Asphodelus albus *Willd.*

Бърдуче, водна тиква, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Бърцки сливи (порода) — Prunus domestica *L.*

Бърчленъ, бръшлянъ — Hedera helix *L.*

Бършлянъ — Hedera helix *L.*

Бѣла акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Бѣла билка, лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.*

Бѣла бона — Begonia *sp. div.*

Бѣла борика, бѣлъ боръ, бѣлокъ — Pinus silvestris *L.*

Бѣла брекиня, мукиня — Sorbus aria *Crtz.*

Бѣла брѣза — Betula alba *L.* (= Betula verrucosa *Ehrh.*).

Бѣла бубонка, бѣла черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*

Бѣла буквица, иглика — Primula *L.*

Бѣла водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Бѣла вратика — Pyrethrum corymbosum *Willd.*

Бѣла върба миризлива — Elaeagnus angustifolius *L.*

Бѣла върба — Salix alba *L.*

Бѣла гвачка — 1. бѣлъ сминъ — Gnaphalium dioicum *L.* (= Antennaria dioica *Gärt.*); 2. гвачка — Monotropa hypopitys *L.*

Бѣла главня — Cystopus candidus *Pers.* (= Albugo candida *Kuntze*).

Бѣла горчица, бѣлъ синапъ, бѣлъ хардалъ — Sinapis alba *L.*

Бѣла граница, бѣликаръ, лѣтенъ джбъ, бѣло меше, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Бѣла грудка, труфелъ — Tuber album *Pers.*

Бѣла гжба, черненушка — Boletus edulis *Fr.*

Бѣла дъвка — 1. рунолистъ — Filago *L.*, F. arvensis *L.*; 2. бѣлъ sминъ, бѣла гвачка — Gnaphalium dioicum *L.* (= Antennaria dioica *Gärtn.*).

Бѣла ела, ела — Abies alba *Mill.* (= A. pectinata *DC.*).

Бѣла елха — Alnus incana *Moench.*

Бѣла елша, бѣла елха — Alnus incana *Moench.*

Бѣла живинка, бѣла живиница, бѣло усоиче — Brunella alba *Pall.*

Бѣла заръмкадия (тур.), бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Бѣла ива, ива — Salix caprea *L.*

Бѣла какула, бѣлъ шалвей — Salvia aethiopsis *L.*

Бѣла камилска стжпка, водна роза — Nymphaea alba *L.*

Бѣла канела — Cinnamodendron corticosum *Miers.* (= Canella alba *Murr.*).

Бѣла капка, кокиче — Galanthus elvesii *Hoock.*

Бѣла комунига — Melilotus albus *Desf.*

Бѣла кукулайка — Chrysanthemum leucanthemum *L.*

Бѣла комонига — Melilotus albus *Desf.*

Бѣла кумунига — Melilotus albus *Desf.*

Бѣла куча лобода, мърла — Chenopodium album *L.*

Бѣла лайкучка — Chrysanthemum leucanthemum *L.* (= Leucanthemum vulgare *Lam.*).

Бѣла латина, горска поветица, слачка — Calystegia sepium *R.Br.*

Бѣла лепка, имелъ — Viscum album *L.*

Бѣла леска — Corylus colurna *L.*

Бѣла лилия, бѣлъ кремъ, замбакъ (тур.) — Lilium candidum *L.*

Бѣла липа — Tilia alba *Ait.* (= T. argentea *Desf.*).

Бѣла лобода — Chenopodium album *L.*

Бѣла лоза — 1. дива тиква — Bryonia alba *L.*; 2. павитъ — Clematis vitalba *L.*

Бѣла люляка, кучи дрѣнъ, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Бѣла марта, парички, оченца — Bellis perennis *L.*

Бѣла мащерка, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Бѣла метла — 1. горицвѣтъ, слѣти коса — Adonis *L.*, A. aestivalis *L.*, A. autumnalis *L.*; 2. бѣла грозданка, бѣлъ зановецъ — Cytisus albus *Hack*; 3. съсерка — Marrubium peregrinum *L.*; 4. горунъ, зименъджбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Бѣла млѣчница — Lactarius piperatus *Scop.*

Бѣла молофа, камилякъ, обикновенъ слѣзъ — Malva vulgaris *Fries.*

Бѣла морска роза, водна роза — Nymphaea alba *L.*

Бѣла мъртва коприва — Lamium album *L.*

Бѣла мура — Pinus peuce *Grsb.*

Бѣла мухоморка — Amanita verna *Bull.*

Бѣла мърла, бѣла лобода — Chenopodium album *L.*

Бѣла мѣхуреста плесень — Cystopus candidus *Pers.* (= Albugo candida *Ktze*).

Бѣла мѣхуреста ръжда — Cystopus candidus *Pers.* (= Albugo candida *Ktze*).

Бѣла плесень — Cystopus candidus *Pers.* (= Albugo candida *Ktze*).

Бѣла подкваса, бѣло енювче — Galium mollugo *L.*

Бѣла полевица — Agrostis alba *L.*

Бѣла пришница, бѣло гърличе, бѣло живиниче — Brunella alba *Pall.*

Бѣла пшеница, капладжа — Triticum spelta *L.*

Бѣла рада — 1. въртипопъ, мжжка лай-кучка — Anthemis *L.*, A. arvensis *L.*; 2. голѣма лай-кучка, майчица, маргаритка — Chrysanthemum leucanthemum *L.* (= Leucanthemum vulgare *Lam.*); 3. поветица, чадърче, слачка — Convolvulus arvensis *L.*, Calystegia sepium *R. Br.*; 4. лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Бѣла рокличка, поветица, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*

Бѣла ружа, ружа — Althaea officinalis *L.*

Бѣла ружковица, бѣлъ шалвей, меча пета — Salvia aethiopsis *L.*

Бѣла ръжда — Cistopus candidus *Pers.* (= Albugo candida (*Pers.*) *Kuntze*).

Бѣла рѣпа — Brassica oleracea *L.* var. rapa *L.* (= var. esculenta *DC.*).

Бѣла саса, бѣла съсънка, горска съсънка — Anemone silvestris *L.*

Бѣла снѣжна топка, картопъ, калинка — Viburnum opulus *L.*

Бѣла суровица, лѣтенъ джбъ, бѣло меше, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Бѣла съсънка — Anemone nemorosa *L.*

Бѣла тамянуга — Viola alba *Bess.*

Бѣла теменуга — Viola alba *Bess.*

Бѣла теменужка — Viola alba *Bess.*

Бѣла топола — Populus alba *L.*

Бѣла трева — 1. бузалъкъ, садина — Andropogon ischaemum *L.*; 2. овчарска торбичка, плешчица Capsella bursa pastoris *Moench.*; 3. бѣлъ синъ, бѣла гвачка — 5. юдина стжпка — Sclerochloa dura *P.B.* (= Poa dura *L.*); 6. тревовидни чревца — Stellaria graminea *L.*; 7. бѣло подкбиче — Teucrium polium *L.*

Бѣла тъменуга — Viola alba *Bess.*

Бѣла хрущялка — Scleranthus perennis *L.*

Бѣла хурка, бѣлъ кремъ — Lilium candidum *L.*

Бѣла чемерика — Veratrum lobelianum *Bernh.*

Бѣла черница — Morus alba *L.*

Бѣла чобанка, бѣлъ лопушъ — Petasites albus *Gärtn.*

Бѣла шандра, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Бѣлвици, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Бѣлезникавъ воденъ трандафелъ, водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Бѣлеочъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Бѣли кози бозки, бѣла тлъстига, бѣло прозориче — Sedum album *L.*

Бѣли кокошки, бѣла съсънка, горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*

Бѣли очи, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Бѣли тръни, вѣтрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Бѣлизенъ, бузалъкъ, садина — Andropogon ischaemum *L.*

Бѣлизина, бузалъкъ, садина — Andropogon ischaemum *L.*

Бѣлизма, бузалъкъ, садина — Andropogon ischaemum *L.*

Бѣли зарунъ, бѣлъ нарцисъ Narcissus poëticus *L.*

Бѣлика, бѣлъ джбъ, лѣтенъ джбъ, граница — Quercus pedun-

дѫбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Бѣликаръ, бѣлъ дѫбъ, лѣтенъ дѫбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Бѣликово, бѣлъ дѫбъ, лѣтенъ дѫбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Бѣлило, припѫтница, изсипливче — Herniaria incana *Lam.*

Бѣлина, припѫтница, изсипливче — Herniaria incana *Lam.*

Бѣлица — 1. череша — Prunus avium *L.*; 2. слива (порода) — P. domestica *L.*

Бѣличе, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Бѣличка, иглика — Primula *L.*

Бѣлки конопи, мѫжки конопъ — Cannabis sativa *L.*

Бѣло вѣтърче, табашка метла — Centaurea stoebe *L.*

Бѣло дърво, трепетлика, осика — Populus tremula *L.*

Бѣло енювче, сирище — Galium mollugo *L.*

Бѣлоборка, бѣлокъ, бѣлъ боръ — Pinus silvestris *L.*

Бѣловълнестъ листъ, балканска звезда, еделвайсъ (нѣм.) — Gnaphalium leontopodium *Scop.* (= Leontopodium alpinum *Cass.*).

Бѣлоградиче, самогризка — Scabiosa columbaria *L.*

Бѣлоградче, самогризка — Scabiosa columbaria *L.*

Бѣло живениче, бѣло усоиче, пришница — Brunella alba *Pall.* (= Brunella laciniata *L.*).

Бѣло звездиче — Dorycnium herbaceum *Vill.*

Бѣло копито, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Бѣло лале — 1. горска съсънка, бѣла съсънка — Anemone silvestris *L.*; 2. бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

ница, лѣтенъ дѫбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Бѣлопламенно цвѣте, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Бѣло плюскавиче — Silene inflata *L.*

Бѣло подѫбиче — Teucrium polium *L.*

Бѣло прозориче, бѣла тлъстига — Sedum album *L.*

Бѣло сапунче — Saponaria officinalis *L.*

Бѣло сърдцеболово билье, бѣлъ очиболецъ — Potentilla alba *L.*

Бѣло тръне — 1. вѣтрогонъ — Eryngium campestre *L.*; 2. казашки бодилъ — Xanthium spinosum *L.*

Бѣло чадърче — Calystegia sepium *R. Br.*

Бѣло шикерче — Lathyrus sativus *L.*

Бѣлозоръ, милка — Parnassia palustris *L.*

Бѣлойка, мѫжки конопъ — Cannabis sativa *L.*

Бѣлокрилникъ, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Бѣлокъ, бѣлъ боръ — Pinus silvestris *L.*

Бѣлокъ боръ, бѣлъ боръ — Pinus silvestris *L.*

Бѣлонога, сапунче — Saponaria officinalis *L.*

Бѣлоочица — 1. бѣла рада, въртипопъ — Anthemis *L.*, A. cotula *L.* и др.; 2. лайка, лайкучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*; 3. врабчово семе — L i t h o s p e r m u m o f f i c i n a l e *L.*

Бѣлоцвѣтна лупина — Lupinus albus *L.*

Бѣлоцвѣтна съсънка, бѣла съсънка, горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*

Бѣлочка, иглика — Primula *L.*

Бѣлузнакъ — 1. троскотъ — Cy-

Triticum repens *L.* (= Agropyrum repens *P. B.*).

Бѣлурка, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Бѣлушка — 1. гарвански лукъ — Ornithogalum *L.* 2. слива (порода) — Prunus domestica *L.*; 3 кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Бѣлъ алабашъ — Brassica napobrassica *Mill.*

Бѣлъ бадианъ, росенъ — Dictamnus albus *L.* (= Dictamnus fraxinella *Pers.*).

Бѣлъ бобъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Бѣлъ боръ — Pinus silvestris *L.*

Бѣлъ бреберъ, кокошки — Isopyrum thalictroides *L.*

Бѣлъ брѣстъ, веза — Ulmus effusa *Willd.*

Бѣлъ вѣтъръ, момкова сълза — Polygonatum latifolium *Desf.*, P. officinale *All.*

Бѣлъ габъръ — Carpinus betulus *L.*

Бѣлъ глогъ, глогъ — Crataegus monogyna *Jacq.*

Бѣлъ дарчинъ — Cinnamodendron corticosum *Miers.*

Бѣлъ дебелецъ, тлъстига, прозориче — Sedum album *L.*

Бѣлъ дивисилъ — 1. шушанъ, шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*; 2. срамниче — Laserpitium latifolium *L.*

Бѣлъ дудъ, бѣла черница — Morus alba *L.*

Бѣлъ джбъ — 1. граница, лѣтенъ джбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*; 2. йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Бѣлъ енювецъ, сирище — Galium mollugo *L.*

Бѣлъ журулъ, бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Бѣлъ замбакъ, бѣлъ кремъ, бѣла грозданка — Cytisus leucanthus *W. K.* (= C. albus *Hack.*).

Бѣлъ зановетъ, бѣла метла, бѣла грозданка — Cytisus leucanthus *W. K.* (C. albus *Hack.*).

Бѣлъ зидаръ, тлъстига, прозориче — Sedum album L.

Бѣлъ зюмбюлъ, момина сълза — Convallaria majalis *L.*

Бѣлъ имелъ — Viscum album *L.*

Бѣлъ кантарионъ, сиротица — Gratiola officinalis *L.*

Бѣлъ каремъ, бѣлъ кремъ, бѣла градинска перуника — Iris florentina *L.*

Бѣлъ кленъ, яворъ — Acer pseudoplatanus *L.*

Бѣлъ конопедъ, бѣла лобода — Chenopodium album *L.*

Бѣлъ кремакъ, бѣлъ кремъ — Lilium candidum *L.*

Бѣлъ кремъ — 1. бѣла градинска перуника — Iris florentina *L.*; 2. бѣлъ кринъ — Lilium candidum *L.*

Бѣлъ кремакъ, бѣлъ кремъ — Lilium candidum *L.*

Бѣлъ кринъ, бѣлъ кремъ — Lilium candidum *L.*

Бѣлъ кръклянъ, кухостъблена детелина — Trifolium balanse *Boiss.*

Бѣлъ лилякъ, акация, ćалкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Бѣлъ лопенъ, лопенъ — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Бѣлъ лукъ — 1. влашецъ — Allium ascalonicum *L.*; 2. чесънъ — Allium sativum L.

Бѣлъ морковъ, кервизъ, целина — Apium graveolens *L.*

Бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Бѣлъ оманъ — Inula hellenium *L.*

Бѣлъ осенъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Бѣлъ очиболецъ — Potentilla alba *L.*

Бѣлъ петолистникъ, бѣлъ очиболецъ — Potentilla alba *L.*

Бѣлъ пиренъ, власата класица — Triticum villosum *M. B.*

Бѣлъ попокъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.* и др.

Бѣлъ салкъмъ, бѣла акация — Robinia pseudacacia *L.*

Бѣлъ самодивски лукъ, зюмбюлче — Hyacinthella leucophaea *Stev.*

Бѣлъ санталъ, бакамъ — Santalum album *L.*

Бѣлъ синапъ — Sinapis alba *L.*

Бѣлъ слѣзъ — 1. ружа — Althaea officinalis *L.*; 2. окрелче, дребенъ камилякъ — Malva rotundifolia *L.*

Бѣлъ смилъ — Gnaphalium arenarium *L.* (= Helichrysum arenarium *DC.*).

Бѣлъ сминдухъ, бѣлъ ясминъ — Jasminum officinale *L.*

Бѣлъ сминъ — 1. гвачка — Antennaria dioica *Gärtn.* (= Gnaphalium dioicum *L.*); 2. бѣлъ ясминъ — Jasminum officinale *L.*

Бѣлъ трифилъ, бѣла детелина — Trifolium repens *L.*

Бѣлъ трънъ — 1. вѣтрогонъ — Eryngium campestre *L.*; 2. бѣла акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*; 3. деве дикенъ (тур.) — Silybum marianum *Gärtn.*; 4. казашки бодилъ — Xanthium spinosum *L.*

Бѣлъ тжжекъ, бѣла градинска перуника — Iris florentina *L.*

Бѣлъ хардалъ, бѣлъ синапъ — Sinapis alba *L.*

Бѣлъ чичекъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Бѣлъ шаваръ, росица — Glyceria spectabilis *M. K.*

Бѣлъ щиръ — Amaranthus bli-

Бѣлъ ясенъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Бѣлъ ясминъ — Jasminum officinale *L.*

Бѣлючка, планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Бѣлявица, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Бѣляка — 1. череша — Prunus avium *L.*; 2. слива (порода) Prunus domestica *L.*

Бѣсенъ буренъ, напръстникъ, бѣсниче — Digitalis *L.*, D. viridiflora *Lindl.*

Бѣсна гжба — Russula emetica *Schäff.*

Бѣсна трева — 1. бѣсниче — Digitalis ferrunginea *L.*; 2. червенъ воловодецъ — Orobanche rubens *Wallroth.*

Бѣсна турка, лисичи зжби — Cytisus nigricans *L.*

Бѣсничаво билье — 1. воловодецъ — Orobanche rubens *Wallroth*; 2. тютюнева чума — Phelipaea ramosa *C. A. Mey.*

Бѣсничавъ буренъ, бѣсниче, напръстникъ — Digitalis lanata *Sibth.*

Бѣсниче — 1. напръстникъ — Digitalis *L.*, D. grandiflora *Jacq.*, D. lanata *Sibth.*; 2. воловодецъ — Orobanche *L.*, O. rubees *Wallroth.*; 3. тютюнева чума — Phelipaea ramosa *C. A. Mey.*

Бѣсно дърво — 1. бѣсниче — Coronilla emeroides *Boiss. et Spr.*; 2. вълча ягода, вълча жила — D a p h n e m e s e r e u m *L.*; 3. воденъ габъръ, черенъ габъръ — Ostrya carpinifolia *Scop.*; 4. гърбачъ — Periploca graeca *L.*

Бѣснурка — 1. миши уши — Hieracium pilosella *L.*; 2. даминъ, кукучъ — Pistatia terebinthus *L.*

Бѣснурче, напръстникъ — Digitalis ferruginea *L.*, D. lanata *Sibth.*

Бѣсовниче, мискъ, медоглавка Jurinea arachnoidea *Bunge*

В

Вавилонска върба, печална върба, плачуща върба — Salix babylonica *L.*

Вайда, брошъ — Isatis tinctoria *L.*

Вайдъ, брошъ — Isatis tinctoria *L.*

Валавукъ, паламида, гингеръ, осътъ — Cirsium *L.*

Валевукъ, решетка — Carlina acanthifolia *All.*

Валериана, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Валерианъ, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Валиснерия — Vallisneria spiralis *L.*

Валчестолистно звънче — Campanula rotundifolia *L.*

Валявукъ, паламида, гингеръ, осътъ — Cirsium *L.*

Вампиръ, горска поветица — Calystegia sepium *R.Br.* (= Convolvulus sepium *L.*).

Ванилия — Vanilla planifolia *Andrews.*

Ванилия — Vanilla planifolia *Andrews.*

Вапцарска бѣла рада, жълтъ въртипопъ — Anthemis tinctoria *L.*

Вапцарска резеда, бояджийска резеда, жълта резеда — Reseda luteola *L.*

Варзия, бакамъ — Caesalpina brasiliensis *L.*, Tamarindus indica *L.* (боя за яйца).

Вартика, вратига — Tanacetum vulgare *L.*

Васильекъ, метличка — Centaurea *L.*

Вахлачка, паламида, гингеръ, осътъ — Cirsium *L.*

Вахса, тученица — Portulaca oleracea *L.*

Ващани, бѣла черница (плодо-

Вдлъбнатогрудеста лисичина — Corydalis cava *Schw. et Kör.*

Ведрица, тугъ, диво лале — Fritillaria *L.*

Ведрици, кандилки, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*

Веза, бѣлъ брѣстъ — Ulmus effusa *Willd.*

Везъ, бѣлъ брѣстъ — Ulmus effusa *Willd.*

Везъ брѣстъ, бѣлъ брѣстъ — Ulmus effusa *Willd.*

Веле билье, старо билье, отровно билье, развалниче — Atropa belladona *L.*

Великдень, мъртва коприва — Lamium *L.*

Великденче — 1. планинско миризливче — Calamintha alpina *L.*; 2. мъртва коприва — Lamium amplexicaule *L.*, L. purpureum *L.* и др. 3. пурпурно-синя бѣлоочица — Lithospermum purpureo-coeruleum *L.*; 4. медуница, меча пита — Pulmonaria *L.*; 5. любичица — Veronica *L.*

Великденчецъ — Anemone fulgens (*L.*) *Gay.*

Великолепенъ каранфилъ — Dianthus superbus *L.*

Великоцвѣтна магнолия, магнолия — Magnolia grandiflora *L.*

Великоцвѣтна овча опашка, лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.*

Венедикъ, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Венедиче, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Венерина папрать, богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

Веневинъ косатникъ, богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

ченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

Вербейникъ, противиче, жълта върбина, ленивче — Lisimachia *L.*

Верзия — 1. демиръ хинди (тур.) — Tamarindus indica *L.*; 2. бакамъ (тур.) — Caesalpina brasiliensis *L.*

Вересъ, хвойна — Juniperus *L.*

Версинъ, върбинка — Verbena officinalis *L.*

Вертенка — Morchella conica *Pers.*

Веруга — Convolvulus arvensis *L.*

Вечерникъ — 1. синь люлякъ — Hesperis matronalis *L.*; 2. шефрия (тур.) — Melandryum album *Garcke.*

Вечерниче, кадиризица, срещниче — Ajuga laxmanni (*L.*) *Benth.*

Виденикъ, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Видовиня, синьо огнивче — Anagallis coerulea *Schreb.*

Видрийци, тугъ, диво лале — Fritillaria pontica *Wahl.* и др.

Видрици, тугъ, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*

Виена джефа, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Виенъ шибой, червенъ шибой, минекше (тур.) — Matthiola incana *R. Br.* (= Cheiranthus annuus *L.*).

Вий-вий-караджа, часовниче— Erodium cicutarium *L.*

Вика, фий — Vicia sativa *L.*

Вилена коса, кукувича прежда — Cuscuta epithymum *L.*

Вилина коса, кукувича прежда Cuscuta epithymum *L.*, C. europaea *L.*

Вилина метла, шпаргелъ, самодивска метла — Asparagus officinalis *L.*

Вилино сито, решетка — Carlina acanthifolia *All.*

Вилински лукъ, гугерки, кукувиче грозде, кукувича плюнка, кукувичина — Muscari racemosum *L.*

Вилинъ лукъ, гугерки, кукувичина, кукувиче грозде, кукувича плюнка — Muscari racemosum *L.*

Вилужка — Pterotheca bifida *F. M.* (= Lagoseris bifida *L.*).

Вилужна гълъбица — Silene dichotoma *Ehrh.*

Вилужно плюскавиче — Silene dichotoma *Ehrh.*

Вимелъ, имелъ — Viscum album *L.*

Вимялъ, имелъ — Viscum album *L.*

Винайца, винена лоза — Vitis vinifera *L.*

Винена лоза — Vitis vinifera *L.*

Виненоцвѣтна шипка — Rosa rubiginosa *L.*

Винна лоза — Vitis vinifera L.

Винобой, ашикъ боя (тур.), бахча гюзелъ (тур.), мерекепъ (тур.) — Phytolacca decandra *L.* Отъ това растение се добива боята *алкеръ*, съ която боядисватъ виното.

Виноградна лоза — Vitis vinifera *L.*

Винолозова плесень — Oidium tuckeri *Berk.*

Винска лоза — Vitis vinifera *L.*

Винче, паче гнѣздо — Anchusa *L.*, A. officinalis *L.* и др.

Виргински тютюнъ, тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Виргонъ, вихрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Вирулка — Nephrodium dryopteris *Mich.*

Висока бѣлушка, голѣмъ гарвански лукъ — Ornithogalum narbonense *L.*

Висока власатка — Festuca elatior *L.*

Висока детелина — Trifolium elegans *Savi.*

Висока дзука — Juncus lamprocarpus *Ehrh.*

Висока иглика — Primula elatior *Jacq.*

Висока коприва, голѣма коприва — Urtica dioica *L.*

Висока лайка — Matricaria trichophylla *Boiss.* (= Chamaemelum trichophyllum *Boiss.*).

Висока овсига — Bromus inermis *Levss.*

Висока папрать, конска папрать, кюмюрджийска папрать, орлова папрать — Pteris aquilina *L.* (= Pteridium aquilinum *Gled.*).

Висока решетка — Carlina vulgaris L.

Висока топола, пирамидална топола — Populus pyramidalis *Roz.*

Високо гугерче, висока кукувича плюнка, висока кукувичина — Muscari tenuiflorum *Tausch.*

Високъ папуръ — Cyperus longus *L.*

Високъ типчакъ, типчакъ, висока власатка — Festuca elatior *L.*

Високъ ясенъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Висулка, клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Витва, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Витлоплоденъ звездель — Medicago orbicularis *All.*

Вихрогонски буренъ, вихрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Вихрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Вица, цвекло — Beta vulgaris *L.*

Вишна, вишня — Prunus cerasus *L.*

Вишница, вишня — Prunus cerasus *L.*

Вишня — Prunus cerasus *L.*

Виякъ, власатка — Festuca ovina *L.*

Влагалищна пушица Eriophorum vaginatum *L.*

Влакнеста папрать — Asplenium septentrionale *Hoffm.*

Влакнесть джбъ, йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Влакъ, полевица — Agrostis vulgaris *With.*

Власата пшеница, власата класатица — Triticum villosum *M. B.*

Власатка — Festuca ovina *L.*

Власато цвѣте, влакнеста детелина — Trifolium arvense *L.*

Власесть мъхъ, обикновенъ мъхъ — Polytrichum commune *Hedw.*

Власица — Eragrostis *Host.*, E. pilosa *(L.) P. B.*

Власникъ, водна звезда, звездатка — Callitriche vernalis *Kütz.*

Власовина, овсига — Bromus *L.*

Власуня, власатка — Festuca ovina *L.*

Власъ лукъ, влашецъ — Allium ascalonicum *L.*

Влатлика, вратига, вратика — Tanacetum vulgare *L.* (= Chrysanthemum vulgare *Bernh.*).

Влахци, звезделъ — Lotus corniculatus *L.*

Влачи-градина, зимзеленъ — Vinca major *L.*, V. minor *L.*

Влашецъ — Allium ascalonicum *L.*

Влашка, царевица, кукурузъ — Zea mays *L.*

Влашка гулия, картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Влашки копъръ, морачъ, резание — Foeniculum officinale *All.* (= Foeniculum capillaceum *Gilib.*).

Влашки лукъ — Allium ascalonicum *L.*

Влашки спанакъ, чувенъ, дивъ спанакъ — Chenopodium bonus henricus *L.*

Влашки ябълки, решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Влѣката детелина — Trifolium repens *L.*

Влѣкуща детелина, пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Водачка, тютюнева чума — Phelipaea ramosa *C.A.M.*

Водениче, воловодецъ — Orobanche *L.*

Воденъ балдаранъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Воденъ ботракъ, жаболъжичка, шилникъ — Alisma plantago *L.*

Воденъ бученишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Воденъ габеръ — Ostrya carpinifolia *Scop.*

Воденъ джодженъ — Mentha aquatica *L.*

Воденъ жабенякъ — Hydrocharis morsus ranae *L.*

Воденъ жабникъ — Hydrocharis morsus ranae *L.*

Воденъ жегалъ, мърснякъ — Potamogeton natans *L.*

Воденъ жълтъ замбакъ, водна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Воденъ жълтъ тѫжекъ, водна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Воденъ кара-янъкъ (тур.), милободъ, гърмотрънъ — Ononis hyrcina *Jacq.*

Воденъ лютивецъ, водно лютиче — Ranunculus aquatilis *L.* (Batrachium aquatile *Wimm.*).

Воденъ мокришъ, водна поточарка — Nasturtium amphibium *R.Br.*

Воденъ морачъ — Oenanthe phelandrium *Lam.*

Воденъ орѣхъ, дяволче, джулюнъ — Trapa natans *L.*

Воденъ осенъ, ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*

Воденъ пиперъ, пиперичe — Polygonum hydropiper *L.*

Воденъ трилистникъ, горчива детелина — Menyanthes trifoliata *L.*

Воденъ хилядолистникъ, плавецъ — Hottonia palustris *L.*

Воденъ шипъ, стрелникъ — Sagittaria sagittaefolia *L.*

Водна детелина, горчива детелина — Menyanthes trifoliata *L.*

Водна елха — Alnus *Tourn.*, A. glutinosa *Gärtn.*, A. incana *Moench.*

Водна звезда, жабетина — Callitriche vernalis *Kütz.*

Водна коса, глиноза, жабунякъ — Spirogyra *sp. div.*

Водна леща, плавецъ — Lemna *L.*

Водна лилия, вода роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Водна любица — 1. водолюба — Butomus umbellatus *L.*; 2. маремиче — Veronica anagallis *L.*

Водна мента, дивъ джодженъ — Mentha aquatica *L.*

Водна мишакиня, врабчови чревца, чревца — Stellaria media *L.*

Водна морска вила, водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Водна морска русалка, водна роза — Nymphaea alba *L.*

Водна мѣхунка — Utricularia vulgaris *L.*

Водна мѣхурка — Utricularia vulgaris *L.*

Водна папрать, богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

Водна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Водна поточарка, воденъ мокришъ — Nasturtium amphibium *R. Br.*

Водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Водна росица, росица, одемка — Glyceria fluitans *R. Br.*

Водна сасанка, пиявица, водна борика — Hippuris vulgaris *L.*

Водна тиква, водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Водна цвилуга, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Водна цуцулига, бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Водни кестанъ, дяволче, джулюнъ — Trapa natans *L.*

Водника, круша (порода) — Pirus communis *L.*

Водница, круша (порода) — Pirus communis *L.*

Водно алое — Hydrocharis morsus ranae *L.*

Водно лале — 1. водна роза, русалка—Nymphaea alba *L.*; 2. бърдунче, жълта водна роза — Numhar luteum *Sw.*

Водно лютиче — Batrachium aquatile *Wimm.* (= Ranunculus aquatilis *L.*), B. trichophyllum *F. Sz.*

Водно нане, воденъ (дивъ) джодженъ — Mentha aquatica *L.*

Водно орѣхче, джулюнъ, дяволче — Trapa natans *L.*

Водно пиперче, пипериче — Poligonum hydropiper *L.*

Водяче — 1. рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*; 2. тютюнева чума — Orobanche ramosa *L.*

Водогонъ, брей — Tamus communis *L.*

Водокленъ, чинаръ — Platanus orientalis *L.*

Водолюба — 1. балдаранъ, сусазъ — Butomus umbellatus *L.*; 2. водянка — Hydrocharis morsus ranae *L.*

Водопийка — 1. Catabrosa aquatica (*L.*) *P. B.*; 2. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Водорасъль глистоморна, глистоморка — Plocaria herminthochorton *L.*

Водянка — Hydrocharis morsus ranae *L.*

Воененъ салепъ — Orchis militaris *L.*

Вòйна, хвойна — Juniperus communis *L.*

Войничица — Sisymbrium thalianum *L.* (= Stenophragma thalia-

Войнишко цвѣте, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Воленика — 1. жилавика — Genista rumelica *Vel.*; 2. прещипъ — Genista sagittalis *L.*; 3. дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.* (= M. longifolia *Huds.*); 4. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Воленица — 1. Дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.* (= M. longifolia *Huds.*); 2. мащерка, бабина душица — Thymis *L.*

Волиника, джодженъ, мента — Mentha *L.*

Волово око — 1. ружа — Althaea *L.*, A. officinalis *L.*; 2. слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*, M. vulgaris *Fries.*

Воловоденъ — Orobanche *L.*

Воловодецъ — Orobanche *L.*

Воловодиче — Orobanche gracilis *Sm.*, O. rubens *Wallroth.* и др.

Волска опашка, лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.*

Волски езикъ — 1. винче, паче гнѣздо — Anchusa officinalis *L.*; 2. айважива (тур.) — Alkanna tinctoria *Tausch.*; 3. решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*; 4 арабски езикъ, кърмазовъ кактусъ — Opuntia coccinelifera *L.*; 5. еленовъ езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.* (= Scolopendrium officinarum *Sw.*).

Волски язикъ, еленовъ езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.* (= Scolopendrium officinarum *Sw.*).

Волско езиче — Lycopsis arvensis *L.*

Волско око, жълтъ въртипопъ — Anthemis tinctoria *L.*

Волско цвѣке, метличина — Centraurea cyanus *L.*

Волче, татуль — Datura stramonium *L.*

Вонеща главия, мазна житна главня — Tilletia levis *Kühn.*

данъ, чистецъ — Stachys silvatica *L.*

Вонеща куча лобода, мърша — Chenopodium vulvaria *L.*

Вонеща ръжена главня, мазна ръжена главня — Tilletia secalis *Kühn.*

Вонеща смола — Ferula assa foetida *L.*

Вонеща трева — Ferula assa foetida *L.*

Вонещъ буренъ, мърша, вонеща лобода — Chenopodium vulvaria *L.*

Вонещъ здравецъ, дивъ здравецъ — Geranium robertianum *L.*

Вонещъ кукурякъ, кукурякъ, — Helleborus odorus *W. K.*

Ворсилка, лугачка, чесалка — Dipsacus *L.*

Вослецъ, плѣвулъ — Holosteum umbellatum *L.*

Востегъ, сграбиче, клинавиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Восъкъ — Hoya carnosa *R. Br.*

Восъче — Hoya carnosa *R. Br.*

Восъчникъ, проклетѝя, богородична трева — Cerinthe minor *L.*

Восъчно цвѣте, проклетѝя, богородична трева — Cerinthe minor *L.*

Вошерия, глиноза — Vaucheria *sp. div.*

Врабчеви чревца — Stellaria media *L.*

Врабчево семе — Lithospermum arvense *L.*

Врабчено семе — Lithospermum arvense *L.*, L. officinale *L.*

Врабчино цвѣте, бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Врабчиново црево — Stellaria media *L.*

Врабчови чръвца — Stellaria media *L.*

Врабчово семе — Lithospermum arvense *L.*

Вражалка, врабчови чръвца — Stellaria media *L.*

Вражица — Cephalaria transylvanica (*L.*) *Schrad.*

Врана, градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*

Вранево просо, бѣлоочица — Lithospermum officinale *L.*

Вранево око, кръстачъ — Paris quadrifolia *L.*

Churchанецъ, ресникъ — Actaea spicata *L.*

Врани нокте, сграбиче, клинавиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Врани око, кръстачъ — Paris quadrifolia *L.*

Вранилова трева, риганъ, черновръхче — Origanum majorana *L.*, O. vulgare *L.*

Враново просо, врабчено семе — Lithospermum arvense L.

Вранска стжпка, пукалче — Leontice leontopetalum *L.*

Вранска лукъ, бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum collinum *Guss.*, O. umbellatum *L.* и др.

Вранско око, кръстачъ — Paris quadrifolia *L.*

Вранци лукъ, гарвановъ лукъ — Allium rotundum *L.*

Врапчанови цревца, врабчови чревца, чревца — Stellaria media *L.*

Врапчиново црево, чревца — Stellaria media *L.*

Врата, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L*

Вратига — 1. бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. вратика — Tanacetum vulgare *L.* (= Chrysanthemum vulgare *Bernh.*).

Вратика, вратига — Tanacetum vulgare *L.* (= Chrysanthemum vulgare *Bernh.*).

Вратия — Tanacetum vulgare *L.*

Вратливо жито, бълвавица, пиявица, вратъ — Lolium temulentum *L.*

Вратлика — Tanacetum vul-

gare *L.* (= Chrysanthemum vulgare *Bernh.*).

Вратовратникъ, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Вратъ, пиявица, бълвавица — — Lolium temulentum L.

Врачовникъ — 1. самодивка — Circaea lutetiana *L.*; 2. бакла, черенъ бобъ — Vicia faba *L.*

Вресъ, маточина — Melissa officinalis *L.*

Врътига — 1. метла — Artemisia annua *L.*; 2. вратига, вратика — Tanacetum vulgare *L.*

Връшнякъ, мурика — Bruckenthalia spiculifolia *Rchb.*

Всевлакъ, поветица, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*

Вуйна, хвойна — Juniperus *L.*

Вунешо лале, тугъ — Fritillaria imperialis *L.*

Вурцуди, гологлавче, топузче — Globularia vulgaris *L.*

Вуча жила, бѣсно дърво, вълчи ягоди — Daphne mezereum *L.*

Вучки ябуки, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Възкруша, скоруша, оскруша — Sorbus domestica *L.*

Възпоменание, незабравка, помниче — Myosotis palustris *With.*, M. alpestris *Schm.* и др.

Вълевукъ, паламида, гингеръ, осътъ — Cirsium *L.*

Вълетина, винче, паче гнѣздо — Anchusa officinalis *L.*

Вълкова пърдешка, пърхутка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Вълковина, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Вълково пърдешка, прахавица, пърхутка — Lycoperdon bovista *L.*

Вълмо — Salsola kali *L.*

Вълнестъ напръстникъ, бѣсни-

Вълниста гжба, отровна млѣчница — Lactarius torminosus *Sch.*

Вълница, ленакъ — Camelina microcarpa *Andr.*

Вълновидна бусика, дива трева — Deschampsia flexuosa *Trin.*

Вълча абълка, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Вълча детелина — Medicago lupulina *L.*

Вълча жила — 1. грозданка, зановецъ, метла — Cytisus *L.*; 2. бѣсно дърво, вълчи ягоди — Daphne mezereum *L.*

Вълча люцерна — Medicago lupulina *L.*

Вълча опашка, напръстникъ, бѣсниче — Digitalis purpurea *L.*

Вълча пръдня, прахутка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Вълча стжпка, катушка, дива муродия — Lycopus europaeus *L.*

Вълча трева, жълта сама китка — Aconitum ranunculaefolium *Rchb.*

Вълча ябълка — 1. Aristolochia clematitis *L.*; 2. бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*

Вълча ягода, бѣсно дърво — Daphne mezereum *L.*

Вълчецъ — 1. магарешки бодилъ, гингеръ — Carduus crispus *L.*; 2. паламида, осътъ — Cirsium L.; 3. хлопка, шушнярь — Rhinanthus major *Ehrh.*

Вълчи бобъ — Lupinus luteus *L.*

Вълчи грахъ — Lupinus varius *L.*

Вълчи макъ, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Вълчи нокетъ, плавунъ — Lycopodium clavatum *L.*

Вълчи шлемъ, сама китка, жълта сама китка, жълто шлемче — Aconitum ranunculaefolium *Rchb.*

Върба — Salix *L.*

Върбалаче, самобойка, урбаличе — Glechoma hederacea *L.*, G.

Върбика — Verbena officinalis *L.*

Върбина—Verbena hybrida *hort.*

Върбинка — Verbena officinalis *L.*

Върбица, каначка — Balsamina hortensis *DC.* (= Impatiens balsamina *L.*).

Върбичка, ракидивица — Tamarix pallasii *L.*

Върбовица, пиперичe — Polygonum amphibium *L.*

Върбовка — 1. върболика — Epilobium *L.*; 2. синилникъ, сърпецъ — Isatis tinctoria *L.*

Върбовникъ, хайдушки тютюнъ, лениBче, противиче — Lysimachia vulgaris *L.*

Върбовъ оманъ — Inula salicina *L.*

Върболистенъ ливадникъ, чабуци — Spiraea salicifolia *L.*

Върболистенъ оманъ — Inula salicina *L.*

Върболистна спирea, чабуци — Spiraea salicifolia *L.*

Върболистъ, плакунъ, кукумѣрко — Lythrum salicaria *L*

Върболиче, самобойка, урбаличе — Glechoma hirsuta *W. K.*

Върбелъ, върба — Salix *L.*

Върболистна млѣчка — Euphorbia salicifolia *Host.*

Върганъ, манатарка, червенушка — Boletus edulis *Fr.*

Върeмиче, медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Вѫремчи, медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Вързия — 1. Caesalpina brasiliensis *L.*; 2. Haematoxylon campechianum *L.*

Върла чума, житна прашна главня — Ustilago tritici *Jansen.*

Въртипопъ — 1. бѣла рада — A n t h e m i s; 2. маргаритка, голѣма йла-кучка, майчица — Chrysanthemum leucanhemum *.L* (= Leucanthemum vulgare *Lam.*); 3. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 4. кървавъ здравецъ — Geranium sanguinem *L.*; 5. лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla L.; 6. трабозанъ, баби зѫби — Tribulus terrestris *L.*

Върти слънце, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Въртига, вратика — Tanacetum vulgare *L.* (= Chrysanthemum vulgare *Bernh.*

Въртика—Tanacetum vulgare *L.*

Въртовратникъ, слънчогледна млѣчка — Euphorbia helioscopia *L.*

Вършнякъ, мурика — Bruckenthalia spiculifolia *Rchb.*

Въстегъ, живениче, усоиче — Brunella vulgaris *L.*

Въсца, бѣла тлъстига, бѣло прозориче — Sedum album *L.*

Въшкавецъ, заушница — Pedicularis palustris *L.*

Въшкаво билье, ботушки — Pedicularis verticillata *L.*

Въшкавче, ботушки — Pedicularis verticillata *L.*

Въшкино билье, чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Въшковецъ, ботушки, заушница — Pedicularis *L.*

Въшковиче, чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Въшчо грозде, бивушка — Lonicera xylosteum *L.*

Вѣйникъ — Calamagrostis epigeios *Roth.*

Вѣнецъ, зайчина, кичурка — Coronilla varia *L.*

Вѣнче, торица — Sherardia arvensis *L.*

Вѣнчило, кръстолистно енювче — Galium cruciatum *Scop.*

Вѣсларка, плѣвулъ — Holosteum umbellatum *L.*

Вѣтрева трева, мечолистенъ оманъ — Inula ensifolia *L.*

Вѣтрена трева, мечолистенъ оманъ — Inula ensifolia *L.*

Вѣтрило, **съсънка** — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Вѣтроликъ, момкова сълза, одраки — Polygonatum officinale *All.*

Вѣтровалъ, вѣтрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Вѣтровита вонешница, вѣтрушка — Agrostis spica venti *L.*

Вѣтровито биле — Salvia nutans *L.*

Вѣтрогонецъ, вѣтрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Вѣтрогонъ — 1. пушица — Eriophorum *L.*; 2. вихрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Вѣтрушка — Apera spica venti *L.*

Вѣтърница, бѣла съсънка — Anemone nemorosa *L.*

Вжзелъ, планински очиболецъ — Potentilla tormentilla *Schrank* (= Potentilla silvestris *Neck.*).

Вжсеничка — 1. острица — Carex *L.*; 2. кощрява — Setaria glauca *P. B.*; 3. чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*

Вѣтърничава трева, вѣтърниче — Jasione heldreichii *Boiss.*, J. montana *L.*

Вѣтърниче — Jasione heldreichii *Boiss.*

Вѣтърничева трева, грашица, еспарзетъ — Onobrychis sativa *Lam.*

Вѣтърчева трева, мечолистенъ оманъ — Inula ensifolia *L.*

Вѣчнозеленъ лавъръ, дафинъ, лавъръ — Laurus nobilis *L.*

Вязъ, бѣлъ брѣстъ — Ulmus effusa *Willd.*

Вяхта, горчива детелина — Menyanthes trifoliata *L.*

Г

Габеръ — Carpinus betulus *L.*, C. duinensis *Scop.*

Габица — Polyporus *L.*

Габъръ — 1. бѣлъ габъръ — Carpinus betulus *L.*; 2. клечаръ габъръ — C. duinensis *Scop.* (= C. orientalis *Lam.*).

Гаванка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Гавезъ — 1. коноповидна ружа — Althaea cannabina *L.*; 2. дива ружа, бледа ружа — A. pallida *W. K.*

Гавязъ, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Гавъзъ, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Гаджунка, кокиче — Galanthus elvesii *Hoock.*

Гаугурево яйце, прахутка, прахавица — Lycoperdon *L.*

Гайка, енювче — Galium verum *L.*

Гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Гайтанлика — Melampyrum arvense *L.*

Галабови оченца, потайниче Hepatica triloba *Gilib* (= Anemone hepatica *L.*)

Галабови уста, арсланче, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Галапуръ, патета, малка перуника — Iris pumila *L.*

Галашки, бѣла черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*

Галгушка, копривка — Celtis australis *L.*

Гапливка, дяглица, поганица — Aegopodium podagraria *L.*

Гаранца, брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Гарапча, айва (тур.), чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Гарваница, винена лоза — Vitis vinifera *L.*

Гарваново око, кръстачъ, петровъ кръстъ — Paris quadrifolia *L*,

Гарвановъ лукъ, бѣлушка — Ornithogalum *L.*

Гарвански лукъ — 1. дивъ лукъ—Allium schoenoprasum *L.*, A. scorodoprasum *L.*; 2. бѣлушка, лучка — Ornithogalum L.

Гарванъ, глушецъ — Vicia villosa *Roth.*

Гаргуле, лале — Tulipa gesneriana *L.*

Гасилка, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Гашка, ралица — Delphinium consolida *L.*

Гашниче, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Гащички — 1. кандилки, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*; 2. ралица — Delphinium consolida *L.*

Гвачка — 1. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*; 2. самострѫкъ Monotropa hypopitys *L.*

Гвоздейка — *Marasmium* oreades *Fries.*

Гвоздейна гѫба — Marasmium oreades *Fries.*

Геве-дживе (тур.) — Alkanna tinctoria *Tausch.*

Гедже софа (тур.), горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Геленджи чиче (тур.), дивъ макъ, кадънка, булка, пукаль — Papaver rhoeas *L.*

Генгеръ — 1. магарешки бодилъ, болракъ, осътъ — Caraduus *L.*, C. acanthoides *L.* и др.; 2. глаvестъ трънъ, камилски трънъ — Onopordon acanthium *L.*

Гергевденче, бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus L.

Гергевка — 1. моминска сълза — Convallaria majalis *L.*; 2 кръстолистно енювче — Galium cruciatum *Scop.*

Гергина, тодора — Dahlia variabilis (Willd.) *Desf.*

Гергйовденче, самобойка, урбаличе — Glechoma hirsuta *W.K.*, G. hederacea *L.*

Гергйовско кокиче, блатно кокиче, дремавче — Leucojum aestivum *L.*

Гергьовденче — 1. моминска сълза — Convallaria majalis *L.*; 2. зановецъ, грозданка — Cytisus *L.*; 3. самабойка, урбаличе — Glechoma hederacea *L.*; 4. любица — Veronica *L.*, V. agrestis *L.*, V. hederaefolia *L.*, V. officinalis *L.* и др.

Гергьовдень, овчарска торбичка, плешчица — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Гергьови баби, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Гергьови бабки, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Гергьовско цвѣте, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Гергьовче — 1. горещникъ — Ajuga *L.*; 2. мъртва коприва, великденче — Lamium purpureum *L.*; 3. бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus; 4. лютиче — Ranunculus acer *L.*

Гериловка, круша (порода) — Pirus communis *L.*

Герино око, дивъ макъ, кадънка, булка, пукалъ Papaver rhoeas *L.*

Германска люцерна, жълта люцерна — Medicado falcata *L.*

Германски рунолистъ, дребенъ пелинъ, магарешка диря — Filago germanica *L.*

Гермеше, буболякъ, луловина, тутунига — Viburnum lantana *L.*

Герульовки, вишня — Prunus cerasus *L.*

Гиздей, звезделъ — Lotus corniculatus *L.*

Гингеръ — 1. паламида — Cirsium *L.*; 2. камилски трънъ, главестъ трънъ — Onopordon acanthium *L.*

Гипсарка — Gypsophila muralis *L.*

Гиргина, тодора — Dahlia variabilis *Desf.*

Гиритъ-кеклиги (тур.), мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Гирмижъ (тур.), калинка, картопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Гйонджe, вълча люцерна — Medicago lupulina *L.*

Гйонче — Medicago lupulina *L.*

Гйоргйовдевче, зановецъ, грозданка, метла — Cytisus *L.*

Главеникъ, конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Главенка, конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Главеста дзука — Juncus conglomeratus *L.*

Главеста звъника, кичурестo звънче — Campanula glomerata *L.*

Главеста плесень, мухълъ — — Mucor mucedo *L.* var capitata *L.*

Главесто тръне — 1. магарешки бодилъ, гингеръ, осътъ — Carduus acanthoides *L.*; 2. главестъ трънъ, камилски бодилъ — Onopordon acanthium *L.*

Главесто тръниче, челядникъ — Echinops *L.*

Главестъ лукъ, гарвановъ лукъ, дивъ лукъ — Allium sphaerocephalum *L.*

Главестъ ровъ, орѣшакъ — Lathyrus tuberosus *L.*

Глависта плесень, мухълъ — Mucor mucedo *L.*

Главистица, шумкавче, кжпалка — Pulicaria dysentherica *Bernh.*

Глависто тръне, шумкавче, кжпалка — Pulicaria dysentherica *Bernh.*

Главица — Dactylis glomerata *L.*

Главичаста салата, салата, маруля — Lactuca sativa *L.*

Главичеста грозданка, зановецъ, метла — Cytisus supinus *L.*

Главна, главня — Ustilago tritici *Jansen.*

Главница — Ustilago *Pers.*

Главня — 1. прашна главня — Ustilago *Pers.*; 2. мазна главня — Tilletia levis *Kuhn.*

Главня рогче, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Главокоренна дилянка, лисичина, кокошки — Corydalis solida *L.*

Главочки, жълтъ въртипопъ — Anthemis tinctoria *L.*

Главочъ — 1. бѣла рада, мжжка лай-кучка, въртипопъ — Anthemis *L.*; 2. магарешки бодилъ, осътъ, гингеръ — Carduus *L.*; 3. бѣлъ бодилъ — Cirsium afrum *Hoffm.*; 4. зелениче, издавиче — Inula germanica *L.*; 5. шумкавче, кжпалка — Pulicaria dysentherica *Bernh.*

Главулчеста гжба, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Главунякъ, метличка — Centaurea *L.*, C. iberica *Trev.*

Гладка припжтница, изсипливче — Herniaria glabra *L.*

Гладка хрѣница, гърбица — Lepidium draba *L.*

Гладникъ — Draba verna *L.*

Гладница — Draba verna *L.*

Гладниче — Draba verna *L.*

Гладно пролѣтно цвѣте — Draba verna *L.*

Гламница — Ustilago *Pers.*

Гламня — Ustilago *Pers.*

Гластаръ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Гластурецъ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Гледичия — Gleditschia triacanthos *L.*

Глечова шума, мекишъ, жешля — Acer tataricum *L.*

Глиставиче, тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*

Глистна трева — Artemisia cina *Berg.*

Глистоморка — Plocaria herminthochorton *L.*

Глицинъ — Wistaria sinensis *Sieb. et Zucc.*

Глогина — 1. киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*; 2. бѣлъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Глогинка — Crataegus monogyna *L.*

Глогинъ — Crataegus monogyna *L.*

Глогиня — Crataegus monogyna *L.*

Глогъ — 1. бѣлъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*; 2. черенъ глогъ — C. pentagyna (*W.K.*) *Koch.* (= C. melanocarpa *M. B.*).

Глокъ — 1. бѣлъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*; 2. черенъ глогъ — C. pentagyna (*W.K.*) *Koch.* (= C. melanocarpa *M. B.*).

Глутеранъ, чичекъ, репей, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*

Глуха коприва, мъртва коприва, великденче — Lamium *L.*, L. purpureum *L.*

Глуха овсига — Bromus inermis *Leyss.*

Глухарче, радика — Taraxacum *Web.*, T. officinale *Web.* и др.

Глушенецъ — Vicia L.

Глушецъ Vicia villosa *Roth.*

Глушило — 1. магарешки бодилъ, гингеръ, осътъ — Carduus *L.*, C. nutans *L.*; 2. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Глушина 1. сѣкирче, шекерче — Lathyrus *L.*; 2. пиявица, бълвавица Lolium perenne *L.*; 3. дивъ макъ, кадънка, булка, пукалъ — Papaver *L.*; 4. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*; 5. борчакъ, уровъ — Vicia *L.*

Глушинецъ, уровъ, фий Vicia sativa *L.*

Глушица, райграсъ — Lolium perenne *L.*

Глушка, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Глушникъ, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Глушниче, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Глюшина — 1. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.* 2. борчакъ, уровъ — Vicia *L*

Гнилодървна плесень — Rhizomorpha subterranea *Roth.*

Гнѣздица Neottia nidus avis *Rich.*

Гнѣздовидно коренче — Neottia nidus avis *Rich.*

Говедарка, червенушка, манатарка — Boletus edulis *Fr.*

Говнушка, вишня — Prunus cerasus *L.*

Говняръ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*, S verticillata *L*

Гогилъ, морковъ — Daucus carota *L*

Годничава билка — Veronica spicata *L.*

Гола бѣлина, изсипливче, прип҄ътница — Herniaria glabra *L.*

Гола мома, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Голия — 1. решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*; 2. земна ябълка, гулия, шарлагунъ — Heliantus tuberosus *L.*

Голо коило — Stipa capillata *L*

Гологлавенче — Juncus filiformis *L.*

Гологлавецъ, прешлица, полски хвощъ, змийска хурка Equisetum arvense *L.*

Гологлавиче 1. топузче —

Globularia vulgaris *L.*; 2. блатенъ камъшъ — Scirpus lacuster *L.*

Гологлавче — 1. топузче — Globularia vulgaris *L.*; 2. динче, разваленка — Sanguisorba minor *Scp.*

Гологлавчи, топузче — Globularia vulgaris *L.*

Гологлавъ, динче, разваленка — Sanguisorba minor *Scop.*

Голаглавъ райко, острица — Carex *L.*

Гологлавявче, дзука — Juncus *L.*

Гололистенъ ялешъ, чистецъ — Stachys annua *M. B.*

Голопитникъ, бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Голопурчо, градинска перуника, замбакъ (тур.), тжжекъ — Iris germanica *L.*

Голугунъ, глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Голъ-босъ-гологлавъ, спорежъ, кръстецъ, бубакерка — Senecio vernalis *W. K.*

Голъ овесъ — Trisetum flavescens *R. Br.*

Голѣма брадица — Tragopogon majus *Jacq.*

Голѣма козя брада — Tragopogon majus *Jacq.*

Голѣма коприва — Urtica dioica *L.*

Голѣма мѣхунка — Utricularia vulgaris *L.*

Голѣма пищялка, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Голѣма плута, водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Голѣма преслица, голѣмъ хвощъ - Equisetum maximum *Lam.* (= Equisetum telmateja *Ehrh.*).

Голѣма решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Голѣма топола, пирамидална топола — Populus pyramidalis *Roz.*

Голѣмо кокиче, блатно коки-

Голѣмокоренестъ кактусъ — Opuntia macrorrhiza *L.*

Голѣмо медуниче, кошутина — Melittis melissophyllum *L.*

Голѣмо цвѣте, невѣнь — Calendula officinalis *L.*

Голѣмоцвѣтно горчило, безстъблена тинтява — Gentiana acaulis *L.*

Голѣмо шумкавче, шумкавче — Pulicaria dysentherica *Bernh.*

Голѣмолистенъ тютюнъ — Nicotiana macrophylla *Spr.*

Голѣмото билье, беладона, старо билье, отровно билье, развалниче — Atropa belladona *L.*

Голѣмъ анасонъ — Pimpinella magna *L.*

Голѣмъ жилавецъ — Plantago major *L.*

Голѣмъ жиловлакъ — Plantago major *L.*

Голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Голѣмъ жиловникъ — Plantago major *L.*

Голѣмъ кокешъ — Scorzonera hispanica *L.*

Голѣмъ подбѣлъ, овчарка, чобанка — Petasites *L.*

Голѣмъ прострѣлъ — Vincetoxicum laxum *Godr. et Gren.* (= Cynanchum laxum *Bartl.*).

Голѣмъ репей, чичекъ, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*

Голѣмъ страторъ — Amaranthus paniculatus *L.*

Гомбелки, картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Гомнеръ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Гомняръ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Горва — 1. мокришъ, пѣнливка — Cardamine *L.*; 2. чувенъ Gypsophila struthium *L.*; 3. горуха,

Горенъ, хмелъ Humulus lupulus *L.*

Горецъ — 1. хмелъ — Humulus lupulus *L.*; 2. кърваниче — Polygonum bistorta *L.*; 3. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Горечавка, пролѣтна тинтява — Gentiana verna *L.*

Горещникъ Ajuga genevensis *L.*

Горещо вечерниче, горещникъ — Ajugagenevensis *L.*

Горицвѣтъ — 1. слити коса — Adonis *L.*, A. aestivalis *L.*, A. vernalis *L.*; 2. прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Горка, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Горкова майка, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Горкова метла, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Горлянка — Gnaphalium dioicum *L.* (= Antennaria dioica *Gärtn.*).

Горнево дърво — Quercus *L.*

Горница, ахладка — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Горнякъ, бѣлъ джбъ, граница, лѣтенъ джбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Горовъ цвѣтъ, гороцвѣтъ, опадикосъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*

Гороквецъ, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Гороцвѣкье — Primula suaveolens *Bert.*

Гороцвѣте — Primula suaveolens *Bert.*

Гороцвѣтъ — 1. горицвѣтъ, падикосъ Adonis aestivalis *L*; 2. слѣти коса - Adonis vernalis *L.*; 3. съсънка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*); 4. моминска сълза — Convallaria majalis *L.*; 5. змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*; 6. омайникъ, калешъ, подщрекъ, свекървини очи — Geum coccineum *S.S.*; 7. бабки, кокошки — Isopyrum thalictroides *L.*; 8. салепъ — Orhis *L.*; 9. кукувича опашка, чингелче Platanthera solstitialis *Reich.*; 10. иглика — Primula suaveolens *Bert.*; 11. лютиче Ranunculus acer *L.*; 12. разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Горошекъ, глушина, грахоръ, борчакъ — Vicia *L.*

Горска бубакерка — Senecio silvaticus *L.*

Горска булка, макъ, калънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Горска бѣлоочица, пурпурносиня бѣлоочица Lithospermum purpureo-coeruleum *L*

Горска глушина — Vicia sepium *L.*

Горска детелина Trifolium alpestre *L.*, T. medium *L.*, T. montanum *L.* и др.

Горска живолина, пролѣзъ Mercurialis perennis *L.*

Горска злолѣтница, бълхавче, увѣхниче — Erigeron acer *L.*

Горска зърника, зърнастенъ — Rhamnus frangula *L.*

Горска какула — Salvia nemorosa *L.*

Горска кикерка — Lathyrus nissolia *L.*

Горска кжклица, кърваниче — Agrostemma coronaria *L.*

Горска лазаркиня Asperula odorata *L.*

Горска любица Veronica chamaedrys *L.*

Горска майка 1. мжжка папрать, противоглистна папрать — Aspidium filix mas (*L.*) *Sw.* (= Nephrodium filix mas *Rich.*); 2. рабавецъ — Lathraea squammaria *L.*

Горска майчица, горска 'маргаритка Pyrethrum parthenium (*L.*) *Sm.*

Горска мента, дивъ джодженъ Mentha silvestris *L.* (= Mentha longifolia *Huds.*)

Горска миризливка, богородиче — Calamintha officinalis *Moench.*

Горска мишакиня, чревца — Stellaria holostea *L.*

Горска млѣчка — Euphorbia amygdaloides *L.*

Горска папрать, мжжка папрать, противоглистна папрать — Aspidium filix *mas* (*L.*) *Sw.*

Горска поточарка, горски мокришъ — Nasturtium silivestre *R. Br.*

Горска пѣвливка, лешениче — Cardamine silvatica *Link.*

Горска разгонка, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Горска ружа, коноповидна ружа — Althaea cannabina *L.*

Горска рунянка — Hieracium vulgatum *Fr.*

Горска салата — Lactuca scariola *L.*

Горска саса, горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*

Горска свѣтлика, рособъртъ — Luzula albida *DC.*

Горска соса, горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*

Горска сѣкирка — Lathyrus silvester *L.*

Горска теменуга — Viola silvestris *Lam.*

Горска чубрица, дива чубрица, овчарски босилякъ — Satureja kitaibelii *Wrzb.*

Горска шипка — Rosa dumetorum *Thuill.*

Горска ягода, планица, зуница — Fragaria vesca *L.*

Горски анасонъ — Pimpinella saxifraga *L.*

Горски божуръ Paeonia decora *Anders.*

Горски бучинишъ, пищялка — Angelica silvestris *L.*

Горски бъзовлѣкъ, горска какула, шалвей, говнеръ — Salvia nemorosa *L.*

Горски генчецъ, горски енчецъ, златна пржчица — Solidago virga aurea *L.*

Горски героцвѣтъ, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Горски жиловлѣкъ — Plantago carinata *Schrad.*

Горски зарастъ, грудестъ зарастъ — Symphytum tuberosum *L.*

Горски здравецъ, дивъ здравецъ — Geranium silvaticum *L.*

Горски камъшъ — Scirpus silvaticus. *L.*

Горски мокришъ, горска поточарка — Nasturtium silvestre *R.Br.*

Горски нокъть, бивушка — Lonicera xylosteum *L.*

Горски оманъ — Inula conyza *DC.*

Горски пачи кракъ — Gagea lutea *Schult.*

Горски пелинъ, дивъ пелинъ, черно-бѣлъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Горски подплетъ, петниста мъртва коприва — Lamium maculatum *L.*

Горски пролѣзъ — Mercurialis ovata *Sternb.*

Горски синчецъ, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Горски синь минзухаръ — Crocus variegatus *H. H.*

Горски слѣзъ, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Горски хвощъ — 1. зименъ хвощъ — Equisetum hiemale *L.*; 2. настъвниче — E. silvaticum *L.*

Горски чистецъ — Stachys silvatica *L.*

Горски чръвца, чревца — Stellaria holostea *L.*

Горски шаваръ, горски камъшъ — Scirpus silvaticus *L.*

Горски шалфей, какула, шалвей, говнеръ — Salvia nemorosa *L.*

Горски ягоди, планици, зуници — Fragaria vesca *L.*

Горски ялешъ — Stachys silvatica *L.*

Горско енювче — Galium silvaticum *L.*

Горско кокиче — 1. горска сънка — Anemone nemorosa *L.*; 2. кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Горско не ме забравяй, горска незабравка, помниче — Myosotis silvatica *Hoffm.*

Горско помниче — Myosotis silvatica *Hoffm.*

Горско просо — Millium effusum *L.*

Горунъ — 1. бѣлъ джбъ, лѣтенъ джбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*; 2. зименъ джбъ — Q. sessiliflora *Salisb.*

Горуха, гроница — Lepidium sativum *L.*

Горечъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Горчавка — 1. синя тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*; 2. жълта тинтява — G. lutea *L.* var. symphyandra *Murbeck.* и др.

Горчавче, бѣло поджбиче — Teucrium polium *L.*

Горчецъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Горчива детелина, горчивче, водна детелина — Menyanthes trifoliata.

Горчива дъвка, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Горчива линцура, синя тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*

Горчива лобода, чичекъ, репей, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*

Горчива пѣнливка, горва Gardamine amara *L.*

Горчива трева — 1. жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*; 2. прострѣлъ, синя тинтява — Gentiana cruciata *L.*; 3. горчивче, водна детелина Menyanthes trifoliata *L.*; 4. бѣло поджбиче — Teucrium polium *L.*

Горчива чубрица, поджбиче Teucrium chamaedrys *L.*

Горчивъ буренъ, тинтява — Gentiana *L.*

Горчива трева, горчивче, водна детелина — Menyanthes trifoliata *L.*

Горчивка — 1. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*; 2. тинтява — Gentiana *L.*; 3. червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*; 4. росопасъ — Fumaria officinalis *L.*; 5. сняхица, боли глава Picris hieracioides *L.*

Горчиво билье, тинтява — Gentiana *L.*

Горчивъ разводникъ, сладка нощна сѣнка, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Горчивче — 1. сиротица Gratiola officinalis *L.*; 2. росопасъ — Fumaria *L.*; 3. луличка, конопка — Linaria vulgaris *Mill.*; 4. водна детелина — Menyanthes trifoliata *L.*

Горчивъ бадемъ - Amygdalus communis *L.* var amara *Koch.*

Горчивъ дебелецъ, тлъстица, прозориче — Sedum acre L.

Горчивъ коренъ, жълта тинтява — Gentiana lutea *L.* var. syphyandra *Murbeck.*

Горчивъ кресовникъ, горва, горчива, пѣнливка — Cardamine amara *L.*

Горчивъ кресъ, горчива пѣнливка, горва — Cardamine amara *L.*

Горчивъ лопухъ, репей, чичекъ, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*

Горчивъ лютикъ — Ranunculus acer *L*

Горчивъ миндалъ Amygdalus communis *L.* var. amara *Koch.*

Горчивъ млѣчокъ, телчарка — Polygala vulgaris *L.*

Горчило — 1. тинтява — Gen-

tiana *L.*; 2. кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Горчица — 1. Brassica nigra (*L.*) *Koch.*; 2. хвощъ, прешлица — Equisetum *L.*, E. arvense *L.*, E. hiemale *L.*; 3. бълхавче, увѣхниче — Erigeron acer *L.*; 4. кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*; 5 хмелъ — Humulus lupulus *L.*; 6. бѣлъ синапъ — Sinapis alba *L.*; 7. полски синапъ — S. arvensis *L.*

Горчицъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Горчлива трева, поджбиче — Teucrium *L.*

Горчливи пиперки, мѣхунка — Physalis alkekengi *L.*

Госпожина коса, богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

Гостица — Brachypodium silvaticum *R. S.*

Готка, горска ягода, планица, зуница — Fragaria vesca *L.*

Гочовица, клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Граоръ, фий — Vicia sativa *L.*

Грабива, бѣла брѣза — Carpinus betulus *L.*

Грабъ, бѣла брѣза — Carpinus betulus *L.*

Граворика — Lathyrus cicera *L.*

Градинска балсама, каначка — Impatiens balsamina *L.* (= Balsamina hortensis *DC.*).

Градинска бардоква, салата — Lactuca sativa *L.*

Градинска богородична трева, бабина душица, мащерка — Thymus *L.*

Градинска жлъчка Cichorium endivia *L.*

Градинска иглика — 1. червена иглика — Primula auricula *L.*; 2. космата иглика — P. pubescens *Jacq.*

Градинска игличина, червена

Градинска лай-кучка — Pyrethrum parthenium *Sm.*

Градинска лобода — Atriplex hortense *L.*

Градинска млѣчка — Euphorbia lathyrus *L.*

Градинска мотовилка — Valerianella olitoria *Poll.*

Градинска муцунка, лъвска муцунка, кученце, арсланче — Anthirrhinum majus *L.*

Градинска недопирка, каначка — Impatiens balsamina *L.* (= Balsamina horhensis *DC.*).

Градинска перуника — Iris germanica *L.*

Градинска поветица, роклячка, телеграфче — Ipomoea purpurea *Lam.*

Градинска ралица — Delphinium ajacis *L.*, D. orientale *J. Gay.*

Градинска роклица — Ipomoea purpurea *Lam.*

Градинска ружа — Alcea rosea L. (= Althaea rosea *Cav.*)

Градинска салата — Lactuca sativa *L.*

Градинска скоруша — Sorbus domestica *L.*

Градинска столистна ружа Althaea rosea *Cav.*

Градинска хубость, винобой, мерекепъ (тур.), ашикъ боя (тур.) — Phytollacca decandra *L.*

Градинска черника, черника Nigella damascena *L.*

Градинска чубрица — Satureja hortensis *L.*

Градинска ягода, плюскавица — Fragaria collina *Ehrh.*

Градински бобъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Градински грахъ — Pisum sativum *L.*

Градински джодженъ Mentha piperita *L.*

меча стжпка — Heracleum ternatum *Vel.*

Градински здравецъ, здравецъ — Geranium macrorrhisum *L.*

Градински зурлички, телеграфъ, чадърче — Convolvulus tricolor *L.*

Градински зюмбюлъ — Hyacinthus orientalis *L.*

Градински каранфилъ — Dianthus caryophyllus *L.*

Градински копъръ, копъръ — Anethum graveolens *L.*

Градински кринъ, бѣлъ кремъ, замбакъ (тур.) — Lilium candidum *L.*

Градински лападъ, градински щавелъ — Rumex patientia *L.*

Градински макъ — 1. Papaver bracteatum *Lindl.*; 2. Papaver somniferum *L.*

Градински млѣчокъ — Euphorbia lathyris *L.*

Градински напръстникъ, червенъ напръстникъ, дѣдовъ зжбъ — Digitalis purpurea *L.*

Градински невѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Градински перуники — 1. синя градинска перуника — Iris germanica *L.*; 2. бѣла градинска перуника — Iris florentina *L.*

Градински подплетъ — Lamium amplexicaule *L.*

Градински рупонь, рѣпички — Raphanus sativa *L.*

Градински стратуръ, червенъ щиръ, страторъ, мързолъ — Amaranthus paniculatus *L.*

Градински тръндафилъ — Rosa centifolia *L.*

Градински тютюнъ — 1. махорка — Nicotiana rustica *L.*; 2. обикновенъ тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Градински щиръ, червенъ щиръ, страторъ, мързолъ — Amaranthus paniculatus *L.*

Градинско зеле — Brassica oleracea *L.* var capitata *L.*

Градинско звънче — Campanula *L.*

Градинско лале — Tulipa gesneriana *L.*

Градинско тере, горуха — Lepidium sativum *L.*

Градинско цвекло — Beta vulgaris *L.*

Градница — Gleditschia triacanthos *L.*

Градуни, голия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*

Градунъ — 1. бърдунъ — Asphodelus albus *Willd.*; 2. горунъ, зименъ джбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Гранатъ, наръ — Punica granatum *L.*

Граника — Quercus *L.*

Граница, бѣлъ джбъ, лѣтенъ джбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Граничаво, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Гранъ, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Граориче, фий — Vicia sativa *L.*

Граоръ — 1. фий — Vicia sativa *L.*; 2. борчакъ — V. varia *Host.*

Грапава ливадина, ливадина — Poa trivialis *L.*

Грапаво помниче — Myosotis hispida *Schlecht.*

Грапаволистна жълтица — Leontodon asper *W. K.*

Грапаволистникъ, боречъ, коречъ — Borago officinalis *L.*

Грапавъ кострецъ, свинска млѣчка — Sonchus asper *Vill.*

Грахова кикерка, граворика — Lathyrus cicera *L.*

Грахова ръжда — Uromyces pisi *de B.*

Граховъ звездель, вълча люцерна — Medicago lupulina *L.*

Грахорица, фий — Vicia sativa *L.*

Грахориче, фий — Vicia sativa *L.*

Грахоръ, звездель — Lotus corniculatus *L.*

Грахулецъ — Lathyrus *L.*

Грахъ — 1. градински грахъ — Pisum sativum *L.*; 2. полски грахъ — P. elatius *M. B.*

Грахялка, ябълка (порода) — Pirus malus *L.*

Грашецъ, червена комунига, еспарзетъ — Onobrychis arenaria (*Kit.*) *DC.*

Граши кливавиче — Astragalus onobrychis *L.*

Грашица — 1. еспарзетъ — Onobrychis *Gärtn.*, O. arenaria *DC.* O. sativa *Lam.* и др.; 2. лопенъ — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Грашка, грахъ — Pisum sativum *L.*

Грашокъ, грахъ, грашка — Pisum sativum *L.*

Гребенарка, сѣноклась — Cynosurus cristatus *L.*

Гребенеста гайтаника — Melamphyrum cristatum *L.*

Гребенеста пшеница — Triticum cristatum *Schreb.* (= Agropyrum cristatum *P. B.*).

Гребенестъ жиловлѣкъ — Plantago carinata *Schrad.*

Гребенецъ, сѣноклась — Cynosurus cristatus *L.*

Гребенчаста трева, сѣноклась — Cynosurus cristatus *L.*

Гребенъ, татулъ Datura stramonium *L.*

Гребникъ, зайча стжпка — Geum urbanum *L.*

Гречика, елда — Polygonum fagopyrum *L.*

Гречиха, елда Polygonum fagopyrum *L.*

Гречихи, елда - Polygonum fagopyrum *L.* (= Fagopyrum escu-

Гривеста телчарка — Polygala comosa *Sch.*

Гриланто, бирбинка, филче, дивъ ясминъ — Philadelphus coronarius *L.*

Грогвецъ, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Грозданка, зановецъ — Cytisus *L.*

Гроздатъ зюмбулъ, гугерки, кукувичина, кукувиче грозде, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Гроздена плесень, лъжлива мана, балсара — Perenospora viticola *de B.*

Гроздена череша, пѣсъкиня — Prunus padus *L.*

Гроздета, френско грозде - Ribes grossularia *L.*

Гроздна кошуда, лунна папрать — Botrychium lunaria *Sw.*

Гроздна череша, пѣсъкиня — Prunus padus *L.*

Гроздова власовина, мѣхуреста водорасъль — Sargassum bacciferum *L.*

Гроздова гжбица — Oidium tuckeri *Berk.* (= Uncinula necator *Burr.*).

Гроздова плесень — 1. сжщинска лозова плесень, келеме (тур.) — Oidium tucketi *Berk.*; 2. сжщинска гроздова плесень — Botrytis cinerea *Pers.*; 3. лъжлива мана, балсара — Perenospora viticola *de B.*

Гроздова череша, пѣсъкиня — Prunus padus *L.*

Гроздовидна кукувичина, гугерки, кукувичина, куковича плюнка, кукувиче грозде Muscari racemosum *DC.*

Гроздово гугерче, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Гроздовче, шекерче Sym-

Гроздовъ бъзъ, червенъ бъзъ — Sambucus racemosa *L.*

Гроздоподобна череша, пѣсъкиня — Prunus padus *L.*

Гроница — 1. гърбица — Lepidium ruderale *L.*; 2. горуха — L. sativum *L.*

Гроовецъ, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Гросулица, азмацукъ, дивъ кервизъ — Anthriscus cerefolium *Hoffm.*

Гротвецъ, иглика - Primula suaveolens *Bert.*

Грудесто лютиче — Ranunculus bulbosus *L.*

Грудестъ зарастъ — Symphytum tuberosum *L.*

Грудесть лютивецъ — Ranunculus bulbosus *L.*

Грудкасто зарастличе Symphytum tuberosum *L.*

Грудкова картофена плесень — Fusarium solani *Sacc.*

Грудчастъ лютивецъ Ranunculus bulbosus *L.*

Груница, лѣтенъ дѫбъ, границa, бѣликарь — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Гръбнакъ, челядникъ — Echinops rithro *L.*

Грѫдникъ, вѣнче, горица Sherardia arvensis *L.*

Грѫклянъ, прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*, E. telmateja *Ehrh.* (= E. maximum *Lam.*) и др.

Грѫмотрѫне — Ononis *L.*

Грѫмотрѫнъ — 1. бѣсенъ буренъ, дѣдови зѫби — Digitalis viridiflora *Ehrh.*; 2. шилободъ O n o n i s s p i n o s a *L.* и др.

Грѫмче, лубеничникъ — Hibiscus trionum *L.*

Грѫница — 1. благунъ, сладунъ Quercus conferta *Kit.*; 2. лѣтенъ дѫбъ, граница, бѣликаръ — Q. pedunculata *Ehrh.*

Грѫнличе, дивъ спанакъ, чувенъ Chenopodium bonus henricus *L.*

Грѫнче, лубеничникъ - Hibiscus trionum *L.*

Грѫня, блѣнъ, попадийка Hyoscyamus niger *L.*

Грѫсте, коноnъ — Cannabis sativa *L.*

Грѫсти, коноnъ Cannabis sativa *L.*

Грѫстица, коноnъ Cannabis sativa *L.*

Грѫцка коприва, дребна коприва — Urtica urens *L.*

Грѫцка маточина, бабици, котешка трева — Nepeta cataria *L.*

Грѫцки киселецъ, киселица — Oxalis acetosella *L.*

Грѫцки орѣхъ, миндалъ, бадемъ (тур.) — Amygdalus communis *L.*

Грѫцко сѣно, грѫцки сминдухъ — Trigonella foenum graecum *L.*

Гугерки, кукувичина, кукувича плюнка, кукувиче грозде — Muscari *L.*

Гугерче, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari *L.*

Гугули, царевица, кукурузъ, мамулъ, мисирь — Zea mays *L.*

Гугуля, царевица, кукурузъ, мамулъ, мисирь — Zea mays *L.*

Гугуци, царевица, кукурузъ, мамулъ, мисирь — Zea mays *L.*

Гудешо билье, татуль — Datura stramonium *L.*

Гулакъ — 1. бѣлъ алабашъ Brassica napobrassica *Mill.*; 2. червенъ алабашъ — Brassica oleracea *L.* var gongylodes *L.* (= var. caulorapa *DC.*

Гулевникъ, раноцелебникъ — Sisymbrium *L.*

Гулиенъ грахулецъ, орѣшакъ, грудесто сѣкирче — Lathyrus tuberosus *L.*

Гулисто лютиче, грудесто лютиче — Ranunculus bulbosus *L*

Гулия — 1. кервизъ, целина — Apium graveolens *L.*; 2. бѣлъ алабашъ — Brassica napobrassica *Mill.*; 3. Червенъ алабашъ — B. oleracea *L.* var. gongylodes *L.* (= var. caulorapa *DC.*); 4. морковь — Daucus carota *L.*; 5. земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*; 6. картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Гулки, земни ябълки, гулии — Helianthus tuberosus *L.*

Гулупурче, низка перуника, патета — Iris pumila *L.*

Гульки, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Гумовица — Ficus elastica *Boxb.*

Гура, лъвска муцуна, кученце, арсланче — Anthirrhinum majus *L.*

Гурецъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Гурунъ, зименъ джбъ, черенъ джбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Гурчица, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Гускини заби, трабозанъ, бабини зжби — Tribulus terrestris *L.*

Гушавица — Cucubalus baccifer *L.*

Гушевица — Cucubalus baccifer *L.*

Гушеста гължбица, плюскавиче — Silene inflata *L.*

Гушеста гърбица, гърбица, магарешка лобода — Lepidium draba *L.*

Гущериче — Delphinium fissum *W. K.*

Гущерка, диви кошнички, обичниче — Thalictrum aquilegifolium *L.* и др.

Гущерова опашка, бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Гущерче — 1. бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten*; 2. обичниче — Thalictrum *L.*

Гължби, царевица, кукурузъ

Гължбика, сини боровинки — Vaccinium uliginosum *L.*

Гължбинка, сини боровинки Vaccinium uliginosum *L.*

Гължбица — 1. конично плюскавиче — Silene conica *L.*; 2. сини боровинки — Vaccinium uliginosum *L.*

Гължбови оченца, потайниче — Hepatica triloba *Gilib.*

Гължбовъ здравецъ — Geranium columbinum *L.*

Гъмза, винена лоза (порода) — Vitis vinifera *L.*

Гърбава водна леща — Lemna gibba *L.*

Гърбачъ — Periploca graeca *L.*

Гърбица — Lepidium *L.*

Гърбогледъ, звезданъ — Lotus *L.*

Гърленикъ, живиниче, усонче — Prunella vulgaris *L.*

Гърлешки, трънкослива — Prunus insititia *L.*

Гърлица — 1. лубеничникъ — Hibiscus trionum *L.*; 2. живиниче — Scrophularia nodosa *L.*; 3. спержъ — Statice limonium *L.*

Гърличава билка, живиниче — Scrophularia *L.*; 2. кичуресто плюскавче — Silene armeria *L.*

Гърличава трева — 1. Potentilla reptans *L.*; 2. Statice *L.*; S. limonium *L.*

Гърличаво билье — Scleranthus perennis *L.*

Гърличавото — Hibiscus trionum *L.*

Гърличе — 1. мерджанче, синиски ягоди — Btitum virgatum *L.* (= Chenopodium foliosum *Asch.*); 2. лунна папрать — Botrichium lunaria *Sw.*; 3. сапунче — Saponaria officinalis *L.*; 4. живиниче — Scrohularia nodosa *L.*; 5. дебела мара — Sedum maximum *Sut.*

Гърличева трева — Verbascu

Гърмъ, граница, бѣликаръ, бѣлъ джбъ, лѣтенъ джбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Гърне, блѣнъ, попадийка Hyoscyamus niger *L.*

Гърненца — 1. блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*; 2. лѣковита момкова сълза, нѣтърликъ — Polygonatum officinale *All.*

Гърника, граница, бѣликаръ, лѣтень джбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Гърница, граница, бѣликаръ, лѣтенъ джбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Гърнякъ, граница, бѣликаръ, лѣтенъ джбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Гърсница, конопъ — Cannabis sativa *L.*

Гърчка, царевица, кукурузъ, морузъ, мамулъ — Zea mays *L.*

Гьозумъ (тур.), джодженъ, наче (тур.) — Mentha *L.*

Гьозъ-оту (тур.), очанка — Euphrasia officinalis *Buch.*

Гьоршне, абленъ, планински божуръ — Trollius europaeus *L.*

Гьорджинъ, гергина, тодора Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*

Гюбреница, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Гюзелъ-авратъ (тур.), беладона, старо билье, отровно билье, развалниче — Atropa belladonna *L.*

Гюзумъ (тур.), джодженъ, нане (тур.) — Mentha *L.*

Гюзъмъ (тур.), джодженъ, нане (тур.) — Mentha *L.*

Гюла, ружа — Althaea officinalis *L.*

Гюлъ (тур.) — 1. роза, тръндафилъ — Rosa *L.*; 2. ружа — Althaea *L.*

Гюлъ-фатме (тур.) — 1. медицинска ружа — Althaea officinalis *L.*; 2. градинска ружа — Althaea ro-

Гюневикъ (тур.), синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Гюнско цвѣкье, мъртва коприва, великденче — Lamium purpureum *L.*

Гюнъ-гьормесъ (тур.), пупалка, свѣщница — Oenothera biennis *L.*

Гюргенъ, бѣлъ габъръ — Carpinus betulus *L.*

Гюргина, гергина, годора — Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*

Гюргювденче, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Гюрджинъ — 1. гергина, тодора, стамболче — Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*; 2. абленъ, планински божуръ — Trollius europaeus *L.*

Гюсукъ-оту (тур.), червенъ напръстникъ, дѣдовъ зжбъ — Digitalis purpurea *L.*

Гяволско грозде, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Гяволче, джулюнъ, воденъ орѣхъ — Trapa natans *L.*

Гжба бабинъ пуешъ, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Гжба бучка, бучка — Morchella esculenta *Bull.*

Гжба гозбена плесень, мухълъ Ascophora mucedo *Lnk.*

Гжба дърво, корковъ джбъ — Quercus suber *L.*

Гжба желтурка, припънка Cantharellus cibarius *Fr.*

Гжба зелчица, кладница — Helvella crispa *Fr.*

Гжба зъмска, мухоморка — Amanita muscaria *L.*

Гжба кузу-гьобе (тур.), бучка — Morchella esculenta *Fr.*

Гжба пантерка, петниста печурка — Agaricus pantherinus *DC.*

Гжба печурка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Гжба припънка, печурка —

Гжба таралежъ, космата гжба — Hydnum erinaceum *Scop.*

Гжба хлѣбница, млѣчница, сѣродриска — Lactarius subdulcis *Bul.*

Гжба червено копанче, керино ухо — Peziza aurantiaca *Fl. dan.*

Гжбенъ джбъ, корковъ джбъ — Quercus suber *L.*

Гжби булки, булница, царска гжба — Amanita caesarea *Scop.*

Гжби припънки — Pleurotus ostreatus *Jacq.*

Гжби царски, булка гжба, булница — Amanita caesarea *Scop.*

Гжбовъ брѣстъ — Ulmus campestris *L.* var. suberosa *Wahl.*

Гжбовъ джбъ, корковъ джбъ — Quercus suber *L.*

Гжбокоръ джбъ, корковъ джбъ — Quercus suber *L.*

Гжжва — Sesleria argentea *L.*

Гжзногледица, източна ралица — Delphinium orientale *J. Gay.*

Гжсеница — 1. пачина, пача трева, троскотъ — Polygo-um aviculare *L.*; 2. сива кощрява — Setaria glauca *P. B.*

Гжсеничка, сива кощрява — Setaria glauca *P. B.*

Гжсенична плесень — Botrytis bassiana *Bals.*

Гжсешки петолистникъ, пачи очиболецъ — Potentilla anserina *L.*

Гжсино цвѣте, пачи очиболецъ — Potentilla anserina *L.*

Гжскина трева — 1. бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. пачина, пача трева, троскотъ — Polygonum aviculare *L.*

Гжскини зжби, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Гжскино черво, врабчови чревца, мишакиня — Stellaria media *L.*

Гжсча трева, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Гжшарка — Arabis *L.*

Гжшеница — 1. полски пачи кракъ — Gagea arvensis *Dmrt. Schlt.*; 2. пачина, пача трева, троскотъ — Polygonum aviculare *L.*

Гжшеници, пачи кракъ — Gagea arvensis *Dmrt. Schlt.*

Гжши лисецъ, пачина, пача трева, троскотъ — Polygonum aviculare *L.*

Д

Даа-чичекъ (тур.), росень — Dictamnus albus *L.* (= Dictamnus fraxinella *Pers.*)

Дабъ, джбъ, меше (тур.) — Quercus *L.*

Дадалакъ, брѣй — Tamus communis *L.*

Далагъ (тур.), арабски езикъ, кърмазовъ кактусъ — Opuntia coccineiifera *L.*

Далакъ (тур.), арабски езикъ — Opunita vulgaris Mill., O. coccinelifera *L.*

Далакъ-оту (тур.), алтънче, жълтина — Chrysosplenium alternifolium *L.*

Далачна гжба, дървоедна гжба, кжщна гжба — Merulius lacrimans *Wulf.*

Далачна трева, алтънче, жълтина — Chrysosplenium alternifolium *L.*

Далачница, алтънче, жълтина — Chrysosplenium alternifolium *L.*

Далия, гиргина, тодора — Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*

Далче, гиргина, тодора — Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*

Дамла (тур.), сама китка, омакъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Дамско сърдце — Dicentra spectabilis *L.* (= Diclytra spectabilis *L.*)

Дараджанъ (тур.) — Panicum crus galli *L.*

Дари-фирфилъ (тур.) — Piper nigrum *L.*

Дарчиново дърво, канела — Cinnamomum zeylanicum *Breyn.*

Дарчинъ, канела — Cinnamomum zeylanicum *Breyn.* (= Laurus cinnamomum *L.*)

Даръ-фирфилъ (тур.) — Piper nigrum *L.*

Датула, татулъ — Datura stramonium *L.*

Дафина, лавъръ — Laurus nobilis *L.*

Дафиново дърво, лаврово дърво — Laurus nobilis *L.*

Дафинъ — 1. бѣсно дърво, вълча ягода, вълча жила — Daphne mezereum *L.*; 2. лавъръ — Laurus nobilis *L.*

Дафна — 1. бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*; 2. лавъръ — Laurus nobilis *L.*

Дафнокеросъ, зеленика — Prunus laurocerasus *L.*

Дафнякъ, зеленика — Prunus laurocerasus *L.*

Двоереденъ ечемикъ — Hordeum distichon *L.*

Двоестраненъ оманъ — Inula bifrons *L.*

Двой-трой гащи, лисичина, коонки — Corydalis solida *L.*

Двойдомна дилянка, котешка рева — Valeriana officinalis *L.*

Двойлистенъ салепъ, чингелче, кукувича опашка — Platanthera bifolia *Rich.*

Двойлистенъ кромидъ, синецъ — Scilla bifolia *L.*

Дворняци — Polygonum *L.*

Двугодишна аспра — Lunaria biennis *Moench.*

Двугодишна върбовка, пупалка, свѣщица — Oenothera biennis *L.*

Двудомна коприва, обикновена коприва, голѣма коприва — Urtica dioica *L.*

Двузърнестъ лимецъ — Triticum dicoccum *Schrk.*

Двузжбка, бутракъ — Bidens *L.*

Двузжбникъ, бутракъ — Bidens cernuus *L.*

Двуликъ, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Двулистна кукувича опашка, чингелче — Platanthera bifolia *Rich.*

Двулистникъ, тайникъ — Listera ovata *R. Br.*

Двуреденъ ечмикъ — Hordeum distichon *L.*

Двуцвѣтенъ минзухаръ, шаренъ минзухаръ — Crocus biflorus *Mill.*

Дебела драгана — 1. тлъстица, прозориче — Sedum acre *L.*; 2. дебела мара — Sedum maximum *Sut.*

Дебела мара — 1. тлъстига — Sedum maximum *Sut.* (= Sedum telephium *L.*); 2. дебелецъ, нежитъ — Sempervivum erytraeum *Vel.*

Дебелецъ — 1. дебела мара — Sedum maximum *Sut.*; 2. нежитъ, кашличавче — Sempervivum *L.*

Дебранка, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Дебрянка, петопръстница — Sanicula europaea *L.*

Деве-бой (тур.), бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Деве-дикенъ (тур.) — Silibum marianum *Gärtn.*

Деве-табанъ (тур.) — 1. бърлунче, жълта водна роза, водна тиква — Nuphar luteum *Sw.*; 2. бѣла водна роза — Nymphaea alba *L.*; 3. лотусъ — Nymphaea lotus *L.*

Девесили, меча стжпка — Heracleum *L.*

Девисилъ — 1. бучинишъ, цво-

лига — Conium maculatum *L.*; 2. тимянка — Ferulago silvatica *Bess.*; 3. меча стжпка — Heracleum *L.*; 4. оманъ — Inula hellenium *L.*; 5. селимъ (тур.) — Levisticum officinale *Koch.*; 6. загърличе — Siler trilobum *Scop.*

Деветредъ, невѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Деветсилъ — 1. оманъ — Inula hellenium *L.*; 2. загърличе — Siler trilobum *Scop.*

Девецицовецъ, невѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Девиръ-басанъ (тур.) — Vicia cracca *L.*

Девисилъ — 1. бѣлъ девисилъ — Laserpitium latifolium *L.*; 2. селимъ (тур.) — Levisticum officinale *Koch*

Дека, хвойна (плодътъ) — Juniperus *L.*

Дели-дарж (тур.), лудо просо, диво просо, мохаръ — Setaria italica *P. B.*

Делиджанъ (тур.), пиявица, бълвавица, вратъ — Lolium temulentum *L.*

Делидже (тур.) — 1. мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*; 2. пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Делтовиденъ каранфилъ — Dianthus deltoides *L.*

Делянка, дилянка, котешка трева — Valeriana officinalis *L.*

Демиръ-бозанъ (тур.) — 1. болуръ, кавтарика — Andropogon gryllus *L.* (= Crysopogon gryllus *Trin.*); 2. гайтаника — Melampyrum arvense *L.*; 3. гущерче, диви кошнички, обичниче — Thalictrum aquilegifolium *L.*

Демиръ-бузанъ (тур.) — 1. шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*; 2. загърличе — Siler trilobum *Scop.*

Демиръ-хинди (тур.), варзия — Tamarindus indica *L.*

Демянка, патладжанъ, синь патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Денизъ-кадаифъ (тур.), морски кадаифъ — Chondrus crispus *Lyngb.*

Денисъ кадаифъ (тур.), морски кадаифъ — Chondrus crispus *Lyngb.*

День и нощь, любичица, кокорче, градинска теменуга, трицвѣтна теменуга — Viola tricolor *L.*

Дервишка пишка — 1. козлецъ, змийски лападъ, змийско грозде — Arum italicum *Mill.*, A. maculatum *L.*; 2. рогозъ, папуръ — Thypha *L.*

Дервишко пишче, козлецъ, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*

Дериджень (тур)., прешлица, полски хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Десетозжбенъ тетралянъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Детелина — Trifolium *L.*

Детелъ, детелина — Trifolium *L.*

Детско орѣхче — Myristica fragrans *Hull.* (= M. moschata *Thunbg.*)

Джагалици, джанки — Prunus divaricata *Led.*

Джадж-тарна (тур.), сграбиче, клинавиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Джамбасу (тур.), кавтарика — Andropogon gryllus *L.*

Джангурки, джанки Prunus divaricata *Led.*

Джанки — Prunus divaricata *Led.*

Джанги, джанки — Prunus divaricata *Led.*

Джваркало, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Джвъкало, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Джевизъ (тур.), орѣхъ — Juglans regia *L.*

Дженджефилъ (тур.) — Zingiber officinale *Rosc.*

Дженки, джанки — Prunus divaricata *Led.*

Джеранбеди мюдеверъ (тур.), вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Джергало, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Джефа (тур.), горска поветица, ладолежъ — Calystegia sepium *R. Br.* (= Convolvulus sepium *L.*).

Джехри боя, зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Джигра — 1. драка — Paliurus aculeatus *Lam.*; 2. скрипка — Smilax excelsa *L.*

Джиеръ-оту (тур.), исландски лишей — Cetraria islandica *Asch.*

Джилезница, мушкато — Pelargonium zonale (*L.*) *Ait.*

Джилюнъ, дяволчета, воденъ орѣхъ — Trapa natans *L.*

Джингириена боя, зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Джинджифи (тур.), хинапъ — Zizyphus vulgaris *L.*

Джифи (тур.), рокличка, телеграфче — Ipomoea purpurea *Lam.*

Джифиръ-джифа (тур.), латинка — Tropaeolum majus *L.*

Джоджанъ — Mentha *L.*

Джодженъ — Mentha piperita *Schm.* и др.

Джоджонъ — Mentha piperita *Schm.* и др.

Джоджумъ — Mentha piperita *Schm.* и др.

Джоджунъ — Mentha piperita *Schm.* и др.

Джорджованка — Ranunculus lingua *L.*

Джргало, бучинишъ, цволига — *Conium maculatum L.*

Джуверъ (тур.), зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Джука, дзука — Juncus *L.*

Джулинъ, дяволчета, воденъ орѣхъ — Trapa natans *L.*

Джулунъ, дяволчета, водни орѣхи — Trapa natans *L.*

Джулюнъ, дяволчета, водни орѣхи — Trapa natans *L.*

Джунджуле (тур.) — 1. невѣнъ — Calendula officinalis *L.*; 2. зърника — Rhamnus frangula *L.*; 3. турта, кайма — Tagetes patula *L.*

Джунджуля (тур.), невѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Джурджовецъ (тур.) — 1. лютиче — Ranunculus *L.*; 2. блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Джурджуванка, лютиче — Ranunculus *L.*

Джюнджюля (тур.), невѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Дзандзара, тиква — Cucurbita *L.*

Дзанкамила, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Дзерделии, кайсия, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Дзинзивка, плачуща върба, печална върба — Salix babylonica *L.*

Дзука — 1. прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.* и др.; 2. сита — Juncus *L.*; 3. блатенъ камъшъ, блатенъ шаваръ — Scirpus lacuster *L.*

Дзукова урока — Bupleurum junceum *L.*

Дзуника, звъника, жълтъ кантарионъ, порѣзниче — Hypericum perforatum *L.*

Дзъвнамади, хлопка, шушнирѣ, клопачка — Rhinanthus major *Ehrh.*

Дзъвномадъ, хлопка, клопачка, шушнярѣ — Rhinanthus major *Ehrh.*

Дзъвномудъ хлопка, клопачка — Rhinanthus major *Ehrh.*

Дзюмбюлъ, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка, кукувиче грозде — Muscari racemosum *DC.*

Дива американска лоза, лозина — Ampelopsis hederacea *Michx.*

Дива ачикъ джефа (тур.), поветица, чалърче — Convolvulus arvensis *L.*

Дива боя — 1. зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*; 2. жълта боя — Rhamnus saxatilis *Jacq.*

Дива бръдоква, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Дива вицета, горска глушина — Vicia sepium *L.*

Дива вишна — Prunus mahaleb *L.*, P. chamaecerasus *Jacq.*

Дива вишня Prunus chamaecerasus *Jacq.*

Дива вълница, лугачка, чесалка — Dipsacus silvestris *L.*

Дива вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Дива върба, пиперичe, лисецъ — Polygonum persicaria *L.*

Дива върбичка — Tamarix pallasii *L.*

Дива горва, мокришъ, ливадна пѣнливка — Cardamine pratensis *L.*

Дива горчица, полски синапъ, хардалъ — Sinapis arvensis *L.*

Дива греча, елда — Polygonum fagopyrum *L.*

Дива гръста, бударица — Galeopsis versicolor *Curt.*

Дива детелина — 1. дива люцерна, жълта люцерна — Medicago falcata *L.*; 2. грашица, еспарзетъ — Onobrychis sativa *Lam.*

Дива джефа, поветица, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*

Дива дюля, ирга — Amelanchier vulgaris *Mich.*

Дива зелка, решетка, вишино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Дива кадънка, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Дива кандилка 1. сибирско звънче — Campanula sibirica *L.*; 2. италиински повитъ — Clematis

Дива кокошка, кандилки, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*

Дива коприва, мъртва коприва — Lamium *L.*

Дива котка, сѫсънка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Дива кошничка, гущерче, обичниче — Thalictrum aquilegifolium *L.*

Дива краставица, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.* (=Momordica elaterium *L.*).

Дива краставичина, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.*

Дива краставичиня, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.*

Дива краставичка, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.*

Дива круша — 1. каменка, ахладка, сланопаджа — Pirus amygdaliformis *Kit.*; 2. дивечка — P. communis *L.*

Дива кѫклица, кървавиче — Agrostemma coronaria *L.* (= Lychnis coronaria *Lam.*).

Дива лападъ, змиярникъ, змийски лападъ, змийско грозде, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Дива латина, слабонога, недопирка — Impatiens nolitangere *L.*

Дива лахна, раноцелебникъ, мѫдрица — Sisymbrium officinale (*L.*) *Scop.*

Дива лекя, игловръхъ, сипаница, поималка — Alyssum calycinum *L.*, A. minimum *Willd.* и др.

Дива леска — 1. бѣла леска — Corylus colurna *L.*; 2. елха, елша — Alnus glutinosa *Gärtn.*, A. incana *Moench.*

Дива леща — Alyssum calycinum *L.* и др.

Дива липа Tilia grandifolia *Neilr.*

Дива лобода 1. магарешка

L., Ch. album *L.*, Ch. murale *L.*; 3. чувенъ, дивъ спанакъ — Chenopodium bonus henricus *L.*

Дива лоза — 1. лозина, дива американска лоза — Ampelopsis hederacea *Michx.*; 2. дива тиква — Bryonia alba *L.*; 3. лозница Vitis vinifera *L* subsp. silvestris (*Gmel*).

Дива любика, трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor *L*.

Дива маслина, миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*

Дива мерудия — 1. дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*; 2. катушка, блатна коприва, диво нане — Lycopus europaeus *L.*; 3. дивъ джолженъ — Mentha silvestris *L.*; 4. бедреница, дивъ анасонъ Pimpinella saxifraga *L.*

Дива метла, пиренъ, метла — Erica arborea *L.*

Дива метлица, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Дива миродия — 1. дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*; 3. бучинишъ, бучлига — Conium maculatum *L.*

Дива мирvдия, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Дива молофа, слѣзъ, камилякъ — Malva vulgaris *Fries.*

Дива моминска сълза, момкова сълза, одраки — Polygonatum latifolium *Desf.*

Дива мушанка, кокорче, трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Дива мята, дивъ джодженъ, диво нане — Mentha silvestris *L.*

Дива мятва — 1. дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*; 2. бъзовлѣкъ, конски босилекъ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Дива нагезма, катушка, блатна коприва — Lycopus europaeus *L.*

Дива нана, *катушка, блатна коприна* Lycopus europaeus *L.*

Дива оскруша 1. офика, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*; 2. брекиня Sorbus torminalis *Crtz.*

Дива папрать — 1. мжжка папрать, противоглистна папрать — Nephrodium filix mas *Rich.* (= Aspidium filix mas (*L.*) *Sw.*; 2. изтравниче, страшниче, черна папрать Asplenium trichomanes *L.*

Дива пепель, разводникъ Solanum dulcamara *L.*

Дива попадийка, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Дива поточарка, стравниче, горски мокришъ — Nasturtium silvestre *R. Br.*

Дива праскова, прасковиня, дивъ бадемъ — Amygladus nana *L.*

Дива пшеница, *пирей* — Triticum repens *L.* (= Agropyrum repens *P. B.*).

Дива радика, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Дива ралица, ралица — Delphinium consolida *L.*

Дива раличка — Delphinium consolida *L.*

Дива рапица — Brassica elongata *L.*

Дива рокличка, поветица, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*

Дива ружа — 1. бѣла ружа, лѣковита ружа — Althaea officinalis *L.*; 2. бледа ружа, тополка — Althaea pallida *W. K.*

Дива рѣпа, гърбица, магарешка лобода — Lepidium draba *L.*

Дива рѣпица — Raphanus raphanistrum *L.*

Дива рѣпичка — Raphanus raphanistrum *L.*

Дива скоруша — 1. офика, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*; 2. брекиня — S. torminalis (*L.*) *Crtz.*

Дива скруша, офика, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Дива слачка — 1. горска поветица, ладолежъ — Calystegia sepium *R. Br.*; 2. полска поветица, чаларче — Convolvulus arvensis *L.*

Дива слива, джанка — Prunus divaricata *Led.*

Дива смокина — Ficus carica *L.*

Дива теменуга — Viola canina *L.*

Дива тиква — 1. луда тиква, черна тиква — Bryonia alba *L.*; 2. водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Дива тлъстига, обичникъ, каменоломка — Saxifraga aizoon *L.*

Дива тученица, тученица, тлъстига — Portulaca oleracea *L.*

Дива хурка, прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Дива цикория, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Дива череша — 1. копривка, читламбукъ (тур.) — Celtis australis *L.*; 2. мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*; 3. дива вишня — Prunus mahaleb *L.*; 4. пѣсъкиня — P. padus *L.*

Дива черница, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Дива чубрица — 1. овча чубрица — Satureja coerulea *Jka*, S. kitaibelii *Wrzb.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Дива шипка, шипка — Rosa canina *L.* и др.

Дива ябълка — 1. голия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*; 2. ябълка дивечка, киселица — Pirus malus *L.*

Дива ягода — 1. гърличе, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*; 2 очиболецъ — Potentilla *L.*

Дивачка, ахладка круша, руйница круша — Pirus amygdali-

Дивдилянка, дилянка, коча грева — Valeriana officinalis *L.*

Дивекиня, дива вишня — Prunus mahaleb *L.*

Дивекъ, голия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*

Диви боровинки — Arctostaphylos uva ursi (*L.*) *Spreng.*

Диви детелини, грашица, еспарзетъ — Onobrychis *L.*

Диви зайченца, луличка, конопка — Linaria vulgaris *Mill.*

Диви карамфилчета — Dianthus *L.*

Дивъ карамфилъ — Dianthus *L.*

Диви кошнички — 1. орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula L.; 2. гущерче, обичниче — Thalictrum aquilegifolium *L.*

Диви краставички, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= Momordica elaterium *L.*).

Диви лалета — 1. ведрица — Fritillaria pontica *Wahl.*; 2. тѣснолистно лале — Tulipa silvestris *L.*

Диви очета, кокорче, любичица, трицвѣтна теменуга — Viola tricolor *L.*

Дивизма, лопенъ, свѣщилка, овча опашка — Verbascum *L.*, V. thapsiforme *Schrad.* и др.

Дивизна, лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Дивия грахъ — Lathyrus *L.*

Дивисилъ — 1. черенъ дивисилъ — Heracleum verticillatum *Panč.*; 2. тиминка — Ferulago silvatica *Bess.*; 3. меча стжпка — Heracleum ternatum *Vel.*; 4. оманъ — Inula helenium *L.*; 5. бѣлъ дивисилъ — Laserpitium latifolium *L.*; 6. самодивска трева — Peucedanum *L.*; 7. шапиче — Seseli rigidum *W. K.* и др.; 8. загърличе, дивъ морачъ — Siler trilobum *Scop.*

Дивискалумъ, ралица — Del-

Дивличей, тиквички — Cucurbita melopepo *L.*

Дивлянка, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Диво арапче, бѣлоградче, самогризка — Scabiosa *L.*

Диво грозде — Vitis vinifera *L.* subsp. silvestris *Gmel.*

Диво динче, църкало, дива краставица — Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= Momordica elaterium *L.*).

Диво дърво, плюскачъ, мѣхурникъ — Colutea arborescens *L.*

Диво зеле, блатна дрѣнка — Crambe maritima *L.*

Диво зюмбюлче — Hyacynthus leucophaeus *Stev.*

Диво кукунарко, ралица — Delphinium consolida *L.*

Диво къзнъзлия, ралица — Delphinium consolida *L.*

Диво лале — 1. горска сьсънка — Anemone silvestris *L.*; 2. ведрица, тугъ — Fritillaria *L.*; 3. тѣснолистно лале — Tulipa silvestris *L.*

Диво лико, бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*

Диво мартинче, пачи кракъ — Gagea *L.*

Диво мерудье, блатна коприва, катушка, диво нане — Lycopus europaeus *L.*

Диво нане — 1. блатна коприва, катушка — Lycopus europaeus *L.*; 2. дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*

Диво оче, миризлива теменуга, любика — Viola odorata *L.*

Диво помниче, горска незабравка, горско помниче — Myosotis silvatica *Hoffm.*

Диво просо, мохаръ — Setaria italica *P. B.*

Диво салкъмче, жаблекъ — Galega officinalis *L.*

Диво телеграфче, поветица, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*

Диво хаджийче, луличка, конопка — Linaria vulgaris *Mill.*

Диво цвекло — Beta trigyna *W.K.*

Диво червейче, незабравка, помниче — Myosotis *L.*

Диво шекерче — 1. костиломъ — Lathyrus latifolius *L.*; 2. сѣкирка, фасуличе — Orobus vernus *L.*

Дивски чамширъ, кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Дивякиня, ахладка, алфатка, руйница — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Дивясилъ, оманъ, чернокосъ — Inula hellenium *L.*

Дивячка, алфатка, ахлатка, руйница — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Дивячкина, ахладка круша, руйница, сланопаджа — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Дивъ анасонъ, бедреница — Pimpinella saxifraga *L.*

Дивъ ашашъ, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Дивъ бадемъ, прасковиня — Amygdalus nana *L.*

Дивъ бадиянъ, росенъ, самодивско цвѣте — Dictamnus albus *L.*

Дивъ бобъ — Vicia narbonensis *L.*

Дивъ божуръ Paeonia decora *Anders*

Дивъ бозъ, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Дивъ босилекъ, богородиче, миризливка — Calamintha *L.*

Дивъ босилякъ — 1. богородиче, миризливка — Calamintha *L.*; 2. дивъ джодженъ, дива мента — Mentha silvestris *L.*

Дивъ брочъ — 1. лазаркиня — Asperula odorata *L.*; 2. милосърдниче — Asperula taurina *L.*

Дивъ брошъ, брошъ, бояджийски брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Дивъ бъзъ, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Дивъ вълчецъ, решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Дивъ грахъ — 1. каносникъ — Lathyrus odoratus *L.*; 2. жълто шекерче, ливадна сѣкирка — L. pratensis *L.*; 3. орѣшакъ, орѣшецъ — L. tuberosus *L.*; 4. грашица, еспарзетъ — Onobrychis *L.*; 5. полски грахъ — Pisum etatius *M. B.*; 6. горска глушина — Vicia sepium *L.*

Дивъ гьозумъ, дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*

Дивъ гюзумъ, дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*

Дивъ гюлъ, шипка — Rosa canina *L.*

Дивъ джоджявъ — Mentha silvestris *L.* и др.

Дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.* и др.

Дивъ джоджунъ — 1. плакунъ, върболистъ — Lythrum salicaria *L.*; 2. диво нане, дива мента — Mentha silvestris *L.*

Дивъ димлюсъ — 1. водна коприва, катушка — Lycopus europaeus *L.*; 2. дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*; 3. бъзовлѣкъ, конски босилекъ, полска какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Дивъ дрѣнъ, мекишъ — Acer tataricum *L.*

Дивъ ечемикъ, класатица, миши ечемикъ — Hordeum murinum *L.*

Дивъ живовлѣкъ, срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*

Дивъ жиловлѣкъ, срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*

Дивъ замбакъ, патета, малка перуника — Iris pumila *L.*

Дивъ здравецъ — Geranium *L.*

Дивъ зимбулъ, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Дивъ зюмбюлъ — 1. зюмбюлче — Hyacynthus leucophaeus *Stev.*; 2. синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Дивъ каранфилъ — Dianthus *L.*

Дивъ каранфилъ — Dianthus *L.*

Дивъ кервизъ, азмацукъ — Anthriscus silvestris *Hoffm.*

Дивъ кестенъ, конски кестенъ — Aesculus hippocastanum *L.*

Дивъ кимионъ, нузла — Tordylium maximum *L.*

Дивъ киселецъ, киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*

Дивъ кобакъ, лопенъ, свѣщилка, овча опашка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Дивъ копъръ — Meum athamanticum *Jacq.*

Дивъ костенъ, дива краставица, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= Momordica elaterium *L.*).

Дивъ костонъ, дива краставица, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.*

Дивъ кремъ, дива перуника, патета, бибета — Iris sintenisii *Jka.*

Дивъ кукунаръ — Verbascum phoeniceum *L*

Дивъ кустенъ, дяволчета, джулюнъ — Trapa natans *L.*

Дивъ кучанъ, вилино сито, решетка — Carlina acanthifolia *All.*

Дивъ кървавъ здравецъ — Geranium sanguineum *L.*

Дивъ лападъ, щавелъ — Rumex *L.*

Дивъ лапатъ, щавелъ — Rumex *L.*

Дивъ ленъ — 1. пушица — Eriophorum latifolium *Hoppe*; 2. бударица, бъзовлѣкъ — Galeopsis tetrahit *L.*; 3. синъ дивъ ленъ — Linum austricum *L.*; 4. жълтъ дивъ ленъ — L. flavum *L.*

Дивъ лилякъ, бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*

Дивъ лукъ — Allium schoenoprasum *L.*, A. scorodoprasum *L.*, A. ursium *L.* и др.

Дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*

Дивъ майданозъ — Aethusa cynapium *L.*, Conium maculatum *L.*

Дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver dubium *L.*, P. rhoeas *L.* и др.

Дивъ мерджанъ, червенъ мерджанъ, френско грозде — Ribes petraeum *Wulf.*

Дивъ морачъ, нузла — Siler trilobum *Scop.*

Дивъ морковъ — 1. морковъ, срамниче — Daucus carota *L.*; 2. пастърнакъ — Pastinaca sativa *L.*

Дивъ мохаръ, гжсеничка, кощрява — Setaria *P. B.*

Дивъ нарь, наръ — Punica granatum *L.*

Дивъ невѣнъ, омайникъ, калешъ, подщрекъ, свекървини очи — Geum coccineum *S. S.*

Дивъ невянъ, острига — Asperugo procumbens *L.*

Дивъ овесъ — 1. Avena fatua *L.*; 2. овсига — Bromus *L.*

Дивъ орефъ, татулъ — Datura stramonium *L.*

Дивъ памукъ, лубеничникъ — Hibiscus trionum *L.*

Дивъ пелинъ — 1. жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*; 2. чернобѣлъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Дивъ перушанъ, черника — Nigella arvensis *L.*

Дивъ пиперъ — 1. бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*; 2. прозориче, жълта тлъстига — Sedum acre *L.*

Дивъ пипонъ, дива краставица, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= Momordica elaterium *L.*

Дивъ рожковъ — Cercis siliquastrum *L.*

Дивъ рошковъ — Cercis siliquastrum *L.*

Дивъ селимъ, гушерче, диви кошнички, обичниче — Thalictrum aquilegifolium *L.*

Дивъ синапъ — Brassica nigra *L.*

Дивъ сльнчогледъ — Doronicum *L.*, D austriacum *Jacq.*, D. cordifolium *Sternb.*

Дивъ слѣзъ, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*, M. vulgaris *Fries.*

Дивъ спанакъ — 1. гърличе, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*; 2. чуненъ — Chenopodium bonus henricus *L.*

Дивъ тилъ, занбунъ, сминдухъ, тилчецъ — Trigonella coerulea *Ser.*

Дивъ трандафелъ шипка — Rosa canina *L.* и др.

Дивъ трандафилъ, шипка — Rosa canina *L.*

Дивъ трендафилъ, шипка — Rosa canina *L.* и др.

Дивъ трибѣлъ, трибѣлъ — Smyrnium perfoliatum *L.*

Дивъ трубенъ, дивъ слънчогледъ — Doronicum cordifolium *Sternb.*

Дивъ трянлафилъ, шипка — Rosa canina *L.*

Дивъ тръндафилъ, шипка — Rosa canina *L.* и др.

Дивъ тютюнъ — 1. мекь буренъ — Conringia austriaca *Andrz.*; 2. боянка, маясълче — Erysimum *L.*, E. crepidifolium *Rchb.*; 3. шапиче — Inula oculus christi *L.*

Дивъ фасуль, пачина, пача трева, троскотъ — Polygonum aviculare *L.*

Дивъ фий, космата глушина, косматъ уровъ — Vicia hirsuta *Koch.*

Дивъ хашашъ, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Дивъ хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Дивъ хюнапъ, хинапъ (гур.) — Zizyphus vulgaris *Lam.*

Дивъ чай — 1. бѣла дъвка, рунолистъ — Filago arvensis *L.*; 2.

добруджански чай — Linosyris villosa *Cass* (= Aster villosus *DC.*); 3. риганъ, черноврѫхче — Origanum vulgare *L.*

Дивъ чемширъ — 1. пчела, самодивски чемширъ — Ruscus aculeatus *L.*; 2. киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*; 3. зеленика — Phyllirea media *L.*

Дивъ чесанъ — Allium schoenoprasum *L.*, A. ursinum *L.*

Дивъ чесънъ — Allium ursinum *L.*, A. schoenoprasum *L.*

Дивъ шафранъ — 1. шафраника — Carthamus tinctorius *L.*; 2. есененъ минзухаръ, мразовецъ — Colchicum autumnale *L.*

Дивъ юзамъ, дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*

Дивъ юзъмъ, дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*

Дивъ ясминъ, бирбинче, филче — Philadelphus coronarius *L.*

Дилианка, мотовилка, дилянчица — Valerianella olitoria *Poll.*

Дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Дилянчица, мотовилка — Valerianella olitoria *Poll.*

Дилянъ, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Димиръ-инди (тур.), варзия — Tamarindus indica *L.*

Димитровка, димитровче, свободна вдовица — Aster amellus *L.*

Димитровска ружа — 1. димитровче, свободна вдовица — Aster amellus *L.*; 2. хризантема — Chrysanthemum indicum *L.*

Димитровче — 1. свободна вдовица, димитровка — Aster amellus *L.*; 2. хризантема — Chrysanthemum indicum *L.*

Димлюсъ (тур.), дивъ джодженъ, дива мента — Mentha pulegium *L.*

Димна трева, росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Димяниче, благъ бъзъ — Archangelica officinalis *Hoffm.*

Димянка, росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Диневка, динче — Sanguisorba minor *Scop.*

Диниче — Sanguisorba minor *Scop.*, S. officinalis *L.*

Динка — Sanguisorba minor *Scop.*, S. officinalis *L.*

Динче—Sanguisorba minor *Scop.*

Диньоподобенъ кактусъ — Melocactus communis *L.*

Диня, лобеница, лубеница, карпузъ (тур.) — Citrullus vulgaris *Schrad.* (= Cucumis citrullus *Sering.*).

Дланица, длaногрудка, богородична рѫка — Gymnadenia conopea *R. Br.*

Дланoвка, шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Дланогрудка, дланица, богородична рѫка — Gymnadenia conopea *R. Br.*

Дългнеста коприва, голѣма коприва — Urtica dioica *L.*

Дна — Silene waldsteinii *Grsb.*

Днайвица — Silene waldsteinii *Grsb.*

Добра дева, прасковолистно звънче — Campanula persicifolia *L.*

Добринка, бъзовлѣкъ, какула, конски босилекъ, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Добрича, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Добриче — 1. мѣхунка, фенерче—Physalis alkekengi *L.*; 2. живиниче, усоиче — Prunella vulgaris *L.*

Добричъ, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Доброцвѣтъ, дивъ рожковъ — Cercis siliquastrum *L.*

Добруджански чай — Linosyris villosa (*DC.*) *Cass.* (= Aster villosus *DC.*)

Добружникъ, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Дождевикъ, прахавица, пърхутка — Lycoperdon bovista *L.*

Дождяникъ, прахавица, пърхутка — Lycoperdon bovista *L.*

Дойкинче, лъвска муцунка, кученце, арсланче — Anthirrhinum majus *L.*

Докусъ-дену (тур.), кандилки, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*

Докусъ-донлия (тур.), кандилки, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*

Доленъ, самодивско изтравниче — Cardamine impatiens *L.*

Долма (тур.), тиквички — Cucurbita melopepo *L.*

Долма-кабакъ (тур.), тиквички — Cucurbita melopepo *L.*

Домата, домати — Lycopersicum esculentum *Mill.* (= Solanum lycopersicum *L.*)

Домати — Lycopersicum esculentum *Mill.* (= Solanum lycopersicum *L.*).

Доматъ — Solanum lycopersicum *L.* (= Lycopersicum esculentum *Mill.*).

Домашенъ коренъ, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Домашна гжба — Merulius lacrimans *Wulf.*

Домашна коприва, дяволска уста — Leonurus cardiaca *L.*

Домашна слива — Prunus domestica *L.*

Домашно индиго, сърпецъ, синилникъ — Isatis tinctoria *L.*

Домостойка, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Донабда, гологлавче, топузче — Globularia vulgaris *L.* (= Globularia willkommi *Nym.*).

Донадба, гологлавче, топузче — Globularia vulgaris *L.*

Драгайка, енювче, лепка — Galium *L.*

Драговицъ, винче, паче гнѣздо Anchusa barellieri *DC.*

Драгулъ, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Драгунъ, слива (порода) Prunus domestica *L.*

Драка — 1. мерджанче, обички — Lycium barbatum *L.*; 2. христовъ трънъ, чалия (тур.) Paliurus aculeatus *Lam.* (= Paliurus australis *Gärtn.*); 3. акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Драконово дърво — Dracaena draco *L.*

Дракъ, горска метла — Sarothamnus scoparius *Wimm.*

Драмбъзъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Дранбъзъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Дранза, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Драфилъ, детелина — Trifolium pratense *L.*

Драхнали, комарки — Arbutus andrachne *L.*

Дращи гжзъ, шипка (плодоветѣ) — Rosa canina *L.*

Дребенъ бадемъ, дивъ бадемъ, прасковиня — Amygdalus nana *L.*

Дребенъ жабунякъ, дребна водна леща — Lemna minor *L.*

Дребенъ звезделъ — Medicago minima *Bert.*

Дребенъ зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Дребенъ камилекъ, дребенъ слѣзъ, окрелче — Malva rotundifolia *L.*

Дребенъ лопушъ, малъкъ репей, малъкъ чичекъ — Lappa minor (*L.*) *DC.*

Дребенъ лукъ — Allium schoenoprasum *L.*

Дребенъ макъ — Papaver dubium *L.*, P. rhoeas *L.*

Дребенъ малаешъ, лотусъ — Nymphaea lotus *L.*

Дребенъ овесъ, французски райграсъ — Arrhenantherum avenaceum *P. B.*

Дребенъ пелинъ, бѣла дъвка — Filago arvensis *L.*

Дребенъ пилинъ, бѣла дъвка — Filago arvensis *L.*

Дребенъ слѣзъ, окрелче — Malva rotundifolia *L.*

Дребенъ червенъ рѣпонъ, рѣпички — Raphanus sativus *L.* var. radicula *Pers.*

Дребна водна леша — Lemna minor *L.*

Дребна коприва, гръцка коприва — Urtica urens *L.*

Дребна кукувича прежда — Cuscuta epithimum *L.*

Дребна лай-кучка — 1. подрумиче, лайка, лай-кучка — Matricaria chamomilla *L.*; 2. парички, очици — Bellis perennis *L.*

Дребна пластица, бусика, дива трева — Deschampsia caespitosa *P. B.*

Дребна поималка, игловръхъ, сипаница — Alyssum minimum *Willd.*

Дребна сушеница — Xeranthemum cylindraceum *S. S.*

Дребна маргаритка, лай-кучка, лайка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Дребно кокиче, парички, очички — Bellis perennis *L.*

Дребно сапунче, изсипливче, прилжтница, бѣлило — Herniaria incana *Lam.*

Дребнозърнесто просо, мохаръ — Setaria italica *P. B.*

Дребнолистна липа — Tilia parvifolia *Ehrh.* (= Tilia cordata

Дребноцвѣтна върболика, върбовка — Epilobium parviflorum *Schreb.*

Дрѣмавче, блатно кокиче — Leucojum aestivum *L.*

Дрѣмникъ, блатокорникъ — Epipactis *Crantz*, E. palustris *Crantz.*

Дримбица, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Дрипавка — Crepis *L.*, C. rhoeadifolia *M. B.* и др.

Дрислива слива, трънка — Prunus spinosa *L.*

Дрислива трева — 1. жълтъ бардунъ — Asphodeline liburnica *Rchb.*; 2. малко шумкавче, кжпалка — Pulicaria vulgaris *Gärtn.*

Дрисливче, кжпалка, малко шумкавче — Pulicaria vulgaris *Gärtn.*

Дрисливъ шебой, жълтъ шибой, менекше — Cheiranthus cheiri *L.*

Дробица — Neslia paniculata *Desv.*

Дробиченъ мъхъ, кладенчевъ мъхъ — Marchantia polymorpha *L.*

Дробникъ, гължбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*)

Дрождие, кваснн гжбички — Saccharomyces *sp. div.*

Друмиче — 1. лай-кучка, лайка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*; 2. пиринейски мокришъ — Nasturtium pyrenaicum *R. Br.*; 3. орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Друмниче, лай-кучка, лайка — Matricaria chamomilla *L.*

Друмче, поточарка, кресонъ (франц.) — Nasturtium officinale *R. Br.*

Дръвесница, черненушка, ма-

Дрьвестъ мъхъ, брадатъ мъхъ Usnea barbata *Fr.*

Дръма-гюзель (тур.) — 1. зайчи уши — Knautia arvensis *L.*

Дрънбъзъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Дрънчилка, калугерка — Vaccaria parviflora *Moench.*

Дрѣне — Cornus mas *L.*

Дрѣнина — Cornus mas *L.*

Дрѣница — Cornus mas *L.*

Дрѣнка — Cornus mas *L.*

Дрѣновица — Cornus mas *L.*

Дрѣнче — Callitriche vernalis *Kütz.*

Дрѣнъ — Cornus mas *L.*

Дрѣнъ-бъзъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L*

Дрѣнъ некучи дрѣнъ, устрелъ — Cynanchum laxum *Bartl.* (=Vincetoxicum laxum *Gordr.*

Дрявка, бутурче — Gyclamen neapolitanum *Ten.*

Дуалки-ачи (тур.), драхнали, комарки — Arbutus andrachne *L.*

Дубче, поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Дувакъ, гулия, земни ябълки -- Helianthus tuberosus *L.*

Дуваника, хлопка, клопачка, шушняръ — Rhinanthus major *Ehrh.*

Дуда — 1. бѣла черница — Morus alba *L.*; 2. черна черница — M. nigra *L.*

Дудули — 1. бѣла черница — Morus alba *L.*; 2. черна черница — M. nigra *L.*

Дудъ — 1. бѣла черница — Morus alba *L.*; 2. черна черница — M. nigra *L.*

Дудъ-агаджи (тур.), черна черница — Morus nigra *L.*

Дула, дюла — Cydonia vulgaris *Pers.*

Дулъ-апталъ (тур.), бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*

Дулъ-овратъ (тур.), репей, чичекъ, лопушъ Lappa major *Gärtn.*

Дуля — Cydonia vulgaris *Pers.*

Думбравникъ, конопка Eupatorium cannabinum *L.*

Дуня — Cydonia vulgaris *Pers.*

Дупекъ — 1. турта, чалмичка — Tagetes erecta *L.*; 2. камшина, ирговаика — Zinia elegans *Jacq.*

Дургунье, трънкослива — Prunus insititia *Ledb.*

Дурдулянъ, коча трева, дилянка — Valeriana officinalis *L.*

Дуръ-да-бакъ (тур.), ракидивица — Tamarix pallasii *L.*

Духанъ, тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Душица — 1. космата звъника — Hypericum hirsutum *L.*; 2. риганъ, връшнякъ — Origanum vulgare *L.*; 3. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Дъвка — 1. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*; 2. салата — Lactuca *L.*; 3. сакъзно дърво — Pistatia lentiscus *L.*

Дъждовница, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Дълга коприва, голѣма коприва — Urtica dioica *L.*

Дългогроздеста бѣлушка, голѣмъ гарвански лукъ — Ornithogalum narbonense *L.*

Дълголистенъ жиловлѣкъ, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Дълголистенъ жиловникъ, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Дълголистенъ лопенъ — Verbascum longifolium *Ten.*

Дълголистна коприва, голѣма коприва — Urtica dioica *L.*

Дългоосилна овсига — Bromus sterilis *L.*

Дървена гжба — 1. дървоедна гжба — Merulius lacrimans *Wulf.*

2. прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Дървена ружа, градинска ружа — Althaea rosea *Cav.*

Дървенисть бъзъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Дървеница, круша (порода) — Pirus communis *L.*

Дървеничавъ буренъ, метла — Artemisia annua *L.*

Дървениче, метла — Artemisia annua *L.*

Дървенка, метличка — Centaurea cyanus *L.*

Дървенъ басъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Дървенъ бозъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Дървенякъ, круша (породи) — Pirus communis *L.*

Дървоядна гжба, кжщна гжба — Merulius lacrimans *Wulf.*

Дьонъ-дьонъ, часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Дѣдилница, дяглица, капливка, поганица — Aegopodium podagraria *L.*

Дѣдова лула — 1. бабинъ прешленъ, дѣдово винце — Lamium amplexicaule *L.*; 2. петниста мъртва коприва — L. maculatum *L.*

Дѣдови дисаги, щавунякъ — Rumex alpinus *L.*

Дѣдови зжби — 1. напръстникъ — Digitalis *L.*, D. viridiflora *Lindl.*; 2. воловодецъ — Orobanche caryophyllacea *Smk.* и др.

Дѣдово винце — Lamium *L.*, L. album *L.*, L. amplexicaule *L.*

Дѣдовъ зжбъ — 1. бѣсниче, напръстникъ — Digitalis *L.*, D. ambygua *Murr.*, D. purpurea *L.*; 2. воловодецъ, лехусниче — Orobanche caryophyllacea *Smk.*, O. rubens *Wallroth.*

Дѣленче, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Дѣльникъ, дяглица, капливка, поганица — Aegopodium podagraria *L.*

Дѣлянка — 1. дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*; 2. мотовилка — Valerianella olitoria *Pall.*

Дюла — Cydonia vulgaris *Pers.*

Дюлъ, детелина — Trifolium *L.*

Дюля — Cydonia vulgaris *Pers.*

Дяволецъ — Chaiturus marrubiastrum *Ehrh.*

Дяволска върба, миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*

Дяволска гризка, синьоглавче — Succisa pratensis *Moench.*

Дяволска гжба — Boletus satanas *Lenz.*

Дяволска кръвь — Dracaena draco *L.*

Дяволска метла, безсмъртниче, неувѣхниче — Xeranthemum annuum *L.*

Дяволска смърдечка — Boletus satanas *Lenz.*

Дяволска трева, ралица — Delphinium consolida *L.*

Дяволска уста — Leonurus cardiaca *L.*

Дяволски нокти, локъть — Lonicera caprifolium *L.*

Дяволски орѣхъ, дяволче, джулюнъ — Trapa natans *L.*

Дяволско говно, вонеща смола — Ferula assa foetida *L.*

Дяволско дърво — 1. воденъ габъръ — Ostrya carpinifolia *Scop.*; 2. мукиня — Sorbus aria *Crtz.*; 3. брекиня — Sorbus torminalis *L.*

Дяволско лайно, вонеща смола — Ferula assa foetida *L.*

Дяволско орѣхче, дяволче, джу-

Дяволъ, брекиня — Sorbus torminalis *L.*

Дяглица, капливка, поганица — Aegopodium podagraria *L.*

Дятелина — Trifolium *L.*

Джбика, джбъ, меше (тур.) — Quercus *L.*

Джбица, джбъ, меше (тур.) — Quercus *L.*

Джбова любица — Veronica teucrium *L.*

Джболистно великденче — Veronica chamaedrys *L.*

Джбравка, копутина — Melittis melissophyllum *L.*

Джбравникъ, конопка — Eupatorium cannabinum *L.*

Джбче, поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Джбъ, благунь, горунъ, граница, церъ, меше (тур.) — Quercus *L.*

Е

Европейска лиственица — Larix europaea *DC.*

Европейска червеножлътка, чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Европейско индиго, синилникъ, сърпица — Isatis tinctoria *L.*

Египетски майчинъ листъ, селемики (тур.) — Cassia acutifolia *Del.*

Египетска смоква, смокиня — Ficus sycomorus *L.*

Еглика, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Еглича, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Егличе, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Еделвайсъ (нѣм.), балканска звезда — Gnaphalium leontopodium *Scop.* (= Leontopodium alpinum *Cass.*

Едерлесъ-чиче (тур.), салепъ — Orchis morio *L.*

Еди бостанъ (тур.), ралица — Delphinium consolida *L.*

Едлива бучка, бучка — Morchella esculenta *Bull.*

Едлива червенушка — Russula vesca *Fris.*

Едливъ папирусъ — Cyperus

едногодишна живолина — Mercurialis annua *L.*

Едногодишна дзука — Juncus bufonius *L.*

Едногодишна живолина, пролѣзъ — Mercurialis annua *L.*

Едногодишна ливадина — Poa annua *L.*

Едногодишна метлика ливадина — Poa annua *L.*

Едногодишна хрущялка — Scleranthus annuus *L.*

Едногодишна чернилка, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Еднодомна дива тиква, дива тиква — Bryonia alba *L.*

Еднозърнесть лимецъ — Triticum monococcum *L.*

Еднококичковъ глогъ, бѣлъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Едностранно звънче — Campanula rapunculoides *L.*

Едностранно наваличе — Pyrola secunda *L.*

Едностръка тинтява — Gentiana pneumonathe *L.*

Едностръкъ мъхъ, обикновенъ мъхъ — Polytrichum commune *Hedw.*

Едноцвѣтна свѣтлика, зайчи хлѣбъ — Luzula forsteri *DC.*

Едноцвѣтна тинтява — Gentiana aestiva *R. S.*

Едра власица — Eragrostis major (*L.*) *Host.*

Едра главня, мазна житна главня — Tilletia levis *Kühn.*

Едра горчивка, жълта тинтява — Gentiana lutea *L.* var. symphyandra *Murb.*

Едра граница, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Едра еньовка, жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Едра лай-кучка — Chrysanthemum parthenium *Benth.*

Едра лай-лай-кучка, маргаритка, бѣла рада, майчица — Chrysanthemum leucanthemum *L.*

Едра латинка, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Едра любица, дѫболистно великденче — Veronica chamaedrys *L.*

Едра момина сълза, блатно кокиче, дрѣмавче — Leucojum aestivum *L.*

Едра папаръ конска папрать, орлова папрать, кюмюрджийска папрать — Pteridium aquilinum *Gled.* (= Pteris aquilina *L.*)

Едра пришница, живиниче, усоиче — Prunella graudiflora *Jacq.*

Едра пръшлика, едра прешлица, голѣмъ хвощъ — Equisetum maximum *Lam.* (= E. telmateja *Ehrh.*).

Едра хайдучица — Lactuca scariola *L.*

Едрецъ, пиперичс Polygonum amphibium *L.*

Едро винче, паче гнѣздо — Anchusa italica *Betz.*

Едро кокиче — 1. маргаритка, бѣла рада — Chrysanthemum leucanthemum *L.*; 2. дрѣмавче, блатно кокиче — Leucojum aestivum *L.*

Едро просо, медуница — Holcus lanatus *L.*

Едрозърна пшеница, едрозърнесть лимецъ — Triticum monococcum *L.*

Едролистенъ жиловлѣкъ — Plantago major *L*

Едролистенъ лопенъ, черенъ лопенъ — Verbascum abietinum *Borb.*

Едролистенъ репей, чичекъ, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*

Едролистенъ тютюнъ — Nicotiana macrophylla *Spr.*

Едролистна липа — Tilia grandifolia *Ehrh.* (= T. platyphyllos *Scop.*).

Едролистъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Едроцвѣтенъ гърленикъ, живиниче, усоиче — Prunella grandiflora *Moench.*

Едроцвѣтенъ лопенъ, свѣщилка, овча опашка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Едроцвѣтенъ напрѣстникъ — Digitalis ambigua *Murr.* (= D. grandiflora *Jacq.*

Едроцвѣтна глушина — Vicia grandiflora *Jacq.*

Едроцвѣтна луличка — Linaria dalmatica *Mill.*

Едроцвѣтна шипка — Rosa gallica *L.*

Едъръ анасонъ — Pimpinella magna *L.*

Едъръ бучинишъ — Angelica archangelica *L.* (= Archangelica officinalis *Hoffm.*

Едъръ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Едъръ жиловникъ — Plantago major *L.*

Едъръ жиловратъ — Plantago major *L.*

Едъръ замбакъ, синя градинска перуника Iris germanica *L*

Едъръ звезделъ, жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Едъръ каранфилъ — Dianthus giganteus *D'Urv.*

Едъръ макъ, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Едъръ попплетъ, едра мъртва коприва — Lamium bithynicum *Benth.*

Едъръ салепъ — Orchis simia *Lam.*

Едъръ чистецъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Ежа главица, главица, агрия — Dactylis glomerata *L.*

Еже — Echinocactus *L.*

Ежева главичка, рѣзавецъ, боздуганъ — Sparganium *L.*, S. ramosum *Huds.*, S. affine *Schnitzl.* и др.

Ежевка, рѣзавецъ, боздуганъ — Sparganium ramosum *Huds.*

Ежево семе — Echinospermum lappula *Lehm.*

Ежовка, сладникъ — Glycyrrhiza echinata *L.*

Ежоглавка, челядникъ — Echinops *L.*, E. sphaerocephalus *L.*

Езерень камъшъ — Scirpus lacustrer *L.*

Езерна тръсть — Scirpus lacuster *L.*

Езиколистно звънче — Campanuia lingulata *W.K.*

Езичеста звъника — Campanula lingulata *W.K.*

Ела — Abies alba *Mill.* (= Abies pectinata *DC.*).

Ела бѣла — Abies alba *Mill.* (= Abies pectinata *DC.*).

Ела червена — Picea excelsa (*Lam.*) *Link.*

Елда — Fagopyrum esculentum *Moench.* (= Polygonum fagopyrum *L.*).

Елени езикъ, волски езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.*

Еленинъ язикъ, волски езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.* (= Scolopendrium officinarum *Sw.*).

Еленовка, волски езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm*

Еленовь езикъ, волски езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.* (= Scolopendrium officinarum *Sw.*).

Еленовъ язикъ, волски езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm* (= Scolopendrium off.cinarum *Sw.*).

Еленски язикъ, волски езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.*

Елешка, елха — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Елха, елша — Alnus *Tourn.* A. glutinosa *Gärtn.*

Елховникъ, хвойна — Juniperus communis *L.*

Елша, елха — Alnus *Tourn.*, A. glutinosa *Gärtn.*

Елъ-оту (тур.), лай-кучка, лайка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Ель, ела — Abies alba *Mill.* (= Abies pectinata *DC.*).

Елж, ела — Abies alba *Mill.*

Емишенъ, бѣлъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Енева трева — Galium *L.*

Еневецъ — Galium *L.*, G. verum *L.*

Еневиче — Galium verum *L.*

Еневичка, жълтъ равнецъ — Achilla clypeolata *Sm.*

Еневка, жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Енево цвѣте — 1. парички, оченца — Bellis perennis *L.*; 2. кръстолистно енювче — Galium cruciatum *Scop.*; 3. енювче — Galium verum *L.*; 4. лай-кучка, лайка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Еневче — Galium verum *L.*

Еневъ цвѣтъ — Galium verum *L.*

Ени-дюня-кьокю (тур.), вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Енчецъ — Solidago canadense *L.*

Еньовница бѣла, бѣль равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Еньовка, жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Еньовчецъ — Galium verum *L.*

Еньовъ трънъ, миши уши, стрьвниче — Hieracium pilosella *L.*

Енюва трева — Galium verum *L.*

Енювецъ — Galium verum *L.*

Енювица жълта, жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*

Енювиче — Galium verum *L.*

Енюво агне — Asphodeline lutea *Rchb.*

Еньово билье, бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Енюво цвѣте — Galium verum *L.*

Енювче — 1. бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. лазаркиня — Asperula *L.*; 3. енювецъ — Galium verum *L* и др.

Eралма (тур.), гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Ералмасъ (тур.), гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Ергенска сълза, парички, очици — Bellis perennis *L.*

Ергиванъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Ерготинъ, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Еревъ кочанъ, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Ерикъ, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Ерихова роза — Anastatica hierochuntica (*L.*) *Crtz.*

Ерихонска роза — Anastatica hierochuntica (*L.*) *Crtz.*

Ерихонски трандафилъ — Anastatica hierochuntica (*L.*) *Crtz.*

Ершера, златѣтница — Erigeron canadense *L.*

Еръ-алмасж (тур.), гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Есененъ минзухаръ — 1. мразовецъ, [illegible] кожухъ — Colchicum autumnale *L.*; 2. шафранъ — Crocus sativus *L.* и др.

Есененъ синчецъ — Scilla autumnalis *L.*

Есененъ хвощъ — Equisetum hiemale *L.*

Есенна жълтица — Leontodon autumnalis *L.*

Есенна качунка, мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum autumnale *L.*

Есенна кладница — Helvella crispa *Fr.*

Есенна радика, есенна жълтица — Leontodon autumnalis *L.*

Есенна рѣпица — Brassica napus *L.* var. oleifera *Koch.*

Есенна ръжь, ръжь — Secale cereale *L.* f. biennis *Koch.*

Есенни минзухаръ — Colchicum autumnale *L.*

Есенски минзухаръ, мразовецъ — Colchicum autumnale *L.*

Есенче, сираче — Crocus pallasianus *Herb.*

Еспарзета, грашица — Onobrychis sativa *Lam.*

Еспарсетъ, грашица — Onobrychis sativa *Lam.*

Естрагонъ — Artemisia dracunculus *L.*

Етърва, ралица — Delphinium consolida *L.*

Ефикъ, глушецъ, пѣсъченъ фий — Vicia villosa *Roth.*

Ефла, елха — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Ефриче, абленъ, планински божуръ — Trollius europaeus *L.*

Ехла — 1. елха — Alnus glutinosa *Gärtn.*; 2. бѣла елха — Alnus incana *Moench.*

Ечемикъ — Hordeum vulgare *L.*

Ечмична прашна главня — Ustilago hordei *Kell.*

Ечменъ — Hordeum vulgare *L.*

Ечмикъ — Hordeum vulgare *L.*

Ж

Жаба, лимба, арабски езикъ — Opuntia coccinelifera *L.*, O. macrorrhiza *L.*, O. vulgaris *Mill.*

Жаба-кактусъ — Opuntia coccinelifera *L.*

Жабетина — Callitriche stagnalis *Scop.*

Жабешки гьозумъ (тур.), дивъ джодженъ, дива мента — Mentha silvestris *L.*

Жабешки муцунки, водянка — Hydrocharis morsus ranae *L.*

Жабешко цвѣте, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Жаби босилякъ, дивъ джодженъ — Mentha pulegium *L.*

Жаби очи, пепелива тлъстига, прозориче — Sedum glaucum *W. K.*

Жаби платна, глиноза, жабунякъ — Spirogyra *sp. div.*

Жабина лъжичка, жаболъжичка, шилникъ — Alisma plantago *L.*

Жабина риза, глиноза, жабунякъ — Spirogyra *sp. div.*

Жабинекъ, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Жабинецъ, блатна незабравка, блатно помниче — Myosotis palustris *With.*

Жабино семе, водна леща, плавецъ — Lemna minor *L.*

Жабинякъ, блатна незабравка — Myosotis palustris *With.*

Жаблекъ — Galega officinalis *L.*

Жаблякъ, кръстецъ, спорежъ — Senecio vulgaris *L.*

Жабникъ — 1. жаболъжичка, шилникъ — Alisma plantago *L.*; 2. водянка — Hydrocharis morsus ranae *L.*

Жабници, бѣла дъвка, рунолистъ — Filago *L.*

Жабова нога, дѣдови дисаги, щавилъ — Rumex alpinus *L.*

Жаболъжичка, шилникъ — Alisma plantago *L.*

Жабория, тлъстига, прозориче Sedum *L.*, S. album *L.*

Жабрей, луличка, коноцка — Linaria vulgaris *Mill.*

Жабунякъ — 1. водно лютиче — Batrachium trichophyllum *F. Sz.*, B. aquatile *Wimm.*; 2. водна леща, плавецъ — Lemna *L.*; 3. лютиче — Ranunculus acer *L.*; 4. глиноза — Spirogyra *sp. div.*

Жабурка — 1. божуръ — Paeonia officinalis *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Жабърнякъ — 1. блатнякъ — Caltha palustris *L.*; 2. жабунякъ, глиноза — Spirogyra *sp. div.*; 3. лютиче — Ranunculus acer *L.*

Жабя трева, кръстецъ, спорежъ — Senecio vulgaris *L.*

Жабякъ — 1. лютиковидна съсънка — Anemone ranunculoides *L.*; 2. дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*; 3. буболякъ, рѣчно великденче — Veronica beccabunga *L.*

Жакавецъ, ежевка, боздуганъ — Sparganium ramosum *L.*

Жална брѣза, бѣла брѣза — Betula alba *L.*

Жална върба, печална върба, плачуща върба — Salix babylonica *L.*

Жаловика, синя жлъчка — Cichoria intybus *L.*

Жаловита върба, печална върба, плачуща върба — Salix babylonica *L.*

Жалостна върба, печална върба, плачуща върба — Salix babylonica *L.*

Жалофие — Inula aschersoniana *Jka.*

Жалфие — Inula aschersoniana *Jka.*

Жасминъ, ясминъ, бѣлъ ясминъ — Jasminum officinale *L.*

Жебина, какичка, малка плута — Limnanthemum nymphoides *Link*.

Жевлѣкъ, поветица, чапърче — Convolvulus *L*.

Жегълъ, мрътснякъ — Potamogeton natans *L*.

Желта акация, жълта грозданка — Cytisus laburnum *L*.

Желта боя, зърника — Rhamnus cathartica *L*., Rh. saxatilis *Jacq*., Rh. tinctoria *W*. *K*.

Желта грозданка — Cytisus laburnum *L*.

Желта гжба, припънка, козячъ, пачи кракъ — Cantharellus cibarius *Fr*.

Желта детелина, раменикъ — Anhyllis vulneraria *L*.

Желта млѣчка, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web*.

Желта ружа — 1. невѣнъ — Calendula officinalis *L*.; 2. турта, чалмичка — Tagetes erecta *L*.

Желта тиква, тиква — Cucurbita pepo *L*.

Желтакъ — Helianthemum vulgare *Gärtn*.

Желтачка, припънка, козячъ, пачи кракъ — Cantharellus cibarius *Fr*.

Желтеника — 1. киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L*.; 2. полско лютиче — Ranunculus arvensis *L*.

Желтеница змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L*.

Желтеничева трева, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L*.

Желтеничавъ буренъ, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L*.

Желтениче — 1. блатнякъ — Caltha palustris *L*.; 2. змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L*.; 3. гущерче, обичниче —

стига, жълто прозориче — Sedum acre *L*.

Желтика, киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L*.

Желто лале, жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L*.

Желто прозориче, жълта тлъстига — Sedum acre *L*.

Желтоцвѣтна лупина — Lupinus luteus *L*.

Желтоцвѣтни кози бизки — Sedum grisebachii *Heldr*.

Желтуга — Genista *L*., G. tinctoria *L*. и др.

Желтунче, блатнякъ — Caltha palustris *L*.

Желтурче — 1. блатнякъ — Caltha palustris *L*.; 2. лютиче — Ranunculus acer *L*.; 3. жълтурче — R a n u n c u l u s f i c a r i a *L*. (= Ficaria verna *Huds*.).

Желту салкъмче — Cytisus laburnum *L*.

Желтушка — Senecio jacobaea *L*.

Желтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker*.

Желтъ морковъ, морковъ — Daucus carota *L*.

Желтъ отредъ, боянка — Erysimum odoratum *Ehrh*.

Желтъ трандафилъ — Rosa lutea *Mill*.

Желтъ шебой, менекше (тур.) — Cheiranthus cheiri *L*.

Желтъ шибой, менекше (тур.) — Cherianthus cheiri *L*.

Желтъ ясминъ — Jasminum fruticans *L*.

Желтяниче, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L*.

Желѣзникъ, върбинка — Verbena officinalis *L*.

Желѣзница, брадатъ карамфилъ Dianthus barbatus *L*.

Желя, мекишъ, жешля — Acer

Женска клинава трева — 1. салепъ — Orchis morio *L.*; 2. жълтурче — Ranunculus ficaria *L.*

Женска кошутина, кошутина — Melittis melissophyllum *L.*

Женска папрать — Athirium filix femina *Roth.*

Женска трева, мечолистенъ оманъ — Inula ensifolia *L.*

Женски божуръ, божуръ — Paeonia officinalis *L.*

Женски бръшлянъ, зимзеленъ — Vinca herbacea *W.K.*

Женски бъзъ, червенъ бъзъ — Sambucus racemosa *L.*

Женски волски езикъ, еленовъ езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.*

Женски дрѣнъ, кучи дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*

Женски елени езикъ, еленовъ езикъ, волски езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.*

Женски косъмъ, богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

Женски одраки, момкови сълзи — Polygonatum officinale *All.*

Женски ясенъ, ясенъ, черенъ ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*

Женско билье, сладникъ — Glycyrrhiza echinata *L.*

Женско изтравниче, горска поточарка, горски мокрешъ — Nasturtium silvestre *R. Br.*

Женско клинавиче, клинавиче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Женско срамичине — Orlaya grandiflora *Hoffm.*

Жеравовъ клюнъ, дивъ здравецъ — Geranium pratense *L.*

Жеруха (рус.), гроница — Lepidium sativum *L.*

Жерявка, мъждрѣнъ, бѣлъ ясенъ, осенъ — Fraxinus ornus *L.*

Жестеръ, зърника — Rhamnus

Жетваркиня, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Жешель, мекишъ, жешля — Acer tataricum *L.*

Жещель, мекишъ — Acer tataricum *L.*

Жива трева — 1. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 2. полски здравецъ — Geranium pratense *L.*; 3. дивъ кървавъ здравецъ — Geranium sanguineum *L.*

Живачице, слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*

Живачка трева, бѣлъ очиболецъ — Potentilla alba *L.*

Живеница, живиница, разгонъ, гърличе — Scrophularia aquatica *L.*, S. scopolii *Hoppe.*

Живеничава билка, живиниче, усоиче — Prunella vulgaris *L.*

Живеничавъ буренъ, живиниче, усоиче — Prunella vulgaris *L.*

Живиниче, усоиче, прищница — Prunella vulgaris *L.*

Живиница, разгонъ, гърличе — Scrophularia *L.*, S. aquatica *L.*, S. nodosa *L.*

Живиничавъ буренъ, тъжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Живиниче, разгонъ, гърличе — Scrophularia *L.*, S. nodosa *L.*, S. canina *L.*

Живица — Spiraea filipendula *L.*

Живовлакъ — Plantago *L.*

Живовлѣкъ — Plantago *L.*

Живовникъ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Живолина — Mercurialis *L.*

Живучка, горещникъ — Ajuga *L.*

Живъ плетъ, обички, мерджанче — Lycium halimifolium *Mill.*

Жигунецъ, повитъ — Clematis *L.*

Жилавецъ, жиловлѣкъ — 1. копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*; 2. голѣмъ жило-

денъ живовлѣкъ — Plantago media *L.*

Жилавика върба, кошничарска върба — Salix viminalis *L.*

Жилавика метла, жилавика — Genista rumelica *Vel.*

Жилавичи, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Жилаво енювче — Galium mollugo *L.*

Жилаво цвѣте, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Жилавурка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Жиладъ, желждъ (плодоветѣ) — Quercus *L.*

Жилаецъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Жилезница, мушкато, молоха — Pelargonium zonale (*L.*) *Ait.*

Жиловецъ, жиловлѣкъ — Plantago *L.*, P. major *L.*

Жиловлакъ, жиловлѣкъ — Plantago *L.*, P. lanceolata *L.*, P. major *L.*

Жиловлѣкъ — 1. голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*; 2. срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*; 3. малъкъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Жиловлъкъ, жиловлѣкъ - Plantago *L.*

Жиловлякъ, жиловлѣкъ — Plantago major *L.* и др.

Жиловникъ, жиловлѣкъ — Plantago *L.*

Жиловратъ, жиловлѣкъ—Plantago *L.*

Жиловрътъ, жиловлѣкъ—Plantago *L.*

Жилоглавъ, жиловлѣкъ—Plantago *L.*

Жимолостъ, бивушка, нокътъ — Lonicera *L.*

Жинзифа (тур.), хинапъ — Zizyphus vulgaris *Lam.*

Жиръ (плодъ) — Quercus *L.*

Жирявка (рус.), пѣтлуга —

Житна прашна главня — Ustilago tritici *Jansen.*

Житна ръжда — Puccinia graminis *Pers.*

Житникъ, гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Житница — 1. острица — Carex *L.*; 2. гайтаника — Melampyrum arvense *L.*; 3. чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*

Жито, пшеница — Triticum *L.*, T. vulgare *L.*

Жлъчка — 1. сама китка, ядиче — Aconitum cammarum *Jacq.*; 2. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*; 3. червенъ кантаринъ — Erythraea centaurium *Pers.*; 4. горска салата — Lactuca scariola *L.*; 5. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Жминда, гърличе, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Жмонда, гърличе, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Жужелка, малка коприва, гръцка коприва — Urtica urens *L.*

Жужубъ, хинапъ — Zizyphus vulgaris *Lam.*

Журавецъ, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Журавлѣкъ, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Журжовецъ, блатнякъ—Caltha palustris *L.*

Журулникъ, жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Журулъ, жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Жълта бойка, жълта резеда — Reseda lutea *L.*

Жълта боя — 1. шафраника, аспуръ — Carthamus tinctorius *L.*; 2. зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*; 3. зърника — Rhamnus tinctoria *L.*

Жълта водна роза, бърдуче,

Жълта върбина, лииивче — Lysimachia *L.*

Жълта горчица, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Жълта детелина — Trifolium agrarium *L.*

Жълта едра камшица, камшица, дупекъ — Zinia elegans *Jacq.*

Жълта еньовка, жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Жълта заръмкадя, жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Жълта игличина — Primula suaveolens *Bert.*

Жълта имела — Loranthus europaeus *L.*

Жълта какула, медакъ — Salvia glutinosa *L.*

Жълта кандилка — Aquilegia aurea *Jka.*

Жълта камилска стжпка, бърдуче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Жълта комуника — Melilotus officinalis *Desf.*

Жълта лайка — Anthemis tinctoria *L.*

Жълта лай-кучка — Anthemis tinctoria *L.*

Жълта лепка, жълтъ имелъ — Loranthus europaeus *L.*

Жълта линцура, жълта тинтява — Gentiana lutea *L.* var. symphyandra *Murb.*

Жълта лоза, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Жълта лупина — Lupinus luteus *L.*

Жълта лъжеакация, жълта акация, жълта грозданка — Cytisus laburnum *L.*

Жълта люцерна — Medicago falcata *L.*

Жълта марта, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Жълта мъртва коприва — Galeobdolon luteum *Huds.*

Жълта мухоморка — Amanita phalloides *Fr.*

Жълта одрътъ, енювче — Galium verum *L.*

Жълта острица — Carex flava *L.*

Жълта патичка, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Жълта перуника, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Жълта попадия — Anthemis tinctoria *L.*

Жълта поточна роза, бърдуче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Жълта пънчушка — Clavaria flava *Sch.*

Жълта резеда — Reseda lutea *L.*

Жълта ружа, невѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Жълта саса, лютиковидна съсънка — Anemone ranunculoides *L.*

Жълта свиларка, гороцвѣтъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*

Жълта смърдечка — Boletus luteus *L*

Жълта соса, лютиковидна съсънка — Anemone ranunculoides *L*

Жълта съсънка, лютиковидна съсънка — Anemone ranunculoides *L.*

Жълта тинтява — Gentiana lutea *L.* var. symphyandra *Murb.*

Жълтеникава бойка — Reseda luteola *L.*

Жълтеница — 1. шафраника, аспуръ — Carthamus tinctorius *L.*; 2. лютиче — Ranunculus acer *L*

Жълтениче, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L*

Жълтика, киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*

Жълтина, алтънче — Chrysosplenium alternifolium *L.*

Жълтица — Leontodon *L.*

Жълтиче, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Жълто асланче, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Жълто билье, шумкавче — Pulicaria dysentherica *Bernh.*

Жълто великденче, жълта мъртва коприва — Galeobdolon luteum *Huds.*

Жълтобѣлъ тжжъкъ, бѣла градинска перуника — Iris florentina *L.*

Жълто вечерниче, кози нѣнки, огниче — Ajuga chamaepitys (*L.*) *Schreb.*

Жълто гадийче, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum *L.*

Жълто игличе, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Жълто кремиче, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Жълто салкъмче, жълта акация, жълта грозданка — Cytisus laburnum *L.*

Жълто шекерче, жълта сѣкирка — Lathyrus pratensis *L.*

Жълто шлемче, жълта сама китка — Aconitum vulparia *Rchb.*

Жълтовръхъ, абленъ, планински божуръ — Trollius europaeus *L.*

Жълтоцвѣтенъ замбакъ, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Жълтоцвѣтенъ равнецъ, жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*

Жълтоцвѣтна поточна роза, бърдуче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Жълтоцвѣтъ, героцвѣтъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*

Жълтуга — Genista tinctoria *L.*

Жълтуголистна луличка — Linaria genistaefolia *Mill.*

Жълтурче — 1. блатникъ — Caltha palustris *L.*; 2. мазникокалче — Ranunculus ficaria *L.*; 3. пълзеще

Жълтъ бардунъ — Asphodeline lutea *Rchb.*

Жълтъ блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Жълтъ бобъ — Lupinus luteus *L.*

Жълтъ божуръ, героцвѣтъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*

Жълтъ воденъ трънданфилъ, бардуче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Жълтъ върти-попъ — Anthemis tinctoria *L.*

Жълтъ гарвански лукъ, пачи кракъ — Gagea lutea *Schult.*

Жълтъ генчицъ, златна пржчица — Solidago virga aurea *L.*

Жълтъ горещникъ, кози нѣнки, огниче — Ajuga chia *Schreb.*

Жълтъ гръмотрънъ — Ononis columnae *All.*

Жълтъ енювецъ, енювче — Galium verum *L.*

Жълтъ замбакъ, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Жълтъ звезделъ — Trifolium pannonicum *Jacq.*

Жълтъ имелъ — Loranthus europaeus *L.*

Жълтъ калешъ — Geum montanum *L.*

Жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.* и др.

Жълтъ ленъ — Linum flavum *L.*

Жълтъ лукъ — Allium flavum *L.*

Жълтъ напрѫстникъ — Digitalis ambigua *Murr.*

Жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Жълтъ оманъ — 1. чернокосъ — Inula hellenium *L.*; 2. грудестъ зарастъ Symphytum tuberosum *L.*

Жълтъ пѣтлювъ гребенъ, гребенеста гайтаника — Melampyrum cristatum *L.*

Жълтъ подплетъ, жълта мъртва коприва Galeobdolon luteum

Жълтъ подщрекъ, жълтъ калешъ — Geum montanum *L.*

Жълтъ пѣтелъ, лютиковидна съсънка — Anemone ranunculoides *L.*

Жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*

Жълтъ салкъмъ — 1. плюскачъ, смърдлика — Colutea arborescens *L.*; 2. жълта акация, жълта грозданка — Cytisus laburnum *L.*

Жълтъ смилъ — Helichrysum arenarium *DC.*

Жълтъ стененъ лишей — Xanthoria parietina *L.*

Жълтъ сълкъмъ, жълта грозданка — Cytisus laburnum *L.*

Жълтъ трендафилъ — Rosa lutea *L.*

Жълтъ трифилъ, жълта детелина — Trifolium campestre *Schreb.*

Жълтъ трънъ — 1. аспутъ, преселникъ — Carthamus lanatus *L.*; 2. кострецъ, свинска млѣчка — Sonchus oleraceus *L.*

Жълтъ шибой, менекше (тур.) — Cheiranthus cheiri *L.*

Жълфия, какула, шалвей, градински чай — Salvia officinalis *L.*

Жълждъ (плодъ) — Quercus *L.*

Жюрка, коприва — 1. голѣма коприва — Urtica dioica *L.*; 2. малка коприва, гръцка коприва — Urtica urens *L.*

З

Забанъ-каранъ (тур.), люцерна — Medicago sativa *L.*

Забунякъ, жабунякъ, глиноза — Spirogyra *Sp. div.*

Завързакъ — Centunculus minimus *L.*

Загарка, твърда пшеница — Triticum durum *Desf.*

Загорска ружа — 1. дива ружа — Althaea pallida *W. K.*; 2. градинска ружа — Althaea rosea *Cav.*

Загърличе — 1. скаленъ очиболецъ — Potentilla rupestis *L.*; 2. девесилъ, дивъ морачъ — Siler trilobum *Scop*

Заечи уши — Scabiosa micrantha *Desf.*

Заечки киселецъ, киселица — Oxalis acetosella *L.*

Заешки бодилъ, кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Заешки овесъ — Trisetum flavescens *P. B.*

Заешки уши, бѣлоградче, самогризка — Scabiosa *L.*

Заешко жито, власатка — Festuca ovina *L.*

Зайчова сѣнка, спаржа, вилина метла — Asparagus officinalis *L.*

Зайцовъ киселецъ, киселица, щавелъ — Oxalis acetosella *L.*

Зайча мастъ, жълтурче, мазникокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Зайча масъ, жълтурче, мазникокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Зайча острица — Carex leporina *L.*

Зайча пичка, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Зайча пишка, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Зайча стжпка — Geum urbanum *L.*

Зайча сѣнка — 1. спаржа, вилина метла — Asparagus officinalis *L.*, A. tenuifolius *Lam.* и др.; 2. зайча сѣнка — Geum urbanum *L.*

Зайча трева — 1. нутявка — Moehringia trinervia *Clairv.*; 2. полска детелина — Trifolium arvense *L.*

Зайче грозде, бардунъ — Asphodelus albus *Willd.*

Зайче дърво, плюскачъ, смърдлика — Colutea arborescens *L.*

Зайче ухо, бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Зайчи хлѣбъ, свѣтлика — Luzula camestris *DC.*

Зайчи замбакъ, патета — Iris mellita *Jka.*

Зайчи киселецъ, киселица — Oxalis acetosella *L*

Зайчи кремъ, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Зайчи лешници, клокочь — Staphyllea pinnata *L.*

Зайчи макъ, гороцвѣтъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*

Зайчи мустаци, прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Зайчи перчавъ, зайча сѣнка, вилина метла — Asparagus tenuifolius *Lam.*

Зайчи уши — Knautia arvensis *Coult.*

Зайчи хлѣбъ — 1. планинска острица — Carex montana *L.*; 2. свѣтлика — Luzula *DC.*

Зайчи ябълки — 1. бѣлъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*; 2. пчела, дивъ чемширъ — Ruscus aculeatus *L.*

Зайчиву сирище, сива тлъстига, прозорче — Sedum glaucum *W. K.*

Зайчина — 1. кичурка — Coronilla varia *L.*; 2. нутявка — Moehringia trinervia *Clairv.*

Зайчо грозде — Asphodeline lutea *Rchb.*

Зайчово сирище, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Закумъ (тур.), олеандеръ — Nerium oleander *L.*

Залимкаде (тур.), бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

За̀листъ, миши трънъ — Ruscus hypoglossum *L.*

Залисъ, миши трънъ — Ruscus hypoglossum *L.*

Замбакъ (тур.) 1. градинска перуника — Iris germanica *L.*; 2. бѣлъ кремъ — Lilium candidum *L.*

Замбуни, сминдухъ, тилчецъ — Trigonella coerulea *Ser.*

Замбунъ, сминдухъ, тилчецъ — Trigonella besseriana *Ser.*, T. coerulea *Ser.*

Заминякъ. змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Замъкова гжшарка — Arabis turrita *L.*

Замъниче, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Занзукъ, шушанъ, шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*

Занлъкъ, звънче — Campanula *L.*

Зановецъ — 1. грозданка, метла — Cytisus *L.*; 2. звезделъ — Lotus corniculatus *L.*; 3. вълча люцерна — Medicago lupulina *L.*

Зановитъ, зановецъ — Cytisus *L.*

Зановетъ, зановецъ — Cytisus *L.*

Западенъ платанъ, западенъ чинаръ — Platanus occidentalis *L.*

Западенъ чинаръ (тур.) — Platanus occidentalis *L.*

Зарамкади (тур.), бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Зарамкъде (тур.), бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Зарань-вечерь, горска повитина — Calystegia sepium *R. Br*

Зарасличе, черъ оманъ — Symphytum officinale *L.*

За̀растъ, черъ оманъ — Symphytum officinale *L.*

Зарделии, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Зардичавъ (тур.), исиотъ (тур.) — Curcuma zedoaria *Rosc.*

Зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Зарзалия, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Зарзалуйка — Prunus armeniaca *L.*

Зàрниче — Astrantia major *L.*

Зарунъ, бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Зарунъ-нарцисъ, бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Заръмкаде (тур.), жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Засмѣнъ ергенъ, трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor *L.*

Засънъ, гължбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*).

Заушки, живиниче — Scrophularia *L.*, S. scopoli *Hoppe* и др.

Заушница — 1. пропадниче, ботушки — Pedicularis *L.*; 2. живиниче, разгонъ — Scrophularia *L.*, S. nodosa *L.*, S. scopoli *Hoppe.*

Захария, загорка, твърда пшеница — Triticum durum *L.*

Захарна метла — Sorghum saccharatum *Pers.*

Захарна тръстика — Saccharum officinarum *L.*

Захарна тръсть — Saccharum officinarum *L.*

Захарно просо — Sorghum saccharatum *L.*

Захарно цвекло — Peta vulgaris *L.*

Захория, загорка, твърда пшеница — Triticum durum *L*

Заячо ухо, керино ухо — Peziza aurantiaca *Fl. dan.*

Заяшка острица — Carex leporina *L.*

Заяшка сѣнка, вилина метла, спаржа — Asparagus officinalis *L.*, A. tenuifolius *Lam.*

Званика, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Званиче, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Звоника, жълтъ кантарионъ Hypericum perforatum *L.*

Звониче, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Звоноподобна детелина, звездель — Lotus corniculatus *L.*

Звукало, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Звуники, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Звъника — 1. звъниче — Campanula *L.*; 2. жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Звъника-кантарионъ, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Звъница, жълтъ кантарионъ — Hypericum *L.*

Звъниче, жълтъ кантарионъ — Hypericum *L.*

Звънче — Campanula *L.*

Звънчета — Campanula *L.*

Звънчя, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Звезда — 1. димитровче, богородички — Aster *L.*; 2. бѣлоградче, самогризка — Scabiosa columbaria *L*

Звезданъ, звездель — Lotus corniculatus *L.*

Звездель — 1. димитровче, богородиче — Aster *L.*; 2. звезданъ — Lotus corniculatus *L.*; 3. жълта люцерна — Medicago falcata *L.*

Звезденъ дробникъ, лазаркиня — Asperula odorata *L.*

Звездеста острица Carex stellulata *Good.*

Звездица 1. богородиче, димитровче — Aster *L.*; 2. звездиче — Dorycnium herbaceum *Vill.*; 3. бѣлоградче, самогризка — Scabiosa columbaria *L.*; 4. чрьвца — Stellaria *L.*

Звездиче — Dorycnium herbaceum *Vill.*

Звездичка, чръвиа — Stellaria *L.*

Звездовидна острица — Carex echinata *Murr.* (= C. stellulata *Good.*).

Звездоглавка — Cephalaria transylvanica *Schrad.*

Звездатка, жабетина — Callitriche vernalis *Kütz.*

Звѣробой (рус.), звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Здравецъ — Geranium macrorrhizum *L.*

Здравинче — Geranium *L.*

Здравчецъ — Geranium *L.*

Зевалица, лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Зейрекъ (тур.), ленъ — Linum usitatissimum L.

Зейтунъ-агаджи (тур.), маслина — Olea europaea *L.*

Зеле — Brassica oleracea *L.* var. capitata *L.*

Зелева голия, червенъ алабашъ — Brasssica oleracea *L.* var. gongylodes *L.*

Зелева гулия, червенъ алабашъ — Brassica oleracea *L.* var. gongylodes *L.*

Зелева паламида — Cirsium oleraceum *Scop.*

Зелемкаде (тур.). жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Зѐлена гулия, червенъ алабашъ — Brassica oleracea *L.* var. gongylodes *L.*

Зелена елха — Alnus viridis *Lam.*

Зѐлена кила — Plasmodiophora brassicae *Wor.*

Зелена кощрява — Setaria viridis *P. B.*

Зѐлена лигавя гѫба — Plas-

Зелена мурава, наваличе — Pyrola *L.*

Зелена мухоморка — Amanita phalloides *Fr.*

Зелена чемерика — Veratrum lobelianum *Bernh.*

Зеленецъ, кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Зелени бостанъ, ралица — Delphinium consolida *L.*

Зеленика — 1. чемширъ — Buxus sempervirens *L.*; 2. зърнестъ дафинъ — Daphne laureola *L.*; 3. кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*; 4. зеленика — Phyllirea media *L.*; 5. лавровишня — Prunus laurocerasus *L.*; 6. странджанска зеленика — Rhododendron ponticum *L.*; 7. зимзеленъ — Vinca *L.*

Зеленикава кукувича опашка — Platanthera chloranta *Rchb.*

Зелениkъ — 1. чемширъ — Buxus sempervirens *L.*; 2. лавровишня — Prunus laurocerasus *L.*; 3. зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Зелениче — 1. главочъ — Inula germanica *L.*; 2. зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Зеленка — 1. жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*; 2. зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Зеленъ джегеръ, какула, шалвей, градински чай — Salvia officinalis *L.*

Зеленъ джигеръ, какула, шалвей, градински чай — Salvia officinalis *L.*

Зеленъ копитнякъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Зеленъ памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Зели-бостанъ, ралица — Delphinium ajacis *L.*

Зелие — Brassica oleracea *L.* var. capitata *L.*

Зелимкаде (тур.), жълтъ нар-

Зелка — Brassica oleracea *L.* var. capitala *L.*

Земезлъчка, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Земенъ базъ, абъдъ, бъзовлѣкъ — Sambucus ebulus *L.*

Земенъ орѣхъ, фастъкъ — Arachis hypogaea *L.*

Земна гулия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*

Земна жлъчка, кантарионъ, червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Земна круша, гулия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*

Земни мигдали — Cyperus esculentus *L.*

Земни ябълки, гулия — Helianthus tuberosus *L.*

Земни имелъ, самобойка, урбаличе — Glechoma hederacea *L.*

Зенджефилъ (тур.), исиотъ (тур.) — Zingiber officinale *Rosc.*

Зенжефилъ (тур.), исиотъ (тур.) — Zingiber officinale *Rosc.*

Зени бостанъ, ралица — Delphinium consolida *L.*

Зерделия, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Зердичавъ (тур.), исиотъ (тур.) — Zingiber officinale *Rosc.*

Зеремкаде (тур.), бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Зерине (тур.), бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Зеркула — 1. зърнешъ — Peganum harmala *L.*; 2. зеркале, саркофай — Plumbago europaea *L.*

Зѐркеле, зеркула, саркофай — Plumbago europaea *L.*

Зидаръ — Sedum album *L.*

Зиденъ косатникъ, стенно изтравниче — Asplenium ruta muraria *L.*

Зидибази (тур.), синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Зидна мърла — Chenopodium murale *L.*

Зидна овсига — Bromus tectorum *L.*

Зидно изтравниче — Asplenium ruta muraria *L.*

Зизифия (тур.), миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*

Зилиника, зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Зилиниче, левурда — Allium ursinum *L.*

Зимбилъ (тур.), зюмбюлъ — Hyacynthus orientalis *L.*

Зимена мурава, наваличе — Pyrola rotundifolia *L.*

Зименъ бобъ, барабой, картофи — Solanum tuberosum *L.*

Зименъ джбъ, горунъ, черенъ джбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Зименъ ечемикъ — Hordeum hexastichum *L.*

Зименъ копъръ, морачъ, резание (тур.) — Foeniculum officinale *All.*

Зименъ лукъ — Allium fistulosum *L.*

Зименъ спанакъ, спанакъ — Spinacia oleracea *L.*

Зименъ хвощъ — Equisetum hiemale *L.*

Зименъ чесънесть лукъ — Allium fistulosum *L.*

Зименъ шибой — Matthiola tristis *R. Br.* var. varia *DC.*

Зимзеленъ — 1. чемширъ — Buxus sempervirens *L.*; 2. фотофоръ, слачецъ — Vinca *L.*, V. herbacea *W. K.*, V. minor *L.*

Зимзеленъ дафинъ, зърнестъ дафинъ — Daphne laureola *L.*

Зимна липа — Tilia parvifolia *Ehrh.*

Зимна роза, бѣла съсънка, бабка — Anemone nemorosa *L.*

Зименъ хвощъ — Equisetum hiemale *L.*

Зимна хурка — Equisetum hiemale *L.*

Зимна ябълка, гулия — Helianthus tuberosus *L.*

Зимневка, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Зимника — 1. лавровишня, зеленика — Prunus laurocerasus *L.*; 2. зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Зимникиня, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Зимница — 1. лобеница, диня — Citrullus vulgaris *Schrad.*; 2. пшеница — Triticum vulgare *L.*

Зимно зеле, главесто зеле — Brassica oleracea *L.* var. acephala *DC.*

Зимска прежда, кукувича прежда — Cuscuta epithimum *L.*

Зимско цвѣте, богородички — Aster chinensis *L.*

Зинджифилъ (тур.), исиотъ — Zingiber officinale *Rosc.*

Зинзерида, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Зинзивей (тур.), ружа — Althaea officinalis *L.*

Зинзиривка, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Зини-бийче, ралица — Delphinium consolida *L.*

Зини-лапни, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Злаколистна хреница — Lepidium graminifolium *L.*

Злакъ, острица — Carex *L.*

Златенъ дъждъ, жълта акация — Cytisus laburnum *L.*

Златенъ кринъ, петровъ кръстъ, кждравче, златовръхъ — Lilium martagon *L.*

Златенъ лютикъ — Ranunculus auricomus *L.*

Златка, златна пржчица, горски енчецъ — Solidago virga aurea *L.*

Златна детелина — Trifolium заешки овесъ — Trisetum flavescens *P. B.*

Златна пржчица, горски енчецъ — Solidago virga aurea *L.*

Златна чашка, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Златникъ, златна пржчица, горски енчецъ — Solidago virga aurea *L.*

Златно цвѣте, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Златоцвѣтъ, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Златовръхъ — 1. петровъ кръстъ, кждравче — Lilium martagon *L.*; 2. шапливче — Sedum rhodiola *DC.* (= Rhodiola rosea *L.*; 3. енчецъ — Solidago canadensis *L.*

Златовръхъ кремъ, петровъ кръстъ, кждравче — Lilium martagon *L.*

Златовръшецъ, петровъкръстъ, кждравче — Lilium martagon *L.*

Златоглавка, дивъ слънчогледъ, банювъ буренъ — Doronicum cordifolium *Sternb.*

Златокосместъ лютикъ, златоцвѣтно лютиче — Ranunculus auricomus *L.*

Златописецникъ, кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Златоръ, строторъ, червенъ щиръ, мърсолъ — Amaranthus paniculatus *L.*

Златоцвѣтна детелина — Trifolium agrarium *L.*

Златоцвѣтно лютиче — Ranunculus auricomus *L.*

Златурче, пачи очиболецъ — Potentilla anserina *L.*

Златуръ, строторъ, червенъ щиръ, мърсолъ Amaranthus paniculatus *L.*

Зли етърви — 1. ралица Delphinium consolida *L.*; сѣкирка,

Злолѣтница — Erigeron canadense *L.*

Злъчка — 1. сама китка, ядиче — Aconitum cammarum *Jacq.*; 2. метличка — Centaurea cyanus *L.*; 3. синя жлъчка — Cichorium intybus; 4. кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*; 5. тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*

Злъчката на земята — 1. кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*; 2. тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*

Змеевецъ — Dracaena draco *L.*

Змеево грозде, кукувичина, гугерки — Muscari botryoides *DC.*

Змеево дърво — Dracaena draco *L.*

Змейово млѣко, отровна млѣчка, мече руно — Euphorbia myrsinites *L.*

Змейче — Odontites rubra *Pers.*

Змеюва млѣчка, отровна млѣчка — Euphorbia myrsinites *L*

Змиева лубеница, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Змиевъ трънъ, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Змиеглавче, сърпица — Serratula tinctoria *L.*

Змиено грозде, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Змиено ножчи, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Змиенъ лукъ, бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum refractum *Kit.*

Змиянецъ, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Змийна ченка, змиярникъ, змийски лападъ, змийско грозде, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Змийни лубеници, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Змийно грозде — 1. блатнякъ змийски лападъ, козлецъ Arum maculatum *L.*

Змийна пченка, лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.*

Змийно билье, буболякъ, жаблякъ — Veronica beccabunga *L.*

Змийско билье, линивче, противиче — Lysimachia nummularia *L.*

Змийска гжба, срамна гжба — Phallus impudicus *L.*

Змийска лубеница, блатникъ — Caltha palustris *L.*

Змийска прежда, кукувича прежда — Cuscuta epithimum *L.*

Змийска пченка, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Змийска трева — 1. дивъ здравецъ — Geranium *L.*; 2. незабравка, помниче — Myosotis *L.*; 3. телчарка — Polygala *L.*; 4. сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*; 5. отровникъ, самосудникъ — Veronica austriaca *L.*; 6. змийска трева — Veronica thracica *Vel.*

Змийска хурка — 1. змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ Arum italicum *Mill.*; 2. прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*

Змийска ягода, почудиче, очиболецъ — Potentilla recta *L*

Змийски грахъ, глушина, грахоръ, уровъ — Vicia *L.*

Змийски лападъ, змиярникъ, змийско грозде, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Змийски лапатъ, змиярникъ, змийско грозде, козлецъ — Arum italicum *L.*

Змийски очи, незабравка, помниче — Myosotis *L.*

Змийски папуръ, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum italicum *Mill.*, A. maculatum *L.*

Змийски пиперъ, пиперче, воденъ пиперъ — Polygonum mite

Змийски яйца, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Змийско билье, горско великденче — Teucrium chamaedrys *L.*

Змийско грозде — 1. змийски лападъ, змиярникъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*; 2. гърличе, свински ягоди, мерджанче — Blitum virgatum *L.*; 3. кукувича плюнка, кукувичина, гугерки — Muscari *L.*

Змийско грозде калугирчи, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari racemosum *D C.*

Змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Змийско млѣко камбула, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Змийско цвѣте — 1. блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*; 2. лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.*

Змийче, шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Змиувъ щавелъ, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Змиулецъ, бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum refractum *Kit.*

Змиурка — 1. змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum italicum *Mill.*; 2. мрѫснякъ — Potamogeton natans *L.*

Змиявецъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Змиякъ, кокешъ — Scorzonera *L.*, S. laciniata *L.* и др.

Змиянецъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum italicum *Mill.*

Змиянникъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*

Змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum italicum

... ле, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*

Знойка, никрѫкъ — Heliotropium europaeum *L.*

Зобецъ, пролѣтна гладница — Draba verna *L.*

Зобъ, овесъ — Avena sativa *L.*

Зовница Amaryllis formosissima *L.*

Зокумъ (тур.) — Nerium oleander *L.*

Зольникъ — Cineraria hybrida *hort.*

Зоница, ягода — Fragaria vesca *L.*

Зора, селимъ (тур.) — Levisticum officinale *Koch.*

Зорка, кичуреста мишовка — Alsine glomerata *Deg.*

Зорничка, поветица — Convolvulus tricolor *L.*

Зрънкаде (тур.), бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Зулера, исопъ — Hyssopus officinalis *L.*

Зулумба (тур.), исиотъ (тур.) — Curcuma zedoaria *Rosc.*

Зулфингяръ (тур.), зовница — Amaryllis formosissima *L.*

Зумбулъ (тур.), зюмбюлъ — Hyacinthus orientalis *L.*

Зуница — 1. ягода — Fragaria *L.*; 2. съсънка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.* (=Anemone pulsatilla *L.*).

Зурличка — 1. кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*; 2. полска поветица — Convolvulus arvensis *L.*; 3. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*; 4. рокличка — Ipomoea purpurea *Lam.*

Зурна — 1. полска поветица, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*; 2. горска поветица Calystegia

Зурумбасе (тур.), исиотъ (тур.) — Curcuma zedoaria *Rosc.*

Зъмбакъ (тур.), бѣль кремъ — Lilium candidum *L.*

Зъмбукъ (тур.), бѣлъ кремъ — Lilium candidum *L.*

Зъмено ножче, блатнякъ — Caltha palustris *L.*

Зьмениче, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*

Зъмина уста, воловодецъ, лехусниче — Orobanche *L.*

Зъминска сълза, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Зъминска хурка, хвощъ, прешлица — Equisetum arvense *L.*

Зъминско млѣко, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Зъмска прежда, кукувича прежда — Cuscuta epithimum *L.*

Зъмска трева — 1. маясълива трева — Goniolimon collinum *Bois.*; 2. очиболецъ — Potentilla argentea *L.*; 3. поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Зъмска уста, воловодецъ, лехусниче — Orobanche *L.*

Зъмска хурка, хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Зъмски буренъ — Geranium robertianum *L.*, Veronica urticaefolia *Jacq.*

Зъмски езикъ — Ophioglossum vulgatum *L.*

Зъмски лападъ, змиярникъ, змийско грозде — Arum maculatum *L.*

Зъмски мисиръ, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*

Зъмски отровникъ, самосудникъ, отровникъ — Veronica austriaca *L.*

Зъмско грозде, змиярникъ, змийски лападъ — Arum macula-

Зъмско цвѣте, блатнякъ, — Caltha palustris *L.*

Зъмъниче, очиболецъ — Potentilla argentea *L.*

Зъндракъ, мухоморка — Amanita muscaria *L.*

Зънзукъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Зъремкаде (тур.), жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Зърмкаде (тур.), жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Зърнавецъ, зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*

Зърнакаде (тур.), бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Зърнастецъ — 1. дива боя — Rhamnus frangula *L.*; 2. куча живиница — Scrophularia canína *L.*

Зърнатка, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Зърнекъ, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Зърнеста червенушка — Boletus granulatus *L.*

Зърнестъ дафинъ — Daphne laureola *L.*

Зърнецъ, зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*, Rh. saxatilis *Jacq.*

Зърнешникъ, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Зърнешъ — Peganum harmala *L.*

Зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Зърницецъ, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Зъръмка (тур.), бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Зъхтавиче, шумкавче — Pulicaria dysentherica *Bernh.*

Зѣйка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Зѣйко, кученце, лъвска муцун-

Зѣпка воловоденъ, лехусниче — Orobanche *L.*

Зѣпки, трънка — Prunus spinosa *L.*

Зѣплякъ, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Зѣплянъ, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Зюмбюлъ — Hyacynthus orientalis *L.*

Зявка, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Зянзукъ, шушанъ, шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*

Зяпка, воловоденъ — Orobanche *L.*, O. caryophyllacea *Smith.*, O. rubens Wallroth и др.

Зѫбарка — Dentaria bulbifera *L.*

Зѫбеста дилянчица — Valerianella dentata *Pall.*

Зѫбеста зарамкедя, бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Зѫбникъ, хаджиѥска люляка — Dentaria bulbifera *L.*

Зѫбова билка, блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

И

Ибришимъ (тур.). бисерка — Melica uniflora *Retz.*

Ива — Salix caprea *L.*

Иванковка, енювче — Galium verum *L.*

Иванова ружковица, меча пета — Salvia sclarea *L.*

Иванско цвѣте, енювче — Galium verum *L.*

Иванцвѣтъ, жълтъ въртипопъ — Anthemis tinctoria *L.*

Иванковка, енювче — Galium verum *L.*

Ивачка — 1. брѣза — Betula alba *L.*; 2. ива — Salix caprea *L.*

Иглекъ, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Иглика — Primula *L.*

Иглица, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Иглици, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Игличе, иглика — Primula suaveolens *Bert*

Игличи, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Игличина, иглика — Primula suaveolens *Bert* и др.

Игличка — 1. пушица — Eriophorum latifolium *Hoppe*; 2. иглика — Primula *L.*, P. elatior *Jacq.*, P. suaveolens *Bert.* и др.

Игличя, иглика — Primula *L.*

Игловръхъ, сипаница, поималка — Alyssum *L.*

Иглолистка, връшнякъ — Bruckenthalia spiculifolia *Rchb.*

Игова душица, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Идиозъмъ, джодженъ — Mentha piperita *L.*

Иела, ела — Abies pectinata *DC.* (= Abies alba *Mill.*).

Иеранджи (тур.), смокиня — Ficus carica *L.*

Иерихонска роза — Anastatica hierochuntica *L.*

Иерихонски трандафилъ — Anastatica hierochuntica *L.*

Иетлика, ела — Abies pectinata *DC.* (= Abies alba *Mill.*).

Иза, капладжа — Triticum spelta *L*

Избарка, конопъ, грьсти — Cannabis sativa *L.*

Извитовѣнеченъ дебелецъ — Sedum anopetalum *DC.*

Извиче, бѣснурка, мини уши — Hieracium polosella *L.*

Извърната детелина — Trifolium resupinatum *L.*

Изгорка, салепъ — Orchis ustulata *L.*

Издавиче, главочъ, рема — Inula germanica *L.*

Изкривена бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum refractum *Kit.*

Изопъ — Hyssopus officinalis *L.*

Изпливче, припжтница — Herniaria hirsuta *L.*

Изправенъ паветъ — Clematis recta *L.*

Изпжди овчарь — 1. турта, чалмичка — Tagetes erecta *L.*; 2. мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum autumnale *L.*

Изрóиче, жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*

Изсипливо билье, припжтница, развързанче — Herniaria hirsuta *L.*

Изсипливче, припжтница, развързанче — Herniaria hirsuta *L.*, H. glabra *L.*, H. incana *Lam.*

Изсипниче, припжтница, развързанче — Herniaria glabra *L.*, H. incana *Lam.*

Източенъ платанъ, чинаръ — Platanus orientalis *L.*

Източна войничица, конско ребро — Sisymbrium orientale *L.*

Източна мждрица, конско ребро — Sisymbrium orientale *L.*

Източна ралица, опади-коса, лесrandиче — Delphinium orientale *J. Gay.*

Източна сипаница — Alyssum orientale *Ard.*

Изтравниче — 1. срещиче, кадиризница — Ajuga laxmanni *Benth.*; 2. страшниче, черна папрать — Asplenium trichomanes *L.*

Изтравничи, порѣчъ, поточарка — Nasturtium officinale *R. Br.*

Икотникъ — 1. сипаница, поималка, игловрънъ — Alyssum *L.*; 2. сравниче деветь пжти — Farsetia clypeata *R. Br.*

Иланъ-оту (тур.), пачина, пача трева, гроскотъ — Polygonum aviculare *L.*

Илдъзъ-нишанъ (тур.), шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Илдъзъ-оту (тур.), оманъ — Inula helenium *L.*

Илимонъ, лимонъ — Citrus medica *L.*

Имберъ (тур.), исиотъ (тур.), Zingiber officinale *Rosc.*

Имела — 1. жълтъ имелъ — Loranthus europaeus *L.*; 2. бѣлъ имелъ — Viscum album *L.*

Имелъ — 1 бръшлянъ — Hedera helix *L.*; 2. жълтъ имелъ — Loranthus europaeus *L.*; 3. бѣлъ имелъ — Viscum album *L.*

Имело, бѣлъ имелъ — Viscum album *L.*

Имяла, бѣлъ имелъ — Viscum album *L.*

Имялъ, бѣлъ имелъ — Viscum album *L.*

Инбиръ (тур.), исиотъ (тур.) — Zingiber officinale *Rosc.*

Ингенари, артишокъ — Cynara cardunculus *L.* subsp. scolymus *L.*

Ингинари, артишокъ — Cynara cardunculus *L.* subsp. scolymus *L.*

Индживаръ (тур.), планински очиболецъ — Potentilla tormentilla *Schrank.*

Инджирия (тур.), смокиня — Ficus carica *L.*

Инджирче (тур.), маргаритъ, ормузъ — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Инджиръ (тур.), смокиня — Ficus carica *L.*

Индивия, градинска жлъчка, китайска цикория — Cichorium endivia *L.*

Индийска тръсть — Canna indica *L.*

Индийски бамбусъ — Bambusa arundinacea *Willd.*

Индийски конопъ — Corchorus capsularis *L.*

Индийски орѣхъ, кокосовъ орѣхъ — Cocos nucifera *L.*

Индийски саговникъ, сагова палма — Cycas circinalis *L.*

Индирливо, розмаринъ, ливанче — Rosmarinus officinalis *L.*

Индирлия, розмаринъ, ливанче — Rosmarinus officinalis *L.*

Индостанъ-джевизи (тур.), детско орѣхче — Myristica moschata *Thunb.*

Индриливо, розмаринъ, ливанче — Rosmarinus officinalis *L.*

Индришахъ — Pelargonium roseum *Willd.*

Индрише — Pelargonium roseum *Willd.* (= P. radula *L'Hérit.*).

Индузъ-оту (тур.), оманъ — Inula hellenium *L.*

Интифилъ-лиски (тур.), комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Иозлукъ (тур.), скрипка — Smilax excelsa *L.*

Иона, дюла — Cydonia vulgaris *L.*

Иовузъ-топу (тур.), бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Иосканъ-черъ, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Ирга — Amelanchier vulgaris *Mch.*

Иринкина душица, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Исиотъ — 1. зардичафъ (тур.), зулумба (тур.) — Curcuma zedoaria *Rosc.*; 2. амберъ-бой (тур.), зинджифилъ (тур.) — Zingiber officinale *Rosc.*

Исландски лишай — Cetraria islandica *L.*

Исландски лишей — Cetraria islandica *L.*

Исландски лишейникъ — Cetraria islandica *L.*

Исопъ — Hyssopus officinalis *L.*

Испански здравецъ — Geranium pyrenaicum *L.*

Испански кокешъ — Scorzonera hispanica *L.*

Испански ранбобой, артишокъ, ангинаръ — Cynara cardunculus *L.*

Испански трилистникъ, грашица, еспарсетъ — Onobrychis sativa *Lam.*

Исполинъ прахутка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Истравниче — 1. овчарска торбичка, плешчица — Capsella bursa pastoris *Moench.*; 2. бѣла рада, маргаритка — Leucanthemum vulgare *Lam.*; 3. миши уши, стръвниче, бѣснурка — Hieracium pilosella *L.*; 4. порѣчъ, поточарка — Nasturtium officinale *R. Br.*; 5. лѣкарско великденче — Veronica officinalis *L.*; 6. страшниче — A s p l e n i u m t r i c h o m a n e s *L.*

Италиянска гължбица — Silene italica *L.*

Италиянска топола, пирамидална топола — Populus pyramidalis *Roz.* (= Populus italica *Moench.*).

Италиянски паветъ — Clematis viticella *L.*

Италиянско плюскавиче — Silene italica *L.*

Ичимикъ — Hordeum vulgare *L.*

Ичменъ — Hordeum vulgare *L.*

Ичмикъ — Hordeum vulgare *L.*

Ичуменъ — Hordeum vulgare *L.*

Й

Йозово дърво, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Йондже Medicago lupulina *L.*

Йордечи замбакъ, патета, малка перуника — Iris pumila *L.*

К

Каба-суванъ (тур.), лукъ, кромидъ лукъ — Allium cepa *L.*

Кавакъ (тур.) — 1. черна топола, осика—Populus nigra L.; 2. пирамидална топола, италиянска топола — Populus pyramidalis *Roz.*

Каваларня, жаблекъ — Galega officinalis *L.*

Кавланъ (тур.) — 1. кленъ — Acer campestre *L.*; 2. шестилъ — A. platanoides *L.*; 3. мекишъ, жешелъ — A. tataricum *L.*

Кавтарика, черенъ бузалъкъ— Andropogon gryllus *L.* (= Chrysopogon gryllus (L.) *Trin.*).

Кавтаринка, черенъ бузалъкъ — Andropogon gryllus *L.*

Кавунъ (тур.), пъпешъ — Cucumis melo *L.*

Кавчаръ, великденче — Veronica *L.*

Кавъ (тур.), прахань — Poly porus fomentarius *L.*

Кадийка, турта, чалмичка — Tagetes erecta *L.*

Кадиризица, срещиче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Кадифе — 1. червенъ щиръ, страторъ — Amaranthus paniculatus *L.*; 2. турта, чалмичка — Tagetes erecta *L.*

Кадифе-чичекъ — Knautia *L.*

Кадревиче, петровъ кръстъ — — Lilium martagon *L.*

Кадънка — 1. дивъ макъ, пукалъ — Papaver rhoeas *L.* и др.; 2. овчарка, лопушъ — Petasites officinalis *Mch.*; 3. турта, чалмичка — Tagetes erecta *L.*

Кадънче, поветица, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*

Кадѣлка, градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Кадъна, дивъ макъ, пукалъ — Papaver *L.*

Казакъ, брадица, козица — Tragopogon *L.*

Казанлъшки гюлъ — Rosa damascena *Mill.*

Казанлъшки фасулъ, шаренъ фасулъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Казачки бодилъ, бѣлъ трънъ, чумотрънъ — Xanthium spinosum *L.*

Казашка свиница, казашки бодилъ, бѣлъ трънъ, чумотрънъ — Xanthium spinosum *L.*

Казашка хвойна — Juniperus sabina *L.*

Казашки бодилъ, бѣлъ трънъ, чумотрънъ — Xanthium spinosum *L.*

Козъ-ая (тур.), гърлица — Statice limonium *L.*

Каикъ (тур.), гръмотрънъ, *шилободъ* — Ononis spinosa *L.*

Каинъ, букъ — Fagus silvatica *L.*

Каишъ копаранъ-оту (тур.), звезделъ — Lotus corniculatus *L.*

Кайма (тур.), турта, чалмичка — Tagetes patula *L.*

Кайнска нана — 1. водна коприва, катушка — Lycopus euro-

paeus *L.*; 2. дивъ джодженъ—Mentha silvestris *L.*

Кайраци (тур.), драка — Paliurus aculeatus *Lam.*

Кайраче (тур.), драка — Paliurus aculeatus *Lam.*

Кайреку (тур.), кавтарика, черенъ бузалъкъ — Andropogon gryllus *L.*

Кайсия, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Кайчанъ, класица, къндра, миша опашка — Alopecurus *L.*

Каканчино грозде, гугерки, кукувичина, кукувиче грозде — Muscari botryoides *DC.*

Какалашка, пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Какао — Theobroma cacao *L.*

Какаово дърво — Theobroma cacao *L.*

Какелъ, ведрица, тугъ — Fritillaria tenella *M. B.*

Какички — 1. кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*; 2. жебина, малка плута — Limnathemum nymphoides *Link.*

Ка́клица, кжклица — Agrostemma githago *L.*

Каколь — 1. кжклица — A g r o s t e m m a g i t h a g o *L.*; 2. ведрица, тугъ — Fritillaria pontica *Wahl.*

Кактусова диня — Melocactus communis *L.*

Кактусъ — Cactus *L.*

Какула, шалвей — Salvia *L.*

Какуле, шалвей — Salvia *L.*

Калабакъ (тур.), водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Каламфилъ — Dianthus *L.*

Каламфиръ — Dianthus *L.*

Каланфиръ — Dianthus *L.*

Калафария, фий, уровъ — Vicia sativa *L.*

Калдаръмче, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Калешъ — 1. омайникъ, подшрекъ, свекървини очи — G e u m c o c c i n e u m *S.S.*; 2. царичина, жълтъ калешъ — Geum montanum *L.*; 3. зайча стжпка — Geum urbanum *L.*; 4. бледо лютиче — Ranunculus sardous *Crantz.*

Калина — 1. божуръ — Paeonia officinalis *L.*; 2. наръ (тур.) — Punica granatum *L.*; 3. офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*; 4. картопъ (тур.) — V i b u r n u m o p u l u s *L.*

Калиница, калина, картопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Калинка — 1. шпаргелъ, самодивска метла — Asparagus officinalis *L.*; 2. брѣза — Betula alba *L.*; 3. бѣлъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*; 4. чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*; 5. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 6. момкови сълзи, одраки — Polygonatum *L.*; 7. наръ (тур.) — Punica granatum *L.*; 8. малина — Rubus idaeus *L*; 9. луловина, тутунига, буболякъ — Viburnum lantana *L.*; 10. картопъ (тур.) — V i b u r n u m o p u l u s *L.*

Калифронъ, кариофилъ, калоферче — Tanacetum basamita *L.*

Каличавъ буренъ, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Калмуканъ, шушанъ, шурулинци—Chaerophyllum bulbosum *L.*

Калника, бѣла елха — Alnus incana *Moench.*

Кало́нка, метличина — Centaurea *L.*, Centaurea cyanus *L.*

Калофарче, кариофилъ — Tanacetum balsamita *L.* (=Chrysanthemum balsamita *L.*).

Калоферска трева, кариофилъ — Tanacetum balsamita *L.* (= Chrysanthemum balsamita *L.*).

hemum balsamita *L.* = Balsamita vulgaris *Willd.* = Balsamita suaveolens *Pers.* = Pyrethrum tanacetum *DC.*)

Калоферъ, кариофилъ — Tanacentum balsamita *L.* (= Chrysanthemum balsamita *L.* = Balsamita suaveolens *Pers.*).

Калоянче, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Калугери — 1. папуръ, рогозина — Typha *L.*, T. latifolia *L.*, T. angustifolia *L.*; 2. миризлива теменужка, любика — Viola odorata *L.*

Калугерица, перуника, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Калугеричка, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Калугерички, миризлива теменуга, любика — Viola odorata *L.*

Калугерка — Vaccaria parviflora *Moench.* (= Saponaria vaccaria *L.*).

Калугерско грозде, френско грозде — Ribes grossularia *L.*

Калугерчи-патерчи, гугерки, кукувича плюнка, кукувиче грозде — Muscari racemosum *DC.*

Калуянъ, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Калъчево, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Калъчиво, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Калъчка, млѣчка — Euphorbia gerardiana *Jacq.*

Калъчово, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Калъчъ-оту (тур.), звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*,

Калю, омайникъ, калешъ, подшрекъ, свекървини очи — Geum coccineum *S. S.*

Камбанка — 1. звънче — Campanula *L.*; 2. момино сърдце — Dicentra spectabilis *L.*

Камбула — 1. змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*; 2. дива ружа — Althaea officinalis *L.*, A. pallida *W.K.*; 3. слѣзъ, камилякъ — Malva vulgaris *Fries.*

Камбулешникъ — 1. слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*; 2. ружа — Althaea officinalis *L.*

Камбулешъ — 1. ружа — Althaea *L.*; 2. слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Камбулишникъ, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Камбулишъ, слѣзъ, камилякъ — Malva *L.*, M. silvestris *L.*

Камбулки, дивъ макъ, кадъники, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Камбуля, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Камбуляшникъ, слѣзъ, камилякъ — Malva *L.*

Камелия — Camellia japonica *L.*

Каменарче — Draba aizoides *L.*

Камененъ лукъ (тур.), ашлама — Allium fistulosum *L.*

Камениста лазаркиня — Asperula cynanchica *L.*

Камениста паламида — Cirsium lanceolatum *Scop.*

Камениста самогризка, бѣлоградче — Scabiosa micrantha *Desf.*

Каменисто богородиче, богородиче, миризливка — Calamintha patavina *Jacq.*

Каменки, ахладка, каменица, сланопаджа — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Каменоломка — 1. бедреница — Pimpinella saxifraga *L.*; 2. обичникъ, потайникъ — Saxifraga *L.*

Каменоломче, обичникъ, потайникъ — Saxifraga *L.*

Камилекъ, слѣзъ — Malva *L.* — 1. бѣлъ (дребенъ) слѣзъ — Malva rotundifolia *L.*; 2. обикновенъ слѣзъ — Malva silvestris.

Камилешки трънъ, магарешки

бодилъ, обикновенъ бодиль, гингеръ — Carduus acanthoides *L.*

Камиличе — 1. обикновенъ слѣзъ — Malva silvestris *L.*; 2. дребенъ слѣзъ — Malva vulgaris *Fries.*; 3. дива ружа — Althaea pallida *W.K.*

Камилка — 1. дребенъ слѣзъ — Malva vulgaris *Fries.*; 2. обикновенъ слѣзъ — M. silvestris *L.*; 3. дива ружа — Althaea pallida *W.K.*; 4. ружа — Althaea officinalis *L.*

Камилникъ — 1. дребенъ слѣзъ — Malva vulgaris *Fries.*; 2. обикновенъ слѣзъ — Malva silvestris *L.*; 3. ружа — Althaea officinalis.

Камилска млѣчка — Euphorbia helioscopia *L.*

Камилска стжпка — 1. водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*; 2. овчарка, лопушъ — Petasites albus *Gärtn.*

Камилска трева — Corispermum nitidum *Kit.*

Камилски трънъ, пресѣчка, шефкетъ-оту (тур). — Cnicus benedictus L.

Камилско сѣно, грьцки сминдухъ — Trigonella foenum graecum *L.*

Камилски тръни, гингеръ, магарешки бодилъ — Onopordon acanthium *L.*

Камилско цвѣте, обикновенъ слѣзъ — Malva silvestris *L.*

Камилякъ — 1. обикновенъ слѣзъ — Malva silvestris *L.*; 2. дребенъ (бѣлъ) слѣзъ — M. vulgaris *Fries* и др.

Камишъ — Phragmites communis *Trin.*

Камфора — Cinnamomum camphora Nees et *Ebrm.*

Камфорно дърво — Cinnamomum camphora Nees et *Ebrm.*

Камфорово дърво — Cinnamomum camphora Nees et *Ebrm.*

Камфоръ — Cinnamomum cam-

Камшикъ, гребникъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Камшица — 1. иргованка, московче — Zinia elegans *Jacq.*; 2. турта, чалмица — Tagetes patula *L.*; 3. бърдунъ — Asphodelus albus *Willd.*

Камшиче, камшикъ, гребникъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Камъшъ — 1. палестинска тръстика — Arundo donax *L.*; 2. тръстика — Phragmites communis *Trin.*; 3. шаваръ — Scirpus *L.*

Кана — Cana indica *L.*

Кана-чиче (тур.), каначка — Balsamina hortensis *DC.* (= Impatiens balsamina *L.*).

Кана-чичекъ (тур.) — 1. каначка — Balsamina hortensis *DC.*; 2. слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*

Канадско увѣхниче, злолѣтница — Erigeron canadense *L.*

Канапъ, конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Канарейка, плантичка, канарско семе — Phalaris arundinacea *L.*

Канарично семе, кушевò — Phalaris canariensis *L.*

Канарско семе — 1. плантичка — Phalaris arundinacea *L.*; 2. кушевó — Phalaris canariensis *L.*

Каначка — 1. градинска недопирка, меке (тур.) — Balsamina hortensis *DC.* (= Impatiens balsamina *L.*); 2. камшица, иргованка Zinia elegans *Jacq.*

Кандили, тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*

Кандилка — 1. кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*; 2. ведрица, тугъ — Fritillaria *L.*

Кандилколистна гущерка, диви кошнички, обичниче — Thalictrum aquilegifolium *L.*

Кандилница, кошнички, кандилка — Aquilegia vulgaris *L.*

Ballota nigra *L.*; 2. кошутина — Melittis melissophyllum *L.*

Кандило, кошнички, кандилка — Aquilegia vulgaris *L.*

Кандилче, кошнички, кандилка — Aquilegia vulgaris *L.*

Кандилъ-чиче (тур.), кошнички, кандилка — Aquilegia vulgaris *L.*

Кандилъ, кошнички, кандилка — Aquilegia vulgaris *L.*

Кандюндюме (тур.), топусче, гологлавче — Globularia vulgaris *L.* (= Globularia willkommi *Nym.*).

Канела — Cinnamomum zeylanicum *Breyn.*

Канелово дърво — Cinnamomum zeylanicum *Breyn.*

Канетъ, балуръ — Sorghum halepense *Pers.*

Канешъ, балуръ — Sorghum halepense *Pers.*

Каникесъ, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Канишъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Каносникъ — Lathyrus odoratus *L.*

Кантариовъ — 1. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 2. червенъ кантарионъ, трескавиче — E r y t r a e a c e n t a u r i u m *Pers.*; 3. жълта тинтява — Gentiana lutea *L.* var. symphyandra *Murb.*; 4. звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum *L.*, H. perforatum *L.*

Кантория, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Канторонъ, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Кантрионъ, червенъ кантарионъ — Erytraea centaurium *L.*

Канушъ, кърлежъ, рицина — Ricinus communis

Капи-коса — 1. гороцвѣтъ, горицвѣтъ — Adonis *L.*; 2. змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*; 3. кукувича прежда — Cuscuta epithymum *L.*, C. europaea *L.*; 4. ралица Delphinium consolida *L.*; 5. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Капикосъ — 1. змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*; 2. лютиче — Ranunculus acer *L.*

Капина — Rubus *L.*

Капичка, чушка, пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Капладжа (тур.) — Triticum spelta *L.*

Капливка, дяглица, поганица — Aegopodium podagraria.

Капуска (рус.), главесто зеле — Brassica oleracea *L.* var. capitata *L.*

Капуста (рус.), главесто зеле — Brassica oleracea *L.* var. capitata *L.*

Капчастъ салепъ, петнистъ салепъ — Orchis maculata *L.*

Капшуна, горска ягода — Fragaria elatior *Ehrh.*

Кара-ангъчъ-оту (тур.), змийско млѣко — Chelidonium majus *L.*

Кара андъзъ (тур.) — Inila hellenium *L.*

Кара ардъчъ (тур.) — Juniperus sabina *L.*

Кара балдири (тур.), венеринъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

Кара бикенъ (тур.), пачи кракъ — Gagea arvensis *Schult.*

Кара бузалъкъ (тур.), кавтарика, болуръ — Andropogon gryllus *L.*

Кара динче (тур.), зърника — — Rhamnus cathartica *L.*

Кара кафесъ (тур.), зарастъ — Symphytum officinale *L.*

Кара коленца (тур.), кръстачъ, петровъ кръстъ — Paris quadrifolia *L.*

Кара пиперъ (тур.), черенъ пиперъ — Piper nigrum *L.*

Кара меше (тур.), йозъ, сит-

на граница — Quercus pubescens *Willd.*

Кара фурма (тур.) — Diospyrus lotus *L.*

Кара чаля (тур.), драка — Paliurus aculeatus *Lam.*

Кара чомлекъ (тур.), кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кара янъкъ (тур.), противоглистна папрать, мжжка папрать — Aspidium filix mas (*L.*) *Sw.*

Караганъ, морски кадаифъ — Chondrus crispus *Lyngb.*

Карагачъ (тур.) — 1. йозъ,ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*; 2. брѣстъ — Ulmus *L.*

Караджа (тур.) — 1. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 2. кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Караджейка (тур.), слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Карадинче, камшица, кайма — Tagetes patula *L.*

Каракушки, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Карамфилно дърво — Eugenia caryophyllata *Thunb.*

Карамфилово дърво — Eugenia caryophyllata *Thunb.*

Карамфилско цвѣте, невѣнъ — Calendula arvensis *L.*

Карамфилчета, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Карамфилъ — 1. карамфилово дърво — Eugenia caryophyllata *Thunb.*; 2. карамфилъ—D i a n t h u s *L.*; 3. зайча стжпка, гребникъ — Geum urbanum *L.*; 4. кариофилъ, калоферче —Tanacetum balsamita *L.*

Каранфилово дърво — Eugenia caryophyllata *Thunb.*

Каранфиловъ коренъ — Eugenia caryophyllata *Thunb.*

Каранфилъ — 1. каранфилово дърво — Eugenia caryophyllata *Thunb.*; 2. карамфилъ Dianthus *L.*

Карасанъ-оту (тур.) — Marrubium vulgare *L.*

Карафилъ — 1. карамфилово дърво — Eugenia caryophyllata *Thunb.*; 2. карамфилъ — Dianthus *L.*; 3. турта, чалмичка — Tagetes erecta *L.*

Карафица — 1. турта, чалмичка — Tagetes erecta *L.*; 2. кайма, камшица — Tagetes patula *L.*

Карбузъ (тур.), лобеница, диня, карпузъ (тур.) — Citrullus vulgaris *Schrad.*

Каргаджикъ (тур.), кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кардамомъ — Elettaria cardamomum *Withe et Maton.*

Карделъ, зеле — Brassica oleracea *L.*

Кари-ачъ (тур.), брѣстъ — Ulmus campestris *L.*

Карина, капина — Rubus *L.*

Кариофилъ, калоферче — Tanacetum balsamita *L.*

Карнабитъ, карфиолъ, цвѣтно зеле, конопида — Brassica oleracea *L.* var. botrytis *L.*

Кароленца, кръстачъ, вранско око — Paris quadrifolia *L.*

Карпузъ (тур.), лобеница, диня, — Citrullus vulgaris *Schrad.*

Карпусъ (тур.), лобеница, диня — Citrullus vulgaris *Schrad.*

Карпъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Картолъ — Festuca spadicea *L.*

Картопу (тур.), калинка, картопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Картопъ (тур.) — 1. блатно кокиче, дрѣмавче — Leucojum aestivum *L.*; 2. калинка — V i b u r n u m o p u l u s *L.*

Картофелова плесень — Phytophtora infestans *de B.*

Картофелъ — 1. бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*; 2. картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Картофена гжба Phytophtora infestans *de B.*

Картофена плесень — Phytophtora infestans *de B.*, Fusarium solani *Sacc.*

Картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Картофли, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Картулъ — Festuca spadicea *L.*

Картупи, блатно кокиче, дрѣмавче — Leucojum aestivum *L.*

Карфиолъ, карнабитъ, цвѣтно зеле, брюкселско зеле — Brassica oleracea *L.* var. botrytis *L.*

Карчижи (тур.), кокиче Galanthus elvesii *Hook.*

Каръ-чичекъ (тур.), кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Каръчки млѣчъ, кипарисова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Карячки млѣчъ, кипарисова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Касметче (тур.), пълзяща детелина — Trifolium repens *L*

Катанецъ, резеда, бойка — Reseda lutea *L.*

Катерлива трева, пълзящъ очиболецъ — Potentilla reptans *L.*

Катина — Hippophaë rhamnoides *L,*

Катмеръ (тур.), карамфилъ — Dianthus chinensis *L.*

Катраника — 1. боже дръвце, амберъ — Artemisia abrotanum *L.*; 2. миризливъ пелинъ — Artemisia camphorata *Vill.*; 3. прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Катрионъ — 1. червенъ кантарионъ, трескавиче — Erythraea centaurium *L.*; 2. жълтъ кантарионъ, звъника — Hypericum perforatum *L.*

Катушка, водна коприва — Lycopus europaeus *L.*

Катърка, прешлица, хвощъ, змийска хурка — Equisetum arvense *L.*

Каунъ (тур.), пъпешъ, пипонъ, — Cucumis melo *L.*

Каучукова смоква — Ficus elastica *L.*

Каучукова смокиня — Ficus elastica *L.*

Каучуково дърво - Ficus elastica *L.*

Кафе — 1. кафено дърво — Coffea arabica *L.*; 2. лупина — Lupinus *L.*, L. albus *L.* и др

Кафеено дърво — Coffea arabica *L.*

Кафейно дърво — Coffea arabica *L.*

Кафено дърво — Coffea arabica *L.*

Кафуръ-оту (тур.), катраника, боже дръвце — Artemisia abrotanum *L.*

Кафъ (тур.), прахань — Poliporus fomentarius *L.*

Кафявоцвѣтенъ здравецъ — Geranium phaeum *L.*

Кахве, кафе — Coffea arabica *L.*

Кахвяво дърво, кафе — Coffea arabica *L.*

Кацарка, хвойна — Juniperus communis *L.*

Кача-денисъ-пелини (тур.), пелинъ — Artemisia absinthium *L.*

Качино цвѣте, бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Качино цвѣкье, бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Качитка, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Качка — 1. жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*; 2. кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Качулка, минзухаръ — Crocus *L.*

Качулъ, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.* (= Convolvulus sepium *L.*).

Качунка — 1. мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum autumnale; 2. жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*; 3. шафранъ — Crocus sativus *L.*; 4. кокиче — Ga-

lanthus elvesii *Hook.*; 5. бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Качунъ — 1. мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum autumnale *L.*; 2. минзухаръ — Crocus *L.*

Качуръ — Coronilla varia *L.*

Качутка — 1. жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*; 2. кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Качюлъ, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Качювка, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Качювъ, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Качюнъ трева, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Качютка, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Каширъ (тур.), цвекло — Beta vulgaris *L.*

Кашкинъ босилякъ, машерка, бабина душица — Thymus *L.*

Кашлевацъ, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Кашличаво, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Кашличавче, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Кашличе, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Кая-чиче (тур.), здравецъ — Geranium macrorrhizum *L.*

Квасни гжбички — Saccharomyces *Sp. div.*

Кеди-оту (тур.) — 1. бабици Nepeta cataria *L.*; 2. дилянка — Valeriana officinalis *L.*

Кедъръ — Cedrus libani *Loudon.*

Кедъръ ливански — Cedrus libani *Loudon.*

Кекличъ, риганъ, черновръшка — Origanum vulgare *L.*

Келавче, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Келевъ габъръ, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Келевъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Келеме-оту (тур.), бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Каляфъ габъръ, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Кеневиръ (тур.), конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Кентаврио, кантарионъ, трескавиче — Erythraea centaurium *L.*

Керанкино ухо, керино ухо — Peziza aurantiaca *Fl. dan.*

Кервелъ, разпукниче, шушанъ — Chaerophyllum *L.*

Кервесъ, дивъ кервизъ, азмацукъ — Anthriscus cerefolium *Hoffm.*

Кервизъ — 1. дивъ кервизъ, азмацукъ — Anthriscus cerefolium *Hoffm.*, A. trichosperma *Schlult.*; 2. целина — Apium graveolens *L.*

Кервисъ, кервизъ, целина — Apium graveolens *L.*

Керевизъ — 1. дивъ кервизъ, азмацукъ — Anthriscus cerefolium *Hoffm.*; 2. целина — A p i u m g r a v e o l e n s *L.*

Керина, капина — Rubus *L.*

Керино око — 1. горицвѣтъ — Adonis *L.*; 2. омайникъ, калешъ — Geum *L.*

Керино ухо — Peziza aurantiaca *Fl. dan.*

Кесикъ-оту (тур.) — 1. бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*; 3. устрелъ, клинавиче — Vincetoxicum laxum *Godr.* et *Gren.*

Кестанъ, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Кестене, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Кестенка тиква — Cucurbita maxima *Duch.*

Кестенъ дивъ, конски кестенъ — Aesculus hypocastanum *L.*

Кестенъ конски — Aesculus hypocastanum *L.*

Кестере (тур.), рошовина, ранилистъ — Betonica officinalis *L.*

Кестере-оту (тур.), рошовина, ранилистъ — Betonica officinalis *L.*

Кестянъ, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Кефири (тур.), камфора, камфорово дърво — Cinnamomum camphora *Nees* et *Ebrm.*

Кецатка, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Кечи-агаджи (тур.), рожковъ— Ceratonia siliqua *L.*

Кечи пидеси (тур.), птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Кизилъ (тур.), дрѣнъ — Cornus mas *L.*

Кикерка, сѣкирка, змийски очи — Lathyrus aphaca *L.*

Кикерна глушина — Vicia lathyroides *L.*

Кикеръ, сланугъкъ, нахутъ (тур.) — Cicer arietinum *L.*

Кикида, кърлежъ, рицина — Ricinus communis *L.*

Кикула-була, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Кимвонъ, кимионъ — Carum carvi *L.*

Кимелъ — 1. кимионъ — Carum carvi *L.*; 2. кимонъ, кименъ — — Cuminum cyminum *L.*

Кименъ — Cuminum cyminum *L.*

Кимеонъ — 1. кимионъ — Carum carvi *L.*; 2. челебитка, перушанъ — Nigella sativa *L.*

Кимионъ — 1. кимеонъ — Carum carvi *L.*; 2. кимелъ, кимонъ — Cuminum cyminum *L.*

Кимъ, кимионъ — Carum carvi *L.*

Кимьону-френкъ (тур.), кимионъ, кимеонъ — Carum carvi *L.*

Кимьонъ, кимионъ, кимеонъ Carum carvi *L.*

Кина, хининово дърво — Cinchona *Sp. div.*

Кина-кина, хининово дърво — Cinchona *Sp. div.*

Кининово дърво, хининово дърво — Cinchona *Sp. div.*

Кипарисна млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Кипарисова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Киперъ, къна (тур.) — Lawzonia alba *L.*

Кипрей, върбовка, кѫделка — Epilobium *L.*, E. angustifolium *L.*

Кипъръ, кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Кирезъ, череша — Prunus avium *L.*

Кирвизъ — 1. дивъ кервизъ, азмацукъ — Anthriscus cerefolium *Hoffm.*; 2. целина — A p i u m g r a v e o l e n s *L.*

Киривизъ — 1. дивъ кервизъ, азмацукъ — Anthriscus cerefolium *Hoffm.*; 2. целина — Apium graveolens *L.*

Кирказонъ, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Киркозанъ, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Кирхалъ, гулия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*

Кисанджикъ махмудие (тур.), чесъново поджбиче — Teucrium scordium *L.*

Кисела детелина, киселица — Oxalis acetosella *L.*

Кисела трева — 1. гърличе, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*; 2. папирусъ — Cyperus *L.*

Киселецъ — 1. киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*; 2. киселица, щавелъ — Oxalis acetosella *L.*;

3. обикновенъ киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Киселикъ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Киселица — 1. щавелъ — Oxalis acetosella *L.*; 2. дива ябълка — Pirus malus *L.*; 3. киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Киселекъ — 1. киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*; 2. киселецъ — Rumex acetosa *L.*; 3. козя брада — Rumex acetosella *L.*

Киселъ лапатъ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Киселъ лопушъ, козя брада — Rumex acetosella *L.*

Киселъ лютежъ, козя брада — Rumex acetosella *L.*

Киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*

Киселъ щавелъ, козя брада — Oxalis acetosella *L.*

Киселъ щавлекъ, козя брада Oxalis acetosella *L.*

Киселякъ, козя брада — Oxalis acetosella *L.*

Кисилецъ, козя брада -- Rumex acetosella *L.*

Киска, хвойна — Juniperus *L.*

Кислекъ киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Кислякъ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Кисялецъ, киселица — Oxalis acetosella *L.*

Китайска иглика — Primula sinensis *Lind.*

Китайска цигория — Cichorium endivia *L.*

Китайска цикория — Cichorium endivia *L.*

Китайски звезделъ — Aster chinensis *L.*

Китайски чай — Thea chinensis *L.*

Китица, кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Китка, кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Китка жълта, горoccвѣтъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*

Китка червена, горицвѣтъ — Adonis aestivalis *L.*

Китковъ каранфилъ — Dianthus corymbosus *Sibth.*

Китнякъ, бѣликаръ, лѣтенъ дѫбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Китчица, кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Кифирия (тур.) — Cinnamomum camphora *Nees et Ebrm*

Кифория (тур.), камфорово дърво — Cinnamomum camphora *Nees* et *Ebrm.*

Кицатка, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Кицетка, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Кичеста душица, мащерка, бабина душица — Thymus *L*

Кичеста калинка — Viburnum tinus *L.*

Кичеста майчица — Pyrethrum corymbosum *Willd.*

Кичеста снѣжна топка, калинка, картопъ — Viburnum opulus *L.*

Кичесто лале, лале — Tulipa gesneriana *L.*

Кичица, кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Кичуреста мишовка — Alsine glomerata *Deg.*

Кичуресто плюскавче — Silene armeria *L.*

Кичурестъ карамфилъ — Dianthus armeria *L.*

Кичурестъ ленъ — Linum capitatum *Kit.*

Кичурестъ рожецъ — Cerastium glomeratum *Thuill.*

Кичестъ щавелъ — Rumex conglomeratus *Murr.*

Кичурка, зайчина — Coronilla varia *L.*

Кичурчеста кукувичина — Muscari comosum *Mill.*

Кичурчесто звънче — Campanula glomerata *L.*

Кишекъ, козя брада — Rumex acetosella *L.*

Кишлекъ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Кишлякъ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Кишнишъ, кориандъръ — Coriandrum sativum *L.*

Кладенчевъ мъхъ — Marchantia polymorpha *L.*

Кладница — Helvella crispa *Fr.*

Клапачка, хлопка, шушняръ — Rhinanthus major *Ehrh.*

Клапашка, хлопка, шушняръ — Rhinanthus major *Ehrh.*

Класатица — 1. сърника, циганско жито — Bromus sterilis *L.*; 2. острица — Carex *L.*; 3. миши ечмикъ — Hordeum murinum *L.*; 4. чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*; 5. власата класатица — Triticum villosum *M. B.*

Класатка — Bromus mollis *L.*

Класатница — 1. острица — Carex *L.*; 2. чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*; 3. Triticum villosum *M. B.*

Класачка, мека овсига — Bromus mollis *L.*

Класенъ ресникъ — Actaea spicata *L.*

Класица — 1. миша опашка, къндра — Alopecurus *L.*, A. agrestis *L.*, A. pratensis *L.*; 2. овсига — Bromus *L.*; 3. чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*

Класница, чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*

Класова любица — Veronica spicata *L.*

Класовидно великденче — Veronica spicata *L.*

Класовидно звънче — Campanula macrostachya *Willd.*

Класовита трева, бисерка — Melica nutans *L.*

Кластица — 1. тученица — Portulaca oleracea *L.*; 2. миши ечмикъ — Hordeum murinum *L.*

Клейникъ, клинавиче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Клека, клекъ — Pinus mughus *Scop.*

Клека-оту (тур.), вечерникъ — Hesperis matronalis *L.*

Клейникъ, бѣлъ имелъ — Viscum album *L.*

Клекавиче, кръстачъ, вранско око — Paris quadrifolia *L.*

Клекъ — Pinus mughus *Scop.*

Кленовка, ябълка (порода) — Pirus malus *L.*

Кленица, кленъ — Acer campestre *L.*

Кленъ — Acer campestre *L.*

Кленъ млѣкосоченъ, шестилъ — Acer platanoides *L.*

Кленъ обикновенъ — Acer campestre *L.*

Кленъ остролистенъ, шестилъ — Acer platanoides *L.*

Кленъ полски — Acer campestre *L.*

Кленъ черъ, мекишъ, жешля — Acer tataricum *L.*

Клепушъ (тур.), миндалъ, бадемъ (тур.) — Amygdalus communis *L.*

Клетчатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Клечатка, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Клечатъ, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.* (= Carpinus orientalis *Lam.*).

Клечатъ габаръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Клечатъ габеръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Клечатъ осенъ, мѫждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Клечъ габъръ, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Клеянъ карамфилъ, прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Кликочъ, клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Клинова трева — 1. устрелъ, клинавиче — Cynanchum laxum *Bartl.* (= Vincetoxicum laxum *Godr. et Gren.*); 2. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 3. орѣшакъ, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Клинавиче — 1. сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 2. бѣла паламида — Cirsium canum *M.B.*; 3. кичурка, зайчина — Coronilla varia *L.*; 4. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 5. здравецъ — Geranium *L.*; 6. луличка — Linaria *L.* L. vulgaris *Mill.*; 7. шупливка — Myagrum perfoliatum *L.*; 8. салепъ — Orchis *L.*; 9. горски живовлѣкъ — Plantago carinata *Schrad.*; 10. устрелъ — Vincetoxicum laxum *Godr. et Gren.*

Клинавниче, часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Кливаво — 1. косатникъ — Asplenium septentrionale *Hoffm.*; 2. сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 3. луличка — Linaria *L.*, L. vulgaris *Mill.*

Кливаво билье, часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Клинавче — 1. сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 2. голѣмъ напръстникъ, бѣсниче — Digitalis ambigua *Murr.*

Клинавче памуклия, блатна върбовка — Epilobilum palustre *L.*

Кливавъ буренъ — 1. клинавче — Astragalus chlorocarpus *Grsb.*; 2. сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 3. устрелъ — Cynanchum laxum *Bartl.* (= Vincetoxicum laxum *Godr. et Gren.*).

Клинова трева, салепъ — Orchis morio *L.*

Клинове, устрелъ — Cinanchum laxum *Bartl.* (= Vincetoxicum laxum *Godr. et Gren.*).

Клиновидно пънче — Clavaria pistillaris *L.*

Клиновиче — 1. сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 2. устрелъ — Cynanchum laxum *Bartl.*; 3. салепъ — Orchis morio *L.*

Клиновче, устрелъ — Cynanchum laxum *Bartl.*

Клинско билье — 1. сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 2. часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Клинъ, клинавче, сграбиче — Astragalus *L.*

Клинявиче, дивъ здравецъ — — Geranium sanguineum *L.*

Кличатъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Клокочина — Staphyllea pinnata *L.*

Клокочка, хлопка — Rhinanthus major *Ehrh.*

Клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Клонеста гжба, кокоши гребенъ — Clavaria coralloides *L.*

Клончеста какула — Salvia virgata *Ait.*

Клонеста плюскавица — Silene nutans *L.*

Клонеста прешлица — Equisetum ramosissimum *Desf.*

Клончестъ лопянъ — Verbascum lychnitis *L.*

Клопачка, хлопка — Rhinanthus major *Ehrh.*

Клочина, клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Клъсинка, треперушка, сълзица — Briza media *L.*

Клъстица, дебела мара — Sedum maximum *Sut.*

Клюмналъ генгеръ, главочъ — Carduus nutans *L.*

Ключанка, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Ключетика, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Ключъ, змийски езикъ — Ophioglossum vulgatum *L.*

Клющъ, мерджанче, обички — Lycium halimifolium *Mill.*

Клястига, тученица — Portulaca oleracea *L.*

Кминъ, кимеонъ — Carum carvi *L.*

Книжна кисела трева, папирусъ — Cyperus papyrus *L.*

Книжна тръстика, папирусъ — Cyperus papyrus *L.*

Княжецъ — Atragene alpina *L.* (= Clematis alpina *Mill.*).

Кованъ-оту (тур.), чистецъ, ялешъ — Stachys annua *M. B.*

Ковелъ, коило — Stipa pennata *L.*

Ковило, коило — Stipa pennata *L.*

Ковилякъ, коило — Stipa pennata *L.*

Ковръхъ, бѣлоградиче, самогризка — Scabiosa *L.*

Козакъ, козица, брадица — Tragopogon majus *Jacq.*

Козарка, мечо зеле, устрелъ — Turritis glabra *L.*

Козаръ, мечо зеле, устрелъ — Turritis glabra *L.*

Козачъ, припънка, пачи кракъ — Cantharellus cibarius *Fr.*

Козе грозде, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Кози бизки, жълта тлъстига, жълто прозориче — Sedum acre *L.*

Кози бозки, прозориче, бѣла тлъстига — Sedum *L.*, S. album *L.*

Кози брада, козица, брадица — Tragopogon *L.*

Кози гръмотрънъ, милободъ,

Кози лапатъ, козя брада — Rumex acetosella *L.*

Кози листъ, нокьтъ — Lonicera caprifolium *L.*

Кози мами, кокешъ, змиякъ — Scorzonera lanata *M. B.*

Кози рогца, двузѫбка, коноплянка, череда — Bidens tripartitus *L.*

Кози скребъръ, нокьтъ — Lonicera caprifolium *L.*

Кози трънъ, мерджанче, обички — Lycium halimifolium *Mill.*

Кози цици, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Кози цицки, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Козилячка, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Козинецъ, клинавиче — Astragalus *L.*, A. chlorocarpus *Grsb.*

Козирогъ, рошковъ — Ceratonia siliqua *L.*

Козица, *брадица* — Tragopogon majus *Jacq.*

Козлецъ, змиярникъ, змийско грозде, змийски лападъ — Arum *L.*, A. italicum *Mill.*, A. maculatum *L.*

Козурйца, рожковъ — Ceratonia siliqua *L.*

Козя брада — 1. жълтъ бардунъ — Asphodeline liburnica *Rchb.*; 2. синя жлъчка — Cichorium Intybus *L.*; 3. кокоши гребенъ, реси — Clavaria coralloides *L*; 4. жълта козя брада, коралоподобна гѫба — Clavaria flava *Sch.*; 5. кърталъ — Nardus stricta *L.*; 6. киселецъ — Rumex acetosa *L.*; *7. малъкъ киселецъ,* щавелъ — Rumex acetosella *L.*; 8. козица, брадица — Tragopogon *L.*, T. pratense *L.*

Козя върба, ива — Salix caprea *L.*

Козя детелина — 1. кичурка, зайчина — Coronilla varia *L.*; 2. зановецъ, грозданка — Cytisus hir-

жълтъ салкъмъ — Cytisus laburnum *L.*

Козя лепка, кокешъ — Scorzonera austriaca *L.*

Козя стжпка, лапатъ, шавелъ — Rumex *L.*

Козя цвилуга, дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*

Козя цица, жълта тлъстига, жълто прозориче — Sedum acre *L.*

Козячъ, припънка, пачи кракъ — Cantharellus cibarius *Fr.*

Коило — 1. хвощъ, прешлица — Equisetum arvense *L.*; 2. ковилъ — Stipa *L.*

Коилъ, коило — Stipa pennata *L.*

Коилъ-детелина — Stipa capillata *L.*

Койло — Stipa pennata *L.*

Койнско ребро — 1. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*; 2. конско ребро — Sisymbrium columnae *Jacq.* (= Sisymbrium orientale *L.*).

Койнско цвѣкье, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Кокази, червени боровинки, брусници — Vaccinium vitis idaea *L.*

Кокалица, ахладка, каменица, сланопаджа — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Кокалче, лютиче — Ranunculus millefoliatus *Vahl.*

Кокаръ, кромидъ лукъ, червенъ лукъ — Allium cepa *L.*

Кокаръ-казалджа (тур.), буболякъ, тутунига, лулoвина — Viburnum lantana *L.*

Кокешъ, змиякъ — Scorzonera *L.*

Кокица, пчела-гължбъ — Ophrys bicornis *Sadl.*, O. atrata *Lindl.*

Кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кокичина — Galanthus elvesii *Hook.*

Кокичка — Galanthus elvesii

Коклица, кжклица — Agrostemma githago *L.*

Коковица, кукувича прежда — Cuscuta *L.*

Коколь — 1. съсънка, сънъсънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*); 2. кжклица — Agrostemma githago *L.*

Кокони — Papaver rhoeas *L.*

Коконка, момино сърдце — Dicentra spectabilis *L.* (= Diclytra spectabilis *L.*)

Коконки, обички — Fuchsia *L.*

Коконче, горицвѣтъ, слѣти коса — Adonis aestivalis *L.*

Кокоружа, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Кокорче, любичица, трицвѣтна теменуга — Viola tricolor *L.*

Кокорчи, трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Кокосова палма — Cocos nucifera *L.*

Кокотица — Cuscuta *L.*

Кокоша билка, пачина, пача трева, троскотъ — Polygonum aviculare *L.*

Кокоша миродия, магданозъ — Petroselium sativum *L.*

Кокоша слѣпота — 1. огнивче — Anagallis arvensis *L.*; 2. врабчови чревца, мишакиня — Stellaria media *L.*

Кокоша стжпка, звезделъ — Lotus corniculatus *L.*

Кокоша трева — 1. огниче, кози нѣнки — Ajuga chamaepytis *Schreb.*; 2. пачина, пача трева, троскотъ — Polygonum aviculare *L.*

Кокоши гребенъ, реси — Clavaria coralloides *L.*

Кокоше грозде, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Кокоши кракъ, бузалъкъ, садина, бѣлизина Andropogon

Кокоши салепъ — Anacamptis pyramidalis *C. Rich.*

Кокоши тръне, гръмотрънъ, шилободъ — Ononis spinosa *L.*

Кокоши трънь, гръмотрънъ, шилободъ — Ononis spinosa *L.*

Кокошки — 1. лисичина — Corydalis solida *Lam.*, C. cava *Schweig et Körte*; 2. бабки, бѣлъ бреберъ — Isopyrum thalictroides *L.*; 3. кандилки, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*

Кокошотина, пачина, пача трева, троскотъ — Polygonum aviculare *L.*

Кокошчица, лисичина — Corydalis solida *Lam.*

Кокошчици, бабки — Isopyrum thalictroides *L.*

Кокудиче, червенъ щиръ, страторъ, мърсолъ — Amaranthus caudatus *L.*, A. paniculatus *L.*

Кокуружъ, дива перуника, кадънка, пукалъ — Papaver *L.*

Колабакъ (тур.), бърдуче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Колака (тур.), кипарисова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Колакъ-оту (тур.), дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Колафиръ, карамфилъ — Dianthus *L.*

Колбари, червенъ алабашъ — Brassica oleracea *L.* var. gongylodes *L.*

Колелолистъ, урока — Bupleurum rotundifolium *L.*

Колендра, колендро — Bifora radians *L.*

Колендро — Bifora radians *L.*

Колецъ, коило — Stipa pennata *L.*

Колиандро, *кориандъръ* — Coriandrum sativum *L.*

Колика, кипарисова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Колики, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Колица-оту (тур.), класовидно великденче — Veronica spicata *L.*

Количава билка, класовидно великденче — Veronica spicata *L.*

Количава трева, бѣло подъбиче — Teucrium polium *L.*

Количаво билье — 1. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 2. луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Количавъ буренъ — 1. напръстникъ, бѣснурка — Digitalis ambigua *Murr.*; 2. подъбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Количе — 1. подъбиче — Teucrium chamaedrys *L.*; 2. устрелъ — Cynanchum laxum *Bartl.* (= Vincetoxicum laxum *Godr.* et *Gren.*).

Количето, устрелъ — Cynanchum laxum *Bartl.*

Коловозъ — 1. милободъ — Ononis procurrens *Jacq.*; 2. шилободъ, гръмотрънъ — Ononis spinosa *L.*; 3. пшеница — Triticum vulgare *L.*

Колозъ, пшеница — Triticum vulgare *L.*

Коломбокъ, царевица, мисиръ, кукурузъ — Zea mays *L.*

Колосница, острица — Carex *L.*

Колузъ, пшеница — Triticum vulgare *L.*

Колца, рапица — Brassica napus *L.* var. oleifera *DC.*

Колѣнка — Spergula arvensis *L.*

Колѣнчатка, вълновидна бусика — Deschampsia flexuosa *Trin.*

Колѣнчесто живиниче, разгонъ — Scrophularia nodosa *L.*

Колѣнчица — Spergularia rubra *Pers.*

Колѣнце, прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*

Колѣнчеста върба, пиперче, воденъ пиперъ, лисецъ — Polygonum persicaria *L.*

Колѣнчестоцвѣтенъ шафлей, прешленеста какула, шалвей, говнеръ — Salvia verticillata *L.*

Комбалка слива, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Комбара, картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Комбири, картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Комбула, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Команига — 1. бѣла комунига — Melilotus albus *Desf.*; 2. жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Комарки—Arbutus andrachne *L.*

Коминче, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Комонига — 1. жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*; 2. какула, бъзовлѣкъ, шалвей — Salvia pratensis *L.*; 3. горска теменуга — Viola silvatica *Fries.*; 4. кокорче, любичица, трицвѣтна теменуга — Viola tricolor *L.*

Комоника — 1. дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.* 2;. жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*; 3. какула, бъзовлѣкъ, шалвей — Salvia pratensis *L.*; 4. горска теменуга — Viola silvatica *Fries.*

Компири, картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Комунига — 1. жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*; 2. бѣла комунига — Melilotus albus *Desf.*

Конекъ, лапатъ, щавелъ — Rumex pulcher *L.*

Конецъ, власатка — Festuca ovina *L.*

Конично плюскавиче — Silene subconica *Friv.*

Конопа, конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Конопе, конопъ, гръсти — Can-

Конопенка, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Конопецъ, конопъ — Cannabis sativa *L.*

Конопи, конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Конопида,карнабитъ, карфиолъ, цвѣтно зеле — Brassica oleracea *L.* var. botrytis *L.*

Конопка — 1. джбравникъ — Eupatorium cannabinum *L.*; 2. луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Коноплика — 1. бударица, кухозжбка — Galeopsis tetrahit *L.* 2. съсерка, бодлика — Marrubium; peregrinum *L.*

Коноплянка — Bidens tripartitus *L.*

Коноповидна ружа — Althaea cannabina *L.*

Конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Конопълъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Конска борика — 1. полски хвощъ, прешлица — Equisetum arvense *L.*; 2. зименъ хвощъ — Equisetum hiemale *L.*

Конска борина, прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*

Конска гжба, пънчушка, свѣтяща гжба — Armillaria mellea *Wahl.*

Конска детелина, люцерна — Medicago sativa *L.*

Конска опашка, прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Конска папрать, кюмюрджийска папрать, орлова папрать — Pteridium aquilinum *Gled.*

Конски босилекъ, бъзовлѣкъ, какула, шалвей — Salvia *L.*, Salvia pratensis *L.*

Конски босилякъ — 1. дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*; 2. какула, шалвей — Salvia *L.*

Конски зжби, кокиче — Ga-

Конски зѫбъ — 1. кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*; 2. кривъ дѣдо — Erythronium dens canis *L.*; 3. бѣлушка, лучка, гарвански лукъ — Ornithogalum umbellatum *L.*

Конски кестенъ — Aesculus hippocastanum *L.*

Конски киселецъ, лапатъ, щавелъ — Rumex *L.*

Конски млѣчокъ — Euphorbia *L.*

Конски оризъ — Trifolium arvense *L.*

Конски ребра— 1. жаблекъ— Galega officinalis *L.*; 2. космата глушина — Vicia villosa *Roth.*

Конски хрѣнъ, бойка, резеда — Reseda lutea *L.*

Конски чушки, лисецъ, пипериче, воденъ пиперъ — Polygonum persicaria *L.*

Конски щавелъ, лапатъ — Rumex *L.*

Конско билье, прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*

Конско петало — Hippocrepis comosa *L.*

Конско ребро — 1. ребрика, пѣтлюво перо — Gladiolus *L.*; 2. жълтица — Leontodon *L.*; 3. бѣла комунига — Melilotus albus *Desf.*; 4. жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*; 5. мѫдрица — Sisymbrium columnae *Jacq.* (= Sisymbrium orientale *L.*); 6. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Конско цвѣте, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Консолида, раноцѣлебникъ, дива лахна — Sisymbrium officinale (*L.*) *Scop.*

Конусовидна бучка — Morchella conica *Pers.*

Конче, татулъ — Datura stramonium *L.*

Конско ребро, мѫдрица — Sisymbrium columnae *Jacq.*

Копаръ — Anethum graveolens *L.*

Копиданъ, любика, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*

Копиевидна жълтица, жълтица — Leontodon hastilis *L.*

Копиевидна лобода — Atriplex hastatum *L.*

Копиевидна луличка — Linaria elatine *Mill.*

Копиелистенъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Копиелистенъ жиловникъ — Plantago lanceolata *L.*

Копиеобразенъ жиловлакъ — Plantago lanceolata *L.*

Копиеобразенъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Копинка, кѫпина — Rubus *L.*

Копина, кѫпина—Rubus *L.*

Копитникъ — 1. потайникъ— Asarum europaeum *L.*; 2. бутурче—Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Копитнякъ — Asarum europaeum *L.*, Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Копито, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Копнецъ, жълта тлъстига, прозориче — Sedum acre *L.*

Копнежъ — Sedum cepaea *L.*

Копнешъ, прозориче, тлъстига — Sedum album *L.*

Копрецъ—1. копъръ—Anethum graveolens *L.*; 2. морачъ, резание (тур.) — Foeniculum officinale *All.*

Коприва — 1. голѣма коприва — Urtica dioica *L.*; 2. малка коприва, гръцка коприва—Urtica urens *L.*

Копривина — Leonurus cardiaca *L.*

Копривка — 1. подплетъ — Ballota nigra *L.*; 2. галушка, чатламбукъ (тур.) — Celtis australis *L.*; 3. върбина — Verbena hybrida *hort.*

Копривна кукувича прежда — Cuscuta europaea *L.*

Коприволистно звънче — Campanula trachelium *L.*

Копринарка — Phlomis pungens *Willd.*

Копринень оманъ, дивъ тютюнъ, шапиче — Inula oculus christi *L.*

Копъръ — 1. обикновенъ копъръ — Anethum graveolens *L.*; 2. морачъ, резание (тур.) — Foeniculum officinale *All.*

Коравецъ, пъпешъ, каунъ (тур.), пипонъ — Cucumis melo *L.*

Коравка, пъпешъ, пипонъ, каунъ (тур.) — Cucumis melo *L.*

Корай, вълмо — Salsola kali *L.*

Коралова гжба, кокоши гребенъ, реси — Clavaria coralloides *L.*

Коралоподобна гжба, кокоши гребенъ, реси — Clavaria coralloides *L.*

Корда, бибета, патета, тревовидна перуника — Iris graminea *L.*

Коренецъ, кервизъ, целина — Apium graveolens *L.*

Коренъ, кервизъ, целина — Apium graveolens *L.*

Кореста пърхуда, прахавица — Scleroderma vulgaris *Fr.*

Корнандъръ — Coriandrum sativum *L.*

Корковъ брѣстъ — Ulmus campestris *L.* var. suberosa *Wahl.*

Корковъ джбъ — Quercus suber *L.*

Кормитъ лукъ, кромидъ лукъ — Allium cepa *L.*

Коронеста мотовилка — Valerianella coronata *Krock.*

Короставникъ, самогризка, бѣлоградиче — Scabiosa *L.*

Коряшникъ, петниста мъртва коприва — Lamium maculatum *L.*

Коса, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Косатникъ — 1. зовница, зулфиигяръ (тур.) — Amaryllis formosissima *L.*; 2. влакнеста папрать, самодивска папрать — Asplenium septentrionale *Hoffm.*; 3. страшниче, изтравниче — Asplenium trichomanes *L.*

Косица, кукувича прежда — Cuscuta europaea *L.*

Космата бѣлина, припжтница, изсипливче — Herniaria hirsuta *L.*

Космата върбовка — Epilobium hirsutum *L.*

Космата върболика — Epilobium hirsutum *L.*

Космата глушина — Vicia hirsuta *L.*

Котмата грозданка, зановецъ — Cytisus hirsutus *L.*

Космата гжба — Hydnum coralloides *Bull.*

Космата жълтуга — Genista pilosa *L.*

Космата иглика — Primula pubescens *Jacq.*

Космата кикерка — Lathyrus hirsutus *L.*

Космата леща, дивъ фий, космата глушина — Vicia hirsuta *Koch.*

Космата луличка — Linaria spuria *Mill.*

Космата острица — Carex hirta *L.*

Космата порѣзка, космата звъника — Hypericum hirsutum *L.*

Космата ружовина, четинеста ружа — Althaea hirsuta.

Космата самобойка, урбаличе — Glechoma hirsuta *W. K.*

Космата сипаница, игловръхъ, поималка — Alyssum hirsutum *M.B.*

Космата теменуга — Viola hirta *L.*

Космата шипка — Rosa tomentosa *Sm.*

Косматка — 1. пушица — Eriophorum *L.*; 2. медовица — Holcus lanatus *L.*

Косматогърлено винче, винче, паче гнѣздо — Anchusa italica *Retz.*

Космато дърво — Ailanthus glandulosa *Desf.*

Космато лютиче — Ranunculus lanuginosus *L.*

Космато сѣкирче — Lathyrus hirsutus *L.*

Косматъ горещникъ, горещникъ — Ajuga genevensis *L.*

Косматъ ленъ — Linum hirsutum *L.*

Косматъ овесъ — Avena pubescens *L.*

Косматъ оманъ — Inula hirta *L.*

Косматъ ялешъ, ялешъ, чистецъ — Stachys annua *M. B.*

Косместа вика, космата глушина — Vicia hirsuta *Koch.*

Космата гжба — Hydnum erinaceum *Scop.*

Космата желтуга — Genista pilosa *L.*

Косместь лукъ — Allium schoenoprasum *L.*

Косместь мъхъ — Polytrichum *Sp. div.*

Костенъ, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Костенъ зжбъ, кривъ дѣдо, конски зжбъ — Erythronium dens canis *L.*

Костенье, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Костиломъ — 1. горска сѣкирка, шекерче — Lathyrus silvester *L.*; 2. Anthericum liliago *L.*

Костиче, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кострецъ, свинска млѣчка — Sonchus *L.*, S. oleraceus *L.*

Костуряче, пъстъръ фасулъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Костчици, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Коте, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.* (= Anemone pulsatilla *L.*

Котенца — 1. съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*); 2. полска детелина — Trifolium arvense *L.*

Котенце, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.* (= Anemone pulsatilla *L.*).

Котеринка, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Котешка билка, бабухъ, косматъ ялешъ — Stachys italica *Benth.*

Котешка опашка, бабухъ, косматъ ялешъ, смърданъ — Stachys italica *Benth.*

Котешка пишка, змиярникъ, козлецъ, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*

Котешка трева — 1. вонеща смола, вонеща трева — Ferula assa foetida *L.*; 2. бабици — Nepeta cataria *L.*; 3. бабухъ, косматъ ялешъ, смърданъ — Stachys italica *Benth.*; 4. дилянка — V a l e r i a n a o f f i c i n a l i s *L.*

Котешки кракъ, бѣлъ сминъ — Antennaria dioica *Gärtn.*

Котка, съсънка, котенце, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Котка жълта, гороцвѣтъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*

Котлика, мукиня — Sorbus aria *(L.)Crtz.*

Котуръ, богородиче — Aster chinensis *L.*

Котчина, бабици — Nepeta cataria *L.*

Коуколица, черника, миладъ — Nigella sativa *L.*

Кофило, коило — Stipa pennata *L.*

Коча билка — 1. джодженъ — Mentha *L.*; 2. бабици — Nepeta cataria *L.*; 3. дилянка — V a l e r i a n a o f f i c i n a l i s *L.*

Коча трева — 1. бабици — Nepeta cataria *L.*; 2. дилянка — V a l e r i a n a o f f i c i n a l i s *L.*

Кочани, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Кочанъ — 1. бѣлъ алабашъ — Brassica napobrassica *Mill.*; 2. чер-

венъ алабашъ — Brassica oleracea *L.* var. gongylodes *L.*; 3. гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Коченно зеле, зеле — Brassica oleracea *L.*

Кочи билье, дилянка — Valeriana officinalis *L.*

Кочи кракъ, бѣлъ сминъ — Gnaphalium dioicum *L.* (= Antennaria dioica *Gärtn.*).

Кочи мжде, орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Кочи мжди, клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Кочиче, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кочичка, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кочо билье — 1. бабици — Nepeta cataria *L.*; 2. дилянка — Valeriana officinalis *L.*

Кочутъ, дзука — Juncus effusus *L.*

Кошари, поветица, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*

Кошениловъ кактусъ, кърмазовъ кактусъ — Opuntia coccinelifera *L.*

Кошеринка, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Кошничарска върба — 1. ракита — Salix purpurea *L.*; 2. млажа — Salix viminalis *L.*

Кошничаръ, мекишъ, жешелъ — Acer tataricum *L.*

Кошничка — 1. лютиковидна съсънка, жълта съсънка — Anemone ranunculoides *L.*; 2. кандилки — Aquilegia vulgaris *L.*; 3. ралица — Delphinium consolida *L.*; 4. кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Кошнички — 1. кандилки — Aquilegia vulgaris *L.*; 2. ралица —

орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Кошнична върба — Salix viminalis *L.*

Кошуда — 1. лунна папрать — Botrychium lunaria *Sw.*; 2. главеста дзука — Juncus conglomeratus *L.*

Кошута — 1. острица — Carex *L.*; 2. дзука, сита — Juncus *L.*

Кошутина — 1. острица — Carex *L.*; 2. конски зжбъ, кривъ дѣдо — Erythronium dens canis *L.*; 3. синкава дзука — Juncus glaucus *Ehrh.*; 4. бѣла мъртва коприва — Lamium album *L.*; 5. смукалецъ, кандилниче — Melittis melisophyllum *L.*

Кошчета, пpасковолистно звънче — Campanula persicifolia *L.*

Кошюда, папуръ, рогозъ — Typha *L.*

Кощанъ, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Кощеникъ, класица, къндра, миша опашка — Alopecurus agrestis *L.*, A. fulvus *Sm.*, A. pratensis *L.* и др.

Кощенье, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Кощень, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Кощрава — 1. овсига, дивъ овесъ — Bromus *L.*; 2. кощрява — Setaria *P. B.*

Кощрява — 1. мохаръ — Setaria italica *P. B.*; 2. обикновена кощрява — Setaria verticillata *P. B.*; 3. гжсеница — Setaria viridis *P.B.*, Setaria glauca *P. B.*; 4. балуръ, канетъ — Sorghum halepense *Pers.*; 5. обикновена метла — Sorghum vulgare *L.*

Коюнъ-гьозю (тур.) — Inula britanica *L.*

Крава, татулъ — Datura stramonium *L.*

Кравени боски, жълтурче, мазни-кокалче—Ranunculus ficaria *L.*

Кравешко зеле, зимно зеле, померанско зеле — Brassica oleracea *L.* var. acephala *DC.*

Крави бозки — 1. бърдунъ — Asphodelus albus *Willd.*; 2. жълтурче, мазни-кокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Крави жита, гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Кравица, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Кравякъ, лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Крайводникъ — Sium angustifolium *L.* (= Berula angustifolia *Koch.*), S. latifolium *L.*

Крайморска салата — Crithmum maritimum *L.*

Крайрѣченъ лютикъ — Ranunculus sardous *Crantz.*

Кралевина, бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Кралица, ружа — Althaea pallida *W. K.*, A. officinalis *L.*

Кралско цвѣте, бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Кралче, акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudoacacia *L.*

Крапушникъ — Cirsium lanceolatum *Scop*

Крапъ, брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Красива дрипавка — Crepis pulchra *L.*

Красива овча опашка, синь лопенъ — Verbascum phoeniceum *L.*

Красивъ божуръ — Paeonia decora *Andres.*

Красивъ щавелъ — Rumex pulcher *L.*

Красникъ, метличина — Centaurea *L.*

Краставецъ, винче, паче гнѣздо — Anchusa officinalis *L.*

Краставица — Cucumis sati-

Краставичаръ, винче, паче гнѣздо — Anchusa officinalis *L.*

Краставиче, боречъ — Borrago officinalis *L.*

Краставичина трева, боречъ — Borago officinalis *L.*

Крастачъ, кръстачъ, вранско око — Paris quadrifolia *L.*

Кратуна — Cucurbita lagenaria *L.* (= Lagenaria vulgaris *Ser.*).

Крачуна, кратуна — Cucurbita lagenaria *L.* (= Lagenaria vulgaris *Ser.*).

Крачунъ, кратуна — Cucurbita lagenaria *L.*

Крека, кленъ — Acer campestre *L.*

Кремушъ, чесънова трева — Alliaria officinalis *DC.*

Кремша, дива черешa — Prunus mahaleb *L.*

Кремъ — 1. перуника, замбакъ (тур.), тжжекъ, патета — Iris *L.*; 2. самодивско лале — Lilium jankae *Ker.*; 3. бѣлъ кремъ — L i l i u m c a n d i d u m *L.*

Кремъ дивъ — Amaryllis formosissima *L.*

Кремъкъ — 1. богородично цвѣте — Hemerocallis *L*; 2. градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*; 3. бѣлъ кремъ, кринъ — Libium candidum *L.*

Крена, бѣлъ кремъ, кринъ — Lilium candidum *L.*

Кресница — Senecio erraticus *Bert.*

Кресовникъ, горва, мокришъ — Cardamine *L.*

Кресовница, горва, мокришъ — Cardamine pratensis *L.*

Кресонъ, поточарка, порѣчъ — Nasturtium officinale *R. Br.*

Крива игла, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Крива млѣчница, млѣчница гжба — Lactarius deliciosus *L.*

Кривецъ — Chondrilla juncea *L.*

Кривица — Calepina corvini *Desf.*

Криво лале, тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*

Криво момиче, ралица — Delphinium consolida *L.*

Кривогледъ, ралица — Delphinium consolida *L.*

Кривострелка, мъховка — Sagina procumbens *L.*

Кривочашкова миризливка — Clinopodium vulgare *L.* (= Calamintha clinopodium *Moris.*).

Кривошийка, шекерче — Nonnea pulla *DC.*

Кривъ дѣдо — 1. househ конски зѫбъ — Erythronium dens canis *L.*; 2. градинска перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*

Крижовникъ, френско грозде — Ribes grossularia *L.*

Крилата звъника — Hypericum tetrapterum *Fries.*

Крилата порѣзка — Hypericum tetrapterum *Fries.*

Крилато живиниче — Scrophularia alata *Gilib.*

Крилобобъ — Lotus siliquosus *L.* (= Tetragonolobus siliquosus *Roth*).

Кринъ — 1. бѣлъ кремъ — Lilium candidum *L.*; 2. петровъ кръстъ, кѫдравче, златовръхъ — Lilium martagon *L.*

Кровъ, езеренъ камъшъ — Scirpus lacuster *L.*

Кроконъ, невѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Крокусъ, невѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Кромидка, бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum refractum *Kit.*

Кромидъ — Allium cepa *L.*

Кромидъ лукъ — Alium cepa *L.*

Кромпилъ, картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Крупникъ, еднозърнестъ лимецъ — Triticum monococcum *L.*

Круша — 1. ахладка, каменица — Pirus amygdaliformis *Kit.*; 2. обикновена круша — Pirus communis *L.*;

Круша киселица, ахладка, каменица — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Крушина, зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*

Крушнелъ — 1. бръшлянъ — Hedera helix *L.*; 2. люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Кръвенъ дрѣнъ, кучи дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*

Кръвецъ, разваленка, чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*

Кръвноцвѣтенъ здравецъ — Geranium sanguineum *L.*

Кръкалеста билка, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Кръклика, кървавиче — Lychnis coronaria *Lam.* (= Agrostemma coronaria *L.*

Кръкучка, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Кръмна рѣпа, цвекло, чукундуръ (тур.) — Beta vulgaris *L.*

Кръстата лепка — Galium cruciatum *Scop.*

Кръстатка — 1. меча стѫпка, девесилъ — Heracleum ternatum *Vel.*; 2. кръстецъ, бубакерка, спорежъ — Senecio *L.*

Кръстато енювче — Galium cruciatum *Scop.*

Кръстатъ буренъ, лазаркиня — Asperula odorata *L.*

Кръстачка, меча стѫпка, девесилъ — Heracleum ternatum *Vel.*

Кръстачъ, вранско око — Paris quadrifolia *L.*

Кръсташка, диvъ спанакъ, чувенъ — Chenopodium bonus henricus *L.*

Кръстникъ, спорежъ, кръстецъ, бубакерка — Senecio vulgaris *L.*

Кръстовидно енювче—Galium cruciatum *Scop.*

Кръстовникъ, спорежъ, бубакерка — Senecio vulgaris *L.*

Кръстоволистно енювче — Galium cruciatum *Scop.*

Кръстосана куча лобода — Chenopodium hybridum *L.*

Кръстоцвѣтна тинтява, тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*

Крътълъ, къртулъ — Festuca spadicea *L.*

Кръчунка, жълтъ минзухаръ— Crocus moesiacus *Ker.*

Кръщигаръ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Крѣнъ, хрѣнъ — Armoracia rusticana *Gärtn.*

Крѣхарка, крехка папрать — Cystopteris fragilis *Bernh.*

Крѣхка върба — Salix fragilis *L.*

Крѣхка папрать — Cystopteris fragilis *Bernh.*

Крѫглолистенъ звънецъ — Campanula rotundifolia *L.*

Кръглолистенъ здравецъ — Geranium rotundifolium *L.*

Крѫглолистенъ млѣчокъ — Euphorbia lathyris *L.*

Крѫглолистенъ слѣзъ, бѣлъ слѣзъ, дребенъ камилекъ, окрелче — Malva rotundifolia *L.*

Крѫглолистна звъника — Campanula rotundifolia *L*

Крѫглолистна росица, росянка — Drosera rotundifolia *L.*

Крѫглолистна росянка, росянка — Drosera rotundifolia *L.*

Крѫглолистно богородиче, богородиче — Calamintha nepeta *L.*

Крѫглолистно звънче — Campanula rotundifolia *L.*

Крѫглолистно линивче, линивче, противиче — Lysimachia num-

Ксълтъкъ, вонеща смола — Ferula assa foetida *L.*

Кувилъ, коило — Stipa pennata *L.*

Кувилякъ, коило — Stipa pennata *L.*

Кудретъ-агачи (тур.), мѫждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.* var. rotundifolia *Lam.*

Кудуруци — деформиранитѣ плодове на сливата при заразяването имъ съ торбестата гѫба — Exoascus pruni *Fuck.*

Кузи-сулакъ (тур.), козя брада — Rumex acetosella *L.*

Кузу-куладжи (тур.), киселица, щавелъ — Oxalis acetosella *L.*

Кузу-кулашъ (тур.), киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Куило, коило — Stipa pennata *L.*

Кукавичино грозде, гугерки, кукувичи грозде — Muscari botryoides *DC.*

Куколь, кѫклица — Agrostemma githago *L.*

Кукувичино гройзе, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Кукавички, гугерки, кукувичи грозде — Muscari racemosum *DC.*

Кукайчено грозне, гугерки, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Кукайчина плунка, прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Кукасъ-оту (тур.), пчелникъ— Marrubium vulgare *L.*

Кукиче, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кукичина, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кукла, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Куклички — 1. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*; 2. пълзяща детелина — Trifo-

Куко грозие, гугерки, кукувичи грозде, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Кукови око, горицвѣтъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*

Куковици, гугерки, кукувичи грозде, кукувича плюнка — Muscari botryoides *DC.*

Куковиче грозде, гугерки, куковича плюнка — Muscari *L*

Куково грозде, гугерки, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Куколь, кжклица — Agrostemma githago *L.*

Куконица, горска ягода, планица — Fragaria vesca *L.*

Кукорко, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Кукувича опашка — Platanthera bifolia *Rich.*, P. chloranta *Rchb.*

Кукувича плюнка — 1. прешлица, хвощъ — Equisetum *L*; 2. гугерки, кукувичи грозде — Muscari racemosum *DC.* и др; 3. бѣлъ имелъ — Viscum album *L.*

Кукувича прежда — 1. вилина коса — Cuscuta *L.*; 2. коило — Stipa pennata *L*

Кукувича сълза, петнистъ салепъ — Orchis latifolia *L.*

Кукувиче око, горицвѣтъ, слѣти коса — Adonis aestivalis *L*

Кукувиче цвѣте, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Куковичено грозде, гугерки, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Кукувичи грозде, гугерки, кукувича плюнка — Muscari *Tourn.*

Кукувичи карамфилъ, свиларка, руменка — Lychnis flos cuculi *L*

Кукувичи млѣко — 1. змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*; 2. горска майка, рабавецъ — Lathraea squammaria *L*

Кукувичи сълзици, петнистъ

Кукувичи хлѣбъ, киселица, щавелъ — Oxalis acetosella *L.*

Кукувичи цвѣте, руменка, свиларка — Lychnis flos cuculi *L.*

Кукувичина — 1. кукувича прежда, вилина коса — Cuscta *L.*; 2. рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*; 3. гугерки, кукувича плюнка — Muscari *Tourn.*

Кукувичина плюнка, гугерки — Muscari racemosum *DC.*

Кукувичина сълза, салепъ — Orchis morio *L.*

Кукувичино грозде, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari botryoides *DC.*, M. racemosum *DC.*

Кукувичино гроздие, росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Куковичино грозие, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Кукувичино цвѣкье, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Куковичино цвѣте, руменка, свиларка — Lychnis flos cuculi *L.*

Куково грозде, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari botryoides *DC.*

Кукуда, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Кукудичя, щиръ — Amaranthus *L.*

Кукуляцъ старецъ, конски зжбъ, кривъ дѣдо — Erythronium dens canis *L.*

Кукумарка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Кукуморъ, червенушка — Boletus edulis *Fr.*

Кукумявски кракъ, ралица — Delphinium consolida *L.*

Кукумѣрко, върболистъ — Lythrum salicaria *L.*

Кукурекъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кукурече, кокиче — Galanthus

Кукуригъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кукурино, петровъ кръстъ, кждравче — Lilium martagon *L.*

Кукуринъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кукурузена главня, царевична прашна главня — Ustilago maydis *Corda.*

Кукурузна главня, царевична прашна главня — Ustilago maydis *Corda.*

Кукурузъ, царевица, мисиръ (тур.), мамулъ — Zea mays *L.*

Кукуряга, кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кукурякъ бамбатула, кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кукучка, жълтъ въртипопъ — Anthemis tinctoria *L.*

Кукучъ — 1. бѣснурка — Pistatia terebinthus.; 2. смрадлика, тетра (тур.) — Rhus cotinus *L.*

Кулаково, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Кулаку (тур.), дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Кулакъ-оту (тур.) — 1. тлъстига, прозориче — Sedum *L.*; 2. дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Кулени, царевица, кукурузъ, *мисиръ (тур.), мамулъ* — *Zea mays L.*

Кулница, козарка Turritis glabra *L.*

Куми, дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Куманига, комунига — Melilotus *Tourn.*

Куманика, *кжпина* Rubus caesius *L.*

Кумарка — Arbutus unedo *L.*

Кумичъ - кумичъ - енево - пиленце, *лайка, лай-кучка* Matricaria chamomilla *L*

Кумия, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Кумонига — 1. бѣла комунига — Melilotus albus *Desf.*; 2. жълта комунига — M. officinalis *Desf.*

Кумоника, комарки, планика — Arbutus unedo *L.*

Кумуга, комунига — Melilotus *Tourn.*

Кумунига - 1. комунига — Melilotus *Tourn.*; 2. горска теменуга — Viola silvatica *Fries.*; 3. трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor *L.*

Кумуника, комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Кондуруда, кучение, лъвска муцуна — Anthirrhinum majus *L.*

Кунурява, репей, чичекъ, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*

Купина, кжпина — Rubus *L.*

Курай, вълмо — Salsola kali *L.*

Курвичка, лисичина, кокошки, пѣтльови гащи — Corydalis solida *Lam.*

Куркотикъ, клокочъ — Staphylea pinnata *L.*

Куркуданъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Куркума, исиотъ — Curcuma zedoaria *Rosc.*

Куртъ-оту (тур.), пчелникъ — — Marrubium vulgare *L*

Куртъ-панчасж (тур.), кървавиче, горецъ — Polygonum bistorta *L.*

Куруданъ-оту (тур.), кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Куряга, кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кускочъ, орѣшакъ, орѣшецъ, фасуличе, шекерче — Lathyrus tuberosus *L.*

Кустенъ, дяволче, джулюнъ — Trapa natans *L.*

Кустиче, *кокиче* — Galanthus elvesii *Hook*

Кутелъ, червенушка, манатарка — Boletus edulis *Fr.*

Куткурякъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W.K.*

Кутчици, кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Куфа лисичина — Corydalis cava *Schweig. et Körte.*

Кухозжбъ, бударица — Galeopsis *L.*

Кухостъблена детелина - Trifolium balanse *Boiss.*

Кухчичи, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Куча гжба, мухоморка — Amanita muscaria *L.*

Куча живеница — Scrophularia canina *L.*

Куча липа, дребнолистна липа — Tilia parvifolia *Ehrh.*

Куча лобода — Chenopodium *L.*

Куче грозде — Solanum nigrum *L.*

Кучево грозди — Solanum nigrum *L.*

Кученце, лъвска муцунка, зъплякъ — Anthirrhinum majus *L.*

Кучефъ пуешъ, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Кучешка гжба — 1. червенушка, манатарка — Boletus edulis *Fr.*; 2. срамна гжба — Phalus impudicus *L.*

Кучешка дъвка, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Кучешка лобода — Chenopodium murale *L.*

Кучешка лоза, дива американска лоза, лозина — Ampelopsis hederacea *Michx.*

Кучешка отрова, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Кучешка пичюрка, мухоморка — Amanita muscaria *L.*

Кучешка теменуга — Viola canina *L.*

Кучешка царевица, лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

дрѣнъ — C o r n u s s a n g u i n e a *L.*; 2. птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Кучи грозде — Solanum nigrum *L.*

Кучешки здравецъ — Geranium pusillum *L.*

Кучи езикъ — Cynoglossum officinale *L.*

Кучи лишей — Peltigera canina *L.*

Кучи магданозъ, дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*

Кучешко живениче — Scrophularia canina *L.*

Кучешко чървило, шекерче, кривошийка — Nonnea pulla *DC.*

Кучи грозде — Solanum nigrum *L.*

Кучи дрѣнъ — 1. черенъ дрѣнъ — C o r n u s s a n g u i n e a *L.*; 2. чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*; 3. птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*; 4. бивушка — Lonicera xylosteum *L.*; 5. клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Кучи езикъ — 1. мишинецъ — Cynoglossum pictum *Ait.*; 2. усойниче, лисича опашка — Echium *L.*

Кучи зжбъ, кривъ дѣдо — Erythronium dens canis *L.*

Кучи косъ — Lathyrus tuberosus *L.*

Кучи моръ, сама китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Кучи пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Кучи язикъ — 1. мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*; 2. винче, паче гнѣздо — Echium italicum *L.*, E. vulgare *L.*

Кучилайка, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Кучишко грозде — Solanum

Кучка, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Кучкодрѣнъ, кучи дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*

Кучосеръ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Кушево — 1. плантичка — Phalaris arundinacea *L.*; 2. канарско семе — Phalaris canariensis *L.*

Кушъ калдаранъ (тур.), четка — Scolymus hispanicus *L.*

Кушъ кондурмазъ (тур), вѣтрогонъ — Fryngium campestre *L.*

Кушъ конмасъ (тур.), калинка, шпаргелъ, вилина коса, зайча сѣнка — Asparagus officinalis *L.*

Кущиче, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кущрява — 1. класица, миша опашка — Alopecurus *L.*, A. pratensis *L.*; 2. овсига — Bromus arvensis *L.*; 3. гжсеничка, лепавецъ — Setaria verticillata *P.B.*; 4. балуръ — Sorghum halepense *L.*

Кхнаръ-шеме (тур.), майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Къзнъзлия — 1. кученце, лъвска муцуна — Anthirrhinum majus *L.*; 2. ралица — Delphinium consolida *L.*

Късюнка, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Кълбестъ лукъ, гарвановъ лукъ — Allium rotundum *L*

Кълбестъ челядникъ — Echinops sphaerocephalus *L.*

Кълбета, гологлавче, топузче — Globularia vulgaris *L.*

Кълкочъ, клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Кълтчища, сама китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Кълчанъ, разваленка, чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*

Кълънфиръ, кариофилъ, кало-

Къна-кичекъ (тур.) — Impatiens balsamina *L.*

Кънатъ-чиче (тур.) — каначка, меке (тур.) — Impatiens balsamina *L.*

Кънтарионъ, жълтъ кантарионъ, звъника — Hypericum perforatum *L.*

Кънтърионъ, кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Кървавецъ, разваленка, чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*

Къравиче — 1. сукървиче — Agrostemma coronaria *L.* (= Lychnis coronaria *Lam.*); 2. блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Кървавиче — 1. горецъ — Polygonum bistorta *L.*; 2. лютиче — Ranunculus acer *L.*; 3. подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Кървавка, разваленка, чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*

Кървавъ рибизъ, френско грозде — Ribes sanguineum *Pursh.*

Кървиносъ, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Кърджацъ, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Кържецъ, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Кържицъ, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Кърклянъ, детелина — Trifolium *L.*

Къркушъ, гулия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*

Кърлежъ, рицина — Ricinus communis *L.*

Кърлешъ — 1. татулъ — Datura stramonium *L.*; 2. рицина — Ricinus communis *L.*

Кърмалче, момкова сълза, одраки — Polygonatum officinale *All.*

Кърмъзовъ джбъ, парнаръ — Quercus coccifera *L.*

Кърмъзовъ кактусъ — Opun-

боя (тур.), мерекепъ (тур.) — Phytolacca decandra *L.*

Кърмъзж-биберъ (тур.), долма (тур.) — Capsicum grossum *L.*

Кърнъкъ (тур.), бѣликаръ, лѣтенъ дъбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Кърпи гуня, мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum autumnale *L.*

Кърпи клашникъ, мразовецъ, есененъ минзухаръ, качунъ — Colchicum autumnale *L.*

Кърпи кожухъ, мразовецъ, есененъ минзухаръ, качунъ — Colchicum autumnale *L.*

Кърпули, картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Кърпусъ (тур.), лобеница, диня — Citrullus vulgaris *Schrad.*

Кърпче, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Кърска теменуга, кучешка теменуга — Viola canina *L.*

Кърски чай, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Кърско червило, усойниче, лисича опашка — Echium vulgare *L.*

Кътули, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Кьртълъ — Festuca spadicea *L.*

Кърши калпакъ, кждравиче, петровъ кръстъ — Lilium martagon *L.*

Късметниче, пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Късметче, пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Късметчи — Trifolium repens *L.*

Късметьнъ — Trifolium repens *L.*

Кьчанъ, разваленка, чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*

Кьокъ (тур.), гергина, тодора — Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*

Кьопекъ-дили (тур.), мишинецъ, кучи езикъ — Cynoglossum officinale *L.*

Кьопекъ-юзюми (тур.), кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Кьостенъ, кестенъ — Castanea vesca *L.*

Кюмелъ, морачъ, резание — Foeniculum officinale *All.*

Кюмюлъ-чичекъ (тур.), жълта кандилка — Aquilegia aurea *Jka.*

Кюмюрджийска папрать, конска папрать — Pteridium aquilinum *Gled.*

Кюпе-чиче (тур.), горска теменуга — Viola silvatica *Fries.*

Кюплюджикъ-оту (тур.), сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Кюпюлъ-чичекъ (тур.), кандилка, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*

Кяфире (тур.), камфорово дърво — Cinnamomum camphora *Nees* et *Ebrm.*

Кяфурия (тур.) — Cinnamomum camphora *Nees* et *Ebrm.*

Кждепка — 1. върбовка, върболика — Epilobium spicatum *Lam.*; 2. градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Кждрава марула — Lactuca sativa *L.*

Кждрава тѣснолистна зелена салата — Cichorium endivia *Willd.*

Кждрава салата — Lactuca sativa *L.*

Кждраво зеле — Brassica oleracea *L.* var. sabauda *L*

Кждравче, петровъ кръстъ — Lilium martagon *L*

Кждравъ киселецъ, лапатъ, щавелъ — Rumex crispus *L.*

Кждравъ марулъ — Lactuca sativa *L.*

Кждравъ щавелъ, лапатъ — Rumex crispus *L.*

Кждравъ мръстнякъ — Potamogeton crispus *L.*

Кжжелъ, зеле — Brassica ole-

Кжкаль — 1. рай-грасъ — Lolium perenne *L.*; 2. кжклица — Agrostemma githago *L.*; 3. пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*; 4. ведрица, тугъ — Fritillaria pontica *Wahl.*

Кжкилъ, ведрица, тугъ — Fritillaria imperialis *L.*

Кжклецъ, кжклица — Agrostemma githago *L.*

Кжклица — Agostemma githago *L.*

Кжкъли, черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*

Кжкъль, кжклица — Agrostemma githago *L.*

Кжмпина, кжпина — Rubus caesius *L.*

Кжнхель, кжклица — Agrostemma githago *L.*

Кжпалка, шумкавче Pulicaria dysentherica *Bernh.*

Кжпина — Rubus *L.*

Кжпинки — 1. бѣла черница Morus alba *L.*; 2. черна черница — Morus nigra *L.*

Кжса-махмудъ (тур.), поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Кжсаджикъ-махмудъ (тур.), поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Кжсий добри, поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Кжсовѣнеченъ рожецъ — Cerastium branchypetalum *Desf.*

Кжсолжчестъ оманъ — Inula conyza *DC.*

Кжтникъ, кукурикъ — Helleborus odorus *W. K.*

Кжщна гжба — Merulius lacrimans *Wulf.*

Л

Лаванда — Lavandula spica *All.* (= Lavandula vera *DC.*).

Лавандула — Lavandula spica *All.* (= Lavandula vera *DC.*).

Лаванта — Lavandula spica *All.*

Лаванто — Lavandula spica *All.*

Лавданъ, памуклийка — Cistus creticus *L.*

Лавра, дафинъ, лаврово дърво — Laurus nobilis *L.*

Лаврова вишня, зеленика — Prunus laurocerasus *L.*

Лаврова канела, канела — Cinnamomum zeylanicum *Breyn.*

Лаврова череша, лавровишня, зеленика — Prunus laurocerasus *L.*

Лавровишня, зеленика — Prunus laurocerasus *L.*

Лаврово дърво, дафинъ — Laurus nobilis *L.*

Лавъръ, дафинъ — Laurus nobilis *L.*

Лаговица, бѣла елха — Alnus incana *Moench.*

Ладанъ, тамянъ — Cistus ladaniferus *L.*

Ладжувертъ (тур.), зърнастецъ — Rhamnus saxatilis *Jacq.*

Ладолежъ, горска поветица — — Calystegia sepium *R. Br.* (= Convolvulus sepium *L.*).

Лазарка, лазаркиня — Asperula odorata *L.*

Лазаркини, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Лазаркиня — 1. миризливъ брошъ — Asperula odorata *L.*; 2. мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Лазарниче — 1. блатна незабравка — Myosotis palustris *With.*; 2. великденче — Veronica *L.*

Лазарово цвѣте, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Лазарче, дивъ здравецъ — Geranium robertianum *L.*

Лази-бубе, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Лай-куца, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Лай-кучица, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Лай-кучка — 1. въртипопъ, мѫжка лай-кучка — Anthemis *L.*; 2. маргаритка, бѣла рада — Chrysanthemum leucanthemum *L.*; 3. главочъ — Inula germanica *L.*; 4. лайка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Лай-лай-кучица, лайка, лай-лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Лай-лай-кучка — 1. бѣла рада, въртипопъ — Anthemis *L.*; 2. лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Лайка — 1. немиризлива лай-кучка — Chamaemelum inodorum *Vis.*; 2. лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Лакрицъ, сладникъ, сладъкъ коренъ — Glycyrrhiza glabra*L.*

Лале — 1. бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*; 2. жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*; 3. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 4. градинско лале — Tulipa gesneriana *L.*; 5. диво лале — Tulipa orientalis *Lev.* (= Tulipa hungarica *Borb.*

Лаля, блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Ламбертова леска, бѣла леска — Corylus maxima *Mill.* (= Corylus tubulosa *Willd.*)

Ламбертовъ орѣхъ, бѣла леска — Corylus maxima *Mill.*

Лимга краставица — Cucumis

Ландъшъ, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Ланцетолистенъ жиловлѣкъ, — Plantago lanceolata *L.*

Ланцетолистна водна леща — Lemna trisulca *L.*

Лападецъ, лапатъ, щавелъ — Rumex *L.*

Лападицъ, лапатъ — Rumex obtusifolius *L.*

Лападъ — 1. змиярникъ, козлецъ, змийски лападъ — Arum *L.*; 2. лапатъ, щавелъ — Rumex crispus *L.*

Лапатецъ — Rumex crispus *L.*

Лапатолистно пиперче — Polygonum lapathifolium *L.*

Лапатъ — 1. пиперичe, лапатникъ — Polygonum lapathifolium *L.*; 2. обикновенъ щавелъ — Rumex crispus *L.*; 3. градински киселецъ — Rumex patientia *L.*

Лапухъ — 1. репей, чичекъ — Lappa major *Gärtn.*; 2. благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Ластовица, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Ластовича трева, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Ластовичета, ралица — Delphinium consolida *L.*

Ластовичникъ, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Ластовично грозде, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari botryoides *DC.*

Латива — 1. слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*; 2. латинка — Tropaeolum majus *L.*

Латинка — Tropaeolum majus *L.*

Латинче — 1. бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*; 2. латинка — Tropaeolum majus *L.*

Латинки латинка — Tropaeo-

Латинчице, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Латинчиче (тур.), кандилки, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*

Латинчя, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Латинъ, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Латица — 1. чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*; 2. власата класица — Triticum villosum *L.*

Лафусничовъ буренъ, воловодецъ — Orobanche *L.*

Лахутъ, сланутъкъ, нахутъ (тур.) — Cicer arietinum *L.*

Лачевица, водна леща — Lemna minor *L.*

Леандро, олеандъръ, зокумъ (тур.) — Nerium oleander *L.*

Лебеда, лобода — Atriplex hortense *L.*

Лебеница, лобеница, диня, карпусъ (тур.) — Citrullus vulgaris *Schrad.*

Леванда, лаванта — Lavandula spica *All.*

Левендула — Lavandula spica *All.*

Левеница, лобеница, диня — Citrullus vulgaris *Schrad.*

Левѣнъ — Calendula officinalis *L.*

Левови уста, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Левска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Левска стѫпка, шапиче — Alchemilla *L.*, A. vulgaris *L.*

Левски kракъ — Gnaphalium leontopodium *Scop.* (= Leontopodium alpinum *Cass.*).

Левурда — Allium ursinum *L.*

Левче, усойниче, лисича опашка — Echium vulgare *L.*

Ледена трева — Mesembrianthemum cristallinum.

Леденица — Mesembrianthemum cristallinum *L.*

Леdениче Mesembrianthemum cristallinum *L.*

Лединякъ, жълтурче, мазни-кокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Ледниче — Mesembrianthemum cristallinum *L.*

Леднякъ, жълтурче, мазни-кокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Лежаща детелина — Trifolium procumbens *L.*, T. campestre *Schreb.*

Лекья, леща — Ervum lens *L.* (= Lens esculenta *Moench.*).

Лекя, сипаница, игловръхъ, некъркъ — Alissum *L.*

Лелка, кратуна — Lagenaria vulgaris *Ser.*

Леля, леща — Ervum lens *L.*

Ленакъ — 1. леновка, рилъ — Camelina sativa *Crantz.*; 2. конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Ленелистъ, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Ленена кукувича прежда, вилина коса — Cuscuta epithymum *L.*

Лениво почудниче, пълзящъ очиболецъ — Potentilla reptans *L.*

Ленивче, противиче — Lysimachia nummularia *L.*

Ленивецъ, противиче — Lysimachia nummularia *L.*

Ленивъ брокъ, противиче — Lysimachia nummularia *L.*

Ленивъ буренъ, противиче — Lysimachia nummularia *L.*

Леновка, ленакъ, рилъ — Camelina sativa *Crantz.*

Ленолистно димитровче — Aster linosyris *Bernh.*

Ленолистъ — Thesium *L.*

Ленъ — Linum *L.*, L. usitatissimum *L.*

Лепавецъ — 1. класица, миша опашка — Alopecurus agrestis *L.*, A. fulvus *Sm.* и др.; 2. гѫсеничка — Setaria viridis *P. B.*; 3. кощрява — S. verticillata *P. B.*

Лепаецъ — Alopecurus fulvus *Sm.*

Лепенъ — 1. бучинишъ, цво-

лига, балдаранъ — Conium maculatum *L.*; 2. лопенъ, свѣщилка, овча опашка — Verbascum *L.*, V. thapsiforme *Schrad.* и др.

Лепешка — 1. класица, миша опашка — Alopecurus fulvus *Sm.*; 2. лепка — Galium aparine *L.*; 3. гжсеничка — Setaria viridis *P. B.*; 4. кощрява — Setaria verticillata *P. B.*

Лепило — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Лепка — 1. класица, миша опашка — Alopecurus pratensis *L.*; 2. репей, чичекъ, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*; 3. прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*; 4. енювче — Galium; 5. гжсеничка — Setaria *P. B.*

Лепкава разваленка — 1. сапунъ — Parietaria officinalis *L.*; 2. чернилникъ — Sanguisorba officinale *L.*

Лепкави каранфили, прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Лепкаво женско билье, сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*

Лепкавъ брѣстъ, елха — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Лепкавъ гомняръ, медакъ, жълта какула — Salvia glutinosa *L.*

Лепкавъ каранфилъ, свиларка — Lychnis flos cuculi *L.*

Лепкавъ каранфилъ, прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Лепкачъ — Lappa major *Gärtn.*

Лепляива бубакярка — Senecio viscosus *L.*

Лепляива куча лобода, огниче — Chenopodium botrys *L.*

Лепляива мокрица — Alsine viscosa *Schrad.*

Лепляиво енювче, лепка — Galium aparine *L.*

Леповецъ, лепка — Galium aparine *L.*

Лесенъ слѣзъ, слѣзъ, камилякъ — Malvia silvestris *L.*

Лесича опашка — 1. усойниче — Echium vulgare *L.* и др.; 2. гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Лесича опашчица, миша опашка, класица — Alopecurus pratensis *L.*

Лесичи кремъ, градинска перуника — Iris graminea *L.*

Лесичина, кокошки, пѣтлюви гащи — Corydalis *L.*

Лесичина пачина, лисичина, кокошки — Corydalis *L.*

Лесичникъ, своднина, отровно лютиче — Ranunculus sceleratus *L.*

Леска — Corylus avellana *L.*

Лескавецъ, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Леснородиче, източна ралица — Delphinium orientale *J. Gay.*

Лесоча опашка, лисича опашка, усойниче — Echium vulgare *L.*

Лестовична трева, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Летова главня, житна прашна главня — Ustilago tritici *Jansen.*

Лефешка, градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Лехусничева трева, дивъ джодженъ — Mentha pulegium *L.*

Лехусниче, сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*

Лехусче, ралица — Delphinium consolida *L.*

Лешнякъ, леска — Corylus avellana *L.*

Лещакъ, леска — Corylus avellana *L.*

Лещениче, горска пѣнливка — Cardamine silvatica *L.*

Лещникъ — Corylus avellana *L.*

Лешча, леща — Ervum lens *L.*

Леща — Ervum lens *L.* (= Lens esculenta *Moench.*).

Лещообразенъ уровъ — Vicia ervillia *Willd.*

Лиандро, олеандъръ, зокумъ (тур.) — Nerium oleander *L.*

Либи-драгъ, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Ливадарниче, салепъ — Orchis *L.*, O. morio *L.* и др.

Ливадарничи, салепъ — Orchis *L.*

Ливадаръ — 1. перуника, патета — Iris *L.*; 2. салепъ — Orchis *L.*, O. morio *L.*

Ливаденъ бъзовлѣкъ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Ливаделъ, лѣтно кокиче, дрѣмавче — Leucojum aestivum *L.*

Ливаденъ грахъ, жълто шекерче — Lathyrus pratensis *L.*

Ливаденъ здравецъ — Geranium pratense *L.*

Ливаденъ кресовникъ, мокришъ — Cardamine pratensis *L.*

Ливаденъ лопенъ — Verbascum blattaria *L.*

Ливаденъ овесъ, райграсъ — Arrhenatherum elatius *M. B.*

Ливаденъ оманъ — Inula britanica *L.*

Ливаденъ редухъ, мокришъ — Cardamine pratensis *L.*

Ливадина — Poa *L.*, P. pratensis *L.*, P. trivialis *L.* и др.

Ливадица милка, росица — Parnassia palustris *L.*

Ливадна брадица, брадица, козица — Tragopogon pratense *L.*

Ливадна власатка — Festuca elatior *L.*

Ливадна глушина — Vicia grandiflora *Jacq.*

Ливадна гѫшеница, тригрудесть пачи кракъ — Gagea stenopetala *Reich.*

Ливадна детелина — Trifolium pratense *L.*

Ливадна дрипавка — Crepis

Ливадна звъника — Campanula expansa *Fri.*

Ливадна иглица, ливаденъ здравецъ — Geranium pratense *L.*

Ливадна кикерка, жълта сѣкирка — Lathyrus pratensis *L.*

Ливадна козя брада, брадица, козица — Tragopogon pratense *L.*

Ливадна люцерна, люцерна — Medicago sativa *L.*

Ливадна метлика, ливадина — Poa pratensis *L.*

Ливадна метлица, ливадина — Poa pratensis *L.*

Ливадна метличина, полска метличина — Centaurea jacea *L.*

Ливадна мишакия — Stellaria graminea *L.*

Ливадна овесница, френски райграсъ — Arrhenatherum avenaceum *P. B.* (= A. elatius *M. B.*).

Ливадна опашчица, класица, миша опашка — Alopecurus pratensis *L.*

Ливадна острига — Carex vulgaris *Fr.*

Ливадна острица — Carex vulgaris *Fr.*

Ливадна паламида — Cirsium canum (*L.*) *Moench.*

Ливадна ружковица, бъзовлѣкъ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Ливадна съселъ-котка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla pratensis *Mill.*

Ливадна сѣкирка, жълта сѣкирка — Lathyrus pratensis *L.*

Ливадна трева, ливадина — Poa pratensis *L.*

Ливадна чашка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Ливадно лютиче — Ranunculus polyanthemus *L.*

Ливадно мазавиче, ...

дръжилка — Saponaria vaccaria *Moench.* (= Vaccaria parviflora *Moench.*

Ливадно птиче семе — Lithospermum arvense *L.*

Ливадски гороцвѣтъ, салепъ — Orchis morio *L.*

Ливански кедъръ, кедъръ — Cedrus libani *Loudon.*

Ливанто — 1. лаванта — Lavandula spica *All.*; 2. дива мента, дивъ джодженъ — Mentha aquatica *L.*

Ливанче — 1. дива мента, дивъ джодженъ — Mentha aquatica *L.*, M. pulegium *L.*; 2. бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*; 3. розмаринъ — Rosmarinus officinalis *L.*; 4. градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Ливанъ, кедъръ — Cedrus libani *Loudon.*

Ликансово, анасонъ — Pimpinella anisum *L.*

Ликвириция, сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*

Лилека, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Лилекъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Лилия, кремъ, бѣлъ кремъ — Lilium *L.*

Лиляка, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Лилякъ — 1. бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*; 2. акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudoacacia *L.*; 3. люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Лиляче, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Лимба, арабски езикъ, кърмъзовъ кактусъ — Opuntia vulgaris *Mill.*, O. coccinelifera *L.*

Лимецъ, еднозърнестъ лимецъ — Triticum monococcum *L.*

Лимоната, лимонъ, превара, шлемче — Scutellaria galericulata *L.*

Лимоника — 1. маточина — Melissa officinalis *L.*; 2. кариофилъ, калоферче — Tanacetum balsamita *L.*

Лимониче, маточина — Melissa officinalis *L.*

Лимоничъ, маточина — Melissa officinalis *L.*

Лимоново дърво — Citrus medica *L.*

Лимонче — Lippia citriodora (*Lam.*) *Kunth.*

Лимончи — Lippia citriodora (*Lam.*) *Kunth.*

Лимончиче (тур.) — Scutellaria galericulata *L.*

Лимонъ — 1. обикновенъ лимонъ — C i t r u s l i m o n i u m *Risso* (= C. medica *L.*); 2. маринка, шлемче, превара — Scutellaria galericulata *L.*

Линцура, жълта тинтява — Gentiana lutea *L.* var. symphyandra *Murb.*

Линянка, луличка — Linaria *L.*

Липа — Tilia *L.*, T. alba *Ait.*, (= T. argentea *Desf.*), T. grandifolia *Ehrh.*, T. parvifolia *Ehrh.*

Липенъ — Verbascum phlomoides *L.*, V. thapsiforme *Schrad.*

Липица, незабравка, помниче — Myosotis *L.*

Липолистна елша — Alnus incana *Moench.*

Лисанъ селви (тур.) — Borago officinalis *L.*

Лисецъ — 1. фасуличе, поветиченъ лисецъ — Polygonum convolvulus *L.*; 2. пипериче — Polygonum persicaria *L.*

Лиси-четиня, усойниче, лисича опашка — Echium vulgare *L.*

Лисича опашка — 1. класица, миша опашка — Alopecurus *L.*, A. pratensis *L.*; 2. усойниче — Echium vulgare *L.*; 3. сѣкирка, шекерче — Lathyrus *L.*; 4. гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

миша опашка — Alopecurus pratensis *L.*

Лисича острица — Carex vulpina *L.*

Лисича трева, винче, паче гнѣздо — Anchusa officinalis *L.*

Лисичи зжби — Cytisus nigricans *L.*

Лисичина — 1. кокошки, пѣтлюви гащи — Corydalis *L.*, C. solida *Lam.*, C. marschalliana *Pers.* и др.; 2. росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Лисичина пачина, лисичина, кокошки — Corydalis marschalliana *Pers.*

Лисичино гройзе, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Лисичова острица — Carex vulpina *L.*

Лисница, ябълка (порода) — Pirus malus *L.*

Лисова опашка, класица, миша опашка — Alopecurus pratensis *L.*

Лиственикъ — Larix europæa *Lam.* et. *DC.*

Лиственица — Larix europæa *Lam.* et. *DC.*

Лиственица обикновена — Larix europæa *Lam.* et. *DC.*

Листникъ, лиственица — Larix europæa *Lam.* et. *DC.*

Листовецъ — Haplophyllum biebersteinii *Spch.*

Листодѣлно великденче — Veronica austriaca *L.*

Листодѣленъ кокешъ — Scorzonera laciniata *L.*

Листокапна борика, лиственица — Larix europaea *Lam.* et *DC.*

Литакъ, горунъ, зименъ джбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Литъ шибой, жълтъ шибой, менекше — Cheiranthus cheiri *L.*

Лихутъ, сланутъкъ, нахутъ (тур.) — Cicer arietinum *L.*

Личинъ, червенъ напръстникъ, дѣдовъ зжбъ — Digitalis purpurea *L.*

Лишавецъ, жиловлѣкъ — Plantago *L.*

Лишавче, змийско млѣко — Chelidonium majus *L.*

Лишайвецъ, лишейче, змийско млѣко — Chelidonium majus *L.*

Лишево билье, лишейче, змийско млѣко — Chelidonium majus *L.*

Лишево цвѣте, лишейче, змийско млѣко — Chelidonium majus *L.*

Лишейче, змийско млѣко — Chelidonium majus *L.*

Лишена трева, змийско млѣко — Chelidonium majus *L.*

Лобеница, диня, карпузъ (тур.) — Citrullus vulgaris *Schrad* (= Cucumis citrullus *Sering.*).

Лобода — 1. градинска лобода — Atriplex hortense *L.*; 2. гърличе, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*; 3. куча лобода — Chenopodium *L.*

Лобуда — 1. градинска лобода — Atriplex hortense *L.*; 2. дива лобода — Atriplex roseum *L.*; 3. куча лобода — Chenopodium album *L*

Ловунъ — Myriophyllum spicatum *L.*

Логачка — 1. лугачка, чесалка — Dipsacus laciniatus *L.*; 2. репей, чичекъ, лопушъ — Lappa major *Gärtn.*

Лагожичка, лугачка, чесалка — Dipsacus *L.*, D. laciniatus *L.*

Лоза — 1. повитъ — Clematis vitalba *L.*; 2. винена лоза — Vitis vinifera *L.*

Лозена плесень, сжщинска лозена плесень, кюлеме (тур.) — Oidium tuckeri *Berk.*

Лозина — 1. дива американска лоза — Ampelopsis hederacea *Michx.*; 2. повитъ — Clematis vitalba *L.* 3. винена лоза — Vitis vinifera *L.*;

Лозица, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Лозница, винена лоза — Vitis vinifera *L.*

Лозова плесень, сѫщинска лозова плесень, кюлеме (тур.) — Oidium tuckeri *Berk.*

Лозовина, дива американска лоза—Ampelopsis hederacea *Michx.*

Ломикаменъ, каменоломка, обичникъ — Saxifraga *L.*

Ломикамъкъ — Saxifraga *L.*

Ломносъ, повитъ — Clematis *L.*, C. vitalba *L.*

Лопата, арабски езикъ, кърмъзовъ кактусъ — Opuntia coccinelifera *L.*, O. vulgaris *Mill.*

Лопатка, арабски езикъ, кърмъзовъ кактусъ — Opuntia coccinelifera *L.*

Лопатки — 1. аспри — Lunaria rediviva *L.*; 2. арабски езикъ — Opuntia vulgaris *Mill.*

Лопенъ — 1. подбѣлъ, марта — Tussilago farfara; 2. свѣщилка, овча опашка — Verbascum *L.*, V. phlomoides *L.*, V. thapsiforme *Schrad.* и др.

Лопой — 1. змиярникъ, козлецъ, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*; 2. бърдунче, жълта водна роза — Nuphar luteum *S. S.*

Лопошъ — 1. репей, чичекъ — Lappa major *Gärtn.*; 2. киселецъ— Rumex acetosa *L.*; 3. козя брада, малъкъ киселецъ — Rumex acetosella *L.*

Лопунъ, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Лопуръ, бѣла водна роза — Nymphaea alba *L.*

Лопуха, чичекъ, репай — Lappa tomentosa *Neilr.*

Лопухъ — 1. змиярникъ, козлецъ, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*; 2. репей, чичекъ — Lappa tomentosa *Neilr.*; 3. овчарка, лопушъ — Petasites officinalis

Лопуша — Rumex obtusifolius *L.*

Лопушина, овчарка, лопушъ — Petasites officinalis *Mch.*

Лопушъ — 1. чичекъ, репей Lappa *Adans.*, L. major (*L.*) *Gärtn.*; 2. овчарка, чобанка — Petasites officinalis *Mch.*, P. albus *Gärtn.*; 3. лапатъ, щавелъ — Rumex crispus *L.*; 4. подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Лопъ — 1. бърдунче, жълта водна роза — Nuphar luteum *S. S.*; 2. овчарка, чобанка — Petasites *Tourn.*

Лопянъ — 1. черенъ лопенъ — Verbascum nigrum *L.*; 2. бѣлъ лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.* и др.

Лоскутница, метличина — Centaurea *L.*

Лотусово цвѣте — Nelumbium speciosum *Willd.* (= Nymphaea lotus *L.*).

Лотусъ — Nelumbium speciosum *Willd.* (= Nymphaea lotus *L.*).

Лохъ, миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*

Лочка, репей, чичекъ, лопушъ — Lappa tomentosa *Neilr.*

Лошъ вѣтъръ, копиевидна луличка — Linaria elatine *Mill.*

Лубейница, лобеница, диня, кърпузъ (тур.) — Citrullus vulgaris *Schrad.*

Лубеница, лобеница, диня, кърпузъ (тур.) — Citrullus vulgaris *Schrad.* (=Cucumis citrullus *Sering*).

Лубеничникъ — Hibiscus trionum *L.*

Лубовачка, лопенъ, свѣщилка — Verbascum nigrum *L.*, V. thapsiforme *Schrad.*

Лубоничникъ, лубеничникъ — Hibiscus trionum *L.*

Лубъ, лимонъ, превара, шлемка

Лугачка — 1. печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*; 2. решето, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*; 3. чесалка — Dipsacus *L.*; 4. зайчи уши — Knautia arvensis *Coult.*

Луговачка, лугачка, чесалка — Dipsacus laciniatus *L.*

Лугочка, лугачка, чесалка — Carlina acanthifolia *All.*

Луда тиква, дива тиква — Bryonia alba *L.*

Луда трева, жълтъ ленъ — Linum flavum *L.*

Лудничаво билье, старо билье, развалниче — Atropa belladona *L.*

Лудо билье, старо билье, развалниче — Atropa belladona *L.*

Лудо просо, мохаръ — Setaria italica *P.B.*

Луженица, лугачка, чесалка — Dipsacus *L.*, D. laciniatus *L.*, D. silvestris *L.*

Луковиченъ лютикъ — Ranunculus bulbosus *L.*

Луковиченъ обичникъ — Saxifraga bulbifera *L.*

Луковична метлика, луковична ливадина — Poa bulbosa *L.*

Луковъ дебелецъ, копнежъ — Sedum cepaea *L.*

Лукъ — Allium *L.*: 1. кромидъ лукъ, кромидъ — Allium cepa *L.*; 2. чесновъ лукъ, чесънъ — Allium sativum *L.*; 3. празъ лукъ, празъ — Allium porrum *L.* и др.

Лукъ арпаджикъ — Allium cepa *L.*

Лукъ бѣлъ, чесновъ лукъ — Allium sativum *L.*

Лукъ мжжкулякъ, празъ лукъ Allium porrum *L.*

Лукъ обикновенъ, кромидъ — Allium cepa *L.*

Лукъ празъ — Allium porrum *L.*

Лукъ червенъ, кромидъ — Allium cepa *L.*

Лукъ чесанъ — Allium sativum *L.*

Лукъ чесновъ — Allium sativum *L.*

Лула — 1. нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*; 2. градинско лале — Tulipa gesneriana *L.*; 3. горско лале — Tulipa silvestris *L.*

Лула цвѣте, лале — Tulipa *L.*

Лулевина, тутунига, буболякъ — Viburnum lantana *L.*

Лулици, луличка — Linaria genistaefolia (*L.*) *Mill.*

Луличка — Linaria *Med.*, L. vulgaris *Mill.* и др.

Луловина, буболякъ, тутунига — Viburnum lantana *L.*

Лунна папрать — Botrychium lunaria *Sw.*

Лупацъ, градински киселецъ — Rumex patientia *L.*

Лупина — Lupinus *L.*

Лупинъ — Lupinus *L.*

Луспатъ ластаръ, рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*

Луспеста боянка, остроплодна боянка — Erysium cuspidatum *DC.*

Луспеста овсига — Bromus squarosus *L.*

Луспеста папрать — Ceterach officinarum *Willd.*

Луспестъ коренъ, рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*

Луфусниче, воловодецъ, лехусниче — Orobanche *sp. div.*

Луцерна, люцерна — Medicago sativa *L.*

Лучка — 1. бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum refractum *Kit.*; 2. синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Лъвови уста, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Лъвови устенца, кученце, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Львови устица, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Лъвска уста, мъртва коприва — Lamium *L.*

Лъджувертъ (тур.), зърнастецъ — Rhamnus saxatilis *Jacq.*

Лъжеакация, акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Лъжичина, чесънова трева, кремушъ — Alliaria officinalis *DC.*

Лъжичникъ — 1. голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*; 2. бѣсниче, вълнестъ напръстникъ — Digitalis lanata *Sibth.*

Лъжлива акация, акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Лъжлива снаха, снахица — Picris hieracioides *L.*

Лъжлива прахань — Polyporus ignarius *L.*

Лъжникъ, бѣликаръ, лѣтенъ джбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Лъжовень журулъ, жълтъ нарцисъ—Narcissus pseudonarcissus *L.*

Лъжовна дафна, бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*

Лъжуветъ, зърнастецъ — Rhamnus saxatilis *Jacq.*

Лънъ, ленъ — Linum *L.*

Лъскаволистно великденче— Veronica polita *Fries.*

Лъскавоплодна дзука — Juncus lamprocarpus *Ehrh.*

Лъфусничовъ буренъ, воловодецъ, лехусниче — Orobanche *L.*

Лъхусничева трева, дивъ джоджѣнъ — Mentha pulegium *L.*

Лейка, кратуна — 1. Lagenaria vulgaris (=Cucurbita lagenaria *Ser.*); 2. Salvinia natans *Hoffm.*

Лѣкарска войничица, раноце-

Лѣкарска детелина, жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Лѣкарска дилянка, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Лѣкарска куманига, жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Лѣкарска кумунига, жълта комунига — Meliotus officinalis *Desf.*

Лѣкарска маточина, маточина — Melissa officinalis *L.*

Лѣкарска мача трева, дилянка — Valeriana officinalis *L.*

Лѣкарска поточарка, поречъ — Nasturtium officinale *R. Br.*

Лѣкарска разгонка, великденче, превара—Veronica officinalis *L.*

Лѣкарска ружа — Althaea officinalis *L.*

Лѣкарска руговина, ружа — Althaea officinalis *L.*

Лѣкарска салвея, градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalia *L.*

Лѣкарска стеница, лепкава разваленка — Parietaria officinalis *L.*

Лѣкарски божуръ — Paeonia officinalis *L.*

Лѣкарски бъзовлѣкъ, градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Лѣкарски изопъ — Hyssopus officinalis *L.*

Лѣкарски поречъ, боречъ — Borrago officinalis *L.*

Лѣкарски розмаринъ — Rosmarinus officinalis *L.*

Лѣкарски росопасъ, росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Лѣкарски слѣзъ, ружа — Althaea officinalis *L.*

Лѣкарски трънолистникъ, медуниче, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Лѣкарски черенъ коренъ, зарастличе, черенъ оманъ —Symphy-

чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Лѣкарско великденче, великденче — Veronica officinalis *L.*

Лѣкарско гергьовденче, великденче — Veronica officinalis *L.*

Лѣкарско зарастличе, зарастличе, черенъ оманъ — Symphytum officinale *L.*

Лѣкарско мазавиче, сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Лѣкарско сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Лѣкарско семе, бѣлоочица — Lithospermum officinale *L.*

Лѣковита дилянка, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Лѣковита мишина, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Лѣковита момкова сълза, одраки — Polygonatum officinale *All.*

Лѣковито великденче, великденче — Veronica officinalis *L.*

Лепкава елха — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Лѣстовичка — Dolichos lablab *L.*

Лѣтенъ горицвѣтъ, горицвѣтъ — Adonis aestivalis *L.*

Лѣтенъ джбъ, бѣликаръ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Лѣтенъ лукъ, кромидъ лукъ, червенъ лукъ — Allium cepa *L.*

Лѣтенъ устноцвѣтенъ коренъ, воловодецъ, лехусниче — Orobanche *L.*

Лѣтенъ шибой — Matthiola incana *R. Br.*

Лѣтна липа, едролистна липа — Tilia grandifolia *Ehrh.*

Лѣтна слѣти коса, горицвѣтъ — Adonis aestivalis *L.*

Лѣтница, пшеница, червенка — Triticum vulgare *L.*

Лѣтно кокиче, блатно кокиче,

Лѣтово почудиче, пълзешъ очиболецъ — Potentilla reptans *L.*

Лѣчебенъ шалвей, градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Лѣчива власовина, глистоморка — Plocaria hepminthochorton *L.*

Любеника, динче — Sanguisorba minor *Scop.*

Любеница, лобеница, диня, карпузъ (тур.) — Citrullus vulgaris *Schrad.* (= Cucumis citrullus *Sering*).

Любика — 1. кандилки, кошнички — Aquilegia *L.*, A. vulgaris *L.*; 2. бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*; 3. зимзеленъ — Vinca herbacea *W. K.*; 4. миризлива теменуга — Viola odorata *L.*; 5. любичица, трицвѣтна теменуга, кокорче — Viola tricolor *L.*; 6. гължбови очички, потайникъ — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*).

Любимчица, трицвѣтна теменуга, кокорче — Viola tricolor *L.*

Любица, великденче — Veronica *L.*

Любиче — 1. моминска сълза — Convallaria majalis *L.*; 2. любика — Veronica *L.*; 3. теменуга — Viola *L.*

Любичица — 1. бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*; 2. великденче — Veronica *L.*; 3. трицвѣтна теменуга, кокорче — Viola tricolor *L.*

Любичиче, бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Любиякъ, любика, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*

Любовачка, черенъ лопенъ — Verbascum nigrum *L.*

Любовниче, сълзици, треперушка — Briza media *L.*

Любучица, любика, миризлива

Люлевина, кошличаръ, самодивски чемширъ—*Ilex aquifolium L.*

Люлека — Syringa vulgaris *L.*

Люлекъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Люловина, буболякъ, тутуника, лулoвина — Viburnum lantana *L.*

Люлувина, буболякъ, тутуника, лулoвина — Vibunum lantana *L.*

Люля, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Люляка, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Люлякъ — 1. вечерникь — Hesperis matronalis *L.*; 2. акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseaudacacia *L.*; 3. Syringa vulgaris *L.*

Люпенъ, лопенъ, свѣщилка, овча опашка — Verbascum *L.*

Люскавиче, мѣхунка — Physalis alkekengi *L.*

Люсповъ коренъ, рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*

Люта чубрица — 1. дива чубрица, овча чубрица — Satureja kitaibelii *Wrzb.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Лютакъ, бѣликаръ, граница, лѣтенъ джбъ — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Лютеница, бѣла млѣчница, лютивка — Lactarius piperatus *Scop.*

Лютива пѣнливка — Cardamine acris *Grsb.*

Лютивецъ, лютиче — Ranunculus *L.*, R. acer *L.*

Лютивче, лисецъ, пиперче, воденъ пиперъ — Polygonum *L.*, P. hydropiper *L.*, P. persicaria *L.*, P. lapathifolium *L.*

Люти лютивецъ, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Лютика — 1. пиперите, воденъ пиперъ — Polygonum amphibium *L.*; 2. лютиче — Ranunculus *L.*

Лютиковидна съсънка — Anemone ranunculoides *L.*

Лютикъ, лютиче — Ranunculus acer *L.*, R. millefoliatus *Vahl.*

Лютица — 1. минзухаръ — Crocus *L.*; 2. карамфилъ — Eugenia caryophyllata *Thunb.*

Лютиче — 1. овчарска торбичка, бабини гниди, плешчица — Capsella bursa pastoris *Moench.*; 2. пиперите, воденъ пиперъ, лисецъ — Polygonum *L.*, P. persicaria *L.*; 3. лютивецъ — Ranunculus *L.*

Лютница — 1. лютивка, бѣла млѣчница — Lactarius piperatus *Scop.*; 2. лютиче — Ranunculus acer *L.*

Люто билье, отровно билье, старо билье, развалниче — Atropa belladonna *L.*

Люто жълтурче, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Люто лютиче — Ranunculus acer *L.*

Лютъ буренъ, лисецъ, пиперите, воденъ пиперъ — Polygonum persicaria *L.*

Лютъ зидаръ, жълта тлъстига, тлъстига — Sedum acre *L.*

Люцерна — Medicago sativa *L.*

Лющавекъ, шпаргелъ, калинка, вилина метла — Asparagus officinalis *L.*

Ляле, лале — Tulipa gesneriana *L.*

Лянъ, олеандъръ, зокумъ (тур.) — Nerium oleander *L.*

Лжговица — 1. елха — Alnus glutinosa *Gärtn.*; 2. бѣла елха — Alnus incana *Moench.*

Лжчевица, водна леща — Lemna minor *L.*

М

Маврудъ, лоза (порода) — Vitis vinifera *L.*

Магаре, полско лютиче — Ranunculus arvensis *L.*

Магарешка диря — 1. рунолистъ — Filago germanica *L.*; 2. подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Магарешка лобуда — Atriplex roseum *L.*

Магарешка млѣчка — 1. млѣчка — Euphorbia esuloides *Vel.*; 2. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Магарешка ружа, синя градинска перуника — Iris germanica *L.*

Магарешка трева, пупалка, свѣщица — Oenothera biennis *L.*

Магарешка халва, гингеръ, магарешки трънъ, камилски трънъ — Onopordon acanthium *L.*

Магарешки бодилъ — 1. осътъ — Carduus *L.*, C. collinus *W. K.*, C. nutans *L.*; 2. главочъ — Cirsium afrum *Hoffm.*; 3. гингеръ, камилски трънъ — Onopordon acanthium *L.*; 4. чумотрънъ, казашки бодилъ, бѣлъ трънъ — Xanthium spinosum *L.*

Магарешки езикъ, винче, паче гнѣздо — Anchusa officinalis *L.*

Магарешки зѫбъ, гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Магарешки пелинъ, дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Магарешки сливи, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Магарешки трънъ — 1. осътъ, магарешки бодилъ — Carduus *L.*, C. acanthoides *L.*, C. crispus *L.*, C. nutans *L.* и др.; 2. гингеръ, камилски трънъ — Onopordon acanthium *L.*

Магарешки уши, перуника, тѫжекъ — Iris *L.*, I. germanica *L.*

Магарешки ягоди, динче — Sanguisorba minor *L.*

Магарешко лале, ведрица, тугъ — Fritillaria *L.*

Магарешко тръне — 1. осътъ, магарешки бодилъ — Carduus *L.*; 2. челядникъ — Echinops *L.*; 3. гингеръ, камилски бодилъ — Onopordon acanthium *L.*

Магарешлякъ, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Магарешна лобуда — Atriplex laciniatum *L.*

Магданозова папрать, крехка папрать — Cystopteris fragilis *Bernh.*

Магданозъ, меродия — Apium petroselinum *L.* (= Petroselinum sativum *Hoffm.*).

Магданосъ, меродия — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Мagеранче, майоранъ — Origanum majorana *L.*

Магиранъ, майоранъ — Origanum majorana *L.*

Магнолия — Magnolia grandiflora *L.*

Маджаранъ, майоранъ — Origanum majorana.

Маджаркиня, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Маджаркиня слива — Prunus domestica *L.*

Маджарска войничица, раноцелебникъ — Sisymbrium pannonicum *Jacq.*

Маджарска глушина — Vicia pannonica *Jacq.*

Маджарска детелина — Trifolium pannonicum *Jacq.*

Маджарска котчина — Nepeta pannonica *Jacq.*

Маджарски пролѣтникъ — Doronicum hungaricum *Rich.*

Маеранъ, майоранъ — Origanum majorana *L.*

Мажденъ, йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Маждранъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Маждрявка, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Маждрянка, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Мазавиче, сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Мазало, горещникъ — Ajuga genevensis *L.*, A. reptans *L.*

Мазаре, грахъ — Pisum sativum *L.*

Мазенъ коренъ, зарастличе, черенъ оманъ — Symphytum officinale *L.*

Мазило, поджбиче — Teucrium *L.*

Мазия (тур.) — 1. кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*; 2. хвойна — Juniperus *L.*; 3. боже дръвце — Thuja occidentalis *L.*, T. orientalis *L.*

Мазлива главня — Tilletia levis *Kühn.*

Мазна житна главня — Tilletia levis *Kühn.*

Мазна ръжена главня — Tilletia secalis *Kühn.*

Мазнецъ, жълтурче — Ranunculus ficaria *L.*

Мазникокалче — 1. жълтурче — Ranunculus ficaria *L.*; 2. пълзящо лютиче — Ranunculus repens *L.*

Мазниче — Ajuga chia *Schreb.*

Мазно-кокалче, жълтурче — Ranunculus ficaria *L.*

Мазно кокълче — 1. блатнякъ — Caltha palustris *L.*; 2. жълтурче — Ranunculus ficaria *L.*

Маиче, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Майданозъ, мeродия — Petroselinum sativum *Hoffm.* (= Apium petroselinum *L.*

Майданосъ, дивъ магданозъ

Майка, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Маймунски салепъ — Orchis simia *Lam.*

Майорана — Origanum majorana *L.*

Майоранъ — Originum majorana *L.* (= Majorana hortensis *Moench.*).

Майсаливче, дивисилъ — Peucedanum *L.*

Майсиличе, камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Майско очице, бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Майсъливъ буренъ, горещнякъ — Ajuga reptans *L.*

Майчина душица, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Майчина млѣчка — Campanula lanata *Friv.*

Майчина мятвика, бабица, котешка трева — Nepeta cataria *L.*

Майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Майчица, маргаритка — Chrysanthemum leucanthemum *L.*

Македонишъ, магданозъ, меродия — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Македонокишъ, магданозъ, меродия — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Македонска лугачка — Knautia macedonica *Grisb.*

Македонски чай, пирински чай — Sideritis scardica *Grsb.*

Маклѐнъ — Acer monspessulanum *L.*, Acer hyrcanum *F.M.*

Маколистна дрипавка — Crepis rhoeadifolia *M.B.*

Макъ — Papaver *L.*: 1. дивъ макъ, пукалъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 2. градински макъ — Papaver somniferum *L.* и др.

Малага, дивъ слѣзъ, камбула, окрелче — Malva vulgaris *Fries.*

Малако, татулъ — Datura stramonium *L.*

Малатра, дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Малаче, татулъ — Datura stramonium *L.*

Малина — Rubus idaeus *L.*

Малинова куча лобода, гърличе, свински ягоди, мерджанче — Blitum virgatum *L.*

Малка водна мѣхунка — Utricularia minor *L.*

Малка детелина — Trifolium minus *Rlh.*

Малка зимна мурава, малко наваличе — Pyrola minor *L.*

Малка иглика — Primula farinosa *L.* var. denudata *Panč.*

Малка кукувичина, кукувича прежда — Cuscuta epythymum (*L*). *Murr.*

Малка луличка — Linaria arvensis *Desf.*, L. minor *Desf.*

Малка папрать, изтравниче, страшникъ — Asplenium trichomanes *L.*

Малка плута — Limnanthemum nymphaeoides *Link.*

Малка сипаница, игловрѫхъ, поималка—Alyssum minimum *Willd.*

Малка сладка папрать, люспеста папрать — Ceterach officinarum *Willd.*

Малко богородиче, скална миризливка — Calamintha acinos (*L.*).

Малко бъзунче, кокица, пчела-гълѫбъ — Ophrys bicornis *Sadl.*

Малко лютиче, жълтурче, мазникокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Малко шумкавче, дрисливче — Pulicaria vulgaris *Gärtn.*

Малолистна липа — Tilia parvifolia *Ehrh.*

Малфолумъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Малъкъ здравецъ, кучешки ... Geranium pusilum *L.*

Малъкъ зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Малъкъ златохилядникъ, сиротица — Gratiola officinalis *L.*

Малъкъ карамфилъ — Dianthus microlepis *Boiss.*

Малъкъ киселецъ, козя брада — Rumex acetosella *L.*

Малъкъ лопъ, водна детелина, горчивче — Menyanthes trifoliata *L.*

Малъкъ меденикъ, проклетия, богородична трева, млѣчна трева — Cerinthe minor *L.*

Малъкъ очиболецъ — Potentilla micrantha *Ram.*

Малъкъ репей, малъкъ чичекъ — Lappa minor *Hill.*

Малъкъ челядникъ — Echinops microcephalus *S. S.*

Маматарка, червенушка — Boletus edulis *Fr.*

Мамонтово дърво — Sequoia gigantea *L.*

Мамулъ, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Мамутово дърво — Sequoia gigantea *L.*

Мана — 1. сѫщинска мана — Erysiphe communis *Link.*; 2. лъжлива мана, гроздова плесень, балсара (тур.) — Perenospora viticola *de B.*

Манастирска любика, самакитка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Манастирско цвѣте, градинска перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*

Манатарка, червенушка — Boletus edulis *Tr.*

Манга, орѣхче, тѫжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Мангалъкъ, бучинишъ, цволига, балдаранъ — Conium maculatum *L.*

Мангуна, бучинишъ, цволига, балдаранъ — Conium maculatum *L.*

Мангълъкъ, бучинишъ, цволи-

га, балдаранъ — Conium maculatum *L.*

Мангъръ, росенъ, русалче, самодивско цвѣте — Dictamnus albus *L.*

Мандарина — Citrus nobilis *Pour.*

Мандаринъ, мандарина — Citrus nobilis *Pour.*

Мандражикъ, кипарисова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Мандрежина, млѣчка — Euphorbia *L.*

Маневша, миризлива теменуга, любика — Viola odcrata *L.*

Манджетка, шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Манистовиденъ мухълъ — Penicillium glaucum *Lk.*

Манитарка, мантарка, червенушка — Boletus edulis *Fr.*

Мана, росица — Glyceria fluitans *R. Br.*

Маненъ осенъ, мѫждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Маненъ ясенъ, мѫждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Мановъ ясенъ, мѫждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Манотъръ, морачъ, резене, (тур.), резение (тур.) — Foeniculum capillaceum *Gilib.* (= Foeniculum officinale *All.*).

Мантарка, печурка — Agaricus campestris *L.*

Мантийка — Tunica prolifera *Scop.* (=Kohlrauschia prolifer *Kth.*).

Мантрачъ, риганъ, черновръхче — Origanum vulgare *L.*

Мантърка, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Мануга, бучинишъ, цволига, балдаранъ — Conium maculatum *L.*

Марачъ, зайча сѣнка, самодивска метла — Asparagus tenuifolius *Lam.*

Маргаритаръ — 1. парички, очици — Bellis perennis *L.*; 2. клокочъ—Staphyllea pinnata *L.*; 3. шекерче, маргаритъ — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Маргаритка — 1. майчица, бѣла рада — Chrysanthemum leucanthemum *L.*; 2. шекерче, инджирче — Syphoricarpus racemosus *Michx.*

Маргаритъ — 1. момина сълза — Convallaria majalis *L.*; 2. шекерче, инджирче — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Маргаронъ, шекерче, маргаритъ — Symphoricarpus racemesus *Michx.*

Маремиче — 1. върболистъ, плакунъ — Lyhhrum salicaria *L.*; 2. бобовлякъ — Veronica anagalis *L.*

Маремовъ коренъ, диви кошнички, гущерче — Thalictrum aquilegifolium *L.*

Маремче, медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Маремъ — 1. гороцвѣтъ, слѣти коса — Adonis vernalis *L.*; 2. бубовлякъ — Veronica anagalis *L.*

Марена, брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Марина душица, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Маринка, лимонъ, шлемка — Scutellaria albida *L.*, S. galericulata *L.*

Марйца, миша опашка, тимотейка — Phleum pratense *L.*

Марсолъ — 1. лисецъ, пиперичe, воденъ пиперъ — Polygonum persicaria *L.*; 2. страторъ, червенъ щиръ — Polygonum orientale *L.*

Марта — 1. часовникъ — Passifora *L.*; 2. подбѣлъ — Tussilago farfara *L.*

Мартениче, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Мартенско кокиче, лѣтно кокиче, дрѣмавче — Leucojum aestivum *L.*

Мартенче — 1. жълтъ нарцисъ—Narcissus pseudonarcissus *L.*;

2. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*; 3. подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Мартинче, жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Маруля, салата — Lactuca sativa *L.*

Марьинъ коренъ, божуръ — Paeonia officinalis *L.*

Масличе, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Масленка, жълта смърдечка — Boletus luteus *L.*

Масленъ грахъ, соя — Soja hisqida *Moench.*

Маслина — Olea europaea *L.*

Маслинка, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Маслинчица, бѣсно дърво, вълча жила — Daphne mezereum *L.*

Масури, разпукниче, шушанъ — Chaerophyllum *L.*

Масуръ, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Матерка, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Матерка, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Материна душица, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Материна трева — Thymus *L.*

Материца — 1. детелина — Trifolium *L.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Матечина — Melissa officinalis *L.*

Матичина — Melissa officinalis *L.*

Маторка — 1. маточина — Melissa officinalis *L.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Маторъ, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Маточина — Melissa officinalis *L.*

Маточна, маточина — Melissa officinalis *L.*

Матренка, конопъ, гръсти — Cannabis sativa *L.*

Матрика, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Матруня — Aremonia agrimonoides *L.*

Матъчина — Melissa officinalis *L.*

Матърка, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Махагоново дърво — Swientenia mahagoni L.

Махалчесть плаунъ — Lycopodium clavatum *L.*

Махорка — Nicotiana rustica *L.*

Махра, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Махрутъ, мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum autumnale *L.*

Маца билка, лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Мача билка — 1. бабици — Nepeta cataria *L.*; 2. ялешъ, чистецъ, смърданъ — Stachys italica *Mill.*

Мача трева — 1. мента, джодженъ — Mentha *L.*; 2. бабици — Nepeta cataria *L.*; 3. дилянка — Valeriana officinalis *L.*

Мачетня — 1. съсънка, сънъсънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.* (= Anemone pulsatilla *L.*).

Мачецъ — 1. дивъ макъ, кадънке, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*; 2. дѣдови дисаги, щавилъ — Rumex alpinus *L.*

Мачка, лѣтно кокиче, дрѣмавче — Leucojum aestivum *L.*

Мачки — 1. съсънка, сънъсънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*); 2. пушица — *Eriophorum L.*; 3. полска детелина, зайчи оризъ — Trifolium arvense *L.*

Мачкино грозде, куче грозде — Solanum nigrum *L.*

Мачкинъ сапунъ, сапунъ — Parietaria diffusa *M.K.*

Мачо билье — 1. бабици —

Nepeta cataria *L.*; 2. дилинка — Valeriana officinalis *L.*

Мащерига, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Мащерика — Thymus *L.*

Мащеркова кукувича прежда, кукувича прежда — Cuscuta epithymum *L.*

Мащерколистно великденче — Veronica serpyllifolia *L.*

Мащеха, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Мащирка, бабина душица — Thymus *L.*

Мащирчина чума, воловодецъ — Orobanche epithymum *DC.*

Мащиха, трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor *L.*

Мащрика, бабина душица — Thymus *L.*

Маясълива трева — 1. бѣла дъвка, рунолистъ — Filago arvensis *L.*; гърлица—Statice limonium *L.*

Маясъливче — 1. камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*; 2. темянче, маясълче — Sideritis montana *L.*

Маясъливъ буренъ — 1. медужица, меча пита — Pulmonaria mollis *Wolf.*; 2. маясълче, темянче — Sideritis montana *L.*

Маясълниче, бѣла дъвка, рунолистъ — Filago arvensis *L.*

Маясълска трева, косматъ очиболецъ — Potentilla hirta *L.*

Маясълче — 1. боянка — Erysimum *sp. div.*; 2. върболистъ, плакунъ —Lythrum salicaria *L.*; 3. дивисилъ —Peuce danum *L.*; 4. лисецъ, пиперичe, воденъ пиперъ — Polygonum hydropiper *L.*; 5. темянче — Sideritis montana *L.*; 6. бѣло поджбиче — Teucrium polium *L.*

Маясълия — 1. синя жлъчка—

пипериче, воденъ пиперъ — Polygonum persicaria *L.*

Маясълъ (тур.), шапиче — Seseli *L.*

Маясълъ-оту (тур.) — 1. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*; 2. бѣло поджбиче—Teucrium polium *L.*

Мека медовница — Holcus lanatus *L.*

Меглогъ, бѣлъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Медакъ, жълта какула — Salvia glutinosa *L.*

Меденикъ, проклетия, богородична трева — Cerinthe minor *L.*

Меденка, пънчушка — Amillaria mellea *Wahl.* (= Agaricus melleus *Wahl.*)

Медено дърво, зименъ джбъ, горунъ—Quercus sessiliflora *Salisb.*

Медива китка, орѣшакъ, шекерче — Lathyrus tuberosus *L.*

Мéдина каначка, меке (тур.) — Balsamina hortensis *DC.* (= Impatiens balsamina *L.*).

Медицинска мждрица, раноцелебникъ — Sisymbrium officinale (*L.*) *Scop.*

Медна билка, бѣсенъ буренъ, дѣдови зжби — Digitalis viridiflora *Lindl.*

Медна детелина, комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Медниче — Lithospermum purpureo-coeruleum *L.*

Медова ружковица, медакъ, жълта какула — Salvia glutinosa *L.*

Медовенъ трилистникъ, комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Медовина — Holcus mollis *L.*, H. lanatus *L.*

Медовница — Holcus lanatus *L.*, H. mollis *L.*

Медоглавка, мискъ—Jurinea *L.*

Медодавенъ трилистникъ, детелина — Trifolium *L.*

Медова ружковица, медакъ,

Медуника, кошутина — Melittis melissophyllum *L.*

Медуница — 1. врабчово семе — Lithospermum arvense *L.*; 2. медниче, пурпурно-синя бѣлоочица Lithospermum purpureo-coeruleum *L.*; 3. меча пита — Pulmonaria *L.*, P. officinalis *L.* и др.

Медуниче — 1. люцерна — Medicago *L.*, M. sativa *L.*; 2. кошутина — Melittis melissophylium *L.*; 3. медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*, P. mollis *Wulf.* и др.

Медунка — 1. люцерна — Medicago sativa *L.*; 2. медуница, меча пита — Pulmonaria mollis *Wolf.*, P. officinalis *L.* и др.

Медунче, медакъ, жълта какула — Salvia glutinosa *L.*

Межливче, орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Мезлека, бързовлѣкъ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Мезлеке (тур.) — 1. бъзовлѣкъ, шалвей, какула — Salvia pratensis *L.*; 2. абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Мезлекъ, градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Мека овсига — Bromus mollis *L.*

Мека пшеница, червенка — Triticum vulgare *L.*

Мекашъ, широколистенъ папуръ, рогозъ — Typha latifolia *L.*

Меке (тур.), каначка — Impatiens balsamina *L.* (= Balsamina hortensis *DC.*).

Мекичаръ, камъшъ, шаваръ — Scirpus lacuster *L.*

Мекишаръ, камъшъ, шаваръ — Scirpus lacuster *L.*

Мекишовина — 1. клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*; 2. калинка, картопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Мекишъ — 1. жешелъ — Acer tataricum *L.*; 2. чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*; 3. свѣтлика — Luzula maxima *DC.*; 4. клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*; 5. рогозъ, широколистенъ папуръ — Typha latifolia *L.*

Мекишъ дребнолистенъ, мекишъ, жешелъ — Acer tataricum *L.*

Мекия буренъ, дивъ тютюнъ, целебница — Conringia austriaca *Andrz.*, C. orientalis *Andrz.*

Меко дърво, мукиня — Sorbus aria (*L*) *Crtz.*

Мексикански спанакъ, миризлива лобода — Chenopodium ambrosioides *L.*

Мекъ здравецъ, кучешки здравецъ — Geranium molle *L.*

Мекъ миндалъ, миндалъ, бадемъ (тур.) — Amygdalus communis *L.*

Мелаикъ-оту (тур.), благъ бъзъ, — Angelica archangelica *L.*

Мелиджана, патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Мелодинче, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Мелъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Меневша (тур.), любика, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*

Менекша (тур.), жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*

Менекше (тур.) — 1. жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*; 2. любика, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*

Менекше-мъсъръ (тур.) — жълтъ *шибой* — Cheiranthus cheiri *L.*

Мензифаръ, бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Мензухаръ, минзухаръ — Crocus *L.*

Мента, джодженъ, нане (тур.) — Mentha *L.*, M. piperita *L*, M. pulegium *L.*, M. silvestris *L.* и др.

Манушага, миризлива теменуга, любика — Viola odorata *L.*

Меоница, пърхавица — Lycoperdon bovista *L.*

Меониче, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Мераклива трева, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Мераклия трева, дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*

Мерджанче — 1. гърличе, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*; 2. обички — Lycium halimifolium *Mill.*

Мерджанъ, обички — Licium halimifolium *Mill.*

Мерджемекъ (тур.), леща — Ervum lens *L.*

Мердженче, гърличе, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Мерджумекъ (тур.), леща — Ervum lens *L.*

Мерекепъ (тур.), винобой, кърмъзъ (тур.), ашикъ боя (тур.) — Phytolacca decandra *L.* (=Phytolacca americana *L.*)

Меризлива лобода — Chenopodium ambrosioides *L.*

Меризлива теменуга, любика — Viola odorata *L.*

Меризлива черничка, чашкодрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Меризливка — Anthoxantum odoratum *L.*

Меризливъ спанакъ — Chenopodium ambrosioides *L.*

Мерметка, решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Меродия — 1. тилчецъ, сминдухъ — Trigonella coerulea *Ser.*; 2. магданозъ — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Мерсинъ-агачинъ (тур.), миртъ — Myrtus communis *L.*

Мерсинъ-оту (тур.), миртъ — Myrtus communis *L.*

Мерудалка, френско грозде — Ribes *L.*

Мерудия — 1. магданозъ —

водна коприва, катушка — Lycopus europaeus *L.*; 3. джодженъ, мента — Mentha piperita *L.* 4. дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*; 5. чубрица — Satureja hortensis *L.*; 6. сминдухъ, тилчецъ — Trigonella coerulea *Ser.*

Мерузалка, френско грозде — Ribes *L.*

Месеста детелина — Trifolium incarnatum *Presl.*

Месечница, сиротица — Gratiola officinalis *L.*

Месечякъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Месиче — 1. невѣнъ — Calendula officinalis *L.*; 2. полски невѣнъ — Calendula arvensis *L.*; 3. алтънче, жълтина — Chrysosplenium alternifolium *L.*

Месична рѣпа, рѣпички — Raphanus sativus *L.*

Мескули, мушмули — Mespilus germanica *L.*

Метилъ, линивче, противиче — Lysimachia nummularia *L.*

Метла — 1. бролъ — Aira capillaris *Host.*; 2. дървениче, градинска метла — Artemisia annua *L.*; 3. брѣза — Betula alba *L.*; 4. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 5. табашка метла — Centaurea stoebe *L.* и др.; 6. пиренъ — Erica arborea *L.*; 7. харманска метла — Kochia scoparia *Schrad.*; 8. бѣлоградче, самогризка — Scabiosa ochroleuca *L.*; 9. обикновена метла — Sorghum vulgare *L.*; 10. безсмъртниче, невѣхниче — Xeranthemum annuum *L.*

Метлевъ лукъ — Allium paniculatum *L.*

Метлига — 1. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 2. безсмъртниче — Xeranthemum annuum *L.*

Метлика — 1. бѣла елха — Alnus incana *Moench.*; 2. самодив-

— Asparagus *L.*; 3. брѣза — Betula alba *L.*; 4. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 5. посѣкливче, свиньокъ — Lactuca scariola *L.*; 6. ливадина — Poa trivialis *L.*

Метликъ, ливадина — Poa *L.*

Метлинка, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Метлица — 1. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 2. ливадина — Poa *L.*

Метличе, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Метличина — 1. Centaurea cyanus *L.*; 2. безсмъртниче — Xeranthemum annuum *L.*

Метличка — 1. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 2. харманска метла — Kochia scoparia *Schrad.*; 3. безсмъртниче — Xeranthemum annuum *L.*

Метловидна мждрица, раноцѣлебникъ, мждрица — Sisymbrium sophia *L.*

Метловидно звънче — Campanula expansa *Friv.*

Метлушка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Метлянка — 1. метличина — Centaurea *L.*, C. cyanus *L.*; 2. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*; 3. тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Метленъ пелинъ — Artemisia scoparia *W. K.*

Мехле, домати — Solanum lycopersicum *L.*

Меча глава, космата гжба — Hydnum coralloides *Scop.*

Меча зурла, меча пита, медуница — Pulmonaria mollis *Wolf.*

Меча леска, бѣла леска — Corylus colurna *L.*

Меча ойна, низка хвойна — Juniperus nana *Willd.*

Меча папрать, мжжка папрать, противоглистна папрать — Aspidium filix mas (*L*). *Sw.*

Меча пета — Salvia sclarea *L.*

Меча пита — 1. рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*; 2. медуница — Pulmonaria officinalis *L.*

Меча стжпка — 1. Ajuga reptans *L.*; 2. девесилъ, тржбуника — Heracleum *L.*; 3. иглика — Primula suaveolens *Bert.*; 4. бѣла какула — Salvia aethiopis *L.*; 5. меча пета — Salvia sclarea *L.*; 5. подбѣлъ, марга — Tussilago farfara *L.*

Меча хвойна, низка хвойна — Juniperus nana *Willd.*

Мече вретено — 1. змиярникъ, козлецъ, змийски лападъ — Arum italicum *Mill.*; 2. прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*, E. arvense *L.* и др.

Мече грозде, диви боровинки — Arctostaphyllos uva ursi *Spr.*

Мече зеле, рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*

Мече руно, змейово млѣко, отровна млѣчка — Euphorbia myrsinites *L.*

Мече ухо, лопенъ, свѣщилка — Verbascum *L.*

Мечешко зеле, рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*

Мечи копъръ, — Meum mutellina *Gärtn.*

Мечи лукъ, левурда — Allium ursinum *L.*

Мечи ухо, лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Мечи уши — 1. девесилъ — Heracleum sphondylium *L.*; 2. меча стжпка — Heracleum ternatum *Vel.*

Мечи ябълки, глокъ — Crataegus monogyna *L.*

Мечи ягоди, кръстачъ, вранско око — Paris quadrifolia *L.*

Мечини очи, ралица — Delphinium consolida *L.*

Мечки, меча пита, медуница — Pulmonaria mollis *Wolf.*

Мечкина пченка, змиярникъ,

козлецъ, змийски лападъ — Arum maculatum *L.*

Мечкина трева, чемерика — Veratrum *L.*

Мечкини ущи, развалниче, старо (отровно, лудо) билье — Atropa belladonna *L.*

Мечкиногрозье, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Мечкинъ пуфешъ, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Мечо грозде, кръстачъ, вранско око, петровъ кръстъ — Paris quadrifolia *L.*

Мечо зеле — Turritis glabra *L.*

Мечо ухо — 1. червена (градинска) иглика — Primula auricula *L.*; 2. бѣла какула — Salvia aethiopis *L.*

Мечо цвѣте, меча пита, медуница — Pulmonaria officinalis *L.*

Мечолистевъ оманъ — Inula ensifolia *L.*

Меше (тур.) — 1. богородички — Aster chinensis *L.*; 2. лѣтенъ дѫбъ, бѣликаръ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Меше-чиче (тур.), димитровче — Aster amellus *L.*

Миамъ (тур.), сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*

Миамъ-кьокю (тур.), сладъкъ коренъ — Glycyrrhiza glabra *L.*

Мидаръ, бъзовлѣкъ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Мике (тур.), каначка, меке (тур.) — Balsamina hortensis *L.* (= Impatiens balsamina *L.*

Микишовина, мекишъ, жешелъ — Acer tataricum *L.*

Микишъ — 1. кленъ — Acer campestre *L.*; 2. мекишъ, жешелъ — Acer tataricum *L.*

Миладъ (тур.), градинска черника — Nigella sativa *L.*

Милатъ (тур.), сусамъ — Sesamum orientale *L.*

Милободъ — 1. Centaurea triumfetti *All.*; 2. жълтъ милободъ — Ononis columnae *All.*; 3. обикновенъ милободъ — Ononis hyrcina *Jacq.*; 4. коловозъ — Ononis procurrens *Wallr.*; 5. грьмотрънъ, шилободъ, — Ononis spinosa *L.*

Милобъдъ, милободъ, грьмотрънъ — Ononis *L.*

Милогледка, бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Милогледъ, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Милостивка — 1. сиротица — Gratiola officinalis *L.*; 2. хлопка, хлапачка — Rhinanthus *L.*

Милосърдниче, чиришъ — Asperula taurina *L.*

Милувинка, трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor *L.*

Мимеръ (тур.), бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Мимоза — Mimosa pudica *L.*

Мингишки, обички—Fuchsia *L.*

Миндалъ — 1. бадемъ (тур.) — Amygdalus communis *L.*; 2. дивъ бадемъ, прасковиня — Amygdalus nana *L*; 3. шушанъ, шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*

Миндалъ храстъ, дивъ бадемъ, прасковиня — Amygdalus nana *L.*

Миндеръ-чиче (тур.), божуръ — Paeonia decora *Anders*, P. officinalis *L.*

Минекше (тур.), жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*

Минеше (тур.), жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*

Минешъ (тур.), жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*

Минзифаръ — 1. мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum autumnale *L.*; 2. минзухаръ — Crocus *L.*

харъ, мразовецъ — Colchicum autumnale *L.*

Минзухаръ — 1. мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum *L.*; 2. обикновенъ минзухаръ — Crocus *L.*

Миникше (тур.), жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*

Миникши (тур.), жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*

Миниша (тур.), жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*

Минушава, трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Миргишиле (тур.), бѣлъ нарцисъ, овчица—Narcissus poëticus *L.*

Мирдженче, гърличе, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Мирдженчи, гърличе, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Миризлива бойка, миризлива резеда — Reseda odorata *L.*

Миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*

Миризлива върбичка, ракидивица — Tamarix pallasii *L.*

Миризлива коприва, чистецъ, ялешъ — Stachys annua *M. B.*

Миризлива лазаркиня — Asperula odorata *L.*

Миризлива лай-кучка — Chamaemelum trichophyllum *Boiss.* (= Matricaria trichophylla *Boiss.*).

Миризлива липа, едролистна липа — Tilia grandifolia *Ehrh.*

Миризлива лобода — Chenopodium ambrosioides *L.*

Миризлива резеда — Reseda odorata *L.*

Миризлива тамянуга, любика — Viola odorata *L.*

Миризлива теменуга, любика — Viola odorata *L.*

Миризлива теменужка, любика — Viola odorata *L.*

Миризлива червенушка — Russula integra *Linn.*

Миризливка — Anthoxantum odoratum *L.*

Миризливче — 1. кариофилъ, калоферче — Tanacetum balsamita *L.* (= Pyrethrum tanacetum *DC.*); 2. богородиче — Calamintha *sp. div.*

Миризливъ брошъ — Asperula odorata *L.*

Миризливъ буренъ — 1. темянче, маясълче — Sideritis montana *L.*; 2. пирински чай — Sideritis scardica *Grsb.*

Миризливъ главочъ — Carduus nutans *L.*

Миризливъ дафинъ — Daphne cneorum *L.*

Миризливъ карамфилъ — Dianthus barbatus *L.*

Миризливъ класъ, миризливка — Anthoxantum odoratum *L.*

Миризливъ пелинъ — Artemisia camphorata *Vill.*

Миризливъ хрущелъ, жълтъ ясминъ, хрущелъ — Jasminum fruticans *L.*

Мирика, пачи кракъ — Gagea lutea *Schult.*

Мирна пиявица, райграсъ, глушица — Lolium perenne *L.*

Мирна пияница, райграсъ, глушица — Lolium perenne *L.*

Миродийна папрать — Asplenium adiantum nigrum *L.*

Миродия — 1. магданозъ — Petroselinum sativum *Hoffm.*; 2. сминдухъ, тилчецъ — Trigonella coerulea *Ser.*

Мирсина (тур.), миртъ — Myrtus communis *L.*

Мирголистна алпийска роза — Rhododendron myrtifolium *Sch.* et *Ky.*

Миртъ, мирсинъ (тур.) — Myrtus communis *L.*

Мироденъ каранфилъ, карамфилово дърво — Eugenia caryophyllata *Thunb.*

Мирудия, магданозъ — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Мирюдия, магданозъ — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Мисирекъ, лисецъ, пипериче, воденъ пиперъ — Polygonum persicaria *L.*

Мисирка — 1. жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*; 2. миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*; 3. царевица, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Мисирски сополъ, лисецъ, пипериче, воденъ пиперъ — Polygonum persicaria *L.*

Мисирче — 1. лисецъ, пипериче — Polygonum persicaria *L.*; 2. страторъ, червенъ щиръ—Amaranthus paniculatus *L.*

Мисирчи сополъ — 1. мисирекъ — Polygonum orientale *L.*; 2. страторъ — Amaranthus paniculatus *L.*

Мисиръ (тур.), царевица — Zea mays *L.*

Мисиръ-сополъ — 1. страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*; 2. мисирекъ — Polygonum orientale *L.*

Миска, медоглавка — Jurinea *Cass.*

Мискъ, медоглавка — Jurinea *Cass.*, J. arachnoidea *Bge.*, J. mollis *L.* и др.

Мискъ-оту (тур.) — Artemisia vulgaris *L.*

Михле, домати — Lycopersicum esculentum *Mill.* (= Solanum lycopersicum *L.*).

Михунка, мѣхуника, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Михунче, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Миша билка, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Миша опашка — 1. класица — Alopecurus pratensis *L.*; 2. тимоловлѣкъ — Plantago major *L.*; 4. срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.* и др.

Мишакиня, врабчови чръвца— Stellaria media *L.*

Мишинецъ, кучи езикъ — Cynoglossum officinale *L.*

Миши тръне, кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Миши трънъ — 1. пчела, дивъ чемширъ — Ruscus aculeatus *L.*; 2. залистъ—Ruscus hypoglossum *L.*

Миши уши, стръвниче — Hieracium *L.*, H. pilosella *L.* и др.

Миши ячемикъ — Hordeum murinum *L.*

Мишовка — Alsine *Wahl.*

Мишорка, гипсарка — Gypsophila muralis *L.*

Мишченца, съсънка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Мишякина, звездица, чревца— Stellaria *L.*

Миямъ-кьокю (тур.), сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*

Миянъ-балж (тур.), грашица, еспарсетъ — Onobrychis *L.*

Млада булка, брадатъ карамфилъ — Dianthus barbatus *L.*

Младилъ — 1. тлъстига, прозориче — Sedum *L.*; 2. дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Млажа, кошничарска върба — Salix viminalis *L.*

Мламосникъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Мламосниче, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Млоха, мушкато — Pelargonium zonale (*L.*) *Ait.*

Млѣкушъ, кипарисова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.* и др.

Млѣчекъ, слънчева млѣчка — Euphorbia helioscopia *L.* и др.

мазникокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Млѣченъ яворъ, шестилъ — Acer platanoides *L.*

Млѣчина, млѣчка—Euphorbia *L.*

Млѣчка — 1. кривецъ—Chondrilla juncea *L.*; 2. обикновена млѣчка — Euphorbia *L.*; 3. горска салата, свиньокъ — Lactuca scariola *L.*; 4. кострецъ — Sonchus *L.*, S. oleraceus *L.*, S. arvensis *L.* и др.; 5. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*; 6. брадица, козица — Tragopogon pratense *L.*

Млѣчна трева — 1. проклетия — Cerinthe minor *L.*; 2. медуница меча пита — Pulmonaria tuberosa *Schr.*

Млѣчникъ, телчарка—Polygala vulgaris *L.*

Млѣчница — 1. обикновена млѣчница (гжба) — Lactarius deliciosus *Fries*; 2. лютивка (гжба), пиперница — Lactarius piperatus *Scop.*; 3. проклетия — Cerinthe minor *L.*

Млѣчокъ — 1. млѣчка — Euphorbia *L.*; 2. кострецъ—Sonchus *L.*

Млѣчъ — 1. мекишъ, жешелъ — Acer tataricum *L.*; 2. обикновена млѣчка — Euphorbia *L.*; 3. брадица, козица — Tragopogon pratense *L.*

Млѣчъкъ — Euphorbia *L.*

Млѣчьокъ — Euphorbia *L.*

Млъчникъ, ленакъ — Camelina sativa *Crantz.*

Многовлакнестъ мъхъ, обикновенъ мъхъ — Polytrichum commune *Hadw.*

Многовжзелна звъника, класовидно звънче — Campanula macrostachya *Willd.*

Многогодишенъ плѣвелъ, глушица, райграсъ—Lolium perenne *L.*

Многогодишенъ щиръ, живолина — Mercurialis perennis *L.*

Многогодишна аспра, аспри— Lunaria rediviva *L.*

Многогодишна чернилка, глушица, райграсъ—Lolium perenne *L.*

Многокоренеста водна леща — Lemna polyrrhiza *L.*

Многолистенъ лопенъ — Verbascum blattaria *L.*

Многолистникъ, ракидивица— Tamarix pallasii *L.*

Многоногъ — Blechnum spicant *With.*

Многосеменна куча лобода— Chenopodium polyspermum *L.*

Многоцвѣтенъ лютикъ, ливадно лютиче — Ranunculus polyanthemus *L.*

Многоцвѣтна гължбица, ушно плюскавиче — Silene otites *L.*

Многоцвѣтна свѣтлика — Luzula multiflora *Čel.*

Модра любичица — Viola ambigua *W. K.*, V. hirta *L.*

Модра метла, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Модра трева, австрийски ленъ — Linum austriacum *L.*

Модри кокошки, гължбови очички, потайникъ—Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*).

Модрика — 1. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 2. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Мóдрица, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Модрицъ, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Модъръ шáторъ, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.* (= *Convolvulus sepium L.*).

Можпрѣнъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Можевелникъ, хвойна — Juniperus communis *L.*

Мокра горчивка, малъкъ кантарионъ — Erythraea pulchella *Fries.*

Мокра маринка, шлемка — Scutellaria galericulata *L.*

Мокрежъ, мокрешъ, поточарка — Nasturtium officinale *R. Br.*

Мокрешъ — 1. мокрица, повлѣкъ — Malachium aquaticum *Fries*; 2. поточарка — Nasturtium officinale *R. Br.*

Мокрица — 1. огнивче — Anagalis arvensis *L.*; 2. повлѣкъ — Malachium aquaticum *Fries*; 3. порѣчъ, поточарка — Nasturtium officinale *R. Br.*; 4. лейка — Salvinia natans *Hoffm.*; 5. мишакиня, врабчови чръвца — Stellaria media *L.*

Мокрицъ, мишовка — Alsine *Wahl.*

Мокришъ — 1. горва — Cardamine *L.*, C. acris *Grsb.*, C. pratensis *L.*; 2. порѣчъ, поточарка — Nasturtium officinale *R. Br.*

Мокра горчивка, кантарионъ — Erythraea centaurium *L.*

Молачка, татулъ — Datura stramonium *L.*

Молика. бѣла мура — Pinus peuce *Grsb.*

Молофа — 1. окрилче, дребенъ слѣзъ — Malva rotundifolia *L.*; 2. камилякъ, слѣзъ — M. silvestris *L.*; 3. камбула, бѣлъ слѣзъ — M. vulgaris *Fries.*

Молоха — 1. здравецъ — Geranium *L.*; 2. слѣзъ — Malva *L.*; 3. дива ружа — Althaea pallida *W. K.*; 4. мушкато — Pelargonium zonale (*L.*) *Ait.*

Момина маргаритка — Chrysanthemum parthenium *Benth.*

Момина сълза — 1. парички, оченца — Bellis perennis *L.*; 2. треперушка — Briza media *L.*; 3. обикновена момина сълза — Convallaria majalis *L.*; 4. блатна незабравка — Myosotis palustris *With.*; 5. любица, трипрѣстно великденче

Момино сърдце — Dicentra spectabilis *L.*

Моминска китка, орѣхче, тѫжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Моминска сълза — 1. горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*; 2. треперушка — Briza media *L.*; 3. момина сълза — Convallaria majalis *L.*; 4. лютиче — Ranunculus illyricus *L.* и др.

Момински перчанъ, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.*

Моминско сърдце — Dicentra spectabilis *L.*

Момиче, двузѫбка, бутракъ — Bidens cernuus *L.*, B. orintalis *Vel.*

Момиченца, трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor *L.*

Момкова сълза, одраки — Polygonatum *L.*

Момски перчанъ, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Момчета, дланогрудка, богородична рѫка — Gymnadenia conopea *R. Br.*

Монаторъ, рапица — Brassica napus L. var. oleifera *DC.*

Монотъръ, копъръ — Anethum graveolens *L.*

Мора — 1. бѣла мура — Pinus peuce *Grsb.*; 2. черна мура — Pinus leucodermis *Ait.*

Морава съсънка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatiilla *L.*

Моравици, патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Моравоцвѣтенъ лопенъ — Verbascum phoeniceum *L.*

Моравъ минзухаръ — Crocus

Моравъ патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Моравъ салкъмъ — Robinia hispida *L.*

Морачъ — 1) дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*; 2. рапица — Brassica napus L. var. oleifera *DC.*; 3. резание, резане (тур.) — Foeniculum officinale*All.* (= F. capillaceum *Gilib.* = F. vulgare *Mill.*).

Морвакъ, патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Морваци, патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Морика, бѣла мура — Pinus peuce *Grsb.*

Морква, морковъ — Daucus carota *L.*

Морко, морковъ — Daucus carota *L*

Морковъ — Daucus carota *L.*

Моровенка, ябълка (порода) — Pirus malus *L.*

Морозка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Морозье, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L*

Морска върба — Vitex agnus castus *L.*

Морска кждѣлка, кърлежъ, рицинъ — Ricinus communis *L.*

Морска рѣпа, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Морска салата — Crithmum maritimum *L*

Морска трева — Zostera marina *L.*

Морски водорасълъ, мѣхурестъ водорасълъ — Fucus vesiculosus *L.*

Морски кадаифъ — Chondrus crispus *Lyngb.* (= Fucus crispus *L.*).

Морски камъшъ — Scirpus maritimus *L.*

Морски копъръ, крайморска салата — Crithmum maritimum *L.*

Морски шаваръ, морски ка- [illegible] maritimus *L.*

Морско грозде, французко грозде — Ribes grossularia *L.*, R. rubrum *L.*

Моруза, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Моруиъ, зименъ джбъ, горунъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Моръ патладжанъ, патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Морьвъ бакамъ, бакамъ — Haematoxylon campechianum *L.*

Морьвъ патлъджанъ, патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Моската, петрожилка, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Московски бодилъ, казашки бодилъ, чумотрънъ — Xanthium spinosum *L.*

Московски чай, чай — Thea chinensis *L.*

Московско тръне, казашки бодилъ, чумотрънъ — Xanthium spinosum *L.*

Московче, камшица — Zinnia elegans *Jacq.* (декоративно).

Московчи, букетъ — Phlox *hort.*

Москулъ, мушмула — Mespilus germanica *L.*

Мотовилка — Valerianella *L.*

Мохаръ, лудо просо — Setaria italica *P. B.*

Мошковица — Adoxa moschatellina *L.*

Мошмулъ, мушмула — Mespilus germanica *L.*

Мразовецъ, есененъ минзухаръ, кърпи кожухъ — Colchicum autumnale *L.*

Мразецъ — Colchicum autumnale *L.*

Мръснякъ — Potamogeton natans *L.*

Мръсолъ — 1. червенъ щиръ, страторъ — Amaranthus paniculatus *L.*; 2. мисирекъ — *Polygonum orientale* *L.*

Мрътва коприва — 1. кандилниче, копривка — Ballota nigra *L.*;

2. великденче — Lamium L., L. purpureum L.; 3. съсерка — Marrubium peregrinum L.; 4. блатенъ чистецъ, блатенъ ялешъ — Stachys palustris L.

Мрътва стъблообхватна коприва — Lamium amplexicaule L.

Муаръ — 1. класица — Alopecurus L.; 2. гжсеничка, кощрява — Setaria P. B.

Мужникъ, джбъ — Quercus L.

Мукина—Sorbus aria (L.) *Crantz.*

Мукиня — Sorbus aria *Crantz.*

Мумурузка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays L.

Мундарлива трева — 1. мишовка — Alsine setacea *M. et K.*; 2. троница — Lepidium ruderale L.

Мура — 1. бѣла мура — Pinus peuce *Grsb.*; 2. черна мура — Pinus leucodermis *Ait.*

Мурáва, наваличе — Pyrola L.

Мурверъ-агачъ (тур.), бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra L.

Мурви, черница (плодоветѣ) — Morus alba L.

Муравинки, черница (плодоветѣ) — Morus alba L.

Мургви, черница (плодоветѣ) — Morus alba L.

Мурдароти, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi L.

Мурдаръ-оту (тур.), мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi L.

Мурдарлива трева, троница— Lepidium ruderale L.

Муренка, черница (плодоветѣ) — Morus alba L.

Мури, черница (плодоветѣ) — Morus alba L.

Мурканъ, кучешко грозде — Solanum nigrum L.

Муркенъ, кучешко грозде — Solanum nigrum L.

Мурузъ, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays L.

Мускатово дърво, детско орѣхче — Myristica moschata *Thunb.*

Мускатъ, детско орѣхче—Myristica moschata *Thunb.*

Мускусно орѣхче, детско орѣхче — Myristica moschata *Thunb.*

Мустакери, черника — Nigella arvensis L.

Мустаки, нокътъ — Lonicera L., L. caprifolium L.

Мустачки, черника — Nigella arvensis L.

Мутардъ, черенъ синапъ, черенъ хардалъ — Brassica nigra *Koch.*

Мухалъ, сжщинска плесень — Erysiphe communis *Link.*

Мухла, черница (плодоветѣ) — Morus alba L.

Мухоловина, черница (плодоветѣ) — Morus alba L.

Мухоловка — Dionaea muscipula *Ellis.*

Мухолъ, мухълъ, сива плесень — Aspergillus glaucus *Lk.*

Мухоморка, срамна гжба — Amanita muscaria *Pers.*

Мухорика, мохаръ, лудо просо — Setaria italica *P. B.*

Мухоръ, диво просо — Echinochloa crus galli (L.) *P. B.* (=Panicum crus galli L.

Мухълъ — 1. сива плесень — Aspergillus glaucus *Lk.*; 2. главеста плесень — Mucor mucedo L.

Муцунка, кученце, лъвска муцунка — Antirrhinum majus L.

Мушанка, трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor L.

Мушанчи, трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor L.

Мушка, индреше (тур.)—Pelargonium radula *L'Hérit* (=Pelargonium roseum *Willd.*).

Мушкато — Pelargonium zonale (L.) *Ait.*

Мушкатово дърво — Myristica moschata *Thunb.*

Мушкатово (детско) орѣхче — Myristica moschata *Thunb.*

Мушкатово цвѣте — Pelargonium zonale (*L.*) *Ait.*

Мушкату — Pelargonium zonale (*L.*) *Ait.*

Мушки — Pelargonium *L.*

Мушмула — Mespilus germanica *L.*

Мушмулъ — Mespilus germanica *L.*

Мушникъ, часовникъ — Passiflora coerulea *L.*

Мушница, пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Мъгуля, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Мънгуна, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Мънъстирско цвѣте, перуника — Iris germanica *L.*

Мъргеранче, майоранъ — Origanum majorana *L.*

Мъремиче — 1. медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*; 2. маремиче, жебякъ — Veronica anagalis *L.*

Мъремски буренъ, маремиче, жебякъ — Veronica anagalis *L.*

Мъремски бурянъ, медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Мъремче, медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Мърла, куча лобода — Chenopodium *L.*

Мърсоли — 1. страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*; 2. мисирекъ — Polygonum orientale *L.*; 3. пиперичe, лисецъ — Polygonum persicaria *L.*

Мърша — Chenopodium vulvaria *L.*

Мъсърка—Cheiranthus cheiri *L.*

Мъсъръ (тур.) — Cheiranthus cheiri *L.*

Мьсъръ меневша (тур.) — *Cheiranthus cheiri L.*

Мърча, миртъ — Myrtus communis *L.*

Мъхеста момкова сълза — Polygonatum latifolium *Desf.*

Мъхнатъ лютикъ — Ranunculus lanuginosus *L.*

Мъховка — Sagina procumbens *L.*

Мъховъ звезделъ — Moehringia muscosa *L.*

Мѣуниче, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Мѣхница, пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Мѣхуница, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Мѣхуниче, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Мѣхунка — 1. фенерче — Physalis alkekengi *L.*; 2. водна мѣхунка, мѣхурка — Utricularia vulgaris *L.*

Мѣхунче, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Мѣхуреста водорасла — Fucus vesiculosus *L.*

Мѣхурина водорасълъ — Fucus vesiculosus *L.*

Мѣхурка — Utricularia *L.*, U. minor *L.*, U. vulgaris *L.*

Мѣхурникъ — 1. плюскачъ, жълта акация — Colutea arborescens *L.*; 2. мѣхуреста водорасълъ — Fucus vesiculosus *L.*; 3. мѣрурка — Utricularia vulgaris *L.*

Мѣхурче — 1. плюскачъ — Colutea arborescens *L.*; 2. мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Мѣше, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Мѣшя, *прахавица* — Lycoperdon bovista *L.*

Мята, мента, джодженъ — Mentha *L.*

Мятва, мента, джодженъ — *Mentha L.*

Мятвика, бабиши, катушка — Nepeta cataria *L.*

Мждра войничица, мждрица, раноцѣлебникъ — Sisymbrium sophia *L.*

Мждрява, брекиня — Sorbus torminalis *L.*

Мждденъ, зименъ джбъ, горунъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Мждрѣнъ — 1. кучи дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*; 2. мжжки ясенъ — Fraxinus ornus *L.*; 3. птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*; 4. зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*

Мжжка гърбогледка, зановецъ, грозданка — Cytisus hirsutus *L.*

Мжжка клинава трева — 1. разваленка, чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*; 2. орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Мжжка кошута — 1. острица — Carex *L.*: 2. дебрянка — Sanicula europaea *L.*

Мжжка лайка — Anthemis *L.*

Мжжка лай-кучка — Anthemis *L.*

Мжжка лоза, лозина, дива американска лоза — Ampelopsis quinquefolia *Michx.*

Мжжка папарь — Polystichum filix mas *Sw.*

Мжжка папрать, противоглистна папрать — Polystichum filix mas *Sw.*

Мжжки папуръ, широколистенъ папуръ, рогозъ — Typha latifolia *L.*

Мжжка противоглистна папрать — Nephrodium filix mas *Rich.* (= Aspidium filix mas (*L.*) *Sw.*).

Мжжка сълза, момкова сълза, одраки — Polygonatum *L.*

Мжжка тиква, бърдунче, водна жълта роза — Nuphar luteum *Sw.*

Мжжка тинтява, тинтява, простръпъ — Gentiana cruciata *L.*

Мжжка трева — Inula ensifolia *L.*

Мжжкаръ, противоглистна папрать Nephrodium filix mas *Rich.* (= Aspidium filix mas *Sw.*).

Мжжки бузъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Мжжки волски езикъ, еленовъ езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.*

Мжжки еленинъ езикъ, волски езикъ — Scolopendrium vulgare *Sm.*

Мжжки обичникъ, обичниче, крж глолистна каменоломка — Saxifraga rotundifolia *L.*

Мжжки ясенъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Мжжко изтравниче, маргаритка, майчица — Leucanhemum vulgare *Lam.*

Мжжко клинавиче — 1. клинавче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 2. дивъ здравецъ — Geranium pyrenaicum *L*; 3. часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Мжжко клине, клинавче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Мжжко срамниче, морковъ — Daucus carota *L*

Мжидиня — Lonicera caprifolium *L.*

Н

Наваличе — сърповидна папрать, навълъ — Aspidium lonchitis (*L*) *Sw.*; 2. мурава — Pyrola *L.*, P. rotundifolia *L.* и др.

Навалникъ — 1. противоглистна папрать — Nephrodium filix mas *Rich.* (=Aspidium filix max *Sw.*); 2. сладка папрать—Polypodium vulgare *L.*; 3. наваличе, мурава — Pyrola rotundifolia *L.*; 4. дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Навалниче—1.сърповидна папрать, навълъ — Aspidium lonchitis (*L.*) *Sw.*; 2. мурава — Pyrola rotundifolia *L.*

Навалче — 1. жълтъ вътрипопъ — Anthemis tinctoria *L.*; 2. сърповидна папрать, навълъ — Aspidium lonchitis (*L.*) *Sw.*; 3. мурава — Pyrola rotundifolia *L.*

Навалъ, люспеста папрать—Ceterach officinarum *Willd.*

Наведена овсига — Bromus tectorum *L.*

Наведенъ бодилъ, магарешки трънъ, главочъ—Carduus nutans *L.*

Наведенъ бутракъ, двузжбка, бутракъ — Bidens cernuus *L.*

Наведенъ дѣдо, кривъ дѣдо, конски зжбъ — Erythronium dens canis *L.*

Навълъ — 1. сърповидна папрать, наваличе — Aspidium lonchitis (*L.*) *Sw.*; 2. крехка папрать, меродийна папрать — Cystopteris fragilis *Bernh.*

Нагизмо, джодженъ, нане — Mentha piperita *Schm.*

Надводникъ — Elatine hydropiper *L.*

Надуто плюскавиче, плюскавиче — Silene inflata *L.*

Надъзъ, джодженъ, мента — Mentha piperita *Schm.*

Накитница, звездиче — Dorycnium herbaceum *Vill.*

Намелъ, мораво рогче — Claviceps purpurea *L.*

Наметливо билье, дяволска уста — Leonurus cardiaca *L.*

Намитова трева, грашица, еспарсетъ — Onobrychis sativa *Lam.*

Намитъ, грашица, еспарсетъ — Onobrychis sativa *Lam.*

Намѣтка, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Нàна (тур.), мента, дивъ джодженъ — Menta silvestris *L.* и др.

Нане (тур.), джодженъ — Mentha *L.*: 1. дивъ джодженъ—Mentha silvestris *L.*; 2. градински джодженъ — Mentha piperita *Schm.*

Нане оту (тур.), джодженъ — Mentha piperita *Schm.*

Напръстникъ, бѣсниче — Digitalis *L.*

Напръстниче, бѣсниче — Digitalis *L.*

Напръстякъ, бѣсниче — Digitalis *L.*

Напръстъкъ, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Нарцисъ — 1. бѣлъ нарцисъ— Narcissus poëticus *L.*; 2. жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Нарчичекъ (тур.), лале — Tulipa gesneriana *L.*

Наръ — Punica granatum *L.*

Насламика, зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Наставниче, гушевица — Cucubalus baccifer *L.*

Наставче, прешлица, хвощъ Equisetum arvense *L.*

Насѣкомоядна мѣхунка, мѣхурникъ — Utricularia vulgaris *L.*

Насѣченолистенъ здравецъ — Geranium dissectum *L.*

Наутъ (тур.), сланутъкъ — Cicer arietinum *L.*

Нафутъ (тур.), сланутъкъ — Cicer arietinum *L.*

Нахутъ (тур.), сланутъкъ — Cicer arietinum *L.*

Не ме бутай, слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere L.

Не ме забравяй, незабравка, помниче — Myosotis *L.*

Не ме забравяй блатно, блатна незабравка, блатно помниче — Myosotis palustris *With.*

Не ме закачай, слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*

Не ме пипай, слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*

Небесно дърво — Ailanthus glandulosa *Desf.*

Невесика — Peucedanum alsaticum *L.*

Невидимка — Coronopus procumbens *Gilib.*

Невѣнъ — 1. крококъ — Calendula officinalis *L.*; 2. източна ралица — Delphinium orientale *J. Gay.*; 3. омайникъ, калешъ — Geum coccineum *S. S.*

Невѣста — 1. царски вѣнецъ, тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Невѣстица, магданозъ, миродия — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Невѣхненъ, страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Невѣхниче, безсмъртниче — Xeranthemum annuum *L.*

Недопийка, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Недопирка, слабонога — Impatiens noli tangere *L.*

Нежитиче — 1. дебелецъ — Sempervivum *L.*; 2. пчела-гължбъ,

Нежито, дебелецъ — Sempervivum *L.*

Нежитъ, дебелецъ — Sempervivum *L.*

Незабравка, помниче — Myosotis *L.*

Незабравниче, блатна незабравка — Myosotis palustris *With.*

Некленъ, мекишъ, жешълъ — Acer tataricum *L.*

Некрькъ, подсунка, знойка — Heliotropium *L.*

Некъркъ — 1. игловрьхъ, сипаница — Alyssum calycinum *L.*; 2. турия, поималка — Berteroa incana *DC.*

Немиризлива лай-кучка — Chrysanthemum inodorum *L.* (= Matricaria inodora *L.*).

Неопашата тинтява, безстъблена тинтява — Gentiana acaulis *L.*

Непохватникъ, слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*

Непълновѣнечна пѣнливка, доленъ, самодивско изтравниче — Cardamine impatiens *L.*

Нерадиче, росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Нерадичя, обикновенъ мъхъ — Polytrichum commune *Hedw.*

Неранджа, портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Нерандза, портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Нерандзъ, портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Нерандца, портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Неранца портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Нивна хурка, прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Нижи сламка, каначка, меке (тур.) - Balsamina hortensis *DC.* (= Impetiens balsamina *L.*).

Низка бѣлушка, малка бѣлушка, малъкъ гарвански лукъ — Orni-

Низка дзука — Juncus bufonius *L.*

Низка коприва, гръцка коприва — Urtica urens *L.*

Низка палма — Chamaerops humilis *L.*

Низка перуника, патета, голопурчо — Iris pumila *L.*

Низка смрика, низка хвойна — Juniperus nana *Willd.*

Низка хвойна — Juniperus nana *Willd.*

Низка череша, дива вишня, сиигенъ вишнапъ — Prunus chamaecerasus *Jacq.*

Низка шипка — Rosa spinosissima *L.*

Низки тжжъкъ, малка перуника, патета, голопурчо — Iris pumila *L.*

Назкия паветъ — Clematis recta *L.*

Низкия повърть — Clematis recta *L.*

Низко бъзе, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Низкорасълъ боръ, клекъ — Pinus mughus *Scop.*

Низъкъ бадемъ, дивъ бадемъ, прасковиня — Amygdalus nana *L.*

Низъкъ магарешки трънъ, паламида — Cirsium *L.*

Низъкъ папуръ — Cyperus fuscus *L.*

Низъкъ плакунъ — Lythrum hyssopifolium *L.*

Никодимка, лоза (порода) — Vitis vinifera *L.*

Никрькъ, подсунка, знойка — Heliotropium suaveolens *L.*

Нинекъ, дивъ макъ — Papaver rhoeas *L.*

Ниранза, портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Нирбонъ-оту (тур.), блѣнъ, бусника, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Нихутъ (тур.), сланутъкъ Cicer arietinum *L.*

Нишковидна дзука — Juncus filiformis *L.*

Нишковидно водно лютиче — Batrachium trichophyllum *F. Sz.*

Нишковидна плесень, плесень, мухълъ — Penicillium glaucum *Lk.*

Нови чревца, врабчови чревца, мишакиня — Stellaria media *L.*

Новъ коренъ, карамфилово дърво — Eugenia caryophyllata *Thunb.*

Нокетъ, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Нокитъ, нокътъ, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Ноктецъ, лисичина, кокошки, пѣтлюви гащи — Corydalis solida *Lm.*

Нокти, лисичина, пѣтлюви гащи — Corydalis solida *Lm.*

Нокътъ, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Нòна, чувенъ, дивъ спанакъ — Chenopodium bonus henricus *L.*

Нофтецъ, лисичина, пѣтлюви гащи — Corydalis solida *L.*

Нохутъ, (тур.), сланутъкъ — Cicer arietinum *L.*

Нощна сефа. вечерница, сифа (тур.) — Mirabilis jalapa *L.*

Нощна сѣнка, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Нощна фиалка, вечерникъ — Hesperis matronalis *L.*

Нощна хубость, пупалка, свѣщица — Oenothera biennis *L.*

Нощница, вечерникъ — Hesperis matronalis *L.*

Нузла — Tordylium maximum *L.*

Нузливо билье, нузла — Tordylium maximum *L.*

Нунавецъ, бърдунъ — Asphodelus albus *Willd.*

Нунунка, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Нутявка — Moehringia trinervia *Clairv.*

Нѣмска попадия — Anthemis austriaca *Jacq.*

Нѣмски ленъ — Linum austriacum *L.*

Нѣмски лопянъ — Verbascum austriacum *Schott.*

Нѣмски лукъ — Allium schoenoprasum *L.*

Нѣмски оманъ — Inula germanica *L.*

Нѣмски тютюнъ, махорка — Nicotiana rustica *L.*

Нѣмски ялешъ — Stachys germanica *L.*

Нѣмско грозде, французско грозде — Ribes grossularia *L.*, R. rubrum *L.*

Нѣмско кафе, синя жлъчка, недопийка — Cichorium intybus *L.*

О

Обеци, обички — Fuchsia *Plum.*

Обечки — Fuchsia *Plum.*

Обяки, калинка, картопъ — Viburnum opulus *L.*

Обикновена акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Обикновена боровинка — Vaccinium myrtillus *L.*

Обикновена брусница — Vaccinium vitis idaea *L.*

Обикновена бубакярка, спорежъ, кръстецъ — Senecio vulgaris *L.*

Обикновена бударица, кухозжбъ — Galeopsis ladanum *L.*

Обикновена водна мѣхунка — Utricularia vulgaris *L.*

Обикновена водна теменуга, водолюба — Butomus umbellatus *L.*

Обикновена вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Обикновена върбица, върболистъ, плакунъ — Lythrum salicaria *L.*

Обикновена гречиха, елда — Polygonum fagopyrum *L.*

Обикновена дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Обикновена дюла, дюла — Cydonia vulgaris *L.*

Обикновена елха, елха — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Обикновена елша, елха, елша — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Обикновена жива трева, часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Обикновена звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Обикновена зелка — Brassica oleracea *L.*

Обикновена злина — Barbarea vulgaris *L.*

Обикновена иглика — Primula suaveolens *Bent.*

Обикновена кисела детелина, киселица — Oxalis acetosella *L.*

Обикновена коприва, голѣма коприва — Urtica dioica *L.*

Обикновена круша — Pirus communis *L.*

Обикновена кускута, кукувича прежда, вилина коса — Cuscuta europaea *L.*

Обикновена лай-кучка, лайка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Обикновена левска стжпка, шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Обикновена лепка — Galium aparine *L.*

Обикновена леска — Corylus avellana *L.*

Обикновена лесковина — леска — Corylus avellana *L.*

Обикновена ливадина — Poa pratensis *L.*

Обикновена ливадна трева, ливадина — Poa trivialis *L.*

Обикновена лигава гжба — Fuligo varians *Gm.*

Обикновена липа, дребнолистна липа — Tilia parvifolia *Ehrh.*

Обикновена лисичина, кокошки, пѣтлюви гащи — Corydalis solida *L.*

Обикновена лиственица — Larix europaea *Lam et DC.*

Обикновена лугачка, чесалка, лугачка — Dipsacus fullonum *L.*

Обикновена луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Обикновена люцерна — Medicago sativa *L.*

Обикновена маргаритка, майчица — Chrysanthemum leucanthemum *L.*

Обикновена маслинка — Olea europaea *L.*

Обикновена медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Обикновена метлика, ливадина — Poa trivialis *L.*

Обикновена метлица, глушица, райграсъ — Lolium perenne *L.*

Обикновена метличина — Centaurea cyanus *L.*

Обикновена мирта, миртъ, мърча — *Myrtus communis L.*

Обикновена миртина, миртъ — Myrtus communis *L.*

Обикновена мъртва коприва, великденче — Lamium purpureum *L.*

Обикновена мухоморка — Amanita muscaria *L.*

Обикновена мърча, миртъ — Myrtus communis *L.*

Обикновена мѣхунка — Utricularia vulgaris *L.*

Обикновена мъховина, обикновенъ мъхъ — Polytrichum commune *L.*

Обикновена недопирка, слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*

Обикновена острица — Carex acuta *L.*

Обикновена пархудка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Обикновена подсунка, знойка — Heliotropium europaeum *L.*

Обикновена перуника, градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*

Обикновена плесень — Mucor mucedo *L.*

Обикновена прахавица — Licoperdon bovista *L.*

Обикновена прахутка — Licoperdon bovista *L.*

Обикновена прехуда — Lycoperdon bovista *L.*

Обикновена прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Обикновена пшеница, червенка — Triticum vulgare *L.*

Обикновена радика, глухарче — Taraxacum officinale *Web.*

Обикновена ралица — Delphinium consolida *L.*

Обикновена ружа — Althaea officinalis *L.*

Обикновена рунянка, стръвниче, бѣснурка, миши уши — Hieracium pilosella *L.*

Обикновена салата, маруля — Lactuca sativa *L.*

Обикновена самогризка, бѣлоградче — Scabiosa ucranica *L.*

Обикновена сита, дзука — Juncus effusus *L.*

Обикновена скоруша — Sorbus domestica *L.*

Обикновена слива — Prunus domestica *L.*

Обикновена сметова плесень — Mucor mucedo *L.*

Обикновена смокина — Ficus carica *L.*

Обикновена смрика, хвойна — Juniperus communis *L.*

Обикновена снѣжна топка, калинка — Viburnum opulus *L.*

Обикновена съсънка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Обикновена телчарка — Polygala vulgaris *L.*

Обикновена тиква — Cucurbita pepo *L.*

Обикновена тинтява, богородични свѣщи, свѣщица — Gentiana asclepiadea *L.*

Обикновена тръстика, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Обикновена тръсть, тръстика —Phragmites communis *Trin.*

Обикновена тржбатка — Oenanthe fistulosa *L.*

Обикновена хвойна — Juniperus communis *L.*

Обикновена хвоя, хвойна — Juniperus communis *L.*

Обикновена цикория, синя жлъчка, недопийка — Cichorium intybus *L.*

Обикновена червенка, елда — Polygonum fagopyrum *L.*

Обикновена червеножлъчка, чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Обикновена черника, зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*

Обикновена чернилка, зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*

Обикновена черноглавка, разваленка, чернилникъ — Poterium officinalis *L.*

Обикновена шипка — Rosa canina *L.*

Обикновена ягода — Fragaria vesca *L.*

Обикновени бабини гниди —

Обикновено винче, винче, паче гнѣздо — Anchusa officinalis *L.*

Обикновено жито, червенка — Triticum vulgare *L.*

Обикновено зеле, главесто зеле — Brassica oleracea *L.* var. capitata *L.*

Обикновено изтравниче, страшникъ — Asplenium trichomanes *L.*

Обикновено кокиче — Galanthus elvesis *Hoock.*

Обикновено линивче, противиче, хайдушки тютюнъ — Lysimachia vulgaris *L.*

Обикновено линиче, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Обикновено лютиче — Ranunculus acer *L.*

Обикновено огнивче — Anagallis arvensis *L.*

Обикновено пиперче, лисецъ, воденъ пиперъ — Polygonum persicaria *L.*

Обикновено плюскавиче — Silene inflata *L.*

Обикновено поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Обикновено просо — Panicum miliaceum *L.*

Обикновено разводниче, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Обикновено седефче — Ruta graveolens *L.*

Обикновено сърдцеболово билье, шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Обикновено твърдо сѣно, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Обикновено увѣхниче — Erigeron acer *L.*

Обикновено цвекло — Beta vulgaris *L.*

Обикновенъ анасонъ — Pimpinella anisum *L.*

Обикновенъ бадемъ, миндалъ — Amygdalus communis *L.*

Обикновенъ бамбукъ — Bam-

Обикновенъ бананъ — Musa sapientium *O. Kuntze.*

Обикновенъ блатокорникъ, дрѣмникъ — Epipatis palustris *Crantz.*

Обикновенъ бобъ, фасулъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Обикновенъ бодилъ, магарешки бодилъ — Carduus acanthoides *L.*

Обикновенъ боръ, бѣлъ боръ, бѣлокъ — Pinus silvestris *L.*

Обикновенъ босилекъ, босилекъ — Ocimum basilicum *L.*

Обикновенъ брѣстъ — Ulmus campestris *L.*

Обикновенъ божуръ, божуръ — Paeonia officinalis *L.*

Обикновенъ врачовникъ, самодивка — Circaea lutetiana *L.*

Обикновенъ габъръ, бѣлъ габъръ — Carpinus betulus *L.*

Обикновенъ глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Обикновенъ грахъ — Pisum sativum *L.*

Обикновенъ дрѣмникъ, блатокорникъ — Epipactis palustris *Crantz.*

Обикновенъ дрѣнъ — Cornus mas *L.*

Обикновенъ ечмикъ — Hordeum vulgare *L.*

Обикновенъ жиловлѣкъ, ланцетолистенъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Обикновенъ зарастъ, зарастличе, черенъ оманъ — Symphytum officinale *L.*

Обикновенъ здравецъ — Geranium macrorrhizum *L.*

Обикновенъ зидаръ, дебела мара — Sedum maximum *Sut.*

Обикновенъ кестенъ — Castanea vesca *L.*

Обикновенъ киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Обикновенъ копитнякъ, потай-

Обикновенъ кострецъ — Sonchus oleraceus *L.*

Обикновенъ кукурякъ Helleborus odorus *W. K.*

Обикновенъ ленъ Linum usitatissimum *L.*

Обикновенъ макъ — 1. дивъ макъ, булка — Papaver rhoeas *L.*; 2. градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Обикновенъ миндалъ, бадемъ (тур.) — Amygdalus communis *L.*

Обикновенъ млѣчникъ, телчарка — Polygala vulgaris *L.*

Обикновенъ мокришъ, поточарка, поречъ — Nasturtium officinale *R. Br.*

Обикновенъ мухолъ — Erysiphe communis *L.*

Обикновенъ мъхъ — Polytrichum commune *Hedw.*

Обикновенъ мжжевилникъ, хвойна — Juniperus communis *Lnk.*

Обикновенъ наръ — Punica granatum *L.*

Обикновенъ нокетъ, орлови нокти — Lonicera xylosteum *L.*

Обикновенъ обичникъ — Saxifraga aizoon *L.*

Обикновенъ овесъ — Avena sativa *L.*

Обикновенъ омайникъ, калешъ, подштрекъ — Geum coccineum S. S.

Обикновенъ орѣхъ — Juglans regia *L.*

Обикновенъ осенъ, ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*

Обикновенъ папуръ, камъшъ — Scirpus lacuster *L.*

Обикновенъ пелинъ — Artemisia absinthium *L.*

Обикновенъ плавунъ — Lycopodium clavatum *L.*

Обикновенъ плаунъ — Lycopodium clavatum *L.*

Обикновенъ повитъ — Clematis vitalba *L.*

Обикновенъ поречъ — Borrago officinalis *L.*

Обикновенъ рожецъ — Cerastium triviale *Lnk.*

Обикновенъ разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Обикновенъ сабуръ — Aloë vulgaris *Lam.*

Обикновенъ салепъ — Orchis morio *L.*

Обикновенъ салкъмъ (тур.), акация — Robinia pseudacacia *L.*

Обикновенъ слѣзъ — Malva silvestris *L.*

Обикновенъ спанакъ — Spinacia oleracea *L.*

Обикновенъ татуль — Datura stramonium *L.*

Обикновенъ трънъ, магарешки бодилъ — Carduus acanthoides *L.*

Обикновенъ тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Обикновенъ фасулъ, бобъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Обикновенъ фъстъкъ — Arachis hypogaea *L.*

Обикновенъ хвощъ, прешлица — Equisetum arvense *L.*

Обикновенъ хрѣнъ — Armoracia rusticana *Gärtn.*

Обикновенъ цволъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Обикновенъ шафранъ — Crocus sativus *L.*

Обикновенъ шибой — Matthiola incana *R. Br.*

Обикновенъ щäвелъ, лапатъ — Rumex crispus *L.*

Обикновенъ щиръ, живолина — Mercurialis perennis *L.*

Обикновенъ яловникъ, хвойна — Juniperus communis *L.*

Обикновенъ ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*

Обикновенъ ячмикъ — Hordeum vulgare *L.*

Обици — Fuchsia *Plum.*

ки — Fuchsia *Plum.*; 2. мерджанче — Lycium halimifolium *Mill.*; 3. калинка, каргопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Обичливъ буренъ — 1. италиянско плюскавиче — Silene italica *L.*; 2. прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Обичникъ — 1. потайниче — Saxifraga rotundifolia *L.*; 2. гущерче, диви кошнички — Thalictrum *L.*

Обичниче — 1. копитнякъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*; 2. невѣнъ — Calendula arvensis *L.*; 3. двулистникъ, тайникъ — Listera ovata *R. Br.*; 4. разваленка, чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*; 5. потайниче — S a x i f r a g a r o t u n d i f o l i a *L.*; 6. гущерче, диви кошнички — Thalictrum *L.*, Th. aquilegifolium *L*; 7. прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Обленъ — 1. луличка — Linaria vulgaris *Mill*; 2. абленъ, планински божуръ — Trollius europaeus *L.*

Оборчлива билка, вратига — Tanacetum vulgare *L.*

Обрекиня, брекиня — Sorbus torminalis *L.*

Обривъ, гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Обудъ, абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Овесна главня — Ustilago avenae *Jansen.*

Овесица — Bromus secalinus *L.*

Овесница — 1. французки райграсъ — Arrhenatherum avenaceum *P. B.*; 2. овсига — Bromus arvensis *L.*

Овесъ — Avena sativa *L.*

Овина, хвойна — Juniperus communis *L.* и др.

Овсига — Bromus *L.*

Овча власатка, власатка — Festuca ovina *L.*

керче, фасуличе — Lathyrus tuberosus *L.*

Овча гжба, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris L.

Овча кластица, тученица — Portulaca oleracea *L.*

Овча опашка — 1. бѣсниче, вълнестъ напрѣстникъ — Digitalis lanata *Sibth.*; 2. дивъ слънчогледъ—Doronicum austriacum *Jacq.*; 3. лопенъ, свѣщилка — Verbascum *L.*

Овча печурка — Boletus edulis *Fr.*

Овча тлъстица, тученица — Portulaca oleracea *L.*

Овча чубрица — 1. дива чубрица — Satureja kitaibelii *Wrzb.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Овчарка — 1. кривъ дѣдо, конски зжбъ — Erythronium dens canis *L.*; 2. чобанка, лопушъ — Petasites albus *Gärtn.*, P. officinalis *Moench.*; 3. турта, чалмичка — Tagetes erecta *L.*

Овчаровъ станъ, дѣдови дисаги, щавилъ — Rumex alpinus *L.*

Овчарска иглика, мишинецъ— Cynoglossum officinale *L.*

Овчарска комуника, жълта комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Овчарска комунига, тимянка — Ferulago silvatica *Bess.*

Овчарска метла — 1. табашка метла — Centaurea banatica *Roch.*; 2. харманска метла — Kochia scoparia *Schrad.*

Овчарска миродия, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Овчарска мирудия, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Овчарска торба, овчарска торбичка, плешчица — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Овчарска торбица — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Овчарска чубрица — 1. дива чубрица — Satureja coerulea *Jka.*, S. kitaibelii *Wrzb.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Овчарски босилекъ — 1. джоджень, нане (тур.) — Mentha *L.*; 2. риганъ, черновръхче — Origanum vulgare *L.*

Овчарски босилекъ, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Овчарско огнище, лобода — Atriplex *L.*

Овчарско руно, гължбови очички, потайниче — Hepatica triloba *Gilib.* (= Anemone hepatica *L.*

Овче руно, гължбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.*

Овчи типчакъ, власатка — Festuca ovina *L.*

Овчи чревца, огнивче — Anagallis arvensis *L.*

Овчи чрьвца — Stellaria media *L.*

Овчина, бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Овчица, бѣлъ нарцисъ — Narcissus poëticus *L.*

Овчо руно — 1. гължбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.*; 2. горска съсънка — Anemone silvestris *L.*

Овъсъ, овесъ — Avena sativa *L.*

Огледалце — Specularia speculum *L.*

Огнено лютиче — Ranunculus flammula *L.*

Огнецвѣтенъ гороцвѣтъ, горицвѣтъ — Adonis flammaea *Jacq.*

Огнецвѣтникъ, гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Огнивецъ, огнивче — Anagallis arvensis *L.*

Огнивче — 1. слити коса — Adonis aestivalis *L.*; 2. огниче — Chenopodium botrys *L.*

Огнивчелистно великденче, маремиче, бобовлѣкъ — Veronica anagallis *L.*

Огница, дива рѣпица - Raphanus raphanistrum *L.*

Огничаво билье — 1. горещникъ — Ajuga *L.*; 2. огниче — Chenopodium botrys *L.*; 3. дивъ джоджень — Mentha pulegium *L.*

Огничавъ буренъ — Ajuga *L.*, Chenopodium botrys *L.*

Огниче — 1. кози нѣнки — Ajuga chamaepytis *Schreb.*; 2. огнивче, видовиня — Anagallis arvensis *L.*; 3. огнивче — Chenopodium botrys *L.*; 4. дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Огничева мърла, огниче — Chenopodium botrys *L.*

Огничево билье, кози нѣнки — Ajuga chamaepytis *Schreb.*

Огничевъ буренъ, кози нѣнки — Ajuga chamaepytis *Schreb.*

Огничище, огниче, кози нѣнки — Ajuga chamaepytis *Schreb.*

Огничъвъ буренъ, огниче — Chenopodium botrys *L.*

Огойка, дива тиква — Bryonia alba *L.*

Огорникъ Daphne cneorum *L.*

Оградна повитица, горска повитица — Calystegia sepium *R. Br.*

Огрѣслънце, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Огулъ-оту (тур.), маточина — Melissa officinalis *L.*

Огуреиъ, поречъ — Borrago officinalis *L.*

Огърлица, шапиче - Alchemilla vulgaris *L.*

Одемка, росица — Glyceria *L.*

Одраки, момкови сълзи Polygonatum *L.*

Одржка, момкови сълзи — Polygonatum *L.*

Ойна, хвойна — Juniperus com-

Окамиона, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Оклопъ — Androsace maxima *L.*

Окрелче — 1. дребенъ слѣзъ — Malva rotundifolia *L.*; 2. слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*, Malva vulgaris *Fries.*

Окрелъ, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Окрилакъ, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Окрилачъ, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris, Althaea *L.*

Окрилче — 1. слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*; 2. дива ружа — Althaea pallida *W. K.*

Оксенъ, мѫждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Олеандеръ — Nerium oleander *L.*

Олеандъръ — Nerium oleander *L.*

Олей, медовица — Holcus lanatus *L.*

Олива, маслина — Olea europaea *L.*

Оловянка, зеркеле, саркуфай — Plumbago europaea *L.*

Олха лепкава, елха, елша — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Олше, елха, елша — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Ома-оту (тур.), разваленка, чернилка — Sanguisorba officinalis *L.*

Омайникъ — 1. калешъ, подщрекъ — Geum coccineum *S. S.*; 2. усойниче, лисича опашка — Echium vulare *L.*

Оманъ — 1. бѣлъ оманъ, девесилъ — Inula helenium *L.*; 2. чернокосъ — Telekia speciosa *Bmg.*

Омаякъ, ядиче, сама китка — Aconitum cammarum *Jacq.*

Омегъ, бучинишъ, цволига Conium maculatum *L.*

Омела, имелъ — Viscum album *L.*

Омелъ, имелъ — Viscum al-

Омеръ (тур.), двузърнесть лимецъ — Triticum dicoccum *Schrk.*

Омразниче — 1. проклетия — Cerinthe minor *L.*; 2. червило — Onosma *L.*; 3. трицвѣтна теменуга кокорче — Viola tricolor *L.*

Омякъ, сама китка, ядиче — Aconitum cammarum *Jacq.*

Опади коса — 1. ралица — Delphinium consolida *L.*; 2. източна ралица — Delphinium orientale *J. Gay.*; 3. горицвѣтъ — Adonis *L.*

Опадикосъ — 1. горицвѣтъ— Adonis *L.*; 2. ралица — Delphinium consolida *L.*

Опалица, шефрия (тур.) — Melandryum pratense *Rochl.*

Опашка, ралица — Delphinium consolida *L.*

Опоителна глушица, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Ора, орѣхъ — Juglans regia *L.*

Орасане (тур.), глистна трева — Artemisia cina *Berg.*

Орахъ, орѣхъ — Juglans regia *L.*

Органъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Оргоанъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Оргонъ, люлякъ—Syringa vulgaris *L.*

Оргоонъ, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Орелъ, балуръ — Sorghum halepense *Pers.*

Оржъ, ръжъ—Secale cereale *L.*

Ориганъ, риганъ, черновръхче — Origanum vulgare *L.*

Оризенъ тросъкъ — Leersia oryzoides *Sol.*

Оризчецъ, магочина — Melissa officinalis *L.*

Оризъ — Oryza sativa *L.*

Орлица, жаблекъ — Galega officinalis *L.*

Орлица папрать, конска папрать, кюмюрджийска папрать — Pteridium aquilinum *Glad.* (= Pteris aquilina *L.*).

Орлови ногте, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Орлови нокти — 1. клинавиче, уровникъ — Astragalus *L.*; 2. зановецъ, грозданка — Cytisus *L.*; 3. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 4. нокъть — Lonicera caprifolium *L.*

Орловъ звезделъ, жълта люцерна — Medicago falcata *L.*

Орловъ нокеть, нокъть — Lonicera caprifolium *L.*

Ормянка, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Орница, огледалце — Specularia speculum *DC.*

Орниче, огледалце — Specularia speculum *DC.*

Оросъ, борчакъ, глушина — Vicia cracca *L.*

Орѣстъ, брѣстъ — Ulmus campestris *L.*

Орѣй, орѣхъ — Juglans regia *L.*

Орѣкъ, орѣхъ—Juglans regia *L.*

Орѣфъ, орѣхъ — Juglans regia *L.*

Орѣшко, орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Орѣхово дърво, орѣхъ — Juglans regia *L.*

Орѣхче — 1. орѣшакъ, шекерче, фасуличе — Lathyrus tuberosus *L.*; 2. детско орѣхче — Myristica moschata *Thunb.*; 3. тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Орѣхъ — Juglans regia *L.*

Орѣшакъ — 1. звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*; 2. шекерче, фасуличе — Lathyrus tuberosus *L.*; 3. сѣкирка — Orobus vernus *L.*

Орѣшецъ — 1. шекерче, фасуличе — Lathyrus tuberosus *L.*; 2. тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*; 3. блатенъ тжжникъ — Spiraea ulmaria *L.*

Орѣшкова кикерка, орѣшакъ, шекерче, фасуличе — Lathys tuberosus *L.*

Орѣшковина, шекерче, фасуличе — Lathyrus tuberosus *L.*

Оряхъ, орѣхъ—Juglans regia *L.*

Осеница, мжждрѣнъ, бѣлъ ясенъ — Fraxinus ornus *L.*

Осеново, ясенъ, черенъ ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*

Осенъ — 1. ясенъ, черенъ ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*; 2. мжждрѣнъ, бѣлъ ясенъ — Fraxinus ornus *L.*; 3. трепетлика — Populus tremula *L.*

Осика, трепетлика — Populus tremula *L.*

Осикова топола, трепетлика — Populus tremula *L.*

Осилка — Aegilops cylindrica *Host.*

Осина, трепетлика — Populus tremula *L.*

Осипъ — 1. блатна незабравка, блатно помниче — Myosotis palustris *With.*; 2. великденче — Veronica *L.*

Оскоруша — 1. скоруша — Sorbus domestica *L.*; 2. офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Оскруша — 1 мушмула — Mespilus germanica *L.*; 2. офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*; 3. скоруша — Sorbus domestica *L.*

Осойка, ягода, пламеница — Fragaria vesca *L.*

Осойна трева — Potentilla supina *L.*

Осойница, лисича опашка — Echium vulgare *L.*

Осойниче, лисича опашка — Echium vulgare *L.*

Осока — Carex flava *L.*

Острига — Asperugo procumbens *L.*

Острика — 1. острига — Asperugo procumbens *L.*; 2. острица—Carex *L.*

Острило, острига — Asperugo procumbens *L.*

Острица — 1. острига — Asperugo procumbens *L.*; 2. кълдра, обикн. острица — Carex *L.*, C. hirta *L.* и др.

Остролистникъ, кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Остролистно лютиче, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Остролистъ жиловлѣкъ, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Остроплодна боянка — Erysimum cuspidatum *DC.*

Острочумово цвѣте — Ranunculus acer *L.*

Осъдъ, осътъ, магарешки бодилъ — Carduus *L.*

Осъдье, магарешки бодилъ — Carduus acanthoides *L.*

Отвратниче, орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Отвратъ, орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Отвритниче, орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Отвръть, орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Отклишниче, клинавче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Отокливо билье, момкова сълза, олраки—Polygonatum latifolium *Desf.*

Отредъ, бѣянка — Erysimum odoratum *Ehrh.*

Отрова 1. разводникъ — Solanum dulcamara *L.*; 2. кучешко

Отровачка, кученко грозде — Ribes grossularia *L.*

Отровенъ зулфингяръ, зовница — Amaryllis belladonna *L.*

Отровенъ козлецъ, змиярникъ, козлецъ, змийско грозде — Arum maculatum *L.*

Отровенъ лютивецъ, отровно лютиче — Ranunculus sceleratus *L.*

Отровенъ райграсъ, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Отровна ела, тисъ — Taxus baccata *L.*

Отровна мирудия, дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*

Отровна млѣчка — Euphorbia myrsinites *L.*

Отровна млѣчница — Lactarius torminosus *Sch.*

Отровна разваленка, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Отровна цвилуга, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Отровно биlье, старо (лудо) билье, развалниче — Atropa belladonna *L.*

Отровно чумово цвѣте, отровно лютиче — Ranunculus sceleratus *L.*

Отчьово грозде, французко грозде — Ribes grossularia *L.*

Оулейкъ, кжпина — Rubus fruticosus *L.*

Офика — 1. птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*; 2. самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Офикова трева, отровно лютиче — Ranunculus sceleratus *L.*

Офиково билье, лютиче—Ranunculus acer *L.*

Офиково дърво, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Офикъ — 1. камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*; 2. птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*; 3. самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Офикъ бѣлъ, равнецъ бѣлъ — Achillea millefolium *L*

Офицерска звезда, часовникъ – Passiflora coerulea *L.*

Охлитки, кокиче — Galanthus elvesii *Hoock.*

Охлювка, звезделъ — Lotus corniculatus *L.*

Охтивче, камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Охтичаво билье, камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Очанка — Euphrasia *L.*

Оче, кржглолистно звънче — Campanula rotundifolia *L.*

Очеболецъ, огнивче — Anagallis arvensis *L.*; 2. очиболецъ, прозорче — Petentilla *L*

Очемилка, очанка—Euphrasia *L.*

Оченца, гължбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*)

Очета — 1. парички — Bellis perennis *L.*; 2. трицвѣтна теменуга, кокорче, любичица — Viola tricolor *L.*

Очиболецъ, прозориче, почудиче — Potentilla *L.*

Очиболка, очанка, очиболецъ — Euphrasia *L.*

Очистъ, маясълче, тъмянче — Sideritis montana *L.*

Очитокъ, копнежъ — Sedum cepaea *L.*

Очица, парички — Bellis perennis *L.*

Очици, *парички* — Bellis perennis *L.*

Очички, букетче, московче — Phlox drummondi *Hoock.*

П

Павелка, матруня — Aremonia agrimonioides *L.*

Паветъ, повитъ — Clematis vitalba *L.* и др.

Павитъ, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Павой, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Павуй, повитъ — Clematis vitalba *L.* и др.

Павунко, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Павунче, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Падемъ (тур.), бадемъ, миндалъ — Amygdalus communis *L.*

Пади-коса — 1. ралица — Delphinium consolida *L.*; 2. източна ралица — Delphinium orientale *J. Gay.*; 3. горицвѣтъ — Adonis *L.*; 4. дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*; 5. лютиче — Ranunculus ficaria *L.*

Пади-косъ, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Паджбъ, кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Пазарски бадемъ (тур.), миндалъ, бадемъ — Amygdalus communis *L.*

Пазия (тур.) — Beta vulgaris L. var. cicla *L.*

Пазж (тур.), пазия — Beta vulgaris L. var. cicla *L.*

Пакленъ, мекишъ, жешелъ — Acer tataricum *L.*

Паламида — 1. полска паламида — Cirsium arvense *L.*; 2. кострецъ — Sonchus oleraceus *L.*

Паламидъ — Cirsium oleraceum *Scop.*

Паламудъ — 1. винче, паче гнѣздо — Anchusa italica *Retz.*; 2.

Палдаранъ-оту (тур.), бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Палестински камъшъ — Arundo donax *L.*

Палисандрово дърво — Jacandra brasiliana *Pers.*

Палица, папуръ, рогозъ — Typha angustifolia *L.*

Палма кокосова — Cocos nucifera *L.*

Палма пръстица, фурма — Phoenix dactylifera *L.*

Палма сагова — Cycas circinalis *L.*

Памбукъ, тревистъ памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Памидъ, лоза (порода) — Vitis vinifera *L.*

Памитъ, лоза (порода) — Vitis vinifera *L.*

Пампулка, слѣзъ, камилякъ — Malva *L.*, M. silvestris *L.*, M. vulgaris *Fries.*

Пампулякъ, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Пампуръ, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Памуклийка — Cistus creticus *L.*

Памукъ, тревистъ памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Памутникъ, тревистъ памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Памуци, тревистъ памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Панагюрче, камшица — Zinia elegans *Jacq.*

Панаирка, самогризка, бѣлоградче — Scabiosa *L.*

Панаирска попадия, самогризка, бѣлоградче — Scabiosa *L.*

Панонска глушина — Vicia pannonica *Jacq.*

Панчиръ-оту (тур.), устрелъ— Vincetoxicum laxum *Godr.* et *Gren.* (= Cynanchum laxum *Bartl.*).

Панчушка — 1. кокоши гребенъ — Clavaria coralloides *L.*; 2. бухалковидна гжба — Clavaria pistilaris *L.*

Папавица, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Пападийца, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Папаица, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Папалецъ, лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.*

Папалечъ, лопенъ, свѣщилка — Verbascum *L.*, V. lychnitis *L.*, V. phlomoides *L.*, V. thapsiforme *Schrad.* и др.

Папарига — 1. грьцка коприва — Urtica urens *L.*; 2. папуръ, рогозъ, калугери — Typha angustifolia *L.*

Папаронка, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Папаруна — 1. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 2. градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Папарь, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Папатка, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Паперь, люспеста папрать — Ceterach officinarum *Willd.*

Папийна глава — Helleborus odorus *W. K.*

Папилки, неувѣхниче, безсмъртниче — Xeranthemum annuum *L.*

Папирусъ — Cyperus papyrus *L.*

Папорунка, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Папра — 1. конска папрать, linum *Gled.*; 2. сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Папракь, конска папрать, орлова папрать — Pteridium aquilinum *Gled.*

Папрать венеринъ косъмъ, богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*

Папрать — 1. противолистна папрать — Aspidium filix mas *Sw.*; 2. конска папрать — Pteridium aquilinum *L.* и др.

Папрекь — 1. пиперичe, лисецъ — Polygonum hydropiper *L.*; 2. конска папрать — Pteridium aquilinum *Gled.*

Папреть, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Папура, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Папуракъ, папуръ, рогозъ — Typha latifolia *L.*

Папурдакъ, конска папрать — Pteridium aquilinum *Gled.*

Папуръ — 1. водолюба — Butomus umbellatus *L.*; 2. камъшъ — Scirpus lacuster *L.*; 3. тѣснолистенъ папуръ, рогозъ — Typha angustifolia *L.*; 4. широколистенъ папуръ, рогозъ — Typha latifolia *L.*; 5. царевица, кукурузъ — Zea mays *L.*; 6. сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Папуръ-чиче (тур.), дрѣмавче, лѣтно кокиче — Leucojum aestivum *L.*

Папушнаръ, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Пара-чиче (тур.), очици, парички — Bellis perennis *L.*

Парахутка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Парици, парички — Bellis perennis *L.*

Парички, очици — Bellis perennis *L.*

Парлива коприва, грьцка ко-

Парнаръ — 1. кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*; 2. зеленика — Phyllirea media *L.*; 3. обикновенъ парнаръ — Quercus coccifera *L.*

Пархавица, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Пасбищенъ бореиъ, жълтица — Leontodon hastilis *L.*

Пасбищна бубакерка — Senecio jacobaea *L.*

Пасбищна ружковица, бъзовлѣкъ, какула, шалвей — Salvia nemorosa *L.*

Пастарнакъ — Pastinaca sativa *L.*

Пастелъ, сърпецъ, синилникъ — Isatis tinctoria *L.*

Пастернакъ — Pastinaca sativa *L.*

Пастернякъ — Pastinaca sativa *L.*

Пастинакъ — Pastinaca sativa *L.*

Патати (фр.), картофи, барабой — Solanum tuberosum *L.*

Пате — 1. градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*; 2. блатна перуника — Iris pseudacorus *L.*

Патенца — 1. гороцвѣтъ — Adonis vernalis *L.*; 2. перуника, бибета — Iris *L.*

Патета — 1. богородички — Aster chinensis *L.*; 2. перуника — Iris *L.*

Патинца, малка перуника — Iris pumila *L.*

Патици — 1. градинска перуника — Iris germanica *L.*; 2. бибета, тревовидна перуника — Iris graminea *L.*

Патки, царевица, кукурузъ — Zea mays *L.*

Патладжанъ — 1. домати — Solanum lycopersicum *L.*; 2. моравъ патладжанъ — Solanum melongena *L.*

Патлиджанъ — Solanum melongena *L.*

Патъче, плюскачъ, жълта акация — Colutea arborescens *L.*

Патя, блатна перуника — Iris preudacorus *L.*

Пауника — Anthericum ramosum *L.*

Пауново око, кандилки, кошнички — Aquilegia vulgaris *L.*

Пафитъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Пацернакъ, пастърнакъ — Pastinaca sativa *L.*

Пацърнакъ, пастърнакъ — Pastinaca sativa *L.*

Пацърнякъ, пастърнакъ — Pastinaca sativa *L.*

Пача перуника, тревовидна перуника, бибета — Iris graminea *L.*

Пача трева — 1. равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. троскотъ — Cynodon dactylon *L.*; 3. росица, одемка — Glyceria fluitans *R. Br.*; 4. пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*; 5. пачина — Polygonum aviculare *L.*; 6. пачи очиболецъ — Potentilla anserina *L.*

Паче гнѣздо — 1. винче — Anchusa *L.*; 2. айважива (тур.) — Alkanna tinctoria *Tausch.*

Паче жито, пачина, пача трева — Polygonum aviculare *L.*

Паче краче — Gagea *Schult.*, G. arvensis *Salisb.*

Пачи кракъ — 1. гължбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*); 2. козачъ, припънка — Cantharellus cibarius *Fr.*; 3. козя брада — Clavaria flava *Sch.*; 4. жълтъ гарвански лукъ — Gagea *L.*; 5. бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum *L.*; 6. сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*; 7. гърлица — Statice limonium *L.*

Пачи краче — Gagea *L.*

Пачи очиболецъ — Potentila anserina *L.*

Пачи пера, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Пачи пелинъ, дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Пачина — 1. лисичина, кокошки — Corydalis marschalliana Pers.; 2. пача трева — Polygonum aviculare *L.*

Пачкракъ, гълъбови очички, потайниче — Hepatica triloba *Gilib.*

Пашина туга, тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*

Пашканатъ, пастърнакъ — Pastinaca sativa *L.*

Пашкарназъ, пастърнакъ — Pastinaca sativa *L.*

Паячна кѫклица — 1. полска черника — Nigella arvensis *L.*; 2. градинска чернилка — Nigella sativa *L.*

Пекьорка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Пеланика, планика — Arbutus unedo *L.*

Пелешница, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Пелинъ — Artemisia absinthium *L.*

Пелитъ-меше, бѣликаръ, лѣтенъ джбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Пембе, гушерче, диви кошнички — Thalictrum aquilegifolium *L.*

Пенурика, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Пенюрига, блатка перуника — Iris pseudacorus *L.*

Пепеливъ дебелецъ, тлъстига, прозориче — Sedum glaucum *W. K.*

Пепелянка — Cineraria hybrida hort.

Пепелярка — Cineraria hybrida hort.

Пеперуга — 1. градинска перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 3. латинка — Tropaeolum majus *L.*

Пеперуда, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Пепонъ, пипонъ, пъпешъ — Cucumis melo *L.*

Пепунъ, пъпешъ, пипонъ, каунъ (тур.) — Cucumis melo *L.*

Переста брѣза, бѣла брѣза — Betula alba *L.*

Перинака, тревовидна перуника, бибета — Iris graminea *L.*

Перинъ, градинска перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*

Перичунъ, дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*

Перишанъ, черника — Nigella arvensis *L.*

Перликъ, низка хвойна — Juniperus nana *Willd.*

Перлусъ, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Пернаръ, кошличарь, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Пернатка — Turgenia latifolia *Hoffm.*

Перонига, градинска перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*

Персийски фъстъкъ, шамъ фъстъкъ (тур.) — Pistacia vera *L.*

Персийско бутурче — Cyclamen persicum *Mill.*

Персийско великденче — Veronica persica *Poir.*

Перука — Orchis coriophora *L* и др.

Перунига — 1. перуника — Iris *L.*; 2. салепъ — Orchis *L.*

Перуника — 1. патета, бибета, тѫжекъ — Iris *L.*; 2. салепъ — Orchis *L.*; 3. макъ, кадънка, пукалъ — Papaver *L.*

Перушанъ — Nigella damascena *L.*

Перушка, градинска перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*

Перчанъ-чичекъ (тур.) — Nigella damascena *L.*

Перчи-капа, лале — Tulipa gesneriana *L.*

Першунъ, дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*

Пестелка. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Петниста бударица — Galeopsis tetrahit *L.*

Петниста мрътва коприва — Lamium maculatum *L.*

Петниста мухоморка — Amanita pantherina *DC.*

Петнистъ горещникъ, срещниче, вечерниче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Петнистъ салепъ — Orchis latifolia *L.*

Петнистъ свинякъ, пробитиче — Hypochoeris maculata *L.*

Петнята ръжда. житна ръжда — Puccinia graminis *Pers.*

Петожили, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Петожилка.срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*

Петожилъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Петозжбенъ тетралянъ, съсерка — Marrubium peregrinum *L.*

Петолистъ бръшлянъ, лозина, дива американска лоза — Ampelopsis hederacea *Michx.*

Петопръстица, сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*

Петопръстка — Potentilla argentea *L.*

Петопръстница — 1. сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*; 2. дебрянка — Sanicula europaea *L.*

Петопръстниче, пълзещъ очиболецъ — Potentilla reptans *L.*

Петопръстъ — 1. очиболецъ

Петопръстче, очиболецъ — Potentilla cinerea *Chaix.*

Петотичинковъ рожецъ — Cerastium semidecandrum *L.*

Петрови гащи, лисичина, кокошки — Corydalis *L.*

Петровка, ябълка (порода) — Pirus malus *L.*

Петрово перо, момкова сълза, одраки — Polygonatum *L.*

Петровъ кръстъ — 1. дивъ карамфилъ — Daphne cneorum *L.*; 2. рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*; 3. кждравче — L i l i u m m a r t a g o n *L.*; 4. вранско око, кръстачъ — Paris quadrifolia *L.*

Петрожилка, жиловлѣкъ — Plantago *L.*: 1. голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*; 2. срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*

Петрожилъ, жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Петрушка, дрѣмавче, лѣтно кокиче — Leucojum aestivum *Hoffm.*

Петунка — Petunia violacea *Lindl.*

Печална върба, плачуща върба, тжжна върба — Salix babylonica *L.*

Печенка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Печенъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Печенъ кракъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Печорка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Печурка царска. булка — Amanita caesarea *Scop.*

Печюрка, печурка — Agaricus (Amanita) campestris *L.*

Пешакъ — Phaseolus vulgaris *L.* var. nanus (*L.*) *Asch.*

Пешка — Phaseolus vulgaris *L.* var. nanus (*L.*) *Asch.*

Пиавица, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Пивяица, пиявица — Hippuris vulgaris *L.*

Пиевица, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Пиеница, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Пизавгъ (тур.), бананъ — Musa sapientum *Kuntze.*

Пизевенкъ чиче (тур.), богородиче — Aster chinensis *L.*

Пийвицъ, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Пийвъцъ, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Пийвяцъ, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Пикливче — Euclidium syriacum *R. Br.*

Пикливъ габъръ, воденъ габъръ — Ostrya carpinifolia *Scop.*

Пикличе — Euclidium syriacum *R. Br.*

Пикралида, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Пикрирадика, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Пикулникъ, бударица — Galeopsis *L.*, G. tetrahit *L.*

Пилашкинъ, шаренъ бобъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Пилета, кокоши гребенъ — Clavaria *Vail.*

Пилешничекъ, трицвѣтна теменуга, любичица—Viola tricolor *L.*

Пилинъ, пелинъ — Artemisia *L.*, A. absinthium *L.* и др.

Пимпернуса, клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Пиовецъ, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Пиперига, лисецъ, пиперичe, воденъ пиперъ — Polygonum hydropiper *L.*

Пиперика, лисецъ, пиперичe — Polygonum hydropiper *L.*

Пиперичe — 1. водна коприва, катушка — Lycopus europaeus *L.*; 2. лисецъ, воденъ пиперъ — P o l y g o n u m *L.*, P. amphibium *L.*, P. hydropiper *L.* и др.

Пиперка, пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Пиперна мента, джодженъ, мента — Mentha piperita *L.*

Пиперница, лютивка, бѣла млѣчница — Lactarius piperatus *Scop.*

Пиперовъ лисецъ, пиперичe, воденъ пиперъ — Polygonum hydropiper *L.*

Пиперче, лисецъ, воденъ пиперъ — Polygonum *L.*

Пиперчи, пиперъ — Solanum capsicastrum *Lk.*

Пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Пипирига, блатенъ камъшъ — Heleocharis palustris *R. Br.*

Пипойнъ, пъпешъ, пипонъ, каунъ (тур.) — Cucumis melo *L.*

Пипоничe, църкало, дива краставица—Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= *Momordica* elaterium *L.*).

Пипонче, църкало, дива краставица – Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= *Momordica* elaterium *L.*).

Пипонъ, пъпешъ, каунъ (тур.) — Cucumis melo *L.*

Пирамидаленъ салепъ — Anacamptis pyramidalis *C. Rich.*

Пирамидална топола — Populus pyramidalis *Roz.*

Пирей — 1. троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*; 2. пиръ, пировина — T r i t i c u m r e p e n s *L.*

Пирелъ — 1. глушица, райграсъ — Lolium perenne *L.*; 2. пирей — Triticum repens *L.* (= *Agropyrum* repens *P. B.*).

Пиренъ, метла — Erica arborea *L.*

Пиринейски здравецъ — Ge-

Пиринейски мокришъ — Nasturtium pyrenaicum *R. Br.*

Пирински чай — Sideritis scardica *Grsb.*

Пиринъ, бѣла топола — Populus alba *L.*

Пировина — 1. троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*; 2. пирей — Triticum repens *L.* (= Agopyrum repens *P. B.*).

Пиронига — 1. градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*; 2. салепъ — Orchis *L.*

Пироника, салепъ — Orchis *L.*

Пироничe, градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*

Пиръ — 1. троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*; 2. пирей — Triticum repens *L.*; 3. хвойна — Juniperus *L.*; 4. глушица, райграсъ — Lolium perenne *L.*

Пирье, пирей — Triticum repens *L.*

Писана трева, плантичка, канарско семе — Phalaris arundinacea *L.*

Писанка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Писанъ-котка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Писенка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.*

Пискюлчи, парички, очици — Bellis perennis *L.*

Питаръ, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Питоменъ бъздунякъ — 1. девесилъ, русалия — Heracleum sphondylium *L.*; 2. селимъ (тур.) — Levisticum officinale *Koch.*

Питоменъ бъзъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Питоменъ енчецъ — Solidago canadensis *L.*

Питоменъ замбакъ, градинска перуника, тжжекъ — Iris germa-

Питоменъ лападъ, градински киселецъ — Rumex patientia *L.*

Питоменъ ленъ — Linum usitatissimum *L.*

Питоменъ макъ, градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Питоменъ пилинъ, пелинъ — Artemisia absinthium *L.*

Питоменъ слѣзъ, окрелче, дребенъ слѣзъ — Malva rotundifolia *L.*

Питоменъ спанакъ — Spinacia oleracea *L.*

Питоменъ трьндафилъ — Rosa centifolia *L.*

Питоменъ янчецъ — Solidago canadensis *L.*

Питомна бѣлоочица, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Питомна върба, миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*

Питомна коприва — 1. голѣма коприва — Urtica dioica *L.*; 2. гръцка коприва — Urtica urens *L.*

Питомна круша (присадъ) — Pirus communis *L.*

Питомна лобода, градинска лобода — Atriplex hortense *L.*

Питомна спрежъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Питомна тученица — Portulaca sativa *L.*

Питомна тучница — Portulaca sativa *L.*

Питомна чубрица — Satureja hortensis *L.*

Питомно оче, миризлива теменуга, любика — Viola odorata *L.*

Питомъ дракъ, акация, салкъмъ (тур.) — Robinia pseudacacia *L.*

Пихта (рус.), ела — Abies alba *Mill.* (= Abies pectinata *DC.*).

Пишбобь, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Пиши пиши, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Пиши-пиши-кукла, дивъ макъ,

Пиши-попадийка, блѣнъ, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Пиши попадия, блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Пиши-попъ, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Пиши-попъ-марка, блѣнъ, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Пиши-тодоръ, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Пишъ кукла, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Пищалка — Angelica *L.*, A. pančičii *Vel.*, A. silvestris *L.*

Пищялка — 1. пищалка — Angelica *L.*; 2. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Пиявецъ, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Пиявица — 1. раставиче, сърпъ — Hippuris vulgaris *L.*; 2. бълвавица, вратъ — Lolium temulentum *L.*

Пияница, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Плаваща салвиния, лейка — Salvina natans *Hoffm.*

Плаващъ мръснякъ — Potamogeton natans *L.*

Плавецъ, водна леща — Lemna minor *L.*

Плавешъ — Hottonia palustris *L.*

Плавунъ — Lycopodium clavatum *L.*, L. selago *L.*

Плавуща салвиния, лейка — Salvinia natans *Hoffm.*

Плакунъ, върболистъ — Lythrum salicaria *L.*

Пламеница — 1. горска ягода — Fragaria vesca *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Пламъкъ — 1. ребрика — Gladiolus *L.*; 2. огнена салвия — Salvia splendens *Sellow.*

Пламяница, дивъ макъ — Papaver rhoeas *L.*

Планиница, ягода — Fragaria vesca *L.*

Планинска бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum montanum *Cyr.*

Планинска върба, ива — Salix caprea *L.*

Планинска върбовка Epilobium montanum *L.*

Планинска върболика — Epilobium montanum *L.*

Планинска детелина — Trifolium montanum *L.*

Планинска елха — Alnus viridis *Lam.*

Планинска ива — Salix caprea *L.*

Планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Планинска куча лобода, чувенъ, дивъ спанакъ — Chenopodium bonus henricus *L.*

Планинска лаговица, планинска елха — Alnus viridis *Lam.*

Планинска миризливка — Calamintha alpina *Lam.*

Планинска поималка — Alyssum montanum *L.*

Планинска пърхутка — Bovista gigantea *Batsch.*

Планинска ружа — Aster alpinus *L*

Планинска смрика, низка хвойна — Juniperus nana *Willd.*

Планинска теменуга, любика, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*

Планинска тинтява, свѣщици, богородични свѣщи — Gentiana punctata *L.*

Планинска ягода, пламеница — Fragaria vesca *L.*

Планински божуръ, абленъ — Trollius europaeus *L.*

Планински боръ — Pinus mughus *Scop.*

Планински брѣстъ — Ulmus montana *L.*

Планински калешъ — Geum montanum *L.*

Планински лукъ — Allium carinatum *L.*

Планински минзухаръ — Crocus veluchensis *Herb.*

Планински омайникъ — Geum montanum *L.*

Планински хвощъ, наставниче — Equisetum silvaticum *L.*

Планинки ясенъ, черенъ ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*

Планинско димитровче — Aster amellus *L.*

Планинско енювче — Galium vernum *Scop.*

Планинско истравниче — Asplenium septentrionale *Hoffm.*

Планинско лютиче — Ranunculus montanus *Willd.*

Планинско помниче — Myosotis alpestris *Schmidt.*

Планинско почудиче, планински очиболецъ - Potentilla tormentilla *Schrank.*

Планица, ягода — Fragaria vesca *L.*

Планишка, ягода — Fragaria vesca *L.*

Планитичка, канарско семе — Phalaris arundinacea *L.*

Планучка — 1. ягода — Fragaria vesca *L.*; 2. кжпина — Rubus *L.*

Планушка, ягода — Fragaria collina *Ehrh.*

Платанъ, чинаръ (тур.) — Platanus orientalis *L.*

Платика, гледичия — Gleditschia triacanthos *L.*

Плаунъ — Lycopodium selago *L.*

Плачуща върба — Salix babylonica *L.*

Плачеща върба — Salix babylonica *L.*

Плащеница, шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Плесень — 1. мухълъ, сива плесень Aspergillus glaucus *Lk.*; 2. главеста плесень, сметона плесень

Плетена повитица, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.* (= Convelvulus sepium *L.*)

Плетенъ повитъ, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Плешчица, овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Пловка, лейка — Salvinia natans *Hoffm.*

Плосколистна млѣчка — Euphorbia platyphylla *L.*

Плоскостъблена ливадина — Poa compressa *L.*

Плуващъ рѣченъ юзъмъ — Potamogeton natans *L.*

Плута, корковъ джбъ — Quercus suber *L.*

Плутовъ джбъ, корковъ джбъ — Quercus suber *L.*

Плъстенъ лопенъ, свѣщилка — — Verbascum phlomoides *L.*

Плътно менекше, шибой — Mathiola incana *R. Br.*

Плътнокосматъ репей, чичекъ — Lappa tomentosa *Lam.*

Плѣвелна бударица, бударица, кухозжбъ — Galeopsis ladanum *L.*

Плѣвелъ — 1. овсига — Bromus *L.*; 2. пиявица — Lolium temulentum *L.*

Плѣвулъ — Holosteum umbellatum *L.*

Плюскавецъ — 1. водна роза — Nymphaea alba *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.* 3. бърдунче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Плюскавица — 1. жълта акация — Colutea arborescens *L.*; 2. ягода, пламеница – Fragaria vesca *L.*

Плюскавиче — 1. плюскачъ — Colutea arborescens *L.*; 2. гушаница — Cucubalus baccifer *L.*; 3. мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*; 4. хлопка, клопачка — Rhinanthus *L.*; 5. плюскавиче —

Плюскавниче, мѣхунка, фе-
чрче — Physalis alkekengi *L.*

Плюскавче — 1. плюскачъ — Colutea arborescens *L.*; 2. мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*; 3. шекерче, маргаритъ — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Плюскалница, ягода — Fragaria *L.*

Плюскаръ, хлопка, клопачка, пушняръ—Rhinanthus major *Ehrh.*

Плюскачъ — 1. жълта акация — Colutea arborescens *L.*; 2. татулъ — Datura stramonium *L.*

Плюсковъ, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Плющавиче, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Плющавче, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Повей, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Поветица — 1. повитъ — Clematis vitalba *L.*; 2. полска поветица, рокличка, чадърче — Convolvulus arvensis *L.*; 3. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*; 4. фасуличе, поветиченъ лисецъ — Polygonum convolvulus *L.*

Поветиченъ лисецъ — Polygonum convolvulus *L.*

Поветъ, повитъ — Clematis *L.*, C. vitalba *L.* и др.

Повивка — 1. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.* (=Convolvulus sepium *L.*); 2. хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Повий, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Повилика, кукувича прежда, вилина коса. —Cuscuta europaea *L.*

Повитакъ — 1. повитъ — Clematis vitalba *L.*; 2. кукувича прежда — Cuscuta europaea *L.*

Повитица — 1. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*; 2. повитъ — Clematis vitalba *L.*;

3. полска поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Повитъ — 1 поветъ — Clematis vitalba *L.*; 2. хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Повиятъ, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Повлакъ, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Повлѣкъ, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.* (=Convolvulus sepium *L.*).

Повлѣченъ лютикъ, пълзяще лютиче — Ranunculus repens *L.*

Повой — 1. повитъ — Clematis vitalba *L.*; 2. поветица — Convolvulus arvensis *L.*; 3. хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Повратниче, волско езиче — Lycopsis orientalis *L.*

Поганица, дяглица — Aegopodium podagraria *L.*

Поганска бледна, срамна гжба — Amanita phalloides *Fr.*

Подабиче, поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Подабниче — Teucrium chamaedrys *L.*

Подбѣла, марта — Tussilago farfara *L.*

Подбѣлъ — 1. овчарка, чобанка — Petasites *L.*; 2. марта — Tussilago farfara *L.*; 3. кървавиче — Agrostemma coronaria *L.*

Подвалка, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Подземенъ орѣхъ, фъстъкъ (тур.) — Arachis hypogaea *L.*

Подкопачка гжба — Merulius lacrimans *Wulf.*

Подланица, своднина, отровно лютиче — Ranunculus sceleratus *L.*

Подлезокъ, морковъ — Daucus carota *L.*

Подлесакъ, миризлива теменуга, любика — Viola odorata *L.*

Подлеска — 1. пърчовка — Himantoglossum hircinum Spreng.

(= Satyrium hircinum *L.*); 2. червена подлеска — Cephalanthera rubra *L.*

Подлесъ — Polygala *L.*

Подломица, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Подлудлива краставица, дива краставица, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.*

Подметушка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Подабиче, подлжбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Подплетникъ, мъртва коприва — Lamium purpureum *L.*

Подплетъ, мъртва коприва — Lamium purpureum *L.*

Подплетуша, мъртва коприва — Lamium purpureum *L.*

Подположка, класатица, миши ечемикъ — Hordeum murinum *L.*

Подполошка, чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*

Подрумиче — 1. бѣла рада, мжжко подрумиче, вѫртипопъ — Anthemis *L.*; 2. лайка, лай-кучка — Matricaria chamomilla *L.*

Подсилъ, рабавецъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*

Подсунка, знойка — Heliotropium *L.*

Подубиче, огниче, кози нѣнки — Ajuga chamaepytis *Schreb.*

Подубниче, подлжбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Подурица, петниста мъртва коприва — Lamium maculatum *L.*

Подщрекъ, омайникъ, калешъ — Geum coccineum *S. S.*

Подлжбецъ — 1. сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*; 2. дива ягода, малъкъ очиболецъ — Potentilla micrantha *Ram.*

Подлжбица — 1. подлжбиче — Teucrium chamaedrys *L.*; 2. бѣло подлжбиче — Teucrium polium *L.*

Подлжбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Подлжбниче — Teucrium chamaedrys *L.*

Подлжбче — Teucrium chamaedrys *L.*

Пожарница, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Пожега, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Позидна трева, хайдучица — Lactuca muralis *L.*

Позланица, класица — Alopecurus pratensis *L.*

Позлу-оту (тур.), градински чай, какула, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Поималка, игловръхъ, сипаница — Alysum *L.*

Поималки, дяволски уста — Leonurus cardiaca *L.*

Пой, тилчецъ, сминдухъ — Trigonella besseriana *Ser.*, T. coerulea *Ser.*

Пойна трева, мждрица, раноцѣлебникъ — Sisymbrium officinale *Scop.*

Покосничко билье, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Полевица — Agrostis *L.*

Полегнало великденче — Veronica prostrata *L.*

Полика, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Полнякъ, левурда — Allium ursinum *L.*

Полска брадица, козица — Tragopogon campestre *Bess.*

Полска бѣлоочица, врабчово семе — Lithospermum arvense *L.*

Полска вицета, фий, уровъ, бурчакъ — Vicia sativa *L.*

Полска гайтаника, гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Полска горчица, полски синапъ — Sinapis arvensis *L.*

Полска гърбица — Lepidium campestre *L.*

оризъ—Trifolium arvense *L.*; 2. ливадна детелина — Trifolium pratense.

Полска какула, бъзовлѣкъ, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Полска кжпина — Rubus caesius *L.*

Полска лазаркиня — Asperula arvensis *L.*

Полска лисича опашка — Alopecurus agrestis *L.*

Полска луличка — Linaria arvensis *Desf.*

Полска любица — Veronica arvensis *L.*

Полска метличина — Centaurea cyanus *L.*

Полска млѣчка — Euphorbia agraria *M. B.*, E. platyphylla *L.*

Полска нàна — Mentha pulegium *L.*

Полска паламида, паламида — Cirsium arvense *L.*

Полска поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Полска повитица — Convolvulus arvensis *L.*

Полска попадия — Anthemis arvensis *L.*

Полска прешленица — Equisetum arvense *L.*

Полска пшеница — Triticum polonicum *L.*

Полска ралица — Delphinium consolida *L.*

Полска раличка — Delphinium consolida *L.*

Полска роклица — Convolvulus arvensis *L.*

Полска рѣпа, дива рѣпица — Raphanus raphanistrum *L.*

Полска салвия, бъзовлѣкъ, какула — Salvia pratensis *L.*

Полска самакитка, жълта самакитка — Aconitum ranunculaefolium *Rchb.*

Полска санкотка — Pulsatilla pratensis *Mill.*

Полска свѣщица, бѣла дъвка — Filago arvensis *L.*

Полска сънкотка — Anemone pratensis *L.*

Полска теменуга, трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.* var arvensis *Murr.*

Полска тръсть, свѣтлика, зайчи хлѣбъ — Luzula campestris *L.*

Полски хвощъ, прешлица — Equisetum arvense *L.*

Полска хрѣница — Lepidium campestre *DC.*

Полска черника, черника — Nigella arvensis *L.*

Полски анасонъ, кимеонъ — Carum carvi *L.*

Полски бобъ, пешакъ — Phaseolus vulgaris *L.* var. nanus *L.*

Полски брѣстъ — Ulmus campestris *L.*

Полски въртипопъ — Anthemis arvensis *L.*

Полски вязъ, брѣстъ — Ulmus campestris *L.*

Полски вжзелъ, кичурка, зайчина — Coronilla varia *L.*

Полски грахъ — Pisum elatius *M. B.*

Полски джоджанъ — Mentha pulegium *L.*

Полски здравецъ — Geranium pratense *L.*

Полски карамфилъ — 1. дивъ карамфилъ — Dianthus *L.*; 2. руменка, свиларка — Lychnis flos cuculi *L.*

Полски кимионъ, черника — Nigella arvensis *L.*

Полски кострецъ — Sonchus arvensis *L.*

Полски лютикъ — Ranunculus arvensis *L.*

Полски макъ, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Полски невѣнъ — Calendula arvensis *L.*

Полски пачи-кракъ — Gagea arvensis *Schult.*

Полски пелинъ — Artemisia campestris *L.*

Полски рожецъ — Cerastium arvense *L.*

Полски рунолистъ, бѣла дъвка — Filago arvensis *L.*

Полски синапъ — Sinapis arvensis *L.*

Полски старчецъ, бабини гниди — Thlaspi arvense *L.*

Полски хардалъ, синапъ — Sinapis arvensis *L.*

Полски хвошъ, хвощъ, прешлица — Equisetum arvense *L.*

Полски чай, бъзовлѣкъ, шалвей, какула — Salvia pratensis *L.*

Полски шалвей, какула, бъзовлѣкъ — Salvia pratensis *L.*

Полски яворъ — Acer campestre *L.*

Полско великденче — Veronica arvensis *L.*

Полско зеле, красивъ щавелъ — Rumex pulcher *L.*

Полско лютиче — Ranunculus arvensis *L.*

Полско помниче — Myosotis intermedia *Lk.*

Полско роже — Cerastium arvense *L.*

Полско телеграфче — 1. поветица — Convolvulus arvensis *L.*; 2. брей — Tamus communis *L.*

Полско шапавиче, живиница, разгонъ — Scrophularia nodosa *L.*

Полудлива краставица, дива краставица, църкало — Ecbalium elaterium *A. Rich.*

Полудявка, блѣнъ, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Полулужнякъ, поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Полуношникъ — Ipomoea purpurea *Lam.*

Полуношница — Ipomoea pur-

Поляниче, блатно помниче, незабравка — Myosotis palustris *With.*

Помата — Solanum lycopersicum *L.*

Померанско зеле — Brassica oleracea *L.* var. acephala *DC.*

Померанчъ, портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Помница, плюскавица, ягода — Fragaria collina *Ehrh.*

Помниче, незабравка — Myosotis *L.*

Попадийка — 1. парички, оченца — Bellis perennis *L.*; 2. майчица, маргаритка — Chrysanthemum leucanthemum *L.*; 3. мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*; 4. блѣнъ, буника — Hyoscyamus niger *L.*; 5. лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Попадиче, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Попадия — 1. въртипопъ, бѣла рада — Anthemis *L.*; 2. блѣнъ, буника — Hyoscyamus niger *L*; 3. 3. лайка, лай-кучка — Matricaria chamomilla *L.*; 4. бѣлоградиче, самогризка — Scabiosa *L.*; 5. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Попадия чиче, въртипопъ, бѣла рада — Anthemis *L.*

Попенецъ, поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Попивникъ, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Попилникъ, попивникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Попова лъжица, змиярникъ, козлецъ, змийски лападъ — Arum italicum *Mill.*, A. maculatum *L.*

Попова лъжичка — 1. блатникъ — Caltha palustris *L.*; 2. овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*; 3. бабини гниди

Попова чаша, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Попова шапка, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Попови въшки, овчарска торбичка, плешчица — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Попово ухо, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Попска коронка, чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Попска шапка, чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Попско мждо, чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Попъдивка, майчица — Chrysanthemum leucanthemum *L.*

Попъ-попадийка, блѣнъ, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Попъ-попадия, блѣнъ, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Попъ-попъ-попадийка, блѣнъ, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Попжтенъ азмацукъ, азмацукъ — Anthriscus vulgaris *Pers.*

Поревка—Moenchia mantica *L.*

Поречъ — Borrago officinalis *L.*

Поройникъ — Orchis purpurea *Huds.*

Портокалено дърво — Citrus aurantiaca (*L.*) *Risso.*

Портокалъ — Citrus aurantiaca (*L.*) *Risso.*

Портукалъ — Citrus aurantiaca (*L.*) *Risso.*

Порѣзана трева, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Порѣзано билье, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Порѣзика — 1. равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. раменикъ — Anthyllis vulneraria *L.*

Порѣзка, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Порѣзникова трева, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Порѣзниче, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Порѣчъ, поточарка — Nasturtium *R. Br.*, N. officinale и др.

Посѣкана трева, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Посѣклива билка, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Посѣкливче — 1. равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*; 3. горска салата — Lactuca scariola *L.*; 4. сгърбунъ — Lapsana communis L.

Посѣчена трева — 1. равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. подсунка, знойка — Heliotropium europaeum *L.*; 3. звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*; 4. линивче, противиче — Lysimachia nummularia *L.*; 5. живиниче, усониче — Prunella vulgaris *L.*

Посѣчено билье — 1. жълта тинтява — Gentiana lutea *L.* var. symphyandra *Murb.*; 2. живиниче, усониче — Prunella vulgaris *L.*

Посѣчка трева, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Потайка, гължбови очички, потайниче — Hepatica triloba Gilib. (= Anemone hepatica *L.*).

Потайникъ — 1. гължбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.*; 2. копитникъ — Asarum europaeum *L.*; 3. пробитиче — Hypochoeris maculata *L.*; 4. двулистникъ, тайникъ — Listera ovata *R. Br.*

Потайниче — 1. копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*; 2. гължбови очички — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*); 3. обичниче — Saxifraga rotundifolia *L.*

Поточарка — Nasturtium *R. Br.*, N. officinale *R. Br.*

Поточенъ кресъ, поточарка, порѣчъ — Nasturtium officinale *R.Br.*

Пофитъ, хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Похаба, житна ръжда — Puccinia graminis *Pers.*

Почудиче — 1. сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*; 2. змийска ягода — Potentilla recta *L.*

Почудниче — Potentilla argentea *L.*

Пощевиче — Asperula montana *M. B.*

Пощевчи — Asperula montana *M. B.*

Поясмо, коило — Stipa pennata *L.*

Праана, прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Права мазница — Festuca elatior *L.* (= Festuca pratensis *Huds*).

Правостъбленъ чистецъ — Stachys recta *L.*

Правостоещъ повитъкъ — Clematis recta *L.*

Правоунъ, прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Правъ петолистникъ — Potentilla recta *L.*

Правъ ялещъ — Stachys recta *L.*

Прази лукъ — Allium porrum *L.*

Празно менекше, жълтъ шибой — Cheiranthus cheiri *L.*

Празъ — Allium porrum *L.*

Прапоръ, лапатникъ, пипериче — Polygonum lapathifolium *L.*

Прасенце, татулъ — Datura stramonium *L.*

Праска, тѣснолистна върбовка — Epilobium angustifolium *L.*

Прасква — Amygdalus persica *L.* (= Persica vulgaris *Mill.*, Prunus persica *Sieb.* et *Zuc.*)

ca *L.* (= Persica vulgaris *Mill.*, Prunus persica *Sieb.* et *Zuc*).

Прасковина, лисецъ, пиперче — Polygonum persicaria *L.*

Прасковиня, дивъ бадемъ — Amygdalus nana *L.*

Прасковиче, лисецъ, пиперче — Polygonum persicaria *L.*

Прасколистенъ звънецъ — Campanula persicifolia *L.*

Прасковолистна звъника — Campanula persicifolia *L.*

Прасковолистно звънче — Campanula persicifolia *L.*

Прасковче, лисецъ, пипериче — Polygonum lapathifolium *L.*, P. persicaria *L.*

Праса — Allium porrum *L.*

Прасъ — Allium porrum *L.*

Прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Праханева гжба — Polyporus fomentarius *Fr.*

Праханица, прахавица — Lycoperdon bovista *Fr.*

Праханова гжба — Polyporus fomentarius *Fr.*

Прахань — Polyporus *Fries.*, P. fomentarius *Fries.*

Прахань гжба — Polyporus fomentarius *Fries.*

Прахуда, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Прахудка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Прахулница, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Прахунъ, прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Прахутка, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Прахънь гжба — Polyporus fomentarius *Fr.*

Прашивице, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Прашивицъ, змийско млѣко, лишейче Chelidonium majus *L.*

Phaseolus vulgaris *L.* var. communis *Asch.*

Прашлива главня, прашна житна главня — Ustilago tritici *Jansen.*

Прашлица, прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*

Превара — 1. лимонче, маринка — Scutellaria *L.*; 2. полегнало великденче — Veronica prostrata *L.*; 3. лѣкарско великденче — Veronica officinalis *L.*

Предилка, кукувича прежда — Cuscuta europaea *L.*

Прежда, кукувича прежда — Cuscuta europaea *L.*

Прѣко клинче — Plantago carinata *Schrad.*

Препрать, конска папрать, кюмюрджийска папрать — Pteridium aquilinum *Gled.*

Пресѣкниче, момкова сълза, одраки — Polygonatum latifolium *All.*, P. officinale *Desf.*

Преселникъ, аспутъ — Carthamus lanatus *L.* (= Kenthrophyllum lanatum *DC.*).

Пресличица, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка—Muscari *L.*

Преслица, хвощъ — Equisetum *L.*

Пресѣчена трева, срещиче, вечерниче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Пресѣчка, камилски трънъ — Cnicus benedictus *L.*

Прешленеста какула, бабиче, говнеръ — Salvia verticillata *L.*

Прешленеста кощрява, лепавецъ — Setaria verticillata *P. B.*

Прешленица, хвощъ — Equisetum *L.*

Прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*

Прещипъ—Genista sagittalis *L.*

Прибой, щъркелова човка — Erodium ciconium *Willd.*

Привисналъ щиръ, червенъ щиръ, страторъ — Amaranthus paniculatus *L.*

Прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Прилепче, свиларка, руменка — Lychnis flos cuculi *L.*

Прилепъ — 1. прилепка, лепило — Viscaria atropurpurea *Grsb.*; 2. конично плюскавиче — Silene conica *L.*

Прйпеченъ генгеръ — Carduus collinus *W. K.*

Припълъ, лопенъ, свѣщилка — Verbascum phlomoides *L.*

Припънка — 1. печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*; 2. червенушка, манатарка — Boletus edulis *Fr.*; 3. козачъ, пачиییکракъ — Cantharellus cibarius *Fr.*

Припѫтница, изсипливче — Herniaria glabra *L.*

Присадъ (облагородена круша) — Pirus communis *L.*

Приспи котка, минзухаръ — Crocus *L.*

Пристолникъ, богородична рѫчица, просфорникъ — Abutilon avicennae *Gaertn.* (Sida abutilon *L.*).

Присѣчена трева, срещниче, вечерниче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Притка, фасулъ, бобъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Приткаръ, фасулъ, бобъ — Phaseolus vulgaris *L.* var. communis *Asch.*

Пришница — 1. бѣло живениче — Prunella alba *Pall.*; 2. живиниче, усоиче — Prunella vulgaris *L.*

Прищена трева — 1. едроцвѣтно живениче — Prunella grandiflora *Moench.*; 2. живиниче, усоиче — Prunella vulgaris *L.*

Прищникъ, живениче, усоиче — Brunella *L.* (Prunella *L.*).

Прищница, живениче, усоиче — Brunella vulgaris *L.* (= Prunella vulgaris *L.*).

Пробита билка, пробитиче — Hypochoeris maculata *L.*

Пробитиче — Hypochoeris maculata *L.*

Продълговатоплоденъ макъ — Papaver dubium *L.*

Прозориче — 1. *очиболецъ* — Potentilla *L.*, P. argentea *L.*, P. cinerea *Chaix.*; 2. тлъстига — Sedum acre *L.*, S. album *L.*

Прозорниче, очиболецъ — Potentilla argentea *L.*

Прозорче, очиболецъ — Potentilla *L.*, P. argentea *L.*

Проклетийски буренъ — 1. проклетия — Cerinthe minor *L.*; 2. петниста мрътва коприва, подурица — Lamium maculatum *L.*; 3. вълча люцерна, гьонджe — Medicago lupulina *L.*; 4. медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Проклетия — 1. богородична трева, млѣчница — Cerinthe minor *L.*; 2. гьонджe, вълча люцерна — Medicago lupulina *L.*; 3. медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Проклетия буренъ, подурица, петниста мрътва коприва — Lamium maculatum *L.*

Проклето дърво, офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Пролѣзъ — 1. татарски босилекъ — Mercurialis annua *L.*; 2. живолина — Mercurialis perennis *L.*

Пролѣтенъ минзухаръ — Crocus *L.*, C. moesiacus *Ker.*, C. biflorus *Mill.* и др.

Пролѣтенъ очиболецъ — Potentilla verna *L.*

Пролѣтенъ петолистникъ, очиболецъ — Potentilla verna *L.*

Пролѣтенъ шафранъ, минзухаръ — Crocus *L.*

Пролѣтна бубакярка, спорежъ — Senecio vernalis *W. K.*

Пролѣтна гладница — Draba verna *L.*

Пролѣтна горчивка, пролѣтна

Пролѣтна иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Пролѣтна кладница, бучка — Morchella esculenta *Bull.*

Пролѣтна мишовка — Alsine verna (*L.*) *Wahl.*

Пролѣтна острица — Carex praecox *Jacq.* (=Carex verna *Chaix.*)

Пролѣтна ръжь — Secale cereale *L.*

Пролѣтна рѣпица — Brassica napus *L.* var. oleifera *L.* f. annua *Koch.*

Пролѣтна сѣкира — Lathyrus vernus *L.*

Пролѣтна тинтява — Gentiana verna *L.*

Пролѣтно горчило, пролѣтна тинтява — Gentiana verna *L.*

Пролѣтно енювче — Galium vernum *Scop.*

Пролѣтно желтурче, жълтурче, мазни-кокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Пролѣтно кокиче, блатно кокиче, дрѣмавче — Leucojum aestivum *L.*

Пропадниче, ботушки, заушница — Pedicularis comosa *L.*

Прораслолистна гърбица — Lepidium perfoliatum *L.*

Просвурникъ — 1. богородична ржчица — Abutilon avicennae *Gärtn.*; 2. ружа — Althaea officinalis *L.*, Althaea pallida *W. K.*

Просвурнякъ, ружа — Althaea officinalis *L.*

Проскурнякъ — 1. дива ружа — Althaea pallida *W. K.*; 2. ружа — Althaea officinalis *L.*

Просо — Panicum miliaceum *L.*

Просовидна острица — Carex panicea *L.*

Просовски трънъ, драка — Paliurus aculeatus *Lam.*

Проста ежева главичка, тарадежче — Sparganium simplex

Проста ливадна чашка, съсънка, сънъ-сънъ котка — Anemone pulsatilla *L.*

Прострѣлъ — 1. обикновена тинтява — Gentiana cruciata *L.*; 2. пролѣтна тинтява — Gentiana verna *L.*

Прострѣлъ трева — Erysimum repandum *L.*

Простъ брошъ, бѣло енювче, сирище — Galium mollugo *L.*

Простъ духанъ, махорка — Nicotiana rustica *L.*

Просулида, левурда — Allium ursinum *L.*

Просурникъ — Papaver rhoeas *L.*

Просфорникъ — Abutilon avicennae Gärtn. (= Sida abutilon *L.*).

Просфорниче, богородична ржчица — Abutilon avicennae *Gärtn.*

Просце, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Противниче — 1. линивче — Lysimachia nummularia *L.*; 2. хайдушки тютюнъ — Lysimachia vulgaris *L.*

Противоглистна папрать — Nephrodium filix mas *Rich.* (= Aspidium filix mas *Sw.*).

Протока — 1. татулъ — Datura stramonium *L.*; 2. кърлежъ, рицина — Ricinus communis *L.*

Протокалъ, портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Протокъ, кърлежъ — Ricinus communis *L.*

Прусворникъ, ружа — Althaea officinalis *L.*

Прълокъ, жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Пръстейче, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Пръстенче, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Пръстеноцвѣтенъ бъзовлѣкъ, говнеръ — Salvia verticillata *L.*

Пръхуда, прахавица — Lycoperdon bovista *L.*

Пръча трева, брадица, козица — Tragopogon orientale *L.*

Пръчици, кривица — Chondrilla juncea *L.*

Пръчъ, козица, брадица — Tragopogon *L.*, T. majus *Jacq.* и др.

Пръшлика, прешлица — Equisetum *L.*, E. arvense *L.*

Пржчица — Chondrilla juncea *L.*

Птича глушина — Vicia cracca *L.*

Птича трева, врабчови чревца, мишакиня — Stellaria media *L.*

Птича череша, череша — Prunus avium *L.*

Птича черница, офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Птиче грозде — 1. птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*; 2. бѣлоочица — Lithospermum officinale *L.*; 3. лоза — Vitis vinifera *L.*

Птиче жито, пачина, пача-трева — Polygonum aviculare *L.*

Птиче зърно, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Птича люлка, птичи фий, глушина — Vicia cracca *L.*

Птиче млѣко, пачи кракъ — Gagea lutea *Schult.*

Птиче просо — 1. врабчево семе — Lithospermum arvense *L.*; 2. бѣлоочица — Lithospermum officinale *L.*; 3. пурпурно-синя бѣлоочица — Lithospermum purpureocoeruleum *L.*; 4. плантичка, канарско семе — Phalaris arundinacea *L.*

Птичи босилекъ, превара — Veronica prostrata *L.*

Птичи гнѣздо — Neottia nidus avis *Rich.*

Птичи грозди, бѣлоочица — Lithospermum officinale *L.*

Птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Птичи замбакъ — Iris variegata *L.*

Птичи клюнъ, ралица — Delphinium consolida *L.*

Птичи кренъ, бибета, патета,

тревовидна перуника — Iris graminea *L.*

Птичи фий, птича глушина — Vicia cracca *L.*

Птичулка, птичи фий, птича глушина — Vicia cracca *L.*

Птолика, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Пувка, прахавица, прахутка — — Lycoperdon bovista *L.*

Пуйча трева, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Пуйчи буренъ, камбула, дивъ слѣзъ — Malva vulgaris *Fries.*

Пуйчи сополъ, страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Пукавица, бѣла сѣкирка—Orobus albus *L.*

Пукавици, трънкослива — Prunus insititia *L.*

Пукалецъ, плюскавиче — Silene inflata *L.*

Пукалки, плюскавиче — Silene inflata *L.*

Пукалче — 1. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 2. пукалъ, вранска стжпка, ерсамунъ (тур) — L e o n t i c e l e o n t o p e t a l u m *L.*; 3. мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*; 4. плюскавиче — Silene inflata *L.*

Пукалчи, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Пукалъ—1. плюскачъ—Colutea arborescens *L.*; 2. пукалче, вранска стжпка, ерсамунъ (тур.)— Leontice leontopetalum *L.*; 3. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Пукниче — 1. любица, великденче — Veronica *L.*; 2. бръшлянолистно великденче — Veronica hederaefolia *L.*

Пукъ — 1. поветица, рокличка, чадърче—Convolvulus arvensis *L.*; 2. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*; 3. лопенъ, свѣщилка—

Пукълъ, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Пукълче, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Пунски грахъ — Lathyrus sativus *L.*

Пунско цвѣкье, мрътва коприва, великденче — Lamium purpureum *L.*

Пуовица, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пупавица, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пупавка, бѣла рада, въртипопъ, мжжка лай-кучка — Anthemis *L.*, A. cotula *L.* и др.

Пупалка, свѣщица — Oenothera biennis *L.*

Пуплекъ, дивъ макъ, кадънка — Papaver *L.*, P. rhoeas *L.* и др.

Пуплякъ, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver *L.*

Пурпурносиня бѣлоочица — Lithospermum purpureo-coeruleum *L.*

Пурпурова върба, ракита — Salix purpurea *L.*

Пустъ-кръвчица, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Пусъ-кръвчица—1. кървавиче Agrostemma coronaria *L.*; 2. лютиче — Ranunculus acer *L.*

Пусъ-пусъ-кръвчица, троскотъ — Cynodon dactylon *L.*

Пуфка, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пушанка, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пушица — Eriophorum *L.*, E. angustifolium *Roth.*

Пушкалка, църкало, дива краставица — Ecbalium elaterium *A. Rich.*

Пушянка, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пущи-кръвь, ребрика, пѣтлевъ гребенъ — Gladiolus *L.*

Пцолика, бучинишъ, цволига —

Пчейница, пшеница — Triticum vulgare *L.*

Пчела — 1. кокица, бъзунче, пчела-гължбъ — Ophrys atrata *Lindl.*, O. bicornis *Sadl.*; 2. дивъ чемширъ, самодивски чемширъ — Ruscus aculeatus *L.*

Пчела-гължбъ — Ophrys atrata *Lindl*, O. bicornis *Sadl.*

Пчеларникъ, маточина — Melissa officinalis *L.*

Пчелекъ, маточина — Melissa officinalis *L.*

Пчеленъ ялешъ, чистецъ, ялешъ — Stathys annua *M. B.*

Пчелина, маточина — Melissa officinalis *L.*

Пчелина перуника, кокица, бъзунче, пчела-гължбъ — Ophrys *L.*

Пчелинекъ — 1. пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*; 2. маточина — Melissa officinalis *L.*

Пчелиникъ, маточина — Melissa officinalis *L.*

Пчелинокъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Пчелникъ — 1. пчелиновъ мламосникъ — Marrubium vulgare *L.*; 2. маточина — Melissa officinalis *L.*

Пчелнокъ, маточина — Melissa officinalis *L.*

Пчелокъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Пчельокъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Пчелядъ, крилато живиниче, разгонъ — Scrophularia alata *Gilib.*

Пчелякъ — 1. пчелникъ, мламосникъ — Marrubium vulgare *L.*; 2. маточина — Melissa officinalis *L.*; 3. кошутина — Melittis melissophyllum *L.*; 4. живиниче, разгонъ— Scrophularia alata *Gilib.*

Пченика, жълтурче, мазни-кокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Пченица, пшеница — Triticum

Пченичка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Пченична мазна главня — Tilletia levis *Kühn.*

Пченична грапава главня — Ustitago tritici *Jansen.*

Пченка, царевица, кукурузъ — Zea mays *L.*

Пчешки дрѣнъ, кучи дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*

Пчешко грозде, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Пчилинокъ, пчелникъ, мламосникъ — Marrubium vulgare *L.*

Пчилокъ, пчелникъ, мламосникъ — Marrubium vulgare *L.*

Пшеница — 1. еднозърнестъ лимецъ — Triticum monococcum *L.*; 2. двузърнестъ лимецъ — tritium dicoccum *Schrk.*; 3. твърда пшеница, загорка — Triticum durum *Desf.*; 4. мека пшеница, червенка — Triticum vulgare *L.* и др.

Пшеничка, жълтурче, мазникокалче — Ranunculus ficaria *L.*

Пшенична главня, житна прашна главня — Ustilago tritici *Jansen.*

Пшенична гладка главня, житна мазна главня — Tilletia levis *Kühn.*

Пшенична трева, французки райграсъ — Arrhenatherum avenaceum *P. B.*

Пжди овчарь, мразовецъ, есененъ минзухаръ — Colchicum autumnale *L.*

Пъдпъдъче жито, гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Пъзлакъ, йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Пълзяща острица. острига — Asperugo procumbens *L.*

Пълзящо жълтурче — Ranunculus repens *L.*

Пълзящо противиче, ленивче

Пълзящъ горешникъ — Ajuga reptans *L.*

Пълзящъ гръмотрънъ, милободъ — Ononis procurrens *Wallr.*

Пълзящъ очиболецъ — Potentilla reptans *L.*

Пънчушка — 1. кокоши гребенъ, реси — Clavaria *L.*; 2. меденка, свѣтища гжба — Armillaria mellea *Wahl.*

Пъпешъ — Cucumis melo *L.*

Пъпрътъ, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Пъпъруна, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Пърянвки, припънка, козакъ — Cantharellus cibarius *Fr.*

Пърлакъ. жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*

Пърлова билка, лютиче — Ranunculus acer. *L.*

Пърля, йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Пърнаръ — Quercus coccifera *L.*

Пъртена ружа, ружа — Althaea officinalis *L.*

Пъртенка, ружа — Althaea officinalis *L.*

Пърхавица. прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пърхавка, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пърхова гжба, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пърхутка, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Пърчовка — Himantoglossum hircinum *Spreng.*

Пършаличе, скопарниче, пълзяще лютиче — Ranunculus *L.*, R. repens *L.*

Пършеличе, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Пършливка. слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Пършолида, гарвановъ лукъ, дивъ лукъ — Allium rotundum *L.*

Пъси дрѣнъ — 1. кучи дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*; 2. птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Пъстаръ бобъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Пъстра глушина — Vicia varia *Host.*

Пъстра лула, лале — Tulipa gesneriana *L.*

Пъстра миризливка — Calamintha nepeta *L.*

Пъстра панделка, плантичка, канарско семе — Phalaris arundinacea *L.*

Пъстра теменуга, трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor. *L.*

Пъстри кокошки, кандилки — Aquilegia vulgaris *L.*

Пъстри лулици — Linaria vulgaris *Mill.*

Пъстро грозде, французко грозде — Ribes grossularia *L.*

Пъстро кокиче, дрѣмникъ, блатно кокиче — Leucojum aestivum *L.*

Пъстро сѣкирче — Orobus variegatus *Ten.*

Пъстроцвѣтенъ фасулъ — Phaseolus multiflorus *Lam.*

Пъстроцвѣтна глушина — Vicia varia *Host.*

Пъстъръ грахъ, кичурка, зайчина — Coronilla varia *L.*

Пъстъръ дивъ карамфилъ — Dianthus deltoides *L.*

Пъстъръ коренъ, бърдунче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Пънчулешка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Пънчушка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Пѣнявецъ — 1. сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*; 2.

Пѣсакиня — 1. гроздова череша — P r u n u s p a d u s *L.*; 2. зърника — Rhamnus saxatilis *Jacq.*

Пѣсекиня, гроздова череша — Prunus padus *L.*

Пѣсъкиня, гроздова череша — Prunus padus *L.*

Пѣсъкливъ фий, глушецъ, конски ребра — Vicia villosa *Roth.*

Пѣсъчарка (прев.) — Arenaria serpyllifolia *L.*

Пѣсъчево, съсерка — Marrubium peregrinum *L.*

Пѣсъченъ ечемикъ — Elymus arenarius *L.*

Пѣсъченъ жиловникъ — Plantago arenaria *W. K.*

Пѣсъченъ фий, глушецъ, конски ребра — Vicia villosa *Roth.*

Пѣсъчиво, съсерка — Marrubium peregrinum *L.*

Пѣсъчливъ буренъ, устрелъ — Vincetoxicum laxum *Gord. et Gren.* (= Cynanchum laxum *Bartl.*

Пѣсъчна острица — Carex arenaria *L.*

Пѣсъчна попадия — Anthemis ruthenica *M. B.*

Пѣсъчна самогризка, бѣлоградче — Scabiosa ucranica *L.*

Пѣсъчна трева, пѣсъчница, пѣсъчарка — Arenaria serpyllifolia *L.*

Пѣсъчница, пѣсъчарка — Arenaria serpyllifolia *L.*

Пѣтелче, хлопка, хлопачка — Rhinanthus *L.*

Пѣтлева глава, бударица — Galeopsis tetrahit *L.*

Пѣтлеви гащи — Lonicera tatarica *L.*

Пѣтлево перо, ребрика — Gladiolus *L.*

Пѣтлевъ гребенъ, хлопка, клопачка — Rhinanthus *L.*

Пѣтлевъ кръстъ, хлопка, клопачка — Rhinanthus *L.*

Пѣтлевъ макъ, дивъ макъ, ка-

Пѣтлета, лисичина, кокошки — Corydalis *L.*

Пѣтлешки гребенъ, страторъ — Celosia cristata *L.*

Пѣтложилка — 1. копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*; 2. голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Пѣтлои ногти, нокъть — Lonicera caprifolium *L.*

Пѣтлуга Pinguicula vulgaris *L.*

Пѣтльови гащи, лисичина, кокошки — Corydalis *L.*

Пѣтльово перо, момкова съзла, одраки — Polygonatum *Tourn.*, P. latifolium *Desf.*

Пѣтльовъ гребенъ, момкова съзла, одраки — Polygonatum latifolium *Desf.*

Пѣтлюва опашка, момкови съзли, одраки — Polygonatum latifolium *L.*

Пѣтлюва опашка, сѣкирка — Orobus vernus *L.*

Пѣтлюви гащи — 1. клинавче — Astragalus *L.*; 2. лисичина, кокошки — Corydalis *L.*, C. solida *Lm.* и др.; 3. кривъ дѣдо, конски зѫбъ — Erythronium dens canis *L.*; 4. нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Пѣтлюви мѫди, нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Пѣтлюви мѫндиня, нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Пѣтлюви нокти, нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Пѣтлюво перо, ребрика — Gladiolus *L.*

Пѣтлювъ гребенъ — 1. страторъ — Celosia cristata *L.*; 2. ребрика — Gladiolus *L.*

Пѣтлювъ кракъ, кокоши гребенъ — Clavaria *Vail.*

Пятнестъ салепъ — Orchis maculata *L.*

Пятнистъ козлецъ, зимярникъ

козлецъ, змийско грозде — Arum maculatum *L.*

Пятожили, жиловлѣкъ — Plantago *L.*

Пятопрьстница, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Пятопрьстъ, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Пжплякъ, макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Пжпулекъ — Trinia Kitaibelli *M. B.*

Пжпчива печурка, срамна гжба — Amanita phalloiodes *Fr.*

Пжпчиво зеле, брюкселско зеле — Brassica oleracea *L.* var. gemmifera *DC.*

Пжтенъ кръстъ, зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Пжтенъ слѣзъ, дребенъ слѣзъ, окрелче — Malva neglecta *Wallr.*

Пжтенъ трънъ, зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Пжтна гърбица, гроница — Lepidium ruderale *L.*

Пжтникъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Пжтниче, седефче — Ruta graveolens *L.*

Р

Рабавецъ, горска майка, подсилъ — Lathraea squammaria *L.*

Рабарбари, ревенъ — Rheum rhaponticum *L.*

Рабарбаръ, ревенъ — Rheum rhaponticum *L.*

Рабка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Раванцъ, ревенъ — Rheum rhaponticum *L.*

Раванецъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.* и др.

Равенъ — 1. тинтява — Gentiana *L.*; 2. жълта тинтява — Gentiana lutea *L.*; 3. пъстра тинтява — Gentiana punctata *L.*

Равнежъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Равнецъ — Achillea *L.*, A. millefolium *L.*

Равнешъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Равника, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Равнишъ, равнецъ — Achillea

Радоква, бѣла рѣпа — Brassica oleracea *L.* var. rapa *L.*

Радъква, бѣла рѣпа — Brassica olerace *L.* var. rapa *L.*

Разакия, лоза (порода) — Vitis vinifera *L.*

Разваленка — 1. игловрьхъ, поималка, сипаница — Alyssum calycinum *L.*; 2. старо (отровно) билье, развалниче — Atropa belladonna *L.*; 3. лепкава разваленка — Parietaria erecta *M.K.*; 4. чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*; 5. динче — Sanguisorba minor *Scop.*; 6. разводникъ — Solanum dulcamara *L.*; 7. кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Развалниче — 1. старо (отровно) билье — Atropa belladonna *L.*; 2. динка — Sanguisorba minor *Scop.*; 3. чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*; 4. разводникъ — Solanum dulcamara *L.*; 5. дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Разводникъ — Solanum dulca-

Развързанче, припжтница, изсипливче — Herniaria hirsuta *L.*

Развързанъ бурянъ, припжтница, изсипливче — Herniaria hirsuta *L.*

Разгонка — 1. старо (отровно) билье, развалниче — Atropa belladonna *L.*; 2. жълтурче, мазни-кокалче — Ranunculus ficaria *L.*; 3. разводникъ—Solanum dulcamara *L.*; 4. кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*; 5. буболякъ, жабякъ, речно великденче — Veronica beccabunga *L.*; 6. великденче — Veronica officinalis *L.*

Разгонъ — 1. блатнякъ — Caltha palustris *L.*; 2. ленивче, противиче — Lysimachia *L.*, L. nummularia *L.*; 3. жълтурче, мазникокалче — Ranunculus ficaria *L.*; 4. пълзяще лютиче — Ranunculus repens *L.*; 5. живиниче — Scrophularia *L.*; 6. разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Разгулъ, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Разковниче, пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Разковно билье, пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Разковъ, пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Различе, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Разложъ, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Размаринъ, катраника, боже дръвче — Artemisia abrotanum *L.*

Размиръ, катраника, боже дръвце — Artemisia abrotanum *L.*

Разнолистна бубакерка, жълтушка — Senecio jacobaea *L.*

Разноцвѣтенъ дробникъ, медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Разноцвѣтна сѣкирка — La-

Разперена боянка, прострѣлъ — Erysimum repandum *L.*

Разперена дзука — Juncus effusus *L.*

Разперена лобода — Atriplex patulum *L.*

Разпукниче — 1. шушанъ — Chaerophyllum *L.*; 2. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Разрушителъ гжба—Merulius lacrimans *Wulf.*

Разставиче — 1. голѣма прешлица, голѣмъ хвощъ — Equisetum maximum *Lam.*; 2. пиявица, търскавица — Hippuris vulgaris *L.*

Разставничавъ буренъ, голѣма прешлица, голѣмъ хвощъ — Equisetum maximum *Lam.*

Разставниче, голѣма прешлица, голѣмъ хвощъ — Equisetum maximum *Lam.*

Разтворено звънче — Campanula expansa *Friv.*

Разтворенъ звънецъ — Campanula expansa *Friv.*

Разсодка, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Разходникъ — 1. тлъстига, прозориче — Sedum *L.*; 2. разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Райграсъ — Lolium perenne *L.*

Райково кореяче, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Райковъ коренъ, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Райска смокиня, бананъ — Musa sapientium *O. Kuntze.*

Райска ябълка, домати — Solanum lycopersicum *L.*

Ракида, ракита — Salix purpurea *L.*

Раки-сапунъ — 1. припжтница, изсипливче — Herniaria hirsuta *L.*; 2. сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Ракидивица—Tamarix pallasii *L.*

Ракийниче, пчелникъ — Marru-

Ракита — 1. върба — Salix *L.*; 2. ива — Salix caprea *L.*; 3. крѣхка върба — Salix fragilis *L.*; 4. червена върба — Salix purpurea *L.*; 5. тритичинкова върба — Salix triandra *L.*; 6. кошничарска върба — Salix viminalis *L.*

Ракита върба — Salix purpurea *L.*

Ракитовица, ракидивица — Tamarix pallasii *L.*

Ралика, ралица — Delphinium consolida *L.*

Ралица — Delphinium consolida *L.* и др.

Раличка — Delphinium *L.*, D. ajacis *L.*, D. consolida *L.*, D. halteratum *S. S.* и др.

Рамбобой, артишокъ — Cynara cardunculus *L.* subsp. scolymus *L.*

Раменикъ — Anthyllis vulneraria *L.*

Раменка — Anthyllis vulneraria *L.*

Рамнецъ, равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*, A. millefolium *L.* и др.

Рамоние, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Романъ, равнецъ, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Рамчецъ — 1. жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*; 2. бѣлъ равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Ранбонбой, артишокъ—Cynara cardunculus *L.* subsp. scolymus *L.*

Ранилистъ — 1. рошовина — Betonica officinalis *L.*; 2. чистецъ, ялешъ — Stachys *L.*, S. recta *L.*

Равни бабини гниди — Thlaspi praecox *Wulf.*

Ранолистъ, чистецъ, ялешъ, смърданъ — Stachys *L.*, S. recta *L.* и др.

Раноцѣлебникъ — Sisymbrium *All.*, S. sophia *L.* и др.

DC.; 2. овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Рапица — Brassica napus *L.* var. oleifera *DC.*

Рапичка, рапица — Brassica rapa *L.* var. oleifera *DC.*

Рапка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Рапонъ — 1. бѣла рѣпа — Brassica oleracea *L.* var. esculenta *DC.* (= var. rapa *L.*); 2. рѣпички — Raphanus sativus *L.*

Рапчукъ, полски синапъ, хардалъ (тур.) — Sinapis arvensis *L.*

Расковиче, пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Расковниче, салепъ — Orchis morio *L.*

Расопасъ, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Раставиче, пиявица — Hippuris vulgaris *L.*

Растица, клечатъ габъръ, черенъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Растопаска, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Растопасъ, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Рачица, ралица — Delphinium consolida *L.*

Рашетка, решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Рашкино цвѣте, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Рашковина, росопасъ — Fumaria *L.*

Ребникъ, камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Ребра конски, клинавче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Ребрика — 1. клинавче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*; 2. пѣтлюво перо — Gladiolus *L.*

Ревенгъ, ревенъ — Rheum rha-

Ревентъ-оту (тур.) — Rheum rhaponticum *L.*

Ревенъ — Rheum rhaponticum *L.*

Ревенъ деветотичинковъ, ревенъ — Rheum rhaponticum *L.*

Ревничавъ буренъ, гущерче, обичниче — Thalictrum aquilegifolium *L.*

Редоватъ шибой, червенъ шибой — Matthiola incana *R. Br.*

Редухъ, мокришъ — Cardamine pratensis *L.*

Резане, морачь — Foeniculum officinale *All.*

Резание, морачъ — Foeniculum capillaceum *Gilib.* (= Foeniculum officinale *All.* = Foeniculum vulgare *Gärtn.*)

Резеда — 1. жълта резеда, бойка — Reseda luteola *L.*; 2. миризлива резеда — Reseda odorata *L.*

Резене, морачъ — Foeniculum officinale *All.*

Резине — Foeniculum officinale *All.*

Резияне, анасонъ — Pimpinella anisum *L.*

Резнякъ, анасонъ — Pimpinella anisum *L.*

Рекита, кошничарска върба — Salix viminalis *L.*

Рема — Inula germanica *L.*

Рѣпей — 1. камшикъ, ребрикъ — Agrimonia eupatoria *L.*; 2. рѣпей, чичекъ, лопошъ — Lappa *Tourn.*; 3. чернокосъ — Telekia speciosa *Baumg.*

Рѣпенъ, рѣпей, чичекъ, лопушъ — Lappa *L.*

Рѣпошина, рѣпей, чичекъ, лопушъ — Lappa *L.*

Реса — Myriophyllum spicatum *L.*

Ресенъ — 1. петровъ кръстъ, кждравиче — Lilium martagon *L.*; 2. малъкъ зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Ресенникъ — Actaea spicata *L.*

Реси, кокоши гребенъ — Clavaria coralloides *L.*

Ресникъ — Actaea spicata *L.*

Ресовица — Vallisneria spiralis *L.*

Ресуля, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Ресулява билка, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Ресянъ, кждравиче, петровъ кръстъ — Lilium martagon *L.*

Рецина, кърлежъ — Ricinus communis *L.*

Решетарка, решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Решето, срещиче, вечерниче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Риба, магданозъ, меродия — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Рибе-билье — 1. рибно билье — Anamirta cocculus (*L*) *Wig.* et *Arnd.*; 2. черенъ лопенъ — Verbascum nigrum *L.*

Рибена коска, плешчица, овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Рибени уста, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Риби-билье, лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Риби уста, напръвтникъ, бѣсниче — Digitalis *L.*

Рибйовче, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Рибно-билье — Anamirta cocculus (*L*) *Wig.* et *Arnd.*

Рибрика — 1. кичурка, зайчина — Coronilla varia *L.*; 2. пѣтлюво перо — Gladiolus *L.*

Рибска чорба — 1. дивъ магданозъ — Antricus cerefolium *Hoffm.*; 2. магданозъ, меродия — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Рибя миродия — 1. магданозъ, мeродия — Petroselinum sativum

Hoffm.; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Рибя чорба, магданозъ, меродия — Petroselinum sativum *Hoffm.*

Риганина — 1. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*; 2. риганъ — Origanum vulgare *L.*

Риганова трева — Origanum vulgare *L.*

Риганъ — 1. майоранъ — Origanum majorana *L.*; 2. черновръхче — Origanum vulgare *L.*

Ригенъ, риганъ, черновръхъ — Origanum vulgare *L.*

Ридно-акж-оту (тур.), планинска върболика — Epilobium montanum *L.*

Ризе, бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Ризнява трева, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Рилски коренъ, щавунякъ, дѣдови дисаги — Rumex alpinum *L.*

Рилско звънче — Campanula alpina *Jacq.* var. orbelica *Panč.*

Рилъ, ленивка — Camelina sativa *Cranz.*

Рипаня — 1. овчарска торбичка, плешчица — Capsella bursa pastoris *Moench.*; 2. рѣпички — Raphanus sativus *L.*

Риснява трева, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Рицарски шипъ, ралица — Delphinium consolida *L.*

Рицина, кърлежъ — Ricinus communis *L.*

Рициново дърво, кърлежъ — Ricinus communis *L.*

Рицинъ, кърлежъ — Ricinus communis *L.*

Ричина, кърлежъ — Ricinus communis.

Робийци, парички, очици — Bellis perennis *L.*

Ровъ — 1. бурчакъ — Ervum ervilia *L.* (= Vicia ervilia Willd.);

Рога, рошковъ — Ceratonia siliqua *L.*

Рогале, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Рогалка, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Рогалъ, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Рогачка, дяволче, джулюнъ — Trapa natans *L.*

Рогачки, козачъ, припънка — Cantharellus cibarius *Fr.*

Рогачъ, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Рóгове — Glaucium phoeniceum *Crantz.*

Роговица, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Роговка, рожецъ — Cerastium *L.*

Рогоглава мждрица — Centaurea calcitrapa *L.*

Рогозина — 1. папуръ, калугери — Typha *L.*; 2. тѣснолистенъ папуръ — Typha angustifolia *L.*; 3. широколистенъ папуръ — Typha latifolia *L.*

Рогозъ — 1. камъшъ, сита — Scirpus lacuster *L.*; 2. папуръ — Typha *L.*; 3. тѣснолистенъ папуръ — Typha anguistifolia *L.*; 4. широколистенъ папуръ — Typha latifolia *L.*

Роголистъ — Ceratophyllum demersum *L.*

Рогче — 1. рошковъ — Ceratonia siliqua *L.*; 2. мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Рогчета, дяволче, джулюнъ — Trapa natans *L.*

Родилна трева, гърбица — Lepidium perfoliatum *L.*

Рожецъ — Cerastium *L.*

Рожкино цвѣте, горска повеτица — Calystegia sepium *R. Br.* (= Convolvulus sepium *L.*)

Рожковецъ, рошковъ — Cera-

Рожковъ, рошковъ — Ceratonia siliqua *L.*

Рожкой, рошковъ — Ceratonia siliqua *L.*

Роза — 1. градинска ружа — Althaea rosea *Cav.*; 2. столистна роза — Rosa centifolia *L.* и др.

Розалия, селимъ — Levisticum officinale *Koch.*

Розана, ерихонска роза — Anastatica hierochuntica (*L.*) *Crtz.*

Розмаринъ — 1. миризливъ пелинъ — Artemisia camphorata *Vill.*; 2. ливанче, обикн. розмаринъ — Rosmarinus officinalis *L.*

Розова върболика — Epilobium roseum *Schreb.*

Розолавра, олеандъръ, зокумъ (тур.) — Nerium oleander *L.*

Розоцвѣтенъ здравецъ, дивъ здравецъ — Geranium robertianum *L.*

Рока, ралица — Delphinium consolida *L.*

Роклечи, камбула, бѣлъ слѣзъ — Malva vulgaris *Fries.*

Роклица — 1. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*; 2. полска поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Рокличка — 1. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.* (= Convolvulus sepium *L.*); 2. градинска рокличка, телеграфче — Ipomoea purpurea *Lam.*

Роксенъ, росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.*

Романче, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Романъ — 1. австрийски вьртипопъ — Anthemis austriaca *Jacq.*; 2. лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Ромболистна папрать, скално изтравниче — Asplenium ruta muraria *L.*

Ромонъ — 1. австрийски вьртипопъ — Anthemis austriaca *Jacq.*; 2. лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Ромпулъ, барабой, картофи — Solanum tuberosum *L.*

Росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.*

Росица — 1. росянка — Drosera rotundifolia *L.*; 2. одемка — Glyceria *R. Br.*; 3. милка — Parnassia palustris *L.*

Росманъ, росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.*

Росмаринъ, ливанче — Rosmarinus officinalis *L.*

Росна трева, росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.*

Росница, росянка — Drosera rotundifolia *L.*

Рособъртъ, свѣтлика, зайчи хлѣбъ — Luzula albida *DC.* var. rubella *Hoppe.*

Росоманъ, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Росопасъ — Fumaria *L.*

Росопъ, лзука — Juncus effusus *L.*

Росянка — 1. росица — Drosera rotundifolia *L.*; 2 милка — Parnassia palustris *L.*

Росянъ, росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.*

Ротква, рѣпички — Raphanus sativus *L.*

Рофакя, какула, шалвей — Salvia *L.*

Рохлатъ, челебитка — Nigella damascena *L.*

Рошава боянка, прострѣлъ — Erysimum repandum *L.*

Рошава кадънка, вратига — Tanacetum vulgare *L.*

Рошавела, ракидивица — Tamarix pallasii *Desv.*

Рошакъ, водолюба — Butomus umbellatus *L.*

Рошкови, рошковъ — Ceratonia siliqua *L.*

Рошковина, птичий уровъ — Vicia cracca *L.*

Рошково билье, какула, градински чай, *шалвей* — Salvia officinalis *L.*

Рошковъ — Ceratonia siliqua *L.*

Рошовина, ранилистъ — Betonica officinalis *L.*

Рубалче, самобойка — Glechoma hirsuta *W. K.*

Рубе-чиче (тур.), парички, очици — Bellis perennis *L.*

Рубета (тур.), парички, очици — Bellis perennis *L.*

Рубие (тур.), парички, очици — Bellis perennis *L.*

Рубийка, топузче, гологлавче — Globularia vulgaris *L.*

Рубийки (тур.), парички, очици — Bellis perennis *L.*

Рубийця (тур), парички, очици — Bellis perennis *L*

Рубиче, богородички — Aster chinensis *L.*

Ругавъ, петровъ кръстъ, къдравче — Lilium martagon *L.*

Ружа — 1. дива ружа — Althaea pallida *W. K.*; 2. градинска ружа — Althaea rosea *L.*; 3. обикновена ружа — A l t h a e a o f f i c i n a l i s *L.* и др.; 4. богородички — Aster chinensis *L.*; 5. невѣнъ — Calendula officinalis *L.*; 6. хризантема — Chrysanthemum indicum *L.*; 7. оманъ — Inula *L.*; 8. перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*; 9. желтакъ — Helianthemum vulgare *Gärtn.*; 10. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 11. роза, трън-дафилъ — Rosa *L.*

Ружеливо билье, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Руженъ, перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*

Ружица — 1. невѣнъ — Calendula officinalis *L.*; 2. желтакъ —

Ружково, какула, градински чай, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Ружково билье, какула, градински чай, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Ружовина, гавезъ, коноповидна ружа — Althaea cannabina *L.*

Рузалица, миризлива резеда, миризлива бойка — Reseda odorata *L.*

Рузмаринъ, катраника, боже дръвце — Artemisia abrotanum *L.*

Руй, смрадлика, тетра — Rhus cotinus *L.*

Руйница круша, ахладка, каменица—Pirus amygdaliformis *Kit.*

Руменка, свиларка — Lychnis flos cuculi *L.*

Рунда, низка хвойна, меча хвойна — Juniperus nana *Willd.*

Рунолистъ, бѣла дъвка — Filago *L.*

Рунянка, бѣснурка, стръвниче, миши уши — Hieracium *L.*

Рупа — 1. плешчица, овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*; 2. каменарче — Draba aizoon *L.*; 3. рѣпички — Raphanus sativus *L.*

Рупеличе, църкало, дива краставица — Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= Momordica elaterium *L.*).

Рупонъ, бѣла рѣпа — Brassica oleracea *L.* var. rapa *L.*

Русакъ, пазия — Beta vulgaris *L.* var. cicla *L.*

Русалива, русалия, девесилъ — Heracleum sphondylium *L.*

Русалия — 1. девесилъ — Heracleum sphondylium *L.*; 2. меча стѫпка — Heracleum ternatum *Vel.*; 3. бѣлъ девесилъ — Laserpitium latifolium *L.*; 4. селимъ — Levisticum officinale *Koch.*

Русалка — 1. селимъ — Levisticum officinale *Koch.*; 2. русалче — Najas *L.*; 3. бѣла водна роза —

— Nymphaea lotus *L.*; 5. девесилъ — Heracleum sphondylium *L.*

Русалско цвѣте, орѣхче, тжжникъ — Spiraea *L.*

Русалче — 1. росенъ — Dictamnus albus *L.* (= Dictamnus fraxinella *Pers.*); 2. лотусъ — Nymphaea lotus *L.*

Русалчи, росенъ — Dictamnus albus *L.*

Русалякъ, кукувича прежда, вилина коса — Cuscuta epithymum *L.*, C. europaea *L.* и др.

Русание — Artemisia vahliana *Kostel.*

Русанлийче, росенъ — Dictamnus albus *L.* (= Dictamnus fraxinella *Pers.*).

Русенъ, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Русиче, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum *L.*

Руски въртипопъ — Anthemis ruthenica *M. B.*

Руски трънъ, чумотрънъ, казашки бодилъ, бѣлъ трънъ — Xanthium spinosum *L.*

Руски чай, риганъ, черновръхче — Origanum vulgare *L.*

Руско грозде, францускo грозде — Ribes rubrum *L.*

Русопасъ, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Русопецъ — 1. кукувича прежда, вилина коса — Cuscuta epithymum *L.*, C. europaea *L.*; 2. сърпецъ — Serratula tinctoria *L.*

Русопъ, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Русянъ, росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.*

Руши скала, подбѣлъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Рушки шибой, лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Руякъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Ръвнецъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Ръдоква — 1. бѣла рѣпа — Brassica oleracea *L.* var. rapa *L.*; 2. плешчица, овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*; 3. черна рѣпа — Raphanus sativus *L.*

Ръдъква — Brassica oleracea *L.* var. nigra *Merat* forma rapa *L.*

Ръжда — Puccinia graminis *Pers.*

Ръждива кощрява, гжсеничка — Setaria glauca *P. B.*

Ръжь — Secale cereale *L.*

Ръманъ, подрумниче, лайка, лай-кучка — Matricaria chamomilla *L.*

Ръмнецъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Ръмонъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Ръстица, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Ръшетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Рѣдко просо, горско просо — Millium effusum *L.*

Рѣдкокласеста острица — Carex remota *L.*

Рѣдкоцвѣтно помниче — Myosotis sparsiflora *Mich.*

Рѣзавецъ, острица — Carex *L.*

Рѣзка, русалка — Najas minor *All.*

Рѣпа — Brassica oleracea *L.* vas. rapa *L.* (= var esculenta *DC.*).

Рѣпица, рѣпичка — Raphanus sativus *L.* var. radicula *Pers.*

Рѣпички — Raphanus sativus *L.* var. radicula *Pers.*

Рѣповидна звъника — Campanula rapunculoides *L.*

Рѣповидно звънче — Campanula rapunculus *L.*

Рѣпуни, чобанка, овчарка — Petasites albus *Gärtn.*

Рѣпухъ, чобанка, овчарка — Petasites officinalis *Mch.*

Рѣченъ лютивецъ, водно лютиче — Batrachium aquatile *Wimm.*

Рѣченъ лютикъ, отровно лютиче — Ranunculus sceleratus *L.*

Рѣченъ шавелъ — Rumex hydrolapathum *Huds.*

Рѣчна росица, одемка — Gliceria fluitans *R. Br.*

Рѣчно великденче, буболякъ — Veronica beccabunga *L.*

Рѣшакъ. дяволче, джулюнъ, — Trapa natans *L.*

Рябина, офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Рядъкъ косатникъ — Asplenium septentrionale *Hoffm.*

Рянъ, хрѣнъ — Armoracia rusticana *Gärtn.*

Ржбовъ брѣстъ, брѣстъ — Ulmus campestris *L.*

Ржка — 1. ралица — Delphinium ajacis *L.*, D. consolida *L.*; 2. арабски езикъ — Opuntia vulgaris *Mill.*

Ржчици — Clavaria *L.*

С

Сабанъ-каранъ (тур.), люцерна — Medicago sativa *L.*

Саблевица, ребрика, пѣтлюво перо — Gladiolus *L.*

Сабляца, ребрика, пѣтлюво перо — Gladiolus *L.*

Саблянка, ребрика, пѣтлюво перо — Gladiolus *L.*

Сабунъ-оту (тур.), сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Сабуръ (тур.) — Aloë vulgaris *Lam.*

Саго — Cycas *L.*

Сагова палма — 1. саго — Cycas *L.*; 2. саговица — Sagus rumphii *W.*

Саговникъ, сагова палма — Cycas *L.*

Саговица — Sagus rumphii *W.*

Сагово дърво — Cycas *L.*

Садефче (тур.) — Ruta graveolens *L.*

Садефъ (тур.), седефче — Ruta graveolens *L.*

Садина — 1. бѣлизина, бузалъкъ — Andropogon ischaemum *L.*; 2. кавтарика, черенъ бузалъкъ — Andropogon (Chrysopogon) gryllus *L.*

2. тръстика — Phragmites communis (*L.*) Trin.; 3. папуръ, рогозъ — Typha *L.*, T. angustifolia *L.*, T. latifolia *L.*

Сакаменица — 1. бѣла черница — Morus alba *L.*; 2. черна черница — Morus nigra *L.*

Сакъзно дърво — Pistatia lentiscus *L.*

Сакъзче, костиломъ, шекерче — Lathyrus latifolius *L.*

Сакъзъ, сакъзно дърво — Pistatia lentiscus *L.*

Сакъски, тиквички (за пълнене) — Cucurbita melopepo *L.*

Сакъзовъ фастъкъ, сакъзъ, сакъзно дърво — Pistatia lentiscus *L.*

Салабашъ, червенъ алабашъ — Brassica oleracea *L.* var. gongylodes *L.*

Салата — 1. маруля — Lactuca sativa *L.*; 2. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Салатно цвекло — Beta vulgaris *L.* var. rapa *Dum.* forma rubra *DC.*

Салвиния, лейка — Salvinia

Салепче, салепъ — Orchis *L.*, O. morio *L.* и др.

Салепъ — Orchis *L.*, O. morio *L.*, O. pallens *L.*, O. simia *Lam.*, O. ustulata *L.* и др.

Салкъмецъ, жълта акация — Cytisus laburnum *L.*

Салкъмъ (тур.), акация — Robinia pseudacacia *L.*

Сама китка — 1. ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*; 2. дивъ карамфилъ — Dianthus griesebachii *Boiss.*; 3. кантарионъ—Erythraea centaurium *Pers.*; 4. прилепка — Viscaria atropurpurea *Grsb.*

Сама тинтява, прасковолистно звънче —- Campanula persicifolia *L.*

Самардала — Nectaroscordium bulgaricum *Jka.*

Самардаля, левурда — Allium ursinum.

Самарика, ежевка, ежова главица, жакавецъ, боздуганъ — Sparganium ramosum *Huds.*

Самобой, урбаличе — Glechoma hederacea *L.*

Самобойка, урбаличе — Glechoma *L.*, G. hederacea *L.*, G. hirsuta *W. K.*

Самобойче, урбаличе — Glechoma hederacea *L.*

Самовила, кукувича прежда, вилина коса, — Cuscuta epithymum *L.*, C. europaea *L.*

Самовилска коса, зайча сѣнка — Asparagus tenuifolius *Lam.*

Самовилска трава, самодивска коса, зайча сѣнка — Asparagus tenuifolius *Lam.*

Самовилско цвѣкье, планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Самовилско цвѣте, планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Самоглавче, челядникъ — Echinops sphaerocephalus *L.*

наведенъ бодилъ — Carduus nutans *L.*

Самоградиче, бѣлоградиче — Scabiosa *L.*, S. ochroleuca *L.* и др.

Самодивка, врачовникъ — Circaea lutetiana *L.*

Самодивска китка — богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*; 2. стенно изтравниче — Asplenium ruta muraria *L.*

Самодивска коса, кукувича прежда, вилина коса — Cuscuta epithymum *L.*

Самодивска метла, зайча сѣнка — Asparagus tenuifolius *Lam.*

Самодивска отрова, самосудникъ, змийски отровникъ — Veronica austriaca *L.*

Самодивска трева — 1. росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.* (= Dictamnus fraxinella *Pers.*); 2. драка — Paliurus aculeatus *Lam.*; 3. самодивска билка — Peucedanum officinale *L.*

Самодивска хурка — 1. прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*; 2. полска прешлица — Equisetum arvense *L.*; 3. голѣма прешлица — Equisetum maximum *Lam.* (= Equisetum telmateja *Ehrh.*) и др.

Самодивска черна папрать — Asplenium trichomanes *L.*

Самодивска черна трева, изтравниче, страшниче — Asplenium trichomanes *L.*

Самодивски босилекъ — 1. росопасъ — Fumaria officinalis *L.*; 2. дивъ дродженъ — Mentha pulegium *L.*

Самодивски босилякъ, джодженъ — Mentha pulegium *L.*

Самодивски буренъ, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Самодивски лукъ, бѣлушка, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari *Tourn.*, M. racemosum *DC.*, M. tenuiflorum *Tausch.* и др.

Самодивски метли, спаржа, вилина метла, зайча сѣнка — Asparagus officinalis *L.*

Самодивски свѣщи, голѣма прешлица, голѣмъ хвощъ — Equisetum maximum *Lam.* (= Equisetum telmateja *Ehrh.*).

Самодивски тръне, вѣтрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Самодивски хвощъ, голѣма прешлица, самодивски свѣщи — Equisetum maximum *Lam.* (= Equisetum telmateja *Ehrh.*).

Самодивски чимшири, дивъ чемширъ, пчела — Ruscus aculeatus *L.*

Самодивско дърво, офикъ — Sorbus aucuparia *L.*

Самодивско изтравниче, доленъ — Cardamine impatiens *L.*

Самодивско лале — Lilium jankae *Kern.*

Самодивско цвѣте — 1. росенъ, русалче — Dictamnus albus *L.* (= Dictamnus fraxinella *Pers.*); 2. кривъ дѣдо, конски зѫбъ — Erythronium dens canis *L.*; 3. малъкъ зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Самострѫкъ, гвачка — Monotropa hypopitys *L.*

Самостъркче — Veronica orchidea *Crontz.*

Самосудникъ, змийски отровникъ — Veronica austriaca *L.*

Санкотка, съсънка, сънъ-сънъкотка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Санталово дърво, бакамъ — Pterocarpus santalinus *L.* (= Santalum album *L.*).

Санталъ, бакамъ — Santalum album *L.*

Сапарила, скрипка — Smilax excelsa *L.*

Саполъ, страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Сапунарка, сапунче, бѣлонога

Сапунарска трева, сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Сапунария, сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Сапуниче — 1. сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*; 2. живиниче, разгонъ, пѣнявецъ — Scrophularia aquatica *L.*

Сапунче — 1. огнивче — Anagallis arvensis *L.*; 2. припѫтница, изсипливче — Herniaria hirsuta *L.*; 3. бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*; 4. живиниче, разгонъ — Scrophularia aquatica *L.*

Сапунъ-чиче, сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Сапунъ — 1. мачкинъ сапунъ — Parietaria diffusa *M.K.*; 2. сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Саравендикъ, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Сараджа-оту (тур.), живиниче, пѣнявецъ — Scrophularia aquatica *L.*

Сарадживче, орѣхче, тѫжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Сараджиче, орѣхче, тѫжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Саракуфай, зеркеле — Plumbago europaea *L.*

Саргаса — Sargassum.

Саргасова водорасълъ — Sargassum.

Сардела (тур.), индреше — Pelargonium roseum *Willd.*

Сарделка, индреше — Pelargonium roseum *Willd.*

Сармашикъ, бръшлянъ — Hedera helix *L.*

Саркуфай, зеркеле — Plumbago europaea *L.*

Сармусакъ, чесновъ лукъ, чесънъ, бѣлъ лукъ — Allium sativum *L.*

Сарнелъ, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Сарж-кантарионъ (тур.), звъника, жълтъ кантарионъ — Hype

Саржъ-сейменъ (тур.), звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*

Саржъ-тиканъ (тур.), вѣтрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Саржъ-чиндемъ (тур.), жълтъ минзухаръ — Crocus moesiacus *Moench.*

Саржъ-юндже (тур.), звезделъ — Lotus corniculatus *L.*

Саржъ-япракъ (тур.), смрадлика, тетра (тур.) — Rhus cotinus *L.*

Сасанка, сънъ-сънъ-котка — Anemone *L.*, A. pulsatilla *L.*, A. pratensis *L.*

Сасанъ, съсънка — Anemone pulsatilla *L.*, A. hepatiea *L.* (= Hepatica triloba *Gllib.*), A. pratensis *L.*

Сасанъ-котка, съсънка — Anemone pulsatilla *L.*

Сасъ, водолюба — Butomus umbellatus *L.*

Сатанинска гжба, дяволска гжба — Boletus satanas *Lenz.*

Сафлоръ, шафраника — Carthamus tinctorius *L.*

Сахатецъ (тур.), часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Сахатче (тур.) — 1. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 2. гръмотрънъ, шилободъ — Ononis spinosa *L.*; 3. часовникъ, офицерска звезда — Passiflora coerulea *L.*

Сахатъ-чиче (тур.), часовникъ — Passiflora coerulea *L.*

Сбитъ равнецъ — Achillea compacta *Willd.*

Сбръчкана салата — Lactuca sativa *L.*

Сватиче, горещникъ — Ajuga genevensis *L.*

Свекла, цвекло — Beta vulgaris *L.*

Свекло, цвекло — Beta vulgaris *L.*

Свекървини очи, омайникъ, ка-

Свекървинъ езикъ Opuntia coccinelifera *L.*, O. macrorrhiza *L.*

Свещена върба, печална върба — Salix babylonica *L.*

Свещенъ лотусъ, лотусъ — Nymphaea lotus *L.*

Свийникъ, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Свила̀рка — 1. горицвѣтъ, слети-коса — Adonis aestivalis *L.*; 2. руменка, кукувиче цвѣте — Lychnis flos cuculi *L.*

Свилинецъ, сѣкирче, фасуличе, шекерче — Orobus vernus *L.*

Свиница — 1. чумотрънъ, казашки бодилъ — Xanthium spinosum *L.*; 2. свинкя, свински въшки — Xanthium strumarium *L.*

Свинкье — 1. татулъ — Datura stramonium *L.*; 2. свиница — Xanthium strumarium *L.*

Свинокъ — 1. татулъ — Datura stramonium *L.*; 2. посѣкливче, горска салата — Lactuca scariola *L.*; 3. глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Свинска брада, зайче грозде, жълтъ бардокъ — Asphodeline lutea *Rchb.*

Свинска дъвка, глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Свинска млѣчка, кострецъ — Sonchus *L.*

Свински въшки, свиница, бутракъ — Xanthium strumarium *L.*

Свински гърлищникъ, гърлица, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Свински хлѣбъ, бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*

Свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Свинье, татулъ — Datura stramonium *L.*

Свинякъ — Hypochoeris *L.*

Свирчекъ, *абъдъ*, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*

Свирчина, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Свирчо-билье,прешлица,хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Свирчовина — 1. абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*; 2. бъзъ — S a m b u c u s n i g r a *L.*

Свирчовка, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Сирчово-билье, голѣма прешлица, голѣмъ хвощъ, самодивски свѣщи — Equisetum telmateja *Ehrh.*

Свирчокъ — 1. абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*; 2. бъзъ — S a m b u c u s n i g r a *L.*

Свирчочена, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Свирчякъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Свитакъ, лепка, енювче — Galium *L.*

Свитъ, кучи дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*

Свищулка, лопенъ — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Свободна вдовица, димитровче — Aster amellus *L.*

Своднице — 1. жълта акация — Cytisus laburnum *L.*; 2. отровно лютиче — Ranunculus sceleratus *L.*

Сврати͏га, вратига — Tanacetum vulgare *L.*

Свратика, вратига — Tanacetum vulgare *L.*

Свраче, салепъ — Orchis morio *L.*

Свračетия, салепъ — Orchis morio *L.*

Сврачица, пирамидаленъ салепъ — Anacamptis pyramidalis *Rich.*

Свърбяга — Bunias erucago *L.*

Свърбива — Bunias erucago *L.*

Свѣтлика, зайчи хлѣбъ — Luzula *DC.*, L. campestris *DC.* и др.

Свѣтулкова гжба, пънчушка, меденка — Armillaria mellea *Wahl.*

Свѣщила, богородични свѣщи, свѣщици — Gentiana asclepiadea *L.*

Свѣщилка, лопенъ, овча опашка — Verbascum phlomoides *L.*, V. thapsiforme *Schrad.* и др.

Свѣщилникъ — 1. богородични свѣщи, свѣщици — Gentiana asclepiadea *L.*; 2. тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*

Свѣщица — 1. богородични свѣщи, свѣщици — Gentiana asclepiadea *L.*; 2. рунолистъ — Filago germanica *L.*; 3. пупалка — Oenothera biennis *L.*

Свѣщулка, лопенъ, овча опашка—Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Свещенъ трънъ — Cnicus benedictus *L.*

Сграбиче, клинавиче — Astragalus *L.*, A. glycyphyllos *L.*

Сгрѣбунъ, посѣкливче — Lapsana communis *L.*

Сгърбунъ, посѣкливче — Lapsana communis *L.*

Сгъргуцъ-платънци, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Севлия (тур.), кипарисъ—Cupressus sempervirens *L.*

Седефена трева — Briza media *L.*

Седефче — Ruta graveolens *L.*

Седефъ — Ruta graveolens *L.*

Седмакъ, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Седмогащникъ, нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Седмолистъ, поганица, капливка, диглица — Aegopodium podagraria *L.*

Седянка, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Секалъ, прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Секелъ, прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Секисъ-донъ (тур.), нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Секълъ, прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Селагинела, бронецъ — Selaginella helvetica *Link.*

Селви (тур.), кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Селвийка, кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Селвия (тур.), кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Селдерей, кервизъ, целина — Apium graveolens *L.*

Селемеки (тур.), майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Селеменкия (тур.), майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Селемики (тур.), майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Селешникъ — 1. абъдъ, бъзовина — Sambucus ebulus *L.*; 2. бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Селимъ (тур.) — 1. девисилъ, русалия — Heracleum sphondylium *L.*; 2. заря, русалия, смилъ, девисилъ — Levisticum officinale *Koch.*; 3. пастарнакъ — Pastinaca sativa *L.*

Селина, дивъ кервизъ, азмацукъ—Anthriscus cerefolium *Hoffm.*

Селинъ, селимъ, заря, русалия — Levisticum officinale *Koch.*

Селски тютюнъ, махорка — Nicotiana rustica *L.*

Семенякъ, влашки лукъ — Allium ascalonicum *L.*

Семизъ-оту (тур.), дебела мара — Sedum maximum *Sut.*

Сенгилагълъ (тур.), сама китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Сеневику (тур.), синя тинтява — Gentiana pneumonathe *L.*

Сенемекия (тур.) майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Сенемики (тур.), майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Серадела — Ornithopus sativus *Lk.*

Серпецъ, сърнецъ — Serratula tinctoria *L.*

Сефа (тур.), горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.* (= Convolvulus sepium *L.*).

Сибирска звъника, сибирско звънче — Campanula sibirica *L.*

Сибирски лукъ — Allium sibiricum *Willd.*

Сибирско звънче — Campanula sibirica *L.*

Сива боянка, боянка — Erysimum canescens *Roth.*

Сива върба, ива — Salix cinerea *L.*

Сива кощрява, гжсеничка — Setaria glauca *P. B.*

Сива мухоморка — Amanita mappa *Batsch.*

Сива плесень — Aspergillus glaucus *Lk.*

Сива припжтница, бѣлило, развързанче, изсипливче — Herniaria incana *Lam.*

Сива трева, бѣло поджбиче — Teucrium polium *L.*

Сивка, турия, поималка — Berteroa incana *DC.*

Сиво-червенъ млѣчникъ, телчарка — Polygala vulgaris *L.*

Сидефче (тур.), седефче — Ruta graveolens *L.*

Сидявкуто, чадърче, телеграфче, градинска поветица — Convolvulus tricolor *L.*

Сийрекъ (тур.), ленъ — Linum usitatissimum *L.*

Сикирка (тур.), фасуличе — Orobus *L.*

Силиврякъ — Haberlea rhodopensis *Friv.*

Силиния, горска теменужка — Viola silvatica *Fries.*

Силкинти-оту (тур.), *луличка* — Linaria vulgaris *Mill.*

Силникъ, урбаличе — Glechoma hederacea *L.*

Силтание оту (тур.), жълта тинтява — Gentiana lutea *L.* var. symphyandra *Murb.*

Сименъ-чиче (тур.), момина сълза — Convallaria majalis *L.*

Симинникъ, смилъ, сминъ — Helichrysum arenarium (*L.*) *DC.*

Симинокъ, смилъ, сминъ — Helichrysum arenarium (*L.*) *DC.*

Синаквици, сливи (порода) — Prunus domestica *L.*

Синамеки (тур.), майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Синамка, ябълка (порода) — Pirus malus *L.*

Синапово семе, бѣлъ синапъ, горчица — Sinapis alba *L.*

Синапъ — 1. хардалъ (тур.) — Sinapis *L.*; 2. бѣлъ синапъ, горчица — Sinapis alba *L.*; 3. полски синапъ — Sinapis arvensis *L.*; 3. черенъ синапъ — Brassica nigra *Koch.*

Сине цвѣте, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синекорка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Синецвѣтъ, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синехутка, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Сини звънчета — Campanula rotundifolia *L.*

Сини китки, ралица — Delphinium consolida *L.*

Сини кокошки, кандилка — Aquilegia vulgaris *L.*

Сини котки, съсънка, сънъ-сънъ котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Сини патладжани — Solanum melongena *L.*

Сини пърти, клинавица — Astragalus *L.*

Сини ралици, ралица — Delphinium consolida *L.*

Синигеръ, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Синилна трева — Crozophora tinctoria *Juss.*

Синилникъ — 1. ерихонска роза — Anastatica hierochuntica (*L.*) *Crtz.*; 2. сърпецъ — I s a t i s t i n c t o r i a *L.*

Синилниче, сърпецъ — Isatis tinctoria *L.*

Синилнички, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синиче, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Синка-трънка, трънка — Prunus spinosa *L.*

Синкава дзука — Juncus glaucus *Ehrh.*

Синкавица, синь лопенъ — Verbascum phoeniceum *L.*

Синковецъ, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синамеки (тур.), майчинъ листъ — Cassia acutifolia *Del.*

Синокъ, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синче, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Синчецъ — 1. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 2. горски синчецъ, синчецъ-бъклецъ — S c i l l a b i f o l i a *L.*

Синчецъ-бъклецъ, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Синь-бабинъ-бакалчецъ — Scilla bifolia *L.*

Синь бъкълчецъ, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Синь кремъ, градинска перуника — Iris germanica *L.*

Синь кренъ, градинска перуника — Iris germanica *L.*

Синь лопянъ — Verbascum phoeniceum *L.*

Синь минзухаръ, двуцвѣтенъ минзухаръ — Crocus biflorus *Mill.*

Синь одвратъ — Mercurialis ovata *Sternb.* et *Hoppe.*

Синь патлиджанъ — Solanum melongena *L.*

Синь пелинъ, дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Синь пръстъ — Delphinium consolida *L.*

Синь пржтъ. ралица — Delphinium consolida *L.*

Синь санталъ, бакамъ (тур.)— Haematoxylon campechianum *L.*

Синь-синь-бакълчецъ, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Синь слѣзъ, синя ружа — Lavatera thuringiaca *L.*

Сивь-сънъ-котка, съсънка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Синь трилистникъ, люцерна — Medicago sativa *L.*

Синь тжжъкъ, градинска перуника — Iris germanica *L.*

Синь шибой, шибой — Matthiola incana *R. Br.*

Синь ятерникъ, гължбови очици, потайниче — Hepatica triloba *Gilib.*

Синь лопянъ — Verbascum phoeniceum *L.*

Синьо-бѣло цвѣтенце, малъкъ зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Синьо връхче, синьоглавче — Succisa pratensis *Mch.*

Синьоглавче — Succisa pratensis *Mch.*

Синьо огнивче — Anagallis coerulea *Schreb.*

Синьо огниче — Anagallis coerulea *Schreb.*

Синьо сахатче — Passiflora coerulea *L.*

Синьоцвѣтна лупина — Lupinus angustifolius *L.*

Синьокорка, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*

Синя боровинка, гължбица — Vaccinium uliginosum *L.*

Синя-бѣла тинтява — Gentiana pneumonathe *L.*

Синя градинска перуника — Iris germanica *L.*

Синя гжжва — Sesleria coerulea *Scop.*

Синя диря, главица, агрия — Dactylis glomerata *L.*

Синя жлътка, синя жлъчка, водопийка — Cichorium intybus *L.*

Синя жлъчка, водопийка — Cichorium intybus *L.*

Синя злъчка, водопийка — Cichorium intybus *L.*

Синя йордечина, патета — Iris sintenisii *Jka.*

Синя китка, воловодецъ — Orobanche *L.*

Синя лугачка, чесалка — Dipsacus *L.*, D. Fulonum *L.* и др.

Синя луцерна, люцерна — Medicago sativa *L.*

Синя люляка, вечерникъ — Hesperis matronolis *L.*

Синя метла, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синя метличина, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синя метлянка, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синя млѣчка, синя жлъчка, водопийка — Cichorium intybus *L.*

Синя модрица, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синя перунига, градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*

Синя перуника, градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*

Синя ружа — 1. градинска перуника, тжжекъ — Iris germa-

nica *L.*; 2. тюрингска ружа — Lavatera thuringiaca *L.*

Синя слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Синя тинтява — Gentiana *L.*: 1. прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*; 2. блатна тинтява — Gentiana pneumonathe *L.*; 3. пролѣтна тинтява — Gentiana verna *L.* и др.

Синя чубрица, дива чубрица — Satureja coerulea *Jka.*

Синя шапка, сама китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Синя шапчица, сама китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Синя шапчица градинска, сама китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Синявица, синчецъ — Scilla bifolia *L.*

Синявици, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Синяга, вѣтърниче — Jasione heldreichii *B. et O.*

Синякъ — 1. метличина — Centaurea cyanus *L.*; 2. усойниче, лисича опашка — Echium vulgare *L.*

Синяче, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Синячка, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Сипаница, поималка, игловръхъ — Allyssm *L.*

Сипанче, припжтница, изсипливче — Herniaria glabra *L.*

Сираче — 1. синь минзухаръ — Crocus pallasianus *Harb.*; 2. — Merendera sobolifera *C. A. M.*

Сирище — 1. бѣло енювче — Galium mollugo *L.*; 2. енювче — Galium verum *L.*

Сирка, хинапъ (тур.) — Zisyphus vulgaris *L.*

Сирогриска млѣчница, хлѣб-

Сирокъ, метла — Sorghum vulgare *L.*

Сиротица — Gratiola officinalis *L.*

Сита, дзука — Juncus *L.*, Juncus compresus *Jacq.* и др.

Ситенъ вишнапъ, дива вишня — Prunus chamaecerasus *Jacq.*

Ситенъ синчецъ, полско великденче — Veronica agrestis *L.*

Ситенъ трифилъ, полска детелина — Trifolium arvense *L.*

Ситка, камъшъ — Scirpus lacuster *L.*

Ситна бѣлика, горунъ, зименъ джбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Ситна власица — Eragrostis minor (*L.*) *Host.*

Ситна детелина, пълзяща детелина — Trifolium repens *L.*

Ситна граница, йозъ — Quercus pubescens *Willd.*

Ситна гранъ, йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Ситна гущерка, обичниче, диви кошнички — Thalictrum minus *L.*

Ситни мешета, парички, очици — Bellis perennis *L.*

Ситница, дзука — Juncus compressus *Jacq.*

Ситно помниче — Myosotis stricta *Link.*

Ситно цвѣте, росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Сифа (тур.), вечерница — Mirabilis jalapa *L.*

Скаленъ равнецъ, жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*

Скалиста поималка — Alyssum orientale *Ard.*

Скалистъ кулакъ, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Скална миризливка — Calamintha acinos *Clairv.*

Скална млѣчка — Euphorbia rupestris *Friv.*

Скандали, черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*, M. nigra *L.*

Скачулки, ралица — Delphinium consolida *L.*

Скипидаръ, сакъзъ, сакъзово дърво — Pistatia terebinthus *L.*

Скокотица, клокочъ — Staphyllea pinnata *L.*

Скопирниче — 1. обикновено лютиче — Ranunculus acer *L.*; 2. пълзяще лютиче — Ranunculus repens *L.*

Скорогойка, копринарка — Phlomis pungens *Willd.*

Скоруша — 1. мукиня — Sorbus aria (*L.*) *Crantz.*; 2. офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*; 3. оскруша — Sorbus domestica *L.*; 4. брекиня — Sorbus torminalis (*L.*) *Crantz.*

Скорчина, брадица, козица — Tragopogon pratense *L.*

Скреба, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Скребаръ — 1. повитъ — Clematis vitalba *L.*; 2. нокътъ, орлови нокти—Lonicera caprifolium *L.*

Скребъръ — 1. повитъ — Clematis *L.*; 2. нокътъ, орлови нокти — Lonicera *L.*, L. caprifolia *L.*, L. etrusca *Savi*; 3. имелъ — Viscum album *L.*

Скрежъ — 1. бутурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*; 2. кукурякъ — Helleberus odorus *W. K.*

Скрипалецъ, плюскавиче — Silene inflata *L.*

Скрипелецъ, спаржа, вилина коса — Asparagus officinalis *L.*

Скрипецъ, козачъ, припънка— Cantharellus cibarius *Fries.*

Скрипка — Smilax excelsa *L.*

Скрипци, козачъ, припънка — Cantharellus cibarius *Fries.*

Скрофула, живиниче, разгонъ — Scrophularia nodosa *L.*

Скруша, скоруша — Sorbus domestica *L.*

Скръбна върба, печална върба Salix babylonica *L.*

Скрибецъ, скрипка — Smilax excelsa *L.*

Скрипалка, плюскавиче — Silene inflata *L.*

Скрипка — Smilax excelsa *L.*

Скърбица — Myagrum perfoliatum *L.*

Скърбуцъ-скърбуцъ-платънце, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Скърбяща върба, плачуща върба — Salix babylonica *L.*

Слабинки, люлякъ — Syringa vulgaris *L.*

Слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*

Слабъ боръ, клекъ — Pinus mughus *Scop.*

Сладица, сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*

Сладка гжба, безсрамна гжба — Phallus impudicus *L.*

Сладка детелина, грашица, еспарзетъ — Onobrychis sativa *L.*

Сладка зелка, кремушъ, чесънова трева—Alliaria officinalis *DC.*

Сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Сладка папура — 1. сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*; 2. сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Сладка папъръ, сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*

Сладка рѣпа — Brassica napus *L.* var. esculenta *DC.*

Сладка трева, лобода — Atriplex hortensis *L.*

Сладка череша — Prunus avium *L.*

Сладки коренъ, сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*

Сладко дърво, сладникъ, сладъкъ коренъ—Glycyrrhiza glabra *L.*

Сладко клинавче, клинавче, сграбиче — Astragalus glycyphyllos *L.*

Сладко коренче — 1. сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*; 2. сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Сладководна скарида, живиниче, разгонъ — Scrophularia nodosa *L.*

Сладкъна, самобойка, урбаличе — Glechoma hederacea *L.*

Сладникъ — Glycyrrhiza glabra *L.*, G. echinata *L.*

Сладуниче, медуница, меча пита — Pulmonaria officinalis *L.*

Сладувче, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Сладунъ — 1. сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*; 2. благунъ, унгарски джбъ — Quercus conferta *Kit.*

Сладунякъ, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Сладъкъ коренъ — 1. сладникъ — Glycyrrhira glabra *L.*; 2. сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Сладъкъ сакъзъ — Pistatia lentiscus *L.*

Слaменка — Diplachne serotina (*L.*) *Link.*

Сламка, каначка, меке — Impatiens balsamina *L.*

Сланопаджа — 1. ахладка круша, каменица — Pirus amygdaliformis *Kit.*; 2. мукиня — Sorbus aria (*L.*) *Crantz*

Сланотокъ, нахутъ (тур.) — Cicer arietinum *L.*

Слантокъ, сланутъкъ, нахутъ — Cicer arietinum *L.*

Сланутъкъ, нахутъ (тур.) — Cicer arietinum *L.*

Сланутъ, сланутъкъ, нахутъ

Слаторъ, страторъ, червенъ ширъ — Amaranthus paniculatus *L.*

Слатуръ, страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Слачецъ — 1. поветица — Convolvulus arvensis *L.*; 2. поветиченъ лисецъ, фасуличе — Polygonum convolvulus *L.*; 3. голѣмъ зимзеленъ — Vinca major *L.*

Слачица, черенъ синапъ — Brassica nigra *Koch.*(=Sinapis nigra *L.*).

Слачка, поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Слепка, шекерче — Nonnea pulla *DC.*

Слива — Prunus domestica *L.*

Слива бардачка (порода) — Prunus domestica *L.*

Слива трънка, трънка — Prunus spinosa *L.*

Слимецъ, лимецъ — Triticum spelta *L.*

Слити-коса — 1. горицвѣтъ — Adonis aestivalis *L.*; 2. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L*

Слити коса пролѣтна, гороцвѣтъ — Adonis vernalis *L.*

Слободона вдовица, богородичка — Aster chinensis *L.*

Слоново дърво — Phytelephas macrocarpa *R. P.*

Слъзница, жълтина, алтънче— Chrysosplenium alternifolium *L.*

Слънцеликъ, шумкавче — Pulicaria dysenterica *Bernh.*

Слънцогледъ, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Слънчева млѣчка — euphorbia helioscopia *L.*

Слънчева росица, росянка — Drosera rotundifolia *L.*

Слънчева сестра, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Слънчево око, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Слънчеликъ, шумкавче — Pu-

Слънчова любовница, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Слънчова майка, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Слънчовница, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Слънчовъ млѣчокъ, воловодецъ, лехусниче — Orobanche *L.*

Слънчогледенъ млѣчокъ — Euphorbia helioscopia *L.*

Слънчогледна млѣчка — Euphorbia helioscopia *L.*

Слънчогледница млѣчка — Euphorbia helioscopia *L.*

Слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Слѣзене, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Слѣзенка — 1. слѣзъ, камилякъ — Malva *L.*; 2. ружа—Althaea officinalis *L.*; 3. дива ружа — Althaea pallida *W. K.*

Слѣзенъ — 1. слѣзъ, камилякъ — Malva *L.*; 2. плешчица, овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*; 3. индреше — Pelargonium roseum *Willd.*

Слѣзовка — 1. шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*; 2. синя ружа — Lavatera thuringiaca *L.*

Слѣзъ — 1. камилякъ — Malva *L.*; 2. мушкато — Pelargonium *L.*

Слѣпий-мажъ, винче, паче гнѣздо — Anchusa officinalis *L.*

Слѣти-коса — 1. горицвѣтъ — Adonis *L.*; 2. кукувича прежда, вилина коса — Cuscuta epithimum *L.*; 3. дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*; 4. лютиче — Ranunculus acer *L.*; 5. дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Слѣти-коса пролѣтна, горицвѣтъ — Adonis vernalis *L.*

Слязъ, камилякъ, окрелче — Malva vulgaris *Fries.*, M. silvestris *L.*

Смакногащъ, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perfora-

Смерика, хвойна — Juniperus communis *L.*

Смилка, кайсия, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Смилчецъ, смилъ — Helichrysum arenarium *DC.*

Смилъ — 1. жълтъ смилъ — Halichrysum arenarium *DC.*; 2. бѣлъ смилъ, бѣлъ сминъ — Antennaria dioica *Gärtn.*; 3. селимъ (тур.), русалка — Levisticum officinale *Koch.*; 4. вратига — Tanacetum vulgare *L.*

Смилъ-оту (тур), млѣчка — Euphorbia *L.*, E. cyparissias *L.*

Смилъ трева — 1. бѣлъ смилъ, бѣлъ сминъ — Antennaria dioica *Gärtn.*; 2 жълтъ смилъ — Helichrysum arenarium *DC.*

Сминду — 1. морачъ, резане (тур.) — Foeniculum officinale *All.*; 2. тилчецъ, тилъ—Trigonella coerulea *Ser.*

Сминдухъ — 1. ясминъ — Jasminium officinale *L.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*; 3. тилчецъ, тилъ—Trigonella besseriana *Ser.*

Сминдъ, морачъ, резане (тур.) — Foeniculum officinale *All.*

Сминкецъ — Helichrysum arenarium *DC.*

Сминъ — 1. бѣлъ сминъ — Antennaria dioica *Gärtn.*; 2. хрущелка, жълтъ ясминъ — Jasminum fruticans *L.*; 3. бѣлъ ясминъ — Jasminum officinale *L.*; 4. безсмъртниче, неувѣхче — Xeranthemum annuum *L.*

Смирдаръ — Rhododendron myrtifolium *Sch. Ky.*

Смирна, балзамово дърво — Balsamodendron myrrha *Nees.*

Смирно — Balsamodendron myrrha *Nees.*

Смирново дърво — Balsamodendron myrrha *Nees.*

Смоквина билка, миризливка, богородиче — Calamintha officinalis *Moench.*

Смокволистна куча лобода — Chenopodium ficifolium *Sm.*

Смокина — Ficus carica *L.*

Смокиня — Ficus carica *L.*

Смоковица — Ficus carica *L.*

Смоковница — Ficus carica *L.*

Смоковъ хлѣбъ, змиярникъ, козлецъ, змийско грозде — Arum maculatum *L.*

Смокъ, ливадна метличина — Centaurea jacea *L.*

Смохтило, жълта какула, медакъ — Salvia glutinosa *L.*

Смоякъ, сама-китка, омаякъ, ядиче — Aconitum cammarum *Jacq.*

Смрадлива трева, струпейниче, вонеща лобода — Chenopodium vulvaria *L.*

Смрадливо дърво, офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L*

Смрадлечъ, смрадлика, тетра (тур.) — Rhus cotinus *L.*

Смрадлика — 1. пѣсъкиня, гроздена череша — Prunus padus *L.*; 2. плюскачъ — Colutea arborescens *L.*; 3. тетра (тур.) — R h u s c o t i n u s *L.*; 4. офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Смрадлякъ, смрадлика, тетра (тур.) — Rhus cotinus *L.*

Смрека, хвойна — Juniperus *L.*, J. communis *L.* и др.

Смрика, хвойна — Juniperus *L.*

Смръделика, плюскачъ — Colutea arborescens *L.*

Смръдика, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Смръдлика — 1. плюскачъ — Colutea arborescens *L.*; 2. птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Смръчъ — Picea excelsa *Link.*

Смухилка, жълта какула, медакъ — Salvia glutinosa *L.*

Смърданъ, чистецъ, ранилистъ, ялешъ — Stachys *L.*

Смърделика, плюскачъ — Colutea arborescens *L.*

Смърдечка — 1. червенушка — Boletus edulis *Fries*; 2. срамна гжба — Phallus impudicus *L.*

Смърдечкова гжба, червенушка — Boletus edulis *Fries.*

Смърдешка — 1. плюскачъ — Colutea arborescens *L.*; 2. офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Смърдлива дрипавка — Crepis foetida *L.*

Смърдливо дърво, офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Смърдливъ въртипопъ — Anthemis cotula *L.*

Смърдлика — 1. плюскачъ — Colutea arborescens *L.*; 2. офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Смърдушка, зайча стжпка — Geum urbanum *L.*

Смъркъ, смърчъ — Picea excelsa (*L.*) *Link.*

Смърча, смърчъ — Picea excelsa (*L.*) *Link.*

Смърчова папрать — Aspidium dryopteris (*L.*) *Baumg* (= Nephrodium dryopteris (*L.*) *Baumg.*

Смърчъ — Picea excelsa (*L*). *Link.*

Смърчя — Picea excelsa (*L.*) *Link.*

Смѣнливолистно алтънче, жълтакъ — Chrysosplenium alternifolium *L.*

Смѣсна китка, брадатъ карамфилъ — Dianthus barbatus *L.*

Смѣшилка гжба, срамна гжба — Phallus impudicus *L.*

Снахица — Picris hieracioides *L.*

Снитъ, дяглица, каплинка — Aegopodium podagraria *L.*

Снѣжна буца, калина, картопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Снѣжна китка, калинка, картопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Снѣжна топка, калинка, картопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Снѣжна ягода, шикерче, маргаритъ — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Снѣжникъ, калина, картопъ (тур.) — Viburnum opulus *L.*

Снѣжниче, кокиче — Galanthus elvesii *Hoock.*

Снѣжно кокиче, кокиче — Galanthus elvesii *Hoock.*

Совлѣкъ, повeтица — Convolvulus arvensis *L.*

Сокле, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Соколникъ, бѣснурка, румянка, стръвниче, миши уши — Hieracium pilosella *L.*

Соколче, метличина — Centaurea cyanus *L.*

Сокървиче, кървавиче — Lychnis (Agrostemma) coronaria *Lam.*

Солика, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Солинка — Salicornia herbacea *L.*

Солинока — Salicornia herbacea *L.*

Солно зеле, вълмо — Salsola kali *L.*

Солтанка, пирамидална топола — Populus pyramidalis *Roz.*

Солунски трънъ, акация, салкъмъ — Robinia pseudacacia *L.*

Солънка — Salicornia herbacea *L.*

Солянка — Salicornia herbacea *L.*

Сонцогледъ, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Securityолко, стратoръ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Securityолче, мисирекъ — Polygonum orietale *L.*

Securityолъ, страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Securityолянъ, елда — Fagopyrum esculentum *Moench.* (= Polygonum fagopyrum *L.*); 2. пиперече, лисецъ — Polygonum persicaria *L.*

Соргунъ, ива — Salix cinerea *L.*

Соса, горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*

Соунчогледъ, слънчогледъ — Helianthus annuus *L.*

Сочиво, фасулъ, бобъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Сочио, фасулъ, бобъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Соя — Soja hispida *Moench.*

Спадикосъ, горoцвѣтъ, слѣтикоса — Adonis vernalis *L.*

Спанаково цвекло, пазия — Beta vulgaris *L.* var. cicla *L.*

Спанакъ — 1. чувенъ, дивъ спанакъ — Chenopodium bonus henricus *L.*; 2. градински киселецъ — Rumex patientia *L.*; 3. обикновенъ спанакъ — Spinacia oleracea *Mill.*

Спарангелъ, спаржа, вилина метла, калинка — Asparagus *L.*, A. officinalis *L.*

Спаранги, спаржа, вилина метла — Asparagus officinalis *L.*

Спаргелъ, спаржа, вилина метла — Asparagus officinalis *L.*

Спаржа, вилина метла, зайча сѣнка — Asparagus *L.*, A. o f f i c i n a l i s *L.*, A. tenuifolius *Lam.* и др.

Спаришъ, бубакярка — Senecio vernalis *W. K.*

Спержъ, гърлица — Statice limonium *L.*

Спираленъ жабунякъ, глиноза — Spirogyra *sp. div.*

Спирална валиснерия — Valisneria spiralis *L.*

Спирална водорасълъ, глиноза — Spirogyra *sp. div.*

Сплескана дзука — Juncus compessus *Ehrh.*

Спорежъ — 1. равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. бубакерка, кръстецъ — S e n e c i o *L.*, S. vulgaris *L.*, S. vernalis *W. K.*

Споречъ, върбинка — Verbena officinalis *L.*

Спорешъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Спорица, върбинка — Verbena officinalis *L.*

Споричи, върбинка — Verbena officinalis *L.*

Споришъ — 1. спорежъ, бубакерка — Senecio vulgaris *L.*; 2. върбинка — Verbena officinalis *L.*

Спорище — 1. кръстецъ — Senecio vernalis *W. K.*; 2. спорежъ — Senecio vulgaris *L.*

Спорка, плешчица, овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moeuch.*

Спорниче — Veronica spuria *L.*

Спразукъ — Allium atropurpureum *W. K.*

Спражъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Спрежъ дива, гороцвѣтъ, слѣти-коса — Adonis vernalis *L.*

Спрежъ, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Сравниче деветь пжти — 1. поималка, турия — Berteroa incana *DC.*; 2. икотникъ — Farsetia clypeata *R. Br.*

Срамежлива мимоза — Mimosa pudica *L.*

Срамежливка — Mimosa pudica *L.*

Срамежливче, морковъ — Daucus carota *L.*

Срамежличе, орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Срамецъ, морковъ — Daucus carota *L.*

Срамижливче, морковъ — Daucus carota *L.*

Срамлива мимоза — Mimosa pudica *L.*

Срамливче, срамушка, срамниче женско — Orlaya grandiflora *Hoffm.*

Срамна гжба — Phallus impudicus *L.*

Срамниче — 1. морковъ — D a u c u s c a r o t a *L.*; 2. девесилъ русалия, меча стжпка — Heracleum *L.*; 3. бѣлъ дивисилъ — Laserpitium latifolium *L.*; 4. срамежлива мимоза — Mimosa pudica *L.*; 5. срамниче женско — Orlaya grandiflora *Hoffm.*; 6. орѣхче, тжжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Срамулка, морковъ — Daucus carota *L.*

Срамъ — 1. морковъ — Daucus carota *L.*; 2. бѣлъ дивисилъ — Laserpitium latifolium *L.*

Срастниче, часовникъ — Passiflora coerulea *L.*

Срастоцвѣтъ, часовникъ — Passiflora coerulea *L.*

Срастникъ, зарастниче, черенъ оманъ — Symphytum officinale *L.*

Сребрецъ, бѣла топола — Populus alba *L.*

Сребриста върба, бѣла върба — Salix alba *L.*

Сребриста топола, бѣла топола — Populus alba *L.*

Сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*

Сребролистна върба, бѣла върба — Salix alba *L.*

Сребролистна липа — Tilia argentea *Desf.*

Сребролистна топола, бѣла топола — Populus alba *L.*

Сребъренъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*

Сребъренъ петолистникъ, сребролистенъ очиболецъ — Potentila argentea *L.*

Сребърна липа, бѣла липа — Filia argentea *L.*

Сребърна острица — Carex canescens *L.*

Сребърна топола, бѣла топола — Populus alba *L.*

Сребърникъ — Dryas actopetala *L.*

Сребърница — Dryas octopetala *L.*

Срекя, череша — Prunus avium *L.*

Срѣдень жиловлакъ — Plantago media *L.*

Срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*

Срѣденъ жиловникъ — Plantago media *L.*

Срѣднолистенъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*

Срѣшниче, вечерниче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Срѣщичи, вечерниче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Срѣшище — Ajuga laxmanni *Benth.*

Срѣщникъ, динче — Sanguisorba minor *L.*

Срѣщниче, вечерниче — Ajuga laxmanni *Benth.*

Ставиче, голѣма прешлица, голѣмъ хвощъ, самодивски свѣщи — Equisetum telmateja *Ehrh.* (= Equisetum maximum *Lam.*)

Ставниче, прешлица, хвощъ — Equisetum *L.*, E. arvense *L.*

Ставякъ, прешслица, хвощъ — Equisetum *L.*, E. arvense *L.*

Сталийска ружа, ружа — Althaea officinalis *L.*

Стамболски здравецъ, индрише — Pelargonium roseum *Willd.*

Стамболче, тодорка, гиргина, — Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*

Старецъ, кривъ дѣдо, конски зжбъ — Erythronium dens canis *L.*

Старо билье — 1. копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*; 2. бела-дона, развалниче — A t r o p a b e l a d o n n a *L.*

Старо цвѣте, жълтъ смилъ — Helichrysum arenarium *DC.*

Randodupka, гороцвѣтъ, слѣти коса — Adonis *L.*

Старчецъ — Thlaspi *L.*, Th. perfoliatum *L.*

Стежакъ, йозъ,ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Стежаръ, йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Стежеръ, йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*; 2. горунъ, зименъ джбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Стежъ, йозъ, ситна граница — Quecus pubescens *Willd.*

Стелникъ, зановецъ, грозданка — Cytisus hirsutus *L.*

Стенна гладница — Draba muralis *L.*

Стенна куча лобода — Chenopodium murale *L.*

Стенна рунянка — Hieracium murorum *L.*

Стененъ лишей — Xanthoria parietina *L.*

Стенно глухарче — Taraxacum seretinum Poir.

Стенно изтравниче — Asplenium ruta muraria *L.*

Стожаръ джбъ, лѣтенъ джбъ, бѣликаръ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Стойка, момкова сълза, одраки — Polygonatum officinale *All.*

Столиста роза — Rosa centifolia *L.*

Столиста ружа, градинска ружа — Althaea rosea *Cav.*

Столистенъ тръндафилъ — Rosa centifolia *L.*

Столистна роза — Rosa centifolia *L.*

Столистна ружа, градинска ружа — Althaea rosea *Cav.*

Столистна шипка, трьндафилъ, роза — Rosa centifolia *L.*

Столѣтникъ — Agave americana *L.*

Стравиче, крайводникъ — Sium angustifolium *L.* (= Berula angustifolia *Koch.*).

Стравниче, горска поточарка, горски мокришъ — Nasturtium silvestre *R. Br.*

Стражакъ, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Стражица, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Страниче, бѣснурка, румянка, стрьвниче, миши уши — Hieracium pilosella *L.*

Страторецъ, воловодецъ, лехусниче — Orobanche *L.*

Страторче, страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Страторъ — 1. червенъ щиръ — Amaranthus *L.*, A. paniculatus *L.*; 2. пѣтлювъ гребенъ — Celsia cristata *L.*

Стратулъ, страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Стратуръ, щиръ — Amaranthus *L.*

Страхливче — 1. гълѫбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib*); 2. крѣхка папрать, магданозова папрать — Cystopteris fragilis *Bernh.*

Страшникъ — 1. страшниче — Acanthus longifolius *Host*; 2. богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*; 3. изтравниче — Asplenium trichomanes *L.*; 4. паламида — Cirsium arvense *L.*; 5. челядникъ — Echinops sphaerocephalus *L.*; 6. блатна коприва, ка-

Страшниче — 1. страшникъ — Acanthus longifolius *Host.*; 2. стенно изтравниче — Asplenium ruta muraria *L.*; 3. изтравниче — Asplenium trichomanes *L.*; 4. челядникъ — Echinops sphaerocephalus *L.*; 5. гълѫбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*); 6. блатна незабравка, блатно помниче — Mysotis palustris *With.*; 7. обикновенъ мъхъ — Polytrichum commune *Hedw.*

Страшничи — Acanthus longifolius *Host.*

Стрела — Sagittaria sagittifolia *L.*

Стрелникъ — Sagittaria sagittifolia *L.*

Стрелолистъ — Sagittaria sagitifolia *L.*

Строченъ — Ephedra distachya *L.* (= Ephedra vulgaris *Rich.*).

Струмишко цвѣте, лютиче — Ranunculus acer *L.*

Струпейче — Clinopodium vulgare *L.* (= Calamintha clinopodium *Moris.*).

Струпениче, гърличе, мерджанче, свински яголи — Chenopodium virgatum *L.*

Стрьвниче, румянка, бѣснурка, миша опашка — Hieracium pilosella *L.* и др.

Стрьхличе, гълѫбови очички, потайниче — Hepatica triloba *Gilib.*

Стрьшничи, гълѫбови очички, потайниче — Hepatica triloba *Gilib.*

Студеница — Pyrethrum *W.*

Студното, арменци — Silene otites *L.*

Стухажъ, богородични свѣщи, свѣщици — Gentiana asclepiadea *L.*

Стъблена решетка — Carlina vulgaris *L.*

Стъкленка — Salicornia her-

Стъргукъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Стъргукъ-стъргукъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Стъргукъ-стъргукъ-платанце, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Стжпка, нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Сукнарска чешлика, чесалка — Dipsacus fullonum *L.*

Сукръвица — Lychnis flos cuculi *L.*

Сукървиче, руменка, свиларка — Lychnis flos cuculi *L.*

Сулиджанъ-оту (тур.), русание — Artemisia vahliana *Kostel.*

Суличний жиловлѣкъ, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Султанъ-оту (тур.), бъзовина, бъзъ — Sambucus ebulus *L.*

Сулуджанъ-оту (тур.), глистна трева — Artemisia cina *Berg.*

Сулуджийка, круша (порода) — Pirus communis *L.*

Суница — 1. плюскавица — Fragaria collina *Ehrh.*; 2. горска ягода — Fragaria elatior *Ehrh.*

Суници, брусница, червени боровинки — Vaccinium vitis idaea *L.*

Суровица, бѣликаръ, лѣтенъ джбъ, граница — Quercus pedunculata *Ehrh.*

Сурѣпица — 1. злина — Barbarea vulgaris *L.*; 2. рѣпа — Brassica oleracea *L.* var rapa *L.*

Сусазъ, водолюба — Butomus umbellatus *L.*

Сусакъ, кратуна — Cucurbita lagenaria *L.* (= Lagenaria vulgaris *Ser.*).

Сусамика, каначка, меке (тур.) — Balsamina hortensis *DC.* (= Impatiens balsamina *L.*).

Сусамъ — Sesamum orientale *L.*

Суха мариика — Scutellaria altissima *L.*

Сухи цвѣтъ, безсмъртниче, невѣхниче — Xeranthemum annuum *L.*

Сухогризка — Amanita vaginata *Bull.*

Сухо поджбиче, бѣло поджбче — Teucrium polium *L.*

Сухо поджбче, бѣло поджбиче — Teucrium polium *L.*

Сухо помниче — Myosotis collina *Hoffm.*

Сухо-умрѣло, безсмъртниче, невѣхниче — Xeranhemum annuum *L.*

Сухо цвѣте, жълтъ смилъ — Helichrysum arenarium *DC.*

Сухорѣпица, фий, бурчакъ — Vicia sativa *L.*

Сухъ караянъкъ, гръмотрънъ, шилободъ — Ononis spinosa *L.*

Сухъ осенъ, мжждрѣнъ, бѣлъ ясенъ — Fraxinus ornus *L.*

Сучерка, съсерка — Marrubium peregrinum *L.*

Сучи-тъчи, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Сучи-тъчи-тегавецъ, срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*

Сушанъ — 1. шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*; 2. разпукниче — Chaerophyllum temulum *L.* и др.; 3. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Сушеница — 1. бѣлъ сминъ, бѣла гвачка — Antennaria dioica *Gärtn.*; 2. безсмъртниче — Xeranthemum annuum *L.*

Съвлакъ, поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Съвлѣкъ — 1. полска поветица — Convolvulus arvensis *L.*; 2. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Сърж-койру (тур.), лопенъ,

Съкаменица, бѣла черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*

Съкъски, тиквички (за пълнене) — Cucurbita melopepo *L.*

Сълзица — 1. треперушка — Briza *L.*; 2. Melica uniflora *Betz.*

Сънни-мръкния, бѣла водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Сънка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Сънкотка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatllla vulgaris *Mill.*).

Сънотворенъ макъ, градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Сънъ-сънъ-котка, съсънка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Сърбогжска, шипка — Rosa canina *L.*

Сърганъ, гръцка коприва, дребна коприва — Urtica urens *L.*

Сърдечникъ, мокришъ — Cardamine pratensis *L.*

Сърдцеболево билье — 1. бѣлъ очиболецъ — Potentilla alba *L.*; 2. пълзящъ очиболецъ — Potentilla reptans *L.*

Сърдцеболецъ, очиболецъ, прозориче — Potentilla *L.*

Сърдцеболка, планински очиболецъ — Potentilla tormentilla *Schrank.*

Сърдцеболово билье, шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Сърдчице — Dicentra spectabilis *L.* (= Diclytra spectabilis *L.*).

Сърначъ, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Сърндакъ, червенушка, манатарка — Boletus edulis *Fr.*

Сърненка — Hydnum imbricatum *L.*

Сърнела — Lepiota procera *Scop.*

Сърника — Bromus sterilis *L.*

меница — Pirus amygdaliformis *Kit.*

Сърпецъ — 1. синилникъ — Isatis tinctoria *L.*; 2. сърпица — Serratula tinctoria *L.*

Сърпица, синилникъ — Isatis tinctoria *L.*

Сърповидна люцерна — Medicago falcata *L.*

Сърповидна папрать, навалниче — Aspidium lonchitis (*L.*) *Sw.*

Сърпъ, пиявица, разтавиче — Hippuris vulgaris *L.*

Сърчаникъ, синьо-бѣла тинтява — Gentiana pneumonanthe *L.*

Сърчьово билье, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Съсанка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Съселка, съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.*

Съселче, сьсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.*

Съселъ — 1. вълчецъ, магарешки бодилъ — Carduus crispus *L.*; 2. съсънка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Съсель котка, съсънка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*)

Съсерка — 1. бодлика, бѣла метла — Marrubium peregrinum *L.*; 2. пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Съсълъ котка, сънъ-сънъ-котка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Съсънка — 1. горска съсънка — Anemone nemorosa *L.*; 2. полска съсънка — Anemone pratensis *L.*; 3. сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*).

Съсънкотка — 1. полска съсънка — Pulsatilla pratensis *Mill.*; 2. обикн. съсънка — Pulsatilla vulgaris *L.*

Съсънъ — 1. сладкови ...

tensis *Mill.*; 3. обикнов. съсънка — Pulsatilla vulgaris *Mill.*

Сѣдянка, градинска поветица, чадърче — Convolvulus tricolor *L.*

Сѣкирка — Orobus *L.*

Сѣкирче — 1. шекерче — Lathyrus *L.*; 2. пролѣтна сѣкирка — Orobus vernus *L.* и др.

Сѣнка, спаржа, вилина метла — Asparagus officinalis *L.*

Сѣниковидна рунянка — Hieracium umbellatum *L.*

Сѣновецъ, мантийка — Kohlrauschia prolifer *Kth.* (= Tunica prolifera *Scop.*).

Сѣнокласица — Cynosurus cristatus *L.*

Сѣнокласъ — Cynosurus cristatus *L.*

Сѣноклацъ — Cynosurus cristatus *L.*

Сѣродриска, млѣчница гжба, хлѣбница — Lactarius subdulcis *Bull.*

Сѣрско цвѣкье, богородиче — — Aster chinensis *L.*

Сѣчена трева — 1. равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*; 3. лининвче, противиче — Lysimachia nummularia *L.*; 4. кървавиче — Lychnis coronaria *Lam.*

Сѣчено билье — 1. равнецъ — Achillea millefolium *L.*; 2. горещникъ — Ajuga genevensis *L.*; 3. пълзящъ горещникъ — Ajuga reptans *L.*; 4. лисича опашка, усойниче — Echium vulgare *L.*; 5. жълта тинтява — Gentiana lutea *L.*; 6. зърника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L.*; 7. живиниче, усоиче — Prunella vulgaris *L.*; 8. кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Сѣченъ буренъ, тинтява, прострѣлъ — Gentiana cruciata *L.*

Сюнгеръ, кокоши гребенъ, реси — Clavaria *L.*

Сютъ-сюзедже (тур.), кокоши гребенъ, реси — Clavaria.

Сясъ, бѣлъ слѣзъ — Malva vulgaris *Fries.*

Сяхтаре (тур.), росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Сжклица, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Сжщинска лоза — Vitis vinifera *L.*

Сжщинската лозова плесень — Oidium tuckri *Berk.* (= Uncinula necator *Burr.*).

Сжщинска лайка, лайка, лайкучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Сжщинска мана — Erysiphe communis *Link.*

Сжщински анасонъ — Pimpinella anisum *L.*

Сжщински кимионъ — Carum carvi *L.*

Сжщъ *шафранъ* — Crocus sativus *L.*

Т

Табакъ, тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Табани, смокини (плодоветѣ) трънъ, *шилободъ* — Ononis spinosa *L.*

Табашка метла — Centaurea

Таволникъ, ливадникъ, орѣхче — Spiraea filipendula *L.*

Тайникъ — Listera ovata *R. Br.*

Тайшанъ-чалж (тур.) — Astragalus *L.*

Таменуга, теменуга, любика — Viola *Tourn.*

Тамянниче, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Тамянуга, теменуга — Viola *Tourn.*

Тамянче, розмаринъ, ливанче — Rosmarinus officinalis *L.*

Тамиянъ — Cistus landaniferus *L.* и др.

Таракъ-оту (тур.), чесалка, лугачка — Dipsacus laciniatus *L.*

Таралежка, бодливъ кактусъ — Echinocactus horisothallonius *L.*

Таралежъ трънъ, челядникъ — Echinops sphaerocephallus *L.*

Таралежче, ежова главичка, рѣзавецъ — Sparganium simplex *Huds.*

Тарица, лазаркиня — Asperula *L.*

Тарусъ — 1. ружа — Althaea officinalis *L.*; 2. тархосъ, естрагонъ — Artemisia dracunculus *L.*

Тарфа, ракидивица — Tamarix pallasii *Desv.*

Тархосъ, естрагонъ — Artemisia dracunculus *L.*

Тархусъ, естрагонъ — Artemisia dracunculus *L.*

Тарчинъ, канела — Cinnamomum zeylanicum *Breyn.*

Таръликка, трънка — Prunus spinosa *L.*

Татарка, елда — Fagopyrum esculentum *Moench* (= Polygonum fagopyrum *L.*).

Татарски босилекъ, пролѣзъ — Mercurialis annuua *L.*

Татарски нокеть — Lonicera tatarica *L.*

Татарски скребъръ, нокеть Lonicera tatarica *L.*

Татарско грозде — 1. мерузалка, червено францускo грозде — Ribes rubrum *L.*; 2. кръвоцвѣтно францускo грозде — Ribes sanguineum *Pursh.*

Татаръ-курду (тур.), блатна незабравка, блатно помниче — Myosotis palustris *With.*

Татлж-пелинъ (тур.), жълтъ равнецъ — Achillea clypeolata *Sm.*

Татула, татулъ — Datura stramonium *L.*

Татулецъ, татулъ — Datura stramonium *L.*

Татулина, татулъ — Datura stramonium *L.*

Татулъ — Daturra stramonium *L.*

Таушанче (тур.), лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Таушанъ-чиче (тур.), лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Тафланъ, лавровишня, зеленика — Prunus laurocerasus *L.*

Таханъ (тур.), сусамъ — Sesamum orientale *L.*

Тацетъ, жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Таянъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Твърда пшеница — Triticum durum *L.*

Твърда пърхудка, пърхавица — Scleroderma vulgaris *Fr.*

Твърдецъ, очиболецъ, прозорче — Potentilla *L.*, P. argentea *L.*, P. cinerea *Chaix.*

Твърдешъ, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Твърдъ лукъ, камененъ лукъ, ашлама (тур.) — Allium fistulosum *L.*

Тегавецъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Тегаецъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Теговецъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Тегувецъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Тежко-бойче, кратуна — Cucurbita lagenaria *L.*

Телеграфче — 1. полска поветица — Convolvulus arvensis *L.*; 2. рокличка, градинска поветица — Ipomoea purpurea *Lam.*; 3. телеграфъ — Tradescantia viridis *hort.*

Телеграфъ — 1. полска поветица — Convolvulus arvensis *L.*; 2. градинска поветица — Convolvulus tricolor *L.*; 3. телеграфче — Tradescantia viridis *L.*

Телецъ, сминдухъ, тилъ — Trigonella coerulea *Ser.*

Телиграфче — Tradescantia zebrina *L.*, T. viridis *hort.*

Телчарка — Polygala *L.*, P. comosa *Sch.*, P. major *Jacq.* и др.

Телчецъ, тилъ, сминдухъ — Trigonella besseriana *Ser.*, T. coerulea *Ser.*

Телчарка — Polygala comosa *Sch.*

Теменуга — 1. ботурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*; 2. любика — Viola *Tourn.*, V. odorata *L.*, V. silvatica *Fries.*, V. tricolor *L.* и др.

Теменужка — 1. трицвѣтна теменуга, любичица — Viola *Tourn.*, Viola tricolor *L.*; 2. любика, миризлива теменужка — Viola odorata *L.* и др.

Теменушка — 1. ботурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*; 2. любика, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*; 3. любичица, трицвѣтна теменуга — Viola tricolor *L.* и др.

Темянуга, любика, миризлива теменуга — Viola odorata *L.*

Темянужка, любика — Viola odorata *L.*

Темянучка, любика — Viola odorata *L.*

Теменушка — 1. ботурче — Cyclamen neapolitanum *Ten.*; 2. любика, миризлива теменуга — Viola *L.*

Темянъ — Cistus ladaniferus *L.*

Тентева, тинтява — Gentiana *L.*

Тентява — Gentiana *L.*

Тере́ (тур.), гроница, горва — Lepidium sativum *L.*

Тере-оту (тур) — 1. копъръ — Anethum graveolens *L.*; 2. горва, гроница — Lepidium sativum *L.*

Теребентово дърво, бѣснурка, дамянъ, кукучъ — Pistatia terebinthus *L.*

Терекьовото, очиболецъ, прозориче — Potentilla *L.*

Терпентиново дърво, лиственица — Larix europaea *Lam.* et *DC.*

Терякъ, зайчи уши, лугачка — Knautia arvensis *L.*

Теспихъ — Robinia pseudacacia *L.*

Тетра (тур.) — 1. плюскачъ — Colutea arborescens *L.*; 2. смрадлика — Rhus cotinus *L.*

Тетре (тур), смрадлика — Rhus coriaria *L.*, R. cotinus *L.*

Тетря, смрадлика — Rhus cotinus *L.*

Тигрова лилия, кждравче, петровъ кръстъ — Lilium martagon *L.*

Тиква — Cucurbita pepo *L.*

Тиква за вода, кратуна — Cucurbita lagenaria *L.*

Тиква съкъска, тиквички (за пълнене) — Cucurbita melopepo *L.*

Тиквица, кратуна — Lagenaria vulgaris *Ser.* (= Cucurbita lagenaria *L.*).

Тиквички (за пълнени) — Cucurbita melopepo *L.*

Тиквона, бардунче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*

Тиквонка, какички, жебини —

Тикенъ, глогъ — Crataegus monogyna *L*.

Тилелей, бѣсно дърво, вълча ягода, вълча жила — Daphne mezereum *L*.

Тилецъ — 1. голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L*.; 2. миндухъ, тилчецъ, тилъ пиперъ — Trigonella coerulea *Ser*.

Тилчарка — Polygala comosa *Sch*.

Тилчецъ, сминдухъ — Trigonella besseriana *Ser*.

Тилчицъ, сминдухъ — Trigonella besseriana *Ser*.

Тиминуга, любика, миризлива теменуга — Viola odorata *L*.

Тимотейка, миша опашка — Phleum *L*.

Тимянка — Ferulago *L*.

Тимянова трева, мащерка, бабина душица — Thymus *L*.

Тимянъ, мащерка, бабина душица — Thymus *L*.

Тинецъ, жълтуга — Genista tinctoria *L*.

Тинтава, тинтява — Gentiana *L*.

Тинтевица, синьо-бѣла тинтява — Gentiana pneumonanthe *L*.

Тинтява — Centiana *L*.

Тинясть хвощъ — Equisetum limosum *L*.

Типарче, богородична ржчица, просфорникъ — Abutilon avicennae *Gärtn*. (= Sida abutilon *L*.).

Типарчж, богородична ржчица, просфорникъ — Abutilon avicennae *Gärtn*.

Типелия — Aquilegia vulgaris *L*.

Типецъ, власатка — Festuca ovina *L*.

Типчакъ — 1. типецъ — F e s t u c a e l a t i o r *L*; 2. власатка — Festuca vallesiaca *Schleih*.

Тиса, тисъ — Taxus baccata *L*.

Тисъ — Taxus baccata *L*. —

Тлъста тиква, дива тиква Bryonia alba *L*.

Тлъстига — 1. пѣтлуга — Pinguicula vulgaris *L*.; 2. тученица — Portulaca oleracea *L*.; 3. прозориче — S e d u m *L*.; 4. дебела мара — Sedum maximum *Sut*. (= Sedum telephium *L*.); 5. дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L*.

Тлъстика (тур.) — 1. тученица — Portulaca oleracea *L*.; 2. дебелецъ, нежитъ — Sempervivum erythraeum *Vel*.

Тлъстина, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L*.

Тлъстица — 1. дебела мара — Sedum maximnm *Sut*.; 2. тученица — Portulaca oleracea *L*.

Тлъчница, тученица — Portulaca oleracea *L*.

Тминъ — 1. кимионъ — Carum carvi *L*.; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L*.

Тоболица, плюскавиче — Silene inflata *L*.

Тоболница, плюскавиче — Silene inflata *L*.

Тодора, гиргина — Dahlia variabilis (Willd.) *Desf*.

Тодорка, гиргина — Dahlia variabilis (Willd.) *Desf*.

Тойна — Apocynum venetum *L*.

Томати, домати — Lycopersicum esculentum *Mill*. (= Solanum lycopersicum *L*.).

Топика, печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L*.

Топикамбуръ, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L*.

Тополка — 1. дива ружа — Althaea pallida *W. K*.; 2. градинска ружа — Althaea rosea *L*.

Топузка, папуръ, рогозъ, рогозина — Typha, T. latifolia *L*. и др.

Топузъ, папуръ, рогозъ, рогозина — Typha *L.*

Топуска, папуръ, рогозъ — Typha latifolia *L.*

Топусче, гологлавче — Globularia vulgaris *L.*

Топусчи, гологлавче — Globularia vulgaris *L.*

Топусъ, папуръ, рогозъ — Typha latifolia *L.*

Торбичка, плешчица, овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moench.*

Торешнакъ, горещникъ — Ajuga genevensis *L.*

Тòрица — 1. бѣло енювче — Galium aparine *L.*; 2. вѣнче — Sherardia arvensis *L.*; 3. колѣнка — Spergula arvensis *L.*

Тортичка, парички, очици — Bellis perennis *L.*

Торфенъ мъхъ — Sphagnum.

Торфяний мъхъ, торфенъ мъхъ — Sphagnum.

Торфяникъ, торфенъ мъхъ — Sphagnum.

Торфянъ, торфенъ мъхъ — Sphagnum.

Точковатъ салепъ — Orchis mascula *L.*

Точколистно линивче — Lysimachia punctata *L.*

Трабузанъ — Tribulus terrestris *L.*

Травенестъ памукъ, тревистъ памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Трамбузъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Трамбула, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Трандафелевъ слѣзъ, градинска ружа, тополка — Althaea rosea *Gav.*

Трандафилъ — Rosa *L.*, Rosa damascena *L.* и др.

Тратуръ, страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L.*

Тратъ, прахань — Polyporus fomentarius *L*

Тревестъ памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Тревистъ памучникъ — Gossypium herbaceum *L.*

Тревна ръжда, житна ръжда — Puccinia graminis *Pers.*

Тревови чръвца — Stellaria graminea *L.*

Тревовидна перуника, патета, бибета — Iris graminea *L.*

Тревулка — 1. шипка — Rosa canina *L.*; 2. тръндафилъ — Rosa damascena *L.*

Трендафелъ — 1. шипка — Rosa canina *L.*; 2. тръндафилъ — Rosa damascena *L.* и др.

Треперига, трепетлика, осика — Populus tremula *L.*

Треперуша, сълзици — Briza media *L.*

Треперушка, сълзици — Briza media *L.*

Трепетлика, осика — Populus tremula *L.*

Трепитлика, трепетлика, осика — Populus tremula *L*

Треска — 1. кантарионъ — Erythraea centaurium *Prs.*; 2. тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Трескава трева — 1. трескавиче — Linaria spuria *Mill.*; 2. полско помниче — Myosotis intermedia *L.*

Трескавия буренъ, дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Трескавиче — 1. червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pres.*; 2. лютиче — Ranunculus *L.*; 3. сама китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Трескавче — 1. кантарионъ

Треслига, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Триандафилъ, шипка — Rosa canina *L.*

Трибелъ — Smyrnium perfoliatum *L.*

Тригрудесть пàчи-кракъ — Gagea stenopetala *Fries.*

Тридѣлнолистенъ бутракъ, коноплянка, бутракъ — Bidens orientalis *Vel.*

Трилистникъ — 1. горчивка, водна детелина — Menyanthes trifoliata *L.*; 2. грашица, еспарзетъ— Onobrychis sativa *L.*; 3. полска детелина — Trifolium arvense *L.*; 4. ливадна детелина — Trifolium pratense *L.* и др.

Триндафелова тополка, градинска ружа — Althaea rosea *Cav.*

Трипетлика, трепетлика, осика — Populus tremula *L.*

Трипитлика, трепетлика, осика — Populus tremula *L.*

Трипръстенъ обичникъ, трипръстна каменоломка — Saxifraga tridactylites *L.*

Трипръстно великденче — Veronica triphyllos *L.*

Трирога лепка — Galium tricorne *With.*

Трирогово енювче — Galium tricorne *With.*

Тритичинкова върба — Salix triandra *L.*

Трифилъ, детелина — Trifolium *L.*

Трицвѣтна таменуга, любичица Viola triocor *L.*

Трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tpicolor *L.*

Трицвѣтна теменушка, любичица — Viola tricolor *L.*

Трабузанъ, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Троелистна детелина, ливадменоломка — Saxifraga tridactylites *L.*

Троепръстенъ обичникъ, трипръстна каменоломка — Saxifraga tridactylites *L.*

Троепръстно обичниче, трипръстна каменоломка — Saxifraga tridactylites *L.*

Трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Троешарна теменуга, трицвѣтна теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Тройна осилка — Aegilops triaristata *Willd.*

Трокъ — Ephedra distachya *L.* (= Ephedra vulgaris *Rich.*).

Троска, троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*

Троска трева — 1. агрия, главица — Dactylis glomerata *L.*; 2. диво просо — Panicum sanguinale *L.*; 3. пачина, пача трева — Polygonum aviculare *L.*

Тросковецъ — 1. троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*; 2. агрия, главица — Dactylis glomerata *L.*

Троскотъ — 1. троска, тросъкъ — Cynodon dactylon *Pers.*; 2. агрия, главица — Dactytis glomerata *L.*; 3. диво просо — Panicum sanguinale *Pers.*; 4. пачина, пача трева — Polygonum aviculare *L.*; 5. пирей — Triticum repens *L.* (= Agropyrum repens *P. B.*).

Тросъкъ — 1. троскотъ — Cynodon dactylon *Pers.*; 2. пирей — Triticum reepens *L.* (= Agropyrum repens *P. B.*).

Троченъ — Ephedra distachya *L.*

Троши ралица, плюскачъ — Colutea arborescens *L.*

Трубенъ, трибелъ — Smyrnium perfoliatum *L.*

Трупка — 1. бѣла ръна —

Трутъ, прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Труфелъ — Tuber album *Pers.*

Тръливъ джбъ, парнаръ — Quercus coccifera *L.*

Тръмбъзъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Трънбъзъ, бъзъ, свирчовина — Sambucus nigra *L.*

Трънглогъ, глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Трындафелъ — Rosa centifolia *L.*

Трындафилъ — Rosa centifolia *L.*

Тръне, гингеръ, камилски бодилъ — Onopordon acanthium *L.*

Трыненка, трынка — Prunus spinosa *L.*

Трънестъ главочъ, магарешки трънъ, обикновенъ бодилъ — Carduus acanthoides *L.*

Трыника, трынка — Prunus spinosa *L.*

Трынинки, трынка — Prunus spinosa *L.*

Трънище, драка — Paliurus aculeatus *Lam.*

Трынка — Prunus spinosa *L.*

Трынкослива — Prunus insititia *L.*

Трынкосливка — Prunus insititia *L.*

Трънливъ троскотъ, гръмотрънъ, шилободъ — Ononis spinosa *L.*

Трыносливка — Prunus insititia *L.*

Трънъ — 1. осътъ, главочъ — Carduus *L.*; 2. глогъ — Crataegus *L.*; 3. аспутъ, преселникъ — Kentrophyllum lanatum *DC.*; 4. драка — Paliurus aculeatus *Lam.*; 5. трынка — Prunus spinosa *L.*

Трънъ-таралежъ, челядникъ—

Тръска, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Трысковица, пиявица, раставиче — Hippuris vulgaris *L.*

Тръслика, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Тръстелига — 1. водолюба — Butomus umbellatus *L.*; 2. тръстика — Phragmites communis *Triu.*

Тръстелица, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Тръстига, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Тръстика за бастуни — Arundo donax *L.*

Тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Тръсть, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Трътъ, прахань — Polyporus fomentarius *Fr.*

Тръбица, чубрица — Satureja hortensis *L.*

Трюфелъ, труфелъ — Tuber album *Pers.*

Тряскъфчи, червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Тряска, сама-китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Тржбоцвѣтна кукувичина, гугерки — Muscari tenuiflorum *Tausch.*

Тржбуника, меча стжпка, девесилъ — Heracleum ternatum *Vel.*

Тржтъ-гжба, прахань — Polyporus fomentarius *Trin.*

Тубероза — Polyanthes tuberosa *L.*

Туга, ведрица, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*

Тугина, ведрица, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*

Тугъ, ведрица, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*

Тудори, тодорка, гиргина —

Туй, тугъ, ведрица, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*

Туй паше (тур.), тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*

Туйя, божо дръвце, мазия (тур.) — Thuja orientalis *L.*

Тумъ-таралежъ, класица, миши ечемикъ — Hordeum murinum *L.*

Тумъ-тумъ-тжпанче, класица, миши ечемикъ — Hordeum murinum *L.*

Турдженджикъ (тур.), дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Туренки, бѣла черница (плодоветѣ — Morus alba *L.*

Турица — 1. игловръхъ, сипаница — Alyssum calycinum *L.*; 2. турия, поималка — Berteroa incana *DC.*

Турия, торица, поималка — Berteroa incana *DC.*

Турманчо, татулъ — Datura stramonium *L.*

Турпутъ — Jpomoea purpurea *Lam.*

Турска коприва, гръцка коприва, малка коприва — Urtica urens *L.*

Турска леска, бѣла леска — Corylus colurna *L.*

Турска млѣчка, кипарисова млѣчка — Euphorbia cyparissias L.

Турски бобъ, пешакъ, безвейникъ, безвръшникъ — Phaseolus vulgaris *L.* var. nanus *L.*

Турски були, димитровче — Aster amellus *L.*

Турски зарастъ — Symphytum otomanum *Friv.*

Турски киселецъ, киселица — Oxalis acetosella *L.*

Турски седефъ, зърнешъ — Peganum harmala *L.*

Турски тютюнъ, махорка — Nicotiana rustica *L.*

Турско цвѣте — 1. невѣнъ — Calendula arvensis *L.*; 2. градинска

nica *L.*; 3. тжжникъ, ливадникъ — Spiraea ulmaria *L.*; 4. малъкъ зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Турта — 1. тодорка, гиргина — Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*; 2. чалмичка — Tagetes erecta *L.*

Турти — 1. парички, оченца — Bellis perennis *L.*; 2. карадинче, була, кайма — Tagetes patula *L.*

Турунка, портокалъ — Citrus aurantiaca *L.*

Турче, дивъ макъ, кадънка — Papaver rhoeas *L.*

Турченъ — Carduus candicans *W. K.*

Турченъ палапукъ, дивъ макъ, кадънка — Papaver *L.*

Турчинъ, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Тутенка, дивъ макъ, кадънка, пукалъ — Papaver rhoeas *L.*

Тутунига, луловина, буболякъ — Viburnum lantana *L.*

Тутуника — 1. малина — Rubus idaeus *L.*; 2. луловина, буболякъ — Viburnum lantana *L.*

Тутуница, буболякъ, луловина — Viburnum lantana *L.*

Тутунице, буболякъ, луловина — Viburnum lantana *L.*

Тутуново, буболякъ, луловина — Viburnum lantana *L.*

Тутунъ, тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Тутунякъ, тутунига, луловина, буболякъ — Viburnum lantana *L.*

Туу, коило — Stipa pennata *L.*

Тучаница, тученица — Portulaca oleracea *L.*

Тученица — 1. пѣтлуга — Pinguicula vulgaris *L.*; 2. тлъстеница — Portulaca oleracea *L.*; 3. прозориче, тлъстига — Sedum *L.*; 4. дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

— Portulaca oleracea *L.*; 3. дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Тушанка, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Тушница, тученица, прахутка — Portulaca oleracea *L.*

Тутянка, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

Тъминуга, миризлива теменуга, любика — Viola odorata *L.*

Тъмненуга, трицвѣтна теменуга, кокорче — Viola tricolor *L.*

Тъмянуга, миризлива теменуга — Viola ambigua *W. K.*

Тъмянче, маясълче — Sideritis montana *L.*

Тънка хрускалка, кривица — Chondrilla juncea *L.*

Тънколистенъ ленъ — Linum tenuifolium *L.*

Тънколистна тржбатка — Oenanthe silaifolia *M. B.*

Тънъ-тънъ-търчица, бѣлизина, бузалъкъ, садина — Andropogon ischaemum *L.*

Тързулка, скрипка — Smilax excelsa *L.*

Търкалеста билка, подбълъ, марта — Tussilago farfara *L.*

Търленки, трънка — Prunus spinosa *L.*

Търлинка, трънка — Prunus spinosa *L.*

Търнова гулия — Carlina acanthifolia *All.*

Търносливка — Prunus insititia *L.*

Търска, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Търски, тръстика — Phragmites communis *Trin.*

Търтички, парички, очици — Bellis perennis *L.*

Тъчецъ, срѣденъ жиловлѣкъ — Plantago media *L.*

Тъчи-тъчи-платно, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Тъчи-тъчи-станъ, жиловлѣкъ — Plantago *L.*

Тъчи-тъчка, жиловлѣкъ — Plantago *L.*, Plantago major *L.* и др.

Тѣснозжба заушница, ботушки — Pedicularis leucodon *Grisb.*

Тѣснолистенъ божуръ — Paeonia tenuifolia *L.*

Тѣснолистенъ вѣтрогонъ, пушица — Eriophorum angustifolium *Roth.*

Тѣснолистенъ жиловлѣкъ, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Тѣснолистенъ жиловникъ, копиевиденъ жиловлѣкъ — Plantago lanceolata *L.*

Тѣснолистенъ кипрей, тѣснолистна върболика, кжделка, праска — Epilobium angustifolium *L.*

Тѣснолистенъ кокешъ, змиякъ — Scorzonera stricta *Horn.*

Тѣснолистенъ ленъ — Linum tenuifolium *L.*

Тѣснолистенъ папуръ — Typha angustifolia *L.*

Тѣснолистенъ равнецъ — Achillea setacea *W. K.*

Тѣснолистна рогозина — Typha angustifolia *L.*

Тѣснолистна бубакерка — Senecio erucifolius *L.*

Тѣснолистна върбовка, върбовка, кжделка — Epilobium angustifolium *L.*

Тѣснолистна върболика, върбовка, кжделка — Epilobium angustifolium *L.*

Тѣснолистна глушина — Vicia angustifolia *Roth.*

Тѣснолистна гущерка, обичниче — Thalictrum angustifolium

сова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Тѣснолистна пушица — Eriophorum angustifolium *Roth.*

Тѣснолистна рогозина — Typha angustifolia *L.*

Тѣснолистна салата — Lactuca saligna *L.*

Тѣснолистно акѫ-оту (тур.), върбовка, върболика, кѫделка — Epilobium angustifolium *L.*

Тюй — 1. тугъ, ведрица, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*; 2. боже дрьвце, мазия (тур.) — Thuja occidentalis *L.*

Тюлю баба (тур.), съсънка, сънъ-сънъ-котка — Anemone pulsatilla *L.* (= Pulsatilla vulgaris *Mill.*)

Тюмбекия (тур.), махорка — Nicotiana rustica *L.*

Тюмбеше (тур.), тугъ, ведрица, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*

Тюрингска ружа, дивъ слѣзъ — Lavatera thuringiaca *L.*

Тютунъ, тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Тютюнева плесень — Alternaria tenuis *Nees.*

Тютюнева чума, бѣсниче — Orobanche ramosa *L.*

Тютюнка, буболякъ, тутунига, луловина — Viburnum lantana *L.*

Тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Тютюнъ-чибукъ (тур.), луловина, тутунига, буболякъ — Viburnum lantana *L.*

Тягавецъ, жиловлѣкъ — Plantago *L.*

Тяговецъ, жиловлѣкъ — Plantago *L.*

Тѫга, кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Тѫжакъ, перуника — 1. синя перуника — Iris germanica *L.*; 2. бѣла перуника — Iris florentina *L.*

Тѫжекъ, градинска перуника — Iris germanica *L.* и др.

Тѫженъ овесъ, дивъ овесъ — Avena fatua *L.*

Тѫжлици, тѫжникъ, ливадникъ — Spiraea *L.*

Тѫжникови, ливадникъ — Spiraea *L.*

Тѫжникъ, орѣхче, ливадникъ — Spiraea filipendula *L.*

Тѫжъкъ, градинска перуника — Iris germanica *L.* и др.

Тѫжякъ, салепъ — Orchis *L.*

Тѫпанчецъ, плюскавиче — Silene inflata *Sm.*

Тѫполистенъ щавелъ — Rumex obtusifolius *L.*

Тѫполистъ ревенъ, ревенъ — Rheum rhaponticum *L.*

Тѫйница, прахавица, прахутка — Lycoperdon bovista *L.*

У

Увина, хвойна — Juniperus communis *L.*

Увисналолистенъ ливадникъ, орѣхче, тѫжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Увисналъ ливадникъ, тѫжникъ, орѣхче — Spiraea filipendula *L.*

Угарна млѣчка — Euphorbia falcata *L.*

Угарче, пернатка — Turgenia latifolia *Hoffm.*

Угарь, пернатка — Turgenia latifolia *Hoffm.*

Угница, огниче — Chenopodium botrys *L.*

Угниче, огниче — Chenopodium botrys *L.*

Уйна, хвойна — Juniperus *L.*

Уклички, слѣзъ, камилякъ, окрелче — Malva *L.*

Укрилачъ — 1. ружа — Althaea *L.*; 2. слѣзъ, камилякъ — Malva *L.*

Укрилче — 1. ружа — Althaea *L.*; 2. слѣзъ — Malva *L.*

Укропъ — 1. морачъ, резане — Foeniculum officinale *All.*; 2. горуха, гроница — Lepidium sativum *L.*

Уланка, обички, коконки, мингюшки — Fuchsia *Plum.*

Уличенъ кокешъ — Scorzonera jaquiniana *Koch.*

Улична детелина, лежаща детелина — Trifolium campestre *Schrb.*

Улична мърла — Chenopodium urbicum *L.*

Улуръ, маточина — Melissa officinalis *L.*

Уманъ — 1. оманъ — Inula hellenium *L.*; 2. чернокосъ — Telekia speciosa *Bmg.*

Умно просо, просо — Panicum milliaceum *L.*

Умраза, омразниче, червило — Onosma *L.*

Умразенъ буренъ, омразниче, червило — Onosma *L.*

Умразниче — 1. прасковолистно звънче — Campanula persicifolia *L.*; 2. омразниче — Onosma *L*; 3. вранско око, кръстачъ — Paris quadrifolia *L.*; 4. любичица, трицвѣтна теменуга, кокорче — Viola tricolor *L.*

Унгарска млѣчка — Euphorbia falcata *L.*

Унгарски дѫбъ, благунъ, сладунъ — Quercus conferta *Kit.*

Упоителна глушина, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Упоително жито, пиявица, бълвавица — Lolium temulentum *L.*

Уполинъ, абленъ, планински божуръ — Trollius europaeus *L.*

Урбаличе, самобойка — Glechoma *L.*, Glechoma hederacea *L.*, G. hirsuta *W. K.*

Урбалче, самобойка — Glechoma hirsuta *W. K.*

Урелъ, балуръ, канетъ — Sorghum halepense *L.*

Урка, градинска перуника, тѫжекъ — Iris germanica *L.*

Уровникъ — 1. клинавиче — Astragalus chlorocarpus *Grsb.*; 2. орлови нокти — Astragalus wulfenii *Koch.*

Уровъ — 1. бурчакъ — Ervum ervilia *L.* (= Vicia ervilia *W.*); 2. фий — Vicia sativa *L.*

Урока — Bupleurum rotundifolium *L.*

Урѣхчи, орѣхчи, тѫжникъ — Spiraea filipendula *L.*

Урѣхъ, орѣхъ — Juglans regia *L.*

Усига, овсига — Bromus *L.*, B. arvensis *L.*, B. sterilis *L.* и др.

Усипливче, припѫтница, изсипливче — Herniaria glabra *L.*

Усипливчи, припѫтница, изсипливче — Herniaria glabra *L.*

Усовиче, усоиче, живиниче — Prunella vulgaris *L.*

Усоиче, живиниче — Prunella vulgaris *L.*

Усойна трава — Potentilla supina *L.*

Усойна трева — 1. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 2. очиболецъ, прозориче — Potentilla *L.*

Усойникъ, лисича опашка — Echium *L.*, E. vulgare *L.*

Усойниче, лисича опашка — Echium *L.*, E. vulgare *L.*

Усойно вечерниче, пълзещъ горещникъ — Ajuga reptans *L.*

Устига, лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Устица, лъвска муцунка — Anthirrhinum majus *L.*

Устиче, лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Устички, лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Устоцвѣтенъ чистецъ, ранилистъ, ялешъ — Stachys recta *L.*

Устреличаво билье, устрелъ, козарка — Turritis glabra *L.*

Устреличе — 1. змиярникъ, козлецъ, змийско млѣко — Arum maculatum *L.*; 2. поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Устрелниче, часовникъ — Erodium cicutarium *L.*

Устрелче, устрелъ, количе, клинавче — Cynanchum laxum *Bartl.* (= Vincetoxicum laxum *Gord.* et *Gren.*)

Устрелъ, клинавче, количе — Cynanchum laxum *Bartl.* (= Vincetoxicum laxum *Gord.* et *Gren.*).

Усувиче, живиниче, усоиче — Prunella vulgaris *L.*

Усѣтливо растение, срамежлива мимоза — Mimosa pudica *L.*

Усѣтливче, срамежлива мимоза — Mimosa pudica *L.*

Утрова, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Утровникъ, самосудникъ — Veronica austriaca *L.*

Уфикъ, пълзещъ очиболецъ — Potentilla reptans *L.*

Ухапливо билье, върболистъ — Lythrum salicaria *L.*

Ухапливото, върболистъ — Lythrum salicaria *L.*

Учменъ, ечемикъ — Hordeum vulgare *L.*

Ушеница, ежево семе — Echinospermum lappula (*L.*) *Lehm.*

Ушица, копитникъ, потайникъ — Asarum europaeum *L.*

Ушици, ушенца, ежево семе — Echinospermum lappula (*L.*) *Lehm.*

Ушиче, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Ушни бабини гниди, старчецъ — Thlaspi perfoliatum *L.*

Ушница, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Ушно билье, дебелецъ, нежитъ — Sempervivum *L.*

Ушно плюскавче, арменци — Silene otites *L.*

Ф

Фармузъ, маргаритъ, шекерче — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Фарсионъ-оту (тур.), съсерка — Marrubium peregrinum *L.*

Фасолъ, бобъ, фасулъ — Phaseolus vulgaris *L.*

Фастъкъ, шанъ фастъкъ — Pistatia vera *L.*

Фасулица, звезданъ — Lotus corniculatus *L.*

Фасуличе — 1. орѣшакъ, ше- и др.; 3. поветиченъ лисецъ — Polygonum convolvulus *L.*

Фасулче — 1. орѣшакъ, шекерче — Lathyrus *L.*, L. tuberosus *L.*; 2. сѣкирка — Orobus vernus *L.* и др.

Фасулъ, бобъ — Phaseolus vulgaris *L.*: 1. пешакъ, полски бобъ, безвейникъ — Phaseolus vulgaris L. var. nanus (*L.*) *Asch.*; 2. градински бобъ, вейникъ — Phaseolus vul-

ченъ лисецъ — Polygonum convolvulus *L.*

Фасулявче, пáчина, пача трева — Polygonum aviculare *L.*

Фатме (тур.), ружа — Althaea officinalis *L.*

Фатме була (тур.), ружа — Althaea officinalis *L.*

Фенерче — 1. лопенъ, овча опашка, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*; 2. мѣхунка — Physalis alkekengi *L.*

Фенеръ-чиче (тур.), мѣхунка — Physalis alkekengi *L.*

Феникъ, морачъ, резане (тур.) — Foeniculum officinale *All.*

Феникълъ, морачъ, резане (тур.) — Foeniculum officinale *All.* (= Foeniculum capillaceum *Gilib.*)

Фенкелъ, морачъ, резане (тур.) — Foeniculum officinale *All.* (= Foeniculum capillaceum *Gilib.*)

Феслеенъ, босилякъ — Ocymum basilicum *L.*

Фий (тур.), уровъ, борчакъ (тур.) — Vicia sativa *L.*

Фийде, миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*

Филданче, слабонога — Impatiens noli tangere *L.*

Филджанче, маргаритка, майчица — Chrysanthemum leucanthemum *L.*

Филибелийче, лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Филче, бирбинка, дивъ ясминъ, — Philadelphus coronarius *L.*

Финикова палма — Phoenix dactylifera *L.*

Финикъ, финикова палма — Phoenix dactylifera *L.*

Фирфиричи — Sedum sieboldii *Sw.*

Флогитъ, самодивска метла, зайча сѣнка — Asparagus tenuifolius *L.*

градинска перуника, тжжекъ — Iris florentina *L.*

Флорентински кремъ, бѣла перуника, тжжекъ — Iris florentina *L.*

Флорентински тжжъкъ, бѣла градинска перуника — Iris florentina *L.*

Фоторовъ, зимзеленъ — Vinca herbacea *W. K.*

Фотофоръ, малъкъ зимзеленъ — Vinca minor *L*, V. herbacea *W. K.*

Фраксомилея, какула, градински чай, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Франкъ-кафе, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Французка метлица, французски райграсъ — Arrhenatherum avenaceum *P. B.*

Френково билье — 1. поималка, сипаница, игловръхъ — Alyssum minimum *Willd.*; 2. росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Френкъ юзюми (тур.), французско грозде — Ribes grossularia *L.*

Френска глушина, дивъ бобъ — Vicia narborensis *L.*

Френска салата, градинска синя жлъчка — Cichorium indivia *L.*

Френска смоква, арабскиезикъ, кърмазовъ кактусъ — Opuntia coccinelifera *L.*, O. vulgaris *Mill.*

Френски манотъръ, морачъ, резане (тур.) — Foeniculum officinale *All.*

Френски патладжанъ, домати — Solanum lycopersicum *L.*

Френски райграсъ — Arrhenatherum elatius *M. B.* (= Arrhenantherum avenaceum *P. B.*).

Френски трънъ, бѣла акация, салкъмъ — Robinia pseudacacia *L.*

Френско грозде — Ribes *L.*

Френско тереси, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Френче, латинка — Tropaeolum

бѣлоочица — Lithospermum purpureo-coeruleum *L.*

Фунда, була, кайма, караданче — Tagetes patula *L.*

Фунийка, рокличка, градинска поветица — Ipomoea purpurea *Lam.*

Фурма: 1. миризлива върба — — Elaeagnus angustifolia *L.*; 2. финикова палма — Phoenix dactylifera *L.*

Фурмичка, миризлива върба — Elaeagnus angustifolia *L.*

фурмузъ, маргаритъ, шекерче — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Фустанче, кокиче — Galanthus elvesii *Hook.*

Фъндъкъ (тур.), леска — Corylus avellana *L.*

Фънерче, лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Фърба, върба — Salix *L.*

Фъркове, каисия, зарзала — Prunus armeniaca *L.*

Фъстъкия, леска — Corylus avellana *L.*

Фъстъкъ (тур.) — Arachis hypogaea *L.*

X

Хабулъ-мулукъ (тур.), кърлежъ, рицина—Ricinus communis *L.*

Хаваджива — Alkanna tinctoria *Tausch.*

Хавана тютюнъ, тютюнъ — Nicotiana tabacum *L.*

Хавлиджавъ (тур.) — Alpinia officinarum *Hange* (= Alpinia galanga *Sw.*)

Хавучъ (тур.), морковъ — Daucus carota *L.*

Хаджийска лула, зжбарка — Dentaria bulbifera *L.*

Хаджийска люляка, зжбарка — Dentaria bulbifera *L.*

Хаджийче, луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Хазмацукъ, дивъ майданозъ — Anthriscus cerefolium *Hoffm.*

Хайдутка, малина — Rubus idaeus *L.*

Хайдучица, горска салата — Lactuca muralis (*L.*) *Fries.*

Хайдушка билка, ранилистъ, рошовина — Betonica officinalis *L.*

Хайдушка трева — 1. равнецъ Lysimachia nummularia *L.*; 4. живиниче, усоиче — Prunella vulgaris *L.*; 5. утровникъ, самосудникъ — Veronica austriaca *L.*

Хайдушки брокъ, противиче, хайдушки тютюнъ — Lysimachia vulgaris *L.*

Хайдушки тютюнъ, противиче — Lysimachia vulgaris *L.*

Хамамила, лайка, подрумиче, лай-кучка — Matricaria chamomilla *L.*

Ханджеръ (тур.), латинка — Tropaeolum majus *L.*

Ханъмъ-чиче (тур.), божуръ — Paeonia decora *Anders.*

Ханъмска ржка, нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*

Хардалъ (тур.) — 1. черенъ синапъ — Brassica nigra *Koch.*; 2. бѣлъ синапъ — Sinapis alba *L.*; 3. полски синапъ — Sinapis arvensis *L.*

Харибъ, рошкови — Ceratonia siliqua *L.*

Хартиенъ папирусъ — Cype-

Хатемъ оту (тур.), ружа — Althaea officinalis *L.*

Хашашъ (тур.), градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Хашешъ (тур.), градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Хашишъ (тур.), градински макъ — Papaver somniferum *L.*

Хаяваджи-чувенъ (тур.), чувенъ — Gypsophila struthium *L.*

Хвойна — Juniperus *L.*: 1. обикновена хвойна — Juniperus communis *L.*; 2. низка хвойна, меча хвойна — Juniperus nana *Willd.*; 3. червена хвойна — Juniperus oxycedrus *L.*; 4. черна хвойна — Juniperus sabina *L.* и др.

Хвойниче — Ephedra distachya *L.* (= Ephedra vulgaris *Rich.*)

Хвойнова млѣчка — Euphorbia cyparissias *L.*

Хвойнолистни млѣчокъ — Euphorbia cyparissias *L.*

Хвощъ, прешлица — Equisetum *L.*: 1. обикновена прешлица — Equisetum arvense *L.*; 2. блатна прешлица — Equisetum palustre *L.* и др.

Хвоя, хвойна — Junipers *L.*

Хелда, елда — Polygonum fagopyrum *L.*

Хизарети-чече (тур.), дебелецъ, нежитъ — Sempervivum patens *Grsb.*

Хилядогодишникъ, баобабъ — Adansonia digitata *L.*

Хилядолистникъ, равнецъ — Achillea millefolim *L.*

Хилядолистно лютиче — Ranunculus millefoliatus *Vahl.*

Хинапъ — Zizyphus vulgaris *Lam.*

Хиндиба (тур.), глухарче, радика — Taraxacum officinale *Web.*

Хиндипа (тур.), синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Хиндостанъ-дживизи (тур.),

Хининово дърво — Chinchona calysaya *Wed.* и др.

Хининъ — Cinchona calysaya *Wed.* и др.

Хиняно дърво — Cinchona calysaya *Wed.* и др.

Хлопка — 1. клопачка, шушнярь — Rhinantus *L*; 2. плюскавче — Silene inflata *L.*

Хлѣбничка, глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Хмелъ — Humulus lupulus *L.*

Ходжаме-оту (тур.), леванто — Lavandula spica *All.*

Ходжево лале, тугъ, ведрица, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*

Хойна, хвойна — Juniperus *L.*, J. communis *L.* и др.

Холендра, колендро — Bifora radians *M. B.*

Холера — 1. чумотрънъ, казашки бодилъ, бѣлъ трънъ — Xanthium spinosum *L.*; 2. свиница, свински въшки — *Xanthium strumarium L.*

Хорасане (тур.). глистна трева — Artemisia cina *Berg.*

Хортензия — Hydrangea hortensis *Sieb.*

Храна, дрѣнъ — Cornus mas *L.*

Хранакъ, крайводникъ — Sium latifolium *L.*

Храставецъ, самогризка, бѣлоградиче — Scabiosa *L.*

Храсталачна глушина — Vicia cassubica *L.*

Храстица, клечатъ габъръ — Carpinus duinensis *Scop.*

Хризантема — 1. обикновена хризантема, димитровче — Chrysanthemum indicum *L.*; 2. маргаритка, майчица — Chrysanthemum leucanthemum *L.*

Христòви сълзи — Canna indica *Ait.*

Христово цвѣкье, планинска

рякъ, спрежъ — Helleborus odorus *W. K.*; 2. иглика — Primula suaveolens *Bert.* и др.

Христовъ трънъ — Gleditschia triacanthos *L.*

Хромидъ, кромидъ, червенъ лукъ — Allium cepa *L.*

Хрускавица, горска ягода — Fragaria elatior *Ehrh.*

Хрускалка, хлопка, клопачка, шушнярь — Rhinanthus *L.*, R. major *L.* и др.

Хрущелка — 1. морски кадаифъ — Chondrus crispus *Lyngb.* (= Fucus crispus *L.*); 2. хрущалка — Scleranthus *L.*

Хрущалъ — Jasminium fruticans *L.*

Хрущелъ, жълтъ ясминъ — Jasminum fruticans *L.*

Хрущялъ, жълтъ ясминъ — Jasminum fruticans *L.*

Хрѣвакъ, крайводникъ — Sium latifolium *L.*

Хрѣница — Lepidium perfoliatum *L.*

Хрѣнъ — Cochlearia armoratia *L.* (= Armoracia rusticana *Fl. W.*, = Cochlearia rusticana *Lam.* = Nasturtium armoratia *Fries.*).

Хубава дрипавка — Crepis pulchra *L.*

Хубавица, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Хубавия калю, омайникъ, калешъ, подщрекъ, свекървини очи — Geum coccineum *S. S.*

Хубавъ равнецъ — Achillea nobilis *L.*

Хумна, хвойна — Juniperus communis *L.* и др.

Хуйна, хвойна — Juniperus communis *L.* и др.

Хунийка, рокличка, градинска поветица — Ipomoea purpurea *Lam.*

Хурка — 1. ралица — Delphinium consolida *L.*; 2. прещлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*; 3. перуника—Iris *L*; 4. синя градинска перуника, тжжекъ — Iris germanica *L.*; 5. бѣлъ кремъ, кринъ, замбакъ (тур.) — Lilium candidum *L.*; 6. лопенъ, свѣщилка — Verbascum thapsiforme *Schrad.*

Хурма, фурма — Phoenix dactylifera *L.*

Хъгъръ, здравецъ—Geranium *L.*

Хълмова лазаркиня—Asperula graveolens *M. B.*

Хюнапъ (тур.) — Zizyphus vulgaris *Lam.*

Хюняпъ (тур.)—Zizyphus vulgaris *Lam.*

Ц

Цабланъ, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Цалакъ, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Царева трева, шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*

Царевенъ грахъ, шаренъ фасулъ (бобъ) — Phaseolus multilorus *Lam.*

Царевична прашна главня — Ustilago maydis *Corda.*

Царевка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Царево дърво, киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*

Цариградска леска — Corylus tubulosa *L.*

Цариградско грозде—Ribes *L.*, R. grossularia *L.*, R. rubrum *L.*

Царичина — 1. омайникъ, калешъ, подщрекъ, свекървини очи — Geum coccineum *S. S.*; 2. планински омайникъ — Geum montanum *L.*; 3. камшица — Zinia elegans *Jacq.*

Цариче — 1. шапиче — Alchemilla vulgaris *L.*; 2. часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Царка, царевица, мисиръ (тур.), кукурузъ, морузъ — Zea mays *L.*

Царко-вай, саркофай, зеркеле — Plumbago europaea *L.*

Царска гжба, булница — Amanita caesarea *Scop.*

Царска корона, тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*

Царска коронка, тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*

Царска кждра, тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*

Царска свѣщь, лопенъ, свѣщилка, овча опашка — Verbascum phlomoides *L.*, V. thapsiforme *Schrad.* и др.

Царски вѣнецъ, тугъ, ведрица — Fritillaria imperialis *L.*

Царцарушка, обички, коконки — Fuchsia *Plum.*

Царцарушъ, обички, коконки, мингюши — Fuchsia *Plum.*

Цацарка — 1. кратуна — Cucurbita lagenaria *L.*; 2. чупка — Cucurbita piriformis *Lobel.*

Цацурка, кратуна — Cucurbita lagenaria *L.*

Цвекло — Beta vulgaris *L.*

Цвикало, бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Цвилига, цволига, бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Цвилуга — 1. дивъ магданозъ — Aethusa cynapium *L.*; 2. бучинишъ, цволига — Conium macula-

Цволига, бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Цволика, бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Цволъ — 1. разпукниче, шушанъ — Chaerophyllum *L.*; 2. шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L.*; 3. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Цвъркалче, дива краставичка — Ecbalium elaterium *Rich.* (= Momordica elaterium *L.*).

Цвѣте бисеръ, моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Цвѣте джефа, поветица — Convolvulus arvensis *L*

Цвѣтило, жълтуга — Genista tinctoria *L*

Цвѣтно зеле, карнабитъ, карфиолъ — Brassica oleracea L. var. botrytis *L.*

Целебникъ — 1. целебница — Conrigia *Rchb.*; 2. раноцелебникъ — Sisymbrium *All.*

Целебница — Conrigia *Rchb.*

Целина, кервизъ — Apium graveolens *L.*

Церва, бойка, жълтеникава резеда — Reseda luteola *L.*

Церешница, череша — Prunus avium *L.*

Церовина, церъ — Quercus cerris *L.*

Церъ — Quercus cerris *L.*

Цивлуга, бучинишъ, цволига — Conium maculatumu *L.*

Циганка, йозъ, дребна граница — Quercus pubescens *Willd.*

Циганска киселица, момкови сълзи, одраки — Polygonatum latifolium *Desf.*

Циганско грозде, змиярникъ, змийско грозде, козлецъ — Arum maculatum *L.*

Циганско жито — 1. овсига — Bromus *L.*; 2. гайтаника — Me-

Цигория, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Цигра, драка — Paliurus aculeatus *Lam.*

Цикорий, синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*

Цикория — 1. синя жлъчка — Cichorium intybus *L.*; 2. градинска жлъчка — Cichorium endivia *L.*

Цименъ-чиче (тур.), моминска сълза — Convallaria majalis *L.*

Цинерария — Cineraria hybrida *hort.*

Циркофай, змийско млѣко, лишейче — Chelidonium majus *L.*

Цирова трева, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Цировникъ, повитъ — Clematis vitalba *L.*

Цицки, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Цицелка, цволига, бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Цицулига, цволига, бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Цмуки — 1. жълта тлъстига, жълто прозориче — Sedum acre *L.*; 2. бѣла тлъстига, бѣло прозориче — Sedum album *L.* и др.

Цолка, цволига бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Цолика, цволига, бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Превца, мишакиня, врабчови чревца — Stellaria media *L.*

Цревце — 1. мишакиня, врабчови чревца — Stellaria media *L.*; 2. чревца — Stellaria nemorum *L.*

Цреша, череша — Prunus avium *L.*

Црешни, череша — Prunus avium *L.*

Црешница, череша — Prunus avium *L.*

Црънички, черна черница (плодоветѣ) — Morus nigra *L.*

Црънка конопа, конопъ, гръсти (женскитѣ стъбла) — Cannabis sativa *L.*

Црънъ пирелъ, пирей — Triticum repens *L.* (= Agropyrum repens *P. B.*).

Црънякъ, черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Цръпка, кратуна — Cucurbita lagenaria *L.*

Цуцулига, цволига, бучинишъ — Conium maculatum *L.*

Цървена метла, неувѣхче, безсмъртниче — Xeranthemum annuum *L.*

Цървеница, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Цървенъ вѣтъръ, табашка метла — Centaurea stoebe *L.*

Цървенъ грахъ, шаренъ бобъ, пъстъръ фасулъ — Phaselus multiflorus *Lam.*

Цървенъ зъмбакъ, кждравиче, петровъ кръстъ — Lilium martagon *L.*

Цървенъ кантарионъ, кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Цъвивиче, повитъ — Clematis recta *L.*

Цървило, омразниче — Onosma *L.*

Църкало — 1. цволига, бучинишъ — Conium maculatum; 2. дива краставица — Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= Momordica elaterium *L.*).

Църкалче, дива краставица — Ecbalium elaterium *A. Rich.* (= Momordica elaterium *L.*).

Църна белика, зименъ джбъ, горунъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Църна елха — Alnus viridis *Lam.*

Църна китка — Knautia arvensis *L.*

Църний лопенъ — Verbascum nigrum *L.*

Църнинка, кжпина—Rubus caesius *L.*

Църница, черница — Morus nigra *L.*

Църнооко, була, кайма, карадинче — Tagetes patula *L*

Църнъ вѣтъръ — Asplenium septentrionale *Hoffm.*

Църнъ гермижъ, черна бивушка — Lonicera nigra *L.*

Цънцарка, кратуна — Cucurbita lagenaria *L.*

Църпка. кратуна — Cucurbita lagenaria *L.*

Църци, слива (порода) — Prunus domestica *L.*

Цѣрителна детелина, комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Цѣриче, момкова сълза, одраки — Polygonatum officinale *All.*

Ч

Чавдаръ, ръжь — Secale cereale *L.*

Чавкини уста — 1. гърличе, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*; 2. чувенъ, дивъ спанакъ — Chenopodium bonus henricus *L.*

Чавкинъ лукъ, гарвански лукъ, бѣлушка, лучка — Ornithogalum collinum *Guss.*, O. refractum *Kit.* и др.

Чавче, нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Чадъреста бѣлушка — Ornithogalum umbellatum *L.*

Чадъреста гжба — Lepiota procera *Scop.*

Чадърче — 1. горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*; (= Convolvulus sepium *L.*); 2. полска поветица — Convolvulus arvensis *L.*; 3. градинска поветица — Convolvulus tricolor *L.*; 4. рокличка — Ipomoea purpurea *Lam.*

Чаево дърво — Thea chinensis *Sims.*

Чай — 1. Linosyris villosa *DC.* (= Aster villosus *DC.*); 2. риганъ, червеноврътка — Origanum vulgare *L.*; 3. балканска роза — Rhodo-

чай, китайски чай — T h e a c h i n e n s i s *Sims.*

Чайно дърво — Thea chinensis *Sims.*

Чайче, какула, градински чай, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Чакма-оту (тур.), вѣтрогонъ — Eryngium campestre *L.*

Чакълна млѣчка — Euphorbia glareosa *M. B.*

Чакълъ-чиче (тур.), зименъ шибой, шибой — Matthiola tristis *R. Br.*

Чакъръ (тур) — Centaurea solstitialis *L.*

Чакъръ-тикени (тур.) — Centaurea solstitialis *L.*

Чаладинка — Cantharellus cibarius *Fr.*

Чалия (тур.), драка — Paliurus aculeatus *Lam.*

Чалмà (тур.), тиквички (за пълнене) — Cucurbita melopepo *L.*

Чалмица, камшица — Zinia elegans *Jacq.*

Чалмичка, кайма, була, карадинче — Tagetes erecta *L.*

Чалокъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Чамани, гулия, земни ябълки —

Чамарика, ракидивица — Tamarix pallasii *L.*

Чамширъ, чемширъ — Buxus sempervirens *L.*

Чамъ (тур.) — 1. ела — Abies alba *Mill.*; 2. боръ — Pinus silvestris *L.*

Чамъ бѣлъ, бѣла ела — Abies alba *Mill.*

Чарги-филекъ (тур.), часовникъ — Passiflora coerulea *L.*

Чарчалиша — Lycium halimifolium *All.*

Чарчалуша. мерджанче — Lycium halimifolium *All.*

Чарчичокъ (тур.) — 1. нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*; 2. лале — Tulipa gesneriana *L.*

Часовникъ — 1. щъркелова човка — 1. Erodium cicutarium *L.*; 2. сасовникъ — Passiflora coerulea *L.*

Часовниче — 1. сахатче — Erodium cicutarium *L.*; 2. дивъ здравецъ — Geranium robertianum *L.*

Чатламбукъ, копривка — Celtis australis *L.*

Чаума. майчица, маргаритка — Leucanthemum vulgare *Lam.*

Чаумъ, майчица, маргаритка — Chrysanthemum leucanthemum *L.* (= Leucanthemum vulgare *Lam.*)

Чафкивъ лукъ, гарвански лукъ, бѣлутка — Ornithogalum refractum *Kit.*

Чафранъ, шафранъ — Crocus sativus *L.*

Чашедрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Чашечна гжбичка, керино ухо — Peziza aurantiaca *Fl. dan.*

Чашечна поималка, игловръхъ, сипаница — Allyssum calycinum *L.*

Чашечно поимало, игловръхъ, сипаница — Alyssum calycinum *L.*

Чашковидна гжба, керино ухо

Чашкодрѣнъ — Evonymus europaeus *L.*

Чашкообразна гжба, керино ухо — Peziza aurantiaca *Fl. dan.*

Чашкоплодна сипаница, поималка, игловръхъ — Allyssum calycinum *L.*

Чашланбукъ, копривка — Celtis australis *L.*

Чашулка, горска поветица — Calystegia sepiun *R. Br.*

Чебрика, чубрица — Satureja hortensis *L.*

Чевирме, росенъ, русалче, самодивско цвѣте — Dictamnus albus *L.*

Чейница, пшеница — Triticum *L.*, T. vulgare *L.* и др.

Чеканка, синя жлъчка, водопийка — Cichorium intybus *L.*

Чекаръ, салата — Lactuca *L.*

Челеби-перчанъ (тур.), ралица — Delphinium consolida *L.*; 2. източна ралица — Delphinium orientale *J. Gay.*; 3. нокъть, орлови нокти — Lonicera caprifolium *L.*; 4. черника, челебитка — Nigella damascena *L.*

Челебийка, черника — Nigella arvensis *L.*

Челебинъ-перченъ (тур.) — 1. черника — Nigella arvensis *L.*; 2. челебитка — Nigella damascena *L.*

Челебитка — 1. черника — Nigella arvensis *L*; 2. челеби-перчанъ (тур.) — Nigella damascena *L.*

Челинокъ — 1. пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*; 2. маточина — Melissa officinalis *L.*

Челокъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L.*

Челядникъ — Echinops *L.*

Челядниче — Echinops sphaerocephalus *L.* и др.

Чемерига, бѣла чемерика — Veratrum lobelianum *Bernh.*

Чемерика — 1. тамянка — Feru-

Statice limonium *L.*; 3. бѣла чемерика — Veratrum lobelianum *Bernh.*; 4. черна чемирика — Veratrum nigrum *L.*

Чемерица — 1. бѣла чемерика — Veratrum lobelianum *Bernh.*; 2. черна чемерика — Veratrum nigrum *L.*

Чемерлика, чемерика — Veratrum *L.*

Чемеръ — Veratrum *L.*

Чемширъ — Buxus sempervirens *L.*

Ченгелче — Platanthera bifolia *Rich.*

Ченица, пшеница — Triticum *L.*, T. vulgare *L.* и др.

Чепа̀шка, нузла — Tordylium maximum *L.*

Чепка, царевица, кукурузъ — Zea mays *L.*

Чепчичка, царевица, кукурузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L.*

Червекова горчилка, тлъстига, прозориче — Sedum acre *L*

Червело, гайтаника — Melampyrum arvense *L.*

Червена акация — Robinia hispida *L.*

Червена бона — Begonia *sp. div.*

Червена боровинка, брусница — Vaccinium vitis idaea *L.*

Червена брусница — Vaccinium vitis idaea *L.*

Червена власатка — Festuca rubra *L.*

Червена върба, ракита — Salix purpurea *L.*

Червена главичка, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Червена градинска иглика — Primula acaulis *Jacq.*

Червена гюл-фатме (тур.), градинска ружа — Althaea rosea *Cav.*

Червена детелина — Trifolium incarnatum *L.*, T. pratense *L.*, T.

Червена ела, смърчъ — Picea excelsa *Link.*

Червена заушница — Pedicularis orthantha *Grsb.*

Червена зѣпка, воловодецъ, лехусниче — Orobanache rubens *Wallroth.*

Червена игличина — Primula auricula *L.*

Червена комонига, грашица, еспарзетъ — Onobrychis arenaria (Kit.) *DC.*

Червена котка, гороцвѣтъ, слепи коса — Adonis flammaea *Jacq.*

Червена кумунига, грашица, еспарзетъ — Onobrychis arenaria (Kit.) *DC.*

Червена лазаркиня — Asperula arvensis *L.*

Червена метла, безсмъртниче, неувѣхниче — Xeranthemum annuum *L.*

Червена мухоморка — Amanita rubescens *Fr.*

Червена мърла — Chenopodium rubrum *L.*

Червена мъртва коприва — Lamium purpureum *L.*

Червена мждрица, ливадна метличина — Centaurea jacea *L.*

Червена подлеска — Cephalanthera rubra *Rich.*

Червена полевица — Agrostis vulgaris *With.*

Червена ракита — Salix purpurea *L.*

Червена ружа, градинска ружа — Althaea rosea *Cav.*

Червена рѣпица — Raphanus sativus *L.* var. radicula *Pers.*

Червена свиларка, горицвѣтъ, слити коса — Adonis aestivalis *L.*

Червена теменуга, бужурче — Cyclamen neapolitarum *Ten.*

Червена хвойна — Juniperus

Червени бобонки, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Червени боровини, брусница — Vaccinium vitis idaea *L.*

Червени боровинки, брусница — Vaccinium vitis idaea *L.*

Червени боровки, брусница — Vaccinium vitis idaea *L.*

Червени брусници, червени боровинки — Vaccinium vitis idaea *L.*

Червени диви череши, червени боровинки — Vaccinum vitis idaea *L.*

Червени кози бизки, дебела мара — Sedum telephium *L.*

Червени котки, тѣснолистенъ божуръ — Paeonia tenuifolia *L.*

Червени ралици — Delphinium crientale *J. Gay.*

Червеника, елда — Polygonum fagopyrum *L.*

Червеникава какула, меча пета, бабици — Salvia sclarea *L.*

Червеница, мѣхунка, фенерче Physalis alkekengi *L.*

Червениче, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum *L.*

Червенка — 1. печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*; 2. ралица — Delphinium consolida *L.*; 3. пачина, пача трева — Polygonum aviculare *L.*; 4. елда — Polygonum fagopyrum *L.*; 4. червени петна (гѫбичка по листата на овощнитѣ дървета) — Polystigma rubra *Tul.*; 6. мека пшеница — T r i t i c u m v u l g a r e *L.*

Червено билье, мѣхунка, фенерче — Physalis alkekengi *L.*

Червено градинско цвекло — Beta vulgaris *L.* var. rapa *Dum.*

Червено дърво, махагоново дърво — Swientenia mahagoni *L.*

Червеножълтка, чашкодрѣнъ -- Evonymus europaeus *L.*

Червено копанче, керино ухо

Червено кучешко грозде — 1. разводникъ — Solanum dulcamara *L.*; 2. червенъ зърнищецъ — Solanum miniatum *Bernh.*

Червено лале — Tulipa gesneriana *L.*

Червено поджбиче, поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Червено цвекло — Beta vulgaris *L.* var. rapa *Dum.*

Червеноглавка, разваленка, чернилникъ — Sanguisorba officinalis *L.*

Червеноперка — Rudbeckia purpurea *L.*

Червеноцвѣтна глушина — Vicia striata *M. B.*

Червеноцвѣтна тръстелига, водолюба — Butomus umbellatus *L.*

Червеноцъвтещъ кучи-езикъ, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Червенушка — 1. печурка — Agaricus (Psaliota) campestris *L.*; 2. манаторка — B o l e t u s e d u l i s *Fr.*; 3. връшнякъ — Bruckenthalia spiculifolia *Rchb.*; 4 поджбиче — Teucrium chamaedrys *L.*

Червенъ (моравъ) алабашъ — Brassica oleracea *L.* var. gongylodes *L.* (= var. caulorapa *DC.*)

Червенъ бобъ — Phaseolus multiflorus *Lam.* (= Phaseolus coccineus *Koch.*).

Червенъ боръ, бѣлокъ, бѣлъ боръ — Pinus silvestris *L.*

Червенъ бояджийски брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Червенъ бъзъ — Sambucus racemosa *L.*

Червенъ вапцарски брошъ — Rubia tinctorum *L.*

Червенъ вѣтъръ, рошовина, ранилистъ — Betonica officinalis *L.*

Червенъ главопрашникъ, под-

Червенъ дрѣнъ, кучешки дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*

Червенъ зърницецъ, червено кучешко грозде — Solanum miniatum *Bernh.*

Червенъ кантарионъ — Erythraea centaurium *Pers.*

Червенъ киселецъ, червенъ щавелъ — Rumex sanguineus *L.*

Червенъ книжовникъ, червено францускo грозде — Ribes rubrum *L.*

Червенъ коченъ, гулия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*

Червенъ кринъ — Hemerocallis fulva *L.*

Червенъ кръклянъ, извърната детелина — Trifolium resupinatum *L.*

Червенъ лукъ, кромидъ — Allium cepa *L.*

Червенъ лѣтенъ коренъ, володецъ, лехусниче — Orobanche gracilis *Lm.*, O. rubens *Wallroth.*

Червенъ мерджанъ — Ribes petraeum *Wulf.*

Червенъ напръстникъ, бѣсниче, дѣдовъ зѫбъ — Digitalis purpurea *L.*

Червенъ невѣнъ, омайникъ, калешъ, подщрекъ — Geum coccineum S. *S.*

Червенъ патладжанъ, домати — Lycopersicum esculentum *Mill.* (= Solanum lycopersicum *L.*).

Червенъ пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Червенъ подщрекъ, омайникъ, калешъ — Geum coccineum *S. S.*

Червенъ типчакъ — Festuca rubra *L.*

Червенъ трифилъ, ливадна детелина — Trifolium pratense *L.*

Червена чучулига, поветица — Convolvulus arvensis *L.*

Червена чючюлига, поветица

Червенъ шибой — Matthiola incana *R. Br.*

Червенъ щиръ, страторъ — Amaranthus paniculatus *L.*

Червива трева, бѣло подѫбиче — Teucrium polium *L*

Червивъ буренъ, бѣло подѫбиче — Teucrium polium *L.*

Червило, омразниче — Onosma *L*

Червова билка, блѣнъ, буника, попадийка — Hyoscyamus niger *L.*

Черволо, врабчово семе — Lithospermum arvense *L.*

Черевце, врабчови чревца, мишакиня — Stellaria media *L*

Череда, коноплянка, бутракъ — Bidens tripartitus *L.*

Черемика, чемерика — Veratrum *L.*

Черемуха, пѣсъкиня, гроздова череша — Prunus padus *L.*

Черемуша, дива вишня — Prunus mahaleb *L*

Черемушъ, левурда — Allium *L.*

Черенъ агрусъ, черно францускo грозде — Ribes nigrum *L.*

Черенъ бобъ, бакла — Vicia faba *L.*

Черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Черенъ габъръ, воденъ габъръ — Ostrya carpinifolia *Scop.*

Черенъ глогъ — Crataegus melanocarpa *M. B.* (= Crataegus pentagyna *Koch.*)

Черенъ дрѣнъ, кучи дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*

Черенъ дудъ, черна черница — Morus nigra *L.*

Черенъ дѫбъ, зименъ дѫбъ, горунъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Черенъ кимионъ, черенъ су-

кокешъ — Scorzonera hispanica *L.*; 2. черенъ оманъ, зарастличе — Symphytum officinale *L.*

Черенъ лопянъ — Verbascum nigrum *L.*

Черенъ милатъ, кжклица — Agrostemma githago *L.*

Черенъ осенъ, ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*

Черенъ пиперъ — Piper nigrum *L.*

Черенъ пирей, райграсъ — Lolium perenne *L.*

Черенъ синапъ — Brassica nigra *Koch.*

Черенъ скребъръ — 1. дива тиква — Bryonia alba *L.*; 2. черна бивушка — Lonicera nigra *L.*

Черенъ трънъ, трънка — Prunus spinosa *L.*

Черенъ фий, горска глушина — Vicia sepium *L.*

Черенъ хардалъ, черенъ синапъ — Brassica nigra *Koch.*

Черенъ чамъ — 1. смърчъ — Picea excelsa *Link.*; 2. черенъ боръ Pinus nigricans *Host.*

Черенъ шаваръ, прешлица, хвощъ — Equisetum arvense *L.*

Черенъ ясенъ, ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*

Череша — Prunus avium *L.*

Черешки, керезка — Gomphrena globosa *L.*

Черешна, череша — Prunus avium *L.*

Черкезка мждрица — Centaurea iberica *Trev.*

Черкезки трьни, чумотрънъ, бѣлъ трънъ — Xanthium spinosum *L.*

Чермонъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Черна бивушка — Lonicera nigra *L.*

Черна борика, черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Черна борина, черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Черна боровинка — Vaccinium myrtillus *L.*

Черна бубонка, черна черница (плодоветѣ) — Morus nigra *L.*

Черна голия, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Черна горчица, черенъ синапъ — Brassica nigra *Koch.*

Черна гжба, чернушка — Boletus scaber *Bull.*

Черна дива тиква — Bryonia alba *L.*

Черна дивизма, черенъ лопенъ — Verbascum nigrum *L.*

Черна ела, смърчъ — Picea excelsa *Link.*

Черна елха — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Черна елша — Alnus glutinosa *Gärtn.*

Черна калинка, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Черна леска — 1. бѣла леска — Corylus colurna *L.*; 2. зърника — Rhamnus cathartica *L.*; 3. зърнастецъ — Rhamnus frangula *L.*

Черна метла — Sarothamnus scoparius *Wimm.*

Черна меша — 1. йозъ, ситна граница — Quercus pubescens *Willd.*; 2. горунъ, зименъ джбъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Черна миродия, черника — Nigella arvensis *L.*

Черна мура — Pinus leucodermis *Art.* (= P. heldreichii *Christ.*).

Черна мъртва коприва — Lamium purpureum *L.*

Черна отрова, разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Черна папрать, изтравниче, страшниче — Asplenium trichomanes *L.*

Черна плесенъ, сажди Cap-

Черна рѣпа — Raphanus sativus *L.* var. niger *Pers.*

Черна сѣкирка — Lathyrus niger *Bernh.*

Черна топола, кавакъ — Populus nigra *L.*

Черна трънка, трънка — Prunus spinosa *L.*

Черна трева — 1. вонеща лобода, мърша — Chenopodium vulvaria *L.*; 2. кавтарика, черенъ бузалъкъ — Chrysopogon gryllus *Trin.*; 3. мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*; 4. кривошийка, шекерче — Nonnea pulla *DC.*

Черна утрова, старо билье, развалниче, бела-дона — Atropa belladonna *L.*

Черна фурма — Diospyrus lotus *L.*

Черна чемерика — Veratrum nigrum *L.*

Черна черница — Morus nigra *L.*

Черна шандра, кандилниче — Ballota nigra *L.*

Чернакъ, чернокъ, черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Черни боровинки — Vaccinium myrtillus *L.*

Черни диви череши, черни боровинки — Vaccinium myrtillus *L.*

Черни рошкови, дивъ рожковъ — Cercis siliquastrum *L.*

Чернийка, черника — Nigella arvensis *L.*

Черника — 1. черни боровинки — Vaccinium *myrtillus L.*; 2. черника — Nigella arvensis *L.*

Чернилка — 1. кжклица — Agrostemma githago *L.*; 2. сажди, черна плесень — Capnodium salicinum *Mont.*; 3. райграсъ — Lolium perenne *L.*; 4. черника — Nigella arvensis *L.*; 5. житна ръжда — Puccinia graminis *Pers.*; 6. главня — Ustilago *sp. div.*

Чернилникъ, развяленка — Sanguisorba officinallis *L.*

Чернило — 1. житна прашна главня — Ustilago tritici *Jensen.*; 2. царевична прашна главня — Ustilago maydis *Corda.*

Черница — Morus *L.*: 1. бѣла черница — Morus alba *L.*; 2 черна черница — Morus nigra *L.*

Черниче, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Черничева бубонка (плодовеtѣ): 1. бѣла черница — Morus alba *L.*; 2. черна черница — Morus nigra *L.*

Черничка, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Черно вътърче — Centaurea diffusa *Lam.*

Черно изтравниче, страшниче Asplenium adiantum nigrum *L.*

Черно коренче, черенъ оманъ, зарастличе — Symphytum ofilcinale *L*

Черно меше, зименъ джбъ, горунъ — Quercus sessiliflora *Salisb.*

Черно разводниче, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Черно сѣкирче — Orobus niger *L.*

Черно тръне, драка — Paliurus aculeatus *Lam.*

Черно утровно билье, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Черно френско грозде — Ribes nigrum *L.*

Черноборка, чернокъ, черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Черноборъ, чернокъ, черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Чернобѣлъ пелинъ, дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Чернобѣлникъ, дивъ пелинъ — Artemisia vulgaris *L.*

Черновръхче, риганъ — Origanum vulgare *L.*

Черновръхчи, риганъ — Origanum vulgare *L.*

Черновръхъ, риганъ — Origanum vulgare *L.*

Черноврьшка, риганъ — Origanum vulgare *L.*

Черноглавка, живиниче, усоиче — Prunella *L.*, P. vulgaris *L.* и др.

Черноглавина, глогъ — Crataegus monogyna *L.*

Чернодробенъ мъхъ — Marchantia polymorpha *L.*

Чернодробна съсънка, гължбови очици, потайниче — Anemone hepatica *L.*

Черноѐла — Picea excelsa *Link.*

Чернойка, конопъ, гръсти (женскитѣ стъбла) — Cannabis sativa *L.*

Черноклевъ, кленъ — Acer campestre *L.*

Чернокоревъ, голѣмъ кокешъ — Scorzonera hispanica *L.*

Чернокосъ — 1. богородиченъ косъмъ — Adiantum capillus veneris *L.*; 2. изтравниче, страшниче — Asplenium trichomanes *L.*; 3. оманъ — Inula hellenium *L.*; 4. зарастличе, черенъ оманъ — Symphytum officinale *L.*; 5. обикн. чернокосъ — Telekia speciosa *L.* (= Buphthalmum speciosum *Schreb*).; 6. дилянка, коча трева — Valeriana officinalis *L.*

Чернокъ, черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Чернокъ боръ, черенъ боръ — Pinus nigricans *Host.*

Черноокъ невѣнъ, була, кайма, карадинче — Tagetes patula *L.*

Чернушка — 1. черна гжба — Boletus scaber *Bull.*; 2. черника — Nigella arvensis *L.*

Чернушки, череша — Prunus avium *L.*

Черинъ боръ — Pinus nigricans *Host.* (= Pinus austriaca *L.*)

Черинъ разводникъ, кучешко грозде — Solanum nigrum *L.*

Черинъ трънъ, драка — Paliurus

Черъ агрусъ, черно френско грозде — Ribes nigrum *L.*

Черъ бобъ, бакла — Vicia faba *L.* (= Faba vulgaris *Moench.*)

Черъ боръ, чернокъ — Pinus nigricans *Host.* (=Pinus austriaca *L.*)

Черъ брѣстъ, брѣстъ — Ulmus campestris *L.*

Черъ глогъ — Crataegus *L.*, C. pentagyna (*W. K.*) *Koch.*

Черъ девесилъ — Heracleum verticillatum *Panč.*

Черъ дивисилъ Heracleum verticillatum *Panč.*

Черъ имелъ — Loranthus europaeus *L.*

Черъ коренъ, черенъ оманъ, зарастличе — Symphytum officinale *L.*

Черъ оманъ — 1. дивъ слънчогледъ — Doronicum austriacum *Jacq.*; 2. оманъ — Inula hellenium *L.*; 3. зарастличе — Symphytum officinale *L.*

Черъ орѣхъ, орѣхъ — Juglans regia *L.*

Черъ осенъ, черенъ ясенъ, ясенъ — Fraxinus *L.*, F. excelsior *L.*

Черъ пиперъ — Piper nigrum *L.*

Черъ синапъ — Brassica nigra *Koch.*

Черъ слѣзъ — Malva silvestris *L.*

Черъ сусамъ, миладъ — Nigella sativa *L.*

Черъ трънъ, гръмотрънъ, шилободъ — Ononis spinosa *L.*

Черъ уманъ, оманъ — Inula hellenium *L.*

Черъ чаушъ, тугъ, ведрици, царски вѣнецъ — Fritillaria imperialis *L.*

Черъ ясенъ — 1. ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*; 2. чесалка, лугачка — Dipsacus *L.*

Чесалка, лугачка — Dipsacus fullonum *L.*, D. laciniatus *L.*

Чесенъ, бѣлъ лукъ, чесновъ

Чеснова трева, кремушъ — Alliaria officinalis *DC.*

Чесновъ лукъ, бѣлъ лукъ, чесънъ — Allium sativum *L.*

Чесънъ, чесновъ лукъ — Allium sativum *L.*

Чесънъ дребенъ, влашки лукъ — Allium ascalonicum *L.*

Четворенъ шибой — Matthiola incana *R. Br.*

Четиннеста бударица — Galeopsis tetrahit *L.*

Четиннеста гжшарка — Arabis hirsuta *Scop.*

Четиннеста дрипавка — Crepis setosa *Hall.*

Четиннеста мишовка — Alsine setacea *M.* et *K.*

Четиннеста припжтница, изсипливче — Herniaria hirsuta *L.*

Четиннеста пѣнливка — Cardamine hirsuta *L.*

Четиннеста ружа — Althaea hirsuta *L.*

Четиннестъ омразникъ — Onosma visianii *Clem.*

Четиннестъ свинякъ — Hypochoeris radicata *L.*

Четиривѣнчелистенъ очиболецъ, планински очиболецъ — Potentilla tormentilla *Schrank.*

Четириреденъ ячемикъ — Hordeum vulgare *L.*

Четирижжбна звъника — Hypericum quadrangulum *L.*

Четирижгълна звъника — Hypericum quadrangulum *L.*

Четка, артишокъ — Cynara cardunculus *L.* subsp. scolymus *L.*

Чешкодрѣнъ — 1. кучи дрѣнъ, черенъ дрѣнъ — Cornus sanguinea *L.*; 2. въшкавче — Evonymus europaeus *L.*

Чешленбукъ, копривка — Celtis australis *L.*

Чешлика, дусачка, чесалка —

Чешникъ, чесънова трева, кремушъ — Alliaria officinalis *DC.*

Чивенъ, чувенъ — Gypsophila struthium *L.*

Чиеръ-оту (тур.), исландски лишей — Cetraria islandica *Asch.*

Чикирдекъ, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Чикута, бучениишъ, цволига — Conium maculatum *L.*

Чикуть — 1. дзука — Juncus effusus *L.*; 2. папуръ, рогозъ, рогозина — Typha *L.*, T. angustifolia *L.*, T. latifolia *L.*

Чилекъ (тур.), ягода — Fragaria vesca *L.*

Чилинокъ, пчелникъ — Marrubium vulgare *L*

Чилиръ, роголистъ — Ceratophyllum demersum *L.*

Чилокъ, класица, къндра — Alopecurus fulvus *Sm.*, A. pratensis *L.*

Чимерика — 1. самодивска трева — Peucedanum officinale *L.*; 2. бѣла чемерика — Veratrum lobelianum *Bernh.*; 3. черна чемерика — Veratrum nigrum *L.*

Чимрика, кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Чимрикъ, кошличаръ, самодивски чемширъ — Ilex aquifolium *L.*

Чимширово дърво, чемширъ — Buxus sempervirens *L.*

Чимширъ, чемширъ — Buxus sempervirens *L.*

Чинаръ — Platanus *L.*: 1. западенъ чинаръ — Platanus occidentalis *L.*; 2. източенъ чинаръ — Platanus orientalis *L.*

Чингелче — Platanthera bifolia *Rich.*, P. montana *Rchb.*

Чиндемъ, сираче, есененъ минзухаръ — Crocus pallasianus *Herb.*

Чинкосъ, орѣхче, тжжникъ, ливадникъ — Spipaea filipendula *L.*

Чинъ-чинъ-кочвница ...

Чиравенди, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Чиреша, череша — Prunus avium *L.*

Чирешня, череша — Prunus avium *L.*

Чирешя, череша — Prunus avium *L.*

Чирисъ, бардунъ — Asphodelus albus *Willd.*

Чиришъ — Asphodeline taurica *Kunth.*

Чирокъ, класица — Alopecurus pratensis *L.*

Чиртламбукъ, копривка — Celtis australis *L.*

Чирчилика, обички, мингюши — Fuchsia *Plum.*

Чиряша, череши — Prunus avium *L.*

Чистецъ — 1. съсерка, прешлика — Marrubium peregrinum *L.*; 2. ялешъ, ранилистъ — Stachys *L.*

Чистителна кжпалка, шумкавче — Pulicaria dysentherica (*L.*) *Gärtn.*

Читленбукъ, коприька — Celtis australis *L.*

Чичакъ, камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Чичекъ, репей, лопушъ — Lappa *L.*, L. major *Gärtn.*, L. minor *Hill.* и др.

Чичекъ жълтъ, камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Чичка — 1. жълть минзухаръ — Crocus moesiacus *Ker.*; 2. репей, лопушъ — Lappa *L.*, L. major *Gärtn.* и др.

Чички, репей, лопушъ — Lappa *L.*

Чичоки, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Чичокъ, репей, лопушъ — Lappa *L.*, L. major *Gärtn.*, L. minor *Hill.* и др.

Чичъкъ, камшикъ — Agrimo-

Чичьокъ — Medicago minima *Bert*

Чичюкъ, камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Чичякъ — 1. зайча стжпка — Geum urbanum *L.*; 2. репей, лопушъ — Lappa *L.*; 3. малка люцерна — Medicago minima *Bert.*; 4. дебрянка — Sanicula europaea *L.*

Чобанка, овчарка — Petasites *Tourn.*, P. albus *Gärtn.*, P. officinalis *Mch.*

Чобрица — Satureja hortensis *L.*

Чоенъ (тур), бѣлонога, сапунче — Saponaria officinalis *L.*

Чоенъ-оту (тур.), бѣлонога сапунче — Saponaria officinalis *L.*

Чорле, латинка — Tropaeolum majus *L.*

Чревца — 1. горски чръвца, горска звездица — Stellaria holostea *L.*; 2. мишакиня, врабчови чръвца — Stellaria holostea *L.*

Чръвенъ бурянъ, гърлица, мерджанче, свински ягоди — Blitum virgatum *L.*

Чръвило, омразникъ — Onosma *L.*

Чръвца, мишякиня — Stellaria media *L.*

Чрънички, черница (плодоветѣ) — Morus alba *L.*, M. nigra *L.*

Чубаръ, чубрица — Satureja hortensis *L.*

Чуберъ, чубрица — Satureja hortensis *L.*

Чубрика — 1. чубрица — Satureja hortensis *L.*; 2. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Чубрица — 1. горещникъ — Ajuga *L.*; 2. джодженъ — Mentha piperita *L.*; 3. майоранъ — Origanum majorana *L.*; 4. риганъ, червеноврѫшникъ — Origanum vulgare *L.*; 5. чубрица — S a t u r e j a h o r t e n s i s *L.*; 6. мащерка, бабина душица

Чубурлово билье, дяволска уста — Leonorus cardiaca *L.*

Чувенъ — 1. Astragalus thracicus *Gsb.*; 2. дивъ спанакъ — Chenopodium bonus henricus *L.*; 3. обикн. чувенъ — Gypsophila struthium *L.*; 4. сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L*

Чувехъ, пукалче, вранска стѫпка, ерсамунъ (тур.) — Leontice leontopetalum *L.*

Чувствителна мимоза — Mimosa pudica *L.*

Чувствителна недопирка, слабонога, недопирка — Impatiens noli tangere *L.*

Чудно цвѣте, сифа (тур.) — Mirabilis jalappa *L.*

Чуенъ, чувенъ — Gypsophila struthium *L.*

Чукундуръ (тур.), цвекло — Beta vulgaris *L.*

Чукутъ, дзука — Juncus effusus *L.*

Чукъ-чукъ-гърне, гугерки, кукувичина, кукувича плюнка — Muscari racemosum *DC.*

Чума, воловодецъ, лехусниче — Orobanche *L.*

Чумàкъ — Ailanthus glandulosa *L.*

Чуменъ, ечемикъ — Hordeum vulgare *L.*

Чумерига, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Чумерика — 1. кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*; 2. бѣла чемерика — Veratrum lobelianum *Bernh.*; 3. черна чемерика — Veratrum nigrum *L.*

Чунча, кратунка — Cucurbita langenaria *L.*

Чунче, цацарка — Cucurbita piriformis *Lobel.*

Чупи гърне, малъкъ зимзеленъ — Vinca minor *L.*

Чупла 1. бѣла елха — Alnus incana *Moench.*; 2. брѣза — Betula alba *L.*

Чурчурушъ, обички, мингюши — Fuchsia *L.*

Чуфутска салата, салата, маруля — Lactuca sativa *L.*

Чучки, черна острика, бунове, кындра — Carex aterrima *A. W.*

Чучолига, лисичина, кокошки — Corydalis *L.*

Чучулига, лисичина, кокошки — Corydalis *L.*

Чушка — 1. пиперъ — Capsicum annuum *L.*; 2. лале — Tulipa gesneriana *L.*

Чушки — 1. Capsicum annuum *L.*; 2. лале—Tulipa gesneriana *L.*

Чушулка, лале — Tulipa gesneriana *L.*

Чърнежъ, фий, уровъ — Vicia sativa *L.*

Чьоплеме, кукурякъ — Helleborus odorus *W. K.*

Чьорна метла, жилавика — Genista rumelica *Vel.*

Чюбрика, чубрица — Satureja hortensis *L.*

Чюбрица, чубрица — Satureja hortensis *L.*

Чювенъ, сапунче, бѣлонога — Saponaria officinalis *L.*

Чюмерига, чемерика — Veratrum album *L.*

Чюмишъ, чумотрънъ, казашки бодилъ, бѣлъ трънъ — Xanthium spinosum *L.*

Чюмлякъ, чумотрънъ, казашки бодилъ, бѣлъ трънъ — Xanthium spinosum *L.*

Чюмово тръне, чумотрънъ, казашки бодилъ — Xanthium spinosum *L.*

Чюмотръне, чумотрънь, казашки бодилъ — Xanthium spinosum *L.*

Чюшка, пиперъ — Capsicum annuum *L.*

Чялгани, гулии, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Ш

Шабла (тур.), бъзовлѣкъ, какула, шалвей — Salvia pratensis *L.*

Шаваръ — 1. тръстика — Phragmites communis *Trin.*; 2. острица — Carex *L.*; 3. ребрика, пѣтльово перо — Gladiolus *L.*; 4. дзука — Juncus *L.*; 5. камъшъ — Scirpus lacuster *L.*; 6. ежова главичка, рѣзавецъ — Sparganium ramosum *Huds.*; 7. папуръ, рогозъ — Typha *L.*

Шайтанъ-боку (тур.), воняеща трева — Ferula assa foetida *L.*

Шайтанъ-калбуру (тур.), решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Шалвей, какула, градински чай, шалвей — Salvia officinalis *L.*

Шалвея, какула, градински чай — Salvia officinalis *L.*

Шалгани, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Шалганъ, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Шалгунъ, пролѣтна сѣкирка — Orobus vernus *L.*

Шалгънъ, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

Шалфей, какула, шалвей — Salvia *L.*

Шамакъ — 1. тѣснолистенъ папуръ, рогозина — Typha angustifolia *L.*; 2. широколистенъ папуръ, рогозина — Typha latifolia *L.*

Шамъ-дуду (тур.), черна черница — Morus nigra *L.*, бѣла черница — Morus alba *L.*

Шамъ-фъстъкъ (тур.) — Pistatia vera *L.*

Шандра, кандилниче, копривка

Шанъ-дуду (тур.), черница — Morus *L.*

Шапиче — 1. цариче — A l c h e m i l l a *L.*; 2. дивъ тютюнъ — Inula oculis christi *L.*; 3. златовръхъ — Rhodiola rosea *L.* (= Sedum rhodiola *DC.*); 4. дивисилъ — Seseli rigidum *W. K.*

Шапише, живиниче, разгонъ — — Scrophularia *L.*

Шапка — 1. бѣлъ слѣзъ, камбула — Malva vulgaris *Fries*; 2. дива ружа — Althaea pallida *W. K.*

Шаплива трева, бѣла водна роза, русалка — Nymphaea alba *L.*

Шапливецъ — 1. бърдунче, жълта водна роза — Nuphar luteum *Sw.*; 2. лотусъ — Nymphaea lotus *L.*

Шапливо билье, златовръхъ — Sedum rhodiola *DC.*

Шапово билье, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Шапъ — 1. мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*; 2. тлъстига, прозориче — Sedum rhodiola *DC.* (= Rhodiola rosea *L.*); 3. дивисилъ, шапиче — Seseli rigidum *W. K.*

Шарена мишина — Cynoglossum pictum *Ait.*

Шаренъ бобъ — Phaseolus coccineus *Koch.* (= Phaseolus multiflorus *Lam.*)

Шаренъ минзухаръ — Crocus biflorus *Mill.*

Шарка, блѣнь, попадийка, буника — Hyoscyamus niger *L.*

Шарлагунъ, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L.*

теменуга, любичица — Viola tricolor *L.*

Шàтори, горска поветица — Calystegia sepium *R. Br.*

Шафраника — Carthamus tinctorius *L.*

Шафранъ — 1. шафраника — Carthamus tinctorius *L.*; 2. обикновенъ шафранъ — Crocus sativus *L.*

Шахъ-дарж (тур.), росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Шваръ, острица — Carex *L.*

Шведска люцерна, жълта люцерна — Medicago falcata *L.*

Швейцарска селагинела, бронецъ — Selaginella helvetica *Link.*

Швибка — Triglochin palustre *L.*

Шебой — Matthiola incana *R. Br.*

Шевтелия (тур.), праскова — Prunus persica *L.*

Шейтанъ буку (тур.), вонеща трева — Ferula assa foetida *L.*

Шейтанъ очи, офикъ, самодивско дърво — Sorbus aucuparia *L.*

Шекерке, сребролистенъ очиболецъ — Potentilla argentea *L.*

Шекерче — 1. сѣкирка — Lathyrus *L.*; 2. костиломъ — Lathyrus latifolius *L.*; 3. кривошийка — Nonnea pulla *DC.*; 4. грашица, еспарзетъ — Onobrychis *L.*; 5. пролѣтна сѣкирка—Orobus vernus *L.*; 6. маргаритъ, фурмузъ — Symphoricarpus racemosus *Michx.*

Шелданъ, *цвекло* — Beta vulgaris *L.*

Шеница, пшеница — Triticum vulgare *L.*

Шербетче (тур.), кукувича трева — Orobanche epithymum *DC.*

Шербетъ (тур.), киселъ трънъ — Berberis vulgaris *L.*

Шерметка, решетка, вилино ...

Шестилъ, **млѣченъ яворъ** — Acer platanoides *L.*

Шестореденъ ечемикъ — Hordeum hexastichum *L.*

Шестореденъ ячемикъ — Hordeum hexastichum *L.*

Шестореденъ ячмикъ — Hordeum hexastichum *L.*

Шесторедъ ечмикъ — Hordeum hexastichum *L.*

Шесторедъ невѣнъ, турта, чалмичка — Tagetes *L.*

Шестотичинковъ киселокъ, киселецъ — Rumex acetosa *L.*

Шефкетъ-оту (тур.) — 1. метличина — Centaurea *L.*; 2. бенедиктийски бодилъ — Cnicus benedictus *L.*

Шефталия (тур.), праскова — Prunus persica *L.*

Шефтели (тур.), праскова — Prunus persica *L.*

Шефтериче (тур.), росопасъ — Fumaria officinalis *L.*

Шибой — Matthiola incana *R. Br.*

Шикалка, кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Шикалче, кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Шикерче, сѣкирка — Lathyrus *L.*

Шикла, хвойна (плодоветѣ) — Juniperus *L.*

Шилникъ, жаболъжичка — Alisma plantago *L.*

Шилободъ, гръмотрънъ—Ononis spinosa *L.*

Шимширъ, чемширъ — Buxus sempervirens *L.*

Шипеста гжба, мораво рогче — Claviceps purpurea *Fr.*

Шипка — 1. кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*; 2. трън...

Шипенки, шипки (плодоветѣ) — Rosa *L.*

Шиповникъ, шипка, тръндафилъ — Rosa *L.*

Шипокъ, шипка, тръндафилъ — Rosa *L.*

Шипъ, шипка — Rosa *L.*

Шипъкъ, шипка — Rosa *L.*

Ширбой — Mattihola incana *R. Br.*

Ширка, хинапъ — Zizyphus vulgaris *Lam.*

Широка папрать, противоглистна папрать — Aspidium filix mas *Sw.*

Широкозжбна заушница, ботушки — Pedicularis comosa *L.*

Широколистенъ вѣтрогонъ, пушица — Eriophorum latifolium *Hoppe.*

Широколистенъ дремникъ — Epipactis latifolia *All.*

Широколистенъ жиловлакъ, голѣмъ жиловлѣкъ — Plantago major *L.*

Широколистенъ папуръ — Typha latifolia *L.*

Широколистенъ равнецъ — Achillea crithmifolia *W. K.*

Широколистенъ рогозъ — Typha latifolia *L.*

Широколистенъ тютюнъ — Nicotiana macrophylla *Spr.*

Широколистна кукувичина — Muscari botryoides *DC.*

Широколистна лавандула — Lavandula spica *All.*

Широколистна лаванта — Lavandula spica *All.*

Широколистна липа, едролистна липа — Tilia grandifolia *Ehrh.*

Широколистна перуника, петнистъ салепъ — Orchis latifolia *L.*

Широколистна подлеска — Cephalanthera pallens *Rich.*

Широколистнапушица — Eriophorum latifolium *Hoppe.*

Широколистна стойка, момкова сълза, одраки — Polygonatum latifolium *Desf.*

Широколистно гергьовденче — Veronica latifolia *L.*

Широколистъ цикорий, градинска жлъчка — Cichorium indivia *L.*

Шишарка, бѣлъ нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Шишка, хвойна (плодоветѣ) — Juniperus *L.*

Шишкарка, хвойна (плодоветѣ) — Juniperus *L.*

Шишкодрѣнъ, птичи дрѣнъ — Ligustrum vulgare *L.*

Шлемка, лимонъ, маринка — Scutellaria galericulata *L.*

Шлемче, сама-китка, ядиче, омаякъ — Aconitum cammarum *Jacq.*

Шлѣзъ — 1. дива ружа — Althaea pallida *W. K.*; 2. ружа — Althaea officinalis *L.*; 3. камилякъ — Malva *L.*

Шлязъ — 1. слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*; 2. бѣлъ слѣзъ, камбула — Malva vulgaris *Fries.*; 3. Ружа — Althaea *L.*

Шмакъ, смрадлика — Rhus coriaria *L.*

Шменъ, смилъ, жълтъ смилъ — Gnaphalium arenarium *L.* (= Helichrysum arenarium *DC.*).

Шминъ, смилъ, жълтъ смилъ — Gnaphalium arenarium *L.* (= Helichrysum arenarium *DC.*).

Шпарангелъ, зайча сѣнка, самодивска метла, самовилска коса — Asparagus tenuifolius *Lam.*

Шпаргалъ, шпаргелъ, вилина метла — Asparagus officinalis *L.*

Шпаргелъ, вилина метла — Asparagus *L.*

Шпоръ, галица — Delphinium consolida *L.*

Штавилъ, киселица — Oxalis acetosella *L*,

Штафилъ, киселица — Oxalis acetosella *L*.

Шумкавче — Pulicaria dysentherica *Bernh*.

Шупинякъ, шипка — Rosa canina *L*.

Шупле, лале — Tulipa gesneriana *L*.

Шуплекъ, звъника, жълтъ кантарионъ — Hypericum perforatum *L*.

Шупливка — Myagrum perfoliatum *L*.

Шурлинъ, шурулинци, шушанъ — Chaerophyllum bulbosum *L*.

Шурулинци, шушанъ — Chaerophyllum bulbosum *L*.

Шуфаръ, камъшъ — Scirpus lacustrer *L*.

Шучиняръ, хлопка, клопачка — Rhinanthus *L*.

Шушанъ — 1. шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L*.; 2. бучинишъ, цволига — Conium maculatum *L*.; 3. тржбатка, воденъ морачъ — Oenanthe fistulosa *L*.

Шушнарка, хлопка, клопачка — Rhinanthus major *Ehrh*.

Шушняръ, хлопка, клопачка — Rhinanthus *L*., R. major *Ehrh*. и др.

Шушулковита детелина, крилободъ — Lotus siliquosus *L*.

Шюшанъ, шурулинци — Chaerophyllum bulbosum *L*.

Шяваръ, дзука — Juncus effusus *L*.

Шямани, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosus *L*.

Шяпка, слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L*, Althaea officinalis *L*.

Щ

Щавелъ — 1. киселица, зайчи киселецъ — Oxalis acetosella *L*.; 2. пипериче, лисецъ — Polygonum lapathifolium *L*.; 3. лапагъ — Rumex *L*.; 4. киселецъ — Rumex acetosa *L*.; 5. козя брада — Rumex acetosella *L*.

Щавилъ — 1. киселица, зайчи киселецъ — Oxalis acetosella *L*.; 2. козя брада — Rumex acetosella *L*.; 3. дѣдови дисаги, щавунякъ — Rumex alpinus *L*.

Щавлякъ, киселица, зайчи киселецъ — Oxalis acetosella *L*.

Щавунякъ — 1. киселица, зайчи киселецъ — Oxalis acetosella *L*.; 2. пипериче, лисецъ — Polygonum lapathifolium *L*.; 3. киселецъ Rumex acetosa *L*.; 4. козя брада — Rumex acetosella *L*. и др.

Щалушакъ, глухарче, радика граница — Quercus pedunculata *Ehrh*.

Щиръ — 1. страторъ, червенъ щиръ — Amaranthus paniculatus *L*.; 2. обикновенъ щиръ — Amaranthus retroflexus *L*.; 3. куча лобода — Chenopodium *L*.

Щитовидна маргаритка — Chrysanthemum corymbosum *L*.

Щитовидна папрать, противоглистна папрать — Aspidium filix mas *Sw*.

Щомбуръ, царевица, кукурузъ, морузъ, мисиръ (тур.) — Zea mays *L*.

Щръкалова чонка, трабозанъ — Tribulus terrestris *L*.

Щръклюва клюница — Erodium ciconium *Willd*.

Щръклюва човка — Erodium ciconium *Willd*.

Щръкови игли, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Щръково грозде, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Щръково цвѣте, нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Щръко грозде, тлъстига, прозориче — Sedum *L.*

Щръко игли, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Щръко цвѣте, нарцисъ, овчица — Narcissus poëticus *L.*

Щръкова нога, трабозанъ — Tribulus terrestris *L.*

Щъркелски лукъ, гарвановъ лукъ — Allium rotundum *L.*

Щъркелъ, часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Щъркова гага — 1. Часовниче — Frodium cicutarium *L.*; 2. щъркелова човка — Erodium ciconium *Willd.*

Щъркова клюница — 1. щъркелова човка — Erodium ciconium *Willd.*; 2. часовниче — Erodium cicutarium *L.*

Щъркова човка — 1. щъркелова гага — Erodium ciconium *L.*; 2. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 3. полски здравецъ — Geranium pratense *L.*

Щърково цвѣте, жълтъ нарцисъ — Narcissus pseudonarcissus *L.*

Щърковъ клюнъ — 1. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 2. щъркелова човка — Erodium ciconium *Willd.*

Щърковъ лукъ, бѣлушка, гарвански лукъ — Ornithogalum collinum *Guss.*, O. refractum *Kit.* и др.

Щъркулнялче, кървавъ здравецъ — Geranium sanguineum *L.*

Щъркъ — 1. часовниче — Erodium cicutarium *L.*; 2. щъркелова човка — Erodium ciconium *Willd*

Ю

Ювесъ, скоруша, оскруша — Sorbus domestica *L.*

Ювия, детско орѣхче — Bertholetia excelsa *H. K.*

Юдъ-агаджи (тур.), сабуръ (тур.), саръ сабуръ (тур.) — Aloë vulgaris *Lam.*

Юдина стжпка — Poa dura (= Sclerochloa dura *P. B.*)

Юдийчава билка, класовидно великденче — Veronica spicata *L.*

Юдничава билка, класовидно великденче — Veronica spicata *L.*

Юдничава трева — 1. вечерниче, срещиче — Ajuga laxmanni *Benth.*; 2. класовидно великденче — Veronica spicata *L.*

Южни равенъ, равенъ — Rheum rhaponticum *L.*

Южноевропейски кипарисъ, кипарисъ — Cupressus sempervirens *L.*

Юзолъ (тур.), мента, джодженъ — Mentha piperita *L.*

Юзумъ (тур.) — 1. обикн. джодженъ, градински джодженъ — Mentha piperita *L.*; 2. дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*

Юзъ-кечиидемъ (тур.), сираче — Merendera sobolifera *C. A. M.*

Юзъмъ (тур.), дивъ джодженъ — Mentha silvestris *L.*

Юлафъ (тур.), овесъ — Avena sativa *L.*

Юнашка кръвь, кърваниче — Lychnis coronaria *Lam.* (= Agrostemma coronaria *L.*).

Юрдечина, патета, тревовидна перуника — Iris graminea *L.*

Я

Ябане кестанъ, дивъ кестенъ, конски кестенъ — Aesculus hippocastanum *L.*

Ябане юзуми (тур.), разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Ябанско цвѣте, лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Ябанъ-асими (тур.), разводникъ — Solanum dulcamara *L.*

Ябанъ-гюмеджи (тур.), слѣзъ, камилякъ — Malva silvestris *L.*

Ябанъ кабакъ (тур.), дива тиква — Bryonia alba *L.*

Ябанъ мексе (тур.), трицвѣтна теменуга, любичица, кокорче — Viola tricolor *L.*

Ябанъ трупу (тур.), хрѣнъ — Cochearia armoracia *L.* (= Armoracia rusticana *Gärtn.*).

Ябанъ чилеги (тур.), зърника — Rhamnus cathartica *L.*

Ябламъ (тур.), чинаръ (тур.) — Platanus orientalis *L.*

Ябланово дърво, чинаръ (тур.) — Platanus orientalis *L.*

Ябланъ (тур.) — 1. западенъ чинаръ — Platanus occidentalis; 2. източенъ чинаръ — Platanus orientalis *L.*

Ябланъ чеере (тур.), пълзящъ очиболецъ — Potentilla reptans *L.*

Ябленъ (тур.) — 1. чинаръ — Platanus orientalis *L.*; 2. планински божуръ — Trollius europaeus *L.*

Яблинъ, чинаръ (тур.) — Platanus orientalis *L.*

Яблъкиня, мишинецъ — Cynoglossum officinale *L.*

Яблъчковина, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Ябока, ябълка — Pirus malus *L.*

Ябо́лкница, ябълка — Pirus malus *L.*

Яболко́ина, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Ябълка, — Pirus malus *L.*

Ябълки, решетка, вилино сито — Carlina acanthifolia *All.*

Ябълкиня — 1. мащерка, бабина душица — Thymus *L.*; 2. ябълка — Pirus malus *L.*

Ябълкница, ябълка — Pirus malus *L.*

Ябълчина, вълча ябълка — Aristolochia clematitis *L.*

Ябълчница, ябълка — Pirus malus *L.*

Ябънско цвѣте, лъвска муцунка, кученце — Anthirrhinum majus *L.*

Яворово дърво, яворъ — Acer pseudoplatanus *L.*

Яворъ — Acer *L.*: 1. кленъ — Acer campestre *L.*; 2. шестилъ, млѣченъ яворъ — Acer platanoides *L.*; 3. обикнов. яворъ — Acer pseudoplatanus *L.*; 4. жешля, мекишъ — Acer tataricum *L.*

Яворъ бѣлъ — Acer dasycarpus *Ehrh.*

Яворъ горски, яворъ — Acer pseudoplatanus *L.*

Яворъ млѣченъ — 1. шестилъ — Acer platanoides *L.*; 2. обикн. яворъ — Acer pseudoplatanus.

Яворъ обикновенъ — Acer pseudoplatanus *L.*

Яворъ остролистенъ, шестилъ — Acer platanoides *L.*

Яворъ планински, яворъ — Acer pseudoplatanus *L.*

Яворъ полски, кленъ — Acer campestre *L.*

Яворъ простъ, яворъ — Acer pseudoplatanus *L.*

Яворъ сребъренъ — Acer dasycarpus *Ehrh.*

Явру-азя (тур.), сѣкирка, змийски очи — Lathyrus aphaca *L.*

Явуръ, шестилъ, млѣченъ яворъ

Ягилъ (тур.), **миладъ** — Nigella sativa *L.*

Ягледъ, кавакъ (тур.), черна топола — Populus nigra *L.*

Яглика, иглика — Primula *L.*

Игличка, иглика — Primula *L.*

Ягло — Tragus racemosus (*L.*) *Hall.*

Ягода — Fragaria *L.*: 1. градинска ягода — Fragaria collina *Ehrh.* var. hortensis; 2. плюскавица — Fragaria collina *Ehrh.*; 3. горска ягода — Fragaria elatior *Ehrh.*; 4. планица — Fragaria vesca *L.*

Ягодна детелина — Trifolium fragiferum *L.*

Ягодница, черница — Morus alba *L.*

Ягодно почудиче, малъкъ очиболецъ — Potentilla micrantha *Ram.*

Ягодно почудниче, малъкъ очиболецъ — Potentilla micrantha *Ram.*

Ягодово дърво — Arbutus unedo *L.*

Ягодовосна саргаса, мѣхуреста водорасъль — Sargassum bacciferum *L.*

Ягулика, иглика — Primula *L.*

Ягуличка, планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Ядиче — Aconitum cammarum *Jacq.*

Ядлива гжба, бучка — Morchella esculenta *Bull.*

Ядлива смърдечка, червенушка, манатарка — Boletus edulis *Fr.*

Ядлива червенушка, миризлива червенушка — Russula integra *Linn.*

Ядливъ върганъ, червенушка, манатарка — Boletus edulis *Fr.*

Язикъ, арабска ржка, кърмъзовъ кактусъ — Opuntia coccinelifera *L.*

Яйцелистна живолина — Mercurialis ovata *Sternb.* et *Hoppe.*

Якъркъ, турия, поималка — Berteroa incana *DC.*

Ялдъзче (тур.), богородички — Aster chinensis *L.*

Ялдъсче, гиргина, тодорка — Dahlia variabilis (*Willd.*) *Desf.*

Ялешъ, чистецъ, ранилистъ, смърданъ — Stachys *L.*

Ялница, плачуща върба, печална върба — Salix babylonica *L.*

Ялова овсига — Bromus sterilis *L.*

Яловникъ, хвойна — Juniperus *L.*, J. communis *L.* и др.

Ямбало, сладка папрать — Polypodium vulgare *L.*

Янгуличка, планинска иглика — Primula elatior *Jacq.*

Яндъранъ, брей — Tamus communis *L.*

Янецъ, камшикъ — Agrimonia eupatoria *L.*

Яничево билье, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Яновица, равнецъ — Achillea millefolium *L.*

Яновка, рабавецъ, подсилъ, горска майка — Lathraea squammaria *L.*; 2. комунига — Melilotus officinalis *Desf.*

Яново цвѣте, пролѣтно енювче — Galium verum *L.*

Яновче, енювче — Galium verum *L.*

Янчецъ — Solidadgo canadensis *L.*

Яньовка, комунига — Melilotus officinalis (*L.*) *Desf.*

Янювчикъ — 1. равнецъ — Achillea millefolium *L.*; метличина — Centaurea cyanus *L.*

Японска дуля — Cydonia japonica *L.*

Японска дуня — Cydonia japonica *L.*

Японска лай-кучка, камелия — Camellia japonica *L.*

Японски саговникъ, сагова палма — Cycas *L.*

Япракова шумка, смрадлика, тетра (тур.) — Rhus cotinus *L.*

Япракъ (тур.), смрадлика, тетра — Rhus cotinus *L.*

Ярбата фата (ром.), луличка — Linaria vulgaris *Mill.*

Яребичина, мащерка, бабина душица — Thymus *L.*

Яречъ (тур.), тлъстига, прозориче — Sedum acre *L.*

Яровка, дивъ (конски) кестенъ — Aesculus hippocastanum *L.*

Ярутка, бабини гниди, старчецъ — Thlaspi *L.*

Ярълмъкъ, гулия, земна ябълка — Helianthus tuberosus *L.*

Ясеминъ, ясминъ — Jasminum officinale *L.*

Ясененецъ, росенъ, русалче, самодивско цвѣте — Dictamnus albus *L.*

Ясенецъ, росенъ, русалче, самодивско цвѣте — Dictamnus albus *L.*

Ясенъ — Fraxinus *L.*: 1. обикновенъ, черенъ ясенъ — Fraxinus excelsior *L.*; 2. бѣлъ ясенъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Ясика — 1. черна топола, каваkъ — Populus nigra *L*; 2. трепетлика, осика — Populus tremula *L.*

Ясминикъ, лазакиня — Asperula *L.*

Ясминъ — Jasminum officinale *L.*

Ясянъ, бѣлъ ясенъ, мжждрѣнъ — Fraxinus ornus *L.*

Ятерникъ, гължбови очички, потайниче — Anemone hepatica *L.* (= Hepatica triloba *Gilib.*)

Ячемикъ — Hordeum vulgare *L.*

Ячменъ, ечемикъ — Hordeum vulgare *L.*

Ячмикъ, ечемикъ — Hordeum vulgares *L.*

Яшка, трепетлика, осика — Populus tremula *L.*

Ж

Жглика — 1. иглика — Primula *L.*; 2. пушица — Eriophorum latifolium *Hoppe.*

Жгликовина, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Жгличина, иглика — Primula suaveolens *Bert.*

Жмъмила, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Жрдоква — 1. плешчица, овчарска торбичка — Capsella bursa pastoris *Moeuch.*; 2. рѣпа — Brassica oleracea *L.* var. rapa *L*; 3. рѣпички — Raphanus sativus *L.*

Жрдокви, гулия, земни ябълки — Helianthus tuberosum *L.*

Жржь, ръжь — Secale cereale *L.*

Жрманъ, лайка, лай-кучка, подрумиче — Matricaria chamomilla *L.*

Жршь, ръжь — Secale cereale *L.*

Жтъръ, мушкато — Pelargonium *L.*

Ѭ

Ѭчмекъ, ечемикъ — Hordeum vulgare *L.*

Азбученъ указатель на посоченитѣ болести въ текста и употрѣбата на растенията въ медицината

I. Болести на храносмилателната система и нейнитѣ жлези

1. Възпаление и болки въ стомаха (gastralgia, gastritis) и въ червата (entralgia, enteritis, enterocolitis):

2. Нервенъ стомахъ (gastralgia nervosa):

3. Запекъ (constipatio, obstipatio), хронично възпаление на червата (colitis, enterocolitis chronica):

4. Газове и подуване на червата, клини, бабичасване въ децата (meteorismus, entralgia, enteritis), изсипване (hernia); газогонни срѣдства (carminativa):

*) Числата посочватъ страницитѣ въ текста; получернитѣ числа означаватъ по-честа употрѣба на растенията въ медицината.

265, 268, 270. 273, 274, 279, 281, 286, 292, 294, 294, 299, 300, 301, 303, 304, 315.

5. Киселини въ стомаха, сгорсвина, уригване (hyperaciditas, pyrosis, ructus):

96, 97, 162 172. 187, 191, 240, 292.

6. Диспепсия (dyspepsia), недостатъчно киселини въ стомаха и подобрение на храносмилателнитѣ сокове (hypaciditas, achylia gastrica):

124, 162, 164, 185, 282.

7. Диария (diarrhöe):

88, 90, 91, 93, 95, 97, 99, 102, 114, 115, 129, 131, 131, 131, 133, 134, 136, 137, 143, 143, 150, 162, 164, 166, 167, 167, 168, 168, 171, 172, 174, 175, 185, 188, 200, 200, 202, 204, 206, 207, 208, 210, 210, 211, 217, 223, 224, 227, 229, 235, 235, 237, 240, 243, 243, 248, 248, 249, 251, 252, 254, 255, 257, 262, 262, 262, 264, 264, 265, 266, 266, 268, 269, 270, 273, 273, 274, 275, 376, 278, 279, 280, 281, 285, 286, 288, 292, 292, 293, 284, 294, 299, 300, 301, 302. 303, 304, 306, 309, 310, 312, 313, 315.

8. Дизентерия, кръводрисъкъ (dysenteria):

90, 92, 92, 93. 97, 108, 114, 123, 129, 131, 131, 133, 143, 143, 150, 157, 162, 168, 172, 175, 185, 193, 200, 211, 223, 224, 227. 229, 237, 240, 243, 248, 248, 249, 251, 254, 254, 255, 257, 262, 264, 264, 265, 266, 266, 268, 269, 270, 273, 273, 279, 285, 288, 292, 293, 394, 303, 306, 310, 312.

9. Маясълъ, хемороиди, кръвоизлияние въ червата, анална фистула (haemorrhoides, enterorrhagia, fistula ani):

88, 90, 91, 95, 102, 106, 108, 111, 114, 123, 124, 124, 126, 131. 132, 133, 134, 150, 155, 162, 165, 166, 169, 173, 179, 185, 187, 189 190, 191, 193, 194. 199, 204, 211, 227, 229, 231, 234, 236, 240, 243. 244, 245, 248, 248, 253, 255, 257, 259, 261, 270, 272, 273, 273, 273, 274, 280, 280, 283, 283, 289, 291, 292, 292. 292, 292, 295, 302, 300, 212. 313, 313, 314.

10. Язва и кръвоизлияние въ стомаха (ulcus ventriculi), по-

123, 136, 138, 153, 160, 162, 215, 240, 243, 243, 249, 257, 270, 279, 288, 302.

11. Изтърсване (изсипване, спадане) на правото черво и ануса (prolapsus recti et ani):

99, 112, 249, 257.

11. Слабителни (очистителни) срѣдства (purgativa, purgantia):

94, 99, 111, 113, 114, 118, 121, 123, 123, 127, 127, 132, 133, 136, 141, 142, 157, 166, 168, 176, 178, 208, 212, 216, 221, 227, 234, 242, 244, 245, 252, 253, 254, 260, 261, 263, 273, 281, 283, 291, 297, 300, 311, 311.

12. Укрепителни (тонични) срѣдства за засилване на апетита и на обмѣната на веществата (stomachica, tonica et amara):

87, 102, 106, 107, 108, 115, 127, 128, 131, 133, 136, 137, 139, 139, 162, 164, 168, 169, 172, 175, 177, 183, 185, 187, 188, 191, 210, 212, 219, 224, 231, 236, 249, 251, 253, 254, 257, 261, 266, 267, 274, 277, 291, 292, 301.

13. Срѣдства за повръщане, бълване (emetica):

102, 118, 129, 136, 141, 234, 242, 268, 273, 296, 311, 313.

14. Срѣдства за успокояване стомаха противъ повръщане (antiemetica):

106, 121, 229, 286, 294, 303.

15. Хълцане (singultus):

24, 235.

16. Възпаление на вѣнцитѣ, вѣнцеболъ, слаби, подути, болезнени вѣнци, нузла (gingivitis); възпаление на устата (stomatitis); ранички, язви въ устата (aphtae):

130, 137, 143, 149, 160, 166, 168, 175, 184, 194, 202, 208, 218, 220, 222, 229, 240, 243, 248, 249, 262, 266, 271, 275, 284, 289, 292, 295, 311.

17. Зжбоболъ (periodontitis, granuloma apicis dentis):

120, 163, 184, 187, 208, 210, 211, 218, 219, 234, 240, 242, 262, 292, 292, 292.

18. Лошъ дъхъ на устата (fetor ex ore):

191, 211, 307.

19. Болести на черния дробъ (hepatopathia): възпаление на черния дробъ (hepatitis):

106, 108, 114, 132, 136, 153, 171, 176, 179, 206, 208, 224, 240, 245, 261, 270, 276, 291, 302, 306, 306, 313.

20. Втвърдяване на черния дробъ (cirrhosis hepatis):

91, 92, 172, 179, 187, 208.

21. Жълтеница (icterus); срѣдства противъ жълтеницата (cholagoga):

88. 91, 92, 106, 109, 114, 115, 121, 123, 132, 136, 137, 137, 139, 150, 153, 157, 162, 169, 172, 178. 179, 183. 187, 189, 207, 212, 217, 234, 240, 261, 265, 265, 270, 279, 289, 291, 292, 302, 306, 313.

22. Пѣсъкъ и камъни въ жлъчния мѣхуръ и жлъчнитѣ канали (cholelithiasis):

87, 91, 92. 93, 99, 109, 120, 120, 123, 137, 139, 153, 160, 167, 172, 183, 185, 198, 208, 211, 217, 221, 227, 231, 235, 244, 252, 260, 261, 264, 270, 292, 292, 298, 302, 303, 306, 307, 313.

23 Глисти въ червата (helminthiasis, ascaridiasis — Ascaris lumbricoides, oxyuriasis — Oxyuris vermicularis); срѣдства противъ глисти (anthelminthica):

87, 88, 94. 94, 106, 106, 107, 119, 126, 132, 135, 144, 153 153, 155, 162, 168, 173, 177, 183, 185, 207, 218, 218, 241, 245,, 247, 255, 257, 261, 268, 274, 286, 292, 293, 304.

24. Тении (taeniae):

88, 94, 117, 126, 135, 147, 214, 218, 255, 304, 309, 315.

25. Затлъстяване (adipositas):

137, 221, 273, 313.

26. Туберкулоза на перитонеума и на червата (peritonitis tuberculosa et tuberculosis intestini):

162, 172, 188.

27. Водянка, вода въ коремната праздина (ascites):

93, 94, 99, 104, 105, 106, 108, 109, 112, 115, 118, 124, 126, 132, 139, 140, 141, 156, 157, 160, 162, 169, 173, 174, 177, 179, 180, 187, 191, 197, 212, 217, 220, 227, 232, 234, 242, 252, 254, 261, 262, 265, 265, 266, 267, 272, 273, 276, 281, 283, 285, 286, 291, 293, 294, 302, 315.

II. Болести на кръвоносната система

1. Сърдцебиене (palpitatio cordis):

108, 109, 154, 187, 196, 210, 211, 229, 246, 265, 268, 270 274, 277, 302, 304, 314.

2. Срѣдства за засилване дейностьта на сърдцето (cardiaca):

141, 156, 197, 206, 232, 247, 265, 268.

3. Артериосклероза (arteriosclerosis):

94, 137, 145, 157, 160, 226, 278, 312.

4. Апоплексия, дамла, парализия (apoplexia cerebri):

112, 126, 153, 210, 211, 265, 282, 302, 305.

5. Малокръвие, анемия (anaemia):

87, 88, 104, 106, 115, 183, 257, 277, 286, 302.

6. Хлороза, моминска бледность (chlorosis):

172, 185, 210, 282, 294.

7. Застой на кръвьта въ коремнитѣ органи (stasis); венозни подувания по краката (varices); венозни язви по краката (ulcera cruris):

109, 179, 185, 187, 224, 291, 307.

8. Възпаление на венитѣ, флебитъ (phlebitis):

9. Кръвно налѣгане (hypertonia):

160, 278.

10. Малария (malaria), треска (febris):

87, 88. 90, 92, 94, 95, 101, 101, 104, 105, 106, 108, 115, 115, 119, 132, 133, 135, 136, 136, 139, 144, 157, 162, 168, 172, 174, 175, 177, 183, 187, 191, 194, 207, 212, 217, 220, 220, 233, 234, 240, 243, 244, 246, 248, 248, 249, 253, 257, 258, 259, 261, 267, 268, 269, 277, 279, 281, 289, 290, 291, 292, 292, 293, 301, 304, 306.

11. Увеличение на далака (splenomegalia):

124, 167, 193, 207, 276, 291, 297, 306, 306.

12. Скрофули, живиница, туберкулоза на лимфатичнитѣ жлези (scrophulosis, lymphadenitis colli):

88, 91, 105, 106, 108, 112, 115, 121, 132, 134, 141, 150, 153, 156, 163, 166, 171, 172, 173, 173, 175, 183, 185, 185, 187, 189, 193, 194, 206, 217, 221, 234, 244, 251, 257, 265, 274, 277, 277, 282, 292 294, 300, 301, 311.

13. Скорбутъ (scorbut):

93, 104, 114, 136, 137, 171, 183, 212, 217, 217, 226, 236, 246, 247, 266, 267, 268, 270, 278, 282, 286 299, 303, 307, 310.

14. Гуша (struma):

271, 277.

III. Болести на дихателната система

1. Гърлоболъ (angina), възпаление и подуване на сливицитѣ (tonsillitis), присипналость на гласа (laryngitis):

91, 94, 95, 96, 97, 105, 109, 112, 123, 124, 127, 131, 136, 137, 139, 166, 166, 167, 174, 185, 187, 191, 194, 200, 205, 206, 208, 210, 211, 214, 220, 234, 235, 235, 235, 236, 243, 244, 246, 255, 264, 265, 266. 268, 271, 272, 273, 281, 281, 282, 289, 291, 292, 293, 294, 294, 297, 300, 303, 306, 307, 307, 311, 315.

2. Хрема, кихавица (rhinitis), инфлуенца (influenza, grippe):

91, 93. 96, 109, 123, 147, 149, 166, 167, 187, 205, 211, 220, 166. 272, 274, 293, 294, 294, 300, 305, 306, 315.

3. Кашлица (tussis), възпаление на дихателнитѣ тржби: ларингитъ (laryngitis), трахеитъ (tracheitis), бронхитъ (bronchitis):

88, 90, 91, 93, 93, 94, 96, 99, 102, 102, 105, 108, 109, 115. 115, 119, 120, 123, 129, 130, 130, 131, 136, 139, 143, 149, 150, 158, 164, 166, 167, 173, 175, 176, 179, 180, 184, 185, 187, 191, 193, 194, 197, 197, 200, 202, 205, 207, 210, 211, 212, 217, 218, 220, 223, 224, 225, 227, 229, 231, 235, 235, 236, 237, 240, 242. 245, 246, 250, 251, 251, 252, 255, 257, 263, 271, 271, 271, 272, 274, 276, 280, 281, 282, 283, 288, 291, 291, 293, 294, 294, 297, 298, 300, 301, 302, 303, 304, 306, 307, 311, 311, 313.

4. Задухъ, бронхиална астма (asthma bronchiale):

88, 94, 112, 115, 119, 129, 131, 139, 146, 152, 156, 175, 185, 187, 200, 210, 213, 220, 235, 250, 254, 255, 265, 270, 271, 280, 283, 300, 302, 304, 306, 307.

5. Магарешка кашлица, коклюшъ (tussis convulsiva, pertussis):

90, 112, 115, 119, 128, 146, 157, 168, 184, 187, 213, 217, 227, 240, 245, 260, 283, 294, 306, 311, 312.

6. Плевритъ, възпаление на плеврата (pleuritis):

108, 117, 119, 179, 217, 237, 255, 276, 282, 290, 300, 307.

7. Пневмония (pneumonia):

166, 182.

8. Охтика, туберкулоза въ бѣлия дробъ (phthisis, tuberculosis pulmonum):

88, 90, 91, 92, 99, 102, 106, 124, 132, 133, 133, 156, 172, 175, 178, 179, 185, 186, 187, 189, 193, 194, 196, 206, 220, 229, 236, 245, 249, 253, 254, 255, 257, 275, 288, 297, 300, 302, 307.

9. Кръвохрачене, кръвотечение изъ бѣлия дробъ (haemoptoe, pneumorrhagia):

88, 91, 92, 92, 102, 123, 124, 138, 150, 157, 160, 172, 175, 185, 234, 240, 243, 249, 251, 254, 255, 255, 257, 262, 264, 264, 265, 266, 270, 271, 372, 273, 273, 275, 285, 288, 292, 292, 293, 297, 302, 304, 307, 312.

10. Кръвотечение изъ носа (epistaxis):

IV. Болести на отдѣлителната система

1. Възпаление и болки въ бѫбрецитѣ (nephritis), — на бѫбречното легенче (pyelitis) и на пикочния мѣхуръ (cystitis):

88, 94, 104, 105, 108, 111, 114, 115, 115, 123, 126, 135, 153, 159, 160, 162, 167, 173, 175, 176, 179, 180, 183, 185, 187, 200, 204, 206, 207, 208, 220, 220, 221, 231, 232, 235, 250, 254, 257, 272, 273, 285, 291, 298, 300, 304, 306, 308, 313, 315.

2. Болезнено и мѫчно пикане (dysuria):

97, 108, 123, 136, 139, 142, 147, 158, 183, 191, 194, 200, 204, 221, 226, 231, 234, 250, 264, 272, 285, 293, 308.

3. Неволно попикаване (enuresis nocturna):

88, 105, 163, 185, 200, 229, 255, 285.

4. Кръвопикане (haematuria, nephritis haemorrhagica):

88, 105, 123, 136, 160, 189, 193, 206, 208, 221, 255, 255, 272, 273, 302, 308.

5. Пѣсъкъ и камъни въ бѫбрецитѣ (nephrolithiasis, calculis renis), — въ пикочнитѣ канали (calculis ureteris) и въ пикочния мѣхуръ (calculis vesicae urinariae):

91, 93, 97, 99, 105, 108, 108, 109, 123, 124, 135, 135, 137, 139, 153, 155, 160, 167, 167, 173, 174, 175, 176, 185, 191, 198, 200, 217, 217, 221, 227, 231, 235, 243, 244, 248, 252, 260, 264, 270, 285, 286, 288, 291, 292, 298, 304, 306, 308, 311, 315.

6. Захарна болесть, диабетъ (diabetes mellitus):

93, 105, 170, 200, 232, 253, 191, 302, 303, 304.

V. Болести на половата система и свързанитѣ съ нея жлези

1. Нередовна, болезнена и недостатъчна менструация (dysmenorrhöe); спиране на менструацията (amenorrhöe); срѣдства за урегулиране на менструацията (emenagoga):

88, 98, 106, 111, 121, 126, 127, 127, 132, 133, 135, 136, 146, 153, 155, 162, 173, 182, 183, 187, 191, 193, 196, 197, 200, 207, 208, 210, 210, 212, 212, 214, 218, 219, 224, 229, 231, 235, 235, 244, 247,

2. Изобилна менструация (menorrhagia), продължителна менструация (metrorrhagia).

88, 123, 138, 156, 160, 185, 189, 226, 240, 243, 243, 249, 255, 257, 264, 265, 266, 269, 270, 273, 273, 279, 280, 285, 288, 292, 293, 302, 304, 312.

3. Бѣлотечение у женитѣ (fluor albus):

105, 106, 115, 135, 138, 150, 155, 162, 185, 187, 189, 193, 208, 210, 231, 243, 243, 244, 249, 255, 257, 267, 286, 288, 292, 293.

4. Неволно семетечение, полюции (spermatorrhoea):

105, 138, 183, 243.

5. Срѣдства за увеличение млѣкото у кърмачкитѣ (lactagoga):

102, 110, 127, 130, 153, 167, 173, 175, 231, 235, 274, 278, 302, 312.

6. Срѣдства за намаление млѣкото у кърмачкитѣ:

95, 123, 141, 271.

7. Подуване и забиране гърдитѣ на кърмачкитѣ (mastitis):

95, 121, 123, 141, 146, 210, 210, 211, 224, 250, 251, 271, 273, 289.

8. Рани по гърдитѣ и зърната на гърдитѣ у кърмачкитѣ (rhagades et fissurae mammillae):

97, 121, 146, 185, 208, 210, 251, 271, 289, 297.

9. Срѣдства за свиване матката следъ раждането (contractio uteri):

93, 112.

10. Болезнена полова възбуденость (priapismus):

183, 219.

11. Срѣдства за абортиране (abortiva):

98, 128, 131, 135, 163, 180, 218, 268, 270, 274.

12. Срѣдства за засилване на матката и противъ преждевременно раждане (antiabortiva):

110, 121, 187, 218, 221, 231, 312.

13. Срѣдства за даване напъни при мжчно раждане:

153, 197, 202.

14. Полововъзбудителни (афродитични) срѣдства (aphrodisiaca):

112, 181, 270, 274, 282, 292, 297.

15. Триперъ (gonorrhöa):

97, 105, 146, 150, 167, 194, 200, 220, 221, 231, 237, 243, 249. 257, 293, 301.

16. Сифилисъ (syphilis, lues):

88, 119, 125, 126, 132, 133, 141, 150, 178, 189, 190, 191, 194, 234, 236, 243, 246, 249, 269, 274, 282, 283, 293.

VI. Болести на нервната система

1. Отпадналость, нервна слабость, нервно изтощение и срѣдства противъ тѣхъ (nervina):

92, 115, 126, 139, 146, 173, 175, 187, 196, 197, 210, 210, 211, 217, 237, 250, 253, 257, 265, 268, 270, 574, 277, 294, 302, 304, 311, 312, 313.

2. Виене свѣтъ (vertigo, anaemia cerebri), припадъкъ, падане въ несвѣсть (collaps):

88, 92, 102, 107, 109, 115, 126, 141, 173, 187, 193, 197, 194, 197, 210, 211, 217, 250, 268, 270, 274, 277, 294, 302, 304, 311, 312.

3. Главоболие (cephalalgia, migraena):

88, 82, 94, 108, 109, 115, 119, 131, 135, 141, 153, 154, 183,

4. Безсъние (insomnia), срѣдства противъ безсънието (hypnotica):

94, 183, 184, 193, 210, 210, 230, 235, 250, 311.

5. Уплаха, страхъ (pavor):

110, 119, 158, 286, 304.

6. Меланхолия (melancholia):

109, 139, 210, 210, 211, 265.

7. Епилепсия (epilepsia):

106, 107, 112, 115, 119, 141, 152, 155, 158, 171, 180, 180' 187, 211, 224, 265, 268, 270, 277, 278, 287, 294, 302, **304**, 311. **312**.

8. Ипохондрия (hypochondria):

116, 139, 173, 210, **304**.

9. *Истерия и истериченъ припадъкъ (hysteria):*

88, 102, 109, 112, 135, 139, 146, 155, 173, 197, 210, 210, 227, 268, 287, 294, 302, **304**.

10. Спазми, гърчене, конвулсии (spasmophilia); срѣдства противъ спазмитѣ (antispasmodica):

88, 92, 102, 112, 114, 127, 131, 135, 141, 146, 150, 152, 154 157, 167, 185, 196, 197, 207, **208**, 210, 210, 211, 216, 217, **224**, 227, 229, 229, **235**, 250, 264, 265, **268**, 274, 277, 279. 294, 302, **304**, 306, 309.

11. Невралгия (neuralgia):

112, 119, 141, 152, 183, 184, 237, 253, **282**, **290**, **313**.

12. Неврастения (neurasthenia):

210, 294.

13. Сънна болесть (encephalitis lethargica):

112.

14. Нервенъ задухъ, нервна астма (asthma nervosa):

VII. Болести на сѣтивнитѣ органи

1. Възпаление на ципата на очната ябълка (conjunctivitis) и на клепкитѣ (blepharitis):

87, 88, 97, 99, 164, 167, 169, 185, 202, 206, 208, 235, 240, 248, 264, 273, 292, 300, 301, 307, 313.

2. Гнойни пжпки (цирейчета) по клепкитѣ (furunculosis blephari):

179.

3. Възпаление и болки въ срѣдното ухо (otitis media):

94, 208, 210, 220, 221, 268, 278, 279

VIII. Кожни болести

1. Гнойни обриви по тѣлото, мундарлъкъ (impetigo, pemphigus infectiosus), сърбежъ (pruritus), маясълъ, екзема (eczema, neurodermitis), лишей (lichen), пърша (streptodermitis, trichophytia):

88, 91, 96, 110, 115, 121, 126, 127, 132, 133, 139, 141, 148' 150, 153, 155, 156, 162, 166, 167, 169, 171, 172, 175, 178, 179, 180, 187, 189, 190, 191, 193, 194, 197, 199, 206, 207, 298, 217, 218, 221, 224, 227, 234, 240, 253, 254, 258, 259, 261, 262, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 273, 274, 278, 279, 282, 283, 286, 286, 288, 289, 291, 292, 293, 294, 296, 300, 301, 302 307, 307, 308, 311, 311, 313, 313.

2. Краста (scabies):

94, 108, 115, 119, 127, 132, 141, 153, 187, 218, 221, 242, 244, 267, 283, 290, 297, 311, 311.

3. Кельъ (favus, trichophytia):

218, 267, 311.

4. Косопасъ (alopecia):

94, 99, 127, 135, 150, 163, 179, 194, 202, 208, 265, 302, 305

6. Петна и лунички по лицето (ephelides, lentigo, chloasma):

137, 146, 197, 231, 279.

7. Брадавици (verrucae):

106, 132, 157, 163, 279.

8. Мазоли (tylosis), кокоши трънъ (clavus):

106, 121, 137, 157, 179, 278, 279, 283.

IX. Рани, циреи, отоци, тумори

1. Рани (ulcera), гнойни рани (ecthyma):

87, 88, 91, 93, 95, 95, 97, 108, 112, 115, 121, 133, 139, 141, 149, 150, 160, 162, 166, 173, 175, 179, 180, 185, 189, 198, 200, 204, 207, 208, 210, 213, 224, 226, 230, 231, 240, 243, 244, 246, 248, 251, 253, 257, 261, 262, 269, 271, 271, 273, 273, 278, 279, 282, 283, 287, 287, 288, 292, 292, 293, 294, 297, 300, 301, 302, 307, 308, 309, 310, 311.

2. Рани отъ изгаряне (combustio), слънчеви обгаряния (erythema solare):

112, 117, 119, 121, 146, 153, 163, 173, 185, 194, 197, 198, 200, 208, 213, 221, 246, 248, 249, 251, 257, 279, 283, 288, 294, 296, 300, 308.

3. Рани отъ натъртване, контузи (contusio):

94, 160, 184, 185, 185, 194, 271, 279, 283, 288, 289, 290, 294, 300, 302.

4. Рани по краката отъ натискане (excoriatio et ulcera):

236, 244, 300.

5. Напукване на ръцетѣ, устнитѣ и слизестата ципа на носа (rhagades):

249, 279.

7. Гангренозни рани (vulnera gangrenosa, necrosa):

139, 244.

8. Рани отъ отровни змии (vulnera venena):

105, 110, 115, 158, 240, 248, 248, 251, 292.

9. Рани и отоци отъ насѣкоми — пчела, оса, паяци, скорпиони, комари, гжсеници и др. п. (vulnera insectorum):

94, 229, 240.

10. Циреи (furunculosis):

87, 88. 91, 93, 94, 95, 97, 121, 123, 131, 136, 141, 147, 136, 166. 166, 173, 175, 182, 191, 194, 200, 210, 226, 231, 235, 240, 251, 261, 262, 267, 268, 271, 273, 273, 279, 283, 284, 284, 288, 292, 292, 292, 294, 297, 301, 306, 307, 308, 311.

11. Отоци — ревматизмени, отъ навѣхване, подути жлези, скрофулни отоци (oedema) и срѣдства за разнасянето имъ (resorbentia):

88, 94, 97, 102, 112, 115, 119, 123, 131, 136, 141, 147, 152, 160, 182, 183, 183, 185, 189, 194, 200, 204, 207, 208, 210, 210, 221, 231, 235, 267, 268, 271, 273, 273, 273, 277, 282, 283, 288, 290, 292, 294, 297, 302, 306, 311, 312.

12. Ракъ, злокачествени тумори (tumores maligni — cancer et sarcoma):

88, 112, 121, 125, 234, 242, 277, 278, 296.

X. Ревматизмени болести

1. Ставенъ ревматизъмъ (rheumatismus articulorum, arthritis rheumatica), подагра (arthritis urica), мускуленъ ревматизъмъ (rheumatismus musculorum), усадено, лумбаго (lumbago):

87, 88, 90, 91, 94, 101, 105, 106, 108, 112, 115, 117, 117, 119, 119, 123, 125, 135, 137, 140, 141, 150, 152, 153, 155, 156, 160, 161, 166, 167, 168, 171, 173, 174, 175, 184, 184, 185, 185, 189,

263, 265, 268, 271, 272, 273, 273, 274, 277, 282, 282, 283, 286, 290, 291, 292, 293, 294, 294, 297, 298, 300, 304, 307, 308, 311, 312, 313.

2. Ишиясъ (ischias):

111, 160, 185, 246, 313.

XI. Болести на мускулната система

1. Настинка, сгърчване на мускулитѣ, вѣтъръ, урама и срѣдства противъ настинката:

93, 105, 117, 119, 124, 126, 147, 155, 158, 160, 167, 194, 205, 220, 234, 235, 236, 237, 266, 268, 272, 274, 281, 290, 292, 293, 294, 294, 300, 306, 315.

XII. Болести на костната система

1. Рахитизъмъ (rachitis):

190, 257, 265, 292.

2. Костоядъ, костна туберкулоза (osteoperiostitis, osteitis tuberculosa):

160.

XIII. Заразни, инфекциозни болести

1. Сипаници — шарка (variola), брусница (morbili), лещанка (varicella), червенка (rubeola):

88, 191, 270, 272, 294.

2. Скарлатина (scarlatina):

88.

3. Червенъ вѣтъръ (erysipelas):

141, 257, 273.

4. Дифтерия, лошо гърло (diphteria), крупъ, гушеръ (croup,

5. Користенъ тифъ (typhus abdominalis), възвратенъ тифъ (typhus recurrens):

126, 132.

XIV. Пиянство (Alcoholismus)

108.

XV. Външни паразити (parasitae) и насѣкоми (insecta)

1. Дървеници, бълхи:

135, 208, 297.

2. Въшки:

153.

3. Молци:

196, 219.

XVI. Болести по домашнитѣ животни

1. Гърлица у свинетѣ.

119, 126, 133, 231, 234, 248, 251, 277, 277, 287, 306.

2. Шапъ по добитъка (aphtae episoticae):

93, 253, 378, 280, 294,

3. Пипка, шарка у кокошкитѣ:

133, 133.

4. Задухъ у конетѣ (emphysema pulmonum):

90.

5. Диария и дрисъкъ у добитъка (diarrhoea et dysenteria):

108, 221, 240.

7. Червясали рани по добитъка (myasis):

88, 152, 184, 207, 253, 292.

8. Укрепителни срѣдства за добитъка:

91, 104, 173, 180.

9. Увеличаване млѣкото у добитъка (lactagoga):

130, 175, 187, 195, 304.

10. Дезинфекциране помѣщенията на копринената буба.

92.